Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027
Βιώσιμη Ανάπτυξη για Όλους

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών

Έργο

Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000
(Έργο ΕΠΜ)

Μελέτη

Μελέτη 5: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων

Παραδοτέο
Οριστικά Τεύχη ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών

(Τεύχος ΜΑ, ΤΒ: Διαχείριση Προστατευτέου Αντικειμένου)

Ομάδα περιοχών Natura Περιφερειακών Ενοτήτων Κέρκυρας, Κεφαλονιάς, Ιθάκης, Λευκάδας και Ζακύνθου

Ανάδοχος:

Epsilon

Ηλιδα
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΕ

Έκδοση 7η, 10/07/2026

Το παρόν εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Μελέτης 5 «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων», με Αναθέτουσα Αρχή το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), και Διευθύνουσα Υπηρεσία το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας

Το έργο είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2021-2027 (ΠΕ.Κ.Α.) και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πλήρης αναφορά στο παρόν τεύχος είναι:

Καλλιδρομίτου Δ., Λιάρος Σ., Τσιάρας Δ., 2026. Παραδοτέο ΠΓ5 (Τεύχος ΜΑ, ΤΒ). «Οριστικά Τεύχη ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών. Μελέτη 5: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων». Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΕΨΙΛΟΝ Α.Ε., ΗΛΙΔΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε., Αθήνα, 1055 σελ.

This document may be cited as follows:

Kallidromitou D., Liaros S., Tsiaras D., 2026. Deliverable PG5 (Issue MA, TB). «Final Issue of the Special Environmental Study of the 1st Group of protected areas. Study 5: Special Environmental Studies and Management Plans for the Natura 2000 areas of the Regions of Western Greece and Ionian Islands». Ministry of Environment & Energy, EPSILON S.A., ILIDA CONSULTING ENGINEERS S.A., Athens, 1055 p.

Μελέτη 5: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων

Οριστικά Τεύχη ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών

ΤΑ1: Εισαγωγή, Υφιστάμενη Κατάσταση, ΤΑ2 Εκτίμηση και Σύνθεση των Στοιχείων, ΤΑ3: Αξιολόγηση – Οριοθέτηση Περιοχής και Προστατευτέου Αντικειμένου και ΤΒ: Διαχείριση Προστατευτέου Αντικειμένου

(παραδοτέο ΠΓ5 – Τεύχος ΜΑ, ΤΒ: Διαχείριση Προστατευτέου Αντικειμένου)

Ανάδοχος:
ΕΨΙΛΟΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ με δ.τ. ΕΨΙΛΟΝ Α.Ε.

ΗΛΙΔΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ με δ.τ. ΗΛΙΔΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε.

Αριθμός Πρωτοκόλλου Αναδόχου: 103/10-07-2026		
Σύνταξη	Έλεγχος	Έγκριση
Ονόματα Υπευθύνων σύνταξης	Ονόματα Υπευθύνων ελέγχου	Ονόματα Υπευθύνων έγκρισης
Γκουβάτσου Ελένη Παππά Αθηνά	Τσιάρας Δημήτρης Καλλιδρομίτου Δέσποινα Λιάρος Σωτήριος	Μασίκα Κωνσταντίνα Αμαλία Δρούγα Αιμιλία Χριστοπούλου Παναγιώτα
Κωδικός παραδοτέου	Παρατηρήσεις	Ημερομηνία:
ΠΓ5 (Τεύχος ΜΑ, ΤΒ) Έκδοση 7η		10/07/2026

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Όνομα	Ειδικότητα	Αντικείμενο
Καλλιδρομίτου Δέσποινα	Πολιτικός Μηχανικός Περιβαλλοντολόγος Υδραυλικός MSc MBA Διοίκησης Επιχειρήσεων	Εκπρόσωπος- Βοηθός Συντονιστή
Λιάρος Σωτήρης	Αγρονόμος Τοπογράφος Μηχανικός, Περιβαλλοντολόγος MSc	Αναπληρωτής Εκπρόσωπος
Τσιάρας Δημήτρης	Δασολόγος, MSc	Συντονιστής
Μπαρέκα Ελευθερία-Περδίκω	Βιολόγος, PhD Επίκουρη Καθηγήτρια Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών	Συντονίστρια ομάδας Χλωρίδας
Μερτζάνης Γιώργος	Βιολόγος, PhD	Συντονιστής ομάδας Χερσαίων Θηλαστικών
Παναγιωτοπούλου Μαρία	Δασολόγος, MSc	Συντονίστρια ομάδας Ορνιθοπανίδας
Καμάρη Γεωργία	Βιολόγος, PhD Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών	Συντονίστρια ομάδας Τύπων Οικοτόπων - Χλωρίδας
Μήτσαινας Γιώργος	Βιολόγος, PhD Λέκτορας Πανεπιστημίου Πατρών	Συντονιστής ομάδας Ερπετοπανίδας
Δημητριάδης Χάρης	Θαλάσσια Βιολογία & Οικολογία, PhD	Συντονιστής ομάδας Θαλάσσιων Τύπων Οικοτόπων & Θαλάσσιας Πανίδας
Σπανού Σοφία	Βιολόγος, PhD ΕΔΙΠ, Πανεπιστημίου Πατρών	Συντονίστρια ομάδας Τύπων Οικοτόπων
Νάκου Φαίη	Περιβαλλοντολόγος, Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης / Κοινωνικά και Οικονομικά Στοιχεία
Στανωτά Ειρήνη – Σπυριδούλα	Γεωλόγος – Γεωπεριβαλλοντολόγος, MSc	Ομάδα διαχείρισης / Αβιοτικό περιβάλλον
Κωνσταντινίδου Ροδούλα	Γεωλόγος Μηχανικός - Ωκεανογράφος (MSc)	Ομάδα Διαχείρισης / Αβιοτικό Περιβάλλον
Αντωνιάδου Σόνια	Δασολόγος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης / GIS
Παλάσκας Δημήτρης	Δασολόγος, PhD	Συντονιστής ομάδας GIS
Νούσκα Πασχαλίνα	Δασοπόνος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης / GIS
Γκουβάτσου Ελένη	Πολ. Μηχανικός ΕΜΠ, Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc, DIC	Συντονίστρια Προτάσεων Διαχείρισης
Παππά Αθηνά	Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης
Κατσαρέλης Ιωάννης	Δασολόγος-Περιβαλλοντολόγος, ΔΠΘ	Ομάδα Διαχείρισης
Κοντσιώτης Βασίλειος	Δασολόγος, PhD Επίκουρος Καθηγητής Δασολογίας και ΦΠ ΔΙΠΑΕ	Ομάδα Διαχείρισης / Χερσαία θηλαστικά
Φούρναρη-Κωνσταντινίδου Υβόνη	Πτυχιούχος Επιστημών της Θάλασσας	Υδρόβια Πανίδα
Λιβέρη Ελένη	Βιολόγος, PhD Παν/μίου Πατρών	Χλωρίδα, Τύποι οικοτόπων
Σαμαροπούλου Σοφία	Βιολόγος MSc, PhD Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών	Χλωρίδα
Λιόρδος Βασίλειος	Δασολόγος, PhD Καθηγητής Δασολογίας και ΦΠ ΔΙΠΑΕ	Χερσαία θηλαστικά
Κακαλής Λευτέρης	Δασολόγος, MSc	Ορνιθοπανίδα
Παναγιωτόπουλος Αλέξιος	Βιολόγος MSc, Πανεπιστημίου Πατρών	Ερπετοπανίδα
Αραμπατζή Στεφανία	Δασολόγος, MSc	Έντομα
Ζαχαριάδης Άνθιμος	Δασολόγος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης /

Όνομα	Ειδικότητα	Αντικείμενο
		GIS
Γκόγκου Όλγα	Δασολόγος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης / Τελικοί έλεγχοι & Διορθώσεις
Φώτης Αλέξανδρος	Δασολόγος, MSc	Ομάδα Διαχείρισης / GIS
Καρμανιόλας Παναγιώτης	**Μηχ/κος Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας, MSc**	GIS
Μελάς Εμμανουήλ	Γεωλόγος, MSc	GIS
Καρράς Ευάγγελος	Χημικός	ISO διαδικασίες
Νικολάου Κωνσταντίνος	Πολιτικός Μηχανικός, MSc	Κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία
Σκοβολάς Σεραφείμ	Γεωλόγος, MSc	Αβιοτικό περιβάλλον
Σταμάτογλου Αναστάσιος	Πολιτικός Μηχανικός	Κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία
Ρούσσος Λεωνίδας	Πολιτικός Μηχανικός	Κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία
Κλέσιορας Γεώργιος	Δασολόγος	GIS
Κουτρουμπή Αργυρούλα	Δασολόγος, MSc	GIS
Μαζαράκη Βερενίκη	Πολιτικός Μηχανικός	GIS
Κουτάντου Παναγιώτα	Πολιτικός Μηχανικός	Ομάδα Διαχείρισης
Δέλλα Ευτέρπη	Πολιτικός Επιστήμων	Γραμματειακή υποστήριξη
Αράβας Δημήτρης	Οικονομολόγος	Γραμματειακή υποστήριξη

ΤΕΥΧΟΣ Β: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ 1
5.1 Ορισμός – Θεσμικό Πλαίσιο – Περιεχόμενο Σχεδίου Διαχείρισης 1
5.2 Στόχοι Διαχείρισης 2
5.2.1 Ανασκόπηση και οργάνωση στόχων διατήρησης προστατευτέου αντικειμένου 2
5.2.2 Καθορισμός Στόχων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών 6
5.2.2.1 GR2210001 ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΕΖΔ – ΖΕΠ) 6
5.2.2.2 GR2210002 ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ (ΕΖΔ) 14
5.2.2.3 GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ (ΕΖΔ) 20
5.2.2.4 GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ) (ΖΕΠ) 23
5.2.2.5 GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ (ΕΖΔ) 29
5.2.2.6 GR2220002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ (ΕΖΔ) 32
5.2.2.7 GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ) (ΕΖΔ) 39
5.2.2.8 GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ (ΕΖΔ) 48
5.2.2.9 GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ) (ΕΖΔ) 54
5.2.2.10 GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ (ΖΕΠ) 58
5.2.2.11 GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ (ΕΖΔ) 63
5.2.2.12 GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ - ΖΕΠ) 66
5.2.2.13 GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ) 79
5.2.2.14 GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ - ΖΕΠ) 90
5.2.2.15 GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΕΖΔ) 98
5.2.2.16 GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ) 103
5.2.2.17 GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ (ΖΕΠ) 108
5.2.2.18 GR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ) (ΖΕΠ) 115
5.2.2.19 GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ (ΕΖΔ) 125
5.2.2.20 GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (ΕΖΔ) 128
5.2.2.21 GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΕΖΔ - ΖΕΠ) 131
5.2.2.22 GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ) (ΕΖΔ) 142
5.3 Μέτρα Διαχείρισης (ΜΔ) 145
5.3.1 Κατάλογος Μέτρων Διαχείρισης ανά προστατευόμενη περιοχή 145
5.3.2 Σύνδεση και Συνάφεια Στόχων Διαχείρισης με Μέτρα ανά προστατευόμενη περιοχή 155
5.3.2.1 Σύνδεση Στόχων Διαχείρισης με Μέτρα (Ανά GR) 155
5.3.2.2 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) 238
5.3.2.3 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών 352
5.3.3 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 394
5.3.3.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου 394
5.3.3.2 MMELBA22203CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων 402
5.3.3.3 MMELBA22203CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 403
5.3.3.4 MMELBA22203CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 404
5.3.3.5 MMELBA22203CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα 405
5.3.3.6 MMELBA22203CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου 406
5.3.3.7 MMELBA22203CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων 409
5.3.3.8 MMELBA22203CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 410
5.3.3.9 MMELBA22203CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 420
5.3.3.10 MMELBA22203CF0303 Επείγουσες ενέργειες σήμανσης 421
5.3.3.11 MMELBA22203CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 422
5.3.3.12 MMELBA22203CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 426
5.3.3.13 MMELBA22203CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 426
5.3.3.14 MMELBA22203CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 426

5.3.3.15 MMELBA22203CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 428
5.3.3.16 MMELBA22203CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 428
5.3.3.17 MMELBA22203CI0203 Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι) 430
5.3.3.18 MMELBA22203CI0204 Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας) 432
5.3.3.19 MMELBA22203CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta* 433
5.3.3.20 MMELBA22203CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών 435
5.3.3.21 MMELBA22203CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*) 436
5.3.3.22 MMELBA22203CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη 439
5.3.3.23 MMELBA22203CS0305 Μελέτη ενίσχυσης αποικίας Αργυροπελεκάνων 440
5.3.3.24 MMELBA22203CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων 441
5.3.3.25 MMELBA22203CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus* 443
5.3.3.26 MMELBA22203CS0401 *Arenaria leucadia* - Δράσεις Διατήρησης 446
5.3.3.27 MMELBA22203CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 448
5.3.3.28 MMELBA22203CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 449
5.3.3.29 MMELBA22203CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών 450
5.3.3.30 MMELBA22203CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 451
5.3.3.31 MMELBA22203CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 453
5.3.3.32 MMELBA22203CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 454
5.3.3.33 MMELBA22203CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 456
5.3.3.34 MMELBA22203CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 457
5.3.3.35 MMELBA22203CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών 460
5.3.3.36 MMELBA22203CW0204 Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές 460
5.3.3.37 MMELBA22203CW0205 Μελέτη για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο προστατευτέο αντικείμενο 461
5.3.3.38 MMELBA22203CW0206 Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Αλυκής Αλεξάνδρου 462
5.3.3.39 MMELBA22203CW0207 Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας 463
5.3.3.40 MMELBA22203CW0208 Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου 466
5.3.3.41 MMELBA22203CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 466
5.3.3.42 MMELBA22203MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 468
5.3.3.43 MMELBA22203MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας 470
5.3.3.44 MMELBA22203MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών 471
5.3.3.45 MMELBA22203MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας 471
5.3.3.46 MMELBA22203MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων 472
5.3.3.47 MMELBA22203MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ 473
5.3.3.48 MMELBA22203MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας 474
5.3.3.49 MMELBA22203MB0109 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων 475
5.3.3.50 MMELBA22203MB0110 Μελέτη βάσης για τη βίδρα (*Lutra lutra*) 475
5.3.3.51 MMELBA22203MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 475
5.3.3.52 MMELBA22203MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 476
5.3.3.53 MMELBA22203MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 477
5.3.3.54 MMELBA22203MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 479
5.3.3.55 MMELBA22203MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 480
5.3.3.56 MMELBA22203MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων 480
5.3.3.57 MMELBA22203MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας 483
5.3.3.58 MMELBA22203MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας 484
5.3.3.59 MMELBA22203MB0309 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων 484
5.3.3.60 MMELBA22203MB0310 Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ 485
5.3.3.61 MMELBA22203MB0311 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* 488
5.3.3.62 MMELBA22203MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών 490
5.3.3.63 MMELBA22203MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας 490
5.3.4 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) 491
5.3.4.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου 491

5.3.4.2 MMELBA22205CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου 499
5.3.4.3 MMELBA22205CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 502
5.3.4.4 MMELBA22205CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 511
5.3.4.5 MMELBA22205CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 513
5.3.4.6 MMELBA22205CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 516
5.3.4.7 MMELBA22205CF0901 Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης 516
5.3.4.8 MMELBA22205CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 518
5.3.4.9 MMELBA22205CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 519
5.3.4.10 MMELBA22205CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 520
5.3.4.11 MMELBA22205CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 520
5.3.4.12 MMELBA22205CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis) 522
5.3.4.13 MMELBA22203CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων 525
5.3.4.14 MMELBA22205CS0308 Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της *C. caretta* 526
5.3.4.15 MMELBA22205CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus* 528
5.3.4.16 MMELBA22205CS0401 *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* - Δράσεις διατήρησης 531
5.3.4.17 MMELBA22205CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 533
5.3.4.18 MMELBA22205CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 533
5.3.4.19 MMELBA22205CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 534
5.3.4.20 MMELBA22205CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 535
5.3.4.21 MMELBA22205CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 537
5.3.4.22 MMELBA22205CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 539
5.3.4.23 MMELBA22205CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 540
5.3.4.24 MMELBA22205CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 542
5.3.4.25 MMELBA22205MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 544
5.3.4.26 MMELBA22205MB0102 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας 545
5.3.4.27 MMELBA22205MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών 547
5.3.4.28 MMELBA22205MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων 547
5.3.4.29 MMELBA22205MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 548
5.3.4.30 MMELBA22205MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 548
5.3.4.31 MMELBA22205MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 549
5.3.4.32 MMELBA22205MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 551
5.3.4.33 MMELBA22205MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 552
5.3.4.34 MMELBA22205MB0309 Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων 552
5.3.4.35 MMELBA22205MB0311 Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* 553
5.3.4.36 MMELBA22205MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών 553
5.3.4.37 MMELBA22205MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας 554
5.3.5 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 555
5.3.5.1 MMELBA22302CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων 555
5.3.5.2 MMELBA22302CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 556
5.3.5.3 MMELBA22302CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 557
5.3.5.4 MMELBA22302CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα 558
5.3.5.5 MMELBA22302CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου 559
5.3.5.6 MMELBA22310CE0102 Μείωση της οδικής θνησιμότητας 562
5.3.5.7 MMELBA22302CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 563
5.3.5.8 MMELBA22302CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 572
5.3.5.9 MMELBA22302CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 574
5.3.5.10 MMELBA22302CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 577

5.3.5.11 MMELBA22302CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 578
5.3.5.12 MMELBA22302CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 578
5.3.5.13 MMELBA22302CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 579
5.3.5.14 MMELBA22302CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας 579
5.3.5.15 MMELBA22302CG0402 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας 581
5.3.5.16 MMELBA22302CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 581
5.3.5.17 MMELBA22302CI0202 Έρευνα για το *Gambusia holbrooki* 583
5.3.5.18 MMELBA22302CI0203 Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι) 585
5.3.5.19 MMELBA22302CI0204 Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας) 586
5.3.5.20 MMELBA22302CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta* 587
5.3.5.21 MMELBA22302CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών 590
5.3.5.22 MMELBA22302CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*) 591
5.3.5.23 MMELBA22302CS0202 Δημιουργία ασφαλών πληθυσμών *Valencia letourneuxi* 594
5.3.5.24 MMELBA22302CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας 595
5.3.5.25 MMELBA22302CS0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις 596
5.3.5.26 MMELBA22302CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων 596
5.3.5.27 MMELBA22302CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 600
5.3.5.28 MMELBA22302CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 601
5.3.5.29 MMELBA22302CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών 602
5.3.5.30 MMELBA22302CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 603
5.3.5.31 MMELBA22302CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 605
5.3.5.32 MMELBA22302CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 606
5.3.5.33 MMELBA22302CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 608
5.3.5.34 MMELBA22302CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 609
5.3.5.35 MMELBA22302CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών 611
5.3.5.36 MMELBA22302CW0205 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλου 611
5.3.5.37 MMELBA22302CW0206 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών 618
5.3.5.38 MMELBA22302CW0207 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Χαλκιόπουλου 618
5.3.5.39 MMELBA22302CW0208 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλων 620
5.3.5.40 MMELBA22302CW0209 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών 622
5.3.5.41 MMELBA22302CW0210 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης Αλυκής Λευκίμμης 622
5.3.5.42 MMELBA22302CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 624
5.3.5.43 MMELBA22302MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 626
5.3.5.44 MMELBA22302MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών 627
5.3.5.45 MMELBA22302MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας 628
5.3.5.46 MMELBA22302MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων 629
5.3.5.47 MMELBA22302MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ 629
5.3.5.48 MMELBA22302MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας 630
5.3.5.49 MMELBA22302MB0109 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων 631
5.3.5.50 MMELBA22302MB0110 Μελέτη βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra) 631
5.3.5.51 MMELBA22302MB0112 Μελέτη βάσης για την *Euplagia quadripunctaria* 631
5.3.5.52 MMELBA22302MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 631
5.3.5.53 MMELBA22302MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 632
5.3.5.54 MMELBA22302MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 633
5.3.5.55 MMELBA22302MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 635
5.3.5.56 MMELBA22302MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 636
5.3.5.57 MMELBA22302MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων 636
5.3.5.58 MMELBA22302MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας 639

5.3.5.59 MMELBA22302MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας 640
5.3.5.60 MMELBA22302MB0310 Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ 641
5.3.5.61 MMELBA22302MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών 644
5.3.5.62 MMELBA22302MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας 644
5.3.6 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 645
5.3.6.1 MMELBA22304CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 645
5.3.6.2 MMELBA22304CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 646
5.3.6.3 MMELBA22304CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου 647
5.3.6.4 MMELBA22304CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων 650
5.3.6.5 MMELBA22304CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 650
5.3.6.6 MMELBA22304CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 659
5.3.6.7 MMELBA22304CF0401 Μελέτη επιπτώσεων αγωγών διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων 661
5.3.6.8 MMELBA22304CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 661
5.3.6.9 MMELBA22304CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 665
5.3.6.10 MMELBA22304CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 665
5.3.6.11 MMELBA22304CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 666
5.3.6.12 MMELBA22304CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 666
5.3.6.13 MMELBA22304CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 667
5.3.6.14 MMELBA22304CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών 669
5.3.6.15 MMELBA22304CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*) 670
5.3.6.16 MMELBA22304CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus 673
5.3.6.17 MMELBA22304CS0401 *Centaurea paxorum* - Δράσεις διατήρησης 675
5.3.6.18 MMELBA22304CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 676
5.3.6.19 MMELBA22304CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 677
5.3.6.20 MMELBA22304CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 677
5.3.6.21 MMELBA22304CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 679
5.3.6.22 MMELBA22304CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 680
5.3.6.23 MMELBA22304CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 682
5.3.6.24 MMELBA22304CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 683
5.3.6.25 MMELBA22304CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 685
5.3.6.26 MMELBA22304MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 687
5.3.6.27 MMELBA22205MB0102 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας 688
5.3.6.28 MMELBA22304MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών 689
5.3.6.29 MMELBA22304MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 689
5.3.6.30 MMELBA22304MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 690
5.3.6.31 MMELBA22304MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 691
5.3.6.32 MMELBA22304MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 693
5.3.6.33 MMELBA22304MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 693
5.3.6.34 MMELBA22304MB0306 Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων 694
5.3.6.35 MMELBA22304MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας 697
5.3.6.36 MMELBA22304MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών 698
5.3.6.37 MMELBA22304MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας 698
5.3.7 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 698
5.3.7.1 MMELBA22310CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων 698
5.3.7.2 MMELBA22310CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 698
5.3.7.3 MMELBA22310CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 706
5.3.7.4 MMELBA22310CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 708
5.3.7.5 MMELBA22310CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 711
5.3.7.6 MMELBA22310CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 711
5.3.7.7 MMELBA22310CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 712
5.3.7.8 MMELBA22310CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 713

5.3.7.9 MMELBA22310CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας 713
5.3.7.10 MMELBA22310CG0402 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας 714
5.3.7.11 MMELBA22310CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 715
5.3.7.12 MMELBA22310CI0301 Έρευνα για χερσαία εισβολικά είδη- Εξάλειψη Τρωκτικών 717
5.3.7.13 MMELBA22310CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*) 718
5.3.7.14 MMELBA22310CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας 721
5.3.7.15 MMELBA22310CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη 721
5.3.7.16 MMELBA22310CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 722
5.3.7.17 MMELBA22310CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 723
5.3.7.18 MMELBA22310CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 723
5.3.7.19 MMELBA22310CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 725
5.3.7.20 MMELBA22310CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 726
5.3.7.21 MMELBA22310CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών 728
5.3.7.22 MMELBA22310CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 728
5.3.7.23 MMELBA22310MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 730
5.3.7.24 MMELBA22310MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας 732
5.3.7.25 MMELBA22310MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας 733
5.3.7.26 MMELBA22310MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 733
5.3.7.27 MMELBA22310MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 734
5.3.7.28 MMELBA22310MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 735
5.3.7.29 MMELBA22310MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 736
5.3.7.30 MMELBA22310MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 737
5.3.7.31 MMELBA22310MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας 737
5.3.8 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 739
5.3.8.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου 739
5.3.8.2 MMELNP22101CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων 746
5.3.8.3 MMELNP22101CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 748
5.3.8.4 MMELNP22101CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 749
5.3.8.5 MMELNP22101CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου 750
5.3.8.6 MMELNP22101CE0101 Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο 754
5.3.8.7 MMELNP22101CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 755
5.3.8.8 MMELNP22101CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών 765
5.3.8.9 MMELNP22101CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί 767
5.3.8.10 MMELNP22101CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών 771
5.3.8.11 MMELNP22101CF0901 Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων 771
5.3.8.12 MMELNP22101CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας 774
5.3.8.13 MMELNP22101CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων 775
5.3.8.14 MMELNP22101CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας 776
5.3.8.15 MMELNP22101CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας 776
5.3.8.16 MMELNP22101CG0402 Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας 777
5.3.8.17 MMELNP22101CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη 778
5.3.8.18 MMELNP22101CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta* από τη Λίμνη Κερίου 780
5.3.8.19 MMELNP22101CI0301 Έρευνα για χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών 782
5.3.8.20 MMELNP22101CI0501 Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα 784
5.3.8.21 MMELNP22101CJ0301 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης 785

5.3.8.22 MMELNP22101CJ0302 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση 785
5.3.8.23 MMELNP22101CJ0303 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις 786
5.3.8.24 MMELNP22101CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών 787
5.3.8.25 MMELNP22101CL0202 Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά 788
5.3.8.26 MMELNP22101CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*) 790
5.3.8.27 MMELNP22101CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας 793
5.3.8.28 MMELNP22101CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη 794
5.3.8.29 MMELNP22101CS0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις 795
5.3.8.30 MMELNP22101CS0304 Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών 795
5.3.8.31 MMELNP22101CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων 796
5.3.8.32 MMELNP22101CS0307 Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*) 799
5.3.8.33 MMELNP22101CS0308 Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta 802
5.3.8.34 MMELNP22101CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus* 805
5.3.8.35 MMELNP22101CS0401 *Asperula naufraga* - Δράσεις διατήρησης 808
5.3.8.36 MMELNP22101CS0402 *Limonium korakonisicum* - Δράσεις διατήρησης 809
5.3.8.37 MMELNP22101CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 810
5.3.8.38 MMELNP22101CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 811
5.3.8.39 MMELNP22101CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών 811
5.3.8.40 MMELNP22101CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων 813
5.3.8.41 MMELNP22101CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 814
5.3.8.42 MMELNP22101CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 816
5.3.8.43 MMELNP22101CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 818
5.3.8.44 MMELNP22101CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας 819
5.3.8.45 MMELNP22101CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών 822
5.3.8.46 MMELNP22101CW0204 Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές 822
5.3.8.47 MMELNP22101CW0206 Μελέτη για το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*) 823
5.3.8.48 MMELNP22101CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 824
5.3.8.49 MMELNP22101MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια 827
5.3.8.50 MMELNP22101MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας 828
5.3.8.51 MMELNP22101MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών 829
5.3.8.52 MMELNP22101MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας 829
5.3.8.53 MMELNP22101MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας 830
5.3.8.54 MMELNP22101MB0109 Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων 831
5.3.8.55 MMELNP22101MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 832
5.3.8.56 MMELNP22101MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 833
5.3.8.57 MMELNP22101MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών 834
5.3.8.58 MMELNP22101MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας 836
5.3.8.59 MMELNP22101MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας 837
5.3.8.60 MMELNP22101MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων 838
5.3.8.61 MMELNP22101MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας 840
5.3.8.62 MMELNP22101MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας 841
5.3.8.63 MMELNP22101MB0311 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* 842
5.3.8.64 MMELNP22101MB0312 Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ) 844
5.3.8.65 MMELNP22101MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών 844
5.3.8.66 MMELNP22101MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας 845
5.3.9 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 845
5.3.9.1 MMELNP22206CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων 845

5.3.9.2 MMELNP22206CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 847
5.3.9.3 MMELNP22206CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) 848
5.3.9.4 MMELNP22206CB0501 Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ) 849
5.3.9.5 MMELNP22206CC0301 Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων 851
5.3.9.6 MMELNP22206CC0302 Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας 853
5.3.9.7 MMELNP222061CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα 857
5.3.9.8 MMELNP22206CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων 858
5.3.9.9 MMELNP22206CG0401 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας 866
5.3.9.10 MMELNP22206CI0501 Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα 867
5.3.9.11 MMELNP22206CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών 868
5.3.9.12 MMELNP22206CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη 869
5.3.9.13 MMELNP22206CS 0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις 870
5.3.9.14 MMELNP22206CS0304 Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών 870
5.3.9.15 MMELNP22206CS0401 Scutellaria rupestris - Δράσεις διατήρησης 871
5.3.9.16 MMELNP22206CS0402 *Viola cephalonica* - Δράσεις διατήρησης 872
5.3.9.17 MMELNP22101CS0403 Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών 873
5.3.9.18 MMELNP22101CS0404 Παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης – Μελέτη επίδρασης κλιματικής αλλαγής 873
5.3.9.19 MMELNP22101CS0405 Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών 873
5.3.9.20 MMELNP22101CS0406 Μελέτη επίδρασης των ημιάγριων αλόγων του Αίνου στο δασικό οικοσύστημα 873
5.3.9.21 MMELNP22206CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ 875
5.3.9.22 MMELNP22206CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών 876
5.3.9.23 MMELNP22206CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών 876
5.3.9.24 MMELNP22206CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό 878
5.3.9.25 MMELNP22206CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης 878
5.3.9.26 MMELNP22206CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής 880
5.3.9.27 MMELNP22101CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών 881
5.3.9.28 MMELNP22206CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής 882
5.3.9.29 MMELNP22206MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας 883
5.3.9.30 MMELBA22205MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων 884
5.3.9.31 MMELNP22206MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ 885
5.3.9.32 MMELNP22206MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας 885
5.3.9.33 MMELNP22206MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής 886
5.3.9.34 MMELNP22206MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών 887
5.3.9.35 MMELNP22206MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων888
5.3.9.36 MMELNP22206MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας 891
5.3.9.37 MMELNP22206MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας 891
5.3.9.38 MMELNP22206MB0312 Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ) 892
5.3.10 Συνάφεια μέτρων διαχείρισης με όρους και περιορισμούς άσκησης δραστηριοτήτων . 892
5.4 Σχέδιο Δράσης 933
5.5 Παρακολούθηση προστατευτέου αντικειμένου 968
5.5.1 Χερσαίοι Τύποι Οικοτόπων 969
5.5.1.1 Μεθοδολογία επιλογής θέσεων και αντιπροσωπευτικότητας 969
5.5.1.2 Σχέδιο παρακολούθησης (monitoring system) 977
5.5.1.3 σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 979
5.5.1.4 σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) 980
5.5.1.5 σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 980
5.5.1.6 ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 982
5.5.1.7 σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 983
5.5.1.8 Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 983
5.5.1.9 Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 985
5.5.2 Θαλάσσιοι Τύποι Φυσικών Οικοτόπων 986
5.5.2.1 ΤΟ 1110 «Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλασσινό νερό μικρού βάθους» 986
5.5.2.2 ΤΟ 1120* «Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με Posidonia (Posidonion oceanicae)» 987

5.5.2.3 ΤΟ 1150* «Παράκτιες Λιμνοθάλασσες» 989
5.5.2.4 ΤΟ 1160 «Αβαθείς Κολπίσκοι και Κόλποι» 991
5.5.2.5 ΤΟ 1170 «Ύφαλοι» 992
5.5.2.6 ΤΟ 8330 «Θαλάσσια Σπήλαια εξολοκλήρου ή κατά το ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας» 993
5.5.3 Είδη χλωρίδας 993
5.5.4 Είδη πανίδας 995
5.5.4.1 Παρακολούθηση Ασπονδύλων 995
5.5.4.2 Παρακολούθηση Ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων 997
5.5.4.3 Παρακολούθηση θαλάσσιας Ιχθυοπανίδας 999
5.5.4.4 Παρακολούθηση Ερπετών 1000
5.5.4.5 Παρακολούθηση Θηλαστικών 1005
5.5.4.6 Παρακολούθηση των θαλάσσιων χελωνών *Caretta caretta* και Chelonia mydas 1009
5.5.4.7 Παρακολούθηση Ρινοδέλφινου 1013
5.5.4.8 Παρακολούθηση της Μεσογειακής φώκιας Monachus monachus 1016
5.5.4.9 Πρόγραμμα παρακολούθησης των πληθυσμών του δίθυρου μαλάκιου Pinna nobilis 1020
5.5.5 Είδη Ορνιθοπανίδας 1020
5.5.5.1 Παρακολούθηση των πληθυσμών αρπακτικών ειδών & γερακοειδών 1020
5.5.5.2 Παρακολούθηση των πληθυσμών ειδών αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων και ενδοδασικών ειδών 1021
5.5.5.3 Παρακολούθηση των πληθυσμών υδρόβιων και παρυδάτιων ειδών 1022
5.5.5.4 Εκτίμηση πληθυσμού και αναπαραγωγική επιτυχία θαλασσοπουλιών (Αρτέμης, Μύχος, Θαλασσοκόρακας, Αιγαιόγλαρος) 1023
5.5.5.5 Καταγραφή και δακτυλίωση διερχόμενων ατόμων Στρουθιόμορφων (Τάξη Passeriformes) και ειδών με παρόμοιες οικολογικές απαιτήσεις (είδη της Τάξης Columbidae και Galliformes) κατά την μετανάστευση (τύπος παρουσίας c) 1026
5.6 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης 1027
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ 1028

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 5-1 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210001»ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ» (ΕΖΔ – ΖΕΠ) 7
Πίνακας 5-2 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210002 «ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ» (ΕΖΔ) 15
Πίνακας 5-3 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ (ΕΖΔ) 21
Πίνακας 5-4 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)» (ΖΕΠ) 24
Πίνακας 5-5 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ» (ΕΖΔ) 30
Πίνακας 5-6 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220002» ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ 33
Πίνακας 5-7 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)» 40
Πίνακας 5-8 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ» 49
Πίνακας 5-9 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ) (ΕΖΔ) 55
Πίνακας 5-10 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ 59
Πίνακας 5-11 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ 64
Πίνακας 5-12 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 67
Πίνακας 5-13 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 80
Πίνακας 5-14 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 91

Πίνακας 5-15 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ 99
Πίνακας 5-16 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 104
Πίνακας 5-17 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ 109
Πίνακας 5-18 Στόχοι Διαχείρισης στηνGR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ) 116
Πίνακας 5-19 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ 126
Πίνακας 5-20 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 129
Πίνακας 5-21 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ 132
Πίνακας 5-22 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ) 143
Πίνακας 5-23 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 145
Πίνακας 5-24 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) 146
Πίνακας 5-25 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 148
Πίνακας 5-26 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 150
Πίνακας 5-27 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 151
Πίνακας 5-28 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 152
Πίνακας 5-29 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 154
Πίνακας 5-30 GR2210001 ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ 156
Πίνακας 5-31 GR2210002 ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ 162
Πίνακας 5-32 GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ 167
Πίνακας 5-33 GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ) 169
Πίνακας 5-34 GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ 172
Πίνακας 5-35 GR2220002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ 174
Πίνακας 5-36 GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ) 177
Πίνακας 5-37 GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ 181
Πίνακας 5-38 GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ) 184
Πίνακας 5-39 GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ 186
Πίνακας 5-40 GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ 188
Πίνακας 5-41 GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 190
Πίνακας 5-42 GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 198
Πίνακας 5-43 GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 204
Πίνακας 5-44 GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ 210
Πίνακας 5-45 GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ) 213
Πίνακας 5-46 GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ 215
Πίνακας 5-47 GR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ) 222
Πίνακας 5-48 GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ 227
Πίνακας 5-49 GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 228
Πίνακας 5-50 GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ 229
Πίνακας 5-51 GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ) 236
Πίνακας 5-52 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 238

Πίνακας 5-53 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) 251
Πίνακας 5-54 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 256
Πίνακας 5-55 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 299
Πίνακας 5-56 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 301
Πίνακας 5-57 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 305
Πίνακας 5-58 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 324
Πίνακας 5-59 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 347
Πίνακας 5-60 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 352
Πίνακας 5-61 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 358
Πίνακας 5-62 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 365
Πίνακας 5-63 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 366
Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 368
Πίνακας 5-65 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 390
Πίνακας 5-66 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με σΠΠΒ Λευκάδας 396
Πίνακας 5-67 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με σΠΠΒ Θαλάσσιων Περιοχών Κεφαλονιάς 493
Πίνακας 5-68 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με ΕΘΠ Ζακύνθου 741
Πίνακας 5-69 Πιέσεις και απειλές για τους επιμέρους υποπληθυσμούς του είδους *Asperula naufraga* και προτεινόμενα μέτρα προστασίας 808
Πίνακας 5-70 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203) 892
Πίνακας 5-72 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302) 901
Πίνακας 5-73 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304) 910
Πίνακας 5-74 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310) 915
Πίνακας 5-75 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101) 919
Πίνακας 5-76 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206) 928
Πίνακας 5-77 Σχέδιο Δράσης 934
Πίνακας 5-78 Σημαντικά είδη χλωρίδας και κατηγορία κινδύνου με βάση τους Κόκκινους Καταλόγους 995

ΠΙΚΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Συντομογραφία	Επεξήγηση
Τεύχος ΤΤΑ	Τεύχος παράθεσης στοιχείων τεκμηρίωσης του τεύχους ΜΑ της μελέτης
ALDFG	*Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear*
IMO	*International Maritime Organization (Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός)*
LAC	*Limits of Acceptable Change*
MRUs	*Marine Reporting Units*
N2K	Natura 2000
ROS	*Recreation Opportunity Spectrum*
VERP	*Visitor Experience and Resource Protection*
ΑΣΠΗΕ	Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΔΜΗΕ	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΔΔΗΕ	Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΣΒ	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης
ΕΖΔ	Ειδική Ζώνη Διατήρησης
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΕΛΚΕΘΕ	Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΖΑΠΦ	Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης
ΖΒΔΦΠ	Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων
ΖΔΟΕ	Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΖΠΦ	Ζώνη προστασίας της φύσης
ΚΠΚ	Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΑΛΠ	Κοινή Αλιευτική Πολιτική
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΔ	Μέτρα Διαχείρισης
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΔΔΠ	Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
ΟΠΘΣ	Οδηγία-Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική
ΟΣΠΑ	Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας
ΟΦΥΠΕΚΑ	Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής
GR	Περιοχή Natura 2000
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΠΕ	Πολυετές Πρόγραμμα Ελέγχου
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΠ	Προστατευόμενη Περιοχή
ΣΒΑ	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
ΣΣΕΔ	Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης

Συντομογραφία	Επεξήγηση
σΠΠΒ	σύνθετη Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας
ΣΕΒ	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων
ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης
ΤΑΑ	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF)
Τεύχος ΜΑ	Τεύχος Μελέτης
ΤΣΔ	Τοπικά Σχέδια Δράσης
ΤΕΔ - SDF	Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων περιοχής Natura – StandardDataForm
ΤΟ	Τύπος οικοτόπου
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της ΚυβερνήσΈως

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

5.1 Ορισμός – Θεσμικό Πλαίσιο – Περιεχόμενο Σχεδίου Διαχείρισης

Το Σχέδιο Διαχείρισης μιας προστατευόμενης περιοχής αποτελεί το επιχειρησιακό έγγραφο που προσδιορίζει τους τρόπους και τα μέσα για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την προστασία και διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής[1].

Το παρόν κεφάλαιο 5 της ΕΠΜ περιλαμβάνει όλες τις προτεινόμενες δράσεις και μέτρα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της ανάλυσης και αξιολόγησης που έχει προηγηθεί στα κεφάλαια 1, 2 και 3, καθώς και της πρότασης χαρακτηρισμού και θεσμικών ρυθμίσεων στο κεφάλαιο 4.

Το περιεχόμενο του Σχεδίου Διαχείρισης καθορίζεται βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 21 του νόμου 1650/1986, όπως έχει αντικατασταθεί από την παράγραφο 1 του άρθρου 47 του νόμου 4685/2020, όπου προβλέπονται τα εξής:

α. Τα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνουν:

αα. Τους στόχους διατήρησης και την πιθανή ιεράρχηση προτεραιοτήτων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής,

ββ. διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου. Οι σχετικές δράσεις και τα σχετικά μέτρα δύναται να εξειδικεύονται για επιμέρους στοιχεία του προστατευτέου αντικειμένου ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις, τον βαθμό διατήρησής τους και τις πιέσεις ή απειλές που αντιμετωπίζουν,

γγ. την εξειδίκευση των όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που είναι απαραίτητα για την ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου καθώς και, όπου είναι αναγκαίο, τις ειδικότερες μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν για την εξειδίκευση ή/και οριστικοποίηση του περιεχομένου προτεινόμενων διαχειριστικών δράσεων και μέτρων και

δδ. τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση, καθώς και τα κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης.

Στα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνονται σχέδια δράσης, στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης τους και οι φορείς εφαρμογής τους.

[1] «Προτεινόμενες Μεθοδολογικές Κατευθύνσεις Σχετικά Με το Σχέδιο Διαχείρισης Περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και των Προστατευόμενων Περιοχών που θα Προκύψουν στο Πλαίσιο του Έργου των ΕΠΜ». ΑΠ: ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/6914/255-25/01/2021

β. *Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών στις οποίες περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στη γεωργική, αλιευτική και υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα, εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.*

γ. *Όπου απαιτείται, με τις αποφάσεις αυτές εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου, που κυρώθηκε με το ν. 3827/2010 (Α' 30)».*

Η πρώτη αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης θα πραγματοποιηθεί μετά από μία 5-ετία εφαρμογής του, περίοδος που σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του παρόντος και την εκκίνηση του αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης. Η αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης πραγματοποιείται βάσει των αποτελεσμάτων της τελικής αναφοράς αξιολόγησης και των αλλαγών στην κατάσταση διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων. Κατά την αναθεώρηση πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υλοποιημένων μέτρων διαχείρισης, και ενσωμάτωση νέων μέτρων και αναπροσαρμογή της μεθοδολογίας και του χρονοδιαγράμματος. Στόχος είναι η επιτυχής και ακριβής επιλογή των νέων μέτρων, η επέκταση των μη ολοκληρωμένων, ή/και η χωρική επέκταση ολοκληρωμένων μέτρων που έχουν κριθεί επιτυχή και απαραίτητα για την εφαρμογή τους και σε άλλες περιοχές (π.χ. μέτρα πιλοτικής εφαρμογής). Το αναθεωρημένο Σχεδίου Διαχείρισης θα αποτελεί επί της ουσίας συνέχεια του παρόντος Σχεδίου Διαχείρισης.

Η αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης θα λαμβάνει υπόψη και τους θεσμοθετημένους Στόχους Διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων που έχει θέσει η χώρα ανά προστατευόμενη περιοχή, ώστε να προσδιορίσει τις ανάγκες και τις ελλείψεις της εκάστοτε περιοχής. Σε περίπτωση που μέχρι την πάροδο της 5-ετίας εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου Διαχείρισης δεν έχουν θεσμοθετηθεί Στόχοι Διατήρησης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000, προτείνεται να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι διατήρησης που θα καθοριστούν από το νέο έργο της Εποπτείας.

Οι επόμενες αναθεωρήσεις του Σχεδίου Διαχείρισης θα πρέπει να γίνονται ανά 5-ετία.

Επισημαίνεται ότι έως την θεσμοθέτηση και ενεργοποίηση της υλοποίησης του Σχεδίου Διαχείρισης, θα μεσολαβήσει χρονική περίοδος, που δύναται να υλοποιηθούν νέα προγράμματα που αφορούν τη φύση και τη βιοποικιλότητα στις προστατευόμενες περιοχές, όπως για παράδειγμα τα έργα LIFE, δράσεις των ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ κτλ. Συνεπώς, πριν την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου Διαχείρισης θα πρέπει να πραγματοποιηθεί διερεύνηση και έλεγχος των προγραμματισμένων έργων για τη φύση και τη βιοποικιλότητα που πραγματοποιούνται ή θα πραγματοποιηθούν από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία (Ταμείο Συνοχής, ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΑΑ, ΠΕΠ). Έτσι, θα είναι δυνατό να αποφευχθεί η αλληλοεπικάλυψη διαχειριστικών δράσεων και μέτρων, ενώ δύναται να εντοπιστούν και πιθανές συνέργειες μεταξύ των μέτρων του Σχεδίου Διαχείρισης και άλλων προγραμματισμένων έργων.

5.2 Στόχοι Διαχείρισης

5.2.1 Ανασκόπηση και οργάνωση στόχων διατήρησης προστατευτέου αντικειμένου

Οι Στόχοι Διαχείρισης μιας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν το πλαίσιο αρχών για την αρμονική συνύπαρξη φυσικού περιβάλλοντος και ανθρώπου στην προστατευόμενη περιοχή. Οι προστατευόμενες περιοχές, ειδικά στο πλαίσιο ενός δικτύου όπως το Natura 2000, είναι σαφές ότι αποτελούν χώρους όπου την πρωτοκαθεδρία έχει η προστασία και η διατήρηση της

βιοποικιλότητας, αλλά παράλληλα είναι απολύτως αναγκαίο να διατηρήσουν την παρουσία του ανθρώπου όχι μόνο ως επισκέπτη ενός ζωντανού μουσείου, αλλά και ως υποκειμένου παραγωγικών δραστηριοτήτων που θα συνάδουν με τις ανάγκες και περιορισμούς που θέτει το προστατευτέο αντικείμενο.

Οι Στόχοι Διαχείρισης της περιοχής πρέπει να προκύπτουν από το σκεπτικό και τη φιλοσοφία της πρότασης *οριοθέτησης και ζωνοποίησης της περιοχής και του προστατευτέου αντικειμένου* (κεφ. 4 της ΕΠΜ), και να ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των προστατευτέων αντικειμένων που έχουν αναγνωριστεί ως «πολύ σημαντικά». Θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις των τοπικών κοινωνιών της περιοχής, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 92/43/ΕΚ.

Η επιλογή ενός χωρικού επιπέδου καθορισμού διαφορετικού από το GR είναι στη διακριτική ευχέρεια του μελετητή, πρέπει ωστόσο αυτή να συνάδει με τις προτάσεις του κεφαλαίου 4 και να τεκμηριώνεται επαρκώς. Όπως προαναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα το χωρικό επίπεδο της προστατευόμενης περιοχής και το επίπεδο της περιοχής Natura 2000 συνθέτουν το πλαίσιο ανάλυσης και προσδιορισμού στόχων. Στη συνέχεια του παρόντος, στην ενότητα των μέτρων συζητείται το χωρικό πεδίο εφαρμογής τους και προκύπτει ότι αυτό μπορεί επιπρόσθετα των ανωτέρω να αφορά μια ζώνη προστατευόμενης περιοχής ή περιοχής Natura 2000, ένα συγκεκριμένο πολύγωνο ζώνης ή ακόμη και μια νέα χωρική ενότητα, η οποία συνδέεται για παράδειγμα με συγκεκριμένη ανθρωπογενή δραστηριότητα. Επομένως, το χωρικό επίπεδο αναφοράς επιμέρους στόχων δύναται να ποικίλλει, είναι αναγκαίο, όμως, να διατηρείται πάντα η δυνατότητα χωρικής αναγωγής τους σε επίπεδο περιοχής Natura 2000.

Οι Στόχοι Διαχείρισης θα πρέπει να:

- ανταποκρίνονται στις οικολογικές ανάγκες του προστατευτέου αντικειμένου, διασφαλίζοντας τις αναγκαίες συνθήκες για την ικανοποιητική διατήρησή του,
- υποστηρίζουν – εξειδικεύουν τους γενικούς θεσμικούς όρους και περιορισμούς που έχουν προταθεί (Κεφάλαιο 4),
- στοχεύουν στην άρση ή τουλάχιστον στον μετριασμό των κύριων πιέσεων/απειλών, στις οποίες υπόκειται το προστατευτέο αντικείμενο,
- συνεκτιμούν την ύπαρξη ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, τις ανάγκες διαβίωσης των τοπικών πληθυσμών και τις δυνατότητες αξιοποίησης συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.

Οι κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται οι στόχοι διαχείρισης μιας προστατευόμενης περιοχής ως προς το αντικείμενο/περιεχόμενό τους σχετίζονται άμεσα με τη διαμόρφωση μιας κοινά «αποδεκτής ιεραρχίας» μεταξύ φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, όπου οι ανάγκες διατήρησης της βιοποικιλότητας έχουν τον πρώτο, αλλά όχι αποκλειστικό, λόγο και οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες προσαρμόζονται σε αυτές. Η εμπέδωση αυτής της κοινά «αποδεκτής ιεραρχίας» είναι αυτή που δύναται να διασφαλίσει συναίνεση για τη μακροχρόνια προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας και να αποδυναμώσει την αυθαιρεσία. Κατά σειρά προτεραιότητας και σημασίας οι κατηγορίες των στόχων διαχείρισης μιας προστατευόμενης περιοχής είναι οι εξής:

<u>Α. Στόχοι διατήρησης/αποκατάστασης τύπων οικοτόπων και ειδών</u> (μεμονωμένα ή κατά ομάδες) ανά GR. Αποτελούν μία δέσμη συγκεκριμένων στόχων που πρέπει να επιτευχθούν σε ένα GR προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο τόπος αυτός θα συμβάλλει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην

επίτευξη της Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης στο κατάλληλο επίπεδο (εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, λαμβανομένης υπόψη της φυσικής κατανομής των εν λόγω ειδών ή τύπων οικοτόπων[2]). Οι Στόχοι Διατήρησης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και, στο βαθμό που είναι εφικτό, να ενσωματώνουν τους ειδικούς στόχους διατήρησης και τις επιθυμητές τιμές αναφοράς, όπως αυτά έχουν εκτιμηθεί από το έργο της Εποπτείας 2014-2015 ή και μεταγενέστερα (π.χ. από το Life IP).

Οι Γενικοί Στόχοι Διατήρησης, που προτείνονται για κάθε ΤΟ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και για κάθε είδος του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σχετίζονται άμεσα με την εκτίμηση του Βαθμού Διατήρησης σε επίπεδο περιοχής Natura 2000. Συνεπώς:

- Για κάθε ΤΟ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000) για τον οποίο **ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α.
- Για κάθε είδος πανίδας και χλωρίδας του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για **το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α.
- Για κάθε είδος **χαρακτηρισμού** για **το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Α** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α.
- Για κάθε τύπο Οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000) **για τον οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η διατήρηση του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα, ήτοι σε 2 εξαετίες, και η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα, ήτοι σε 4 εξαετίες (σε συμφωνία με τις προδιαγραφές της ΕΕ για τις έννοιες «μακροχρόνιος» / «βραχυχρόνιος» των εθνικών εκθέσεων αναφοράς του Άρθρου 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων).
- Για κάθε είδος πανίδας και χλωρίδας του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **για το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η διατήρηση του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.
- Για κάθε είδος **χαρακτηρισμού για το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Β** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η διατήρηση του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.
- Για κάθε ΤΟ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000) **για τον οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα.
- Για κάθε είδος πανίδας και χλωρίδας του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **για το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα.
- Για κάθε είδος χαρακτηρισμού **για το οποίο ο Βαθμός Διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως C** ως Γενικός Στόχος Διατήρησης προτείνεται να είναι η επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα.

Για τους Τύπους Οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και είδη χαρακτηρισμού για τα οποία ο Βαθμός Διατήρησης έχει χαρακτηριστεί ως άγνωστος, προϋπόθεση για τον καθορισμό Στόχων Διατήρησης είναι η **συλλογή περισσότερων δεδομένων** μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης.

Στο πλαίσιο του σχεδίου διαχείρισης μιας προστατευόμενης περιοχής οι στόχοι διατήρησης κάθε προστατευτέου αντικειμένου θα πρέπει να συνδέονται με κατάλληλα μέτρα και δράσεις διαχείρισης που θα υπηρετούν τους στόχους αυτούς. Τα μέτρα και οι διαχειριστικές αυτές δράσεις, όπως προκύπτει από τη σχετική σωρευμένη εμπειρία διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών τόσο στην

[2] https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/commission_note/commission_note2_EL.pdf

Ελλάδα όσο και διεθνώς, κατά ένα μέρος αυτών (συνήθως το μεγαλύτερο) συνδέονται με τη ρύθμιση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και στο πλαίσιο αυτό καταγράφεται σύμπτωση ή συνέργεια των στόχων διατήρησης ως πρώτη κατηγορία διαχειριστικών στόχων με αυτούς της δεύτερης κατηγορίας που σχετίζεται με ανθρωπογενείς δραστηριότητες και αναπτύσσεται στη συνέχεια.

Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή). Οι εν λόγω στόχοι διαχείρισης θα πρέπει να συνδέονται με τα προστατευτέα αντικείμενα κάθε περιοχής και να διασφαλίζουν: α) την άσκηση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων με τρόπο ώστε να πάψουν να αποτελούν πιέσεις ή απειλές μέσω της πρόληψης ή αντιμετώπισης των σημαντικών επιπτώσεων αυτών στα προστατευτέα αντικείμενα, β) την αειφόρο διαχείριση των οικοσυστημάτων, των φυσικών πόρων, του πολιτιστικού πλούτου και των τοπίων με τρόπο που διατηρείται η ακεραιότητα των συστημάτων, γ) την αντιμετώπιση των κινδύνων καταστροφών και την επίτευξη κατάλληλης προσαρμογής, αναφορικά με συμβάντα που μπορούν να προβλεφθούν (π.χ. ατυχηματική ρύπανση, πλημμύρες, διάβρωση, κλιματική αλλαγή).

Η συγκεκριμένη ομάδα στόχων διαχείρισης σχετίζεται με την εργασία προσδιορισμού, ανάλυσης και αξιολόγησης πιέσεων που προηγήθηκε στο κεφάλαιο 3 της ΕΠΜ και εκφράζει τη σύνδεση μεταξύ πίεσης-απειλής με τον στόχο περιορισμού ή άρσης αυτής μέσω πρόβλεψης κατάλληλων μέτρων και δράσεων. Όπως προαναφέρθηκε, οι στόχοι αυτής της κατηγορίας μπορεί να συνδέονται με τους στόχους διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων της προηγούμενης κατηγορίας διαχειριστικών μέτρων. Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων έχουν κανονιστικό χαρακτήρα ως προς τη ρύθμιση ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και κατ' εφαρμογή της ιεραρχικής σχέσης μεταξύ Προεδρικού Διατάγματος (χαρακτηρισμού, ζωνοποίησης και προσδιορισμού χρήσεων της προστατευόμενης περιοχής) και Υπουργικής Απόφασης (Σχέδιο Διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής) θα πρέπει οι ρυθμίσεις των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο Σχέδιο Διαχείρισης (τόσο ως στόχοι όσο και ως μέτρα) να προκύπτουν από σχετικές εξουσιοδοτήσεις του Προεδρικού Διατάγματος.

Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών. Οι στόχοι αυτοί εστιάζουν στην βελτίωση της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης των προστατευόμενων περιοχών, στο πλαίσιο που θέτουν οι στόχοι διαχείρισης των δύο προηγούμενων κατηγοριών στη συγκεκριμένη προστατευόμενη περιοχή. Συγκεκριμένα οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών θα πρέπει να υπηρετούν αφενός την κοινωνική ευημερία και αφετέρου τη διατήρηση των οικοσυστημάτων και των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών τους. Η ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού, ιστορικού και πολιτιστικού πλούτου των περιοχών θα πρέπει να αποτελεί κύριο εργαλείο για την επίτευξή τους.

Προτείνεται οι στόχοι για βιώσιμη ανάπτυξη των προστατευόμενων περιοχών να λάβουν υπόψη την ανάλυση που έχει προηγηθεί σε προηγούμενα κεφάλαια της ΕΠΜ σχετικά με τις συμβατές, ακόμη και μετά από ρύθμιση του τρόπου που αυτές ασκούνται και λειτουργούν, με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ανθρωπογενείς δραστηριότητες. Η συσχέτιση αυτών με την ταυτόχρονη βελτίωση του επιπέδου των αντίστοιχων οικοσυστημικών υπηρεσιών που έχουν κατ' αρχήν εκτιμηθεί σε προηγούμενες ενότητες της ΕΠΜ παρέχει τη δυνατότητα μιας σχετικά ασφαλούς προσέγγισης του θέματος. Σημαντική παράμετρος στην ανάλυση και τελική επιλογή των στόχων αυτών προτείνεται να είναι η αξιοποίηση ανανεώσιμων φυσικών πόρων και η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών και πόρων, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπονομεύονται οι στόχοι διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου, δηλαδή οι διαχειριστικοί στόχοι της πρώτης κατηγορίας για την προστατευόμενη περιοχή.

Η Ατζέντα 2030 και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) είναι το αποτέλεσμα μίας παγκόσμιας διαπραγμάτευσης τριών ετών, η οποία ξεκίνησε το 2012 με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών του ΟΗΕ. Οι ΣΒΑ αντικατοπτρίζουν μια νέα αντίληψη, σύμφωνα με την οποία η ανάπτυξη πρέπει να ενσωματώνει την οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος. Σχετικά με τους ειδικούς στόχους που τίθενται στα περιβαλλοντικά θέματα, αναφέρονται ενδεικτικά οι εξής:

- διασφάλιση της διατήρησης, αποκατάστασης και βιώσιμης χρήσης των χερσαίων οικοσυστημάτων και των οικοσυστημάτων εσωτερικών υδάτων και των υπηρεσιών τους, ιδίως των δασών, των υδροβιότοπων, των βουνών και των ξηρών ζωνών, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διεθνείς συμφωνίες,
- βιώσιμη διαχείριση και προστασία των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων προκειμένου να αποφευχθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις, μέσω της ενίσχυσης της ανθεκτικότητάς τους, καθώς και ανάληψη δράσης για την αποκατάστασή τους, έτσι ώστε να επιτευχθούν υγιείς και παραγωγικοί ωκεανοί,
- διασφάλιση της διατήρησης των ορεινών οικοσυστημάτων συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητάς τους, έτσι ώστε ενισχυθεί η ικανότητά τους να παράσχουν οφέλη απαραίτητα για τη βιώσιμη ανάπτυξη,
- θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και τη σημαντική μείωση του αντίκτυπου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών στα χερσαία και υδάτινα οικοσυστήματα, και τον έλεγχο ή εξάλειψη των κυριότερων από αυτά τα είδη και
- ενσωμάτωση της αξίας των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας στον εθνικό και τοπικό σχεδιασμό, στις αναπτυξιακές διαδικασίες και στις στρατηγικές και υπολογισμούς μείωσης της φτώχειας.

Σε γενικότερο επίπεδο, οι στόχοι διαχείρισης, ειδικά των κατηγοριών Β και Γ, ελέγχονται ως προς την εφικτότητά τους, συνεκτιμώντας παράγοντες που μπορεί να επιδρούν θετικά ή αρνητικά όπως ο διαθέσιμος χρόνος, οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι, τα τεχνικά μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό, η επάρκεια επιστημονικής γνώσης, οι επιδράσεις των φυσικών διεργασιών και του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος.

Σε ότι αφορά τους στόχους της κατηγορίας Γ (βιώσιμης ανάπτυξης) δύναται να χρησιμοποιηθεί σχεδιασμός της παρούσας ή της επόμενης (αν είναι διαθέσιμος) προγραμματικής περιόδου σε κατάλληλο χωρικό επίπεδο (δημοτικό, περιφερειακό ή άλλο).

Οι στόχοι διαχείρισης τίθενται σε επίπεδο GR, έτσι ώστε να διευκολύνεται η σύνταξη απολογιστικών εκθέσεων για τις επιμέρους περιοχές του δικτύου.

Για κάθε στόχο διαχείρισης προσδιορίζεται ο χρονικός ορίζοντας στον οποίο αναμένεται η επίτευξή του. Ως εκ τούτου, οι στόχοι διαχείρισης διακρίνονται σε **βραχυπρόθεσμους (έως 3 έτη), μεσοπρόθεσμους (4 έως 6 έτη) και μακροπρόθεσμοι (7 έως12 έτη).**

5.2.2 Καθορισμός Στόχων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών

Στους ακόλουθους Πίνακες 5παρουσιάζονται οι Στόχοι Διαχείρισης, διαχωρισμένοι στις 3 ανωτέρω κατηγορίες, συνδεόμενοι με τα κύρια προστατευτέα αντικείμενα που αφορούν.

5.2.2.1 GR2210001 ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΕΖΔ – ΖΕΠ)

Πίνακας 5-1 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210001»ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ» (ΕΖΔ – ΖΕΠ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210001				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1120, 1170, 8330
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata & Zamenis situla*
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	*1120*
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	*1170*
A07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0701	-	*1240*
A18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1801	-	5210
A20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2002	-	5420
A21	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2101	-	5430
A25	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2501	-	8210
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2901	-	9540
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901		*Pinna nobilis*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203		*Monachus monachus*
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304		*Tursiops truncatus*
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501		*Asperula naufraga, Limonium korakonisicum*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704		*Caretta caretta, Chelonia mydas*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902		*Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102		*Testudo hermanni*
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter brevipes, Accipiter nisus , Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus melanopogon, Acrocephalus scirpaceus, Actitis hypoleucos, Alauda arvensis, Alcedo atthis, Alectoris graeca, Anthus trivialis, Apus apus, Apus apus, Apus pallidus, Aquila fasciata, Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Athene noctua, Bubo bubo, Bubulcus ibis, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius alexandrinus, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Coracias garrulus, Corvus corone, Coturnix coturnix, Cuculus canorus, Emberiza calandra, Emberiza cirlus, Emberiza melanocephala, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Ficedula hypoleuca, Ficedula semitorquata, Galerida cristata, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Hippolais olivetorum, Iduna pallida ., Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Larus fuscus , Larus michahellis, Loxia curvirostra, Lullula arborea, Merops apiaster, Milvus migrans, Monticola solitarius, Motacilla alba, Motacilla flava, Muscicapa striata, Neophron percnopterus, Nycticorax nycticorax, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Otus scops, Parus major,*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				Passer domesticus ., Pernis apivorus, Phalacrocorax aristotelis desmarestii, Phalacrocorax carbo sinensis, Phylloscopus trochilus, Porzana porzana, Saxicola rubetra, Saxicola torquatus rubicola, Scolopax rusticola, Serinus serinus, Sturnus vulgaris, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus pilaris, Tyto alba, Upupa epops
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco biarmicus* *Falco peregrinus*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Caprimulgus europaeus, Delichon urbicum, Delichon urbicum,Hirundo rustica, Hirundo rustica, Oriolus oriolus, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba*
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	*Emberiza caesia*
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8402	-	*Ficedula albicollis*
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Egretta garzetta*
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan*
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Buteo buteo*
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Tringa glareola*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9201	Έκταση ενδιαιτήματος = 10 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς το Θαλασσοκόρακα	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9202	Εύρος Εξάπλωσης= 214 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9203	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9204	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9205	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 150 Ζευγάρια Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα, από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα, σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα, κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			ΤΟ 2110, 2120, 2190, 2270*, 1120, *Pinna nobilis*
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			hermanni, Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla.
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.2 GR2210002 ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-2 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210002 «ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ» (ΕΖΔ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210002				
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Anguilla anguilla, Νανογωβιός (Knipowitschia sp.)*
A01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0101	-	1110
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170
A06	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0601	-	1210
A07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0701	-	1240
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410
A11	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1101	-	2110
A12	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1202	-	2120
A13	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1301	-	2190
A16	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1602	-	2270
A17	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1702	-	3170
A18	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1802	-	5210
A20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2002	-	5420

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A21	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2101	-	5430
A23	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2302	-	7210
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2901	-	9540
A31	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3101	-	92D0
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*
A42	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4202	Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	*Monachus monachus*
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A44	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος Tursiops truncatus	A4405	α) Αποφυγή μείωσης Πληθυσμού (αριθμός ατόμων) β) Αποφυγή μείωσης ενδιαιτήματος – Εύρους εξάπλωσης (Έκταση εξάπλωσης, km2), γ) Αποφυγή μείωσης Οικολογικές απαιτήσεις (Διαθέσιμη βιομάζα Kg), δ) Μείωση ανθρωπογενών πηγών πιέσεων - όχλησης του είδους	*Tursiops truncatus*
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	-	*Caretta caretta*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	-	*Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla*
A50	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5001	-	*Mauremys rivulata*
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	-	*Emys orbicularis*
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 23 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη	*Testudo hermanni*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
Β1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Λίμνη Κερίου
Β2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			Λίμνη Κερίου, ΤΟ 3170
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων	*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	*Caretta caretta*
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.3 GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-3 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ (ΕΖΔ)

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210003				
A07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0701	-	1240
A17	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1701	-	3170
A18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1801	-	5210
A20	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2001	-	5420
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Προσδιορισμός των σημαντικών βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας, περιορισμός απειλών και ανάσχεση της απώλειας των βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας στην περιοχή	Monachus monachus
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304		Tursiops truncatus
A44	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος *Tursiops truncatus*	A4405	α) Αποφυγή μείωσης Πληθυσμού (αριθμός ατόμων) β) Αποφυγή μείωσης ενδιαιτήματος – Εύρους εξάπλωσης (Έκταση εξάπλωσης, km2), γ) Αποφυγή μείωσης Οικολογικές απαιτήσεις (Διαθέσιμη βιομάζα Kg), δ) Μείωση ανθρωπογενών πηγών πιέσεων - όχλησης του είδους	Tursiops truncatus
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 3170
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ΤΟ
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ΤΟ
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Σύνολο ΤΟ
Β13		
Β14		
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	*Θαλάσσια είδη*
Β16	Μείωση των επιπτώσεων στρατιωτικών δραστηριοτήτων	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	*Θαλάσσια είδη*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.4 GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)(ΖΕΠ)

Πίνακας 5-4 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)» (ΖΕΠ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210004				
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Acrocephalus agricola, Bubulcus ibis, Buteo rufinus, Calidris ferruginea, Calidris minuta, Carduelis carduelis, Chloris chloris, Columba livia, Emberiza calandra, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Gallinago media, Gallinula chloropus, Larus michahellis, Linaria cannabina, Luscinia luscinia, Phalacrocorax carbo sinensis, Phylloscopus bonelli, Serinus serinus, Stercorarius skua, Streptopelia decaocto, Sturnus roseus, Sturnus vulgaris, Sylvia atricapilla, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Turdus viscivorus, Tyto alba*
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Falco vespertinus*
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Gelochelidon nilotica*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	Anthus campestris, Anthus cervinus, Anthus trivialis, Apus apus, Apus pallidus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Cecropis daurica, Coracias garrulus, Coturnix coturnix, Cuculus canorus, Delichon urbicum, Emberiza hortulana, Emberiza melanocephala, Hippolais icterina, Hirundo rustica, Lanius collurio, Lanius senator, Luscinia megarhynchos, Merops apiaster, Motacilla alba, Motacilla cinerea, Motacilla flava, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				Passer hispaniolensis, Phoenicurus ochruros, Riparia riparia, Saxicola rubetra, Streptopelia turtur, Sylvia borin, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia curruca, Sylvia rueppelli, Tachymarptis melba, Upupa epops
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	Alauda arvensis
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8402	-	Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca, Fringilla coelebs, Jynx torquilla, Muscicapa striata, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus trochilus, Turdus philomelos
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	Ardea cinerea, Ardeola ralloides, Egretta garzetta, Ixobrychus minutus, Nycticorax nycticorax, Plegadis falcinellus
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	Buteo buteo, Circus aeruginosus, Circus macrourus, Circus pygargus
A87	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8703	-	Pernis apivorus
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	Actitis hypoleucos, Calidris pugnax, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa nebularia, Tringa ochropus
A90	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9002	-	Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus palustris, Acrocephalus schoenobaenus, Acrocephalus scirpaceus, Locustella luscinioides

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	Alcedo atthis, Porzana porzana
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9206	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 3463 Ζευγάρια. Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	Calonectris diomedea
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλασσοπούλια
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών της περιοχής

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Το σύνολο των ειδών της περιοχής
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	*Θαλασσοπούλια*
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla.*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση /*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.5 GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-5 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ» (ΕΖΔ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220001				
A20	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2001	-	*5420*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	-	*Zamenis situla*
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	-	*Testudo hermanni*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Testudo hermanni & Zamenis situla*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.6 GR2220002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-6 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220002» ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220002				
A18	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A1804	-	*5210*
A24	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A2403	-	*8140*
A25	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A2503	-	*8210*
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	-	*Miniopterus schreibersii*
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεσογειακά τοπία με ανοικτή βλάστηση (λιβάδια, θαμνότοπους, καλλιέργειες, βοσκοτόπια κ.α.), και παρυφές δασών. Στην Ελλάδα έχει βρεθεί και σε ορεινές δασώδεις περιοχές. Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές) όλο το χρόνο. Στην Κρήτη τον χειμώνα απαντάται μόνο σε ορεινά σπήλαια (άνω των 1400μ). Τα χειμερινά καταφύγιά του στην υπόλοιπη Ελλάδα είναι εν πολλοίς άγνωστα. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της	*Myotis blythii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς εντοπίζεται σημαντικός διαχειμάζων πληθυσμός. Εξάπλωση: Διατήρηση- Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. (Το είδος σε εθνικό επίπεδο απαντάται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, σε νησιά του Αιγαίου, στην Κρήτη και στην Κεφαλονιά.). Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη - Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	-	*Rhinolophus blasii*
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε δάση πλατύφυλλων, παρόχθια δάση, δεντροκαλλιέργειες. Σχηματίζει αποικίες σε σπήλαια, κυρίως σε υψόμετρο ως 1000μ. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς αποτελεί αποικία όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Διατήρηση- Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της	*Rhinolophus euryale*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη- Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Κυνηγά σε ποικιλία οικοτόπων (δάση, θαμνώνες, βοσκοτόπια και καλλιέργειες κ.α.), συχνά και σε υγρότοπους με πλούσια παρόχθια βλάστηση, αλλά και κατοικημένες περιοχές. Σχηματίζει αναπαραγωγικές αποικίες κυρίως σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές), λιγότερο σε κτίσματα, ενώ ξεχειμωνιάζει σε υπόγεια καταφύγια. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς εντοπίζεται σημαντικός πληθυσμός (διαχειμάζων και αναπαραγωγικός) όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Διατήρηση - Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. Το	*Rhinolophus ferrumequinum*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			είδος σε εθνικό επίπεδο εντοπίζεται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, στην Κρήτη, σε νησιά Αιγαίου και του Ιονίου. Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη- Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	-	*Rhinolophus hipposideros*
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	-	*Scutellaria rupestris,Viola cephalonica*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	-	*Zamenis situla*
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 23 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή	*Testudo hermanni*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus hipposideros, Rhinolophus ferrumequinum, Rhinolophus euryale, Rhinolophus blasii, Myotis blythii, Miniopterus schreibersii*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Testudo hermanni & Zamenis situla*
A200	Διατήρηση Δασικών Οικοσυστημάτων	A2001	Διατήρηση Δασών ελληνικής ελάτης (Abies cephalonica) (ΤΟ 951Β)	ΤΟ 951Β
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B7	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων ΑΣΠΗΕ. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Είδη χειροπτέρων*
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		*δάση Κεφαλληνιακής ελάτης (ΤΟ 951Β – δάση Abies cephalonica),*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.7 GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ) (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-7 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)»

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220003				
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1120, 1150, 1170, 8330
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Miniopterus schreibersii*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Emys orbicularis, Testudo hermanni & Elaphe quatuorlineata*
A02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0202	-	1120
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170
A07	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0702	-	1240
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410
A15	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A1504	-	2250
A20	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A2004	-	5420
A27	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2702	-	9290
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A29	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2902	-	9540

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	0	*Pinna nobilis*
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων	Monachus monachus

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	
A43	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4303	Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της αλιευτικής πίεσης και εξασφάλιση βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν την τροφή του Διατήρηση του υφιστάμενου εύρους εξάπλωσης τουλάχιστον στην τιμή των ΕΤΑ σε εθνικό επίπτεδο, καθώς και σε επίπεδο εσωτερικού Ιονίου (ΕΖΔ GR2220003) ήτοι: 833 km2 στο Εσωτερικό Ιόνιο (ΕΖΔ GR2220003) Διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού τουλάχιστον στην τιμή των ΕΤΑ σε επίπεδο εσωτερικού Ιονίου (ΕΖΔ GR2220003) > 50 άτομα. Διατήρηση Μεσοπρόθεσμος και αύξηση μακροπρόθεσμα της αφθονίας του είδους στην περιοχή Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Εξασφάλιση	*Tursiops truncatus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			διαύλων ανταλλαγής μεταξύ τοπικών υποπληθυσμών του ίδιου είδους στις ελληνικές θάλασσες, ώστε να αποφευχθεί η γενετική απομόνωση και να ενισχυθεί η γονιδιακή ροή μεταξύ των υποπληθυσμών Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό των ειδών εντός της περιοχής. Αποφυγή όχλησης του είδους από ανθρώπινες δραστηριότητες Οι παραπάνω Στόχοι Διατήρησης (ΣΔ) ισχύουν και για όλες τις περιοχές ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης του ρινοδέλφινου. Ειδικότερα για την ΕΖΔ του εσωτερικού Ιονίου πελάγους, η μείωση της υπεραλίευσης και η εξασφάλιση βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων αποτελεί το σημαντικότερο Στόχο Διατήρησης.	
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Chelonia mydas*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 9 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση,	*Elaphe quatuorlineata*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	
A51	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5101	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 6 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι	*Testudo hermanni*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	
A51	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5101	Πυκνότητα πληθυσμών (Ind./ha): Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 5 ind./ha. Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών. Ενδιαίτημα (ποσοστό έκτασης): Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 14 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση (καταγραφή παρουσίας): Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 16 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το εν λόγω είδος εξαπλώνεται σε πλαγιές με πυκνή φρυγανική ή μακία βλάστηση σε βραχώδεις περιοχές καθώς και σε ελαιώνες ή άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες ή και αμμοθίνες. Αποφεύγει τα οικοσυστήματα με εντατική ανθρώπινη παρουσία.	*Testudo marginata*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		*Σύνολο ειδών*
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		*ΤΟ 2110, Pinna nobilis*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β18	Μείωση των επιπτώσεων των υδατοκαλλιεργειών		*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**	**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.8 GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-8 Στόχοι Διαχείρισης στην «GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ»

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220004				
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus, Petromyzon marinus*
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170
A01	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0102	-	*1110*
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	*1120*
A05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0503	-	*1170*
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*
A37	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3703	-	*Petromyzon marinus*
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού	*Monachus monachus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5 Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5	
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	0	Tursiops truncatus
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	0	Centaurea pumillio
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	Πληθυσμός: - Φωλιές που αποτίθενται κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: ≥60 φωλιές/έτος - Φωλιές που εκκολάπτονται επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >86% του αριθμού των φωλιών που αποτέθηκαν κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε να μην επηρεάζονται οι φωλιές κατά την επώαση (κυρίως από θήρευση και πλημμυρισμό)). - Νεοσσοί που φτάνουν στη θάλασσα επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος	Caretta caretta,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			όρος πενταετίας 2016-2020: >95% των νεοσσών που εξήλθαν από τις φωλιές κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (Με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε οι εξερχόμενοι από τις φωλιές νεοσσοί να μην εμποδίζονται και να μην αποπροσανατολίζονται από φώτα κατά τη μετάβασή τους στη θάλασσα). - Σταθερή ή ανοδική τάση πληθυσμιακή τάση (του ετήσιου αριθμού φωλιών) κατά την πενταετία 2016-2020.Ενδιαίτημα - Υποστηρικτικοί οικότοποι- Ωφέλιμη επιφάνεια παραλιών ωοτοκίας (Μούντα, Αβυθος, Μεγάλη Πέτρα, Αμμες, Αι Χέλης, Λυγιά, κ.α.): Σταθερή (επί συνολικού μήκους παραλιών ωοτοκίας 3,8 km περίπου) με 100% διαθεσιμότητα κατά την νύχτα στη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων που θα ρυθμίζουν τις χρήσεις επί της παραλίας (έπιπλα θαλάσσης, κλπ.). Σταθερή έκταση λιβαδιών ποσειδωνίας (Posidonia oceanica) μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας. - Σταθερή έκταση υφάλων (reefs) στο θαλάσσιο χώρο μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας: 240,7 ha. Όχληση: - Οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες στην ξηρά δεν πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ωοτοκία, την επώαση των αυγών και την ασφαλή μετάβαση των νεοσσών στη θάλασσα. - Οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες στο θαλάσσιο χώρο μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας δεν πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά το ζευγάρωμα, την πρόσβαση των θηλυκών στην παραλία, την ανάπαυση των θηλυκών μεταξύ διαδοχικών ωοτοκιών και	

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			την κίνηση των νεοσσών προς την ανοιχτή θάλασσα.	
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*
A48	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος Caretta caretta	A4805	Πληθυσμός: - Φωλιές που αποτίθενται κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: ≥60 φωλιές/έτος - Φωλιές που εκκολάπτονται επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >86% του αριθμού των φωλιών που αποτέθηκαν κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε να μην επηρεάζονται οι φωλιές κατά την επώαση (κυρίως από θήρευση και πλημμυρισμό)). - Νεοσσοί που φτάνουν στη θάλασσα επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >95% των νεοσσών που εξήλθαν από τις φωλιές κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (Με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε οι εξερχόμενοι από τις φωλιές νεοσσοί να μην εμποδίζονται και να μην αποπροσανατολίζονται από φώτα κατά τη μετάβασή τους στη θάλασσα).	*Caretta caretta*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων	*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.9 GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ) (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-9 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ) (ΕΖΔ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220005				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1120, 1160, 1170, 8330
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus euryale, Myotis blythii, Miniopterus schreibersii, Myotis capaccinii*
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	*1120*
A04	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0401	-	*1160*
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	*1170*
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5 Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε	*Monachus monachus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5	
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	0	*Tursiops truncatus*
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	0	*Limonium damboldtianum, Limonium ithacense*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	0	*Caretta caretta, Chelonia mydas*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β18	Ρύθμιση των υδατοκαλλιεργειών		*Θαλάσσιοι ΤΟ, Pinna nobilis*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.10 GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ (ΖΕΠ)

Πίνακας 5-10 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220006				
Α80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α8004	-	*Accipiter gentilis, Accipiter nisus, Acrocephalus scirpaceus, Alectoris graeca, Anthus spinoletta, Anthus trivialis, Aquila fasciata, Athene noctua, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Certhia brachydactyla, Cettia cetti, Chloris chloris, Ciconia ciconia, Circus macrourus, Cisticola juncidis, Coccothraustes coccothraustes, Columba oenas, Columba palumbus palumbus, Corvus corax, Corvus monedula, Cyanistes caeruleus, Emberiza calandra, Emberiza cia, Emberiza cirlus, Emberiza hortulana, Erithacus rubecula, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Ficedula albicollis, Ficedula semitorquata, Fringilla coelebs, Garrulus glandarius, Gyps fulvus, Hippolais olivetorum, Hirundo rustica, Iduna pallida, Lanius minor, Lanius senator, Linaria cannabina, Monticola solitarius, Motacilla flava, Muscicapa striata, Neophron percnopterus, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus, Pandion haliaetus, Parus major, Passer hispaniolensis, Periparus ater, Phoenicurus ochruros, Phoenicurus phoenicurus, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Regulus ignicapilla, Regulus regulus, Riparia riparia, Saxicola torquatus rubicola, Scolopax rusticola, Spinus spinus,*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				Sylvia atricapilla, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Troglodytes troglodytes, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus philomelos, Turdus pilaris, Turdus viscivorus, Upupa epops
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus*
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Lullula arborea, Tachymarptis melba*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	Anthus campestris, Apus apus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Delichon urbicum, Emberiza caesia, Lanius collurio, Merops apiaster, Streptopelia turtur
A87	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8701	-	Buteo buteo
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	Accipiter brevipes, Aquila chrysaetos, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Clanga clanga, Pernis apivorus
A88	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8802	-	Bubo bubo, Otus scops
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B7	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων ΑΣΠΗΕ. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Μεγάλα αρπακτικά
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Μεγάλα αρπακτικά

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Zamenis situla. Επίσης από τη δράση αναμένεται να ευεργετηθούν και τα άγρια άλογα του Αίνου.*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση /*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.11 GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-11 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220007				
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330
A01	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0102	-	1110
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120
A05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0503	-	1170
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*
A42	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4204	-	*Monachus monachus*
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	-	*Caretta caretta*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.12 GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ - ΖΕΠ)

Πίνακας 5-12 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230001				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus ferrumequinum, Myotis capaccinii*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Emys orbicularis, Mauremys rivulata & Testudo hermanni*
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	*1150*
A06	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0601	-	*1210*
A07	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0703	-	*1240*
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	1420
A11	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1102	-	2110
A28	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2802	-	9320
A31	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3101	-	92D0
A38	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3803	-	*Euplagia quadripunctaria*
A40	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4003	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω	*Lutra lutra*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες. Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η	*Myotis capaccinii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10X10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Κυνηγά σε ποικιλία οικοτόπων (δάση, θαμνώνες, βοσκοτόπια και καλλιέργειες κ.α.), συχνά και σε υγρότοπους με πλούσια παρόχθια βλάστηση, αλλά και κατοικημένες περιοχές. Σχηματίζει αναπαραγωγικές αποικίες κυρίως σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές), λιγότερο σε κτίσματα, ενώ ξεχειμωνιάζει σε υπόγεια καταφύγια. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Rhinolophus ferrumequinum*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Προσδιορισμός των σημαντικών βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας, περιορισμός απειλών και ανάσχεση της απώλειας των	*Monachus monachus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας στην περιοχή	
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Chelonia mydas*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 5 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά	*Emys orbicularis*
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η	*Mauremys rivulata*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.	
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχος είναι η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή	*Testudo hermanni*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus melanopogon, Acrocephalus palustris, Acrocephalus schoenobaenus, Acrocephalus scirpaceus, Alauda arvensis, Alcedo atthis, Anas acuta, Anas crecca, Anthus campestris, Anthus cervinus, Anthus pratensis, Anthus spinoletta, Anthus trivialis, Arenaria interpres, Athene noctua, Aythya ferina, Aythya nyroca, Bubulcus ibis, Buteo buteo, Calandrella brachydactyla, Calidris alba, Calonectris diomedea, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius alexandrinus, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Cisticola juncidis, Columba livia, Coracias garrulus, Corvus corax, Corvus corone, Corvus monedula, Coturnix coturnix, Cuculus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				canorus, Cyanistes caeruleus, Cygnus olor, Emberiza calandra, Emberiza cirlus, Emberiza melanocephala, Emberiza schoeniclus, Erithacus rubecula, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca, Fringilla coelebs, Fringilla montifringilla, Galerida cristata, Gallinago gallinago, Gallinula chloropus, Garrulus glandarius, Gelochelidon nilotica, Glareola pratincola, Haematopus ostralegus, Hippolais icterina, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia, Iduna pallida, Jynx torquilla, Lanius senator, Larus cachinnans, Larus fuscus, Larus michahellis, Larus ridibundus, Limosa limosa, Locustella luscinioides, Lullula arborea, Luscinia megarhynchos, Mareca penelope, Mergus serrator, Merops apiaster, Motacilla alba, Motacilla cinerea, Muscicapa striata, Numenius arquata arquata, Numenius tenuirostris, Nycticorax nycticorax, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus, Otus scops, Pandion haliaetus, Panurus biarmicus, Parus major, Passer domesticus, Passer hispaniolensis, Pernis apivorus, Phoenicopterus roseus, Phoenicurus ochruros, Phoenicurus phoenicurus, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus trochilus, Pica pica, Plegadis falcinellus, Pluvialis apricaria, Podiceps nigricollis, Prunella modularis, Rallus aquaticus, Saxicola rubetra, Saxicola torquatus

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				rubicola, Scolopax rusticola, Serinus serinus, Spatula clypeata, Sterna hirundo, Sternula albifrons, Streptopelia decaocto, Sturnus vulgaris, Sylvia atricapilla, Sylvia borin, Sylvia communis, Sylvia curruca, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Thalasseus sandvicensis, Tringa erythropus, Tringa ochropus, Tringa totanus, Troglodytes troglodytes, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus philomelos, Turdus pilaris, Upupa epops, Vanellus vanellus, Zapornia parva
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco vespertinus*
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Chlidonias hybrida, Larus melanocephalus*
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Apus apus, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Motacilla flava, Tachymarptis melba*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Lanius collurio, Lanius minor, Riparia riparia, Streptopelia turtur*
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Egretta garzetta, Phalacrocorax carbo sinensis*
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Botaurus stellaris, Ixobrychus minutus, Microcarbo pygmaeus*
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Larus audouinii*
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Aquila fasciata, Circus aeruginosus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa nebularia*
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Calidris alpina, Calidris minuta, Calidris pugnax, Calidris temminckii, Pluvialis squatarola*
A89	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8903	-	*Tringa stagnatilis*
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Fulica atra*
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Anas platyrhynchos, Podiceps cristatus, Spatula querquedula*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9207	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος = 1 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9208	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος Εξάπλωσης= 2 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9209	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9210	αναπαραγόμενα. Έκταση ενδιαιτήματος= 1 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω:	*Ardea alba*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσειςγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9211	αναπαραγόμενα. Εύρος εξάπλωσης= 1.88 ΚΜ2. Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*ΤΟ 1150*
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Είδη ορνιθοπανίδας*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		*ΤΟ 2110*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση /*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.13 GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-13 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230002				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Aphanius fasciatus, Pelasgus thesproticus, Knipowitschia goerneri*
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus ferrumequinum, Myotis capaccinii*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Emys orbicularis, Mauremys rivulata & Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata*
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	*1150*
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	*1410*
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	*1420*
A11	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1103	-	2110
A12	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1203	-	2120
A14	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A1404	-	2220
A15	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1501	-	2250
A22	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2201	-	6420
A23	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2302	-	7210

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A30	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3003	-	92A0
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ). Αναπαραγωγή: Θα πρέπει να υπάρξουν θετικές καταγραφές (τουλάχιστον 5 άτομα γόνου YOY - young-of-the-year) σε ποσοστό ≥75% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν. Οι περιοχές θεωρητικής εξάπλωσης κάθε είδους θα πρέπει να οριστούν για τον ΕΖΔ. Πρέπει να σημειωθεί ότι η αναπαραγωγή είναι καλός δείκτης κατάστασης του είδους.	Aphanius fasciatus
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ). Αναπαραγωγή: Στόχος είναι στην	Pelasgus thesproticus

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			αναπαραγωγική περίοδο της αυτής χρονιάς (young-of-the-year) να υπάρχουν θετικές καταγραφές (τουλάχιστον 5 άτομα γόνου ΥΟΥ) σε ποσοστό ≥75% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν. Απαραίτητη η παρουσία και ενήλικων ατόμων.	
A35	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3504	-	Knipowitschia goerneri
A38	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3801	-	Euplagia quadripunctaria
A40	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4003	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	Lutra lutra
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς	*Myotis capaccinii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες. Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες.	*Rhinolophus ferrumequinum*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο.	*Monachus monachus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	0	*Caretta caretta*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 24 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 25 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 10 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους.	*Emys orbicularis*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά	
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 18 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.	*Mauremys rivulata*
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 18 κελιά κανάβου 1x1km στην εν	*Testudo hermanni*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 24 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου	
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*ΤΟ 1150, Lutra lutra,* ιχθυοπανίδα
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			ΤΟ 2110, 2120, 2220, 2250*
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
	του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.14 GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ - ΖΕΠ)

Πίνακας 5-14 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230003				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Aphanius fasciatus*
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Elaphe quatuorlineata*
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	*1150*
A06	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0603	-	*1210*
A08	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0803	-	*1310*
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	1420
A31	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3103	-	92D0
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	0	*Aphanius fasciatus*
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή	*Lutra lutra*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	0	*Monachus monachus*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Actitis hypoleucos, Anas platyrhynchos, Anthus campestris, Apus apus, Aythya ferina, Bubulcus ibis, Burhinus oedicnemus, Buteo buteo, Calidris canutus, Calidris*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				falcinellus, Calidris temminckii, Cecropis daurica, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias hybrida, Chloris chloris, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Cisticola juncidis, Corvus corone, Erithacus rubecula, Falco peregrinus, Galerida cristata, Garrulus glandarius, Larus fuscus, Larus genei, Larus michahellis, Mareca strepera, Merops apiaster, Numenius tenuirostris, Passer domesticus, Pernis apivorus, Platalea leucorodia, Pluvialis squatarola, Rallus aquaticus, Riparia riparia, Saxicola torquatus rubicola, Spatula clypeata, Sterna hirundo, Streptopelia decaocto, Sturnus vulgaris, Sylvia melanocephala, Thalasseus sandvicensis, Tringa erythropus, Tringa ochropus, Tringa totanus
A81	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8101	-	*Falco vespertinus*
A82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8201	-	*Larus melanocephalus*
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Chlidonias leucopterus, Gelochelidon nilotica, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia*
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Motacilla flava*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Anthus campestris, Calandrella brachydactyla, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba*
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Egretta garzetta, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus*
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides*
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Circus pygargus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Calidris minuta, Himantopus himantopus, Phoenicopterus roseus, Tringa glareola, Tringa nebularia*
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Arenaria interpres, Calidris alba, Calidris alpina, Calidris pugnax, Charadrius alexandrinus, Haematopus ostralegus, Limosa limosa, Tringa stagnatilis, Xenus cinereus*
A89	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8903	-	*Recurvirostra avosetta*
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Alcedo atthis, Sternula albifrons*
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Anas acuta, Cygnus olor*
A91	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A9103	-	*Tadorna tadorna*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9212	Έκταση ενδιαιτήματος = 1.49 KM2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9213	Εύρος Εξάπλωσης= 2.43 KM2. Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9214	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9215	Έκταση ενδιαιτήματος= 1.49 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο	*Ardea alba*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσειςγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9216	Εύρος εξάπλωσης= 2.43 KM2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9217	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Ardea alba*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*ΤΟ 1150, Lutra lutra*
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας,			Θαλάσσια είδη και ΤΟ

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
	πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας	
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων	Είδη ορνιθοπανίδας
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	Θαλάσσια είδη και ΤΟ
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.15 GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-15 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230004				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330
A01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0101	-	1110
A02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0202	-	1120
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170
A07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0701	-	1240
A11	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1103	-	2110
A18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1801	-	5210
A19	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1902	-	5330
A20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2002	-	5420
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330
A27	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2701	-	9290
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A29	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2902	-	9540
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	Epinephelus marginatus
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	Pinna nobilis
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους	Monachus monachus

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	-	*Centaurea paxorum*
A47	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4703	-	*Caretta caretta*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)		
Β1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας	Θαλάσσια είδη και ΤΟ
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Είδη χλωρίδας και ΤΟ
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων	*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β16	Μείωση των επιπτώσεων στρατιωτικών δραστηριοτήτων	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη		
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.16 GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-16 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230005				
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1120, 1150, 1170
Α53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5304	-	*Aphanius fasciatus*
Α02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α0202	-	1120
Α03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α0303	-	1150
Α05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α0503	-	1170
Α35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α3503	Διατήρηση ενδιαιτημάτων διαβίωσης και αναπαραγωγής: Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενδιαιτημάτων διαβίωσης και αναπαραγωγής. Η τροποποίηση της δομής της παρόχθιας βλάστησης, που οφείλεται σε ανθρωπογενή αίτια, δε θα πρέπει να ξεπερνά το 25% της περιοχής θεωρητικής εξάπλωσης του είδους. Σημειώνεται ότι η παρόχθια βλάστηση επηρεάζεται από τη ρύπανση - ευτροφισμό και την τροποποίηση των όχθεων.	*Aphanius fasciatus*
Α39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	Α3901	-	*Pinna nobilis*
Α40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή	*Lutra lutra*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 3 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του	*Monachus monachus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150, *Aphanius fasciatus*
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Θαλάσσια είδη και ΤΟ
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.17 GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ (ΖΕΠ)

Πίνακας 5-17 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230007				
Α80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α8004	-	*Acrocephalus melanopogon, Anas crecca, Anas platyrhynchos, Apus apus, Aythya nyroca, Burhinus oedicnemus, Buteo buteo, Calidris temminckii, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Charadrius dubius, Cisticola juncidis, Corvus corone, Corvus monedula, Falco peregrinus, Falco tinnunculus, Larus fuscus, Larus michahellis, Larus ridibundus, Merops apiaster, Microcarbo pygmaeus, Motacilla alba, Numenius phaeopus, Numenius tenuirostris, Passer domesticus, Pernis apivorus, Pica pica, Pluvialis apricaria, Rallus aquaticus, Streptopelia decaocto, Streptopelia turtur, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Vanellus vanellus*
Α81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8102	-	*Falco vespertinus*
Α82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α8201	-	*Hydroprogne caspia*
Α82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8202	-	Chlidonias hybrida, Chlidonias niger, Gelochelidon nilotica, Larus melanocephalus, Sterna hirundo, Thalasseus sandvicensis
Α83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α8301	-	Calandrella brachydactyla, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Motacilla flava, Passer hispaniolensis, Tachymarptis melba
Α83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8302	-	Alauda arvensis, Anthus campestris, Caprimulgus europaeus, Coturnix coturnix, Lanius collurio, Lanius minor,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
				Lullula arborea, Oriolus oriolus, Riparia riparia
A84	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8401	-	Jynx torquilla
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8402	-	Ficedula albicollis
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	Ardea alba, Ardeola ralloides, Ciconia ciconia, Ixobrychus minutus, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	Ardea cinerea, Ardea purpurea, Egretta garzetta, Nycticorax nycticorax
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	Calonectris diomedea
A87	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8701	-	Pandion haliaetus
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Clanga clanga
A87	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8703	-	Circaetus gallicus
A88	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8803	-	Bubo bubo
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	Calidris ferruginea, Himantopus himantopus, Phoenicopterus roseus, Tringa glareola, Tringa totanus
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	Actitis hypoleucos, Arenaria interpres, Calidris alpina, Calidris minuta, Calidris pugnax, Charadrius alexandrinus, Gallinago gallinago, Limosa limosa, Numenius arquata arquata, Recurvirostra avosetta, Tringa nebularia, Tringa ochropus
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	Alcedo atthis

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Anas acuta, Aythya ferina, Fulica atra, Mareca penelope, Podiceps cristatus, Spatula clypeata, Spatula querquedula, Sternula albifrons, Tadorna tadorna, Zapornia parva*
A91	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A9103	-	*Podiceps nigricollis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9218	αναπαραγόμενα. Έκταση ενδιαιτήματος = 3 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9219	αναπαραγόμενα. Εύρος Εξάπλωσης= 10.5 KM2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω: Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9220	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος = 3 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9221	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος Εξάπλωσης= 10.5 KM2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9222	αναπαραγόμενα. αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που	*Phalacrocorax carbo sinensis*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9223	αναπαραγόμενα. 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9224	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9225	αναπαραγόμενα. Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 600 άτομα Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου και των φυσικών οικοσυστημάτων 2. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	*Phalacrocorax carbo sinensis*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9226	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος= 3 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσειςγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν	*Ardea alba*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9227	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος εξάπλωσης= 10.5 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9228	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Χαμηλό επίπεδο όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης	*Ardea alba*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			Υδρόβια και παρυδάτια είδη
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ειδών
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ειδών
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Σύνολο ειδών
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο ειδών
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Μεγάλα αρπακτικά, πελεκανόμορφα
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο ειδών
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο ειδών
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο ειδών

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		Σύνολο ειδών
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		Σύνολο ειδών
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Σύνολο ειδών
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Σύνολο ειδών
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.18 GR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ) (ΖΕΠ)

Πίνακας 5-18 Στόχοι Διαχείρισης στηνGR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230008				
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Anas platyrhynchos, Apus apus, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Chlidonias hybrida, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Circus aeruginosus, Circus pygargus, Delichon urbicum, Falco columbarius, Falco eleonorae, Ficedula albicollis, Iduna pallida, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Larus fuscus, Larus melanocephalus, Larus ridibundus, Milvus migrans, Motacilla flava, Muscicapa striata, Otus scops, Passer hispaniolensis, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus, Sylvia hortensis, Thalasseus sandvicensis*
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	Falco peregrinus, Falco vespertinus
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	Hydrocoloeus minutus
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	Coturnix coturnix, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Merops apiaster, Oriolus oriolus, Riparia riparia, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	Egretta garzetta, Nycticorax nycticorax
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A86	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8603	-	Phalacrocorax aristotelis desmarestii
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus cyaneus, Pernis apivorus
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	Arenaria interpres
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	Alcedo atthis
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9229	Έκταση ενδιαιτήματος = 101 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων ενδιαιτημάτων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον αρτέμη	Calonectris diomedea
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9230	Εύρος Εξάπλωσης= 101 KM2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης	Calonectris diomedea

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9231	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	Calonectris diomedea .
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9232	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Calonectris diomedea*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9233	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 70 Ζευγάρια. Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες	*Calonectris diomedea*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9234	Έκταση ενδιαιτήματος = 70 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Ρυθμίσεων δασοπονίας, με βάση τις ανάγκες του Πετρίτη και των ενδιαιτημάτων του 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχεδίων δράσης και παρεμβάσεωνγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Falco peregrinus*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9235	Εύρος Εξάπλωσης= 101 KM2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω: 1. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων	*Falco peregrinus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδιων δράσης και παρεμβάσεωνγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες) 2. Διατήρησης των στεπών και των ποωλίβαδων 3. Εφαρμογή συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9236	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Εφαρμογής συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας 3. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	*Falco peregrinus*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9237	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Falco peregrinus*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9238	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= αριθμός : 6 Ζευγάρια Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Εφαρμογής συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας 3. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών 4. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχεδίων δράσης και	*Falco peregrinus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			παρεμβάσεωνγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9239	Έκταση ενδιαιτήματος = 70 KM2 αύξηση /αποκατάσταση ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση, όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος, μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης και αύξησης συγκεκριμένων τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. αύξηση των λειτουργιών του τοπίου ως προς το Θαλασσοκόρακα	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9240	Εύρος Εξάπλωσης= 101 KM2 Επίτευξη FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των ενδιαιτημάτων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη αύξηση των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9241	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9242	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9243	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= αριθμός : 20 Ζευγάρια Επίτευξη FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλασσοπούλια*
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλασσοπούλια*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**	**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.19 GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-19 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230009				
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	-	*Pelasgus thesproticus*
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	-	*Aphanius fasciatus*
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	-	*Valencia letourneuxi*
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Pelasgus thesproticus, Aphanius fasciatus, Valencia letourneuxi*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.2.2.20 GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-20 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Γενικός Στόχος		**Ειδικός Στόχος**		**Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος**
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230010				
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330
A01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0101	-	1110
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			ΤΟ 1120, *Pinna nobilis*
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.21 GR2240001 (ΕΖΔ - ΖΕΠ) ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Πίνακας 5-21 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2240001				
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	*1150*
A07	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0702	-	*1240*
A08	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0801	-	*1310*
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410
A10	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1001	-	1420
A11	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1102	-	2110
A22	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A2203	-	6420
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ).	Aphanius fasciatus
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503		Pelasgus stymphalicus

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203		*Monachus monachus*
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501		*Arenaria leucadia*
A47	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4703		*Caretta caretta*
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704		*Caretta caretta, Chelonia mydas*
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς	*Elaphe quatuorlineata*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	
A50	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A5003	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά.	*Emys orbicularis*
A50	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A5003	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί	*Mauremys rivulata*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.	
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών (Ind./ha): Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 5 ind./ha. Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το εν λόγω είδος εξαπλώνεται σε πλαγιές με πυκνή φρυγανική ή μακία βλάστηση σε βραχώδεις περιοχές καθώς και σε ελαιώνες ή άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες ή και αμμοθίνες. Αποφεύγει τα οικοσυστήματα με εντατική ανθρώπινη παρουσία.τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών. Ενδιαίτημα (ποσοστό έκτασης): Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 6 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση (καταγραφή παρουσίας): Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 12 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000.	*Testudo marginata*
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Aphanius fasciatus, Pelasgus stymphalicus*
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus ferrumequinum*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Testudo marginata, Elaphe quatuorlineata & Mauremys rivulata*
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Acrocephalus scirpaceus, Alcedo atthis, Anthus cervinus, Apus pallidus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius dubius, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Corvus corone, Corvus monedula, Cyanistes caeruleus, Emberiza caesia, Emberiza cirlus, Falco eleonorae, Falco naumanni, Galerida cristata, Iduna pallida, Lanius collurio, Lanius senator, Larus audouinii, Larus michahellis, Larus ridibundus, Merops apiaster, Motacilla cinerea, Muscicapa striata, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Otus scops, Parus major, Passer domesticus, Phoenicopterus roseus, Pica pica, Sternula albifrons, Sylvia cantillans, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Tachymarptis melba, Turdus merula, Upupa epops*
A81	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8103	-	*Falco peregrinus*
A82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8201	-	*Larus melanocephalus*
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Gelochelidon nilotica, Larus genei, Sterna hirundo, Thalasseus sandvicensis*
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Calandrella brachydactyla, Coturnix coturnix, Motacilla flava, Passer hispaniolensis*
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Anthus campestris, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	*Apus apus*
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Ardea alba, Egretta garzetta, Pelecanus crispus, Phalacrocorax carbo sinensis*
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea cinerea, Ciconia ciconia, Microcarbo pygmaeus, Platalea leucorodia, Plegadis falcinellus*
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Buteo buteo*
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Calidris minuta, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa ochropus, Tringa totanus*
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Calidris alba, Calidris alpina, Calidris temminckii, Charadrius alexandrinus, Charadrius hiaticula, Gallinago gallinago, Limosa limosa, Numenius arquata arquata, Phoenicopterus roseus, Pluvialis squatarola, Recurvirostra avosetta, Tringa erythropus, Tringa nebularia, Tringa stagnatilis*
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Anas acuta, Anas crecca, Anas platyrhynchos, Aythya ferina, Cygnus olor, Fulica atra, Mareca penelope, Mareca strepera, Podiceps cristatus, Podiceps nigricollis, Spatula clypeata*
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Cygnus cygnus, Mergus serrator, Spatula querquedula, Tadorna tadorna*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9244	Έκταση ενδιαιτήματος = 21 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του	*Larus genei*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			Λεπτόραμφου Γλάρου και των ενδιαιτημάτων του 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον Λεπτόραμφο Γλάρο	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9245	Εύρος Εξάπλωσης= 21 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της διασφάλισης της διατήρησης του Λεπτόραμφου Γλαρου κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 3. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Λεπτόραμφου Γλαρου και των φυσικών οικοσυστημάτων	*Larus genei*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9246	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Larus genei*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9247	Έκταση ενδιαιτήματος = 6.75 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροπελεκάνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον αργυροπελεκάνο	*Pelecanus crispus*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9248	Εύρος Εξάπλωσης= 21 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω :	*Pelecanus crispus*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
			1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της διασφάλισης της διατήρησης του αργυροπελεκάνου κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 3. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροπελεκάνου των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9249	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Pelecanus crispus*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9250	Έκταση ενδιαιτήματος= 6.75 KM2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσεισγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Ardea alba*
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9251	Εύρος εξάπλωσης= 21 KM2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9252	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Ardea alba*
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*ΤΟ 1150, Lutra lutra, Ιχθυοπανίδα*
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*ΤΟ 1150, Lutra lutra, Ιχθυοπανίδα*
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Είδη ορνιθοπανίδας*
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			*ΤΟ 2110*
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Β18	Ρύθμιση των υδατοκαλλιεργειών		*Θαλάσσιοι ΤΟ, Pinna nobilis*
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη			
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		*Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου*
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		*Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής*
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		*Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα*
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		*Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση*

5.2.2.22 GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ) (ΕΖΔ)

Πίνακας 5-22 Στόχοι Διαχείρισης στην GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2240002				
A25	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2502	-	8210
A29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2901	-	9540
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)				
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση

5.3 Μέτρα Διαχείρισης (ΜΔ)

5.3.1 Κατάλογος Μέτρων Διαχείρισης ανά προστατευόμενη περιοχή

Πίνακας 5-23 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CA	MMELBA22203CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	CA	MMELBA22203CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	CA	MMELBA22203CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	CC	MMELBA22203CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα
5	CC	MMELBA22203CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
6	CE	MMELBA22203CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
7	CF	MMELBA22203CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
8	CF	MMELBA22203CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
9	CF	MMELBA22203CF0303	Επείγουσες ενέργειες σήμανσης
10	CF	MMELBA22203CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
11	CF	MMELBA22203CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
12	CG	MMELBA22203CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
13	CG	MMELBA22203CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
14	CG	MMELBA22203CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
15	CI	MMELBA22203CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
16	CI	MMELBA22203CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)
17	CI	MMELBA22203CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας)
18	CI	MMELBA22203CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*
19	CL	MMELBA22203CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
20	CS	MMELBA22203CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
21	CS	MMELBA22203CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
22	CS	MMELBA22203CS0305	Μελέτη ενίσχυσης αποικίας Αργυροπελεκάνων
23	CS	MMELBA22203CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
24	CS	MMELBA22203CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
25	CS	MMELBA22203CS0401	*Arenaria leucadia* - Δράσεις διατήρησης
26	CW	MMELBA22203CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
27	CW	MMELBA22203CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
28	CW	MMELBA22203CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
29	CW	MMELBA22203CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
30	CW	MMELBA22203CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
31	CW	MMELBA22203CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
32	CW	MMELBA22203CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
33	CW	MMELBA22203CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
34	CW	MMELBA22203CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
35	CW	MMELBA22203CW0204	Ειδική παρακολούθηση Posidonia oceanica σε επιβαρυμένες περιοχές
36	CW	MMELBA22203CW0205	Μελέτη για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο προστατευτέο αντικείμενο
37	CW	MMELBA22203CW0206	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας
38	CW	MMELBA22203CW0207	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Αλυκής Αλεξάνδρου
39	CW	MMELBA22203CW0208	Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου
40	CW	MMELBA22203CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
41	MB	MMELBA22203MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
42	MB	MMELBA22203MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
43	MB	MMELBA22203MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
44	MB	MMELBA22203MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
45	MB	MMELBA22203MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
46	MB	MMELBA22203MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
47	MB	MMELBA22203MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
48	MB	MMELBA22203MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων
49	MB	MMELBA22203MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)
50	MB	MMELBA22203MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
51	MB	MMELBA22203MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
52	MB	MMELBA22203MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
53	MB	MMELBA22203MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
54	MB	MMELBA22203MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
55	MB	MMELBA22203MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
56	MB	MMELBA22203MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
57	MB	MMELBA22203MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
58	MB	MMELBA22203MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων
59	MB	MMELBA22203MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ
60	MB	MMELBA22203MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*
61	MB	MMELBA22203MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
62	MB	MMELBA22203MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-24 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205)[3]

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CC	MMELBA22205CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

[3] Η αρχικώς μελετηθείσα ΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) βρίσκεται πλέον εξ ολοκλήρου εντός του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου, του οποίου η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη εγκρίθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/147028/2952/29.12.2025 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (ΑΔΑ: ΡΘΨ84653Π8-ΗΦ3). Ως εκ τούτου, δεν προτείνεται πλέον ειδική οριοθέτηση και ζωνοποίηση της ΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς, ούτε προσδιορισμός σχετικών περιφερειακών ζωνών. Τα αρχικώς

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
2	CF	MMELBA22205CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
3	CF	MMELBA22205CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
4	CF	MMELBA22205CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
5	CF	MMELBA22205CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
6	CF	MMELBA22205CF0901	Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης
7	CG	MMELBA22205CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
8	CG	MMELBA22205CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
9	CG	MMELBA22205CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
10	CI	MMELBA22205CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
11	CS	MMELBA22205CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
12	CS	MMELBA22205CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
13	CS	MMELBA22205CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της *C. caretta*
14	CS	MMELBA22205CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
15	CS	MMELBA22205CS0401	*Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* - Δράσεις διατήρησης
16	CW	MMELBA22205CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
17	CW	MMELBA22205CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
18	CW	MMELBA22205CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
19	CW	MMELBA22205CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
20	CW	MMELBA22205CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
21	CW	MMELBA22205CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
22	CW	MMELBA22205CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
23	CW	MMELBA22205CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
24	MB	MMELBA22205MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
25	MB	MMELBA22205MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
26	MB	MMELBA22205MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
27	MB	MMELBA22205MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
28	MB	MMELBA22205MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
29	MB	MMELBA22205MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
30	MB	MMELBA22205MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
31	MB	MMELBA22205MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
32	MB	MMELBA22205MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
33	MB	MMELBA22205MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων
34	MB	MMELBA22205MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

προταθέντα διαχειριστικά μέτρα για το σύνολο της μελετηθείσας ΠΠΒ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν και μετά τη δημόσια διαβούλευση της ΕΠΜ, δεν τυγχάνουν πλέον εφαρμογής, καθώς η περιοχή καλύπτεται από τα μέτρα διαχείρισης του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου. Ωστόσο, παρατίθενται για λόγους δομικής και τεκμηριωτικής συνέχειας.

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
35	MB	MMELBA22205MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
36	MB	MMELBA22205MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-25 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CA	MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	CA	MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	CA	MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	CC	MMELBA22302CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα
5	CC	MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
6	CE	MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας
7	CF	MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
8	CF	MMELBA22302CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
9	CF	MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
10	CF	MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
11	CG	MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
12	CG	MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
13	CG	MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
14	CG	MMELBA22302CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
15	CG	MMELBA22302CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
16	CI	MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
17	CI	MMELBA22302CI0202	Έρευνα για το *Gambusia holbrooki*
18	CI	MMELBA22302CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)
19	CI	MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας)
20	CI	MMELBA22302CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*
21	CL	MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
22	CS	MMELBA22302CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
23	CS	MMELBA22302CS0202	Δημιουργία ασφαλών πληθυσμών *Valencia letourneuxi*
24	CS	MMELBA22302CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
25	CS	MMELBA22302CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
26	CS	MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
27	CW	MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
28	CW	MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
29	CW	MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
30	CW	MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
31	CW	MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
32	CW	MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
33	CW	MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
34	CW	MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
35	CW	MMELBA22302CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
36	CW	MMELBA22302CW0205	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλου
37	CW	MMELBA22302CW0206	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών
38	CW	MMELBA22302CW0207	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Χαλκιόπουλου
39	CW	MMELBA22302CW0208	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλων
40	CW	MMELBA22302CW0209	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών
41	CW	MMELBA22302CW0210	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης Αλυκής Λευκίμμης
42	CW	MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
43	MB	MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
44	MB	MMELBA22302MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
45	MB	MMELBA22302MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
46	MB	MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
47	MB	MMELBA22302MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
48	MB	MMELBA22302MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
49	MB	MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων
50	MB	MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (*Lutra lutra*)
51	MB	MMELBA22302MB0112	Μελέτη Βάσης για την *Euplagia quadripunctaria*
52	MB	MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
53	MB	MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
54	MB	MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
55	MB	MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
56	MB	MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
57	MB	MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
58	MB	MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
59	MB	MMELBA22302MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
60	MB	MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ
61	MB	MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
62	MB	MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-26 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CA	MMELBA22304CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
2	CA	MMELBA22304CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	CC	MMELBA22304CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
4	CE	MMELBA22304CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
5	CF	MMELBA22304CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
6	CF	MMELBA22304CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
7	CF	MMELBA22304CF0401	Μελέτη επιπτώσεων αγωγών διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων
8	CF	MMELBA22304CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
9	CF	MMELBA22304CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
10	CG	MMELBA22304CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
11	CG	MMELBA22304CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
12	CG	MMELBA22304CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
13	CI	MMELBA22304CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
14	CL	MMELBA22304CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
15	CS	MMELBA22304CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
16	CS	MMELBA22304CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
17	CS	MMELBA22304CS0401	*Centaurea paxorum* - Δράσεις διατήρησης
18	CW	MMELBA22304CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
19	CW	MMELBA22304CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
20	CW	MMELBA22304CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
21	CW	MMELBA22304CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
22	CW	MMELBA22304CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
23	CW	MMELBA22304CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
24	CW	MMELBA22304CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
25	MB	MMELBA22304MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
26	MB	MMELBA22304MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
27	MB	MMELBA22304MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
28	MB	MMELBA22304MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
29	MB	MMELBA22304MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
30	MB	MMELBA22304MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
31	MB	MMELBA22304MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
32	MB	MMELBA22304MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
33	MB	MMELBA22304MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
34	MB	MMELBA22304MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
35	MB	MMELBA22304MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
36	MB	MMELBA22304MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-27 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CE	MMELBA22310CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
2	CF	MMELBA22310CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
3	CF	MMELBA22310CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
4	CF	MMELBA22310CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
5	CF	MMELBA22310CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
6	CG	MMELBA22310CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
7	CG	MMELBA22310CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
8	CG	MMELBA22310CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
9	CG	MMELBA22310CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
10	CG	MMELBA22310CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
11	CI	MMELBA22310CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
12	CI	MMELBA22310CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών
13	CS	MMELBA22310CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
14	CS	MMELBA22310CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
15	CS	MMELBA22310CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
16	CW	MMELBA22310CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
17	CW	MMELBA22310CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
18	CW	MMELBA22310CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
19	CW	MMELBA22310CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
20	CW	MMELBA22310CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
21	CW	MMELBA22310CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
22	CW	MMELBA22310CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
23	MB	MMELBA22310MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
24	MB	MMELBA22310MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
25	MB	MMELBA22310MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
26	MB	MMELBA22310MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
27	MB	MMELBA22310MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
28	MB	MMELBA22310MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
29	MB	MMELBA22310MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
30	MB	MMELBA22310MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
31	MB	MMELBA22310MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Πίνακας 5-28 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CA	MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	CA	MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	CA	MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	CC	MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
5	CE	MMELNP22101CE0101	Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο
6	CF	MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
7	CF	MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
8	CF	MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
9	CF	MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
10	CF	MMELNP22101CF0901	Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων
11	CG	MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
12	CG	MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
13	CG	MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
14	CG	MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
15	CG	MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
16	CI	MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
17	CI	MMELNP22101CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*
18	CI	MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών
19	CI	MMELNP22101CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα
20	CJ	MMELNP22101CJ0301	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης
21	CJ	MMELNP22101CJ0302	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση
22	CJ	MMELNP22101CJ0303	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις
23	CL	MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
24	CL	MMELNP22101CL0202	Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά
25	CS	MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
26	CS	MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
27	CS	MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
28	CS	MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
29	CS	MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών
30	CS	MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
31	CS	MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)
32	CS	MMELNP22101CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της *C. caretta*

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
33	CS	MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
34	CS	MMELNP22101CS0401	*Asperula naufraga* - Δράσεις διατήρησης
35	CS	MMELNP22101CS0402	*Limonium korakonisicum* - Δράσεις διατήρησης
36	CW	MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
37	CW	MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
38	CW	MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
39	CW	MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
40	CW	MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
41	CW	MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
42	CW	MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
43	CW	MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
44	CW	MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
45	CW	MMELNP22101CW0204	Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές
46	CW	MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*)
47	CW	MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
48	MB	MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
49	MB	MMELNP22101MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
50	MB	MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
51	MB	MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
52	MB	MMELNP22101MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
53	MB	MMELNP22101MB0109	Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων
54	MB	MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
55	MB	MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
56	MB	MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
57	MB	MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
58	MB	MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
59	MB	MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
60	MB	MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
61	MB	MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
62	MB	MMELNP22101MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*
63	MB	MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)
64	MB	MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
65	MB	MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-29 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	CA	MMELNP22206CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	CA	MMELNP22206CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	CA	MMELNP22206CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	CB	MMELNP22206CB0501	Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ)
5	CC	MMELNP22206CC0301	Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων
6	CC	MMELNP22206CC0302	Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας
7	CC	MMELNP22206CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα
8	CF	MMELNP22206CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
9	CG	MMELNP22206CG0401	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
10	CI	MMELNP22206CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα
11	CL	MMELNP22206CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
12	CS	MMELNP22206CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
13	CS	MMELNP22206CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
14	CS	MMELNP22206CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών
15	CS	MMELNP22206CS0401	*Scutellaria rupestris* - Δράσεις διατήρησης
16	CS	MMELNP22206CS0402	*Viola cephalonica* - Δράσεις διατήρησης
17	CS	MMELNP22206CS0403	Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών
18	CS	MMELNP22206CS0404	Παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης – Μελέτη επίδρασης κλιματικής αλλαγής
19	CS	MMELNP22206CS0405	Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών
20	CS	MMELNP22206CS0406	Μελέτη επίδρασης των ημιάγριων αλόγων του Αίνου στο δασικό οικοσύστημα
21	CW	MMELNP22206CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
22	CW	MMELNP22206CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
23	CW	MMELNP22206CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
24	CW	MMELNP22206CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
25	CW	MMELNP22206CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
26	CW	MMELNP22206CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
27	CW	MMELNP22206CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
28	CW	MMELNP22206CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
29	MB	MMELNP22206MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
30	MB	MMELNP22206MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
31	MB	MMELNP22206MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
32	MB	MMELNP22206MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
33	MB	MMELNP22206MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

αα	Κατηγορία Μέτρου	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
34	MB	MMELNP22206MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
35	MB	MMELNP22206MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
36	MB	MMELNP22206MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
37	MB	MMELNP22206MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
38	MB	MMELNP22206MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)

5.3.2 Σύνδεση και Συνάφεια Στόχων Διαχείρισης με Μέτρα ανά προστατευόμενη περιοχή

5.3.2.1 Σύνδεση Στόχων Διαχείρισης με Μέτρα (Ανά GR)

Πίνακας 5-30 GR2210001 ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210001						
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1120, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0101
Α57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5704	-	*Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata & Zamenis situla*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0108
Α02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0201	-	1120	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Α05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α0502	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Α07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0701	-	1240	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302
Α18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α1801	-	5210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0306
Α20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α2002	-	5420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
Α21	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α2101	-	5430	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
Α25	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α2501	-	8210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CS0309, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2901	-	9540	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901		*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CS0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203		*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CS0309, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0314
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304		*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0103
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501		*Asperula naufraga, Limonium korakonisicum*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0401, MMELNP22101CS0402, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0307
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704		*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0103
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902		*Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102		*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter brevipes, Accipiter nisus , Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus melanopogon, Acrocephalus scirpaceus, Actitis hypoleucos, Alauda arvensis, Alcedo atthis, Alectoris graeca, Anthus trivialis, Apus apus, Apus apus, Apus pallidus, Aquila fasciata, Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Athene noctua, Bubo bubo, Bubulcus ibis, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius alexandrinus, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Coracias garrulus, Corvus corone, Coturnix coturnix, Cuculus canorus, Emberiza calandra, Emberiza cirlus, Emberiza melanocephala, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Ficedula hypoleuca, Ficedula semitorquata, Galerida cristata, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Hippolais olivetorum, Iduna pallida ., Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Larus fuscus , Larus michahellis, Loxia curvirostra, Lullula arborea, Merops apiaster, Milvus migrans, Monticola solitarius, Motacilla alba, Motacilla flava, Muscicapa striata, Neophron percnopterus, Nycticorax nycticorax, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Otus scops, Parus major, Passer domesticus ., Pernis apivorus, Phalacrocorax aristotelis desmarestii, Phalacrocorax carbo sinensis, Phylloscopus trochilus, Porzana porzana, Saxicola rubetra, Saxicola torquatus rubicola, Scolopax rusticola, Serinus serinus, Sturnus vulgaris, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus pilaris, Tyto alba, Upupa epops*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0104
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco biarmicus* *Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0302, MMELNP22101CS0303, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Caprimulgus europaeus, Delichon urbicum, Delichon urbicum,Hirundo rustica, Hirundo rustica, Oriolus oriolus, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0206, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	*Emberiza caesia*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8402	-	*Ficedula albicollis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Egretta garzetta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0301, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Buteo buteo*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0303, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Tringa glareola*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9201	Έκταση ενδιαιτήματος = 10 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς το Θαλασσοκόρακα			MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9202	Εύρος Εξάπλωσης= 214 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9203	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9204	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9205	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 150 Ζευγάρια Όχι σημαντική μείωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω:	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα, από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα, σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα, κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών			MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CJ0301, MMELNP22101MB0306
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CS0401, MMELNP22101CS0402
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότηταςγια την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101MB0306
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφήγια τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101MB0305
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0311, MMELNP22101MB0313, MMELNP22101MB0314
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CI0501, MMELNP22101MB0312
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			*ΤΟ 2110, 2120, 2190, 2270*, 1120, Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CL0202, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CS0308, MMELNP22101CS0401
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής *αλλαγής*. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla.*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CS0201, MMELNP22101CS0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίσης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101

Πίνακας 5-31 GR2210002 ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210002						
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1110, 1120, 1170	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0101
Α01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0101	-	1110	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Α02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0201	-	1120	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Α05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α0502	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0101, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Α06	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0601	-	1210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304
Α07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0701	-	1240	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CJ0301, MMELNP22101CJ0302, MMELNP22101CJ0303, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A11	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1101	-	2110	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0306, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304
A12	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1202	-	2120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0306, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304
A13	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1301	-	2190	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0306, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304
A16	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1602	-	*2270*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0306, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304
A17	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1702	-	3170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0307, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A18	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1802	-	5210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2002	-	5420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A21	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2101	-	5430	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A23	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2302	-	7210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CJ0301, MMELNP22101CJ0302, MMELNP22101CJ0303, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2901	-	9540	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A31	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3101	-	92D0	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0102
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CS0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
A42	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4202	Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CS0309, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.			MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0314
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0103
A44	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος *Tursiops truncatus*	A4405	α) Αποφυγή μείωσης Πληθυσμού (αριθμός ατόμων) β) Αποφυγή μείωσης ενδιαιτήματος – Εύρους εξάπλωσης (Έκταση εξάπλωσης, km2), γ) Αποφυγή μείωσης Οικολογικές απαιτήσεις (Διαθέσιμη βιομάζα Kg), δ) Μείωση ανθρωπογενών πηγών πιέσεων - όχλησης του είδους	*Tursiops truncatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CC1201, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0103, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	-	*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CE0101, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CF0901, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CL0202, MMELNP22101CS0308, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0103, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0305, MMELNP22101MB0311, MMELNP22101MB0313
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	-	*Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306
A50	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5001	-	*Mauremys rivulata*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CI0206, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	-	*Emys orbicularis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CI0206, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 23 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει *έντονα* καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	Anguilla anguilla, Νανογωβιός (Knipowitschia sp.)	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0109
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Λίμνη Κερίου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CJ0301, MMELNP22101MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*Λίμνη Κερίου, ΤΟ 3170*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CJ0302, MMELNP22101CS0307
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CS0401, MMELNP22101CS0402
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0311, MMELNP22101MB0313, MMELNP22101MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CW9901

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CI0206, MMELNP22101CI0501, MMELNP22101MB0312
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CL0202, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CS0308, MMELNP22101CS0401
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		*Caretta caretta*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CS0201, MMELNP22101CS0306
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101

Πίνακας 5-32 GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210003						
Α07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0701	-	1240	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302
Α17	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α1701	-	*3170*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0307, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
Α18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α1801	-	5210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A20	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2001	-	5420	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0307
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Προσδιορισμός των σημαντικών βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας, περιορισμός απειλών και ανάσχεση της απώλειας των βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας στην περιοχή	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CS0309, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0314
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304		*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0103
A44	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος Tursiops truncatus	A4405	α) Αποφυγή μείωσης Πληθυσμού (αριθμός ατόμων) β) Αποφυγή μείωσης ενδιαιτήματος – Εύρους εξάπλωσης (Έκταση εξάπλωσης, km2), γ) Αποφυγή μείωσης Οικολογικές απαιτήσεις (Διαθέσιμη βιομάζα Kg), δ) Μείωση ανθρωπογενών πηγών πιέσεων - όχλησης του είδους	*Tursiops truncatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CC1201, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802, MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0103, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0305
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			*ΤΟ 3170*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CJ0302, MMELNP22101CS0307
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CS0401, MMELNP22101CS0402
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0311, MMELNP22101MB0313, MMELNP22101MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CI0501, MMELNP22101MB0312
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Σύνολο ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201
B13					Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CL0202, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CS0308, MMELNP22101CS0401
B14					Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CS0201, MMELNP22101CS0306
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλάσσια είδη*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802
B16	Μείωση των επιπτώσεων στρατιωτικών δραστηριοτήτων			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CC1201

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		*Θαλάσσια είδη*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101

Πίνακας 5-33 GR2210004 ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2210004						
Α80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α8004	-	*Acrocephalus agricola, Bubulcus ibis, Buteo rufinus, Calidris ferruginea, Calidris minuta, Carduelis carduelis, Chloris chloris, Columba livia, Emberiza calandra, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Gallinago media, Gallinula chloropus, Larus michahellis, Linaria cannabina, Luscinia luscinia, Phalacrocorax carbo sinensis, Phylloscopus bonelli, Serinus serinus, Stercorarius skua, Streptopelia decaocto, Sturnus roseus, Sturnus vulgaris, Sylvia atricapilla, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Turdus viscivorus, Tyto alba*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22101MB0104
Α81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8102	-	*Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Falco vespertinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0302, MMELNP22101CS0303, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
Α82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8202	-	*Gelochelidon nilotica*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Anthus campestris, Anthus cervinus, Anthus trivialis, Apus apus, Apus pallidus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Cecropis daurica, Coracias garrulus, Coturnix coturnix, Cuculus canorus, Delichon urbicum, Emberiza hortulana, Emberiza melanocephala, Hippolais icterina, Hirundo rustica, Lanius collurio, Lanius senator, Luscinia megarhynchos, Merops apiaster, Motacilla alba, Motacilla cinerea, Motacilla flava, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus, Passer hispaniolensis, Phoenicurus ochruros, Riparia riparia, Saxicola rubetra, Streptopelia turtur, Sylvia borin, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia curruca, Sylvia rueppelli, Tachymarptis melba, Upupa epops*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0206, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	*Alauda arvensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8402	-	*Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca, Fringilla coelebs, Jynx torquilla, Muscicapa striata, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus trochilus, Turdus philomelos*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea cinerea, Ardeola ralloides, Egretta garzetta, Ixobrychus minutus, Nycticorax nycticorax, Plegadis falcinellus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0301, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του	A8702	-	*Buteo buteo, Circus aeruginosus, Circus macrourus, Circus pygargus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.					MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0303, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A87	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8703	-	*Pernis apivorus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CS0303, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Calidris pugnax, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa nebularia, Tringa ochropus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0306, MMELNP22101MB0307, MMELNP22101MB0308
A90	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9002	-	*Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus palustris, Acrocephalus schoenobaenus, Acrocephalus scirpaceus, Locustella luscinioides*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Alcedo atthis, Porzana porzana*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CA0501, MMELNP22101CA0502, MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW0203, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9206	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 3463 Ζευγάρια. Όχι σημαντική μείωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη	*Calonectris diomedea*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106, MMELNP22101CW0201, MMELNP22101CW9901, MMELNP22101MB0104, MMELNP22101MB0301, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών			
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλασσοπούλια*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0101, MMELNP22101CG0102, MMELNP22101CG0201, MMELNP22101CW0202, MMELNP22101MB0305
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CF0302, MMELNP22101CW0204, MMELNP22101MB0302, MMELNP22101MB0303, MMELNP22101MB0304, MMELNP22101MB0311, MMELNP22101MB0313, MMELNP22101MB0314
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CG0401, MMELNP22101CG0402, MMELNP22101CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Θαλασσοπούλια*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CI0201, MMELNP22101CI0501, MMELNP22101MB0312
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0102, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0105, MMELNP22101CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla.*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CL0201, MMELNP22101CL0202, MMELNP22101CS0304, MMELNP22101CS0308, MMELNP22101CS0401
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0801, MMELNP22101CF0802
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Το σύνολο των ειδών της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CF0301, MMELNP22101CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101, MMELNP22101CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CA0201, MMELNP22101CW0103, MMELNP22101CW0104, MMELNP22101CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22101CW0101

Πίνακας 5-34 GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220001						
Α20	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α2001	-	5420	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CB0501, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	Testudo hermanni & Zamenis situla	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206MB0108
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	-	*Zamenis situla*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0108, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	-	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CS0401, MMELNP22206CS0402
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206MB0302
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CW9901
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101

Πίνακας 5-35 GR2220002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220002						
Α56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5604		*Rhinolophus hipposideros, Rhinolophus ferrumequinum, Rhinolophus euryale, Rhinolophus blasii, Myotis blythii, Miniopterus schreibersii*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206MB0106
Α57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5704	-	*Testudo hermanni & Zamenis situla*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206MB0108
Α18	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α1804	-	5210	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206MB0107
Α24	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α2403	-	8140	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302
Α25	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α2503	-	8210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307
Α41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α4101	-	*Miniopterus schreibersii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
Α41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεσογειακά τοπία με ανοικτή βλάστηση (λιβάδια, θαμνότοπους, καλλιέργειες, βοσκοτόπια κ.α.), και παρυφές δασών. Στην Ελλάδα έχει βρεθεί και σε ορεινές δασώδεις περιοχές. Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές) όλο το χρόνο. Στην Κρήτη τον χειμώνα απαντάται μόνο σε ορεινά σπήλαια (άνω των 1400μ). Τα χειμερινά καταφύγιά του στην υπόλοιπη Ελλάδα είναι εν πολλοίς άγνωστα. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς εντοπίζεται σημαντικός διαχειμάζων πληθυσμός. Εξάπλωση: Διατήρηση- Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. (Το είδος σε εθνικό επίπεδο απαντάται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, σε νησιά του Αιγαίου, στην Κρήτη και στην Κεφαλονιά.). Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη - Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	*Myotis blythii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
Α41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α4101	-	*Rhinolophus blasii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε δάση πλατύφυλλων, παρόχθια δάση, δεντροκαλλιέργειες. Σχηματίζει αποικίες σε σπήλαια, κυρίως σε υψόμετρο ως 1000μ. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς αποτελεί αποικία όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Διατήρηση- Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη- Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	*Rhinolophus euryale*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	Ενδιαίτημα: Επίτευξη / Εκτίμηση - Διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Κυνηγά σε ποικιλία οικοτόπων (δάση, θαμνώνες, βοσκοτόπια και καλλιέργειες κ.α.), συχνά και σε υγροτόπους με πλούσια παρόχθια βλάστηση, αλλά και κατοικημένες περιοχές. Σχηματίζει αναπαραγωγικές αποικίες κυρίως σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές), λιγότερο σε κτίσματα, ενώ ξεχειμωνιάζει σε υπόγεια καταφύγια. Πιο συγκεκριμένα στο Σπήλαιο Πετάσι στόχο αποτελεί η διατήρηση του ΒΔ μέσω της διατήρησης της ποιότητας του σπηλαίου ως έχει καθώς εντοπίζεται σημαντικός πληθυσμός (διαχειμάζων και αναπαραγωγικός) όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Διατήρηση - Καταγραφή παρουσίας σε κάθε κελί 10Χ10 της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 που εμφανίζεται σε κάθε εξαετή περίοδο. Το είδος σε εθνικό επίπεδο εντοπίζεται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, στην Κρήτη, σε νησιά Αιγαίου και του Ιονίου. Πυκνότητα πληθυσμών: Διατήρηση ή επίτευξη- Διατήρηση αποικιών σε καλή κατάσταση όπου αναφέρονται. Διατήρηση παρουσίας σε όσα κελιά αναφέρεται το είδος.	*Rhinolophus ferrumequinum*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A41	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A4101	0	*Rhinolophus hipposideros*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	0	*Scutellaria rupestris,Viola cephalonica*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0401, MMELNP22206CS0402, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0307
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	0	*Zamenis situla*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0108, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CF0301,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.		αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 23 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει *έντονα* καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.			
A200	Διατήρηση Δασικών Οικοσυστημάτων	A2001	Διατήρηση Δασών ελληνικής ελάτης (Abies cephalonica) (ΤΟ 951Β)	*ΤΟ 951Β*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CS0403, MMELNP22206CS0404
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CS0401, MMELNP22206CS0402
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206MB0302
B7	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων ΑΣΠΗΕ. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Είδη χειροπτέρων*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CC0302
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CW9901
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			*δάση Κεφαλληνιακής ελάτης (ΤΟ 951Β – δάση Abies cephalonica),*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0403, MMELNP22206CS0404
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101

Πίνακας 5-36 GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220003						
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	Epinephelus marginatus	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0102
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1120, 1150, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0101
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		Miniopterus schreibersii	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0106
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	Emys orbicularis, Testudo hermanni & Elaphe quatuorlineata	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0108
A02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0202	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0302, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CI0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0204, MMELBA22203CW0205, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0101, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0305, MMELBA22203MB0309
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0101, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0305
A07	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0702	-	1240	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A15	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A1504	-	*2250*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0107
A20	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A2004	-	5420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203MB0107
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CS0309, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22203MB0101, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A27	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2702	-	9290	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
A29	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2902	-	9540	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	0	*Epinephelus marginatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0102
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	0	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0302, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CS0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0305, MMELBA22203MB0309
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CI0204, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0110, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0303, MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CS0309, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203MB0309, MMELBA22203MB0314

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.			
A43	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4303	Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της αλιευτικής πίεσης και εξασφάλιση βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν την τροφή του Διατήρηση του υφιστάμενου εύρους εξάπλωσης τουλάχιστον στην τιμή των ΕΤΑ σε εθνικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο εσωτερικού Ιονίου (ΕΖΔ GR2220003) ήτοι: 833 km2 στο Εσωτερικό Ιόνιο (ΕΖΔ GR2220003) Διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού τουλάχιστον στην τιμή των ΕΤΑ σε επίπεδο εσωτερικού Ιονίου (ΕΖΔ GR2220003) > 50 άτομα. Διατήρηση Μεσοπρόθεσμος και αύξηση μακροπρόθεσμα της αφθονίας του είδους στην περιοχή Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Εξασφάλιση διαύλων ανταλλαγής μεταξύ τοπικών υποπληθυσμών του ίδιου είδους στις ελληνικές θάλασσες, ώστε να αποφευχθεί η γενετική απομόνωση και να ενισχυθεί η γονιδιακή ροή μεταξύ των υποπληθυσμών Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό των ειδών εντός της περιοχής. Αποφυγή όχλησης του είδους από ανθρώπινες δραστηριότητες Οι παραπάνω Στόχοι Διατήρησης (ΣΔ) ισχύουν και για όλες τις περιοχές ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης του ρινοδέλφινου. Ειδικότερα για την ΕΖΔ του εσωτερικού Ιονίου πελάγους, η μείωση της υπεραλίευσης και η εξασφάλιση βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων αποτελεί το σημαντικότερο Στόχο Διατήρησης.	*Tursiops truncatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CC1201, MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0305, MMELBA22203MB0309
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0103
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0103
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 9 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 11 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0108, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A51	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5101	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 6 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0108, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.			
A51	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A5101	Πυκνότητα πληθυσμών (Ind./ha): Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 5 ind./ha. Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών. Ενδιαίτημα (ποσοστό έκτασης): Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 14 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση (καταγραφή παρουσίας): Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 16 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το εν λόγω είδος εξαπλώνεται σε πλαγιές με πυκνή φρυγανική ή μακία βλάστηση σε βραχώδεις περιοχές καθώς και σε ελαιώνες ή άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες ή και αμμοθίνες. Αποφεύγει τα οικοσυστήματα με εντατική ανθρώπινη παρουσία.	*Testudo marginata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0108, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0302, MMELBA22203CF0303, MMELBA22203CW0204, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0311, MMELBA22203MB0313, MMELBA22203MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CI0201, MMELBA22203CI0203, MMELBA22203CI0204, MMELBA22203CI0206
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CL0201
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CL0201
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			*ΤΟ 2110, Pinna nobilis*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CS0201, MMELBA22203CS0306
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CC1201
B18	Μείωση των επιπτώσεων των υδατοκαλλιεργειών			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	*Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)*	MMELBA22203CW0205, MMELBA22203MB0309
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101

Πίνακας 5-37 GR2220004 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220004						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0101
A01	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0102	-	1110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
A05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0503	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	Epinephelus marginatus, Petromyzon marinus	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0102
A37	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3703	-	Petromyzon marinus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205MB0102, MMELBA22205MB0305
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	Pinna nobilis	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CS0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5 Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5	Monachus monachus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CS0309, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205MB0103, MMELBA22205MB0309, MMELBA22205MB0314
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	0	Tursiops truncatus	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	0	*Centaurea pumillio*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CS0306, MMELBA22205CS0401, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	Πληθυσμός: - Φωλιές που αποτίθενται κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: ≥60 φωλιές/έτος - Φωλιές που εκκολάπτονται επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >86% του αριθμού των φωλιών που αποτέθηκαν κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε να μην επηρεάζονται οι φωλιές κατά την επώαση (κυρίως από θήρευση και πλημμυρισμό)). - Νεοσσοί που φτάνουν στη θάλασσα επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >95% των νεοσσών που εξήλθαν από τις φωλιές κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (Με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε οι εξερχόμενοι από τις φωλιές νεοσσοί να μην εμποδίζονται και να μην αποπροσανατολίζονται από φώτα κατά τη μετάβασή τους στη θάλασσα). - Σταθερή ή ανοδική τάση πληθυσμιακή τάση (του ετήσιου αριθμού φωλιών) κατά την πενταετία 2016-2020.Ενδιαίτημα - Υποστηρικτικοί οικότοποι- Ωφέλιμη επιφάνεια παραλιών ωοτοκίας (Μούντα, Αβυθος, Μεγάλη Πέτρα, Αμμες, Αι Χέλης, Λυγιά, κ.α.): Σταθερή (επί συνολικού μήκους παραλιών ωοτοκίας 3,8 km περίπου) με 100% διαθεσιμότητα κατά την νύχτα στη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων που θα ρυθμίζουν τις χρήσεις επί της παραλίας (έπιπλα θαλάσσης, κλπ.). Σταθερή έκταση λιβαδιών ποσειδωνίας (Posidonia oceanica) μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας. - Σταθερή έκταση υφάλων (reefs) στο	*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CS0308, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0103, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			θαλάσσιο χώρο μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας: 240,7 ha. Όχληση: - Οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες στην ξηρά δεν πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ωοτοκία, την επώαση των αυγών και την ασφαλή μετάβαση των νεοσσών στη θάλασσα. - Οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες στο θαλάσσιο χώρο μπροστά από τις παραλίες ωοτοκίας δεν πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά το ζευγάρωμα, την πρόσβαση των θηλυκών στην παραλία, την ανάπαυση των θηλυκών μεταξύ διαδοχικών ωοτοκιών και την κίνηση των νεοσσών προς την ανοιχτή θάλασσα.			
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	0	Caretta caretta, Chelonia mydas	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
A48	Προστασία πληθυσμών και ενδιαιτήματος Caretta caretta	A4805	Πληθυσμός: - Φωλιές που αποτίθενται κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: ≥60 φωλιές/έτος - Φωλιές που εκκολάπτονται επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >86% του αριθμού των φωλιών που αποτέθηκαν κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε να μην επηρεάζονται οι φωλιές κατά την επώαση (κυρίως από θήρευση και πλημμυρισμό)). - Νεοσσοί που φτάνουν στη θάλασσα επιτυχώς κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου: Μέσος όρος πενταετίας 2016-2020: >95% των νεοσσών που εξήλθαν από τις φωλιές κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου (Με εφαρμογή κατάλληλων προστατευτικών και διαχειριστικών μέτρων ώστε οι εξερχόμενοι από τις φωλιές νεοσσοί να μην εμποδίζονται και να μην αποπροσανατολίζονται από φώτα κατά τη μετάβασή τους στη θάλασσα).	Caretta caretta	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CS0308, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0103, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313, MMELBA22205MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CI0201
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CS0201, MMELBA22205CS0306
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CW0106

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101

Πίνακας 5-38 GR2220005 ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220005						
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1120, 1160, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0101
Α56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5604		Rhinolophus euryale, Myotis blythii, Miniopterus schreibersii, Myotis capaccinii	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0106
Α02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0201	-	1120	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
Α04	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α0401	-	1160	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
Α05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α0502	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
Α26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α2601	-	8330	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CS0309, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302
Α39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	Α3901	-	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CS0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
Α42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	Α4203	Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5 Πληθυσμός: Στόχος είναι ο αριθμός των αναπαραγωγικών ατόμων	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CS0309, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205MB0103, MMELBA22205MB0309, MMELBA22205MB0314

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			να αυξηθεί σε περισσότερα από 10 άτομα. Στόχος είναι επίσης ο ετήσιος αριθμός των νεογνών να αυξηθεί σε περισσότερα από 2 νεογνά. Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης ο αριθμός των κατάλληλων καταφυγίων (N=5) θα πρέπει να παραμείνει σταθερός. Εξάπλωση: Η εξάπλωση του είδους στην περιοχή θα πρέπει να παραμείνει δυναμικά σταθερή. Οικολογικές απαιτήσεις είδους: Στόχος είναι η αύξηση του αριθμού αναπαραγωγικών θέσεων σε > N=5			
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	0	*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	0	*Limonium damboldtianum, Limonium ithacense*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CS0306, MMELBA22205CS0401, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	0	*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313, MMELBA22205MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CI0201
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CC1201
B18	Ρύθμιση των υδατοκαλλιεργειών			*Θαλάσσιοι ΤΟ, Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205MB0309
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0106

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101

Πίνακας 5-39 GR2220006 ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220006						
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter gentilis, Accipiter nisus, Acrocephalus scirpaceus, Alectoris graeca, Anthus spinoletta, Anthus trivialis, Aquila fasciata, Athene noctua, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Certhia brachydactyla, Cettia cetti, Chloris chloris, Ciconia ciconia, Circus macrourus, Cisticola juncidis, Coccothraustes coccothraustes, Columba oenas, Columba palumbus palumbus, Corvus corax, Corvus monedula, Cyanistes caeruleus, Emberiza calandra, Emberiza cia, Emberiza cirlus, Emberiza hortulana, Erithacus rubecula, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Ficedula albicollis, Ficedula semitorquata, Fringilla coelebs, Garrulus glandarius, Gyps fulvus, Hippolais olivetorum, Hirundo rustica, Iduna pallida, Lanius minor, Lanius senator, Linaria cannabina, Monticola solitarius, Motacilla flava, Muscicapa striata, Neophron percnopterus, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus, Pandion haliaetus, Parus major, Passer hispaniolensis, Periparus ater, Phoenicurus ochruros, Phoenicurus phoenicurus, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Regulus ignicapilla, Regulus regulus, Riparia riparia, Saxicola torquatus rubicola, Scolopax rusticola, Spinus spinus, Sylvia atricapilla, Sylvia cantillans, Sylvia communis, Sylvia hortensis, Sylvia melanocephala, Troglodytes troglodytes, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus philomelos, Turdus pilaris, Turdus viscivorus, Upupa epops*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELNP22206MB0104
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0301, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0302, MMELNP22206CS0303, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Lullula arborea, Tachymarptis melba*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0301, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Anthus campestris, Apus apus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Delichon urbicum, Emberiza caesia, Lanius collurio, Merops apiaster, Streptopelia turtur*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0301, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
A87	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8701	-	*Buteo buteo*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0303, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του	A8702	-	*Accipiter brevipes, Aquila chrysaetos, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Clanga clanga, Pernis apivorus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0301, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.					MMELNP22206CS0303, MMELNP22206CS0304, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
A88	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8802	-	*Bubo bubo, Otus scops*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308, MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CC0302, MMELNP22206CC0601, MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106, MMELNP22206CW0201, MMELNP22206CW9901, MMELNP22206MB0104, MMELNP22206MB0301, MMELNP22206MB0302, MMELNP22206MB0306, MMELNP22206MB0307, MMELNP22206MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0501, MMELNP22206CA0502, MMELNP22206CS0401, MMELNP22206CS0402
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206MB0306
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206MB0302
Β7	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων ΑΣΠΗΕ. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Μεγάλα αρπακτικά*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CC0302
Β8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			*Μεγάλα αρπακτικά*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CC0601
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CG0401, MMELNP22206CW9901
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CI0501, MMELNP22206MB0312
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0102, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0105, MMELNP22206CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		*Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Zamenis situla. Επίσης από τη δράση αναμένεται να ευεργετηθούν και τα άγρια άλογα του Αίνου.*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CL0201, MMELNP22206CS0304
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CF0301, MMELNP22206CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101, MMELNP22206CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CA0201, MMELNP22206CW0103, MMELNP22206CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELNP22206CW0101

Πίνακας 5-40 GR2220007 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2220007						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0101
A01	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0102	-	1110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
A05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0503	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CS0309, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0101, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	-	*Epinephelus marginatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0102
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CS0201, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0309
A42	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4204	-	*Monachus monachus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	-	*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802, MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CI0201, MMELBA22205CS0308, MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106, MMELBA22205CW0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205CW9901, MMELBA22205MB0103, MMELBA22205MB0301, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0305, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22205MB0103
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CG0101, MMELBA22205CG0102, MMELBA22205CG0201, MMELBA22205CW0202, MMELBA22205MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CF0302, MMELBA22205MB0302, MMELBA22205MB0303, MMELBA22205MB0304, MMELBA22205MB0311, MMELBA22205MB0313, MMELBA22205MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CI0201
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0102, MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0105, MMELBA22205CW0106
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0801, MMELBA22205CF0802
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CF0301, MMELBA22205CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101, MMELBA22205CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0104, MMELBA22205CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών,			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση /	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22205CW0101

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση			

Πίνακας 5-41 GR2230001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230001						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0101
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		*Rhinolophus ferrumequinum, Myotis capaccinii*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0106
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Emys orbicularis, Mauremys rivulata & Testudo hermanni*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0108
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	1150	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0101, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A06	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0601	-	1210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304
A07	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0703	-	1240	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	1420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A11	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1102	-	2110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0306, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0307
A28	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2802	-	9320	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A31	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3101	-	92D0	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A38	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3803	-	*Euplagia quadripunctaria*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0112, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307
A40	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4003	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0110, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες. Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το	*Myotis capaccinii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0106, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.			
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα τροφοληψίας να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10X10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Κυνηγά σε ποικιλία οικοτόπων (δάση, θαμνώνες, βοσκοτόπια και καλλιέργειες κ.α.), συχνά και σε υγρότοπους με πλούσια παρόχθια βλάστηση, αλλά και κατοικημένες περιοχές. Σχηματίζει αναπαραγωγικές αποικίες κυρίως σε υπόγεια καταφύγια (σπήλαια, ορυχεία, άλλες στοές), λιγότερο σε κτίσματα, ενώ ξεχειμωνιάζει σε υπόγεια καταφύγια. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Rhinolophus ferrumequinum*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0106, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Προσδιορισμός των σημαντικών βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας, περιορισμός απειλών και ανάσχεση της απώλειας των βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας στην περιοχή	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302MB0314
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0103
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 5 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά	*Emys orbicularis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό	*Mauremys rivulata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.			MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχος είναι η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 3 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου.	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Acrocephalus arundinaceus, Acrocephalus melanopogon, Acrocephalus palustris, Acrocephalus schoenobaenus, Acrocephalus scirpaceus, Alauda arvensis, Alcedo atthis, Anas acuta, Anas crecca, Anthus campestris, Anthus cervinus, Anthus pratensis, Anthus spinoletta, Anthus trivialis, Arenaria interpres, Athene noctua, Aythya ferina, Aythya nyroca, Bubulcus ibis, Buteo buteo, Calandrella brachydactyla, Calidris alba, Calonectris diomedea, Caprimulgus europaeus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius alexandrinus, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Cisticola juncidis, Columba livia, Coracias garrulus, Corvus corax, Corvus corone, Corvus monedula, Coturnix coturnix, Cuculus canorus, Cyanistes caeruleus, Cygnus olor, Emberiza calandra, Emberiza cirlus, Emberiza melanocephala, Emberiza schoeniclus, Erithacus rubecula, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Ficedula albicollis, Ficedula hypoleuca, Fringilla coelebs, Fringilla montifringilla, Galerida cristata, Gallinago gallinago, Gallinula chloropus, Garrulus glandarius, Gelochelidon nilotica, Glareola pratincola, Haematopus ostralegus, Hippolais icterina, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia, Iduna pallida, Jynx torquilla, Lanius senator,*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0104

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
				Larus cachinnans, Larus fuscus, Larus michahellis, Larus ridibundus, Limosa limosa, Locustella luscinioides, Lullula arborea, Luscinia megarhynchos, Mareca penelope, Mergus serrator, Merops apiaster, Motacilla alba, Motacilla cinerea, Muscicapa striata, Numenius arquata arquata, Numenius tenuirostris, Nycticorax nycticorax, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Oriolus oriolus, Otus scops, Pandion haliaetus, Panurus biarmicus, Parus major, Passer domesticus, Passer hispaniolensis, Pernis apivorus, Phoenicopterus roseus, Phoenicurus ochruros, Phoenicurus phoenicurus, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Phylloscopus trochilus, Pica pica, Plegadis falcinellus, Pluvialis apricaria, Podiceps nigricollis, Prunella modularis, Rallus aquaticus, Saxicola rubetra, Saxicola torquatus rubicola, Scolopax rusticola, Serinus serinus, Spatula clypeata, Sterna hirundo, Sternula albifrons, Streptopelia decaocto, Sturnus vulgaris, Sylvia atricapilla, Sylvia borin, Sylvia communis, Sylvia curruca, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Thalasseus sandvicensis, Tringa erythropus, Tringa ochropus, Tringa totanus, Troglodytes troglodytes, Turdus iliacus, Turdus merula, Turdus philomelos, Turdus pilaris, Upupa epops, Vanellus vanellus, Zapornia parva		
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco vespertinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Chlidonias hybrida, Larus melanocephalus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Apus apus, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Motacilla flava, Tachymarptis melba*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Lanius collurio, Lanius minor, Riparia riparia, Streptopelia turtur*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Egretta garzetta, Phalacrocorax carbo sinensis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Botaurus stellaris, Ixobrychus minutus, Microcarbo pygmaeus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Larus audouinii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Aquila fasciata, Circus aeruginosus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa nebularia*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Calidris alpina, Calidris minuta, Calidris pugnax, Calidris temminckii, Pluvialis squatarola*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8903	-	*Tringa stagnatilis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Fulica atra*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Anas platyrhynchos, Podiceps cristatus, Spatula querquedula*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9207	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος = 1 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9208	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος Εξάπλωσης= 2 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9209	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9210	αναπαραγόμενα. Έκταση ενδιαιτήματος= 1 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσεισγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9211	αναπαραγόμενα. Εύρος εξάπλωσης= 1.88 ΚΜ2. Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302MB0305

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
Β8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων		Είδη ορνιθοπανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC0601
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών		Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		ΤΟ 2110	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CS0201, MMELBA22302CS0306
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-42 GR2230002 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230002						
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1150	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0101
Α53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5304	-	Aphanius fasciatus, Pelasgus thesproticus, Knipowitschia goerneri	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0109

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5604		Rhinolophus ferrumequinum, Myotis capaccinii	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0106
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	Emys orbicularis, Mauremys rivulata & *Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0108
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	1150	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0101, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	1420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A11	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1103	-	2110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0306, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0307
A12	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1203	-	2120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0306, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304
A14	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A1404	-	2220	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0107
A15	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1501	-	2250	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0306, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304
A22	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2201	-	6420	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307
A23	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2302	-	7210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307
A30	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3003	-	92A0	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ). Αναπαραγωγή: Θα πρέπει να υπάρξουν θετικές καταγραφές (τουλάχιστον 5 άτομα γόνου YOY - young-of-the-year) σε ποσοστό ≥75% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν. Οι περιοχές θεωρητικής εξάπλωσης κάθε είδους θα πρέπει να οριστούν για τον ΕΖΔ. Πρέπει να σημειωθεί ότι η αναπαραγωγή είναι καλός δείκτης κατάστασης του είδους.	*Aphanius fasciatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ). Αναπαραγωγή: Στόχος είναι στην αναπαραγωγική περίοδο της αυτής χρονιάς (young-of-the-year) να υπάρχουν θετικές καταγραφές (τουλάχιστον 5 άτομα γόνου YOY) σε ποσοστό ≥75% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν. Απαραίτητη η παρουσία και ενήλικων ατόμων.	*Pelasgus thesproticus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A35	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3504	0	*Knipowitschia goerneri*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0109
A38	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A3801	0	*Euplagia quadripunctaria*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0112, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307
A40	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4003	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10X10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0110, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες. Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Myotis capaccinii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0106, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A41	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4102	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι η διατήρηση των υπόγειων καταφυγίων καθώς και των υδάτινων επιφανειών σε καλή κατάσταση εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος προτιμά περιοχές με μεσογειακά και ήπια ηπειρωτικά κλίματα, πλούσιες σε σπήλαια (ή ορυχεία) και υδάτινες επιφάνειες. Συχνά σε λεκάνες απορροής ποταμών με σημαντική παρόχθια βλάστηση και κοντά σε μεγάλες λίμνες. Κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά πάνω από υδάτινες επιφάνειες (ποταμούς, χείμαρρους με ήπια ροή, λίμνες, κ.α. υδατοσυλλογές). Σχηματίζει αποικίες σχεδόν αποκλειστικά σε σπήλαια και ορυχεία ή άλλα υπόγεια καταφύγια όλο το χρόνο. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 10x10 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Rhinolophus ferrumequinum*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0106, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302MB0314

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.			
A47	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4702	0	*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0305, MMELBA22302MB0313
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 24 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 25 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 10 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά	*Emys orbicularis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A50	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5002	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 18 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.	*Mauremys rivulata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών: Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4 ind./ha. (Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών). Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 18 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 24 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Η Μεσογειακή χελώνα απαντάται	*Testudo hermanni*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			κυρίως στη ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων αλλά και σε εύρος τυπικών μεσογειακών οικοσυστημάτων με εξαίρεση περιοχές με πολύ χαμηλή (ημιερημικές εκτάσεις) ή πολύ πυκνή φυτοκάλυψη. Ιδανικό ενδιαίτημα είναι οι ημιανοιχτοί ή οι ανοιχτοί θερμόφιλοι βιότοποι όπως τα δάση βελανιδιάς, που συνδυάζουν ποικιλία μικροενδιατημάτων, όπως θάμνοι, γυμνό έδαφος, χόρτα, φυλλοστρωμνή και βραχώδη τμήματα. Τα λιβάδια, οι μη αρδευόμενες καλλιέργειες ή/και εγκαταλελειμμένες καλλιέργειες συνιστούν επίσης κατάλληλα ενδιαιτήματα. Το είδος αποφεύγει έντονα καλλιεργημένες εκτάσεις (εσπεριδοειδή, μηχανικά καλλιεργημένοι ελαιώνες, κτλ.) και περιοχές μεγάλου υψομέτρου			
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
Β2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150, Lutra lutra, ιχθυοπανίδα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302MB0305
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			ΤΟ 2110, 2120, 2220, 2250*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CS0201, MMELBA22302CS0306
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-43 GR2230003 ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230003						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1150	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0101
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	*Aphanius fasciatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0109
A57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5704	-	*Elaphe quatuorlineata*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0108
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	1150	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0101, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A06	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0603	-	1210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304
A08	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0803	-	1310	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0307
A10	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1002	-	1420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A31	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3103	-	92D0	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	-	*Aphanius fasciatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10X10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 1 κελί 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	*Lutra lutra*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0110, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	-	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302MB0314
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0103
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% στην εν λόγω περιοχή Natura 2000.	*Elaphe quatuorlineata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CL0201,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.		Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.			MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0108, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Actitis hypoleucos, Anas platyrhynchos, Anthus campestris, Apus apus, Aythya ferina, Bubulcus ibis, Burhinus oedicnemus, Buteo buteo, Calidris canutus, Calidris falcinellus, Calidris temminckii, Cecropis daurica, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias hybrida, Chloris chloris, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Cisticola juncidis, Corvus corone, Erithacus rubecula, Falco peregrinus, Galerida cristata, Garrulus glandarius, Larus fuscus, Larus genei, Larus michahellis, Mareca strepera, Merops apiaster, Numenius tenuirostris, Passer domesticus, Pernis apivorus, Platalea leucorodia, Pluvialis squatarola, Rallus aquaticus, Riparia riparia, Saxicola torquatus rubicola, Spatula clypeata, Sterna hirundo, Streptopelia decaocto, Sturnus vulgaris, Sylvia melanocephala, Thalasseus sandvicensis, Tringa erythropus, Tringa ochropus, Tringa totanus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0104
A81	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8101	-	Falco vespertinus	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8201	-	Larus melanocephalus	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	Chlidonias leucopterus, Gelochelidon nilotica, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	Motacilla flava	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	Anthus campestris, Calandrella brachydactyla, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	Egretta garzetta, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	Ardea alba, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	Circus pygargus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	Calidris ferruginea, Calidris minuta, Himantopus himantopus, Phoenicopterus roseus, Tringa glareola, Tringa nebularia	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	Arenaria interpres, Calidris alba, Calidris alpina, Calidris pugnax, Charadrius alexandrinus, Haematopus ostralegus, Limosa limosa, Tringa stagnatilis, Xenus cinereus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8903	-	Recurvirostra avosetta	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	Alcedo atthis, Sternula albifrons	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	Anas acuta, Cygnus olor	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A9103	-	Tadorna tadorna	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9212	Έκταση ενδιαιτήματος = 1.49 ΚΜ2. αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	Phalacrocorax carbo sinensis	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9213	Εύρος Εξάπλωσης= 2.43 ΚΜ2. Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	Phalacrocorax carbo sinensis	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9214	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	Phalacrocorax carbo sinensis	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9215	Έκταση ενδιαιτήματος= 1.49 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσειςγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	Ardea alba	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9216	Εύρος εξάπλωσης= 2.43 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	Ardea alba	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9217	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	Ardea alba	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150, *Lutra lutra*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Είδη ορνιθοπανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC0601
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής			Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο			Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων			Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο			Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-44 GR2230004 ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230004						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304MB0101
A01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0101	-	1110	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0401, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0101, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0305
A02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0202	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0302, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CI0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0101, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0305
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	*1170*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0401, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0101, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0305
A07	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0701	-	1240	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302
A11	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A1103	-	2110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0303, MMELBA22304MB0304
A18	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1801	-	5210	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0303, MMELBA22304MB0304, MMELBA22304MB0306, MMELBA22304MB0307
A19	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1902	-	5330	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0306
A20	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2002	-	5420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0306
A26	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2601	-	8330	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CS0309, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0101, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302
A27	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2701	-	9290	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0306, MMELBA22304MB0307
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0307

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A29	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A2902	-	9540	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0307
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	0	*Epinephelus marginatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304MB0102
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	0	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0302, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CS0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW0202, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0305
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.	*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CE0101, MMELBA22304CG0101, MMELBA22304CG0102, MMELBA22304CG0201, MMELBA22304CS0309, MMELBA22304CW0202, MMELBA22304MB0314
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304MB0103
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501	-	*Centaurea paxorum*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CL0201, MMELBA22304CS0401, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0303, MMELBA22304MB0304, MMELBA22304MB0307
A47	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4703	-	*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22304CE0101, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802, MMELBA22304CG0101, MMELBA22304CG0102, MMELBA22304CG0201, MMELBA22304CI0201, MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105, MMELBA22304CW0201, MMELBA22304CW0202, MMELBA22304CW9901, MMELBA22304MB0103, MMELBA22304MB0301, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0303, MMELBA22304MB0304, MMELBA22304MB0305, MMELBA22304MB0313
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22304MB0103
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0401, MMELBA22304MB0306
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CA0501, MMELBA22304CA0502, MMELBA22304CS0401
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			*Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304MB0306

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CG0101, MMELBA22304CG0102, MMELBA22304CG0201, MMELBA22304CW0202, MMELBA22304MB0305
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού	*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CE0101, MMELBA22304CF0301, MMELBA22304CF0302, MMELBA22304MB0302, MMELBA22304MB0303, MMELBA22304MB0304, MMELBA22304MB0313, MMELBA22304MB0314
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων	*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CI0201
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0102, MMELBA22304CW0104, MMELBA22304CW0105
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	*Είδη χλωρίδας και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων	*ΤΟ 1120, Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CL0201
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0801, MMELBA22304CF0802
Β16	Μείωση των επιπτώσεων στρατιωτικών δραστηριοτήτων	*Θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CC1201
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	*Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CF0301
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CW0101, MMELBA22304CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CW0104
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22304CW0101

Πίνακας 5-45 GR2230005 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230005						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1120, 1150, 1170	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0101
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	Aphanius fasciatus	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0109
A02	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0202	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305
A03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0303	-	1150	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0101, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A05	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A0503	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	Διατήρηση ενδιαιτημάτων διαβίωσης και αναπαραγωγής: Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενδιαιτημάτων διαβίωσης και αναπαραγωγής. Η τροποποίηση της δομής της παρόχθιας βλάστησης, που οφείλεται σε ανθρωπογενή αίτια, δε θα πρέπει να ξεπερνά το 25% της περιοχής θεωρητικής εξάπλωσης του είδους. Σημειώνεται ότι η παρόχθια βλάστηση επηρεάζεται από τη ρύπανση - ευτροφισμό και την τροποποίηση των όχθεων.	Aphanius fasciatus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	-	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CS0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0305
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10Χ10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 3 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.	Lutra lutra	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CE0102, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0110, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203	Σε επίπεδο ΕΖΔ οι παρακάτω Στόχοι Διατήρησης ισχύουν για τις ΕΖΔ οι οποίες με τα υφιστάμενα όριά τους περιλαμβάνουν ένα σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της μεσογειακής φώκιας: Αποφυγή της υποβάθμισης του ενδιαιτήματος του είδους, με ιδιαίτερη έμφαση στην	Monachus monachus	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0209, MMELBA22302MB0314

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			αποφυγή της μείωσης της έκτασης και καταλληλότητας των αναπαραγωγικών καταφυγίων και των καταφυγίων ξεκούρασης. Μείωση της αλιευτικής πίεσης και των αρνητικών αλληλεπιδράσεων φώκιας – αλιείας και εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για το είδος. Διατήρηση του εύρους εξάπλωσης με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η υφιστάμενη τιμή ΕΤΑ: 361.801km2 σε εθνικό επίπεδο. Μακροπρόθεσμη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού με στόχο σε εθνικό επίπεδο να επιτευχθεί τουλάχιστον η τιμή ΕΤΑ: 500 άτομα σε εθνικό επίπεδο. Διατήρηση της υγείας του πληθυσμού του είδους Εξασφάλιση συνδεσιμότητας του ενδιαιτήματος και αποφυγή δυνητικών ανθρωπογενών φραγμών Διατήρηση της γενετικής ποικιλίας του πληθυσμού Ανθρωπογενείς δραστηριότητες σε τέτοιο επίπεδο που να μην επηρεάζουν δυσμενώς τον πληθυσμό του είδους.			
A43	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4304	-	*Tursiops truncatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0103
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704	-	*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0103
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150, *Aphanius fasciatus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
B14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων			ΤΟ 1120, Pinna nobilis	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CS0201, MMELBA22302CS0306
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-46 GR2230007 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230007						
Α80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α8004	-	*Acrocephalus melanopogon, Anas crecca, Anas platyrhynchos, Apus apus, Aythya nyroca, Burhinus oedicnemus, Buteo buteo, Calidris temminckii, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Charadrius dubius, Cisticola juncidis, Corvus corone, Corvus monedula, Falco peregrinus, Falco tinnunculus, Larus fuscus, Larus michahellis, Larus ridibundus, Merops apiaster, Microcarbo pygmaeus, Motacilla alba, Numenius phaeopus, Numenius tenuirostris, Passer domesticus, Pernis apivorus, Pica pica, Pluvialis apricaria, Rallus aquaticus, Streptopelia decaocto, Streptopelia turtur, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Vanellus vanellus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0104
Α81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α8102	-	*Falco vespertinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8201	-	*Hydroprogne caspia*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Chlidonias hybrida, Chlidonias niger, Gelochelidon nilotica, Larus melanocephalus, Sterna hirundo, Thalasseus sandvicensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Calandrella brachydactyla, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Motacilla flava, Passer hispaniolensis, Tachymarptis melba*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Alauda arvensis, Anthus campestris, Caprimulgus europaeus, Coturnix coturnix, Lanius collurio, Lanius minor, Lullula arborea, Oriolus oriolus, Riparia riparia*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A84	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8401	-	*Jynx torquilla*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A84	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη	A8402	-	*Ficedula albicollis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.					MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Ardea alba, Ardeola ralloides, Ciconia ciconia, Ixobrychus minutus, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea cinerea, Ardea purpurea, Egretta garzetta, Nycticorax nycticorax*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Calonectris diomedea*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0308
A87	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8701	-	*Pandion haliaetus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Clanga clanga*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A87	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8703	-	*Circaetus gallicus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A88	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8803	-	*Bubo bubo*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CS0303, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Himantopus himantopus, Phoenicopterus roseus, Tringa glareola, Tringa totanus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Arenaria interpres, Calidris alpina, Calidris minuta, Calidris pugnax, Charadrius alexandrinus, Gallinago gallinago, Limosa limosa, Numenius arquata arquata, Recurvirostra avosetta, Tringa nebularia, Tringa ochropus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Alcedo atthis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη	A9102	-	*Anas acuta, Aythya ferina, Fulica atra, Mareca penelope, Podiceps cristatus, Spatula clypeata, Spatula querquedula, Sternula albifrons, Tadorna tadorna, Zapornia parva*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.					MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0203, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A91	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A9103	-	*Podiceps nigricollis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9218	αναπαραγόμενα. Έκταση ενδιαιτήματος = 3 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9219	αναπαραγόμενα. Εύρος Εξάπλωσης= 10.5 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω: Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9220	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος = 3 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9221	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος Εξάπλωσης= 10.5 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω, δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους (π.χ. παραλίμνιες συστάδες δένδρων)	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
						MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9222	αναπαραγόμενα. αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9223	αναπαραγόμενα. 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9224	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9225	αναπαραγόμενα. Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 600 άτομα Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Κορμοράνου και των φυσικών οικοσυστημάτων 2. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	*Phalacrocorax carbo sinensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9226	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Έκταση ενδιαιτήματος= 3 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			δράσης και παρεμβάσειςγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)			
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9227	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Εύρος εξάπλωσης= 10.5 KM2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9228	Διερχόμενα-Διαχειμάζοντα. Χαμηλό επίπεδο όχλησης στις περιοχές συγκέντρωσης	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502, MMELBA22302CC0601, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CL0201, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0104, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0307, MMELBA22302MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			*Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			Υδρόβια και παρυδάτια είδη	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0101, MMELBA22302CG0102, MMELBA22302CG0201, MMELBA22302CW0202, MMELBA22302MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Μεγάλα αρπακτικά, πελεκανόμορφα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC0601
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
B12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών			Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
B13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή		Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CL0201
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0801, MMELBA22302CF0802, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209
B17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων		Σύνολο ειδών	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-47 GR2230008 ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230008						
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Anas platyrhynchos, Apus apus, Ardea cinerea, Ardea purpurea, Ardeola ralloides, Chlidonias hybrida, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Circus aeruginosus, Circus pygargus, Delichon urbicum, Falco columbarius, Falco eleonorae, Ficedula albicollis, Iduna pallida, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Larus fuscus, Larus melanocephalus, Larus ridibundus, Milvus migrans, Motacilla flava, Muscicapa striata, Otus scops, Passer hispaniolensis, Phalacrocorax carbo sinensis, Plegadis falcinellus, Sylvia hortensis, Thalasseus sandvicensis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22310MB0104
A81	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8102	-	*Falco peregrinus, Falco vespertinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CE0101, MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CS0302, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Hydrocoloeus minutus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού	A8302	-	*Coturnix coturnix, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica, Merops apiaster, Oriolus oriolus, Riparia riparia, Streptopelia turtur, Tachymarptis melba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.					MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Egretta garzetta, Nycticorax nycticorax*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A86	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8602	-	*Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CE0101, MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A86	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8603	-	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus cyaneus, Pernis apivorus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8902	-	*Arenaria interpres*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Alcedo atthis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9229	Έκταση ενδιαιτήματος = 101 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων ενδιαιτημάτων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον αρτέμη	*Calonectris diomedea*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9230	Εύρος Εξάπλωσης= 101 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και	*Calonectris diomedea*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών			MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9231	Αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	*Calonectris diomedea* .	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9232	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Calonectris diomedea* .	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9233	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= 70 Ζευγάρια. Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του αρτέμη σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του αρτέμη κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αρτέμη των φυσικών οικοσυστημάτων 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	*Calonectris diomedea*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CS0301, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9234	Έκταση ενδιαιτήματος = 70 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Ρυθμίσεων δασοπονίας, με βάση τις ανάγκες του Πετρίτη και των ενδιαιτημάτων του 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχεδίων δράσης και παρεμβάσεων για τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9235	Εύρος Εξάπλωσης= 101 KM2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω: 1. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδιων δράσης και παρεμβάσεωνγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες) 2. Διατήρησης των στεπών και των ποωλίβαδων 3. Εφαρμογή συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας	*Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9236	Αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Εφαρμογής συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας 3. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών	*Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9237	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Falco peregrinus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9238	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= αριθμός : 6 Ζευγάρια Όχι σημαντική μειωση αναπαραγωγικού πληθυσμού κάτω από την τιμή FRV μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Πετρίτη, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Εφαρμογής συνιστώμενων πρακτικών καλλιέργειας 3. Ελέγχου και ρύθμισης της χρήσης αγροχημικών 4. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων δασικών και αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχεδίων δράσης και παρεμβάσεωνγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0203, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0306, MMELBA22310MB0307, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9239	Έκταση ενδιαιτήματος = 70 KM2 αύξηση /αποκατάσταση ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση, όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος, μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης και αύξησης συγκεκριμένων τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. αύξηση των λειτουργιών του τοπίου ως προς το Θαλασσοκόρακα	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9240	Εύρος Εξάπλωσης= 101 KM2 Επίτευξη FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των ενδιαιτημάτων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη αύξηση των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών			
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9241	αποφυγή σημαντικής μείωσης των τροφικών διαθέσιμων μέσω: 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 3. Της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων παραγωγικών τομέων (κτηνοτρόφοι, αλιείς κ.ά.)	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9242	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9243	Πυκνότητα αναπαραγόμενου πληθυσμού= αριθμός : 20 Ζευγάρια Επίτευξη FRV μέσω: 1. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα από την ανθρώπινη όχληση. 2. Της προστασίας και διαχείρισης των αποικιών αναπαραγωγής και των οικοτόπων που τις φιλοξενούν και της απαγόρευσης της εισαγωγής εδαφόβιων αρπάγων σε ακατοίκητες νησίδες 3. Της προστασίας των αποικιών αναπαραγωγής του Θαλασσοκόρακα σε ακτές και νησίδες 4. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 5. Της διασφάλισης της διατήρησης του Θαλασσοκόρακα κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 6. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Θαλασσοκόρακα των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 7. Του ελέγχου των πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών	*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0104, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας		Θαλασσοπούλια	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CG0101, MMELBA22310CG0102, MMELBA22310CG0201, MMELBA22310CW0202, MMELBA22310MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού		Το σύνολο των ειδών της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0302, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0303, MMELBA22310MB0304
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου		Το σύνολο των ειδών της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		Το σύνολο των ειδών της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CI0201
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		Το σύνολο των ειδών της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104
B15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Θαλασσοπούλια	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη						

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0104
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101

Πίνακας 5-48 GR2230009 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230009						
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	-	*Pelasgus thesproticus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0210, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	-	*Aphanius fasciatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503	-	*Valencia letourneuxi*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CS0202, MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0106, MMELBA22302CW0201, MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW9901, MMELBA22302MB0109, MMELBA22302MB0301, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0306, MMELBA22302MB0310
A53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A5304	-	Pelasgus thesproticus, Aphanius fasciatus, Valencia letourneuxi	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22302MB0109
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0205, MMELBA22302CW0207, MMELBA22302CW0208, MMELBA22302CW0210
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0501, MMELBA22302CA0502
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302MB0306
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CF0302, MMELBA22302MB0302, MMELBA22302MB0303, MMELBA22302MB0304, MMELBA22302MB0313, MMELBA22302MB0314
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CG0401, MMELBA22302CG0402, MMELBA22302CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CI0201, MMELBA22302CI0202, MMELBA22302CI0203, MMELBA22302CI0204, MMELBA22302CI0206, MMELBA22302CW0206, MMELBA22302CW0209

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0102, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0105, MMELBA22302CW0106
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CF0301, MMELBA22302CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101, MMELBA22302CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CA0201, MMELBA22302CW0103, MMELBA22302CW0104, MMELBA22302CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22302CW0101

Πίνακας 5-49 GR2230010 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2230010						
A52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	A5204	-	1110, 1120, 1170, 8330	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22310MB0101
A01	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0101	-	1110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0101, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0305
A02	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0201	-	1120	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0302, MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802, MMELBA22310CI0201, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0101, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0305
A05	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0502	-	1170	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802, MMELBA22310CI0201, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0101, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0305
A36	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A3604	0	*Epinephelus marginatus*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22310MB0102
A39	Επανεισαγωγή είδους και αποκατάσταση ενδιαιτημάτων	A3901	0	*Pinna nobilis*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0302, MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802, MMELBA22310CS0201, MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104, MMELBA22310CW0201, MMELBA22310CW0202, MMELBA22310CW9901, MMELBA22310MB0301, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0305
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CG0101, MMELBA22310CG0102, MMELBA22310CG0201, MMELBA22310CW0202, MMELBA22310MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301, MMELBA22310CF0302, MMELBA22310MB0302, MMELBA22310MB0303, MMELBA22310MB0304

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CG0401, MMELBA22310CG0402, MMELBA22310CW9901
Β10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CI0201
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0102, MMELBA22310CW0104
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων		ΤΟ 1120, *Pinna nobilis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CS0201
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα		Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0801, MMELBA22310CF0802
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη					
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής		Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CF0301
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο		Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101, MMELBA22310CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων		Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0104
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο		Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22310CW0101

Πίνακας 5-50 GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2240001						
Α52	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης - Χαρτογράφηση	Α5204	-	1150	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0101
Α53	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5304	-	Aphanius fasciatus, Pelasgus stymphalicus	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0109
Α56	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5604		Rhinolophus ferrumequinum	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0106
Α57	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	Α5704	-	Testudo marginata, Elaphe quatuorlineata & Mauremys rivulata	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0108
Α03	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β	Α0303	-	1150	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα					MMELBA22203CI0203, MMELBA22203CI0204, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0206, MMELBA22203CW0207, MMELBA22203CW0208, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0101, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0305, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0310
A07	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0702	-	1240	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A08	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A0801	-	1310	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A09	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A0902	-	1410	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302
A10	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A1001	-	1420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A11	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A1102	-	2110	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CS0306, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0307
A22	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A2203	-	6420	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307
A28	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A2801	-	9320	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
A35	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A3502	Ενδιαίτημα: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Εξάπλωση: Στόχος είναι υπάρχουν θετικές καταγραφές σε ποσοστό ≥50% των θέσεων που το είδος εξαπλώνονταν (απαιτείται διερεύνηση σε τουλάχιστον 2 δειγματοληπτικές θέσεις για κάθε κελί αναφοράς 10x10 km2 της θεωρητικής εξάπλωσης του είδους, που έρχεται σε επαφή με την εν λόγω ΕΖΔ).	*Aphanius fasciatus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0109, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0310
A35	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A3503		*Pelasgus stymphalicus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0109, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0310
A40	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη	A4002	Ενδιαίτημα: Στόχος είναι το κατάλληλο ενδιαίτημα να καλύπτει σημαντικό τμήμα της έκτασης των κελιών 10X10 της εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής	*Lutra lutra*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CI0204, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.		Natura 2000 (>50%). Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το είδος απαντάται σε παρόχθιες ζώνες ποταμών και λιμνών, εφόσον υπάρχει φυσική παρόχθια βλάστηση. Εξάπλωση: Στόχος είναι η παρουσία του είδους σε κάθε κελί 5x5 εξάπλωσης του είδους εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000. Πυκνότητα πληθυσμών: Μέση πυκνότητα 1 άτομο/35 τετρ.χλμ. Ελάχιστος πληθυσμός στόχος εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000: Στόχος είναι να υπάρχει μόνιμη παρουσία του είδους σε τουλάχιστον 2 κελιά 5x5km εντός της εν λόγω περιοχής Natura 2000.			MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0110, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A42	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4203		*Monachus monachus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0303, MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CS0309, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203MB0309, MMELBA22203MB0314
A45	Διατήρηση και προστασία ενδημικών ειδών χλωρίδα	A4501		*Arenaria leucadia*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CS0401, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0307
A47	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A4703		*Caretta caretta*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802, MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CI0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0103, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0305, MMELBA22203MB0309, MMELBA22203MB0311, MMELBA22203MB0313
A47	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A4704		*Caretta caretta, Chelonia mydas*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0103
A49	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A4902	Ενδιαίτημα: Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε όλους τους τύπους των Μεσογειακών ενδιαιτημάτων: δάση, θαμνότοπους, υγρότοπους, λόφους με υψηλή βλάστηση.	*Elaphe quatuorlineata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0108, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A50	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A5003	Εξάπλωση: Στόχο αποτελεί η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Απαντάται σε μεγάλο εύρος ενδιαιτημάτων από χείμαρρους έως λίμνες, λιμνοθάλασσες, αλυκές, φράγματα, αρδευτικά κανάλια, βάλτους και νερόλακκους. Προτιμά τα λιμνάζοντα ή χαμηλής ροής τρεχούμενα νερά.	*Emys orbicularis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CI0206, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A50	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη	A5003	Εξάπλωση: Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Συνίσταται η αναπροσαρμογή στους τόπους που πιο αναλυτικά	*Mauremys rivulata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CI0206, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα		δεδομένα θα δείξουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Ποιότητα ενδιαιτήματος: Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Προτιμάει μόνιμα οικοσυστήματα γλυκών νερών. Η παρουσία της ειναι γενικά συνδεδεμένη με την ύπαρξη στάσιμων υδάτων ή χαμηλής ροής με καθαρό νερό χαμηλής σχετικά θερμοκρασίας, με παρουσία φυτών και υδρόβιας βλάστησης. Μπορεί να ανεχθεί και υφάλμυρο νερό ενώ βρίσκεται και σε υγρότοπους, φράγματα και κανάλια.			MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306
A51	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A5102	Πυκνότητα πληθυσμών (Ind./ha): Στόχο αποτελεί η μέση πυκνότητα πληθυσμών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα να είναι μεγαλύτερη ή ίση από 5 ind./ha. Συνίσταται η αναπροσαρμογή προς υψηλότερες Ποιότητα ενδιαιτήματος (βαθμός διατήρησης): Βλ. Γενικούς στόχους διατήρησης για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 σχετικά με το βαθμό διατήρησης για το ενδιαίτημα του είδους. Το εν λόγω είδος εξαπλώνεται σε πλαγιές με πυκνή φρυγανική ή μακία βλάστηση σε βραχώδεις περιοχές καθώς και σε ελαιώνες ή άλλες παραδοσιακές καλλιέργειες ή και αμμοθίνες. Αποφεύγει τα οικοσυστήματα με εντατική ανθρώπινη παρουσία.τιμές στόχους στους τόπους που τα δεδομένα που θα συλλεχθούν στο μέλλον θα δείξουν παρουσία πυκνότερων πληθυσμών. Ενδιαίτημα (ποσοστό έκτασης): Διατήρηση κατάλληλου ενδιαιτήματος σε ποσοστό >50% σε 6 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000. Εξάπλωση (καταγραφή παρουσίας): Στόχος είναι η καταγραφή παρουσίας του είδους σε 12 κελιά κανάβου 1x1km στην εν λόγω περιοχή Natura 2000.	*Testudo marginata*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0108, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307
A80	Συλλογή περισσότερων δεδομένων μέσω έρευνας και προγραμμάτων παρακολούθησης	A8004	-	*Accipiter nisus, Acrocephalus scirpaceus, Alcedo atthis, Anthus cervinus, Apus pallidus, Carduelis carduelis, Cecropis daurica, Cettia cetti, Charadrius dubius, Chloris chloris, Circaetus gallicus, Corvus corone, Corvus monedula, Cyanistes caeruleus, Emberiza caesia, Emberiza cirlus, Falco eleonorae, Falco naumanni, Galerida cristata, Iduna pallida, Lanius collurio, Lanius senator, Larus audouinii, Larus michahellis, Larus ridibundus, Merops apiaster, Motacilla cinerea, Muscicapa striata, Oenanthe hispanica, Oenanthe oenanthe, Otus scops, Parus major, Passer domesticus, Phoenicopterus roseus, Pica pica, Sternula albifrons, Sylvia cantillans, Sylvia melanocephala, Tachybaptus ruficollis, Tachymarptis melba, Turdus merula, Upupa epops*	Βραχυπρόθεσμος (έως 3 έτη)	MMELBA22203MB0104
A81	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8103	-	*Falco peregrinus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0203, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A82	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8201	-	*Larus melanocephalus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
A82	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8202	-	*Gelochelidon nilotica, Larus genei, Sterna hirundo, Thalasseus sandvicensis*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A83	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8301	-	*Calandrella brachydactyla, Coturnix coturnix, Motacilla flava, Passer hispaniolensis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A83	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8302	-	*Anthus campestris, Crex crex, Delichon urbicum, Hirundo rustica*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A83	Επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του Βαθμού Διατήρησης Α μακροπρόθεσμα	A8303	-	*Apus apus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A85	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8501	-	*Ardea alba, Egretta garzetta, Pelecanus crispus, Phalacrocorax carbo sinensis*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CS0305, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0203, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A85	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8502	-	*Ardea cinerea, Ciconia ciconia, Microcarbo pygmaeus, Platalea leucorodia, Plegadis falcinellus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0203, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A87	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A8702	-	*Buteo buteo*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A89	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A8901	-	*Calidris ferruginea, Calidris minuta, Himantopus himantopus, Tringa glareola, Tringa ochropus, Tringa totanus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A89	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη	A8902	-	*Actitis hypoleucos, Calidris alba, Calidris alpina, Calidris temminckii, Charadrius alexandrinus, Charadrius hiaticula, Gallinago*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102,

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
	του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.			*gallinago, Limosa limosa, Numenius arquata arquata, Phoenicopterus roseus, Pluvialis squatarola, Recurvirostra avosetta, Tringa erythropus, Tringa nebularia, Tringa stagnatilis*		MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A91	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	A9101	-	*Anas acuta, Anas crecca, Anas platyrhynchos, Aythya ferina, Cygnus olor, Fulica atra, Mareca penelope, Mareca strepera, Podiceps cristatus, Podiceps nigricollis, Spatula clypeata*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0203, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A91	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	A9102	-	*Cygnus cygnus, Mergus serrator, Spatula querquedula, Tadorna tadorna*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW0203, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9244	Έκταση ενδιαιτήματος = 21 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Λεπτόραμφου Γλάρου και των ενδιαιτημάτων του 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον Λεπτόραμφο Γλάρο	*Larus genei*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9245	Εύρος Εξάπλωσης= 21 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της διασφάλισης της διατήρησης του Λεπτόραμφου Γλαρου κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 3. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του Λεπτόραμφου Γλαρου και των φυσικών οικοσυστημάτων	*Larus genei*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9246	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Larus genei*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9247	Έκταση ενδιαιτήματος = 6.75 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης έκτασης του ενδιαιτήματος μέσω: 1. Προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροπελεκάνου, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου 2. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους 3. Διατήρησης των λειτουργιών του τοπίου ως προς τον αργυροπελεκάνο	*Pelecanus crispus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CS0305, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9248	Εύρος Εξάπλωσης= 21 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση του εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω : 1. Της αποτροπής της χημικής ρύπανσης και της δημιουργίας πετρελαιοκηλίδων στη θάλασσα 2. Της διασφάλισης της διατήρησης του αργυροπελεκάνου κατά την εφαρμογή του πλαισίου ανάπτυξης του οικοτουρισμού και του αγροτουρισμού 3. Της προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν	*Pelecanus crispus*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
			στη διατήρηση του αργυροπελεκάνου των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου			
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9249	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Pelecanus crispus*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9250	Έκταση ενδιαιτήματος= 6.75 ΚΜ2 αποφυγή σημαντικής μείωσης ενδιαιτήματος, τόσο όσο αφορά την έκταση όσο και στον αριθμό των περιοχών που χρησιμοποιούνται από το είδος μέσω: 1. Εφαρμογής συνιστομένων πρακτικών καλλιέργειας 2. Έλεγχός και ρύθμιση της χρήσης αγροχημικών 3. Δράσεων διατήρησης συγκεκριμένων αγροτικών τοπίων και των γνωρισμάτων τους - Σχέδια δράσης και παρεμβάσεισγια τη διατήρηση και αποκατάσταση των στοιχείων της υπαίθρου που καθορίζουν το αγροτικό τοπίο (π.χ. φυτοφράκτες και αναβαθμίδες)	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9251	Εύρος εξάπλωσης= 21 ΚΜ2 Όχι σημαντική μείωση εύρους εξάπλωσης κάτω από την τιμή FRVr μέσω προώθησης μεθόδων παραγωγής που συμβάλλουν στη διατήρηση του αργυροτσικνιά, των φυσικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού τοπίου	*Ardea alba*	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
A92	Προστασία ειδών χαρακτηρισμού	A9252	Διατήρηση της όχλησης στις περιοχές αναπαραγωγής σε χαμηλό επίπεδο μέσω της κατάρτισης στοχευμένων ομάδων	*Ardea alba*	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CC0601, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0104, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0306, MMELBA22203MB0307, MMELBA22203MB0308
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
B1	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων και μείωση της σημειακής & διάχυτης ρύπανσης σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα			ΤΟ 1150, *Lutra lutra*, Ιχθυοπανίδα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203MB0306
B2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων. Διαχείριση υδρολογικών μεταβολών, αποκατάσταση υγροτόπων και μείωση των επιπτώσεων των τεχνικών έργων			ΤΟ 1150, *Lutra lutra*, Ιχθυοπανίδα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0206, MMELBA22203CW0207
B3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CS0401
B4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203MB0306
B5	Ρύθμιση της παράκτιας επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και ορθή διαχείριση της δραστηριότητας με στόχο τη μείωση των αρνητικών αλληλεπιδράσεών της με τα θαλάσσια είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικών τύπων οικοτόπων, και την εξασφάλιση των βιώσιμων ιχθυοαποθεμάτων που αποτελούν τροφή για τα θαλάσσια είδη πανίδας			Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CG0101, MMELBA22203CG0102, MMELBA22203CG0201, MMELBA22203CW0202, MMELBA22203MB0305
B6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0302, MMELBA22203CF0303, MMELBA22203CW0204, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0311, MMELBA22203MB0313, MMELBA22203MB0314
B8	Ρύθμιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Ελαχιστοποίηση / πρόληψη επιπτώσεων			Είδη ορνιθοπανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CC0601
B9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW9901
B10	Εντοπισμός και έλεγχος της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών ή άλλων αλλόχθονων ειδών με στόχο τη μείωση του ανταγωνισμού τους με τα είδη χλωρίδας, πανίδας και σημαντικούς τύπους οικοτόπων			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CI0201, MMELBA22203CI0203, MMELBA22203CI0204, MMELBA22203CI0206
B11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών			Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CL0201
Β14	Αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων. Περιορισμός εξάπλωσης ασθενειών και παρασίτων σε ευαίσθητους τύπους οικοτόπων	ΤΟ 2110	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CS0201, MMELBA22203CS0306
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	Θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	Το σύνολο των ειδών και ΤΟ της περιοχής και κυρίως τα θαλάσσια είδη και ΤΟ	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CC1201
Β18	Ρύθμιση των υδατοκαλλιεργειών	Θαλάσσιοι ΤΟ, Pinna nobilis	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0205, MMELBA22203MB0309
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101

Πίνακας 5-51 GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)

Γενικός Στόχος		Ειδικός Στόχος		Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
Α Στόχοι διατήρησης τύπων οικοτόπων και ειδών του προστατευτέου αντικειμένου της περιοχής GR2240002						
Α25	Διατήρηση του βαθμού Β βραχυπρόθεσμα και επίτευξη του βαθμού διατήρησης Α μακροπρόθεσμα.	Α2502	-	8210	Μακροπρόθεσμος (έως 12 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
Α29	Διασφάλιση του Βαθμού Διατήρησης Α	Α2901	-	9540	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CL0201, MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0106, MMELBA22203CW0201, MMELBA22203CW9901, MMELBA22203MB0301, MMELBA22203MB0302, MMELBA22203MB0307
Β. Στόχοι άσκησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και αντιμετώπισης κινδύνων (π.χ. διάβρωση, πλημμύρες, κλιματική αλλαγή)						
Β3	Ρύθμιση της βόσκησης με σκοπό την άρση ή μετριασμό των πιέσεων και απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0501, MMELBA22203CA0502, MMELBA22203CS0401
Β4	Ρύθμιση της γεωργικής δραστηριότητας για την διατήρηση της βιοποικιλότητας και άρση ή μείωση των πιέσεων - απειλών που υποβαθμίζουν την δομή και λειτουργία των τύπων οικοτόπων και την καταλληλότητα των ενδιαιτημάτων των ειδών			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203MB0306
Β6	Ρύθμιση των δραστηριοτήτων της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού			Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CE0101, MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CF0302, MMELBA22203CF0303, MMELBA22203CW0204, MMELBA22203MB0302,

Γενικός Στόχος	Ειδικός Στόχος	Προστατευόμενο αντικείμενο στόχος / Συσχετιζόμενος φυσικός πόρος, δραστηριότητα, ή συμβάν στόχος	Χρονικός ορίζοντας επίτευξης ΓΣΔ	Μέτρα για την επίτευξη των Στόχων
				MMELBA22203MB0303, MMELBA22203MB0304, MMELBA22203MB0311, MMELBA22203MB0313, MMELBA22203MB0314
Β9	Αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών, εξασφάλιση εφαρμογής ρυθμίσεων εξάλειψη παράνομων δραστηριοτήτων και παραβάσεων νομικού πλαισίου	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW9901
Β11	Αλλαγή συμπεριφοράς κατοίκων, επισκεπτών, φορέων (επιχειρήσεις, ΟΤΑ, Υπηρεσίες κ.λπ.) και τοπικών παραγωγικών χρηστών	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0102, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0105, MMELBA22203CW0106
Β12	Μείωση των πιθανοτήτων έναρξης πυρκαγιών και βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας καταστολής δασικών πυρκαγιών	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CL0201
Β13	Μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή της διαχείρισης των τύπων οικοτόπων στην κλιματική αλλαγή	Χερσαία είδη χλωρίδας και πανίδας	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CL0201
Β15	Άρση πιέσεων & απειλών που επιδρούν σε τύπους οικοτόπων και είδη από τα απορρίμματα	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0801, MMELBA22203CF0802
Β17	Ρύθμιση δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων	Σύνολο προστατευτέου αντικειμένου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CC1201
Γ. Στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη				
Γ1	Ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού υπαίθρου, Άρθρο 4 Ν.4582/2018 (Αγροτουρισμός, οικοτουρισμός – πράσινος τουρισμός, περιηγητικές διαδρομές – πεζοπορία και αλιευτικός τουρισμός)	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301
Γ2	Ανάπτυξη και προώθηση αειφόρου τουρισμού μέσω έργων και δράσεων ερμηνείας / ευαισθητοποίησης / ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης, δημιουργίας υποδομών για την υποστήριξη των επισκεπτών και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής	Διαχείριση Επισκεπτών, Τουριστική ανάπτυξη, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ανάδειξη πολιτιστικού, ιστορικού και φυσικού πλούτου	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CF0301, MMELBA22203CW0106
Γ3	Αποτίμηση, προβολή και διατήρηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν στον άνθρωπο	Οικοσυστημικές υπηρεσίες, Ερμηνεία περιβάλλοντος / ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Το σύνολο των ειδών και τύπων οικοτόπων της περιοχής	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101, MMELBA22203CW0201
Γ4	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της πρωτογενούς παραγωγής και της προώθησης τοπικά παραγόμενων προϊόντων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων	Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CA0201, MMELBA22203CW0103, MMELBA22203CW0104, MMELBA22203CW0106
Γ5	Επίτευξη υψηλού βαθμού εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εξύψωση των άυλων πνευματικών, αισθητικών και φυσικών αξιών του ανθρώπου έναντι των υλικών αξιών, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο	Το σύνολο του προστατευτέου αντικειμένου, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση, Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση	Μεσοπρόθεσμος (έως 6 έτη)	MMELBA22203CW0101

5.3.2.2 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR)

Πίνακας 5-52 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2220003	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4, Γ4
MMELBA22203CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220003	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B3
MMELBA22203CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220003	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B3
MMELBA22203CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2220003	A4303, B17
MMELBA22203CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων	GR2220003	A4203, A4303, A4703, B6
MMELBA22203CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22203CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2220003	A0202, A3901, B6
MMELBA22203CF0303	Επείγουσες ενέργειες σήμανσης	GR2220003	A4203, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A2601, A3901, A4303, A4703, B15
MMELBA22203CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A2601, A3901, A4303, A4703, B15
MMELBA22203CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2220003	A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2220003	A3604, A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2220003	A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2220003	A0202, A4703, B10
MMELBA22203CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2220003	A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B12, B13
MMELBA22203CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2220003	A3901, B14
MMELBA22203CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2220003	A1102, A5101, A5102, B14
MMELBA22203CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*	GR2220003	A2601, A4203
MMELBA22203CS0401	*Arenaria leucadia* - Δράσεις διατήρησης	GR2220003	A4501, B3
MMELBA22203CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220003	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22203CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11
MMELBA22203CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2220003	A0303, A2203, A2502, A3502, A3503, A4002, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ4
MMELBA22203CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0801, A3901, A4303, A4703, B11, Γ4
MMELBA22203CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A3901, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, B11
MMELBA22203CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22203CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220003	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, Γ3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2220003	A3901, A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CW0204	Ειδική παρακολούθηση Posidonia oceanica σε επιβαρυμένες περιοχές	GR2220003	A0202, B6
MMELBA22203CW0205	Μελέτη για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο προστατευτέο αντικείμενο	GR2220003	A0202, B18
MMELBA22203CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B9
MMELBA22203MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2220003	A5204
MMELBA22203MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2220003	A3604
MMELBA22203MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2220003	A4704
MMELBA22203MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2220003	A5604
MMELBA22203MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ	GR2220003	A1504, A20001
MMELBA22203MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2220003	A5704
MMELBA22203MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2220003	A5504
MMELBA22203MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252
MMELBA22203MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6
MMELBA22203MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2220003	A1102, A4501, A4703, B6
MMELBA22203MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2220003	A1102, A4501, A4703, B6
MMELBA22203MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2220003	A0202, A0303, A0502, A3901, A4303, A4703, B5
MMELBA22203MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2220003	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4
MMELBA22203MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2220003	A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252
MMELBA22203MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων	GR2220003	A0202, A3901, A4203, A4303, A4703, B18
MMELBA22203MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2220003	A0303, A3502, A3503
MMELBA22203MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2220003	A4703, B6
MMELBA22203MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2220003	A4203, B6
MMELBA22203CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2240001	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4, Γ4
MMELBA22203CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2240001	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2240001	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B3
MMELBA22203CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα	GR2240001	A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B8
MMELBA22203CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2240001	A4303, B17
MMELBA22203CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων	GR2240001	A4203, A4303, A4703, B6
MMELBA22203CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22203CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A2601, A3901, A4303, A4703, B15
MMELBA22203CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A2601, A3901, A4303, A4703, B15
MMELBA22203CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2240001	A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2240001	A3604, A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2240001	A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2240001	A0202, A4703, B10
MMELBA22203CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος Callinectes sapidus (μπλε καβούρι)	GR2240001	A0303, B10
MMELBA22203CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)	GR2240001	A0303, A4002, B10
MMELBA22203CI0206	Απομάκρυνση του είδους Trachemys scripta	GR2240001	A5003, B10

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2240001	A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B12, B13
MMELBA22203CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2240001	A8102
MMELBA22203CS0305	Μελέτη ενίσχυσης αποικίας Αργυροπελεκάνων	GR2240001	A8501, A9247
MMELBA22203CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2240001	A1102, A5101, A5102, B14
MMELBA22203CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2240001	A2601, A4203
MMELBA22203CS0401	Arenaria leucadia - Δράσεις διατήρησης	GR2240001	A4501, B3
MMELBA22203CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2240001	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22203CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11
MMELBA22203CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2240001	A0303, A2203, A2502, A3502, A3503, A4002, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ4
MMELBA22203CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0801, A3901, A4303, A4703, B11, Γ4
MMELBA22203CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A3901, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, B11
MMELBA22203CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22203CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2240001	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, Γ3
MMELBA22203CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2240001	A3901, A4203, A4303, A4703, B5
MMELBA22203CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2240001	A8103, A8501, A8502, A9101, A9102
MMELBA22203CW0206	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας	GR2240001	A0303, B2
MMELBA22203CW0207	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Αλυκής Αλεξάνδρου	GR2240001	A0303, B2
MMELBA22203CW0208	Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου	GR2240001	A0303
MMELBA22203CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B9
MMELBA22203MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2240001	A5204
MMELBA22203MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2240001	A4704
MMELBA22203MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2240001	A8004
MMELBA22203MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2240001	A5604
MMELBA22203MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2240001	A5704
MMELBA22203MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2240001	A5304
MMELBA22203MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2240001	A5504
MMELBA22203MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252
MMELBA22203MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6
MMELBA22203MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2240001	A1102, A4501, A4703, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22203MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2240001	A1102, A4501, A4703, B6
MMELBA22203MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2240001	A0202, A0303, A0502, A3901, A4303, A4703, B5
MMELBA22203MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2240001	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4
MMELBA22203MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2240001	A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252
MMELBA22203MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2240001	A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252
MMELBA22203MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων	GR2240001	A0202, A3901, A4203, A4303, A4703, B18
MMELBA22203MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2240001	A0303, A3502, A3503
MMELBA22203MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta	GR2240001	A4703, B6
MMELBA22203MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2240001	A4703, B6
MMELBA22203MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2240001	A4203, B6
MMELBA22203CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2240002	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4, Γ4
MMELBA22203CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2240002	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9102, A9251, A9252, B3
MMELBA22203CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2240002	A0303, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B3
MMELBA22203CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22203CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2240002	A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B12, B13
MMELBA22203CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2240002	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22203CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11
MMELBA22203CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2240002	A0303, A2203, A2502, A3502, A3503, A4002, A4501, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ4
MMELBA22203CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0801, A3901, A4303, A4703, B11, Γ4
MMELBA22203CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A3901, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, B11
MMELBA22203CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A1001, A1102, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22203CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2240002	A0202, A0303, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, Γ3
MMELBA22203CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B9
MMELBA22203MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252
MMELBA22203MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2240002	A0202, A0303, A0502, A0702, A0801, A0902, A1001, A1102, A20001, A2203, A2502, A2601, A2702, A2801, A2901, A2902, A3502, A3503, A3901, A4002, A4303, A4501, A4703, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9244, A9245, A9246, A9247, A9248, A9249, A9250, A9251, A9252, B6
MMELBA22203MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2240002	A0303, A1001, A2203, A3502, A3503, A4002, A4902, A5003, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252, B1, B4
MMELBA22203MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2240002	A1102, A20001, A2203, A2502, A2702, A2801, A2901, A2902, A4501, A5101, A5102, A8103, A8201, A8202, A8301, A8302, A8303, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A9101, A9102, A9251, A9252

Πίνακας 5-53 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22205CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2220004	B17
MMELBA22205CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22205CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2220004	A0201, A0503, A3901, B6
MMELBA22205CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2220004	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2220004	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0901	Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης	GR2220004	A4702
MMELBA22205CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2220004	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2220004	A3604, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2220004	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2220004	A0201, A0503, A4702, A4805, B10
MMELBA22205CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2220004	A3901, B14
MMELBA22205CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2220004	A4501, B14
MMELBA22205CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta	GR2220004	A4702, A4805
MMELBA22205CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2220004	A2601, A4203
MMELBA22205CS0401	Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense - Δράσεις διατήρησης	GR2220004	A4501, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22205CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22205CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3901, A4702, A4805, B11, Γ4
MMELBA22205CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220004	A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22205CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, Γ3
MMELBA22205CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2220004	A3901, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B9
MMELBA22205MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2220004	A5204
MMELBA22205MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2220004	A3604
MMELBA22205MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2220004	A4204, A4304, A4704
MMELBA22205MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2220004	A5604
MMELBA22205MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805
MMELBA22205MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2220004	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2220004	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2220004	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3703, A3901, A4702, A4805, B5
MMELBA22205MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta	GR2220004	A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2220004	A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2220004	A4203, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22205CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2220005	B17
MMELBA22205CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22205CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2220005	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2220005	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0901	Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης	GR2220005	A4702
MMELBA22205CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2220005	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2220005	A3604, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2220005	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2220005	A0201, A0503, A4702, A4805, B10
MMELBA22205CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2220005	A4501, B14
MMELBA22205CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2220005	A2601, A4203
MMELBA22205CS0401	Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense - Δράσεις διατήρησης	GR2220005	A4501, B3
MMELBA22205CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22205CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3901, A4702, A4805, B11, Γ4
MMELBA22205CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220005	A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22205CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, Γ3
MMELBA22205CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2220005	A3901, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A3901, A4501, A4702, A4805, B9
MMELBA22205MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2220005	A5204
MMELBA22205MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2220005	A4204, A4304, A4704
MMELBA22205MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2220005	A5604
MMELBA22205MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805
MMELBA22205MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2220005	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2220005	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2220005	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3703, A3901, A4702, A4805, B5
MMELBA22205MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων	GR2220005	A0201, A3901, A4203, B18
MMELBA22205MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2220005	A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2220005	A4203, B6
MMELBA22205CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2220007	B17
MMELBA22205CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22205CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2220007	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2220007	A0102, A0201, A0202, A0401, A0503, A2601, A3703, A3901, A4702, A4805, B15
MMELBA22205CF0901	Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης	GR2220007	A4702
MMELBA22205CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2220007	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2220007	A3604, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2220007	A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2220007	A0201, A0503, A4702, A4805, B10
MMELBA22205CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2220007	A4501, B14
MMELBA22205CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2220007	A2601, A4203

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22205CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22205CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3901, A4702, A4805, B11, Γ4
MMELBA22205CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11
MMELBA22205CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220007	A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22205CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, Γ3
MMELBA22205CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2220007	A3901, A4203, A4702, A4805, B5
MMELBA22205CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B9
MMELBA22205MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2220007	A5204
MMELBA22205MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2220007	A3604
MMELBA22205MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2220007	A4204, A4304, A4704
MMELBA22205MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805
MMELBA22205MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A2601, A3901, A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2220007	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2220007	A4501, A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2220007	A0102, A0201, A0401, A0502, A0503, A3703, A3901, A4702, A4805, B5
MMELBA22205MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2220007	A4702, A4805, B6
MMELBA22205MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2220007	A4203, B6

Πίνακας 5-54 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230001	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230001	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230001	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα	GR2230001	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B8
MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2230001	B17
MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας	GR2230001	A4002, A4003, A4902, A5002
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230001	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230001	A3604, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230001	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2230001	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2230001	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230001	A0202, A0303, A4702, B10
MMELBA22302CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος Callinectes sapidus (μπλε καβούρι)	GR2230001	A0303, B10
MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)	GR2230001	A0303, A4002, A4003, B10
MMELBA22302CI0206	Απομάκρυνση του είδους Trachemys scripta	GR2230001	A5002, B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230001	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2230001	A8101, A8102, A8701, A8702, A8703, A8803
MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2230001	A1102, A1103, A1203, A1501, B14

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230001	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230001	A3901, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2230001	A8102, A8501, A8502, A9101, A9102
MMELBA22302CW0208	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλων	GR2230001	A0303, A4203, B2
MMELBA22302CW0209	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών	GR2230001	A0303, A4203, B10, B15
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230001	A5204
MMELBA22302MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2230001	A4304, A4704
MMELBA22302MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2230001	A8004

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2230001	A5604
MMELBA22302MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2230001	A5704
MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2230001	A5504
MMELBA22302MB0112	Μελέτη Βάσης για την Euplagia quadripunctaria	GR2230001	A5404
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230001	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230001	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230001	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, B5
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230001	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230001	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2230001	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2230001	A0303, A3502, A3503
MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2230001	A4702, B6
MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2230001	A4203, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230002	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230002	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230002	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2230002	B17
MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας	GR2230002	A4002, A4003, A4902, A5002
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230002	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230002	A3604, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230002	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230002	A0202, A0303, A4702, B10
MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)	GR2230002	A0303, A4002, A4003, B10
MMELBA22302CI0206	Απομάκρυνση του είδους Trachemys scripta	GR2230002	A5002, B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230002	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2230002	A1102, A1103, A1203, A1501, B14
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230002	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230002	A3901, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CW0205	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλου	GR2230002	A0303, A0902, A1002, A3502, A3503, A4203, B2
MMELBA22302CW0206	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών	GR2230002	A0303, A0902, A1002, A3502, A3503, A4203, B10, B15
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230002	A5204
MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2230002	A5604
MMELBA22302MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ	GR2230002	A1404, A2004
MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2230002	A5304
MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2230002	A5504
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230002	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230002	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230002	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, B5
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230002	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230002	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2230002	A0303, A3502, A3503
MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2230002	A4702, B6
MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2230002	A4203, B6
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230003	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230003	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230003	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα	GR2230003	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A9101,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B8
MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2230003	B17
MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας	GR2230003	A4002, A4003, A4902, A5002
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230003	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230003	A3604, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230003	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2230003	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2230003	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230003	A0202, A0303, A4702, B10
MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)	GR2230003	A0303, A4002, A4003, B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230003	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2230003	A8101, A8102, A8701, A8702, A8703, A8803
MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2230003	A1102, A1103, A1203, A1501, B14
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230003	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230003	A3901, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2230003	A8102, A8501, A8502, A9101, A9102
MMELBA22302CW0210	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης Αλυκής Λευκίμμης	GR2230003	A0303, A0801, A0902, A1002, A3502, A4002, A4902, A8101, A8201, A8202, A8301, A8302, A8501, A8502, A8702, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, B2
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230003	A5204
MMELBA22302MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2230003	A4304, A4704
MMELBA22302MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2230003	A8004
MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2230003	A5604
MMELBA22302MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2230003	A5704
MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2230003	A5304
MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2230003	A5504

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230003	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230003	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230003	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, B5
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230003	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230003	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2230003	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2230003	A0303, A3502, A3503
MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2230003	A4702, B6
MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2230003	A4203, B6
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230005	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230005	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230005	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2230005	B17
MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας	GR2230005	A4002, A4003, A4902, A5002

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2230005	A0202, A3901, B6
MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230005	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230005	A3604, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230005	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230005	A0202, A0303, A4702, B10
MMELBA22302CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος Callinectes sapidus (μπλε καβούρι)	GR2230005	A0303, B10
MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)	GR2230005	A0303, A4002, A4003, B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230005	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2230005	A3901, B14
MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2230005	A1102, A1103, A1203, A1501, B14
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230005	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230005	A3901, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CW0207	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Χαλκιόπουλου	GR2230005	A0303, A3503, A4002, A4203, B2
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230005	A5204

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2230005	A4304, A4704
MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2230005	A5604
MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2230005	A5304
MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)	GR2230005	A5504
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230005	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6
MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230005	A0601, A0603, A1102, A1103, A1203, A1501, A4702, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230005	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, B5
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230005	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230005	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ	GR2230005	A0303, A3502, A3503
MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2230005	A4702, B6
MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2230005	A4203, B6
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230007	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230007	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230007	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα	GR2230007	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B8

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0603, A3901, A4702, B15
MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230007	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230007	A3604, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230007	A4203, A4702, B5
MMELBA22302CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2230007	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2230007	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230007	A0202, A0303, A4702, B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230007	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2230007	A8602
MMELBA22302CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2230007	A8101, A8102, A8701, A8702, A8703, A8803
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230007	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230007	A3901, A4203, A4702, B5
MMELBA22302CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2230007	A8102, A8501, A8502, A9101, A9102
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2230007	A8004
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230007	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230007	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230007	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2230007	A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2230009	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4, Γ4
MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230009	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230009	A0303, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B3
MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22302CI0202	Έρευνα για το Gambusia holbrooki	GR2230009	B10
MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230009	A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A4102, A4902, A5002, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B12, B13
MMELBA22302CS0202	Δημιουργία ασφαλών πληθυσμών Valencia letourneuxi	GR2230009	A3503
MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2230009	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ4

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A3901, A4702, A8102, A8202, A8602, B11, Γ4
MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0803, A0902, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3101, A3103, A3901, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11
MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B11, Γ2, Γ4
MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, Γ3
MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B9
MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2230009	A5304
MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228
MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230009	A0202, A0303, A0503, A0601, A0603, A0703, A0803, A0902, A1002, A1102, A1103, A1203, A1501, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3502, A3503, A3801, A3803, A3901, A4002, A4003, A4102, A4702, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8602, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B6
MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230009	A0303, A1002, A2201, A2302, A3502, A3503, A3801, A3803, A4002, A4003, A4102, A4902, A5002, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218, A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228, B1, B4
MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230009	A0803, A0902, A1102, A1103, A2201, A2302, A2802, A3003, A3101, A3103, A3801, A3803, A5102, A8101, A8102, A8201, A8202, A8301, A8302, A8401, A8402, A8501, A8502, A8701, A8702, A8703, A8803, A8901, A8902, A8903, A9101, A9102, A9103, A9207, A9208, A9209, A9210, A9211, A9212, A9213, A9214, A9215, A9216, A9217, A9218,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9219, A9220, A9221, A9222, A9223, A9224, A9225, A9226, A9227, A9228

Πίνακας 5-55 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22304CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230004	A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2701, A2801, A2902, A4501, B3
MMELBA22304CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2230004	A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2701, A2801, A2902, A4501, B3
MMELBA22304CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2230004	B16, B17
MMELBA22304CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων	GR2230004	A4203, A4703, B6
MMELBA22304CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22304CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2230004	A0202, A3901, B6
MMELBA22304CF0401	Μελέτη επιπτώσεων αγωγών διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων	GR2230004	A0101, A0502, B1
MMELBA22304CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A2601, A3901, A4703, B15
MMELBA22304CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A2601, A3901, A4703, B15
MMELBA22304CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230004	A4203, A4703, B5
MMELBA22304CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230004	A3604, A4203, A4703, B5
MMELBA22304CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230004	A4203, A4703, B5
MMELBA22304CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230004	A0202, A4703, B10
MMELBA22304CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2230004	A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2701, A2801, A2902, A4501, B12, B13
MMELBA22304CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2230004	A3901, B14
MMELBA22304CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2230004	A2601, A4203
MMELBA22304CS0401	Centaurea paxorum - Δράσεις διατήρησης	GR2230004	A4501, B3
MMELBA22304CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230004	A0101, A0202, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, B11, Γ3, Γ5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22304CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, B11
MMELBA22304CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A1902, A2002, A3901, A4703, B11, Γ4
MMELBA22304CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A0701, A1103, A4501, A4703, B11
MMELBA22304CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230004	A0101, A0202, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, Γ3
MMELBA22304CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230004	A3901, A4203, A4703, B5
MMELBA22304CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, B9
MMELBA22304MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230004	A5204
MMELBA22304MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2230004	A3604
MMELBA22304MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2230004	A4304, A4704
MMELBA22304MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703
MMELBA22304MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230004	A0101, A0202, A0503, A0701, A1103, A1801, A1902, A2002, A2601, A2701, A2801, A2902, A3901, A4501, A4703, B6
MMELBA22304MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230004	A1103, A1801, A4501, A4703, B6
MMELBA22304MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230004	A1103, A1801, A4501, A4703, B6
MMELBA22304MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230004	A0101, A0202, A0502, A3901, A4703, B5
MMELBA22304MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2230004	A1801, A1902, A2002, A2701, B1, B4
MMELBA22304MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2230004	A1801, A2701, A2801, A2902, A4501
MMELBA22304MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2230004	A4703, B6
MMELBA22304MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2230004	A4203, B6

Πίνακας 5-56 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22310CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων	GR2230008	B8
MMELBA22310CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22310CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, B15
MMELBA22310CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, B15
MMELBA22310CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230008	B5
MMELBA22310CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230008	A3604, B5
MMELBA22310CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230008	B5
MMELBA22310CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2230008	A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B9
MMELBA22310CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2230008	A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B9
MMELBA22310CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230008	A0201, A0502, B10
MMELBA22310CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών	GR2230008	A8102, A8602, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, B10
MMELBA22310CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2230008	A8102, A8602, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233
MMELBA22310CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2230008	A8102
MMELBA22310CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230008	A0101, A0201, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11, Γ3, Γ5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELBA22310CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11
MMELBA22310CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8602, A8603, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11, Γ4
MMELBA22310CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230008	A0101, A0201, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, Γ3
MMELBA22310CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230008	A3901, B5
MMELBA22310CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2230008	A8102, A8502, A9102, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238
MMELBA22310CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B9
MMELBA22310MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2230008	A8004
MMELBA22310MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230008	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243
MMELBA22310MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230008	A0101, A0201, A0503, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9240, A9241, A9242, A9243, B6
MMELBA22310MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2230008	A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243
MMELBA22310CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων	GR2230010	B8
MMELBA22310CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B6, Γ1, Γ2
MMELBA22310CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2230010	A0201, A3901, B6
MMELBA22310CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, B15
MMELBA22310CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, B15
MMELBA22310CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2230010	B5
MMELBA22310CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2230010	A3604, B5
MMELBA22310CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2230010	B5
MMELBA22310CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2230010	A0201, A0502, B10
MMELBA22310CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2230010	A3901, B14
MMELBA22310CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2230010	A0101, A0201, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11, Γ3, Γ5
MMELBA22310CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11
MMELBA22310CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8602, A8603, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B11, Γ4
MMELBA22310CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2230010	A0101, A0201, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, Γ3
MMELBA22310CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2230010	A3901, B5
MMELBA22310CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B9
MMELBA22310MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2230010	A5204
MMELBA22310MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2230010	A3604
MMELBA22310MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243
MMELBA22310MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2230010	A0101, A0201, A0503, A3901, A8102, A8202, A8302, A8502, A8602, A8603, A8702, A8902, A9102, A9229, A9230, A9231, A9232, A9233, A9234, A9235, A9236, A9237, A9238, A9239, A9240, A9241, A9242, A9243, B6
MMELBA22310MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2230010	B6
MMELBA22310MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2230010	B6
MMELBA22310MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2230010	A0101, A0201, A0502, A3901, B5

Πίνακας 5-57 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210001	A4405, B16, B17
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2210001	A0201, A3901, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210001	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210001	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210001	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210001	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών	GR2210001	A8102, A8602, B10
MMELNP22101CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους A. graeca από την νησιωτική πέρδικα	GR2210001	B10
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2210001	A3901, B14
MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2210001	A8602
MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2210001	A8102
MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2210001	A8102, A8702, A8703
MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2210001	A4902, A5102, A8102, A8302, A8303, A8702, A8703, B13
MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2210001	A1101, A1202, A1301, A1602, B14

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210001	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CS0401	Asperula naufraga - Δράσεις διατήρησης	GR2210001	A4501, B3
MMELNP22101CS0402	Limonium korakonisicum - Δράσεις διατήρησης	GR2210001	A4501, B3
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210001	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210001	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210001	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2210001	A8102, A8502, A9102
MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (Streptopelia turtur)	GR2210001	A8302
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2210001	A5204
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210001	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2210001	A8004
MMELNP22101MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2210001	A5704
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210001	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210001	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210001	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210001	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)	GR2210001	B10
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210001	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210001	A4202, A4203, B6
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210002	A4405, B16, B17
MMELNP22101CE0101	Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο	GR2210002	A4702
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2210002	A0201, A3901, B6
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0901	Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων	GR2210002	A4702
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210002	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210002	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210002	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210002	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CJ0301	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης	GR2210002	A0902, A2302, B1
MMELNP22101CJ0302	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση	GR2210002	A0902, A2302, B2
MMELNP22101CJ0303	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις	GR2210002	A0902, A2302
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CL0202	Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά	GR2210002	A4702, B13
MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2210002	A3901, B14
MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2210002	A1101, A1202, A1301, A1602, B14
MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)	GR2210002	A1701, A1702, B2
MMELNP22101CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta	GR2210002	A4702, B13
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210002	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CS0401	Asperula naufraga - Δράσεις διατήρησης	GR2210002	A4501, B3
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210002	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210002	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210002	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0204	Ειδική παρακολούθηση Posidonia oceanica σε επιβαρυμένες περιοχές	GR2210002	A0201, B6
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2210002	A5204
MMELNP22101MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2210002	A3604
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210002	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0109	Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2210002	A5304
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210002	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210002	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210002	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210002	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta	GR2210002	A4702, B6
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210002	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210002	A4202, A4203, B6
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210003	A4405, B16, B17
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210003	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210003	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210003	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210003	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)	GR2210003	A1701, A1702, B2
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210003	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210003	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210003	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210003	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210003	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210003	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210003	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210003	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210003	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210003	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210003	A4202, A4203, B6
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210004	A4202, A4203, A4405, A4702, B5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210004	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210004	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210004	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών	GR2210004	A8102, A8602, B10
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2210004	A8602
MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2210004	A8102
MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2210004	A8102, A8702, A8703
MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2210004	A4902, A5102, A8102, A8302, A8303, A8702, A8703, B13
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210004	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210004	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210004	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210004	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2210004	A8102, A8502, A9102
MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (Streptopelia turtur)	GR2210004	A8302
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2210004	A8004
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302,

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
			A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210004	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)	GR2210004	B10

Πίνακας 5-58 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210001	A4405, B16, B17
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2210001	A0201, A3901, B6
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210001	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210001	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210001	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210001	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών	GR2210001	A8102, A8602, B10
MMELNP22101CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους A. graeca από την νησιωτική πέρδικα	GR2210001	B10
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210001	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2210001	A3901, B14
MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2210001	A8602
MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2210001	A8102
MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2210001	A8102, A8702, A8703
MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2210001	A4902, A5102, A8102, A8302, A8303, A8702, A8703, B13
MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2210001	A1101, A1202, A1301, A1602, B14
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210001	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CS0401	Asperula naufraga - Δράσεις διατήρησης	GR2210001	A4501, B3
MMELNP22101CS0402	Limonium korakonisicum - Δράσεις διατήρησης	GR2210001	A4501, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210001	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210001	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210001	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2210001	A8102, A8502, A9102
MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*)	GR2210001	A8302

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2210001	A5204
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210001	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2210001	A8004
MMELNP22101MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2210001	A5704
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210001	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210001	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210001	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210001	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210001	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210001	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2210001	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)	GR2210001	B10
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210001	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210001	A4202, A4203, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210002	A4405, B16, B17
MMELNP22101CE0101	Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο	GR2210002	A4702

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών	GR2210002	A0201, A3901, B6
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0901	Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων	GR2210002	A4702
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210002	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210002	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210002	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210002	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*	GR2210002	A5001, A5002, B10
MMELNP22101CJ0301	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης	GR2210002	A0902, A2302, B1
MMELNP22101CJ0302	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση	GR2210002	A0902, A2302, B2
MMELNP22101CJ0303	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις	GR2210002	A0902, A2302

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210002	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CL0202	Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά	GR2210002	A4702, B13
MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)	GR2210002	A3901, B14
MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων	GR2210002	A1101, A1202, A1301, A1602, B14
MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)	GR2210002	A1701, A1702, B2
MMELNP22101CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta	GR2210002	A4702, B13
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210002	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CS0401	Asperula naufraga - Δράσεις διατήρησης	GR2210002	A4501, B3
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210002	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210002	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210002	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0204	Ειδική παρακολούθηση Posidonia oceanica σε επιβαρυμένες περιοχές	GR2210002	A0201, B6
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια	GR2210002	A5204

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας	GR2210002	A3604
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210002	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0109	Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων	GR2210002	A5304
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210002	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210002	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210002	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210002	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210002	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210002	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας Caretta caretta	GR2210002	A4702, B6
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210002	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210002	A4202, A4203, B6
MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4, Γ4
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου	GR2210003	A4405, B16, B17
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210003	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210003	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210003	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210003	A0201, A4702, B10

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210003	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)	GR2210003	A1701, A1702, B2
MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus	GR2210003	A2601, A4202, A4203
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210003	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210003	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210003	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών	GR2210003	A4304, A4405, A4704
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210003	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών	GR2210003	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας	GR2210003	A0601, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A4501, A4702, B6
MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας	GR2210003	A0101, A0201, A0502, A2001, A2002, A3901, A4405, A4702, B5
MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2210003	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2302, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B1, B4
MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2210003	A0902, A1701, A1702, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8902, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205
MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών	GR2210003	A4702, B6
MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας	GR2210003	A4202, A4203, B6

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B3
MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A2601, A3901, A4405, A4702, B15
MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας	GR2210004	A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων	GR2210004	A3604, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας	GR2210004	A4202, A4203, A4405, A4702, B5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9
MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη	GR2210004	A0201, A4702, B10
MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών	GR2210004	A8102, A8602, B10
MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2210004	A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2801, A2901, A3101, A4501, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B12, B13
MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας	GR2210004	A8602
MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2210004	A8102
MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2210004	A8102, A8702, A8703
MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2210004	A4902, A5102, A8102, A8302, A8303, A8702, A8703, B13
MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2210004	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ3, Γ5

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11
MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2210004	A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, B11, Γ4
MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, A8102, A8202, A8602, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ4
MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2210004	A0101, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0601, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, Γ3
MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας	GR2210004	A3901, A4202, A4203, A4405, A4702, B5
MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2210004	A8102, A8502, A9102
MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (Streptopelia turtur)	GR2210004	A8302
MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B9

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2210004	A8004
MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2210004	A0101, A0201, A0502, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A5102, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2210004	A0101, A0201, A0503, A0601, A0701, A0902, A1101, A1202, A1301, A1602, A1701, A1702, A1801, A1802, A2001, A2002, A2101, A2302, A2501, A2601, A2801, A2901, A3101, A3901, A4202, A4203, A4405, A4501, A4702, A4902, A5001, A5002, A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206, B6
MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2210004	A8102, A8202, A8302, A8303, A8402, A8502, A8602, A8702, A8703, A8902, A9002, A9102, A9201, A9202, A9203, A9204, A9205, A9206
MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)	GR2210004	B10

Πίνακας 5-59 Συνάφεια Μέτρων και Στόχων Διαχείρισης (Ανά GR) - Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2220001	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4, Γ4
MMELNP22206CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3
MMELNP22206CB0501	Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ)	GR2220001	A20001
MMELNP22206CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22206CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B12, B13
MMELNP22206CS0401	Scutellaria rupestris - Δράσεις διατήρησης	GR2220001	A4501, B3
MMELNP22206CS0402	Viola cephalonica - Δράσεις διατήρησης	GR2220001	A4501, B3
MMELNP22206CS0403	Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών	GR2220001	A20001
MMELNP22206CS0405	Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών	GR2220001	A20001
MMELNP22206CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22206CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ4
MMELNP22206CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22206CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, Γ3
MMELNP22206CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B9
MMELNP22206MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2220001	A5704

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220001	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6
MMELNP22206MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2220001	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4
MMELNP22206MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2220001	A2503, A4501, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2220002	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4, Γ4
MMELNP22206CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3
MMELNP22206CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3
MMELNP22206CB0501	Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ)	GR2220002	A20001
MMELNP22206CC0302	Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας	GR2220002	A4101, A8102, A8701, A8702, A8802, B7
MMELNP22206CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22206CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B12, B13
MMELNP22206CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2220002	A4902, A5102, A8102, A8302, A8702, B13
MMELNP22206CS0401	Scutellaria rupestris - Δράσεις διατήρησης	GR2220002	A4501, B3
MMELNP22206CS0402	Viola cephalonica - Δράσεις διατήρησης	GR2220002	A4501, B3
MMELNP22206CS0403	Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών	GR2220002	A20001
MMELNP22206CS0404	Παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης – Μελέτη επίδρασης κλιματικής αλλαγής	GR2220002	A20001, B13
MMELNP22206CS0405	Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών	GR2220002	A20001

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206CS0406	Μελέτη επίδρασης των ημιάγριων αλόγων του Αίνου στο δασικό οικοσύστημα	GR2220002	A20001
MMELNP22206CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22206CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ4
MMELNP22206CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22206CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, Γ3
MMELNP22206CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B9
MMELNP22206MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων	GR2220002	A5604
MMELNP22206MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ	GR2220002	A1804, A2004
MMELNP22206MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας	GR2220002	A5704
MMELNP22206MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220002	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6
MMELNP22206MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2220002	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4
MMELNP22206MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2220002	A2503, A4501, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων	GR2220006	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4, Γ4
MMELNP22206CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3
MMELNP22206CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B3
MMELNP22206CC0301	Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων	GR2220006	A8102, A8301, A8302, A8702
MMELNP22206CC0302	Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας	GR2220006	A4101, A8102, A8701, A8702, A8802, B7
MMELNP22206CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα	GR2220006	A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B8
MMELNP22206CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6, Γ1, Γ2
MMELNP22206CG0401	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας	GR2220006	A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B9
MMELNP22206CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους A. graeca από την νησιωτική πέρδικα	GR2220006	B10
MMELNP22206CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B12, B13
MMELNP22206CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη	GR2220006	A8102
MMELNP22206CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις	GR2220006	A8102, A8701, A8702
MMELNP22206CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών	GR2220006	A4902, A5102, A8102, A8302, A8702, B13
MMELNP22206CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ3, Γ5
MMELNP22206CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ4

Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή N2K	Στόχος Διατήρησης
MMELNP22206CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11
MMELNP22206CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B11, Γ2, Γ4
MMELNP22206CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, Γ3
MMELNP22206CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών	GR2220006	A8102
MMELNP22206CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B9
MMELNP22206MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας	GR2220006	A8004
MMELNP22206MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών	GR2220006	A2001, A2403, A2503, A4101, A4501, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B6
MMELNP22206MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων	GR2220006	A2001, A2503, A4101, A4902, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802, B1, B4
MMELNP22206MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας	GR2220006	A2503, A4501, A5102, A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας	GR2220006	A8102, A8301, A8302, A8701, A8702, A8802
MMELNP22206MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)	GR2220006	B10

5.3.2.3 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών

Η εξειδίκευση των γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων, όπως εξειδικεύεται στο ΣΔ, σε σχέση με τις Χρήσεις του ΠΔ 59/2018, αποτυπώνονται στους Πίνακες, που ακολουθούν.

Πίνακας 5-60 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΑΠΦ-01	Ως προς την χρήση 11: Επιτρέπεται

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	α) Η επιστημονική έρευνα των στοιχείων του οικοσυστήματος με την προϋπόθεση ότι δεν δημιουργούνται προβλήματα υποβάθμισης στα οικοσυστήματα και στους πληθυσμούς των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας και εξασφαλίζεται ο μέγιστος βαθμός προστασίας της φύσης και του τοπίου. β) Η εκτέλεση έργων και εργασιών που αποσκοπούν στη βελτίωση, διατήρηση ή/και αποκατάσταση των χαρακτηριστικών του οικοσυστήματος. Ως προς την χρήση 26.12.7: • Επιτρέπεται η διέλευση σκαφών μόνο για την επιστημονική έρευνα και προστασία του προστατευμένου αντικειμένου και μόνο υπό την προϋπόθεση ότι πλοηγούνται με ταχύτητα βραδυπορίας (μικρότερη των 4 κόμβων). • Από τους ανωτέρω όρους και περιορισμούς εξαιρείται η προσωρινή αγκυροβολία, πρυμνοδέτηση ή πλαγιοδέτηση για λόγους έκτακτης ανάγκης ή ανωτέρας βίας όπως διακομιδή ασθενών και περιπολικών σκαφών του Λιμενικού Σώματος - Ελληνική Ακτοφυλακής ή για λόγους ανωτέρας βίας όπως μηχανική βλάβη, δυσμενείς καιρικές συνθήκες κ.λπ.
ΖΠΦ-01	Ως προς την χρήση 11 • α) Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα των στοιχείων του οικοσυστήματος με την προϋπόθεση ότι δεν δημιουργούνται προβλήματα υποβάθμισης στα οικοσυστήματα και στους πληθυσμούς των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας και εξασφαλίζεται ο μέγιστος βαθμός προστασίας της φύσης και του τοπίου. • β) Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων και εργασιών που αποσκοπούν στη βελτίωση, διατήρηση ή/και αποκατάσταση των χαρακτηριστικών του οικοσυστήματος. • γ) Η παραμονή ατόμων στη ζώνη, μετά τη δύση του ηλίου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση όταν αποσκοπεί στις ανάγκες επιστημονικής μελέτης και έρευνας της περιοχής, μετά από άδεια των αρμόδιων υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση η διανυκτέρευση επιτρέπεται για φύλαξη της περιοχής και για λόγους αποκλεισμού λόγω καιρικών συνθηκών, κατάστασης έκτακτης ανάγκης και ανωτέρας βίας. • δ) Η πρόσβαση, η αποβίβαση και η επιβίβαση στη ζώνη επιτρέπεται μόνο μέσω ζώνης που ορίζεται από το ΕΘΠΙ. Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται η τοποθέτηση ενημερωτικών και προειδοποιητικών πινακίδων στη Ν. Φορμίκουλα, για την προειδοποίηση των χρηστών της θάλασσας σχετικά με τα όρια των θαλάσσιων ζωνών. Ως προς τη χρήση 52: • α) Επιτρέπεται η πρόσβαση σε επισκέπτες με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης, την αναψυχή και τον οικοτουρισμό, μόνο από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου. • β) Η παραμονή ατόμων στη ζώνη, μετά τη δύση του ηλίου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση όταν αποσκοπεί στις ανάγκες επιστημονικής μελέτης και έρευνας της περιοχής, μετά από άδεια των αρμόδιων υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση η διανυκτέρευση επιτρέπεται για φύλαξη της περιοχής και για λόγους αποκλεισμού λόγω καιρικών συνθηκών, κατάστασης έκτακτης ανάγκης και ανωτέρας βίας. • γ) Η πρόσβαση, η αποβίβαση και η επιβίβαση στη ζώνη επιτρέπεται μόνο μέσω καθορισμένης ζώνης • δ) Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή μουσικής από ηχεία και ηχητικά συστήματα και η χρήση μουσικών οργάνων • ε) Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.
ΖΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-03	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 52: • Θα λαμβάνεται υπόψη η μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών Ως προς τη χρήση 54: • επιτρέπονται μόνον οι νομίμως υφιστάμενες υποδομές και εγκαταστάσεις
ΖΠΦ-04	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.4 : Επιτρέπεται: • Η λειτουργία των νομίμως υφιστάμενων ιχθυοκαλλιεργειών και • Η χωροθέτηση νέων υδατοκαλλιεργειών εντός της ΠΑΥ Ως προς την χρήση 26.12.7 • Επιτρέπεται η διέλευση σκαφών για τις δράσεις που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα καθώς και για την μεταφορά επισκεπτών και κολυμβητών • όλα τα σκάφη να πλοηγούνται με ταχύτητα βραδυπορίας (μικρότερη των 4 κόμβων). • Από τους ανωτέρω όρους και περιορισμούς εξαιρείται η προσωρινή αγκυροβολία, πρυμνοδέτηση ή πλαγιοδέτηση για λόγους έκτακτης ανάγκης ή ανωτέρας βίας όπως διακομιδή ασθενών και περιπολικών σκαφών του Λιμενικού Σώματος - Ελληνική Ακτοφυλακής ή για λόγους ανωτέρας βίας όπως μηχανική βλάβη, δυσμενείς καιρικές συνθήκες κ.λπ.
ΖΠΦ-05	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων» Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΠΦ-06	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων» Ως προς τη χρήση 24.8:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται υπό τον όρο να υπάρχει έλεγχος και αντιμετώπιση φαινομένων υπερβόσκησης Ως προς τη χρήση 26.12.1: • αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς τη χρήση 26.12.6: • αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-07	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-08	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων»
ΖΠΦ-09	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 26.12.7 • Επιτρέπεται η διέλευση σκαφών για τις δράσεις που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα καθώς και για την μεταφορά επισκεπτών και κολυμβητών • Όλα τα σκάφη να πλοηγούνται με ταχύτητα βραδυπορίας (μικρότερη των 4 κόμβων). • Από τους ανωτέρω όρους και περιορισμούς εξαιρείται η προσωρινή αγκυροβολία, πρυμνοδέτηση ή πλαγιοδέτηση για λόγους έκτακτης ανάγκης ή ανωτέρας βίας όπως διακομιδή ασθενών και περιπολικών σκαφών του Λιμενικού Σώματος - Ελληνική Ακτοφυλακής ή για λόγους ανωτέρας βίας όπως μηχανική βλάβη, δυσμενείς καιρικές συνθήκες κ.λπ.
ΖΠΦ-10	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΠΦ-11	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 34: • Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές
ΖΔΟΕ-02	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΔΟΕ-03	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΔΟΕ-04	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΔΟΕ-05	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΔΟΕ-06	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΔΟΕ-07	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΔΟΕ-08	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες οδούς Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Αφορά μόνον τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΒΔΦΠ-02	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.3 • Κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων, ο υπεύθυνος λειτουργίας του υδατοδρομίου ο οποίος μεταξύ άλλων θα μεριμνά για την ενημέρωση του γραφείο Διαχείρισης Επιβατικής & Τ/Κ Κίνησης και θα διασφαλίζει ότι ο υδατοδιάδρομος θα είναι κατάλληλος και ασφαλής για την κίνηση των υδροπλάνων (ελεύθερος από λοιπά σκάφη και αντικείμενα), θα διασφαλίζει ότι είναι ελεύθερος και από την παρουσία θαλάσσιων χελωνών. • Θα εξεταστούν ειδικότερα μέτρα, κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων για την αποτροπή της ενόχλησης ή/και πρόσκρουσης με είδη υδρόβιας ορνιθοπανίδας που ενδιαιτούν στις παρακείμενες υγροτοπικές ζώνες ΖΠΦ των λιμνοθαλασσών της Λευκάδας Ως προς την χρήση 52: • απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
ΖΒΔΦΠ-03	Ως προς τη χρήση 11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Πίνακας 5-61 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΑΠΦ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΑΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων»
ΖΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων». Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6 • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-03	Ως προς τη χρήση 11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.4: • Επιτρέπεται ως εκτατική βιολογική ιχθυοκαλλιέργεια παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης, λαμβάνοντας υπόψη και τη φέρουσα ικανότητα του λιμναίου συστήματος
ΖΠΦ-04	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Αφορούν αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-05	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-06	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων». Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6 • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-07	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-08	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-09	Ως προς τη χρήση 11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων». Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνον οι συντήρηση των υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου.
ΖΠΦ-10	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-11	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-12	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.4: • Επιτρέπεται ως εκτατική βιολογική ιχθυοκαλλιέργεια παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης, λαμβάνοντας υπόψη και τη φέρουσα ικανότητα του λιμναίου συστήματος Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης για τον ορισμό του αριθμού των βαρκών που θα κινούνται εντός της ζώνης, του ανώτατου ορίου ταχύτητας και των περιοχών κίνησης ί στα αντίστοιχα πεδία της μελέτης.
ΖΠΦ-13	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης διαχείρισης επισκεπτών εντός της ζώνης, ώστε να οριστούν οι ζώνες για την ορνιθοπανίδα με σκοπό την αποφυγή όχλησης των ειδών. Ως προς τη χρήση 54: • Επιτρέπεται κατόπιν οριοθέτησης των επιτρεπόμενων υποδομών (π.χ. ελαφριές), με βάση τη νομοθεσία, καθώς η περιοχή περιλαμβάνει τα προστατευταία αμμοθινικά συστήματα.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΠΦ-14	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης διαχείρισης επισκεπτών εντός της ζώνης, ώστε να οριστούν οι ζώνες για την ορνιθοπανίδα με σκοπό την αποφυγή όχλησης των ειδών. Ως προς τη χρήση 54: • Αφορά μόνον τις νομίμως υφιστάμενες υποδομές και επιτρέπεται μόνον η συντήρηση αυτών.
ΖΠΦ-15	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 16: • Αφορά κατ' αποκλειστικότητα τον μοναδικό νομίμως υφιστάμενο χώρο στάθμευσης και απαγορεύεται οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης επί των αμμοθινών. Ως προς τη χρήση 54: • Επιτρέπεται κατόπιν οριοθέτησης των επιτρεπόμενων υποδομών (π.χ. ελαφριές), με βάση τη νομοθεσία, καθώς η περιοχή περιλαμβάνει τα προστατευταία αμμοθινικά συστήματα.
ΖΠΦ-16	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται οι νομίμως υφιστάμενες αγροτικές καλλιέργειες με τη χρήση των αρχών της βιολογικής ή ολοκληρωμένης αγροτικής καλλιέργειας, όπως αυτή ορίζεται από την Εθνική Νομοθεσία και τα πρότυπα πιστοποίησης. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνον οι συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου.
ΖΠΦ-17	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται οι νομίμως υφιστάμενες αγροτικές καλλιέργειες με τη χρήση των αρχών της βιολογικής ή ολοκληρωμένης αγροτικής καλλιέργειας, όπως αυτή ορίζεται από την Εθνική Νομοθεσία και τα πρότυπα πιστοποίησης. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνον οι συντήρηση των υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου.
ΖΠΦ-18	Ως προς τη χρήση 11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 54: • Επιτρέπεται κατόπιν οριοθέτησης των επιτρεπόμενων υποδομών (π.χ. ελαφριές), με βάση τη νομοθεσία, καθώς η περιοχή περιλαμβάνει τα προστατευταία αμμοθινικά συστήματα.
ΖΠΦ-19	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.4: • Αφορά τις νομίμως υφιστάμενες υδατοκαλλιέργειες. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση του υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και η προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου.
ΖΠΦ-20	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνον οι συντήρηση των υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση του υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και η προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου.
ΖΠΦ-21	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται οι νομίμως υφιστάμενες αγροτικές καλλιέργειες μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων» Ως προς τη χρήση 24.2: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες εγκαταστάσεις. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνον οι συντήρηση των υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου.
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΔΟΕ-02	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Αφορά αποκλειστικά τις νομίμως υφιστάμενες δραστηριότητες. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων». Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Αφορούν μόνο τους νομίμως υφιστάμενους δρόμους και τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Αφορά μόνο τις νομίμως υφιστάμενες εγκαταστάσεις κοινής ωφέλειας.
ΖΔΟΕ-03	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.9: • Στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis*, για την προστασία τόσο του θαλάσσιου ασπόνδυλου όσο και του θαλάσσιου οικότοπου προτεραιότητας λιβάδια Ποσειδωνίας (τ.ο 1120*) πάνω στα οποία εντοπίζεται η Πίννα • απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία • απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κλπ.) • απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική) Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Η διέλευση φορτηγών πλοίων και δεξαμενόπλοιων με όριο ταχύτητας 12 κόμβων • Απαγορεύεται η αγκυροβόληση στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis, για την προστασία τόσο του θαλάσσιου ασπόνδυλου όσο και του θαλάσσιου οικότοπου προτεραιότητας λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120*) πάνω στα οποία εντοπίζεται η Πίννα. • Για την εξυπηρέτηση των τουριστικών και αλιευτικών σκαφών, λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής, προτείνεται να εγκατασταθούν μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια των οποίων ο αριθμός και η θέση θα καθοριστεί μετά από σχετική μελέτη. Ως προς τη χρήση 52: • επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.) • απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
ΖΔΟΕ-04	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.9:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία των ροφοειδών (Epinephelus spp) όλη την διάρκεια του έτους • απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κ.λπ.) • απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική). Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Η διέλευση φορτηγών πλοίων και δεξαμενόπλοιων με όριο ταχύτητας 12 κόμβων • Απαγορεύεται η αγκυροβόληση στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis, για την προστασία τόσο του θαλάσσιου ασπόνδυλου όσο και του θαλάσσιου οικότοπου προτεραιότητας λιβάδια Ποσειδωνίας (τ.ο 1120*) πάνω στα οποία εντοπίζεται η Πίννα. • Για την εξυπηρέτηση των τουριστικών και αλιευτικών σκαφών, λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής, προτείνεται να εγκατασταθούν μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια των οποίων ο αριθμός και η θέση θα καθοριστεί μετά από σχετική μελέτη.
ΖΔΟΕ-05	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται οι νομίμως υφιστάμενες αγροτικές καλλιέργειες μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Η χρήση φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και η διαχείριση αποβλήτων ελαιοτριβείων και κτηνοτροφικών μονάδων (αν υφίστανται στην περιοχή) και προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ευτροφισμού της λιμνοθάλασσας ρυθμίζεται στο πλαίσιο του σχετικού Μέτρου «Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων». Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνο η συντήρηση των υφιστάμενων οδών και μονοπατιών και απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου.
ΖΔΟΕ-06	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται οι νομίμως υφιστάμενες αγροτικές καλλιέργειες μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. • Ως προς τη χρήση 34: • τα έργα ΑΠΕ θα πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές.
ΖΔΟΕ-07	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.4:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται ως εκτατική βιολογική ιχθυοκαλλιέργεια παραδοσιακής μορφής και ήπιας εκμετάλλευσης Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών
ΖΔΟΕ-08	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.11: • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπονται αγροτικές καλλιέργειες μέσω ενίσχυσης της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας.

Πίνακας 5-62 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΠΦ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-03	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα των προστατευτέων αντικειμένων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ και σχετικής γνωμοδότησης από τον ΟΦΥΠΕΚΑ.
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα των προστατευτέων αντικειμένων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ και σχετική γνωμοδότηση από τον ΟΦΥΠΕΚΑ Ως προς την χρήση 24.9: • απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία των ροφοειδών (*Epinephelus spp*) όλη την διάρκεια του έτους • απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κ.λπ.)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική) Ως προς τη χρήση 26.3: • Κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων, ο υπεύθυνος λειτουργίας του υδατοδρομίου, ο οποίος μεταξύ άλλων θα μεριμνά για την ενημέρωση του γραφείο Διαχείρισης Επιβατικής & Τ/Κ Κίνησης και θα διασφαλίζει ότι ο υδατοδιάδρομος θα είναι κατάλληλος και ασφαλής για την κίνηση των υδροπλάνων (ελεύθερος από λοιπά σκάφη και αντικείμενα), θα διασφαλίζει ότι είναι ελεύθερος και από την παρουσία θαλάσσιων χελωνών. Ως προς τη χρήση 26.11: • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Η διέλευση φορτηγών πλοίων και δεξαμενόπλοιων με όριο ταχύτητας 12 κόμβων • Απαγορεύεται η αγκυροβόληση στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis*, για την προστασία τόσο του θαλάσσιου ασπόνδυλου όσο και του θαλάσσιου οικότοπου προτεραιότητας λιβάδια Ποσειδωνίας (τ.ο 1120*) πάνω στα οποία εντοπίζεται η Πίννα. • Για την εξυπηρέτηση των τουριστικών και αλιευτικών σκαφών, λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής, προτείνεται να εγκατασταθούν μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια των οποίων ο αριθμός και η θέση θα καθοριστεί μετά από σχετική μελέτη. • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών Ως προς την χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-02	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου

Πίνακας 5-63 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΑΠΦ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.7:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η κίνηση σκαφών μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΑΠΦ-02	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-01	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέων μονοπατιών ή/και η διαπλάτυνση των υφιστάμενων Ως προς τη χρήση 49: • Η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και υποδομών πυρόσβεσης (πχ δεξαμενές νερού) επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις
ΖΠΦ-02	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Επιτρέπεται η κίνηση σκαφών μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.9: • απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κλπ) • απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία • απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική) Ως προς τη χρήση 26.3: • Κατά την αδειοδότηση των υδατοδρομίων θα οριστούν σαφείς διάδρομοι μετακίνησης των αεροσκαφών για την αποτροπή της όχλησης στις βραχονησίδες και στις βραχώδεις ακτές των νησιών όπου υπάρχουν αποικίες σημαντικών ειδών • Η λειτουργία των υδατοδρομίων αφορά μόνο τη μεταφορά από νησί σε νησί και όχι την περιήγηση για τουριστικούς σκοπούς. Ως προς τη χρήση 26.12.7: • Απαγορεύεται η αγκυροβόληση στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis*, για την προστασία τόσο του θαλάσσιου ασπόνδυλου όσο και του θαλάσσιου οικότοπου προτεραιότητας λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120*) πάνω στα οποία εντοπίζεται η Πίννα. Για την εξυπηρέτηση των τουριστικών και αλιευτικών σκαφών, λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο χαρακτήρα της περιοχής, προτείνεται να εγκατασταθούν μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια των οποίων ο αριθμός και η θέση θα καθοριστεί μετά από σχετική μελέτη.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Ως προς τη χρήση 34: • Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 34: • Επιτρέπεται η εγκατάσταση ΑΠΕ και ΑΠΕ με αποθήκευση που σχετίζονται μόνο με Φωτοβολταϊκά. Η εγκατάστασή τους επιτρέπεται σύμφωνα με τους όρους που θα προκύψουν από την περιβαλλοντική αδειοδότηση λαμβάνοντας υπόψη την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση και δεν θα πρέπει να επηρεάσει τους χώρους αναπαραγωγής των ειδών ορνιθοπανίδας χαρακτηρισμού. Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές

Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΑΠΦ-01	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων, με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου δικτύου. • Απαγορεύεται η διάνοιξη, με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 49: • Η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και υποδομών πυρόσβεσης (πχ δεξαμενές νερού) επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία και θα γίνεται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας.
ΖΑΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένων έργων για την οικολογική αναβάθμιση του

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	βιοτόπου και με τη χρήση μηχανοκίνητων μέσων (ενδεικτικά αναφέρονται: σφράγιση γεωτρήσεων πετρελαίου, διαχείριση καλαμώνα / βλάστηση περιοχής, έργα βελτίωσης του υδατικού ισοζυγίου, απομάκρυνση ξενόφερτων υλικών/ μπάζων). Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου. Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής για την ερμηνεία περιβάλλοντος (πινακίδες, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) και για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συνάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την αρμόδια υπηρεσία Ως προς τη χρήση 53: • Επιτρέπονται έργα αναβάθμισης και βελτίωσης του υδατικού ισοζυγίου του βιότοπου και με τη χρήση μηχανοκίνητων μέσων
ΖΠΦ-01	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.) κατά την διάρκεια της ημέρας • Απαγορεύεται η είσοδος στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θαλάσσιας είτε υποβρυχίως καθώς και η προσέγγιση της ακτής ή των σπηλαίων σε απόσταση μικρότερη των 30 μέτρων • Απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
ΖΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.) κατά την διάρκεια της ημέρας • Απαγορεύεται η είσοδος στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θαλάσσιας είτε υποβρυχίως καθώς και η προσέγγιση της ακτής ή των σπηλαίων σε απόσταση μικρότερη των 30 μέτρων • Απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
ΖΠΦ-03	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία
ΖΠΦ-04	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ως προς τη χρήση 26.12.1:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται μόνο για τις νομίμως υφιστάμενες οδούς. Απαγόρευση για διαπλάτυνση δρόμου στον βιότοπο προς παραλία Πόρτο Βρώμη. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνο για τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια. Απαγόρευση για διαπλάτυνση μονοπατιού στον βιότοπο προς παραλία Πόρτο Βρώμη.
ΖΠΦ-05	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η χρήση κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11: • Επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται μόνο για τις νομίμως υφιστάμενες οδούς. Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου μονοπατιών ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-06	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται μόνο για τις νομίμως υφιστάμενες εκμεταλλεύσεις Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται με γνώμονα την αποφυγή υπερβόσκησης (δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί, κυρίως στην περιοχή του Φάρου Κερίου σημαντική μείωση της βλάστησης λόγω της υπερβόσκησης από αίγες). Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται μόνο για τις νομίμως υφιστάμενες οδούς (απαγορεύεται η διάνοιξη η/και η διαπλάτυνση οδών). Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνο για τα νομίμως υφιστάμενα μονοπάτια (απαγορεύεται η διάνοιξη η/και η διαπλάτυνση μονοπατιών).
ΖΠΦ-07	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΖΠΦ-08	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ. εκτός από ιστιοσανίδα) κατά την διάρκεια της ημέρας • Η είσοδος στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως επιτρέπεται μόνο σε αυτά τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως επισκέψιμα για το κοινό από τον ΟΦΥΠΕΚΑ. • Απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες
ΖΠΦ-09	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, θα λαμβάνεται υπόψη μελέτης περιορισμού της φωτορύπανσης. Ως προς την χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια του νομίμως υφιστάμενου αγροτεμαχίου σύμφωνα με τα Εθνικά Πρότυπα Πιστοποίησης Ως προς την χρήση 26.12.6: • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. • Οι επιτρεπόμενες εργασίες, δέον να εκτελούνται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της Θαλάσσιας χελώνα Ως προς τη χρήση 49: • Η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και για τη φύλαξη και επόπτευση του χώρους επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία και θα γίνεται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας. Επιπλέον, θα λαμβάνεται υπόψη μελέτης περιορισμού της φωτορύπανσης. •
ΖΠΦ-10	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων αγροτεμαχίων σύμφωνα με τις αρχές της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • ι)Επιτρέπεται η συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου νόμιμου οδικού δικτύου. ιι) Απαγορεύεται η διάνοιξη νέων δρόμων. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου. Ως προς τη χρήση 49:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής για την ερμηνεία περιβάλλοντος (πινακίδες, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) και για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συνάσσεται ή/και εγκρίνεται από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την αρμόδια υπηρεσία
ΖΠΦ-11	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς την χρήση 13: • επιτρέπονται μόνον τα νόμιμα υφιστάμενα αναψυκτήρια, με λειτουργία μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες. Ως προς την χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τα Εθνικά Πρότυπα Πιστοποίησης (Ολοκληρωμένη, βιολογική). Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς την χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων • δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς την χρήση 26.12.6: • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 49: • Η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και για τη φύλαξη και επόπτευση του χώρους επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία και θα γίνεται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια ημερήσια αναψυχή και συγκεκριμένα η παραμονή στην παραλία, κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00 π.μ έως δύση του ήλιου). Δεν επιτρέπεται η παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια της νύχτας (εκτός του προσωπικού του ΟΦΥΠΕΚΑ, της Αστυνομίας, του Λιμενικού και πυροσβεστικού σώματος καθώς και τραυματιοφορέων). • Επιτρέπεται η παραμονή επισκεπτών, η οποία περιορίζεται σε μια ζώνη απόστασης 5 μέτρων από τη θάλασσα και το υπόλοιπο τμήμα οριοθετείται με πινακίδες, πασσάλους και σχοινιά για την αποφυγή της πρόσβασης του κοινού στον ωφέλιμο χώρο ωοτοκίας για την αποτελεσματική προστασία των φωλιών. • Ο αριθμός των επισκεπτών κατά την περίοδο Μαΐου - Οκτωβρίου κάθε έτους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100 άτομα σε κάθε χρονική στιγμή. • Δεν επιτρέπεται η χρήση μηχανοκίνητων και μη οχημάτων και δικύκλων επί των αμμωδών παραλιών, καθώς και η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής όλο τον χρόνο. • Δεν επιτρέπεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) και αυτοφυών ειδών. • Ο τεχνητός φωτισμός δεν πρέπει να είναι άμεσα ή έμμεσα (διάχυση φωτός) ορατός από την παραλία και από μία ζώνη πλάτους 100μ από την ισαλο γραμμή προς τη χέρσο και 1 ναυτικού μιλίου από την ίσαλο γραμμή προς τη

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	θάλασσα. Για τους υφιστάμενους φωτισμούς που είναι ορατοί από τις παραλίες ωοτοκίας, πρέπει είτε να καταργηθούν, είτε να αποκρυφθούν αποτελεσματικά και να αλλαχτούν με κατάλληλο φωτισμό που δεν είναι ορατός από τις θαλάσσιες χελώνες. • Δεν επιτρέπεται κάθε είδους δραστηριότητα που παράγει θόρυβο σε ακτίνα 100 μ από την παραλία και ιδιαίτερα στις συχνότητες από 50 μέχρι 1600 Hz (χαμηλές συχνότητες) κατά την διάρκεια της νύχτας. • Δεν επιτρέπεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου. • Δεν επιτρέπεται η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας. • Δεν επιτρέπεται η αφαίρεση και χρήση φυσικού υλικού (π.χ. άργιλος από τα πρανή της παραλίας). • Δεν επιτρέπεται η απομάκρυνση της νεκρής ποσειδωνίας με μηχανικά μέσα (βαρέως τύπου) καθώς και κάθε άλλη παρέμβαση επί της παραλίας με μηχανικά μέσα βαρέως τύπου από 1 Μαΐου μέχρι 31 Οκτωβρίου κάθε έτους. • Δεν επιτρέπεται η απόθεση τσιγάρων στο αμμώδες της παραλίας καθώς και η εναπόθεση πλαστικών μιας χρήσης (π.χ. καπάκια από μπουκάλια, καλαμάκια). • Επιτρέπεται η εγκατάσταση βάθρων ναυαγοσώστη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες
ΖΠΦ-12	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων με τη χρήση των αρχών της βιολογικής ή ολοκληρωμένης αγροτικής καλλιέργειας, όπως αυτή ορίζεται από την Εθνική Νομοθεσία και τα πρότυπα πιστοποίησης. Ως προς την χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων. • δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας. Ως προς την χρήση 26.12.6: • επιτρέπεται μόνο η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. Ως προς τη χρήση 49: • η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων καθώς και για τη φύλαξη και επόπτευση του χώρους επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία και θα γίνεται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας Ως προς τη χρήση 52: • επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή και συγκεκριμένα κολύμβηση και καταδύσεις κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00π.μ έως δύση του ήλιου) • απαγορεύεται η χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων και δίκυκλων επί των αμμωδών παραλιών, καθώς και η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής. • η παραμονή επισκεπτών περιορίζεται σε μια ζώνη απόστασης 5 μέτρων από τη θάλασσα. • απαγορεύεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου • απαγορεύεται η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας • απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) και αυτοφυών ειδών, καθώς και η χρήση αργίλου από τα πρανή της παραλίας. • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας των ζωνών για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας της παραλίας ωοτοκίας για επισκεψιμότητα και κίνηση σκαφών. Επιτρέπεται η τοποθέτηση μέχρι 60 ομπρελών και 120 καθισμάτων επί του αιγιαλού σε απόσταση 3-5 μέτρων από το κύμα, των οποίων επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους μετά τη δύση του ηλίου, για τους επαγγελματίες στους οποίους έχει νομίμως παραχωρηθεί η χρήση του αιγιαλού. Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης. Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών επιτρέπεται μόνο σε τμήματα της παραλίας που θα υποδεικνύονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ κάθε έτος ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης. Ο Τεχνητός φωτισμός δεν πρέπει να είναι άμεσα ή έμμεσα (διάχυση φωτός) ορατός από την παραλία και από μία ζώνη πλάτους 100μ από την ίσαλο γραμμή προς τη χέρσο και 1 ναυτικού μιλίου από την ίσαλο γραμμή προς τη θάλασσα.
ΖΠΦ-13	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων. • δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας. Ως προς την χρήση 26.12.6: • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. Ως προς τη χρήση 49: • Η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων επιτρέπεται σε κατάλληλα σημεία βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία και θα γίνεται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας. Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή και συγκεκριμένα κολύμβηση και καταδύσεις κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00π.μ έως δύση του ήλιου) • Απαγορεύεται η χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων και δίκυκλων επί των αμμωδών παραλιών, καθώς και η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής. • Η παραμονή επισκεπτών περιορίζεται σε μια ζώνη απόστασης 5 μέτρων από τη θάλασσα. • Απαγορεύεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου • Απαγορεύεται η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας • Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) και αυτοφυών ειδών, καθώς και η χρήση αργίλου από τα πρανή της παραλίας. • Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας για τα θαλάσσια μέσα αναψυχής και τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού σκαφών. Θα λαμβάνεται υπόψη μελέτη φέρουσας ικανότητας της παραλίας ωοτοκίας για επισκεψιμότητα και κίνηση σκαφών. • Επιτρέπεται η τοποθέτηση μέχρι 60 ομπρελών και 120 καθισμάτων επί του αιγιαλού σε απόσταση 3-5 μέτρων από το κύμα, των οποίων επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους μετά τη δύση του ηλίου, για τους επαγγελματίες στους οποίους έχει νομίμως παραχωρηθεί η χρήση του αιγιαλού. Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης. Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών επιτρέπεται μόνο σε τμήματα της παραλίας που θα υποδεικνύονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ κάθε έτος ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης. • Επιπλέον, θα λαμβάνεται υπόψη μελέτης περιορισμού της φωτορύπανσης. • Ο Τεχνητός φωτισμός δεν πρέπει να είναι άμεσα ή έμμεσα (διάχυση φωτός) ορατός από την παραλία και από μία ζώνη πλάτους 100μ από την ίσαλο

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	γραμμή προς τη χέρσο και 1 ναυτικού μιλίου από την ίσαλο γραμμή προς τη θάλασσα.
ΖΠΦ-14	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.) κατά την διάρκεια της ημέρας • Απαγορεύεται η είσοδος στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θαλάσσιας είτε υποβρυχίως καθώς και η προσέγγιση της ακτής ή των σπηλαίων σε απόσταση μικρότερη των 30 μέτρων • Απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
ΖΠΦ-15	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.1 • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας ή/και της ολοκληρωμένης διαχείρισης • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων Ως προς την χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων. • δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται, εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας, η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία.
ΖΠΦ-16	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.1 • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας ή/και της ολοκληρωμένης διαχείρισης • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνο η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών
ΖΠΦ-17	Ως προς τη χρήση 11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 24.1 • αφορά τις νομίμως υφιστάμενες εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες, ώστε να διατηρηθεί η συνοχή των οικοτόπων και να αποφευχθεί η απώλεια και ο κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων (εφόσον ο στόχος διατήρησης είναι η προστασία των ενδιαιτημάτων ειδών ορνιθοπανίδας Ως προς την χρήση 24.8: • Βόσκηση (στην περιοχή διατηρούνται από κτηνοτρόφους κυρίως αίγες), θα προβλέπεται η αποφυγή υπερβόσκησης, δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί, κυρίως στην περιοχή του Φάρου Κερίου σημαντική μείωση της βλάστησης λόγω της υπερβόσκησης από αίγες. Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται μόνο η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών
ΖΠΦ-18	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση αυτών κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Υπεύθυνος του συντονισμού των προγραμμάτων επιστημονικής έρευνας είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ. Σε περίπτωση που η επιστημονική έρευνα αφορά εργασίες επί της παραλίας κατά την διάρκεια της νύχτας απαιτείται ειδική άδεια από την αρμόδια αρχή. • Επιτρέπεται η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στην επιστημονική παρακολούθηση (π.χ. επιτόπιες καταγραφές, συστήματα καμερών) και διατήρηση των ειδών και των ενδιαιτημάτων της περιοχής (π.χ. μετακίνηση φωλιών σε ασφαλής θέσεις, σκίαση φωλιών για την φωτορύπανση, τοποθέτηση κλωβών, τοποθέτηση πλεγμάτων για αποτροπή της θήρευσης), υπό την ευθύνη του ΟΦΥΠΕΚΑ και κατόπιν γνώμης του. • Επιτρέπεται η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας, συμπεριλαμβανομένων και των δράσεων περιορισμού ή/και ανάσχεσης της εξάπλωσης ξενικών χωροκατακτητικών ειδών, εφόσον αποσκοπούν στην προστασία της περιοχής, προβλέπονται από το Σχέδιο Διαχείρισης και διασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας των προστατευτέων αντικειμένων. • Οι όροι και προϋποθέσεις για την υλοποίηση σχετικών δράσεων αποκατάστασης (π.χ. καθαρισμοί παραλιών από απορρίμματα) καθορίζονται από το Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Επιτρέπονται οι κατασκευές για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου. • Επιτρέπεται η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (όπως φυλάκια, πινακίδες, πάσσαλοι, σχοινιά, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) σε κατάλληλα σημεία για την βέλτιστη προστασία και διαχείριση του προστατευτέου αντικειμένου από την αρμόδια αρχή. Ως προς τη χρήση 48.2(Β): • Η χρήση αφορά στην εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου όπως για παράδειγμα η οριοθέτηση της παραλίας σε επισκέψιμη και μη περιοχή (παρουσία φωλιών), η τοποθέτηση επιστημονικών σταθμών παρακολούθησης βιοτικών και αβιοτικών παραμέτρων για την βέλτιστη διαχείριση και προστασία της περιοχής κτλ. • Επιτρέπεται η σήμανση και οριοθέτηση της ζώνης, όπως η οριοθέτηση της παραλίας σε επισκέψιμη και μη περιοχή (παρουσία φωλιών) και η

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	εγκατάσταση συστημάτων φύλαξης/επόπτευσης (π.χ. κάμερες, ραντάρ) για την βέλτιστη διαχείριση, φύλαξη και προστασία της περιοχής. Ως προς τη χρήση 49: • Η χρήση αφορά αποκλειστικά στην προστασία και διαχείριση του προστατευτέου αντικειμένου μετά από έγκριση του ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός, έργα ερμηνείας περιβάλλοντος). Οι εργασίες τοποθέτησης/συντήρησης αυτών θα πραγματοποιούνται μόνο εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας. • Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων ερμηνείας περιβάλλοντος, η περιβαλλοντική ενημέρωση και η εγκατάσταση ελαφριάς υποδομής (φυλάκια, πινακίδες, τέντα, εξοπλισμός και μέσα συστηματικής παρακολούθησης και έρευνας) σε κατάλληλα σημεία κατόπιν γνώμης και υπόδειξης του ΟΦΥΠΕΚΑ. Ως προς τη χρήση 51: • Επιτρέπονται οι δράσεις και τα έργα για την προστασία της παραλίας από την διάβρωση κατόπιν σχετικής αδειοδότησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η υλοποίηση των έργων δεν επιτρέπεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας (1η Μαΐου μέχρι 31η Οκτωβρίου). Ως προς τη χρήση 52: • Επιτρέπεται η ήπια ημερήσια αναψυχή και συγκεκριμένα η παραμονή στην παραλία, κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00 π.μ έως δύση του ήλιου). Δεν επιτρέπεται η παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια της νύχτας (εκτός του προσωπικού του ΟΦΥΠΕΚΑ, της Αστυνομίας, του Λιμενικού και πυροσβεστικού σώματος καθώς και τραυματιοφορέων). • Επιτρέπεται η παραμονή επισκεπτών, η οποία περιορίζεται σε μια ζώνη απόστασης 5 μέτρων από τη θάλασσα και το υπόλοιπο τμήμα οριοθετείται με πινακίδες, πασσάλους και σχοινιά για την αποφυγή της πρόσβασης του κοινού στον ωφέλιμο χώρο ωοτοκίας για την αποτελεσματική προστασία των φωλιών, • Επιτρέπεται η τοποθέτηση μέχρι 120 ομπρελών και 240 καθισμάτων από το δυτικό άκρο της ζώνης (θέση μπούκα) μέχρι και 650 μέτρα ανατολικά αυτής και μέχρι 150 ομπρελών και 300 καθισμάτων στο υπόλοιπο τμήμα της ζώνης, επί του αιγιαλού σε απόσταση 3-5 μέτρων από το κύμα, των οποίων επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους μετά τη δύση του ηλίου, για τους επαγγελματίες στους οποίους έχει νομίμως παραχωρηθεί η χρήση του αιγιαλού. Κατά εξαίρεση επιτρέπεται η τακτοποίηση των καθισμάτων/ομπρελών με τρόπο που να αποφεύγεται η όχληση/παρεμπόδιση των χελωνών για ωοτοκία κατόπιν γνώμης του ΟΦΥΠΕΚΑ. Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος αλλά και εντός της ίδιας θερινής περιόδου από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης. • Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών θα πρέπει να καθοριστούν βάσει σχετικής μελέτης φέρουσας ικανότητας, σε συμμόρφωση με τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης ▪ Δεν επιτρέπεται η χρήση μηχανοκίνητων και μη οχημάτων και δικύκλων επί των αμμωδών παραλιών, καθώς και η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής όλο τον χρόνο. ▪ Δεν επιτρέπεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) και αυτοφυών ειδών. • Ο τεχνητός φωτισμός δεν πρέπει να είναι άμεσα ή έμμεσα (διάχυση φωτός) ορατός από την παραλία και από μία ζώνη πλάτους 100μ από την ίσαλο γραμμή προς τη χέρσο και 1 ναυτικού μιλίου από την ίσαλο γραμμή προς τη θάλασσα. Για τους υφιστάμενους φωτισμούς που είναι ορατοί από τις παραλίες ωοτοκίας, πρέπει είτε να καταργηθούν, είτε να αποκρυφθούν αποτελεσματικά και να αλλαχτούν με κατάλληλο φωτισμό που δεν είναι ορατός από τις θαλάσσιες χελώνες. • Δεν επιτρέπεται κάθε είδους δραστηριότητα που παράγει θόρυβο σε ακτίνα 100 μ από την παραλία και ιδιαίτερα στις συχνότητες από 50 μέχρι 1600 Hz (χαμηλές συχνότητες) κατά την διάρκεια της νύχτας. • Δεν επιτρέπεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου. Επιτρέπονται ωστόσο οι σκύλοι βοήθειας. • Δεν επιτρέπεται η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας. Δεν επιτρέπεται η αφαίρεση και χρήση φυσικού υλικού (π.χ. άργιλος από τα πρανή της παραλίας).

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Δεν επιτρέπεται η απομάκρυνση της νεκρής Ποσειδωνίας με μηχανικά μέσα (βαρέως τύπου) καθώς και κάθε άλλη παρέμβαση επί της παραλίας με μηχανικά μέσα βαρέως τύπου από 1 Μαΐου μέχρι 31 Οκτωβρίου κάθε έτους. • Δεν επιτρέπεται η απόθεση τσιγάρων στο αμμώδες της παραλίας καθώς και η εναπόθεση πλαστικών μιας χρήσης (π.χ. καπάκια από μπουκάλια, καλαμάκια). • Επιτρέπεται η εγκατάσταση βάθρων ναυαγοσώστη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας της περιοχής ώστε να υπάρχει ένας περιορισμός στο πλήθος των τουριστικών μονάδων και των χαρακτηριστικών τους, εκτός των βραχωδών ακτών και με την προϋπόθεση ότι δεν θα πρέπει να προκληθεί από τέτοιες δραστηριότητες κατακερματισμός του τ.ο. 1240. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1 • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς την χρήση 26.12.6: • Απαγορεύεται η διάνοιξη μονοπατιών ή/και η διαπλάτυνση των υφιστάμενων
ΖΔΟΕ-02	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας της περιοχής ώστε να υπάρχει ένας περιορισμός στο πλήθος των τουριστικών μονάδων. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11: • Επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.
ΖΔΟΕ-03	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 24.1, 24.2, 24.3: • επιτρέπεται μόνον η συντήρηση/ανακαίνιση νομίμως υφιστάμενων εγκαταστάσεων σε εκτός σχεδίου περιοχές.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς την χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. Απαγορεύεται η διάνοιξη μονοπατιών με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων μετά από σύμφωνη γνώμη του ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 34: • Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές.
ΖΔΟΕ-04	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τις χρήσεις 26.12.1 • Απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου Ως προς την χρήση 26.12.6: • Απαγορεύεται η διάνοιξη μονοπατιών ή/και η διαπλάτυνση των υφιστάμενων
ΖΔΟΕ-05	Ως προς την χρήση 11: • Επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας της περιοχής ώστε να υπάρχει ένας περιορισμός στο πλήθος των τουριστικών μονάδων. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η χρήση κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευτέο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.11: • Επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επίτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 34: • Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές.
ΖΒΔΦΠ-02	Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς την χρήση 15: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς την χρήση 24.1 • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας ή/και της ολοκληρωμένης διαχείρισης • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων Ως προς τη χρήση 26.12.1: • Επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επίτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. • Επίτρέπεται η διάνοιξη μονοπατιών μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α):

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-03	Ως προς τη χρήση 2: • Επιτρέπονται κτίρια κοινής ωφέλειας Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. • Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου.
ΖΒΔΦΠ-04	Ως προς τη χρήση 2: • Επιτρέπονται κτίρια κοινής ωφέλειας Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τις χρήσεις 4.1, 4.3: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 6: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 7: • Επιτρέπεται η εγκατάσταση λιμενικού σταθμού του λιμεναρχείου Ζακύνθου Ως προς τη χρήση 10.1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 12: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 13: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 14: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 17: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 20: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τους κανόνες της της βιολογικής γεωργίας ή/και της ολοκληρωμένης διαχείρισης. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. Ως προς τη χρήση 24.2: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 24.13: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο ...» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α):

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του οδικού δικτύου.
ΖΒΔΦΠ-05	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 9: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-06	Ως προς τις χρήσεις 4.1, 4.3, 6, 12, 13, 22: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 9: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 24.2, 24.3: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου. Απαιτείται η προγενέστερη έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπου θα προσδιοριστούν Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στη συγκεκριμένη περιοχή.
ΖΒΔΦΠ-07	Ως προς τη χρήση 3: • Επιτρέπεται η χρήση 3.4 - Τριτοβάθμια (Τ.Ε.Ι., Α.Ε.Ι.). Ως προς τη χρήση 9: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-08	Ως προς τη χρήση 9: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • επιτρέπεται μόνο συντήρηση του νομίμως υφιστάμενου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και προσθήκη νέου δικτύου κατά μήκος του νομίμως υφιστάμενου
ΖΒΔΦΠ-09	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η χρήση κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευταίο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.
ΖΒΔΦΠ-10	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 15: • επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας της περιοχής ώστε να υπάρχει ένας περιορισμός στο πλήθος των τουριστικών μονάδων και των χαρακτηριστικών τους. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.
ΖΒΔΦΠ-11	Ως προς τη χρήση 2: • Επιτρέπονται κτίρια κοινής ωφέλειας Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευταίο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.
ΖΒΔΦΠ-12	Ως προς τη χρήση 2: • Επιτρέπονται κτίρια κοινής ωφέλειας Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 34: • Θα πρέπει τα έργα ΑΠΕ να εντάσσονται στο πλαίσιο του εκάστοτε εγκεκριμένου Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (π.χ. Φωτοβολταϊκά, ΑΙΟΠΑ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπου θα ληφθούν υπόψη τα Κρίσιμα Ενδιαιτήματα Ειδών στις συγκεκριμένες περιοχές.
ΖΒΔΦΠ-13	Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται κατόπιν εκπόνησης μελέτης βοσκοϊκανότητας όπου θα λαμβάνεται υπόψη το προστατευταίο αντικείμενο και θα δίνονται κατευθύνσεις άμβλυνσης των επιπτώσεων της βοσκής σε αυτό (απαγόρευση βοσκής σε κρίσιμες θέσεις, εποχικότητα κλπ.). Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.
ΖΒΔΦΠ-14α ΖΒΔΦΠ-14β	Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις.. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Επιπλέον, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιολογικού σταθμού επιστημονικής έρευνας, κέντρου πληροφόρησης του κοινού και κέντρου λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ εμβαδού μέχρι 120 τ.μ. έκαστο. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 15: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις.. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων με τη χρήση των αρχών της βιολογικής ή ολοκληρωμένης αγροτικής καλλιέργειας, όπως αυτή ορίζεται από την Εθνική Νομοθεσία και τα πρότυπα πιστοποίησης. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. Επιτρέπεται η μελισσοκομία. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Ως προς τις χρήσεις 24.2, 24.3: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις.. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η βόσκηση οικόσιτων ζώων μόνο ως μέτρο διαχείρισης της φυσικής βλάστησης, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΕ Ζακύνθου και τον ΟΦΥΠΕΚΑ. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς την χρήση 49: • Επιτρέπεται, εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 52: • επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή και συγκεκριμένα κολύμβηση και καταδύσεις κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00π.μ έως δύση του ήλιου) • απαγορεύεται η χρήση μηχανοκίνητων και μη οχημάτων και δίκυκλων επί των παραλιών • απαγορεύεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου • απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια πέτρες) και αυτοφυών ειδών. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες
ΖΒΔΦΠ-15	Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Ως προς τη χρήση 12: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 13: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς την χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας ή/και της ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και η διατήρηση οικόσιτων ζώων σε περιφραγμένες εκτάσεις καθώς και διατήρηση οικόσιτων ζώων σε περιφραγμένες εκτάσεις, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Π.Ε. Ζακύνθου και του ΟΦΥΠΕΚΑ • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. • Επιτρέπεται η μελισσοκομία Ως προς την χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η βόσκηση οικόσιτων ζώων μόνο ως μέτρο διαχείρισης της φυσικής βλάστησης, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΕ Ζακύνθου και τον ΟΦΥΠΕΚΑ. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς την χρήση 49: • Επιτρέπεται, εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας, η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία.
ΖΒΔΦΠ-16	Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. .Ως προς την χρήση 49: • Επιτρέπεται, εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας, η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία.
ΖΒΔΦΠ-17	Ως προς τη χρήση 1: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις.. Ως προς τη χρήση 11: • Επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Επιπλέον, επιτρέπεται η εγκατάσταση βιολογικού σταθμού επιστημονικής έρευνας, κέντρου πληροφόρησης του κοινού και κέντρου λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ εμβαδού μέχρι 120 τ.μ. έκαστο. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων με τη χρήση των αρχών της βιολογικής ή ολοκληρωμένης αγροτικής καλλιέργειας, όπως αυτή ορίζεται από την Εθνική Νομοθεσία και τα πρότυπα πιστοποίησης. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. Επιτρέπεται η μελισσοκομία. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τις χρήσεις 24.2, 24.3: • Επιτρέπεται, σύμφωνα με τους όρους που θα προσδιοριστούν από τα ΤΠΣ. Έως την θέση σε ισχύ του ΤΠΣ, πέραν των περιορισμών του Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 906/Δ'/22.12.1999) «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο …» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, θα λαμβάνονται υπόψη τυχόν αυστηρότερες διατάξεις.. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται η βόσκηση οικόσιτων ζώων μόνο ως μέτρο διαχείρισης της φυσικής βλάστησης, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΠΕ Ζακύνθου και τον ΟΦΥΠΕΚΑ. • Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 26.12.1: • επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. • απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων με εξαίρεση των απολύτως αναγκαίων για την προσπέλαση σε ιδιοκτησίες μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 26.12.6: • Επιτρέπεται η συντήρηση των νομίμως υφιστάμενων μονοπατιών. • Επιτρέπεται η διάνοιξη δρόμων μετά από σχετική γνωμοδότηση από ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ.

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	Ως προς την χρήση 49: • Επιτρέπεται, εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (49) (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) για την εξυπηρέτηση των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που συντάσσεται ή/και εγκρίνεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ/ΥΠΕΝ και κατόπιν σχετικής άδειας από την Πολεοδομία. Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες Ως προς τη χρήση 52: • επιτρέπεται η ήπια θαλάσσια αναψυχή και συγκεκριμένα κολύμβηση και καταδύσεις κατά την διάρκεια της ημέρας (7:00π.μ έως δύση του ήλιου) • απαγορεύεται η χρήση μηχανοκίνητων και μη οχημάτων και δίκυκλων επί των παραλιών • απαγορεύεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου • απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια πέτρες) και αυτοφυών ειδών. • Λαμβάνονται υπόψη οι περιορισμοί που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σχετικά με τις απάτητες παραλίες

Πίνακας 5-65 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
ΖΑΠΦ-01 (Υφιστάμενος Πυρήνας Αίνου)	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΑΠΦ-02 (Υφιστάμενος Πυρήνας Αίνου)	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΑΠΦ-03 (Υφιστάμενος Πυρήνας Αίνου)	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-01 (Υφιστάμενος Πυρήνας Αίνου και Πυρήνας Ρουδίου)	• Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τις χρήσεις 26.12.1, 26.12.6:

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΠΦ-02	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη ΖΠΦ-02, στη χρήση περιλαμβάνονται κέντρα έρευνας όπως το Αστεροσκοπείο. Ως προς τη χρήση 24.1: • Επιτρέπεται υπό τον όρο της εφαρμογής των σύγχρονων τρόπων καλλιέργειας και των Εθνικών Προτύπων πιστοποίησης, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί (δηλαδή ενίσχυση της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας), σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις του Μέτρου Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων. Ως προς τη χρήση 24.2: • Επιτρέπονται γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια, κτίρια υδατοκαλλιεργειών, στέγαστρα σφαγής, γεωργικές αποθήκες, δεξαμενές, θερμοκήπια και λοιπές γεωργικές κατασκευές. Κάποιες από τις εγκαταστάσεις δύναται να επηρεάσουν τον υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής. Επιπλέον, θα λαμβάνονται υπόψη και οι εξειδικεύσεις του Μέτρου Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις που θα προκύψουν από τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης Ως προς τη χρήση 26.12.1, 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις του Προγράμματος Μέτρων του οικείου ΣΔΛΑΠ Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται και με τις απαιτήσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
ΖΠΦ-03	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • επιτρέπεται υπό τον όρο της εφαρμογής των σύγχρονων τρόπων καλλιέργειας και των Εθνικών Προτύπων πιστοποίησης, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί (δηλαδή ενίσχυση της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας), λαμβάνοντας υπόψη τις εξειδικεύσεις του Μέτρου Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων. Ως προς τη χρήση 24.2: • Επιτρέπονται γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια, κτίρια υδατοκαλλιεργειών, στέγαστρα σφαγής, γεωργικές αποθήκες, δεξαμενές, θερμοκήπια και λοιπές γεωργικές κατασκευές. Κάποιες από τις εγκαταστάσεις δύναται να επηρεάσουν τον υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής. Οπότε, θα λαμβάνονται υπόψη οι εξειδικεύσεις του οικείου ΣΔΛΑΠ. Ως προς τη χρήση 24.8: • Επιτρέπεται σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις που θα προκύψουν από τη μελέτη του συστήματος υπογείων Λιμνών των περιοχών αυτών Ως προς τη χρήση 24.10: • Επιτρέπεται σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις που θα προκύψουν από τη μελέτη του συστήματος υπογείων Λιμνών των περιοχών αυτών Ως προς τη χρήση 24.11:

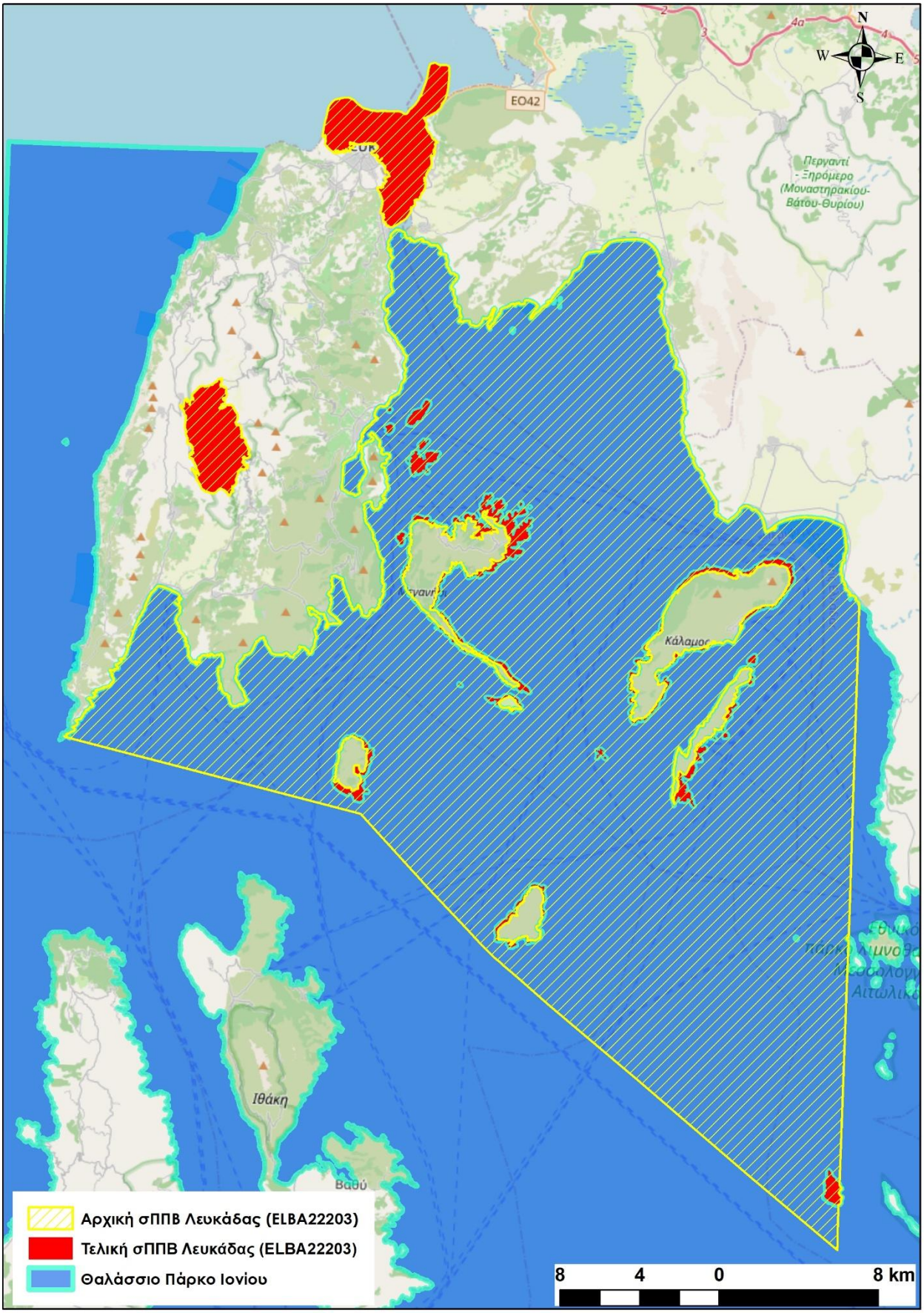
Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	• επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ...) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1, 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου, σύμφωνα και με τις εξειδικεύσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών Ως προς τη χρήση 48.2(Α): • Επιτρέπεται λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις του Προγράμματος Μέτρων του οικείου ΣΔΛΑΠ Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται και με τις απαιτήσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών
ΖΠΦ-04	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • επιτρέπεται υπό τον όρο της εφαρμογής των σύγχρονων τρόπων καλλιέργειας και των Εθνικών Προτύπων πιστοποίησης, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί (δηλαδή ενίσχυση της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ..) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη. Ως προς τη χρήση 26.12.1, 26.12.6: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου. Ως προς τη χρήση 49: • Επιτρέπεται και με τις απαιτήσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
ΖΔΟΕ-01	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • επιτρέπεται υπό τον όρο της εφαρμογής των σύγχρονων τρόπων καλλιέργειας και των Εθνικών Προτύπων πιστοποίησης, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί (δηλαδή ενίσχυση της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ...) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 26.12.1: • απαγορεύεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ή/και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου
ΖΔΟΕ-02	Ως προς την χρήση 11: • επιτρέπεται και εκτός σχεδίου ή εκτός οικισμού η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη,

Κωδικός Ζώνης Προστατευόμενης Περιοχής	Εξειδίκευση
	το ημερήσιο ωράριο, κλπ..) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη Ως προς τη χρήση 34: • επιτρέπεται η λειτουργία των υφιστάμενων μονάδων ΑΠΕ έως τη λήξη του χρόνου ζωής τους και η άμεση μετέπειτα απομάκρυνσή τους, με απαγόρευση της εγκατάστασης νέων ΑΠΕ στην περιοχή.
ΖΒΔΦΠ-01	Ως προς τη χρήση 11: • επιτρέπεται η επιστημονική έρευνα, η οικολογική παρακολούθηση και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων της περιοχής ή στην αποκατάσταση, βελτίωση και διατήρηση των χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, κατόπιν λήψης σχετικής άδειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ως προς τη χρήση 24.1: • επιτρέπεται υπό τον όρο της εφαρμογής των σύγχρονων τρόπων καλλιέργειας και των Εθνικών Προτύπων πιστοποίησης, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί (δηλαδή ενίσχυση της ολοκληρωμένης και βιολογικής γεωργίας). Ως προς τη χρήση 24.11: • επιτρέπεται υπό τους πάγιους γενικότερους όρους και περιορισμούς των διατάξεων περί Θήρας (δηλαδή ως προς τα μέσα άσκησης, τα θηρεύσιμα είδη, το ημερήσιο ωράριο, κλπ.) και την εκάστοτε γενικότερη ανά την επικράτεια δημοσιευόμενη σχετική ρυθμιστική διάταξη

5.3.3 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

5.3.3.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου

Η αρχικώς μελετηθείσα σΠΠΒ Λευκάδας αποτελείτο από τις περιοχές GR2220003, GR2240001 και GR2240002 και τμήμα της βρισκόταν εντός του Θαλασσίου Πάρκου Ιονίου (ΘΠΙ), του οποίου η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη έλαβε έγκριση με την ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/147028/2952/29.12.2025 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (ΑΔΑ: ΡΘΨ84653Π8-ΗΦ3). Μετά την έγκριση της εν λόγω ΕΠΜ η υπό μελέτη σΠΠΒ περιορίστηκε εκτός περιοχών του ΘΠΙ.

Εικόνα 5-1 Χωρική συσχέτιση ΘΠΙ και σΠΠΒ Λευκάδας

Ειδικότερα, θαλάσσια τμήματα της **GR2220003** βρίσκονται εντός του Θαλασσίου Πάρκου Ιονίου (ΘΠΙ) και για αυτά έχουν προταθεί συγκεκριμένα διαχειριστικά μέτρα από την εν λόγω ΕΠΜ. Τα μέτρα αυτά παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5-66 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με σΠΠΒ Λευκάδας

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
1	MMIONIOMG0101	Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
2	MMIONIOMG0501	Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
3	MMIONIOMG0102	Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
4	MMIONIOMG0701	Προώθηση βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας	Παράκτιες περιοχές	
5	MMIONIOMG0702	Καθορισμός των αλληλεπιδράσεων μεταξύ υδατοκαλλιεργειών και θαλάσσιας μεγαπανίδας και δημιουργία πλαισίου διαχειριστικών δράσεων	Παράκτιες περιοχές με παρουσία υδατοκαλλιεργειών	
6	MMIONIOME0101	Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
7	MMIONIOMF0301	Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
8	MMIONIOMW9901	Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός	Σύνολο του ΘΠΙ	
9	MMIONIOMI0302	Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών ειδών Pterois miles, Siganus luridus και Siganus rivulatus, πιλοτική εφαρμογή δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
		της αποτελεσματικότητάς των δράσεων		
10	MMIONIOMW9902	Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
11	MMIONIOMF0302	Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220003
12	MMIONIOMF0303	Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330)	GR2220003, GR2220005, GR2220004, GR2220007, GR2210001, GR2550010, GR2540009, GR3000019	GR2220003
13	MMIONIOMI0501	Μελέτη βάσης και παρακολούθηση προστατευόμενων βενθικών ασπονδύλων σε μικρά και μέσα βάθη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
14	MMIONIOME0102	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών	GR2540009, GR2550010, GR2210003, GR2210004, GR2210001	Δεν εφαρμόζεται
15	MMIONIOME0103	Σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης ναυτιλομένων για παρουσία φυσητήρων (early warning system, EWS)	GR2540009, GR3000019	Δεν εφαρμόζεται

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
16	MMIONIOMC0201	Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δυνητικά (ανάλογα με τις θέσεις εγκατάστασης των υδροφώνων), οποιαδήποτε περιοχή Natura 2000 με θαλάσσιο τμήμα που βρίσκεται εντός του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	GR2220003
17	MMIONIOMW0201	Πρόγραμμα μακροχρόνιας παρακολούθησης πληθυσμών κητωδών στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004, GR2220003, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR2550010, GR3000008, GR3000019	GR2220003
18	MMIONIOMF0304	Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης θαλασσίων ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν σημαντικούς αριθμούς θαλάσσιων χελωνών και υπόκεινται σε σημαντικές πιέσεις.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
19	MMIONIOMJ0101	Ανάπτυξη και εφαρμογή δέσμης διαχειριστικών δράσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις θαλάσσιες χελώνες	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220003
20	MMIONIOMW0101	Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
21	MMIONIOMF0701	Μείωση επιπτώσεων τεχνητού φωτισμού	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002,	GR2220003

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
			GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	
22	MMIONIOMF0305	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής	Σύνολο παραλιών ωοτοκίας που βρίσκονται εντός των ορίων του ΕΘΠΙ	GR2220003
23	MMIONIOME0401	Εκπόνηση σχεδίου απόκρισης για την άγρια ζωή σε περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
24	MMIONIOMS0301	Προστασία αναπαραγωγικής δραστηριότητας θαλασσίων χελωνών	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220003
25	MMIONIOMF0307	Δέσμη δράσεων για την ανάπτυξη κανόνων συμπεριφοράς στην αλληλεπίδραση με θαλάσσια είδη	Περιοχές όπου καταγράφεται η παρουσία θαλάσσιων χελωνών κοντά σε αστικό ιστό και υποδομές	
26	MMIONIOMG0103	Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005, GR2220003, GR2310001	GR2220003
27	MMIONIOME0105	Ανίχνευση προτύπων κατανομής θαλασσοπουλιών και οριοθέτηση βασικών τροφοληπτικών πεδίων	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005, GR2220003, GR2310001,	GR2220003

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
			GR3000008, GR3000010	
28	MMIONIOMI0101	Έλεγχος της θηρευτικής πίεσης αποικιακών ειδών πτηνών σε νησίδες από χερσαίους εισβολείς	GR3000008, GR3000010, GR2210003	Δεν εφαρμόζεται
29	MMIONIOMW0204	Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220003
30	MMIONIOMA0901	Παρακολούθηση επιπέδων ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από μικροπλαστικά, βαρέα μέταλλα και χλωριωμένους υδρογονάνθρακες (PCBs, DDTs, κτλ.) και της βιοσυσσώρευσης της στον οργανισμό της φώκιας.	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220003
31	MMIONIOMS0101	Γενετική ανάλυση (α) ατόμων φώκιας και (β) διερεύνηση των ειδών δίαιτας του είδους μέσω μοριακής γενετικής	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220003
32	MMIONIOMG0104	Αξιολόγηση και εφαρμογή εργαλείων διακυβέρνησης της αλιείας για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της προστατευόμενης περιοχής του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
33	MMIONIOMW9903	Αξιολόγηση του Εθνικού Πάρκου Ιονίου σύμφωνα με τα κριτήρια της IUCN Green List	Σύνολο του ΘΠΙ	

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ Λευκάδας που σχετίζεται με το μέτρο
34	MMIONIOMS0201	Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
35	MMIONIOMF0201	Αποκατάσταση λιβαδιών Ποσειδωνίας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
36	MMIONIOMI0401	Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
37	MMIONIOME0106	Εθνικό πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης της κίνησης των σκαφών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
38	MMIONIOME0107	Στρατηγική μελέτη αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών μαρίνων και λιμένων.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
39	MMIONIOMW9904	Ανάπτυξη Στρατηγικής για την Αποκατάσταση της Φύσης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου σε συμφωνία με τις αρχές του IUCN (rewilding)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
40	MMIONIOMG0105	Ανάπτυξη στρατηγικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων στις γειτονικές περιοχές του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου από τη μετατόπιση της αλιευτικής προσπάθειας της μηχανότρατας	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δεν εφαρμόζεται
41	MMIONIOMW9905	Σχέδιο Επιστημονικής Παρακολούθησης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003
42	MMIONIOMN0201	Προσαρμογή ειδών και οικότοπων στην κλιματική αλλαγή	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δεν εφαρμόζεται
43	MMIONIOMW9906	Κατάρτιση Προσωπικού Φορέων Διαχείρισης και Πρόγραμμα παρακολούθησης.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220003

Στις παραγράφους, που ακολουθούν, παρουσιάζονται τα προτεινόμενα από την παρούσα ΕΠΜ μέτρα διαχείρισης για το σύνολο της αρχικώς μελετηθείσας σΠΠΒ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά

και τη δημόσια διαβούλευση της ΕΠΜ. Για τα Μέτρα που αφορούν (και) στο θαλάσσιο χώρο γίνεται συσχέτιση και με τα μέτρα του ΘΠΙ.

5.3.3.2 MMELBA22203CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων

Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα απευθύνονται σε αγρότες και μέσω αυτών επιδιώκεται η εναρμόνιση - αξιοποίηση των γεωργικών πρακτικών με το φυσικό περιβάλλον με σκοπό τόσο την προστασία του τελευταίου, όσο και τη βελτίωση της γεωργικής γης και των καλλιεργειών μέσω αειφορικών πρακτικών που προάγουν την γονιμότητα του εδάφους, την ορθολογική χρήση των εισροών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τόσο στην υγεία των αγροτών όσο και στην ποιότητα των προϊόντων. Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα είναι συχνά σχεδιασμένα για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες, με σκοπό να δώσουν λύση ή και να δημιουργήσουν πρότυπα για καλές πρακτικές με βάση τις τοπικές ανάγκες, στις υπάρχουσες κάθε φορά συνθήκες.

Για την εφαρμογή ενός αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος πρέπει να υπάρχει κατάλληλη μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη για την εφαρμογή του προγράμματος και να προτείνει τις δράσεις που θα εφαρμοστούν, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η γεωργία ως δραστηριότητα ασκεί θετικές αλλά και αρνητικές επιδράσεις στο οικοσύστημα. Στόχος του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος είναι η μείωση των αρνητικών επιδράσεων της γεωργικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα της υπεράντλησης υδάτων, της απορροής λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, του εμπλουτισμού με φερτά υλικά λόγω διάβρωσης των γεωργικών εδαφών.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων μπορεί να διερευνηθεί η χρήση νέων γεωργικών πρακτικών, η τροποποίηση των τρεχόντων γεωργικών πρακτικών, η υιοθέτηση νέων ποικιλιών ή καλλιεργειών καλύτερα προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες, ή συνδεδεμένων με την τοπική αγορά. Παράλληλα μπορεί να γίνει χρήση νέων τεχνολογιών στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, με στόχο μεταξύ άλλων την διαδραστικότητα των ενεργειών, την καταγραφή και την χρονική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και την ενεργοποίηση των αγροτών προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης της καταγραφής και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας του εδάφους, της βελτιστοποίησης της χρήσης των εισροών και την βελτιστοποίηση της ποιότητας.

Το έργο θα υλοποιηθεί σε 2 φάσεις:

Στην πρώτη φάση θα γίνει καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και διαβούλευση με τους αγρότες για τον καθορισμό των στόχων και των μεθόδων. Αποτέλεσμα αυτής της φάσης θα είναι η μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα που θα υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ για να ενταχθεί στο επόμενο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η δεύτερη φάση θα είναι η εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.

Η εκπόνηση της μελέτης για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα θα διαρκέσει 24 μήνες. Η υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ υπολογίζεται σε 12 μήνες. Η εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι συνήθως 6ετής.

Ενδεικτικά μέτρα, που μπορούν να υιοθετηθούν, περιλαμβάνουν:

- πλήρη αποκλεισμό της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στην καλλιέργεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μηχανική καταπολέμηση ζιζανίων, με εφαρμογή μίας ή περισσοτέρων από τις

ακόλουθες μεθόδους: κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστον τα 3 cm, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα και βοτάνισμα.
- εφαρμογή στοχευμένης λίπανσης καθ' όλη τη διάρκεια του βλαστητικού κύκλου
- απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών φυτικών ειδών από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (π.χ. ακακία, ψευδοακακία και διάφορα ποώδη είδη)
- διαχείριση με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων ιθαγενών δένδρων και θάμνων της περιοχής και φυτοφρακτών
- απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης.
- απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων.
- παραμονή ασυγκόμιστης παραγωγής σε ποσοστό 15% σε επίπεδο συνολικής έκτασης που εντάσσεται στο καθεστώς, μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- δημιουργία εκτάσεων 3% του αγροτεμαχίου, όπου θα γίνεται καλλιέργεια ψυχανθών η οποία δεν θα συγκομίζεται μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- διατήρηση του 10% της έκτασης ακαλλιέργητο σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή και τεμαχίου, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η έκταση προτείνεται όπως διατηρείται σε μέρη γειτνίασης με επιφανειακά ύδατα, όχθες και ξερολιθιές όπου υπάρχουν.
- εμπλουτισμός του εδάφους με ενσωμάτωση κομπόστ κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Φεβρουαρίου
- απαγόρευση βόσκησης για τετράμηνη περίοδο (15 Φεβρουαρίου – 15 Ιούνιου κάθε έτους)
- παροχή κινήτρων για διατήρηση πληθυσμών σε παραδοσιακές φυλές ζώων
- παροχή κινήτρων για μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία
- προώθηση της διατήρησης της μωσαϊκότητας του αγροτικού τοπίου και των αγροδασικών συστημάτων.

5.3.3.3 MMELBA22203CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4351/2015. Στη σύνταξη των διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, για λόγους ενιαίας διαχείρισης περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις, που μπορούν να διατεθούν για χρήση τη βόσκηση, υπό τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας» όπως ισχύει, η βοσκή εντός βοσκήσιμων γαιών, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015 και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται βάσει **Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης (ΔΣΒ)** της περιοχής, όπου ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων.

Με την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 150215/2025 (ΦΕΚ 3018/Β/18-6-2025) ανατέθηκε η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για όλες τις περιφέρειες της χώρας στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

Η «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων» και αφορά στην εκπόνηση Διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας. Ειδικότερα, το Έργο αφορά στη σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, οι οποίες θα έχουν ως επιδίωξη την αειφορική αξιοποίηση τους, προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η πλήρης και αντικειμενική απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών σε πανελλαδική κλίμακα με σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να γίνει ο χωρικός προσδιορισμός, να είναι γνωστή η ακριβής επιφάνειά τους, η αξιόπιστη εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας τους, η λιβαδική κατάσταση και να καταστεί δυνατή η διαίρεσή τους σε λιβαδικές μονάδες, οι οποίες θα κατανεμηθούν στη συνέχεια στους κτηνοτρόφους, ούτως ώστε να εξατομικευτεί η χρήση τους. Επιπλέον, καθορίζονται τα έργα υποδομής και οι βελτιώσεις βλάστησης που θεωρούνται απαραίτητες για την ανάπτυξη των βοσκήσιμων γαιών και την αύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους. Το Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης (ΔΣΒ.) ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό του κόστους ανάπτυξης και την οργάνωση της διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών και του ζωικού κεφαλαίου.

Ειδικά για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

Τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012, όπως ισχύει, καθώς και **ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές** και επεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

Κατά την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ) η ΜΔΠΠ θα πρέπει να συνεργαστεί, να παράσχει στοιχεία και να γνωμοδοτήσει σχετικά. Από τα αποτελέσματα των ΔΣΒ θα προκύψουν οι θεσμικές ρυθμίσεις για την άσκηση της βόσκησης στην περιοχή.

Το κόστος υλοποίησης των ΔΣΒ δεν επιβαρύνει άμεσα τις δράσεις του παρόντος ΣΔ αλλά σε αυτά θα πρέπει να ληφθούν **υπόψη οι ειδικότερες απαιτήσεις, που θα θέσει η ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία παροχής στοιχείων και γνωμοδότησης.**

Στα ΣΔΒ της περιοχής θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται από τη βόσκηση.

Για την ολοκλήρωση των ΔΣΒ και την τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ απαιτείται η υλοποίηση του Μέτρου «Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

5.3.3.4 MMELBA22203CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4351/2015 ΔΣΒ έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την αειφορική διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών, όμως απαιτούν σημαντική πληροφορία και εξειδίκευση προκειμένου να διασφαλίζουν και την απαιτούμενη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτήν την ανάγκη καλύπτει το παρόν μέτρο, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του μέτρου «Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί η σχέση μεταξύ της άσκησης της βόσκησης και της αφθονίας σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. Ο καθορισμός αυτών των παραμέτρων και σχέσεων θα

οδηγήσει στον καθορισμό συγκεκριμένων προδιαγραφών για την άσκηση τη βόσκησης κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στα ΔΣΒ. Οι συγκεκριμένες οδηγίες θα αφορούν το είδος και το πλήθος των ζώων καθώς και την εποχικότητα και τη διάρκεια της άσκησης της βόσκησης (ή αντίθετα την παύση της) ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι.

Κατά την εκπόνηση των **ΔΣΒ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, σε τμήματα των οποίων εκτείνεται **η ΠΠ**, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- η αποτροπή υποβάθμισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των δομών και λειτουργιών των οικοσυστημάτων και των οικολογικών απαιτήσεων των ειδών.
- η βελτίωση και ανόρθωση των λιβαδικών οικοσυστημάτων με στόχο τη βελτίωση της διατήρησης ειδών ορνιθοπανίδας αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων
- η αποτροπή της βόσκησης περιοχών όπου φύονται τα προστατευόμενα φυτικά είδη της ΠΠ και δη οι πληθυσμοί της ***Arenaria leucadia***
- οι κατευθύνσεις της ΕΕ για την προστασία του ΤΟ 2250* (Picchi S. 2008. Management of Natura 2000 habitats. **2250** *Coastal dunes with Juniperus spp. European Commission)
- οι πρόνοιες του ΕΣΔ για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250 *Θίνες των παραλίων με Juniperus spp. (ΦΕΚ 3723/Β/2021).
- οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται (1240, 2250, 5420).
- οι τεχνικές προδιαγραφές της ΚΥΑ 1058/71977/03.07.17
- οι Τεχνικές Προδιαγραφές Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αναμένεται να εκδοθούν από το ΥΠΕΝ (Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής), με σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών και τύπων οικοτόπων και κατ' επέκταση της βιοποικιλότητας των περιοχών αυτών, όπως το προστατευτικό πλαίσιο ορίζει μέσα από τα ΠΔ προστασίας των περιοχών Natura 2000
- οι περιοχές στις οποίες παρατηρείται υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω της βόσκησης.
- το γεγονός ότι η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης ενδέχεται να οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις λόγω οικολογικής διαδοχής και σε αλλαγές στη χλωριδική σύνθεση ΤΟ.
- η βόσκηση αποτελεί μέτρο διαχείρισης των Καλαμιώνων (72Α0)

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Περιφέρειας Ιονίων νήσων (ΦΕΚ 16 /ΑΑΠ/2019), το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής GR2240002 εντοπίζεται σε ζώνη Ανάπτυξης της Κτηνοτροφίας. Στο σχέδιο βόσκησης θα πρέπει να δοθούν σαφείς κατευθύνσεις για την προστασία και διατήρηση των ΤΟ 8210 και 9450 του προστατευτέου αντικειμένου, που πλήττονται κυρίως από τη βόσκηση αιγών.

Η υλοποίηση του μέτρου θα έχει ως **παραδοτέο Τεχνική Έκθεση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω** και θα προσδιορίζει τα μέτρα διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης εντός ΠΠ κατά τρόπο, που να αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

5.3.3.5 MMELBA22203CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα

Στο Σχέδιο Ανάπτυξης Δικτύου 2026 – 2030 του ΔΕΔΔΗΕ προβλέπονται έργα ενταγμένα στο πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ ή RRF), που αφορούν στην αντικατάσταση γυμνών αγωγών του εναερίου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας με περιβεβλημένους αγωγούς ή συνεστραμμένα καλώδια, την εγκατάσταση μονωτικών περιβλημάτων,

καθώς και την υπογειοποίηση ή μετατόπιση του δικτύου σε δασικές περιοχές. Τα υπόψη έργα θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την αξιοπιστία του δικτύου, όπως μετριούνται από τους δείκτες ποιότητας παρεχόμενης ενέργειας SAIDI (διάρκεια διακοπών ανά πελάτη) και SAIFI (συχνότητα διακοπών ανά πελάτη), ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των δασών και της άγριας ζωής.

Στο ανωτέρω πλαίσιο προτείνεται η υπογραφή Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ ΜΔΠΠ και ΔΕΔΔΗΕ για τη σταδιακή υπογειοποίηση του εναέριου δικτύου αρχικά εντός ΠΠ.

Επίσης, ως προς του δίκτυο του ΑΔΜΗΕ, η ΜΔΠΠ θα πρέπει να υποδείξει τα τμήματα των γραμμών του δικτύου στα οποία θα πρέπει να αυξηθεί η ορατότητα των γραμμών μεταφοράς, επιτρέποντας στην ορνιθοπανίδα να τις αποφεύγει. Προτείνεται η εγκατάσταση εμφανώς ορατών **σημαντήρων** υψηλής αντίθεσης (άσπρο/μαύρο) στους αγωγούς μεταφοράς.

Το μέτρο αποσκοπεί στη μείωση της θνησιμότητας ειδών ορνιθοπανίδας και θα έχει θετικές επιπτώσεις στα ευάλωτα στην ηλεκτροπληξία και πρόσκρουσα είδη τα οποία είναι: *Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Coturnix coturnix, Ciconia ciconia, Pelecanus crispus, Buteo buteo, Circaetus gallicus, Gallinago gallinago, Limosa limosa, Phoenicopterus roseus, Tringa totanus, Mareca penelope* ενώ κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό και για την προστασία της νέας αποικίας πελεκάνων, που εντοπίστηκε στην ΠΠ.

5.3.3.6 MMELBA22203CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

Η μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου και των προβλημάτων, που αυτός προκαλεί στους θαλάσσιους οργανισμούς, και ιδιαίτερα στα κητώδη, παρακολουθείται στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ και γίνεται στο πλαίσιο των εργασιών του περιγραφέα D11. Ο Περιγραφέας 11 περιλαμβάνει, δύο κύρια κριτήρια, το Κριτήριο D11C1 που μελετά τη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης και το Κριτήριο D11C2 που αφορά στη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης.

Σύμφωνα με την ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (**ΚΠΚ)** όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.
- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον

Πρόσφατα (6/2025) ολοκληρώθηκε από το ΕΛΚΕΘΕ η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας βάσει του περιγραφέα D11. Η αξιολόγηση για τον Περιγραφέα D11-Υποθαλάσσιος Θόρυβος έγινε σε πέντε θαλάσσιες περιοχές (**Marine Reporting Units, MRUs**) των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων (Αδριατική, Ιόνιο, Λεβαντινή, Βόρειο Αιγαίο, Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο), με βάση τα δύο κύρια κριτήρια που αναφέρονται στην Απόφαση 2017/848/ΕΕ:

- D11C1 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων και
- D11C2 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης, δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων.

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε δεδομένα που συλλέχθηκαν και αριθμητικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν/εφαρμόστηκαν την 6ετία 2018-2023.

Εννέα (9) είδη θαλάσσιων θηλαστικών (οκτώ είδη κητωδών και ένα είδος φώκιας) και ενός ερπετού με μόνιμους πληθυσμούς στις Ελληνικές θάλασσες επιλέχθηκαν ως είδη ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση και των δύο κριτηρίων: φυσητήρας (*Physeter macrocephalus), ζιφιός (Ziphius cavirostris), πτεροφάλαινα (Balaenoptera physalus*), ζωνοδέλφινο (*Stenella coeruleoalba*), ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*), σταχτοδέλφινο (*Grampus griseus*), φώκαινα (*Phocoena phocoena*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), και η θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*).

Όσον αφορά στη βραχυχρόνια έκθεση στον παλμικό θόρυβο (εκρήξεις), οι περιοχές (MRUs) που βρέθηκαν σε **μη-ΚΠΚ το 2020** ήταν **το Ιόνιο για το κοινό δελφίνι (Delphinus delphis),** η Λεβαντινή (για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*) και το Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για την *Caretta caretta*), ενώ το 2022 ήταν η Λεβαντινή (για *Caretta caretta*) και το Βόρειο Αιγαίο (για τη φώκαινα *Phocoena phocoena*). Αντίστοιχη αξιολόγηση για τις σεισμικές έρευνες δεν ήταν δυνατή λόγω έλλειψης δεδομένων σε ημερήσια βάση. Όσον αφορά στη μακροχρόνια έκθεση (ένα έτος) στον παλμικό θόρυβο, όλες οι MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη σημασία συγκεκριμένων προστατευόμενων ειδών ενδιαφέροντος και των αντίστοιχων ενδιαιτημάτων (πληθυσμοί φυσητήρα (*Physeter macrocephalus*) και ζιφιού (*Ziphius cavirostris*) στην Ελληνική Τάφρο στις *MRUs του Ιονίου* και της Λεβαντινής), τη διαδικασία αξιολόγησης για τον παλμικό θόρυβο και τις σχετικές οριακές τιμές για την μακροχρόνια έκθεση, **προτείνεται μείωση της οριακής τιμής του 10% σε επίπεδο που θα συμφωνηθεί με το ΥΠΕΝ.**

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου D11C2 χρησιμοποιήθηκαν: i) ένα αριθμητικό υπολογιστικό μοντέλο για την εκτίμηση του θορύβου ναυσιπλοΐας, και ii) δεδομένα από μετρητικούς σταθμούς του ΕΛΚΕΘΕ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων. Το κριτήριο αξιολογήθηκε σε σχέση με τις διαταραχές συμπεριφοράς (behavioural distrurbance) και την απόκρυψη ήχων ενδιαφέροντος και μείωση χώρου επικοινωνίας (masking) για δύο μήνες του 2023 (Ιανουάριο και Ιούλιο), για τους οποίους αναμένονται τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου. Καμία MRU δεν βρέθηκε με βεβαιότητα σε μη-ΚΠΚ. Ειδικότερα, όσον αφορά στις διαταραχές συμπεριφοράς, **το Ιόνιο βρέθηκε σε μεταβατική κατάσταση (μικρή άνοδος των ηχητικών επιπέδων χαρακτηρίζει την MRU ως μη-ΚΠΚ)** για τους πληθυσμούς **του φυσητήρα, του ζιφιού και του ζωνοδέλφινου**, ενώ οι άλλες MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Όσον αφορά στην απόκρυψη, παρόλο που οι οριακές τιμές βρέθηκε να υπερβαίνονται σε τρεις **MRUs, στο Ιόνιο (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου, του κοινού δελφινιού, του σταχτοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας),** στη Λεβαντινή (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας) και στο Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για τους πληθυσμούς του φυσητήρα, του ζιφιού , του ζωνοδέλφινου και του σταχτοδέλφινου), οι χαμηλές συχνότητες στις οποίες έγινε η αξιολόγηση (ζώνη των 125 Hz), σε σχέση με τις συχνότητες εκπομπής ήχων και επικοινωνίας των ειδών ενδιαφέροντος, δεν επιτρέπει την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η υπέρβαση των οριακών τιμών στην περίπτωση της

απόκρυψης για τον πληθυσμό του κοινού δελφινιού στο Ιόνιο βρέθηκε να είναι σημαντική (το ποσοστό που επηρεάζεται από τον θόρυβο είναι υπερδιπλάσιο της οριακής τιμής). Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι, στον επόμενο κύκλο της ΟΠΘΣ, εκτός από τις ζώνες συχνοτήτων στα 63 Hz και στα 125 Hz, είναι απαραίτητο να γίνει αξιολόγηση και για μία ζώνη συχνοτήτων με υψηλότερη κεντρική τιμή, π.χ., τουλάχιστον 500 Hz.

Για τη διαχείριση του θορύβου η **ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 (ΦΕΚ 1672/Β/2024)** «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» αναφέρει ως υφιστάμενα μέτρα τα:

- Δημιουργία, συντήρηση και ανανέωση Εθνικού Αρχείου Παλμικού Θορύβου (EL-INR, Hellenic Impulsive Noise Registry) για την καταγραφή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που παράγουν υποθαλάσσιο παλμικό θόρυβο.
- Μέτρα μετριασμού των επιπέδων υποθαλάσσιου θορύβου που παράγονται κατά τη διαδικασία γεωφυσικών ερευνών για υδρογονάνθρακες (σεισμικών ερευνών) και σχετικά μέτρα προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών. Τα υπάρχοντα μέτρα ακολουθούν τις οδηγίες της ACCOBAMS (Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area - Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού) για ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και όχλησης των θαλάσσιων θηλαστικών από σεισμικές έρευνες και τις οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ανθρωπογενούς θορύβου σε κητώδη.
- Μη υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας (Marine Environment Protection Committee, MEPC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization, IMO) για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου από την **εμπορική ναυτιλία** ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή (MEPC.1/Circ.906, 22.08.2023). Σε κάθε περίπτωση, τα εκάστοτε σχετικά μέτρα θα εφαρμόζονται μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Η εν λόγω ΥΑ ως Νέα Μέτρα αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σύμφωνα με τα εκάστοτε μέτρα μετριασμού που υιοθετεί η Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ).

2. Η δημιουργία ενός θαλάσσιου αρχείου θορύβου για την καταγραφή δραστηριοτήτων που προκαλούν θόρυβο στο χώρο και στο χρόνο.

3. Συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ), Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) κλπ.) με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό τη λήψη των απαραίτητων μέτρων προς αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες (**κυρίως η εκπομπή παλμικού θορύβου από sonars κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων, αλλά και η καταστροφή ανευρεθέντων μη διαρραγέντων εκρηκτικών υλών/πυρομαχικών**) σε αντιπροσωπευτικά θαλάσσια είδη.

4. Ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.

5. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου που θα θεσπίζει τα επιτρεπόμενα όρια του υποθαλάσσιου θορύβου αναφορικά με την ανάπτυξη/αδειοδότηση εγκαταστάσεων υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά/ φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ.), καθώς και των διαδικασιών και των καθεστώτων ελέγχου τους.

6. **Θέσπιση εθνικού συστήματος παρακολούθησης υποθαλάσσιου θορύβου με έμφαση σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές**.

7. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου με το οποίο θα θεσπίζονται επιτρεπόμενα όρια και μέτρα μετριασμού για την προστασία αντιπροσωπευτικών θαλάσσιων ειδών κατά την παραγωγή υποθαλάσσιου θορύβου σε κάθε είδους ανθρωπογενούς δραστηριότητας που περιλαμβάνει: Α) Γεωφυσικές έρευνες στα πλαίσια εργασιών για τον εντοπισμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, Β) εργασίες οδήγησης-έμπηξης πασσάλων, Γ) χρήση εκρηκτικών, Δ) εργασίες εκσκαφών, βυθοκορήσεων και εκτέλεσης διερευνητικών γεωτρήσεων στα πλαίσια υποθαλάσσιων γεωτεχνικών ερευνών, στο θαλάσσιο περιβάλλον που παράγουν συνεχή θόρυβο κατά τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με τον IMO, η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μία από τις κύριες πηγές υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου (Underwater Radiated Noise – URN), ο οποίος έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε κρίσιμες λειτουργίες για ένα ευρύ φάσμα θαλάσσιων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων ειδών. Η μείωση ταχύτητας είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου. Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή χρήση της έλικας από τους ναυτικούς, χρησιμοποιώντας την σωστή ταχύτητα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και το βάθος στο οποίο λειτουργεί η έλικα. Η τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας του σκάφους, όπως η ρύθμιση του trim, η μείωση της ταχύτητας ή η αλλαγή της κατανομής του βάρους, μπορεί μερικές φορές να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της σπηλαίωσης, αλλά μπορεί να μην εξαλείψει εντελώς το πρόβλημα. **Σχετικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου, που προβλέπει η Υπουργική Απόφαση οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024**.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMC0201 Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου, το οποίο αφορά σε ευρύτερες θαλάσσιες ζώνες.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.7 MMELBA22203CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων

Η χωροθέτηση των υδατοδρομίων να γίνεται κατόπιν ΕΟΑ όπου θα έχουν μελετηθεί, επικαιροποιηθεί και αποτυπωθεί οι θαλάσσιες περιοχές κίνησης και ενδιαίτησης της θαλάσσιας χελώνας και γενικά των ειδών της προστατευόμενης υδρόβιας πανίδας. Η έκταση, που θα καταλαμβάνουν και ο αριθμός των υδροπλάνων, που θα διακινούνται ή που θα σταθμεύουν, να είναι περιορισμένος στο ελάχιστο δυνατό.

Η ΕΟΑ θα περιλαμβάνει ειδικότερα μέτρα ώστε κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων να αποτρέπεται η όχληση ή/και η πρόσκρουση με είδη υδρόβιας ορνιθοπανίδας, που ενδιαιτούν στις παρακείμενες υγροτοπικές ζώνες ΖΠΦ των λιμνοθαλασσών της Λευκάδας

Κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων εντός ΠΠ, ο υπεύθυνος λειτουργίας του υδατοδρομίου, ο οποίος μεταξύ άλλων θα μεριμνά για την ενημέρωση του γραφείο Διαχείρισης Επιβατικής & Τ/Κ Κίνησης και θα διασφαλίζει ότι ο υδατοδιάδρομος θα είναι κατάλληλος και ασφαλής για την κίνηση των υδροπλάνων (ελεύθερος από λοιπά σκάφη και αντικείμενα), θα διασφαλίζει ότι είναι ελεύθερος και από την παρουσία θαλάσσιων χελωνών και ειδών υδρόβιας πανίδας.

Το προτεινόμενο Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.8 MMELBA22203CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών

παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων**, τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που

επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Επίσης, στην ΠΠ επιτρέπονται τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και σήμανσης των υφιστάμενων **μονοπατιών** με τις **αντίστοιχες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών** κατόπιν εγκεκριμένου **Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών** και εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής.

Η επίσκεψη και τουριστική αξιοποίηση των παραλιών χρήζουν ρύθμισης. Απαιτείται προσδιορισμός μέγιστου αριθμού επισκεπτών, κάλυψης με έπιπλα θαλάσσης, αριθμού πρόχειρων εγκαταστάσεων εστίασης (καντίνες), κλπ., προκειμένου να μετριαστούν οι ανθρωπογενείς οχλήσεις στα παράκτια αμμοθινικά οικοσυστήματα κ.α.

Ομοίως, στο θαλάσσιο χώρο απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών, των πλοιαρίων αναψυχής και παρατήρησης φωκών και χελωνών. Το ΕΣΔ για τη μεσογειακή φώκια (ΦΕΚ 5100/Β/2024) αναφέρει την ανάγκη εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας και διακίνησης σκαφών και επισκεπτών στις περιοχές του συμπλέγματος των νησίδων Φορμίκουλες στο εσωτερικό Ιόνιο.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με την παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων

- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την πρόσβαση σε αμμοθινικά συστήματα από λουόμενους
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.)
- την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών
- την ιππασία στις αμμοθίνες

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.
- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με:

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού, καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας αφορά και στο χερσαίο και στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Διαδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος / Δίκτυο μονοπατιών**

Η ορθή διάταξη του δικτύου μονοπατιών μιας προστατευόμενης περιοχής είναι το μέσο που βοηθά στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και αναψυχή, ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, συγκρατώντας τους επισκέπτες και μετριάζοντας τις οχλήσεις σε συγκεκριμένη περιοχή. Κατά μήκος των μονοπατιών θα πρέπει να δίνονται σαφείς πληροφορίες με πινακίδες που θα δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εξεταστεί και η δυνατότητα διακίνησης επισκεπτών με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα (όπως ποδήλατα κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών θα εξεταστεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου **δικτύου μονοπατιών και διαδρομών** ερμηνείας περιβάλλοντος το οποίο θα περιλαμβάνει κατά περίπτωση εργασίες: α) συντήρησης του υπάρχοντος δικτύου και β) εργασίες διάνοιξης νέων διαδρομών εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για την σύνδεση ή συμπλήρωση του υπάρχοντος δικτύου.

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να λαμβάνονται υπόψη:

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία της περιοχής, που πρέπει να αναδειχθούν καθώς και εκείνα που πρέπει να προστατευτούν.
- Οι υφιστάμενες διαδρομές και ο βαθμός ανάδειξης και προστασίας, που παρέχουν. Σε περίπτωση που κάποιες διαδρομές διέρχονται από ευαίσθητα οικοσυστήματα θα πρέπει να καταργηθούν και να προταθούν εναλλακτικά σενάρια.
- Η διαφοροποίηση του μήκους των μονοπατιών μέσα στην προστατευόμενη περιοχή ώστε να εξυπηρετεί το σύνολο των επισκεπτών αναλόγως της ηλικιακής διάρθρωσης και των ειδικών ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων τους
- Η ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και των ιδιαίτερων στοιχείων της με ταυτόχρονη περιβαλλοντική εκπαίδευση και πληροφόρηση των επισκεπτών.
- Η χάραξη ειδικών διαδρομών προσβάσιμων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Η χάραξη διαδρομών για διακίνηση των επισκεπτών με ποδήλατα

- **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

- **Διαμόρφωση θέσεων αναψυχής – ανάπλαση χώρων**

Η ανάπτυξη χώρων ανάπαυσης και θέας ενδείκνυται για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και πεζοπορίας. Τονίζεται ότι οι αναγκαίες διαρρυθμίσεις του χώρου και η κατασκευή των απαραίτητων έργων θα πρέπει να είναι περιορισμένες σε έκταση και αριθμό, προσεγμένες και προσαρμοσμένες, όσο το δυνατό περισσότερο, στο φυσικό περιβάλλον. Σε προσεκτικά επιλεγμένες θέσεις, προτείνεται να κατασκευαστούν ξύλινα ή πέτρινα παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια ή κάποιες λιθόδμητες κατασκευές, με παράλληλη πρόβλεψη για κάδους απορριμμάτων.

- **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων

- **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης σημαντικών ειδών υδρόβιας πανίδας όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

1. Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.

2. Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια

3. Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η αετοσανίδα, η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.

4. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.

5. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

Σχετικά είναι τα Μέτρα του ΘΠΙ:

ΜΜΙΟΝΙΟΜF0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας.

ΜΜΙΟΝΙΟΜF0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο του Μέτρου θα γίνει προσδιορισμός των όρων και των προϋποθέσεων για την άσκηση αναψυχικών και τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου, που θα αφορούν: την έκταση και ένταση των δραστηριοτήτων, τις συνθήκες πρόσβασης και τις απαιτούμενες διαμορφώσεις, τις δραστηριότητες καθαριότητας και τον τύπο τους, καθώς και τη χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων και άλλων υποδομών.

ΜΜΙΟΝΙΟΜΕ0102 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη. Το μέτρο περιλαμβάνει: 1 Τεχνοοικονομική μελέτη - Καθορισμό περιοχών δραστηριότητας, προσδιορισμός περιορισμών (π.χ. αριθμός σκαφών, ωράριο, απόσταση από τα άτομα). (1ο έτος) 2. Εκπαίδευση οδηγών και επιχειρήσεων σε καλές πρακτικές και περιβαλλοντική υπευθυνότητα 3. Δημιουργία μηχανισμού αδειοδότησης, ελέγχου και επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.9 MMELBA22203CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο, που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβοληµένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12] σε διάφορες ΠΠ στην Αττική και στο Ιόνιο.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και **τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας.**

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"*12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της Pinna nobilis: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της Pinna nobilis, μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού*"

"*17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120* από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση*".

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOME0101 Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.10 MMELBA22203CF0303 Επείγουσες ενέργειες σήμανσης

Η σήμανση περιοχών του ΠΠ θα γίνει ύστερα από τη μελέτη που προβλέπεται στο Μέτρο «Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων». Μέχρι την εκπόνηση της μελέτης απαιτείται άμεσα η σήμανση των ζωνών της νήσου Φορμίκουλας κατά τα διαλαμβανόμενα στο ΦΕΚ 953/Δ/2024.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.11 MMELBA22203CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022, Hardesty et al., 2021).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή, καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του

αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,

- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Στο Δήμο Λευκάδας, που είναι μέλος του Δικτύου Μπλε Δήμων, λειτουργεί 1 Σταθμός Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων στο λιμάνι της Λυγιάς που έχει συμβάλλει στη συλλογή 19.870τμχ. ανακυκλώσιμων υλικών και 210kg αλιευτικών εργαλείων (2020-2023) και έχουν υλοποιηθεί 5 διευρυμένες δράσεις υποβρύχιων και παράκτιων καθαρισμών.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).

- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).

- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.

- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.

- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία, που έχει αποκτηθεί από τους ΟΤΑ αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων

- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική

- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.

- Οι χερσαίοι καθαρισμοί δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων

- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει:

- Αποκατάσταση ενδιαιτήματος της **Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων, **απομάκρυνση σκουπιδιών και άλλων υλικών**

- Δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

Ο συστηματικός καθαρισμός από **εγκαταλειμμένα αλιευτικά εργαλεία** προβλέπεται επίσης, στο ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο ΕΣΔ για το ρινοδέλφινο (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMF0301 Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.12 MMELBA22203CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Όπως αναφέρθηκε στο Μέτρο MMELBA22203CF080, **ο Δήμος Λευκάδας** διατηρεί 1 Σταθμό Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων. Προτείνεται η δημιουργία σχετικών υποδομών και σε άλλα αλιευτικά καταφύγια. Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει το Δήμο.

5.3.3.13 MMELBA22203CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από το μέτρο ***Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων***. Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[4] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία
- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.14 MMELBA22203CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα, που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

[4] Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ' έτος)
- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMG0101 Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας

MMIONIOMG0102 Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.15 MMELBA22203CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το **μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος**, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.16 MMELBA22203CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και *Chrysophyceae* δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το

θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη. Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Στις Ελληνικές θάλασσες απαντούν περισσότερα από 250 εισβολικά είδη, ενώ στη θαλάσσια περιοχή του ΕΘΠΖ έχουν εντοπισθεί 4 είδη φυτικών οργανισμών (*Caulerpa racemosa, Ganonema farinosum, Lophocladia lallemandii και Halophila stipulacea*), 3 είδη ασπονδύλων (*Percnon gibbesi, Phallusia nigra, Pinctada radiata*) και 6 είδη ψαριών (*Siganus luridus, Enchelycore anatina, Sphoeroides pachygaster, Alepes djedaba, Lagocephalus sceleratus, Stephanolepis diaspros*).

Σύμφωνα με στοιχεία της Isea, που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης της ΕΠΜ, τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* που έχουν καταγραφεί στην περιοχή και δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120. Επιπλέον, το είδος *Halophila stipulacea* έχει καταγραφεί στην περιοχή σύμφωνα με τις επιτόπιες έρευνές της στην Άτοκο. Το *Pterois miles* έχει επιβεβαιωμένη παρουσία στη Ν. Φορμίκουλα, και την ευρύτερη περιοχή. Συγκεκριμένα, το είδος καταγράφηκε τόσο κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας της iSea στο πλαίσιο του προγράμματος REPOSIDONIA, (2 άτομα του είδους, Οκτώβριος, 2022), ενώ επιπλέον η εξάπλωση του *Pterois miles* δείχνει ότι εκτείνεται σε ολόκληρο το Ανατολικό Ιόνιο Πέλαγος (Dimitriadis et al., 2020, Kleitou et al., 2021)

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν

χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εισβολικών ειδών, θα προσδιορίσει τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων κ.α.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0302 Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών ειδών *Pterois miles, Siganus luridus και Siganus rivulatus,* πιλοτική εφαρμογή δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς των δράσεων

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.17 MMELBA22203CI0203 Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)

Το μπλε καβούρι ***Callinectes sapidus*** είναι ένα είδος με πολύπλοκο βιολογικό κύκλο και σημαντική οικολογική και οικονομική αξία. Προέρχεται από τις ακτές του δυτικού Ατλαντικού και του Κόλπου του Μεξικού, αλλά εδώ και πάνω από έναν αιώνα έχει εισαχθεί και εξαπλωθεί στη Μεσόγειο, αρχικά στη Γαλλία και αργότερα στο Αιγαίο και σε άλλες περιοχές, κυρίως μέσω νερών έρματος πλοίων. (Kevrekidis, et al, 2024).

Στη Μεσόγειο, το είδος εγκαταστάθηκε σταθερά από τη δεκαετία του 1950, όμως οι πληθυσμοί του παρουσίασαν διακυμάνσεις λόγω περιβαλλοντικών μεταβολών, όπως η κατασκευή του φράγματος του Νείλου. Από τις αρχές του 21ου αιώνα παρατηρείται νέα και ραγδαία αύξηση των πληθυσμών, που σχετίζεται πιθανότατα με την αύξηση της θερμοκρασίας της θάλασσας. Ως αποτέλεσμα, το μπλε καβούρι θεωρείται πλέον ένα από τα πιο επιτυχημένα και ανησυχητικά χωροκατακτητικά είδη της Μεσογείου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί στενά την εξάπλωση του μπλε καβουριού στη Μεσόγειο καθώς αναγνωρίζει την απειλή που μπορεί να προκαλέσει στη βιοποικιλότητα και στην εμπορική παραγωγή οστρακοειδών (Priority question for written answer P-002483/23).

Η Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο (GFCM) έχει ήδη δρομολογήσει ερευνητικό πρόγραμμα για τη βιώσιμη αξιοποίηση του μπλε καβουριού, με στόχο την κοινωνικοοικονομική βιωσιμότητα. Τα επιστημονικά αποτελέσματα του προγράμματος αναμένονται μέσα στο 2026 και θα καλύπτουν τόσο επιστημονικά όσο και διαχειριστικά ζητήματα. Αν και η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει αξιολόγηση κινδύνου για το μπλε καβούρι δεν το έχει εντάξει στον κατάλογο των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών σύμφωνα με τον Κανονισμό 1143/2014, γεγονός που θα ενεργοποιούσε πρόσθετα μέτρα αντιμετώπισης.

Το *Callinectes sapidus* απαντάται κατά μήκος των ακτών του Ιονίου στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των νησιών Κέρκυρας και Λευκάδας) Το C. sapidus έχει εισβάλει σε σημαντικό αριθμό εκβολών ποταμών, λιμνοθαλασσών και μεταβατικών υδάτων κατά μήκος ολόκληρης της παράκτιας ζώνης του Ιονίου Πελάγους στην Ελλάδα. Η εξάπλωση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, τόσο μέσω ενεργητικής (κολυμβητικής) διασποράς όσο και μέσω παθητικής μεταφοράς (νερά έρματος). Όσον αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις, αυτές σχετίζονται κυρίως με ζημιές στα αλιευτικά εργαλεία και δυσκολίες στη συγκομιδή ψαριών μέσα στις λιμνοθάλασσες. (Perdikaris et al., 2016).

Η διαχείριση του είδους είναι ιδιαίτερα δύσκολη, καθώς τα θαλάσσια οικοσυστήματα είναι άκρως συνδεδεμένα και η πλήρης εξάλειψη του καβουριού είναι πλέον ανέφικτη. Οι Giakoumi et al. 2019 πρότειναν 11 διαχειριστικές ενέργειες για τον έλεγχο, ανάμεσά τους, η φυσική (μηχανική) απομάκρυνση του είδους στα αρχικά στάδια εγκατάστασης. Ωστόσο, η εφαρμογή οποιασδήποτε από προτεινόμενες πολιτικές απαιτεί καλή γνώση του σύνθετου κύκλου ζωής και της αναπαραγωγικής στρατηγικής του είδους. Πρέπει να αποκτηθεί τεχνογνωσία για τον έλεγχο πληθυσμιακών εκρήξεων του είδους, ειδικά όταν αυτές ενέχουν σημαντικό κίνδυνο για κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες, όπως η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια σε τοπική κλίμακα, προκειμένου να περιοριστούν ή να μετριαστούν οι επιπτώσεις του.

Κατά συνέπεια, η γνώση του κρίσιμου σταδίου της αναπαραγωγής του μπλε καβουριού και ειδικότερα της χωροχρονικής και βαθυμετρικής κατανομής των ωοφόρων θηλυκών σε κάθε περιοχή εισβολής (λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, κόλπους κ.λπ.), αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη διαχειριστικών μέτρων που θα επιτρέψουν την παρέμβαση και πιθανή δραστική μείωση του αριθμού τους (Kevrekidis, et al, 2024).

Η Επιτροπή συστήνει στα κράτη-μέλη να **εφαρμόσουν ειδικά προγράμματα παρακολούθησης, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τον βιολογικό κύκλο του είδους και να αναπτύξουν στοχευμένα μέτρα διαχείρισης** (Priority question for written answer P-002483/23).

Υπό αυτή την προοπτική, προτείνεται μελέτη παρακολούθησης που θα παράσχει τη βασική γνώση για την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων και δράσεων με στόχο τον έλεγχο του μεγέθους και των πληθυσμιακών εξάρσεων του μπλε καβουριού μέσω στοχοποίησης του αναπαραγωγικού αποθέματος.

Στόχος της μελέτης - προγράμματος παρακολούθησης είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τον/τους πληθυσμό/ούς του είδους στην GR2240001 (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων). Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση ώστε να συλλεχθούν στοιχεία για την εξάπλωση του μπλε καβουριού.

5.3.3.18 MMELBA22203CI0204 Έρευνα για το ξενικό είδος Myocastor coypus (Μυοκάστορας)

Στην ΕΖΔ GR2240001 απαντάται ο **Μυοκάστορας (*Myocastor coypus*),** είδος που περιλαμβάνεται στον **Εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών** ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014.

Ο Μυοκάστορας (*Myocastor coypus*) είναι ένα ημιυδρόβιο τρωκτικό, που κατάγεται από τη Νότια Αμερική και έχει πλέον δημιουργήσει εισβολικούς πληθυσμούς στη Βόρεια Αμερική, την Ασία και την Ευρώπη. Στην Ελλάδα, από την πρώτη του καταγραφή το 1965, το είδος εξαπλώνεται γρήγορα, σχηματίζοντας μεγάλους πληθυσμούς σε βόρειες ηπειρωτικές περιοχές (Zevgolis et al., 2025). Θεωρείται σημαντική πίεση, καθώς διαταράσσει τα φυσικά οικοσυστήματα και αλλάζει τοπικά τη σύνθεση της χλωρίδας και της βλάστησης

Το είδος ζει στις όχθες ποταμών και λιμνών, σε κανάλια, υγροτόπους και έλη γλυκού, υφάλμυρου αλλά και σπανιότερα αλμυρού νερού. Είναι πολύ καλός κολυμβητής ενώ κινείται με άνεση και στην ξηρά. Αναζητεί την τροφή του κυρίως το βράδυ, ενώ την ημέρα αναπαύεται σε λαγούμια. Τρέφεται με τη υπέργεια βλάστηση καθώς και με ρίζες, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό απογυμνωμένες ασυνέχειες στο έδαφος, με αποτέλεσμα να κατακερματίζεται το ενδιαίτημα λοιπών ιθαγενών ειδών πανίδας ενώ ως ημιυδρόβιο είδος βαθμιαία καταστρέφει την υδρόβια βλάστηση. Επιπλέον, το γεγονός πως διατροφική του πηγή αποτελούν και αυγά πουλιών τα οποία εντοπίζει στις φωλιές που υπάρχουν στο έδαφος, ή σε καλαμιές ή στο νερό (επιπλέουσες) συνιστά σημαντική απειλή για τους αναπαραγώμενους πληθυσμούς ορνιθοπανίδας. Τέλος εν δυνάμει βιότοπος τροφοληψίας του συνιστούν και οι αγροτικές καλλιέργειες, όπως καλαμποκιού, ρυζιού, λαχανικών, σιταριού, κριθαριού, τις οποίες καταστρέφει.

Ο Μυοκάστορας τρέφεται καθημερινά με μεγάλες ποσότητες βλάστησης με αποτέλεσμα σημαντική μείωση της βιομάζας των υδρόβιων φυτών και υποβάθμιση της δομής της βλάστησης. Η απώλεια της φυτικής βλάστησης οδηγεί συχνά στην μετάπτωση των υγροτόπων σε ανοιχτό νερό με παράλληλη απώλεια των λειτουργιών τους. Παράλληλα, η τάση των ατόμων του είδους να σκάβουν τούνελ, φωλιές ή καταφύγια κατά μήκος όχθων, αναχωμάτων και καναλιών αποσταθεροποίηση των όχθων, διάβρωση εδαφών και υποχώρηση αναχωμάτων. Η διάβρωση οδηγεί όχι μόνο σε απώλεια γης αλλά και σε υποβάθμιση του οικοτόπου — μεταβάλλεται η υδρομορφολογία, μειώνεται η σταθερότητα του εδάφους,

Τέλος, οι άλλες που επιφέρει το είδος μπορεί να συνοδεύονται και από οικονομικές & κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς η καταστροφή βλάστησης και εδάφους υπονομεύει γεωργικές καλλιέργειες, υποδομές άρδευσης, αναχώματα, και μειώνει την ικανότητα του οικοσυστήματος να παρέχει οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως σταθεροποίηση εδαφών, ρύθμιση υδρολογίας, καταφύγιο άγριας ζωής κ.λπ.

Σε πρόσφατη μελέτη, η οποία βασίστηκε σε επιτόπιες έρευνες μεταξύ των ετών 2020 και 2023 χαρτογραφήθηκε η παρουσία του είδους στο γειτονικό ΕΠ Αμβρακικού και προσδιορίστηκαν περιοχές υψηλής συγκέντρωσης (hotspots) παρέχοντας κρίσιμα δεδομένα για τον σχεδιασμό στοχευμένων στρατηγικών διαχείρισης με στόχο τον μετριασμό των οικολογικών κινδύνων που προκαλεί αυτό το εισβολικό είδος του (Zevgolis et al., 2025).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το ότι η υφιστάμενη γνώση για την οικολογία του είδους στην ΠΠ είναι ανεπαρκής, προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης του πληθυσμού του μυοκάστορα στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση

στοιχείων αναφορικά με τον/τους πληθυσμό/ούς του είδους στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκεί στα αυτόχθονα είδη χλωρίδας και πανίδας συμπεριλαμβανομένης της ορνιθοπανίδας και τις τυχόν αναγκαίες δράσεις διαχείρισης των πληθυσμών τους είδους.

5.3.3.19 MMELBA22203CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*

Μια σημαντική απειλή που αντιμετωπίζουν τα δύο είδη νεροχελώνας *(Emys orbicularis, Mauremys rivulata*) της Προστατευόμενης Περιοχής είναι η παρουσία του εισβλητικού είδους νεροχελώνας *Trachemys scripta*. Το συγκεκριμένο είδος μπορεί να εκτοπίσει τα δύο αυτόχθονα είδη που εντοπίζονται στην ΠΠ. Σύμφωνα με και τους Στόχους, που έχουν τεθεί για την ΕΖΔ GR2240001 (ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985, ΦΕΚ 1807/Β/2023) για τα δύο είδη είναι «Αριθμός ατόμων *Trachemys scripta* = 0».

Η *Trachemys scripta περιλαμβάνεται στον Εκτελεστικό Κανονισμό* (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο (Λεγάκης & Μαραγκού, 2009) «*Δυστυχώς, για την Ελλάδα δεν έχουν γίνει εμπεριστατωμένες μελέτες για τα είδη που έχουν εισβάλει, για την έκταση των ζημιών που έχουν προκαλέσει και για τη λήψη μέτρων. Περιστασιακά γνωρίζουμε διάφορες περιπτώσεις, χωρίς όμως να είμαστε σίγουροι για τις επιπτώσεις τους. …. Από τα ερπετά μπορούμε να αναφέρουμε την περίπτωση της αμερικανικής νεροχελώνας Trachemys scripta, η οποία χρησιμοποιείται ως ζώο συντροφιάς και απελευθερώνεται πολύ συχνά σε μικρούς ή μεγάλους υγροτόπους. Η εισαγωγή αυτού του είδους έχει απαγορευτεί σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί δημιουργεί προβλήματα στους περισσότερους αυτόχθονες υδρόβιους οργανισμούς*»

Από τις 22 Δεκεμβρίου 1997 η ΕΕ απαγόρευσε την εισαγωγή του υποείδους *T. scripta elegans* (Κανονισμός 338/97/ΕΚ για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους). Η απαγόρευση είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση της *T. s. elegans* από άλλα υποείδη, όπως την *T. scripta scripta*, το οποίο επίσης εντοπίζεται πλέον στην Ελλάδα, ακόμη και σε μικρά νησιά, όπως η Ζάκυνθος, όπου έχουν καταγραφεί και τα δύο υποείδη να συνυπάρχουν στο ίδιο ενδιαίτημα (Urošević, Aleksandar, 2014). Ένα μεγάλο ενήλικο αρσενικό άτομο *T. s. scripta* παρατηρήθηκε στις 20 Αυγούστου 2014 στον γλυκού νερού δίαυλο κοντά στην παραλία Λίμνη Κεριού.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ισπανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος (2015), η σεξουαλική ωρίμανση επιτυγχάνεται στον τρίτο έως τέταρτο χρόνο ζωής. Η *T. scripta* επιδεικνύει σύνθετη ερωτοτροπική συμπεριφορά στο νερό. Το θηλυκό σκάβει συνήθως τη φωλιά στην όχθη ενός γλυκού υδάτινου σώματος ή σε παραλίες όπως στην Κόστα Ρίκα. Τα θηλυκά μπορεί να μετακινηθούν έως και 1,6 χιλιόμετρα για να βρουν κατάλληλο σημείο φωλιάσματος· η φωλιά σε σχήμα κανάτας έχει βάθος έως 12 εκατοστά. Το προσδόκιμο ζωής είναι περίπου 20 χρόνια στη φύση και 40 χρόνια σε αιχμαλωσία. Στη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή έχει καταγραφεί φυσική αναπαραγωγή της *T. scripta elegans* υπό μεσογειακές κλιματικές συνθήκες. Η *Trachemys scripta* είναι παμφάγο είδος και καταναλώνει μεγάλη ποικιλία φυτικού και ζωικού υλικού.

Ο καθορισμός φύλου στα έμβρυα *Trachemys* εξαρτάται από τη θερμοκρασία: χαμηλές θερμοκρασίες επώασης παράγουν μόνο αρσενικά, ενώ υψηλότερες θερμοκρασίες μόνο θηλυκά

(Wibbels et al. 1998, Godfrey et al. 2003, Ramsey, M. et al. 2009). Συνεπώς, η θερμοκρασία επώασης μπορεί να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την εισβολή του είδους σε μέρη της Ευρώπης, εάν παράγονται στη φύση νεοσσοί ενός μόνο φύλου. Ισχυρή θηλυκή προκατάληψη έχει εντοπιστεί σε δειγματοληψίες στη Γαλλία, πιθανώς αντικατοπτρίζοντας το γεγονός ότι η επώαση σε υψηλές θερμοκρασίες επιταχύνει την εκκόλαψη αλλά παράγει θηλυκά (Prévot-Julliard et al. 2007).

Οι χελώνες μπορούν να συλληφθούν με το χέρι ή μέσω διαφόρων παγίδων. Πλωτές σανίδες που χρησιμοποιούνται από τις χελώνες για ηλιοθεραπεία είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές όταν διαθέτουν παγίδες με δόλωμα από πάνω. Ειδικά εκπαιδευμένοι σκύλοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανίχνευση και την αφαίρεση τόσο των χελωνών όσο και των αυγών τους· τα αυγά μπορούν επίσης να εντοπιστούν ακολουθώντας τα θηλυκά στις περιοχές ωοτοκίας (Sancho et al. 2015).

Για την προστασία των ειδών *Emys orbicularis* και *Mauremys rivulata* προτείνεται η εκπόνηση μελέτης καταγραφής των πληθυσμών και της εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΕΖΔ, ο προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών και η πρακτική εφαρμογή των σχετικών μέτρων που θα προσδιοριστούν, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης απομάκρυνσή τους από το φυσικό περιβάλλον.

Προβλέπεται Τριετής αρχικά Διάρκεια Εφαρμογής του Μέτρου. Κατά το πρώτο έτος θα γίνουν οι απαραίτητες έρευνες πεδίου, η βιβλιογραφική έρευνα προσδιορισμού βέλτιστου τρόπου περιορισμού και εν συνεχεία θα ακολουθήσει διετής εφαρμογή του προγράμματος απομάκρυνσης και ελέγχου. Στο τέλος της διετούς διάρκειας πρακτικής εφαρμογής του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος και θα αποφασιστεί αν απαιτείται να τερματιστεί ή όχι.

Σχετικές μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν και βιβλιογραφία που μπορεί να αξιοποιηθεί παρατίθεται ακολούθως:

- LIFE09 NAT/ES/000529. LIFE TRACHEMYS. Demonstration strategy and techniques for the eradication of invasive freshwater turtles
- LIFE16 NAT/UK/000852. RAPID LIFE: Holistic management of invasive species in freshwater aquatic, riparian and coastal environments. Good Practice Management – Terrapin, Invasive Species. Version 1: August 2018
- Sancho Alcayde, V., Lacomba Andueza, J.I., Bataller Gimeno, J.V. & Pradillo Carrasco, A. (2015). **Manual para el Control y Erradicación** de Galápagos Invasores. Colección Manuales Técnicos de Biodiversidad, 6. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Generalitat Valenciana. Valencia.
- Outerbridge, Mark. (2019). Red-eared Slider (Trachemys scripta elegans**) Management Plan for Bermuda.**
- Deputy Direction of Nature (Spanish Ministry of Agriculture, Food and Environment) (2015) EU Non-Native Organism Risk Assessment Scheme: Trachemys scripta. Risk Assessment Area: South and Mediterranean Countries. Finalised on 30 June 2015. Peer reviewed by C. Ayres Fernandez, J.M. Pleguezuelos Gomez and M.A. Carretero Gomez.
- Lambert, Max & McKenzie, Jennifer & Screen, Robyn & Clause, Adam & Johnson, Benjamin & Mount, Genevieve & Shaffer, H. & Pauly, Gregory. (2019). Experimental removal of introduced slider turtles offers new insight into competition with a native, threatened turtle. PeerJ. 7. 10.7717/peerj.7444.

- Nall I. & Thomas R. (2009). Does method of bait presentation within funnel traps influence capture rates of semi-aquatic turtles? Herpetological Conservation and Biology 42, 161-163.
- O'Keefe S. (2009). The Practicalities of Eradicating Red-eared Slider Turtles (Trachemys scripta elegans). Aliens: The Invasive Species Bulletin. Newsletter of the IUCN/SSC Invasive Species Specialist Group. 28, 19-24.
- Perry G., Owen J.L., Petrovic C., Lazell J. & Egelhoff J. (2007). The red-eared slider, Trachemys scripta elegans, in the British Virgin Islands. Applied Herpetology, 4, 88-89
- Prevot-Julliard, Anne-Caroline; Gousset, Emeline; Archinard, Chloe; Cadi, Antoine; Girondot, Marc., 2007. Pets and invasion risks: is the Slider turtle strictly carnivorous? Amphibia-Reptilia.
- Ramsey M, Crews D. Steroid signaling and temperature-dependent sex determination-Reviewing the evidence for early action of estrogen during ovarian determination in turtles. Semin Cell Dev Biol. 2009 May;20(3):283-92. doi: 10.1016/j.semcdb.2008.10.004. Epub 2008 Nov 1. PMID: 18992835; PMCID: PMC2695493.
- Swanson, Jacob, "Removal as a Control Method for Trachemys scripta elegans and the Response of Chrysemys picta bellii" (2024). University Honors Theses. Paper 1528. https://doi.org/10.15760/honors.1560
- Valdeón A., Crespo-Diaz A., Egaña-Callejo A. & Gosá A. (2010). Update of the pond slider Trachemys scripta (Schoepff, 1792) records in Navarre (Northern Spain), and presentation of the Aranzadi Turtle Trap for its population control. Aquatic Invasions, 5, 297-302

5.3.3.20 MMELBA22203CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

Η κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Πυρκαγιών στην ΠΠ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου δράσης, το οποίο θα εξασφαλίζει την αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα, άμεση απόκριση και αποκατάσταση.

Η εφαρμογή του σχεδίου προϋποθέτει τη στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, **καθώς και των εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας**. Η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και η αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πρόληψη, μέσω της τακτικής απομάκρυνσης **ξηρής βιομάζας**, της δημιουργίας και συντήρησης **αντιπυρικών ζωνών**, καθώς και της **διασφάλισης προσβασιμότητας σε κρίσιμα σημεία υδροληψίας**. Παράλληλα, η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως συστημάτων παρακολούθησης, καμερών θερμικής απεικόνισης και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης και άμεσης παρέμβασης σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Το σχέδιο οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει διαδικασίες επιχειρησιακής κινητοποίησης, συντονισμού πυροσβεστικών δυνάμεων και, όπου απαιτείται, ασφαλούς εκκένωσης κατοικημένων περιοχών. Μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοσθέντων μέτρων και επικαιροποίηση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραμένει προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες και συνθήκες.

Η υλοποίηση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδίου θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα των τοπικών αρχών, θα προστατεύσει το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου και θα συμβάλει καθοριστικά στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της ασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Για τη δημιουργία του Σχεδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0), οι οικείες Πυροσβεστικές Διατάξεις της Περιφερειακής Διοίκησης Ιονίων Νήσων και ο Ν.4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου, απαιτείται:

1. **Καταγραφή και αξιολόγηση κινδύνων** – χαρτογράφηση των ευπαθών περιοχών, των δασικών εκτάσεων και των σημείων υψηλής επικινδυνότητας.

2. **Σύνταξη σχετικού σχεδίου διαχείρισης ξηρής βιομάζας**. Ενεργή διαχείριση της δασικής βλάστησης με στόχο την στοχευμένη μείωση της βιομάζας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της στήριξης ή/και επανάκαμψης κατάλληλων δραστηριοτήτων (π.χ. βόσκηση, υλοτομία, ρητινοσυλλογή) ή διαχειριστικών πρακτικών όπως η διαχείριση της βλάστησης με μηχανικά μέσα και με προδιαγεγραμμένη καύση. Προσδιορισμός αναγκών σε εποχιακό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών πρόληψης πυρκαγιών με ευθύνες απομάκρυνσης της ξηρής βιομάζας αλλά και την συντήρηση των αντιπυρικών ζωνών των περιοχών

3. **Καθορισμός αρμοδιοτήτων και συντονισμού** – σαφής ορισμός του ρόλου κάθε εμπλεκόμενου φορέα (Πυροσβεστική, Δήμος, Περιφέρεια, Δασαρχείο, Εθελοντικές ομάδες).

4. **Οργάνωση δράσεων πρόληψης** – καθαρισμός βλάστησης, δημιουργία και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, έλεγχος προσβασιμότητας και υποδομών ύδρευσης.

5. **Εκπαίδευση και συμμετοχή πολιτών** – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και ενεργοποίηση εθελοντών για εποπτεία και έγκαιρη ειδοποίηση.

6. **Απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και τεχνολογίας** – χρήση drones, καμερών θερμικής απεικόνισης, και συστημάτων παρακολούθησης για έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών.

7. **Καθορισμός σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης** – διαδικασίες κινητοποίησης δυνάμεων, εκκένωσης περιοχών και συντονισμού επιχειρήσεων κατάσβεσης.

8. **Αποτίμηση και αναθεώρηση** – μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου και προσαρμογή όπου χρειάζεται.

5.3.3.21 MMELBA22203CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και **στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).**

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του **Αμβρακικού** και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265**[5], **«Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»**[6], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1	**Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis***

[5] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[6] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2. Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

Δράση 3 Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας.

Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

1. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.
   Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).
   Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.
2. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον **μηνιαίο επίπεδο**, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και **ανθρωπογενών πιέσεων** και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Θα καταγράφεται ο βαθμός ανθρώπινης παρουσίας ή / και δραστηριότητας εντός και πέριξ των περιοχών προστασίας (π.χ. ελεύθερη ή αυτόνομη κατάδυση, υποβρύχιο ψάρεμα, κωπηλασία, τουριστικές δραστηριότητες, κ.λπ.) που φαίνεται να επηρεάζουν την οικολογική κατάσταση του είδους ή των ενδιαιτημάτων του ανά μήνα και έτος. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους. Ως προς το Πρόγραμμα Παρακολούθησης αναφέρεται ότι θα διενεργείται σε ετήσια βάση καθόλη τη διάρκεια του ΣΔ.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMS0201 Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.22 MMELBA22203CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη

Ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) είναι μεταναστευτικό γεράκι μεσαίου μεγέθους, που αναπαράγεται σε ακατοίκητες νησίδες και απόκρημνες περιοχές μεγάλων κατοικημένων νησιών της Μεσογείου και του Ανατολικού Ατλαντικού. Ο Μαυροπετρίτης είναι αποικιακό είδος και δημιουργεί αποικίες που αποτελούνται από λίγα ζευγάρια μέχρι και μερικές εκατοντάδες ζευγάρια (>400),

ανάλογα με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ενδιαιτημάτων φωλιάσματος και τη διαθεσιμότητα τροφής. Φωλιάζει σε ακατοίκητες νησίδες και σε απόκρημνους γκρεμούς. Οι φωλιές του βρίσκονται στο έδαφος, σε εσοχές βράχων ή κάτω από θαμνώδη βλάστηση και μεγάλα βράχια (Fric J., Τζάλη Μ., 2013).

Με στόχο την αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας οι μέθοδοι, που χρησιμοποιούνται διεθνώς ποικίλουν και σχετίζονται κυρίως με την παροχή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος και την αύξηση των φυσικών θέσεων φωλιάσματος. Σχετικές μέθοδοι έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς και στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Προγράμματος **LIFE10 NAT/GR/000637** «Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της Άνδρου με σκοπό την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης 4 ειδών πτηνών προτεραιότητας». Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος τοποθετήθηκαν 222 τεχνητές φωλιές και υλοποιήθηκαν φυτεύσεις Σχίνου (*Pistacia lentiscus*) και Κάππαρης (*Capparis spinosa*) με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και διαθεσιμότητας των θέσεων φωλιάσματος για τον Μαυροπετρίτη και τον Θαλασσοκόρακα (Fric & Saravia, 2017).

Για την επιλογή των θέσεων χωροθέτησης των φωλιών αξιοποιήθηκε η μελέτη των Kassara et al. (2012) η οποία αφορά στις προτιμήσεις του Μαυροπετρίτη όσον αφορά τα φυσικά χαρακτηριστικά των χώρων φωλιάσματος. Την τοποθέτηση των φωλιών ακολούθησε συστηματική παρακολούθηση της κατάληψής τους από Μαυροπετρίτες, ώστε να εκτιμηθούν τα ποσοστά χρήσης των τεχνητών φωλιών από τους Μαυροπετρίτες και η αναπαραγωγική τους επιτυχία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος σημαντικό ποσοστό των Μαυροπετριτών στις μεγαλύτερες αποικίες του είδους φώλιασε στις τεχνητές φωλιές που τοποθετήθηκαν.

Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8, η οποία αφορά στη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας (*Falco eleonorae)* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών».

5.3.3.23 MMELBA22203CS0305 Μελέτη ενίσχυσης αποικίας Αργυροπελεκάνων

Σύμφωνα με τους Catsadorakis et al. 2024, η Ελλάδα φιλοξενεί τον τρίτο μεγαλύτερο αναπαραγόμενο πληθυσμό του αργυροπελεκάνου (*Pelecanus crispus*) παγκοσμίως. Ο συνολικός αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους στην Ελλάδα αυξήθηκε από περίπου 100 φωλιές σε δύο αποικίες το 1967, σε πάνω από 2.000 φωλιές **σε έξι αποικίες** το 2021, με ετήσιο ρυθμό αύξησης 7,9%. Οι νεότερες αποικίες εμφανίζουν υψηλότερους ετήσιους ρυθμούς αύξησης, που αποδίδονται κυρίως σε μετανάστευση ατόμων από άλλες περιοχές, ενώ οι παλαιότερες έχουν ρυθμούς μικρότερους του 10%. Στην εργασία Catsadorakis et al. 2024, παρουσιάζονται δεδομένα για την ίδρυση και ανάπτυξη των αποικιών, την αναπαραγωγική τους επιτυχία και την κατάστασή τους από πλευράς διατήρησης, για όλες τις έξι σημερινές αποικίες του του αργυροπελεκάνου στην Ελλάδα, κατά τα τελευταία 40 χρόνια (Λίμνες Μικρή & Μεγάλη Πρέσπα, Λίμνη Χειμαδίτιδα, Λίμνη Κερκίνη, Λιμνοθάλασσες Αμβρακικού, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου, Λίμνη Κάρλα).

Σύμφωνα με στοιχεία του ΜΔΠΠ Κοιλάδας Αχελώου και Αμβρακικού Κόλπου του ΟΦΥΠΕΚΑ, το 2025 μία καινούργια αποικία Αργυροπελεκάνων – η έβδομη στη χώρα- καταγράφηκε στη Λιμνοθάλασσα Παλαιό ή Γύρα. Η αποικία εντοπίστηκε στο πλαίσιο της παρακολούθησης όλων των αποικιών πελεκάνων της Ελλάδας που υλοποιεί ο ΟΦΥΠΕΚΑ. Στην Ελλάδα, είναι η πρώτη φορά που καταγράφεται αποικία πελεκάνων σε νησί, καθώς οι υπόλοιπες έξι (Πρεσπών, Χειμαδίτιδας, Κερκίνης, Κάρλας, Αμβρακικού και Μεσολογγίου) βρίσκονται στην ηπειρωτική χώρα. Στην νέα αποικία παρατηρήθηκαν συνολικά έξι φωλιές.

Η **διατήρηση κατάλληλων τόπων φωλεοποίησης**, στους οποίους οι αργυροπελεκάνοι μπορούν να αναπαράγονται χωρίς ανθρώπινη όχληση, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επιβίωση και την οικολογική σταθερότητα του είδους. Παρ' όλα αυτά, σε περιπτώσεις όπου οι φυσικοί χώροι φωλεοποίησης **δεν επαρκούν** ή έχουν **υποβαθμιστεί**, η **δημιουργία τεχνητών πλατφορμών** έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική. Τέτοιες παρεμβάσεις έχουν ενισχύσει την επέκταση και εγκατάσταση νέων αποικιών αργυροπελεκάνων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αποικία της Λίμνης Κερκίνης, η οποία αναπτύχθηκε μετά την τοποθέτηση τεχνητών πλατφορμών φωλεοποίησης (Catsadorakis et al. 2024).

Για την ενίσχυση της αποικίας στη Λιμνοθάλασσα Παλαιό ή Γύρα προτείνεται η εκπόνηση μελέτης για τη βελτίωση των υφιστάμενων χώρων φωλεοποίησης ή τη δημιουργία νέων κατά το πρότυπο της Κερκίνης ή άλλων περιοχών (πχ τεχνητές νησίδες).

5.3.3.24 MMELBA22203CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων

Το ποδοπάτημα και η καταπάτηση αμμοθινών από τροχοφόρα, η διάβρωση και τα ξενικά εισβλητικά είδη αποτελούν σοβαρές απειλή για τη διατήρηση των αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η προστασία και αποκατάσταση των εν λόγω οικοσυστημάτων της ΠΠ θα γίνει μέσω πλαισίου δράσεων, όπως αυτό έχει εφαρμοστεί σε άλλα μεσογειακά αμμοθινικά οικοσυστήματα (LIFE JUNICOAST, LIFE16 IT/NAT/000589 Redune, LIFE CALLIOPE, L. Segura et al. 2018, Fernández-Montblanc, 2020, Gao, Jinjuan 2020, de Winter, R.C., Ruessink, B.G., 2017, Rohling B. et al 2023)

Οι προσαρμοσμένες αναλύσεις των συστημάτων αμμοθινών και η επιλογή μέτρων ειδικά σχεδιασμένων για κάθε περιοχή δεν είναι μόνο αναγκαίες, αλλά και δυνητικά περισσότερο βιώσιμες – τόσο οικολογικά όσο και οικονομικά – για την επίτευξη επιτυχημένης αποκατάστασης και βιώσιμης χρήσης των παράκτιων περιοχών (Della Bella, et al., 2024).

Απαιτείται η υλοποίηση έργων και δράσεων κατόπιν μελέτης και αξιολόγησής των τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων αξιοποιώντας διεθνείς καλές πρακτικές. Συνίσταται η υλοποίηση έργου προστασίας και αποκατάστασης αμμοθινικών οικοσυστημάτων κατόπιν μελέτης. Αναλυτικότερα το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή υποδομών οριοθέτησης, την υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης και την απομάκρυνση ξενικών ειδών. Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του έργου θα γίνει διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη (Δήμος, χρήστες παραλίας, ψαράδες, ξενοδόχοι, ΜΚΟ), για τα μέτρα (π.χ. πού μπαίνουν οι διάδρομοι, πού επιτρέπεται πρόσβαση κλπ.).

1. Κατασκευή υποδομών οριοθέτησης

Απαιτείται σε πρώτο στάδιο η **περίφραξη/οριοθέτηση των αμμοθινών**, η δημιουργία κατάλληλων διαδρόμων πρόσβασης του κοινού στην παραλία και η ρύθμιση της πρόσβασης ή της επισκεψιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό θα προσδιοριστούν οι θέσεις που η πρόσβαση του κοινού δημιουργεί τη μεγαλύτερη επίπτωση, προκειμένου να υλοποιηθεί η **κατασκευή υποδομών**:

- **Περίφραξη / οριοθέτηση αμμοθινών.** Ήπιες περιφράξεις από φυσικά υλικά (ξύλο και σχοινί) για να εμποδίζουν τη διέλευση μέσα από τις θίνες και να κατευθύνουν τους επισκέπτες.

- **Διαμόρφωση ελεγχόμενων διαδρομών & υπερυψωμένων διαδρόμων (boardwalks).** Ξύλινες γέφυρες/διάδρομοι πάνω από τη βλάστηση ώστε να αποφεύγεται το ποδοπάτημα (Óscar Ferreira, 2023).

- **Απαγόρευση/έλεγχος οχημάτων και ιππασίας στις θίνες**. Φραγή εισόδων για την αποτροπή πρόσβασης μηχανοκίνητων οχημάτων στις θίνες. Απαγόρευση off-road οχημάτων, μοτοσυκλετών, ακόμα και στάθμευσης στην οπισθία θίνη, επειδή προκαλούν συμπίεση του εδάφους και διάβρωση (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

- **Ρύθμιση επισκεψιμότητας. Οριοθέτηση Ζωνών περιορισμένης πλήρους ή εποχιακής πρόσβασης κοινού** σε ευαίσθητες περιοχές (αναπαραγωγή πτηνών, νέες φυτεύσεις κ.λπ.).https://dynamicdunescapes.co.uk/wp-content/uploads/2024/09/Dynamic-Dunescapes-Sand-Dune-Managers-Handbook-v2.pdf?utm_source=chatgpt.com (Denning, L. et al., 2024).

- **Εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων** για την πληροφόρηση των επισκεπτών της παραλίας.

2. Υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης

Τα έργα σταθεροποίηση και αποκατάσταση αμμοθινών, που θα πρέπει να μελετηθούν ώστε να προσδιοριστούν τα καταλληλότερα και τα αποτελεσματικότερα για την ΠΠ, περιλαμβάνουν:

1. Φύτευση αυτόχθονης βλάστησης θινών, με χρήση τοπικών ειδών για σταθεροποίηση της άμμου. Η διεθνής βιβλιογραφία θεωρεί τη φυτοκάλυψη ως το πιο βιώσιμο μέτρο σταθεροποίησης (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

2. Τοποθέτηση "sand fences" (φράκτες άμμου). Τοποθετούνται ξύλινοι ή άλλοι ημιδιαπερατοί φράκτες στην προσήνεμη πλευρά των θινών για παγίδευση άμμου και δημιουργία/ενίσχυση νέων θινών (Defra 2007).

3. Χρήση φυτικών υπολειμμάτων (κλαδιά, χριστουγεννιάτικα δέντρα, κλαδοπλέγματα). Τοποθετούνται σε γραμμές ή πλέγματα για να μειώνουν την ταχύτητα του ανέμου και να κατακρατούν άμμο (Volkert, Inc. (2014)

4. Επαναπλήρωση άμμου & αναδιαμόρφωση μορφολογίας. Προσεκτική προσθήκη άμμου και διαμόρφωση οπισθίας θίνης ώστε να επανέλθει το φυσικό προφίλ.

Η βλάστηση των αμμοθινών διαδραματίζει καίριο ρόλο στη σταθεροποίηση των αμμωδών ιζημάτων. Η απώλειά της υπονομεύει ολόκληρη τη ζωνώση των θινών, επιταχύνοντας τη διάβρωση των ακτών και προκαλώντας σημαντικές ζημιές στο φυσικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας των παραλιών. Η αποκατάσταση της βλάστησης των αμμοθινών μέσω της φύτευσης αυτόχθονων ειδών είναι καθοριστικής σημασίας για την επαναφορά των υποβαθμισμένων αμμωδών παράκτιων περιβαλλόντων στα αρχικά τους οικοσυστήματα. Η αποκατάσταση πρέπει να βασίζεται σε τυποποιημένη χαρτογράφηση, αξιολόγηση της μορφολογίας, και συστηματικό σχεδιασμό — όχι «τυχαίες» φυτεύσεις (Drius, M. et al, 2019).

Σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από το LIFE CALLIOPE, όπου ερευνητές από το Πανεπιστήμιο του Μολίζε συνέλεξαν σπόρους και μοσχεύματα αυτόχθονων ειδών θινών και τα καλλιέργησαν με την υποστήριξη του Περιφερειακού Δασικού Φυτωρίου «Le Marinelle» στη Marina di Petacciato, Ιταλία, καθώς και του Φυτωρίου του Πανεπιστημίου Frederick στην Κύπρο. Το Πανεπιστήμιο του Μολίζε, σε συνεργασία με το Δασικό Φυτώριο, ανέπτυξε επίσης ένα αποτελεσματικό πρωτόκολλο για την επίτευξη βλαστικότητας από σπόρους αυτόχθονων ειδών θινών, το οποίο είναι διαθέσιμο στο «Εγχειρίδιο για τον Πολλαπλασιασμό Ειδών σε Θινικά Περιβάλλοντα της Αδριατικής». Ερευνητές από

το Πανεπιστήμιο Frederick στην Κύπρο συνέλεξαν 4.000 σπόρους του ενδημικού είδους *Maresia nana var. glabra* και το πολλαπλασίασαν, καθιστώντας το διαθέσιμο για φύτευση στις κυπριακές θίνες.

Η αποκατάσταση της συνέχειας των κινητών συστημάτων θινών επιτεύχθηκε σε συνολική έκταση 33 εκταρίων, με τη φύτευση περισσότερων από 10.433 δενδρυλλίων αυτόχθονων ειδών θινικής βλάστησης, τα οποία παρήχθησαν από σπόρους συλλεγμένους τοπικά, σε γεωγραφικά και οικολογικά συνεκτικές περιοχές. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε την αποκατάσταση περίπου 17 εκταρίων κατάλληλου ενδιαιτήματος για την επιβίωση και αναπαραγωγή του στοχευόμενου είδους *Testudo hermanni*.

3. Απομάκρυνση ξενικών/εισβλητικών ειδών

Η Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών % κάλυψη <5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης των ΤΟ αποτελεί στόχο για τον 2110 για την ΕΖΔ GR2240001 σύμφωνα με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 (ΦΕΚ 1807/Β/2023).

Στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να γίνει εντοπισμός και απομάκρυνση των ξενικών ειδών. Η δράση αυτή θα πρέπει να επαναλαμβάνεται περιοδικά.

Οι συνέργειες αυτές μεταξύ θεσμικών φορέων και εμπλεκόμενων ενδιαφερομένων θα είναι ουσιώδεις για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και βιωσιμότητα του έργου LIFE CALLIOPE. Οι δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης θα συνεχιστούν και τα επόμενα χρόνια.

4. Συστηματική παρακολούθηση μορφολογίας & βλάστησης

Θα απαιτηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων και δράσεων που επιλέχθηκαν. Είναι απαραίτητη η παρακολούθηση και η προσαρμοστική διαχείριση Π.χ. αξιολόγηση της απόδοση των boardwalks, φρακτών άμμου, διαφορετικών ειδών φυτεύσεων κ.λπ., ώστε η διαχείριση να προσαρμόζεται με βάση τα αποτελέσματα, τόσο κατά τη διάρκεια του παρόντος Σχεδίου Διαχείρισης όσο και σε επόμενους κύκλους.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» για τα Ιόνια Νησιά προβλέπει δράσεις αποκατάστασης κατακερματισμένων βραχωδών οικοτόπων, θινών και εκτάσεων με αραιή βλάστηση από την ύπαρξη παράνομων δρόμων και προτείνει **μόνιμες ή ειδικές φραγές (πασσαλοπήξεις, επιχωματώσεις, μπάρες ελεγχόμενης διέλευσης, κ.ά.).**

Για την υλοποίηση του μέτρου απαιτείται να έχει προηγηθεί το μέτρο MMELBA22203MB0103 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ.

5.3.3.25 MMELBA22203CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*

Ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι η μεσογειακή φώκια συνήθιζε στο παρελθόν να χρησιμοποιεί και ανοικτές παραλίες για να εκπληρώσει τις βασικές της βιολογικές ανάγκες, όπως η ξεκούραση και κυρίως η αναπαραγωγή. Ωστόσο, η συνεχής ενόχληση και κατά περιόδους το έντονο κυνήγι από τον άνθρωπο θεωρείται ότι είναι οι κύριοι παράγοντες που ώθησαν το είδος στην αποκλειστική χρήση θαλασσινών σπηλιών (που έχει επικρατήσει να αποκαλούνται «καταφύγια») για ξεκούραση και κυρίως για αναπαραγωγή σε όλο το εύρος της σημερινής κατανομής του. Αν και φαίνεται ότι η προσαρμογή του είδους στην αποκλειστική χρήση σπηλιών είναι αυτή που εξασφάλισε τη μέχρι

σήμερα διατήρησή του στο πέρασμα των αιώνων, οι σπηλιές ως θέσεις αναπαραγωγής θεωρείται ότι έχουν σημαντικά μειονεκτήματα όσον αφορά στην αναπαραγωγική επιτυχία. Σε πολλές περιπτώσεις (ειδικά στο τέλος του φθινοπώρου και στις αρχές του χειμώνα) σφοδρές θαλασσοταραχές προσβάλουν με ένταση το εσωτερικό των σπηλαίων με αποτέλεσμα πολλά νεογέννητα να χάνουν την ζωή τους, είτε από τραυματισμούς στα βράχια είτε από πνιγμό ή και από ασιτία στην περίπτωση που παρασυρθούν από τον έντονο κυματισμό έξω από τη σπηλιά και χάσουν την επαφή με τη μητέρα τους (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη μεσογειακή φώκια, 2024).

Η **αύξηση ή διατήρηση του στεγνού τμήματος των παράκτιων θαλάσσιων σπηλαίων** συνιστά μία από τις πλέον κρίσιμες διαχειριστικές δράσεις για την επιβίωση της ***Monachus monachus***, καθώς η οικολογία του είδους είναι στενά συνδεδεμένη με τη χωρική και λειτουργική επάρκεια αυτών των ενδιαιτημάτων. Η μεσογειακή φώκια επιλέγει σπηλιές με πρόσβαση από τη θάλασσα και παρουσία ενός εσωτερικού, φυσικού «αιγιαλού» — μίας ξηρής, μη κατακλυζόμενης από το κύμα επιφάνειας — την οποία χρησιμοποιεί για ανάπαυση, γέννα και ανατροφή των νεογνών της (Adamantopoulou et al., 1999·, Karamanlidis, A 2024).). Το στοιχείο αυτό αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό του αναπαραγωγικού βιοτόπου του είδους, καθώς τα νεογνά δεν είναι σε θέση να κολυμπήσουν τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους και είναι ευάλωτα σε κατακλυσμό από έντονο κυματισμό ή ανύψωση της στάθμης του νερού (Dendrinos et al., 2007).

Οι πιέσεις που δέχονται οι παράκτιες σπηλιές — τόσο φυσικές, όπως η παράκτια διάβρωση και οι μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης λόγω κλιματικής αλλαγής, όσο και ανθρωπογενείς, όπως η ανεξέλεγκτη τουριστική πρόσβαση, η παράνομη αλιευτική δραστηριότητα, η χρήση σκαφών και η υποθαλάσσια επέμβαση — μπορούν να τροποποιήσουν την εσωτερική μορφολογία τους, μειώνοντας ή εξαλείφοντας τον στεγνό χώρο (Karamanlidis & Dendrinos, 2015). Η απώλεια ή η συρρίκνωση αυτής της ζώνης οδηγεί σε αποτυχία αναπαραγωγής, εγκατάλειψη των σπηλαίων και τελικά σε τοπική υποβάθμιση του πληθυσμού, δεδομένης της ισχυρής χωροκρατικότητας και χαμηλής ανεκτικότητας της φώκιας σε διαταραχές (Dendrinos et al., 2007).

Η διαχειριστική παρέμβαση, που στοχεύει στη **διατήρηση ή αύξηση του στεγνού τμήματος,** εστιάζει στην εξασφάλιση επαρκούς, ασφαλούς επιφάνειας εντός της σπηλιάς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απομάκρυνσης φερτών υλικών, της αποκατάστασης φυσιογραφικών χαρακτηριστικών που έχουν τροποποιηθεί, της αποτροπής ανθρωπογενών παρεμβάσεων και, όπου απαιτείται, της εφαρμογής τεχνικών μικρής κλίμακας για τη σταθεροποίηση ή επέκταση της ξηράς ζώνης. Πρόκειται για ιδιαίτερα στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες προϋποθέτουν λεπτομερή γεωμορφολογική καταγραφή, υδροδυναμική μελέτη και μακροχρόνια παρακολούθηση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παρεμβάσεις δεν αλλοιώνουν τις φυσικές διεργασίες των οικοτόπων.

Η σημασία της δράσης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι τα ποσοστά θνησιμότητας νεογνών της ***Monachus monachus*** σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα και τη σταθερότητα του εσωτερικού στεγνού τμήματος των σπηλαίων. Επομένως, η διατήρηση αυτού του μικροενδιαιτήματος δεν αποτελεί απλώς μέτρο προστασίας χώρου, αλλά καθοριστικό παράγοντα για τη μακροπρόθεσμη επιβίωση ενός από τα πλέον απειλούμενα θαλάσσια θηλαστικά παγκοσμίως.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, θαλασσινές σπηλιές με συγκεκριμένη μορφολογία -υποσύνολο του οικότοπου 8330 αποτελούν κρίσιμης σημασίας ενδιαίτημα για την επιβίωση του είδους, καθώς είναι οι μόνοι χώροι που οι φώκιες χρησιμοποιούν (μέχρι σήμερα τουλάχιστον) για να γεννήσουν και να γαλουχήσουν τα μικρά τους. Ήδη το περιβάλλον αυτό θεωρείται ότι είναι μη ευνοϊκό καθώς φαίνεται ότι η χρήση του για αναπαραγωγή προκαλεί αυξημένη νεογνική θνησιμότητα. Η περαιτέρω

υποβάθμιση αυτών των χώρων εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων αποτελεί ήδη σημαντική πίεση για το είδος. Η χρήση ενός υποβαθμισμένου ενδιαιτήματος πιστεύεται ότι έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική και αναπαραγωγική συμπεριφορά της μεσογειακής φώκιας. Οι ειδικοί θεωρούν ότι ο υποβαθμισμένος βιότοπος που χρησιμοποιείται σήμερα από τη μεσογειακή φώκια ίσως να μην είναι κατάλληλος για την επιβίωση του είδους και ότι η ανάκαμψη του πληθυσμού του είδους θα απαιτήσει τη μερική επιστροφή σε ανοιχτές παραλίες.

Η συσσώρευση μακροπλαστικών μέσα στα σπήλαια αναπαραγωγής σε βαθμό που να περιορίζουν πολύ τον διαθέσιμο χερσαίο χώρο ή και να καθιστούν το σπήλαιο ακατάλληλο για χρήση αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος.

Η **μείωση του διαθέσιμου χερσαίου χώρου** εντείνει επίσης την ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στα ενήλικα θηλυκά, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της νεογνικής θνησιμότητας.

Για την ΠΠ και σύμφωνα με το Μέτρο Μ2.1 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μεσογειακή φώκια προτείνεται η αξιολόγηση των καταφυγίων, που χρήζουν αποκατάστασης και η διενέργεια των απαραίτητων δράσεων επαναδιαμόρφωσης της εσωτερικής χερσαίας επιφάνειας των καταφυγίων, που έχουν αλλοιωθεί καταστραφεί εξαιτίας έντονων καιρικών φαινομένων ή άλλων παραγόντων. Συνολικά το μέτρο θα έχει ως στόχο:

- Κατάρτιση καταλόγου καταφυγίων της φώκιας *Monachus monachus* σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια
- Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή.
- Διατύπωση προτάσεων για τυχόν αναγκαίο περιορισμό στην προσέγγιση σκαφών και τουριστών
- Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης
- Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση
- Παρακολούθηση με **υπέρυθρες αυτόματες κάμερες** στα κύρια αναπαραγωγικά καταφύγια. Οι κάμερες θα τοποθετηθούν σε στρατηγικά επιλεγμένα για την καλύτερη δυνατή κάλυψη του χερσαίου χώρου των σπηλαίων που χρησιμοποιούν τα ζώα για ξεκούραση και αναπαραγωγή. (βλ. και Πρόγραμμα Παρακολούθησης).

Το Μέτρο αυτό προβλέπεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» : αποκατάσταση ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMW0204 Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας.

MMIONIOMF0303 Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330)

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.26 MMELBA22203CS0401 *Arenaria leucadia* - Δράσεις Διατήρησης

Η ***Arenaria leucadia*** είναι θαλάσσιο είδος, ο χαρακτηριστικός βιοτόπος του οποίου είναι οι εκτεθειμένες σε κύματα και θαλασσινό σπρέι βραχώδεις ασβεστολιθικές ακτές, τα πρανή και τα απότομα βράχια κατά μήκος της ακτής, καθώς και αμμώδεις παραλίες. Συνήθως σχηματίζει αραιές συστάδες, σε μικρά ή μεγαλύτερα τμήματα των βραχωδών ή αμμωδών παραλίων (Φοίτος & Τρίγκου, 2009).

Το είδος αρχικά θεωρείτο ενδημικό της Λευκάδας, αλλά σχετικά πρόσφατα βρέθηκε και στην Κεφαλλονιά, ενώ υπάρχουν και καταγραφές από τα νησιά Μεγανήσι και Κάλαμος και την περιοχή του Αστακού (Aplada 2024).

Σύμφωνα με τους Φοίτος & Τρίγκου (2009) ήταν γνωστό, κυρίως στην αμμώδη παραλία του ακρωτηρίου Γυράπετρα. Χλωριδικές συλλογές στη νήσο της Λευκάδας έχουν καταδείξει την εύρεση του είδους και σε όλο το μήκος των αμμωδών ακτών της Ν. και Α. παραλιακής ζώνης του νησιού. Εκτός από το ακρωτήριο Γυράπετρας και την παραλία του Σαβόρακου, έχει βρεθεί στις παραλίες Βασιλικής, Πόρτο Κατσίκι, Εγκρεμνοί, Γιαλός, Άγιος Νικήτας, Κάθισμα, Νικιάνα, Πευκούλια, Άγιος Ιωάννης κ.ά. Η ***Arenaria leucadia*** εμφανίζεται σε μικρούς υποπληθυσμούς, οι οποίοι τοπικά μπορεί να φτάνουν από λίγες δεκάδες έως μερικές εκατοντάδες άτομα. Συνολικά, σε όλη την περιοχή εξάπλωσης, ο συνολικός αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων εκτιμάται σε λιγότερο από 1.000 άτομα (Τρίγκου 2006).

Οι παραθαλάσσιοι βιότοποι, στους οποίους φύεται η ***Arenaria leucadia***, δέχονται μεγάλο αριθμό επισκεπτών κατά την θερινή περίοδο και αυτό αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος. Η τουριστική ανάπτυξη, οι οικιστικές πιέσεις, η διάνοιξη δρόμων και οι συναφείς τεχνικές επεμβάσεις (διαμορφώσεις, παρεμβάσεις στο μικροανάγλυφο, επιχωματώσεις κ.λπ.) οδηγούν σε άμεση ή έμμεση υποβάθμιση ή και καταστροφή των βιοτόπων του είδους. Η υπερβόσκηση από αιγοπρόβατα, καθώς και η συλλογή φυτών από επισκέπτες, μπορεί επίσης να έχουν αρνητική επίδραση.

Επειδή, όμως, το φυτό ανθεί και αναβιώνει ενωρίς την άνοιξη, κατά την θερινή περίοδο ευρίσκεται υπό την μορφή σπερμάτων βυθισμένων στην άμμο, αποφεύγεται ο άμεσος κίνδυνος καταστροφής του κατά την διάρκεια της παραθεριστικής περιόδου. Βασική απειλή για το φυτό αποτελούν τα έργα ομαλοποίησης των θινών με εκσκαπτικά μηχανήματα είτε σε διάφορες επιζήμιες δραστηριότητες, στις οποίες εμπλέκονται οι επισκέπτες των παραλίων του νησιού (είσοδος στις αμμοθίνες με μηχανοκίνητα μέσα, ρίψη απορριμμάτων κ.ά.).

Για την προστασία του είδους προτείνεται το ακόλουθο πλέγμα δράσεων:

Α. Παρακολούθηση

Η **παρακολούθηση της δυναμικής του πληθυσμού** της *Arenaria leucadia*, στενότοπου ενδημικού και απειλούμενου φυτού της Λευκάδας, αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών διατήρησης. Η διαδικασία βασίζεται στην επαναλαμβανόμενη καταγραφή ώριμων ατόμων και στην ποσοτικοποίηση της παραγωγής σπερμάτων, ώστε να αξιολογηθεί η αναπαραγωγική ικανότητα του είδους και να εντοπιστούν οι παράγοντες που περιορίζουν τη φυσική του εξάπλωση. Η μελέτη υλοποιείται σε καθορισμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες εντός των γνωστών πληθυσμιακών θέσεων, με ετήσιες καταγραφές κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας και καρποφορίας. Για κάθε ώριμο φυτό καταγράφονται βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά, ο αριθμός ανθοφόρων βλαστών και η παραγωγή καρπών, από τους οποίους υπολογίζεται ο συνολικός αριθμός παραγόμενων σπερμάτων. Τα δεδομένα αυτά επιτρέπουν την

εξαγωγή δημογραφικών δεικτών και την ανίχνευση πιθανών τάσεων συρρίκνωσης ή ενίσχυσης του πληθυσμού. Παράλληλα, η σύγκριση των πληθυσμιακών μεταβολών με περιβαλλοντικές ή ανθρωπογενείς πιέσεις μπορεί να αποκαλύψει κρίσιμες αιτίες υποβάθμισης, όπως η συμπίεση του υποστρώματος ή η αλλοίωση του παράκτιου οικοτόπου.

Η παρακολούθηση του είδους προτείνεται να γίνει σε όλες τις γνωστές θέσεις εμφάνισής του, τόσο εντός της ΕΖΔ GR2240001 όσο και της GR2220003, για να περιλαμβάνει το σύνολο των γνωστών υποπληθυσμών του. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρακολούθησης έμφαση θα πρέπει να δοθεί στους γνωστούς πληθυσμού του στο ακρωτήριο Γυρόπετρα, στους Μύλους, στην παραλία Κάθισμα, στην παραλία Γιαλός και στο Πόρτο Κατσίκι, αλλά και στις νέες θέσεις εντοπισμού του, όπου θα πρέπει να γίνει λεπτομερέστερη χαρτογράφηση των υποπληθυσμών του. Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους:

Γεωγραφική εξάπλωση

- Επιβεβαίωση και επικαιροποίηση των γνωστών θέσεων παρουσίας του είδους
- Λεπτομερής χαρτογράφηση των νέων υποπληθυσμών με χρήση GPS
- Καταγραφή της επιφάνειας εξάπλωσης ανά θέση.

Μέγεθος πληθυσμού

Μέτρηση ή εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού κατ' ελάχιστο για τους υποπληθυσμούς που υπάρχουν ιστορικά δεδομένα, μέσω καταγραφής των αναπαραγωγικά ώριμων ατόμων. Οι δειγματοληψίες θα πρέπει να γίνονται την περίοδο ανθοφορίας του είδους: Απρίλιος-τέλη Μαΐου.

Ποιότητα ενδιαιτήματος

- Ποιοτική αξιολόγηση του ενδιαιτήματος (τύπος υποστρώματος, έκθεση, σκίαση κλπ)
- Εκτίμηση της κατάστασης της φυτοκοινότητας, με αντίστοιχη μεθοδολογία με αυτή που εφαρμόζεται για την παρακολούθηση και αξιολόγηση στα προγράμματα εποπτείας για τους τύπους οικοτόπων και τα είδη χλωρίδας
- Καταγραφή χωρικών μεταβολών ή υποβάθμισης του ενδιαιτήματος, μέσω σύγκρισης με ιστορικά και βιβλιογραφικά δεδομένα

Πιέσεις και απειλές

Δεδομένου ότι το είδος φύεται, μεταξύ άλλων, και σε πολυσύχναστες παράκτιες θέσεις και παραλίες κρίνεται απαραίτητη η καταγραφή και αξιολόγηση της έντασης των πιέσεων και απειλών, με χρήση της τυποποιημένης λίστας πιέσεων και απειλών για την παρακολούθηση στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και για ευκολότερη σύγκριση με τα υπάρχοντα δεδομένα.

Συχνότητα παρακολούθησης

Κάθε 2-3 έτη.

Κόστος παρακολούθησης

Το ετήσιο κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 15.000 ευρώ.

Στην 5ετία εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνει δύο φορές, επομένως το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 30.000 ευρώ.

Β. ex-situ διατήρηση

Η καλλιέργεια του *Arenaria leucadia* σε **Βοτανικούς Κήπους** και η φύλαξη των σπερμάτων του σε Τράπεζες Γενετικού Υλικού, ώστε εάν κάποτε χρειασθεί, να επαναφερθεί το είδος σε ασφαλέστερες θέσεις των σημερινών ή άλλων περιοχών εμφανίσεώς του είναι διαχειριστικό μέτρο συνιστώμενο από τους Φοίτος & Τρίγκου, 2009.

Η **συλλογή και φύλαξη σπερμάτων** της Arenaria leucadia σε εξειδικευμένες Τράπεζες Γενετικού Υλικού αποτελεί συμπληρωματικό μέτρο προστασίας, απαραίτητο για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης του είδους. Η ex situ διατήρηση αποσκοπεί τόσο στην ασφαλή φύλαξη γενετικού υλικού όσο και στη δυνατότητα μελλοντικών επανεισαγωγών ή ενίσχυσης φυσικών πληθυσμών, εφόσον απαιτηθεί. Η συλλογή θα γίνει σε φάση πλήρους ωρίμανσης των καρπών, από όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας, και υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό που αφαιρείται δεν επηρεάζει την ικανότητα φυσικής αναγέννησης του πληθυσμού. Οι Menges et al. 2004 συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο. Με αυτό τον τρόπο, η ex situ διατήρηση λειτουργεί ως «ασφαλιστική δικλείδα» έναντι της εξαφάνισης, ενισχύοντας παράλληλα την ερευνητική και διαχειριστική γνώση για το είδος.

Για την ex-situ διατήρηση του είδους σε Τράπεζα Γενετικού Υλικού θα πρέπει να γίνει συλλογή σπερμάτων, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες και με βάση την καρποφορία του είδους.

Γ. in situ διατήρηση

Για την προστασία των πληθυσμών του είδους, θα τοποθετηθούν σε κατάλληλες θέσεις ενημερωτικές **πινακίδες** των κατοίκων και των επισκεπτών των περιοχών για την ύπαρξη και τη σημασία του ενδημικού αυτού φυτού και την απαγόρευση τη συλλογής/συγκομιδής του.

5.3.3.27 MMELBA22203CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.

- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW0101 Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου.

5.3.3.28 MMELBA22203CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στα θαλάσσια είδη και στη φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβια πανίδας
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ

- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021), στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων (ΦΕΚ 4566/Β/2024).

5.3.3.29 MMELBA22203CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αγρότες, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη γεωργία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους οικοτόπους και τα είδη της ΠΠ και τη συμμετοχή των αγροτών στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία αγροτικών τοπίων

- Λειτουργία αγροοικοσυστημάτων και αλληλεπίδραση καλλιεργειών–βιοποικιλότητας
- Σημασία στοιχείων του αγροτικού τοπίου (φυτοφράκτες, ξηρολιθιές, ρεματιές, αναβαθμίδες, λιβάδια)
- Ρόλος επικονιαστών (μέλισσες, άγρια έντομα) και φυσικών εχθρών των εχθρών των καλλιεργειών
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Περιορισμοί καλλιέργειας, φυτοπροστασίας και άρδευσης
- Διατήρηση και διαχείριση μικρών στοιχείων του τοπίου (αναχωμάτων, φυτοφρακτών, φυσικής βλάστησης)
- Απαγορεύσεις χρήσης συγκεκριμένων φυτοφαρμάκων και ξενικών ειδών
- Καθεστώς προστασίας ειδών χλωρίδας και πανίδας

Βιώσιμες και κλιματικά έξυπνες γεωργικές πρακτικές

- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία (IPM) και μείωση χημικών εισροών
- Βιολογική και αναγεννητική γεωργία
- Διαχείριση εδάφους: ακαλλιέργητες ζώνες, άροση περιορισμένης όχλησης, αγρανάπαυση
- Ανακύκλωση οργανικής ύλης, κομποστοποίηση, χρήση τοπικών ποικιλιών
- Χρήση νερού με αποδοτικές τεχνικές άρδευσης

Διατήρηση βιοποικιλότητας και φυσικών πόρων

- Φυτεύσεις ενδημικών ειδών για ενίσχυση επικονιαστών και άγριας ζωής
- Διατήρηση ζωνών πρασίνου, φυσικών ρεμάτων και παραποτάμιων ζωνών
- Διαχείριση ξηρολιθιών, αναβαθμίδων και πρανών για αποφυγή διάβρωσης
- Πρόληψη και παρακολούθηση χωροκατακτητικών ειδών

Πιστοποίηση και πρόσθετη αξία προϊόντων

- Ενημέρωση για συστήματα πιστοποίησης (π.χ. βιολογικά προϊόντα, AGRO9, AGRO10, ΠΟΠ/ΠΓΕ, προϊόντα χαμηλού αποτυπώματος)

- Ανάπτυξη τοπικών εμπορικών σημάτων και σχέσεων με αγορές
- Σύνδεση παραγωγής με τουρισμό, γαστρονομία και τοπική πολιτιστική κληρονομιά
- Οφέλη της προώθησης γεωργοπεριβαλλοντικών συμφωνιών με σκοπό τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων και κινήτρων
- Χρηματοδοτικά εργαλεία (ΠΑΑ, Leader, προγράμματα πράσινης μετάβασης).

Αγροτουρισμός & εναλλακτικές πηγές εισοδήματος

- Τουρισμός εμπειρίας (αγροτικές δραστηριότητες, περιηγήσεις, γευσιγνωσία).
- Διατήρηση παραδοσιακών πρακτικών και σύνδεσή τους με την τοπική ταυτότητα.
- Δημιουργία συνεργασιών με φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Επίδειξη βιώσιμων καλλιεργητικών τεχνικών.
- Επισκέψεις σε πρότυπες μονάδες ή αγροοικολογικά αγροκτήματα.
- Πρακτική αναγνώριση φυτικών ειδών, επικονιαστών, στοιχείων τοπίου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ευαισθητοποίηση για την πιστοποίηση και ενίσχυση των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ως ΠΟΠ-ΠΓΕ -Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (ΕΠΙΠ). Τα ΠΟΠ προϊόντα που υπάρχουν στο Ιόνιο όσον αφορά την κτηνοτροφία είναι το Κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς. Υπάρχουν τα προϊόντα που δεν έχουν πιστοποιηθεί ως ΠΟΠ όπως το Σαλάμι Λευκάδας και το Λαδοτύρι Ζακύνθου (σε φάση υποβολής). Είναι αναγκαία η αναζήτηση και πιστοποίηση και άλλων προϊόντων προκειμένου να διατηρηθεί η παραδοσιακή εκτατική κτηνοτροφία.

5.3.3.30 MMELBA22203CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis*).
- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας
- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων, δηλαδή της ακούσιας αλίευσης μη επιλέξιμων ειδών όπως δελφίνια, καρχαρίες, θαλάσσιες χελώνες, θαλασσοπούλια, ασπόνδυλα κ. ά. στην προσπάθεια αλίευσης συγκεκριμένων επιτρεπόμενων εμπορικών
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το μέτρο του ΘΠΙ ΜΜΙΟΝΙΟΜG0103 Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα.

5.3.3.31 MMELBA22203CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον τουριστικό τομέα και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.
- Ενημέρωση για τα είδη θηλαστικών που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες, και στην ΠΠ ειδικότερα, τις επιπτώσεις του θαλάσσιου θορύβου και τις πρακτικές ασφαλούς προσέγγισης.

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)
- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ.

Στοχευμένη κατάρτιση

Απασχολούμενοι σε σκαφών αναψυχής και ιστιοφόρων και παρατήρησης θαλάσσιων ειδών:

- ασφαλής απεγκλωβισμός κητωδών από αλιευτικά εργαλεία
- ταχύτητα πλεύσης, τήρηση αποστάσεων και αποφυγή προσέγγισης σε κρίσιμες περιοχές
- κώδικές ορθής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων ειδών
- ενημέρωση για τις επιπτώσεις της αγκυροβολίας σκαφών αναψυχής στο ενδιαίτημα της πίννας (*Pinna nobilis*) και τα λιβάδια Ποσειδωνίας

Απασχολούμενοι στο φυσιολατρικό τουρισμό και στην αξιοποίηση σπηλαίων:

- τη φυσική ιστορία και την οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- τη νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις
- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)
- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Πιστοποιήσεις και κώδικες δεοντολογίας για σκάφη αναψυχής

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.3.32 MMELBA22203CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

- **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

    - AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

- AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

- AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

- AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

• **AGRO 12** «Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 1ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται στην ποιότητα των ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά

χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 2ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά. Η ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της πιστοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει και την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού (αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας, αλιευτικού, καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού κλπ.) και παρακολούθησης θαλάσσιων ειδών.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.3.33 MMELBA22203CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα

- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.3.34 MMELBA22203CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών

κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιείας χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος

στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά — για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας — με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Συμπληρωματικά, θα μπορούσαν να εφαρμοστούν κατάλληλα μοντέλα προσομοίωσης, τα οποία αποσκοπούν στη μείωση του κόστους παρακολούθησης. Το κόστος τοποθέτησης ανεξάρτητων παρατηρητών σε αλιευτικά σκάφη ή συλλογής επαληθεύσιμων και ανεξάρτητων δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων είναι υψηλό. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, έχουν αναπτυχθεί μοντέλα που αποσκοπούν στην κατανόηση των περιοχών και χρονικών περιόδων όπου η αλιευτική δραστηριότητα και η αναζήτηση τροφής των θαλασσοπουλιών είναι πιο πιθανό να συνυπάρχουν. Τέτοιου είδους αναλύσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σχεδιασμό προγραμμάτων παρακολούθησης, για την επιβεβαίωση του κατά πόσο αυτή η χωρική επικάλυψη οδηγεί σε θνησιμότητα, καθώς και για τη σημαντική μείωση του απαιτούμενου κόστους και προσπάθειας παρακολούθησης του συγκεκριμένου κινδύνου σε έναν αλιευτικό στόλο (Dorémus et. al, 2024).

Στο πλαίσιο του **έργου LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982)** «Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ενδημικών ειδών Μύχου της Μεσογείου και των Βαλεαρίδων, διασφαλίζοντας ασφαλείς τόπους στη στεριά και τη θάλασσα» έγινε ποσοτικοποίηση της κλίμακας και της έκτασης της τυχαίας παγίδευσης (by catch) και πιλοτική δοκιμή μεθοδολογίας συλλογής δεδομένων GFCM, καταγραφή της έκτασης και σοβαρότητας της τυχαίας παγίδευσης του Μύχου με εφαρμογή δράσεων μείωσης του προβλήματος μέσα από την πιλοτική εφαρμογή υφιστάμενων και νέων μέτρων μετριασμού (mitigation measures) και παραγωγή εργαλειοθήκης (mitigation toolkit).

Η σχετική εμπειρία, που έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982) θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην ΠΠ για τη μείωση των επιπτώσεων της παρεμπίπτουσας αλιείας.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMG0101 Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας

MMIONIOMG0501 Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών

ΘΠΙ MMIONIOMW9902 Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.35 MMELBA22203CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

Η τηλεμετρία θα εφαρμοστεί σε επιλεγμένα είδη-στόχους με χρήση ελαφρών πομπών GPS/GSM ή/και Argos (και, όπου ενδείκνυται, γεωεντοπιστών GLS), σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ευζωίας και με συνολικό βάρος συσκευής/δεσίματος εντός αποδεκτών ορίων σε σχέση με το σωματικό βάρος. Η σύλληψη θα πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε αποικίες αναπαραγωγής ή χώρους συγκέντρωσης με κατάλληλες, ελαχιστοποιητικά στρες τεχνικές, και οι πομποί θα τοποθετηθούν με ιμάντα τύπου "backpack" ή άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, με ταυτόχρονη λήψη βασικών βιομετρικών στοιχείων (μάζα, μήκος πτέρυγας, κατάσταση πτερώματος) και, όπου είναι δυνατό, προσδιορισμό φύλου/ηλικίας. Θα οριστεί πρόγραμμα καταγραφών προσαρμοσμένο στη βιολογία του είδους και στη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, ενώ τα δεδομένα θα μεταφορτώνονται αυτόματα σε βάση δεδομένων και θα υπόκεινται σε ποιοτικό έλεγχο (φίλτρα σφαλμάτων θέσης, ακραίων ταχυτήτων). Η ανάλυση θα περιλαμβάνει εκτίμηση περιοχών χρήσης, αναγνώριση κρίσιμων περιοχών τροφοληψίας/μετακίνησης, συσχέτιση με περιβαλλοντικές μεταβλητές και ανθρώπινες πιέσεις (π.χ. αλιεία, θαλάσσια κυκλοφορία, φωτισμός, ΑΙΟΠΑ) και παραγωγή χαρτών προτεραιότητας για στοχευμένα μέτρα διαχείρισης.

Στόχος της τηλεμετρίας για τα είδη *Ciconia ciconia, Cygnus olor, Falco eleonorae, Falco peregrinus, Larus michahellis, Pelecanus crispus και Phoenicopterus roseus* είναι η τεκμηρίωση των προτύπων χωρικής χρήσης και μετακίνησής τους σε χερσαία, παράκτια και υγροτοπικά–θαλάσσια οικοσυστήματα, σε τοπική έως και υπερτοπική κλίμακα. Μέσω της συλλογής δεδομένων υψηλής ακρίβειας επιδιώκεται ο εντοπισμός κρίσιμων περιοχών αναπαραγωγής, τροφοληψίας και συγκέντρωσης, η κατανόηση των εποχικών και μεταναστευτικών διαδρομών και η αξιολόγηση της λειτουργικής συνδεσιμότητας μεταξύ υγροτόπων, αποικιών και θαλάσσιων περιοχών. Παράλληλα, η τηλεμετρία επιτρέπει την εκτίμηση της επικάλυψης των κινήσεων των ειδών με ανθρωπογενείς πιέσεις, όπως η αλιεία, η ναυσιπλοΐα, οι ενεργειακές και λοιπές υποδομές και η όχληση, παρέχοντας τεκμηριωμένη βάση για τον χωροταξικό σχεδιασμό και τον σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων διατήρησης.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOME0105 Ανίχνευση προτύπων κατανομής θαλασσοπουλιών και οριοθέτηση βασικών τροφοληπτικών πεδίων.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.36 MMELBA22203CW0204 Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές

Η παρακολούθηση των θαλάσσιων λιβαδιών αποτελεί θεμελιώδες εργαλείο για την εκτίμηση της κατάστασης, των τάσεων εξέλιξης και των περιβαλλοντικών συνθηκών τους (EC, 2008). Στην περίπτωση της βραδυαυξούς *Posidonia oceanica*, η έγκαιρη ανίχνευση τάσεων υποβάθμισης είναι ζωτικής σημασίας. Επιπλέον, η παρακολούθηση είναι απαραίτητη σε κάθε δράση προστασίας ή αποκατάστασης, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά της.

Η παρακολούθηση των λιβαδιών έχει προβλεφθεί στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου του ΣΔ (βλ. παράγραφο 5.5.2.2). **Ωστόσο σε επιβαρυμένες περιοχές εντός της ΕΖΔ GR2220003 προτείνεται ειδική παρακολούθηση σε ετήσια βάση.**

Οι **χαρτογραφήσεις των λιβαδιών** αποτελούν ουσιώδη διαχειριστικά εργαλεία, καθώς προσφέρουν μια συνολική εικόνα της κατάστασης του οικοτόπου τόσο στους διαχειριστές όσο και στο ευρύτερο κοινό. Οι **διαδοχικές χαρτογραφήσεις επιτρέπουν την ανίχνευση μεταβολών των λιβαδιών** σε μεγάλη κλίμακα και συμβάλλουν στον εντοπισμό εμφανών πιέσεων, όπως η ανακατανομή ιζημάτων ή η εποίκιση από άλλα είδη. Όταν συνδεθούν με άλλες βάσεις περιβαλλοντικών δεδομένων (π.χ. ποιότητα νερού), μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό των αιτίων υποβάθμισης των λιβαδιών, διευκολύνοντας έτσι τη λήψη διορθωτικών μέτρων, καθώς και την πρόβλεψη της μελλοντικής κατανομής των λιβαδιών υπό διαφορετικά περιβαλλοντικά σενάρια.

Λαμβάνοντας υπόψη την οικολογική σημασία αλλά και το ευάλωτο αυτού του τύπου οικοτόπου, κρίνεται αναγκαία η υλοποίηση ειδικού πλαισίου παρακολούθησης. Πέραν της γενικής παρακολούθησης, επιπλέον προτείνεται η **ετήσια παρακολούθηση των εξής παραμέτρων**:

- Κατώτερο Όριο Εξάπλωσης (Λιβαδιού) - σήμανση του ΚΟΕ σε περισσότερες μόνιμες θέσεις (τουλάχιστον 3) και να καταγράφεται η εξέλιξή του.
- Ανώτερο Όριο Εξάπλωσης (Λιβαδιού) - σήμανση με τη χρήση πασσάλων σε μόνιμες θέσεις (τουλάχιστον 3) και να καταγράφεται η εξέλιξή του.
- Κάλυψη (%) (Λιβαδιού) - η μη-καταστρεπτική μέθοδος των Τομών Γραμμικής Διατομής (ΤΓΔ) θα πρέπει να πραγματοποιείται σε τουλάχιστον 6 Σταθερές Διατομές ανά θέση δειγματοληψίας και σε ισοβαθείς πλέον των 15m (ενδεικτικά των 5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Δείκτης Διατήρησης (Conservation Index - CI) - θα πρέπει να πραγματοποιείται σε μεγαλύτερο αριθμό Σταθερών Διατομών (τουλάχιστον 6) ανά θέση δειγματοληψίας και σε επιπλέον ισοβαθείς πέραν των 15m (5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Πυκνότητα (Λιβαδιού) - θα πρέπει να πραγματοποιείται σε μεγαλύτερο αριθμό πλαισίων ανάλογο με το αριθμό των Σταθερών Διατομών (8 πλαίσια διαστάσεων 20x20cm/ΣΔ) ανά θέση δειγματοληψίας και σε επιπλέον ισοβαθείς πέραν των 15m (5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Συνολικός αριθμός φυτών εντός μόνιμων πλαισίων - τοποθέτηση μόνιμων πλαισίων διαστάσεων 1x1 m στα όρια εξάπλωσης (ανώτερο και κατώτερο) των λιβαδιών και σε ένα μέσο βάθος (15m) ή, εναλλακτικά, στο βάθος εντοπισμού της μέγιστης διατάραξης.
- Σήμανση φυτών εντός των μόνιμων πλαισίων για την εκτίμηση της δυναμικής των λιβαδιών (% θνησιμότητας ή αναγέννησης).

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.37 MMELBA22203CW0205 Μελέτη για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο προστατευτέο αντικείμενο

Η GR2220003 σχετίζεται με την περιοχή «Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών σε θαλάσσιες περιοχές των Δυτικών ακτών Αιτωλοακαρνανίας και του συμπλέγματος Εχινάδων Νήσων (ΦΕΚ 25/Δ/2023). Συγκεκριμένα, εντός της GR2220003 βρίσκονται**:**

- η Ζώνη Παραγωγής Π.9 (Κάλαμος), συνολικής θαλάσσιας έκτασης 542,77 στρ., μέγιστης μισθωμένης έκτασης 40 στρ. και μέγιστης δυναμικότητας 1.170 τόνων κατ' έτος και

- η Ζώνη Παραγωγής Π.10 (Μύτικας) συνολικής θαλάσσιας έκτασης 76,22 στρ., μέγιστης μισθωμένης έκτασης 20 στρ. και μέγιστης δυναμικότητας 345 τόνων κατ' έτος

Σύμφωνα με την έγκριση της ΠΟΑΥ (ΦΕΚ 25/Δ/2023), σε περίπτωση που, κατόπιν ελέγχων, διαπιστωθεί υποβάθμιση του περιβάλλοντος στις θέσεις λειτουργίας των μονάδων και ανάλογα με το βαθμό υποβάθμισης, συνεκτιμώντας τα στοιχεία των φυσικοχημικών παραμέτρων που προκύπτουν από το εφαρμοζόμενο πρόγραμμα παρακολούθησης, εφαρμόζονται τα παρακάτω διαχειριστικά μέτρα, με ευθύνη του Φορέα Διαχείρισης της ΠΟΑΥ: Μετεγκατάσταση της μονάδας σε θέση υδρανάπαυσης και, όπου αυτό δεν είναι εφικτό: α. Αναστολή αύξησης της δυναμικότητας ή/και β. Μείωση της παραγωγικής δυναμικότητας στα επίπεδα προ της αύξησης δυναμικότητας.

Η έρευνα των Athinaiou et al., 2024 αξιολόγησε την κατάσταση των λιβαδιών Ποσειδωνίας εντός της **Ζώνης Παραγωγής Π.9** κάνοντας χρήση των ακόλουθων δεικτών: ο Βιοτικός Δείκτης για την Posidonia oceanica (BiPo; Lopez y Royo et al., 2010), ο Δείκτης Διατήρησης (C.I.; Moreno et al., 2001) και ο Δείκτης Posidonia oceanica Rapid Easy Index. (PREI; Gobert et al., 2009). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι δείκτες BiPo και PREI απέδωσαν από κοινού «Κακή Οικολογική Κατάσταση» για το λιβάδι με τιμές EQR 0,27 και 0,31 αντίστοιχα. Ενώ ο δείκτης CI τοποθέτησε το λιβάδι στη χειρότερη βαθμίδα της κλίμακας αξιολόγησης: «Προχωρημένο Επίπεδο Υποχώρησης» με τιμή 0,10. Σύμφωνα με τους ερευνητές τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η υποβάθμιση των λιβαδιών οφείλεται στην ιχθυοκαλλιέργεια, καθώς απουσιάζουν άλλοι παράγοντες πίεσης στην περιοχή (αγκυροβόληση, αλιεία με δυναμικό εξοπλισμό, απορροή αστικών λυμάτων, κ.α.).

Οι ερευνητές αναφέρουν ότι σύμφωνα με τη βιβλιογραφία η απώλεια των λιβαδιών μπορεί να συνεχιστεί έως και πολλά χρόνια έπειτα από τη μετεγκατάσταση ή κλείσιμο των μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας, καθώς το ρίζωμα της Ποσειδωνίας μπορεί να συνεχίσει να αποσυντίθεται (Apostolaki et al., 2010; Delgado et al., 1999). Προτείνουν την παρακολούθηση με βιοχημικούς και γενετικούς δείκτες ώστε να επιτυγχάνεται μια ολιστική προσέγγιση στην εκτίμηση της κατάστασης και η δυνατότητα ανίχνευσης πρώιμων τάσεων υποχώρησης ή επέκτασης των λιβαδιών. Η παρακολούθηση τέτοιων παραμέτρων είναι κρίσιμη για προσπάθειες αποκατάστασης των οικοτόπων, καθώς θα καθορίσουν εάν αυτή είναι εφικτή και ποια μεθοδολογία θα ακολουθηθεί (Pergent et al., 2024).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η εκπόνηση μελέτης για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο σύνολο της GR2220003 σε σχέση με το προστατευτέο αντικείμενο, προκειμένου να ληφθούν σχετικά μέτρα σε συνεννόηση με τον ΟΦΥΠΕΚΑ (πχ Επικαιροποίηση περιβαλλοντικών όρων ή και απομάκρυνση από τον τύπο οικοτόπου 1120).

Για τις μονάδες εντός ΠΟΑΥ θα πρέπει να ληφθούν δράσεις, που προβλέπει η απόφαση έγκρισης της ΠΟΑΥ (ΦΕΚ 25/Δ/2023).

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.38 MMELBA22203CW0206 Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Αλυκής Αλεξάνδρου

Η αλυκή Αλεξάνδρου βρίσκεται στα βορειοανατολικά του οικισμού Καριώτες, στη Λευκάδα. Πρόκειται κυρίως για μόνιμο λιμνίο αλμυρού νερού, το οποίο δημιουργήθηκε με την εγκατάλειψη της

αλοπηγικής δραστηριότητας το 1990 (Petanidou 1999, Λαμπρινού 1993). Στο νοτιοανατολικό τμήμα υπάρχουν απομεινάρια του έλους που προϋπήρχε της αλυκής, ενώ βόρεια έχει συμπεριληφθεί στον υγρότοπο και τμήμα του θαλάσσιου ρηχού στενού της Λευκάδας. Ο υγρότοπος λόγω της λειτουργίας του ως αλυκή στο παρελθόν, είναι αρκετά τροποποιημένος, ωστόσο, όπως όλες οι εγκαταλελειμμένες αλυκές, συντηρεί μια αξιοσημείωτη βιοποικιλότητα. Τροφοδοτείται με γλυκό νερό μέσω δύο κύριων ρυάκων και αρκετών αποστραγγιστικών καναλιών, που στραγγίζουν την γύρω περιοχή. Η μεγαλύτερη ποσότητα γλυκού νερού δεν καταλήγει στις αλυκές λόγω της περιμετρικής τάφρου, αλλά κάποιες ποσότητες φτάνουν στα εγκαταλελειμμένα αλοπήγια. Περιμετρικά του υγροτόπου έχει διανοιχτεί χωμάτινος δρόμος, ο οποίος χρησιμοποιείται κυρίως για ήπιες δραστηριότητες (WWF Ελλάς, (2013).

Προτείνεται η εκπόνηση μελέτης υδρολογικού ισοζυγίου της αλυκής και προσδιορισμού τυχόν αναγκαίων διαχειριστικών μέτρων (τροποποιήσεις καναλιών κλπ.).

5.3.3.39 MMELBA22203CW0207 Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας

Στα βόρεια της Λευκάδας, σχηματίζεται μια ομάδα λιμνοθαλάσσιων σχηματισμών, που είναι ευρύτερα γνωστές ως «Λιμνοθάλασσες Στενών Λευκάδας» εκατέρωθεν του κεντρικού διαύλου που ξεκινάει από την νησίδα όπου βρίσκεται το ενετικό κάστρο της Αγίας Μαύρας και αφού περάσει την πόλη της Λευκάδας κατευθύνεται προς τα ΝΑ όπου συναντάει τον κόλπο του Δρεπάνου. Το βάθος του διαύλου διατηρείται με εκβαθύνσεις στα 6m. Χωρίζεται από τη δυτική λιμνοθάλασσα (Παλαιό), με δρόμο που οδηγεί στη Λευκάδα ενώ από την ανατολική (Αβλαίμων) με ανάχωμα, αποτελούμενο από χώμα, χαλίκια, πέτρες και κελύφη οστράκων.

Οι λιμνοθάλασσες Στενών Λευκάδας έχουν αναγνωριστεί ως διακριτό μεταβατικό Υδατικό Σύστημα (EL0444T0004N) στο πλαίσιο της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ 84/Α/2024).

Το μεταβατικό ΥΣ EL0444T0004N αποτελείται από δύο Λιμνοθάλασσες τη λιμνοθάλασσα Αβλέμονα στα ανατολικά και τη λιμνοθάλασσα Παλαιό στα δυτικά. Η λιμνοθάλασσα Παλαιό σχετίζεται χωρικά με το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Βασιλικής-Νυδρίου-Λευκάδας (EL0400170) και η λιμνοθάλασσα Αβλέμονα σχετίζεται χωρικά με το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Βασιλικής-Νυδρίου-Λευκάδας (EL0400180). Η χημική και ποσοτική κατάσταση των ΥΥΣ είναι καλή εκτός της ποσοτικής του EL0400170, που είναι κακή.

Σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠ, το ΥΣ EL0444T0004N δέχεται μέτριες υδρομορφολογικές πιέσεις/αλλοιώσεις και ταξινομήθηκε **σε καλή οικολογική και χημική κατάσταση** βάσει αποτελεσμάτων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Υδάτων. Η οικολογική κατάσταση των Μεταβατικών ΥΣ στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ γίνεται βάσεις των ακόλουθων δεικτών:

- Μακροασπόνδυλα σε μεταβατικά ΥΣ - Δείκτης MAMBI[7]
- Μακροφύκη σε μεταβατικά ΥΣ - Δείκτης Οικολογικής Εκτίμησης EEI-c
- Φυτοπλαγκτόν σε μεταβατικά ΥΣ - Δείκτης MPI - Multimetric Phytoplankton Index,

Ο Δείκτες **MAMBI και EEI-c** έχουν τεθεί επίσης ως Δείκτες Στόχων Διατήρησης για τον ΤΟ 1150 σύμφωνα με την (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985, ΦΕΚ 1807/Β/2023).

[7] Στα παράκτια εφαρμόζεται ο Δείκτης BENTIX.

Η αλιευτική εκμετάλλευση του συστήματος γίνεται από το Δήμο Λευκάδας. Η αλιεία που εξασκείται στις λιμνοθάλασσες στηρίζεται κυρίως στις μετακινήσεις, που πραγματοποιούν οι ιχθυοπληθυσμοί, που τις αποικίζουν, δηλαδή από τη λιμνοθάλασσα προς τη θάλασσα.

Οι κυριότεροι τρόποι, που γίνεται η αλιεία είναι τα δίχτυα αλλά κυρίως οι παραδοσιακές ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις. Αυτές αποτελούν ειδικές στατικές κατασκευές (ιχθυοπαγίδες), οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να αιχμαλωτίζουν και να εγκλωβίζουν ζωντανά τα ψάρια, εκμεταλλευόμενες τις μετακινήσεις που πραγματοποιούν αυτά προσπαθώντας να μεταβούν από τη λιμνοθάλασσα προς τη θάλασσα.

Στο πλαίσιο της εκμετάλλευσης των λιμνοθαλασσών ο Δήμος Λευκάδας προτίθεται να υλοποιήσει δύο έργα:

- «Ανάπτυξη και λειτουργία Ιχθυοτροφικού – Οικοτουριστικού Πάρκου στο Μικρό Ιχθυοτροφείο Λευκάδας (Παλαιό)»[8] και

- «Ήπιες φιλικές προς το περιβάλλον παρεμβάσεις στη λιμνοθάλασσα του Αβλέμονα με στόχο την βελτίωση της αλιευτικής παραγωγής και την οικο-τουριστική ανάδειξή της»

Καθώς η κυριότητα των λιμνοθάλασσών ανήκει στο Δήμο Λευκάδας και ασκεί την αποκλειστική εκμετάλλευσή τους, θα είναι ο αρμόδιος Φορέας Λειτουργίας των έργων.

Στο πλαίσιο του έργου «**Ανάπτυξη και λειτουργία Ιχθυοτροφικού – Οικοτουριστικού Πάρκου στο Μικρό Ιχθυοτροφείο Λευκάδας (Παλαιό)»** μελετήθηκαν παρεμβάσεις στο εν λειτουργία μικρό ιχθυοτροφείο Λευκάδας που βρίσκεται εντός της λιμνοθάλασσας Παλαιού, στο βόρειο- δυτικό άκρο του νησιού.

Η λιμνοθάλασσα του Παλαιού συνδεόταν με το Ιόνιο, με την ύπαρξη διαύλων επικοινωνίας στο μέτωπο των αμμοθινών. Κάποιοι από τους διαύλους επικοινωνίας καλύφθηκαν από την κατασκευή του περιφερειακού δρόμου. Κάποιοι διατηρήθηκαν μέσω τσιμεντένιων σωληνώσεων, οι οποίοι όμως στη συνέχεια προσχώθηκαν ολοκληρωτικά κάτω από τη δράση φυσικών διεργασιών. Το έργο αφορά εργασίες αποκατάστασης ορισμένων λειτουργιών στη λιμνοθάλασσα Παλαιού Λευκάδας, έργα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης της ιχθυοπανίδας της, καθώς και την οικοτουριστική ανάδειξη της λιμνοθάλασσας.

Το προς υλοποίηση έργο περιλαμβάνει: 1. Διάνοιξη διαύλου, μήκους 2.100m., πλάτους πυθμένα 3 m., με κατασκευή συρματοστρώματος πάχους 30 εκ. και λιθορριπής 2. Καθαρισμό ανοιγμάτων ιχθυοτροφείου ¨Βαρδάνια" 3. Αναβάθμιση υφιστάμενου φραγμού: Κατάργηση του υφιστάμενου φραγμού προς την πλευρά του διαύλου Λευκάδας και την ταυτόχρονη μεταφορά του βορειότερα.4. Αναβάθμιση ιχθυοσυλληπτικών εγκαταστάσεων: Βελτίωση των διβαριών με ανακατασκευή τους με υλικά όπως αλουμίνιο και δίκτυα από πολυεστερικό υλικό και βελτίωση των υπαρχόντων πηρών με νέου τύπου. 5. Εκσκαφή τριγωνικής ¨λίμνης" που βρίσκεται στη συμβολή της ΕΟ Λευκάδας-Αφιλοχίας και της "Γύρας". 6. Κέντρο Περιβαλλοντικής Πληροφόρησης-Ξύλινο παρατηρητήριο (ΑΔΑ Ψ6ΥΨ7ΛΕ-ΚΩΑ).

[8] ¨Έχουν εκδοθεί πρόσθετοι όροι διασφάλισης της ακεραιότητας της GR2240001 (Ψ6ΥΨ7ΛΕ-ΚΩΑ)

Στο πλαίσιο του Έργου «Ήπιες φιλικές προς το περιβάλλον παρεμβάσεις στη λιμνοθάλασσα του Αβλέμονα» περιλαμβάνονται ήπιες εργασίες αποκατάστασης ορισμένων λειτουργιών στη λιμνοθάλασσα Αβλέμονα της Λευκάδας, έργα βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης της ιχθυοπανίδας της και ανάδειξης του οικοσυστήματος της λιμνοθάλασσας.

Η λιμνοθάλασσα του Αβλέμονα χαρακτηρίζεται ως φυσικό ιχθυοτροφείο. Ο Δήμος Λευκάδας εκμεταλλεύεται Ιχθυοκομικά από το 1985, την λιμνοθάλασσα Αβλέμονα με παραδοσιακό τρόπο (μετακινήσεις που πραγματοποιούν οι ιχθυοπληθυσμοί από τη λιμνοθάλασσα προς τη θάλασσα και μικρής έντασης αλιεία με δίχτυα και βολκούς).

Σε κάθε παλίρροια το νερό της θάλασσας εισχωρεί μέσα στη λιμνοθάλασσα κυρίως από το βόρειο περίφραγμα και κυλά με κατεύθυνση Β - Ν, για να εκβάλλει στο νότιο περίφραγμα. Ακολουθεί τη διαδρομή της παλιάς διώρυγας που αντιστοιχεί στη βαθιά ζώνη (1,5 m). Το υδροδυναμικό σύστημα της λιμνοθάλασσας εξαρτάται αφ' ενός από τα δύο περάσματα (Βορράς - Νότος), εξοπλισμένα με περιφράγματα και αφ' ετέρου από το πορώδες του συστήματος ή από τη διάβρωση των προσχώσεων κατά μήκος της διώρυγας.

Όσον αφορά το βάθος της, αποτελείται από δύο ζώνες: την βαθιά ζώνη των 1,5 m κατά μήκος του αναχώματος, στη θέση του παλιού διαύλου και την ζώνη που δέχεται τα φερτά της λεκάνης απορροής με μέσο βάθος 0,30 m, στον κύριο και ανατολικό χώρο της λιμνοθάλασσας. Η βαθιά ζώνη αναζωογονείται από τα θαλάσσια νερά ενώ η άλλη ζώνη δημιουργείται από την ολίσθηση ρευστών στρωμάτων από την επίδραση των γλυκών νερών της πλάγιας λεκάνης. Ο βυθός της λιμνοθάλασσας είναι αργιλοαμμώδης και η οργανική ύλη του υποστρώματος έχει μέση τιμή 22%. Η λιμνοθάλασσα επικοινωνεί με το δίαυλο με ένα στόμιο στο Βόρειο τμήμα, με τρία στόμια πάνω στο κεντρικό ανάχωμα και τέλος επικοινωνεί με τον κόλπο του Δρεπάνου και την ανοιχτή θάλασσα, με ένα στόμιο πλάτους 6 μ. στο νοτιότερο άκρο της (Ω2ΨΛΩΛΖ-ΜΗΘ).1

Προβλέπονται:

- Χωματουργικά έργα για την διάνοιξη υφαλαυλάκων εντός της λιμνοθάλασσας.
- Θυροφράγματα και κατασκευές εισόδου - εξόδου νερού στο διβάρι
- Ιχθυοσυλληπτική μονάδα μετά του οικίσκου αυτής και πρόσβαση από τον οικίσκο προς αυτή.
- Ανακατασκευή εισόδων γλυκού νερού στην λιμνοθάλασσα.
- Ξύλινες προβλήτες ελλιμενισμού σκαφών για οικοτουρισμό
- Αγορά έξι (6) πιραρίων για οικοτουριστικούς λόγους και ενός (1) χόβερκραφτ για έλεγχο της λιμνοθάλασσας.
- Εξέδρες με όργανα μετρήσεων των Φ/Χ παραμέτρων, τα στοιχεία των οποίων θα κοινοποιούνται στη ΜΔΠΠ[9]
- Κατασκευή περίκλειστου για διατήρηση νεαρών ιχθυδίων προς πάχυνση και χώρου διατήρησης υπομεγεθών ψαριών
- Σημάνσεις του υγροτόπου.
- Εγκατάσταση συστήματος προστασίας (κάμερες) έναντι ιχθυοκλοπής (με remote control) από το Δημαρχιακό μέγαρο.
- Φωτοβολταϊκό σύστημα για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών επί της στέγης του οικίσκου της ιχθυοαυξητικής μονάδας.

[9] ΑΔΑ 99ΔΑ46Μ9Β4-7ΦΖ

Σκοπός της προτεινόμενης πράξης είναι η βελτίωση της οικοσυστημικής διαχείρισης, διασφάλιση της ποιότητας των υδάτων, καθώς και η περιβαλλοντική αναβάθμιση στον εκσυγχρονισμό της ιχθυοπαραγωγής αλλά και την οικολογική ισορροπία των ευαίσθητων και προστατευόμενων ενδιαιτημάτων που περικλείονται στα όρια των λιμνοθαλασσών Στενού Λευκάδας. Έτσι επιχειρείται η πολλαπλή και παράλληλα ήπια αξιοποίηση του Δημοτικού ιχθυοτροφείου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω στοιχεία (υφιστάμενη διαχείριση και εκμετάλλευση λιμνοθαλασσών) και με στόχο τη διατήρηση της καλής οικολογικής κατάστασης των Λιμνοθαλασσών Στενών Λευκάδας προτείνεται μελέτη η οποία θα καθορίσει το πλαίσιο υδρολογικής τους διαχείρισης και τα τυχόν αναγκαία διαχειριστικά μέτρα (τροποποιήσεις καναλιών, απαγορεύσεις αντλήσεων κλπ.). Στόχος είναι η διατήρηση της θερινής στάθμης των λιμνοθαλασσών και η διασφάλιση της παροχής γλυκού νερού, ώστε να μην γίνονται υπέραλες οι λιμνοθάλασσες κατά τους θερινούς μήνες.

5.3.3.40 MMELBA22203CW0208 Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου

Η αλυκή Αλεξάνδρου βρίσκεται στα βορειοανατολικά του οικισμού Καριώτες, στη Λευκάδα. Η αλυκή βρίσκεται εκτός του μεταβατικού ΥΣ EL0444T0004N, που έχει προσδιοριστεί και παρακολουθείται στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ 84/Α/2024).

Προτείνεται η εκπόνηση μελέτης προσδιορισμού των απαραίτητων δεικτών ΜΑΜΒΙ και ΕΕΙ-c, που αποτελούν Δείκτες Στόχων Διατήρησης για τον ΤΟ 1150 (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985, ΦΕΚ 1807/Β/2023). Η συμπλήρωση των κενών γνώσης ως προ την οικολογική αξιολόγησης της Αλυκής μπορεί να γίνει και στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2.3).

5.3.3.41 MMELBA22203CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η ΠΠ καλύπτει γεωγραφικά πολύ μεγάλη θαλάσσια και χερσαία έκταση και εμφανίζει σημαντικές ετερογενείς πιέσεις (τουριστικά σκάφη, αλιεία, λαθροθηρία, θήρα ηχορύπανση, πυρκαγιές κα)

Οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και τα μηχανοκίνητα αθλήματα επίσης ελλοχεύουν μεγάλους κινδύνους για τα είδη της υδρόβιας πανίδας και ειδικά για την θαλάσσια χελώνα. Τα ψυχαγωγικά σπορ με τροχοφόρα στις αμμοθινικές περιοχές και αμμώδεις παραλίες, προξενούν επίσης μεγάλες καταστροφές στους παράκτιους και αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων.

Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) και αναψυχής γενικότερα σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία, Δασαρχείο/ θηροφυλακή, κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της λαθροθηρίας γενικότερα απαιτείται με στελέχωση και οργάνωση κατάλληλων κι επαρκών ομάδων ώστε να διενεργούνται επιμέρους περιπολίες σε όλες τις κρίσιμες περιόδους για την ορνιθοπανίδα (φωλεοποίηση, αναπαραγωγή, μετανάστευση, διαχείμαση).

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών

εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης της χερσαίας περιοχής
- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της

περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW9901 Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός.

5.3.3.42 MMELBA22203MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι θαλάσσιοι ΤΟ εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένοι. Απαιτείται η χαρτογράφηση και συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[10]

[10] *Επισημαίνεται ότι*

- *Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*

Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2). Ειδικά για τον ΤΟ 1150 σχετικό είναι και το Μέτρο «Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου».

Εντός ΠΠ απαιτείται η χαρτογράφηση των ΤΟ **1120, 1150, 1170 και 8330** στην GR2220003 καθώς και του 1150 στην GR2240001. Σύμφωνα με στοιχεία της Isea, που παρασχέθηκαν στο πλαίσιό της διαβούλευσης της ΕΠΜ, και τις επιτόπιες έρευνές της, η παρουσία κοραλλιογενών υφάλων, που αποτελούν μέρος του οικοτόπου 1170, επιβεβαιώνεται στο βορειοανατολικό σημείο της Ατόκου **(ΕΖΔ GR2220003)**. Η ύπαρξη του οικοτόπου 1120 στον ύφαλο βόρεια της νήσου Φορμίκουλα επιβεβαιώνεται από στοιχεία της Isea και από επιστημονικές δημοσιεύσεις των Panayotidis et al, 2022).

Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες 2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του. Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α)

προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»

καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Επισημαίνεται ότι στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνεται **Χαρτογράφηση θαλάσσιων τύπων οικοτόπων** (1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180, 8330) και δημιουργία υποδομής χωρικών δεδομένων που θα απεικονίζει με ακρίβεια τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων εντός των θαλασσίων τμημάτων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων περιλαμβάνεται η ακριβής **χαρτογράφηση λιβαδιών Ποσειδωνίας (κλίμακα 1:1.000)** για την υποστήριξη δράσεων προστασίας και αποκατάστασης σε τουλάχιστον 3 πιεσμένους ΤΚΣ-ΕΖΔ.

Το μέτρο είναι σχετικό με το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0401 Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170).

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.43 MMELBA22203MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας

Ο Ροφός (Epinephelus marginatus) είναι ψάρι με ευρεία γεωγραφική κατανομή, το οποίο απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους. Το είδος έχει αποτελέσει εντατικό στόχο τόσο της ερασιτεχνικής όσο και της επαγγελματικής αλιείας, ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό/μεσογειακό τμήμα της εξάπλωσής του, για εκατοντάδες χρόνια. Ως αποτέλεσμα, ο πληθυσμός του έχει μειωθεί σημαντικά σε ορισμένες περιοχές, ενώ πλέον αλιεύονται ολοένα και συχνότερα άτομα που δεν έχουν φτάσει σε ώριμο στάδιο. Το είδος χαρακτηρίζεται ως Τρωτό σύμφωνα με το «Κόκκινο Βιβλίο» του Οργανισμού IUCN (Pollard D., et al., 2018). Είναι είδος μεγάλης οικονομικής σημασίας προστατεύεται από τις συνθήκες της Βέρνης και της Βαρκελώνης. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, επιτρέπεται η αλιεία ροφών με ελάχιστο μέγεθος 45cm.

Στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ο ροφός χρησιμοποιείται ως «είδος αναφοράς» για την κατάσταση των βραχωδών ενδιαιτημάτων και την επίδραση της αλιείας. Στη Ζάκυνθο υπάρχει επίσης ειδική μελέτη για είδη σκληρού υποστρώματος (Kytinou et al., 2012), όπου ο ροφός συμπεριλαμβάνεται στα είδη ενδιαφέροντος και αναλύονται διαφορές στην «κατάληψη» μεταξύ διαφορετικών τύπων βραχώδους υποστρώματος και ζωνών προστασίας μέσα στο Πάρκο. Η εργασία αυτή δείχνει ότι ο ροφός είναι μεν παρών, αλλά η κατανομή του εξαρτάται έντονα από τον τύπο βραχώδους ενδιαιτήματος και το επίπεδο προστασίας.

Σημαντική για τη διαχείριση του είδους είναι η μελέτη των Dimitriadis et al. (2018) στο ΕΘΠ Ζακύνθου, η οποία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της εποχικής ζώνης πλήρους απαγόρευσης σε σχέση με τις υπόλοιπες ζώνες πολλαπλών χρήσεων. Ο ροφός περιλαμβάνεται στους μεγάλους θηρευτές/στόχους, και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ζώνες χωρίς αλιεία η βιομάζα και το μέγεθος μεγάλων βενθικών ειδών (μεταξύ των οποίων και *E. marginatus*) είναι αυξημένα σε σχέση με αλιευόμενες περιοχές, κάτι που υποδεικνύει ότι η στοχευμένη χωρική/χρονική προστασία μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη του πληθυσμού.

Σε επίπεδο τεχνητών υφάλων, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ/HCMR) έχει αναπτύξει και δοκιμάσει στη θαλάσσια περιοχή της Κρήτης μια σειρά από τεχνητές κατασκευές-καταφύγια (artificial shelters / "recreational diving oasis") για βενθικά ψάρια. Στο πλαίσιο αυτών των πειραμάτων, ο ροφός χρησιμοποιήθηκε ως χαρακτηριστικό είδος-στόχος: καταγράφηκε εγκατάσταση ατόμων *E. marginatus* σε κοιλότητες των τεχνητών δομών λίγες μόνο εβδομάδες μετά την πόντιση, γεγονός που δείχνει την ικανότητα του είδους να αποικίζει νέους βραχώδεις όγκους όταν αυτοί λειτουργούν ως ασφαλές καταφύγιο.

Σε σχετική δημοσίευση, οι Androulakis et al. (2020) χρησιμοποίησαν υπολογιστική ρευστομηχανική (CFD) για τη μελέτη της υδροδυναμικής συμπεριφοράς αυτών των τεχνητών υφάλων στην Κρήτη και ανέφεραν ότι μέσα σε επτά εβδομάδες από την πόντιση καταγράφηκαν τα πρώτα άτομα *E. marginatus* εγκατεστημένα στις κοιλότητες του υφάλου. Αυτό προσφέρει σημαντική ένδειξη ότι η διαθεσιμότητα κατάλληλων καταφυγίων μπορεί να είναι κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας για τον ροφό και ότι στοχευμένες κατασκευές μπορούν να ενισχύσουν την τοπική αφθονία, υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχεται η αλιευτική πίεση.

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για την κατάσταση του πληθυσμού του *Epinephelus marginatus*, της αλιευτικής πίεσης, που υφίσταται και της απόδοσης των μέτρων απαγόρευσης της ερασιτεχνικής αλιείας του.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.3.44 MMELBA22203MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη θαλάσσιας πανίδας με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων. Εντός ΠΠ η δράση αφορά στις GR2220003 & GR2240001 για τα είδη *Chelonia mydas* & *Caretta caretta*.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.3.45 MMELBA22203MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των κάτωθι ειδών στη **GR2240001**: *Anthus campestris, Buteo buteo, Calandrella brachydactyla, Charadrius alexandrinus, Charadrius alexandrinus, Charadrius alexandrinus, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Ciconia ciconia, Ciconia ciconia, Circaetus gallicus, Crex crex, Cygnus cygnus, Cygnus olor, Emberiza caesia, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Gallinago gallinago, Gelochelidon nilotica, Himantopus himantopus, Himantopus himantopus, Hirundo rustica, Lanius collurio, Lanius senator, Larus audouinii, Limosa limosa, Mergus serrator, Numenius arquata arquata, Otus scops, Passer hispaniolensis, Platalea leucorodia, Plegadis falcinellus, Recurvirostra avosetta, Sterna Hirundo*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (2019). Εγχειρίδιο Παρακολούθησης και Διαχείρισης της Ορνιθοπανίδας στον Εθνικό Δρυμό Οίτης. Έργο LIFE011NAT/GR/1014 "ForOpenForests". Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Αθήνα.
- Buckland, S. T., Rexstad, E. A., Marques, T. A., & Oedekoven, C. S. (2015). Distance sampling: methods and applications (Vol. 431). New York, NY, USA: Springer.
- Poirazidis, K., Schindler, S., Ruiz, C., & Scandolara, C. (2009). Monitoring breeding raptor populations-a proposed methodology using repeatable methods and GIS. Avocetta 33: 59-69
- Ralph, C.J., Sauer, J.R., Droege, S., technical editors (1995). Monitoring Bird Populations by Point Counts. Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-149. Albany, CA: Pacific Southwest Research Station, Forest Service, US. Department of Agriculture; 187 p

5.3.3.46 MMELBA22203MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη χειροπτέρων με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Θα πρέπει επίσης να καλυφθούν τα κενά γνώσης σχετικά με τη χρήση του χώρου από αυτά (περιοχές τροφοληψίας, καταφύγια, εποχιακά πρότυπα στη χρήση αυτών κλπ.). Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων.

Η παρακολούθηση του πληθυσμού και της δυναμικής του περιλαμβάνει δειγματοληψίες εντός των σπηλαίων που διαβιούν τα χειρόπτερα (καταμέτρηση ατόμων, πληθυσμιακές εκτιμήσεις των αποικιών) και περιγράφεται αναλυτικά στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.4.5).

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για 10 είδη χειροπτέρων (ΦΕΚ 4566/Β/2024), στην Ελλάδα έχουν εντοπιστεί πάνω από 250 καταφύγια, τα οποία φιλοξενούν από λίγα άτομα ενός είδους, έως ~ 20.000 άτομα δέκα τουλάχιστον ειδών. Σε πολύ λίγες όμως περιπτώσεις γνωρίζουμε τα **εποχιακά πρότυπα παρουσίας** των χειροπτέρων, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματική και ρεαλιστική αντιμετώπιση των πιέσεων και απειλών (ακόμα και αν η λύση είναι η περίφραξη ενός καταφυγίου για να αποτραπεί η ανθρώπινη παρουσία, αυτή πρέπει να γίνει την κατάλληλη εποχή ώστε να μην προκληθεί όχληση στα χειρόπτερα). Η καλύτερη κατανόηση της δυναμικής των αποικιών με **επαναληπτικές επιθεωρήσεις** των καταφυγίων σε διαφορετικές εποχές, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική διαχείρισή τους (Barova & Streit 2018).

Στη σΠΠΒ Λευκάδας η δράση αφορά στο ενάλιο **σπήλαιο (Μαύρο) Μικρού Γιαλού Λευκάδας**, που βρίσκεται στη GR2220003, (>6000 άτομα, *Miniopterus schreibersii*) ενώ θα ληφθούν υπόψη οι οδηγίες της UNEP/EUROBATS (Battersby 2010). Επίσης, σύμφωνα με το ΕΣΔ (ΦΕΚ 4566/Β/2024) **στο εν λόγω ενάλιο σπήλαιο θα πρέπει να ρυθμιστεί η επισκεψιμότητα** (αριθμός, συχνότητα, εποχή) σε συνεννόηση με τις τοπικές αρχές και τους σχετιζόμενους επιχειρηματίες.

Για τις εργασίες πεδίου θα ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS (Battersby, 2010), τα αναφερόμενα στο ΕΣΔ για 10 είδη Χειροπτέρων (Γεωργιακάκης και Καυκαλέτου-Ντιέζ 2021) και γενικότερα τα αποτελέσματα του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT), στους στόχους του οποίου περιλαμβάνονται:

- η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης 10 ειδών χειρόπτερων (είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, Παραρτήματα II-IV Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και επιλεγμένων σπηλαίων (Τύπος οικότοπου 8310, Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ),
- η επιβίωση της μοναδικής σπηλαιόβιας ζωής (δεκάδες ενδημικά είδη εντόμων και άλλων ασπόνδυλων που ζουν μόνο σε ένα ή περισσότερα σπήλαια της Ελλάδας.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.3.47 MMELBA22203MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ

Ο ΤΟ προτεραιότητας 2250 «Θίνες των παραλίων με Juniperus spp» είναι ένας σχετικά σπάνιος οικότοπος, που αποτελείται από λόχμες και συστάδες με αρκεύθους, σε αμμώδη υποστρώματα και θίνες, σε παραλίες και ακτές της Μεσογείου και της θερμο-Ατλαντικής ζώνης. Η βλάστηση που κυριαρχεί σε αυτές τις αμμοθίνες αποτελείται από αμμόφιλα μεμονωμένα άτομα ή πληθυσμούς. Τα χαρακτηριστικά είδη του τύπου οικοτόπου είναι τα *Juniperus macrocarpa* και *Juniperus turbinata* (*Juniperus phoenicea*). Το *Juniperus macrocarpa* εμφανίζεται αποκλειστικά σε θέσεις κοντά στην ακτογραμμή, ενώ το *Juniperus turbinata* έχει πιο ευρεία γεωγραφική εξάπλωση και απαντάται μεμονωμένα ή συστάδες ακόμα και σε ορεινές θέσεις (Δημόπουλος και Συνεργάτες. 2021).

Σύμφωνα με το ΤΕΔ, στην GR2220003 απαντά ο ΤΟ 2250* για τον οποίο δεν υπάρχουν στοιχεία χαρτογράφησης. Ομοίως και ο ΤΟ 5420. Προτείνεται μελέτη βάσης και χαρτογράφησης των ΤΟ 2250 & 5420, που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τα κάτωθι:

- Λεπτομερή, τοπογραφική αποτύπωση των εκτάσεων των ΤΟ τόσο εντός της περιοχής GR2220003, όσο και στις όμορες εκτάσεις και μέχρι το όριο εμφάνισης του τύπου οικοτόπου.
- Χαρτογράφηση & προσδιορισμός των παραμέτρων/κριτηρίων που είναι σημαντικά για τις εξειδικευμένες δομές κάθε ΤΟ όπως φυσικότητα, μορφοδυναμικά χαρακτηριστικά (προσθήκη ή μετακίνηση της άμμου από τον άνεμο), ανάγλυφο κλπ.
- Λεπτομερή καταγραφή και αξιολόγηση στον χώρο των πιέσεων και των απειλών. Χωρική αποτύπωση.
- Καταγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης των τυπικών ειδών του οικοτόπου στην περιοχή.
- Αξιολόγηση της δομής και των λειτουργιών του τύπου οικοτόπου στην περιοχή.

Για τον ΤΟ 2250* θα γίνει προσδιορισμός και πρόταση διαχειριστικών μέτρων αποκατάστασης βάσει των πιέσεων/απειλών που θα εντοπιστούν βάσει των συστάσεων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΦΕΚ 3723/Β/2021). Για τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των ΤΟ θα χρησιμοποιεί η μεθοδολογία, που έχει εφαρμοστεί σε Εθνικό επίπεδο (Έργα Εποπτείας και χαρτογράφησης ΤΟ).

Ενδεικτική βιβλιογραφία: Dimopoulos P, Tsiripidis I, Xystrakis F, Kallimanis A, Panitsa M. 2018. Methodology for monitoring and conservation status assessment of the habitat types in Greece. National Center of the Environment and Sustainable Development, Athens, 128 pp. [ISBN 978-960-99033-2-5].

Η παρακολούθηση των χερσαίων ΤΟ θα γίνεται κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 5.5.1.

5.3.3.48 MMELBA22203MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών *Emys orbicularis, Testudo hermanni & Elaphe quatuorlineata* στην GR2220003 και των Testudo marginata, Elaphe quatuorlineata & Mauremys rivulata στην GR2240001.

Για την υλοποίηση της μελέτης βάσης των ερπετών προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου. Η «Έρευνα Καθορισμένου Χρόνου» Παρέχει δεδομένα για την παρουσία των ειδών, τη σχετική αφθονία τους και τη συχνότητα εμφάνισής τους (αριθμός ατόμων/ανθρωποώρα αναζήτησης). Είναι αποτελεσματική μέθοδος κυρίως για τα κρυπτικά είδη (π.χ. φίδια). Ο παρατηρητής διαθέτει ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα για μια δειγματοληπτική επιφάνεια κατά τη διάρκεια του οποίου μετρά τον αριθμό των ατόμων του είδους που τον ενδιαφέρει ερευνώντας όλα τα μικροενδιαιτήματα (π.χ. αναποδογυρίζει πέτρες και κορμούς δένδρων ενώ ψάχνει εκτενώς και μέσα στη βλάστηση). Σκοπός είναι η κάλυψη όσο δυνατόν μεγαλύτερης επιφάνειας των κατάλληλων ενδιαιτημάτων της περιοχής NATURA.

Για το *Elaphe quatuorlineata* προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου και αν κριθεί απαραίτητο, εφαρμόζεται *συμπληρωματικά σύλληψη–επανασύλληψη σε επιλεγμένες περιοχές*. Για τα *Testudo hermanni*, *Testudo marginata* Emys orbicularis & Mauremys rivulata απαιτούνται τουλάχιστον **4 δειγματοληψίες ανά είδος με τη μέθοδο σύλληψης-επανασύλληψης**. Σχετική βιβλιογραφία:

- ΜΑΜΑΣΗΣ Δ, ΤΖΩΡΑΣ Η. 2021. Εκτίμηση της κατάστασης του πληθυσμού της Testudo marginata με την μέθοδο της **Σύλληψης-Επανασύλληψης** στην περιοχή ευθύνης του Φ.Δ. Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Ακαρνανικών Ορέων, Τεχνική Αναφορά, Λουσικά Αχαΐας 90 σελ & Παραρτήματα, 60 σελ.
- Graeter, G. J., K. A. Buhlmann, L. R. Wilkinson, and J. W. Gibbons (Eds.). 2013. Inventory and Monitoring: Recommended Techniques for Reptiles and Amphibians. Partners in Amphibian and Reptile Conservation Technical Publication IM-1, Birmingham, Alabama
- Eekhout, X. 2010. Sampling amphibians and reptiles. Manual on Field Recording Techniques and Protocols for All Taxa Biodiversity Inventories and Monitoring, 8(2): 530–557. In: J. Eymann, J. Degreef, Ch. Häuser, J. C. Monje, Y. Samyn, D. Vanden Spiegel (Eds.). ABC Taxa, The Belgian National Focal Point to the Global Taxonomy Initiative.
- Αναγνωστοπούλου, Μαρία (συντονίστρια έκδοσης). 1996. Οδηγός Παρακολούθησης Περιοχών του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Θέρμη. 163 σελ.

Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας αξιολογείται και καταγράφεται η ποιότητα των ενδιαιτημάτων, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες καθώς και πιέσεις και απειλές, που το είδος δέχεται στην περιοχή.

Η μεθοδολογία εκτίμησης της ΕΤΑ, αναλόγως της διαθέσιμης πληροφορίας ανά είδος, θα είναι αυτή που περιγράφεται στην τεχνική αναφορά 'Defining and applying the concept of Favourable Reference Values for species and habitats under the EU Birds and Habitats Directives' (Bijlsma *et al.* 2019).

Παραδοτέα:

- Χάρτης εξάπλωσης ειδών και αναφορές ατόμων πληθυσμών ανά θέση δειγματοληψίας
- Βάση δεδομένων κατά τα πρότυπα της βάσης των προγραμμάτων Εποπτείας και φωτογραφική τεκμηρίωση της παρουσίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.

- Προσδιορισμός ΕΤΑ των ειδών.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.3.49 MMELBA22203MB0109 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων

Προτείνεται η εκπόνηση Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας, που θα αφορά στην επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η Μελέτη θα αφορά κατ' ελάχιστο τα είδη *Aphanius fasciatus και Pelasgus stymphalicus* στην GR2240001.

5.3.3.50 MMELBA22203MB0110 Μελέτη βάσης για τη βίδρα (*Lutra lutra*)

Το μέτρο στοχεύει στην καταγραφή της βίδρας καθώς τα διαθέσιμα δεδομένα που είναι ανεπαρκή για τον ορθολογικό σχεδιασμό της διαχείρισης (GR2220003 & GR2240001).

Οι μέθοδοι, που θα εφαρμοστούν θα είναι προσανατολισμένες αρχικά στην διακρίβωση των θέσεων παρουσίας της βίδρας στην περιοχή και στην καταγραφή και χαρτογράφηση των σημαντικών ενδιαιτημάτων του είδους. Σημαντική κρίνεται και η λήψη επαρκών δεδομένων ώστε να γίνει πληθυσμιακή εκτίμηση και καταγραφή των πιέσεων και απειλών του είδους στην συγκεκριμένη περιοχή. Η μεθοδολογία και οι τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν (αναζήτηση και καταγραφή βιοδηλωτικών στοιχείων, κ.ά.) θα είναι σύμφωνες με την διεθνή βιβλιογραφία και θα καλύπτουν το σύνολο του υδρογραφικού δικτύου της περιοχής.

5.3.3.51 MMELBA22203MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζεται η ΥΑ 123711/3066 (ΦΕΚ 953/Δ/2024) «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Φορμίκουλα».
- Εφαρμόζεται ο οδηγός καλών πρακτικών για το σχεδιασμό έργων και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους βιότοπους αναπαραγωγής και τα θαλάσσια ενδιαιτήματα της *C. caretta*, που προβλέπεται να εκδοθεί βάσει του ΕΣΔ (ΦΕΚ 3678/Β/2021).
- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει
- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή υποβάθμιση της **παρόχθιας βλάστησης** των υδατορεμάτων και των υγροτόπων (π.χ. καθαρισμοί με χωματουργικά μηχανήματα). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στις περιπτώσεις που έχουν δοθεί ειδικές

άδειες κατόπιν εγκεκριμένης μελέτης για την εκτέλεση εργασιών που βεβαιώνονται από την καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία.

- Απαγορεύονται οι εκχερσώσεις εκτάσεων, που φύεται το είδος *Arenaria Leucadia*.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής. Δεν επιτρέπεται κάθε δραστηριότητα ή έργο που ενδέχεται να υποβαθμίσει το **υδρολογικό καθεστώς ή την ποιότητα του νερού**. Η παράμετρος αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση περιβαλλοντικών όρων.
- Απαγορεύεται η αλλαγή χρήσεων γης των φυσικών υγροτοπικών σχηματισμών προς δημιουργία καλλιεργειών, οικισμών, τουριστικών και εμπορικών υποδομών ή ζωνών αναψυχής.
- Απαγορεύεται η συνολική ή τμηματική αποστράγγιση υγροτόπων, τυρφώνων και ελών με σκοπό την ανάκτηση γης, για οποιαδήποτε χρήση.
- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.
- Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.3.52 MMELBA22203MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

- Εφαρμόζεται η ΥΑ 123711/3066 (ΦΕΚ 953/Δ/2024) «Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής της Νήσου Φορμίκουλα».
- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-60 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η πρόσβαση σε θαλάσσια σπήλαια δύναται να ρυθμίζεται βάσει των αποτελεσμάτων του Μέτρου «Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*»

- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.
- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες κλπ.).
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων. Απαγορεύεται ειδικά η συλλογή/συγκομιδή της *Arenaria Leucadia*.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ
- Οι άδειες για την παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών χορηγούνται εφόσον εφαρμόζεται ο Κώδικας Καλής Πρακτικής: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*» (ΕΘΠΖ, LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST).
- Οι άδειες για την παρακολούθηση κητωδών θα χορηγούνται εφόσον εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εμπορική Παρακολούθηση Κητωδών στο Πλαίσιο της ACCOBAMS.

5.3.3.53 MMELBA22203MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Γενικοί όροι και περιορισμοί

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της ταραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Για την αποφυγή της συμπύκνωσης του εδάφους να αποφεύγεται η τοποθέτηση μόνιμων και μη μόνιμων κατασκευών (ξαπλώστρες, ομπρέλες κ.λπ.) σε περιοχές, που αναπτύσσεται το είδος *Arenaria leucadia*.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110, 2120, 2250 κα 2260).

Εφόσον κριθεί απολύτως απαραίτητη η χρήση βαρέων οχημάτων, αυτή θα επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[11].

[11] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες*

5.3.3.54 MMELBA22203MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του «Μέτρου Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών» ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Η χωροθέτηση αναψυκτήριων και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ.) επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές θα προκύψουν από το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών** και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

5.3.3.55 MMELBA22203MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, *Posidonia oceanica* ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.

Ομοίως η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis* και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου «*Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)*».

5.3.3.56 MMELBA22203MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

Για την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν με χρήση βιολογικών μεθόδων και ήπιων γεωργικών πρακτικών (μείωση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, βιολογικές καλλιέργειες κ.ά.) για το μετριασμό των επιπτώσεών τους στους τύπους οικοτόπων, στα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας και στα πτηνά που δραστηριοποιούνται στις αγροτικές εκτάσεις.
- Κατά την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ακολουθούνται οι καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και πρακτικές στις οποίες περιλαμβάνονται τα στοιχεία διατήρησης του τοπίου, των φρακτών, της μη αλλοίωσης της μορφολογίας, της διατήρησης των δένδρων, του περιορισμού των εκχερσώσεων κ.α.
- Κατά την άσκηση των καλλιεργειών θα πρέπει να προστατεύεται η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και να αποφεύγονται ενέργειες, που μπορεί να προκαλέσουν θανάτωση ειδών πανίδας.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών πάνω σε κλαδιά δένδρων
- Το κλάδεμα των ελαιώνων συνίσταται να μην πραγματοποιείται κατά τους μήνες Απρίλιο – Μάιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων στην αναπαραγωγική διαδικασία της ορνιθοπανίδας.
- Συνίσταται η διαχείριση της φυτομάζας και των κομμένων κλαδιών προς όφελος του οικοσυστήματος (π.χ. ενσωμάτωση κομμένων υγιών κλαδιών στο έδαφος για αύξηση οργανικής ουσίας, διατήρηση σωρών κομμένων κλαδιών).
- Η καύση για γεωργικούς σκοπούς θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία (π.χ. ασθένειες, αποφυγή διάδοσης ζιζανίων) η καύση θα πραγματοποιείται με αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας για την αποφυγή πυρκαγιάς, και ειδικότερα σε περιόδους που επικρατεί άπνοια και δεν καταγράφονται πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Η καύση

θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλη θέση και υπό συνεχή επιτήρηση και εκτός της περιόδου αυξημένου κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.
- Απαγορεύεται η χρήση χωροκατακτητικών ξενικών φυτικών ειδών

Για τη διατήρηση των μικρών χαρακτηριστικών του τοπίου σε γεωργικές εκτάσεις, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων και καταφυγίων για τα είδη πανίδας συνίσταται:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως ξηρολιθιές, αναβαθμίδες, φυσικά πρανή και αναχώματα και προώθηση δράσεων για την αποκατάσταση αυτών. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.
- Η διατήρηση και αποκατάσταση της ποσότητας και της ποιότητας των φυτικών φρακτών και των περιοχών φυσικής βλάστησης που συνδέονται με αγροτεμάχια (π.χ. μεμονωμένα δένδρα, συστάδες δένδρων, θάμνοι κ.λπ.). Η κάλυψη κενών που δημιουργούνται στους φυτοφράκτες και η συμπλήρωση με φυτεύσεις να γίνεται κατά προτεραιότητα με χρήση τοπικών φυτικών ειδών, για τη δημιουργία ενιαίου δικτύου φυτοφρακτών.
- Η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων να αποφεύγεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας (Μάρτιος έως Ιούνιος).
- Η αποφυγή αλλαγής του αγροτικού τοπίου με σκοπό την ενοποίηση αγροτεμαχίων και την απομάκρυνση πράσινων υποδομών (φυτοφράχτες, πέτρινοι τοίχοι, πηγές, δέντρα κλπ.)
- Να αποφεύγεται η άροση του εδάφους στα ακαλλιέργητα περιθώρια μεταξύ των αγροτεμαχίων, τους φυτοφράχτες και τη φυσική βλάστηση των ρεματιών ή τα όρια των δασών με στόχο τη διατήρηση των δομικών στοιχείων του τοπίου τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ανοιχτών εκτάσεων στις καλλιέργειες, των ακαλλιέργητων και ασυγκόμιστων ορίων των καλλιεργειών, των διάσπαρτων δένδρων στα όρια και εντός των καλλιεργειών και των φυτοφρακτών.

Για την αύξηση της αγροτικής βιοποικιλότητας με σκοπό τη βελτίωση/διατήρηση ειδών:

- Επιτρέπονται μεταβολές στα γεωργικά συστήματα και πρακτικές, εφόσον είναι συμβατά με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών, εξυπηρετούν την άσκηση των δραστηριοτήτων και είναι συμβατές με την ισχύουσα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).
- Επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα λαμβάνει κατ' ελάχιστο υπόψη:
  - Την καταλληλόλητα και προσαρμοστικότητα των επιμέρους καλλιεργειών στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.
  - Την προώθηση παραδοσιακής γεωργίας και πρακτικών συμβατών με την προστατευόμενη περιοχή
  - Τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιεργειών και την αποφυγή υπεράντλησης των υπόγειων υδροφορέων.
  - Την ισχύουσα ΚΑΠ
  - Τη συμβατότητα με τη διατήρηση των ειδών πανίδας της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις των πολύ σημαντικών ειδών.
  - Τη διασφάλιση της μωσαϊκότητας των καλλιεργειών.

Για την προστασία από την κατεργασία του εδάφους με μηχανικές μεθόδους και την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων στη δομή του εδάφους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας:

- Οι ενέργειες κατεργασίας του εδάφους με μηχανικές μεθόδους θα πρέπει να αποφεύγονται ή να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες (π.χ. χαλάρωση συνεκτικού εδάφους).
- Στην περίπτωση που χρειαστεί κατεργασία του εδάφους θα πρέπει να προτιμώνται μηχανήματα κατεργασίας ελαφρού τύπου και να επιλέγεται μικρό βάθος κατεργασίας.
- Πριν τη χρήση μηχανικής μεθόδου προτείνεται να πραγματοποιηθούν ενέργειες εκφοβισμού (π.χ. διάσχιση με τα πόδια) ώστε να απομακρυνθούν από το χώρο τα είδη πανίδας και να αποφευχθεί η θανάτωσή τους.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών ειδών πανίδας που εντοπίζονται εντός του χωραφιού.
- Το φρεζάρισμα την άνοιξη προτείνεται να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται στο απολύτως αναγκαίο, για την προστασία της αναπαραγωγής φάσης των σημαντικών ειδών πανίδας.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση λιπασμάτων:

- Θα πρέπει να προτιμάται η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, κοπριάς, κομπόστας ή χλωρής λίπανσης, ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των υδάτων.
- Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποφυγή υπερλίπανσης (π.χ. να έχουν προηγηθεί αναλύσεις εδάφους ή να χρησιμοποιηθούν νέες τεχνολογίες).
- Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από ρυάκια, όχθες ποταμών και λιμνών και ενός μέτρου από κανάλια άρδευσης, στράγγισης, πηγάδια και γεωτρήσεις.
- Η προετοιμασία της λίπανσης πρέπει να πραγματοποιείται σε επιφάνεια που αποτρέπει τη γρήγορη διείσδυση στο έδαφος και σε ικανή απόσταση από υδάτινη επιφάνεια.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων προβλέπονται τα εξής:

- Η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία. Στους ελαιώνες προτείνεται η διατήρηση τμημάτων χωρίς εφαρμογή φυτοπροστατευτικών κατά την άνοιξη (αναπαραγωγική περίοδος ειδών πανίδας).
- Όπου αυτό είναι εφικτό συνίσταται η χρήση κοκκωδών σκευασμάτων.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των σκευασμάτων και οι απαιτούμενες ποσότητες.
- Κατά την εφαρμογή θα πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση στις πλευρές μονοπατιών, τις πλαγιές και τις παρυφές δασών.
- Πριν την εφαρμογή θα πρέπει να ελέγχεται η καλή κατάσταση και οι ρυθμίσεις των μηχανημάτων διασποράς, ψεκαστικών και κοκκοδιανομέων.
- Να αποφεύγεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σε έντονες καιρικές συνθήκες (βροχή, ισχυροί άνεμοι, έντονη ηλιοφάνεια) και σε ημέρες με μεγάλη υγρασία.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία των υδατικών πόρων για αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα προβλέπονται τα εξής:

- Δεν επιτρέπεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι το όριο των υδάτινων σωμάτων και η καταστροφή των όχθεων
- Δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητες που επηρεάζουν τη μόνιμη ή παροδική ροή νερού (ποτάμια και ρυάκια) που εφάπτεται στα αγροτεμάχια, όπως μπάζωμα ή εκτροπή.
- Δεν επιτρέπεται η επιχωμάτωση μικρών ελών και συλλογών νερών.
- Θα πρέπει να προστατεύεται η βλάστηση που συνδέεται με μικρά εποχικά υδατορεύματα. Θα πρέπει να διατηρείται η μέγιστη δυνατή βλάστηση πλευρικά, κατά μήκος της ροής του νερού.

5.3.3.57 MMELBA22203MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η μελισσοκομία, η άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας προτείνεται να ασκείται λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

• Για την τοποθέτηση των κυψελών θα πρέπει να τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις. Προτείνεται η αναζήτηση θέσεων χωρίς βλάστηση (π.χ. οικόπεδα, ξέφωτα).

• Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που οδηγεί σε καταστροφή της φυσικής βλάστησης, καθώς και η καταστροφή τυχόν φωλιών ειδών πανίδας.

• Κάθε κυψέλη ή ικανός αριθμός αυτών πρέπει να σημαίνεται σε εμφανές σημείο και ευανάγνωστα με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.

• Οι κυψέλες πρέπει να συντηρούνται και να αποτραπεί η διαρροή του μελιού. Ο εξοπλισμός πρέπει να διατηρείται καθαρός και σε καλή κατάσταση.

• Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται καλές πρακτικές μελισσοκομίας.

• Κατά την παύση της δραστηριότητας σε κάποια θέση, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να απομακρύνονται με ευθύνη του μελισσοκόμου και να παραμένει ο χώρος καθαρός.

• Το κάπνισμα κυψελών, οι οποίες εντοπίζονται μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τις παρυφές των δασών επιτρέπεται:

Α) εφόσον η ελάχιστη απόσταση του χώρου εγκατάστασης των κυψελών από δέντρα και θάμνους είναι τουλάχιστον 10 μέτρα

Β) Στον χώρο των κυψελών διατηρείται ικανή ποσότητα νερού (τουλάχιστον 200 λίτρα νερού).

• Το κάπνισμα μελισσιών που απαντώνται σε κορμούς δέντρων, επιτρέπεται εκτός αντιπυρικής περιόδου, μόνον εφόσον επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες, έχουν ληφθεί τα προληπτικά μέτρα της προηγουμένης παραγράφου και έχει ενημερωθεί η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία για τον χρόνο της ενέργειας του καπνίσματος.

• Κατά την αντιπυρική περίοδο επιτρέπεται το κάπνισμα των μελισσών μόνο μέχρι τη 12η μεσημβρινή και εφόσον ο δείκτης επικινδυνότητας της περιοχής είναι 1 (μικρή) ή 2 (μέση). Σε κάθε περίπτωση ακολουθούνται οι ειδικότερες Πυροσβεστικές Διατάξεις και Οδηγίες της Πολιτικής Προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς.

• Προτείνεται να ακολουθούνται οι οδηγίες – καλές πρακτικές για την πρόληψη πυρκαγιών όπως αυτές εκδόθηκαν στα πλαίσια του ερευνητικού έργου «Συμβολή στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με τη μεθοδολογία INCA» (ΥΠΕΝ- Πράσινο Ταμείο- ΕΛΓΟ Δήμητρα). Πληροφορίες: https://dasarxeio.com/2018/07/08/56085/

5.3.3.58 MMELBA22203MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η θήρα, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση της δραστηριότητας θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και τις ετήσιες αποφάσεις των αρμόδιων Δασικών Υπηρεσιών.
- Κατά την άσκηση της θήρας θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή καταστροφής των τύπων οικοτόπων της περιοχής. Ενέργειες που οδηγούν σε υποβάθμιση, των ΤΟ, όπως κοπή θάμνων και δένδρων, καύση κ.λπ.) δεν επιτρέπονται.
- Δεν επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων εκτός του οδικού δικτύου
- Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή της ρύπανσης και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων, λαδιών, πλαστικών κ.λπ.
- Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η όχληση ειδών πανίδας πλην των θηρεύσιμων, ειδικά στους χώρους αναπαραγωγής ή φωλεάσματος.
- Στην περίπτωση που κυνηγός εντοπίσει αδέσποτο σκύλο θήρας, θα πρέπει να το δηλώσει σε κάποια αρμόδια αρχή (Κυνηγετικό Σύλλογο, Δασαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα ή τη ΜΔΠΠ).
- Με το πέρας των βολών θα πρέπει να συλλέγονται οι άδειες κάλυκες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση της περιοχής. Βέλτιστη πρακτική αποτελεί η ανακύκλωσή τους.
- Πληροφορίες για καλές πρακτικές σχετικά με την άσκηση της θήρας σε προστατευόμενη περιοχή μπορούν να ληφθούν από τον «Οδηγό για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη» (Γρίβας, 2015)
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν και από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης ειδών ορνιθοπανίδας

5.3.3.59 MMELBA22203MB0309 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

Στις περιπτώσεις, που η χωροθέτηση μεμονωμένων υδατοκαλλιεργειών, λαμβάνει χώρα εκτός ΠΟΑΥ, αυτή γίνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, που τίθενται στην **ΥΑ 31722/4−11−2011** και στο οικείο **ΣΔΛΑΠ** δίνοντας έμφαση στα ακόλουθα:

1. **Θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια & οστρακοκαλλιέργεια**: η θέση που επιλέγεται για την εγκατάσταση σχετικών μονάδων θα πρέπει κατόπιν χαρτογράφησης του πυθμένα, να μην είναι σε περιοχή, που απαντά η *Pinna nobilis, ο ΤΟ 1120,* ροδολιθικά πεδία και απειλούμενα κοράλλια λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις του Κανονισμού 2024/1991/ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης. Επίσης, θα πρέπει να είναι εκτός σημαντικών ενδιαιτημάτων των ειδών *Caretta caretta, Monachus monachus και Tursiops truncates.*

2. **Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας γλυκέων υδάτων**. Θα πρέπει να εφαρμόζονται μέθοδοι και μέσα, βελτίωσης της παραγωγικής διαδικασίας και της επεξεργασίας του απορριπτόμενου νερού.

5.3.3.60 MMELBA22203MB0310 Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ

Προκειμένου να είναι αειφορική η εκμετάλλευση των λιμνοθάλασσών της ΠΠ, η ιχθυοσυλληπτική τους λειτουργία θα πρέπει να ακολουθεί το ακόλουθο διαχειριστικό μοντέλο:

- Η αλιευτική εκμετάλλευση των λιμνοθαλασσών και αξιοποίηση των αλιευτικών προϊόντων γίνεται με γνώμονα τη διασφάλιση της οικολογικής τους ισορροπίας και τη διατήρηση της **βιοποικιλότητας**
- Στα ιχθυοτρόφα ύδατα δύναται να παρέχονται υπηρεσίες **«αλιευτικού τουρισμού»** σύμφωνα με το Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012) όπως και ισχύει, και δράσεις οικοτεχνίας σύμφωνα με το ν. 4235/2014 (32/Α/2014).
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση οφείλει να συμμορφώνεται με τις οδηγίες της ΜΔΠΠ όσον αφορά την λήψη μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας των λιμνοθαλασσών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση δύναται να κατασκευάσει νέα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις στα πλαίσια της ορθολογικής αλιευτικής διαχείρισης του ιχθυοτροφείου, ύστερα όμως από την έγκριση της ΜΔΠΠ και τη λήψη όλων των απαραίτητων από το νόμο αδειοδοτήσεων.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα είναι υπεύθυνος για όλες οι απαιτούμενες εργασίες και παρεμβάσεις που σκοπό θα έχουν την αποκατάσταση του υδατικού ισοζυγίου και της ελεύθερης επικοινωνίας των υδάτων των λιμνοθαλασσών "από" και "προς" τη θάλασσα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει την ύπαρξη συνεχούς ροή υδάτων ώστε τα σημεία όπου υπάρχει ανταλλαγή υδάτων (μπούκες), να είναι ανοικτά σε βάθος και πλάτος όλη τη διάρκεια του έτους ώστε να επιτυγχάνεται η δυναμική οικολογική ισορροπία μεταξύ τον δύο οικοσυστημάτων. Η λειτουργία του θα ρύθμίζεται περαιτέρω βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας (Μέτρο MMELBA22203CW0204).
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει τον καθαρισμό των διαύλων επικοινωνίας από φερτά υλικά, εγκαταλελειμμένες ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις, σκουπίδια και μπάζα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα μεριμνά για την απομάκρυνση των παλαιών πλεγμάτων και για τη διάθεση τους για ανακύκλωση. Τα ιβαροφυλάκια να διατηρούνται καθαρά από απορρίμματα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση είναι υποχρεωμένος να διατηρεί ανοιχτά τα εσοδευτικά στόμια των λιμνοθαλασσών και υπεύθυνος για την άριστη κατάσταση και λειτουργία των όποιων ιχθυοφραγμών και εγκαταστάσεων.
- Προτείνεται:
  - η εγκατάσταση αντιαρπαχτικών δικτυών στις τάφρους διαχείμασης ή εμπλουτισμού με γόνο όπου αυτό είναι εφικτό και
  - η εγκατάσταση υπερυψωμένων παρατηρητηρίων

- Στο χρονικό διάστημα της εσόδευσης των Λιμνοθαλασσών ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση υποχρεούται για την χωρίς εμπόδια λειτουργία των εσοδευτικών στομίων και την αφαίρεση των απαιτούμενων τμημάτων των ιχθυοφραγμών. Το χρονικό διάστημα της κύριας εσόδευσης κάθε λιμνοθάλασσας προσδιορίζεται με εισήγηση της ΜΔΠΠ και συμφωνία του ασκούντος την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει μετά από απόφαση των αρμοδίων αρχών
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση υποχρεούται να παρέχει κάθε συνδρομή και βοήθεια (διάθεση πλωτών μέσων, δειγμάτων υδρόβιων οργανισμών κ.α.) στη ΜΔΠΠ, στα ερευνητικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Διοίκηση του τομέα Αλιείας και σε όσα πραγματοποιούνται από αναγνωρισμένα από το κράτος ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση απαγορεύεται να θηρεύει είδη της ορνιθοπανίδας εντός της λιμνοθάλασσας, και εφόσον αντιληφθεί περιστατικά λαθροθηρίας είναι υποχρεωμένος να το αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές (Δασική υπηρεσία, Θηροφυλακή, ΜΔΠΠ).
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση πρέπει να αποφεύγει να χρησιμοποιεί τα αλιευτικά εργαλεία κατά τρόπο, που να είναι δυνατό να συλλαμβάνουν υδρόβια πτηνά και να ακολουθεί τις σχετικές υποδείξεις της ΜΔΠΠ. Στην περίπτωση που συλληφθούν υδρόβια πτηνά χωρίς την πρόθεση του, οφείλει να ενημερώσει τη ΜΔΠΠ και να τα παραδώσει στην αρμόδια δασική αρχή.
- Απαγορεύεται η κίνηση μηχανοκίνητων σκαφών εντός των λιμνοθαλασσών, εκτός των σκαφών του ασκούντος την αλιευτική εκμετάλλευση, σκαφών για αλιευτικό τουρισμό και σκαφών για σκοπούς ερευνητικούς, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και επόπτευσης και φύλαξης. Η χρήση μηχανοκίνητων σκαφών γίνεται με την προϋπόθεση ότι δε δημιουργούν οχλήσεις στο περιβάλλον και δεν τρομοκρατούν τα είδη της πανίδας
- Στις προστατευτικές ζώνες που προβλέπονται στο Άρθρο 44 του Αλιευτικού Κώδικα (νδ 420/1970) απαγορεύεται όλο το έτος, η διενέργεια αλιείας με κάθε αλιευτικό εργαλείο, μέθοδο ή τρόπο. Πρόσθετες ειδικές ρυθμίσεις μπορούν να επιβληθούν μετά από αίτημα της ΜΔΠΠ.
- Αν σε κάποια λιμνοθάλασσα εγκαταλειφθεί η προσπάθεια ιχθυοτροφικής εκμετάλλευσης από τον άνθρωπο, να στηρίζεται ο οικοσυστημικός ρόλος τους ως φυσικά βρεφοκομεία (nursery grounds) για τους ιχθυοπληθυσμούς που διαβιούν ή περνούν ένα μέρος της ζωής τους σε αυτές.
- Να αναδειχθεί ο σημαντικός ρόλος των λιμνοθαλασσών σε τομείς όπως η έρευνα, η περιβαλλοντική αναψυχή, η εκπαίδευση και ο αλιευτικός τουρισμός, για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής.
- Οι ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης των δημόσιων ιχθυοτροφείων, που υποβάλλονται στο πλαίσιο του άρθρου 53 του του Αλιευτικού Κώδικα (νδ 420/1970) θα πρέπει να υποβάλλονται και στη ΜΔΠΠ. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να μην στηρίζονται μόνο στην αξιολόγηση της ιχθυοπαραγωγής (οι εμπλουτισμοί δε θα πρέπει να είναι κριτήριο αξιολόγησης), όπως επίσης θα πρέπει να λαμβάνουν τις λιμνοθάλασσες σαν ένα ενιαίο οικοσύστημα και όχι ξεχωριστά.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση μπορεί να διενεργεί εμπλουτισμούς με δαπάνες του, στο πλαίσιο των διατάξεων της αλιευτικής νομοθεσίας, των σχετικών εγκυκλίων και των κανόνων πρακτικής των Διεθνών Οργανισμών και σύμφωνα με το Κανονιστικό Πλαίσιο διενέργειας εμπλουτισμών λιμνοθάλασσών της ΠΠ.
- Η διενέργεια αλιείας από τον ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα γίνεται ως εξής:
  - με ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις όλο το χρονικό διάστημα του έτους εκτός της περιόδου της κύριας εσόδευσης του ιχθυοτροφείου.
  - με δίχτυα που έχουν το κατάλληλο άνοιγμα ματιού (προβλεπόμενο από την ισχύουσα νομοθεσία),
  - με βολκούς, με άνοιγμα ματιών πλευράς τουλάχιστον 30 χιλιοστομέτρων,

και σύμφωνα και με τις εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Περαιτέρω περιορισμοί δύναται να απαιτηθούν από τη ΜΔΠΠ

- Η διενέργεια της ερασιτεχνικής αλιείας δεν επιτρέπεται στις Λιμνοθάλασσες της ΠΠ, που τυγχάνουν οργανωμένης εκμετάλλευσης σύμφωνα και με το ΠΔ 373/1985 περί ερασιτεχνικής – αθλητικής αλιείας, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Εξαιρούνται οι **δράσεις αλιευτικού τουρισμού**.
- Απαγορεύεται απολύτως η αλιεία χελιών με βολκούς για όλο το έτος εντός των λιμνοθαλασσών της ΠΠ σύμφωνα με την ΥΑ 643/39462/01-04-2013 (ΦΕΚ 883/Β/2013) σε εφαρμογή του ΚΑΝ (ΕΚ) αριθ. 1100/2007 του Συμβουλίου για τη θέσπιση μέτρων για την ανασύσταση του αποθέματος του Ευρωπαϊκού χελιού (*Anguilla anguilla*) περιλαμβανομένης και της αλιείας χελιών με βολκούς.

  Απαγορεύεται απολύτως η ερασιτεχνική αλιεία χελιού, καθ' όλο το έτος.
- Στο πλαίσιο της αειφόρου και ορθολογικής αλιευτικής εκμετάλλευσης και για την προστασία του ιχθυολογικού πλούτου, θα πρέπει να αποφεύγεται η συνεχόμενη και μαζική σύλληψη υπομεγεθών ψαριών, όπως αυτά καθορίζονται στην Υπουργική Απόφαση 1750/32219/2015 (ΦΕΚ 475/Β/2015).
- Για τον περιορισμό των απορρίψεων αλιευμάτων υπομεγεθών ψαριών να εγκαθίστανται επιλεκτικές ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις.
- Η διαχείριση των υπομεγεθών ψαριών πρέπει να γίνεται με στόχο τη μείωση της θνησιμότητας και τη στήριξη των αποθεμάτων. Η κατά μέγεθος σύνθεση της παραγωγής θα αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την αξιολόγηση της εκμετάλλευσης.
- Οι λιμνοθάλασσες της ΠΠ αποτελούν προστατευόμενα οικοσυστήματα και οι όποιες ενέργειες εμπλουτισμού με γόνο δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τη βιοποικιλότητά τους.

- Η δραστηριότητα εμπλουτισμού των λιμνοθαλασσών της ΠΠ θα **επιτρέπεται μόνο με γόνο ειδών που ενδημούν σε αυτές και με στόχο την τόνωση των φυσικών πληθυσμών**, μετά από την έγκριση των αρμόδιων υπηρεσιών και της ΜΔΠΠ.

- Για την ορθότερη διαχείριση των λιμνοθαλασσών η σκοπιμότητα εμπλουτισμού με γόνο ειδών πρέπει τεκμηριώνεται μέσω **σχετικής Έκθεσης Σκοπιμότητας**, η οποία θα εγκρίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη ΜΔΠΠ. Στη σχετική έγκριση διενέργειας εμπλουτισμού θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και η εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης των αποτελεσμάτων του εμπλουτισμού.

- Για την προστασία και την αποδοτικότερη διαχείριση των λιμνοθαλασσών η σκοπιμότητα εμπλουτισμού και το μέγεθός του πρέπει να αιτιολογούνται στην εν λόγω Έκθεση. Η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας θα περιλαμβάνει στοιχεία για τη φέρουσα ικανότητα, την ποσότητα, ποιότητα και συχνότητα εφαρμογής των εμπλουτισμών που μπορεί να δέχεται η λιμνοθάλασσα σύμφωνα με τα φυσικά τροφικά πλέγματα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

- Στην έκθεση σκοπιμότητας θα πρέπει να αναλύονται διεξοδικά οι λόγοι για τους οποίους απαιτείται να γίνει ο εμπλουτισμός (π.χ. μειωμένη ιχθυοπαραγωγή, έλλειψη σοδιάσματος γόνου από τον κόλπο, προβλήματα στην παραγωγική δραστηριότητα, ανεξέλεγκτη λαθραλιεία, απώλεια ψαριών λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων κ.α.) με την παράθεση ποσοτικών και συγκριτικών στοιχείων.

- Με δεδομένο ότι οι συνεχείς και επαναλαμβανόμενοι εμπλουτισμοί υποδηλώνουν την υποβάθμιση της φυσικής/υγιούς λειτουργίας εσόδευσης της λιμνοθάλασσας, ενώ ταυτόχρονα οδηγούν στην αλλοίωση όχι μόνο των φυσικών ιχθυοπληθυσμών αλλά και του συνόλου του προστατευόμενου οικοτόπου, κρίνεται μείζονος σημασίας η συγκέντρωση όλων εκείνων των στοιχείων που τεκμηριώνουν τη διενέργεια εμπλουτισμού ως επιτακτική ανάγκη.

- Η έκθεση σκοπιμότητας θα πρέπει να βασίζεται σε πρωτογενή στοιχεία αλλά και σε συγκρίσεις με άλλες περιοχές ή ιστορικά δεδομένα. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνεται στην ποικιλότητα τόσο σε επίπεδο ιχθυοπαραγωγής όσο και σε επίπεδο οικοσυστήματος. Σε κάθε περίπτωση, με στόχο την προστασία του οικοσυστήματος αλλά και τη στήριξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, των οποίων η συμβολή στη διατήρηση της λειτουργικότητας των συγκεκριμένων οικοσυστημάτων είναι διεθνώς αναγνωρισμένη, η ΜΔΠΠ θα πρέπει να ενημερώνεται πλήρως και σε κάθε στάδιο για την πορεία του εμπλουτισμού με την παροχή στοιχείων, προκειμένου να είναι σε θέση να καταλήξει σε αξιόπιστα συμπεράσματα για την επιτυχία αλλά και τις επιπτώσεις των διενεργούμενων εμπλουτισμών.

- Τέλος, προτείνεται τα αιτήματα για τον εμπλουτισμό των λιμνοθαλασσών με γόνο, να πραγματοποιούνται μία φορά το χρόνο (Οκτώβριο- Νοέμβριο) για την καλύτερη διαχείριση και έλεγχο αυτών.

- Η διενέργεια εμπλουτισμού επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση από την οικεία Διεύθυνση Αλιείας και γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ.

- Η εισαγωγή ζώντων υδρόβιων ζώων, προοριζόμενων για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό γλυκέων υδάτων, ή και γονιμοποιημένων αυγών, προοριζόμενων για εκκόλαψη επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση από τη Διεύθυνση Αλιείας και γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ.

5.3.3.61 MMELBA22203MB0311 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

Στις παραλίες ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και με σκοπό την ελαχιστοποίηση των οχλήσεων κατά την αναπαραγωγική διαδικασία του είδους ισχύουν οι επιπλέον όροι:

- Στις ενημερωτικές πινακίδες που βρίσκονται στα σημεία πρόσβασης στις παραλίες φωλεοποίησης αναγράφεται σύσταση σχετικά με την αποφυγή πρόσβασης του κοινού κατά τις νυχτερινές ώρες για την αποφυγή όχλησης στα ενήλικα θηλυκά άτομα κατά την περίοδο ωοτοκίας.

- Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών επιτρέπεται μόνο σε τμήματα της παραλίας που θα υποδεικνύονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ κάθε έτος, ανάλογα με τις διαχειριστικές ανάγκες.

- Απαγορεύεται η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου

Δεν επιτρέπονται οι ακόλουθες ενέργειες:

- Η ανασκαφή φωλιών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, σημασμένες ή όχι, η με οποιοδήποτε τρόπο παρενόχληση του είδους κατά τη διαδικασία της αναπαραγωγής καθώς και της εξόδου των νεοσσών προς τη θάλασσα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται οι επεμβάσεις

αυτές για επιστημονικούς λόγους, όταν γίνονται από εκπροσώπους φορέων που έχουν λάβει σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές.

- Δεν επιτρέπεται η χρήση φορητών φωτεινών πηγών από χρήστες της παραλίας. Η χρήση φωτεινών πηγών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση από το προσωπικό φύλαξης, παρακολούθησης και διαχείρισης της περιοχής.

- Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός σε παρακείμενες ιδιοκτησίες και χρήσεις θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*».

- Η καθέλκυση κάθε είδους μηχανοκίνητου πλωτού μέσου.

- Η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας.

- Η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής.

- Αλλοιώσεις περιβάλλοντος, νέες χρήσεις ή νέα έργα και επεμβάσεις στην περιοχή του αιγιαλού, της παραλίας, της θάλασσας καθώς και ενέργειες που επιφέρουν στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα, οποιαδήποτε μεταβολή με την κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή έργων ή του εδάφους ή του πυθμένα με τη λήψη χώματος, λίθων ή άμμου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.

Ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό αιγιαλού και παραλίας

Βαρέα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο πριν από την έναρξη (δηλαδή πριν την 1η Μαΐου) και μετά το τέλος της περιόδου ωοτοκίας (δηλαδή μετά την 31η Οκτωβρίου). Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα πρέπει να γίνεται μόνο σε τμήματα παραλιών εάν κρίνεται απολύτως απαραίτητος και κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας (Μάιος-Οκτώβριος) συνίσταται ο χειρωνακτικός καθαρισμός της παραλίας.

Η διαδικασία του καθαρισμού δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Επιπλέον όροι για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού

Η τοποθέτηση των ομπρελών θα γίνεται σε σταθερά σημεία και σε άξονες κάθετους προς το κύμα καθώς και εξασφάλιση απόστασης ίσης ή μεγαλύτερης των τριών (3) μέτρων μεταξύ τους.

Θα εξασφαλίζεται ελεύθερη ζώνη στην κορυφή της παραλίας καθώς και από την ακτογραμμή.

Η άμμος μεταξύ των ομπρελών και ξαπλωστρών δεν θα καλύπτεται από ξύλινους διαδρόμους

Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης.

Το πλύσιμο των ξαπλωστρών και ο καθαρισμός του εν γένει εξοπλισμού, να γίνεται εκτός της παραλίας.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση μόνιμων ή ημιμόνιμων κατασκευών και εγκαταστάσεων όπως κουβούκλια, κιόσκια, τέντες, κατασκευές περιορισμού αθλοπαιδιών, ή ντους στην αμμώδη ακτή.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση κατασκευών υπό μορφή καναπέδων ή ξαπλωστρών ,που έχουν τη μορφή κρεβατιού και φέρουν επ' αυτών σκιάδια.

Θα γίνεται συγκέντρωση των ξαπλωστρών και του υπόλοιπου κινητού εξοπλισμού με τη δύση του ηλίου, σε σημείο εκτός της αμμώδους παραλίας και επανατοποθέτησή τους το πρωί.

Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*».

Απαγορεύεται η τοποθέτηση κάθε είδους μεγαφωνικών εγκαταστάσεων.

Η εγκατάσταση χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των κολυμβητών όπου απαιτείται, θα γίνεται μακριά από το χώρο ωοτοκίας της χελώνας *Caretta caretta*.

5.3.3.62 MMELBA22203MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST "Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης: Υποδειγματικές Δράσεις στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου" (2001-2004) συντάχθηκε Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «**Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta***». Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες για μη οχλούσα παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας. Ειδικότερα, αναφέρεται στην απόσταση προσέγγισης, τον επιτρεπόμενο χρόνο συνεχούς παρατήρησης κάθε ατόμου, την ταχύτητα του σκάφους κατά την παρατήρηση και το μέγιστο αριθμό σκαφών, τις περιόδους παρατήρησης κατά τη διάρκεια της ημέρας κ.λπ.

Ο Κώδικας αυτός καθίσταται υποχρεωτικός εντός ΠΠ για την παρατήρηση των θαλάσσιων χελωνών (*Chelonia mydas* και *Caretta caretta*).

5.3.3.63 MMELBA22203MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις, που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.

5.3.4 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205)

5.3.4.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου

Η αρχικώς μελετηθείσα ΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205) βρίσκεται πλέον εξ ολοκλήρου εντός του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου, του οποίου η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη εγκρίθηκε με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/147028/2952/29.12.2025 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (ΑΔΑ: ΡΘΨ84653Π8-ΗΦ3). Ως εκ τούτου, δεν προτείνεται πλέον ειδική οριοθέτηση και ζωνοποίηση της ΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς, ούτε προσδιορισμός σχετικών περιφερειακών ζωνών. Τα αρχικώς προταθέντα διαχειριστικά μέτρα για το σύνολο της μελετηθείσας ΠΠΒ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν και μετά τη δημόσια διαβούλευση της ΕΠΜ, δεν τυγχάνουν πλέον εφαρμογής, καθώς η περιοχή καλύπτεται από τα μέτρα διαχείρισης του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου. Ωστόσο, παρατίθενται για λόγους δομικής και τεκμηριωτικής συνέχειας.

Εικόνα 5-2 Χωρική συσχέτιση ΘΠΙ και σΠΠΒ Θαλάσσιων Περιοχών Κεφαλονιάς (αρχική πρόταση)

Για την αρχική σΠΠΒ, που βρίσκεται στο σύνολό της εντός του Θαλασσίου Πάρκου Ιονίου (ΘΠΙ) έχουν προταθεί συγκεκριμένα διαχειριστικά μέτρα από την ΕΠΜ του ΘΠΙ. Τα μέτρα αυτά παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5-67 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με σΠΠΒ Θαλάσσιων Περιοχών Κεφαλονιάς

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
1	MMIONIOMG0101	Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
2	MMIONIOMG0501	Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
3	MMIONIOMG0102	Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
4	MMIONIOMG0701	Προώθηση βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας	Παράκτιες περιοχές ΘΠΙ	
5	MMIONIOMG0702	Καθορισμός των αλληλεπιδράσεων μεταξύ υδατοκαλλιεργειών και θαλάσσιας μεγαπανίδας και δημιουργία πλαισίου διαχειριστικών δράσεων	Παράκτιες περιοχές ΘΠΙ με παρουσία υδατοκαλλιεργειών	
6	MMIONIOME0101	Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
7	MMIONIOMF0301	Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
8	MMIONIOMW9901	Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός	Σύνολο ΘΠΙ	
9	MMIONIOMI0302	Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών *ειδών Pterois miles, Siganus luridus* και *Siganus rivulatus*, πιλοτική εφαρμογή	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
		δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς των δράσεων		
10	MMIONIOMW9902	Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
11	MMIONIOMF0302	Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220004, GR2220005, GR2220007
12	MMIONIOMF0303	Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330)	GR2220003, GR2220005, GR2220004, GR2220007, GR2210001, GR2550010, GR2540009, GR3000019	GR2220004, GR2220005, GR2220007
13	MMIONIOMI0501	Μελέτη βάσης και παρακολούθηση προστατευόμενων βενθικών ασπονδύλων σε μικρά και μέσα βάθη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
14	MMIONIOME0102	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών	GR2540009, GR2550010, GR2210003, GR2210004, GR2210001	Δεν εφαρμόζεται
15	MMIONIOME0103	Σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης ναυτιλλομένων για παρουσία φυσητήρων (early warning system, EWS)	GR2540009, GR3000019	Δεν εφαρμόζεται

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
16	MMIONIOMC0201	Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δυνητικά (ανάλογα με τις θέσεις εγκατάστασης των υδροφώνων), οποιαδήποτε περιοχή Natura 2000 με θαλάσσιο τμήμα που βρίσκεται εντός του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	GR2220004, GR2220005, GR2220007
17	MMIONIOMW0201	Πρόγραμμα μακροχρόνιας παρακολούθησης πληθυσμών κητωδών στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004, GR2220003, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR2550010, GR3000008, GR3000019	GR2220004, GR2220005, GR2220007
18	MMIONIOMF0304	Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης θαλασσίων ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν σημαντικούς αριθμούς θαλάσσιων χελωνών και υπόκεινται σε σημαντικές πιέσεις.	Όλες οι περιοχές Natura 2000 GR2220004, GR2220005, GR2220007	
19	MMIONIOMJ0101	Ανάπτυξη και εφαρμογή δέσμης διαχειριστικών δράσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις θαλάσσιες χελώνες	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220004, GR2220005, GR2220007
20	MMIONIOMW0101	Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
21	MMIONIOMF0701	Μείωση επιπτώσεων τεχνητού φωτισμού	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220004, GR2220005, GR2220007
22	MMIONIOMF0305	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής	Σύνολο παραλιών ωοτοκίας που βρίσκονται εντός των ορίων του ΕΘΠΙ	GR2220004, GR2220005, GR2220007
23	MMIONIOME0401	Εκπόνηση σχεδίου απόκρισης για την άγρια ζωή σε περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
24	MMIONIOMS0301	Προστασία αναπαραγωγικής δραστηριότητας θαλασσίων χελωνών	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2220004, GR2220005, GR2220007
25	MMIONIOMF0307	Δέσμη δράσεων για την ανάπτυξη κανόνων συμπεριφοράς στην αλληλεπίδραση με θαλάσσια είδη	Περιοχές όπου καταγράφεται η παρουσία θαλάσσιων χελωνών κοντά σε αστικό ιστό	
26	MMIONIOMG0103	Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005,	GR2220004, GR2220005, GR2220007

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
			GR2220003, GR2310001	
27	MMIONIOME0105	Ανίχνευση προτύπων κατανομής θαλασσοπουλιών και οριοθέτηση βασικών τροφοληπτικών πεδίων	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005, GR2220003, GR2310001, GR3000008, GR3000010	GR2220004, GR2220005, GR2220007
28	MMIONIOMI0101	Έλεγχος της θηρευτικής πίεσης αποικιακών ειδών πτηνών σε νησίδες από χερσαίους εισβολείς	GR3000008, GR3000010, GR2210003	Δεν εφαρμόζεται
29	MMIONIOMW0204	Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220004, GR2220005, GR2220007
30	MMIONIOMA0901	Παρακολούθηση επιπέδων ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από μικροπλαστικά, βαρέα μέταλλα και χλωριωμένους υδρογονάνθρακες (PCBs, DDTs, κτλ.) και της βιοσυσσώρευσης της στον οργανισμό της φώκιας.	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220004, GR2220005, GR2220007
31	MMIONIOMS0101	Γενετική ανάλυση (α) ατόμων φώκιας και (β) διερεύνηση των ειδών δίαιτας του είδους μέσω μοριακής γενετικής	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2220004, GR2220005, GR2220007
32	MMIONIOMG0104	Αξιολόγηση και εφαρμογή εργαλείων διακυβέρνησης της αλιείας για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της προστατευόμενης περιοχής του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
33	MMIONIOMW9903	Αξιολόγηση του Εθνικού Πάρκου Ιονίου σύμφωνα με τα κριτήρια της IUCN Green List	Σύνολο ΘΠΙ	
34	MMIONIOMS0201	Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
35	MMIONIOMF0201	Αποκατάσταση λιβαδιών Ποσειδωνίας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
36	MMIONIOMI0401	Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
37	MMIONIOME0106	Εθνικό πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης της κίνησης των σκαφών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
38	MMIONIOME0107	Στρατηγική μελέτη αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών μαρίνων και λιμένων.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
39	MMIONIOMW9904	Ανάπτυξη Στρατηγικής για την Αποκατάσταση της Φύσης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου σε συμφωνία με τις αρχές του IUCN (rewilding)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
40	MMIONIOMG0105	Ανάπτυξη στρατηγικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων στις γειτονικές περιοχές του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου από τη μετατόπιση της αλιευτικής προσπάθειας της μηχανότρατας	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δεν εφαρμόζεται
41	MMIONIOMW9905	Σχέδιο Επιστημονικής Παρακολούθησης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007
42	MMIONIOMN0201	Προσαρμογή ειδών και οικότοπων στην κλιματική αλλαγή	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό	Δεν εφαρμόζεται

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 σΠΠΒ ΘΠ Κεφαλονιάς που σχετίζεται με το μέτρο
			Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	
43	MMIONIOMW9906	Κατάρτιση Προσωπικού Φορέων Διαχείρισης και Πρόγραμμα παρακολούθησης.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2220004, GR2220005, GR2220007

Όπως προαναφέρθηκε, τα αρχικώς προταθέντα διαχειριστικά μέτρα για το σύνολο της μελετηθείσας ΠΠΒ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν και μετά τη δημόσια διαβούλευση της ΕΠΜ, δεν τυγχάνουν πλέον εφαρμογής, καθώς η περιοχή καλύπτεται από τα μέτρα διαχείρισης του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου. Ωστόσο, παρουσιάζονται ακολούθως για λόγους δομικής και τεκμηριωτικής συνέχειας.

5.3.4.2 MMELBA22205CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

Η μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου και των προβλημάτων, που αυτός προκαλεί στους θαλάσσιους οργανισμούς, και ιδιαίτερα στα κητώδη, παρακολουθείται στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ και γίνεται στο πλαίσιο των εργασιών του περιγραφέα D11. Ο Περιγραφέας 11 περιλαμβάνει, δύο κύρια κριτήρια, το Κριτήριο D11C1 που μελετά τη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης και το Κριτήριο D11C2 που αφορά στη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης.

Σύμφωνα με την ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (**ΚΠΚ)** όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.
- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον

Πρόσφατα (6/2025) ολοκληρώθηκε από το ΕΛΚΕΘΕ η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας βάσει του περιγραφέα D11. Η αξιολόγηση για τον Περιγραφέα D11-Υποθαλάσσιος Θόρυβος έγινε σε πέντε θαλάσσιες περιοχές (**Marine Reporting Units, MRUs**) των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων (Αδριατική, Ιόνιο, Λεβαντινή, Βόρειο Αιγαίο, Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο), με βάση τα δύο κύρια κριτήρια που αναφέρονται στην Απόφαση 2017/848/ΕΕ:

- D11C1 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων και

- D11C2 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης, δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων.

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε δεδομένα που συλλέχθηκαν και αριθμητικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν/εφαρμόστηκαν την 6ετία 2018-2023.

Εννέα (9) είδη θαλάσσιων θηλαστικών (οκτώ είδη κητωδών και ένα είδος φώκιας) και ενός ερπετού με μόνιμους πληθυσμούς στις Ελληνικές θάλασσες επιλέχθηκαν ως είδη ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση και των δύο κριτηρίων: φυσητήρας (*Physeter macrocephalus), ζιφιός (Ziphius cavirostris), πτεροφάλαινα (Balaenoptera physalus*), ζωνοδέλφινο (*Stenella coeruleoalba*), ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*), σταχτοδέλφινο (*Grampus griseus*), φώκαινα (*Phocoena phocoena*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), και η θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*).

Όσον αφορά στη βραχυχρόνια έκθεση στον παλμικό θόρυβο (εκρήξεις), οι περιοχές (MRUs) που βρέθηκαν σε **μη-ΚΠΚ το 2020** ήταν **το Ιόνιο για το κοινό δελφίνι (Delphinus delphis),** η Λεβαντινή (για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*) και το Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για την *Caretta caretta*), ενώ το 2022 ήταν η Λεβαντινή (για *Caretta caretta*) και το Βόρειο Αιγαίο (για τη φώκαινα *Phocoena phocoena*). Αντίστοιχη αξιολόγηση για τις σεισμικές έρευνες δεν ήταν δυνατή λόγω έλλειψης δεδομένων σε ημερήσια βάση. Όσον αφορά στη μακροχρόνια έκθεση (ένα έτος) στον παλμικό θόρυβο, όλες οι MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη σημασία συγκεκριμένων προστατευόμενων ειδών ενδιαφέροντος και των αντίστοιχων ενδιαιτημάτων (πληθυσμοί φυσητήρα (*Physeter macrocephalus*) και ζιφιού (*Ziphius cavirostris*) στην Ελληνική Τάφρο στις *MRUs του Ιονίου* και της Λεβαντινής), τη διαδικασία αξιολόγησης για τον παλμικό θόρυβο και τις σχετικές οριακές τιμές για την μακροχρόνια έκθεση, **προτείνεται μείωση της οριακής τιμής του 10% σε επίπεδο που θα συμφωνηθεί με το ΥΠΕΝ.**

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου D11C2 χρησιμοποιήθηκαν: i) ένα αριθμητικό υπολογιστικό μοντέλο για την εκτίμηση του θορύβου ναυσιπλοΐας, και ii) δεδομένα από μετρητικούς σταθμούς του ΕΛΚΕΘΕ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων. Το κριτήριο αξιολογήθηκε σε σχέση με τις διαταραχές συμπεριφοράς (behavioural distrurbance) και την απόκρυψη ήχων ενδιαφέροντος και μείωση χώρου επικοινωνίας (masking) για δύο μήνες του 2023 (Ιανουάριο και Ιούλιο), για τους οποίους αναμένονται τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου. Καμία MRU δεν βρέθηκε με βεβαιότητα σε μη-ΚΠΚ. Ειδικότερα, όσον αφορά στις διαταραχές συμπεριφοράς, **το Ιόνιο βρέθηκε σε μεταβατική κατάσταση (μικρή άνοδος των ηχητικών επιπέδων χαρακτηρίζει την MRU ως μη-ΚΠΚ)** για τους πληθυσμούς **του φυσητήρα, του ζιφιού και του ζωνοδέλφινου**, ενώ οι άλλες MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Όσον αφορά στην απόκρυψη, παρόλο που οι οριακές τιμές βρέθηκε να υπερβαίνονται σε τρεις **MRUs, στο Ιόνιο (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου, του κοινού δελφινιού, του σταχτοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας),** στη Λεβαντινή (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας) και στο Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για τους πληθυσμούς του φυσητήρα, του ζιφιού, του ζωνοδέλφινου και του σταχτοδέλφινου), οι χαμηλές συχνότητες στις οποίες έγινε η αξιολόγηση (ζώνη των 125 Hz), σε σχέση με τις συχνότητες εκπομπής ήχων και επικοινωνίας των ειδών ενδιαφέροντος, δεν επιτρέπει την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η υπέρβαση των οριακών τιμών στην περίπτωση της απόκρυψης για τον πληθυσμό του κοινού δελφινιού στο Ιόνιο βρέθηκε να είναι σημαντική (το ποσοστό που επηρεάζεται από τον θόρυβο είναι υπερδιπλάσιο της οριακής τιμής). Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι, στον επόμενο κύκλο της ΟΠΘΣ, εκτός από τις ζώνες συχνοτήτων στα 63 Hz

και στα 125 Hz, είναι απαραίτητο να γίνει αξιολόγηση και για μία ζώνη συχνοτήτων με υψηλότερη κεντρική τιμή, π.χ., τουλάχιστον 500 Hz.

Για τη διαχείριση του θορύβου η **ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 (ΦΕΚ 1672/Β/2024)** «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» αναφέρει ως υφιστάμενα μέτρα τα:

- Δημιουργία, συντήρηση και ανανέωση Εθνικού Αρχείου Παλμικού Θορύβου (EL-INR, Hellenic Impulsive Noise Registry) για την καταγραφή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που παράγουν υποθαλάσσιο παλμικό θόρυβο.
- Μέτρα μετριασμού των επιπέδων υποθαλάσσιου θορύβου που παράγονται κατά τη διαδικασία γεωφυσικών ερευνών για υδρογονάνθρακες (σεισμικών ερευνών) και σχετικά μέτρα προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών. Τα υπάρχοντα μέτρα ακολουθούν τις οδηγίες της ACCOBAMS (Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area - Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού) για ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και όχλησης των θαλάσσιων θηλαστικών από σεισμικές έρευνες και τις οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ανθρωπογενούς θορύβου σε κητώδη.
- Μη υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας (Marine Environment Protection Committee, MEPC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization, IMO) για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου από την **εμπορική ναυτιλία** ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή (MEPC.1/Circ.906, 22.08.2023). Σε κάθε περίπτωση, τα εκάστοτε σχετικά μέτρα θα εφαρμόζονται μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Η εν λόγω ΥΑ ως Νέα Μέτρα αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σύμφωνα με τα εκάστοτε μέτρα μετριασμού που υιοθετεί η Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO).
2. Η δημιουργία ενός θαλάσσιου αρχείου θορύβου για την καταγραφή δραστηριοτήτων που προκαλούν θόρυβο στο χώρο και στο χρόνο.
3. Συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ), Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε) κλπ.) με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό τη λήψη των απαραίτητων μέτρων προς αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες (**κυρίως η εκπομπή παλμικού θορύβου από sonars κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων, αλλά και η καταστροφή ανευρεθέντων μη διαρραγέντων εκρηκτικών υλών/πυρομαχικών**) σε αντιπροσωπευτικά θαλάσσια είδη.
4. Ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.
5. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου που θα θεσπίζει τα επιτρεπόμενα όρια του υποθαλάσσιου θορύβου αναφορικά με την ανάπτυξη/αδειοδότηση εγκαταστάσεων υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά/ φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ.), καθώς και των διαδικασιών και των καθεστώτων ελέγχου τους.

6. **Θέσπιση εθνικού συστήματος παρακολούθησης υποθαλάσσιου θορύβου με έμφαση σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές**.
7. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου με το οποίο θα θεσπίζονται επιτρεπόμενα όρια και μέτρα μετριασμού για την προστασία αντιπροσωπευτικών θαλάσσιων ειδών κατά την παραγωγή υποθαλάσσιου θορύβου σε κάθε είδους ανθρωπογενούς δραστηριότητας που περιλαμβάνει: Α) Γεωφυσικές έρευνες στα πλαίσια εργασιών για τον εντοπισμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, Β) εργασίες οδήγησης-έμπηξης πασσάλων, Γ) χρήση εκρηκτικών, Δ) εργασίες εκσκαφών, βυθοκορήσεων και εκτέλεσης διερευνητικών γεωτρήσεων στα πλαίσια υποθαλάσσιων γεωτεχνικών ερευνών, στο θαλάσσιο περιβάλλον που παράγουν συνεχή θόρυβο κατά τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με τον IMO, η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μία από τις κύριες πηγές υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου (Underwater Radiated Noise – URN), ο οποίος έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε κρίσιμες λειτουργίες για ένα ευρύ φάσμα θαλάσσιων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων ειδών. Η μείωση ταχύτητας είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου. Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή χρήση της έλικας από τους ναυτικούς, χρησιμοποιώντας την σωστή ταχύτητα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και το βάθος στο οποίο λειτουργεί η έλικα. Η τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας του σκάφους, όπως η ρύθμιση του trim, η μείωση της ταχύτητας ή η αλλαγή της κατανομής του βάρους, μπορεί μερικές φορές να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της σπηλαίωσης, αλλά μπορεί να μην εξαλείψει εντελώς το πρόβλημα. Σχετικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου που προβλέπει η Υπουργική Απόφαση οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMC0201 Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου, το οποίο αφορά σε ευρύτερες θαλάσσιες ζώνες.

5.3.4.3 MMELBA22205CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων,** τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των

προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Στο θαλάσσιο χώρο απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών, των πλοιαρίων αναψυχής και παρατήρησης φωκών και χελωνών.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με την παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων
- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την πρόσβαση σε αμμοθινικά συστήματα από λουόμενους
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.)
- την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών
- την ιππασία στις αμμοθίνες

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων

προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.

- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας (περιφερειακής) και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού, καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας αφορά και στο χερσαίο και στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Δίκτυο μονοπατιών (πρόσβαση στις παραλίες των Περιφερειακών Ζωνών)**

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

- **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν στις Περιφερειακές Ζώνες: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α. Προβλέπονται πινακίδες ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης χρηστών και επισκεπτών σχετικά με την απαγόρευση συλλογής των *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense*.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

- **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων (εντός ΠΠ και των Περιφερειακών Ζωνών)

- **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης

σημαντικών ειδών πανίδας όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης στις Περιφερειακές Ζώνες**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, στις Περιφερειακές Ζώνες, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

1. Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες χειροπτέρων.
2. Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
3. Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων (Περιφερεικαές Ζώνες) καθώς και σε δραστηριότητες όπως η αετοσανίδα, η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
4. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
5. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

Σχετικά είναι τα Μέτρα του ΘΠΙ:

ΜΜΙΟΝΙΟΜΓ0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας.

ΜΜΙΟΝΙΟΜΓ0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο του Μέτρου θα γίνει

προσδιορισμός των όρων και των προϋποθέσεων για την άσκηση αναψυχικών και τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου, που θα αφορούν: την έκταση και ένταση των δραστηριοτήτων, τις συνθήκες πρόσβασης και τις απαιτούμενες διαμορφώσεις, τις δραστηριότητες καθαριότητας και τον τύπο τους, καθώς και τη χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων και άλλων υποδομών.

MMIONIOME0102 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη. Το μέτρο περιλαμβάνει: 1 Τεχνοοικονομική μελέτη - Καθορισμό περιοχών δραστηριότητας, προσδιορισμός περιορισμών (π.χ. αριθμός σκαφών, ωράριο, απόσταση από τα άτομα). (1ο έτος) 2. Εκπαίδευση οδηγών και επιχειρήσεων σε καλές πρακτικές και περιβαλλοντική υπευθυνότητα 3. Δημιουργία μηχανισμού αδειοδότησης, ελέγχου και επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων.

5.3.4.4 MMELBA22205CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβολημένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12]. Στις περιοχές όπου επιτρέπεται η προσέγγιση και αγκυροβολία ο ΟΦΥΠΕΚΑ, εντός **ELBA22205**, θα εγκαταστήσει **8 ειδικά συστήματα πόντισης και αγκυροβολίας Σκαφών (Moorings) (και παρελκόμενα πρόσδεσης Σκαφών)** σχεδιασμένα για την διατήρηση και προστασία του Οικότοπου 1120* από πιστοποιημένο καταδυτικό συνεργείο (όπως ορίζεται στο ΦΕΚ 2396Β-2019) σε επιλεγμένες περιοχές σε βάθη από 5 μέχρι 15 μέτρα. Οι ακριβείς θέσεις θα υποδειχθούν από την ΜΔ Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου και προστατευόμενων περιοχών Ιονίων Νήσων σε συνεργασία με καταδυτικό συνεργείο του αναδόχου.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια περισσότερων σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και **τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας και τουρισμού.**

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"*12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της Pinna nobilis: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της Pinna nobilis, μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού*"

"17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120 από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση"*

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOME0101 Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων.

5.3.4.5 MMELBA22205CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022Hardesty et al., 2021,).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή, καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται

στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,

- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).
- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).
- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.
- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.

- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία που έχει αποκτηθεί από άλλους Δήμους της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία, Περιφερειακές Ζώνες) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων
- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική
- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.
- Οι χερσαίοι καθαρισμοί ων Περιφερειακών Ζωνών δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων
- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει:

- Αποκατάσταση ενδιαιτήματος της **Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων, **απομάκρυνση σκουπιδιών και άλλων υλικών**
- Δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

Ο συστηματικός καθαρισμός από **εγκαταλειμμένα αλιευτικά εργαλεία** προβλέπεται στο ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο ΕΣΔ για το ρινοδέλφινο (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMF0301 Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον.

5.3.4.6 MMELBA22205CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Προτείνεται η δημιουργία δικτύου Σταθμών Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών σε αλιευτικά καταφύγια κατά μήκος της ακτογραμμής της νήσου. Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει το Δήμο.

5.3.4.7 MMELBA22205CF0901 Εφαρμογή μέτρων περιορισμού της φωτορύπανσης

Η φωτορύπανση (*artificial light at night – ALAN*) θεωρείται σήμερα διεθνώς ως μία από τις κυριότερες ανθρωπογενείς πιέσεις σε παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα (Bará S & Falchi F. 2023). Ο τεχνητός φωτισμός τη νύχτα μπορεί να επηρεάσει ακόμα και τα παράκτια βενθικά οικοσυστήματα σε

διάφορα επίπεδα της βιολογικής οργάνωσης, όπως τη δομή και τη λειτουργικότητα, το μεταβολισμό και τη φυσιολογία (Κεκλίκογλου, 2025).

Σε προστατευόμενες περιοχές ανάπαυσης ή αναπαραγωγής ειδών όπως οι θαλάσσιες χελώνες (π.χ. *Caretta caretta*) αλλά και σε σπηλιές που χρησιμοποιούνται από θαλάσσια θηλαστικά — όπως η *Monachus monachus* — ο νυχτερινός φωτισμός μπορεί να διαταράξει κρίσιμες οικολογικές διεργασίες: επιλογή τόπου ωοτοκίας, προσανατολισμό νεογνών, χρήση καταφυγίων, αποφυγή ανθρώπινης όχλησης κ.λπ. (Vandersteen et al., 2020, Labrousse C. et al., 2025, Kocifaj M et al. 2023).

Οι πιέσεις αυτές εντείνονται λόγω του τουρισμού, της παράκτιας ανάπτυξης και της αυξανόμενης υποδομής σε περιοχές με εξαιρετικό οικολογικό ενδιαφέρον. Η αντιμετώπιση της φωτορύπανσης απαιτεί στοχευμένες δράσεις διαχείρισης, ενσωματωμένες σε προστατευτικά σχέδια και μελέτες βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*) (ΦΕΚ 3678/Β/2021) η φωτορύπανση προκαλεί μεγάλες απώλειες νεοσσών. Οι νεοσσοί βγαίνουν από τη φωλιά τους τη νύχτα και κατευθύνονται προς τη θάλασσα ακολουθώντας το φωτεινότερο σημείο που σε μια σκοτεινή παραλία είναι ο θαλάσσιος ορίζοντας. Περιοχές αναπαραγωγής με έντονη οικιστική ανάπτυξη ή ακόμα και με μεμονωμένα κτίρια ή με παραλιακούς δρόμους δημιουργούν έντονο φωτισμό ορατό από την παραλία που επηρεάζει σημαντικά τον προσανατολισμό των νεοσσών και τελικά σε απώλειες λόγω εξάντλησης, θήρευσης ή καταπάτησης από οχήματα.

Η Διεθνής Επιτροπή Φωτισμού (CIE) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) έχουν συστήσει εξειδικευμένες τεχνικές επιτροπές με στόχο τη συγκέντρωση και συστηματική αξιολόγηση της πλέον σύγχρονης επιστημονικής γνώσης σχετικά με τη φωτορύπανση. Η αποστολή τους περιλαμβάνει την ανάπτυξη τυποποιημένων και αξιόπιστων μεθόδων μέτρησης, βασισμένων στις δυνατότητες της σημερινής φωτομετρικής τεχνολογίας, καθώς και τη διαμόρφωση ορίων εκπομπών για διαφορετικές παραμέτρους του τεχνητού φωτός τη νύχτα.

Οι τεχνικές αυτές επιτροπές αποτελούν τον βασικό θεσμικό μηχανισμό που θα καθορίσει το πλαίσιο των μελλοντικών ρυθμίσεων για τις εκπομπές φωτός και αναμένεται να αποτελέσουν το επιστημονικό υπόβαθρο για την προετοιμασία της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τον περιορισμό της φωτορύπανσης. Παρακάτω παρουσιάζονται οι σημαντικότερες Τεχνικές Επιτροπές που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη μεθόδων μέτρησης, τυποποίησης και θέσπισης ορίων εκπομπών τεχνητού φωτισμού:

- CIE TC2-95 "Measurement of obtrusive light and sky glow"
- CIE TC4-58 "Obtrusive Light from Colourful and Dynamic Lighting and its Limitation"
- CIE TC4-61 "Artificial Lighting and its Impact on the Natural Environment"
- CIE TC4-57 "Guide for Sports Lighting"
- CIE TC4-59 "Guide for Lighting Urban Elements"
- CEN/TC 169/WG 15 "Assessment and control of obtrusive light in outdoor spaces"

Οι μέθοδοι μετρήσεων φωτισμού χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν το επίπεδο του φωτισμού σε μια δεδομένη περιοχή. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι μετρήσεων φωτισμού, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα ή συνδυαστικά, περιλαμβάνουν (Kocifaj M, et al 2023, Mander S. et al 2023, Bouroussis, C.A et al. 2024.):

- Μέτρηση λαμπρότητας: χρησιμοποιώντας συσκευές μέτρησης της λαμπρότητας, σε μια δεδομένη περιοχή. Υπάρχουν διάφοροι τύποι μετρητών φωτός, ανάλογα με το επίπεδο ακρίβειας που απαιτείται.
- Μέτρηση έντασης φωτισμού: χρήση συσκευών μέτρησης της επιπέδου φωτισμού σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Η μοντελοποίηση χρησιμοποιείται για να προσομοιώσει το επίπεδο του φωτισμού σε μια δεδομένη περιοχή, με βάση τα χαρακτηριστικά του χώρου και την πηγή φωτός. Πραγματοποιείται με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού, που υπολογίζει τον φωτισμό στην περιοχή με βάση τα χαρακτηριστικά του χώρου και την πηγή φωτός.

Οι βασικές δράσεις μείωσης της φωτορύπανσης περιλαμβάνουν Marangoni, L. F. B. et al., 2022, Jägerbrand & Bouroussis, 2021Ges, X., et al 2018):

Τεχνική και μορφολογική διαχείριση φωτισμού

- Χρήση λαμπτήρων με θερμή, χαμηλής ενέργειας ακτινοβολία (π.χ. < 2200 K), με φάσμα κόκκινου/πορτοκαλί, καθώς οι μπλε και λευκές αποχρώσεις είναι περισσότερο ενοχλητικές για θαλάσσιους οργανισμούς.
- Εγκατάσταση φωτισμού με κατευθυνόμενο φως προς το έδαφος (down-lighting), με ασπίδες (light shields) ώστε να αποφεύγεται διάχυση (spill light) προς τη θάλασσα ή τις παραλίες.
- Χρονοπρογραμματισμός ή χρήση αισθητήρων κίνησης (motion sensors / timers) ώστε να ανάβει φωτισμός μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητος (π.χ. για πρόσβαση, ασφάλεια).

Ζωνοποίηση και ρυθμίσεις εκπομπής

- Οριοθέτηση «ζωνών σκοταδιού» (dark-zones) κοντά σε κρίσιμες θέσεις
- Απαγόρευση ή περιορισμός πηγών νυχτερινού φωτισμού που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με αυτές τις θέσεις.
- Ενσωμάτωση όρων φωτορύπανσης σε κανονισμούς χρήσης αιγιαλού και παραλίας (π.χ. αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων, δραστηριοτήτων αναψυχής).

Λαμβάνοντας υπόψη το ανωτέρω πλαίσιο, προτείνεται να εκπονηθεί μελέτη στο ΕΘΠΖ (βλ MMELNP22101CF0901 Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων) τα συμπεράσματα της οποίας θα εφαρμοστούν και στις Περιφερειακές Ζώνες της σΠΠΒ που αφορούν σε ακτές ωοτοκίας της *Caretta caretta*.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMF0701 Μείωση επιπτώσεων τεχνητού φωτισμού.

5.3.4.8 MMELBA22205CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από **την αλιευτική μελέτη για την εκτίμηση της κατάστασης ιχθυαποθεμάτων** (MMELBA22205CG0102). Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[12] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία
- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας.

5.3.4.9 MMELBA22205CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ' έτος)
- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

[12] Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMG0101 Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας

MMIONIOMG0102 Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους.

5.3.4.10 MMELBA22205CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

5.3.4.11 MMELBA22205CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο

ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και Chrysophyceae δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη. Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση

δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (*Posidonion oceanicae*) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Τέλος αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0302 Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών ειδών *Pterois miles, Siganus luridus και Siganus rivulatus,* πιλοτική εφαρμογή δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς των δράσεων.

5.3.4.12 MMELBA22205CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (Pinna nobilis)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που

έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και **στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).**

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του **Αμβρακικού** και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265**[13]**, «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»**[14], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1	**Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis***

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2.	**Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)**

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

[13] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[14] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

Δράση 3 Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας.

Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

3. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.
   Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).
   Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες

πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.

4. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον **μηνιαίο επίπεδο**, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και **ανθρωπογενών πιέσεων** και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Θα καταγράφεται ο βαθμός ανθρώπινης παρουσίας ή / και δραστηριότητας εντός και πέριξ των περιοχών προστασίας (π.χ. ελεύθερη ή αυτόνομη κατάδυση, υποβρύχιο ψάρεμα, κωπηλασία, τουριστικές δραστηριότητες, κ.λπ.) που φαίνεται να επηρεάζουν την οικολογική κατάσταση του είδους ή των ενδιαιτημάτων του ανά μήνα και έτος. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους. Ως προς το Πρόγραμμα Παρακολούθησης αναφέρεται ότι θα διενεργείται σε ετήσια βάση καθόλη τη διάρκεια του ΣΔ.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMS0201 Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας.

5.3.4.13 MMELBA22203CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων

Οι Περιφερειακές Ζώνες Π01 (Παραλία με Αμμοθίνες με Centaurea pumilio) και ΠΖ05-ΠΖ19 (παραλίες ωοτοκίας θαλάσσιας χελώνας) δεν διαθέτουν χαρτογράφηση των αμμοθινικών ΤΟ.

Σε πρώτη Φάση **απαιτείται χαρτογράφηση** των ΤΟ και εν συνεχεία απαιτείται η υλοποίηση έργων και δράσεων κατόπιν μελέτης και αξιολόγησής των τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων αξιοποιώντας διεθνείς καλές πρακτικές. Συνίσταται η υλοποίηση **έργου προστασίας και αποκατάστασης αμμοθινικών οικοσυστημάτων κατόπιν μελέτης**. Αναλυτικότερα το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή υποδομών οριοθέτησης, την υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης και την απομάκρυνση ξενικών ειδών. Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του έργου θα γίνει διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη (Δήμος, χρήστες παραλίας, ψαράδες, ξενοδόχοι, ΜΚΟ), για τα μέτρα (π.χ. πού μπαίνουν οι διάδρομοι, πού επιτρέπεται πρόσβαση κλπ.).

Συνολικά προβλέπονται κατ'ελάχιστον τα ακόλουθα:

1. Χαρτογράφηση ΤΟ Περιφερειακών Ζωνών Π01 και ΠΖ05-ΠΖ19

2. Κατασκευή υποδομών οριοθέτησης

Περίφραξη/οριοθέτηση των αμμοθινών όπου απαιτείται και η δημιουργία κατάλληλων διαδρόμων πρόσβασης του κοινού στην παραλία και η ρύθμιση της πρόσβασης σε σχέση με την ωοτοκία της θαλάσσιας χελώνας. Θα προσδιοριστούν οι θέσεις που η πρόσβαση του κοινού δημιουργεί τη μεγαλύτερη επίπτωση, προκειμένου να υλοποιηθεί η **κατασκευή υποδομών** πρόσβασης.

Θα γίνει περίφραξη μέρους του πληθυσμού *Centaurea pumilio* έκτασης τουλάχιστον 5x10 m με αντίστοιχη σήμανση.

3. Σήμανση για το *Centaurea pumilio*

Θα τοποθετηθούν ενημερωτικές πινακίδες σχετικά με την απαγόρευση συλλογής βοτανικού υλικού.

5.3.4.14 MMELBA22205CS0308 Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της *C. caretta*

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*) (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68083/2147, ΦΕΚ 3678/Β/2021) προβλέπεται ετήσια παρακολούθηση και προστασία της αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta στην παραλία Μούντα. Περιλαμβάνεται η **καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας** του είδους καθώς και η **ενεργή προστασία φωλιών**.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η παρακολούθηση διαφόρων αναπαραγωγικών παραμέτρων της C. caretta για τη βέλτιστη παρακολούθηση των πληθυσμιακών τάσεων πχ Συχνότητα φωλεοποίησης, Αριθμός αβγών και/ή νεοσσών ανά φωλιά/χελώνα/ έτος, διάστημα μεταξύ αναπαραγωγικών περιόδων.

Το προβλεπόμενο πρόγραμμα από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης είχε εξαετή διάρκεια και αφορούσε στην **παραλία Μούντα**.

Τα στοιχεία του Προγράμματος θα τροφοδοτήσουν μελέτη του αντίκτυπου από την επερχόμενη **κλιματική αλλαγή** στην αναπαραγωγική συμπεριφορά των χελωνών, και ειδικότερα στην επώαση αβγών (διάρκεια και ποσοστό επιβίωσης), αναλογία αρσενικών/θηλυκών νεοσσών και στη φαινολογία (έναρξη-λήξη και διάρκεια αναπαραγωγικής περιόδου).

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της *Caretta caretta* στις περιοχές φωλεοποίησης συνίσταται στην καταγραφή των σημαντικών παραμέτρων της αναπαραγωγικής δραστηριότητας η οποία λαμβάνει **χώρα ετησίω**ς, κατά το χρονικό διάστημα 15 Μαΐου - 15 Οκτωβρίου (Χλύκας και Σκώκου 2022). Οι παράμετροι αυτές είναι:

- Ο αριθμός εξόδων θηλυκών χελωνών και ο συνολικός αριθμός των φωλιών.
- Η επιτυχής έξοδος των νεοσσών από τη φωλιά και άφιξή τους στη θάλασσα.
- Ο προσδιορισμός εξωτερικών παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών, την έξοδο των νεοσσών ή/και την ποιότητα του βιοτόπου.
- Καταγραφή και σήμανση των θηλυκών χελωνών κατά τη διάρκεια της ωοτοκίας.

Πρωινή Παρατήρηση

Η καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας γίνεται με την Πρωινή Παρατήρηση, η οποία διεξάγεται καθημερινά, κατά το χρονικό διάστημα 15 Μαΐου - 15 Οκτωβρίου, νωρίς το πρωί, σε ώρα που καθορίζεται ανάλογα με την ανατολή του ηλίου, ώστε να είναι εφικτή η πλήρης καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της προηγούμενης νύχτας προτού τα σχετικά στοιχεία αλλοιωθούν από την άνοδο της θερμοκρασίας ή από λουόμενους, κλπ. Κατά τη διάρκεια της πρωινής παρατήρησης οι ερευνητές περπατούν κατά μήκος της παραλίας καταγράφοντας τα ίχνη στην άμμο που υποδηλώνουν δραστηριότητα των θηλυκών χελωνών και των νεοσσών την προηγούμενη νύχτα καθώς επίσης και τους παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών, ή/και ξεσκάβοντας φωλιές μετά την ολοκλήρωση της εξόδου των νεοσσών από αυτές. Για λόγους μεθοδολογίας της καταγραφής η παραλία διακρίνεται σε τομείς (ή και υποτομείς),

διάκριση η οποία βοηθά στη χαρτογράφηση των φωλιών και στον εντοπισμό των διάφορων πιέσεων ή άλλων συμβάντων.

Ανάλογα με την εποχή η εργασία πεδίου κατά την Πρωινή Παρατήρηση περιλαμβάνει τα εξής:

- Α. Καταγραφή των εξόδων θηλυκών χελωνών και των φωλιών (περίοδος ωοτοκίας: περίπου 15/5 - 15/8)

Καταγράφονται όλες οι έξοδοι θηλυκών χελωνών στην παραλία οι οποίες έγιναν την προηγούμενη νύχτα και κατηγοριοποιούνται αναλόγως με το εάν έχουν καταλήξει σε φωλιά. Η διαπίστωση της φωλιάς γίνεται με εκσκαφή μέχρι να εντοπιστεί το πάνω μέρος του αυγοθαλάμου. Στην περίπτωση που η έξοδος δεν έχει καταλήξει σε φωλιά, καταγράφονται οι πιθανές αιτίες για την αποτυχημένη προσπάθεια. Σε κάθε περίπτωση, καταγράφεται η ακριβής θέση του ίχνους εξόδου στην παραλία, ενώ όλες οι φωλιές λαμβάνουν ειδικό κωδικό και χαρτογραφούνται με GPS. Οι προσπάθειες φωλεοποίησης χαρτογραφούνται επίσης ώστε να είναι δυνατό να εντοπιστεί η ημερομηνία ωοτοκίας σε περίπτωση εσφαλμένης ταυτοποίησης του ίχνους (βλ. παρακάτω). Μετά την καταγραφή όλων των απαραίτητων στοιχείων, το ίχνος σβήνεται ώστε να αποτραπεί η όποια πιθανότητα εκ νέου καταγραφής του κατά την επόμενη παρατήρηση. Όλες οι καταγραμμένες φωλιές σημαδεύονται και παρακολουθούνται μέχρι την έξοδο των νεοσσών και στη συνέχεια την εκσκαφή τους (βλ. παρακάτω).

- Β. Καταγραφή της εξόδου των νεοσσών από τη φωλιά και εντοπισμός μη καταγραμμένων φωλιών (περίοδος εκκόλαψης: περίπου 15/7 - 15/10)

Κατά την περίοδο εκκόλαψης, καταγράφονται οι έξοδοι των νεοσσών από τις σημασμένες φωλιές που παρακολουθούνται, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ημερομηνία πρώτης εκκόλαψης, δεδομένου ότι αυτή καθορίζει τη διάρκεια επώασης των αυγών. Οι έξοδοι των νεοσσών καταγράφονται ανά κατηγορία, ανάλογα με το αν έφτασαν απ' ευθείας στη θάλασσα, αν υπήρξε αποπροσανατολισμός από φώτα ή αν υπήρξε θήρευση από ζώα (με ταυτοποίηση του είδους θηρευτή όταν αυτό είναι δυνατό). Κατά την περίοδο εκκόλαψης είναι δυνατό να εντοπιστούν φωλιές που δεν είχαν βρεθεί κατά την ωοτοκία. Οι φωλιές αυτές χαρτογραφούνται και σημαδεύονται κανονικά, ώστε να προσμετρηθούν στο σύνολο των υπό παρακολούθηση φωλιών.

- Γ. Εκσκαφή της φωλιάς μετά την έξοδο των νεοσσών

Η εκσκαφή γίνεται 10 ημέρες μετά την ημερομηνία της πρώτης εξόδου των νεοσσών και αποσκοπεί στον προσδιορισμό της επιτυχίας εκκόλαψης και του αριθμού αυγών στη φωλιά.

Η εκσκαφή των φωλιών γίνεται είτε μετά το πέρας της Πρωινής Παρατήρησης είτε το απόγευμα από εκπαιδευμένα άτομα που είναι εφοδιασμένα με ειδικά γάντια για λόγους υγιεινής. Η διαδικασία ξεκινά με το ξέσκαμμα του αυγοθαλάμου, την αφαίρεση και την αναλυτική καταγραφή του περιεχομένου του (άδεια κελύφη, αυγά που δεν εκκολάφτηκαν, εγκλωβισμένοι νεοσσοί κ.ο.κ.). Μετά την ολοκλήρωση της καταμέτρησης, μετριέται το μέγιστο βάθος της φωλιάς και ελέγχεται ο κενός αυγοθάλαμος για την παρουσία ριζών, νερού ή οποιουδήποτε άλλου παράγοντα θα μπορούσε να επηρεάσει την επώαση. Μετά την ολοκλήρωση της εκσκαφής τα περιεχόμενα της φωλιάς επανατοποθετούνται στον αυγοθάλαμο που καλύπτεται εκ νέου με άμμο, ενώ ακυρώνονται τα όποια σημάδια έχουν χρησιμοποιηθεί για τη σήμανση της φωλιάς.

- Δ. Καταγραφή εξωτερικών παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών,την έξοδο των νεοσσών ή/και την ποιότητα του βιοτόπου.

Κατά τη διάρκεια της Πρωινής Παρατήρησης, καταγράφονται επιπλέον τα παρακάτω στοιχεία:

- Οι καιρικές συνθήκες του προηγούμενου 24ώρου.
- Φωλιές που υπέστησαν πλημμυρισμό από τη θάλασσα.
- Φωλιές και/ή νεοσσοί που θηρεύτηκαν (με ταυτοποίηση του είδους θηρευτή όταν αυτό είναι δυνατό).
- Φωλιές που έχουν υποστεί ανθρωπογενή όχληση (ποδοπάτημα, κλπ.).
- Συμβάντα που θα μπορούσαν να έχουν επίπτωση στην ομαλή επώαση των αυγών (πχ. ίχνη οχημάτων στην παραλία, παρουσία κόσμου, τοποθέτηση ομπρελών, κλπ.).

Νυχτερινή Παρατήρηση

Η Νυχτερινή Παρατήρηση αποσκοπεί στην καταγραφή και σήμανση (μαρκάρισμα) των χελωνών κατά την ωοτοκία τους στις παραλίες φωλεοποίησης. Το μαρκάρισμα των χελωνών και η ενδεχόμενη επανεύρεσή τους δίνουν σημαντικά στοιχεία για τη δυναμική των πληθυσμών της θαλάσσιας χελώνας στη Μεσόγειο.

Η Νυχτερινή Παρατήρηση διεξάγεται από ειδικά καταρτισμένους ερευνητές με βάση αυστηρά πρωτόκολλα εργασίας ώστε να αποκλείεται οποιαδήποτε παρενόχληση της αναπαραγωγικής δραστηριότητας των χελωνών. Παράλληλα καταγράφονται πιθανές πιέσεις από ανθρώπινη δραστηριότητα στην παραλία (όπως συναθροίσεις επισκεπτών, φωτιές, τεχνητές πηγές φωτισμού κλπ.).

Καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων εργασίας πεδίου

Όλα τα στοιχεία που συλλέγονται κατά την Πρωινή και Νυχτερινή Παρατήρηση, καταγράφονται λεπτομερώς σε ειδικά δελτία καταγραφής και εισάγονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων ώστε να γίνει η επεξεργασία τους και η εξαγωγή αποτελεσμάτων του προγράμματος. Η χωρική πληροφορία θα ψηφιοποιηθεί σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών ώστε με την κατάλληλη επεξεργασία της να είναι δυνατή η χαρτογράφηση και απεικόνιση επιμέρους παραμέτρων.

Σχετικά είναι τα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMS0301 Προστασία αναπαραγωγικής δραστηριότητας θαλασσίων χελωνών

MMIONIOMJ0101 Ανάπτυξη και εφαρμογή δέσμης διαχειριστικών δράσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις θαλάσσιες χελώνες

5.3.4.15 MMELBA22205CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*

Ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι η μεσογειακή φώκια συνήθιζε στο παρελθόν να χρησιμοποιεί και ανοικτές παραλίες για να εκπληρώσει τις βασικές της βιολογικές ανάγκες, όπως η ξεκούραση και κυρίως η αναπαραγωγή. Ωστόσο, η συνεχής ενόχληση και κατά περιόδους το έντονο κυνήγι από τον άνθρωπο θεωρείται ότι είναι οι κύριοι παράγοντες που ώθησαν το είδος στην αποκλειστική χρήση θαλασσινών σπηλιών (που έχει επικρατήσει να αποκαλούνται «καταφύγια») για ξεκούραση και κυρίως για αναπαραγωγή σε όλο το εύρος της σημερινής κατανομής του. Αν και φαίνεται ότι η προσαρμογή του είδους στην αποκλειστική χρήση σπηλιών είναι αυτή που εξασφάλισε τη μέχρι

σήμερα διατήρησή του στο πέρασμα των αιώνων, οι σπηλιές ως θέσεις αναπαραγωγής θεωρείται ότι έχουν σημαντικά μειονεκτήματα όσον αφορά στην αναπαραγωγική επιτυχία. Σε πολλές περιπτώσεις (ειδικά στο τέλος του φθινοπώρου και στις αρχές του χειμώνα) σφοδρές θαλασσοταραχές προσβάλουν με ένταση το εσωτερικό των σπηλαίων με αποτέλεσμα πολλά νεογέννητα να χάνουν την ζωή τους, είτε από τραυματισμούς στα βράχια είτε από πνιγμό ή και από ασιτία στην περίπτωση που παρασυρθούν από τον έντονο κυματισμό έξω από τη σπηλιά και χάσουν την επαφή με τη μητέρα τους (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη μεσογειακή φώκια, 2024).

Η **αύξηση ή διατήρηση του στεγνού τμήματος των παράκτιων θαλάσσιων σπηλαίων** συνιστά μία από τις πλέον κρίσιμες διαχειριστικές δράσεις για την επιβίωση της ***Monachus monachus***, καθώς η οικολογία του είδους είναι στενά συνδεδεμένη με τη χωρική και λειτουργική επάρκεια αυτών των ενδιαιτημάτων. Η μεσογειακή φώκια επιλέγει σπηλιές με πρόσβαση από τη θάλασσα και παρουσία ενός εσωτερικού, φυσικού «αιγιαλού» — μίας ξηρής, μη κατακλυζόμενης από το κύμα επιφάνειας — την οποία χρησιμοποιεί για ανάπαυση, γέννα και ανατροφή των νεογνών της (Adamantopoulou et al., 1999·, Karamanlidis, A 2024).). Το στοιχείο αυτό αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό του αναπαραγωγικού βιοτόπου του είδους, καθώς τα νεογνά δεν είναι σε θέση να κολυμπήσουν τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους και είναι ευάλωτα σε κατακλυσμό από έντονο κυματισμό ή ανύψωση της στάθμης του νερού (Dendrinos et al., 2007).

Οι πιέσεις που δέχονται οι παράκτιες σπηλιές — τόσο φυσικές, όπως η παράκτια διάβρωση και οι μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης λόγω κλιματικής αλλαγής, όσο και ανθρωπογενείς, όπως η ανεξέλεγκτη τουριστική πρόσβαση, η παράνομη αλιευτική δραστηριότητα, η χρήση σκαφών και η υποθαλάσσια επέμβαση — μπορούν να τροποποιήσουν την εσωτερική μορφολογία τους, μειώνοντας ή εξαλείφοντας τον στεγνό χώρο (Karamanlidis & Dendrinos, 2015). Η απώλεια ή η συρρίκνωση αυτής της ζώνης οδηγεί σε αποτυχία αναπαραγωγής, εγκατάλειψη των σπηλαίων και τελικά σε τοπική υποβάθμιση του πληθυσμού, δεδομένης της ισχυρής χωροκρατικότητας και χαμηλής ανεκτικότητας της φώκιας σε διαταραχές (Dendrinos et al., 2007).

Η διαχειριστική παρέμβαση που στοχεύει στη **διατήρηση ή αύξηση του στεγνού τμήματος** εστιάζει στην εξασφάλιση επαρκούς, ασφαλούς επιφάνειας εντός της σπηλιάς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απομάκρυνσης φερτών υλικών, της αποκατάστασης φυσιογραφικών χαρακτηριστικών που έχουν τροποποιηθεί, της αποτροπής ανθρωπογενών παρεμβάσεων και, όπου απαιτείται, της εφαρμογής τεχνικών μικρής κλίμακας για τη σταθεροποίηση ή επέκταση της ξηράς ζώνης. Πρόκειται για ιδιαίτερα στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες προϋποθέτουν λεπτομερή γεωμορφολογική καταγραφή, υδροδυναμική μελέτη και μακροχρόνια παρακολούθηση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παρεμβάσεις δεν αλλοιώνουν τις φυσικές διεργασίες των οικοτόπων.

Η σημασία της δράσης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι τα ποσοστά θνησιμότητας νεογνών της ***Monachus monachus*** σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα και τη σταθερότητα του εσωτερικού στεγνού τμήματος των σπηλαίων. Επομένως, η διατήρηση αυτού του μικροενδιαιτήματος δεν αποτελεί απλώς μέτρο προστασίας χώρου, αλλά καθοριστικό παράγοντα για τη μακροπρόθεσμη επιβίωση ενός από τα πλέον απειλούμενα θαλάσσια θηλαστικά παγκοσμίως.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, θαλασσινές σπηλιές με συγκεκριμένη μορφολογία -υποσύνολο του οικότοπου 8330 αποτελούν κρίσιμης σημασίας ενδιαίτημα για την επιβίωση του είδους, καθώς είναι οι μόνοι χώροι, που οι φώκιες χρησιμοποιούν (μέχρι σήμερα τουλάχιστον) για να γεννήσουν και να γαλουχήσουν τα μικρά τους. Ήδη το περιβάλλον αυτό θεωρείται ότι είναι μη ευνοϊκό καθώς φαίνεται ότι η χρήση του για αναπαραγωγή προκαλεί αυξημένη νεογνική θνησιμότητα. Η περαιτέρω

υποβάθμιση αυτών των χώρων εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων αποτελεί ήδη σημαντική πίεση για το είδος. Η χρήση ενός υποβαθμισμένου ενδιαιτήματος πιστεύεται ότι έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική και αναπαραγωγική συμπεριφορά της μεσογειακής φώκιας. Οι ειδικοί θεωρούν ότι ο υποβαθμισμένος βιότοπος που χρησιμοποιείται σήμερα από τη μεσογειακή φώκια ίσως να μην είναι κατάλληλος για την επιβίωση του είδους και ότι η ανάκαμψη του πληθυσμού του είδους θα απαιτήσει τη μερική επιστροφή σε ανοιχτές παραλίες.

Η συσσώρευση μακροπλαστικών μέσα στα σπήλαια αναπαραγωγής σε βαθμό που να περιορίζουν πολύ τον διαθέσιμο χερσαίο χώρο ή και να καθιστούν το σπήλαιο ακατάλληλο για χρήση αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος.

Η **μείωση του διαθέσιμου χερσαίου χώρου** εντείνει επίσης την ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στα ενήλικα θηλυκά, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της νεογνικής θνησιμότητας.

Για την ΠΠ και σύμφωνα με το Μέτρο Μ2.1 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μεσογειακή φώκια προτείνεται η αξιολόγηση των καταφυγίων, που χρήζουν αποκατάστασης και η διενέργεια των απαραίτητων δράσεων επαναδιαμόρφωσης της εσωτερικής χερσαίας επιφάνειας των καταφυγίων, που έχουν αλλοιωθεί ή καταστραφεί εξαιτίας έντονων καιρικών φαινομένων ή άλλων παραγόντων. Συνολικά το μέτρο θα έχει ως στόχο:

- Κατάρτιση καταλόγου καταφυγίων της φώκιας *Monachus monachus* σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια
- Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή.
- Διατύπωση προτάσεων για τυχόν αναγκαίο περιορισμό στην προσέγγιση σκαφών και τουριστών
- Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης
- Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση
- Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες στα κύρια αναπαραγωγικά καταφύγια. Οι κάμερες θα τοποθετηθούν σε στρατηγικά επιλεγμένα για την καλύτερη δυνατή κάλυψη του χερσαίου χώρου των σπηλαίων που χρησιμοποιούν τα ζώα για ξεκούραση και αναπαραγωγή. Στην περιοχή Δυτικές Ακτές Κεφαλονιάς – Στενό Κεφαλονιάς Ιθάκης – Βόρεια Ιθάκη (GR2220005) υπάρχουν εγκατεστημένα συστήματα καμερών (ΥΠΕΝ 2025).

Το Μέτρο αυτό προβλέπεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» : αποκατάσταση ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων.

Χρήσιμα στοιχεία για την προτεινόμενη δράση μπορούν να αντληθούν και από το πρόσφατα ολοκληρωθέν έργου του ΥΠΕΝ (2025). «Εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/EC) στην Ελλάδα. Εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας για το διάστημα 2018–2023. Περιγραφέας D1 – Βιοποικιλότητα», όπου έγινε παρακολούθηση της *Monachus monachus* στην περιοχή Δυτικές Ακτές Κεφαλονιάς – Στενό Κεφαλονιάς Ιθάκης – Βόρεια Ιθάκη (GR2220005) και αξιοποιήθηκαν δεδομένα από ήδη εγκατεστημένα συστήματα καμερών σε συνδυασμό με δεδομένα που συλλέχθηκαν επιτόπου από την ερευνητική ομάδα του έργου και με δεδομένα του Δικτύου Διάσωσης και Συλλογής Πληροφοριών (ΔΔΣΠ) της MOm από την ευρύτερη περιοχή.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMW0204 Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας.

MMIONIOMF0303 Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330).

5.3.4.16 MMELBA22205CS0401 *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* - Δράσεις διατήρησης

Για την προστασία των ενδημικών ειδών *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense, που φύονται στις* **Περιφερειακές Ζώνες 01 - 04 προβλέπονταν οι ακόλουθες ρυθμίσεις και δράσεις**:

1. Στις Περιφερειακές Ζώνες **ΠΖ02 και ΠΖ04** (Κατακόρυφα βράχια με *Limonium ithacense*), στην **ΠΖ03** (Κατακόρυφα βράχια με *Limonium damboldtianum) και στην Περιφερειακή ζώνη* **ΠΖ01** (Παραλία με Αμμοθίνες με *Centaurea pumilio)* **απαγορεύονται οι εκχερσώσεις, οι εκβραχισμοί και η βόσκηση** στις θέσεις εμφάνισης των ειδών *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense*.

2. **Παρακολούθηση της δυναμικής των πληθυσμών**. Η παρακολούθηση της δυναμικής του πληθυσμού των *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών διατήρησης. Η διαδικασία βασίζεται στην επαναλαμβανόμενη καταγραφή ώριμων ατόμων και στην ποσοτικοποίηση της παραγωγής σπερμάτων, ώστε να αξιολογηθεί η αναπαραγωγική ικανότητα του είδους και να εντοπιστούν οι παράγοντες που περιορίζουν τη φυσική του εξάπλωση. Η μελέτη υλοποιείται σε καθορισμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες εντός των γνωστών πληθυσμιακών θέσεων, με ετήσιες καταγραφές κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας και καρποφορίας. Για κάθε ώριμο φυτό καταγράφονται βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά, ο αριθμός ανθοφόρων βλαστών και η παραγωγή καρπών, από τους οποίους υπολογίζεται ο συνολικός αριθμός παραγόμενων σπερμάτων. Τα δεδομένα αυτά επιτρέπουν την εξαγωγή δημογραφικών δεικτών και την ανίχνευση πιθανών τάσεων συρρίκνωσης ή ενίσχυσης του πληθυσμού. Παράλληλα, η σύγκριση των πληθυσμιακών μεταβολών με περιβαλλοντικές ή ανθρωπογενείς πιέσεις μπορεί να αποκαλύψει κρίσιμες αιτίες υποβάθμισης, όπως η συμπίεση του υποστρώματος ή η αλλοίωση του παράκτιου οικοτόπου. Για την παρακολούθηση της κατάστασης του πληθυσμού του είδους *Limonium damboldtianum* απαιτείται η χρήση drone.

   Και για τα τρία είδη το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις γενικές παραμέτρους που αναφέρθηκαν προηγουμένως και για τη Arenaria leucadia.

   Ειδικά για τη *Centaurea pumilio* απαιτείται λεπτομερής χαρτογράφηση της εξάπλωσής της εντός της ΕΖΔ GR2220004 και εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού της. Οι καταγραφές θα πρέπει να λάβουν χώρα την περίοδο Απριλίου-Μαΐου.

   Για το *Limonium damboldtianum* το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να σχεδιασθεί λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης που υλοποιήθηκε το 2015 από τη Μονάδα Διαχείρισης και να γίνει εκ νέου εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού, σε όλες τις γνωστές θέσεις εμφάνισης του είδους. Προτείνεται να ακολουθηθεί αντίστοιχη μεθοδολογία προκειμένου να είναι συγκρίσιμα τα αποτελέσματα και να μπορεί να εκτιμηθεί η πληθυσμιακή τάση όσον αφορά το μέγεθος του πληθυσμού, το οποίο εκτιμάται σε

570-600 αναπαραγωγικά ώριμα άτομα. Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να επεκταθεί εκτός των ορίων της ΕΖΔ GR2220005, ώστε να περιλαμβάνει όλους τους γνωστούς υποπληθυσμούς του είδους. Καταγραφή των πιέσεων και απειλών και της έντασής τους απαιτείται ιδίως για τις θέσεις όπου το είδος φύεται σε περιοχές με έντονο τουρισμό ο Άσσος στην Κεφαλονιά (Valli 2025).

Η παρακολούθηση του *Limonium ithacense* θα πρέπει να περιλαμβάνει και τους πέντε (5) γνωστούς υποπληθυσμούς του στην Κεφαλονιά και στην Ιθάκη και ειδικότερα τους υποπληθυσμούς στις παραλίες Φισκάρδου, Έμπλυση και Κιμηλιά στην Κεφαλονιά και τους υποπληθυσμούς στην ακτή του χωριού Σταυρός και κοντά στο εκκλησάκι του Αγίου Ανδρέα στην Ιθάκη. Ειδικά για τον υποπληθυσμό στην ακτή του χωριού Σταυρός στην Ιθάκη αναφέρεται ότι το είδος δεν εντοπίστηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρακολούθησης της ΜΔ για την περίοδο 2012–2015, καθώς η έντονη τουριστική ανάπτυξη είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του ενδιαιτήματός του. Κρίνεται ωστόσο σκόπιμη η εκ νέου διερεύνηση της ευρύτερης περιοχής.

Συχνότητα παρακολούθησης: Κάθε 2-3 έτη. Το ετήσιο κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 25.000 ευρώ. Στην 5ετία εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνει δύο φορές, επομένως το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 50.000 ευρώ.

3 **Συλλογή σπερμάτων για ex situ διατήρηση σε Τράπεζες Γενετικού Υλικού.** Η συλλογή και φύλαξη σπερμάτων των *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* σε εξειδικευμένες Τράπεζες Γενετικού Υλικού αποτελεί συμπληρωματικό μέτρο προστασίας, απαραίτητο για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης των ειδών. Η ex situ διατήρηση αποσκοπεί τόσο στην ασφαλή φύλαξη γενετικού υλικού όσο και στη δυνατότητα μελλοντικών επανεισαγωγών ή ενίσχυσης φυσικών πληθυσμών, εφόσον απαιτηθεί. Η συλλογή θα γίνει σε φάση πλήρους ωρίμανσης των καρπών, από όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας, και υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό που αφαιρείται δεν επηρεάζει την ικανότητα φυσικής αναγέννησης του πληθυσμού. Οι Menges et al. 2004 συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο. Με αυτό τον τρόπο, η ex situ διατήρηση λειτουργεί ως «ασφαλιστική δικλείδα» έναντι της εξαφάνισης, ενισχύοντας παράλληλα την ερευνητική και διαχειριστική γνώση για το είδος. Για την ex-situ διατήρηση των ειδών σε Τράπεζα Γενετικού Υλικού θα πρέπει να γίνει συλλογή σπερμάτων, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες και με βάση την καρποφορία των ειδών.

5. **Καλλιέργεια σε Βοτανικούς Κήπους.** Προτείνεται η καλλιέργεια των *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense* σε Βοτανικούς Κήπους ώστε εάν κάποτε χρειασθεί, να επαναφερθούν τα είδη σε ασφαλέστερες θέσεις των σημερινών Η καλλιέργεια σε Βοτανικούς Κήπους συνίσταται να γίνει μέσω της φύτρωσης σπερμάτων και όχι μέσω της χρήσης αγενούς πολλαπλασιαστικού υλικού (Turco et al. 2025, Κρίγκας και συνεργάτες 2018, LIFE04NAT_GR_000104 CRETAPLANT, 2007). Με τον τρόπο αυτό μπορεί να διατηρηθεί ικανοποιητική γενετική ποικιλότητα και να αποφευχθεί η μεταφορά ενδεχόμενων ασθενειών των φυτών από το πεδίο στην καλλιέργεια. Προτείνεται Βοτανικός Κήπος σε κοντινή απόσταση προς τους φυσικούς πληθυσμούς και με παρεμφερή κλιματικά χαρακτηριστικά (Βοτανικός Κήπος Κεφαλλονιάς).

5.3.4.17 MMELBA22205CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW0101 Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου.

5.3.4.18 MMELBA22205CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί

συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στα θαλάσσια είδη και στη φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβια πανίδας
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ
- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021), στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων (ΦΕΚ 4566/Β/2024).

5.3.4.19 MMELBA22205CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis*).
- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας

- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. χελώνες, δελφίνια)
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το μέτρο του ΘΠΙ ΜΜΙΟΝΙΟΜG0103 Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα.

5.3.4.20 MMELBA22205CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον τουριστικό τομέα και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.
- Ιδιαίτερη εστίαση στις περιοχές αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και στη σημασία της αποφυγής οχλήσεων κατά τη φωλεοποίηση και εκκόλαψη.
- Ενημέρωση για τα είδη θηλαστικών που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες, και στην ΠΠ ειδικότερα, τις επιπτώσεις του θαλάσσιου θορύβου και τις πρακτικές ασφαλούς προσέγγισης.

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)

- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ.

Στοχευμένη κατάρτιση

Απασχολούμενοι σε περιοχές αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας προκειμένου να συνδράμουν στην προστασία της αναπαραγωγικής δραστηριότητας:

- αναγνώριση και προστασία των φωλιών,
- αποφυγή τεχνητού φωτισμού και ανθρώπινης όχλησης στις παραλίες,
- ενημέρωση των επισκεπτών για τους κανόνες συμπεριφοράς.

Απασχολούμενοι σε σκαφών αναψυχής και ιστιοφόρων και παρατήρησης θαλάσσιων ειδών:

- ασφαλής απεγκλωβισμός κητωδών από αλιευτικά εργαλεία
- ταχύτητα πλεύσης, τήρηση αποστάσεων και αποφυγή προσέγγισης σε κρίσιμες περιοχές
- κώδικές ορθής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων ειδών
- ενημέρωση για τις επιπτώσεις της αγκυροβολίας σκαφών αναψυχής στο ενδιαίτημα της πίννας (*Pinna nobilis*) και τα λιβάδια Ποσειδωνίας

Απασχολούμενοι στο φυσιολατρικό τουρισμό και στην αξιοποίηση σπηλαίων:

- τη φυσική ιστορία και την οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- τη νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις
- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)

- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Πιστοποιήσεις και κώδικες δεοντολογίας για σκάφη αναψυχής

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.4.21 MMELBA22205CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

• **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

• AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι

εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

- AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

- AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

- AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

• **AGRO 12** «Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 1ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται στην ποιότητα των

ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 2ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά. Η ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της πιστοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει και την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού (αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας, αλιευτικού, καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού κλπ.) και παρακολούθησης θαλάσσιων ειδών.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.4.22 MMELBA22205CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα
- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.4.23 MMELBA22205CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα

δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιεία χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών

επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά — για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας — με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:	
MMIONIOMG0101	Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας
MMIONIOMG0501	Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών
MMIONIOMW9902	Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη.

5.3.4.24 MMELBA22205CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και τα μηχανοκίνητα αθλήματα ελλοχεύουν μεγάλους κινδύνους για τα είδη της υδρόβιας πανίδας και ειδικά για την θαλάσσια χελώνα. Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) και αναψυχής γενικότερα σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης της χερσαίας περιοχής
- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW9901 Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός.

5.3.4.25 MMELBA22205MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι παράκτιοι ΤΟ και τα σπήλαια εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένα. Απαιτείται η χαρτογράφηση και συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[15] Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2).

Εντός ΠΠ απαιτείται η **χαρτογράφηση** των ΤΟ 1110, 1120 και 1170 στην GR2220004, των ΤΟ 1120, 1160, 1170 και 8330 στην GR2220005 και τέλος των 1110, 1120, 1170 και 8330 στην GR2220007. Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες

[15] *Επισημαίνεται ότι*

- *η Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*
- *προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»*

2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του. Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α) καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Το μέτρο είναι σχετικό με το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0401 Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170).

5.3.4.26 MMELBA22205MB0102 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας

Απαιτείται η εκπόνηση Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας, που θα αφορά στη συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών.

Η Μελέτη θα αφορά το είδος *Petromyzon marinus* στην GR2220004 και το Epinephelus marginatus στις GR2220004 & GR2220007.

Το *Petromyzon marinus* είναι πολύ σπάνιο στο ανατολικό τμήμα της Μεσογείου, με την παρουσία του στην Ελλάδα να είναι ελλιπώς τεκμηριωμένη. Οι ιχθυολογικές έρευνες σπανίως στοχεύουν το

συγκεκριμένο είδος. Οι μόνες καταγεγραμμένες εμφανίσεις στα ελληνικά ύδατα αφορούν δύο άτομα που αλιεύθηκαν στο Θρακικό Πέλαγος (Economidis et al., 1999) και ένα άτομο στα θαλάσσια ύδατα της Κεφαλονιάς, στο Ιόνιο (Karachle & Machias, 2014). Πρόσφατες ανεκδοτολογικές παρατηρήσεις από τοπικούς αλιείς υποδηλώνουν πιθανή αναπαραγωγή του στον ποταμό Λούρο (Barbieri et al. 2015).

Ο Ροφός (Epinephelus marginatus) είναι ψάρι με ευρεία γεωγραφική κατανομή, το οποίο απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους. Το είδος έχει αποτελέσει εντατικό στόχο τόσο της ερασιτεχνικής όσο και της επαγγελματικής αλιείας, ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό/μεσογειακό τμήμα της εξάπλωσής του, για εκατοντάδες χρόνια. Ως αποτέλεσμα, ο πληθυσμός του έχει μειωθεί σημαντικά σε ορισμένες περιοχές, ενώ πλέον αλιεύονται ολοένα και συχνότερα άτομα που δεν έχουν φτάσει σε ώριμο στάδιο. Το είδος χαρακτηρίζεται ως Τρωτό σύμφωνα με το «Κόκκινο Βιβλίο» του Οργανισμού IUCN (Pollard D., et al., 2018). Είναι είδος μεγάλης οικονομικής σημασίας προστατεύεται από τις συνθήκες της Βέρνης και της Βαρκελώνης. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, επιτρέπεται η αλιεία ροφών με ελάχιστο μέγεθος 45cm.

Στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ο ροφός χρησιμοποιείται ως «είδος αναφοράς» για την κατάσταση των βραχωδών ενδιαιτημάτων και την επίδραση της αλιείας. Στη Ζάκυνθο υπάρχει επίσης ειδική μελέτη για είδη σκληρού υποστρώματος (Kytinou et al., 2012), όπου ο ροφός συμπεριλαμβάνεται στα είδη ενδιαφέροντος και αναλύονται διαφορές στην «κατάληψη» μεταξύ διαφορετικών τύπων βραχώδους υποστρώματος και ζωνών προστασίας μέσα στο Πάρκο. Η εργασία αυτή δείχνει ότι ο ροφός είναι μεν παρών, αλλά η κατανομή του εξαρτάται έντονα από τον τύπο βραχώδους ενδιαιτήματος και το επίπεδο προστασίας.

Σημαντική για τη διαχείριση του είδους είναι η μελέτη των Dimitriadis et al. (2018) στο ΕΘΠ Ζακύνθου, η οποία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της εποχικής ζώνης πλήρους απαγόρευσης σε σχέση με τις υπόλοιπες ζώνες πολλαπλών χρήσεων. Ο ροφός περιλαμβάνεται στους μεγάλους θηρευτές/στόχους, και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ζώνες χωρίς αλιεία η βιομάζα και το μέγεθος μεγάλων βενθικών ειδών (μεταξύ των οποίων και *E. marginatus*) είναι αυξημένα σε σχέση με αλιευόμενες περιοχές, κάτι που υποδεικνύει ότι η στοχευμένη χωρική/χρονική προστασία μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη του πληθυσμού.

Σε επίπεδο τεχνητών υφάλων, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ/HCMR) έχει αναπτύξει και δοκιμάσει στη θαλάσσια περιοχή της Κρήτης μια σειρά από τεχνητές κατασκευές-καταφύγια (artificial shelters / "recreational diving oasis") για βενθικά ψάρια. Στο πλαίσιο αυτών των πειραμάτων, ο ροφός χρησιμοποιήθηκε ως χαρακτηριστικό είδος-στόχος: καταγράφηκε εγκατάσταση ατόμων *E. marginatus* σε κοιλότητες των τεχνητών δομών λίγες μόνο εβδομάδες μετά την πόντιση, γεγονός που δείχνει την ικανότητα του είδους να αποικίζει νέους βραχώδεις όγκους όταν αυτοί λειτουργούν ως ασφαλές καταφύγιο.

Σε σχετική δημοσίευση, οι Androulakis et al. (2020) χρησιμοποίησαν υπολογιστική ρευστομηχανική (CFD) για τη μελέτη της υδροδυναμικής συμπεριφοράς αυτών των τεχνητών υφάλων στην Κρήτη και ανέφεραν ότι μέσα σε επτά εβδομάδες από την πόντιση καταγράφηκαν τα πρώτα άτομα *E. marginatus* εγκατεστημένα στις κοιλότητες του υφάλου. Αυτό προσφέρει σημαντική ένδειξη ότι η διαθεσιμότητα κατάλληλων καταφυγίων μπορεί να είναι κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας για τον ροφό και ότι στοχευμένες κατασκευές μπορούν να ενισχύσουν την τοπική αφθονία, υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχεται η αλιευτική πίεση.

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για της κατάστασης του πληθυσμού του *Epinephelus marginatus*, της αλιευτικής πίεσης που υφίσταται και της απόδοσης των μέτρων απαγόρευσης της ερασιτεχνικής αλιείας του.

5.3.4.27 MMELBA22205MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη θαλάσσιας πανίδας με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων στις ακόλουθες περιοχές:

GR2220004 & GR2220005 *Chelonia mydas, Caretta caretta και Tursiops truncatus*

GR2220007 *Chelonia mydas, Caretta caretta και Monachus monachus*

5.3.4.28 MMELBA22205MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη χειροπτέρων με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Θα πρέπει επίσης να καλυφθούν τα κενά γνώσης σχετικά με τη χρήση του χώρου από αυτά (περιοχές τροφοληψίας, καταφύγια, εποχιακά πρότυπα στη χρήση αυτών κλπ.). Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων.

Η παρακολούθηση του πληθυσμού και της δυναμικής του περιλαμβάνει δειγματοληψίες εντός των σπηλαίων που διαβιούν τα χειρόπτερα (καταμέτρηση ατόμων, πληθυσμιακές εκτιμήσεις των αποικιών) και περιγράφεται αναλυτικά στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.4.5).

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για 10 είδη χειροπτέρων (ΦΕΚ 4566/Β/2024), στην Ελλάδα έχουν εντοπιστεί πάνω από 250 καταφύγια, τα οποία φιλοξενούν από λίγα άτομα ενός είδους, έως ~ 20.000 άτομα δέκα τουλάχιστον ειδών.

Σε πολύ λίγες όμως περιπτώσεις γνωρίζουμε τα εποχιακά πρότυπα παρουσίας των χειροπτέρων, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματική και ρεαλιστική αντιμετώπιση των πιέσεων και απειλών. Η καλύτερη κατανόηση της δυναμικής των αποικιών με **επαναληπτικές επιθεωρήσεις των καταφυγίων** σε διαφορετικές εποχές, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική διαχείρισή τους (Barova & Streit 2018).

Στην ΠΠ η δράση αφορά κατ' ελάχιστον στα σπήλαια Φωκί[16] και Αγίας Κυριακής[17], που βρίσκονται στη GR2220005 και το σπήλαιο Άη Χέλη στα Σβορωνάτα[18], που βρίσκεται στη GR2220004.

Για τις εργασίες πεδίου θα ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS (Battersby, 2010), τα αναφερόμενα στο ΕΣΔ για 10 είδη Χειροπτέρων (Γεωργιακάκης και Καυκαλέτου-Ντιέζ 2021) και γενικότερα τα αποτελέσματα του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions

[16] *200 Miniopterus schreibersii, 75 Rhinolophus Euryale, 75 Rhinolophus ferrumequinum, 50 Rhinolophus hipposideros*

[17] *200 Miniopterus schreibersii, 80 Myotis blythii, 100 Rhinolophus euryale*

[18] 50 *Miniopterus schreibersii*

and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT), στους στόχους του οποίου περιλαμβάνονται:

- η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης 10 ειδών χειρόπτερων (είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, Παραρτήματα II-IV Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και επιλεγμένων σπηλαίων (Τύπος οικότοπου 8310, Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ),
- η επιβίωση της μοναδικής σπηλαιόβιας ζωής (δεκάδες ενδημικά είδη εντόμων και άλλων ασπόνδυλων που ζουν μόνο σε ένα ή περισσότερα σπήλαια της Ελλάδας.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.4.29 MMELBA22205MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζεται ο οδηγός καλών πρακτικών για το σχεδιασμό έργων και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους βιότοπους αναπαραγωγής και τα θαλάσσια ενδιαιτήματα της *C. caretta*, που προβλέπεται να εκδοθεί βάσει του ΕΣΔ (ΦΕΚ 3678/Β/2021).
- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής.

- Απαγορεύονται οι εκχερσώσεις, οι εκβραχισμοί και η βόσκηση, στις θέσεις εμφάνισης των ειδών *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum & Limonium ithacense*.

- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.

5.3.4.30 MMELBA22205MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Μέχρι την εκπόνηση του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών, εντός των σπηλαίων Φωκί (Φισκάρδο), Αγίας Κυριακής (Ζολά) και Άη Χέλη (Σβορωνάτα) απαγορεύεται κάθε μορφής δραστηριότητα (εκτός της επιστημονικής έρευνας).
- Η πρόσβαση σε θαλάσσια σπήλαια δύναται να ρυθμίζεται βάσει των αποτελεσμάτων του Μέτρου «Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*»

- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες κλπ.).
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων. Απαγορεύεται ειδικά η συλλογή/συγκομιδή των ειδών *Centaurea pumilio, Limonium damboldtianum* και *Limonium ithacense*.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ
- Οι άδειες για την παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών χορηγούνται εφόσον εφαρμόζεται ο Κώδικας Καλής Πρακτικής: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*» (ΕΘΠΖ, LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST).
- Οι άδειες για την παρακολούθηση κητωδών θα χορηγούνται εφόσον εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εμπορική Παρακολούθηση Κητωδών στο Πλαίσιο της ACCOBAMS.

5.3.4.31 MMELBA22205MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Γενικοί όροι και περιορισμοί

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της παραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Για την αποφυγή της συμπύκνωσης του εδάφους να αποφεύγεται η τοποθέτηση μόνιμων και μη μόνιμων κατασκευών (ξαπλώστρες, ομπρέλες κ.λπ.) σε περιοχές, που αναπτύσσεται το είδος Centaurea pumilio.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110, 2120, 2250 κα 2260). Εφόσον κριθεί απολύτως απαραίτητη η χρήση βαρέων οχημάτων, αυτή θα επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης τους προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[19].

[19] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.*
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την

5.3.4.32 MMELBA22205MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του Μέτρου «Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών» ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Η εγκατάσταση χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των κολυμβητών όπου απαιτείται, θα γίνεται μακριά από το χώρο ωοτοκίας της χελώνας *Caretta caretta*.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Η χωροθέτηση αναψυκτήριων και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ.) επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές θα προκύψουν από το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών** και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

Η τοποθέτηση των ομπρελών θα γίνεται σε σταθερά σημεία και σε άξονες κάθετους προς το κύμα καθώς και εξασφάλιση απόστασης ίσης ή μεγαλύτερης των τριών (3) μέτρων μεταξύ τους.

απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

Θα εξασφαλίζεται ελεύθερη ζώνη στην κορυφή της παραλίας καθώς και από την ακτογραμμή.

Η άμμος μεταξύ των ομπρελών και ξαπλωστρών δεν θα καλύπτεται από ξύλινους διαδρόμους

Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης.

Το πλύσιμο των ξαπλωστρών και ο καθαρισμός του εν γένει εξοπλισμού, να γίνεται εκτός της παραλίας.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση μόνιμων ή ημιμόνιμων κατασκευών και εγκαταστάσεων όπως κουβούκλια, κιόσκια, τέντες, κατασκευές περιορισμού αθλοπαιδιών, ή ντους στην αμμώδη ακτή.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση κατασκευών υπό μορφή καναπέδων ή ξαπλωστρών ,που έχουν τη μορφή κρεβατιού και φέρουν επ' αυτών σκιάδια.

Θα γίνεται συγκέντρωση των ξαπλωστρών και του υπόλοιπου κινητού εξοπλισμού με τη δύση του ηλίου, σε σημείο εκτός της αμμώδους παραλίας και επανατοποθέτησή τους το πρωί.

Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*».

Απαγορεύεται η τοποθέτηση κάθε είδους μεγαφωνικών εγκαταστάσεων.

5.3.4.33 MMELBA22205MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, *Posidonia oceanica* ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. **Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.**

Ομοίως η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis* και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου «Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)».

5.3.4.34 MMELBA22205MB0309 Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων

Εκτός ΠΟΑΥ η χωροθέτηση μεμονωμένων θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών λαμβάνει χωρά σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, που τίθενται στην ΥΑ 31722/4−11−2011 και στο οικείο ΣΔΛΑΠ δίνοντας έμφαση στα ακόλουθα: η θέση που επιλέγεται για την εγκατάσταση σχετικών μονάδων θα πρέπει κατόπιν χαρτογράφησης του πυθμένα, να μην είναι σε περιοχή, που απαντά η Pinna nobilis, ο ΤΟ 1120, ροδολιθικά πεδία και απειλούμενα κοράλλια λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις του Κανονισμού

2024/1991/ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης. Επίσης, θα πρέπει να είναι εκτός σημαντικών ενδιαιτημάτων των ειδών *Caretta caretta, Monachus monachus* και *Tursiops truncates*.

5.3.4.35 MMELBA22205MB0311 Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

Στις ενημερωτικές πινακίδες που βρίσκονται στα σημεία πρόσβασης στις παραλίες φωλεοποίησης αναγράφεται σύσταση σχετικά με την αποφυγή πρόσβασης του κοινού κατά τις νυχτερινές ώρες για την αποφυγή όχλησης στα ενήλικα θηλυκά άτομα κατά την περίοδο ωοτοκίας.

Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών επιτρέπεται μόνο σε τμήματα της παραλίας που θα υποδεικνύονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ κάθε έτος, ανάλογα με τις διαχειριστικές ανάγκες.

Δεν επιτρέπονται οι ακόλουθες ενέργειες:

- Η ανασκαφή φωλιών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, σημασμένες ή όχι, η με οποιοδήποτε τρόπο παρενόχληση του είδους κατά τη διαδικασία της αναπαραγωγής καθώς και της εξόδου των νεοσσών προς τη θάλασσα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται οι επεμβάσεις αυτές για επιστημονικούς λόγους, όταν γίνονται από εκπροσώπους φορέων που έχουν λάβει σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές.
- Η χρήση φορητών φωτεινών πηγών από χρήστες της παραλίας. Η χρήση φωτεινών πηγών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση από το προσωπικό φύλαξης, παρακολούθησης και διαχείρισης της περιοχής.
- Η καθέλκυση κάθε είδους μηχανοκίνητου πλωτού μέσου.
- Η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας.
- Η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής.
- Αλλοιώσεις περιβάλλοντος, νέες χρήσεις ή νέα έργα και επεμβάσεις στην περιοχή του αιγιαλού, της παραλίας, της θάλασσας καθώς και ενέργειες που επιφέρουν στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα, οποιαδήποτε μεταβολή με την κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή έργων ή του εδάφους ή του πυθμένα με τη λήψη χώματος, λίθων ή άμμου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.
- Απαγορεύονται τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα.

Ο Τεχνητός φωτισμός δεν πρέπει να είναι άμεσα ή έμμεσα (διάχυση φωτός) ορατός από την παραλία και από μία ζώνη πλάτους 100m από την ίσαλο γραμμή προς τη χέρσο και 1 ναυτικού μιλίου από την ίσαλο γραμμή προς τη θάλασσα.

Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός (υφιστάμενων και νέων) σε παρακείμενες ιδιοκτησίες και χρήσεις θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*».

5.3.4.36 MMELBA22205MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST "Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης: Υποδειγματικές Δράσεις στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου" (2001-2004) συντάχθηκε Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*». Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες για μη οχλούσα παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας.

Ειδικότερα, αναφέρεται στην απόσταση προσέγγισης, τον επιτρεπόμενο χρόνο συνεχούς παρατήρησης κάθε ατόμου, την ταχύτητα του σκάφους κατά την παρατήρηση και το μέγιστο αριθμό σκαφών, τις περιόδους παρατήρησης κατά τη διάρκεια της ημέρας κ.λπ.

Ο Κώδικας αυτός καθίσταται υποχρεωτικός εντός ΠΠ για την παρατήρηση των θαλάσσιων χελωνών (*Chelonia mydas* και *Caretta caretta*).

Σχετικό είναι το μέτρο του ΘΠΙ «MMIONIOMF0307 Δέσμη δράσεων για την ανάπτυξη κανόνων συμπεριφοράς στην αλληλεπίδραση με θαλάσσια είδη».

5.3.4.37 MMELBA22205MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις, που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.

5.3.5 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

5.3.5.1 MMELBA22302CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων

Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα απευθύνονται σε αγρότες και μέσω αυτών επιδιώκεται η εναρμόνιση - αξιοποίηση των γεωργικών πρακτικών με το φυσικό περιβάλλον με σκοπό τόσο την προστασία του τελευταίου, όσο και τη βελτίωση της γεωργικής γης και των καλλιεργειών μέσω αειφορικών πρακτικών που προάγουν την γονιμότητα του εδάφους, την ορθολογική χρήση των εισροών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τόσο στην υγεία των αγροτών όσο και στην ποιότητα των προϊόντων. Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα είναι συχνά σχεδιασμένα για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες, με σκοπό να δώσουν λύση ή και να δημιουργήσουν πρότυπα για καλές πρακτικές με βάση τις τοπικές ανάγκες, στις υπάρχουσες κάθε φορά συνθήκες. Για την εφαρμογή ενός αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος πρέπει να υπάρχει κατάλληλη μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη για την εφαρμογή του προγράμματος και να προτείνει τις δράσεις που θα εφαρμοστούν, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η γεωργία ως δραστηριότητα ασκεί θετικές αλλά και αρνητικές επιδράσεις στο οικοσύστημα. Στόχος του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος είναι η μείωση των αρνητικών επιδράσεων της γεωργικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα της υπεράντλησης υδάτων, της απορροής λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, του εμπλουτισμού με φερτά υλικά λόγω διάβρωσης των γεωργικών εδαφών.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων μπορεί να διερευνηθεί η χρήση νέων γεωργικών πρακτικών, η τροποποίηση των τρεχόντων γεωργικών πρακτικών, η υιοθέτηση νέων ποικιλιών ή καλλιεργειών καλύτερα προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες, ή συνδεδεμένων με την τοπική αγορά. Παράλληλα μπορεί να γίνει χρήση νέων τεχνολογιών στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, με στόχο μεταξύ άλλων την διαδραστικότητα των ενεργειών, την καταγραφή και την χρονική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και την ενεργοποίηση των αγροτών προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης της καταγραφής και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας του εδάφους, της βελτιστοποίησης της χρήσης των εισροών και την βελτιστοποίηση της ποιότητας.

Το έργο θα υλοποιηθεί σε 2 φάσεις:

Στην πρώτη φάση θα γίνει καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και διαβούλευση με τους αγρότες για τον καθορισμό των στόχων και των μεθόδων. Αποτέλεσμα αυτής της φάσης θα είναι η μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα που θα υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ για να ενταχθεί στο επόμενο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η δεύτερη φάση θα είναι η εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.

Η εκπόνηση της μελέτης για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα θα διαρκέσει 24 μήνες. Η υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ υπολογίζεται σε 12 μήνες. Η εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι συνήθως 6ετής.

Ενδεικτικά μέτρα, που μπορούν να υιοθετηθούν, περιλαμβάνουν:

- πλήρη αποκλεισμό της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στην καλλιέργεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μηχανική καταπολέμηση ζιζανίων, με εφαρμογή μίας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες μεθόδους: κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστον τα 3 cm, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα και βοτάνισμα.
- εφαρμογή στοχευμένης λίπανσης καθ' όλη τη διάρκεια του βλαστητικού κύκλου

- απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών φυτικών ειδών από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (π.χ. ακακία, ψευδοακακία και διάφορα ποώδη είδη)
- διαχείριση με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων ιθαγενών δένδρων και θάμνων της περιοχής και φυτοφρακτών
- απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης.
- απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων.
- παραμονή ασυγκόμιστης παραγωγής σε ποσοστό 15% σε επίπεδο συνολικής έκτασης που εντάσσεται στο καθεστώς, μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- δημιουργία εκτάσεων 3% του αγροτεμαχίου, όπου θα γίνεται καλλιέργεια ψυχανθών η οποία δεν θα συγκομίζεται μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- διατήρηση του 10% της έκτασης ακαλλιέργητο σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή και τεμαχίου, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η έκταση προτείνεται όπως διατηρείται σε μέρη γειτνίασης με επιφανειακά ύδατα, όχθες και ξερολιθιές όπου υπάρχουν.
- εμπλουτισμός του εδάφους με ενσωμάτωση κομπόστ κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Φεβρουαρίου
- απαγόρευση βόσκησης για τετράμηνη περίοδο (15 Φεβρουαρίου – 15 Ιούνιου κάθε έτους)
- παροχή κινήτρων για διατήρηση πληθυσμών σε παραδοσιακές φυλές ζώων
- παροχή κινήτρων για μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία
- προώθηση της διατήρησης της μωσαϊκότητας του αγροτικού τοπίου και των αγροδασικών συστημάτων.

5.3.5.2 MMELBA22302CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4351/2015. Στη σύνταξη των διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, για λόγους ενιαίας διαχείρισης περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις, που μπορούν να διατεθούν για χρήση τη βόσκηση, υπό τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας» όπως ισχύει, η βοσκή εντός βοσκήσιμων γαιών, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015 και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται βάσει **Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης (ΔΣΒ)** της περιοχής, όπου ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων.

Με την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 150215/2025 (ΦΕΚ 3018/Β/18-6-2025) ανατέθηκε η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για όλες τις περιφέρειες της χώρας στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

Η «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων» και αφορά στην εκπόνηση Διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, το Έργο αφορά στη σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, οι οποίες θα έχουν ως επιδίωξη την αειφορική αξιοποίηση τους, προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η πλήρης και αντικειμενική απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών σε πανελλαδική κλίμακα με σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να γίνει ο χωρικός προσδιορισμός, να είναι γνωστή η ακριβής επιφάνειά τους, η αξιόπιστη εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας τους, η λιβαδική κατάσταση και να καταστεί δυνατή η διαίρεσή τους σε λιβαδικές μονάδες, οι οποίες θα κατανεμηθούν στη συνέχεια στους κτηνοτρόφους, ούτως ώστε να εξατομικευτεί η χρήση τους. Επιπλέον, καθορίζονται τα έργα υποδομής και οι βελτιώσεις βλάστησης που θεωρούνται απαραίτητες για την ανάπτυξη των βοσκήσιμων γαιών και την αύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους. Το Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης (ΔΣΒ.) ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό του κόστους ανάπτυξης και την οργάνωση της διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών και του ζωικού κεφαλαίου.

Ειδικά για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

Τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012, όπως ισχύει, καθώς και **ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές** και επεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

Κατά την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ) η ΜΔΠΠ θα πρέπει να συνεργαστεί, να παράσχει στοιχεία και να γνωμοδοτήσει σχετικά. Από τα αποτελέσματα των ΔΣΒ θα προκύψουν οι θεσμικές ρυθμίσεις για την άσκηση της βόσκησης στην περιοχή.

Το κόστος υλοποίησης των ΔΣΒ δεν επιβαρύνει άμεσα τις δράσεις του παρόντος ΣΔ αλλά σε αυτά θα πρέπει να ληφθούν **υπόψη οι ειδικότερες απαιτήσεις, που θα θέσει η ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία παροχής στοιχείων και γνωμοδότησης.**

Στα ΣΔΒ της περιοχής θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται από τη βόσκηση.

Για την ολοκλήρωση των ΔΣΒ και την τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ απαιτείται η υλοποίηση του Μέτρου «**Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)**»

5.3.5.3 MMELBA22302CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4351/2015 ΔΣΒ έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την αειφορική διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών, όμως απαιτούν σημαντική πληροφορία και εξειδίκευση προκειμένου να διασφαλίζουν και την απαιτούμενη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτήν την ανάγκη καλύπτει το παρόν μέτρο, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του μέτρου «Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί η σχέση μεταξύ της άσκησης της βόσκησης και της αφθονίας σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. Ο καθορισμός αυτών των παραμέτρων και σχέσεων θα οδηγήσει στον καθορισμό συγκεκριμένων προδιαγραφών για την άσκηση τη βόσκησης κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στα ΔΣΒ. Οι συγκεκριμένες οδηγίες θα αφορούν το είδος και το

πλήθος των ζώων καθώς και την εποχικότητα και τη διάρκεια της άσκησης της βόσκησης (ή αντίθετα την παύση της) ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι.

Κατά την εκπόνηση των **ΔΣΒ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, σε τμήματα των οποίων εκτείνεται η **ΠΠ**, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- η αποτροπή υποβάθμισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των δομών και λειτουργιών των οικοσυστημάτων και των οικολογικών απαιτήσεων των ειδών.
- η βελτίωση και ανόρθωση των λιβαδικών οικοσυστημάτων με στόχο τη βελτίωση της διατήρησης ειδών ορνιθοπανίδας αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων
- οι κατευθύνσεις της ΕΕ για την προστασία συγκεκριμένων του ΤΟ 2250* (Picchi S. 2008. Management of Natura 2000 habitats. **2250** *Coastal dunes with Juniperus spp. European Commission)
- Οι πρόνοιες του ΕΣΔ για τον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250 *Θίνες των παραλίων με Juniperus spp. (ΦΕΚ 3723/Β/2021).
- οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται (1310, 1410, 1420, 6420 και 7210*).
- οι τεχνικές προδιαγραφές της ΚΥΑ 1058/71977/03.07.17
- οι Τεχνικές Προδιαγραφές Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αναμένεται να εκδοθούν από το ΥΠΕΝ (Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής), με σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών και τύπων οικοτόπων και κατ' επέκταση της βιοποικιλότητας των περιοχών αυτών, όπως το προστατευτικό πλαίσιο ορίζει μέσα από τα ΠΔ προστασίας των περιοχών Natura 2000
- οι περιοχές στις οποίες παρατηρείται υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω της βόσκησης.
- το γεγονός ότι η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης ενδέχεται να οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις λόγω οικολογικής διαδοχής και σε αλλαγές στη χλωριδική σύνθεση ΤΟ.
- η βόσκηση αποτελεί μέτρο διαχείρισης των Καλαμιώνων (72Α0)

Η υλοποίηση του μέτρου θα έχει ως **παραδοτέο Τεχνική Έκθεση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω** και θα προσδιορίζει τα μέτρα διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης εντός ΠΠ κατά τρόπο, που να αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

5.3.5.4 MMELBA22302CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα

Στο Σχέδιο Ανάπτυξης Δικτύου 2026 – 2030 του ΔΕΔΔΗΕ προβλέπονται έργα ενταγμένα στο πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ ή RRF), που αφορούν στην αντικατάσταση γυμνών αγωγών του εναερίου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας με περιβεβλημένους αγωγούς ή συνεστραμμένα καλώδια, την εγκατάσταση μονωτικών περιβλημάτων, καθώς και την υπογειοποίηση ή μετατόπιση του δικτύου σε δασικές περιοχές. Τα υπόψη έργα θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την αξιοπιστία του δικτύου, όπως μετριούνται από τους δείκτες ποιότητας παρεχόμενης ενέργειας SAIDI (διάρκεια διακοπών ανά πελάτη) και SAIFI (συχνότητα διακοπών ανά πελάτη), ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των δασών και της άγριας ζωής.

Στο ανωτέρω πλαίσιο προτείνεται η υπογραφή Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ ΜΔΠΠ και ΔΕΔΔΗΕ για τη σταδιακή υπογειοποίηση του εναέριου δικτύου αρχικά εντός ΠΠ.

Επίσης, ως προς του δίκτυο του ΑΔΜΗΕ, η ΜΔΠΠ θα πρέπει να υποδείξει τα τμήματα των γραμμών του δικτύου στα οποία θα πρέπει να αυξηθεί η ορατότητα των γραμμών μεταφοράς, επιτρέποντας στην ορνιθοπανίδα να τις αποφεύγει. Προτείνεται η εγκατάσταση εμφανώς ορατών **σημαντήρων** υψηλής αντίθεσης (άσπρο/μαύρο) στους αγωγούς μεταφοράς.

Το μέτρο αποσκοπεί στη μείωση της θνησιμότητας ειδών ορνιθοπανίδας και θα έχει θετικές επιπτώσεις στα ευάλωτα στην ηλεκτροπληξία και πρόσκρουσα είδη τα οποία είναι Το μέτρο θα έχει θετικές επιπτώσεις στα ευάλωτα στην ηλεκτροπληξία και πρόσκρουσα είδη τα οποία είναι: *Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Coturnix coturnix, Ciconia ciconia, Buteo buteo, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Bubo bubo, Calidris pugnax, Gallinago gallinago, Haematopus ostralegus, Limosa limosa, Phoenicopterus roseus, Pluvialis apricaria, Tringa totanus, Vanellus vanellus, Mareca penelope*

5.3.5.5 MMELBA22302CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

Η μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου και των προβλημάτων, που αυτός προκαλεί στους θαλάσσιους οργανισμούς, και ιδιαίτερα στα κητώδη, παρακολουθείται στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ και γίνεται στο πλαίσιο των εργασιών του περιγραφέα D11. Ο Περιγραφέας 11 περιλαμβάνει, δύο κύρια κριτήρια, το Κριτήριο D11C1 που μελετά τη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης και το Κριτήριο D11C2 που αφορά στη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης.

Σύμφωνα με την ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (**ΚΠΚ)** όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.

- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον

Πρόσφατα (6/2025) ολοκληρώθηκε από το ΕΛΚΕΘΕ η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας βάσει του περιγραφέα D11. Η αξιολόγηση για τον Περιγραφέα D11-Υποθαλάσσιος Θόρυβος έγινε σε πέντε θαλάσσιες περιοχές (**Marine Reporting Units, MRUs**) των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων (Αδριατική, Ιόνιο, Λεβαντινή, Βόρειο Αιγαίο, Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο), με βάση τα δύο κύρια κριτήρια που αναφέρονται στην Απόφαση 2017/848/ΕΕ:

- D11C1 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων και
- D11C2 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης, δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων.

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε δεδομένα που συλλέχθηκαν και αριθμητικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν/εφαρμόστηκαν την 6ετία 2018-2023.

Εννέα (9) είδη θαλάσσιων θηλαστικών (οκτώ είδη κητωδών και ένα είδος φώκιας) και ενός ερπετού με μόνιμους πληθυσμούς στις Ελληνικές θάλασσες επιλέχθηκαν ως είδη ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση και των δύο κριτηρίων: φυσητήρας (*Physeter macrocephalus), ζιφιός (Ziphius cavirostris), πτεροφάλαινα (Balaenoptera physalus*), ζωνοδέλφινο (*Stenella coeruleoalba*), ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*), σταχτοδέλφινο (*Grampus griseus*), φώκαινα (*Phocoena phocoena*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), και η θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*).

Όσον αφορά στη βραχυχρόνια έκθεση στον παλμικό θόρυβο (εκρήξεις), οι περιοχές (MRUs) που βρέθηκαν σε **μη-ΚΠΚ το 2020** ήταν **το Ιόνιο για το κοινό δελφίνι (Delphinus delphis),** η Λεβαντινή (για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*) και το Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για την *Caretta caretta*), ενώ το 2022 ήταν η Λεβαντινή (για *Caretta caretta*) και το Βόρειο Αιγαίο (για τη φώκαινα *Phocoena phocoena*). Αντίστοιχη αξιολόγηση για τις σεισμικές έρευνες δεν ήταν δυνατή λόγω έλλειψης δεδομένων σε ημερήσια βάση. Όσον αφορά στη μακροχρόνια έκθεση (ένα έτος) στον παλμικό θόρυβο, όλες οι MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη σημασία συγκεκριμένων προστατευόμενων ειδών ενδιαφέροντος και των αντίστοιχων ενδιαιτημάτων (πληθυσμοί φυσητήρα (*Physeter macrocephalus*) και ζιφιού (*Ziphius cavirostris*) στην Ελληνική Τάφρο στις *MRUs του Ιονίου* και της Λεβαντινής), τη διαδικασία αξιολόγησης για τον παλμικό θόρυβο και τις σχετικές οριακές τιμές για την μακροχρόνια έκθεση, **προτείνεται μείωση της οριακής τιμής του 10% σε επίπεδο που θα συμφωνηθεί με το ΥΠΕΝ.**

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου D11C2 χρησιμοποιήθηκαν: i) ένα αριθμητικό υπολογιστικό μοντέλο για την εκτίμηση του θορύβου ναυσιπλοΐας, και ii) δεδομένα από μετρητικούς σταθμούς του ΕΛΚΕΘΕ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων. Το κριτήριο αξιολογήθηκε σε σχέση με τις διαταραχές συμπεριφοράς (behavioural distrurbance) και την απόκρυψη ήχων ενδιαφέροντος και μείωση χώρου επικοινωνίας (masking) για δύο μήνες του 2023 (Ιανουάριο και Ιούλιο), για τους οποίους αναμένονται τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου. Καμία MRU δεν βρέθηκε με βεβαιότητα σε μη-ΚΠΚ. Ειδικότερα, όσον αφορά στις διαταραχές συμπεριφοράς, **το Ιόνιο βρέθηκε σε μεταβατική κατάσταση (μικρή άνοδος των ηχητικών επιπέδων χαρακτηρίζει την MRU ως μη-ΚΠΚ)** για τους πληθυσμούς **του φυσητήρα, του ζιφιού και του ζωνοδέλφινου**, ενώ οι άλλες MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Όσον αφορά στην απόκρυψη, παρόλο που οι οριακές τιμές βρέθηκε να υπερβαίνονται σε τρεις **MRUs, στο Ιόνιο (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου, του κοινού δελφινιού, του σταχτοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας),** στη Λεβαντινή (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας) και στο Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για τους πληθυσμούς του φυσητήρα, του ζιφιού , του ζωνοδέλφινου και του σταχτοδέλφινου), οι χαμηλές συχνότητες στις οποίες έγινε η αξιολόγηση (ζώνη των 125 Hz), σε σχέση με τις συχνότητες εκπομπής ήχων και επικοινωνίας των ειδών ενδιαφέροντος, δεν επιτρέπει την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η υπέρβαση των οριακών τιμών στην περίπτωση της απόκρυψης για τον πληθυσμό του κοινού δελφινιού στο Ιόνιο βρέθηκε να είναι σημαντική (το ποσοστό που επηρεάζεται από τον θόρυβο είναι υπερδιπλάσιο της οριακής τιμής). Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι, στον επόμενο κύκλο της ΟΠΘΣ, εκτός από τις ζώνες συχνοτήτων στα 63 Hz και στα 125 Hz, είναι απαραίτητο να γίνει αξιολόγηση και για μία ζώνη συχνοτήτων με υψηλότερη κεντρική τιμή, π.χ., τουλάχιστον 500 Hz.

Για τη διαχείριση του θορύβου η **ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 (ΦΕΚ 1672/Β/2024)** «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» αναφέρει ως υφιστάμενα μέτρα τα:

- Δημιουργία, συντήρηση και ανανέωση Εθνικού Αρχείου Παλμικού Θορύβου (EL-INR, Hellenic Impulsive Noise Registry) για την καταγραφή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που παράγουν υποθαλάσσιο παλμικό θόρυβο.
- Μέτρα μετριασμού των επιπέδων υποθαλάσσιου θορύβου που παράγονται κατά τη διαδικασία γεωφυσικών ερευνών για υδρογονάνθρακες (σεισμικών ερευνών) και σχετικά μέτρα προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών. Τα υπάρχοντα μέτρα ακολουθούν τις οδηγίες της ACCOBAMS (Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area - Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού) για ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και όχλησης των θαλάσσιων θηλαστικών από σεισμικές έρευνες και τις οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ανθρωπογενούς θορύβου σε κητώδη.
- Μη υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας (Marine Environment Protection Committee, MEPC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization, IMO) για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου από την **εμπορική ναυτιλία** ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή (MEPC.1/Circ.906, 22.08.2023). Σε κάθε περίπτωση, τα εκάστοτε σχετικά μέτρα θα εφαρμόζονται μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Η εν λόγω ΥΑ ως Νέα Μέτρα αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σύμφωνα με τα εκάστοτε μέτρα μετριασμού που υιοθετεί η Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO).

2. Η δημιουργία ενός θαλάσσιου αρχείου θορύβου για την καταγραφή δραστηριοτήτων που προκαλούν θόρυβο στο χώρο και στο χρόνο.

3. Συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ), Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε) κλπ.) με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό τη λήψη των απαραίτητων μέτρων προς αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες (**κυρίως η εκπομπή παλμικού θορύβου από sonars κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων, αλλά και η καταστροφή ανευρεθέντων μη διαρραγέντων εκρηκτικών υλών/πυρομαχικών**) σε αντιπροσωπευτικά θαλάσσια είδη.

4. Ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.

5. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου που θα θεσπίζει τα επιτρεπόμενα όρια του υποθαλάσσιου θορύβου αναφορικά με την ανάπτυξη/αδειοδότηση εγκαταστάσεων υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά/ φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ), καθώς και των διαδικασιών και των καθεστώτων ελέγχου τους.

6. **Θέσπιση εθνικού συστήματος παρακολούθησης υποθαλάσσιου θορύβου με έμφαση σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές**.

7. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου με το οποίο θα θεσπίζονται επιτρεπόμενα όρια και μέτρα μετριασμού για την προστασία αντιπροσωπευτικών θαλάσσιων ειδών κατά την παραγωγή υποθαλάσσιου θορύβου σε κάθε είδους ανθρωπογενούς δραστηριότητας που περιλαμβάνει: Α) Γεωφυσικές έρευνες στα πλαίσια εργασιών για τον εντοπισμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, Β) εργασίες οδήγησης-έμπηξης πασσάλων, Γ) χρήση εκρηκτικών, Δ) εργασίες εκσκαφών, βυθοκορήσεων και εκτέλεσης διερευνητικών γεωτρήσεων στα πλαίσια υποθαλάσσιων γεωτεχνικών ερευνών, στο θαλάσσιο περιβάλλον που παράγουν συνεχή θόρυβο κατά τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με τον IMO, η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μία από τις κύριες πηγές υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου (Underwater Radiated Noise – URN), ο οποίος έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε κρίσιμες λειτουργίες για ένα ευρύ φάσμα θαλάσσιων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων ειδών. Η μείωση ταχύτητας είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου. Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή χρήση της έλικας από τους ναυτικούς, χρησιμοποιώντας την σωστή ταχύτητα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και το βάθος στο οποίο λειτουργεί η έλικα. Η τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας του σκάφους, όπως η ρύθμιση του trim, η μείωση της ταχύτητας ή η αλλαγή της κατανομής του βάρους, μπορεί μερικές φορές να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της σπηλαίωσης, αλλά μπορεί να μην εξαλείψει εντελώς το πρόβλημα. Σχετικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου που προβλέπει η Υπουργική Απόφαση οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024.

5.3.5.6 MMELBA22310CE0102 Μείωση της οδικής θνησιμότητας

Το παρόν μέτρο αποσκοπεί στη μείωση της οδικής θνησιμότητας της ***Lutra lutra*** και προστατευόμενων ειδών ερπετοπανίδας (*Elaphe quatuorlineata, Emys orbicularis, Mauremys rivulata, Testudo hermanni)*, εντός και πέριξ της ΠΠ. Η οδική θνησιμότητα αποτελεί σημαντική και τεκμηριωμένη απειλή για τα είδη αυτά, ιδίως σε οδικά τμήματα που διέρχονται από ή γειτνιάζουν με υγροτοπικά οικοσυστήματα, ποτάμια, ρέματα, λιμνοθάλασσες και παράκτιες ζώνες, τα οποία λειτουργούν ως κρίσιμα ενδιαιτήματα και διάδρομοι μετακίνησης.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή του μέτρου απαιτείται η εκπόνηση ειδικής μελέτης εκτίμησης και καθορισμού των σημαντικότερων σημείων διέλευσης των ειδών. Η μελέτη αυτή θα βασιστεί σε συστηματικές επιτόπιες καταγραφές περιστατικών οδικής θνησιμότητας, στη συλλογή υφιστάμενων δεδομένων από αρμόδιους φορείς και στη χωρική ανάλυση της σχέσης του οδικού δικτύου με υδάτινα οικοσυστήματα και γνωστούς βιολογικούς διαδρόμους. Με βάση τα αποτελέσματα, τα οδικά τμήματα θα ιεραρχηθούν ως προς τον βαθμό επικινδυνότητας, ώστε να προσδιοριστούν οι περιοχές προτεραιότητας παρέμβασης.

Στα οδικά τμήματα που θα χαρακτηριστούν ως υψηλού κινδύνου θα τοποθετηθούν προειδοποιητικές πινακίδες παρουσίας της *Lutra lutra* και προστατευόμενων ειδών ερπετοπανίδας, με σκοπό την έγκαιρη ενημέρωση των οδηγών και την εθελοντική μείωση της ταχύτητας των οχημάτων. Παράλληλα, θα εφαρμοστούν ήπια μέτρα ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας, όπως η χρήση ανακλαστήρων ή άλλων οπτικών μέσων προειδοποίησης, τα οποία αποσκοπούν στη βελτίωση της ορατότητας και στη μείωση του κινδύνου σύγκρουσης με τα προστατευόμενα είδη.

Επιπρόσθετα, και κατόπιν τεχνικής αξιολόγησης, δύναται να εξεταστεί η πιλοτική εγκατάσταση ειδικών ακουστικών αισθητήρων σε επιλεγμένα σημεία διέλευσης της *Lutra lutra*. Οι αισθητήρες αυτοί θα ενεργοποιούνται κατά τη διέλευση οχημάτων και θα εκπέμπουν ήπιες ηχητικές προειδοποιήσεις, με στόχο την αποτροπή της διάσχισης της οδού από το είδος τη χρονική στιγμή αυξημένου κινδύνου. Η αποτελεσματικότητα του μέτρου θα παρακολουθείται συστηματικά και δεν θα υποκαθιστά άλλα, ήδη τεκμηριωμένα, μέτρα μείωσης της οδικής θνησιμότητας.

Η εφαρμογή του μέτρου θα συνοδεύεται από πρόγραμμα παρακολούθησης, ώστε να αξιολογείται η μεταβολή των περιστατικών οδικής θνησιμότητας πριν και μετά την εγκατάσταση των παρεμβάσεων. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης θα χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή και βελτιστοποίηση των μέτρων, με στόχο τη μακροπρόθεσμη προστασία της *Lutra lutra* και των προστατευόμενων ειδών ερπετοπανίδας, καθώς και τη διατήρηση της οικολογικής συνδεσιμότητας στις προστατευόμενες περιοχές της Κέρκυρας.

5.3.5.7 MMELBA22302CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη

αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε

δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων,** τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον

μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα

επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Επίσης, στην ΠΠ επιτρέπονται τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και σήμανσης των υφιστάμενων **μονοπατιών** με τις **αντίστοιχες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών** κατόπιν εγκεκριμένου **Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών** και εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής.

Η επίσκεψη και τουριστική αξιοποίηση των παραλιών χρήζουν ρύθμισης. Απαιτείται προσδιορισμός μέγιστου αριθμού επισκεπτών, κάλυψης με έπιπλα θαλάσσης, αριθμού πρόχειρων εγκαταστάσεων εστίασης (καντίνες), κλπ., προκειμένου να μετριαστούν οι ανθρωπογενείς οχλήσεις στα παράκτια αμμοθινικά οικοσυστήματα κ.α.

Ομοίως, στο θαλάσσιο χώρο απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών, των πλοιαρίων αναψυχής και παρατήρησης θαλάσσιων θηλαστικών και χελωνών. Το ΕΣΔ για τη μεσογειακή φώκια (ΦΕΚ 5100/Β/2024) αναφέρει την ανάγκη εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας και διακίνησης σκαφών και επισκεπτών.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με την παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων
- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την πρόσβαση σε αμμοθινικά συστήματα από λουόμενους
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.)
- την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών
- την ιππασία στις αμμοθίνες

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων

προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.

- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού, καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας αφορά και στο χερσαίο και στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Διαδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος / Δίκτυο μονοπατιών**

Η ορθή διάταξη του δικτύου μονοπατιών μιας προστατευόμενης περιοχής είναι το μέσο που βοηθά στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και αναψυχή, ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, συγκρατώντας τους επισκέπτες και μετριάζοντας τις οχλήσεις σε συγκεκριμένη περιοχή. Κατά μήκος των μονοπατιών θα πρέπει να δίνονται σαφείς πληροφορίες με πινακίδες που θα δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εξεταστεί και η δυνατότητα διακίνησης επισκεπτών με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα (όπως ποδήλατα κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών θα εξεταστεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου **δικτύου μονοπατιών και διαδρομών** ερμηνείας περιβάλλοντος το οποίο θα περιλαμβάνει κατά περίπτωση εργασίες: α) συντήρησης του υπάρχοντος δικτύου και β) εργασίες διάνοιξης νέων διαδρομών εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για την σύνδεση ή συμπλήρωση του υπάρχοντος δικτύου.

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να λαμβάνονται υπόψη:

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία της περιοχής, που πρέπει να αναδειχθούν καθώς και εκείνα που πρέπει να προστατευτούν.
- Οι υφιστάμενες διαδρομές και ο βαθμός ανάδειξης και προστασίας, που παρέχουν. Σε περίπτωση που κάποιες διαδρομές διέρχονται από ευαίσθητα οικοσυστήματα θα πρέπει να καταργηθούν και να προταθούν εναλλακτικά σενάρια.
- Η διαφοροποίηση του μήκους των μονοπατιών μέσα στην προστατευόμενη περιοχή ώστε να εξυπηρετεί το σύνολο των επισκεπτών αναλόγως της ηλικιακής διάρθρωσης και των ειδικών ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων τους
- Η ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και των ιδιαίτερων στοιχείων της με ταυτόχρονη περιβαλλοντική εκπαίδευση και πληροφόρηση των επισκεπτών.
- Η χάραξη ειδικών διαδρομών προσβάσιμων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Η χάραξη διαδρομών για διακίνηση των επισκεπτών με ποδήλατα

- **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα

πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

- **Διαμόρφωση θέσεων αναψυχής – ανάπλαση χώρων**

Η ανάπτυξη χώρων ανάπαυσης και θέας ενδείκνυται για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και πεζοπορίας. Τονίζεται ότι οι αναγκαίες διαρρυθμίσεις του χώρου και η κατασκευή των απαραίτητων έργων θα πρέπει να είναι περιορισμένες σε έκταση και αριθμό, προσεγμένες και προσαρμοσμένες, όσο το δυνατό περισσότερο, στο φυσικό περιβάλλον. Σε προσεκτικά επιλεγμένες θέσεις, προτείνεται να κατασκευαστούν ξύλινα ή πέτρινα παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια ή κάποιες λιθόδμητες κατασκευές, με παράλληλη πρόβλεψη για κάδους απορριμμάτων.

- **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων

- **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης σημαντικών ειδών υδρόβιας πανίδας όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.
- Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
- Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η αετοσανίδα, η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

5.3.5.8 MMELBA22302CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβολημένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα

αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12] σε άλλες ΠΠ.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια περισσότερων σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και **τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας και τουρισμού.**

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της Pinna nobilis: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της Pinna nobilis, μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού"

"17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120 από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση"*

5.3.5.9 MMELBA22302CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022Hardesty et al., 2021,).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή, καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,

- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Στο Δήμο Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, που είναι μέλος του Δικτύου Μπλε Δήμων, λειτουργεί 1 Σταθμός Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων στο λιμάνι της Λυγιάς στον Όρμο της Γαρίτσας στην περιοχή του Ανεμόμυλου που έχει συμβάλλει στη συλλογή 44.800 ανακυκλώσιμων υλικών και 130kg αλιευτικών εργαλείων (2021-2023) και έχουν υλοποιηθεί 2 διευρυμένες δράσεις υποβρύχιων και παράκτιων καθαρισμών.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες

χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).

- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).
- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.
- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.
- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τους ΟΤΑ αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων
- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική
- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.
- Οι χερσαίοι καθαρισμοί δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων
- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει:

- Αποκατάσταση ενδιαιτήματος της **Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων, **απομάκρυνση σκουπιδιών και άλλων υλικών**
- Δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

Ο συστηματικός καθαρισμός από **εγκαταλειμμένα αλιευτικά εργαλεία** προβλέπεται στο ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο ΕΣΔ για το ρινοδέλφινο (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.5.10 MMELBA22302CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Όπως αναφέρθηκε στο Μέτρο Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Καθαρισμοί **ο Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων** διατηρεί 1 Σταθμό Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων στον Όρμο της Γαρίτσας. Προτείνεται η δημιουργία σχετικών υποδομών και σε άλλα

αλιευτικά καταφύγια κατά μήκος της ακτογραμμής της Κέρκυρας Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει τον οικείο Δήμο.

5.3.5.11 MMELBA22302CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από **την αλιευτική μελέτη για την εκτίμηση της κατάστασης ιχθυαποθεμάτων**. Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[20] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία
- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας

5.3.5.12 MMELBA22302CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ' έτος)

[20] Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.

- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

5.3.5.13 MMELBA22302CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

5.3.5.14 MMELBA22302CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα (Barboutis et al, 2023), από την ελληνική επικράτεια περνά κάθε άνοιξη περίπου 1 στα 6 Τρυγόνια της Ευρώπης, καθιστώντας τη χώρα μας κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για όσα πουλιά του είδους ταξιδεύουν στον ανατολικό μεταναστευτικό διάδρομο.

Αυτό προκύπτει από δημοσίευση, που βασίστηκε σε δεδομένα του Ορνιθολογικού Σταθμού Αντικυθήρων και τα οποία επιβεβαιώνουν πως η Ελλάδα, εκτός από σημαντικό πέρασμα, αποτελεί και κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για το παγκοσμίως απειλούμενο είδος. Έχοντας διασχίσει την έρημο Σαχάρα και τη Μεσόγειο Θάλασσα, το είδος φτάνει καταπονημένο σε νησιωτικές και παράκτιες περιοχές της ελληνικής επικράτειας όπου, σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, σταματά για ξεκούραση και ανεφοδιασμό για διάστημα που μπορεί να φτάσει και τις τρεις εβδομάδες.

Σε αντίθεση με τον Δυτικό Διάδρομο, τα τρυγόνια που ακολουθούν τη διαδρομή μέσω Ελλάδας κατά την εαρινή μετανάστευση δεν πραγματοποιούν ενδιάμεση στάση στη Βόρεια Αφρική για ανεφοδιασμό ενεργειακών αποθεμάτων. Ως αποτέλεσμα, προσεγγίζουν τις ελληνικές ακτές με αυξημένη ενεργειακή εξάντληση και μειωμένη φυσιολογική εφεδρεία, γεγονός που τα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτα σε ανθρωπογενείς πιέσεις, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης θήρευσης.

Δεκάδες χιλιάδες Τρυγόνια θανατώνονται παράνομα κάθε άνοιξη στην Ελλάδα, κυρίως στα Ιόνια νησιά και συγκεκριμένα σε Ζάκυνθο, Κέρκυρα, Παξούς, Αντίπαξους και στα Διαπόντια νησιά. Σύμφωνα με έρευνα της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ και του ΕΛΓΟ Δήμητρα, μόνο την άνοιξη του 2021 υπολογίζεται ότι σκοτώθηκαν παράνομα στα Ιόνια νησιά πάνω από 57.000 πουλιά με την πλειοψηφία να αφορά τρυγόνια (Astaras et al., 2023).

Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου θεσπίστηκαν το 2020 τα Τοπικά Σχέδια Δράσης (ΤΣΔ) στα Ιόνια νησιά, τα οποία προβλέπουν λήψη προσθέτων μέτρων για την καταπολέμηση της λαθροθηρίας (ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/32855/859/02-04-2020). Τα ΤΣΔ εφαρμόζονται έκτοτε σε ετήσια βάση. Την παρελθούσα εαρινή (από τις 10 Απριλίου έως τις 20 Μαΐου 2025) περίοδο τέθηκαν σε εφαρμογή με εγκύκλιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση της **εαρινής** λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά (ΑΔΑ: ΨΖΒΦ4653Π8-ΟΜΡ), οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν κυρίως:

- Στα νησιωτικά συμπλέγματα Κέρκυρας, Παξών και Αντίπαξων, Οθωνών-Μαθρακίου και
- Στις Στροφάδες και στη Ζάκυνθο.

Την ευθύνη του σχεδιασμού και του συντονισμού ανέλαβαν οι Διευθύνσεις Δασών Ζακύνθου και Κέρκυρας, σε συνεργασία με:

- την Ελληνική Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα,
- τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες (Γ' ΚΟΠ, Ε' ΚΟΗ),
- τη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων του ΟΦΥΠΕΚΑ,
- και την Ιερά Μητρόπολη Ζακύνθου.

Τα μέτρα περιλάμβαναν τη δημιουργία περιπόλων με μικτά κλιμάκια, αποτελούμενα από δασοφύλακες, ιδιωτικούς φύλακες θήρας και αστυνομικά όργανα, με ενίσχυση από λιμενικά σκάφη και δημοτικά μέσα μεταφοράς για την κάλυψη των νησιωτικών περιοχών.

Η Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κλήθηκε να διασφαλίσει τη χρηματοδότηση της δράσης.

Είναι σημαντική η διαρκής εφαρμογή και ενίσχυση των Σχεδίων Δράσης με επιπλέον πόρους και προσωπικό.

5.3.5.15 MMELBA22302CG0402 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας

Για την αντιμετώπιση της λαθροθηρίας προτείνεται η προμήθεια και εγκατάσταση δικτύου ηχοκαταγραφικών αισθητήρων, ώστε να λειτουργήσουν υποστηρικτικά στα ΤΣΔ αντιμετώπισης της λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά. Οι ακουστικοί αισθητήρες μπορούν και ανιχνεύουν σε πραγματικό χρόνο πυροβολισμούς, αυτοκίνητα κ.α. με τη χρήση μεθόδων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και Επαναλαμβανόμενων Μοτίβων. Αφού ο αλγόριθμος εντοπίσει ένα ηχητικό σήμα ενδιαφέροντος όπως για παράδειγμα πυροβολισμό, ενημερώνει μέσω ειδικών εφαρμογών, που θα διατεθούν στο προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας, της ΠΠ και της Θηροφυλακής. Η τοποθέτηση των αισθητήρων θα γίνει σε «στρατηγικά» σημεία υψηλού κινδύνου για λαθροθηρία και σε περιοχές όπου θα μπορούν να ελεγχθούν έγκαιρα συγκεκριμένοι δρόμοι και μονοπάτια για την ταυτοποίηση των δραστών. Στόχος του έργου είναι να αποτραπούν τα περιστατικά λαθροθηρίας στο μέλλον, καθιστώντας την δραστηριότητα αυτή επικίνδυνη για τους δυνητικούς παραβάτες.

Επισημαίνεται ότι **ηχοκαταγραφικοί αισθητήρες** είχαν τοποθετηθεί από την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE Against Bird Crime (LIFE17 GIE/NL/000599). Η σχετική εμπειρία που έχει αποκτηθεί μέσω του εν λόγω προγράμματος είναι σημαντική.

5.3.5.16 MMELBA22302CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και Chrysophyceae δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη. Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εισβολικών ειδών, θα προσδιορίσει τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων κ.α.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Τέλος αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

5.3.5.17 MMELBA22302CI0202 Έρευνα για το *Gambusia holbrooki*

Ο ζουρνάς (*Valencia letourneuxi*) είναι είδος ψαριού ενδημικό της νοτιοδυτικής Βαλκανικής. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη αξιολόγηση (25/10/2023), το είδος κατατάσσεται στον Κόκκινο Κατάλογο της Ελλάδας (Barbieri, 2023) ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR).

Η συνολική του κατάσταση έχει επιδεινωθεί δραματικά από τα τέλη του 20ού αιώνα. Ειδικά στην Ελλάδα, ο συνολικός πληθυσμός εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 97,7% την περίοδο 2005–2018, ενώ αντίστοιχος ρυθμός μείωσης θεωρείται πιθανός και για τα επόμενα έτη. Πολλοί ιστορικοί πληθυσμοί έχουν ήδη εξαφανιστεί, ενώ οι εναπομείναντες είναι μικροί, πλήρως απομονωμένοι μεταξύ τους και χαρακτηρίζονται ως σοβαρά κατακερματισμένοι.

Οι σημερινοί πληθυσμοί του είδους στην Ελλάδα περιορίζονται: στα κατώτερα τμήματα των ποταμών Θύαμις (Καλαμάς), Αχέροντας, Λούρος και Άραχθος, σε μία τοποθεσία στη νότια ακτή του Αμβρακικού Κόλπου, και σε μία επιβεβαιωμένη τοποθεσία στην Κέρκυρα. Ο πληθυσμός του κάτω Άραχθου θεωρείται πιθανώς Εξαφανισμένος, καθώς δεν έχουν καταγραφεί άτομα από το 2005 (Barbieri, 2023).

Ο Ζουρνάς (*Valencia letourneuxi*) έχει ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις και χαμηλές πληθυσμιακές αφθονίες. Το εύρος της κατανομής του παρουσιάζει συνεχή συρρίκνωση, λόγω της υποβάθμισης των ενδιαιτημάτων του και του ανταγωνισμού με το εισαχθέν *Gambusia holbrooki*, κουνουπόψαρο (Kalogianni et al. 2010).

Στην Κέρκυρα, σύμφωνα με Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (2009), έχει αναφερθεί στη λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου, στη Δασιά και στη Λευκίμμη.

Ιδιαίτερα σοβαρή απειλή αποτελεί η παρουσία του ξενικού ανατολικού κουνουπόψαρου (*Gambusia holbrooki*), το οποίο απαντά σε όλο το εύρος εξάπλωσης του ζουρνά στην Κέρκυρα. Το είδος αυτό έχει συσχετιστεί με την πτώση των πληθυσμών του ζουρνά μέσω ανταγωνισμού για πόρους, επιθετικών αλληλεπιδράσεων και πιθανής θήρευσης των πρώιμων αναπτυξιακών σταδίων (Barbieri, 2023, Γιακουμή και Συνεργάτες 2010, Kalogianni et al., 2012, Kalogianni et al. 2019).

Το κουνουπόψαρο *περιλαμβάνεται στον Εκτελεστικό Κανονισμό* (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Ο ανταγωνισμός εκδηλώνεται τόσο **τροφικά** όσο και **χωρικά**, καθώς το κουνουπόψαρο καταλαμβάνει τα ρηχά, θερμά και φυτοκαλυμμένα μικροενδιαιτήματα που είναι κρίσιμα για την αναπαραγωγή και την ανάπτυξη του *Valencia letourneuxi*. Πέραν του ανταγωνισμού για τροφή, το *Gambusia holbrooki* επιδεικνύει **επιθετική συμπεριφορά**, με θήρευση αυγών και νεαρών σταδίων του ζουρνά, γεγονός που έχει τεκμηριωθεί ως βασικός μηχανισμός πληθυσμιακής κατάρρευσης του ενδημικού είδους σε πολλά ελληνικά υδατικά συστήματα. Στην Κέρκυρα, όπου οι πληθυσμοί του ζουρνά είναι μικροί και κατακερματισμένοι, ο έλεγχος του *κουνουπόψαρου είναι ιδιαίτερα σημαντικός*.

Κατά τη διερεύνηση των μικροϋδάτινων συστημάτων της βόρειας Κέρκυρας, ο ζουρνάς αλιεύθηκε στο ρέμα Μελισσούδι, κοντά στον οικισμό Σιδάρι (GR2230009). Στο σημείο αξιοσημείωτη ήταν η απουσία του είδους *G. holbrooki* (Γιακουμή και Συνεργάτες 2010, Kalogianni et al., 2012, Kalogianni et al. 2019).

Ο ανταγωνισμός και η επιθετική συμπεριφορά του G. holbrooki, καθώς και η υποβάθμιση των βιοτόπων του, θεωρούνται οι κύριες αιτίες για τη συρρίκνωση των πληθυσμών του είδους (Kalogianni et al. 2010). Στην περίπτωση του ρέματος Σιδαρίου αναγκαία κρίνονται και, κάποια μέτρα αποκατάστασής του, όπως ο περιορισμός των απολήψεων νερού και της επιβάρυνσής του με ρυπαντικά φορτία. Γενικά, τα μέτρα αποκατάστασης των βιοτόπων ενός είδους, συνήθως περιλαμβάνουν και την αποκατάσταση της διαμήκους συνεκτικότητας των υδάτινων συστημάτων, με την αφαίρεση κάθε είδους φραγμάτων και υδροφρακτών. Εδώ όμως θα πρέπει να συνυπολογιστεί πως οι κάθε είδους φραγμοί αυτοί μπορεί επίσης να αποτρέπουν την εξάπλωση στα ανάντη του συστήματος των εξωτικών ειδών ψαριών. Αυτός είναι ένας ορατός κίνδυνος στην περίπτωση του ρέματος Σιδαρίου, καθώς σε δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν την ίδια περίοδο σε δύο θέσεις στα κατάντη του βιοτόπου που περιγράφηκε παραπάνω, αλιεύθηκαν μόνον άτομα του είδους *G. holbrooki*, την εξάπλωση του οποίου προς τα ανάντη του ρέματος φαίνεται να έχει αποτρέψει έως τώρα η ύπαρξη σειράς υδροφρακτών (Γιακουμή και Συνεργάτες 2010).

Η πλήρης εξάλειψη του *Gambusia holbrooki* από ανοικτά υδατικά συστήματα είναι εξαιρετικά δύσκολη. Ωστόσο, σε **μικρής κλίμακας υδατικά σώματα**, όπως αυτά της Κέρκυρας όπου επιβιώνει το *Valencia letourneuxi*, μπορούν να εφαρμοστούν **στοχευμένες και αποτελεσματικές δράσεις ελέγχου**.

Κεντρικό μέτρο αποτελεί η **φυσική απομόνωση των ενδιαιτημάτων του ζουρνά**. Η δημιουργία ή διατήρηση υδρολογικά απομονωμένων μικρών υγροτόπων, πηγών ή καναλιών, όπου αποκλείεται η είσοδος του *Gambusia*, έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική. Σε αυτά τα «καταφύγια», το ζουρνάς μπορεί να επιβιώσει και να αναπαραχθεί χωρίς πίεση από το εισβλητικό είδος.

Παράλληλα, εφαρμόζεται **στοχευμένη μηχανική απομάκρυνση του *Gambusia holbrooki*** μέσω επαναλαμβανόμενων δειγματοληψιών (παγίδευση, απόχες, ηλεκτραλιεία χαμηλής έντασης όπου επιτρέπεται). Οι δράσεις απαιτούν **συστηματική επανάληψη**, ιδίως πριν και κατά την αναπαραγωγική περίοδο.

Σημαντικό εργαλείο αποτελεί και η **υδρολογική διαχείριση**. Το *Gambusia holbrooki* ευνοείται από στάσιμα, θερμά και ρηχά νερά. Η διατήρηση ελαφράς ροής, η εποχική ανανέωση των υδάτων και η αποφυγή παρατεταμένης στάσιμης κατάστασης μειώνουν την ανταγωνιστική του υπεροχή και ευνοούν το *Valencia letourneuxi*.

Υπό το πρίσμα των αποτελεσμάτων της μελέτης των Kalogianni et al., 2019 η αποτροπή της εισβολής του κουνουπόψαρου σε ενδιαιτήματα Valencia που δεν έχουν ακόμη προσβληθεί — όπως, για παράδειγμα, μέσω της κατασκευής φραγμών που θα εμποδίζουν τη διείσδυση του κουνουπόψαρου στις περιοχές πηγών από τα κατώτερα τμήματα των αντίστοιχων ρευμάτων ή μέσω της αποτροπής της κατασκευής αρδευτικών καναλιών που συνδέουν προσβεβλημένα και μη προσβεβλημένα ενδιαιτήματα — αναδεικνύεται ως βασική προτεραιότητα διατήρησης. Η εξάλειψη ή η μείωση των πληθυσμών του κουνουπόψαρου που συνυπάρχουν με το Valencia σε περιοχές όπου απαντάται το ελληνικό Valencia προκύπτει ως μια εναλλακτική επιλογή διατήρησης, παρά τους διάφορους μεθοδολογικούς περιορισμούς που τη συνοδεύουν.

Στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου προτείνεται η διασφάλιση της παραμονής του κουνουπόψαρου στο κατάντη τμήμα του ρέματος Μελισσούδι και γενικά ο περιορισμός της εξάπλωσης του είδους και ο έλεγχος των πληθυσμών του.

Απαιτείται μελέτη του ενδιαιτήματος κατά μήκος του υδατορέματος η οποία θα προσδιορίσει τα πλέον κατάλληλα μέτρα περιορισμού και ελέγχου εξάπλωσης του κουνουπόψαρου. Η μελέτη θα πρέπει να λάβει υπόψη και τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών *Aphanius fasciatus και Pelasgus thesproticus*, που επίσης απαντούν κατά μήκος του υδατορέματος. Κατάλληλα μέτρα διαχείρισης μπορούν να αντληθούν από το Τεχνικό Σημείωμα των Reynolds & Smith (2022).

5.3.5.18 MMELBA22302CI0203 Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)

Το μπλε καβούρι ***Callinectes sapidus*** είναι ένα είδος με πολύπλοκο βιολογικό κύκλο και σημαντική οικολογική και οικονομική αξία. Προέρχεται από τις ακτές του δυτικού Ατλαντικού και του Κόλπου του Μεξικού, αλλά εδώ και πάνω από έναν αιώνα έχει εισαχθεί και εξαπλωθεί στη Μεσόγειο, αρχικά στη Γαλλία και αργότερα στο Αιγαίο και σε άλλες περιοχές, κυρίως μέσω νερών έρματος πλοίων. (Kevrekidis, et al, 2024).

Στη Μεσόγειο, το είδος εγκαταστάθηκε σταθερά από τη δεκαετία του 1950, όμως οι πληθυσμοί του παρουσίασαν διακυμάνσεις λόγω περιβαλλοντικών μεταβολών, όπως η κατασκευή του φράγματος του Νείλου. Από τις αρχές του 21ου αιώνα παρατηρείται νέα και ραγδαία αύξηση των πληθυσμών, που σχετίζεται πιθανότατα με την αύξηση της θερμοκρασίας της θάλασσας. Ως αποτέλεσμα, το μπλε καβούρι θεωρείται πλέον ένα από τα πιο επιτυχημένα και ανησυχητικά χωροκατακτητικά είδη της Μεσογείου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί στενά την εξάπλωση του μπλε καβουριού στη Μεσόγειο καθώς αναγνωρίζει την απειλή που μπορεί να προκαλέσει στη βιοποικιλότητα και στην εμπορική παραγωγή οστρακοειδών (Priority question for written answer P-002483/23).

Η Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο (GFCM) έχει ήδη δρομολογήσει ερευνητικό πρόγραμμα για τη βιώσιμη αξιοποίηση του μπλε καβουριού, με στόχο την κοινωνικοοικονομική βιωσιμότητα. Τα επιστημονικά αποτελέσματα του προγράμματος αναμένονται μέσα στο 2026 και θα καλύπτουν τόσο επιστημονικά όσο και διαχειριστικά ζητήματα. Αν και η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει αξιολόγηση κινδύνου για το μπλε καβούρι δεν το έχει εντάξει στον κατάλογο των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών σύμφωνα με τον Κανονισμό 1143/2014, γεγονός που θα ενεργοποιούσε πρόσθετα μέτρα αντιμετώπισης.

Το *Callinectes sapidus* απαντάται κατά μήκος των ακτών του Ιονίου στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των νησιών Κέρκυρας και Λευκάδας). Το C. sapidus έχει εισβάλει σε σημαντικό αριθμό εκβολών ποταμών, λιμνοθαλασσών και μεταβατικών υδάτων κατά μήκος ολόκληρης της παράκτιας ζώνης του Ιονίου Πελάγους στην Ελλάδα. Η εξάπλωση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί, τόσο μέσω ενεργητικής (κολυμβητικής) διασποράς όσο και μέσω παθητικής μεταφοράς (νερά έρματος). Όσον αφορά τις αρνητικές επιπτώσεις, αυτές σχετίζονται κυρίως με ζημιές στα αλιευτικά εργαλεία και δυσκολίες στη συγκομιδή ψαριών μέσα στις λιμνοθάλασσες. (Perdikaris et al., 2016).

Η διαχείριση του είδους είναι ιδιαίτερα δύσκολη, καθώς τα θαλάσσια οικοσυστήματα είναι άκρως συνδεδεμένα και η πλήρης εξάλειψη του καβουριού είναι πλέον ανέφικτη. Οι Giakoumi et al. 2019 πρότειναν 11 διαχειριστικές ενέργειες για τον έλεγχο, ανάμεσά τους, η φυσική (μηχανική) απομάκρυνση του είδους στα αρχικά στάδια εγκατάστασης. Ωστόσο, η εφαρμογή οποιασδήποτε από προτεινόμενες πολιτικές απαιτεί καλή γνώση του σύνθετου κύκλου ζωής και της αναπαραγωγικής στρατηγικής του είδους. Πρέπει να αποκτηθεί τεχνογνωσία για τον έλεγχο πληθυσμιακών εκρήξεων του είδους, ειδικά όταν αυτές ενέχουν σημαντικό κίνδυνο για

κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες, όπως η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια σε τοπική κλίμακα, προκειμένου να περιοριστούν ή να μετριαστούν οι επιπτώσεις του.

Κατά συνέπεια, η γνώση του κρίσιμου σταδίου της αναπαραγωγής του μπλε καβουριού και ειδικότερα της χωροχρονικής και βαθυμετρικής κατανομής των ωοφόρων θηλυκών σε κάθε περιοχή εισβολής (λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, κόλπους κ.λπ.), αποτελεί προϋπόθεση για τη λήψη διαχειριστικών μέτρων που θα επιτρέψουν την παρέμβαση και πιθανή δραστική μείωση του αριθμού τους (Kevrekidis, et al, 2024).

Η Επιτροπή συστήνει στα κράτη-μέλη να **εφαρμόσουν ειδικά προγράμματα παρακολούθησης, ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τον βιολογικό κύκλο του είδους και να αναπτύξουν στοχευμένα μέτρα διαχείρισης** (Priority question for written answer P-002483/23).

Υπό αυτή την προοπτική, προτείνεται μελέτη παρακολούθησης που θα παράσχει τη βασική γνώση για την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων και δράσεων με στόχο τον έλεγχο του μεγέθους και των πληθυσμιακών εξάρσεων του μπλε καβουριού μέσω στοχοποίησης του αναπαραγωγικού αποθέματος.

Στόχος της μελέτης - προγράμματος παρακολούθησης είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τον/τους πληθυσμό/ούς του είδους στις GR2230001 & GR2230005 (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων). Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση ώστε να συλλεχθούν στοιχεία για την εξάπλωση του μπλε καβουριού.

5.3.5.19 MMELBA22302CI0204 Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας)

Ο Μυοκάστορας (*Myocastor coypus*) αποτελεί είδος που περιλαμβάνεται στον Εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014. Η παρουσία του είδους είναι τεκμηριωμένη (Stille et al., 2021) στο νησί της Κέρκυρας (GR2230001, GR2230002, GR2230005, GR2230009)

Ο Μυοκάστορας (*Myocastor coypus*) είναι ένα ημιυδρόβιο τρωκτικό, που κατάγεται από τη Νότια Αμερική και έχει πλέον δημιουργήσει εισβολικούς πληθυσμούς στη Βόρεια Αμερική, την Ασία και την Ευρώπη. Στην Ελλάδα, από την πρώτη του καταγραφή το 1965, το είδος εξαπλώνεται γρήγορα, σχηματίζοντας μεγάλους πληθυσμούς σε βόρειες ηπειρωτικές περιοχές (Zevgolis et al., 2025). Θεωρείται σημαντική πίεση, καθώς διαταράσσει τα φυσικά οικοσυστήματα και αλλάζει τοπικά τη σύνθεση της χλωρίδας και της βλάστησης

Το είδος ζει στις όχθες ποταμών και λιμνών, σε κανάλια, υγροτόπους και έλη γλυκού, υφάλμυρου αλλά και σπανιότερα αλμυρού νερού. Είναι πολύ καλός κολυμβητής ενώ κινείται με άνεση και στην ξηρά. Αναζητεί την τροφή του κυρίως το βράδυ, ενώ την ημέρα αναπαύεται σε λαγούμια. Τρέφεται με τη υπέργεια βλάστηση καθώς και με ρίζες, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό απογυμνωμένες ασυνέχειες στο έδαφος, με αποτέλεσμα να κατακερματίζεται το ενδιαίτημα λοιπών ιθαγενών ειδών πανίδας ενώ ως ημιυδρόβιο είδος βαθμιαία καταστρέφει την υδρόβια βλάστηση. Επιπλέον, το γεγονός πως διατροφική του πηγή αποτελούν και αυγά πουλιών τα οποία εντοπίζει στις φωλιές που υπάρχουν στο έδαφος, ή σε καλαμιές ή στο νερό (επιπλέουσες) συνιστά σημαντική απειλή για τους αναπαραγώμενους πληθυσμούς ορνιθοπανίδας. Τέλος εν δυνάμει βιότοπος τροφοληψίας του συνιστούν και οι αγροτικές καλλιέργειες, όπως καλαμποκιού, ρυζιού, λαχανικών, σιταριού, κριθαριού, τις οποίες καταστρέφει.

Ο Μυοκάστορας τρέφεται καθημερινά με μεγάλες ποσότητες βλάστησης με αποτέλεσμα σημαντική μείωση της βιομάζας των υδρόβιων φυτών και υποβάθμιση της δομής της βλάστησης. Η απώλεια της φυτικής βλάστησης οδηγεί συχνά στην μετάπτωση των υγροτόπων σε ανοιχτό νερό με παράλληλη απώλεια των λειτουργιών τους. Παράλληλα, η τάση των ατόμων του είδους να σκάβουν τούνελ, φωλιές ή καταφύγια κατά μήκος όχθων, αναχωμάτων και καναλιών αποσταθεροποίηση των όχθων, διάβρωση εδαφών και υποχώρηση αναχωμάτων. Η διάβρωση οδηγεί όχι μόνο σε απώλεια γης αλλά και σε υποβάθμιση του οικοτόπου — μεταβάλλεται η υδρομορφολογία, μειώνεται η σταθερότητα του εδάφους,

Τέλος, οι άλλες που επιφέρει το είδος μπορεί να συνοδεύονται και από οικονομικές & κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς η καταστροφή βλάστησης και εδάφους υπονομεύει γεωργικές καλλιέργειες, υποδομές άρδευσης, αναχώματα, και μειώνει την ικανότητα του οικοσυστήματος να παρέχει οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως σταθεροποίηση εδαφών, ρύθμιση υδρολογίας, καταφύγιο άγριας ζωής κ.λπ.

Σε πρόσφατη μελέτη, η οποία βασίστηκε σε επιτόπιες έρευνες μεταξύ των ετών 2020 και 2023 χαρτογραφήθηκε η παρουσία του είδους στο ΕΠ Αμβρακικού και προσδιορίστηκαν περιοχές υψηλής συγκέντρωσης (hotspots) παρέχοντας κρίσιμα δεδομένα για τον σχεδιασμό στοχευμένων στρατηγικών διαχείρισης με στόχο τον μετριασμό των οικολογικών κινδύνων που προκαλεί αυτό το εισβολικό είδος του (Zevgolis et al., 2025).

Σύμφωνα με τους Stille et al., 2021 στην Κέρκυρα αριθμός των καταγεγραμμένων ατόμων παραμένει ακόμη διαχειρίσιμος και, κατά συνέπεια, η επιτυχής εξάλειψή τους θεωρείται εφικτή και οικονομικά πραγματοποιήσιμη. Προτείνεται η διενέργεια σχετικών δράσεων διαχείρισης στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το ότι η υφιστάμενη γνώση για την οικολογία του είδους στην ΠΠ είναι ανεπαρκής, προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης του πληθυσμού του μυοκάστορα στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τον/τους πληθυσμό/ούς του είδους στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκεί στα αυτόχθονα είδη χλωρίδας και πανίδας συμπεριλαμβανομένης της ορνιθοπανίδας και τις τυχόν αναγκαίες δράσεις διαχείρισης των πληθυσμών τους είδους.

5.3.5.20 MMELBA22302CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*

Μια σημαντική απειλή που αντιμετωπίζουν τα δύο είδη νεροχελώνας *(Emys orbicularis, Mauremys rivulata*) της Προστατευόμενης Περιοχής είναι η παρουσία του εισβλητικού είδους νεροχελώνας *Trachemys scripta*. Το συγκεκριμένο είδος μπορεί να εκτοπίσει τα δύο αυτόχθονα είδη που εντοπίζονται στην ΠΠ. Σύμφωνα με και τους Στόχους, που έχουν τεθεί για τις ΕΖΔ GR2230001 και GR2230002 (ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985, ΦΕΚ 1807/Β/2023) για τα δύο είδη είναι «Αριθμός ατόμων *Trachemys scripta* = 0».

Η *Trachemys scripta περιλαμβάνεται στον Εκτελεστικό Κανονισμό* (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο (Λεγάκης & Μαραγκού, 2009) «*Δυστυχώς, για την Ελλάδα δεν έχουν γίνει εμπεριστατωμένες μελέτες για τα είδη που έχουν εισβάλει, για την έκταση των ζημιών που*

έχουν προκαλέσει και για τη λήψη μέτρων. Περιστασιακά γνωρίζουμε διάφορες περιπτώσεις, χωρίς όμως να είμαστε σίγουροι για τις επιπτώσεις τους. …. Από τα ερπετά μπορούμε να αναφέρουμε την περίπτωση της αμερικανικής νεροχελώνας Trachemys scripta, η οποία χρησιμοποιείται ως ζώο συντροφιάς και απελευθερώνεται πολύ συχνά σε μικρούς ή μεγάλους υγροτόπους. Η εισαγωγή αυτού του είδους έχει απαγορευτεί σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί δημιουργεί προβλήματα στους περισσότερους αυτόχθονες υδρόβιους οργανισμούς»

Από τις 22 Δεκεμβρίου 1997 η ΕΕ απαγόρευσε την εισαγωγή του υποείδους *T. scripta elegans* (Κανονισμός 338/97/ΕΚ για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους). Η απαγόρευση είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση της *T. s. elegans* από άλλα υποείδη, όπως την *T. scripta scripta*, το οποίο επίσης εντοπίζεται πλέον στην Ελλάδα, ακόμη και σε μικρά νησιά, όπως η Ζάκυνθος, όπου έχουν καταγραφεί και τα δύο υποείδη να συνυπάρχουν στο ίδιο ενδιαίτημα (Urošević, Aleksandar, 2014). Ένα μεγάλο ενήλικο αρσενικό άτομο *T. s. scripta* παρατηρήθηκε στις 20 Αυγούστου 2014 στον γλυκού νερού δίαυλο κοντά στην παραλία Λίμνη Κεριού.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ισπανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος (2015), η σεξουαλική ωρίμανση επιτυγχάνεται στον τρίτο έως τέταρτο χρόνο ζωής. Η *T. scripta* επιδεικνύει σύνθετη ερωτοτροπική συμπεριφορά στο νερό. Το θηλυκό σκάβει συνήθως τη φωλιά στην όχθη ενός γλυκού υδάτινου σώματος ή σε παραλίες όπως στην Κόστα Ρίκα. Τα θηλυκά μπορεί να μετακινηθούν έως και 1,6 χιλιόμετρα για να βρουν κατάλληλο σημείο φωλιάσματος· η φωλιά σε σχήμα κανάτας έχει βάθος έως 12 εκατοστά. Το προσδόκιμο ζωής είναι περίπου 20 χρόνια στη φύση και 40 χρόνια σε αιχμαλωσία. Στη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή έχει καταγραφεί φυσική αναπαραγωγή της *T. scripta elegans* υπό μεσογειακές κλιματικές συνθήκες. Η *Trachemys scripta* είναι παμφάγο είδος και καταναλώνει μεγάλη ποικιλία φυτικού και ζωικού υλικού.

Ο καθορισμός φύλου στα έμβρυα *Trachemys* εξαρτάται από τη θερμοκρασία: χαμηλές θερμοκρασίες επώασης παράγουν μόνο αρσενικά, ενώ υψηλότερες θερμοκρασίες μόνο θηλυκά (Wibbels et al. 1998, Godfrey et al. 2003, Ramsey, M. et al. 2009). Συνεπώς, η θερμοκρασία επώασης μπορεί να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την εισβολή του είδους σε μέρη της Ευρώπης, εάν παράγονται στη φύση νεοσσοί ενός μόνο φύλου. Ισχυρή θηλυκή προκατάληψη έχει εντοπιστεί σε δειγματοληψίες στη Γαλλία, πιθανώς αντικατοπτρίζοντας το γεγονός ότι η επώαση σε υψηλές θερμοκρασίες επιταχύνει την εκκόλαψη αλλά παράγει θηλυκά (Prévot-Julliard et al. 2007).

Οι χελώνες μπορούν να συλληφθούν με το χέρι ή μέσω διαφόρων παγίδων. Πλωτές σανίδες που χρησιμοποιούνται από τις χελώνες για ηλιοθεραπεία είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές όταν διαθέτουν παγίδες με δόλωμα από πάνω. Ειδικά εκπαιδευμένοι σκύλοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανίχνευση και την αφαίρεση τόσο των χελωνών όσο και των αυγών τους· τα αυγά μπορούν επίσης να εντοπιστούν ακολουθώντας τα θηλυκά στις περιοχές ωοτοκίας (Sancho et al. 2015).

Για την προστασία των ειδών Emys orbicularis και Mauremys rivulata προτείνεται η εκπόνηση μελέτης καταγραφής των πληθυσμών και της εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΕΖΔ, ο προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών και η πρακτική εφαρμογή των σχετικών μέτρων που θα προσδιοριστούν, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης απομάκρυνσή τους από το φυσικό περιβάλλον.

Προβλέπεται Τριετής αρχικά Διάρκεια Εφαρμογής του Μέτρου. Κατά το πρώτο έτος θα γίνουν οι απαραίτητες έρευνες πεδίου, η βιβλιογραφική έρευνα προσδιορισμού βέλτιστου τρόπου περιορισμού και εν συνεχεία θα ακολουθήσει διετής εφαρμογή του προγράμματος απομάκρυνσης και ελέγχου.

Στο τέλος της διετούς διάρκειας πρακτικής εφαρμογής του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος και θα αποφασιστεί αν απαιτείται να τερματιστεί ή όχι.

Σχετικές μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν και βιβλιογραφία που μπορεί να αξιοποιηθεί παρατίθεται ακολούθως:

- LIFE09 NAT/ES/000529. LIFE TRACHEMYS. Demonstration strategy and techniques for the eradication of invasive freshwater turtles
- LIFE16 NAT/UK/000852. RAPID LIFE: Holistic management of invasive species in freshwater aquatic, riparian and coastal environments. Good Practice Management – Terrapin, Invasive Species. Version 1: August 2018
- Sancho Alcayde, V., Lacomba Andueza, J.I., Bataller Gimeno, J.V. & Pradillo Carrasco, A. (2015). Manual para el Control y Erradicación de Galápagos Invasores. Colección Manuales Técnicos de Biodiversidad, 6. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Generalitat Valenciana. Valencia.
- Outerbridge, Mark. (2019). Red-eared Slider (Trachemys scripta elegans) Management Plan for Bermuda.
- Deputy Direction of Nature (Spanish Ministry of Agriculture, Food and Environment) (2015) EU Non-Native Organism Risk Assessment Scheme: Trachemys scripta. Risk Assessment Area: South and Mediterranean Countries. Finalised on 30 June 2015. Peer reviewed by C. Ayres Fernandez, J.M. Pleguezuelos Gomez and M.A. Carretero Gomez.
- Lambert, Max & McKenzie, Jennifer & Screen, Robyn & Clause, Adam & Johnson, Benjamin & Mount, Genevieve & Shaffer, H. & Pauly, Gregory. (2019). Experimental removal of introduced slider turtles offers new insight into competition with a native, threatened turtle. PeerJ. 7. 10.7717/peerj.7444.
- Nall I. & Thomas R. (2009). Does method of bait presentation within funnel traps influence capture rates of semi-aquatic turtles? Herpetological Conservation and Biology 42, 161-163.
- O'Keefe S. (2009). The Practicalities of Eradicating Red-eared Slider Turtles (Trachemys scripta elegans). Aliens: The Invasive Species Bulletin. Newsletter of the IUCN/SSC Invasive Species Specialist Group. 28, 19-24.
- Perry G., Owen J.L., Petrovic C., Lazell J. & Egelhoff J. (2007). The red-eared slider, Trachemys scripta elegans, in the British Virgin Islands. Applied Herpetology, 4, 88-89
- Prevot-Julliard, Anne-Caroline; Gousset, Emeline; Archinard, Chloe; Cadi, Antoine; Girondot, Marc., 2007. Pets and invasion risks: is the Slider turtle strictly carnivorous? Amphibia-Reptilia.
- Ramsey M, Crews D. Steroid signaling and temperature-dependent sex determination-Reviewing the evidence for early action of estrogen during ovarian determination in turtles. Semin Cell Dev Biol. 2009 May;20(3):283-92. doi: 10.1016/j.semcdb.2008.10.004. Epub 2008 Nov 1. PMID: 18992835; PMCID: PMC2695493.

- Swanson, Jacob, "Removal as a Control Method for Trachemys scripta elegans and the Response of Chrysemys picta bellii" (2024). University Honors Theses. Paper 1528. https://doi.org/10.15760/honors.1560

- Valdeón A., Crespo-Diaz A., Egaña-Callejo A. & Gosá A. (2010). Update of the pond slider Trachemys scripta (Schoepff, 1792) records in Navarre (Northern Spain), and presentation of the Aranzadi Turtle Trap for its population control. Aquatic Invasions, 5, 297-302

5.3.5.21 MMELBA22302CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

Η κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Πυρκαγιών στην ΠΠ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου δράσης, το οποίο θα εξασφαλίζει την αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα, άμεση απόκριση και αποκατάσταση.

Η εφαρμογή του σχεδίου προϋποθέτει τη στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, **καθώς και των εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας**. Η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και η αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πρόληψη, μέσω της τακτικής απομάκρυνσης **ξηρής βιομάζας**, της δημιουργίας και συντήρησης **αντιπυρικών ζωνών**, καθώς και της **διασφάλισης προσβασιμότητας σε κρίσιμα σημεία υδροληψίας**. Παράλληλα, η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως συστημάτων παρακολούθησης, καμερών θερμικής απεικόνισης και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης και άμεσης παρέμβασης σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Το σχέδιο οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει διαδικασίες επιχειρησιακής κινητοποίησης, συντονισμού πυροσβεστικών δυνάμεων και, όπου απαιτείται, ασφαλούς εκκένωσης κατοικημένων περιοχών. Μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοσθέντων μέτρων και επικαιροποίηση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραμένει προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες και συνθήκες.

Η υλοποίηση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδίου θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα των τοπικών αρχών, θα προστατεύσει το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου και θα συμβάλει καθοριστικά στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της ασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Για τη δημιουργία του Σχεδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0), οι οικείες Πυροσβεστικές Διατάξεις της Περιφερειακής Διοίκησης Ιονίων Νήσων και ο Ν.4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου, απαιτείται:

1. **Καταγραφή και αξιολόγηση κινδύνων** – χαρτογράφηση των ευπαθών περιοχών, των δασικών εκτάσεων και των σημείων υψηλής επικινδυνότητας.

2. **Σύνταξη σχετικού σχεδίου διαχείρισης ξηρής βιομάζας**. Ενεργή διαχείριση της δασικής βλάστησης με στόχο την στοχευμένη μείωση της βιομάζας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της στήριξης ή/και επανάκαμψης κατάλληλων δραστηριοτήτων (π.χ. βόσκηση, υλοτομία, ρητινοσυλλογή) ή διαχειριστικών πρακτικών όπως η διαχείριση της βλάστησης με μηχανικά μέσα και με προδιαγεγραμμένη καύση. Προσδιορισμός αναγκών σε εποχιακό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών πρόληψης πυρκαγιών με ευθύνες απομάκρυνσης της ξηρής βιομάζας αλλά και την συντήρηση των αντιπυρικών ζωνών των περιοχών. Για τον ΤΟ 2250* ιδιαίτερη σημασία έχει και η πρόληψη πυρκαγιών, καθώς οι άρκευθοι έχουν χαμηλή ικανότητα αναβλάστησης μετά από φωτιά. Η αποφυγή συσσώρευσης καύσιμης ύλης από μη τυπικά είδη και η ενημέρωση/έλεγχος ανθρώπινων δραστηριοτήτων μειώνουν τον κίνδυνο πυρκαγιάς και συμβάλλουν στη σταθερότητα του οικοτόπου.

3. **Καθορισμός αρμοδιοτήτων και συντονισμού** – σαφής ορισμός του ρόλου κάθε εμπλεκόμενου φορέα (Πυροσβεστική, Δήμος, Περιφέρεια, Δασαρχείο, Εθελοντικές ομάδες).

4. **Οργάνωση δράσεων πρόληψης** – καθαρισμός βλάστησης, δημιουργία και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, έλεγχος προσβασιμότητας και υποδομών ύδρευσης.

5. **Εκπαίδευση και συμμετοχή πολιτών** – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και ενεργοποίηση εθελοντών για εποπτεία και έγκαιρη ειδοποίηση.

6. **Απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και τεχνολογίας** – χρήση drones, καμερών θερμικής απεικόνισης, και συστημάτων παρακολούθησης για έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών.

7. **Καθορισμός σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης** – διαδικασίες κινητοποίησης δυνάμεων, εκκένωσης περιοχών και συντονισμού επιχειρήσεων κατάσβεσης.

8. **Αποτίμηση και αναθεώρηση** – μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου και προσαρμογή όπου χρειάζεται.

5.3.5.22 MMELBA22302CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια

φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του Αμβρακικού και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265**[21]**, «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας**»[22], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1 Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis*

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

[21] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[22] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2. Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

Δράση 3 Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας. Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

1. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή

τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.

Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).

Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.

2. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον μηνιαίο επίπεδο, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

5.3.5.23 MMELBA22302CS0202 Δημιουργία ασφαλών πληθυσμών *Valencia letourneuxi*

Ο Ζουρνάς (*Valencia letourneuxi*) έχει ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις και χαμηλές πληθυσμιακές αφθονίες. Το εύρος της κατανομής του παρουσιάζει συνεχή συρρίκνωση, λόγω της υποβάθμισης των ενδιαιτημάτων του και του ανταγωνισμού με το εισαχθέν *Gambusia holbrooki*, κουνουπόψαρο (Kalogianni et al. 2010).

Η Κέρκυρα φιλοξενεί έναν από τους πλέον ευάλωτους πληθυσμούς του είδους. Στο παρελθόν, ο ζουρνάς απαντούσε σε περισσότερες θέσεις στο νησί, ωστόσο αρκετοί τοπικοί πληθυσμοί έχουν εξαφανιστεί. Η ύπαρξη δεύτερης θέσης παρουσίας του είδους στην Κέρκυρα δεν έχει αποκλειστεί, αλλά χρήζει επιβεβαίωσης (Barbieri, 2023)

Σε επίπεδο στρατηγικής διατήρησης, εφαρμόζεται η **δημιουργία ασφαλών πληθυσμών (ex situ ή semi-natural refugia)** του Ζουρνά, σε ελεγχόμενα υδατικά συστήματα χωρίς *Gambusia holbrooki*, ως εφεδρική λύση για την αποτροπή τοπικής εξαφάνισης.

Έχουν ξεκινήσει και πιλοτικές μετακινήσεις ατόμων σε νέες κατάλληλες θέσεις, με πρόσφατες ενδείξεις επιτυχούς αναπαραγωγής (Kalogianni et al., 2023).

Στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου προτείνεται η δημιουργία εφεδρικών «πληθυσμών ασφαλείας» σε ενυδρεία λόγω του περιορισμένου εύρους εξάπλωσης του είδους και του υψηλού επιπέδου απειλής που αντιμετωπίζει. Προτείνεται επίσης, η διερεύνηση της καταλληλόλητας άλλων περιοχών του νησιού

με καταγεγραμμένη ιστορικά παρουσία και ο σχεδιασμός των απαραίτητων δράσεων ώστε αυτές μελλοντικά να μπορέσουν να υλοποιηθούν.

Εφόσον υλοποιηθούν μετακινήσεις πληθυσμών ή επανεισαγωγές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της IUCN/SSC (2013).

5.3.5.24 MMELBA22302CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας

Η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία από τις πλέον αναγνωρισμένες πρακτικές διαχείρισης και ενίσχυσης των πληθυσμών θαλασσοπουλιών, ιδιαίτερα σε είδη, τα οποία φωλιάζουν σε υπόγειες κοιλότητες ή δυσπρόσιτες βραχώδεις θέσεις. Η συγκεκριμένη προσέγγιση εφαρμόζεται διεθνώς ως εργαλείο αποκατάστασης και ενίσχυσης των συνθηκών αναπαραγωγής, ιδίως σε περιοχές όπου η διαθεσιμότητα ασφαλών και κατάλληλων φυσικών φωλεοτόπων έχει μειωθεί λόγω ανθρωπογενών πιέσεων, διάβρωσης ή παρουσίας ξενικών θηρευτών (**Bourgeois & Vidal, 2007, Bourgeois et al, 2015**). Η εγκατάσταση τεχνητών φωλιών επιτρέπει την υποκατάσταση κατεστραμμένων ή υποβαθμισμένων φωλιών, αναδημιουργώντας τις μικροκλιματικές συνθήκες που απαιτούν τα θαλασσοπούλια για την αναπαραγωγή τους, ενώ παράλληλα περιορίζει τον κίνδυνο θήρευσης και ανθρώπινης όχλησης.

Η πρακτική αυτή έχει παρουσιαστεί ως ιδιαίτερα χρήσιμη για τη συστηματική παρακολούθηση των αποικιών, καθώς οι τεχνητές φωλιές διευκολύνουν την πρόσβαση των ερευνητών, τη δακτυλίωση, τη συλλογή βιολογικών δεδομένων και την παρατήρηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας χωρίς να διαταράσσεται το οικοσύστημα. Επιπλέον, τα τεχνητά καταφύγια επιτρέπουν την ελεγχόμενη διαχείριση παραμέτρων όπως η υγρασία, η θερμοκρασία και ο προσανατολισμός, οι οποίες μπορούν να ελαχιστοποιήσουν την ενεργειακή δαπάνη των πτηνών και να αυξήσουν την πιθανότητα επιτυχούς εκκόλαψης και επιβίωσης των νεοσσών.

Η διεθνής εμπειρία τεκμηριώνει ότι η αποτελεσματικότητα της μεθόδου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον ορθό σχεδιασμό των φωλιών και την επιλογή κατάλληλων θέσεων εγκατάστασης. Ακόμη, η μακροχρόνια παρακολούθηση των εγκατεστημένων φωλιών έχει δείξει ότι τα ποσοστά αποδοχής και χρήσης αυξάνονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, καθώς η παρουσία των φωλιών ενδέχεται να λειτουργήσει ως κοινωνικό ερέθισμα εγκατάστασης για νέα ζεύγη και μετεγκατάστασης αποικιών σε ασφαλέστερους χώρους.

Συνολικά, η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική που δύναται να συμβάλει ουσιαστικά στη διατήρηση και ενίσχυση των πληθυσμών θαλασσοπουλιών σε περιοχές όπου οι φυσικές φωλιές απειλούνται ή έχουν μειωθεί. Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8., η οποία αφορά τη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας όπως το *Calonectris Diomedea* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών.

Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας των ειδών στόχων με την αύξηση της διαθεσιμότητας κατάλληλων θέσεων φωλεοποίησης. Το μέτρο περιλαμβάνει την προμήθεια, κατάλληλη χωροθέτηση και συντήρησή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος από φυσικά ή συνθετικά υλικά για τον Αρτέμη (*Calonectris Diomedea)*.

Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές έχουν αναπτυχθεί από τους Bourgeois et al, 2015 ενώ σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από τους Austad et al. 2020.

5.3.5.25 MMELBA22302CS0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις

Προτείνεται ενίσχυση της τροφικής βάσης αρπακτικών πουλιών (*Falco biarmicus, Falco columbarius, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Accipiter brevipes, Accipiter gentilis all others, Accipiter nisus all others, Aquila chrysaetos, Aquila fasciata, Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus macrourus, Circus pygargus, Clanga clanga, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Milvus migrans, Neophron percnopterus, Pandion haliaetus, Pernis apivorus*) μέσω της βελτίωσης των ενδιαιτημάτων ειδών που αποτελούν θηράματά τους (π.χ. στρουθιόμορφα, μικρά θηλαστικά). Η βελτίωση επιτυγχάνεται με σπορές σιτηρών ή ψυχανθών κυρίως σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις των νησιών.

Η επιλογή των θέσεων θα γίνει με βάση τα ενδιαιτήματα και τις τροφικές συνήθειες των ειδών *Streptopelia turtur και Alauda arvensis*.

5.3.5.26 MMELBA22302CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων

Στην ΠΠ απαντούν οι κάτωθι ΤΟ παράκτιων θινών: 2110, 2120, 2220 και 2250*.

Ο ΤΟ 2110 στην ΠΠ εντοπίζεται στην Χαλικούνα και αντιμετωπίζει έντονη πίεση. Ο ΤΟ 2120 επίσης παρατηρείται στην παραλία Χαλικούνας, όπου είναι υποβαθμισμένος λόγω έντονης παρουσίας επισκεπτών και λουομένων, αλλά και στην παραλία Ίσσος, σε μεγάλη έκταση και καλή διατήρηση. Απειλή για αυτόν αποτελεί η έντονη ανθρώπινη πίεση και καταπάτηση ιδιαίτερα κατά το καλοκαίρι.

Για τους 2120 και 2250 έχουν προσδιοριστεί στόχοι κάλυψης χαρακτηριστικών ειδών (ΦΕΚ 1807/Β/2023) ενώ έχουν επίσης προσδιοριστεί στόχοι κάλυψης ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών (<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης των ΤΟ) σύμφωνα με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 (ΦΕΚ 1807/Β/2023).

Ο **Τύπος Οικοτόπου 2120 – Κινούμενες θίνες με *Ammophila arenaria*** (λευκές θίνες) χαρακτηρίζεται από τη δυναμική παρουσία αμμόφιλων ειδών που σταθεροποιούν την άμμο, με κυρίαρχο το *Ammophila arenaria*. Η καλή κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προϋποθέτει **ελάχιστη κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών άνω του 25%**, ώστε να διασφαλίζεται η λειτουργία των θινών ως συστήματος συγκράτησης και μεταφοράς άμμου.

Η επίτευξη και διατήρηση αυτού του στόχου βασίζεται πρωτίστως στη **διατήρηση της φυσικής δυναμικής της άμμου**. Το *Ammophila arenaria* ευνοείται από τη συνεχή, αλλά ήπια, μετακίνηση άμμου και αναπτύσσεται καλύτερα όταν δεν παρεμποδίζεται η φυσική απόθεση και ανακατανομή της. Για τον λόγο αυτό πρέπει να αποφεύγονται παρεμβάσεις όπως μηχανικός καθαρισμός παραλιών, απομάκρυνση άμμου, ισοπεδώσεις ή τεχνικά έργα που διακόπτουν τη μεταφορά ιζημάτων.

Καθοριστικό ρόλο παίζει επίσης ο **περιορισμός της ανθρώπινης όχλησης**. Η διέλευση πεζών και οχημάτων πάνω στις θίνες προκαλεί θραύση και εκρίζωση του *Ammophila arenaria*, οδηγώντας σε μείωση της κάλυψης κάτω από το όριο διατήρησης. Η οριοθέτηση της πρόσβασης, η εγκατάσταση ξύλινων διαδρόμων και η απομάκρυνση παράνομων διελεύσεων είναι βασικά μέτρα για τη σταθεροποίηση της βλάστησης.

Σε περιοχές όπου η κάλυψη των χαρακτηριστικών ειδών έχει μειωθεί σημαντικά, μπορεί να εφαρμοστεί **υποβοηθούμενη αποκατάσταση**, κυρίως μέσω φύτευσης ή ενίσχυσης του *Ammophila arenaria* με τοπικό γενετικό υλικό. Οι παρεμβάσεις αυτές πρέπει να γίνονται επιλεκτικά και σε συνδυασμό με μέτρα προστασίας από καταπάτηση, διαφορετικά αποτυγχάνουν.

Παράλληλα, είναι σημαντική η **αποφυγή εγκατάστασης μη τυπικών ειδών**, όπως ξυλώδη ή εισβλητικά φυτά, τα οποία σταθεροποιούν υπερβολικά την άμμο και αλλοιώνουν τον χαρακτήρα των κινούμενων θινών. Η έγκαιρη απομάκρυνση τέτοιων ειδών συμβάλλει στη διατήρηση της ανοιχτής δομής που απαιτεί ο οικότοπος 2120.

Συνεπώς, για τον Τύπο Οικοτόπου **2120**, ο στόχος **κάλυψης χαρακτηριστικών αμμόφιλων ειδών άνω του 25%**, με έμφαση στο *Ammophila arenaria*, επιτυγχάνεται μέσω της προστασίας της φυσικής δυναμικής των θινών, του ελέγχου της ανθρώπινης όχλησης και, όπου απαιτείται, της υποβοηθούμενης αποκατάστασης με τοπικό φυτικό υλικό. Η διατήρηση αυτών των συνθηκών εξασφαλίζει τη λειτουργική και οικολογική ακεραιότητα του οικοτόπου.

Ο **Τύπος Οικοτόπου 2250*** (Παράκτιες θίνες με άρκευθους – Juniperus spp.) βελτιώνεται όταν αποκαθίστανται και διατηρούνται οι φυσικές διεργασίες των θινών και περιορίζονται οι πιέσεις που εμποδίζουν την αναγέννηση και κυριαρχία της αρκεύθου. Ο στόχος >50% κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών (Juniperus spp.) στον δενδρώδη/θαμνώδη όροφο επιτυγχάνεται με τα ακόλουθα, σε συνδυασμό.

Απαιτείται η προστασία της ακεραιότητας των θινών. Η άρκευθος αναπτύσσεται σε σταθεροποιημένες ή ημισταθεροποιημένες θίνες και εξαρτάται από την ύπαρξη φυσικού μικροαναγλύφου και αμμώδους υποστρώματος. Η αποφυγή μηχανικών παρεμβάσεων (διάνοιξη δρόμων, ισοπέδωση, καθαρισμοί άμμου) και η διατήρηση της φυσικής δυναμικής της άμμου είναι βασική προϋπόθεση για τη μακροχρόνια βελτίωση του οικοτόπου.

Κρίσιμη είναι η μείωση της όχλησης και της ανθρώπινης πίεσης. Η ανεξέλεγκτη διέλευση πεζών και οχημάτων, η πρόσβαση σε παραλίες μέσω των θινών και η έντονη τουριστική χρήση οδηγούν σε συμπίεση του εδάφους, καταστροφή νεαρών ατόμων αρκεύθου και αποτυχία φυσικής αναγέννησης. Η οριοθέτηση διαδρομών, η τοποθέτηση ξύλινων διαβάσεων και η περίφραξη ευαίσθητων τμημάτων είναι απαραίτητα μέτρα για τη σταθεροποίηση και βελτίωση του 2250*.

Παράλληλα, απαιτείται διαχείριση της βλάστησης με στόχο την ενίσχυση της άρκευθου. Σε πολλές περιπτώσεις, η αναγέννηση των *Juniperus spp.* παρεμποδίζεται είτε από ανταγωνιστικά είδη (π.χ. πυκνή μακία, εισβλητικά είδη) είτε από έλλειψη διαθέσιμων ανοικτών μικροενδιαιτημάτων. Η επιλεκτική αφαίρεση μη τυπικών ειδών και η διατήρηση μωσαϊκού ανοικτών και θαμνωδών επιφανειών ευνοούν την εγκατάσταση και ανάπτυξη της άρκευθου.

Σε περιοχές όπου η φυσική αναγέννηση είναι ανεπαρκής, μπορεί να εφαρμοστεί υποβοηθούμενη αποκατάσταση με περιορισμένη φύτευση ή μεταφύτευση Juniperus spp. αποκλειστικά με τοπικό γενετικό υλικό. Οι φυτεύσεις αυτές πρέπει να γίνονται σε κατάλληλες μικροθέσεις (προστατευμένες από άνεμο και καταπάτηση) και να συνοδεύονται από μέτρα προστασίας των νεαρών φυτών έως την εγκατάστασή τους.

Το ποδοπάτημα και η καταπάτηση αμμοθινών από τροχοφόρα, η διάβρωση και τα ξενικά εισβλητικά είδη αποτελούν σοβαρές απειλή για τη διατήρηση των αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η προστασία και αποκατάσταση των εν λόγω οικοσυστημάτων της ΠΠ θα γίνει μέσω πλαισίου δράσεων, όπως

αυτό έχει εφαρμοστεί σε άλλα μεσογειακά αμμοθινικά οικοσυστήματα (LIFE JUNICOAST, LIFE16 IT/NAT/000589 Redune, LIFE CALLIOPE, L. Segura et al. 2018, Fernández-Montblanc, 2020, Gao, Jinjuan 2020, de Winter, R.C., Ruessink, B.G., 2017, Rohling B. et al 2023).

Οι προσαρμοσμένες αναλύσεις των συστημάτων αμμοθινών και η επιλογή μέτρων ειδικά σχεδιασμένων για κάθε περιοχή δεν είναι μόνο αναγκαίες, αλλά και δυνητικά περισσότερο βιώσιμες – τόσο οικολογικά όσο και οικονομικά – για την επίτευξη επιτυχημένης αποκατάστασης και βιώσιμης χρήσης των παράκτιων περιοχών (Della Bella, et al., 2024).

Απαιτείται η υλοποίηση έργων και δράσεων κατόπιν μελέτης και αξιολόγησής των τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων αξιοποιώντας διεθνείς καλές πρακτικές. Συνίσταται η υλοποίηση έργου προστασίας και αποκατάστασης αμμοθινικών οικοσυστημάτων κατόπιν μελέτης. Αναλυτικότερα το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή υποδομών οριοθέτησης, την υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης και την απομάκρυνση ξενικών ειδών. Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του έργου θα γίνει διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη (Δήμος, χρήστες παραλίας, ψαράδες, ξενοδόχοι, ΜΚΟ), για τα μέτρα (π.χ. πού μπαίνουν οι διάδρομοι, πού επιτρέπεται πρόσβαση κλπ.).

1. Κατασκευή υποδομών οριοθέτησης

Απαιτείται σε πρώτο στάδιο η **περίφραξη/οριοθέτηση των αμμοθινών**, η δημιουργία κατάλληλων διαδρόμων πρόσβασης του κοινού στην παραλία και η ρύθμιση της πρόσβασης ή της επισκεψιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό θα προσδιοριστούν οι θέσεις που η πρόσβαση του κοινού δημιουργεί τη μεγαλύτερη επίπτωση, προκειμένου να υλοποιηθεί η **κατασκευή υποδομών**:

- **Περίφραξη / οριοθέτηση αμμοθινών.** Ήπιες περιφράξεις από φυσικά υλικά (ξύλο και σχοινί) για να εμποδίζουν τη διέλευση μέσα από τις θίνες και να κατευθύνουν τους επισκέπτες.

- **Διαμόρφωση ελεγχόμενων διαδρομών & υπερυψωμένων διαδρόμων (boardwalks).** Ξύλινες γέφυρες/διάδρομοι πάνω από τη βλάστηση ώστε να αποφεύγεται το ποδοπάτημα (Óscar Ferreira, 2023).

- **Απαγόρευση/έλεγχος οχημάτων και ιππασίας στις θίνες**. Φραγή εισόδων για την αποτροπή πρόσβασης μηχανοκίνητων οχημάτων στις θίνες. Απαγόρευση off-road οχημάτων, μοτοσυκλετών, ακόμα και στάθμευσης στην οπισθία θίνη, επειδή προκαλούν συμπίεση του εδάφους και διάβρωση (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

- **Ρύθμιση επισκεψιμότητας. Οριοθέτηση Ζωνών περιορισμένης πλήρους ή εποχιακής πρόσβασης κοινού** σε ευαίσθητες περιοχές (αναπαραγωγή πτηνών, νέες φυτεύσεις κ.λπ.).https://dynamicdunescapes.co.uk/wp-content/uploads/2024/09/Dynamic-Dunescapes-Sand-Dune-Managers-Handbook-v2.pdf?utm_source=chatgpt.com (Denning, L. et al., 2024).

- **Εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων** για την πληροφόρηση των επισκεπτών της παραλίας.

2. Υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης

Τα έργα σταθεροποίηση και αποκατάσταση αμμοθινών, που θα πρέπει να μελετηθούν ώστε να προσδιοριστούν τα καταλληλότερα και τα αποτελεσματικότερα για την ΠΠ, περιλαμβάνουν:

1. Φύτευση αυτόχθονης βλάστησης θινών, με χρήση τοπικών ειδών για σταθεροποίηση της άμμου. Η διεθνής βιβλιογραφία θεωρεί τη φυτοκάλυψη ως το πιο βιώσιμο μέτρο σταθεροποίησης (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

2. Τοποθέτηση "sand fences" (φράκτες άμμου). Τοποθετούνται ξύλινοι ή άλλοι ημιδιαπερατοί φράκτες στην προσήνεμη πλευρά των θινών για παγίδευση άμμου και δημιουργία/ενίσχυση νέων θινών (Defra 2007).

3. Χρήση φυτικών υπολειμμάτων (κλαδιά, χριστουγεννιάτικα δέντρα, κλαδοπλέγματα). Τοποθετούνται σε γραμμές ή πλέγματα για να μειώνουν την ταχύτητα του ανέμου και να κατακρατούν άμμο (Volkert, Inc. (2014)

4. Επαναπλήρωση άμμου & αναδιαμόρφωση μορφολογίας. Προσεκτική προσθήκη άμμου και διαμόρφωση οπισθίας θίνης ώστε να επανέλθει το φυσικό προφίλ.

Η βλάστηση των αμμοθινών διαδραματίζει καίριο ρόλο στη σταθεροποίηση των αμμωδών ιζημάτων. Η απώλειά της υπονομεύει ολόκληρη τη ζωνώση των θινών, επιταχύνοντας τη διάβρωση των ακτών και προκαλώντας σημαντικές ζημιές στο φυσικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας των παραλιών. Η αποκατάσταση της βλάστησης των αμμοθινών μέσω της φύτευσης αυτόχθονων ειδών είναι καθοριστικής σημασίας για την επαναφορά των υποβαθμισμένων αμμωδών παράκτιων περιβαλλόντων στα αρχικά τους οικοσυστήματα. Η αποκατάσταση πρέπει να βασίζεται σε τυποποιημένη χαρτογράφηση, αξιολόγηση της μορφολογίας, και συστηματικό σχεδιασμό — όχι «τυχαίες» φυτεύσεις (Drius, M. et al, 2019).

Σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από το LIFE CALLIOPE, όπου ερευνητές από το Πανεπιστήμιο του Μολίζε συνέλεξαν σπόρους και μοσχεύματα αυτόχθονων ειδών θινών και τα καλλιέργησαν με την υποστήριξη του Περιφερειακού Δασικού Φυτωρίου «Le Marinelle» στη Marina di Petacciato, Ιταλία, καθώς και του Φυτωρίου του Πανεπιστημίου Frederick στην Κύπρο. Το Πανεπιστήμιο του Μολίζε, σε συνεργασία με το Δασικό Φυτώριο, ανέπτυξε επίσης ένα αποτελεσματικό πρωτόκολλο για την επίτευξη βλαστικότητας από σπόρους αυτόχθονων ειδών θινών, το οποίο είναι διαθέσιμο στο «Εγχειρίδιο για τον Πολλαπλασιασμό Ειδών σε Θινικά Περιβάλλοντα της Αδριατικής». Ερευνητές από το Πανεπιστήμιο Frederick στην Κύπρο συνέλεξαν 4.000 σπόρους του ενδημικού είδους *Maresia nana var. glabra* και το πολλαπλασίασαν, καθιστώντας το διαθέσιμο για φύτευση στις κυπριακές θίνες.

Η αποκατάσταση της συνέχειας των κινητών συστημάτων θινών επιτεύχθηκε σε συνολική έκταση 33 εκταρίων, με τη φύτευση περισσότερων από 10.433 δενδρυλλίων αυτόχθονων ειδών θινικής βλάστησης, τα οποία παρήχθησαν από σπόρους συλλεγμένους τοπικά, σε γεωγραφικά και οικολογικά συνεκτικές περιοχές. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε την αποκατάσταση περίπου 17 εκταρίων κατάλληλου ενδιαιτήματος για την επιβίωση και αναπαραγωγή του στοχευόμενου είδους *Testudo hermanni*.

3. Απομάκρυνση ξενικών/εισβλητικών ειδών

Στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να γίνει εντοπισμός και απομάκρυνση των ξενικών ειδών. Η δράση αυτή θα πρέπει να επαναλαμβάνεται περιοδικά.

Οι συνέργειες αυτές μεταξύ θεσμικών φορέων και εμπλεκόμενων ενδιαφερομένων θα είναι ουσιώδεις για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και βιωσιμότητα του έργου LIFE CALLIOPE. Οι δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης θα συνεχιστούν και τα επόμενα χρόνια.

4. Συστηματική παρακολούθηση μορφολογίας & βλάστησης

Θα απαιτηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων και δράσεων που επιλέχθηκαν. Είναι απαραίτητη η παρακολούθηση και η προσαρμοστική διαχείριση Π.χ. αξιολόγηση της απόδοση των boardwalks, φρακτών άμμου, διαφορετικών ειδών φυτεύσεων κ.λπ., ώστε η διαχείριση να προσαρμόζεται με βάση τα αποτελέσματα, τόσο κατά τη διάρκεια του παρόντος Σχεδίου Διαχείρισης όσο και σε επόμενους κύκλους.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» για τα Ιόνια Νησιά προβλέπει δράσεις αποκατάστασης κατακερματισμένων βραχωδών οικοτόπων, θινών και εκτάσεων με αραιή βλάστηση από την ύπαρξη παράνομων δρόμων και προτείνει **μόνιμες ή ειδικές φραγές (πασσαλοπήξεις, επιχωματώσεις, μπάρες ελεγχόμενης διέλευσης, κ.ά.).**

Για την υλοποίηση του μέτρου απαιτείται να έχει προηγηθεί το μέτρο «Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ».¨

Επισημαίνεται ότι σχετικές δράσεις προβλέπονται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο NATURA 2000 « 2021–2027»

- Δράσεις αποκατάστασης των ΤΟ 2110 και 2120: περιορισμός προσβασιμότητας, δημιουργία προστατευμένων διαδρομών, σήμανση περιοχών, διατήρηση λειτουργικής και δομικής ακεραιότητας, καταπολέμηση ξενικών ειδών
- Δράσεις αποκατάστασης των αμμοθινικών ακτών (2220, 2250*, 2260): ανάκαμψη της φυσικής βλάστησης, συντήρηση και αποκατάσταση φυσικών μονοπατιών

5.3.5.27 MMELBA22302CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης,

αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.
- .

5.3.5.28 MMELBA22302CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στα θαλάσσια είδη και στη φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβια πανίδας
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ
- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021), στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων (ΦΕΚ 4566/Β/2024).

5.3.5.29 MMELBA22302CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αγρότες, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη γεωργία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους οικοτόπους και τα είδη της ΠΠ και τη συμμετοχή των αγροτών στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία αγροτικών τοπίων

- Λειτουργία αγροοικοσυστημάτων και αλληλεπίδραση καλλιεργειών–βιοποικιλότητας
- Σημασία στοιχείων του αγροτικού τοπίου (φυτοφράκτες, ξηρολιθιές, ρεματιές, αναβαθμίδες, λιβάδια)
- Ρόλος επικονιαστών (μέλισσες, άγρια έντομα) και φυσικών εχθρών των εχθρών των καλλιεργειών
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Περιορισμοί καλλιέργειας, φυτοπροστασίας και άρδευσης
- Διατήρηση και διαχείριση μικρών στοιχείων του τοπίου (αναχωμάτων, φυτοφρακτών, φυσικής βλάστησης)
- Απαγορεύσεις χρήσης συγκεκριμένων φυτοφαρμάκων και ξενικών ειδών
- Καθεστώς προστασίας ειδών χλωρίδας και πανίδας

Βιώσιμες και κλιματικά έξυπνες γεωργικές πρακτικές

- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία (IPM) και μείωση χημικών εισροών
- Βιολογική και αναγεννητική γεωργία
- Διαχείριση εδάφους: ακαλλιέργητες ζώνες, άροση περιορισμένης όχλησης, αγρανάπαυση
- Ανακύκλωση οργανικής ύλης, κομποστοποίηση, χρήση τοπικών ποικιλιών
- Χρήση νερού με αποδοτικές τεχνικές άρδευσης

Διατήρηση βιοποικιλότητας και φυσικών πόρων

- Φυτεύσεις ενδημικών ειδών για ενίσχυση επικονιαστών και άγριας ζωής
- Διατήρηση ζωνών πρασίνου, φυσικών ρεμάτων και παραποτάμιων ζωνών
- Διαχείριση ξηρολιθιών, αναβαθμίδων και πρανών για αποφυγή διάβρωσης
- Πρόληψη και παρακολούθηση χωροκατακτητικών ειδών

Πιστοποίηση και πρόσθετη αξία προϊόντων

- Ενημέρωση για συστήματα πιστοποίησης (π.χ. βιολογικά προϊόντα, AGRO9, AGRO10, ΠΟΠ/ΠΓΕ, προϊόντα χαμηλού αποτυπώματος)
- Ανάπτυξη τοπικών εμπορικών σημάτων και σχέσεων με αγορές
- Σύνδεση παραγωγής με τουρισμό, γαστρονομία και τοπική πολιτιστική κληρονομιά
- Οφέλη της προώθησης γεωργοπεριβαλλοντικών συμφωνιών με σκοπό τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων και κινήτρων
- Χρηματοδοτικά εργαλεία (ΠΑΑ, Leader, προγράμματα πράσινης μετάβασης).

Αγροτουρισμός & εναλλακτικές πηγές εισοδήματος

- Τουρισμός εμπειρίας (αγροτικές δραστηριότητες, περιηγήσεις, γευσιγνωσία).
- Διατήρηση παραδοσιακών πρακτικών και σύνδεσή τους με την τοπική ταυτότητα.
- Δημιουργία συνεργασιών με φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Επίδειξη βιώσιμων καλλιεργητικών τεχνικών.
- Επισκέψεις σε πρότυπες μονάδες ή αγροοικολογικά αγροκτήματα.
- Πρακτική αναγνώριση φυτικών ειδών, επικονιαστών, στοιχείων τοπίου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ευαισθητοποίηση για την πιστοποίηση και ενίσχυση των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ως ΠΟΠ-ΠΓΕ -Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (ΕΠΙΠ). Τα ΠΟΠ προϊόντα που υπάρχουν στο Ιόνιο όσον αφορά την κτηνοτροφία είναι το Κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς. Υπάρχουν τα προϊόντα που δεν έχουν πιστοποιηθεί ως ΠΟΠ όπως το Σαλάμι Λευκάδας και το Λαδοτύρι Ζακύνθου (σε φάση υποβολής). Είναι αναγκαία η αναζήτηση και πιστοποίηση και άλλων προϊόντων προκειμένου να διατηρηθεί η παραδοσιακή εκτατική κτηνοτροφία.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ): Προϊόντα προστατευόμενων περιοχών δικτύου Natura 2000 (AGRO 9), Τοπικά προϊόντα (AGRO 10), Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών (AGRO 12). Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Το πρότυπο AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται για προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που εστιάζουν στην ποιότητα των ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το πρότυπο AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται για προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που εστιάζουν σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

5.3.5.30 MMELBA22302CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των

ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta*, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis).
- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας
- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. χελώνες, δελφίνια)
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025)

5.3.5.31 MMELBA22302CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον τουριστικό τομέα και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.
- Ενημέρωση για τα είδη θηλαστικών που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες, και στην ΠΠ ειδικότερα, τις επιπτώσεις του θαλάσσιου θορύβου και τις πρακτικές ασφαλούς προσέγγισης.

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)

- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ.

Στοχευμένη κατάρτιση

Απασχολούμενοι σε σκαφών αναψυχής και ιστιοφόρων και παρατήρησης θαλάσσιων ειδών:

- ασφαλής απεγκλωβισμός κητωδών από αλιευτικά εργαλεία
- ταχύτητα πλεύσης, τήρηση αποστάσεων και αποφυγή προσέγγισης σε κρίσιμες περιοχές
- κώδικές ορθής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων ειδών
- ενημέρωση για τις επιπτώσεις της αγκυροβολίας σκαφών αναψυχής στο ενδιαίτημα της πίννας (*Pinna nobilis*) και τα λιβάδια Ποσειδωνίας

Απασχολούμενοι στο φυσιολατρικό τουρισμό και στην αξιοποίηση σπηλαίων:

- τη φυσική ιστορία και την οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- τη νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις

- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)
- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Πιστοποιήσεις και κώδικες δεοντολογίας για σκάφη αναψυχής

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.5.32 MMELBA22302CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

• **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

• AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν

αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

- AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

- AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

- AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

• **AGRO 12** «Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται

στο 1ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται στην ποιότητα των ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 2ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά. Η ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της πιστοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει και την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού (αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας, αλιευτικού, καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού κλπ.) και παρακολούθησης θαλάσσιων ειδών.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.5.33 MMELBA22302CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα
- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.5.34 MMELBA22302CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιείας χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά - για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας - με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

5.3.5.35 MMELBA22302CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

Η τηλεμετρία θα εφαρμοστεί σε επιλεγμένα είδη-στόχους με χρήση ελαφρών πομπών GPS/GSM ή/και Argos (και, όπου ενδείκνυται, γεωεντοπιστών GLS), σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ευζωίας και με συνολικό βάρος συσκευής/δεσίματος εντός αποδεκτών ορίων σε σχέση με το σωματικό βάρος. Η σύλληψη θα πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε αποικίες αναπαραγωγής ή χώρους συγκέντρωσης με κατάλληλες, ελαχιστοποιητικά στρες τεχνικές, και οι πομποί θα τοποθετηθούν με ιμάντα τύπου "backpack" ή άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, με ταυτόχρονη λήψη βασικών βιομετρικών στοιχείων (μάζα, μήκος πτέρυγας, κατάσταση πτερώματος) και, όπου είναι δυνατό, προσδιορισμό φύλου/ηλικίας. Θα οριστεί πρόγραμμα καταγραφών προσαρμοσμένο στη βιολογία του είδους και στη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, ενώ τα δεδομένα θα μεταφορτώνονται αυτόματα σε βάση δεδομένων και θα υπόκεινται σε ποιοτικό έλεγχο (φίλτρα σφαλμάτων θέσης, ακραίων ταχυτήτων). Η ανάλυση θα περιλαμβάνει εκτίμηση περιοχών χρήσης, αναγνώριση κρίσιμων περιοχών τροφοληψίας/μετακίνησης, συσχέτιση με περιβαλλοντικές μεταβλητές και ανθρώπινες πιέσεις και παραγωγή χαρτών προτεραιότητας για στοχευμένα μέτρα διαχείρισης.

Στόχος της τηλεμετρίας για τα είδη *Calonectris diomedea, Ciconia ciconia, Cygnus olor, Falco peregrinus, Hydroprogne caspia, Larus michahellis και Phoenicopterus roseus* είναι η ολοκληρωμένη κατανόηση της χωρικής οικολογίας και των προτύπων μετακίνησής τους σε χερσαία, παράκτια και θαλάσσια περιβάλλοντα, σε τοπική έως και υπερτοπική κλίμακα. Μέσω της καταγραφής υψηλής ακρίβειας δεδομένων κίνησης επιδιώκεται ο εντοπισμός κρίσιμων περιοχών αναπαραγωγής, τροφοληψίας και συγκέντρωσης, η διερεύνηση των μεταναστευτικών διαδρομών και της λειτουργικής συνδεσιμότητας μεταξύ υγροτόπων, αποικιών και θαλάσσιων περιοχών, καθώς και η αξιολόγηση της επικάλυψης των κινήσεων των ειδών με ανθρωπογενείς δραστηριότητες, όπως η αλιεία, η ναυσιπλοΐα, ο τουρισμός και οι ενεργειακές υποδομές.

5.3.5.36 MMELBA22302CW0205 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλου

Η λιμνοθάλασσα Κορισσίων βρίσκεται στη νοτιοδυτική Κέρκυρα και αποτελεί μία παράκτια, αβαθή λιμνοθάλασσα με επιφάνεια περίπου 4,2 km² και μέγιστο βάθος μικρότερο των 2 m. Μεταξύ της λιμνοθάλασσας και του Ιονίου Πελάγους παρεμβάλλεται μία στενή λωρίδα γης πλάτους μικρότερου των 250 m, ενώ η επικοινωνία της με τη θάλασσα πραγματοποιείται μέσω τεχνητού διαύλου (Μιλοβάνοβιτς και συνεργάτες 2007).

Αρχικά, η λιμνοθάλασσα Κορισσίων αποτελούσε κλειστή λεκάνη. Το 1923 πραγματοποιήθηκε η διάνοιξη του τεχνητού διαύλου με σκοπό την ελεύθερη επικοινωνία και την ανταλλαγή υδάτων με την ανοιχτή θάλασσα. Ο δίαυλος έχει πλάτος 8,40 m, μήκος περίπου 260 m και βάθος που κυμαίνεται από 0,50 έως 0,71 m. Στην έξοδό του προς το Ιόνιο Πέλαγος προστατεύεται από την κυματική δράση μέσω τεχνητά τοποθετημένων ογκόλιθων (Alexopoulos et al., 2007). Εξαιτίας της ύπαρξης του διαύλου, η λιμνοθάλασσα δεν αποτελεί πλέον κλειστό σύστημα, αλλά ανταλλάσσει υδάτινες μάζες με το Ιόνιο Πέλαγος.

Η τροφοδοσία της λιμνοθάλασσας με γλυκό νερό γίνεται τόσο μέσω της επιφανειακής απορροής των κατακρημνισμάτων όσο και μέσω υπόγειων υδάτων, που κατεισδύουν στην υδρογεωλογική λεκάνη της. Η υδροφορία των επιφανειακών σχηματισμών τεκμηριώνεται από την ύπαρξη πολυάριθμων πηγαδιών γύρω από τη λιμνοθάλασσα, των οποίων η αλατότητα δεν φαίνεται να επηρεάζεται από τις εποχικές μεταβολές της αλατότητας της λιμνοθάλασσας (Diamantopoulou et al., 2006·Alexopoulos et al., 2007). Η υδρολογική λεκάνη απορροής έχει έκταση περίπου 15 km² και μέγιστο υψόμετρο 319 m, ενώ ο πυθμένας της λιμνοθάλασσας καλύπτεται από λεπτόκοκκα, ιλυοαμμώδη ιζήματα.

Το υδρολογικό καθεστώς της λιμνοθάλασσας χαρακτηρίζεται από δύο διακριτές περιόδους: την υγρή περίοδο (Οκτώβριος–Μάρτιος) και την ξηρή περίοδο (Απρίλιος–Σεπτέμβριος). Κατά την υγρή περίοδο, ο όγκος του εισρέοντος γλυκού νερού εκτιμάται σε $5,3\times10^6$ m³, ποσότητα υπερδιπλάσια του συνολικού όγκου της λιμνοθάλασσας ($2,5\times10^6$ m³). Το γεγονός αυτό οδηγεί σε εκφόρτιση της λιμνοθάλασσας προς τη θάλασσα και στη διαμόρφωση χαμηλής αλατότητας (<20 ppt), σημαντικά μικρότερης από εκείνη του Ιονίου Πελάγους (~38 ppt) (Μιλοβάνοβιτς και συνεργάτες 2007)..

Αντίθετα, κατά την ξηρή περίοδο, ο όγκος του γλυκού νερού που εισέρχεται στη λιμνοθάλασσα μειώνεται σημαντικά ($1,2x10^6$ m³), υπολειπόμενος του συνολικού όγκου της. Η μειωμένη τροφοδοσία, σε συνδυασμό με την αυξημένη εξάτμιση, οδηγεί στην εισροή θαλασσινού νερού μέσω του διαύλου και στη διαμόρφωση υπεράλμυρων συνθηκών, με τιμές αλατότητας που υπερβαίνουν τα 50 ppt.

Η θερμοκρασία του νερού παρουσιάζει εποχική μεταβολή, με τιμές περίπου 15°C κατά την υγρή περίοδο (Μάρτιος 2006) και έως 24°C κατά την ξηρή περίοδο (Σεπτέμβριος 2005). Μετρήσεις στον τεχνητό δίαυλο έδειξαν ότι κατά την ξηρή περίοδο παρατηρείται είσοδος θαλασσινού νερού στη λιμνοθάλασσα, ενώ κατά την υγρή περίοδο επικρατεί έξοδος υδάτων προς το Ιόνιο Πέλαγος. Οι διακυμάνσεις της στάθμης του νερού στον δίαυλο είναι μικρές, της τάξης των 10 cm, και αποδίδονται κυρίως στις μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης λόγω αστρονομικής παλίρροιας και τοπικών μετεωρολογικών συνθηκών (Μιλοβάνοβιτς και συνεργάτες 2007).

Η λιμνοθάλασσα Κορισσίων αποτελεί μεταβατικό Υδατικό Σύστημα του Υδατικού Διαμερίσματος EL05 (EL0534T0005N), το οποίο στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ ταξινομήθηκε σε **μέτρια οικολογική και καλή χημική** κατάσταση. Το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα κοκκωδών υδροφοριών Ν. Κέρκυρας Γ «EL0500033» που ταξινομήθηκε σε καλή ποσοτική και χημική κατάσταση διασυνδέεται με τη λιμνοθάλσσα. Το ΥΥΣ παρουσιάζει τοπικά αυξημένες τιμές NO_3 και Cl και φυσική επιβάρυνση σε SO_4. Βρίσκεται σε αλληλεξάρτηση με λιμνοθάλασσα Κορισσίων και το ρέμα Μεσογγής και στις παράκτιες περιοχές εμφανίζει τοπική υφαλμύρωση λόγω θαλάσσιας διείσδυσης.

Στα φυσικά μεταβατικά ΥΣ η αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης γίνεται βάσει των δεικτών

- MPI (Multimetric Phytoplankton Index): Φυτοπλαγκτόν

- M-AMBI: Μακροασπόνδυλα
- LFI (Lagoon Fish-based Index): Ψάρια
- EEI-c (Ecological Evaluation Index): Μακροφύκη Αγγειόσπερμα
- PCQI (Physicochemical Quality Index): φυσικοχημικά

Η οικολογική ταξινόμηση του μεταβατικού έγινε βάσει σταθμού παρακολούθησης (EL0534T0005N500), τα αποτελέσματα του οποίου έδειξαν την κάτωθι αξιολόγηση:

- MPI (Multimetric Phytoplankton Index): ΚΑΛΗ
- **M-AMBI: ΜΕΤΡΙΑ**
- LFI (Lagoon Fish-based Index): -
- EEI-c (Ecological Evaluation Index): ΚΑΛΗ
- PCQI (Physicochemical Quality Index): ΚΑΛΗ

Επισημαίνεται, ότι οι δείκτες M-AMBI και EEI-c αποτελούν ταυτόχρονα στόχους διατήρησης για τον ΤΟ 1150 (ΦΕΚ 1807/Β/2023).

Σε ένα μεταβατικό υδατικό σύστημα όταν τα μακροασπόνδυλα εμφανίζονται υποβαθμισμένα, αυτό αποτελεί πολύ ισχυρή ένδειξη οικολογικής πίεσης και συνήθως σημαίνει έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω μηχανισμούς υποβάθμισης.

- κακή ποιότητα νερού, κυρίως λόγω ευτροφισμού. Η αυξημένη εισροή θρεπτικών οδηγεί σε υπερανάπτυξη φυτοπλαγκτού ή μακροφυκών, η αποσύνθεση των οποίων καταναλώνει το διαλυμένο οξυγόνο. Τα μακροασπόνδυλα, ιδιαίτερα τα ευαίσθητα είδη, είναι εξαιρετικά ευάλωτα σε συνθήκες υποξίας ή ανοξίας, με αποτέλεσμα τη μείωση της αφθονίας και της ποικιλότητάς τους και την επικράτηση ανθεκτικών ειδών.

- ακραίες ή απότομες μεταβολές αλατότητας, χαρακτηριστικές πολλών μεταβατικών συστημάτων. Σε περιπτώσεις υπεράλμυρων συνθηκών ή έντονης εποχικής διακύμανσης της αλατότητας, πολλά είδη δεν μπορούν να προσαρμοστούν, οδηγούμενα σε τοπική εξαφάνιση ή αντικατάσταση από λίγα ευρύαλα, ανθεκτικά taxa. Έτσι, το σύστημα χάνει τη δομική και λειτουργική του πολυπλοκότητα.

- υποβάθμιση του ενδιαιτήματος. Η αλλοίωση του υποστρώματος (π.χ. υπερβολική απόθεση λεπτόκοκκων ιζημάτων, οργανική λάσπη), η απώλεια μακροφυτών ή οι τεχνικές παρεμβάσεις (διάνοιξη/τροποποίηση διαύλων, εκβαθύνσεις) περιορίζουν τα διαθέσιμα μικροενδιαιτήματα στα οποία εξαρτώνται τα μακροασπόνδυλα.

- ένδειξη τοξικής επιβάρυνσης, όπως παρουσία φυτοφαρμάκων, βαρέων μετάλλων ή άλλων ρύπων. Τα μακροασπόνδυλα χρησιμοποιούνται διεθνώς ως βιοδείκτες ακριβώς επειδή ανταποκρίνονται έντονα σε τέτοιες πιέσεις, ακόμη και όταν οι χημικές συγκεντρώσεις δεν υπερβαίνουν εμφανώς τα θεσμοθετημένα όρια.

- διαταραχή της υδρολογικής συνδεσιμότητας, ιδίως σε συστήματα όπου η ανταλλαγή με τη θάλασσα ή τα γλυκά νερά ρυθμίζεται τεχνητά. Περιορισμένη ανανέωση υδάτων, μειωμένες παροχές ή ακατάλληλος χρονισμός της επικοινωνίας οδηγούν σε συνθήκες που δεν επιτρέπουν τη διατήρηση σταθερών βιοκοινοτήτων μακροασπονδύλων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται το ακόλουθο πλαίσιο δράσεων για την αποκατάσταση του συστήματος της λιμνοθάλασσας Κορισσίων:

Α. Μελέτες Βάσης

Για την τεκμηριωμένη προστασία της λιμνοθάλασσας Κορισσίων είναι απαραίτητη, ως πρώτο στάδιο, η εκπόνηση βασικών μελετών. Οι μελέτες αυτές στοχεύουν στην αποτύπωση της σημερινής λειτουργίας του συστήματος και στη δημιουργία αξιόπιστης βάσης αναφοράς για κάθε μελλοντική διαχειριστική ή θεραπευτική παρέμβαση.

Κεντρική θέση κατέχει η **υδρολογική και υδροδυναμική μελέτη** της λιμνοθάλασσας. Σκοπός της είναι η ποσοτικοποίηση του υδρολογικού ισοζυγίου μεταξύ γλυκών και θαλάσσιων υδάτων, η ανάλυση της λειτουργίας του τεχνητού διαύλου επικοινωνίας με το Ιόνιο Πέλαγος σε διαφορετικές εποχικές συνθήκες και ο υπολογισμός των χρόνων ανανέωσης των υδάτων της λιμνοθάλασσας. Η μελέτη αυτή απαιτεί τη συλλογή (ει δυνατόν συνεχών) μετρήσεων στάθμης, παροχών και αλατότητας, καθώς και την ανάπτυξη υδροδυναμικού μοντέλου ροής (1D ή/και 2D), ικανού να προσομοιώσει διαφορετικά σενάρια λειτουργίας του συστήματος.

Παράλληλα, είναι αναγκαία η εκπόνηση **μελέτης οικολογικής παρακολούθησης και αξιολόγησης**, με στόχο την εκτίμηση του κινδύνου οικολογικής υποβάθμισης που συνδέεται με τις υπέραλες συνθήκες και τη συσσώρευση θρεπτικών στοιχείων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ αλατότητας, θερμοκρασίας και βιολογικής απόκρισης του οικοσυστήματος. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει τη συστηματική παρακολούθηση θρεπτικών στοιχείων (άζωτο και φώσφορο), διαλυμένου οξυγόνου, χλωροφύλλης-α, καθώς και της σύνθεσης και δυναμικής του φυτοπλαγκτού, μακροφύκων και των μακροασπονδύλων. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η μελέτη της ιχθυοπανίδας και των βενθικών οργανισμών, με στόχο την αξιολόγηση της επίδρασης της αλατότητας και της λειτουργίας του τεχνητού διαύλου στη σύνθεση και αφθονία των ειδών. Η μελέτη αυτή εξετάζει τον ρόλο της λιμνοθάλασσας ως ενδιαιτήματος αναπαραγωγής, ανάπτυξης και τροφοληψίας, στοιχείο κρίσιμο για τη διατήρηση της οικολογικής της λειτουργίας.

Η μελέτη θα πρέπει να γίνει στη βάση ετήσιου προγράμματος παρακολούθησης με δειγματοληψίες παραμέτρων και πρωτόκολλα, που προβλέπονται στο **πλαίσιο οικολογικής παρακολούθησης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ** για τα αντίστοιχης τυπολογίας μεταβατικά ΥΣ και με 4 δειγματοληψίες τουλάχιστον ετησίως, που να καλύπτουν και τις υγρές και τις ξηρές περιόδους.

Συμπληρωματικά, απαιτείται **υδρογεωλογική μελέτη** των υπόγειων υδάτων, με σκοπό τη διερεύνηση του ρόλου του φρεάτιου υδροφορέα στη τροφοδοσία της λιμνοθάλασσας, στην εκτίμηση του κινδύνου υφαλμύρωσης και στη σύνδεση του υπόγειου υδροφόρου συστήματος με τα παρόχθια πηγάδια. Η κατανόηση της υπόγειας υδρολογικής συνιστώσας είναι κρίσιμη για την ολιστική προσέγγιση του υδρολογικού ισοζυγίου.

Β. Οικολογικές – βιολογικές μελέτες

Απαιτείται **ορνιθολογική μελέτη** που θα καλύπτει τα υδρόβια και παρυδάτια είδη, με στόχο την κατανόηση της χρήσης της λιμνοθάλασσας ανά εποχή και τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ στάθμης νερού, αλατότητας και διαθεσιμότητας τροφής. Η μελέτη αυτή είναι απαραίτητη τόσο για την προστασία των ειδών όσο και για την τεκμηρίωση των οικολογικών απαιτήσεων του υγροτόπου. Η μελέτη θα προσδιορίσει και τυχόν απαιτούμενες δράσεις για την αποκατάσταση των ενδιαιτημάτων της ορνιθοπανίδας στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων όπως: Τοποθέτηση τεχνητών νησίδων για την ενίσχυση της φωλεοποίησης ειδών ορνιθοπανίδας και φυτεύσεις για τη μείωση της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.

Ιχθυολογική μελέτη σχετικά με τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας ενδιαιτημάτων και διαχείρισης υδάτων (αλατότητα, ροή) για τα είδη *Aphanius fasciatus, Pelasgus thesproticus και Knipowitschia goerneri* εντός της λιμνοθάλασσας Κορισσίων. Για το είδος Knipowitschia goerneri αναφέρεται ότι ο πληθυσμός της λιμνοθάλασσας Κορισσίων είναι πολύ μικρός και πλήρως απομονωμένος. Η υποβάθμιση των υδάτων των εισερχόμενων ρευμάτων και οι μεταβολές του ενδιαιτήματος ενδέχεται να επηρεάζουν τις ιδιαίτερες συνθήκες που απαιτεί το είδος, και συνάγεται ότι ενδέχεται να έχει σημειωθεί μείωση του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια (έρευνες ΕΛΚΕΘΕ 2014–2016). Η πιθανότητα περαιτέρω μείωσης του πληθυσμού εντός της λιμνοθάλασσας είναι ιδιαίτερα υψηλή, ιδίως λόγω της αυξανόμενης συχνότητας και έντασης επεισοδίων ξηρασίας. Παρότι οι ανθρωπογενείς πιέσεις που επηρεάζουν άμεσα το συγκεκριμένο είδος δεν έχουν μελετηθεί διεξοδικά, υπάρχουν πολλαπλές πιθανές απειλές που θα μπορούσαν να το επηρεάσουν. Στις απειλές αυτές περιλαμβάνονται: υδρολογικές μεταβολές, η υποβάθμιση της παρόχθιας βλάστησης και οι παρεμβάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση της λιμνοθάλασσάς και οι πιθανές επιπτώσεις από θηρευτικά ψάρια των ανοικτών υδάτων της λιμνοθάλασσας, η οποία λειτουργεί ως διαχειριζόμενη αλιευτική λιμνοθάλασσα (Zogaris & Vlachopoulos στον Κόκκινο Κατάλογο Ελλάδας).

Επίσης, για τους ΤΟ 1410, 1420, 6420 και 7210* απαιτείται η **εκπόνηση μελέτης που θα προσδιορίζει το κατάλληλο υδρολογικό καθεστώς και την υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης**. Αναλυτικότερα:

Για τον οικότοπο 1410, που χαρακτηρίζεται από αλοφυτικά λιβάδια με κυρίαρχα είδη *Juncus spp.* και *Bolboschoenus spp.*, η ενίσχυση της παρουσίας τους επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της αποκατάστασης του υδρολογικού καθεστώτος και της ρύθμισης της διάρκειας και συχνότητας της κατάκλυσης. Τα είδη αυτά ευνοούνται από εποχικά υγρά εδάφη με μέτρια αλατότητα και σχετικά σταθερό υδατικό καθεστώς. Συνεπώς, απαιτείται η εξομάλυνση των ακραίων διακυμάνσεων της στάθμης του νερού, η αποφυγή παρατεταμένης υπεραλμυρίας και η διατήρηση συνθηκών περιοδικής, αλλά όχι μόνιμης, κατάκλυσης.

Για τον οικότοπο 1420, που περιλαμβάνει αλοφυτικούς θαμνώνες με είδη όπως *Salicornia spp., Arthrocaulon spp., Halocnemum spp. και Halimione spp.*, η ενίσχυση της παρουσίας τους συνδέεται με τη δημιουργία ή διατήρηση υπεράλμυρων και έντονα αλατούχων μικροενδιαιτημάτων με περιορισμένη κατάκλυση και υψηλή εξάτμιση. Τα είδη αυτά ευνοούνται από γυμνά ή ελαφρώς φυτοκαλυμμένα εδάφη, υψηλή αλατότητα και εποχική ξήρανση. Στην πράξη, αυτό επιτυγχάνεται μέσω της διαμόρφωσης μικροαναγλύφου, όπως χαμηλές υπερυψώσεις και ρηχές λεκάνες, που δημιουργούν μωσαϊκό συνθηκών αλατότητας και υγρασίας. Η αποφυγή συνεχούς γλυκιάς τροφοδοσίας και η ελεγχόμενη διατήρηση υπεράλμυρων συνθηκών είναι κρίσιμες για την επιτυχία της αποκατάστασης. Όπως και στον οικότοπο 1410, η ενεργή φύτευση εφαρμόζεται μόνο επικουρικά, με χρήση τοπικών ειδών και μικρής κλίμακας παρεμβάσεις.

Η ενίσχυση των αλόφιλων ειδών και στους δύο οικοτόπους πρέπει να βασίζεται σε παθητική αποκατάσταση και όχι σε εκτεταμένες φυτεύσεις. Προϋπόθεση αποτελεί η αποκατάσταση του υδρολογικού ισοζυγίου, η απομάκρυνση των αιτίων υποβάθμισης (π.χ. ακραίες υδρολογικές διακυμάνσεις, μηχανικές διαταραχές) και η προστασία των περιοχών από όχληση και συμπίεση εδάφους. Η επιτυχία των μέτρων αξιολογείται μέσω μακροχρόνιας παρακολούθησης της κάλυψης και της δομής της βλάστησης.

Συνολικά, στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων, η ενίσχυση των οικοτόπων 1410 και 1420 επιτυγχάνεται μέσω ελεγχόμενης και οικολογικά στοχευμένης λειτουργίας του τεχνητού διαύλου, η οποία επιτρέπει αφενός τη μείωση των ακραίων υπεράλμυρων συνθηκών όπου απαιτείται και αφετέρου τη διατήρηση υπεράλμυρων ζωνών όπου αυτές είναι οικολογικά αναγκαίες. Οι ενεργές φυτεύσεις εφαρμόζονται μόνο επικουρικά και σε μικρή κλίμακα, με αποκλειστική χρήση τοπικού φυτικού υλικού, ενώ η κύρια έμφαση δίνεται στην παθητική αποκατάσταση και στη μακροχρόνια παρακολούθηση της βλάστησης και των υδρολογικών παραμέτρων.

Η διατήρηση και αποκατάσταση του οικοτόπου 7210* προϋποθέτει τη διασφάλιση **σταθερού, ρηχού υδρολογικού καθεστώτος** με γλυκά έως ελαφρώς υφάλμυρα νερά και περιορισμένες εποχικές διακυμάνσεις στάθμης. Το *Cladium mariscus* ευνοείται από εδάφη μόνιμα υγρά ή κορεσμένα, χωρίς όμως παρατεταμένη βαθιά κατάκλυση. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποφεύγονται τόσο η πλήρης αποξήρανση κατά την ξηρή περίοδο όσο και οι απότομες πλημμυρικές καταστάσεις που προκαλούν αστάθεια στο ριζικό σύστημα.

Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων απαιτείται **περιορισμός της άμεσης θαλάσσιας επίδρασης** στις ζώνες όπου απαντά ο οικότοπος 7210, μέσω ελεγχόμενης λειτουργίας του διαύλου ή δημιουργίας υδρολογικά απομονωμένων μικροενδιαιτημάτων. Η αλατότητα θα πρέπει να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα, καθώς το *Cladium mariscus* δεν αντέχει υπέραλες συνθήκες. Παράλληλα, είναι σημαντική η διατήρηση της τροφοδοσίας με υπόγεια γλυκά νερά, αποφεύγοντας υδροληψίες που οδηγούν σε πτώση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα.

Ο σημαντικότερος βιοτικός παράγοντας υποβάθμισης του οικοτόπου 7210 είναι η **επέκταση και κυριαρχία του καλαμιώνα (*Phragmites australis*)**, ο οποίος, υπό συνθήκες αυξημένων θρεπτικών και μεταβαλλόμενης υδρολογίας, μπορεί να εκτοπίσει πλήρως το *Cladium mariscus*. Για τον λόγο αυτό απαιτείται ενεργή και στοχευμένη διαχείριση.

Η αποκατάσταση επιτυγχάνεται μέσω **ελεγχόμενης αραίωσης ή απομάκρυνσης του καλαμιώνα**, σε επιλεγμένες επιφάνειες όπου διαπιστώνεται παρουσία ή δυναμικό επανεγκατάστασης του *Cladium mariscus*. Οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι σταδιακές και όχι καθολικές, ώστε να αποφεύγεται η αποσταθεροποίηση του εδάφους και η δευτερογενής υποβάθμιση. Οι εργασίες κοπής συνιστάται να πραγματοποιούνται εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου της ορνιθοπανίδας, ενώ η επαναλαμβανόμενη κοπή μπορεί να μειώσει τη ζωτικότητα του καλαμιώνα χωρίς τη χρήση χημικών μεθόδων.

Παράλληλα, η **ρύθμιση της στάθμης του νερού** μπορεί να λειτουργήσει ως έμμεσο εργαλείο ελέγχου του καλαμιώνα, καθώς το *Phragmites* ευνοείται από περιόδους αποξήρανσης και αυξημένη θρεπτική φόρτιση. Η διατήρηση σταθερών, υγρών συνθηκών χαμηλής τροφικότητας περιορίζει την ανταγωνιστική του ικανότητα και ευνοεί το *Cladium mariscus*.

Σε περιπτώσεις έντονης υποβάθμισης, όπου το *Cladium mariscus* έχει περιοριστεί σημαντικά ή εξαφανιστεί, μπορεί να εφαρμοστεί **υποβοηθούμενη επανεγκατάσταση** με χρήση τοπικού γενετικού

υλικού (μεταφύτευση ριζωμάτων ή περιορισμένη σπορά). Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται μόνο αφού έχουν αποκατασταθεί οι κατάλληλες υδρολογικές και εδαφικές συνθήκες και δεν υποκαθιστά τη διαχείριση των αιτιών υποβάθμισης.

Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων, η επίτευξη των απαιτήσεων του οικότοπου **6420** και ταυτόχρονα ο στόχος της μικρής παρουσίας μη τυπικών ειδών (φανερόφυτα και φρυγανικά) επιτυγχάνονται μόνο με συνδυασμένη υδρολογική και διαχειριστική παρέμβαση, προσαρμοσμένη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός λιμνοθαλάσσιου συστήματος με τεχνητό δίαυλο.

Πρωταρχικός μηχανισμός είναι η διατήρηση εποχικά υγρών, γλυκών εδαφών στις ζώνες όπου χωροθετείται ή δυνητικά μπορεί να αποκατασταθεί ο οικότοπος 6420. Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων αυτό σημαίνει ότι οι ζώνες του 6420 πρέπει να βρίσκονται εκτός της άμεσης θαλάσσιας επίδρασης του διαύλου, σε περιοχές που τροφοδοτούνται κυρίως από βροχόπτωση και υπόγεια γλυκά νερά. Η διαχείριση του τεχνητού διαύλου οφείλει να αποτρέπει τη διείσδυση θαλασσινού νερού προς αυτές τις ζώνες, ιδίως κατά την ξηρή περίοδο, ώστε να αποφεύγεται η αύξηση της αλατότητας, η οποία θα οδηγούσε είτε σε αλοφυτική βλάστηση (1410–1420) είτε σε υποβάθμιση του 6420.

Παράλληλα, η εποχική υγρασία λειτουργεί ως βασικός οικολογικός φραγμός στην εγκατάσταση φανερόφυτων και φρυγανικών ειδών. Τα δέντρα, οι θάμνοι και τα φρύγανα ευνοούνται από ξηρά ή ημίξηρα εδάφη και σταθερές συνθήκες. Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων, η διατήρηση υψηλής στάθμης υπόγειου υδροφόρου κατά τον χειμώνα και την άνοιξη, με σταδιακή υποχώρηση το καλοκαίρι, δημιουργεί συνθήκες που ευνοούν τα υγρόφιλα αγρωστώδη του 6420 και ταυτόχρονα περιορίζουν τη φυσική εγκατάσταση ξυλωδών ειδών.

Συμπληρωματικά, απαιτείται ενεργή διαχείριση της βλάστησης. Η περιοδική μηχανική κοπή ή ήπια βόσκηση χαμηλής έντασης λειτουργεί ως μίμηση των παραδοσιακών χρήσεων που ιστορικά διατηρούσαν τα υγρά λιβάδια ανοικτά. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπεται η διαδοχή προς θαμνώδη ή δενδρώδη βλάστηση και περιορίζεται η παρουσία φρυγανικών ειδών, χωρίς να υποβαθμίζεται η δομή του λιβαδιού. Η διαχείριση αυτή πρέπει να εφαρμόζεται επιλεκτικά και εκτός περιόδων αναπαραγωγής της πανίδας.

Επιπλέον, είναι κρίσιμη η αποφυγή θρεπτικής φόρτισης από γεωργικές απορροές ή άλλες πηγές. Η αυξημένη τροφικότητα ευνοεί τόσο τον καλαμιώνα όσο και τη δευτερογενή εγκατάσταση μη τυπικών ειδών. Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων, η διατήρηση χαμηλής έως μέτριας τροφικότητας συμβάλλει στη σταθερότητα των υγρών λιβαδιών του 6420 και στην ανταγωνιστική υπεροχή των χαρακτηριστικών ειδών έναντι των φανερόφυτων.

Συνεπώς, στον συγκεκριμένο υγρότοπο, ο στόχος για τον οικότοπο 6420, δηλαδή η περιορισμένη παρουσία μη τυπικών ειδών (δέντρων, θάμνων και φρυγάνων), επιτυγχάνεται μέσω: της υδρολογικής απομόνωσης από τη θαλάσσια επίδραση του διαύλου, της διατήρησης εποχικά υγρών συνθηκών γλυκού νερού, της ήπιας και στοχευμένης διαχείρισης της βλάστησης και της αποφυγής ευτροφισμού. Ο συνδυασμός αυτών των παραγόντων διασφαλίζει τη μακροχρόνια διατήρηση του χαρακτήρα του οικοτόπου 6420 στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων.

Γ. Τεχνικές μελέτες

Οι οριζόντιες μεταβολές της διαχωριστικής λωρίδας της λιμνοθάλασσας Κορισσίων με τη χρήση μεθόδων τηλεπισκόπησης έχει ήδη μελετηθεί από τους Μιλοβάνοβιτς και Συνεργάτες 2008. Επίσης έχει εκπονηθεί μελέτη «Διερεύνηση Εναπόθεσης Φύλλων Ποσειδωνίας στο δίαυλο Λιμνοθάλασσας

Κορισσίων Κέρκυρας- Προτάσεις Αντιμετώπισης του Προβλήματος» από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο για λογαριασμό της Περιφέρειας και είχε ως στόχο αφορά την αντιμετώπιση της φραγής του διαύλου της λιμνοθάλασσας από τα νεκρά φύλλα Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) που εναποτίθενται. Η διερεύνηση βασίστηκε σε μαθηματικά ομοιώματα που περιγράφουν το υδροδυναμικό πεδίο και τη μεταφορά και εναπόθεση των φερτών στην ευρύτερη παράκτια περιοχή της λιμνοθάλασσας. Με βάση τα μαθηματικά ομοιώματα σχεδιάστηκαν γεωμετρικά τα παράκτια τεχνικά έργα προστασίας του διαύλου που προτείνονται για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η ανωτέρω πληροφορία θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο υδραυλικής και ακτομηχανικής μελέτη σχεδιασμού του διαύλου λαμβάνοντας υπόψη, ότι ο σχεδιασμός οποιωνδήποτε έργων στο δίαυλο θα πρέπει να έχει τις μικρότερες δυνατές επιπτώσεις στους παρακείμενους αμμοθινικούς οικοτόπους.

Γ. Μελέτη διαχείρισης

Με βάση τα αποτελέσματα των βασικών και οικολογικών μελετών, απαιτείται η εκπόνηση μελέτης διαχείρισης, η οποία θα καθορίζει **τη βέλτιστη λειτουργία** του τεχνητού διαύλου, δεδομένου ότι ο δίαυλος αποτελεί τον βασικό ρυθμιστικό μηχανισμό της υδρολογίας και της αλατότητας της λιμνοθάλασσας. Η μελέτη αυτή θα εξετάζει εναλλακτικά σενάρια, όπως μερική ρύθμιση της ροής, υδροληψίες, εγκατάσταση θυροφραγμάτων ή εποχική λειτουργία, και θα αξιολογεί τις οικολογικές επιπτώσεις κάθε σεναρίου.

Τέλος αναφέρεται ότι ο Δήμος σε συνεργασία με την Περιφέρεια προβαίνουν σε καθαρισμούς των εκβολών της λιμνοθάλασσας Κορισσίων από φερτά υλικά (άμμος και φύκη) που περιορίζουν τη διατομή των στομίων, με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της φυσικής ανταλλαγής των υδάτων. Οι εργασίες περιλαμβάνουν την απομάκρυνση των προϊόντων της εκσκαφής, τόσο από τα στόμια όσο και από τη μεταφορά και διάστρωσή τους σε κατάλληλη θέση εκτός της λεκάνης απορροής της λιμνοθάλασσας, ώστε να μην επαναφερθούν στα στόμια. Οι εργασίες αυτές θα πρέπει να γίνονται λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές απαιτήσεις της λιμνοθάλασσας και τα αποτελέσματα της μελέτης διαχείρισης.

5.3.5.37 MMELBA22302CW0206 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών

Στη λιμνοθάλασσα Κορισσίων και περιμετρικά αυτής θα γίνουν καθαρισμοί με στόχο την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων. Θα γίνει έλεγχος για τυχόν παρουσία ξενικών ειδών, τα οποία αφού εντοπιστούν θα απομακρυνθούν. Εφόσον κριθεί αναγκαίο θα γίνουν τοπικά περιφράξεις, σήμανση με πινακίδες και περιορισμός πρόσβασης.

5.3.5.38 MMELBA22302CW0207 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Χαλκιόπουλου

Η λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου (αναφέρεται και ως Χαλκιόπουλου) είναι μια αβαθή λιμνοθάλασσα, μέσου βάθους περίπου 1m, η αναπτύσσεται σε κατεύθυνση Β-Ν και έχει σχήμα σχετικά επίμηκες. Ο δίαυλος επικοινωνίας με τη θάλασσα βρίσκεται στα νότια, έχει μήκος 280 μέτρα και ενώνεται με μία πεζογέφυρα πάνω από την οποία δεσπόζει το Κανόνι της Κέρκυρας. Στην λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου λειτουργεί από το 1937 ο διεθνής αερολιμένας Κέρκυρας. Συγκεκριμένα, ο αεροδιάδρομος έχει αναπτυχθεί πάνω σε τεχνητή λουρονησίδα, η οποία χώρισε την άλλοτε ενιαία έκταση της λιμνοθάλασσας Χαλικιόπουλου, στο κύριο τμήμα της και στη μικρή λιμνοθάλασσα Κόλα στα ανατολικά (ΣΔΛΑΠ EL05 Οριστικός Προσδιορισμός των ιδιαιτέρως τροποποιημένων και τεχνητών υδατικών συστημάτων) .

Οι υδρομορφολογικές αλλοιώσεις που συντελούνται στο μεταβατικό ΥΣ Λιμνοθάλασσα Χαλκιόπουλου συνδέονται με την κατασκευή του αεροδιαδρόμου του αερολιμένα Κέρκυρας εντός της λιμνοθάλασσας με αποτέλεσμα την οριστική κατάληψη και αποξήρανση τμήματος του υδατικού συστήματος, καθώς και την υδραυλική απομόνωση της μικρής λιμνοθάλασσας Κόλα στα ανατολικά του αεροδιαδρόμου.

Η λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου αποτελεί ιδιαίτερα τροποποιημένο μεταβατικό Υδατικό Σύστημα του Υδατικού Διαμερίσματος EL05 (EL0534T0007H), το οποίο στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ ταξινομήθηκε σε οικολογικό δυναμικό κατώτερο του καλού και άγνωστη χημική κατάσταση. Για το εν λόγω ΥΣ δεν έχουν πραγματοποιηθεί ποτέ μετρήσεις από το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τον προσδιορισμό της οικολογικής του κατάστασης. Στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ το οικολογικό δυναμικό του ΥΣ ταξινομήθηκε ως κατώτερο του καλού κατά την κρίση των ειδικών εμπειρογνωμόνων.

Το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα κοκκωδών υδροφοριών Ν. Κέρκυρας Β «EL0500032» που ταξινομήθηκε σε καλή ποσοτική και χημική κατάσταση διασυνδέεται με τη λιμνοθάλασσα. Το ΥΥΣ παρουσιάζει τοπικά αυξημένες τιμές NO_3 και Cl και στις παράκτιες περιοχές εμφανίζει τοπική υφαλμύρωση λόγω θαλάσσιας διείσδυσης.

Το ΣΔΛΑΠ του ΥΔ EL05 περιλαμβάνει το μέτρο «Μ05Σ1302 Αποκατάσταση οικοτόπων στο μεταβατικό ΙΤΥΣ λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου» και το οποίο υιοθετείται στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ:

Το μέτρο περιλαμβάνει την εφαρμογή μέτρων μετριασμού των επιπτώσεων από υδρομορφολογικές αλλοιώσεις στο μεταβατικό ΙΤΥΣ λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου. Οι κύριες υδρομορφολογικές αλλοιώσεις που προσδιορίστηκαν σχετίζονται με την ύπαρξη αναχωμάτων για την ανάπτυξη του αερολιμένα Κέρκυρας, με αποτέλεσμα τον περιορισμό ανταλλαγής νερού μεταξύ του κυρίου σώματος της λιμνοθάλασσας Χαλικιόπουλου και της μικρής λιμνοθάλασσας Κόλα στα ανατολικά. Τα μέτρα μετριασμού που αφορούν στο μεταβατικό ΙΤΥΣ λιμνοθάλασσα Χαλικιόπουλου και προσδιορίστηκαν ως μέτρα για την επίτευξη του Καλού Οικολογικού Δυναμικού (ΚΟΔ) περιλαμβάνουν:

Αποκατάσταση οικοτόπων

Η εφαρμογή του μέτρου εξειδικεύεται περαιτέρω με την εκπόνηση τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης με ευθύνη του φορέα διαχείρισης του έργου σε συνεργασία με την Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου και Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων και την Δ/νση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία θα πρέπει κατ' ελάχιστον να αντιμετωπίζονται τα ακόλουθα:

i) Συστηματική παρακολούθηση της αλατότητας σε κατάλληλες θέσεις

ii) Μοντελοποίηση της υδρολογικής λειτουργίας του συστήματος

iii) Παρακολούθηση βιολογικών ποιοτικών στοιχείων

iv) Καταγραφή και χαρτογράφηση παρόχθιων τύπων οικοτόπων

v) Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων λόγων αλλαγών χρήσεων γης

Κατά την εφαρμογή του μέτρου αποκατάστασης οικοτόπων να λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι διατήρησης που αφορούν στους οικότοπους της ΕΖΔ «Παράκτια θαλάσσια ζώνη από Κανόνι έως

Μεσογγή (Κέρκυρα)» - GR2230005. Τα προτεινόμενα μέτρα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων του έργου του αερολιμένα Κέρκυρας.

Στο πλαίσιο του ανωτέρω μέτρου θα πρέπει να μελετηθούν και μέτρα τοποθέτησης τεχνητών νησίδων για την ενίσχυση της φωλεοποίησης ειδών ορνιθοπανίδας και φυτεύσεις για τη μείωση της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.

5.3.5.39 MMELBA22302CW0208 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλων

Η λιμνοθάλασσα Αντινιώτη αποτελεί μεταβατικό Υδατικό Σύστημα του Υδατικού Διαμερίσματος EL05 (**EL0534T0006N**), το οποίο στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ ταξινομήθηκε σε **καλή οικολογική και καλή χημική** κατάσταση. Τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα «EL0500031» και «EL0500011», που ταξινομήθηκαν σε καλή ποσοτική και χημική κατάσταση διασυνδέονται με τη λιμνοθάλασσα.

Στα φυσικά μεταβατικά ΥΣ η αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης γίνεται βάσει των δεικτών

- MPI (Multimetric Phytoplankton Index): Φυτοπλαγκτόν
- M-AMBI: Μακροασπόνδυλα
- LFI (Lagoon Fish-based Index): Ψάρια
- EEI-c (Ecological Evaluation Index): Μακροφύκη Αγγειόσπερμα
- PCQI (Physicochemical Quality Index): φυσικοχημικά

Η οικολογική ταξινόμηση του μεταβατικού έγινε με βάση την κρίση ειδικών εμπειρογνωμόνων χωρίς δεδομένα παρακολούθησης. Επισημαίνεται, ότι οι δείκτες M-AMBI και EEI-c αποτελούν ταυτόχρονα στόχους διατήρησης για τον ΤΟ 1150 (ΦΕΚ 1807/Β/2023).

Η λιμνοθάλασσα συνδέεται με τη θάλασσα μέσω ενός στενού διαύλου που βρίσκεται στο βορειοανατολικό της τμήμα. Υπάρχει επίσης ένας δεύτερος δίαυλος επικοινωνίας μεταξύ της λιμνοθάλασσας και της θάλασσας στο βορειοδυτικό τμήμα της, ο οποίος όμως σήμερα είναι κλειστός λόγω αποθέσεων ιζημάτων. Για τη λιμνοθάλασσα Αντινιώτη, η οικολογική της κατάσταση και η βιολογική της δομή καθορίζονται πρωτίστως από τη λειτουργία του υδρολογικού και υδροδυναμικού της καθεστώτος, καθώς η αλατότητα και ο χρόνος παραμονής των υδάτων δρουν ως βασικοί ρυθμιστές των βιολογικών κοινοτήτων, ενώ η υποβάθμιση του συστήματος δεν οφείλεται κατ' ανάγκη σε ρύπανση αλλά συχνά σε δυσλειτουργία της κυκλοφορίας και της ανανέωσης των υδάτων, γεγονός που καθιστά αναγκαία μια διαχειριστική προσέγγιση εστιασμένη στη ρύθμιση της υδρολογικής ανταλλαγής και της ανανέωσης των νερών και όχι αποκλειστικά στις χημικές παραμέτρους (Simantiris et al., 2021, Simantiris et al., 2024).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται το ακόλουθο πλαίσιο δράσεων για την αποκατάσταση του συστήματος της λιμνοθάλασσας Αντινιώτη:

Α. Μελέτες Βάσης

Για την τεκμηριωμένη προστασία της λιμνοθάλασσας Αντινιώτη είναι απαραίτητη, ως πρώτο στάδιο, η εκπόνηση βασικών μελετών. Οι μελέτες αυτές στοχεύουν στην αποτύπωση της σημερινής λειτουργίας του συστήματος και στη δημιουργία αξιόπιστης βάσης αναφοράς για κάθε μελλοντική διαχειριστική ή θεραπευτική παρέμβαση.

Κεντρική θέση κατέχει η **υδρολογική και υδροδυναμική μελέτη** της λιμνοθάλασσας. Σκοπός της είναι η ποσοτικοποίηση του υδρολογικού ισοζυγίου μεταξύ γλυκών και θαλάσσιων υδάτων, η ανάλυση της λειτουργίας των στομίων επικοινωνίας με το Ιόνιο Πέλαγος σε διαφορετικές εποχικές συνθήκες και ο υπολογισμός των χρόνων ανανέωσης των υδάτων της λιμνοθάλασσας. Η μελέτη αυτή απαιτεί τη συλλογή (ει δυνατόν συνεχών) συνεχών μετρήσεων στάθμης, παροχών και αλατότητας, καθώς και την ανάπτυξη υδροδυναμικού μοντέλου ροής (1D ή/και 2D), ικανού να προσομοιώσει διαφορετικά σενάρια λειτουργίας του συστήματος.

Παράλληλα, είναι αναγκαία η εκπόνηση **μελέτης οικολογικής παρακολούθησης και αξιολόγησης**, με στόχο την εκτίμηση του κινδύνου οικολογικής υποβάθμισης που συνδέεται με τις υπέραλες συνθήκες και τη συσσώρευση θρεπτικών στοιχείων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ αλατότητας, θερμοκρασίας και βιολογικής απόκρισης του οικοσυστήματος. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει τη συστηματική παρακολούθηση θρεπτικών στοιχείων (άζωτο και φώσφορο), διαλυμένου οξυγόνου, χλωροφύλλης-α, καθώς και της σύνθεσης και δυναμικής του φυτοπλαγκτού, μακροφύκων και των μακροασπονδύλων. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η μελέτη της ιχθυοπανίδας και των βενθικών οργανισμών, με στόχο την αξιολόγηση της επίδρασης της αλατότητας και της λειτουργίας του τεχνητού διαύλου στη σύνθεση και αφθονία των ειδών. Η μελέτη αυτή εξετάζει τον ρόλο της λιμνοθάλασσας ως ενδιαιτήματος αναπαραγωγής, ανάπτυξης και τροφοληψίας, στοιχείο κρίσιμο για τη διατήρηση της οικολογικής της λειτουργίας.

Η μελέτη θα πρέπει να γίνει στη βάση 4ετούς τουλάχιστον προγράμματος παρακολούθησης με δειγματοληψίες παραμέτρων και πρωτόκολλα, που προβλέπονται στο **πλαίσιο οικολογικής παρακολούθησης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ** για τα αντίστοιχης τυπολογίας μεταβατικά ΥΣ και με 4 δειγματοληψίες ετησίως, που να καλύπτουν και τις υγρές και τις ξηρές περιόδους.

Β. Οικολογικές – βιολογικές μελέτες

Απαιτείται **ορνιθολογική μελέτη**, που θα καλύπτει τα υδρόβια και παρυδάτια είδη, με στόχο την κατανόηση της χρήσης της λιμνοθάλασσας ανά εποχή και τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ στάθμης νερού, αλατότητας και διαθεσιμότητας τροφής. Η μελέτη αυτή είναι απαραίτητη τόσο για την προστασία των ειδών όσο και για την τεκμηρίωση των οικολογικών απαιτήσεων του υγροτόπου. Η μελέτη θα προσδιορίσει και τυχόν απαιτούμενες δράσεις για την αποκατάσταση των ενδιαιτημάτων της ορνιθοπανίδας στη λιμνοθάλασσα, όπως: Τοποθέτηση τεχνητών νησίδων για την ενίσχυση της φωλεοποίησης ειδών ορνιθοπανίδας και φυτεύσεις για τη μείωση της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.

Αποκατάσταση οικοτόπων. Για τους 1410 και 1420 απαιτείται η εκπόνηση μελέτης και η υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης. Αναλυτικότερα:

Για τον οικότοπο 1410, που χαρακτηρίζεται από αλοφυτικά λιβάδια με κυρίαρχα είδη *Juncus spp.* και *Bolboschoenus spp*., η ενίσχυση της παρουσίας τους επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της αποκατάστασης του υδρολογικού καθεστώτος και της ρύθμισης της διάρκειας και συχνότητας της κατάκλυσης. Τα είδη αυτά ευνοούνται από εποχικά υγρά εδάφη με μέτρια αλατότητα και σχετικά σταθερό υδατικό καθεστώς. Συνεπώς, απαιτείται η εξομάλυνση των ακραίων διακυμάνσεων της στάθμης του νερού, η αποφυγή παρατεταμένης υπεραλμυρίας και η διατήρηση συνθηκών περιοδικής, αλλά όχι μόνιμης, κατάκλυσης.

Για τον οικότοπο 1420, που περιλαμβάνει αλοφυτικούς θαμνώνες με είδη όπως *Salicornia spp., Arthrocaulon spp., Halocnemum spp. και Halimione spp*., η ενίσχυση της παρουσίας τους συνδέεται

με τη δημιουργία ή διατήρηση υπεράλμυρων και έντονα αλατούχων μικροενδιαιτημάτων με περιορισμένη κατάκλυση και υψηλή εξάτμιση. Τα είδη αυτά ευνοούνται από γυμνά ή ελαφρώς φυτοκαλυμμένα εδάφη, υψηλή αλατότητα και εποχική ξήρανση. Στην πράξη, αυτό επιτυγχάνεται μέσω της διαμόρφωσης μικροαναγλύφου, όπως χαμηλές υπερυψώσεις και ρηχές λεκάνες, που δημιουργούν μωσαϊκό συνθηκών αλατότητας και υγρασίας. Η αποφυγή συνεχούς γλυκιάς τροφοδοσίας και η ελεγχόμενη διατήρηση υπεράλμυρων συνθηκών είναι κρίσιμες για την επιτυχία της αποκατάστασης. Όπως και στον οικότοπο 1410, η ενεργή φύτευση εφαρμόζεται μόνο επικουρικά, με χρήση τοπικών ειδών και μικρής κλίμακας παρεμβάσεις.

Η ενίσχυση των αλόφιλων ειδών και στους δύο οικοτόπους πρέπει να βασίζεται σε παθητική αποκατάσταση και όχι σε εκτεταμένες φυτεύσεις. Προϋπόθεση αποτελεί η αποκατάσταση του υδρολογικού ισοζυγίου, η απομάκρυνση των αιτίων υποβάθμισης (π.χ. ακραίες υδρολογικές διακυμάνσεις, μηχανικές διαταραχές) και η προστασία των περιοχών από όχληση και συμπίεση εδάφους. Η επιτυχία των μέτρων αξιολογείται μέσω μακροχρόνιας παρακολούθησης της κάλυψης και της δομής της βλάστησης.

Γ. Μελέτη διαχείρισης

Με βάση τα αποτελέσματα των βασικών και οικολογικών μελετών, απαιτείται η εκπόνηση μελέτης διαχείρισης, η οποία θα καθορίζει **τη βέλτιστη λειτουργία** των υφιστάμενων διαύλων και τα απαιτούμενα έργα εκβάθυνσης.

Διασφάλιση της παροχής γλυκού νερού, ώστε να μην γίνονται υπέραλες οι λιμνοθάλασσες κατά τους θερινούς μήνες. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να τροποποιηθούν ή και να καταργηθούν τα αποστραγγιστικά κανάλια και να διατηρούνται ανοικτές επιφάνειες νερού με έλεγχο της έκτασης των καλαμιώνων όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

5.3.5.40 MMELBA22302CW0209 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών

Στη λιμνοθάλασσα Αντινιώτη και περιμετρικά αυτής θα γίνουν καθαρισμοί με στόχο την απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων. Θα γίνει έλεγχος για τυχόν παρουσία ξενικών ειδών, τα οποία αφού εντοπιστούν θα απομακρυνθούν. Εφόσον κριθεί αναγκαίο θα γίνουν τοπικά περιφράξεις, σήμανση με πινακίδες και περιορισμός πρόσβασης.

5.3.5.41 MMELBA22302CW0210 Πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης Αλυκής Λευκίμμης

Η Αλυκή Λευκίμμης ήταν βιομηχανική αλυκή, που σταμάτησε να λειτουργεί το 1988. Μετά την παύση λειτουργίας της, τα τμήματα της αλυκής άρχισαν σταδιακά να αφομοιώνονται στο φυσικό περιβάλλον με αποτέλεσμα τη σημερινή της μορφή, που αποτελείται από εκτενή πλημμυρισμένα κομμάτια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, αλοφυτικά λιβάδια σε συνδυασμό με αμμόφιλη βλάστηση και υπερυδατική βλάστηση που διασπάται προς το εσωτερικό από σκίνους και αρμυρίκια (WWF 2013).

Η περιοχή της Αλυκής Λευκίμμης αποτελεί ένα εκτεταμένο υγροτοπικό πεδίο, μια πλημμυρική ζώνη που συμβάλλει στην τροφοδότηση και διατήρηση των υγροτοπικών οικοσυστημάτων και στην τροφοδοσία των υπόγειων υδροφορέων.

Η αλυκή δεν έχει αναγνωριστεί ως υδατικό σύστημα από το ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Ηπείρου.

Α. Μελέτες Βάσης

Για την τεκμηριωμένη προστασία της Αλυκής Λευκίμμης είναι απαραίτητη, ως πρώτο στάδιο, η εκπόνηση βασικών μελετών. Οι μελέτες αυτές στοχεύουν στην αποτύπωση της σημερινής λειτουργίας του συστήματος και στη δημιουργία αξιόπιστης βάσης αναφοράς για κάθε μελλοντική διαχειριστική ή θεραπευτική παρέμβαση.

Κεντρική θέση κατέχει η **υδρολογική μελέτη** της λιμνοθάλασσας. Σκοπός της είναι η ποσοτικοποίηση του υδρολογικού ισοζυγίου μεταξύ γλυκών και θαλάσσιων υδάτων, σε διαφορετικές εποχικές συνθήκες και ο υπολογισμός των χρόνων ανανέωσης των υδάτων. Η μελέτη αυτή απαιτεί τη συλλογή μετρήσεων στάθμης, παροχών και αλατότητας, καθώς και την ανάπτυξη υδροδυναμικού μοντέλου ροής (1D ή/και 2D).

Παράλληλα, είναι αναγκαία η εκπόνηση **μελέτης οικολογικής παρακολούθησης και αξιολόγησης**, με στόχο την εκτίμηση του κινδύνου οικολογικής υποβάθμισης, που συνδέεται με τις υπέραλες συνθήκες και τη συσσώρευση θρεπτικών στοιχείων. Η μελέτη θα πρέπει να γίνει στη βάση ετήσιου προγράμματος παρακολούθησης με δειγματοληψίες παραμέτρων και πρωτόκολλα, που προβλέπονται στο **πλαίσιο οικολογικής παρακολούθησης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ** για τα αντίστοιχης τυπολογίας μεταβατικά ΥΣ και με 4 δειγματοληψίες ετησίως, που να καλύπτουν και τις υγρές και τις ξηρές περιόδους.

Β. Οικολογικές – βιολογικές μελέτες

Απαιτείται **ορνιθολογική μελέτη**, που θα καλύπτει τα υδρόβια και παρυδάτια είδη, με στόχο την κατανόηση της χρήσης της λιμνοθάλασσας ανά εποχή και τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ στάθμης νερού, αλατότητας και διαθεσιμότητας τροφής. Η μελέτη αυτή είναι απαραίτητη τόσο για την προστασία των ειδών όσο και για την τεκμηρίωση των οικολογικών απαιτήσεων του υγροτόπου. Η μελέτη θα προσδιορίσει και τυχόν απαιτούμενες δράσεις για την αποκατάσταση των ενδιαιτημάτων της ορνιθοπανίδας στις Αλυκές Λευκίμμης, όπως: Τοποθέτηση τεχνητών νησίδων για την ενίσχυση της φωλεοποίησης ειδών ορνιθοπανίδας και φυτεύσεις για τη μείωση της φωτορύπανσης και ηχορύπανσης.

Ιχθυολογική μελέτη σχετικά με τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας ενδιαιτημάτων και διαχείρισης υδάτων (αλατότητα, ροή) για το *Aphanius fasciatus*.

Αποκατάσταση Οικοτόπων: Επίσης, για τους ΤΟ 1410 και 1420 απαιτείται η **εκπόνηση μελέτης που θα προσδιορίζει το κατάλληλο υδρολογικό καθεστώς και την υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης**. Αναλυτικότερα:

Για τον οικότοπο 1410, που χαρακτηρίζεται από αλοφυτικά λιβάδια με κυρίαρχα είδη *Juncus spp.* και *Bolboschoenus spp.*, η ενίσχυση της παρουσίας τους επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της αποκατάστασης του υδρολογικού καθεστώτος και της ρύθμισης της διάρκειας και συχνότητας της κατάκλυσης. Τα είδη αυτά ευνοούνται από εποχικά υγρά εδάφη με μέτρια αλατότητα και σχετικά σταθερό υδατικό καθεστώς. Συνεπώς, απαιτείται η εξομάλυνση των ακραίων διακυμάνσεων της στάθμης του νερού, η αποφυγή παρατεταμένης υπεραλμυρίας και η διατήρηση συνθηκών περιοδικής, αλλά όχι μόνιμης, κατάκλυσης.

Για τον οικότοπο 1420, που περιλαμβάνει αλοφυτικούς θαμνώνες με είδη όπως *Salicornia spp., Arthrocaulon spp., Halocnemum spp. και Halimione spp.*, η ενίσχυση της παρουσίας τους συνδέεται με τη δημιουργία ή διατήρηση υπεράλμυρων και έντονα αλατούχων μικροενδιαιτημάτων με περιορισμένη κατάκλυση και υψηλή εξάτμιση. Τα είδη αυτά ευνοούνται από γυμνά ή ελαφρώς

φυτοκαλυμμένα εδάφη, υψηλή αλατότητα και εποχική ξήρανση. Στην πράξη, αυτό επιτυγχάνεται μέσω της διαμόρφωσης μικροαναγλύφου, όπως χαμηλές υπερυψώσεις και ρηχές λεκάνες, που δημιουργούν μωσαϊκό συνθηκών αλατότητας και υγρασίας. Η αποφυγή συνεχούς γλυκιάς τροφοδοσίας και η ελεγχόμενη διατήρηση υπεράλμυρων συνθηκών είναι κρίσιμες για την επιτυχία της αποκατάστασης. Όπως και στον οικότοπο 1410, η ενεργή φύτευση εφαρμόζεται μόνο επικουρικά, με χρήση τοπικών ειδών και μικρής κλίμακας παρεμβάσεις.

Η ενίσχυση των αλόφιλων ειδών και στους δύο οικοτόπους πρέπει να βασίζεται σε παθητική αποκατάσταση και όχι σε εκτεταμένες φυτεύσεις. Προϋπόθεση αποτελεί η αποκατάσταση του υδρολογικού ισοζυγίου, η απομάκρυνση των αιτίων υποβάθμισης (π.χ. ακραίες υδρολογικές διακυμάνσεις, μηχανικές διαταραχές) και η προστασία των περιοχών από όχληση και συμπίεση εδάφους. Η επιτυχία των μέτρων αξιολογείται μέσω μακροχρόνιας παρακολούθησης της κάλυψης και της δομής της βλάστησης.

Γ. Μελέτη διαχείρισης

Με βάση τα αποτελέσματα των βασικών και οικολογικών μελετών, απαιτείται η εκπόνηση μελέτης διαχείρισης, η οποία θα καθορίζει τυχόν απαιτούμενα τεχνικά έργα.

5.3.5.42 MMELBA22302CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η ΠΠ καλύπτει γεωγραφικά πολύ μεγάλη θαλάσσια και χερσαία έκταση και εμφανίζει σημαντικές ετερογενείς πιέσεις (τουριστικά σκάφη, αλιεία, λαθροθηρία, ηχορύπανση, πυρκαγιές κα) . Σημαντικές πιέσεις αποτελούν η λαθροθηρία, η λαθραλιεία και η λαθροϋλοτομία.

Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) και αναψυχής γενικότερα σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία, Δασαρχείο/ θηροφυλακή, κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της λαθροθηρίας γενικότερα απαιτείται με στελέχωση και οργάνωση κατάλληλων κι επαρκών ομάδων ώστε να διενεργούνται επιμέρους περιπολίες σε όλες τις κρίσιμες περιόδους για την ορνιθοπανίδα (φωλεοποίηση, αναπαραγωγή, μετανάστευση, διαχείμαση).

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης της χερσαίας περιοχής
- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

5.3.5.43 MMELBA22302MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι θαλάσσιοι ΤΟ εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένοι. Απαιτείται η χαρτογράφηση και συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[23] Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2).

Εντός ΠΠ απαιτείται η χαρτογράφηση του ΤΟ 1150 στις GR2230001, GR2230002, GR2230003 και GR2230005 και των ΤΟ 1120 και 1170 στην GR2230005. Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες 2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο

[23] *Επισημαίνεται ότι*

- *η Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*

προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»

σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του. Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α) καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Επισημαίνεται, ότι στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνεται **Χαρτογράφηση θαλάσσιων τύπων οικοτόπων** (1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180, 8330) και δημιουργία υποδομής χωρικών δεδομένων που θα απεικονίζει με ακρίβεια τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων εντός των θαλασσίων τμημάτων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων περιλαμβάνεται η ακριβής **χαρτογράφηση λιβαδιών Ποσειδωνίας (κλίμακα 1:1.000)** για την υποστήριξη δράσεων προστασίας και αποκατάστασης σε τουλάχιστον 3 πιεσμένους ΤΚΣ-ΕΖΔ.

5.3.5.44 MMELBA22302MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη θαλάσσιας πανίδας με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων. Το μέτρο αφορά στις ακόλουθες ΕΖΔ:

- GR2230001 Chelonia mydas
- GR2230003 *Caretta caretta*
- GR2230005 *Chelonia mydas, Caretta caretta και Tursiops truncatus*

5.3.5.45 MMELBA22302MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών στις παρακάτω περιοχές:

GR2230001: *Acrocephalus palustris, Aquila fasciata, Ardea purpurea, Aythya ferina, Botaurus stellaris, Bubulcus ibis, Calandrella brachydactyla, Calonectris diomedea s. str., Caprimulgus europaeus, Charadrius alexandrinus, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias hybrida, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Coracias garrulus, Emberiza schoeniclus, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco vespertinus, Gallinago gallinago, Gelochelidon nilotica, Glareola pratincola, Haematopus ostralegus, Hirundo rustica, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Larus audouinii, Limosa limosa, Lullula arborea, Numenius arquata arquata, Otus scops, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Plegadis falcinellus, Streptopelia turtur*

GR2230003 *Ardea purpurea, Bubulcus ibis, Burhinus oedicnemus, Calandrella brachydactyla, Charadrius dubius, Charadrius hiaticula, Chlidonias hybrida, Chlidonias leucopterus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Crex crex, Falco peregrinus, Falco vespertinus, Gelochelidon nilotica, Haematopus ostralegus, Himantopus himantopus, Hirundo rustica, Hydrocoloeus minutus, Hydroprogne caspia, Limosa limosa, Pernis apivorus, Platalea leucorodia, Plegadis falcinellus, Streptopelia turtur*

GR2230007 *Ardea purpurea, Bubo bubo, Burhinus oedicnemus, Calandrella brachydactyla, Calandrella brachydactyla, Calonectris diomedea s. str., Caprimulgus europaeus, Charadrius alexandrinus, Charadrius dubius, Chlidonias hybrida, Chlidonias niger, Ciconia ciconia, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Clanga clanga, Falco peregrinus, Falco vespertinus, Gallinago gallinago, Gallinago gallinago, Gelochelidon nilotica, Himantopus himantopus, Himantopus himantopus, Hirundo rustica, Hydroprogne caspia, Hydroprogne caspia, Ixobrychus minutus, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius collurio, Lanius minor, Limosa limosa, Lullula arborea, Numenius phaeopus, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Plegadis falcinellus, Recurvirostra avosetta, Streptopelia turtur, Streptopelia turtur*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (2019). Εγχειρίδιο Παρακολούθησης και Διαχείρισης της Ορνιθοπανίδας στον Εθνικό Δρυμό Οίτης. Έργο LIFE011NAT/GR/1014 "ForOpenForests". Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Αθήνα.
- Buckland, S. T., Rexstad, E. A., Marques, T. A., & Oedekoven, C. S. (2015). Distance sampling: methods and applications (Vol. 431). New York, NY, USA: Springer.
- Poirazidis, K., Schindler, S., Ruiz, C., & Scandolara, C. (2009). Monitoring breeding raptor populations-a proposed methodology using repeatable methods and GIS. Avocetta 33: 59-69
- Ralph, C.J., Sauer, J.R., Droege, S., technical editors (1995). Monitoring Bird Populations by Point Counts. Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-149. Albany, CA: Pacific Southwest Research Station, Forest Service, US. Department of Agriculture; 187 p

5.3.5.46 MMELBA22302MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη χειροπτέρων με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Θα πρέπει επίσης να καλυφθούν τα κενά γνώσης σχετικά με τη χρήση του χώρου από αυτά (περιοχές τροφοληψίας, καταφύγια, εποχιακά πρότυπα στη χρήση αυτών κλπ.). Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων.

Η παρακολούθηση του πληθυσμού και της δυναμικής του περιλαμβάνει δειγματοληψίες εντός των σπηλαίων που διαβιούν τα χειρόπτερα (καταμέτρηση ατόμων, πληθυσμιακές εκτιμήσεις των αποικιών) και περιγράφεται αναλυτικά στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.4.5).

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για 10 είδη χειροπτέρων (ΦΕΚ 4566/Β/2024), στην Ελλάδα έχουν εντοπιστεί πάνω από 250 καταφύγια, τα οποία φιλοξενούν από λίγα άτομα ενός είδους, έως ~ 20.000 άτομα δέκα τουλάχιστον ειδών.

Σε πολύ λίγες όμως περιπτώσεις γνωρίζουμε τα εποχιακά πρότυπα παρουσίας των χειροπτέρων, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματική και ρεαλιστική αντιμετώπιση των πιέσεων και απειλών. Η καλύτερη κατανόηση της δυναμικής των αποικιών με **επαναληπτικές επιθεωρήσεις των καταφυγίων** σε διαφορετικές εποχές, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική διαχείρισή τους (Barova & Streit 2018).

Για τις εργασίες πεδίου θα ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS (Battersby, 2010), τα αναφερόμενα στο ΕΣΔ για 10 είδη Χειροπτέρων (Γεωργιακάκης και Καυκαλέτου-Ντιέζ 2021) και γενικότερα τα αποτελέσματα του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT), στους στόχους του οποίου περιλαμβάνονται:

- η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης 10 ειδών χειρόπτερων (είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, Παραρτήματα II-IV Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και επιλεγμένων σπηλαίων (Τύπος οικότοπου 8310, Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ),
- η επιβίωση της μοναδικής σπηλαιόβιας ζωής (δεκάδες ενδημικά είδη εντόμων και άλλων ασπόνδυλων που ζουν μόνο σε ένα ή περισσότερα σπήλαια της Ελλάδας.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.5.47 MMELBA22302MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ

Το μέτρο αφορά στην πλήρη χαρτογράφηση του ΤΟ **2220** στην GR2230002. Για τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης του ΤΟ θα χρησιμοποιεί η μεθοδολογία που έχει εφαρμοστεί σε Εθνικό επίπεδο (Έργα Εποπτείας και χαρτογράφησης ΤΟ).

Ενδεικτική βιβλιογραφία: Dimopoulos P, Tsiripidis I, Xystrakis F, Kallimanis A, Panitsa M. 2018. Methodology for monitoring and conservation status assessment of the habitat types in Greece.

National Center of the Environment and Sustainable Development, Athens, 128 pp. [ISBN 978-960-99033-2-5].

Η παρακολούθηση των χερσαίων ΤΟ θα γίνεται κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 5.5.1.

5.3.5.48 MMELBA22302MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών *Emys orbicularis,* Mauremys rivulata & *Testudo hermanni* στις GR2230001 & GR2230002 και του *Elaphe quatuorlineata* στις GR2230002 & GR2230003.

Για την υλοποίηση της μελέτης βάσης των ερπετών προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου. Η «Έρευνα Καθορισμένου Χρόνου» Παρέχει δεδομένα για την παρουσία των ειδών, τη σχετική αφθονία τους και τη συχνότητα εμφάνισής τους (αριθμός ατόμων/ανθρωποώρα αναζήτησης). Ο παρατηρητής διαθέτει ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα για μια δειγματοληπτική επιφάνεια κατά τη διάρκεια του οποίου μετρά τον αριθμό των ατόμων του είδους που τον ενδιαφέρει ερευνώντας όλα τα μικροενδιαιτήματα (π.χ. αναποδογυρίζει πέτρες και κορμούς δένδρων ενώ ψάχνει εκτενώς και μέσα στη βλάστηση). Σκοπός είναι η κάλυψη όσο δυνατόν μεγαλύτερης επιφάνειας των κατάλληλων ενδιαιτημάτων της περιοχής NATURA.

Για το *Elaphe quatuorlineata* προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου και αν κριθεί απαραίτητο, εφαρμόζεται *συμπληρωματικά σύλληψη–επανασύλληψη σε επιλεγμένες περιοχές*. Για τα *Testudo hermanni*, Emys orbicularis & Mauremys rivulata απαιτούνται τουλάχιστον **4 δειγματοληψίες ανά είδος με τη μέθοδο σύλληψης-επανασύλληψης**. Σχετική βιβλιογραφία:

- ΜΑΜΑΣΗΣ Δ, ΤΖΩΡΑΣ Η. 2021. Εκτίμηση της κατάστασης του πληθυσμού της Testudo marginata με την μέθοδο της **Σύλληψης-Επανασύλληψης** στην περιοχή ευθύνης του Φ.Δ. Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Ακαρνανικών Ορέων, Τεχνική Αναφορά, Λουσικά Αχαΐας 90 σελ & Παραρτήματα, 60 σελ.

- Graeter, G. J., K. A. Buhlmann, L. R. Wilkinson, and J. W. Gibbons (Eds.). 2013. Inventory and Monitoring: Recommended Techniques for Reptiles and Amphibians. Partners in Amphibian and Reptile Conservation Technical Publication IM-1, Birmingham, Alabama

- Eekhout, X. 2010. Sampling amphibians and reptiles. Manual on Field Recording Techniques and Protocols for All Taxa Biodiversity Inventories and Monitoring, 8(2): 530–557. In: J. Eymann, J. Degreef, Ch. Häuser, J. C. Monje, Y. Samyn, D. Vanden Spiegel (Eds.). ABC Taxa, The Belgian National Focal Point to the Global Taxonomy Initiative.

- Αναγνωστοπούλου, Μαρία (συντονίστρια έκδοσης). 1996. Οδηγός Παρακολούθησης Περιοχών του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Θέρμη. 163 σελ.

Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας αξιολογείται και καταγράφεται η ποιότητα των ενδιαιτημάτων, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες καθώς και πιέσεις και απειλές, που το είδος δέχεται στην περιοχή.

Η μεθοδολογία εκτίμησης της ΕΤΑ, αναλόγως της διαθέσιμης πληροφορίας ανά είδος, θα είναι αυτή που περιγράφεται στην τεχνική αναφορά 'Defining and applying the concept of Favourable

Reference Values for species and habitats under the EU Birds and Habitats Directives' (Bijlsma *et al.* 2019).

Παραδοτέα:

- Χάρτης εξάπλωσης ειδών και αναφορές ατόμων πληθυσμών ανά θέση δειγματοληψίας
- Βάση δεδομένων κατά τα πρότυπα της βάσης των προγραμμάτων Εποπτείας και φωτογραφική τεκμηρίωση της παρουσίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.
- Προσδιορισμός ΕΤΑ των ειδών.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.5.49 MMELBA22302MB0109 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων

Η Μελέτη θα αφορά κατ' ελάχιστο το είδος *Aphanius fasciatus* στις GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230009, το είδος *Knipowitschia goerneri* στην GR2230002, το είδος *Pelasgus thesproticus* στις GR2230002 & GR2230009 και το είδος *Valencia letourneuxi* στην GR2230009.

5.3.5.50 MMELBA22302MB0110 Μελέτη βάσης για τη βίδρα (Lutra lutra)

Το μέτρο στοχεύει στην καταγραφή της βίδρας καθώς τα διαθέσιμα δεδομένα που είναι ανεπαρκή για τον ορθολογικό σχεδιασμό της διαχείρισης (GR2230001, GR2230002, GR2230003 & GR2230005).

Οι μέθοδοι που θα εφαρμοστούν θα είναι προσανατολισμένες αρχικά στην διακρίβωση των θέσεων παρουσίας της βίδρας στην περιοχή και στην καταγραφή και χαρτογράφηση των σημαντικών ενδιαιτημάτων του είδους. Σημαντική κρίνεται και η λήψη επαρκών δεδομένων ώστε να γίνει πληθυσμιακή εκτίμηση και καταγραφή των πιέσεων και απειλών του είδους στην συγκεκριμένη περιοχή. Η μεθοδολογία και οι τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν (αναζήτηση και καταγραφή βιοδηλωτικών στοιχείων, κ.ά.) θα είναι σύμφωνες με την διεθνή βιβλιογραφία και θα καλύπτουν το σύνολο του υδρογραφικού δικτύου της περιοχής.

5.3.5.51 MMELBA22302MB0112 Μελέτη βάσης για την *Euplagia quadripunctaria*

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για την *Euplagia quadripunctaria* με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησής της στις GR2230001 και GR2230002. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων. Η παρακολούθηση του είδους θα γίνεται κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 5.5.4.1.

5.3.5.52 MMELBA22302MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζεται ο οδηγός καλών πρακτικών για το σχεδιασμό έργων και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους βιότοπους αναπαραγωγής και τα θαλάσσια ενδιαιτήματα της C. caretta, που προβλέπεται να εκδοθεί βάσει του ΕΣΔ (ΦΕΚ 3678/Β/2021).

- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει

- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή υποβάθμιση της **παρόχθιας βλάστησης** των υδατορεμάτων και των υγροτόπων (π.χ. καθαρισμοί με χωματουργικά μηχανήματα). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στις περιπτώσεις που έχουν δοθεί ειδικές άδειες κατόπιν εγκεκριμένης μελέτης για την εκτέλεση εργασιών που βεβαιώνονται από την καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής. Δεν επιτρέπεται κάθε δραστηριότητα ή έργο που ενδέχεται να υποβαθμίσει το **υδρολογικό καθεστώς ή την ποιότητα του νερού**. Η παράμετρος αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση περιβαλλοντικών όρων.

- Απαγορεύεται η αλλαγή χρήσεων γης των φυσικών υγροτοπικών σχηματισμών προς δημιουργία καλλιεργειών, οικισμών, τουριστικών και εμπορικών υποδομών ή ζωνών αναψυχής.

- Απαγορεύεται η συνολική ή τμηματική αποστράγγιση υγροτόπων, τυρφώνων και ελών με σκοπό την ανάκτηση γης, για οποιαδήποτε χρήση.

- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.

- Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.5.53 MMELBA22302MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-61 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.

- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.
- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες κλπ.).
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ
- Οι άδειες για την παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών χορηγούνται εφόσον εφαρμόζεται ο Κώδικας Καλής Πρακτικής: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*» (ΕΘΠΖ, LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST).
- Οι άδειες για την παρακολούθηση κητωδών θα χορηγούνται εφόσον εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εμπορική Παρακολούθηση Κητωδών στο Πλαίσιο της ACCOBAMS.

5.3.5.54 MMELBA22302MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Γενικοί όροι και περιορισμοί

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της ταραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110, 2120, 2250 κα 2260).

Εφόσον κριθεί απολύτως απαραίτητη η χρήση βαρέων οχημάτων, αυτή θα επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[24].

[24] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη*

5.3.5.55 MMELBA22302MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του Μέτρου MMELBA22302MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Η χωροθέτηση αναψυκτήριων και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ.) επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές θα προκύψουν από το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών** και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

5.3.5.56 MMELBA22302MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, Posidonia oceanica ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.

Ομοίως η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου "Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας".

Στη ΖΔΟΕ-03, στις περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis:

- απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία
- απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κλπ.)
- απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική)

Στη ΖΔΟΕ-04:

- απαγορεύεται η ερασιτεχνική αλιεία των ροφοειδών (Epinephelus spp) όλη την διάρκεια του έτους
- απαγορεύεται η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κ.λπ.)
- απαγορεύεται η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική).

5.3.5.57 MMELBA22302MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

Για την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν με χρήση βιολογικών μεθόδων και ήπιων γεωργικών πρακτικών (μείωση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, βιολογικές καλλιέργειες κ.ά.) για το μετριασμό των επιπτώσεών τους στους τύπους οικοτόπων, στα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας και στα πτηνά που δραστηριοποιούνται στις αγροτικές εκτάσεις.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ακολουθούνται οι καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και πρακτικές στις οποίες περιλαμβάνονται τα στοιχεία διατήρησης του τοπίου, των φρακτών, της μη αλλοίωσης της μορφολογίας, της διατήρησης των δένδρων, του περιορισμού των εκχερσώσεων κ.α.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργειών θα πρέπει να προστατεύεται η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και να αποφεύγονται ενέργειες, που μπορεί να προκαλέσουν θανάτωση ειδών πανίδας.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών πάνω σε κλαδιά δένδρων

- Το κλάδεμα των ελαιώνων συνίσταται να μην πραγματοποιείται κατά τους μήνες Απρίλιο – Μάιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων στην αναπαραγωγική διαδικασία της ορνιθοπανίδας.

- Συνίσταται η διαχείριση της φυτομάζας και των κομμένων κλαδιών προς όφελος του οικοσυστήματος (π.χ. ενσωμάτωση κομμένων υγιών κλαδιών στο έδαφος για αύξηση οργανικής ουσίας, διατήρηση σωρών κομμένων κλαδιών).

- Η καύση για γεωργικούς σκοπούς θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία (π.χ. ασθένειες, αποφυγή διάδοσης ζιζανίων) η καύση θα πραγματοποιείται με αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας για την αποφυγή πυρκαγιάς, και ειδικότερα σε περιόδους που επικρατεί άπνοια και δεν καταγράφονται πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Η καύση θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλη θέση και υπό συνεχή επιτήρηση και εκτός της περιόδου αυξημένου κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.

- Απαγορεύεται η χρήση χωροκατακτητικών ξενικών φυτικών ειδών

Για τη διατήρηση των μικρών χαρακτηριστικών του τοπίου σε γεωργικές εκτάσεις, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων και καταφυγίων για τα είδη πανίδας συνίσταται:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως ξηρολιθιές, αναβαθμίδες, φυσικά πρανή και αναχώματα και προώθηση δράσεων για την αποκατάσταση αυτών. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.

- Η διατήρηση και αποκατάσταση της ποσότητας και της ποιότητας των φυτικών φρακτών και των περιοχών φυσικής βλάστησης που συνδέονται με αγροτεμάχια (π.χ. μεμονωμένα δένδρα, συστάδες δένδρων, θάμνοι κ.λπ.). Η κάλυψη κενών που δημιουργούνται στους φυτοφράκτες και η συμπλήρωση με φυτεύσεις να γίνεται κατά προτεραιότητα με χρήση τοπικών φυτικών ειδών, για τη δημιουργία ενιαίου δικτύου φυτοφρακτών.

- Η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων να αποφεύγεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας (Μάρτιος έως Ιούνιος).

- Η αποφυγή αλλαγής του αγροτικού τοπίου με σκοπό την ενοποίηση αγροτεμαχίων και την απομάκρυνση πράσινων υποδομών (φυτοφράχτες, πέτρινοι τοίχοι, πηγές, δέντρα κλπ.)

- Να αποφεύγεται η άροση του εδάφους στα ακαλλιέργητα περιθώρια μεταξύ των αγροτεμαχίων, τους φυτοφράχτες και τη φυσική βλάστηση των ρεματιών ή τα όρια των δασών με στόχο τη διατήρηση των δομικών στοιχείων του τοπίου τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ανοιχτών εκτάσεων στις καλλιέργειες, των ακαλλιέργητων και ασυγκόμιστων ορίων των καλλιεργειών, των διάσπαρτων δένδρων στα όρια και εντός των καλλιεργειών και των φυτοφρακτών.

Για την αύξηση της αγροτικής βιοποικιλότητας με σκοπό τη βελτίωση/διατήρηση ειδών:

- Επιτρέπονται μεταβολές στα γεωργικά συστήματα και πρακτικές, εφόσον είναι συμβατά με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών, εξυπηρετούν την άσκηση των δραστηριοτήτων και είναι συμβατές με την ισχύουσα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).

- Επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα λαμβάνει κατ' ελάχιστο υπόψη:

  - Την καταλληλότητα και προσαρμοστικότητα των επιμέρους καλλιεργειών στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.
  - Την προώθηση παραδοσιακής γεωργίας και πρακτικών συμβατών με την προστατευόμενη περιοχή
  - Τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιεργειών και την αποφυγή υπεράντλησης των υπόγειων υδροφορέων.
  - Την ισχύουσα ΚΑΠ
  - Τη συμβατότητα με τη διατήρηση των ειδών πανίδας της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις των πολύ σημαντικών ειδών.
  - Τη διασφάλιση της μωσαϊκότητας των καλλιεργειών.

Για την προστασία από την κατεργασία του εδάφους με μηχανικές μεθόδους και την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων στη δομή του εδάφους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας:

- Οι ενέργειες κατεργασίας του εδάφους με μηχανικές μεθόδους θα πρέπει να αποφεύγονται ή να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες (π.χ. χαλάρωση συνεκτικού εδάφους).

- Στην περίπτωση που χρειαστεί κατεργασία του εδάφους θα πρέπει να προτιμώνται μηχανήματα κατεργασίας ελαφρού τύπου και να επιλέγεται μικρό βάθος κατεργασίας.

- Πριν τη χρήση μηχανικής μεθόδου προτείνεται να πραγματοποιηθούν ενέργειες εκφοβισμού (π.χ. διάσχιση με τα πόδια) ώστε να απομακρυνθούν από το χώρο τα είδη πανίδας και να αποφευχθεί η θανάτωσή τους.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών ειδών πανίδας που εντοπίζονται εντός του χωραφιού.

- Το φρεζάρισμα την άνοιξη προτείνεται να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται στο απολύτως αναγκαίο, για την προστασία της αναπαραγωγής φάσης των σημαντικών ειδών πανίδας.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση λιπασμάτων:

- Θα πρέπει να προτιμάται η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, κοπριάς, κομπόστας ή χλωρής λίπανσης, ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των υδάτων.

- Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποφυγή υπερλίπανσης (π.χ. να έχουν προηγηθεί αναλύσεις εδάφους ή να χρησιμοποιηθούν νέες τεχνολογίες).

- Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από ρυάκια, όχθες ποταμών και λιμνών και ενός μέτρου από κανάλια άρδευσης, στράγγισης, πηγάδια και γεωτρήσεις.

- Η προετοιμασία της λίπανσης πρέπει να πραγματοποιείται σε επιφάνεια που αποτρέπει τη γρήγορη διείσδυση στο έδαφος και σε ικανή απόσταση από υδάτινη επιφάνεια.

- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων προβλέπονται τα εξής:

- Η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία. Στους ελαιώνες προτείνεται η διατήρηση τμημάτων χωρίς εφαρμογή φυτοπροστατευτικών κατά την άνοιξη (αναπαραγωγική περίοδος ειδών πανίδας).

- Όπου αυτό είναι εφικτό συνίσταται η χρήση κοκκωδών σκευασμάτων.

- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των σκευασμάτων και οι απαιτούμενες ποσότητες.

- Κατά την εφαρμογή θα πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση στις πλευρές μονοπατιών, τις πλαγιές και τις παρυφές δασών.

- Πριν την εφαρμογή θα πρέπει να ελέγχεται η καλή κατάσταση και οι ρυθμίσεις των μηχανημάτων διασποράς, ψεκαστικών και κοκκοδιανομέων.

- Να αποφεύγεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σε έντονες καιρικές συνθήκες (βροχή, ισχυροί άνεμοι, έντονη ηλιοφάνεια) και σε ημέρες με μεγάλη υγρασία.

- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία των υδατικών πόρων για αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα προβλέπονται τα εξής:

- Δεν επιτρέπεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι το όριο των υδάτινων σωμάτων και η καταστροφή των όχθεων

- Δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητες που επηρεάζουν τη μόνιμη ή παροδική ροή νερού (ποτάμια και ρυάκια) που εφάπτεται στα αγροτεμάχια, όπως μπάζωμα ή εκτροπή.

- Δεν επιτρέπεται η επιχωμάτωση μικρών ελών και συλλογών νερών.

Θα πρέπει να προστατεύεται η βλάστηση που συνδέεται με μικρά εποχικά υδατορεύματα. Θα πρέπει να διατηρείται η μέγιστη δυνατή βλάστηση πλευρικά, κατά μήκος της ροής του νερού.

5.3.5.58 MMELBA22302MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η μελισσοκομία, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Για την τοποθέτηση των κυψελών θα πρέπει να τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις. Προτείνεται η αναζήτηση θέσεων χωρίς βλάστηση (π.χ. οικόπεδα, ξέφωτα).
- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που οδηγεί σε καταστροφή της φυσικής βλάστησης, καθώς και η καταστροφή τυχόν φωλιών ειδών πανίδας.

- Κάθε κυψέλη ή ικανός αριθμός αυτών πρέπει να σημαίνεται σε εμφανές σημείο και ευανάγνωστα με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.
- Οι κυψέλες πρέπει να συντηρούνται και να αποτραπεί η διαρροή του μελιού. Ο εξοπλισμός πρέπει να διατηρείται καθαρός και σε καλή κατάσταση.
- Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται καλές πρακτικές μελισσοκομίας.
- Κατά την παύση της δραστηριότητας σε κάποια θέση, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να απομακρύνονται με ευθύνη του μελισσοκόμου και να παραμένει ο χώρος καθαρός.
- Το κάπνισμα κυψελών, οι οποίες εντοπίζονται μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τις παρυφές των δασών επιτρέπεται:

  Α) εφόσον η ελάχιστη απόσταση του χώρου εγκατάστασης των κυψελών από δέντρα και θάμνους είναι τουλάχιστον 10 μέτρα

  Β) Στον χώρο των κυψελών διατηρείται ικανή ποσότητα νερού (τουλάχιστον 200 λίτρα νερού).

- Το κάπνισμα μελισσιών που απαντώνται σε κορμούς δέντρων, επιτρέπεται εκτός αντιπυρικής περιόδου, μόνον εφόσον επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες, έχουν ληφθεί τα προληπτικά μέτρα της προηγουμένης παραγράφου και έχει ενημερωθεί η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία για τον χρόνο της ενέργειας του καπνίσματος.
- Κατά την αντιπυρική περίοδο επιτρέπεται το κάπνισμα των μελισσών μόνο μέχρι τη 12η μεσημβρινή και εφόσον ο δείκτης επικινδυνότητας της περιοχής είναι 1 (μικρή) ή 2 (μέση). Σε κάθε περίπτωση ακολουθούνται οι ειδικότερες Πυροσβεστικές Διατάξεις και Οδηγίες της Πολιτικής Προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς.
- Προτείνεται να ακολουθούνται οι οδηγίες – καλές πρακτικές για την πρόληψη πυρκαγιών όπως αυτές εκδόθηκαν στα πλαίσια του ερευνητικού έργου «Συμβολή στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με τη μεθοδολογία INCA» (ΥΠΕΝ- Πράσινο Ταμείο- ΕΛΓΟ Δήμητρα). Πληροφορίες: https://dasarxeio.com/2018/07/08/56085/

5.3.5.59 MMELBA22302MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η θήρα, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση της δραστηριότητας θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και τις ετήσιες αποφάσεις των αρμόδιων Δασικών Υπηρεσιών.

- Κατά την άσκηση της θήρας θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή καταστροφής των τύπων οικοτόπων της περιοχής. Ενέργειες που οδηγούν σε υποβάθμιση, των ΤΟ, όπως κοπή θάμνων και δένδρων, καύση κ.λπ.) δεν επιτρέπονται.

- Δεν επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων εκτός του οδικού δικτύου

- Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή της ρύπανσης και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων, λαδιών, πλαστικών κ.λπ.

- Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η όχληση ειδών πανίδας πλην των θηρεύσιμων, ειδικά στους χώρους αναπαραγωγής ή φωλεάσματος.

- Στην περίπτωση που κυνηγός εντοπίσει αδέσποτο σκύλο θήρας, θα πρέπει να το δηλώσει σε κάποια αρμόδια αρχή (Κυνηγετικό Σύλλογο, Δασαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα ή τη ΜΔΠΠ).

- Με το πέρας των βολών θα πρέπει να συλλέγονται οι άδειες κάλυκες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση της περιοχής. Βέλτιστη πρακτική αποτελεί η ανακύκλωσή τους.

- Πληροφορίες για καλές πρακτικές σχετικά με την άσκηση της θήρας σε προστατευόμενη περιοχή μπορούν να ληφθούν από τον «Οδηγό για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη» (Γρίβας, 2015)

- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν και από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.

- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης ειδών ορνιθοπανίδας

5.3.5.60 MMELBA22302MB0310 Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ

Προκειμένου να είναι αειφορική η εκμετάλλευση των λιμνοθάλασσών της ΠΠ, η ιχθυοσυλληπτική τους λειτουργία θα πρέπει να ακολουθεί το ακόλουθο διαχειριστικό μοντέλο:

- Η αλιευτική εκμετάλλευση των λιμνοθαλασσών και αξιοποίηση των αλιευτικών προϊόντων γίνεται με γνώμονα τη διασφάλιση της οικολογικής τους ισορροπίας και τη διατήρηση της **βιοποικιλότητας**
- Στα ιχθυοτρόφα ύδατα δύναται να παρέχονται υπηρεσίες **«αλιευτικού τουρισμού»** σύμφωνα με το Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ 82/Α/2012) όπως και ισχύει, και δράσεις οικοτεχνίας σύμφωνα με το ν. 4235/2014 (32/Α/2014).
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση οφείλει να συμμορφώνεται με τις οδηγίες της ΜΔΠΠ όσον αφορά την λήψη μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας των λιμνοθαλασσών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση δύναται να κατασκευάσει νέα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις στα πλαίσια της ορθολογικής αλιευτικής διαχείρισης του ιχθυοτροφείου, ύστερα όμως από την έγκριση της ΜΔΠΠ και τη λήψη όλων των απαραίτητων από το νόμο αδειοδοτήσεων.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα είναι υπεύθυνος για όλες οι απαιτούμενες εργασίες και παρεμβάσεις που σκοπό θα έχουν την αποκατάσταση του υδατικού ισοζυγίου και της ελεύθερης επικοινωνίας των υδάτων των λιμνοθαλασσών "από" και "προς" τη θάλασσα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει την ύπαρξη συνεχούς ροή υδάτων ώστε τα σημεία όπου υπάρχει ανταλλαγή υδάτων (μπούκες), να είναι ανοικτά σε βάθος και πλάτος όλη τη διάρκεια του έτους ώστε να επιτυγχάνεται η δυναμική οικολογική ισορροπία μεταξύ τον δύο οικοσυστημάτων. Η ρύθμιση της ροής θα ρυθμίζεται περαιτέρω βάσει των μέτρων MMELBA22302CW0205 & MMELBA22302CW0208.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει τον καθαρισμό των διαύλων επικοινωνίας από φερτά υλικά, εγκαταλελειμμένες ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις, σκουπίδια και μπάζα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα μεριμνά για την απομάκρυνση των παλαιών πλεγμάτων και για τη διάθεση τους για ανακύκλωση. Τα ιβαροφυλάκια να διατηρούνται καθαρά από απορρίμματα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση είναι υποχρεωμένος να διατηρεί ανοιχτά τα εσοδευτικά στόμια των λιμνοθαλασσών και υπεύθυνος για την άριστη κατάσταση και λειτουργία των όποιων ιχθυοφραγμών και εγκαταστάσεων.
- Προτείνεται:

  - η εγκατάσταση αντιαρπαχτικών διχτυών στις τάφρους διαχείμασης ή εμπλουτισμού με γόνο όπου αυτό είναι εφικτό και
  - η εγκατάσταση υπερυψωμένων παρατηρητηρίων
- Στο χρονικό διάστημα της εσόδευσης των Λιμνοθαλασσών ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση υποχρεούται για την χωρίς εμπόδια λειτουργία των εσοδευτικών στομίων και την αφαίρεση των απαιτούμενων τμημάτων των ιχθυοφραγμών. Το χρονικό διάστημα της κύριας εσόδευσης κάθε λιμνοθάλασσας προσδιορίζεται με εισήγηση της ΜΔΠΠ και συμφωνία του ασκούντος την αλιευτική εκμετάλλευση θα διασφαλίζει μετά από απόφαση των αρμοδίων αρχών
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση υποχρεούται να παρέχει κάθε συνδρομή και βοήθεια (διάθεση πλωτών μέσων, δειγμάτων υδρόβιων οργανισμών κ.α.) στη ΜΔΠΠ, στα ερευνητικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Διοίκηση του τομέα Αλιείας και σε όσα πραγματοποιούνται από αναγνωρισμένα από το κράτος ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση απαγορεύεται να θηρεύει είδη της ορνιθοπανίδας εντός της λιμνοθάλασσας, και εφόσον αντιληφθεί περιστατικά λαθροθηρίας είναι υποχρεωμένος να το αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές (Δασική υπηρεσία, Θηροφυλακή, ΜΔΠΠ).
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση πρέπει να αποφεύγει να χρησιμοποιεί τα αλιευτικά εργαλεία κατά τρόπο που να είναι δυνατό να συλλαμβάνουν υδρόβια πτηνά και να ακολουθεί τις σχετικές υποδείξεις της ΜΔΠΠ. Στην περίπτωση που συλληφθούν υδρόβια πτηνά χωρίς την πρόθεση του, οφείλει να ενημερώσει τη ΜΔΠΠ και να τα παραδώσει στην αρμόδια δασική αρχή.
- Απαγορεύεται η κίνηση μηχανοκίνητων σκαφών εντός των λιμνοθαλασσών, εκτός των σκαφών του ασκούντος την αλιευτική εκμετάλλευση, σκαφών για αλιευτικό τουρισμό και σκαφών για σκοπούς ερευνητικούς, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος καθώς και επόπτευσης και φύλαξης. Η χρήση μηχανοκίνητων σκαφών γίνεται με την προϋπόθεση ότι δε δημιουργούν οχλήσεις στο περιβάλλον και δεν τρομοκρατούν τα είδη της πανίδας
- Στις προστατευτικές ζώνες που προβλέπονται στο Άρθρο 44 του Αλιευτικού Κώδικα (νδ 420/1970) απαγορεύεται όλο το έτος, η διενέργεια αλιείας με κάθε αλιευτικό εργαλείο, μέθοδο ή τρόπο. Πρόσθετες ειδικές ρυθμίσεις μπορούν να επιβληθούν μετά από αίτημα της ΜΔΠΠ.
- Αν σε κάποια λιμνοθάλασσα εγκαταλειφθεί η προσπάθεια ιχθυοτροφικής εκμετάλλευσης από τον άνθρωπο, να στηρίζεται ο οικοσυστημικός ρόλος τους ως φυσικά βρεφοκομεία (nursery grounds) για τους ιχθυοπληθυσμούς που διαβιούν ή περνούν ένα μέρος της ζωής τους σε αυτές.
- Να αναδειχθεί ο σημαντικός ρόλος των λιμνοθαλασσών σε τομείς όπως η έρευνα, η περιβαλλοντική αναψυχή, η εκπαίδευση και ο αλιευτικός τουρισμός, για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής.
- Οι ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης των δημόσιων ιχθυοτροφείων, που υποβάλλονται στο πλαίσιο του άρθρου 53 του του Αλιευτικού Κώδικα (νδ 420/1970) θα πρέπει να υποβάλλονται και στη ΜΔΠΠ. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να μην στηρίζονται μόνο στην αξιολόγηση της ιχθυοπαραγωγής (οι εμπλουτισμοί δε θα πρέπει να είναι κριτήριο αξιολόγησης), όπως επίσης θα πρέπει να λαμβάνουν τις λιμνοθάλασσες σαν ένα ενιαίο οικοσύστημα και όχι ξεχωριστά.
- Ο ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση μπορεί να διενεργεί εμπλουτισμούς με δαπάνες του, στο πλαίσιο των διατάξεων της αλιευτικής νομοθεσίας, των σχετικών εγκυκλίων και των κανόνων πρακτικής των Διεθνών Οργανισμών και σύμφωνα με το Κανονιστικό Πλαίσιο διενέργειας εμπλουτισμών λιμνοθάλασσών της ΠΠ.
- Η διενέργεια αλιείας από τον ασκών την αλιευτική εκμετάλλευση θα γίνεται ως εξής:
  - με ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις όλο το χρονικό διάστημα του έτους εκτός της περιόδου της κύριας εσόδευσης του ιχθυοτροφείου.

- με δίχτυα που έχουν το κατάλληλο άνοιγμα ματιού (προβλεπόμενο από την ισχύουσα νομοθεσία),
- με βολκούς, με άνοιγμα ματιών πλευράς τουλάχιστον 30 χιλιοστομέτρων,
  και σύμφωνα και με τις εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Περαιτέρω περιορισμοί δύναται να απαιτηθούν από τη ΜΔΠΠ

- Η διενέργεια της ερασιτεχνικής αλιείας δεν επιτρέπεται στις Λιμνοθάλασσες τηςΠΠ, που τυγχάνουν οργανωμένης εκμετάλλευσης σύμφωνα και με το ΠΔ 373/1985 περί ερασιτεχνικής – αθλητικής αλιείας, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Εξαιρούνται οι **δράσεις αλιευτικού τουρισμού**.
- Απαγορεύεται απολύτως η αλιεία χελιών με βολκούς για όλο το έτος εντός των λιμνοθαλασσών της ΠΠ σύμφωνα με την ΥΑ 643/39462/01-04-2013 (ΦΕΚ 883/Β/2013) σε εφαρμογή του ΚΑΝ (ΕΚ) αριθ. 1100/2007 του Συμβουλίου για τη θέσπιση μέτρων για την ανασύσταση του αποθέματος του Ευρωπαϊκού χελιού (Anguilla anguilla) περιλαμβανομένης και της αλιείας χελιών με βολκούς..

  Απαγορεύεται απολύτως η ερασιτεχνική αλιεία χελιού, καθ' όλο το έτος.
- Στο πλαίσιο της αειφόρου και ορθολογικής αλιευτικής εκμετάλλευσης και για την προστασία του ιχθυολογικού πλούτου, θα πρέπει να αποφεύγεται η συνεχόμενη και μαζική σύλληψη υπομεγεθών ψαριών, όπως αυτά καθορίζονται στην Υπουργική Απόφαση 1750/32219/2015 (ΦΕΚ 475/Β/2015).
- Για τον περιορισμό των απορρίψεων αλιευμάτων υπομεγεθών ψαριών να εγκαθίστανται επιλεκτικές ιχθυοσυλληπτικές εγκαταστάσεις.
- Η διαχείριση των υπομεγεθών ψαριών πρέπει να γίνεται με στόχο τη μείωση της θνησιμότητας και τη στήριξη των αποθεμάτων. Η κατά μέγεθος σύνθεση της παραγωγής θα αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την αξιολόγηση της εκμετάλλευσης.
- Οι λιμνοθάλασσες της ΠΠ αποτελούν προστατευόμενα οικοσυστήματα και οι όποιες ενέργειες εμπλουτισμού με γόνο δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τη βιοποικιλότητά τους.
- Η δραστηριότητα εμπλουτισμού των λιμνοθαλασσών της ΠΠ θα **επιτρέπεται μόνο με γόνο ειδών που ενδημούν σε αυτές και με στόχο την τόνωση των φυσικών πληθυσμών**, μετά από την έγκριση των αρμόδιων υπηρεσιών και της ΜΔΠΠ.
- Για την ορθότερη διαχείριση των λιμνοθαλασσών η σκοπιμότητα εμπλουτισμού με γόνο ειδών πρέπει τεκμηριώνεται μέσω **σχετικής Έκθεσης Σκοπιμότητας**, η οποία θα εγκρίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη ΜΔΠΠ. Στη σχετική έγκριση διενέργειας εμπλουτισμού θα περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και η εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης των αποτελεσμάτων του εμπλουτισμού.
- Για την προστασία και την αποδοτικότερη διαχείριση των λιμνοθαλασσών η σκοπιμότητα εμπλουτισμού και το μέγεθός του πρέπει να αιτιολογούνται στην εν λόγω Έκθεση. Η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας θα περιλαμβάνει στοιχεία για τη φέρουσα ικανότητα, την ποσότητα, ποιότητα και συχνότητα εφαρμογής των εμπλουτισμών που μπορεί να δέχεται η λιμνοθάλασσα σύμφωνα με τα φυσικά τροφικά πλέγματα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Στην έκθεση σκοπιμότητας θα πρέπει να αναλύονται διεξοδικά οι λόγοι για τους οποίους απαιτείται να γίνει ο εμπλουτισμός (π.χ. μειωμένη ιχθυοπαραγωγή, έλλειψη σοδιάσματος γόνου από τον κόλπο, προβλήματα στην παραγωγική δραστηριότητα, ανεξέλεγκτη λαθραλιεία, απώλεια ψαριών λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων κ.α.) με την παράθεση ποσοτικών και συγκριτικών στοιχείων.
- Με δεδομένο ότι οι συνεχείς και επαναλαμβανόμενοι εμπλουτισμοί υποδηλώνουν την υποβάθμιση της φυσικής/υγιούς λειτουργίας εσόδευσης της λιμνοθάλασσας, ενώ

ταυτόχρονα οδηγούν στην αλλοίωση όχι μόνο των φυσικών ιχθυοπληθυσμών αλλά και του συνόλου του προστατευόμενου οικοτόπου, κρίνεται μείζονος σημασίας η συγκέντρωση όλων εκείνων των στοιχείων που τεκμηριώνουν τη διενέργεια εμπλουτισμού ως επιτακτική ανάγκη.

- Η έκθεση σκοπιμότητας θα πρέπει να βασίζεται σε πρωτογενή στοιχεία αλλά και σε συγκρίσεις με άλλες περιοχές ή ιστορικά δεδομένα. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνεται στην ποικιλότητα τόσο σε επίπεδο ιχθυοπαραγωγής όσο και σε επίπεδο οικοσυστήματος. Σε κάθε περίπτωση, με στόχο την προστασία του οικοσυστήματος αλλά και τη στήριξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, των οποίων η συμβολή στη διατήρηση της λειτουργικότητας των συγκεκριμένων οικοσυστημάτων είναι διεθνώς αναγνωρισμένη, η ΜΔΠΠ θα πρέπει να ενημερώνεται πλήρως και σε κάθε στάδιο για την πορεία του εμπλουτισμού με την παροχή στοιχείων, προκειμένου να είναι σε θέση να καταλήξει σε αξιόπιστα συμπεράσματα για την επιτυχία αλλά και τις επιπτώσεις των διενεργούμενων εμπλουτισμών.
- Τέλος, προτείνεται τα αιτήματα για τον εμπλουτισμό των λιμνοθαλασσών με γόνο, να πραγματοποιούνται μία φορά το χρόνο (Οκτώβριο- Νοέμβριο) για την καλύτερη διαχείριση και έλεγχο αυτών.
- Η διενέργεια εμπλουτισμού επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση από την οικεία Διεύθυνση Αλιείας και γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ.
- Η εισαγωγή ζώντων υδρόβιων ζώων, προοριζόμενων για τεχνητή εκτροφή ή εμπλουτισμό γλυκέων υδάτων, ή και γονιμοποιημένων αυγών, προοριζόμενων για εκκόλαψη επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση από τη Διεύθυνση Αλιείας και γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ.

5.3.5.61 MMELBA22302MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST "Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης: Υποδειγματικές Δράσεις στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου" (2001-2004) συντάχθηκε Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «**Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta***». Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες για μη οχλούσα παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας. Ειδικότερα, αναφέρεται στην απόσταση προσέγγισης, τον επιτρεπόμενο χρόνο συνεχούς παρατήρησης κάθε ατόμου, την ταχύτητα του σκάφους κατά την παρατήρηση και το μέγιστο αριθμό σκαφών, τις περιόδους παρατήρησης κατά τη διάρκεια της ημέρας κ.λπ.

Ο Κώδικας αυτός καθίσταται υποχρεωτικός εντός ΠΠ για την παρατήρηση των θαλάσσιων χελωνών (*Chelonia mydas* και *Caretta caretta*).

5.3.5.62 MMELBA22302MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις, που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.

5.3.6 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

5.3.6.1 MMELBA22304CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4351/2015. Στη σύνταξη των διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, για λόγους ενιαίας διαχείρισης περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις, που μπορούν να διατεθούν για χρήση τη βόσκηση, υπό τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας» όπως ισχύει, η βοσκή εντός βοσκήσιμων γαιών, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015 και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται βάσει **Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης (ΔΣΒ)** της περιοχής, όπου ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων.

Με την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 150215/2025 (ΦΕΚ 3018/Β/18-6-2025) ανατέθηκε η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για όλες τις περιφέρειες της χώρας στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

Η «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων» και αφορά στην εκπόνηση Διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας. Ειδικότερα, το Έργο αφορά στη σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, οι οποίες θα έχουν ως επιδίωξη την αειφορική αξιοποίηση τους, προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η πλήρης και αντικειμενική απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών σε πανελλαδική κλίμακα με σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να γίνει ο χωρικός προσδιορισμός, να είναι γνωστή η ακριβής επιφάνειά τους, η αξιόπιστη εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας τους, η λιβαδική κατάσταση και να καταστεί δυνατή η διαίρεσή τους σε λιβαδικές μονάδες, οι οποίες θα κατανεμηθούν στη συνέχεια στους κτηνοτρόφους, ούτως ώστε να εξατομικευτεί η χρήση τους. Επιπλέον, καθορίζονται τα έργα υποδομής και οι βελτιώσεις βλάστησης που θεωρούνται απαραίτητες για την ανάπτυξη των βοσκήσιμων γαιών και την αύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους. Το Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης (ΔΣΒ.) ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό του κόστους ανάπτυξης και την οργάνωση της διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών και του ζωικού κεφαλαίου.

Ειδικά για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

Τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012, όπως ισχύει, καθώς και **ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές** και επεμβάσεις που δεν

αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

Κατά την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ) η ΜΔΠΠ θα πρέπει να συνεργαστεί, να παράσχει στοιχεία και να γνωμοδοτήσει σχετικά. Από τα αποτελέσματα των ΔΣΒ θα προκύψουν οι θεσμικές ρυθμίσεις για την άσκηση της βόσκησης στην περιοχή.

Το κόστος υλοποίησης των ΔΣΒ δεν επιβαρύνει άμεσα τις δράσεις του παρόντος ΣΔ αλλά σε αυτά θα πρέπει να ληφθούν **υπόψη οι ειδικότερες απαιτήσεις, που θα θέσει η ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία παροχής στοιχείων και γνωμοδότησης.**

Στα ΣΔΒ της περιοχής θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται από τη βόσκηση.

Για την ολοκλήρωση των ΔΣΒ και την τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ απαιτείται η υλοποίηση του Μέτρου «**Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)**»

5.3.6.2 MMELBA22304CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4351/2015 ΔΣΒ έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την αειφορική διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών, όμως απαιτούν σημαντική πληροφορία και εξειδίκευση προκειμένου να διασφαλίζουν και την απαιτούμενη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτήν την ανάγκη καλύπτει το παρόν μέτρο, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του μέτρου «Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί η σχέση μεταξύ της άσκησης της βόσκησης και της αφθονίας σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. Ο καθορισμός αυτών των παραμέτρων και σχέσεων θα οδηγήσει στον καθορισμό συγκεκριμένων προδιαγραφών για την άσκηση τη βόσκησης κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στα ΔΣΒ. Οι συγκεκριμένες οδηγίες θα αφορούν το είδος και το πλήθος των ζώων καθώς και την εποχικότητα και τη διάρκεια της άσκησης της βόσκησης (ή αντίθετα την παύση της) ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι.

Κατά την εκπόνηση των **ΔΣΒ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, σε τμήματα των οποίων εκτείνεται **η ΠΠ**, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- η αποτροπή υποβάθμισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των δομών και λειτουργιών των οικοσυστημάτων και των οικολογικών απαιτήσεων των ειδών.
- η βελτίωση και ανόρθωση των λιβαδικών οικοσυστημάτων με στόχο τη βελτίωση της διατήρησης ειδών ορνιθοπανίδας αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων
- η διαχείριση της βόσκησης περιοχών όπου φύονται οι πληθυσμοί της *C. paxorum*. Σύμφωνα με τους Γεωργιάδης & Κρίγκας (2009) σημαντικό τμήμα της εξάπλωσης της C. paxorum επηρεάζεται από τη βόσκηση. Αν και η βόσκηση αποτελεί παράγοντα πίεσης, η πλήρης διακοπή της θα μπορούσε να έχει αντίθετα αποτελέσματα, οδηγώντας σε αύξηση της πυκνότητας των ξυλωδών ειδών και σε σταδιακή σκίαση των ανοιχτών και ηλιόλουστων θέσεων που είναι απαραίτητες για την επιβίωση του είδους. Επομένως, η διατήρηση ενός ισορροπημένου καθεστώτος χρήσεων γης, με ελεγχόμενη διαχείριση της ξυλώδους βλάστησης, θεωρείται κρίσιμη για τη μακροχρόνια διατήρηση των υποπληθυσμών της *C. paxorum*.

- οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται (πχ 5420).
- οι τεχνικές προδιαγραφές της ΚΥΑ 1058/71977/03.07.17
- οι Τεχνικές Προδιαγραφές Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αναμένεται να εκδοθούν από το ΥΠΕΝ (Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής), με σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών και τύπων οικοτόπων και κατ' επέκταση της βιοποικιλότητας των περιοχών αυτών, όπως το προστατευτικό πλαίσιο ορίζει μέσα από τα ΠΔ προστασίας των περιοχών Natura 2000
- οι περιοχές στις οποίες παρατηρείται υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω της βόσκησης.
- το γεγονός ότι η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης ενδέχεται να οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις λόγω οικολογικής διαδοχής και σε αλλαγές στη χλωριδική σύνθεση ΤΟ.

Η υλοποίηση του μέτρου θα έχει ως **παραδοτέο Τεχνική Έκθεση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω** και θα προσδιορίζει τα μέτρα διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης εντός ΠΠ κατά τρόπο, που να αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

5.3.6.3 MMELBA22304CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

Η μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου και των προβλημάτων, που αυτός προκαλεί στους θαλάσσιους οργανισμούς, και ιδιαίτερα στα κητώδη, παρακολουθείται στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ και γίνεται στο πλαίσιο των εργασιών του περιγραφέα D11. Ο Περιγραφέας 11 περιλαμβάνει, δύο κύρια κριτήρια, το Κριτήριο D11C1 που μελετά τη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης και το Κριτήριο D11C2 που αφορά στη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης.

Σύμφωνα με την ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (**ΚΠΚ)** όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.
- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον

Πρόσφατα (6/2025) ολοκληρώθηκε από το ΕΛΚΕΘΕ η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας βάσει του περιγραφέα D11. Η αξιολόγηση για τον Περιγραφέα D11-Υποθαλάσσιος Θόρυβος έγινε σε πέντε θαλάσσιες περιοχές (**Marine Reporting Units, MRUs**) των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων (Αδριατική, Ιόνιο, Λεβαντινή, Βόρειο Αιγαίο, Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο), με βάση τα δύο κύρια κριτήρια που αναφέρονται στην Απόφαση 2017/848/ΕΕ:

- D11C1 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων και

- D11C2 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης, δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων.

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε δεδομένα που συλλέχθηκαν και αριθμητικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν/εφαρμόστηκαν την 6ετία 2018-2023.

Εννέα (9) είδη θαλάσσιων θηλαστικών (οκτώ είδη κητωδών και ένα είδος φώκιας) και ενός ερπετού με μόνιμους πληθυσμούς στις Ελληνικές θάλασσες επιλέχθηκαν ως είδη ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση και των δύο κριτηρίων: φυσητήρας (*Physeter macrocephalus), ζιφιός (Ziphius cavirostris), πτεροφάλαινα (Balaenoptera physalus*), ζωνοδέλφινο (*Stenella coeruleoalba*), ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*), σταχτοδέλφινο (*Grampus griseus*), φώκαινα (*Phocoena phocoena*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), και η θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*).

Όσον αφορά στη βραχυχρόνια έκθεση στον παλμικό θόρυβο (εκρήξεις), οι περιοχές (MRUs) που βρέθηκαν σε **μη-ΚΠΚ το 2020** ήταν **το Ιόνιο για το κοινό δελφίνι (Delphinus delphis),** η Λεβαντινή (για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*) και το Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για την *Caretta caretta*), ενώ το 2022 ήταν η Λεβαντινή (για *Caretta caretta*) και το Βόρειο Αιγαίο (για τη φώκαινα *Phocoena phocoena*). Αντίστοιχη αξιολόγηση για τις σεισμικές έρευνες δεν ήταν δυνατή λόγω έλλειψης δεδομένων σε ημερήσια βάση. Όσον αφορά στη μακροχρόνια έκθεση (ένα έτος) στον παλμικό θόρυβο, όλες οι MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη σημασία συγκεκριμένων προστατευόμενων ειδών ενδιαφέροντος και των αντίστοιχων ενδιαιτημάτων (πληθυσμοί φυσητήρα (*Physeter macrocephalus*) και ζιφιού (*Ziphius cavirostris*) στην Ελληνική Τάφρο στις *MRUs του Ιονίου* και της Λεβαντινής), τη διαδικασία αξιολόγησης για τον παλμικό θόρυβο και τις σχετικές οριακές τιμές για την μακροχρόνια έκθεση, **προτείνεται μείωση της οριακής τιμής του 10% σε επίπεδο που θα συμφωνηθεί με το ΥΠΕΝ.**

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου D11C2 χρησιμοποιήθηκαν: i) ένα αριθμητικό υπολογιστικό μοντέλο για την εκτίμηση του θορύβου ναυσιπλοΐας, και ii) δεδομένα από μετρητικούς σταθμούς του ΕΛΚΕΘΕ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων. Το κριτήριο αξιολογήθηκε σε σχέση με τις διαταραχές συμπεριφοράς (behavioural distrurbance) και την απόκρυψη ήχων ενδιαφέροντος και μείωση χώρου επικοινωνίας (masking) για δύο μήνες του 2023 (Ιανουάριο και Ιούλιο), για τους οποίους αναμένονται τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου. Καμία MRU δεν βρέθηκε με βεβαιότητα σε μη-ΚΠΚ. Ειδικότερα, όσον αφορά στις διαταραχές συμπεριφοράς, **το Ιόνιο βρέθηκε σε μεταβατική κατάσταση (μικρή άνοδος των ηχητικών επιπέδων χαρακτηρίζει την MRU ως μη-ΚΠΚ)** για τους πληθυσμούς **του φυσητήρα, του ζιφιού και του ζωνοδέλφινου**, ενώ οι άλλες MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Όσον αφορά στην απόκρυψη, παρόλο που οι οριακές τιμές βρέθηκε να υπερβαίνονται σε τρεις **MRUs, στο Ιόνιο (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου, του κοινού δελφινιού, του σταχτοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας),** στη Λεβαντινή (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας) και στο Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για τους πληθυσμούς του φυσητήρα, του ζιφιού , του ζωνοδέλφινου και του σταχτοδέλφινου), οι χαμηλές συχνότητες στις οποίες έγινε η αξιολόγηση (ζώνη των 125 Hz), σε σχέση με τις συχνότητες εκπομπής ήχων και επικοινωνίας των ειδών ενδιαφέροντος, δεν επιτρέπει την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η υπέρβαση των οριακών τιμών στην περίπτωση της απόκρυψης για τον πληθυσμό του κοινού δελφινιού στο Ιόνιο βρέθηκε να είναι σημαντική (το ποσοστό που επηρεάζεται από τον θόρυβο είναι υπερδιπλάσιο της οριακής τιμής). Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι, στον επόμενο κύκλο της ΟΠΘΣ, εκτός από τις ζώνες συχνοτήτων στα 63 Hz

και στα 125 Hz, είναι απαραίτητο να γίνει αξιολόγηση και για μία ζώνη συχνοτήτων με υψηλότερη κεντρική τιμή, π.χ., τουλάχιστον 500 Hz.

Για τη διαχείριση του θορύβου η **ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 (ΦΕΚ 1672/Β/2024)** «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» αναφέρει ως υφιστάμενα μέτρα τα:

- Δημιουργία, συντήρηση και ανανέωση Εθνικού Αρχείου Παλμικού Θορύβου (EL-INR, Hellenic Impulsive Noise Registry) για την καταγραφή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που παράγουν υποθαλάσσιο παλμικό θόρυβο.
- Μέτρα μετριασμού των επιπέδων υποθαλάσσιου θορύβου που παράγονται κατά τη διαδικασία γεωφυσικών ερευνών για υδρογονάνθρακες (σεισμικών ερευνών) και σχετικά μέτρα προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών. Τα υπάρχοντα μέτρα ακολουθούν τις οδηγίες της ACCOBAMS (Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area - Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού) για ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και όχλησης των θαλάσσιων θηλαστικών από σεισμικές έρευνες και τις οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ανθρωπογενούς θορύβου σε κητώδη.
- Μη υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας (Marine Environment Protection Committee, MEPC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization, IMO) για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου από την **εμπορική ναυτιλία** ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή (MEPC.1/Circ.906, 22.08.2023). Σε κάθε περίπτωση, τα εκάστοτε σχετικά μέτρα θα εφαρμόζονται μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Η εν λόγω ΥΑ ως Νέα Μέτρα αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σύμφωνα με τα εκάστοτε μέτρα μετριασμού που υιοθετεί η Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO).

2. Η δημιουργία ενός θαλάσσιου αρχείου θορύβου για την καταγραφή δραστηριοτήτων που προκαλούν θόρυβο στο χώρο και στο χρόνο.

3. Συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ), Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε) κλπ.) με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό τη λήψη των απαραίτητων μέτρων προς αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες (κυρίως η εκπομπή παλμικού θορύβου από sonars κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων, αλλά και η καταστροφή ανευρεθέντων μη διαρραγέντων εκρηκτικών υλών/πυρομαχικών) σε αντιπροσωπευτικά θαλάσσια είδη.

4. Ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.

5. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου που θα θεσπίζει τα επιτρεπόμενα όρια του υποθαλάσσιου θορύβου αναφορικά με την ανάπτυξη/αδειοδότηση εγκαταστάσεων υπεράκτιων

ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά/ φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ), καθώς και των διαδικασιών και των καθεστώτων ελέγχου τους.

6. **Θέσπιση εθνικού συστήματος παρακολούθησης υποθαλάσσιου θορύβου με έμφαση σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές**.

7. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου με το οποίο θα θεσπίζονται επιτρεπόμενα όρια και μέτρα μετριασμού για την προστασία αντιπροσωπευτικών θαλάσσιων ειδών κατά την παραγωγή υποθαλάσσιου θορύβου σε κάθε είδους ανθρωπογενούς δραστηριότητας που περιλαμβάνει: Α) Γεωφυσικές έρευνες στα πλαίσια εργασιών για τον εντοπισμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, Β) εργασίες οδήγησης-έμπηξης πασσάλων, Γ) χρήση εκρηκτικών, Δ) εργασίες εκσκαφών, βυθοκορήσεων και εκτέλεσης διερευνητικών γεωτρήσεων στα πλαίσια υποθαλάσσιων γεωτεχνικών ερευνών, στο θαλάσσιο περιβάλλον που παράγουν συνεχή θόρυβο κατά τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με τον IMO, η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μία από τις κύριες πηγές υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου (Underwater Radiated Noise – URN), ο οποίος έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε κρίσιμες λειτουργίες για ένα ευρύ φάσμα θαλάσσιων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων ειδών. Η μείωση ταχύτητας είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου. Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή χρήση της έλικας από τους ναυτικούς, χρησιμοποιώντας την σωστή ταχύτητα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και το βάθος στο οποίο λειτουργεί η έλικα. Η τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας του σκάφους, όπως η ρύθμιση του trim, η μείωση της ταχύτητας ή η αλλαγή της κατανομής του βάρους, μπορεί μερικές φορές να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της σπηλαίωσης, αλλά μπορεί να μην εξαλείψει εντελώς το πρόβλημα. Σχετικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου που προβλέπει η Υπουργική Απόφαση οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024.

5.3.6.4 MMELBA22304CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων

Η χωροθέτηση των υδατοδρομίων να γίνεται κατόπιν ΕΟΑ όπου θα έχουν μελετηθεί, επικαιροποιηθεί και αποτυπωθεί οι θαλάσσιες περιοχές κίνησης και ενδιαίτησης της θαλάσσιας χελώνας και γενικά των ειδών της προστατευόμενης υδρόβιας πανίδας. Η έκταση, που θα καταλαμβάνουν και ο αριθμός των υδροπλάνων που θα διακινούνται ή που θα σταθμεύουν, να είναι περιορισμένος στο ελάχιστο δυνατό

Κατά την λειτουργία των υδατοδρομίων εντός ΠΠ, ο υπεύθυνος λειτουργίας του υδατοδρομίου, ο οποίος μεταξύ άλλων θα μεριμνά για την ενημέρωση του γραφείο Διαχείρισης Επιβατικής & Τ/Κ Κίνησης και θα διασφαλίζει ότι ο υδατοδιάδρομος θα είναι κατάλληλος και ασφαλής για την κίνηση των υδροπλάνων (ελεύθερος από λοιπά σκάφη και αντικείμενα), θα διασφαλίζει ότι είναι ελεύθερος και από την παρουσία θαλάσσιων χελωνών και ειδών υδρόβιας πανίδας.

5.3.6.5 MMELBA22304CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα

ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα

προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή

εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων**, τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών

περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των

μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Επίσης, στην ΠΠ επιτρέπονται τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και σήμανσης των υφιστάμενων **μονοπατιών** με τις **αντίστοιχες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών** κατόπιν εγκεκριμένου **Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών** και εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής.

Η επίσκεψη και τουριστική αξιοποίηση των παραλιών χρήζουν ρύθμισης. Απαιτείται προσδιορισμός μέγιστου αριθμού επισκεπτών, κάλυψης με έπιπλα θαλάσσης, αριθμού πρόχειρων εγκαταστάσεων εστίασης (καντίνες), κλπ., προκειμένου να μετριαστούν οι ανθρωπογενείς οχλήσεις στα παράκτια αμμοθινικά οικοσυστήματα κ.α.

Ομοίως, στο θαλάσσιο χώρο απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών, των πλοιαρίων αναψυχής και παρατήρησης φωκών και χελωνών. Το ΕΣΔ για τη μεσογειακή φώκια (ΦΕΚ 5100/Β/2024) αναφέρει την ανάγκη εκπόνησης μελέτης φέρουσας ικανότητας και διακίνησης σκαφών και επισκεπτών.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με την παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων
- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την πρόσβαση σε αμμοθινικά συστήματα από λουόμενους
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.)
- με την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.
- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού**, **καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας αφορά και στο χερσαίο και στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Διαδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος / Δίκτυο μονοπατιών**

Η ορθή διάταξη του δικτύου μονοπατιών μιας προστατευόμενης περιοχής είναι το μέσο που βοηθά στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και αναψυχή, ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, συγκρατώντας τους επισκέπτες και μετριάζοντας τις οχλήσεις σε συγκεκριμένη περιοχή. Κατά μήκος των μονοπατιών θα πρέπει να δίνονται σαφείς πληροφορίες με πινακίδες που θα δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εξεταστεί και η δυνατότητα διακίνησης επισκεπτών με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα (όπως ποδήλατα κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών θα εξεταστεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου **δικτύου μονοπατιών και διαδρομών** ερμηνείας περιβάλλοντος το οποίο θα περιλαμβάνει κατά περίπτωση εργασίες: α) συντήρησης του υπάρχοντος δικτύου και β) εργασίες διάνοιξης νέων διαδρομών εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για την σύνδεση ή συμπλήρωση του υπάρχοντος δικτύου.

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να λαμβάνονται υπόψη:

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία της περιοχής, που πρέπει να αναδειχθούν καθώς και εκείνα που πρέπει να προστατευτούν.
- Οι υφιστάμενες διαδρομές και ο βαθμός ανάδειξης και προστασίας, που παρέχουν. Σε περίπτωση που κάποιες διαδρομές διέρχονται από ευαίσθητα οικοσυστήματα θα πρέπει να καταργηθούν και να προταθούν εναλλακτικά σενάρια.
- Η διαφοροποίηση του μήκους των μονοπατιών μέσα στην προστατευόμενη περιοχή ώστε να εξυπηρετεί το σύνολο των επισκεπτών αναλόγως της ηλικιακής διάρθρωσης και των ειδικών ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων τους
- Η ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και των ιδιαίτερων στοιχείων της με ταυτόχρονη περιβαλλοντική εκπαίδευση και πληροφόρηση των επισκεπτών.
- Η χάραξη ειδικών διαδρομών προσβάσιμων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

➢ **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

➢ **Διαμόρφωση θέσεων αναψυχής – ανάπλαση χώρων**

Η ανάπτυξη χώρων ανάπαυσης και θέας ενδείκνυται για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και πεζοπορίας. Τονίζεται ότι οι αναγκαίες διαρρυθμίσεις του χώρου και η κατασκευή των απαραίτητων έργων θα πρέπει να είναι περιορισμένες σε έκταση και αριθμό, προσεγμένες και προσαρμοσμένες, όσο το δυνατό περισσότερο, στο φυσικό περιβάλλον. Σε προσεκτικά επιλεγμένες θέσεις, προτείνεται να κατασκευαστούν ξύλινα ή πέτρινα παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια ή κάποιες λιθόδμητες κατασκευές, με παράλληλη πρόβλεψη για κάδους απορριμμάτων.

➢ **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων

➢ **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης σημαντικών ειδών υδρόβιας πανίδας όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

1. Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.
2. Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
3. Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
4. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
5. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

5.3.6.6 MMELBA22304CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που

δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβοληµένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12] σε ΠΠ.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια περισσότερων σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες

θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και **τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας και τουρισμού.**

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"*12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της Pinna nobilis: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της Pinna nobilis, μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού*"

"*17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120* από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση*".

5.3.6.7 MMELBA22304CF0401 Μελέτη επιπτώσεων αγωγών διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων

Εντός ΠΠ εκβάλουν οι αγωγοί διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων σημαντικών οικισμών (Ηγουμενίτσας, Πάργας, Λευκίμμης). Προτείνεται η εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της επίδρασης των εν λόγω έργων στους παράκτιους οικοτόπους και στα προστατευόμενα είδη. Η μελέτη εφόσον διαπιστώσει σημαντικές επιπτώσεις στο προστατευτέο αντικείμενο θα πρέπει να προτείνει δράσεις αντιμετώπισης.

5.3.6.8 MMELBA22304CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022Hardesty et al., 2021,).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή, καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,
- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της

διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).
- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).
- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.
- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.
- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τους ΟΤΑ αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με το Δήμο Παξών**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων

- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού, του Δήμου και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική

- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.

- Οι χερσαίοι καθαρισμοί δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων

- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με το Δήμο ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει:

- Αποκατάσταση ενδιαιτήματος της **Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων, **απομάκρυνση σκουπιδιών και άλλων υλικών**

- Δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

Ο συστηματικός καθαρισμός από **εγκαταλειμμένα αλιευτικά εργαλεία** προβλέπεται στο ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο ΕΣΔ για το ρινοδέλφινο (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.6.9 MMELBA22304CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Προτείνεται η δημιουργία δικτύου Σταθμών Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών σε αλιευτικά καταφύγια κατά μήκος της ακτογραμμής των Παξών. Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει το Δήμο Παξών.

5.3.6.10 MMELBA22304CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από **την αλιευτική μελέτη για την εκτίμηση της κατάστασης ιχθυαποθεμάτων**. Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[25] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία
- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

[25] Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.

- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας

5.3.6.11 MMELBA22304CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ᾽ έτος)
- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

5.3.6.12 MMELBA22304CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

5.3.6.13 MMELBA22304CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και Chrysophyceae δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το

μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη. Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εισβολικών ειδών, θα προσδιορίσει τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων κ.α.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Τέλος αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

5.3.6.14 MMELBA22304CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

Η κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Πυρκαγιών στην ΠΠ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου δράσης, το οποίο θα εξασφαλίζει την αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα, άμεση απόκριση και αποκατάσταση.

Η εφαρμογή του σχεδίου προϋποθέτει τη στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, **καθώς και των εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας**. Η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και η αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πρόληψη, μέσω της τακτικής απομάκρυνσης **ξηρής βιομάζας**, της δημιουργίας και συντήρησης **αντιπυρικών ζωνών**, καθώς και της **διασφάλισης προσβασιμότητας σε κρίσιμα σημεία υδροληψίας**. Παράλληλα, η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως συστημάτων παρακολούθησης, καμερών θερμικής απεικόνισης και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης και άμεσης παρέμβασης σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Το σχέδιο οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει διαδικασίες επιχειρησιακής κινητοποίησης, συντονισμού πυροσβεστικών δυνάμεων και, όπου απαιτείται, ασφαλούς εκκένωσης κατοικημένων περιοχών. Μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοσθέντων μέτρων και επικαιροποίηση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραμένει προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες και συνθήκες.

Η υλοποίηση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδίου θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα των τοπικών αρχών, θα προστατεύσει το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου και θα συμβάλει καθοριστικά στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της ασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Για τη δημιουργία του Σχεδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0), οι οικείες Πυροσβεστικές Διατάξεις της Περιφερειακής Διοίκησης Ιονίων Νήσων και ο Ν.4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου, απαιτείται:

1. **Καταγραφή και αξιολόγηση κινδύνων** – χαρτογράφηση των ευπαθών περιοχών, των δασικών εκτάσεων και των σημείων υψηλής επικινδυνότητας.
2. **Σύνταξη σχετικού σχεδίου διαχείρισης ξηρής βιομάζας**. Ενεργή διαχείριση της δασικής βλάστησης με στόχο την στοχευμένη μείωση της βιομάζας. Προσδιορισμός αναγκών σε εποχιακό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών πρόληψης πυρκαγιών με ευθύνες απομάκρυνσης της ξηρής βιομάζας
3. **Καθορισμός αρμοδιοτήτων και συντονισμού** – σαφής ορισμός του ρόλου κάθε εμπλεκόμενου φορέα (Πυροσβεστική, Δήμος, Περιφέρεια, Δασαρχείο, Εθελοντικές ομάδες).
4. **Οργάνωση δράσεων πρόληψης** – καθαρισμός βλάστησης, δημιουργία και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, έλεγχος προσβασιμότητας και υποδομών ύδρευσης.

5. **Εκπαίδευση και συμμετοχή πολιτών** – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και ενεργοποίηση εθελοντών για εποπτεία και έγκαιρη ειδοποίηση.
6. **Απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και τεχνολογίας** – χρήση drones, καμερών θερμικής απεικόνισης, και συστημάτων παρακολούθησης για έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών.
7. **Καθορισμός σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης** – διαδικασίες κινητοποίησης δυνάμεων, εκκένωσης περιοχών και συντονισμού επιχειρήσεων κατάσβεσης.
8. **Αποτίμηση και αναθεώρηση** – μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου και προσαρμογή όπου χρειάζεται.

5.3.6.15 MMELBA22304CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του Αμβρακικού και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265**[26]**, «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας**»[27], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1 Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis*

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2. Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις

[26] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[27] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

Δράση 3 Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας. Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

1. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.

   Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).

   Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.

2. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον μηνιαίο επίπεδο, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

5.3.6.16 MMELBA22304CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus

Ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι η μεσογειακή φώκια συνήθιζε στο παρελθόν να χρησιμοποιεί και ανοικτές παραλίες για να εκπληρώσει τις βασικές της βιολογικές ανάγκες, όπως η ξεκούραση και κυρίως η αναπαραγωγή. Ωστόσο, η συνεχής ενόχληση και κατά περιόδους το έντονο κυνήγι από τον άνθρωπο θεωρείται ότι είναι οι κύριοι παράγοντες που ώθησαν το είδος στην αποκλειστική χρήση θαλασσινών σπηλιών (που έχει επικρατήσει να αποκαλούνται «καταφύγια») για ξεκούραση και κυρίως για αναπαραγωγή σε όλο το εύρος της σημερινής κατανομής του. Αν και φαίνεται ότι η προσαρμογή του είδους στην αποκλειστική χρήση σπηλιών είναι αυτή που εξασφάλισε τη μέχρι σήμερα διατήρησή του στο πέρασμα των αιώνων, οι σπηλιές ως θέσεις αναπαραγωγής θεωρείται ότι έχουν σημαντικά μειονεκτήματα όσον αφορά στην αναπαραγωγική επιτυχία. Σε πολλές περιπτώσεις (ειδικά στο τέλος του φθινοπώρου και στις αρχές του χειμώνα) σφοδρές θαλασσοταραχές προσβάλουν με ένταση το εσωτερικό των σπηλαίων με αποτέλεσμα πολλά νεογέννητα να χάνουν την ζωή τους, είτε από τραυματισμούς στα βράχια είτε από πνιγμό ή και από ασιτία στην περίπτωση που παρασυρθούν από τον έντονο κυματισμό έξω από τη σπηλιά και χάσουν την επαφή με τη μητέρα τους (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη μεσογειακή φώκια, 2024).

Η **αύξηση ή διατήρηση του στεγνού τμήματος των παράκτιων θαλάσσιων σπηλαίων** συνιστά μία από τις πλέον κρίσιμες διαχειριστικές δράσεις για την επιβίωση της ***Monachus monachus***, καθώς η οικολογία του είδους είναι στενά συνδεδεμένη με τη χωρική και λειτουργική επάρκεια αυτών των ενδιαιτημάτων. Η μεσογειακή φώκια επιλέγει σπηλιές με πρόσβαση από τη θάλασσα και παρουσία ενός εσωτερικού, φυσικού «αιγιαλού» — μίας ξηρής, μη κατακλυζόμενης από το κύμα επιφάνειας — την οποία χρησιμοποιεί για ανάπαυση, γέννα και ανατροφή των νεογνών της (Adamantopoulou et al., 1999·, Karamanlidis, A 2024).). Το στοιχείο αυτό αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό του αναπαραγωγικού βιοτόπου του είδους, καθώς τα νεογνά δεν είναι σε θέση να κολυμπήσουν τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους και είναι ευάλωτα σε κατακλυσμό από έντονο κυματισμό ή ανύψωση της στάθμης του νερού (Dendrinos et al., 2007).

Οι πιέσεις που δέχονται οι παράκτιες σπηλιές — τόσο φυσικές, όπως η παράκτια διάβρωση και οι μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης λόγω κλιματικής αλλαγής, όσο και ανθρωπογενείς, όπως η ανεξέλεγκτη τουριστική πρόσβαση, η παράνομη αλιευτική δραστηριότητα, η χρήση σκαφών και η υποθαλάσσια επέμβαση — μπορούν να τροποποιήσουν την εσωτερική μορφολογία τους, μειώνοντας ή εξαλείφοντας τον στεγνό χώρο (Karamanlidis & Dendrinos, 2015). Η απώλεια ή η συρρίκνωση αυτής της ζώνης οδηγεί σε αποτυχία αναπαραγωγής, εγκατάλειψη των σπηλαίων και τελικά σε τοπική υποβάθμιση του πληθυσμού, δεδομένης της ισχυρής χωροκρατικότητας και χαμηλής ανεκτικότητας της φώκιας σε διαταραχές (Dendrinos et al., 2007).

Η διαχειριστική παρέμβαση που στοχεύει στη **διατήρηση ή αύξηση του στεγνού τμήματος,** εστιάζει στην εξασφάλιση επαρκούς, ασφαλούς επιφάνειας εντός της σπηλιάς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απομάκρυνσης φερτών υλικών, της αποκατάστασης φυσιογραφικών χαρακτηριστικών που έχουν τροποποιηθεί, της αποτροπής ανθρωπογενών παρεμβάσεων και, όπου απαιτείται, της εφαρμογής τεχνικών μικρής κλίμακας για τη σταθεροποίηση ή επέκταση της ξηράς ζώνης. Πρόκειται για ιδιαίτερα στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες προϋποθέτουν λεπτομερή γεωμορφολογική καταγραφή, υδροδυναμική μελέτη και μακροχρόνια παρακολούθηση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παρεμβάσεις δεν αλλοιώνουν τις φυσικές διεργασίες των οικοτόπων.

Η σημασία της δράσης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι τα ποσοστά θνησιμότητας νεογνών της ***Monachus monachus*** σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα και τη σταθερότητα του εσωτερικού στεγνού τμήματος των σπηλαίων. Επομένως, η διατήρηση αυτού του μικροενδιαιτήματος δεν αποτελεί απλώς μέτρο προστασίας χώρου, αλλά καθοριστικό παράγοντα για τη μακροπρόθεσμη επιβίωση ενός από τα πλέον απειλούμενα θαλάσσια θηλαστικά παγκοσμίως.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, θαλασσινές σπηλιές με συγκεκριμένη μορφολογία -υποσύνολο του οικότοπου 8330 αποτελούν κρίσιμης σημασίας ενδιαίτημα για την επιβίωση του είδους, καθώς είναι οι μόνοι χώροι που οι φώκιες χρησιμοποιούν (μέχρι σήμερα τουλάχιστον) για να γεννήσουν και να γαλουχήσουν τα μικρά τους. Ήδη το περιβάλλον αυτό θεωρείται ότι είναι μη ευνοϊκό καθώς φαίνεται ότι η χρήση του για αναπαραγωγή προκαλεί αυξημένη νεογνική θνησιμότητα. Η περαιτέρω υποβάθμιση αυτών των χώρων εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων αποτελεί ήδη σημαντική πίεση για το είδος. Η χρήση ενός υποβαθμισμένου ενδιαιτήματος πιστεύεται ότι έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική και αναπαραγωγική συμπεριφορά της μεσογειακής φώκιας. Οι ειδικοί θεωρούν ότι ο υποβαθμισμένος βιότοπος που χρησιμοποιείται σήμερα από τη μεσογειακή φώκια ίσως να μην είναι κατάλληλος για την επιβίωση του είδους και ότι η ανάκαμψη του πληθυσμού του είδους θα απαιτήσει τη μερική επιστροφή σε ανοιχτές παραλίες.

Η συσσώρευση απορριμμάτων μέσα στα σπήλαια αναπαραγωγής σε βαθμό που να περιορίζουν πολύ τον διαθέσιμο χερσαίο χώρο ή και να καθιστούν το σπήλαιο ακατάλληλο για χρήση αποτελεί επίσης σημαντική απειλή για το είδος.

Η **μείωση του διαθέσιμου χερσαίου χώρου** εντείνει επίσης την ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στα ενήλικα θηλυκά, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της νεογνικής θνησιμότητας.

Για την ΠΠ και σύμφωνα με το Μέτρο Μ2.1 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μεσογειακή φώκια προτείνεται η αξιολόγηση των καταφυγίων, που χρήζουν αποκατάστασης και η διενέργεια των απαραίτητων δράσεων επαναδιαμόρφωσης της εσωτερικής χερσαίας επιφάνειας των καταφυγίων, που έχουν αλλοιωθεί καταστραφεί εξαιτίας έντονων καιρικών φαινομένων ή άλλων παραγόντων. Συνολικά το μέτρο θα έχει ως στόχο:

- Κατάρτιση καταλόγου καταφυγίων της φώκιας *Monachus monachus* σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια
- Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλόλητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή.
- Διατύπωση προτάσεων για τυχόν αναγκαίο περιορισμό στην προσέγγιση σκαφών και τουριστών
- Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης
- Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση
- Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες στα κύρια αναπαραγωγικά καταφύγια. Οι κάμερες θα τοποθετηθούν σε στρατηγικά επιλεγμένα για την καλύτερη δυνατή κάλυψη του χερσαίου χώρου των σπηλαίων που χρησιμοποιούν τα ζώα για ξεκούραση και αναπαραγωγή.

Το Μέτρο αυτό προβλέπεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» : αποκατάσταση ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων.

5.3.6.17 MMELBA22304CS0401 *Centaurea paxorum* - Δράσεις διατήρησης

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εφαρμοστεί συγκεκριμένα και θεσμοθετημένα μέτρα επιτόπιας (in situ) προστασίας για τη *Centaurea paxorum*. Ωστόσο, προτείνονται ως κρίσιμες οι ακόλουθες δράσεις διατήρησης:

- η αυστηρή αποφυγή μεταβολών στη δομή της φυσικής βλάστησης,
- η ελεγχόμενη διαχείριση της ξυλώδους βλάστησης με στόχο τη διατήρηση ανοιχτών, ηλιόλουστων μικροενδιαιτημάτων, ιδίως κοντά στον αιγιαλό,
- η αποφυγή κάθε καταστρεπτικής δραστηριότητας (κατασκευαστικά έργα, εκβραχισμοί, επιχωματώσεις) στα γνωστά ενδιαιτήματα των υποπληθυσμών,
- η τοποθέτηση **σήμανσης/πινακίδων στις θέσεις εμφάνισης** με απαγόρευση συλλογής βοτανικού υλικού
- η παρακολούθηση των φυτικών ατόμων, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας, ώστε να τεκμηριώνεται η πληθυσμιακή δυναμική του είδους σε μακροπρόθεσμη βάση. Για την παρακολούθηση της κατάστασης του ενδιαιτήματος (ΤΟ 1240) και του πληθυσμού *Centaurea paxorum* απαιτείται η χρήση drone.

Παράλληλα με τα μέτρα in situ, έχουν ήδη υλοποιηθεί σημαντικές δράσεις ex situ διατήρησης. Συγκεκριμένα, ζωντανά φυτά και γενετικό υλικό (αχαίνια) από τρεις υποπληθυσμούς της *C. paxorum* έχουν συλλεχθεί και καλλιεργούνται στο Βαλκανικό Βοτανικό Κήπο Κρουσσίων, συμβάλλοντας στη διασφάλιση του γενετικού αποθέματος του είδους (Γεωργιάδης & Κρίγκας, 2009).

Νεότερες μελέτες έχουν ενισχύσει περαιτέρω τις δυνατότητες διατήρησης του είδους. Η ανάπτυξη πρωτοκόλλων μικροπολλαπλασιασμού *in vitro* κατέδειξε ότι είναι δυνατή η επιτυχής και ταχεία αναγέννηση της *C. paxorum* από κορυφές βλαστών, χωρίς την καταστροφή των φυσικών πληθυσμών. Οι τεχνικές αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν σε μελλοντικά προγράμματα αποκατάστασης, διατήρησης γενετικού υλικού και ενδεχόμενης επανεισαγωγής του είδους στο φυσικό περιβάλλον (Sarropoulou & Maloupa, 2020).

Επιπλέον, η επιτυχής αγενής (φυτική) αναπαραγωγή της *C. paxorum*, με υψηλά ποσοστά ριζοβολίας, παρέχει αξιόπιστα εργαλεία για την υποστήριξη της ex situ διατήρησης και της βιώσιμης αξιοποίησης του είδους, χωρίς πρόσθετη πίεση στους φυσικούς πληθυσμούς (Sarropoulou & Maloupa, 2019). Ο συνδυασμός επιτόπιων μέτρων προστασίας, συστηματικής παρακολούθησης και σύγχρονων τεχνικών πολλαπλασιασμού αποτελεί τη βέλτιστη στρατηγική για τη μακροχρόνια διατήρηση της *Centaurea paxorum*, ενός φυτικού είδους ιδιαίτερης οικολογικής, βιογεωγραφικής και ενδεχόμενης φαρμακευτικής αξίας.

Προτείνεται η διεύρυνση της δράσης ex situ διατήρησης με νέες συλλογές σπερμάτων από όλους τους υποπληθυσμούς, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες και με βάση την καρποφορία του είδους. Η συλλογή θα γίνει σε φάση πλήρους ωρίμανσης των καρπών, από όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας, και υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό που αφαιρείται δεν επηρεάζει την ικανότητα φυσικής αναγέννησης του πληθυσμού. Οι Menges et al. 2004 συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο.

Εντός της ΕΖΔ GR2230004 προτείνεται η παρακολούθηση της *Centaurea paxorum*. Ωστόσο, το πρόγραμμα παρακολούθησης του είδους θα πρέπει να περιλαμβάνει και τους τρεις (3) γνωστούς υποπληθυσμούς του είδους σε Παξούς, Αντιπαξούς και Κέρκυρα (Constantinidis 2024), για κάθε έναν

από τους οποίους θα πρέπει να περιλαμβάνει τις βασικές παραμέτρους παρακολούθησης που αναφέρθηκαν και για την *Arenaria leucadia στην σΠΠΒ Λευκάδας (βλ. παράγραφο 5.3.3.25)*. Καταλληλότερη περίοδος για την παρακολούθηση του είδους και την καταγραφή των αναπαραγωγικά ώριμων ατόμων είναι το διάστημα: τέλη Απριλίου-Ιούνιος.

Συχνότητα παρακολούθησης.

Κάθε 2-3 έτη.

Κόστος παρακολούθησης

Το ετήσιο κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 15.000 ευρώ. Στην 5ετία εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνει δύο φορές, επομένως το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 30.000 ευρώ.

5.3.6.18 MMELBA22304CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,

- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

5.3.6.19 MMELBA22304CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ.
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ
- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025)

5.3.6.20 MMELBA22304CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των

ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis*).

- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας
- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. χελώνες, δελφίνια)
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025)

5.3.6.21 MMELBA22304CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον τουριστικό τομέα και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.
- Ενημέρωση για τα είδη θηλαστικών που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες, και στην ΠΠ ειδικότερα, τις επιπτώσεις του θαλάσσιου θορύβου και τις πρακτικές ασφαλούς προσέγγισης.

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)

- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ.

Στοχευμένη κατάρτιση

Απασχολούμενοι σε σκαφών αναψυχής και ιστιοφόρων και παρατήρησης θαλάσσιων ειδών:

- ασφαλής απεγκλωβισμός κητωδών από αλιευτικά εργαλεία
- ταχύτητα πλεύσης, τήρηση αποστάσεων και αποφυγή προσέγγισης σε κρίσιμες περιοχές
- κώδικές ορθής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων ειδών
- ενημέρωση για τις επιπτώσεις της αγκυροβολίας σκαφών αναψυχής στο ενδιαίτημα της πίννας (*Pinna nobilis*) και τα λιβάδια Ποσειδωνίας

Απασχολούμενοι στο φυσιολατρικό τουρισμό και στην αξιοποίηση σπηλαίων:

- τη φυσική ιστορία και την οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- τη νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις
- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)
- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Πιστοποιήσεις και κώδικες δεοντολογίας για σκάφη αναψυχής

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

5.3.6.22 MMELBA22304CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

- **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

    - AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

- AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

- AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

- AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

• **AGRO 12** «Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 1ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται στην ποιότητα των ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά

χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 2ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά. Η ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της πιστοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει και την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού (αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας, αλιευτικού, καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού κλπ.) και παρακολούθησης θαλάσσιων ειδών.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.6.23 MMELBA22304CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα

- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.6.24 MMELBA22304CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιείας χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά — για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας — με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

5.3.6.25 MMELBA22304CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η ΠΠ καλύπτει γεωγραφικά πολύ μεγάλη θαλάσσια έκταση και εμφανίζει σημαντικές ετερογενείς πιέσεις.

Οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και τα μηχανοκίνητα αθλήματα επίσης ελλοχεύουν μεγάλους κινδύνους για τα είδη της υδρόβιας πανίδας και ειδικά για την θαλάσσια χελώνα.

Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία, Δασαρχείο/ θηροφυλακή, κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης της χερσαίας περιοχής
- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού

- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις

νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

5.3.6.26 MMELBA22304MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι θαλάσσιοι ΤΟ εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένοι. Εντός ΠΠ απαιτείται η χαρτογράφηση των ακόλουθων ΤΟ: **1110, 1120, 1170 και 8330** και η συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[28] Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2).

Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες 2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του.

[28] *Επισημαίνεται ότι*
- *η Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*

προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»

Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α) καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.Επισημαίνεται ότι στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνεται **Χαρτογράφηση θαλάσσιων τύπων οικοτόπων** (1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180, 8330) και δημιουργία υποδομής χωρικών δεδομένων που θα απεικονίζει με ακρίβεια τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων εντός των θαλασσίων τμημάτων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων περιλαμβάνεται η ακριβής **χαρτογράφηση λιβαδιών Ποσειδωνίας (κλίμακα 1:1.000)** για την υποστήριξη δράσεων προστασίας και αποκατάστασης σε τουλάχιστον 3 πιεσμένους ΤΚΣ-ΕΖΔ.

5.3.6.27 MMELBA22205MB0102 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας

Απαιτείται η εκπόνηση Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας, που θα αφορά στη συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό του *Epinephelus marginatus* και το βαθμό διατήρησής του.

Ο Ροφός (*Epinephelus marginatus*) είναι ψάρι με ευρεία γεωγραφική κατανομή, το οποίο απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους. Το είδος έχει αποτελέσει εντατικό στόχο τόσο της ερασιτεχνικής όσο και της επαγγελματικής αλιείας, ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό/μεσογειακό τμήμα της εξάπλωσής του, για εκατοντάδες χρόνια. Ως αποτέλεσμα, ο πληθυσμός του έχει μειωθεί σημαντικά σε ορισμένες περιοχές, ενώ πλέον αλιεύονται ολοένα και συχνότερα άτομα που δεν έχουν φτάσει σε ώριμο στάδιο. Το είδος χαρακτηρίζεται ως Τρωτό σύμφωνα με το «Κόκκινο Βιβλίο» του Οργανισμού IUCN (Pollard D., et al., 2018). Είναι είδος μεγάλης οικονομικής σημασίας προστατεύεται από τις συνθήκες της Βέρνης και της Βαρκελώνης. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, επιτρέπεται η αλιεία ροφών με ελάχιστο μέγεθος 45cm.

Στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ο ροφός χρησιμοποιείται ως «είδος αναφοράς» για την κατάσταση των βραχωδών ενδιαιτημάτων και την επίδραση της αλιείας. Στη Ζάκυνθο υπάρχει επίσης ειδική μελέτη για είδη σκληρού υποστρώματος (Kytinou et al., 2012), όπου ο ροφός συμπεριλαμβάνεται στα είδη ενδιαφέροντος και αναλύονται διαφορές στην «κατάληψη» μεταξύ διαφορετικών τύπων βραχώδους υποστρώματος και ζωνών προστασίας μέσα στο Πάρκο. Η

εργασία αυτή δείχνει ότι ο ροφός είναι μεν παρών, αλλά η κατανομή του εξαρτάται έντονα από τον τύπο βραχώδους ενδιαιτήματος και το επίπεδο προστασίας.

Σημαντική για τη διαχείριση του είδους είναι η μελέτη των Dimitriadis et al. (2018) στο ΕΘΠ Ζακύνθου, η οποία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της εποχικής ζώνης πλήρους απαγόρευσης σε σχέση με τις υπόλοιπες ζώνες πολλαπλών χρήσεων. Ο ροφός περιλαμβάνεται στους μεγάλους θηρευτές/στόχους, και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ζώνες χωρίς αλιεία η βιομάζα και το μέγεθος μεγάλων βενθικών ειδών (μεταξύ των οποίων και *E. marginatus*) είναι αυξημένα σε σχέση με αλιευόμενες περιοχές, κάτι που υποδεικνύει ότι η στοχευμένη χωρική/χρονική προστασία μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη του πληθυσμού.

Σε επίπεδο τεχνητών υφάλων, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ/HCMR) έχει αναπτύξει και δοκιμάσει στη θαλάσσια περιοχή της Κρήτης μια σειρά από τεχνητές κατασκευές-καταφύγια (artificial shelters / "recreational diving oasis") για βενθικά ψάρια. Στο πλαίσιο αυτών των πειραμάτων, ο ροφός χρησιμοποιήθηκε ως χαρακτηριστικό είδος-στόχος: καταγράφηκε εγκατάσταση ατόμων *E. marginatus* σε κοιλότητες των τεχνητών δομών λίγες μόνο εβδομάδες μετά την πόντιση, γεγονός που δείχνει την ικανότητα του είδους να αποικίζει νέους βραχώδεις όγκους όταν αυτοί λειτουργούν ως ασφαλές καταφύγιο.

Σε σχετική δημοσίευση, οι Androulakis et al. (2020) χρησιμοποίησαν υπολογιστική ρευστομηχανική (CFD) για τη μελέτη της υδροδυναμικής συμπεριφοράς αυτών των τεχνητών υφάλων στην Κρήτη και ανέφεραν ότι μέσα σε επτά εβδομάδες από την πόντιση καταγράφηκαν τα πρώτα άτομα *E. marginatus* εγκατεστημένα στις κοιλότητες του υφάλου. Αυτό προσφέρει σημαντική ένδειξη ότι η διαθεσιμότητα κατάλληλων καταφυγίων μπορεί να είναι κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας για τον ροφό και ότι στοχευμένες κατασκευές μπορούν να ενισχύσουν την τοπική αφθονία, υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχεται η αλιευτική πίεση.

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για της κατάστασης του πληθυσμού του *Epinephelus marginatus*, της αλιευτικής πίεσης που υφίσταται και της απόδοσης των μέτρων απαγόρευσης της ερασιτεχνικής αλιείας του.

5.3.6.28 MMELBA22304MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη θαλάσσιας πανίδας (*Chelonia mydas, Caretta caretta και Tursiops truncatus*) με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων.

5.3.6.29 MMELBA22304MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζεται ο οδηγός καλών πρακτικών για το σχεδιασμό έργων και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους βιότοπους αναπαραγωγής και τα θαλάσσια ενδιαιτήματα της *C. caretta*, που προβλέπεται να εκδοθεί βάσει του ΕΣΔ (ΦΕΚ 3678/Β/2021).

- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την

παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής. Απαγορεύονται οι εκχερσώσεις και οι εκβραχισμοί στις θέσεις εμφάνισης της *Centaurea paxorum*[29]

- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.

- Στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.6.30 MMELBA22304MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-62 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η πρόσβαση σε θαλάσσια σπήλαια δύναται να ρυθμίζεται βάσει των αποτελεσμάτων του Μέτρου «Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*»
- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.

---

[29] *Η περιοχή εξάπλωσης της C. paxorum συμπίπτει με μία από τις πλέον πολυσύχναστες τουριστικά ζώνες της χώρας (Παξοί–Αντίπαξοι), γεγονός που αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο υποβάθμισης ή απώλειας των ενδιαιτημάτων της. Οι γνωστοί υποπληθυσμοί του είδους αναπτύσσονται κυρίως σε παράκτια, βραχώδη και απόκρημνα ασβεστολιθικά υποστρώματα, συχνά κοντά στον αιγιαλό, τα οποία είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε επεμβάσεις μεγάλης κλίμακας, όπως οικοδομικά και τεχνικά έργα, διανοίξεις δρόμων ή παρεμβάσεις για τουριστικές υποδομές. Τέτοιου είδους δραστηριότητες θα μπορούσαν να επιφέρουν μη αναστρέψιμες μεταβολές στη δομή και τη λειτουργία των ενδιαιτημάτων, οδηγώντας σε άμεση καταστροφή ή κατακερματισμό των πληθυσμών του είδους (Γεωργιάδης & Κρίγκας, 2009).*

- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.
- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες κλπ).
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων. Απαγορεύεται ειδικά η συλλογή/συγκομιδή της *Centaurea paxorum*
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ
- Οι άδειες για την παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών χορηγούνται εφόσον εφαρμόζεται ο Κώδικας Καλής Πρακτικής: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*» (ΕΘΠΖ, LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST).
- Οι άδειες για την παρακολούθηση κητωδών θα χορηγούνται εφόσον εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εμπορική Παρακολούθηση Κητωδών στο Πλαίσιο της ACCOBAMS.

5.3.6.31 MMELBA22304MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της ταραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110).

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης τους προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[30].

[30] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.*
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της Ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

5.3.6.32 MMELBA22304MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του Μέτρου Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

5.3.6.33 MMELBA22304MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, *Posidonia oceanica* ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.

Ομοίως η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο *Pinna nobilis* και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου "Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας".

Στη ΖΔΟΕ-01 απαγορεύεται:

- η ερασιτεχνική αλιεία των ροφοειδών (*Epinephelus* spp) όλη την διάρκεια του έτους
- η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κ.λπ.)
- η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική)

5.3.6.34 MMELBA22304MB0306 Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

Για την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν με χρήση βιολογικών μεθόδων και ήπιων γεωργικών πρακτικών (μείωση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, βιολογικές καλλιέργειες κ.ά.) για το μετριασμό των επιπτώσεών τους στους τύπους οικοτόπων, στα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας και στα πτηνά που δραστηριοποιούνται στις αγροτικές εκτάσεις.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ακολουθούνται οι καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και πρακτικές στις οποίες περιλαμβάνονται τα στοιχεία διατήρησης του τοπίου, των φρακτών, της μη αλλοίωσης της μορφολογίας, της διατήρησης των δένδρων, του περιορισμού των εκχερσώσεων κ.α.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργειών θα πρέπει να προστατεύεται η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και να αποφεύγονται ενέργειες, που μπορεί να προκαλέσουν θανάτωση ειδών πανίδας.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών πάνω σε κλαδιά δένδρων

- Το κλάδεμα των ελαιώνων συνίσταται να μην πραγματοποιείται κατά τους μήνες Απρίλιο – Μάιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων στην αναπαραγωγική διαδικασία της ορνιθοπανίδας.

- Συνίσταται η διαχείριση της φυτομάζας και των κομμένων κλαδιών προς όφελος του οικοσυστήματος (π.χ. ενσωμάτωση κομμένων υγιών κλαδιών στο έδαφος για αύξηση οργανικής ουσίας, διατήρηση σωρών κομμένων κλαδιών).

- Η καύση για γεωργικούς σκοπούς θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία (π.χ. ασθένειες, αποφυγή διάδοσης ζιζανίων) η καύση θα πραγματοποιείται με αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας για την αποφυγή πυρκαγιάς, και ειδικότερα σε περιόδους που επικρατεί άπνοια και δεν καταγράφονται πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Η καύση θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλη θέση και υπό συνεχή επιτήρηση και εκτός της περιόδου αυξημένου κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.

- Απαγορεύεται η χρήση χωροκατακτητικών ξενικών φυτικών ειδών

Για τη διατήρηση των μικρών χαρακτηριστικών του τοπίου σε γεωργικές εκτάσεις, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων και καταφυγίων για τα είδη πανίδας συνίσταται:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως ξηρολιθιές, αναβαθμίδες, φυσικά πρανή και αναχώματα και προώθηση δράσεων για την αποκατάσταση αυτών. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.

- Η διατήρηση και αποκατάσταση της ποσότητας και της ποιότητας των φυτικών φρακτών και των περιοχών φυσικής βλάστησης που συνδέονται με αγροτεμάχια (π.χ. μεμονωμένα δένδρα, συστάδες δένδρων, θάμνοι κ.λπ.). Η κάλυψη κενών που δημιουργούνται στους φυτοφράκτες και η συμπλήρωση με φυτεύσεις να γίνεται κατά προτεραιότητα με χρήση τοπικών φυτικών ειδών, για τη δημιουργία ενιαίου δικτύου φυτοφρακτών.

- Η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων να αποφεύγεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας (Μάρτιος έως Ιούνιος).

- Η αποφυγή αλλαγής του αγροτικού τοπίου με σκοπό την ενοποίηση αγροτεμαχίων και την απομάκρυνση πράσινων υποδομών (φυτοφράχτες, πέτρινοι τοίχοι, πηγές, δέντρα κλπ.)

- Να αποφεύγεται η άροση του εδάφους στα ακαλλιέργητα περιθώρια μεταξύ των αγροτεμαχίων, τους φυτοφράχτες και τη φυσική βλάστηση των ρεματιών ή τα όρια των δασών με στόχο τη διατήρηση των δομικών στοιχείων του τοπίου τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ανοιχτών εκτάσεων στις καλλιέργειες, των ακαλλιέργητων και ασυγκόμιστων ορίων των καλλιεργειών, των διάσπαρτων δένδρων στα όρια και εντός των καλλιεργειών και των φυτοφρακτών.

Για την αύξηση της αγροτικής βιοποικιλότητας με σκοπό τη βελτίωση/διατήρηση ειδών:

- Επιτρέπονται μεταβολές στα γεωργικά συστήματα και πρακτικές, εφόσον είναι συμβατά με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών, εξυπηρετούν την άσκηση των δραστηριοτήτων και είναι συμβατές με την ισχύουσα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).

- Επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα λαμβάνει κατ' ελάχιστο υπόψη:

  - Την καταλληλότητα και προσαρμοστικότητα των επιμέρους καλλιεργειών στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.
  - Την προώθηση παραδοσιακής γεωργίας και πρακτικών συμβατών με την προστατευόμενη περιοχή
  - Τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιεργειών και την αποφυγή υπεράντλησης των υπόγειων υδροφορέων.
  - Την ισχύουσα ΚΑΠ
  - Τη συμβατότητα με τη διατήρηση των ειδών πανίδας της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις των πολύ σημαντικών ειδών.
  - Τη διασφάλιση της μωσαϊκότητας των καλλιεργειών.

Για την προστασία από την κατεργασία του εδάφους με μηχανικές μεθόδους και την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων στη δομή του εδάφους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας:

- Οι ενέργειες κατεργασίας του εδάφους με μηχανικές μεθόδους θα πρέπει να αποφεύγονται ή να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες (π.χ. χαλάρωση συνεκτικού εδάφους).

- Στην περίπτωση που χρειαστεί κατεργασία του εδάφους θα πρέπει να προτιμώνται μηχανήματα κατεργασίας ελαφρού τύπου και να επιλέγεται μικρό βάθος κατεργασίας.

- Πριν τη χρήση μηχανικής μεθόδου προτείνεται να πραγματοποιηθούν ενέργειες εκφοβισμού (π.χ. διάσχιση με τα πόδια) ώστε να απομακρυνθούν από το χώρο τα είδη πανίδας και να αποφευχθεί η θανάτωσή τους.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών ειδών πανίδας που εντοπίζονται εντός του χωραφιού.

- Το φρεζάρισμα την άνοιξη προτείνεται να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται στο απολύτως αναγκαίο, για την προστασία της αναπαραγωγής φάσης των σημαντικών ειδών πανίδας.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση λιπασμάτων:

- Θα πρέπει να προτιμάται η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, κοπριάς, κομπόστας ή χλωρής λίπανσης, ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των υδάτων.

- Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποφυγή υπερλίπανσης (π.χ. να έχουν προηγηθεί αναλύσεις εδάφους ή να χρησιμοποιηθούν νέες τεχνολογίες).

- Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από ρυάκια, όχθες ποταμών και λιμνών και ενός μέτρου από κανάλια άρδευσης, στράγγισης, πηγάδια και γεωτρήσεις.

- Η προετοιμασία της λίπανσης πρέπει να πραγματοποιείται σε επιφάνεια που αποτρέπει τη γρήγορη διείσδυση στο έδαφος και σε ικανή απόσταση από υδάτινη επιφάνεια.

- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων προβλέπονται τα εξής:

- Η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία. Στους ελαιώνες προτείνεται η διατήρηση τμημάτων χωρίς εφαρμογή φυτοπροστατευτικών κατά την άνοιξη (αναπαραγωγική περίοδος ειδών πανίδας).

- Όπου αυτό είναι εφικτό συνίσταται η χρήση κοκκωδών σκευασμάτων.

- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των σκευασμάτων και οι απαιτούμενες ποσότητες.

- Κατά την εφαρμογή θα πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση στις πλευρές μονοπατιών, τις πλαγιές και τις παρυφές δασών.

- Πριν την εφαρμογή θα πρέπει να ελέγχεται η καλή κατάσταση και οι ρυθμίσεις των μηχανημάτων διασποράς, ψεκαστικών και κοκκοδιανομέων.

- Να αποφεύγεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σε έντονες καιρικές συνθήκες (βροχή, ισχυροί άνεμοι, έντονη ηλιοφάνεια) και σε ημέρες με μεγάλη υγρασία.

- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία των υδατικών πόρων για αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα προβλέπονται τα εξής:

- Δεν επιτρέπεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι το όριο των υδάτινων σωμάτων και η καταστροφή των όχθεων

- Δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητες που επηρεάζουν τη μόνιμη ή παροδική ροή νερού (ποτάμια και ρυάκια) που εφάπτεται στα αγροτεμάχια, όπως μπάζωμα ή εκτροπή.

- Δεν επιτρέπεται η επιχωμάτωση μικρών ελών και συλλογών νερών.

Θα πρέπει να προστατεύεται η βλάστηση που συνδέεται με μικρά εποχικά υδατορεύματα. Θα πρέπει να διατηρείται η μέγιστη δυνατή βλάστηση πλευρικά, κατά μήκος της ροής του νερού.

5.3.6.35 MMELBA22304MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η μελισσοκομία, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Για την τοποθέτηση των κυψελών θα πρέπει να τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις. Προτείνεται η αναζήτηση θέσεων χωρίς βλάστηση (π.χ. οικόπεδα, ξέφωτα).
- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που οδηγεί σε καταστροφή της φυσικής βλάστησης, καθώς και η καταστροφή τυχόν φωλιών ειδών πανίδας.
- Κάθε κυψέλη ή ικανός αριθμός αυτών πρέπει να σημαίνεται σε εμφανές σημείο και ευανάγνωστα με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.
- Οι κυψέλες πρέπει να συντηρούνται και να αποτραπεί η διαρροή του μελιού. Ο εξοπλισμός πρέπει να διατηρείται καθαρός και σε καλή κατάσταση.
- Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται καλές πρακτικές μελισσοκομίας.
- Κατά την παύση της δραστηριότητας σε κάποια θέση, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να απομακρύνονται με ευθύνη του μελισσοκόμου και να παραμένει ο χώρος καθαρός.
- Το κάπνισμα κυψελών, οι οποίες εντοπίζονται μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τις παρυφές των δασών επιτρέπεται:

  Α) εφόσον η ελάχιστη απόσταση του χώρου εγκατάστασης των κυψελών από δέντρα και θάμνους είναι τουλάχιστον 10 μέτρα

  Β) Στον χώρο των κυψελών διατηρείται ικανή ποσότητα νερού (τουλάχιστον 200 λίτρα νερού).

- Το κάπνισμα μελισσιών που απαντώνται σε κορμούς δέντρων, επιτρέπεται εκτός αντιπυρικής περιόδου, μόνον εφόσον επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες, έχουν ληφθεί τα προληπτικά μέτρα της προηγουμένης παραγράφου και έχει ενημερωθεί η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία για τον χρόνο της ενέργειας του καπνίσματος.

- Κατά την αντιπυρική περίοδο επιτρέπεται το κάπνισμα των μελισσών μόνο μέχρι τη 12η μεσημβρινή και εφόσον ο δείκτης επικινδυνότητας της περιοχής είναι 1 (μικρή) ή 2 (μέση). Σε κάθε περίπτωση ακολουθούνται οι ειδικότερες Πυροσβεστικές Διατάξεις και Οδηγίες της Πολιτικής Προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς.
- Προτείνεται να ακολουθούνται οι οδηγίες – καλές πρακτικές για την πρόληψη πυρκαγιών όπως αυτές εκδόθηκαν στα πλαίσια του ερευνητικού έργου «Συμβολή στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με τη μεθοδολογία INCA» (ΥΠΕΝ- Πράσινο Ταμείο- ΕΛΓΟ Δήμητρα). Πληροφορίες: https://dasarxeio.com/2018/07/08/56085/

5.3.6.36 MMELBA22304MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST "Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης: Υποδειγματικές Δράσεις στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου" (2001-2004) συντάχθηκε Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*». Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες για μη οχλούσα παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας. Ειδικότερα, αναφέρεται στην απόσταση προσέγγισης, τον επιτρεπόμενο χρόνο συνεχούς παρατήρησης κάθε ατόμου, την ταχύτητα του σκάφους κατά την παρατήρηση και το μέγιστο αριθμό σκαφών, τις περιόδους παρατήρησης κατά τη διάρκεια της ημέρας κ.λπ.

Ο Κώδικας αυτός καθίσταται υποχρεωτικός εντός ΠΠ για την παρατήρηση των θαλάσσιων χελωνών (*Chelonia mydas* και *Caretta caretta*).

5.3.6.37 MMELBA22304MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις, που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.

5.3.7 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

5.3.7.1 MMELBA22310CE0101 Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων

Η χωροθέτηση των υδατοδρομίων να γίνεται κατόπιν ΕΟΑ. Κατά την αδειοδότηση των υδατοδρομίων θα οριστούν σαφείς διάδρομοι μετακίνησης των αεροσκαφών για την αποτροπή της όχλησης στις βραχονησίδες και στις βραχώδεις ακτές των νησιών όπου υπάρχουν αποικίες σημαντικών ειδών.

Η λειτουργία των υδατοδρομίων αφορά μόνο τη μεταφορά από νησί σε νησί και όχι την περιήγηση για τουριστικούς σκοπούς.

Η έκταση, που θα καταλαμβάνουν και ο αριθμός των υδροπλάνων που θα διακινούνται ή που θα σταθμεύουν, να είναι περιορισμένος στο ελάχιστο δυνατό.

5.3.7.2 MMELBA22310CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των

οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος

αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων,** τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών και των πλοιαρίων αναψυχής.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων
- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή
- την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη

δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.

- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.
- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού, καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

- **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης σημαντικών ειδών υδρόβιας πανίδας, όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

1. Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.
2. Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
3. Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
4. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
5. Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

5.3.7.3 MMELBA22310CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβολημένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση

της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12] σε ΠΠ. Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια περισσότερων σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας και τουρισμού.

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της *Pinna nobilis*: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, μεταφορά υγιών ατόμων της *Pinna nobilis* σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού"

"17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120* από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση"

5.3.7.4 MMELBA22310CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022Hardesty et al., 2021,).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή,

καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,
- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).
- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).

- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.
- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.
- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τους ΟΤΑ αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων
- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική
- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.
- Οι χερσαίοι καθαρισμοί δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων
- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με τους οικείους ΟΤΑ ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

5.3.7.5 MMELBA22310CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Προτείνεται η δημιουργία Σταθμών Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών στα νησιά Οθωνοί και Ερεικούσσα. Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει το Δήμου Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων.

5.3.7.6 MMELBA22310CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από **την αλιευτική μελέτη για την εκτίμηση της κατάστασης ιχθυαποθεμάτων**. Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[31] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία
- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας

5.3.7.7 MMELBA22310CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ' έτος)
- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

[31] *Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.*

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

5.3.7.8 MMELBA22310CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

5.3.7.9 MMELBA22310CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα (Barboutis et al, 2023), από την ελληνική επικράτεια περνά κάθε άνοιξη περίπου 1 στα 6 Τρυγόνια της Ευρώπης, καθιστώντας τη χώρα μας κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για όσα πουλιά του είδους ταξιδεύουν στον ανατολικό μεταναστευτικό διάδρομο. Αυτό προκύπτει από δημοσίευση, που βασίστηκε σε δεδομένα του Ορνιθολογικού Σταθμού Αντικυθήρων και τα οποία επιβεβαιώνουν πως η Ελλάδα, εκτός από σημαντικό πέρασμα, αποτελεί και κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για το παγκοσμίως απειλούμενο είδος. Έχοντας διασχίσει την έρημο Σαχάρα και τη Μεσόγειο Θάλασσα, το είδος φτάνει καταπονημένο σε νησιωτικές και παράκτιες περιοχές της ελληνικής επικράτειας όπου, σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, σταματά για ξεκούραση και ανεφοδιασμό για διάστημα που μπορεί να φτάσει και τις τρεις εβδομάδες.

Σε αντίθεση με τον Δυτικό Διάδρομο, τα τρυγόνια που ακολουθούν τη διαδρομή μέσω Ελλάδας κατά την εαρινή μετανάστευση δεν πραγματοποιούν ενδιάμεση στάση στη Βόρεια Αφρική για ανεφοδιασμό ενεργειακών αποθεμάτων. Ως αποτέλεσμα, προσεγγίζουν τις ελληνικές ακτές με

αυξημένη ενεργειακή εξάντληση και μειωμένη φυσιολογική εφεδρεία, γεγονός που τα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτα σε ανθρωπογενείς πιέσεις, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης θήρευσης.

Δεκάδες χιλιάδες Τρυγόνια θανατώνονται παράνομα κάθε άνοιξη στην Ελλάδα, κυρίως στα Ιόνια νησιά και συγκεκριμένα σε Ζάκυνθο, Κέρκυρα, Παξούς, Αντίπαξους και στα Διαπόντια νησιά. Σύμφωνα με έρευνα της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ και του ΕΛΓΟ Δήμητρα, μόνο την άνοιξη του 2021 υπολογίζεται ότι σκοτώθηκαν παράνομα στα Ιόνια νησιά πάνω από 57.000 πουλιά με την πλειοψηφία να αφορά τρυγόνια (Astaras et al., 2023).

Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου θεσπίστηκαν το 2020 τα Τοπικά Σχέδια Δράσης (ΤΣΔ) στα Ιόνια νησιά, τα οποία προβλέπουν λήψη προσθέτων μέτρων για την καταπολέμηση της λαθροθηρίας (ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/32855/859/02-04-2020). Τα ΤΣΔ εφαρμόζονται έκτοτε σε ετήσια βάση. Την παρελθούσα εαρινή (από τις 10 Απριλίου έως τις 20 Μαΐου 2025) περίοδο τέθηκαν σε εφαρμογή με εγκύκλιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση της **εαρινής** λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά (ΑΔΑ: ΨΖΒΦ4653Π8-ΟΜΡ), οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν κυρίως:

- Στα νησιωτικά συμπλέγματα Κέρκυρας, Παξών και Αντίπαξων, Οθωνών-Μαθρακίου και
- Στις Στροφάδες και στη Ζάκυνθο.

Την ευθύνη του σχεδιασμού και του συντονισμού ανέλαβαν οι Διευθύνσεις Δασών Ζακύνθου και Κέρκυρας, σε συνεργασία με:

- την Ελληνική Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα,
- τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες (Γ' Κ.Ο.Π., Ε' Κ.Ο.Η.),
- τη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων του ΟΦΥΠΕΚΑ,
- και την Ιερά Μητρόπολη Ζακύνθου.

Τα μέτρα περιλάμβαναν τη δημιουργία περιπόλων με μικτά κλιμάκια, αποτελούμενα από δασοφύλακες, ιδιωτικούς φύλακες θήρας και αστυνομικά όργανα, με ενίσχυση από λιμενικά σκάφη και δημοτικά μέσα μεταφοράς για την κάλυψη των νησιωτικών περιοχών.

Η Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κλήθηκε να διασφαλίσει τη χρηματοδότηση της δράσης.

Είναι σημαντική η διαρκής εφαρμογή και ενίσχυση των Σχεδίων Δράσης με επιπλέον πόρους και προσωπικό.

5.3.7.10 MMELBA22310CG0402 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας

Τα Διαπόντια Νησιά αποτελούν κομβικό σημείο ανάμεσα στη Βαλκανική και την Ιταλική χερσόνησο και είσοδο για την Αδριατική θάλασσα. Η περιοχή είναι σημαντική ως πέρασμα για τη μετανάστευση, αλλά και για το φώλιασμα σημαντικών ειδών ορνιθοπανίδας.

Κατά το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα της άνοιξης σταθμεύουν για ξεκούραση δεκάδες είδη πουλιών. Στη μετανάστευση του φθινοπώρου πολλά αρπακτικά χρησιμοποιούν τα νησιά σαν φυσική γέφυρα προς το νότο. Ένα ακόμη στοιχείο για τη σημασία της περιοχής είναι η αποικία του Αρτέμη, καθώς λειτουργεί ως «γέφυρα», που συνδέει τα πουλιά από την Αδριατική και την κεντρική Μεσόγειο με τους ελληνικούς πληθυσμούς.

Προτείνεται η προμήθεια και εγκατάσταση δικτύου ηχοκαταγραφικών αισθητήρων, ώστε να λειτουργήσουν υποστηρικτικά στα ΤΣΔ αντιμετώπισης της λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά. Οι ακουστικοί αισθητήρες μπορούν και ανιχνεύουν σε πραγματικό χρόνο πυροβολισμούς, αυτοκίνητα κ.α. με τη χρήση μεθόδων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και Επαναλαμβανόμενων Μοτίβων. Αφού ο αλγόριθμος εντοπίσει ένα ηχητικό σήμα ενδιαφέροντος όπως για παράδειγμα πυροβολισμό, ενημερώνει μέσω ειδικών εφαρμογών, που θα διατεθούν στο προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας, της ΠΠ και της Θηροφυλακής. Η τοποθέτηση των αισθητήρων θα γίνει σε «στρατηγικά» σημεία υψηλού κινδύνου για λαθροθηρία και σε περιοχές όπου θα μπορούν να ελεγχθούν έγκαιρα συγκεκριμένοι δρόμοι και μονοπάτια για την ταυτοποίηση των δραστών. Στόχος του έργου είναι να αποτραπούν τα περιστατικά λαθροθηρίας στο μέλλον, καθιστώντας την δραστηριότητα αυτή επικίνδυνη για τους δυνητικούς παραβάτες.

Επισημαίνεται ότι **ηχοκαταγραφικοί αισθητήρες** είχαν τοποθετηθεί από την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE Against Bird Crime (LIFE17 GIE/NL/000599). Η σχετική εμπειρία που έχει αποκτηθεί μέσω του εν λόγω προγράμματος είναι σημαντική.

5.3.7.11 MMELBA22310CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και Chrysophyceae δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το

μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη. Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Στις Ελληνικές θάλασσες απαντούν περισσότερα από 250 εισβολικά είδη, ενώ στη θαλάσσια περιοχή του ΕΘΠΖ έχουν εντοπισθεί 4 είδη φυτικών οργανισμών (*Caulerpa racemosa, Ganonema farinosum, Lophocladia lallemandii και Halophila stipulacea*), 3 είδη ασπονδύλων (*Percnon gibbesi, Phallusia nigra, Pinctada radiata*) και 6 είδη ψαριών (*Siganus luridus, Enchelycore anatina, Sphoeroides pachygaster, Alepes djedaba, Lagocephalus sceleratus, Stephanolepis diaspros*).

Σύμφωνα με στοιχεία της Isea, που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης της ΕΠΜ, τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* που έχουν καταγραφεί στην περιοχή και δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120. Επιπλέον, το είδος *Halophila stipulacea* έχει καταγραφεί στην περιοχή σύμφωνα με τις επιτόπιες έρευνές της στην Άτοκο. Το Pterois miles έχει με επιβεβαιωμένη παρουσία στη Ν. Φορμίκουλα, και την ευρύτερη περιοχή. Συγκεκριμένα, το είδος καταγράφηκε τόσο κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας της iSea στο πλαίσιο του προγράμματος REPOSIDONIA, (2 άτομα του είδους, Οκτώβριος, 2022), ενώ επιπλέον η εξάπλωση του Pterois miles δείχνει ότι εκτείνεται σε ολόκληρο το Ανατολικό Ιόνιο Πέλαγος ((Dimitriadis et al., 2020, Kleitou et al., 2021)

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εισβολικών ειδών, θα προσδιορίσει τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων κ.α.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Τέλος αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

5.3.7.12 MMELBA22310CI0301 Έρευνα για χερσαία εισβολικά είδη- Εξάλειψη Τρωκτικών

Έχοντας εξελιχθεί σε περιβάλλοντα που απουσιάζουν οι χερσαίοι θηρευτές, όπως είναι οι ακατοίκητες νησίδες, πολλά θαλασσοπούλια δημιουργούν τις φωλιές τους σε εκτεθειμένες θέσεις. Τα πελαγικά είδη (Αρτέμης, Μύχος) χρησιμοποιούν τρύπες στο έδαφος και σε απότομες πλαγιές, ενώ οι γλάροι φτιάχνουν τις φωλιές τους απευθείας στο έδαφος.

Εισβλητικά είδη όπως οι αρουραίοι συνιστούν κρίσιμη απειλή για τα θαλασσοπούλια, καθώς «εισβάλλουν» στις αναπαραγωγικές τους αποικίες και θηρεύουν το μοναδικό αυγό ή το νεοσσό τους. Γι' αυτό και τα είδη που επηρεάζονται περισσότερο από τους αρουραίους είναι ο Αρτέμης, ο Μύχος, και ο Υδροβάτης, ενώ είδη όπως ο Αιγαιόγλαρος, ο Θαλασσοκόρακας και ο Μαυροπετρίτης επηρεάζονται σε μικρότερο βαθμό [https://ornithologiki.gr/el/oi-draseis-mas/politiki/pedia-drasis/149-thalassios-xoros/1956-thalassopoylia]

Εκτός από κίνδυνο για τα θαλασσοπούλια, οι αρουραίοι μπορούν να αλλάξουν δραματικά και ανεπιστρεπτί ακόμα και τη μορφολογία των νησίδων, καθώς τρέφονται και με ρίζες φυτών, ενδημικά φυτά, ασπόνδυλα, ερπετά, ενώ μπορεί συχνά να είναι και φορείς ασθενειών.

Οι δράσεις εξάλειψης έχουν αποδειχθεί παγκοσμίως ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης για τον μετριασμό των επιπτώσεων των εισβλητικών ειδών και κατ' επέκταση για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της οικολογικής ισορροπίας των απομονωμένων ακατοίκητων νησιών και νησίδων που απειλούνται από αυτά. Αποτίμηση των διαφόρων μεθόδων που έχουν εφαρμοστεί έγινε πρόσφατα από τους Greetham et al. 2022, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982).

Προτείνεται η διενέργεια εξορμήσεων εξάλειψης τρωκτικών σε νησίδες της ΠΠ κατόπιν Μελέτης Προτεραιοποίησης αξιοποιώντας τη σχετική εμπειρία που έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο παρόμοιων προγραμμάτων LIFE.

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία έχει πραγματοποιήσει δράσεις εξάλειψης σε πάνω από 40 νησίδες στο Αιγαίο, στο πλαίσιο Προγραμμάτων LIFE (LIFE για τη βιοποικιλότητα της Σκύρου, LIFE Andros, LIFE El ClimA, LIFE για τα Θαλασσοπούλια, LIFE PanPuffinus!, LIFE Mare Natura κ.ά.).

Αναφέρεται ότι η εξάλειψη και ο έλεγχος πληθυσμών αρουραίων περιλαμβάνεται στο *Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» στα Ιόνια Νησιά και συγκεκριμένα στο* πλαίσιο δράσεων προστασίας των ενδιαιτημάτων φωλεοποίησης των θαλασσοπουλιών (*Larus*

audouinii, Phalacrocorax aristotelis desmarestii, Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan, Hydrobates pelagicus) και του *Falco eleonorae*.

5.3.7.13 MMELBA22310CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του Αμβρακικού και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA -**

LIFE20 NAT/ES/001265[32]**, «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας**»[33], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1 Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis*

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2. Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

[32] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[33] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

Δράση 3 Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας. Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

1. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.

   Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).

   Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.

2. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον μηνιαίο επίπεδο, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

5.3.7.14 MMELBA22310CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας

Η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία από τις πλέον αναγνωρισμένες πρακτικές διαχείρισης και ενίσχυσης των πληθυσμών θαλασσοπουλιών, ιδιαίτερα σε είδη, τα οποία φωλιάζουν σε υπόγειες κοιλότητες ή δυσπρόσιτες βραχώδεις θέσεις. Η συγκεκριμένη προσέγγιση εφαρμόζεται διεθνώς ως εργαλείο αποκατάστασης και ενίσχυσης των συνθηκών αναπαραγωγής, ιδίως σε περιοχές όπου η διαθεσιμότητα ασφαλών και κατάλληλων φυσικών φωλεοτόπων έχει μειωθεί λόγω ανθρωπογενών πιέσεων, διάβρωσης ή παρουσίας ξενικών θηρευτών (**Bourgeois & Vidal, 2007, Bourgeois et al, 2015**). Η εγκατάσταση τεχνητών φωλιών επιτρέπει την υποκατάσταση κατεστραμμένων ή υποβαθμισμένων φωλιών, αναδημιουργώντας τις μικροκλιματικές συνθήκες που απαιτούν τα θαλασσοπούλια για την αναπαραγωγή τους, ενώ παράλληλα περιορίζει τον κίνδυνο θήρευσης και ανθρώπινης όχλησης.

Η πρακτική αυτή έχει παρουσιαστεί ως ιδιαίτερα χρήσιμη για τη συστηματική παρακολούθηση των αποικιών, καθώς οι τεχνητές φωλιές διευκολύνουν την πρόσβαση των ερευνητών, τη δακτυλίωση, τη συλλογή βιολογικών δεδομένων και την παρατήρηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας χωρίς να διαταράσσεται το οικοσύστημα. Επιπλέον, τα τεχνητά καταφύγια επιτρέπουν την ελεγχόμενη διαχείριση παραμέτρων όπως η υγρασία, η θερμοκρασία και ο προσανατολισμός, οι οποίες μπορούν να ελαχιστοποιήσουν την ενεργειακή δαπάνη των πτηνών και να αυξήσουν την πιθανότητα επιτυχούς εκκόλαψης και επιβίωσης των νεοσσών.

Η διεθνής εμπειρία τεκμηριώνει ότι η αποτελεσματικότητα της μεθόδου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον ορθό σχεδιασμό των φωλιών και την επιλογή κατάλληλων θέσεων εγκατάστασης. Ακόμη, η μακροχρόνια παρακολούθηση των εγκατεστημένων φωλιών έχει δείξει ότι τα ποσοστά αποδοχής και χρήσης αυξάνονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, καθώς η παρουσία των φωλιών ενδέχεται να λειτουργήσει ως κοινωνικό ερέθισμα εγκατάστασης για νέα ζεύγη και μετεγκατάστασης αποικιών σε ασφαλέστερους χώρους.

Συνολικά, η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική που δύναται να συμβάλει ουσιαστικά στη διατήρηση και ενίσχυση των πληθυσμών θαλασσοπουλιών σε περιοχές όπου οι φυσικές φωλιές απειλούνται ή έχουν μειωθεί. Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8., η οποία αφορά τη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας όπως τα *Calonectris Diomedea και Puffinus yelkouan* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών.

Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας των ειδών στόχων με την αύξηση της διαθεσιμότητας κατάλληλων θέσεων φωλεοποίησης. Το μέτρο περιλαμβάνει την προμήθεια, κατάλληλη χωροθέτηση και συντήρησή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος από φυσικά ή συνθετικά υλικά για τα είδη *Calonectris Diomedea (κυρίως)* και *Puffinus yelkouan*.

Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές έχουν αναπτυχθεί από τους Bourgeois et al, 2015 ενώ σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από τους Austad et al. 2020.

5.3.7.15 MMELBA22310CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη

Ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) είναι μεταναστευτικό γεράκι μεσαίου μεγέθους, που αναπαράγεται σε ακατοίκητες νησίδες και απόκρημνες περιοχές μεγάλων κατοικημένων νησιών της Μεσογείου και του Ανατολικού Ατλαντικού. Ο Μαυροπετρίτης είναι αποικιακό είδος και δημιουργεί αποικίες που αποτελούνται από λίγα ζευγάρια μέχρι και μερικές εκατοντάδες ζευγάρια (>400), ανάλογα με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ενδιαιτημάτων φωλιάσματος και τη διαθεσιμότητα

τροφής. Φωλιάζει σε ακατοίκητες νησίδες και σε απόκρημνους γκρεμούς. Οι φωλιές του βρίσκονται στο έδαφος, σε εσοχές βράχων ή κάτω από θαμνώδη βλάστηση και μεγάλα βράχια (Fric J., Τζάλη Μ., 2013).

Με στόχο την αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας οι μέθοδοι, που χρησιμοποιούνται διεθνώς ποικίλουν και σχετίζονται κυρίως με την παροχή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος και την αύξηση των φυσικών θέσεων φωλιάσματος. Σχετικές μέθοδοι έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς και στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Προγράμματος **LIFE10 NAT/GR/000637** «Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της Άνδρου με σκοπό την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης 4 ειδών πτηνών προτεραιότητας». Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος τοποθετήθηκαν 222 τεχνητές φωλιές και υλοποιήθηκαν φυτεύσεις Σχίνου (*Pistacia lentiscus*) και Κάππαρης (*Capparis spinosa*) με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και διαθεσιμότητας των θέσεων φωλιάσματος για τον Μαυροπετρίτη και τον Θαλασσοκόρακα (Fric & Saravia, 2017).

Για την επιλογή των θέσεων χωροθέτησης των φωλιών αξιοποιήθηκε η μελέτη των Kassara et al. (2012) η οποία αφορά στις προτιμήσεις του Μαυροπετρίτη όσον αφορά τα φυσικά χαρακτηριστικά των χώρων φωλιάσματος. Την τοποθέτηση των φωλιών ακολούθησε συστηματική παρακολούθηση της κατάληψής τους από Μαυροπετρίτες, ώστε να εκτιμηθούν τα ποσοστά χρήσης των τεχνητών φωλιών από τους Μαυροπετρίτες και η αναπαραγωγική τους επιτυχία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος σημαντικό ποσοστό των Μαυροπετριτών στις μεγαλύτερες αποικίες του είδους φώλιασε στις τεχνητές φωλιές που τοποθετήθηκαν.

Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8, η οποία αφορά στη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας (*Falco eleonorae)* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών».

5.3.7.16 MMELBA22310CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

5.3.7.17 MMELBA22310CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ.
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ
- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025)

5.3.7.18 MMELBA22310CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis*).
- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας
- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. χελώνες, δελφίνια)
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό, που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.

- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025)

5.3.7.19 MMELBA22310CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα
- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.7.20 MMELBA22310CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιείας χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά — για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας — με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

5.3.7.21 MMELBA22310CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

Η τηλεμετρία θα εφαρμοστεί σε επιλεγμένα είδη-στόχους με χρήση ελαφρών πομπών GPS/GSM ή/και Argos (και, όπου ενδείκνυται, γεωεντοπιστών GLS), σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ευζωίας και με συνολικό βάρος συσκευής/δεσίματος εντός αποδεκτών ορίων σε σχέση με το σωματικό βάρος. Η σύλληψη θα πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε αποικίες αναπαραγωγής ή χώρους συγκέντρωσης με κατάλληλες, ελαχιστοποιητικά στρες τεχνικές, και οι πομποί θα τοποθετηθούν με ιμάντα τύπου "backpack" ή άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, με ταυτόχρονη λήψη βασικών βιομετρικών στοιχείων (μάζα, μήκος πτέρυγας, κατάσταση πτερώματος) και, όπου είναι δυνατό, προσδιορισμό φύλου/ηλικίας. Θα οριστεί πρόγραμμα καταγραφών προσαρμοσμένο στη βιολογία του είδους και στη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, ενώ τα δεδομένα θα μεταφορτώνονται αυτόματα σε βάση δεδομένων και θα υπόκεινται σε ποιοτικό έλεγχο (φίλτρα σφαλμάτων θέσης, ακραίων ταχυτήτων). Η ανάλυση θα περιλαμβάνει εκτίμηση περιοχών χρήσης, αναγνώριση κρίσιμων περιοχών τροφοληψίας/μετακίνησης, συσχέτιση με περιβαλλοντικές μεταβλητές και ανθρώπινες πιέσεις (π.χ. αλιεία, θαλάσσια κυκλοφορία, φωτισμός, ΑΙΟΠΑ) και παραγωγή χαρτών προτεραιότητας για στοχευμένα μέτρα διαχείρισης.

Στόχος της τηλεμετρίας για τα είδη *Calonectris diomedea, Falco eleonorae, Falco peregrinus, Phalacrocorax aristotelis desmarestii και Puffinus yelkouan στην ΠΠ* είναι η σε βάθος κατανόηση της χωρικής οικολογίας και των μετακινήσεών τους σε τοπική, περιφερειακή και διαπεριφερειακή κλίμακα, με έμφαση στη χρήση ενδιαιτημάτων, στις επικρατειακές ζώνες, στις περιοχές τροφοληψίας και στις μεταναστευτικές διαδρομές. Η συλλογή υψηλής ακρίβειας δεδομένων κίνησης αποσκοπεί στον εντοπισμό κρίσιμων περιοχών για την επιβίωση και αναπαραγωγή των ειδών, στην αξιολόγηση των κύριων απειλών που αντιμετωπίζουν (όπως γραμμικές υποδομές και ενεργειακές εγκαταστάσεις/αιολικά) και στην κατανόηση της λειτουργικής συνδεσιμότητας μεταξύ προστατευόμενων περιοχών. Τα αποτελέσματα της τηλεμετρίας θα αποτελέσουν τεκμηριωμένη βάση για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων διατήρησης, τη βελτίωση της χωρικής διαχείρισης και την υποστήριξη δράσεων προστασίας.

Στόχος της τηλεμετρίας είναι η τεκμηρίωση των προτύπων χωρικής χρήσης και μετακίνησης τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο όσο και εκτός αυτής, με έμφαση στις περιοχές τροφοληψίας, στις θαλάσσιες διαδρομές, στην ακτίνα δράσης γύρω από αποικίες ή επικράτειες και στη διασύνδεση χερσαίων και θαλάσσιων ενδιαιτημάτων. Η τηλεμετρία επιτρέπει την αναγνώριση κρίσιμων θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών υψηλής οικολογικής σημασίας, την αξιολόγηση της επικάλυψης των κινήσεων των ειδών με ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η αλιεία, η ναυσιπλοΐα και ο θαλάσσιος τουρισμός, καθώς και την εκτίμηση κινδύνων όπως η παρεμπίπτουσα αλιεία και η όχληση.

5.3.7.22 MMELBA22310CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η ΠΠ καλύπτει γεωγραφικά πολύ μεγάλη θαλάσσια έκταση. Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) και αναψυχής γενικότερα σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία, Δασαρχείο/ θηροφυλακή, κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της λαθροθηρίας γενικότερα απαιτείται με στελέχωση και οργάνωση κατάλληλων κι επαρκών ομάδων ώστε να διενεργούνται επιμέρους περιπολίες σε όλες τις

κρίσιμες περιόδους για την ορνιθοπανίδα (φωλεοποίηση, αναπαραγωγή, μετανάστευση, διαχείμαση).

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης
- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

5.3.7.23 MMELBA22310MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι θαλάσσιοι ΤΟ εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένοι. Απαιτείται η χαρτογράφηση και συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[34]

[34] *Επισημαίνεται ότι*

Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2).

Εντός ΠΠ απαιτείται η χαρτογράφηση των ακόλουθων ΤΟ: 1110, 1120, 1170 και 8330. Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες 2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του. Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α) καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.

- *η Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*

προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»

Επισημαίνεται ότι στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνεται **Χαρτογράφηση θαλάσσιων τύπων οικοτόπων** (1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180, 8330) και δημιουργία υποδομής χωρικών δεδομένων που θα απεικονίζει με ακρίβεια τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων εντός των θαλασσίων τμημάτων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων περιλαμβάνεται η ακριβής **χαρτογράφηση λιβαδιών Ποσειδωνίας (κλίμακα 1:1.000)** για την υποστήριξη δράσεων προστασίας και αποκατάστασης σε τουλάχιστον 3 πιεσμένους ΤΚΣ-ΕΖΔ.

5.3.7.24 MMELBA22310MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας

Ο Ροφός (*Epinephelus marginatus*) είναι ψάρι με ευρεία γεωγραφική κατανομή, το οποίο απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους. Το είδος έχει αποτελέσει εντατικό στόχο τόσο της ερασιτεχνικής όσο και της επαγγελματικής αλιείας, ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό/μεσογειακό τμήμα της εξάπλωσής του, για εκατοντάδες χρόνια. Ως αποτέλεσμα, ο πληθυσμός του έχει μειωθεί σημαντικά σε ορισμένες περιοχές, ενώ πλέον αλιεύονται ολοένα και συχνότερα άτομα που δεν έχουν φτάσει σε ώριμο στάδιο. Το είδος χαρακτηρίζεται ως Τρωτό σύμφωνα με το «Κόκκινο Βιβλίο» του Οργανισμού IUCN (Pollard D., et al., 2018). Είναι είδος μεγάλης οικονομικής σημασίας προστατεύεται από τις συνθήκες της Βέρνης και της Βαρκελώνης. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, επιτρέπεται η αλιεία ροφών με ελάχιστο μέγεθος 45cm.

Στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ο ροφός χρησιμοποιείται ως «είδος αναφοράς» για την κατάσταση των βραχωδών ενδιαιτημάτων και την επίδραση της αλιείας. Στη Ζάκυνθο υπάρχει επίσης ειδική μελέτη για είδη σκληρού υποστρώματος (Kytinou et al., 2012), όπου ο ροφός συμπεριλαμβάνεται στα είδη ενδιαφέροντος και αναλύονται διαφορές στην «κατάληψη» μεταξύ διαφορετικών τύπων βραχώδους υποστρώματος και ζωνών προστασίας μέσα στο Πάρκο. Η εργασία αυτή δείχνει ότι ο ροφός είναι μεν παρών, αλλά η κατανομή του εξαρτάται έντονα από τον τύπο βραχώδους ενδιαιτήματος και το επίπεδο προστασίας.

Σημαντική για τη διαχείριση του είδους είναι η μελέτη των Dimitriadis et al. (2018) στο ΕΘΠ Ζακύνθου, η οποία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της εποχικής ζώνης πλήρους απαγόρευσης σε σχέση με τις υπόλοιπες ζώνες πολλαπλών χρήσεων. Ο ροφός περιλαμβάνεται στους μεγάλους θηρευτές/στόχους, και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ζώνες χωρίς αλιεία η βιομάζα και το μέγεθος μεγάλων βενθικών ειδών (μεταξύ των οποίων και *E. marginatus*) είναι αυξημένα σε σχέση με αλιευόμενες περιοχές, κάτι που υποδεικνύει ότι η στοχευμένη χωρική/χρονική προστασία μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη του πληθυσμού.

Σε επίπεδο τεχνητών υφάλων, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ/HCMR) έχει αναπτύξει και δοκιμάσει στη θαλάσσια περιοχή της Κρήτης μια σειρά από τεχνητές κατασκευές-καταφύγια (artificial shelters / "recreational diving oasis") για βενθικά ψάρια. Στο πλαίσιο αυτών των πειραμάτων, ο ροφός χρησιμοποιήθηκε ως χαρακτηριστικό είδος-στόχος: καταγράφηκε εγκατάσταση ατόμων *E. marginatus* σε κοιλότητες των τεχνητών δομών λίγες μόνο εβδομάδες μετά την πόντιση, γεγονός που δείχνει την ικανότητα του είδους να αποικίζει νέους βραχώδεις όγκους όταν αυτοί λειτουργούν ως ασφαλές καταφύγιο.

Σε σχετική δημοσίευση, οι Androulakis et al. (2020) χρησιμοποίησαν υπολογιστική ρευστομηχανική (CFD) για τη μελέτη της υδροδυναμικής συμπεριφοράς αυτών των τεχνητών υφάλων στην Κρήτη και ανέφεραν ότι μέσα σε επτά εβδομάδες από την πόντιση καταγράφηκαν τα πρώτα άτομα *E. marginatus* εγκατεστημένα στις κοιλότητες του υφάλου. Αυτό προσφέρει σημαντική ένδειξη ότι η διαθεσιμότητα κατάλληλων καταφυγίων μπορεί να είναι κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας για τον

ροφό και ότι στοχευμένες κατασκευές μπορούν να ενισχύσουν την τοπική αφθονία, υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχεται η αλιευτική πίεση.

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για της κατάστασης του πληθυσμού του *Epinephelus marginatus*, της αλιευτικής πίεσης που υφίσταται και της απόδοσης των μέτρων απαγόρευσης της ερασιτεχνικής αλιείας του.

5.3.7.25 MMELBA22310MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Στη **GR2230008** απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών: *Ardea purpurea, Buteo rufinus, Chlidonias hybrida, Chlidonias leucopterus, Chlidonias niger, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Crex crex, Falco columbarius, Falco vespertinus, Hydrocoloeus minutus, Hydrocoloeus minutus, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius minor, Lanius senator, Otus scops, Pernis apivorus, Plegadis falcinellus, Puffinus yelkouan*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (2019). Εγχειρίδιο Παρακολούθησης και Διαχείρισης της Ορνιθοπανίδας στον Εθνικό Δρυμό Οίτης. Έργο LIFE011NAT/GR/1014 "ForOpenForests". Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Αθήνα.
- Buckland, S. T., Rexstad, E. A., Marques, T. A., & Oedekoven, C. S. (2015). Distance sampling: methods and applications (Vol. 431). New York, NY, USA: Springer.
- Poirazidis, K., Schindler, S., Ruiz, C., & Scandolara, C. (2009). Monitoring breeding raptor populations-a proposed methodology using repeatable methods and GIS. Avocetta 33: 59-69
- Ralph, C.J., Sauer, J.R., Droege, S., technical editors (1995). Monitoring Bird Populations by Point Counts. Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-149. Albany, CA: Pacific Southwest Research Station, Forest Service, US. Department of Agriculture; 187 p

5.3.7.26 MMELBA22310MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής.

- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.

- Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.7.27 MMELBA22310MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-63 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.
- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες κλπ).
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους

επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).

- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ

5.3.7.28 MMELBA22310MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Γενικοί όροι και περιορισμοί

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο «ELBA22203Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας»).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της παραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110, 2120, 2250 κα 2260).

Εφόσον κριθεί απολύτως απαραίτητη η χρήση βαρέων οχημάτων, αυτή θα επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης τους προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[35].

5.3.7.29 MMELBA22310MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του Μέτρου «Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας» ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

---

[35] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.*
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Η χωροθέτηση αναψυκτήριων και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ.) επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές θα προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

5.3.7.30 MMELBA22310MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, Posidonia oceanica ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.

Ομοίως η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου "Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας".

Στη ΖΔΟΕ-01 απαγορεύεται:

- η χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι, κλπ.)
- η ερασιτεχνική αλιεία
- η συγκομιδή θαλάσσιων οστρακοειδών (επαγγελματική, ερασιτεχνική)

5.3.7.31 MMELBA22310MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η θήρα, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- η άσκηση της δραστηριότητας θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και τις ετήσιες αποφάσεις των αρμόδιων Δασικών Υπηρεσιών.

- Κατά την άσκηση της θήρας θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή καταστροφής των τύπων οικοτόπων της περιοχής. Ενέργειες που οδηγούν σε υποβάθμιση, των ΤΟ, όπως κοπή θάμνων και δένδρων, καύση κ.λπ.) δεν επιτρέπονται.

- Δεν επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων εκτός του οδικού δικτύου
- Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή της ρύπανσης και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων, λαδιών, πλαστικών κ.λπ.
- Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η όχληση ειδών πανίδας πλην των θηρεύσιμων, ειδικά στους χώρους αναπαραγωγής ή φωλεάσματος.
- Στην περίπτωση που κυνηγός εντοπίσει αδέσποτο σκύλο θήρας, θα πρέπει να το δηλώσει σε κάποια αρμόδια αρχή (Κυνηγετικό Σύλλογο, Δασαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα ή τη ΜΔΠΠ).
- Με το πέρας των βολών θα πρέπει να συλλέγονται οι άδειες κάλυκες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση της περιοχής. Βέλτιστη πρακτική αποτελεί η ανακύκλωσή τους.
- Πληροφορίες για καλές πρακτικές σχετικά με την άσκηση της θήρας σε προστατευόμενη περιοχή μπορούν να ληφθούν από τον «Οδηγό για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη» (Γρίβας, 2015)
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν και από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης ειδών ορνιθοπανίδας

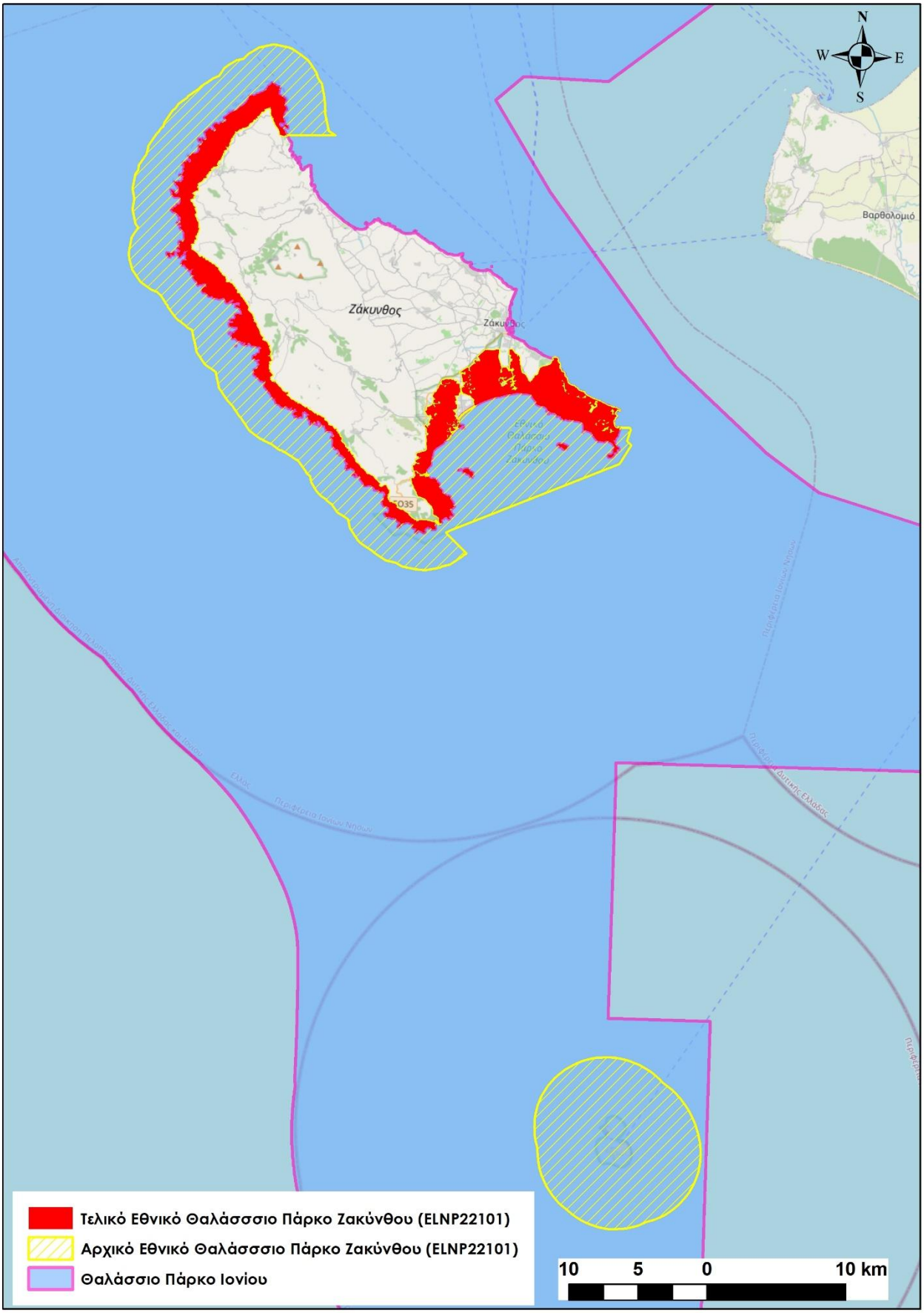
5.3.8 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

5.3.8.1 Συσχέτιση με Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου

Το αρχικώς μελετηθέν Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ELNP22101) αποτελείτο από το καθορισθέν Εθνικό Πάρκο (ΦΕΚ 906/Δ/199 και 1272/Δ/2003) και τις περιοχές GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004. Τμήματα της περιοχής αυτής πλέον βρίσκονται εντός του Θαλασσίου Πάρκου Ιονίου (ΘΠΙ), του οποίου η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη έλαβε έγκριση με την ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/147028/2952/29.12.2025 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων (ΑΔΑ: ΡΘΨ84653Π8-ΗΦ3). Μετά την έγκριση της εν λόγω ΕΠΜ, το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου περιορίστηκε εκτός περιοχών του ΘΠΙ. Το τελικό Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου δεν αφορά πλέον το σύμπλεγμα των νήσων Στροφάδων και περιορίζεται σε χερσαίες περιοχές της Ζακύνθου καθώς και σε νησίδες του κόλπου Λαγανά.

Η συσχέτιση των Μέτρων Διαχείρισης του αρχικώς μελετηθέντος ΕΘΠΖ με τα μέτρα Διαχείρισης του Θαλασσίου Πάρκου Ιονίου (ΘΠΙ) παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Στις παραγράφους, που ακολουθούν, παρουσιάζονται τα προτεινόμενα από την παρούσα ΕΠΜ μέτρα διαχείρισης για το σύνολο του αρχικώς μελετηθέντος ΕΘΠΖ, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μετά και τη δημόσια διαβούλευση της ΕΠΜ με σχολιασμό για το πως διαμορφώνονται μετά την έγκριση του ΘΠΙ.

Εικόνα 5-3 Χωρική συσχέτιση ΘΠΙ και το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

Πίνακας 5-68 Μέτρα ΘΠΙ και συσχέτιση με ΕΘΠ Ζακύνθου

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
1	MMIONIOMG0101	Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
2	MMIONIOMG0501	Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
3	MMIONIOMG0102	Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
4	MMIONIOMG0701	Προώθηση βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας	Παράκτιες περιοχές του ΘΠΙ	
5	MMIONIOMG0702	Καθορισμός των αλληλεπιδράσεων μεταξύ υδατοκαλλιεργειών και θαλάσσιας μεγαπανίδας και δημιουργία πλαισίου διαχειριστικών δράσεων	Παράκτιες περιοχές του ΘΠΙ με υδατοκαλλιέργειες	
6	MMIONIOME0101	Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
7	MMIONIOMF0301	Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
8	MMIONIOMW9901	Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός	Σύνολο ΘΠΙ	
9	MMIONIOMI0302	Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών ειδών Pterois miles, Siganus luridus και Siganus rivulatus, πιλοτική εφαρμογή δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς των δράσεων	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
10	MMIONIOMW9902	Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
11	MMIONIOMF0302	Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2210002
12	MMIONIOMF0303	Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330)	GR2220003, GR2220005, GR2220004, GR2220007, GR2210001, GR2550010, GR2540009, GR3000019	GR2210001
13	MMIONIOMI0501	Μελέτη βάσης και παρακολούθηση προστατευόμενων βενθικών ασπονδύλων σε μικρά και μέσα βάθη	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
14	MMIONIOME0102	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών	GR2540009, GR2550010, GR2210003, GR2210004, GR2210001	GR2210001, GR2210003, GR2210004
15	MMIONIOME0103	Σύστημα έγκαιρης ειδοποίησης ναυτιλλομένων για παρουσία φυσητήρων (early warning system, EWS)	GR2540009, GR3000019	Δεν εφαρμόζεται
16	MMIONIOMC0201	Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δυνητικά (ανάλογα με τις θέσεις εγκατάστασης των υδροφώνων), οποιαδήποτε περιοχή Natura 2000 με θαλάσσιο τμήμα που βρίσκεται εντός του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
17	MMIONIOMW0201	Πρόγραμμα μακροχρόνιας παρακολούθησης πληθυσμών κητωδών στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004, GR2220003, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR2550010, GR3000008, GR3000019	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
18	MMIONIOMF0304	Ανάπτυξη και εφαρμογή ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης θαλασσίων ενδιαιτημάτων που φιλοξενούν σημαντικούς αριθμούς θαλάσσιων χελωνών και υπόκεινται σε σημαντικές πιέσεις.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
19	MMIONIOMJ0101	Ανάπτυξη και εφαρμογή δέσμης διαχειριστικών δράσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις θαλάσσιες χελώνες	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2210002
20	MMIONIOMW0101	Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
21	MMIONIOMF0701	Μείωση επιπτώσεων τεχνητού φωτισμού	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2210002

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
22	MMIONIOMF0305	Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής	Σύνολο παραλιών ωοτοκίας που βρίσκονται εντός των ορίων του ΕΘΠΙ	GR2210002
23	MMIONIOME0401	Εκπόνηση σχεδίου απόκρισης για την άγρια ζωή σε περιστατικά θαλάσσιας ρύπανσης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
24	MMIONIOMS0301	Προστασία αναπαραγωγικής δραστηριότητας θαλασσίων χελωνών	GR2220004, GR2220005, GR2550004, GR2550010, GR2220003, GR2550008, GR2210002, GR2550003, GR2540002, GR2540008, GR2330005, GR2550005, GR2220007, GR3000019, GR2540003, GR2540003, GR2540006	GR2210002
25	MMIONIOMF0307	Δέσμη δράσεων για την ανάπτυξη κανόνων συμπεριφοράς στην αλληλεπίδραση με θαλάσσια είδη	Περιοχές όπου καταγράφεται η παρουσία θαλάσσιων χελωνών κοντά σε αστικό ιστό και υποδομές	
26	MMIONIOMG0103	Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005, GR2220003, GR2310001	GR2210001, GR2210002, GR2210004
27	MMIONIOME0105	Ανίχνευση προτύπων κατανομής θαλασσοπουλιών και οριοθέτηση βασικών τροφοληπτικών πεδίων	GR2210001, GR2210002, GR2210004, GR2220007, GR2220004, GR2220005, GR2220003, GR2310001, GR3000008, GR3000010	GR2210001, GR2210002, GR2210004
28	MMIONIOMI0101	Έλεγχος της θηρευτικής πίεσης αποικιακών ειδών πτηνών σε νησίδες από χερσαίους εισβολείς	GR3000008, GR3000010, GR2210003	GR2210003
29	MMIONIOMW0204	Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005,	GR221000

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
		ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας	GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	
30	MMIONIOMA0901	Παρακολούθηση επιπέδων ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από μικροπλαστικά, βαρέα μέταλλα και χλωριωμένους υδρογονάνθρακες (PCBs, DDTs, κτλ.) και της βιοσυσσώρευσης της στον οργανισμό της φώκιας.	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2210001
31	MMIONIOMS0101	Γενετική ανάλυση (α) ατόμων φώκιας και (β) διερεύνηση των ειδών δίαιτας του είδους μέσω μοριακής γενετικής	GR2210001, GR2220003, GR2220004, GR2220005, GR2220007, GR2540009, GR3000008, GR3000009, GR3000019	GR2210001
32	MMIONIOMG0104	Αξιολόγηση και εφαρμογή εργαλείων διακυβέρνησης της αλιείας για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της προστατευόμενης περιοχής του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
33	MMIONIOMW9903	Αξιολόγηση του Εθνικού Πάρκου Ιονίου σύμφωνα με τα κριτήρια της IUCN Green List	Σύνολο πάρκου	
34	MMIONIOMS0201	Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
35	MMIONIOMF0201	Αποκατάσταση λιβαδιών Ποσειδωνίας	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
36	MMIONIOMI0401	Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
37	MMIONIOME0106	Εθνικό πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης της κίνησης των σκαφών	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004

α/α	Κωδικός Μέτρου:	Ονομασία Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 του ΘΠΙ που αφορά το μέτρο	Περιοχή/ες Natura 2000 ΕΘΠΖ που σχετίζεται με το μέτρο
38	MMIONIOME0107	Στρατηγική μελέτη αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών μαρίνων και λιμένων.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
39	MMIONIOMW9904	Ανάπτυξη Στρατηγικής για την Αποκατάσταση της Φύσης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου σε συμφωνία με τις αρχές του IUCN (rewilding)	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
40	MMIONIOMG0105	Ανάπτυξη στρατηγικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων στις γειτονικές περιοχές του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου από τη μετατόπιση της αλιευτικής προσπάθειας της μηχανότρατας	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δεν εφαρμόζεται
41	MMIONIOMW9905	Σχέδιο Επιστημονικής Παρακολούθησης	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004
42	MMIONIOMN0201	Προσαρμογή ειδών και οικότοπων στην κλιματική αλλαγή	Όλες οι περιοχές Natura 2000 του Ιονίου Πελάγους που δε συμπεριλαμβάνονται στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου	Δεν εφαρμόζεται
43	MMIONIOMW9906	Κατάρτιση Προσωπικού Φορέων Διαχείρισης και Πρόγραμμα παρακολούθησης.	Όλες οι περιοχές Natura 2000	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004

5.3.8.2 MMELNP22101CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων

Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα απευθύνονται σε αγρότες και μέσω αυτών επιδιώκεται η εναρμόνιση - αξιοποίηση των γεωργικών πρακτικών με το φυσικό περιβάλλον με σκοπό τόσο την προστασία του τελευταίου, όσο και τη βελτίωση της γεωργικής γης και των καλλιεργειών μέσω αειφορικών πρακτικών που προάγουν την γονιμότητα του εδάφους, την ορθολογική χρήση των εισροών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τόσο στην υγεία των αγροτών όσο και στην ποιότητα των προϊόντων. Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα είναι συχνά σχεδιασμένα για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες, με σκοπό να δώσουν λύση ή και να δημιουργήσουν πρότυπα για καλές πρακτικές με βάση τις τοπικές ανάγκες, στις υπάρχουσες κάθε φορά συνθήκες. Για την εφαρμογή ενός αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος πρέπει να υπάρχει κατάλληλη μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη για την εφαρμογή του προγράμματος και να προτείνει τις δράσεις που θα εφαρμοστούν, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η γεωργία ως δραστηριότητα ασκεί θετικές αλλά και αρνητικές επιδράσεις στο οικοσύστημα. Στόχος του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος είναι η μείωση των αρνητικών επιδράσεων της γεωργικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα της υπεράντλησης υδάτων, της απορροής λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, του εμπλουτισμού με φερτά υλικά λόγω διάβρωσης των γεωργικών εδαφών.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων μπορεί να διερευνηθεί η χρήση νέων γεωργικών πρακτικών, η τροποποίηση των τρεχόντων γεωργικών πρακτικών, η υιοθέτηση νέων ποικιλιών ή καλλιεργειών καλύτερα προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες, ή συνδεδεμένων με την τοπική αγορά. Παράλληλα μπορεί να γίνει χρήση νέων τεχνολογιών στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, με στόχο μεταξύ άλλων την διαδραστικότητα των ενεργειών, την καταγραφή και την χρονική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και την ενεργοποίηση των αγροτών προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης της καταγραφής και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας του εδάφους, της βελτιστοποίησης της χρήσης των εισροών και την βελτιστοποίηση της ποιότητας.

Το έργο θα υλοποιηθεί σε 2 φάσεις:

Στην πρώτη φάση θα γίνει καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και διαβούλευση με τους αγρότες για τον καθορισμό των στόχων και των μεθόδων. Αποτέλεσμα αυτής της φάσης θα είναι η μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα που θα υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ για να ενταχθεί στο επόμενο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η δεύτερη φάση θα είναι η εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.

Η εκπόνηση της μελέτης για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα θα διαρκέσει 24 μήνες. Η υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ υπολογίζεται σε 12 μήνες. Η εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι συνήθως 6ετής.

Ενδεικτικά μέτρα, που μπορούν να υιοθετηθούν, περιλαμβάνουν:

- πλήρη αποκλεισμό της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στην καλλιέργεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μηχανική καταπολέμηση ζιζανίων, με εφαρμογή μίας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες μεθόδους: κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστον τα 3 cm, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα και βοτάνισμα.
- εφαρμογή στοχευμένης λίπανσης καθ' όλη τη διάρκεια του βλαστητικού κύκλου
- απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών φυτικών ειδών από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (π.χ. ακακία, ψευδοακακία και διάφορα ποώδη είδη)
- διαχείριση με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων ιθαγενών δένδρων και θάμνων της περιοχής και φυτοφρακτών
- απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης.
- απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων.
- παραμονή ασυγκόμιστης παραγωγής σε ποσοστό 15% σε επίπεδο συνολικής έκτασης που εντάσσεται στο καθεστώς, μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- δημιουργία εκτάσεων 3% του αγροτεμαχίου, όπου θα γίνεται καλλιέργεια ψυχανθών η οποία δεν θα συγκομίζεται μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- διατήρηση του 10% της έκτασης ακαλλιέργητο σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή και τεμαχίου, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η έκταση προτείνεται όπως διατηρείται σε μέρη γειτνίασης με επιφανειακά ύδατα, όχθες και ξερολιθιές όπου υπάρχουν.
- εμπλουτισμός του εδάφους με ενσωμάτωση κομπόστ κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Φεβρουαρίου
- απαγόρευση βόσκησης για τετράμηνη περίοδο (15 Φεβρουαρίου – 15 Ιούνιου κάθε έτους)
- παροχή κινήτρων για διατήρηση πληθυσμών σε παραδοσιακές φυλές ζώων
- παροχή κινήτρων για μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία

- προώθηση της διατήρησης της μωσαϊκότητας του αγροτικού τοπίου και των αγροδασικών συστημάτων.

5.3.8.3 MMELNP22101CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4351/2015. Στη σύνταξη των διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, για λόγους ενιαίας διαχείρισης περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις, που μπορούν να διατεθούν για χρήση τη βόσκηση, υπό τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας» όπως ισχύει, η βοσκή εντός βοσκήσιμων γαιών, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015 και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται βάσει **Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης (ΔΣΒ)** της περιοχής, όπου ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων.

Με την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 150215/2025 (ΦΕΚ 3018/Β/18-6-2025) ανατέθηκε η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για όλες τις περιφέρειες της χώρας στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

Η «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων» και αφορά στην εκπόνηση Διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας. Ειδικότερα, το Έργο αφορά στη σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, οι οποίες θα έχουν ως επιδίωξη την αειφορική αξιοποίηση τους, προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η πλήρης και αντικειμενική απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών σε πανελλαδική κλίμακα με σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να γίνει ο χωρικός προσδιορισμός, να είναι γνωστή η ακριβής επιφάνειά τους, η αξιόπιστη εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας τους, η λιβαδική κατάσταση και να καταστεί δυνατή η διαίρεσή τους σε λιβαδικές μονάδες, οι οποίες θα κατανεμηθούν στη συνέχεια στους κτηνοτρόφους, ούτως ώστε να εξατομικευτεί η χρήση τους. Επιπλέον, καθορίζονται τα έργα υποδομής και οι βελτιώσεις βλάστησης που θεωρούνται απαραίτητες για την ανάπτυξη των βοσκήσιμων γαιών και την αύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους. Το Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης (ΔΣΒ.) ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό του κόστους ανάπτυξης και την οργάνωση της διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών και του ζωικού κεφαλαίου.

Ειδικά για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

Τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012, όπως ισχύει, καθώς και **ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές** και επεμβάσεις που δεν

αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

Κατά την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ) η ΜΔΠΠ θα πρέπει να συνεργαστεί, να παράσχει στοιχεία και να γνωμοδοτήσει σχετικά. Από τα αποτελέσματα των ΔΣΒ θα προκύψουν οι θεσμικές ρυθμίσεις για την άσκηση της βόσκησης στην περιοχή.

Το κόστος υλοποίησης των ΔΣΒ δεν επιβαρύνει άμεσα τις δράσεις του παρόντος ΣΔ αλλά σε αυτά θα πρέπει να ληφθούν **υπόψη οι ειδικότερες απαιτήσεις, που θα θέσει η ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία παροχής στοιχείων και γνωμοδότησης.**

Στα ΣΔΒ της περιοχής θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται από τη βόσκηση.

Για την ολοκλήρωση των ΔΣΒ και την τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ απαιτείται η υλοποίηση του Μέτρου «**Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)**».

5.3.8.4 MMELNP22101CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4351/2015 ΔΣΒ έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την αειφορική διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών, όμως απαιτούν σημαντική πληροφορία και εξειδίκευση προκειμένου να διασφαλίζουν και την απαιτούμενη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτήν την ανάγκη καλύπτει το παρόν μέτρο, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του μέτρου «Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί η σχέση μεταξύ της άσκησης της βόσκησης και της αφθονίας σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. Ο καθορισμός αυτών των παραμέτρων και σχέσεων θα οδηγήσει στον καθορισμό συγκεκριμένων προδιαγραφών για την άσκηση τη βόσκησης κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στα ΔΣΒ. Οι συγκεκριμένες οδηγίες θα αφορούν το είδος και το πλήθος των ζώων καθώς και την εποχικότητα και τη διάρκεια της άσκησης της βόσκησης (ή αντίθετα την παύση της) ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι.

Η διαχείριση της βόσκησης είναι απαραίτητη στους τύπους οικοτόπων 1410, 5210, 5420, 5430 και 9320, όπου η βόσκηση αποτελεί παραδοσιακό παράγοντα διαμόρφωσης της βλάστησης και, όταν εφαρμόζεται με ήπια και ελεγχόμενη ένταση, συμβάλλει στη διατήρηση της ανοιχτής δομής, της χλωριδικής ποικιλότητας και στην αποτροπή της θαμνοποίησης, χωρίς να παρεμποδίζεται η φυσική αναγέννηση. Αντίθετα, η βόσκηση πρέπει να υπόκειται σε αυστηρότερες ρυθμίσεις στους τύπους οικοτόπων 1210, 2110, 2120, 2190, 2270*, 3170*, 7210*, 8210, 8330 και 92D0, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από υψηλή ευαισθησία στη συμπίεση του εδάφους, στη μηχανική καταστροφή της βλάστησης και στη διαταραχή της υδρολογίας, με αποτέλεσμα ακόμη και χαμηλή βοσκητική πίεση να οδηγεί σε απώλεια χαρακτηριστικών ειδών, αποτυχία φυσικής αναγέννησης και μη αναστρέψιμη υποβάθμιση της οικολογικής τους ακεραιότητας.

Κατά την εκπόνηση των **ΔΣΒ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, σε τμήματα των οποίων εκτείνεται **η ΠΠ**, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- η αποτροπή υποβάθμισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των δομών και λειτουργιών των οικοσυστημάτων και των οικολογικών απαιτήσεων των ειδών.

- η βελτίωση και ανόρθωση των λιβαδικών οικοσυστημάτων και η διατήρηση των ενδιαιτημάτων του **Τρυγονιού και της Πετροπέρδικας**.

- η αποτροπή της βόσκησης περιοχών όπου φύονται τα προστατευόμενα φυτικά είδη της ΠΠ και δη οι πληθυσμοί της ***Asperula naufraga*** και του ***Limonium korakonisicum***.

- οι κατευθύνσεις της ΕΕ για την προστασία συγκεκριμένων ΤΟ όπως οι **2190, 3170*, 5210.**

  Houston J. A. 2008. Management of Natura 2000 habitats. **2190** Humid dune slacks. European Commission

  Ruiz E. 2008. Management of Natura 2000 habitats. **3170** *Mediterranean temporary ponds. European Commission

  Calaciura B. & Spinelli O. 2008. Management of Natura 2000 habitats. **5210** Arborescent matorral with *Juniperus spp*. European Commission

- οι τεχνικές προδιαγραφές της ΚΥΑ 1058/71977/03.07.17

- οι Τεχνικές Προδιαγραφές Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αναμένεται να εκδοθούν από το ΥΠΕΝ (Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής), με σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών και τύπων οικοτόπων και κατ' επέκταση της βιοποικιλότητας των περιοχών αυτών, όπως το προστατευτικό πλαίσιο ορίζει μέσα από τα ΠΔ προστασίας των περιοχών Natura 2000

- οι περιοχές στις οποίες παρατηρείται υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω της βόσκησης.

- το γεγονός ότι η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης ενδέχεται να οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις λόγω οικολογικής διαδοχής και σε αλλαγές στη χλωριδική σύνθεση ΤΟ.

- η βόσκηση αποτελεί μέτρο διαχείρισης των Καλαμιώνων (72Α0)

Όπως προαναφέρθηκε, τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις θέσεις για **ποτίστρες ζώων.** Οι θέσεις αυτές θα πρέπει να λάβουν υπόψη και τα **ενδιαιτήματα της ιχθυοπανίδας**. Επίσης θα πρέπει να επιδιώκεται εγκατάσταση θέσεων παροχής ύδατος σε θέσεις μακριά από τους **ΤΟ 3170*** και ρέματα για την αποφυγή προσέλκυσης των αγροτικών ζώων σε αυτά. Τα αναμενόμενα οφέλη σχετίζονται με τη μείωση του ποδοπατήματος και της διάβρωσης καθώς και τη μείωση της σημειακής ρύπανσης λόγω συλλογής της κόπρου από τους χώρους συγκέντρωσης των βοσκόντων ζώων.

Η υλοποίηση του μέτρου θα έχει ως **παραδοτέο Τεχνική Έκθεση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω** και θα προσδιορίζει τα μέτρα διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης εντός ΠΠ κατά τρόπο, που να αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

5.3.8.5 MMELNP22101CC1201 Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου

Η μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου και των προβλημάτων, που αυτός προκαλεί στους θαλάσσιους οργανισμούς, και ιδιαίτερα στα κητώδη, παρακολουθείται στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ και γίνεται στο πλαίσιο των εργασιών του περιγραφέα D11. Ο Περιγραφέας 11 περιλαμβάνει, δύο κύρια κριτήρια, το Κριτήριο D11C1 που μελετά τη χωρική κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης και το Κριτήριο D11C2 που αφορά στη χωρική

κατανομή, τη χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης.

Σύμφωνα με την ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» το θαλάσσιο περιβάλλον θεωρείται ότι επιτυγχάνει την Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση (**ΚΠΚ)** όταν:

- Οι παλμικοί ήχοι (impulsive sounds) υψηλής, μέσης και χαμηλής συχνότητας που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. ναυσιπλοΐα, υποθαλάσσια έρευνα για υδρογονάνθρακες) δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον.
- Οι συνεχείς ήχοι χαμηλής συχνότητας (continuous low frequency sounds) που παράγονται μέσα στο θαλάσσιο περιβάλλον από ανθρώπινες δραστηριότητες δεν επηρεάζουν δυσμενώς το θαλάσσιο περιβάλλον

Πρόσφατα (6/2025) ολοκληρώθηκε από το ΕΛΚΕΘΕ η εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας βάσει του περιγραφέα D11. Η αξιολόγηση για τον Περιγραφέα D11-Υποθαλάσσιος Θόρυβος έγινε σε πέντε θαλάσσιες περιοχές (**Marine Reporting Units, MRUs**) των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων (Αδριατική, Ιόνιο, Λεβαντινή, Βόρειο Αιγαίο, Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο), με βάση τα δύο κύρια κριτήρια που αναφέρονται στην Απόφαση 2017/848/ΕΕ:

- D11C1 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα παλμικών ήχων ανθρωπογενούς προέλευσης δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων και
- D11C2 - Η χωρική κατανομή, η χρονική έκταση και τα επίπεδα συνεχών ήχων χαμηλής συχνότητας ανθρωπογενούς προέλευσης, δεν υπερβαίνουν τα επίπεδα που επηρεάζουν δυσμενώς τους πληθυσμούς θαλάσσιων ζώων.

Η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε δεδομένα που συλλέχθηκαν και αριθμητικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν/εφαρμόστηκαν την 6ετία 2018-2023.

Εννέα (9) είδη θαλάσσιων θηλαστικών (οκτώ είδη κητωδών και ένα είδος φώκιας) και ενός ερπετού με μόνιμους πληθυσμούς στις Ελληνικές θάλασσες επιλέχθηκαν ως είδη ενδιαφέροντος για την αξιολόγηση και των δύο κριτηρίων: φυσητήρας (*Physeter macrocephalus), ζιφιός (Ziphius cavirostris), πτεροφάλαινα (Balaenoptera physalus*), ζωνοδέλφινο (*Stenella coeruleoalba*), ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*), κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*), σταχτοδέλφινο (*Grampus griseus*), φώκαινα (*Phocoena phocoena*), μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*), και η θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*).

Όσον αφορά στη βραχυχρόνια έκθεση στον παλμικό θόρυβο (εκρήξεις), οι περιοχές (MRUs) που βρέθηκαν σε **μη-ΚΠΚ το 2020** ήταν **το Ιόνιο για το κοινό δελφίνι (Delphinus delphis),** η Λεβαντινή (για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*) και το Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για την *Caretta caretta*), ενώ το 2022 ήταν η Λεβαντινή (για *Caretta caretta*) και το Βόρειο Αιγαίο (για τη φώκαινα *Phocoena phocoena*). Αντίστοιχη αξιολόγηση για τις σεισμικές έρευνες δεν ήταν δυνατή λόγω έλλειψης δεδομένων σε ημερήσια βάση. Όσον αφορά στη μακροχρόνια έκθεση (ένα έτος) στον παλμικό θόρυβο, όλες οι MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Λαμβάνοντας υπόψη τη μεγάλη σημασία συγκεκριμένων προστατευόμενων ειδών ενδιαφέροντος και των αντίστοιχων ενδιαιτημάτων (πληθυσμοί φυσητήρα (*Physeter macrocephalus*) και ζιφιού (*Ziphius cavirostris*) στην Ελληνική Τάφρο στις *MRUs του Ιονίου*

και της Λεβαντινής), τη διαδικασία αξιολόγησης για τον παλμικό θόρυβο και τις σχετικές οριακές τιμές για την μακροχρόνια έκθεση, **προτείνεται μείωση της οριακής τιμής του 10% σε επίπεδο που θα συμφωνηθεί με το ΥΠΕΝ.**

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου D11C2 χρησιμοποιήθηκαν: i) ένα αριθμητικό υπολογιστικό μοντέλο για την εκτίμηση του θορύβου ναυσιπλοΐας, και ii) δεδομένα από μετρητικούς σταθμούς του ΕΛΚΕΘΕ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες των Ελληνικών θαλασσίων υδάτων. Το κριτήριο αξιολογήθηκε σε σχέση με τις διαταραχές συμπεριφοράς (behavioural distrurbance) και την απόκρυψη ήχων ενδιαφέροντος και μείωση χώρου επικοινωνίας (masking) για δύο μήνες του 2023 (Ιανουάριο και Ιούλιο), για τους οποίους αναμένονται τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου. Καμία MRU δεν βρέθηκε με βεβαιότητα σε μη-ΚΠΚ. Ειδικότερα, όσον αφορά στις διαταραχές συμπεριφοράς, **το Ιόνιο βρέθηκε σε μεταβατική κατάσταση (μικρή άνοδος των ηχητικών επιπέδων χαρακτηρίζει την MRU ως μη-ΚΠΚ)** για τους πληθυσμούς **του φυσητήρα, του ζιφιού και του ζωνοδέλφινου**, ενώ οι άλλες MRUs βρέθηκαν σε ΚΠΚ. Όσον αφορά στην απόκρυψη, παρόλο που οι οριακές τιμές βρέθηκε να υπερβαίνονται σε τρεις **MRUs, στο Ιόνιο (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου, του κοινού δελφινιού, του σταχτοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας),** στη Λεβαντινή (για τους πληθυσμούς του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας) και στο Κεντρικό-Νότιο Αιγαίο (για τους πληθυσμούς του φυσητήρα, του ζιφιού , του ζωνοδέλφινου και του σταχτοδέλφινου), οι χαμηλές συχνότητες στις οποίες έγινε η αξιολόγηση (ζώνη των 125 Hz), σε σχέση με τις συχνότητες εκπομπής ήχων και επικοινωνίας των ειδών ενδιαφέροντος, δεν επιτρέπει την εξαγωγή βέβαιων συμπερασμάτων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να επισημανθεί ότι η υπέρβαση των οριακών τιμών στην περίπτωση της απόκρυψης για τον πληθυσμό του κοινού δελφινιού στο Ιόνιο βρέθηκε να είναι σημαντική (το ποσοστό που επηρεάζεται από τον θόρυβο είναι υπερδιπλάσιο της οριακής τιμής). Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι, στον επόμενο κύκλο της ΟΠΘΣ, εκτός από τις ζώνες συχνοτήτων στα 63 Hz και στα 125 Hz, είναι απαραίτητο να γίνει αξιολόγηση και για μία ζώνη συχνοτήτων με υψηλότερη κεντρική τιμή, π.χ., τουλάχιστον 500 Hz.

Για τη διαχείριση του θορύβου η **ΥΑ οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 (ΦΕΚ 1672/Β/2024)** «Έγκριση των προγραμμάτων μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα» αναφέρει ως υφιστάμενα μέτρα τα:

- Δημιουργία, συντήρηση και ανανέωση Εθνικού Αρχείου Παλμικού Θορύβου (EL-INR, Hellenic Impulsive Noise Registry) για την καταγραφή ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που παράγουν υποθαλάσσιο παλμικό θόρυβο.
- Μέτρα μετριασμού των επιπέδων υποθαλάσσιου θορύβου που παράγονται κατά τη διαδικασία γεωφυσικών ερευνών για υδρογονάνθρακες (σεισμικών ερευνών) και σχετικά μέτρα προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών. Τα υπάρχοντα μέτρα ακολουθούν τις οδηγίες της ACCOBAMS (Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area - Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της Παρακείμενης Ζώνης του Ατλαντικού) για ελαχιστοποίηση του κινδύνου τραυματισμού και όχλησης των θαλάσσιων θηλαστικών από σεισμικές έρευνες και τις οδηγίες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ανθρωπογενούς θορύβου σε κητώδη.
- Μη υποχρεωτικές κατευθυντήριες γραμμές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας (Marine Environment Protection Committee, MEPC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization, IMO) για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου από την **εμπορική ναυτιλία** ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στη θαλάσσια ζωή (MEPC.1/Circ.906, 22.08.2023). Σε

κάθε περίπτωση, τα εκάστοτε σχετικά μέτρα θα εφαρμόζονται μέσω του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.

Η εν λόγω ΥΑ ως Νέα Μέτρα αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του υποθαλάσσιου θορύβου από την ναυσιπλοΐα σύμφωνα με τα εκάστοτε μέτρα μετριασμού που υιοθετεί η Επιτροπή Θαλάσσιας Περιβαλλοντικής Προστασίας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ).

2. Η δημιουργία ενός θαλάσσιου αρχείου θορύβου για την καταγραφή δραστηριοτήτων που προκαλούν θόρυβο στο χώρο και στο χρόνο.

3. Συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) κλπ.) με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με σκοπό τη λήψη των απαραίτητων μέτρων προς αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες (**κυρίως η εκπομπή παλμικού θορύβου από sonars κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων, αλλά και η καταστροφή ανευρεθέντων μη διαρραγέντων εκρηκτικών υλών/πυρομαχικών**) σε αντιπροσωπευτικά θαλάσσια είδη.

4. Ανάπτυξη διατομεακής συνεργασίας μεταξύ των συναρμόδιων υπουργείων και ερευνητικών, ακαδημαϊκών και άλλων φορέων με σκοπό τη συντονισμένη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου, τη διερεύνηση των πεδίων στα οποία απαιτείται περισσότερη γνώση και την προετοιμασία εφαρμογής των προαναφερόμενων μέτρων.

5. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου που θα θεσπίζει τα επιτρεπόμενα όρια του υποθαλάσσιου θορύβου αναφορικά με την ανάπτυξη/αδειοδότηση εγκαταστάσεων υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. αιολικά/ φωτοβολταϊκά πάρκα κλπ.), καθώς και των διαδικασιών και των καθεστώτων ελέγχου τους.

6. **Θέσπιση εθνικού συστήματος παρακολούθησης υποθαλάσσιου θορύβου με έμφαση σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές**.

7. Καθορισμός κανονιστικού πλαισίου με το οποίο θα θεσπίζονται επιτρεπόμενα όρια και μέτρα μετριασμού για την προστασία αντιπροσωπευτικών θαλάσσιων ειδών κατά την παραγωγή υποθαλάσσιου θορύβου σε κάθε είδους ανθρωπογενούς δραστηριότητας που περιλαμβάνει: Α) Γεωφυσικές έρευνες στα πλαίσια εργασιών για τον εντοπισμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, Β) εργασίες οδήγησης-έμπηξης πασσάλων, Γ) χρήση εκρηκτικών, Δ) εργασίες εκσκαφών, βυθοκορήσεων και εκτέλεσης διερευνητικών γεωτρήσεων στα πλαίσια υποθαλάσσιων γεωτεχνικών ερευνών, στο θαλάσσιο περιβάλλον που παράγουν συνεχή θόρυβο κατά τη λειτουργία τους.

Σύμφωνα με τον ΙΜΟ, η εμπορική ναυτιλία αποτελεί μία από τις κύριες πηγές υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου (Underwater Radiated Noise – URN), ο οποίος έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε κρίσιμες λειτουργίες για ένα ευρύ φάσμα θαλάσσιων οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων θαλάσσιων θηλαστικών, ψαριών και ασπόνδυλων ειδών. Η μείωση ταχύτητας είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά και άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για τη μείωση του υποθαλάσσιου εκπεμπόμενου θορύβου. Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην σωστή χρήση της έλικας από τους ναυτικούς, χρησιμοποιώντας την σωστή ταχύτητα ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν και το βάθος στο οποίο λειτουργεί η έλικα. Η τροποποίηση των συνθηκών λειτουργίας του σκάφους, όπως

η ρύθμιση του trim, η μείωση της ταχύτητας ή η αλλαγή της κατανομής του βάρους, μπορεί μερικές φορές να βοηθήσει στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της σπηλαίωσης, αλλά μπορεί να μην εξαλείψει εντελώς το πρόβλημα. Σχετικά ζητήματα θα ρυθμιστούν με την ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου που προβλέπει η Υπουργική Απόφαση οικ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMC0201 Μακροχρόνια παρακολούθηση υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου, το οποίο αφορά σε ευρύτερες θαλάσσιες ζώνες.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.6 MMELNP22101CE0101 Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο

Εντός του ΕΘΠΖ λειτουργεί ο Αερολιμένας Ζακύνθου (ZTH) «Διονύσιος Σολωμός». Σύμφωνα με το Ετήσιο Περιβαλλοντικό Δελτίο, που εκδίδει η εταιρεία Παραχώρησης κατά το έτος 2024 ο μήνας αιχμής ήταν ο Αύγουστος με 3.195 κινήσεις αεροσκαφών ενώ ο μέσος ημερήσιος αριθμός κινήσεων αεροσκαφών το μήνα αιχμής ανήλθε στις 103. Κατά τη θερινή περίοδο το ωράριο λειτουργίας του αεροδρομίου είναι 05:00 – 22:00.

Ο Αερολιμένας Ζακύνθου αδειοδοτήθηκε περιβαλλοντικά ακόλουθες αποφάσεις:

- ΚΥΑ με α.π. 43392/96/17.02.1997 (ΑΕΠΟ)
- ΚΥΑ με α.π. 127597/02-07-2010 (παράταση ισχύος),
- Απόφαση της Γενικού Γραμματέα του ΥΠΕΚΑ με α.π. οικ. 175512/15.10.2014 (ΑΔΑ: Ω5Ζ00-7ΩΜ) με την οποία τροποποιήθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του αερολιμένα Ζακύνθου και παρατάθηκε η ισχύς τους έως τις 31.12.2024.
- Απόφαση της Γεν. Διευθύντριας του ΥΠΕΚΑ με Α.Π. 36893/24-11-2017 (ΑΔΑ: ΩΚΟ54653Π8-5ΑΒ)
- Απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ με ΑΠ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/77331/5227/25.07.2022 (ΑΔΑ: ΨΔ4Τ4653Π8-Μ24)
- Απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής με ΑΠ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/34978/2444/02.04.2024 (ΑΔΑ: 91ΓΥ4653Π8-ΙΜΝ).
- Απόφαση Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής με ΑΠ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/90764/5841/18.08.2025 (ΑΔΑ: 6ΣΦ84653Π8-ΝΒΧ) με την οποία τροποποιήθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι του αερολιμένα Ζακύνθου και παρατάθηκε η ισχύς τους για 15 έτη.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες περιβαλλοντικούς όρους (ΠΟ δ19, **ΑΔΑ: Ω5Ζ00-7ΩΜ**) «για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* θα πρέπει να συνεχιστεί η αποφυγή νυχτερινών πτήσεων **22:00 - 05:00**, σύμφωνα με τη μελέτη για την «επίδραση περιβαλλοντικών παραμέτρων, κυρίως του θορύβου, στη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* της νήσου Ζακύνθου (ιδιαίτερα του κόλπου του Λαγανά)» που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και την ΥΠΑ το 1999-2000». Στην πρόσφατη ανανέωση των ΠΟ (ΑΔΑ: 6ΣΦ84653Π8-ΝΒΧ) αναφέρεται ότι *«ανανεώνεται η χρονική ισχύς των περιβαλλοντικών όρων του αερολιμένα Ζακύνθου, όπως εγκρίθηκαν, παρατάθηκαν, ανανεώθηκαν και τροποποιήθηκαν κατά τα ανωτέρω, για δεκαπέντε έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης, υπό τον όρο εντός ενός (1) έτους από την έκδοση της παρούσας, ο φορέας του έργου να υποβάλει τα ακόλουθα: 1.* ***Ειδική μελέτης τεκμηρίωσης της επίδρασης της λειτουργίας του αερολιμένα στα προστατευόμενα είδη της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης***

GR2210002 και ιδίως στη θαλάσσια χελώνα Caretta caretta*, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους διατήρησης της περιοχής (ΥΑ υπ' αρ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985/2023, Β' 1807) καθώς και στα λοιπά ευαίσθητα στοιχεία περιβάλλοντος όπως της σημαντικής περιοχής για τα πτηνά GR086 Νήσος Ζάκυνθος. Η ανωτέρω μελέτη να υποβληθεί για γνωμοδότηση στον ΟΦΥΠΕΚΑ και τη Δ/νση Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ με κοινοποίηση στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ».*

Η συμβολή της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στη φωτορύπανση του Κόλπου του Λαγανά και η επιβολή τυχόν πρόσθετων περιβαλλοντικών όρων πέραν της αποφυγής νυχτερινών πτήσεων 22:00 - 05:00 θα μελετηθεί στο πλαίσιο του Μέτρου MMELNP22101CF0901 Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων.

Για τη μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του Αερολιμένα Ζακύνθου θα συνεχιστεί η αποφυγή νυχτερινών πτήσεων 22:00 - 05:00. Τυχόν πρόσθετα μέτρα που θα επιβληθούν μέσω της προβλεπόμενης από την ΑΕΠΟ Ειδικής μελέτης τεκμηρίωσης της επίδρασης της λειτουργίας του αερολιμένα στα προστατευόμενα είδη της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης GR2210002 θα ενσωματωθούν στο Σχέδιο Διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

5.3.8.7 MMELNP22101CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων,** τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να

αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Επίσης, στην ΠΠ επιτρέπονται τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και σήμανσης των υφιστάμενων **μονοπατιών** με τις **αντίστοιχες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών** κατόπιν εγκεκριμένου **Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών** και εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής.

Η επίσκεψη και τουριστική αξιοποίηση των παραλιών χρήζουν ρύθμισης. Απαιτείται προσδιορισμός μέγιστου αριθμού επισκεπτών, κάλυψης με έπιπλα θαλάσσης, αριθμού πρόχειρων εγκαταστάσεων εστίασης (καντίνες), κλπ., προκειμένου να μετριαστούν οι ανθρωπογενείς οχλήσεις στα παράκτια αμμοθινικά οικοσυστήματα κ.α.

Ομοίως στο θαλάσσιο χώρο απαιτείται ο χωρικός και χρονικός περιορισμός των σκαφών διακίνησης επισκεπτών, των πλοιαρίων αναψυχής και παρατήρησης φωκών και χελωνών. Σύμφωνα με στοιχεία

του ΑΡΧΕΛΩΝ (2023), η μεγάλη αύξηση του αριθμού αδειών σκαφών στη Ζάκυνθο έχει οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη αύξηση της ναυσιπλοΐας στην προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή του ΕΘΠΖ. Διαπιστώνεται υπερβολικά μεγάλος αριθμός τουριστικών σκαφών και σκαφών θαλάσσιας αναψυχής, προκαλώντας αύξηση της όχλησης προς τις χελώνες.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους
- με την παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους
- με τις αποστάσεις που επιτρέπεται η προσέγγιση συγκεκριμένων ακτών ακτής ή των σπηλαίων
- με την είσοδο στα θαλάσσια σπήλαια είτε από την επιφάνεια της θάλασσας είτε υποβρυχίως
- με τα μηχανοκίνητα θαλάσσια αθλήματα
- με την πρόσβαση σε αμμοθινικά συστήματα νησιών Μαραθονήσι και Πελούζο από λουόμενους
- με την ήπια θαλάσσια αναψυχή (πχ κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κλπ.)
- την παρατήρηση των θαλάσσιων ειδών
- την ιππασία στις αμμοθίνες

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.
- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.
- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.
- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.
- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.
- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.
- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.
- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.
- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής
- τη χωρική και χρονική καταγραφή της έντασης της κίνησης αλιευτικών και τουριστικών σκαφών στη θάλασσα και των συναφών δραστηριοτήτων τους στη στεριά
- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ
- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,
- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών
- τα υφιστάμενα μονοπάτια
- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και

περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα**, **Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα**, **Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ως προς **την κίνηση σκαφών αλιείας και αναψυχής** και του **αθλητικού τουρισμού**, **καθώς με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης θα πρέπει να εκδίδονται και οι σχετικές άδειες και πιθανόν να τίθενται σχετικές χωρικές και χρονικές απαγορεύσεις.**

Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας αφορά και στο χερσαίο και στο θαλάσσιο χώρο.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Διαδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος / Δίκτυο μονοπατιών**

Η ορθή διάταξη του δικτύου μονοπατιών μιας προστατευόμενης περιοχής είναι το μέσο που βοηθά στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και αναψυχή, ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, συγκρατώντας τους επισκέπτες και μετριάζοντας τις οχλήσεις σε συγκεκριμένη περιοχή. Κατά μήκος των μονοπατιών θα πρέπει να δίνονται σαφείς πληροφορίες με πινακίδες που θα δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εξεταστεί και η δυνατότητα διακίνησης επισκεπτών με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα (όπως ποδήλατα κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών θα εξεταστεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου **δικτύου μονοπατιών και διαδρομών** ερμηνείας περιβάλλοντος το οποίο θα περιλαμβάνει κατά περίπτωση εργασίες: α) συντήρησης του υπάρχοντος δικτύου και β) εργασίες διάνοιξης νέων διαδρομών εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για την σύνδεση ή συμπλήρωση του υπάρχοντος δικτύου.

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να λαμβάνονται υπόψη:

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία της περιοχής, που πρέπει να αναδειχθούν καθώς και εκείνα που πρέπει να προστατευτούν.

- Οι υφιστάμενες διαδρομές και ο βαθμός ανάδειξης και προστασίας, που παρέχουν. Σε περίπτωση που κάποιες διαδρομές διέρχονται από ευαίσθητα οικοσυστήματα θα πρέπει να καταργηθούν και να προταθούν εναλλακτικά σενάρια.

- Η διαφοροποίηση του μήκους των μονοπατιών μέσα στην προστατευόμενη περιοχή ώστε να εξυπηρετεί το σύνολο των επισκεπτών αναλόγως της ηλικιακής διάρθρωσης και των ειδικών ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων τους

- Η ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και των ιδιαίτερων στοιχείων της με ταυτόχρονη περιβαλλοντική εκπαίδευση και πληροφόρηση των επισκεπτών.

- Η χάραξη ειδικών διαδρομών προσβάσιμων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Η χάραξη διαδρομών για διακίνηση των επισκεπτών με ποδήλατα

➢ **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

Το Σχέδιο Σήμανσης θα αφορά και στο θαλάσσιο χώρο προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή των διαφόρων περιορισμών στις επιτρεπόμενες δραστηριότητες εντός ΠΠ (πχ απαγόρευση διέλευσης, προσέγγισης ή αγκυροβόλησης σκαφών και η οριοθέτηση περιοχών προστασίας ατόμων πίννας, της μεσογειακής φώκιας, των λιβαδιών *Posidonia oceanica*.

➢ **Διαμόρφωση θέσεων αναψυχής – ανάπλαση χώρων**

Η ανάπτυξη χώρων ανάπαυσης και θέας ενδείκνυται για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και πεζοπορίας. Τονίζεται ότι οι αναγκαίες διαρρυθμίσεις του χώρου και η κατασκευή των απαραίτητων έργων θα πρέπει να είναι περιορισμένες σε έκταση και αριθμό, προσεγμένες και προσαρμοσμένες, όσο το δυνατό περισσότερο, στο φυσικό περιβάλλον. Σε προσεκτικά επιλεγμένες θέσεις, προτείνεται να κατασκευαστούν ξύλινα ή πέτρινα παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια ή κάποιες λιθόδμητες κατασκευές, με παράλληλη πρόβλεψη για κάδους απορριμμάτων.

➢ **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων

➢ **Σχέδιο Δράσης για τη ρύθμιση της κίνησης, προσέγγισης & αγκυροβόλησης σκαφών, της αναψυχής, του αθλητισμού και του τουρισμού στα κρίσιμα ενδιαιτήματα προστατευόμενων ειδών (χωρικά και χρονικά).**

Διατύπωση χωρικών, χρονικών απαγορεύσεων κίνησης σκαφών καθώς και περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας σκαφών και πλωτών γενικά μέσων.

Περιορισμός του ορίου της μέγιστης ταχύτητας των σκαφών κατά την έντονη τουριστική περίοδο 1/5-31/10 ώστε να εξασφαλιστεί ο μετριασμός φαινομένων πρόσκρουσης, τραυματισμού και όχλησης σημαντικών ειδών υδρόβιας πανίδας όπως για παράδειγμα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Διατύπωση χωρικών απαγορεύσεων αγκυροβόλησης σκαφών για την προστασία και διαφύλαξη της ακεραιότητας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και ατόμων πίνας

- **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.
- Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
- Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η αετοσανίδα, η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

Σχετικά είναι τα Μέτρα του ΘΠΙ:

ΜΜΙΟΝΙΟΜF0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας.

ΜΜΙΟΝΙΟΜF0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο του Μέτροθ θα γίνει προσδιορισμός των όρων και των προϋποθέσεων για την άσκηση αναψυχικών και τουριστικών

δραστηριοτήτων στις παραλίες του Θαλάσσιου Πάρκου Ιονίου, που θα αφορούν: την έκταση και ένταση των δραστηριοτήτων, τις συνθήκες πρόσβασης και τις απαιτούμενες διαμορφώσεις, τις δραστηριότητες καθαριότητας και τον τύπο τους, καθώς και τη χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων και άλλων υποδομών.

ΜΜΙΟΝΙΟΜΕ0102 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη. Το μέτρο περιλαμβάνει: 1 Τεχνοοικονομική μελέτη - Καθορισμό περιοχών δραστηριότητας, προσδιορισμός περιορισμών (π.χ. αριθμός σκαφών, ωράριο, απόσταση από τα άτομα). (1ο έτος) 2. Εκπαίδευση οδηγών και επιχειρήσεων σε καλές πρακτικές και περιβαλλοντική υπευθυνότητα 3. Δημιουργία μηχανισμού αδειοδότησης, ελέγχου και επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων.

Το προτεινόμενο από την παρούσα ΕΠΜ Μέτρο ως προς τη θαλάσσια ζώνη πλέον αφορά μόνο περιοχές εκτός ΘΠΙ.

5.3.8.8 MMELNP22101CF0302 Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών

Η αγκυροβολία αποτελεί μια από τις σημαντικότερες απειλές για τον Οικότοπο προτεραιότητας 1120*. Παρόλο που τα λιβάδια της Ποσειδωνίας επανακάμπτουν και καλύπτουν τα κενά που δημιουργούνται, ωστόσο αυτή η αναπλήρωση γίνεται με πολύ αργούς ρυθμούς και συγκεκριμένα λίγα εκατοστά το χρόνο. Έχει παρατηρηθεί ότι κατά την ανέλκυση των αγκυρών ξεριζώνεται ένας μεγάλος αριθμός ριζωμάτων ενώ πολύ μεγάλη ζημιά προκαλείται και από τις αλυσίδες επειδή εφάπτονται στο βυθό (ΟΦΥΠΕΚΑ, 2023).

Για τη μείωση της πίεσης από την ελεύθερη αγκυροβολία και την πρόσδεση σε ρηχά λιβάδια, συνίσταται να παρέχονται οικολογικοί πλωτήρες και αγκυροβόλια στους χρήστες σκαφών (Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008). Όταν τέτοιες θέσεις πρόσδεσης είναι διαθέσιμες, οι πλοηγοί των σκαφών συνήθως προτιμούν να τις χρησιμοποιούν διότι είναι περισσότερο ασφαλείς από την ελεύθερη αγκυροβολία.

Η εγκατάσταση των θέσεων πρόσδεσης πρέπει να γίνεται βάσει μελετών, ώστε να εντοπιστούν τα λιβάδια που δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση από τα αγκυροβολημένα σκάφη και να καταγραφεί το μέγεθος, η κατανομή και ο αριθμός των σκαφών. Μελέτες σχετικά με την αντοχή και το πάχος του υποστρώματος, καθώς και για τη τοπική υδροδυναμική, βοηθούν στην περαιτέρω βελτιστοποίηση της θέσης και του σχεδιασμού των αγκυροβολίων. Ένας χρήσιμος οδηγός για μόνιμα οικολογικά αγκυροβόλια δημοσιεύτηκε από τους Francour et al. 2006. Σύμφωνα με αυτόν τον οδηγό, τα αγκυροβόλια πρέπει να εγκαθίστανται κατά προτίμηση σε καθαρά σημεία μέσα στο λιβάδι, εφόσον υπάρχουν.

Σε αμμώδη τμήματα, προτιμώνται αγκυροβόλια τύπου κοχλία. Πρόκειται για γαλβανισμένες μεταλλικές κατασκευές με έναν άξονα και έναν ή περισσότερους δίσκους σε σχήμα έλικας. Οι κοχλίες άμμου έχουν συνήθως μήκος από 0,8 έως 3 μέτρα. Πέραν αυτού του μεγέθους, η εγκατάστασή τους γίνεται πιο δύσκολη και απαιτεί μεγαλύτερα σκάφη. Μπορεί να είναι πιο κατάλληλη η εγκατάσταση πολλών μικρότερων κοχλιών σε σειρά, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ώστε να σχηματίσουν ένα πιο ανθεκτικό σύστημα αγκυροβολίας. Η επίδραση αυτού του τύπου αγκυροβολίου στο αμμώδες ή ιλυώδες περιβάλλον είναι εξαιρετικά μικρή, διότι ο χώρος που καταλαμβάνει η κατασκευή είναι πολύ

περιορισμένος, με μόνο το άκρο της να προεξέχει λίγα εκατοστά πάνω από το υπόστρωμα. Επιπλέον, δεν προκαλείται μετακίνηση υλικού κατά την εγκατάσταση της άγκυρας. Συνεπώς, μπορούν εύκολα να αφαιρεθούν και να επανεγκατασταθούν σε νέες θέσεις.

Σε μεγάλες αμμώδεις επιφάνειες, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα παραδοσιακά αγκυροβόλια τύπου νεκρού βάρους, αλλά αυτά απαιτούν μεγάλα σκάφη, γερανούς κ.λπ. για τον χειρισμό και την τοποθέτησή τους στον βυθό. Επιπλέον, καταλαμβάνουν μεγαλύτερη επιφάνεια και υπάρχει κίνδυνος ολίσθησης και αποκόλλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές με ρεύματα, διότι ο όγκος του νεκρού βάρους πάνω από τον θαλάσσιο πυθμένα δημιουργεί υδραυλικές αναταράξεις και προκαλεί φαινόμενα διάβρωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αγκυροβόληση των αλιευτικών, καταδυτικών και σκαφών αναψυχής (επαγγελματικών και ιδιωτικών) προκαλείται υποβάθμιση των λιβαδιών Ποσειδωνίας αλλά επίσης, δύναται να προκληθεί και τυχαία θανάτωση ατόμων Πίννας **προτείνεται η εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών κατόπιν μελέτης.**

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ έχει ήδη προχωρήσει στην προμήθεια και εγκατάσταση 44 οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης και πρόσδεσης επαγγελματιών και ιδιωτικών σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας [23PROC011975875 2023-01-12]. Για να αποφευχθεί η καταστροφή αυτών των ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων και να παρασχεθεί ένας ασφαλής – οικολογικά και τεχνικά - τρόπος εξυπηρέτησης των αναγκών των σκαφών (επαγγελματικών και ιδιωτικών) και των πληρωμάτων τους, στις περιοχές όπου επιτρέπεται η προσέγγιση και αγκυροβολία ο ΟΦΥΠΕΚΑ, εντός ΕΘΠΖ, θα εγκαταστήσει **7 ειδικά συστήματα πόντισης και αγκυροβολίας Σκαφών (Moorings) (και παρελκόμενα πρόσδεσης Σκαφών)** σχεδιασμένα για την διατήρηση και προστασία του Οικότοπου 1120* από πιστοποιημένο καταδυτικό συνεργείο (όπως ορίζεται στο ΦΕΚ 2396Β-2019) σε επιλεγμένες περιοχές του Θαλασσίου Πάρκου Ζακύνθου σε βάθη από 5 μέχρι 15 μέτρα. Οι ακριβείς θέσεις θα υποδειχθούν από την Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου και προστατευόμενων περιοχών Ιονίων Νήσων σε συνεργασία με καταδυτικό συνεργείο του αναδόχου.

Στο πλαίσιο του παρόντος ΣΔ προτείνεται η διεύρυνση της ανωτέρω προσπάθειας με την προμήθεια περισσότερων σχετικών συστημάτων κατόπιν μελέτης. Η μελέτη θα προσδιορίσει τις κατάλληλες θέσεις λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία επισκεψιμότητας, χαρτογράφησης πυθμένα και υδροδυναμικών συνθηκών. Στο πλαίσιο της μελέτης θα πρέπει να αξιοποιηθεί και το σχετικό Καθοδηγητικό έγγραφο «Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. και ο οδηγός των Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008 «Management of Natura 2000 habitats * Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120». Αναλόγως των συμπερασμάτων της μελέτης θα προσδιοριστεί το πλήθος, το είδος και τις θέσεις εγκατάστασης των σχετικών συστημάτων.

Το συνολικό έργο αφορά, στην εκπόνηση της μελέτης, στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Συνίσταται, αναλόγως και του χρονισμού υλοποίησης των δράσεων, το εν λόγω έργο να λάβει υπόψη και **τα αποτελέσματα της μελέτης φέρουσας ικανότητας επισκεψιμότητας και τουρισμού.**

Τέλος αναφέρεται ότι σχετικό μέτρο περιλαμβάνεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» :

"12. Δράσεις προστασίας και αποκατάστασης των θαλάσσιων ενδιαιτημάτων της Pinna nobilis: εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της Pinna nobilis, μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών μελέτης, εγκατάσταση ειδικών συστημάτων πόντισης και αγκυροβολίας σκαφών (moorings) για προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων οικοτόπων, παραγωγή ειδικού ενημερωτικού υλικού"

"17. Δράσεις προστασίας του ΤΟ 1120 από την αγκυροβολία σκαφών: μελέτη και κατασκευή ειδικών αγκυροβολίων (ναύδετα), ενημέρωση"*

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOME0101 Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων αγκυροβολίας, σήμανσης, και πρόσδεσης σκαφών για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας, των βενθικών ειδών και των υφάλων.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.9 MMELNP22101CF0801 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

Τα θαλάσσια απορρίμματα (marine litter) αποτελούν μια από τις σοβαρότερες ανθρωπογενείς πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ο όρος περιλαμβάνει κάθε εκούσια ή ακούσια απορριφθέν υλικό που εισέρχεται στο υδάτινο σύστημα και δεν αποσυντίθεται φυσιολογικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το **60–80%** των **θαλάσσιων απορριμμάτων έχει πλαστική προέλευση**. Η πλειοψηφία αυτών των απορριμμάτων είναι χερσαίας προέλευσης, ωστόσο σημαντικό τμήμα αυτών συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αλιευτική δραστηριότητα (UNEP, 2016).

Μια ειδική κατηγορία θαλάσσιων απορριμμάτων αποτελείται από τα **απολεσθέντα, εγκαταλελειμμένα ή απορριφθέντα αλιευτικά εργαλεία** (Abandoned, Lost or Discarded Fishing Gear – ALDFG), τα οποία αποτελούν έως και **10% του συνολικού πλαστικού φορτίου** που καταλήγει στους ωκεανούς ετησίως (FAO, 2009). Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν δίχτυα, παραγάδια, παγίδες και σχοινιά, τα οποία, μετά την απώλεια τους, συνεχίζουν να λειτουργούν παγιδεύοντας οργανισμούς — το φαινόμενο γνωστό ως άδηλη αλιεία ή **ghost fishing** (Vodopia D et. al, 2024, Richardson et al., 2022Hardesty et al., 2021,).

Η συμπεριφορά των ALDFG στο θαλάσσιο περιβάλλον ποικίλλει:

- ορισμένα επιπλέουν και μεταφέρονται από ρεύματα σε μεγάλες αποστάσεις,
- άλλα αιωρούνται στη στήλη νερού,
- ενώ ένα σημαντικό ποσοστό βυθίζεται και **συσσωρεύεται στον πυθμένα**, αλληλεπιδρώντας με βενθικά οικοσυστήματα, όπου μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς, πνιγμούς και καταστροφή ενδιαιτημάτων (Richardson et al., 2019).

Η επίδραση των πλαστικών στη θαλάσσια ζωή είναι πολυδιάστατη. Η κατάποση πλαστικών από θαλάσσιους οργανισμούς, όπως ψάρια, πτηνά, χελώνες και θαλάσσια θηλαστικά, μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία τους, όπως ασιτία, εσωτερικά τραύματα, μόλυνση από τοξικές ουσίες και, τελικά, θάνατο. Τα ζώα συχνά μπερδεύουν τα πλαστικά με τροφή ή τα καταπίνουν τυχαία, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει απόφραξη του πεπτικού τους συστήματος. Το βασικό πρόβλημα που προκαλείται από την κατάποση πλαστικών είναι ότι, καθώς αυτά συσσωρεύονται στο στομάχι των ζώων, δημιουργούν ψευδή αίσθηση κορεσμού, με αποτέλεσμα τα ζώα να λιμοκτονούν ενώ έχουν την αίσθηση ότι είναι χορτάτα.

Επιπλέον, τα πλαστικά απορρίμματα μπορούν να παγιδεύσουν θαλάσσια είδη, προκαλώντας τραυματισμούς ή θάνατο από ασφυξία, πείνα ή αδυναμία κίνησης καθιστώντας τα πιο ευάλωτα στους φυσικούς τους θηρευτές και μειώνοντας τις πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα εγκαταλελειμμένα αλιευτικά εργαλεία τα οποία συχνά αποτελούνται από πλαστικά υλικά, αποτελούν σοβαρή απειλή, καθώς συνεχίζουν να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και να παγιδεύουν οργανισμούς για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Πέραν των άμεσων οικολογικών επιπτώσεων, τα χαμένα αλιευτικά εργαλεία αποτελούν **σημαντική πηγή μικροπλαστικών**. Οι ίνες και τα πολυμερή τους αποδομούνται με αργούς ρυθμούς, εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα και επιβαρύνουν όχι μόνο το θαλάσσιο περιβάλλον, αλλά και την ανθρώπινη υγεία μέσω κατανάλωσης θαλασσινών (Hassen et al., 2025, Eriksen et al., 2018).

Σε περιοχές με υψηλή αλιευτική πίεση, όπως η Μεσόγειος, τα ALDFG αναγνωρίζονται πλέον ως **προτεραιότητα διαχείρισης**. Η ΕΕ, μέσω της Οδηγίας για τα Πλαστικά Μίας Χρήσης και του αναθεωρημένου Κανονισμού Ελέγχου Αλιείας (2023/2842), προωθεί συστήματα **υποχρεωτικής ταυτοποίησης εργαλείων**, **αναφοράς απωλειών** και δημιουργίας **υποδομών ανάκτησης και ανακύκλωσης**, με στόχο τη μείωση της εκούσιας ή ακούσιας απόρριψης αλιευτικών εργαλείων στο θαλάσσιο περιβάλλον. Το εν λόγω πρόσφατα θεσμοθετημένο πλαίσιο που διέπει τα αλιευτικά εργαλεία αναμένεται να έχει μελλοντικά εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις στον περιορισμό των επιπτώσεων από τα απόβλητα των αλιευτικών εργαλείων. Αναλυτικότερα:

Τα αλιευτικά εργαλεία, στο τέλος του κύκλου ζωής τους, επιστρέφονται στην ξηρά για επεξεργασία σε λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής που δημιουργήθηκαν για τον σκοπό αυτό με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883.

Η νεότερη αναθεώρηση του ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 περί θεσπίσΈως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, εισάγει νέα ή αναβαθμισμένα μέτρα για (**Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2842**):

- την **υποχρεωτική αναφορά απωλειών εργαλείων** στα ημερολόγια αλιείας (logbooks),
- την υποχρεωτική **σήμανση/ταυτοποίηση** όλων των εργαλείων,
- τον έλεγχο και επιβολή ποινών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- την διάθεση ι επί του σκάφους εξοπλισμό για την ανάκτηση των απολεσθέντων εργαλείων

Ο Ν. 4736/2020 (ΦΕΚ Α 200/20.10.2020) «Ενσωμάτωση της **Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904** σχετικά με τη **μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων** στο περιβάλλον και λοιπές διατάξεις» έχει σχετικές πρόνοιες **για τα αλιευτικά εργαλεία και τα απόβλητά τους**:

- «αλιευτικό εργαλείο»: κάθε αντικείμενο ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στην αλιεία ή την υδατοκαλλιέργεια για τη στόχευση, τη σύλληψη ή την εκτροφή θαλάσσιων βιολογικών πόρων ή που επιπλέει στην επιφάνεια της θάλασσας και εκπτύσσεται με στόχο την προσέλκυση, τη σύλληψη ή την εκτροφή τέτοιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων,
- «απόβλητο αλιευτικών εργαλείων»: κάθε αλιευτικό εργαλείο που καλύπτεται από τον ορισμό των αποβλήτων της περ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων όλων των ξεχωριστών συστατικών, ουσιών ή υλικών που αποτελούσαν μέρος ή ήταν προσαρτημένα στο αλιευτικό εργαλείο όταν αυτό απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που εγκαταλείφθηκε ή απωλέσθη,

Ο Ν. 4736/2020 θέσπισε πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη, με σκοπό τη μείωση των αλιευτικών εργαλείων που απορρίπτονται στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και τη χωριστή συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων των αλιευτικών εργαλείων. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις για τα **απόβλητα αλιευτικών σκαφών**.

Από το έτος 2025, το ελάχιστο ετήσιο ποσοστό συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων που περιέχουν πλαστική ύλη με σκοπό την ανακύκλωση θα ανέρχεται σε σαράντα τοις εκατό (40%) κατά βάρος.

Έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, οι παραγωγοί των αλιευτικών εργαλείων υποχρεούντο να σχεδιάσουν, να οργανώσουν και να λειτουργήσουν ΣΣΕΔ πανελλαδικής εμβέλειας για το σύνολο των προϊόντων που διαθέτουν στην αγορά.

Στις υποχρεώσεις των φορέων ΣΣΕΔ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εξής:

α) ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η ανάληψη του **κόστους των μέτρων ευαισθητοποίησης**, σχετικά με τα αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστική ύλη,

β) η ανάληψη του κόστους **χωριστής συλλογής αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων** που περιέχουν πλαστική ύλη και έχουν παραδοθεί σε κατάλληλες λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής, σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 ή σε άλλα ισοδύναμα συστήματα συλλογής που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας, και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των εν λόγω απορριμμάτων, **στο οποίο κόστος δύναται να περιλαμβάνεται η παροχή οικονομικών κινήτρων για την επιστροφή των αποβλήτων αλιευτικών εργαλείων από πλαστική ύλη,**

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 (ΦΕΚ 4790/Β/2021) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία (ΕΕ) 2019/883 .. σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων από πλοία, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2010/65/ΕΕ και την κατάργηση της Οδηγίας 2000/59/ΕΚ» αποσκοπεί στην προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος από τις αρνητικές συνέπειες των απορρίψεων αποβλήτων πλοίων που καταπλέουν σε ελληνικούς λιμένες εξασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή λειτουργία της θαλάσσιας κυκλοφορίας με τη βελτίωση της διάθεσης και χρήσης **επαρκών λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής και παράδοσης** αποβλήτων στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Η ΥΑ 3122.3-15/71164/2021/2021 στα «απόβλητα από πλοία» περιλαμβάνει και τα «απόβλητα που αλιεύονται παθητικά», τα οποία ορίζει ως απόβλητα που συλλέγονται στα δίχτυα κατά τη διάρκεια αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για τα εν λόγω απόβλητα και προκειμένου να παρασχεθεί μέγιστο κίνητρο για την παράδοσή τους **δεν επιβάλλεται άμεσο τέλος προκειμένου να διασφαλίζεται δικαίωμα παράδοσης χωρίς πρόσθετες χρεώσεις βάσει του όγκου των παραδιδόμενων αποβλήτων**.

Στο Δήμο Ζακύνθου, που είναι μέλος του Δικτύου Μπλε Δήμων, λειτουργεί 1 Σταθμός Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων στο αλιευτικό καταφύγιο του Αλικανά και 1 Σταθμός Διχτυών στο λιμανάκι Γάιδαρος, που έχουν συμβάλλει στη συλλογή 32.000τμχ. ανακυκλώσιμων υλικών και 5.400kg αλιευτικών εργαλείων (2020-2023). Επίσης, έχουν υλοποιηθεί 4 διευρυμένες δράσεις υποβρύχιων και παράκτιων καθαρισμών.

Υπάρχουν διάφορες **μέθοδοι εντοπισμού και ανάσυρσης των εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων** (Drinkwin et al., 2022, FAO 2009, Global Ghost Gear Initiative 2017):

- **Υποβρύχιος Ηχοεντοπισμός (Sonar Systems)**. Η χρήση side-scan sonar και multibeam bathymetry επιτρέπει την ακριβή αποτύπωση αντικειμένων στον πυθμένα, με δυνατότητα διαχωρισμού δικτύων από φυσικά υλικά. Η μέθοδος εφαρμόζεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας και αποτελεί την πλέον αποδοτική τεχνική για περιοχές μεγάλου βάθους (Fulton et al., 2023).
- **Ιχνηλάτηση Εργαλείων**. Η ενσωμάτωση γεωεντοπισμού (GPS trackers) , RFID (Radio Frequency Identification) tags ή ακουστικών πομπών στα επαγγελματικά εργαλεία καθιστά δυνατή την ανάκτησή τους μετά από απώλεια (FAO, 2009).
- **Εναέρια και επιφανειακή παρατήρηση**. Drones και επιθεωρήσεις από σκάφη επιτρέπουν τον οπτικό εντοπισμό επιπλεόντων εργαλείων ή αυτών που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια, ιδίως σε παράκτιες περιοχές με περιορισμένο βάθος.
- **Συστήματα αναφοράς & καταγραφής**. Η εφαρμογή ψηφιακών πλατφορμών αναφοράς (Apps, GIS, QR identification) από αλιείς και δύτες ενισχύει την ενημέρωση και επιτρέπει στοχευμένες επιχειρήσεις ανάκτησης.
- Στοχευμένες επιχειρήσεις ανάσυρσης από εξειδικευμένα συνεργεία βάσει πρότερης γνώσης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και την υφιστάμενη εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τους ΟΤΑ αλλά και τον ΟΦΥΠΕΚΑ σε άλλες ΠΠ (πχ Δράσεις καθαρισμού του βυθού στη Νησίδα Πατρόκλου) προτείνεται η **ετήσια διενέργεια καμπάνιας απομάκρυνσης θαλάσσιων απορριμμάτων, η οποία θα οργανώνεται από τη ΜΔΠΠ και θα υλοποιείται σε συνεργασία με το Δήμο Ζακύνθου**. Η καμπάνια θα πρέπει να συνδυάζει **παράκτιους καθαρισμούς** (παραλία) και **θαλάσσιους καθαρισμούς (χρήση σκαφών, δυτών κλπ.)**. Κατά τη διενέργεια της καμπάνιας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Συνίσταται η διενέργεια συνεντεύξεων με αλιείς της περιοχής ώστε να προτείνουν περιοχές στις έχουν εντοπίσει μεγάλες συγκεντρώσεις βυθισμένων αλιευτικών εργαλείων
- Η συνδρομή και εμπλοκή των τοπικών καταδυτικών κέντρων, Ναυτικών συλλόγων και του Λιμενικού, του Δήμου και εθελοντών της περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντική
- Η επιλεγείσα μέθοδος εντοπισμού και ανάσυρσης βυθισμένων απορριμμάτων δεν θα προκαλεί φυσικές απώλειες, όχληση σε κητώδη ούτε θα διαταράσσει τα βενθικά ενδιαιτήματα.
- Οι χερσαίοι καθαρισμοί δεν επηρεάζουν τη δομή και τη μορφολογία των παράκτιων αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων ποσειδωνίας δε συνίσταται κατά τους καθαρισμούς. Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων
- Η διαχείριση και τελική των απορριμμάτων θα γίνεται σε συνεργασία με το Δήμο ακολουθώντας την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία διαχείρισης στερεών αποβλήτων (διαλογή στην πηγή και διάθεση ανά ρεύμα).

Το ανωτέρω μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο μεταξύ άλλων για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνει:

- Αποκατάσταση ενδιαιτήματος της *Monachus monachus, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων, **απομάκρυνση σκουπιδιών και άλλων υλικών**
- Δράσεις αποκατάστασης του **ΤΟ 1170**: απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων αλιευτικών εργαλείων και άλλων απορριμμάτων

Ο συστηματικός καθαρισμός από **εγκαταλειμμένα αλιευτικά εργαλεία** προβλέπεται στο ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο ΕΣΔ για το ρινοδέλφινο (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMF0301 Μείωση επιπτώσεων πλαστικών και λοιπών απορριμμάτων σε παραλίες και στο θαλάσσιο περιβάλλον.

5.3.8.10 MMELNP22101CF0802 Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών

Όπως αναφέρθηκε στο Μέτρο «Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί» ο Δήμος Ζακύνθου διατηρεί 2 Σταθμούς Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων. Προτείνεται η δημιουργία σχετικών υποδομών και σε άλλα αλιευτικά καταφύγια κατά μήκος της ακτογραμμής της Ζακύνθου. Η προμήθεια του εξοπλισμού των σταθμών θα βαρύνει το Δήμο Ζακύνθου.

5.3.8.11 MMELNP22101CF0901 Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων

Η φωτορύπανση (*artificial light at night – ALAN*) θεωρείται σήμερα διεθνώς ως μία από τις κυριότερες ανθρωπογενείς πιέσεις σε παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα (Bará S & Falchi F. 2023). Ο τεχνητός φωτισμός τη νύχτα μπορεί να επηρεάσει ακόμα και τα παράκτια βενθικά οικοσυστήματα σε διάφορα επίπεδα της βιολογικής οργάνωσης, όπως τη δομή και τη λειτουργικότητα, το μεταβολισμό και τη φυσιολογία (Κεκλίκογλου, 2025).

Σε προστατευόμενες περιοχές ανάπαυσης ή αναπαραγωγής ειδών όπως οι θαλάσσιες χελώνες (π.χ. *Caretta caretta*) αλλά και σε σπηλιές που χρησιμοποιούνται από θαλάσσια θηλαστικά — όπως η Monachus monachus — ο νυχτερινός φωτισμός μπορεί να διαταράξει κρίσιμες οικολογικές διεργασίες: επιλογή τόπου ωοτοκίας, προσανατολισμό νεογνών, χρήση καταφυγίων, αποφυγή ανθρώπινης όχλησης κ.λπ. (Arianoutsou, M., 1988, Dimitriadis, C. et al, 2018, Vandersteen et al., 2020, Kocifaj M et al. 2023, Labrousse C. et al., 2025, Simantiris, N., 2025)

Οι πιέσεις αυτές εντείνονται λόγω του τουρισμού, της παράκτιας ανάπτυξης και της αυξανόμενης υποδομής σε περιοχές με εξαιρετικό οικολογικό ενδιαφέρον. Η αντιμετώπιση της φωτορύπανσης απαιτεί στοχευμένες δράσεις διαχείρισης, ενσωματωμένες σε σχέδια ποστασίας και μελέτες βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για τη θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*) (ΦΕΚ 3678/Β/2021) η φωτορύπανση προκαλεί μεγάλες απώλειες νεοσσών. Οι νεοσσοί βγαίνουν από τη φωλιά τους τη νύχτα και κατευθύνονται προς τη θάλασσα ακολουθώντας το φωτεινότερο σημείο που σε μια σκοτεινή παραλία είναι ο θαλάσσιος ορίζοντας. Περιοχές αναπαραγωγής με έντονη οικιστική ανάπτυξη ή ακόμα και με μεμονωμένα κτίρια ή με παραλιακούς δρόμους δημιουργούν έντονο φωτισμό ορατό από την παραλία που επηρεάζει σημαντικά τον προσανατολισμό των νεοσσών και τελικά σε απώλειες λόγω εξάντλησης, θήρευσης ή καταπάτησης από οχήματα.

Το ΕΣΔ προτείνει την εκπόνηση μελέτης μείωσης της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον κόλπο του Λαγανά, και την υλοποίηση προτεινόμενων μέτρων που περιέχονται στη μελέτη.

Σύμφωνα με **στοιχεία παρακολούθησης του 2023 από τον ΑΡΧΕΛΩΝ**, η φωτορύπανση αποτελεί σοβαρό παράγοντα αποπροσανατολισμού νεοσσών και ενοχλεί τα θηλυκά κατά την ωοτοκία, με αποτέλεσμα την εγκατάλειψη προσπαθειών φωλεοποίησης. Κατά την περίοδο ωοτοκίας του 2023, ο ΑΡΧΕΛΩΝ πραγματοποίησε προσωρινή καταγραφή των υφιστάμενων πηγών φωτός που

προκαλούν ρύπανση τόσο στη χαμηλή όσο και στην υψηλή τουριστική περίοδο. Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν 33 μόνιμες πηγές φωτός στην Ανατολική πλευρά του Λαγανά, οι οποίες ανήκουν στο αεροδρόμιο της Ζακύνθου, σε ιδιωτικές επιχειρήσεις (π.χ. ξενοδοχεία, beach bars) και σε δημόσιο οδικό φωτισμό στο πίσω μέρος της παραλίας. Επιπλέον, η παραλία Δάφνη αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα φωτορύπανσης λόγω της λειτουργίας επιχειρήσεων πίσω από την παραλία, ορισμένες από τις οποίες είχαν τα φώτα αναμμένα μέχρι αργά. Επίσης, η έντονη φωτορύπανση από τη Δυτική πλευρά του Λαγανά επηρέασε σχεδόν όλες τις 6 παραλίες ωοτοκίας. Πάνω από το 40% των φωλιών επηρεάστηκε από φωτορύπανση στην Ανατολική πλευρά του Λαγανά, περίπου το 19% των φωλιών στο Καλαμάκι και στη Δάφνη, και το 35% των φωλιών στο Μαραθονήσι

Η Διεθνής Επιτροπή Φωτισμού (CIE) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) έχουν συστήσει εξειδικευμένες τεχνικές επιτροπές με στόχο τη συγκέντρωση και συστηματική αξιολόγηση της πλέον σύγχρονης επιστημονικής γνώσης σχετικά με τη φωτορύπανση. Η αποστολή τους περιλαμβάνει την ανάπτυξη τυποποιημένων και αξιόπιστων μεθόδων μέτρησης, βασισμένων στις δυνατότητες της σημερινής φωτομετρικής τεχνολογίας, καθώς και τη διαμόρφωση ορίων εκπομπών για διαφορετικές παραμέτρους του τεχνητού φωτός τη νύχτα.

Οι τεχνικές αυτές επιτροπές αποτελούν τον βασικό θεσμικό μηχανισμό που θα καθορίσει το πλαίσιο των μελλοντικών ρυθμίσεων για τις εκπομπές φωτός και αναμένεται να αποτελέσουν το επιστημονικό υπόβαθρο για την προετοιμασία της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τον περιορισμό της φωτορύπανσης. Παρακάτω παρουσιάζονται οι σημαντικότερες Τεχνικές Επιτροπές που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη μεθόδων μέτρησης, τυποποίησης και θέσπισης ορίων εκπομπών τεχνητού φωτισμού:

- CIE TC2-95 "Measurement of obtrusive light and sky glow"
- CIE TC4-58 "Obtrusive Light from Colourful and Dynamic Lighting and its Limitation"
- CIE TC4-61 "Artificial Lighting and its Impact on the Natural Environment"
- CIE TC4-57 "Guide for Sports Lighting"
- CIE TC4-59 "Guide for Lighting Urban Elements"
- CEN/TC 169/WG 15 "Assessment and control of obtrusive light in outdoor spaces"

Οι μέθοδοι μετρήσεων φωτισμού χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν το επίπεδο του φωτισμού σε μια δεδομένη περιοχή. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι μετρήσεων φωτισμού, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα ή συνδυαστικά, περιλαμβάνουν (Kocifaj M, et al 2023, Mander S. et al 2023, Bouroussis, C.A et al. 2024.):

- Μέτρηση λαμπρότητας: χρησιμοποιώντας συσκευές μέτρησης της λαμπρότητας, σε μια δεδομένη περιοχή. Υπάρχουν διάφοροι τύποι μετρητών φωτός, ανάλογα με το επίπεδο ακρίβειας που απαιτείται.
- Μέτρηση έντασης φωτισμού: χρήση συσκευών μέτρησης της επιπέδου φωτισμού σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Η μοντελοποίηση χρησιμοποιείται για να προσομοιώσει το επίπεδο του φωτισμού σε μια δεδομένη περιοχή, με βάση τα χαρακτηριστικά του χώρου και την πηγή φωτός. Πραγματοποιείται με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού, που υπολογίζει τον φωτισμό στην περιοχή με βάση τα χαρακτηριστικά του χώρου και την πηγή φωτός.

Οι βασικές δράσεις μείωσης της φωτορύπανσης περιλαμβάνουν Marangoni, L. F. B. et al., 2022, Jägerbrand & Bouroussis, 2021Ges, X., et al 2018):

Τεχνική και μορφολογική διαχείριση φωτισμού

- Χρήση λαμπτήρων με θερμή, χαμηλής ενέργειας ακτινοβολία (π.χ. < 2200 K), με φάσμα κόκκινου/πορτοκαλί, καθώς οι μπλε και λευκές αποχρώσεις είναι περισσότερο ενοχλητικές για θαλάσσιους οργανισμούς.
- Εγκατάσταση φωτισμού με κατευθυνόμενο φως προς το έδαφος (down-lighting), με ασπίδες (light shields) ώστε να αποφεύγεται διάχυση (spill light) προς τη θάλασσα ή τις παραλίες.
- Χρονοπρογραμματισμός ή χρήση αισθητήρων κίνησης (motion sensors / timers) ώστε να ανάβει φωτισμός μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητος (π.χ. για πρόσβαση, ασφάλεια).

Ζωνοποίηση και ρυθμίσεις εκπομπής

- Οριοθέτηση «ζωνών σκοταδιού» (dark-zones) κοντά σε κρίσιμες θέσεις
- Απαγόρευση ή περιορισμός πηγών νυχτερινού φωτισμού που βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με αυτές τις θέσεις.
- Ενσωμάτωση όρων φωτορύπανσης σε κανονισμούς χρήσης αιγιαλού και παραλίας (π.χ. αδειοδοτήσεις επιχειρήσεων, δραστηριοτήτων αναψυχής).

Λαμβάνοντας υπόψη το ανωτέρω πλαίσιο, προτείνεται να εκπονηθεί μελέτη η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει:

Α. Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης

- Χαρτογράφηση όλων των οχληρών, για το προστατευτέο αντικείμενο, πηγών φωτισμού στην παράκτια ζώνη (ξενοδοχεία, κατοικίες, δρόμοι, επιχειρήσεις).
- Μετρήσεις νυχτερινής φωτεινότητας σε επιλεγμένα σταθερά σημεία στον κόλπο του Λαγανά.

Β. Ανάλυση ευαισθησίας οικολογικών στόχων

- Προσδιορισμός «κατωφλίων» φωτισμού που επηρεάζουν αρνητικά την επιτυχία αναπαραγωγής – με βάση τη διεθνή βιβλιογραφία και τοπικά δεδομένα.

Γ. Σχεδιασμός & πρόταση μέτρων

- Τεχνικές παρεμβάσεις φωτισμού.
- Ζωνοποίηση & ρυθμίσεις προβολής φωτός.
- Προτάσεις κανονιστικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διαχείρισης παραλίας / αιγιαλού.

Δ. Πιλοτική εφαρμογή

- Επιλογή περιοχής-προτύπου (π.χ. τμήμα παραλίας με τη μεγαλύτερη ωοτοκία).
- Εφαρμογή μέτρων στην περίοδο ωοτοκίας χελωνών.
- Προ & μετά παρακολούθηση: φωτεινότητα, επιτυχία φωλεοποίησης, παρακολούθηση νεοσσών που έφτασαν στη θάλασσα.

Ε. Εκστρατείες ευαισθητοποίησης & συμμετοχή τοπικής κοινωνίας

- Ενημέρωση κατοίκων, επιχειρηματιών και λουομένων για τις επιπτώσεις της φωτορύπανσης στις χελώνες.

- Εθελοντικά προγράμματα «lights-off» κατά την περίοδο αναπαραγωγής ή εκκόλαψης, με συμμετοχή της ΜΔΠΠ, του Δήμου, τοπικών φορέων και οργανώσεων κοινοτήτων.
- Δημοσιότητα βασισμένη σε δεδομένα: παρουσίαση αποτελεσμάτων μετρήσεων, παρακολούθησης, τάσεων μειωμένης φωτεινότητας και θετικών οικολογικών δεικτών.

ΣΤ. Εκτίμηση αποτελεσματικότητας & πρόταση για ευρύτερη εφαρμογή

- Σύγκριση δεικτών πριν/μετά. Επανέλεγχος της συμπεριφοράς και της επιτυχίας αναπαραγωγής (π.χ. ποσοστά ωοτοκίας, εκκόλαψης) σε σχέση με τα επίπεδα φωτισμού — πριν και μετά τις παρεμβάσεις.
- Συστηματική καταγραφή και αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα μέτρα φωτισμού (audit / compliance monitoring).
- Αξιολόγηση τεχνικής και κοινωνικής αποδοχής.
- Σύνταξη οδηγιών & προτάσεων πολιτικής / διαχείρισης.

Επισημαίνεται ότι ο ΟΦΥΠΕΚΑ πρόσφατα (6/2025) συνέταξε εγχειρίδιο με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*», ώστε να χρησιμοποιείται ως εργαλείο από το προσωπικό των ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία των γνωμοδοτήσεων για έργα και δραστηριότητες που βρίσκονται σε παράκτιες προστατευόμενες περιοχές και γειτνιάζουν με παραλίες ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Το εν λόγω εγχειρίδιο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην εκπόνηση του έργου.

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα εξεταστεί και η συμβολή της λειτουργίας του **αεροδρομίου Ζακύνθου** στη φωτορύπανση του Κόλπου του Λαγανά **και η επιβολή τυχόν πρόσθετων περιβαλλοντικών όρων πέραν της αποφυγής νυχτερινών πτήσεων 22:00 - 05:00.**

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMF0701 Μείωση επιπτώσεων τεχνητού φωτισμού.

5.3.8.12 MMELNP22101CG0101 Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

Για την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης, και των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει στο οικοσύστημα προτείνεται η κατάρτιση σε **περιοδική βάση «Σχεδίου Διαχείρισης Αλιείας»** το οποίο τροφοδοτείται από **την αλιευτική μελέτη για την εκτίμηση της κατάστασης ιχθυαποθεμάτων**. Προτείνεται ο χρονισμός του εν λόγω Σχεδίου να συμπίπτει χρονικά με το Σχέδιο Παρακολούθησης για την Αλιεία που υποβάλλει η Ελλάδα στην ΕΕ και αποτελεί μέρος του Πολυετούς Προγράμματος Ελέγχου (ΠΕΠΕ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΑΛΠ και της Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2019/909. Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας» θα ρυθμίζει θέματα όπως:

- το μέγιστο αριθμό αλιευτικών σκαφών,
- τα χαρακτηριστικά του αλιευτικού σκάφους με το οποίο θα μπορεί να διενεργείται η αλιεία
- την ανώτατη αλιευτική προσπάθεια[36] ανά έτος,
- τα επιτρεπόμενα αλιευόμενα είδη ψαριών και οστράκων
- τα επιτρεπόμενα αλιευτικά εργαλεία

[36] Αλιευτική ικανότητα: ικανότητα ενός σκάφους ή ομάδας σκαφών να αλιεύουν ιχθείς. Αλιευτική προσπάθεια σκάφους ή στόλου: ορίζεται ως το γινόμενο της αλιευτικής του ικανότητας, εκφραζόμενης σε χωρητικότητα και ισχύ των μηχανών, επί τη δραστηριότητά του. Η ικανότητα αντιπροσωπεύει την ισχύ των μηχανών και η δραστηριότητα αντιπροσωπεύει τον χρόνο κατά τον οποίο χρησιμοποιείται η ισχύς.

- τυχόν ποσοτικούς, χωρικούς και χωρικούς περιορισμούς άσκησης της επαγγελματικής αλιείας. Ενδεχομένως απαιτούνται αυστηρά προστατευόμενες ζώνες απαλλαγμένες από κάθε είδους πίεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν αφενός ως πεδία απρόσκοπτης αναπαραγωγής όλων των θαλάσσιων ειδών αλλά και ως περιοχές αναφοράς βάσει των οποίων θα μπορεί να κρίνεται η αποτελεσματικότητα ή μη των μέτρων προστασίας αλλά και οι ευρύτερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- τους όρους και τους περιορισμούς άσκησης της ερασιτεχνικής και αθλητικής αλιείας

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.13 MMELNP22101CG0102 Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων

Η μελέτη περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της **κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων** της περιοχής με σκοπό την **περαιτέρω ρύθμιση της αλιείας** για την προστασία τους εφόσον κριθεί απαραίτητο, με την εφαρμογή τοπικών ή περιορισμένων χρονικά απαγορεύσεων της αλιείας. Η μελέτη θα τροφοδοτείται και από δεδομένα που υποβάλλονται από τους επαγγελματίες αλιείς στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Παρακολούθησης Αλιείας (ΟΣΠΑ).

Το αντικείμενο της μελέτης ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- καταγραφή των ειδών, εκτίμηση της αφθονίας, των συνθηκών αναπαραγωγής, της ηλικιακής σύνθεσης,
- χαρτογράφηση πεδίων αναπαραγωγής και διαβίωσης
- καταγραφή των μεθόδων, των περιόδων, των περιοχών και των ποσοτήτων για επαγγελματική αλιεία και για συλλογή οστρακοειδών και φυκιών σε θαλάσσια, παράκτια και εσωτερικά ύδατα.
- κοινωνικοοικονομικά δεδομένα των αλιέων (ηλικία, εισόδημα που προέρχεται από την αλιεία και από άλλες πηγές εισοδήματος εκτός της αλιείας, τις ημέρες αλιείας ενός επαγγελματία ψαρά κατ᾽ έτος)
- σύγκριση των αλιευτικών στοιχείων της μελέτης με αυτά προηγούμενων δεκαετιών, προκειμένου να καταλήξει σε συμπεράσματα για την εξέλιξη και τις τάσεις της επαγγελματικής αλιείας στη θαλάσσια περιοχή
- προσδιορισμός φέρουσας αλιευτικής ικανότητας της θαλάσσιας περιοχής μελέτης (επαγγελματιών και ερασιτεχνών)
- συσχέτιση της αλιευτικής δραστηριότητας με την κατάσταση των ιχθυοπληθυσμών και των πληθυσμών οστρακοειδών
- πρόταση διαχειριστικών και θεσμικών- κανονιστικών μέτρων με βάση τα δεδομένα της **αλιευτικής και ιχθυολογικής μελέτης**

Η μελέτη αυτή στη συνέχεια θα επικαιροποιείται **σε τριετή βάση** με στόχο την αντιμετώπιση, τον έλεγχο **και τον περιορισμό της υπεραλίευσης** ψαριών και οστρακοειδών και την **προώθηση βιώσιμων πρακτικές αλιείας** όπως:

- καθορισμός ανώτατης αλιευτικής προσπάθειας ανά έτος,
- καθορισμός μέγιστου αριθμού αλιευτικών σκαφών,
- μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος διχτυών,
- μέγεθος αγκιστριού,
- χρήση βιώσιμων αλιευτικών εργαλείων - μάτι δικτυού,

Τόσο η αρχική μελέτη (βάσης) όσο και η τριετής επικαιροποίηση αυτής θα τροφοδοτούν το **«Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας»**.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMG0101 Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας

MMIONIOMG0102 Διερεύνηση των επιπτώσεων της αλιευτικής δραστηριότητας στα είδη ροφοειδών (*Epinephelus* spp) και προτάσεις εξειδικευμένων μέτρων μετριασμού τους

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.14 MMELNP22101CG0201 Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας

Το μέτρο στοχεύει (α) στην παρακολούθηση της ερασιτεχνικής αλιευτικής πίεσης και του αλιεύματος και (β) στη σήμανση του αλιεύματος που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία αμέσως μετά την αλίευσή του, ώστε να διακρίνεται και να αποτραπεί η εμπορευματοποίησή του.

Η πώληση των αλιευμάτων που αλιεύονται από ερασιτέχνες αλιείς απαγορεύεται από την ισχύουσα νομοθεσία (1ο άρθρο του ΠΔ 373/1985), ενώ εκτός από διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμο κτλ.) η πώληση ψαριών από ερασιτέχνη διώκεται και ποινικά.

Το μέτρο σήμανσης του ερασιτεχνικού αλιεύματος, που προέρχεται από την ερασιτεχνική αλιεία στοχεύει στην αποτροπή της εμπορευματοποίησής του. Η σήμανση του αλιεύματος θα πραγματοποιείται με κόψιμο του μισού ουραίου πτερυγίου του ιχθύος, αμέσως μετά την αλίευσή του από τον ίδιο τον ερασιτέχνη αλιέα. Με αυτό τον τρόπο, το ερασιτεχνικό αλίευμα θα είναι δυνατόν να αναγνωρίζεται και να διακρίνεται από το αλίευμα των επαγγελματιών αλιέων. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης κρίνεται απαραίτητος ο συστηματικός έλεγχος και επόπτευση της περιοχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες (λιμενικό, ΜΔΠΠ), καθώς και η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Τέλος, η δράση αυτή θα συμβάλει και στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη δράση παρακολούθησης της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή μελέτης.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.15 MMELNP22101CG0401 Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα (Barboutis et al, 2023), από την ελληνική επικράτεια περνά κάθε άνοιξη περίπου 1 στα 6 Τρυγόνια της Ευρώπης, καθιστώντας τη χώρα μας κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για όσα πουλιά του είδους ταξιδεύουν στον ανατολικό μεταναστευτικό διάδρομο. Αυτό προκύπτει από δημοσίευση, που βασίστηκε σε δεδομένα του Ορνιθολογικού Σταθμού Αντικυθήρων και τα οποία επιβεβαιώνουν πως η Ελλάδα, εκτός από σημαντικό πέρασμα, αποτελεί και κρίσιμο σταθμό ανεφοδιασμού για το παγκοσμίως απειλούμενο είδος. Έχοντας διασχίσει την έρημο Σαχάρα και τη Μεσόγειο Θάλασσα, το είδος φτάνει καταπονημένο σε νησιωτικές και παράκτιες περιοχές της ελληνικής επικράτειας όπου, σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, σταματά για ξεκούραση και ανεφοδιασμό για διάστημα που μπορεί να φτάσει και τις τρεις εβδομάδες.

Σε αντίθεση με τον Δυτικό Διάδρομο, τα τρυγόνια που ακολουθούν τη διαδρομή μέσω Ελλάδας κατά την εαρινή μετανάστευση δεν πραγματοποιούν ενδιάμεση στάση στη Βόρεια Αφρική για ανεφοδιασμό ενεργειακών αποθεμάτων. Ως αποτέλεσμα, προσεγγίζουν τις ελληνικές ακτές με αυξημένη ενεργειακή εξάντληση και μειωμένη φυσιολογική εφεδρεία, γεγονός που τα καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτα σε ανθρωπογενείς πιέσεις, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης θήρευσης.

Δεκάδες χιλιάδες Τρυγόνια θανατώνονται παράνομα κάθε άνοιξη στην Ελλάδα, κυρίως στα Ιόνια νησιά και συγκεκριμένα σε Ζάκυνθο, Κέρκυρα, Παξούς, Αντίπαξους και στα Διαπόντια νησιά. Σύμφωνα με έρευνα της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ και του ΕΛΓΟ Δήμητρα, μόνο την άνοιξη του 2021 υπολογίζεται ότι σκοτώθηκαν παράνομα στα Ιόνια νησιά πάνω από 57.000 πουλιά με την πλειοψηφία να αφορά τρυγόνια (Astaras et al., 2023).

Για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου θεσπίστηκαν το 2020 τα Τοπικά Σχέδια Δράσης (ΤΣΔ) στα Ιόνια νησιά, τα οποία προβλέπουν λήψη προσθέτων μέτρων για την καταπολέμηση της λαθροθηρίας (ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/32855/859/02-04-2020). Τα ΤΣΔ εφαρμόζονται έκτοτε σε ετήσια βάση. Την παρελθούσα εαρινή (από τις 10 Απριλίου έως τις 20 Μαΐου 2025) περίοδο τέθηκαν σε εφαρμογή με εγκύκλιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση της **εαρινής** λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά (ΑΔΑ: ΨΖΒΦ4653Π8-ΟΜΡ), οι έλεγχοι επικεντρώθηκαν κυρίως:

- Στα νησιωτικά συμπλέγματα Κέρκυρας, Παξών και Αντίπαξων, Οθωνών-Μαθρακίου και
- Στις Στροφάδες και στη Ζάκυνθο.

Την ευθύνη του σχεδιασμού και του συντονισμού ανέλαβαν οι Διευθύνσεις Δασών Ζακύνθου και Κέρκυρας, σε συνεργασία με:

- την Ελληνική Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα,
- τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες (Γ' Κ.Ο.Π., Ε' Κ.Ο.Η.),
- τη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων του ΟΦΥΠΕΚΑ,
- και την Ιερά Μητρόπολη Ζακύνθου.

Τα μέτρα περιλάμβαναν τη δημιουργία περιπόλων με μικτά κλιμάκια, αποτελούμενα από δασοφύλακες, ιδιωτικούς φύλακες θήρας και αστυνομικά όργανα, με ενίσχυση από λιμενικά σκάφη και δημοτικά μέσα μεταφοράς για την κάλυψη των νησιωτικών περιοχών.

Η Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου κλήθηκε να διασφαλίσει τη χρηματοδότηση της δράσης.

Είναι σημαντική η διαρκής εφαρμογή και ενίσχυση των Σχεδίων Δράσης με επιπλέον πόρους και προσωπικό.

5.3.8.16 MMELNP22101CG0402 Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας

Προτείνεται η προμήθεια και εγκατάσταση δικτύου ηχοκαταγραφικών αισθητήρων, ώστε να λειτουργήσουν υποστηρικτικά στα ΤΣΔ αντιμετώπισης της λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά. Οι ακουστικοί αισθητήρες μπορούν και ανιχνεύουν σε πραγματικό χρόνο πυροβολισμούς, αυτοκίνητα κ.α. με τη χρήση μεθόδων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και Επαναλαμβανόμενων Μοτίβων. Αφού ο αλγόριθμος εντοπίσει ένα ηχητικό σήμα ενδιαφέροντος όπως για παράδειγμα πυροβολισμό, ενημερώνει μέσω ειδικών εφαρμογών, που θα δοθούν στο προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας, του Εθνικού Πάρκου και της Θηροφυλακής. Η τοποθέτηση των αισθητήρων θα γίνει σε «στρατηγικά»

σημεία υψηλού κινδύνου για λαθροθηρία και σε περιοχές όπου θα μπορούν να ελεγχθούν έγκαιρα συγκεκριμένοι δρόμοι και μονοπάτια για την ταυτοποίηση των δραστών. Στόχος του έργου είναι να αποτραπούν τα περιστατικά λαθροθηρίας στο μέλλον, καθιστώντας την δραστηριότητα αυτή επικίνδυνη για τους δυνητικούς παραβάτες.

Επισημαίνεται ότι **ηχοκαταγραφικοί αισθητήρες** είχαν τοποθετηθεί από την ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE Against Bird Crime (LIFE17 GIE/NL/000599). Η σχετική εμπειρία που έχει αποκτηθεί μέσω του εν λόγω προγράμματος είναι σημαντική.

5.3.8.17 MMELNP22101CI0201 Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

Η σταθερή αύξηση των παγκόσμιων θαλάσσιων μεταφορών ευνοεί την εξάπλωση εξωτικών ειδών, τα οποία προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στις υφιστάμενες θαλάσσιες βιοκοινότητες (Galil, 2007). Στη Μεσόγειο Θάλασσα έχουν εισαχθεί τις τελευταίες δεκαετίες περίπου εκατό εξωτικά μακρόφυτα, εκ των οποίων τουλάχιστον δέκα παρουσιάζουν έντονη επεκτατική συμπεριφορά (Ballesteros, 2007). Από αυτά, τα είδη που επηρεάζουν περισσότερο τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* είναι τα χλωροφύκη *Caulerpa taxifolia και C. racemosa*. Αν και τα είδη αυτά δεν φαίνεται να διεισδύουν σε πυκνά και υγιή λιβάδια, εντούτοις, όταν συνυπάρχουν με άλλους παράγοντες διαταραχής (όπως ο ευτροφισμός ή η μηχανική καταστροφή από συρόμενα αλιευτικά εργαλεία), μπορούν να επιταχύνουν τη φθίνουσα πορεία των λιβαδιών, ανταγωνιζόμενα τη *P. oceanica* για χώρο και φως και αυξάνοντας την περιεκτικότητα ευδιάλυτης οργανικής ύλης στα ιζήματα.

Πρόσφατα, το επεκτατικό ροδοφύκος *Lophocladia lallemandii* έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί θνησιμότητα βλαστών της *P. oceanica* (Ballesteros, 2007). Το είδος αυτό εγκαθίσταται στα ριζώματα και στα παλαιότερα φύλλα, κυρίως στα περιθώρια των λιβαδιών ή σε περιοχές χαμηλής πυκνότητας, όπου αναπτύσσεται ταχέως σχηματίζοντας δισκοειδή προσκολλητικά όργανα κατά μήκος των θαλλών. Αυτά διευκολύνουν τη δημιουργία πυκνού στρώματος νηματοειδών ερυθρών φυκών, τα οποία περιπλέκονται με τα φύλλα της *P. oceanica*. Το στρώμα αυτό μπορεί να γίνει τόσο συμπαγές ώστε τα εγκλωβισμένα φύλλα να παρουσιάζουν χλώρωση, οδηγώντας τελικά στη νέκρωση των βλαστών.

Επιπλέον, κοσμοπολιτικά νηματοειδή φύκη που ανήκουν στις τάξεις *Phaeophyceae* και Chrysophyceae δύνανται να συμπεριφερθούν ως επεκτατικά είδη, σχηματίζοντας παχύρρευστα βλεννώδη στρώματα στην επιφάνεια της φυτοκόμης της P. oceanica κατά τη διάρκεια περιόδων νηνεμίας διάρκειας συνήθως 1–3 μηνών, μειώνοντας έτσι τη διαθεσιμότητα φωτός προς το θαλάσσιο αγγειόφυτο (Lorenti et al., 2005). Ορισμένες μελέτες καταδεικνύουν ότι τέτοια επεισόδια επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη και επιβίωση της *P. oceanica*, ενώ άλλες δεν αναφέρουν εμφανείς επιπτώσεις. Η ένταση των επιδράσεων πιθανότατα εξαρτάται από τη διάρκεια και τη συχνότητά τους, δεδομένου ότι η P. oceanica δύναται να αντέξει σκίαση για αρκετούς μήνες (Ruiz & Romero, 2001).

Τέλος, το εξωτικό ροδοφύκος *Acrothamnion preissii*, το οποίο εποικίζει τα ριζώματα της P. oceanica, δεν φαίνεται να προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ακεραιότητα του λιβαδιού· ωστόσο, εκτοπίζει το μεγαλύτερο μέρος των αυτόχθονων επιφυτικών οργανισμών των ριζωμάτων, οδηγώντας σε μείωση της βιοποικιλότητας και της δομικής πολυπλοκότητας των θαλάσσιων λιβαδιών.

Τα *Siganus luridus και Siganus rivulatus* δυνητικά αποτελούν απειλή για τον οικότοπο 1120, καθώς είναι βοσκητές (Ozvarol & Turna, 2011).

Η εξάπλωση εισβολικών θαλάσσιων ειδών δύναται να επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, με άμεσες και έμμεσες συνέπειες για τα εμβληματικά θαλάσσια είδη.

Τα φυτικά είδη όπως *Caulerpa racemosa και Halophila stipulacea* αντικαθιστούν τα λιβάδια Ποσειδωνίας, τα οποία αποτελούν κρίσιμους βιότοπους τροφοληψίας για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα της φυτικής και ζωικής τροφής της, καθώς και τη συνολική ποιότητα του οικοτόπου. Παράλληλα, τα εισβολικά ψάρια όπως οι Siganus luridus και Lagocephalus sceleratus μεταβάλλουν τη σύνθεση των ιχθυοπληθυσμών, μειώνοντας τη βιοποικιλότητα και αλλοιώνοντας την τροφική βάση που στηρίζει το ρινοδέλφινο (*Tursiops truncatus*) και τη μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Η μείωση των ιθαγενών ειδών-θηραμάτων οδηγεί τα δελφίνια σε μετακινήσεις εκτός της περιοχής και περιορίζει τη διαθεσιμότητα τροφής για τις φώκιες, ενώ η υποβάθμιση των παράκτιων και υποθαλάσσιων οικοτόπων περιορίζει τους χώρους ανάπαυσης και αναπαραγωγής τους. Απαιτείται παρακολούθηση των εισβολικών ειδών καθώς μπορούν να απειλήσουν τη βιοποικιλότητα και την οικολογική σταθερότητα της ΠΠ, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφική αλυσίδα και τη βιωσιμότητα των προστατευόμενων πληθυσμών της *Caretta caretta*, του ρινοδέλφινου και της μεσογειακής φώκιας.

Στις Ελληνικές θάλασσες απαντούν περισσότερα από 250 εισβολικά είδη, ενώ στη θαλάσσια περιοχή του ΕΘΠΖ[37] έχουν εντοπισθεί **4 είδη φυτικών οργανισμών** (*Caulerpa racemosa, Ganonema farinosum, Lophocladia lallemandii και Halophila stipulacea*), **3 είδη ασπονδύλων** (*Percnon gibbesi, Phallusia nigra, Pinctada radiata*) **και 6 είδη ψαριών** (*Siganus luridus, Enchelycore anatina, Sphoeroides pachygaster, Alepes djedaba, Lagocephalus sceleratus, Stephanolepis diaspros*).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται **η υλοποίηση προγράμματος έρευνας και μελέτης των εισβολικών ειδών στην ΠΠ.** Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η συγκέντρωση στοιχείων αναφορικά με τους πληθυσμούς των ειδών στην περιοχή (εύρος πληθυσμού, παρακολούθηση δραστηριότητας ατόμων) ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις πιέσεις που δύναται να ασκήσουν στα αυτόχθονα είδη υδρόβιας πανίδας. Στη συγκεκριμένη προσπάθεια θα ήταν χρήσιμη και η συμβολή των ψαράδων της περιοχής οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν αλιευτικά δεδομένα σε τακτική βάση.

Η έρευνα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των εισβολικών ειδών, θα προσδιορίσει τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων κ.α.

Η ανωτέρω έρευνα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα λιβάδια Ποσειδωνίας καθώς θα επιτρέψει τον προσδιορισμό συγκεκριμένων μέτρων αντιμετώπισης, εφόσον αυτά αποδειχτούν αναγκαία, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό οδηγό: Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (*Posidonion oceanicae*) 1120 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, European Commission, 2008, https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444.

Τέλος αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» όπου για τα Ιόνια Νησιά περιλαμβάνονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης και περιορισμός των επιπτώσεων των θαλάσσιων εισβολικών ειδών: στοχευμένη αλιεία, ανάπτυξη περίκλειστων χώρων, δράσεις δικτύωσης και ενημέρωσης, διερεύνηση κατάλληλων ενδιαιτημάτων και αποτελεσματικών αλιευτικών εργαλείων.

[37] https://iucn-medmis.org/en

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0302 Διερεύνηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα των ξενικών ειδών *Pterois miles, Siganus luridus και Siganus rivulatus,* πιλοτική εφαρμογή δράσεων μετριασμού τους και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς των δράσεων

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.18 MMELNP22101CI0206 Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta* από τη Λίμνη Κερίου

Μια σημαντική απειλή που αντιμετωπίζουν τα δύο είδη νεροχελώνας *(Emys orbicularis, Mauremys rivulata*) της Προστατευόμενης Περιοχής είναι η παρουσία του εισβλητικού είδους νεροχελώνας *Trachemys scripta*. Το συγκεκριμένο είδος μπορεί να εκτοπίσει τα δύο αυτόχθονα είδη που εντοπίζονται κυρίως στη λίμνη Κερίου. Σύμφωνα με και τους Στόχους, που έχουν τεθεί για την ΕΖΔ GR2210002 (ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985, ΦΕΚ 1807/Β/2023) για τα δύο είδη είναι «Αριθμός ατόμων *Trachemys scripta* = 0».

Η *Trachemys scripta περιλαμβάνεται στον Εκτελεστικό Κανονισμό* (ΕΕ) 2016/1141 για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. **1143/2014** για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο (Λεγάκης & Μαραγκού, 2009) «*Δυστυχώς, για την Ελλάδα δεν έχουν γίνει εμπεριστατωμένες μελέτες για τα είδη που έχουν εισβάλει, για την έκταση των ζημιών που έχουν προκαλέσει και για τη λήψη μέτρων. Περιστασιακά γνωρίζουμε διάφορες περιπτώσεις, χωρίς όμως να είμαστε σίγουροι για τις επιπτώσεις τους. …. Από τα ερπετά μπορούμε να αναφέρουμε την περίπτωση της αμερικανικής νεροχελώνας Trachemys scripta, η οποία χρησιμοποιείται ως ζώο συντροφιάς και απελευθερώνεται πολύ συχνά σε μικρούς ή μεγάλους υγροτόπους. Η εισαγωγή αυτού του είδους έχει απαγορευτεί σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί δημιουργεί προβλήματα στους περισσότερους αυτόχθονες υδρόβιους οργανισμούς*»

Από τις 22 Δεκεμβρίου 1997 η ΕΕ απαγόρευσε την εισαγωγή του υποείδους *T. scripta elegans* (Κανονισμός 338/97/ΕΚ για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους). Η απαγόρευση είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση της *T. s. elegans* από άλλα υποείδη, όπως την *T. scripta scripta*, το οποίο επίσης εντοπίζεται πλέον στην Ελλάδα, ακόμη και σε μικρά νησιά, όπως η Ζάκυνθος, όπου έχουν καταγραφεί και τα δύο υποείδη να συνυπάρχουν στο ίδιο ενδιαίτημα (Urošević, Aleksandar, 2014). Ένα μεγάλο ενήλικο αρσενικό άτομο *T. s. scripta* παρατηρήθηκε στις 20 Αυγούστου 2014 στον γλυκού νερού δίαυλο κοντά στην παραλία Λίμνη Κεριού.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ισπανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος (2015), η σεξουαλική ωρίμανση επιτυγχάνεται στον τρίτο έως τέταρτο χρόνο ζωής. Η *T. scripta* επιδεικνύει σύνθετη ερωτοτροπική συμπεριφορά στο νερό. Το θηλυκό σκάβει συνήθως τη φωλιά στην όχθη ενός γλυκού υδάτινου σώματος ή σε παραλίες όπως στην Κόστα Ρίκα. Τα θηλυκά μπορεί να μετακινηθούν έως και 1,6 χιλιόμετρα για να βρουν κατάλληλο σημείο φωλιάσματος· η φωλιά σε σχήμα κανάτας έχει βάθος έως 12 εκατοστά. Το προσδόκιμο ζωής είναι περίπου 20 χρόνια στη φύση και 40 χρόνια σε αιχμαλωσία. Στη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή έχει καταγραφεί φυσική αναπαραγωγή της *T.*

scripta elegans υπό μεσογειακές κλιματικές συνθήκες. Η *Trachemys scripta* είναι παμφάγο είδος και καταναλώνει μεγάλη ποικιλία φυτικού και ζωικού υλικού.

Ο καθορισμός φύλου στα έμβρυα *Trachemys* εξαρτάται από τη θερμοκρασία: χαμηλές θερμοκρασίες επώασης παράγουν μόνο αρσενικά, ενώ υψηλότερες θερμοκρασίες μόνο θηλυκά (Wibbels et al. 1998, Godfrey et al. 2003, Ramsey, M. et al. 2009). Συνεπώς, η θερμοκρασία επώασης μπορεί να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την εισβολή του είδους σε μέρη της Ευρώπης, εάν παράγονται στη φύση νεοσσοί ενός μόνο φύλου. Ισχυρή θηλυκή προκατάληψη έχει εντοπιστεί σε δειγματοληψίες στη Γαλλία, πιθανώς αντικατοπτρίζοντας το γεγονός ότι η επώαση σε υψηλές θερμοκρασίες επιταχύνει την εκκόλαψη αλλά παράγει θηλυκά (Prévot-Julliard et al. 2007).

Οι χελώνες μπορούν να συλληφθούν με το χέρι ή μέσω διαφόρων παγίδων. Πλωτές σανίδες που χρησιμοποιούνται από τις χελώνες για ηλιοθεραπεία είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές όταν διαθέτουν παγίδες με δόλωμα από πάνω. Ειδικά εκπαιδευμένοι σκύλοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανίχνευση και την αφαίρεση τόσο των χελωνών όσο και των αυγών τους· τα αυγά μπορούν επίσης να εντοπιστούν ακολουθώντας τα θηλυκά στις περιοχές ωοτοκίας (Sancho et al. 2015).

Για την προστασία των ειδών Emys orbicularis και Mauremys rivulata προτείνεται η εκπόνηση μελέτης καταγραφής των πληθυσμών και της εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΕΖΔ γενικότερα και ειδικά στη λίμνη Κερίου, ο προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών και η πρακτική εφαρμογή των σχετικών μέτρων που θα προσδιοριστούν, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης απομάκρυνσή τους από το φυσικό περιβάλλον.

Προβλέπεται Τριετής αρχικά Διάρκεια Εφαρμογής του Μέτρου. Κατά το πρώτο έτος θα γίνουν οι απαραίτητες έρευνες πεδίου, η βιβλιογραφική έρευνα προσδιορισμού βέλτιστου τρόπου περιορισμού και εν συνεχεία θα ακολουθήσει διετής εφαρμογή του προγράμματος απομάκρυνσης και ελέγχου. Στο τέλος της διετούς διάρκειας πρακτικής εφαρμογής του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος και θα αποφασιστεί αν απαιτείται να τερματιστεί ή όχι.

Σχετικές μέθοδοι που μπορούν να εφαρμοστούν και βιβλιογραφία που μπορεί να αξιοποιηθεί παρατίθεται ακολούθως:

- LIFE09 NAT/ES/000529. LIFE TRACHEMYS. Demonstration strategy and techniques for the eradication of invasive freshwater turtles
- LIFE16 NAT/UK/000852. RAPID LIFE: Holistic management of invasive species in freshwater aquatic, riparian and coastal environments. Good Practice Management – Terrapin, Invasive Species. Version 1: August 2018
- Sancho Alcayde, V., Lacomba Andueza, J.I., Bataller Gimeno, J.V. & Pradillo Carrasco, A. (2015). **Manual para el Control y Erradicación** de Galápagos Invasores. Colección Manuales Técnicos de Biodiversidad, 6. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Generalitat Valenciana. Valencia.
- Outerbridge, Mark. (2019). Red-eared Slider (Trachemys scripta elegans**) Management Plan for Bermuda.**
- Deputy Direction of Nature (Spanish Ministry of Agriculture, Food and Environment) (2015) EU Non-Native Organism Risk Assessment Scheme: Trachemys scripta. Risk Assessment Area: South and Mediterranean Countries. Finalised on 30 June 2015. Peer reviewed by C. Ayres Fernandez, J.M. Pleguezuelos Gomez and M.A. Carretero Gomez.

- Lambert, Max & McKenzie, Jennifer & Screen, Robyn & Clause, Adam & Johnson, Benjamin & Mount, Genevieve & Shaffer, H. & Pauly, Gregory. (2019). Experimental removal of introduced slider turtles offers new insight into competition with a native, threatened turtle. PeerJ. 7. 10.7717/peerj.7444.
- Nall I. & Thomas R. (2009). Does method of bait presentation within funnel traps influence capture rates of semi-aquatic turtles? Herpetological Conservation and Biology 42, 161-163.
- O'Keefe S. (2009). The Practicalities of Eradicating Red-eared Slider Turtles (Trachemys scripta elegans). Aliens: The Invasive Species Bulletin. Newsletter of the IUCN/SSC Invasive Species Specialist Group. 28, 19-24.
- Perry G., Owen J.L., Petrovic C., Lazell J. & Egelhoff J. (2007). The red-eared slider, Trachemys scripta elegans, in the British Virgin Islands. Applied Herpetology, 4, 88-89
- Prevot-Julliard, Anne-Caroline; Gousset, Emeline; Archinard, Chloe; Cadi, Antoine; Girondot, Marc., 2007. Pets and invasion risks: is the Slider turtle strictly carnivorous? Amphibia-Reptilia.
- Ramsey M, Crews D. Steroid signaling and temperature-dependent sex determination-Reviewing the evidence for early action of estrogen during ovarian determination in turtles. Semin Cell Dev Biol. 2009 May;20(3):283-92. doi: 10.1016/j.semcdb.2008.10.004. Epub 2008 Nov 1. PMID: 18992835; PMCID: PMC2695493.
- Swanson, Jacob, "Removal as a Control Method for Trachemys scripta elegans and the Response of Chrysemys picta bellii" (2024). University Honors Theses. Paper 1528. https://doi.org/10.15760/honors.1560
- Valdeón A., Crespo-Diaz A., Egaña-Callejo A. & Gosá A. (2010). Update of the pond slider Trachemys scripta (Schoepff, 1792) records in Navarre (Northern Spain), and presentation of the Aranzadi Turtle Trap for its population control. Aquatic Invasions, 5, 297-302

5.3.8.19 MMELNP22101CI0301 Έρευνα για χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών

Έχοντας εξελιχθεί σε περιβάλλοντα που απουσιάζουν οι χερσαίοι θηρευτές, όπως είναι οι ακατοίκητες νησίδες, πολλά θαλασσοπούλια δημιουργούν τις φωλιές τους σε εκτεθειμένες θέσεις. Τα πελαγικά είδη (Αρτέμης, Μύχος) χρησιμοποιούν τρύπες στο έδαφος και σε απότομες πλαγιές, ενώ οι γλάροι φτιάχνουν τις φωλιές τους απευθείας στο έδαφος.

Εισβλητικά είδη όπως οι αρουραίοι συνιστούν κρίσιμη απειλή για τα θαλασσοπούλια, καθώς «εισβάλλουν» στις αναπαραγωγικές τους αποικίες και θηρεύουν το μοναδικό αυγό ή το νεοσσό τους. Γι' αυτό και τα είδη που επηρεάζονται περισσότερο από τους αρουραίους είναι ο Μύχος, ο Αρτέμης και ο Υδροβάτης, ενώ είδη όπως ο Αιγαιόγλαρος, ο Θαλασσοκόρακας και ο Μαυροπετρίτης επηρεάζονται σε μικρότερο βαθμό [https://ornithologiki.gr/el/oi-draseis-mas/politiki/pedia-drasis/149-thalassios-xoros/1956-thalassopoylia]

Εκτός από κίνδυνο για τα θαλασσοπούλια, οι αρουραίοι μπορούν να αλλάξουν δραματικά και ανεπιστρεπτί ακόμα και τη μορφολογία των νησίδων, καθώς τρέφονται και με ρίζες φυτών, ενδημικά φυτά, ασπόνδυλα, ερπετά, ενώ μπορεί συχνά να είναι και φορείς ασθενειών.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα των Στροφάδων αποτελείται από δύο απομονωμένες, μικρές και χαμηλού υψομέτρου νησίδες — τη Σταμφάνη και την Άρπυια — οι οποίες περιβάλλονται από αρκετές βραχονησίδες. Η συνολική έκταση του συμπλέγματος είναι περίπου 4 km² και βρίσκεται περίπου 32 ναυτικά μίλια νότια της Ζακύνθου και 26 ναυτικά μίλια δυτικά της χερσονήσου της Πελοποννήσου, εντός των ορίων του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου στο Ιόνιο Πέλαγος. Το μέγιστο υψόμετρο των νησίδων δεν υπερβαίνει τα 22 μ. πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Σύμφωνα με του Karris, et. al., 2017, οι Στροφάδες φιλοξενούν τη μεγαλύτερη αποικία Αρτέμη (*Calonectris diomedea*) στην Ελλάδα, με περίπου 5.550 ζευγάρια που αναπαράγονται. Επιπλέον, αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς ανεφοδιασμού στην ανατολική Μεσόγειο για στρουθιόμορφα, που μεταναστεύουν από την Αφρική προς την Παλαιαρκτική κατά την εαρινή περίοδο. Οι Στροφάδες Νήσοι (GR2210004) σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία των Καστρίτης και Συνεργάτες (2023), εξακολουθούν να φιλοξενούν την μεγαλύτερη αναπαραγωγική αποικία του Αρτέμη (*Calonectris diomedea*). Οι ερευνητές λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεντρώσεις στην θάλασσα κοντά στην αποικία (rafts) που καταγράφηκαν τα έτη 2021, 2022 και 2023, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο αναπαραγωγικός πληθυσμός είναι ίδιας τάξης μεγέθους με αυτόν που αναφέρουν οι Karris et al. 2017 (5.550 ζευγάρια).

Σύμφωνα με τους Fric et al. 2012, ο κύριος κίνδυνος για τον πληθυσμό του Αρτέμη στις Στροφάδες είναι η παρουσία μεγάλων πληθυσμών αρουραίων, οι οποίοι έχουν εισαχθεί τυχαία από τον άνθρωπο και θηρεύουν τα αυγά και τους νεοσσούς. Επιπλέον, πρόσθετη θήρευση προκαλείται από τον Ασημόγλαρο και τις γάτες.

Στις νησίδες τα τρωκτικά και οι γάτες δρουν αντίστοιχα ως μεσαίοι και ανώτατοι θηρευτές των αρτέμηδων. Ειδικότερα, ο μαύρος αρουραίος (*Rattus rattus*) φαίνεται να είναι ο πιο άφθονος θηρευτής στη νησίδα Σταμφάνη, όπου το 2011 η πυκνότητά του εκτιμήθηκε σε 5,37 άτομα ανά εκτάριο.

Σε πρόσφατη δημοσίευση των Karris, et. al., 2024, αναφέρθηκε πίεση θήρευσης από μαύρους αρουραίους, αδέσποτες γάτες και ασημόγλαρους (*Larus michahellis*), η οποία ενδέχεται να ευθύνεται εν μέρει για την αναπαραγωγική αποτυχία των φωλιών των αρτέμηδων.

Οι δράσεις εξάλειψης έχουν αποδειχθεί παγκοσμίως ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα διαχείρισης για τον μετριασμό των επιπτώσεων των εισβλητικών ειδών και κατ' επέκταση για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της οικολογικής ισορροπίας των απομονωμένων ακατοίκητων νησιών και νησίδων που απειλούνται από αυτά. Αποτίμηση των διαφόρων μεθόδων που έχουν εφαρμοστεί έγινε πρόσφατα από τους Greetham et al. 2022, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982).

Προτείνεται η διενέργεια εξορμήσεων εξάλειψης σε νησίδες της ΠΠ κατόπιν Μελέτης Προτεραιοποίησης αξιοποιώντας τη σχετική εμπειρία που έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο παρόμοιων προγραμμάτων LIFE.

Η Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία έχει πραγματοποιήσει δράσεις εξάλειψης σε πάνω από 40 νησίδες στο Αιγαίο, στο πλαίσιο Προγραμμάτων LIFE (LIFE για τη βιοποικιλότητα της Σκύρου, LIFE Andros, LIFE El ClimA, LIFE για τα Θαλασσοπούλια, LIFE PanPuffinus!, LIFE Mare Natura κ.ά.).

Αναφέρεται ότι η εξάλειψη και ο έλεγχος πληθυσμών αρουραίων περιλαμβάνεται στο *Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» στα Ιόνια Νησιά και συγκεκριμένα στο* πλαίσιο δράσεων προστασίας των ενδιαιτημάτων φωλεοποίησης των θαλασσοπουλιών (*Larus audouinii, Phalacrocorax aristotelis desmarestii, Calonectris diomedea, Puffinus yelkouan, Hydrobates pelagicus*) και του *Falco eleonorae*.

Το μέτρο είναι σχετικό με το Μέτρο του ΘΠΙ ΜΜΙΟΝΙΟΜΙ0101 Έλεγχος της θηρευτικής πίεσης αποικιακών ειδών πτηνών σε νησίδες από χερσαίους εισβολείς

5.3.8.20 MMELNP22101CI0501 Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα

Η γενετική επιμόλυνση (εισαγωγική υβριδοποίηση/introgression) της ορεινής πέρδικας (*Alectoris graeca*) από την νησιωτική πέρδικα (*A. chukar*) αποτελεί αναγνωρισμένο ζήτημα διατήρησης, ιδίως όταν συνδέεται με απελευθερώσεις εκτρεφόμενων ατόμων ή/και μετακινήσεις που διευκολύνουν την επαφή μεταξύ των δύο ειδών. Στην Ελλάδα, έχει εφαρμοστεί πολυτοπική γενετική διερεύνηση σε πληθυσμούς *A. graeca* με πολυτοπικούς πυρηνικούς δείκτες και αναλύσεις Bayesian admixture, καταγράφοντας ενδείξεις εισαγωγικής μίξης (admixture/υβριδικών γονότυπων) σε δείγματα από διαφορετικές γεωγραφικές ενότητες, στοιχείο που καθιστά αναγκαία την περαιτέρω επιτήρηση της γενετικής ακεραιότητας των πληθυσμών (Barilani et al., 2007).

Παράλληλα, νεότερα δεδομένα υποδεικνύουν ότι η αποκλειστική χρήση μιτοχονδριακών δεικτών μπορεί να μην επαρκεί για ασφαλή διάκριση ειδών/ανίχνευση υβριδισμού, καθώς έχει αναφερθεί mtDNA ετεροπλασμία σε άτομα *A. graeca* από ανθρωπογενώς διαμορφωμένη υβριδική ζώνη, εύρημα συμβατό με υβριδισμό/γονιδιακή μεταφορά με *A. chukar* εκτροφής. Ως εκ τούτου, προκρίνεται η συνδυαστική χρήση μιτοχονδριακών και πυρηνικών δεικτών (Gandolfi et al., 2017).

Σε εθνικό επίπεδο, διατίθενται επίσης τεχνικές/διαχειριστικές εργασίες που περιγράφουν πρωτόκολλα γενετικής ταυτοποίησης και εργαλεία διάκρισης *A. graeca–A. chukar* (π.χ. mtDNA PCR–RFLP και πυρηνικοί μικροδορυφόροι), τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση για ένα τυποποιημένο πρόγραμμα παρακολούθησης υβριδισμού και αξιολόγησης κινδύνου "γενετικής επιμόλυνσης" σε κρίσιμους πληθυσμούς (Τριανταφυλλίδης και συνεργάτες 2007).

Το μέτρο για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *Alectoris graeca* από τη νησιωτική πέρδικα (*Alectoris chukar*) είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση της γενετικής ακεραιότητας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των φυσικών πληθυσμών της ορεινής πέρδικας στις περιοχές του Ιονίου. Η απελευθέρωση νησιώτικης πέρδικας (*Alectoris Chukar*) στους βιότοπους της πετροπέρδικας, προς αποφυγή του υβριδισμού και της γενετικής μόλυνσης του είδους σταμάτησε με την απόφαση 98161/4136 (ΦΕΚ 637/Β/2009)

Το μέτρο συμβάλλει στη διάγνωση της έκτασης και της έντασης του υβριδισμού μεταξύ των δύο ειδών. Η συστηματική δειγματοληψία και η γενετική ανάλυση (μιτοχονδριακό DNA και πυρηνικοί γενετικοί δείκτες) επιτρέπουν την αξιόπιστη ταυτοποίηση καθαρών πληθυσμών *Alectoris graeca*, υβριδίων πρώτης ή μεταγενέστερης γενιάς και ενδεχόμενης γονιδιακής εισροής της *A. chukar*. Χωρίς τέτοιου είδους έρευνα, ο υβριδισμός μπορεί να παραμένει «αόρατος» σε μορφολογικό επίπεδο και να εξελίσσεται σιωπηρά.

Τα αποτελέσματα της γενετικής έρευνας μπορούν να δείξουν εάν η διακοπή των απελευθερώσεων έχει πράγματι περιορίσει τη γενετική επιμόλυνση ή εάν εξακολουθούν να υπάρχουν υπολειμματικές ή παλαιότερες επιδράσεις από προηγούμενες απελευθερώσεις.

Επιπλέον, τα δεδομένα που θα προκύψουν είναι κρίσιμα για τον στοχευμένο σχεδιασμό μέτρων διαχείρισης και διατήρησης, όπως η ιεράρχηση περιοχών υψηλής γενετικής αξίας, η αποφυγή οποιασδήποτε μελλοντικής ενίσχυσης πληθυσμών με άτομα ακατάλληλης προέλευσης και, εφόσον απαιτηθεί, η λήψη μέτρων αποτροπής περαιτέρω διασποράς υβριδίων. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η προστασία των τοπικά προσαρμοσμένων πληθυσμών της *Alectoris graeca*, οι οποίοι αποτελούν σημαντικό στοιχείο της φυσικής και κυνηγετικής κληρονομιάς.

Τέλος, το μέτρο υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της εξελικτικής δυναμικής του είδους, διασφαλίζοντας ότι η ορεινή πέρδικα διατηρεί το γενετικό της υπόβαθρο και τις προσαρμογές της στα ορεινά οικοσυστήματα.

5.3.8.21 MMELNP22101CJ0301 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης

Το οικοσύστημα του Κερίου είναι μοναδικό στην Ελλάδα λόγω της παρουσίας πολλών φυσικών πηγών ασφάλτου που εκβάλλουν στη ρηχή λίμνη· για τον λόγο αυτό έχει χαρακτηριστεί και ως «ασφαλτούχος τυρφώνας» (asphalt fen). Ο Ηρόδοτος αναφέρει το φαινόμενο αυτό και περιγράφει τον τρόπο συλλογής της πίσσας. Αναφέρει ότι σε μια μεγάλη λίμνη της Ζακύνθου κατέβαζαν στο νερό έναν πάσσαλο με δεμένα κλαδιά μυρτιάς· όταν τον ανέσυραν, η πίσσα κολλούσε πάνω στη μυρτιά. Το υλικό αυτό, που στη μυρωδιά έμοιαζε με άσφαλτο αλλά θεωρούνταν ποιοτικά ανώτερο, το συγκέντρωναν σε αυλάκια δίπλα στη λίμνη και στη συνέχεια το αποθήκευαν σε αγγεία. Ο Ηρόδοτος σημειώνει επίσης ότι ό,τι έπεφτε στη λίμνη περνούσε υπόγεια και αναδυόταν στη θάλασσα, σε απόσταση περίπου τεσσάρων σταδίων (Avramidis et al., 2017).

Ο μηχανισμός διαφυγής της ασφάλτου και των πετρελαϊκών διαρροών, καθώς και η γεωλογική δομή της περιοχής του Κερίου και της Μαραθονησίου, έχουν περιγραφεί από τον Nikolaou (1986), ενώ τα γεωχημικά τους χαρακτηριστικά μελετήθηκαν από τους Palacas et al. (1986). Τα νερά διηθούνται από το όρος Βραχιώνα προς βαθύτερα στρώματα και ανέρχονται στην επιφάνεια μέσω περιφερειακών κανονικών ρηγμάτων, τα οποία είναι εμφανή στα περιθώρια της λίμνης Κερίου.

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις – και κυρίως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο –, όπως η διάνοιξη γεωτρήσεων υδρογονανθράκων και η προσπάθεια αποξήρανσης της λίμνης, οδήγησαν σε οικολογική υποβάθμιση του υγροτόπου.

Επισημαίνεται ότι βαίνει υπό ολοκλήρωση πρόγραμμα του ΟΦΥΠΕΚΑ σε συνεργασία με το ΕΑΓΜΕ και το ΙΤΕ για την αποκατάσταση των οικολογικών διεργασιών του βιότοπου που περιλαμβάνει τις ακόλουθες Δράσεις:

- Δράση 1: Αξιολόγηση του επιπέδου ρύπανσης, διερεύνηση/αποτύπωση του δικτύου εκροών υδρογονανθράκων.
- Δράση 2: Σφράγιση τριών παλαιών γεωτρήσεων υδρογονανθράκων (πιλοτική εφαρμογή.)
- Δράση 3: Διαχείριση των υφιστάμενων υγρών και στερεών αποβλήτων.
- Δράση 4: Πρόγραμμα περιβαλλοντικής παρακολούθησης.
- Δράση 5: Περιβαλλοντική ενημέρωση, ευαισθητοποίηση κοινού.

Το έργο αποσκοπεί στον έλεγχο και περιορισμό της ρύπανσης, που προκαλείται από τις παλαιές γεωτρήσεις υδρογονανθράκων, μέσω πιλοτικής σφράγισης τριών γεωτρήσεων στην πλέον ρυπασμένη περιοχή. Στο πλαίσιο του έργου θα γίνει καταγραφή ενδεχόμενων μεταβολών μετά την εφαρμογή της πιλοτικής δράσης (π.χ. ποσότητα διαρροών, ποιότητα οργανικών ρύπων σε επιφανειακά ύδατα και στο έδαφος, μεταβολή της σύστασης των ρυπαντών).

Τα αποτελέσματα του έργου πρέπει να αξιοποιηθούν σε ευρύτερη εφαρμογή, συνοδευόμενη από πρόγραμμα παρακολούθησης των οργανικών ρύπων στα ύδατα και στο έδαφος.

5.3.8.22 MMELNP22101CJ0302 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση

Η λίμνη Κεριού αποτελεί τμήμα της έκτασης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο του και εντάσσεται στην GR2210002, καλύπτοντας επιφάνεια περίπου 250

στρεμμάτων. Είναι ο τελευταίος υγροβιότοπος της Ζακύνθου μετά την αποστράγγιση της λίμνης Μακρή.

Η Λίμνη Κεριού ή Έλος Κεριού υφίσταται αφενός συνεχή ρύπανση από υδρογονάνθρακες που προέρχονται από παλαιές γεωτρήσεις του 19ου και 20ου αιώνα και αφετέρου ανθρωπογενείς επεμβάσεις/παρεμβάσεις που διαταράσσουν την οικολογική ισορροπία του βιότοπου της λίμνης.

Στη Λίμνη Κερίου, η οποία καλύπτεται κυρίως από καλαμώνες **72Α0, που αποτελούν ΤΟ εθνικής** σημασία, καταγράφηκε η μοναδική εμφάνιση του **οικοτόπου 7210*** στο ΕΘΠΖ, γεγονός που καθιστά την προστασία του κρίσιμη για τη διατήρηση της οικολογικής αξίας της προστατευόμενης περιοχής. Παράλληλα, στη Λίμνη Κερίου βρίσκονται δύο από τις τρεις θέσεις όπου απαντά ο τύπος οικοτόπου **1410**, γεγονός που υπογραμμίζει τη μοναδικότητα και την ανάγκη για στοχευμένη διαχείριση.

Ο τύπος οικοτόπου προτεραιότητας 7210* (*Calcareous fens with Cladium mariscus and species of the Caricion davallianae*) αποτελεί έναν από τους σπανιότερους και πλέον εξειδικευμένους υγροτοπικούς σχηματισμούς της Ευρώπης. Ο οικότοπος αυτός αναπτύσσεται σε αζωνικές περιοχές, εξαρτώμενες αποκλειστικά από συγκεκριμένες υδρολογικές και εδαφικές συνθήκες, οι οποίες επιτρέπουν την επικράτηση του χαρακτηριστικού είδους *Cladium mariscus*. Το είδος αυτό σχηματίζει συστάδες με περιορισμένη ποικιλότητα ειδών, ενώ η παρουσία του συνδέεται στενά με υγροτοπικά περιβάλλοντα που βρίσκονται κατά μήκος λιμνών, ελών και αβαθών παράκτιων εκτάσεων.

Η αποκατάσταση του τύπου οικοτόπου 7210* στηρίζεται πρωτίστως στη διατήρηση και εξισορρόπηση του υδρολογικού καθεστώτος, καθώς η υγρασία και η υδροφορία του εδάφους καθορίζουν τη δομή και τη λειτουργία του οικοσυστήματος. Η απώλεια νερού ή η μεταβολή των υδρολογικών συνθηκών μπορεί να οδηγήσει σε υποχώρηση του *Cladium mariscus* και σε ταχεία κατάρρευση του οικοτόπου. Για τον λόγο αυτό, απαιτείται **συνεχής παρακολούθηση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, αποκατάσταση των φυσικών υδρολογικών ροών και σχεδιασμός ενός λειτουργικού μοντέλου διαχείρισης, το οποίο θα περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τη χρήση των υδατικών πόρων.**

Η μελέτη διαχείρισης του υδατικού ισοζυγίου στον υγροβιότοπο είναι ιδιαίτερα σημαντική και για τη λοιπή πανίδα καθώς η ιχθυοπανίδα η ερπετοπανίδα και τα αμφίβια στον υγροβιότοπο επηρεάζονται άμεσα από την ύπαρξη νερού.

Σημειώνεται ότι στο ανάντη της περιοχής υφίστανται γεωτρήσεις άντλησης νερού για την υδροδότηση του νησιού.

Τέλος, αναφέρεται ότι το μέτρο είναι συμβατό και με το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027», το οποίο στα Ιόνια στο πλαίσιο δράσεων αποκατάστασης του ΤΟ 7210* περιλαμβάνει την παρακολούθηση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και τη δημιουργία μοντέλου διαχείρισης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

5.3.8.23 MMELNP22101CJ0303 Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις

Ο έλεγχος της ανταγωνιστικής και επεμβατικής βλάστησης αποτελεί καθοριστικό παράγοντα επιβίωσης του οικοτόπου 7210*. Είδη όπως το *Rubus* spp. και το *Phragmites australis* μπορούν να επικρατήσουν σε βάρος του *Cladium mariscus*, μεταβάλλοντας τη φυσική δομή του ενδιαιτήματος. Η επιλεκτική απομάκρυνση των ειδών αυτών, η διαχείριση της πυκνότητάς τους και η διατήρηση των ανοικτών υγροτοπικών επιφανειών αποτελούν βασικά μέτρα για την αποτροπή της αλλοίωσης του

οικοτόπου. Σε αυτό το πλαίσιο, απαιτείται η διαχείριση των καλαμώνων, ενώ η ελεγχόμενη βόσκηση θα μπορούσε να λειτουργήσει ως εργαλείο, μειώνοντας τη διείσδυση ξυλωδών ειδών και αποτρέποντας τη διαδοχή του οικοτόπου προς μη επιθυμητές μορφές, χωρίς να επιφέρει διάβρωση ή εκτεταμένη υποβάθμιση. Για την **εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων των καλαμώνων** απαιτείται αρχικά η **εκπόνηση μίας μελέτης που θα αναλύει τις θέσεις και τις μεθόδους παρέμβασης** και στη συνέχεια η προμήθεια του κατάλληλου συστήματος (μηχανήματα) ή η ανάθεση εργολαβίας που θα υλοποιεί τις εργασίες εκσκαφής, κοπής και μεταφοράς των καλαμιών εκτός ΕΠ. Στο πλαίσιο της ίδιας εργολαβίας θα πρέπει να γίνουν και δράσεις απομάκρυνσης απορριμμάτων και καθαρισμοί ξενόφερτων υλικών/ μπάζων

Σημαντικό συμπληρωματικό μέτρο αποτελεί η **διεξαγωγή φυτεύσεων** ειδών χαρακτηριστικών του οικοτόπου, ιδιαίτερα σε τμήματα όπου η φυσική αναγέννηση του *Cladium mariscus* είναι ανεπαρκής. Η επιλογή φυτικού υλικού οφείλει να γίνεται αποκλειστικά από τοπικούς γενετικούς πληθυσμούς, ώστε να διασφαλίζεται η οικολογική συνέχεια και να αποφεύγεται η εισαγωγή μη συμβατών γενετικών τύπων. Οι φυτεύσεις πραγματοποιούνται σε θέσεις με σταθερή υγρασία και κατάλληλες μικροτοπογραφικές συνθήκες, ενώ προηγείται προετοιμασία του υποστρώματος και απομάκρυνση ξενικών ή ανταγωνιστικών ειδών. Ακολουθεί συστηματική παρακολούθηση της εγκατάστασης των φυτών, αξιολόγηση του ρυθμού ανάπτυξης και έγκαιρη παρέμβαση σε περίπτωση ασυνεπειών, όπως μεταβολών στη στάθμη του νερού ή επανεμφάνισης επεμβατικής βλάστησης.

Συνολικά, η αποκατάσταση του οικοτόπου 7210* στη Λίμνη Κερίου στηρίζεται στην ορθή υδρολογική διαχείριση, τον έλεγχο της ανταγωνιστικής βλάστησης και την ενεργή οικολογική διαχείριση, η οποία περιλαμβάνει στοχευμένες φυτεύσεις και συνεχή παρακολούθηση.

5.3.8.24 MMELNP22101CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

Η κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Πυρκαγιών στην ΠΠ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου δράσης, το οποίο θα εξασφαλίζει την αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα, άμεση απόκριση και αποκατάσταση.

Η εφαρμογή του σχεδίου προϋποθέτει τη στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, **καθώς και των εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας**. Η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και η αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πρόληψη, μέσω της τακτικής απομάκρυνσης **ξηρής βιομάζας**, της δημιουργίας και συντήρησης **αντιπυρικών ζωνών**, καθώς και της **διασφάλισης προσβασιμότητας σε κρίσιμα σημεία υδροληψίας**. Παράλληλα, η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως συστημάτων παρακολούθησης, καμερών θερμικής απεικόνισης και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης και άμεσης παρέμβασης σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Το σχέδιο οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει διαδικασίες επιχειρησιακής κινητοποίησης, συντονισμού πυροσβεστικών δυνάμεων και, όπου απαιτείται, ασφαλούς εκκένωσης κατοικημένων περιοχών. Μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοσθέντων μέτρων και επικαιροποίηση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραμένει προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες και συνθήκες.

Η υλοποίηση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδίου θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα των τοπικών αρχών, θα προστατεύσει το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου και θα συμβάλει καθοριστικά στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της ασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Για τη δημιουργία του σχεδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0), η υπ' αριθμ. 4/2011 Πυροσβεστική Διάταξη Περιφερειακής Διοίκησης Ιονίων Νήσων – Κανονισμός ρύθμισης μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών σε δασικές και αγροτικές εκτάσεις στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου και ο Ν.4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου, απαιτείται:

1. **Καταγραφή και αξιολόγηση κινδύνων** – χαρτογράφηση των ευπαθών περιοχών, των δασικών εκτάσεων και των σημείων υψηλής επικινδυνότητας.

2. **Σύνταξη σχετικού σχεδίου διαχείρισης ξηρής βιομάζας**. Ενεργή διαχείριση της δασικής βλάστησης με στόχο την στοχευμένη μείωση της βιομάζας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της στήριξης ή/και επανάκαμψης κατάλληλων δραστηριοτήτων (π.χ. βόσκηση, υλοτομία, ρητινοσυλλογή) ή διαχειριστικών πρακτικών όπως η διαχείριση της βλάστησης με μηχανικά μέσα και με προδιαγεγραμμένη καύση. Προσδιορισμός αναγκών σε εποχιακό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών πρόληψης πυρκαγιών με ευθύνες απομάκρυνσης της ξηρής βιομάζας αλλά και την συντήρηση των αντιπυρικών ζωνών των περιοχών

3. **Καθορισμός αρμοδιοτήτων και συντονισμού** – σαφής ορισμός του ρόλου κάθε εμπλεκόμενου φορέα (Πυροσβεστική, Δήμος, Περιφέρεια, Δασαρχείο, Εθελοντικές ομάδες).

4. **Οργάνωση δράσεων πρόληψης** – καθαρισμός βλάστησης, δημιουργία και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, έλεγχος προσβασιμότητας και υποδομών ύδρευσης.

5. **Εκπαίδευση και συμμετοχή πολιτών** – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και ενεργοποίηση εθελοντών για εποπτεία και έγκαιρη ειδοποίηση.

6. **Απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και τεχνολογίας** – χρήση drones, καμερών θερμικής απεικόνισης, και συστημάτων παρακολούθησης για έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών.

7. **Καθορισμός σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης** – διαδικασίες κινητοποίησης δυνάμεων, εκκένωσης περιοχών και συντονισμού επιχειρήσεων κατάσβεσης.

8. **Αποτίμηση και αναθεώρηση** – μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου και προσαρμογή όπου χρειάζεται.

5.3.8.25 MMELNP22101CL0202 Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά

Μια ακόμη σημαντική απειλή για τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* είναι η μακροπρόθεσμη απώλεια ενδιαιτήματος ωοτοκίας λόγω της μείωσης του παράκτιου χώρου (coastal squeeze), ο οποίος προκύπτει από τον συνδυασμό δομικής διάβρωσης και ολοένα αυξανόμενης πίεσης από την ενδοχώρα. Η δομική διάβρωση μπορεί να οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως η άνοδος της

στάθμης της θάλασσας, η καθίζηση των ακτών, κλιματικά επαγόμενες μεταβολές στην παροχή ιζημάτων. Παράλληλα, η αστική ανάπτυξη και η αύξηση του πληθυσμού ασκούν ολοένα και μεγαλύτερη πίεση από την πλευρά της ξηράς (Christiaanse, J.C et al., 2025, Gammon, M et al., 2023).

Η μείωση του παράκτιου χώρου εμφανίζεται όταν η διαβρούμενη ακτογραμμή δεν είναι σε θέση να μετατοπιστεί προς την ενδοχώρα, εξαιτίας της ύπαρξης ενός σταθερού εμποδίου, είτε ανθρωπογενούς είτε φυσικού (π.χ. απόκρημνη ακτή). Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου υπάρχει διαθέσιμος χώρος για μετακίνηση της ακτογραμμής, δεν είναι σαφές αν η παροχή ιζημάτων και η μορφολογία της παραλίας μπορούν να ανταποκριθούν στους επιταχυνόμενους ρυθμούς ανόδου της στάθμης της θάλασσας. Επιπλέον, η διάβρωση μπορεί να αποκαλύψει το υποκείμενο βραχώδες υπόστρωμα, το οποίο ενδέχεται να δυσκολέψει την πρόσβαση των χελωνών στις παραλίες ωοτοκίας ή να αυξήσει τον κίνδυνο τραυματισμού τους (Christiaanse, J.C et al., 2025).

Η γεωλογία του Κόλπου του Λαγανά χαρακτηρίζεται από έντονα φαινόμενα διάβρωσης τα οποία μπορεί να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά των παραλιών ωοτοκίας, τη σύστασης της άμμου και το ανάγλυφο με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των οικοτόπων, την διατάραξη της εκκόλαψης των αυγών και τον περιορισμό της περιοχής φωλεοποίησης.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΑΡΧΕΛΩΝ (2023) στην παραλία Γέρακας (χαρακτηρίζεται εμφανίσεις ασβεστιτικών ψαμμιτών σε εναλλαγές με αργίλους), μεγάλες ποσότητες **βότσαλων και αργίλου** εναποτέθηκαν από τη θάλασσα από τη διάβρωση των, καθιστώντας τμήματα της παραλίας **ακατάλληλα για ωοτοκία**. Οι επιχειρήσεις παροχής εξοπλισμού θαλάσσης, αποφεύγοντας το σημείο αυτό, **συγκέντρωσαν τον εξοπλισμό τους σε περιοχές ωοτοκίας**, επιβαρύνοντας περαιτέρω το διαθέσιμο ενδιαίτημα.

Για την αντιμετώπιση του ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση γεωλογικής, εδαφοτεχνικής και ακτομηχανικής μελέτης αντιμετώπισης του ζητήματος και προσδιορισμού κατάλληλων μέτρων προστασίας από τη διάβρωση, τις κατολισθήσεις και τη στήριξη των εδαφών. Τα μέτρα που θα προταθούν θα πρέπει να είναι «Λύσεις βασισμένες στη φύση -Nature-Based Solutions».

Οι **λύσεις βασισμένες στη φύση (NBS — Nature-Based Solutions)** στην ακτομηχανική συνιστούν μια εξελικτική, οικολογικά ευαίσθητη προσέγγιση στη διαχείριση της παράκτιας ζώνης. Αντί για «σκληρά» έργα όπως τσιμεντένιους κυματοθραύστες ή αναχώματα, οι NBS αξιοποιούν ή αναπαράγουν φυσικές δομές και διαδικασίες — όπως αμμοθίνες, λιβάδια Ποσειδωνίας, υποθαλάσσιους υφάλους - οι οποίες έχουν την ικανότητα να απορροφούν την ενέργεια των κυμάτων, να συσσωρεύουν ιζήματα, να μειώνουν τη διάβρωση και να σταθεροποιούν τη μορφολογία της ακτής, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζουν τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα.

Τέτοιες λύσεις, όταν σχεδιαστούν με γνώμονα τις τοπικές συνθήκες — μορφολογία ακτής, δυναμική των κυμάτων, ιζηματογενή ροή — μπορούν να προσφέρουν **πολλαπλά οφέλη**: προστασία από διάβρωση και πλημμυρικά φαινόμενα, σταθεροποίηση παραλιών ωοτοκίας, διατήρηση ή αποκατάσταση βιοτόπων, ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της αισθητικής και οικολογικής αξίας των παράκτιων περιοχών (Marino M., et al., 2025).

Για παράκτιες περιοχές που φιλοξενούν είδη όπως η *Caretta caretta*, η υιοθέτηση NBS προσφέρει μια πιο φιλική στο περιβάλλον και ευέλικτη στρατηγική: δεδομένου ότι οι δομές αυτές δεν εμποδίζουν την πρόσβαση των χελωνών, είναι πιθανό να συμβάλουν στην **προστασία ή αποκατάσταση κατάλληλων παραλιών ωοτοκίας**, διατηρώντας παράλληλα το φυσικό και οικολογικό πλαίσιο που απαιτείται για την αναπαραγωγή.

Τέλος, η εφαρμογή NBS συνιστά μια **στρατηγική** προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και την άνοδο της στάθμης της θάλασσας: επειδή βασίζεται σε δυναμικά και εξελισσόμενα οικοσυστήματα, προσφέρει ανθεκτικότητα μακράς διάρκειας και δυνατότητα αναπροσαρμογής, κάτι που ενισχύει τη βιωσιμότητα των παράκτιων ζωνών σε μεσο- και μακροπρόθεσμη κλίμακα.

5.3.8.26 MMELNP22101CS0201 Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Η *Pinna nobilis* – θαλάσσιο ασπόνδυλο σε κακή κατάσταση διατήρησης (U2) – έχει καταγραφεί ως απειλούμενο και προστατευόμενο είδος βάσει διαφόρων νομοθετικών πράξεων από τη δεκαετία του 1990. Ειδικότερα περιλαμβάνεται στο **ΠΔ 67/1981**(ΦΕΚ 23/Α/1981) «Περί προστασίας της αυτοφυούς Χλωρίδος και Άγριας Πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και Ελέγχου της Ερεύνης επ' αυτών», στο **Παράρτημα ΙΙ** του **Πρωτοκόλλου** σχετικά με τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο, το οποίο αφορά στα κινδυνεύοντα ή απειλούμενα είδη της **Σύμβασης της Βαρκελώνης** και στο **Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**.

Αν και υπάρχει αυστηρό πλαίσιο προστασίας, οι πληθυσμοί της *Pinna nobilis* έχουν μειωθεί σημαντικά λόγω διαφόρων ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών απειλών. Η υποβάθμιση ή η απώλεια των ενδιαιτημάτων της, η παράνομη αλιεία με τράτα βυθού, τα παράκτια έργα, η αγκυροβόληση σκαφών, η παράνομη αλίευση/συλλογή και η ρύπανση έχουν συμβάλει στην παρακμή του είδους (Katsanevakis, 2007; Hendriks et al., 2013; Sureda et al., 2013; Basso et al., 2015 Alomar et al., 2015). Οι πληθυσμοί της πίνας μειώθηκαν δραματικά λόγω ενός διαρκούς επεισοδίου μαζικής θανάτωσης που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2016 από τη Δυτική Μεσόγειο, με ποσοστά θνησιμότητας που αγγίζουν το 100% στις προσβεβλημένες περιοχές. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η μαζική θνησιμότητα οφείλεται σε ένα παράσιτο (*Haplosporidium pinnae*) το οποίο ενεργοποιεί μια φλεγμονώδη αντίδραση στις πίνες που οδηγεί τελικά στη θανάτωσή τους. Το παράσιτο έχει καταγραφεί στις Ελληνικές Θάλασσες προκαλώντας πολύ μεγάλη θνησιμότητα των πληθυσμών πίνας στο Αιγαίο κι έχει οδηγήσει στην τοπική εξαφάνιση του είδους σε πολλές περιοχές και τη θανάτωση >95% των υπαρχόντων πληθυσμών.

Από την πρώτη επιβεβαιωμένη καταγραφή περιστατικών μαζικών θανάτων των πληθυσμών του *P. nobilis* στο Αιγαίο Πέλαγος το 2018 (Katsanevakis et al., 2019), έχουν διεξαχθεί αρκετές μελέτες που έδειξαν την επιδείνωση αυτών των περιστατικών στις ελληνικές θάλασσες (Zotou et al, 2020; Zotou et al, 2021; Katsanevakis et al., 2022). Μέχρι το τέλος του 2021, οι πληθυσμοί του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* είχαν καταρρεύσει στα περισσότερα ελληνικά ύδατα, με μόνο **δύο γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς**, οι οποίοι βρίσκονταν στον Κόλπο της Καλλονής (Αιγαίο Πέλαγος) και στον Αμβρακικό Κόλπο (Ιόνιο Πέλαγος) (Zotou et al., 2021).

Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Έργου **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265** κατέδειξε ότι τα περιστατικά μαζικών θανάτων, που αποδεκάτισαν τους πληθυσμούς του *Pinna nobilis* στην Ελλάδα, έχουν πλέον φτάσει σε μια κατάσταση σταθερότητας, καθώς οι ζωντανοί πληθυσμοί του Αμβρακικού και του Κόλπου Καλλονής που καταγράφηκαν το 2021 από τους Zotou et al. (2021) εξακολουθούν να επιβιώνουν. Αυτή τη στιγμή, οι κόλποι αυτοί κατέχουν τους τελευταίους γνωστούς επιζώντες πληθυσμούς στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος και πιθανότατα τους τελευταίους στις ελληνικές θάλασσες (Papadakis et al., 2023).

Στον Κόλπο του Λαγανά σχετικές έρευνες του είδους είχαν γίνει κατά το παρελθόν (Poursanidis et al., 2010).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω προτείνεται η υλοποίηση των κάτωθι δράσεων για την υλοποίηση των οποίων θα αξιοποιούνται τα **πρωτόκολλα εργασίας και η εμπειρία** από τα έργα **PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265**[38]**, «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας** (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και **Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας**»[39], «Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση & προστασία των πληθυσμών του απειλούμενου ενδημικού είδους της Μεσογείου Pinna nobilis εντός των ΕΖΔ GR1220002 & GR1270010».

Δράση 1. Καταγραφή, χαρτογράφηση ύπαρξης τυχόν εναπομεινάντων ατόμων / πληθυσμών του είδους *Pinna nobilis*

Προτείνεται η έρευνα στην ΠΠ για την ανεύρεση τυχόν ζωντανών ατόμων πίννας. Η διερεύνηση θα γίνει με αυτόνομη ή ελεύθερη κατάδυση σε τουλάχιστον 20 διαφορετικές θέσεις με διάρκεια υποβρύχιας έρευνας τουλάχιστον 45 λεπτά για κάθε θέση

Η δράση μεταξύ άλλων αποσκοπεί στην αναγνώριση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας.

Θα δημιουργηθεί Γεωβάση, που θα περιλαμβάνει τις θαλάσσιες περιοχές, που διερευνήθηκαν, όπου θα διαχωρίζονται οι περιοχές όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανά άτομα πίννας και οι περιοχές που έχουν προτεραιοποιηθεί για εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Δράση 2. Οριοθέτηση «περιοχών για προστασία των πληθυσμών» και «περιοχών για την αποκατάσταση των πληθυσμών» της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 οριοθετούνται χωρικά και σημαίνονται

- «περιοχές για την προστασία των πληθυσμών της πίννας». Περιοχές με βάθη από 0 – 20 μέτρα με πιστοποιημένη παρουσία ζωντανών ατόμων Pinna nobilis ή που κρίνονται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη της πίννας.

- «περιοχές για την αποκατάσταση των πληθυσμών της πίννας». Αφορά σε περιοχές που χρήζουν ή και επιδέχονται αποκατάστασης, καθώς και τις περιοχές που μπορούν να καλλιεργηθούν/ δημιουργηθούν νέες αποικίες. Στις περιοχές αυτές θα υλοποιηθούν πιλοτικές δράσεις που σχετίζονται με την αποκατάσταση του είδους, δηλαδή εγκατάσταση ειδικών συλλεκτήρων πελαγικών προνυμφών της *Pinna nobilis*, ή/και μεταφορά υγιών ατόμων της Pinna nobilis σε κατάλληλα ενδιαιτήματα των περιοχών.

Η οριοθέτηση και σήμανση των περιοχών (συμπεριλαμβανομένης μιας ζώνης ασφαλείας) γίνεται με **πόντιση σημαντήρων χρώματος**, με τοποθέτηση μόνιμων επιφανειακών σημαντήρων, και τοποθέτηση μόνιμων επεξηγηματικών πινακίδων για την ενημέρωση των χρηστών της θαλάσσιας περιοχής σχετικά με τους κανονισμούς και τους λόγους περιορισμούς πρόσβασης στις

[38] PINNARCA - LIFE20 NAT/ES/001265 (1 October 2021 - 31 December 2024)

[39] **ΟΦΥΠΕΚΑ (ΑΔΑΜ: 23PROC013342310)** «Παρακολούθηση των πληθυσμών και χαρτογράφησης της πίννας (κρισίμως απειλούμενο είδος *Pinna nobilis*) στις θαλάσσιες περιοχές NATURA Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι, Αγ. Ευστράτιος, Ψαρά) και Αμβρακικού Κόλπου. Εφαρμογή διαχειριστικών δράσεων και πρόταση περαιτέρω δράσεων προστασίας»

συγκεκριμένες τοποθεσίες, την ανάγκη προστασίας του είδους, και τις δράσεις διαχείρισης που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές.

Δράση 3. Προστασία και αποκατάσταση πληθυσμών της Πίννας (*Pinna nobilis*)

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της Δράσης 1 (καταγραφή & χαρτογράφηση) θα γίνει μετεγκατάσταση υγειών ατόμων πίννας. Ειδικότερα άτομα τα οποία κινδυνεύουν άμεσα από ανθρωπογενείς δραστηριότητες (π.χ. κίνδυνος θραύσης νεαρών ατόμων από λουόμενους σε πολύ ρηχά νερά παραλιών), θα μετεγκαθίστανται με ασφαλή τρόπο σε βαθύτερα – παραπλήσια σημεία, ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Τα μεταφυτευμένα άτομα θα μαρκάρονται για την περεταίρω παρακολούθηση του ρυθμού ανάπτυξης τους.

Επιπλέον, με τη χρήση **συλλεκτών προνυμφικών σταδίων**, θα γίνεται συλλογή ατόμων νεαρών σταδίων του είδους, με στόχο την τελική μεταφύτευση τους κοντά σε παλιούς πληθυσμούς ή σε νέες κατάλληλες περιοχές, για την ενίσχυση εναπομεινάντων, ή, την ανάπτυξη νέων πληθυσμών.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις αποκατάστασης συμπεριλαμβάνουν τα παρακάτω:

1. Κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων. Στις τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ζωντανοί πληθυσμοί, ή/και σε περιοχές που για κάποιο λόγο (π.χ. ευνοϊκά ρεύματα) κρίνονται ως κατάλληλες για συλλογή προνυμφικών σταδίων, θα πρέπει να τοποθετηθούν **συλλέκτες προνυμφών**. Πληροφορίες για την κατασκευή και τοποθέτηση συλλεκτών προνυμφικών σταδίων πίννας είναι διαθέσιμες από τους Kersting and Hendriks (2019). Η τοποθέτηση των συλλεκτών θα πρέπει να γίνεται την περίοδο Μάιος - Ιούνιος, ενώ η συλλογή τους κατά τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο, που είναι και η περίοδος εγκατάστασης των νεαρών σταδίων.

   Θα εγκατασταθούν τουλάχιστον 20 συλλέκτες σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα της IUCN (Kersting & Hendriks 2019).

   Μεταφύτευση ατόμων: Μετά τη συλλογή από τους συλλέκτες, τα νεαρά άτομα τοποθετούνται σε ειδικούς προστατευτικούς κλωβούς, μέχρι να φτάσουν σε ένα μέγεθος που θεωρείται κατάλληλο για τη μεταφύτευση τους. Η μεταφύτευση γίνεται ακολουθώντας συγκεκριμένες διαδικασίες (π.χ. Katsanevakis 2016), είτε σε σημεία που βρίσκονται κοντά σε υπάρχοντες πληθυσμούς, είτε σε νέες περιοχές που έχουν κριθεί ως κατάλληλες 'περιοχές αποκατάστασης' για τη δημιουργία νέων πληθυσμών.

2. Σε όλες τις περιοχές προστασίας και αποκατάστασης της πίννας θα πρέπει να γίνεται **συστηματική παρακολούθηση επιλεγμένων αβιοτικών παραμέτρων** (αλατότητα, θερμοκρασία) με επιτόπιες μετρήσεις και αυτόματα καταγραφικά σε τουλάχιστον μηνιαίο επίπεδο, καταγραφή και εκτίμηση των φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών και εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης. Το πρόγραμμα παρακολούθησης αποσκοπεί στην συνεχή ενημέρωση των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση των εναπομείναντων πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis*, την πραγματοποίηση συστηματικής δράσης αποκατάστασης των πληθυσμών του, και τη μείωση των ανθρωπογενών επιπτώσεων σε χαμηλό βαθμό πιέσεων ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών διατήρησης του είδους.

Σε περίπτωση, που δεν ανευρεθούν ζωντανά άτομα, προτείνεται να γίνει μεταφύτευση ατόμων από τον Αμβρακικό κόλπο.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMS0201 Αποκατάσταση πληθυσμών πίννας.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.27 MMELNP22101CS0301 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας

Τα πελαγικά είδη Αρτέμης (*Calonectris diomedea*) και Μύχος (*Puffinus yelkouan*) είναι μονογαμικά και φωλιάζουν σε στοές ή κάτω από μεγάλους πεσμένους βράχους σε νησίδες (Καστρίτης και Συνεργάτες 2023). Η αναπαραγωγική περίοδος για το Μύχο εκτείνεται από τον Φεβρουάριο έως το τέλος του καλοκαιριού. Τα πουλιά φωλιάζουν στο έδαφος σε σπηλιές και στοές που βρίσκονται σε απότομους γκρεμούς και ακατοίκητες νησίδες (Fric & Portolou 2016). Προς τα τέλη της άνοιξης, τα θηλυκά γεννούν το ένα και μοναδικό αυγό του έτους, το οποίο επωάζουν εναλλάξ ανά περίπου 6 μέρες και οι δύο γονείς για 50 ημέρες συνολικά. Οι θέσεις φωλιάσματος του Αρτέμη στην αποικία της Σταμφάνης μπορούν να ταξινομηθούν σε πέντε διαφορετικούς τύπους: φυσικές βαθιές κοιλότητες κάτω από απόκρημνους βράχους, φυσικές ρηχές κοιλότητες κάτω από πέτρες, κοιλότητες κάτω από θαμνώδη βλάστηση, βραχώδεις σχισμές, και λαγούμια που έχουν σκαφτεί από τους ίδιους τους αναπαραγόμενους γονείς (Karris et. al.2024).

Σε πρόσφατη δημοσίευση των Karris et. al.2024, διαπιστώθηκε ότι η αναπαραγωγική επιτυχία του Αρτέμη (*Calonectris diomedea*) στη Σταμφάνη (Στροφάδες Νήσοι) επηρεάζεται από ένα σύνολο περιβαλλοντικών παραγόντων που σχετίζονται άμεσα με τα χαρακτηριστικά του χώρου φωλεοποίησης και τη βιολογία του είδους. Η διαφοροποίηση των τύπων φωλιών και η παρουσία θηρευτών, όπως οι αρουραίοι, φαίνεται να διαμορφώνουν το επίπεδο της αναπαραγωγικής πίεσης, υποδεικνύοντας ότι οι ασφαλέστερες και καλά προστατευμένες κοιλότητες ευνοούν υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας. Επιπλέον, ο προσανατολισμός της εισόδου της φωλιάς και ο βαθμός κατοίκησής της μέσα στα έτη, ως ένδειξη εμπειρίας των αναπαραγόμενων ζευγαριών, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που σχετίζονται με τη σταθερότητα και την επαναλαμβανόμενη χρήση συγκεκριμένων θέσεων.

Οι μετρήσεις των αυγών έδειξαν ότι το μέγεθος και το βάρος τους ποικίλουν ανάλογα με τον τύπο φωλιάς και το είδος του μικροενδιαιτήματος, υποδηλώνοντας πιθανή προσαρμογή στις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες. Ο υπολογισμός του δείκτη όγκου επέτρεψε τη σύγκριση με άλλες αποικίες, ενισχύοντας τη σημασία του μεγέθους του αυγού ως βιοδείκτη ποιότητας των αναπαραγωγικών πληθυσμών.

Συνολικά, τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η επιλογή κατάλληλου χώρου φωλιάσματος, η εμπειρία των ζευγαριών και τα μορφολογικά χαρακτηριστικά των αυγών αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την επιτυχία της αναπαραγωγής του είδους. Από αυτές τις ενδείξεις προκύπτει ότι η προστασία των κρίσιμων ενδιαιτημάτων και ο έλεγχος των θηρευτών είναι αναγκαίες δράσεις για τη διατήρηση βιώσιμων πληθυσμών του Αρτέμη στη Μεσόγειο.

Η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία από τις πλέον αναγνωρισμένες πρακτικές διαχείρισης και ενίσχυσης των πληθυσμών θαλασσοπουλιών, ιδιαίτερα σε είδη, τα οποία φωλιάζουν σε υπόγειες

κοιλότητες ή δυσπρόσιτες βραχώδεις θέσεις. Η συγκεκριμένη προσέγγιση εφαρμόζεται διεθνώς ως εργαλείο αποκατάστασης και ενίσχυσης των συνθηκών αναπαραγωγής, ιδίως σε περιοχές όπου η διαθεσιμότητα ασφαλών και κατάλληλων φυσικών φωλεοτόπων έχει μειωθεί λόγω ανθρωπογενών πιέσεων, διάβρωσης ή παρουσίας ξενικών θηρευτών (**Bourgeois & Vidal, 2007**, **Bourgeois et al, 2015**). Η εγκατάσταση τεχνητών φωλιών επιτρέπει την υποκατάσταση κατεστραμμένων ή υποβαθμισμένων φωλιών, αναδημιουργώντας τις μικροκλιματικές συνθήκες που απαιτούν τα θαλασσοπούλια για την αναπαραγωγή τους, ενώ παράλληλα περιορίζει τον κίνδυνο θήρευσης και ανθρώπινης όχλησης.

Έρευνες στη Μεσόγειο κατέδειξαν ότι ο Μύχος μπορεί να αποδεχθεί τεχνητές φωλιές και να τις χρησιμοποιήσει επιτυχώς για την ανατροφή νεοσσών, γεγονός, που επιβεβαιώθηκε από τεκμηριωμένες περιπτώσεις φωλεοποίησης και εκκόλαψης μέσα σε ειδικά σχεδιασμένες δομές από ανθεκτικά υλικά, προσαρμοσμένα στις μορφολογικές απαιτήσεις του είδους (Austad et al.,2019, Austad et al. 2020, Austad et al. 2025).

Η πρακτική αυτή έχει παρουσιαστεί ως ιδιαίτερα χρήσιμη για τη συστηματική παρακολούθηση των αποικιών, καθώς οι τεχνητές φωλιές διευκολύνουν την πρόσβαση των ερευνητών, τη δακτυλίωση, τη συλλογή βιολογικών δεδομένων και την παρατήρηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας χωρίς να διαταράσσεται το οικοσύστημα. Επιπλέον, τα τεχνητά καταφύγια επιτρέπουν την ελεγχόμενη διαχείριση παραμέτρων όπως η υγρασία, η θερμοκρασία και ο προσανατολισμός, οι οποίες μπορούν να ελαχιστοποιήσουν την ενεργειακή δαπάνη των πτηνών και να αυξήσουν την πιθανότητα επιτυχούς εκκόλαψης και επιβίωσης των νεοσσών.

Η διεθνής εμπειρία τεκμηριώνει ότι η αποτελεσματικότητα της μεθόδου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον ορθό σχεδιασμό των φωλιών και την επιλογή κατάλληλων θέσεων εγκατάστασης. Ακόμη, η μακροχρόνια παρακολούθηση των εγκατεστημένων φωλιών έχει δείξει ότι τα ποσοστά αποδοχής και χρήσης αυξάνονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, καθώς η παρουσία των φωλιών ενδέχεται να λειτουργήσει ως κοινωνικό ερέθισμα εγκατάστασης για νέα ζεύγη και μετεγκατάστασης αποικιών σε ασφαλέστερους χώρους.

Συνολικά, η χρήση τεχνητών φωλιών αποτελεί μία επιστημονικά τεκμηριωμένη πρακτική που δύναται να συμβάλει ουσιαστικά στη διατήρηση και ενίσχυση των πληθυσμών θαλασσοπουλιών σε περιοχές όπου οι φυσικές φωλιές απειλούνται ή έχουν μειωθεί. Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8., η οποία αφορά τη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας όπως τα *Calonectris Diomedea και Puffinus yelkouan* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών.

Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας των ειδών στόχων με την αύξηση της διαθεσιμότητας κατάλληλων θέσεων φωλεοποίησης. Το μέτρο περιλαμβάνει την προμήθεια, κατάλληλη χωροθέτηση και συντήρησή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος από φυσικά ή συνθετικά υλικά για τα είδη Calonectris Diomedea (κυρίως) και Puffinus yelkouan.

Σχετικές κατευθυντήριες γραμμές έχουν αναπτυχθεί από τους Bourgeois et al, 2015 ενώ σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από τους Austad et al. 2020.

5.3.8.28 MMELNP22101CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη

Ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) είναι μεταναστευτικό γεράκι μεσαίου μεγέθους που αναπαράγεται σε ακατοίκητες νησίδες και απόκρημνες περιοχές μεγάλων κατοικημένων νησιών της Μεσογείου και του Ανατολικού Ατλαντικού. Ο Μαυροπετρίτης είναι αποικιακό είδος και δημιουργεί αποικίες που αποτελούνται από λίγα ζευγάρια μέχρι και μερικές εκατοντάδες ζευγάρια (>400),

ανάλογα με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ενδιαιτημάτων φωλιάσματος και τη διαθεσιμότητα τροφής. Φωλιάζει σε ακατοίκητες νησίδες και σε απόκρημνους γκρεμούς. Οι φωλιές του βρίσκονται στο έδαφος, σε εσοχές βράχων ή κάτω από θαμνώδη βλάστηση και μεγάλα βράχια (Fric J., Τζάλη Μ., 2013).

Με στόχο την αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται διεθνώς ποικίλουν και σχετίζονται κυρίως με την παροχή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος και την αύξηση των φυσικών θέσεων φωλιάσματος. Σχετικές μέθοδοι έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς και στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Προγράμματος **LIFE10 NAT/GR/000637** «Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της Άνδρου με σκοπό την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης 4 ειδών πτηνών προτεραιότητας». Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος τοποθετήθηκαν 222 τεχνητές φωλιές και υλοποιήθηκαν φυτεύσεις Σχίνου (*Pistacia lentiscus*) και Κάππαρης (*Capparis spinosa*) με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και διαθεσιμότητας των θέσεων φωλιάσματος για τον Μαυροπετρίτη και τον Θαλασσοκόρακα (Fric & Saravia, 2017).

Για την επιλογή των θέσεων χωροθέτησης των φωλιών αξιοποιήθηκε η μελέτη των Kassara et al. (2012) η οποία αφορά στις προτιμήσεις του Μαυροπετρίτη όσον αφορά τα φυσικά χαρακτηριστικά των χώρων φωλιάσματος. Την τοποθέτηση των φωλιών ακολούθησε συστηματική παρακολούθηση της κατάληψής τους από Μαυροπετρίτες, ώστε να εκτιμηθούν τα ποσοστά χρήσης των τεχνητών φωλιών από τους Μαυροπετρίτες και η αναπαραγωγική τους επιτυχία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος σημαντικό ποσοστό των Μαυροπετριτών στις μεγαλύτερες αποικίες του είδους φώλιασε στις τεχνητές φωλιές που τοποθετήθηκαν.

Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8., η οποία αφορά τη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας (*Falco eleonorae)* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών».

5.3.8.29 MMELNP22101CS0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις

Προτείνεται ενίσχυση της τροφικής βάσης αρπακτικών πουλιών (*Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Accipiter brevipes, Accipiter nisus all others, Aquila fasciata, Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus macrourus, Circus pygargus, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Milvus migrans, Neophron percnopterus, Pernis apivorus*) μέσω της βελτίωσης των ενδιαιτημάτων ειδών, που αποτελούν θηράματά τους (π.χ. στρουθιόμορφα, μικρά θηλαστικά). Η βελτίωση επιτυγχάνεται με σπορές σιτηρών ή ψυχανθών κυρίως σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις των νησιών.

Οι σπορές ενισχύουν μεταξύ άλλων και τους φθίνοντες πληθυσμούς της ορεινής πέρδικας (*Alectoris graeca*), που εμφανίζονται στην περιοχή του Ιονίου. Η επιλογή των θέσεων θα γίνει με βάση τα ενδιαιτήματα και τις τροφικές συνήθειες των ειδών *Streptopelia turtur και Alauda arvensis*.

5.3.8.30 MMELNP22101CS0304 Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών

Η δημιουργία λιμνοδεξαμενών συνιστά στοχευμένη διαχειριστική παρέμβαση για τη διατήρηση και ενίσχυση της ορνιθοπανίδας, ιδίως σε περιοχές με αυξημένη εποχική διακύμανση στη διαθεσιμότητα νερού. Οι τεχνητές αυτές υδατικές δομές λειτουργούν ως συμπληρωματικοί χώροι τροφοληψίας, ανάπαυσης και ενίοτε αναπαραγωγής για υδρόβια και παρυδάτια είδη, εξασφαλίζοντας σταθερή

παρουσία νερού ακόμη και σε περιόδους ξηρασίας. Με την αύξηση της ετερογένειας του ενδιαιτήματος, οι λιμνοδεξαμενές προσελκύουν πλούσια αβιοτική και βιοτική ποικιλία, παρέχοντας επιπλέον πηγές τροφής, όπως ασπόνδυλα, αμφίβια και υδροχαρή φυτά, ενισχύοντας έτσι τα τροφικά πλέγματα και την ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος.

Η επιλογή της θέσης εγκατάστασης, η ρύθμιση της στάθμης και η διατήρηση ήπιας κλίσης στις όχθες αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους σχεδιασμού, καθώς καθορίζουν τη λειτουργικότητα της λιμνοδεξαμενής για διαφορετικές οικολογικές ομάδες ειδών. Παράλληλα, η αποφυγή χρήσης χημικών ουσιών, η πρόβλεψη για φυτεύσεις ιθαγενούς υδροχαρούς βλάστησης και η διασφάλιση ζωνών ηρεμίας με περιορισμένη ανθρώπινη πρόσβαση αποτελούν απαραίτητους όρους για τη βιώσιμη λειτουργία της.

Προτείνεται η κατασκευή μιας (1) λιμνοδεξαμενής μικρής έκτασης στην GR2210001 και μιας (1) λιμνοδεξαμενής στην GR2210004 (δύο συνολικά) με σχεδιασμό ώστε να προσομοιάζουν με υγρότοπο και με ειδική διαμόρφωση πυθμένα και πρανών ώστε να διατηρούν νερό στους ξηρούς θερινούς μήνες, να προσελκύουν την πανίδα (π.χ. αμφίβια, ερπετά, στρουθιόμορφα) και να αναπτύσσεται φυσική βλάστηση εντός και στις όχθες τους.

Επίσης, προτείνεται η συντήρηση (καθαρισμός) πηγών και η εγκατάσταση ποτιστρών εντός GR2210001 και GR2210004 για την παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας, σε εγγύτητα με τις περιοχές στάθμευσης ή αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας. Σχετικές δράσεις εφαρμόζονται και στο Διαχειριστικό Σχέδιο για τον πληθυσμό της *Alectoris chukar cypriotes* στην Κύπρο (Μάρτιος 2014 Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας του Υπ. Εσωτερικών της Κύπρου).

Τα είδη που αναμένεται να ωφεληθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα *Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata, Testudo hermanni, Zamenis situla.*

5.3.8.31 MMELNP22101CS0306 Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων

Η Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών (<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης των ΤΟ) αποτελεί στόχο για τους 2110, 2120, 2190 και 2270* για την ΕΖΔ GR2210002 σύμφωνα με την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 (ΦΕΚ 1807/Β/2023).

Το ποδοπάτημα και η καταπάτηση αμμοθινών από τροχοφόρα, η διάβρωση και τα ξενικά εισβλητικά είδη αποτελούν σοβαρές απειλή για τη διατήρηση των αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Η προστασία και αποκατάσταση των εν λόγω οικοσυστημάτων της ΠΠ θα γίνει μέσω πλαισίου δράσεων, όπως αυτό έχει εφαρμοστεί σε άλλα μεσογειακά αμμοθινικά οικοσυστήματα (LIFE JUNICOAST, LIFE16 IT/NAT/000589 Redune, LIFE CALLIOPE, L. Segura et al. 2018, Fernández-Montblanc, 2020, Gao, Jinjuan 2020, de Winter, R.C., Ruessink, B.G., 2017, Rohling B. et al 2023)

Οι προσαρμοσμένες αναλύσεις των συστημάτων αμμοθινών και η επιλογή μέτρων ειδικά σχεδιασμένων για κάθε περιοχή δεν είναι μόνο αναγκαίες, αλλά και δυνητικά περισσότερο βιώσιμες – τόσο οικολογικά όσο και οικονομικά – για την επίτευξη επιτυχημένης αποκατάστασης και βιώσιμης χρήσης των παράκτιων περιοχών (Della Bella, et al., 2024).

Απαιτείται η υλοποίηση έργων και δράσεων κατόπιν μελέτης και αξιολόγησής των τοπικών συνθηκών και ιδιαιτεροτήτων αξιοποιώντας διεθνείς καλές πρακτικές. Συνίσταται η υλοποίηση έργου προστασίας και αποκατάστασης αμμοθινικών οικοσυστημάτων κατόπιν μελέτης. Αναλυτικότερα το έργο θα περιλαμβάνει την κατασκευή υποδομών οριοθέτησης, την υλοποίηση έργων

σταθεροποίησης και αποκατάστασης και την απομάκρυνση ξενικών ειδών. Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του έργου θα γίνει διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη (Δήμος, χρήστες παραλίας, ψαράδες, ξενοδόχοι, ΜΚΟ), για τα μέτρα (π.χ. πού μπαίνουν οι διάδρομοι, πού επιτρέπεται πρόσβαση κλπ.).

1. Κατασκευή υποδομών οριοθέτησης

Απαιτείται σε πρώτο στάδιο η **περίφραξη/οριοθέτηση των αμμοθινών**, η δημιουργία κατάλληλων διαδρόμων πρόσβασης του κοινού στην παραλία και η ρύθμιση της πρόσβασης ή της επισκεψιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό θα προσδιοριστούν οι θέσεις που η πρόσβαση του κοινού δημιουργεί τη μεγαλύτερη επίπτωση, προκειμένου να υλοποιηθεί η **κατασκευή υποδομών**:

- **Περίφραξη / οριοθέτηση αμμοθινών.** Ήπιες περιφράξεις από φυσικά υλικά (ξύλο και σχοινί) για να εμποδίζουν τη διέλευση μέσα από τις θίνες και να κατευθύνουν τους επισκέπτες.

- **Διαμόρφωση ελεγχόμενων διαδρομών & υπερυψωμένων διαδρόμων (boardwalks).** Ξύλινες γέφυρες/διάδρομοι πάνω από τη βλάστηση ώστε να αποφεύγεται το ποδοπάτημα (Óscar Ferreira, 2023).

- **Απαγόρευση/έλεγχος οχημάτων και ιππασίας στις θίνες**. Φραγή εισόδων για την αποτροπή πρόσβασης μηχανοκίνητων οχημάτων στις θίνες. Απαγόρευση off-road οχημάτων, μοτοσυκλετών, ακόμα και στάθμευσης στην οπισθία θίνη, επειδή προκαλούν συμπίεση του εδάφους και διάβρωση (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

- **Ρύθμιση επισκεψιμότητας. Οριοθέτηση Ζωνών περιορισμένης πλήρους ή εποχιακής πρόσβασης κοινού** σε ευαίσθητες περιοχές (αναπαραγωγή πτηνών, νέες φυτεύσεις κ.λπ.).https://dynamicdunescapes.co.uk/wp-content/uploads/2024/09/Dynamic-Dunescapes-Sand-Dune-Managers-Handbook-v2.pdf?utm_source=chatgpt.com (Denning, L. et al., 2024).

- **Εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων** για την πληροφόρηση των επισκεπτών της παραλίας.

2. Υλοποίηση έργων σταθεροποίησης και αποκατάστασης

Τα έργα σταθεροποίηση και αποκατάσταση αμμοθινών, που θα πρέπει να μελετηθούν ώστε να προσδιοριστούν τα καταλληλότερα και τα αποτελεσματικότερα για την ΠΠ, περιλαμβάνουν:

1. Φύτευση αυτόχθονης βλάστησης θινών, με χρήση τοπικών ειδών για σταθεροποίηση της άμμου. Η διεθνής βιβλιογραφία θεωρεί τη φυτοκάλυψη ως το πιο βιώσιμο μέτρο σταθεροποίησης (NSW Department of Land and Water Conservation 2001)

2. Τοποθέτηση "sand fences" (φράκτες άμμου). Τοποθετούνται ξύλινοι ή άλλοι ημιδιαπερατοί φράκτες στην προσήνεμη πλευρά των θινών για παγίδευση άμμου και δημιουργία/ενίσχυση νέων θινών (Defra 2007).

3. Χρήση φυτικών υπολειμμάτων (κλαδιά, χριστουγεννιάτικα δέντρα, κλαδοπλέγματα). Τοποθετούνται σε γραμμές ή πλέγματα για να μειώνουν την ταχύτητα του ανέμου και να κατακρατούν άμμο (Volkert, Inc. (2014)

4. Επαναπλήρωση άμμου & αναδιαμόρφωση μορφολογίας. Προσεκτική προσθήκη άμμου και διαμόρφωση οπισθίας θίνης ώστε να επανέλθει το φυσικό προφίλ.

Η βλάστηση των αμμοθινών διαδραματίζει καίριο ρόλο στη σταθεροποίηση των αμμωδών ιζημάτων. Η απώλειά της υπονομεύει ολόκληρη τη ζωνώση των θινών, επιταχύνοντας τη διάβρωση των ακτών και προκαλώντας σημαντικές ζημιές στο φυσικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας των παραλιών. Η αποκατάσταση της βλάστησης των αμμοθινών μέσω της φύτευσης αυτόχθονων ειδών είναι καθοριστικής σημασίας για την επαναφορά των υποβαθμισμένων αμμωδών παράκτιων περιβαλλόντων στα αρχικά τους οικοσυστήματα. Η αποκατάσταση πρέπει να βασίζεται σε τυποποιημένη χαρτογράφηση, αξιολόγηση της μορφολογίας, και συστηματικό σχεδιασμό — όχι «τυχαίες» φυτεύσεις (Drius, M. et al, 2019).

Σχετική εμπειρία μπορεί να αντληθεί από το LIFE CALLIOPE, όπου ερευνητές από το Πανεπιστήμιο του Μολίζε συνέλεξαν σπόρους και μοσχεύματα αυτόχθονων ειδών θινών και τα καλλιέργησαν με την υποστήριξη του Περιφερειακού Δασικού Φυτωρίου «Le Marinelle» στη Marina di Petacciato, Ιταλία, καθώς και του Φυτωρίου του Πανεπιστημίου Frederick στην Κύπρο. Το Πανεπιστήμιο του Μολίζε, σε συνεργασία με το Δασικό Φυτώριο, ανέπτυξε επίσης ένα αποτελεσματικό πρωτόκολλο για την επίτευξη βλαστικότητας από σπόρους αυτόχθονων ειδών θινών, το οποίο είναι διαθέσιμο στο «Εγχειρίδιο για τον Πολλαπλασιασμό Ειδών σε Θινικά Περιβάλλοντα της Αδριατικής». Ερευνητές από το Πανεπιστήμιο Frederick στην Κύπρο συνέλεξαν 4.000 σπόρους του ενδημικού είδους *Maresia nana var. glabra* και το πολλαπλασίασαν, καθιστώντας το διαθέσιμο για φύτευση στις κυπριακές θίνες.

Η αποκατάσταση της συνέχειας των κινητών συστημάτων θινών επιτεύχθηκε σε συνολική έκταση 33 εκταρίων, με τη φύτευση περισσότερων από 10.433 δενδρυλλίων αυτόχθονων ειδών θινικής βλάστησης, τα οποία παρήχθησαν από σπόρους συλλεγμένους τοπικά, σε γεωγραφικά και οικολογικά συνεκτικές περιοχές. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε την αποκατάσταση περίπου 17 εκταρίων κατάλληλου ενδιαιτήματος για την επιβίωση και αναπαραγωγή του στοχευόμενου είδους *Testudo hermanni*.

3. Απομάκρυνση ξενικών/εισβλητικών ειδών

Στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να γίνει εντοπισμός και απομάκρυνση των ξενικών ειδών. Η δράση αυτή θα πρέπει να επαναλαμβάνεται περιοδικά.

Οι συνέργειες αυτές μεταξύ θεσμικών φορέων και εμπλεκόμενων ενδιαφερομένων θα είναι ουσιώδεις για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και βιωσιμότητα του έργου LIFE CALLIOPE. Οι δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης θα συνεχιστούν και τα επόμενα χρόνια.

4. Συστηματική παρακολούθηση μορφολογίας & βλάστησης

Θα απαιτηθεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων και δράσεων που επιλέχθηκαν. Είναι απαραίτητη η παρακολούθηση και η προσαρμοστική διαχείριση Π.χ. αξιολόγηση της απόδοση των boardwalks, φρακτών άμμου, διαφορετικών ειδών φυτεύσεων κ.λπ., ώστε η διαχείριση να προσαρμόζεται με βάση τα αποτελέσματα, τόσο κατά τη διάρκεια του παρόντος Σχεδίου Διαχείρισης όσο και σε επόμενους κύκλους.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί ότι το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» για τα Ιόνια Νησιά προβλέπει δράσεις αποκατάστασης κατακερματισμένων βραχωδών

οικοτόπων, θινών και εκτάσεων με αραιή βλάστηση από την ύπαρξη παράνομων δρόμων και προτείνει **μόνιμες ή ειδικές φραγές (πασσαλοπήξεις, επιχωματώσεις, μπάρες ελεγχόμενης διέλευσης, κ.ά.).**

Στην εκπόνηση του έργου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η χαρτογράφηση από τους Δεληπέτρου & Καραβάς (2012).

Επισημαίνεται ότι σχετικές δράσεις προβλέπονται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο NATURA 2000 « 2021–2027».

5.3.8.32 MMELNP22101CS0307 Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)

Εντός ΕΘΠΖ έχουν χαρτογραφηθεί 3 περιοχές με μεσογειακά εποχιακά λιμνία (2 εντός GR2210002 και 1 εντός GR2210003[40]). Η παρουσία των μεσογειακών εποχιακών λιμνίων (ΤΟ 3170*) μειώνεται στο μεγαλύτερο μέρος της περιοχής κατανομής τους, κυρίως λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Η διαχείριση του ΤΟ στοχεύει κυρίως στο μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και στην αποκατάσταση των οικολογικών λειτουργιών των λιμνίων (EC, 2008).

Πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα εποχιακά λιμνία έχουν κοινή προέλευση, συνήθως συνδεόμενη με τη γεωργία ή τη διαχείριση της κτηνοτροφίας, και συνεπώς μπορούν να ωφεληθούν από παρόμοια μέτρα διατήρησης. Ωστόσο, τα εποχιακά λιμνία παρουσιάζουν υψηλό βαθμό ποικιλότητας και η διαχείρισή τους πρέπει να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περίπτωσης. Είναι απαραίτητη η λεπτομερής, εξατομικευμένη ανάλυση κάθε λιμνίου, ώστε να προσδιοριστούν τα ακριβή μέτρα διαχείρισης που απαιτούνται.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η οικολογία του τόπου δεν είναι επαρκώς γνωστή. Επομένως, το πρώτο βήμα είναι η **απογραφή του οικοτόπου και η διάγνωση των προβλημάτων του**. Μόλις αυτά εντοπιστούν, πρέπει να εκπονηθεί ένα σχέδιο διαχείρισης για κάθε υγροτοπικό σύστημα ή ομάδα υγροτόπων.

Ορισμένα λιμνία δεν απαιτούν ενεργή διαχείριση· συνήθως πρόκειται για τα πλέον φυσικά, τα οποία βρίσκονται σε ολιγοτροφικές περιοχές. Ωστόσο, σε πολλά άλλα λιμνία, η παρουσία ή η αφθονία των οικοτόπων προτεραιότητας προκύπτει από την αλληλεπίδραση φυσικών διεργασιών και ανθρωπογενών διαταραχών. Η ισορροπία αυτή μπορεί να είναι εξαιρετικά εύθραυστη και να διαταραχθεί είτε από την εντατικοποίηση είτε, αντιθέτως, από την ελάττωση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, από αλλαγές στις πρακτικές χρήσης γης ή από μακροπρόθεσμες διεργασίες (π.χ. ιζηματογένεση). Σε τέτοιες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτείται ενεργή διαχείριση. Σε ορισμένες περιοχές, οι οικονομικές δραστηριότητες συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη διατήρηση των οικολογικών αξιών, διατηρώντας ένα κατάλληλο επίπεδο διαταραχής και έμμεσα αποτρέποντας την αλλαγή της χρήσης γης.

Καθαρισμός και κοπή βλάστησης. Τα εποχιακά λιμνία που έχουν καταληφθεί σε μεγάλο βαθμό από θαμνώδη και πολυετή φυτικά είδη, όπως σπάρτα, βούρλα και αγρωστώδη, θα πρέπει να καθαρίζονται από αυτή τη βλάστηση. Ελλείψει βόσκησης, ενδέχεται να χρειάζεται χειρονακτικός καθαρισμός. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση μηχανικών κοπτικών εργαλείων, τα οποία

[40] **Αφορά σε εμφάνιση του ΤΟ στις Νήσους Στροφάδες, που όμως πλέον ανήκουν χωρικά στο ΘΠΙ. Επισημαίνεται ότι το ΘΠΙ δεν έχει σχετικές πρόνοιες για χερσαίους ΤΟ**.

επιλέγονται ανάλογα με το είδος της βλάστησης που πρέπει να απομακρυνθεί. Μετά την κοπή, τα φυτικά υπολείμματα πρέπει να απομακρύνονται. Η συχνότητα των παρεμβάσεων αυτών εξαρτάται από την ένταση του προβλήματος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συνοδεύονται από δράσεις που ενισχύουν την ανάπτυξη των ιθαγενών ειδών χαρακτηριστικών του λιμνίου, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση της ανάγκης για καθαρισμό και κοπή.

Διαχείριση βόσκησης. Σε πολλές περιπτώσεις, τα μεσογειακά εποχιακά λιμνία συνδέονται με την παραδοσιακή χρήση της γης, η οποία σχετίζεται με την εκτροφή ζώων. Γενικά, η εκτατική κτηνοτροφία δεν είναι επιζήμια για τη διατήρηση των εποχιακών λιμνίων (ICN 2007) και, όταν εφαρμόζεται σωστά, μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο διαχείρισης. Η διαχείριση της βόσκησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ισορροπία ανάμεσα στις θετικές επιδράσεις στον περιορισμό των ανταγωνιστικών φυτικών ειδών και στις αρνητικές επιπτώσεις στα ευαίσθητα είδη-στόχους. Η βόσκηση είναι ιδιαίτερα απαραίτητη σε περιοχές με υψηλή παραγωγικότητα, όπου ευνοείται η ανάπτυξη πολυετών φυτών που ανταγωνίζονται τα χαρακτηριστικά είδη των οικοτόπων προτεραιότητας.

Ωστόσο, τα ζώα μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα σε περιπτώσεις υπερβόσκησης ή βόσκησης σε ακατάλληλες εποχές. Για παράδειγμα, αν η βόσκηση πραγματοποιείται κατά την περίοδο ανθοφορίας, ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά η αναπαραγωγή ορισμένων ειδών γεγονός που μπορεί να έχει κρίσιμες δημογραφικές συνέπειες για σπάνια μονοετή φυτά.

Οι κύριες ανησυχίες σχετικά με την παρουσία ζώων βόσκησης στα μεσογειακά εποχιακά λιμνία συνδέονται με την άμεση καταστροφή φυτών και ζώων λόγω ποδοπατήματος σε κορεσμένα ιζήματα, την εκ νέου ανάρτηση ιζημάτων μέσω της κίνησης στη λάσπη, καθώς και τη βόσκηση σπάνιων φυτικών ειδών. Οι στρατηγικές διαχείρισης θα πρέπει να στοχεύουν στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων, μέσω της επιλογής ελαφρύτερων ζώων (π.χ. τοπικές υγροτοπικές φυλές βοοειδών) ή ειδών που δεν εισέρχονται στο νερό (όπως πρόβατα και κατσίκες), ή με τον περιορισμό της βόσκησης σε περιόδους κατά τις οποίες η κάλυψη των στοχευόμενων φυτικών ειδών είναι ελάχιστη.

Η βόσκηση μπορεί επίσης να αυξήσει τη θολερότητα του νερού και να προκαλέσει απώλεια της δομής του εδάφους του πυθμένα. Το ποδοπάτημα ενδέχεται να προκαλέσει ζημιά στις ρίζες των φυτών, ιδίως όταν χρησιμοποιούνται χοίροι. Για τους ίδιους λόγους, τα μεγάλα θηράματα, ιδιαίτερα οι αγριόχοιροι, μπορούν επίσης να έχουν αρνητική επίδραση στα λιμνία, καθώς σκάβουν εκτεταμένες περιοχές του εδάφους. Ωστόσο, η επίδρασή τους θεωρείται συνήθως λιγότερο ανησυχητική, διότι (1) είναι λιγότερο πολυάριθμα από τα εκτρεφόμενα ζώα, (2) τρέφονται συνήθως με ανταγωνιστικά είδη φυτών και (3) δημιουργούν θέσεις αναγέννησης για βραχύβια είδη που αποτελούν χαρακτηριστικά των εποχιακών λιμνίων.

Η ορθή διαχείριση **προϋποθέτει τον καθορισμό κατάλληλου φορτίου βόσκησης** και τη χρήση ειδών ή φυλών ζώων όσο το δυνατόν πλησιέστερων προς εκείνα που χρησιμοποιούνταν παραδοσιακά σε κάθε περιοχή. Κάθε τοποθεσία πρέπει να μελετάται λεπτομερώς, ώστε να προσδιορίζεται τόσο η βέλτιστη ένταση βόσκησης όσο και η χρονική περίοδος κατά την οποία η βόσκηση είναι λιγότερο επιζήμια για τη διατήρηση του οικοτόπου.

Δεδομένου ότι ένα από τα συνηθέστερα προβλήματα που προκαλούν τα ζώα είναι η αύξηση της θολερότητας του νερού, θα πρέπει να αποτρέπεται η άμεση βόσκηση εντός του νερού κατά τη διάρκεια της πλημμυρικής περιόδου. Η ρύπανση που προκαλείται από τα περιττώματα, ιδιαίτερα των χοίρων και των βοοειδών, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικό ευτροφισμό του λιμνίου, ο οποίος αυξάνει τη θολερότητα εξαιτίας της ανάπτυξης φυτοπλαγκτού.

Στο πλαίσιο ενός έργου για τη διατήρηση των μεσογειακών εποχιακών λιμνίων στην Κρήτη (LIFE04 NAT/GR/000105) σχεδιάστηκε δίκτυο **ποτιστικών εγκαταστάσεων**, προκειμένου να αποφευχθεί η εντατική χρήση των λιμνίων από τα πρόβατα, που οδηγεί σε συσσώρευση περιττωμάτων και ευτροφισμό. Προβλέπεται η εγκατάσταση περιβαλλοντικά φιλικών υποδομών παροχής νερού, βάσει των αποτελεσμάτων μελέτης της βόσκησης και της υδροδότησης των ζώων. Οι υποδομές αυτές περιλαμβάνουν μικρής κλίμακας κατασκευές (π.χ. τάφρους με ξύλινη επένδυση για συγκράτηση νερού), οι οποίες θα γεμίζουν τακτικά μέσω συστήματος παροχής που θα τροφοδοτείται από βρόχινο νερό, κοντινό ρυάκι ή κανάλι, ή, εφόσον χρειάζεται, από γεώτρηση.

Τα εποχιακά λιμνία έχουν περιφραχθεί, ώστε να επιτρέπεται η πρόσβαση των ζώων μόνο σε κατάλληλες χρονικές περιόδους και να αποτρέπεται η είσοδος μηχανοκίνητων οχημάτων στους υγροτόπους.

Αποκατάσταση των εποχιακών λιμνίων. Αφού εντοπιστούν και αξιολογηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν ένα υποβαθμισμένο λιμνίο, καθίσταται δυνατή η αποκατάσταση των οικολογικών του λειτουργιών, συχνά ξεκινώντας από την αποκατάσταση της υδρολογικής του δυναμικής.

Για να αποκατασταθεί η υδρολογική δυναμική, είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί εάν το λιμνίο έχει υποστεί αποστράγγιση ή επιχωμάτωση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι υγρότοποι σε καλλιεργούμενες περιοχές έχουν αποστραγγιστεί σκόπιμα για να αυξηθεί η καλλιεργήσιμη γη. Η αποστράγγιση μπορεί να γίνει με δύο τρόπους: είτε με τη διάνοιξη καναλιών για την εκκένωση της λεκάνης του λιμνίου είτε με την τροποποίηση της επιφανειακής απορροής, ώστε τα νερά να κατευθύνονται αλλού. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η υδρολογική αποκατάσταση περιλαμβάνει το κλείσιμο των αποστραγγιστικών καναλιών και την επαναφορά των αρχικών συνθηκών της λεκάνης.

Όταν το λιμνίο έχει επιχωματωθεί, μπορεί να είναι αναγκαία η απομάκρυνση της περίσσειας ιζημάτων, η αποκατάσταση του αρχικού βάθους του και η διόρθωση των συνθηκών στη λεκάνη απορροής που προκάλεσαν την επιχωμάτωση. Για τον καθορισμό του βάθους του λιμνίου μπορούν να πραγματοποιηθούν διάφορες ενέργειες. Η ανάλυση των ιζημάτων μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό του βάθους όπου εμφανίζεται η μεγαλύτερη πυκνότητα σπόρων, σπορίων και αυγών των ειδών-στόχων, προσδιορίζοντας έτσι την ποσότητα ιζήματος που πρέπει να αφαιρεθεί. Το βάθος αυτό θα πρέπει να αντιστοιχεί στις κατάλληλες υδρολογικές συνθήκες της περιοχής, εκτός εάν έχουν προκύψει αλλαγές στη λεκάνη απορροής ή στα πρανή του λιμνίου. Μια ανάλυση βιωσιμότητας του αναπαραγωγικού αυτού υλικού επιτρέπει την εκτίμηση της δυνατότητας αποκατάστασης των πληθυσμών με τοπικό υλικό ή, εφόσον απαιτείται, της ανάγκης επανεισαγωγής πληθυσμών ή εξάρτησης από φυσική επαναποίκιση. Η υδρολογική μοντελοποίηση μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό του απαραίτητου βάθους που θα εξασφαλίσει τις κατάλληλες υδρολογικές συνθήκες.

Στην περιοχή La Albuera (LIFE 2003/NAT/E/000052), για την αποκατάσταση του αρχικού προφίλ του λιμνίου, αφαιρέθηκε μέσο στρώμα ιζημάτων πάχους 10 εκατοστών με τη χρήση εκσκαφέων καθοδηγούμενων με λέιζερ, τεχνική που χρησιμοποιείται συχνά για τη διαμόρφωση ορυζώνων. Προγραμματίστηκε διαφοροποίηση του βάθους, ώστε να αυξηθεί η βιοποικιλότητα του λιμνίου. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν ένα λιμνίο με φυσικό σχήμα και πολλαπλά επίπεδα πλημμύρας, γεγονός που ενίσχυσε την ποικιλία των διαθέσιμων οικολογικών θέσεων. Στη συνέχεια, το ανώτερο στρώμα ιζημάτων μεταφέρθηκε και τοποθετήθηκε γύρω από τις όχθες του λιμνίου, προκειμένου να διατηρηθεί μέρος του σπορικού και αναπαραγωγικού υλικού (σπόροι, αυγά, κύστες).

Όταν απαιτείται η απομάκρυνση υλικών από έναν επιχωματωμένο υγρότοπο, αυτό πρέπει να γίνεται με προσοχή. Αρχικά αφαιρείται μόνο μέρος των ιζημάτων και ελέγχεται η λειτουργία του υγροτόπου. Αφού καθοριστεί το κατάλληλο βάθος απομάκρυνσης, μπορεί να προχωρήσει η πλήρης εκσκαφή. Είναι σημαντικό να διαμορφώνονται ήπιες κλίσεις, ώστε να επιτρέπεται στα διαφορετικά είδη βλάστησης να βρουν κατάλληλες οικολογικές θέσεις κατά την πλημμυρική περίοδο και να αποφεύγεται η διάβρωση. Όταν δεν υπάρχει επαρκής τράπεζα σπόρων, αυγών ή κυστεών στα ιζήματα, αυτά μπορούν να αντικατασταθούν με ιζήματα προερχόμενα από παρόμοιους γειτονικούς υγροτόπους. Αν, αντιθέτως, υπάρχει σημαντική ποσότητα αναπαραγωγικού υλικού και δεν υπάρχουν ανάλογοι υγρότοποι στην περιοχή, μέρος των ιζημάτων πρέπει να φυλάσσεται για μελλοντική επαναφύτευση.

Όταν η επιχωμάτωση έχει προκληθεί από υλικά που μεταφέρθηκαν σκόπιμα από ανθρώπινες δραστηριότητες, τα υλικά αυτά πρέπει να απομακρύνονται. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν το λιμνίο έχει χρησιμοποιηθεί ως χώρος απόθεσης στερεών αποβλήτων, είτε πρόκειται για οικοδομικά υλικά είτε για άλλα είδη απορριμμάτων (LIFE04NAT/GR/000105).

Σε πρώτη φάση προτείνεται η αναλυτική χαρτογράφηση του οικοτόπου στις 3 θέσεις εμφάνισης και η κατάρτιση τοπικού σχεδίου διαχείρισης και αποκατάστασης, περιλαμβανομένης της περίφραξης και της αποκατάστασης της υδρολογικής τους δυναμικής, εφόσον αυτή απαιτείται.

Οι δράσεις αποκατάστασης θα λάβουν υπόψη το «European Commission. 2008. Management of Natura 2000 habitats Mediterranean temporary ponds 3170 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.

5.3.8.33 MMELNP22101CS0308 Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*) (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68083/2147, ΦΕΚ 3678/Β/2021) προβλέπεται ετήσια παρακολούθηση και προστασία της αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της C. caretta στην ΠΠ. Περιλαμβάνεται η καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας του είδους καθώς και η ενεργή προστασία φωλιών.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η παρακολούθηση διαφόρων αναπαραγωγικών παραμέτρων της C. caretta για τη βέλτιστη παρακολούθηση των πληθυσμιακών τάσεων πχ Συχνότητα φωλεοποίησης, Αριθμός αβγών και/ή νεοσσών ανά φωλιά/χελώνα/ έτος, διάστημα μεταξύ αναπαραγωγικών περιόδων.

Τα στοιχεία του Προγράμματος θα τροφοδοτήσουν μελέτη του αντίκτυπου από την επερχόμενη κλιματική αλλαγή στην αναπαραγωγική συμπεριφορά των χελωνών, και ειδικότερα στην επώαση αβγών (διάρκεια και ποσοστό επιβίωσης), αναλογία αρσενικών/θηλυκών νεοσσών και στη φαινολογία (έναρξη-λήξη και διάρκεια αναπαραγωγικής περιόδου).

Το προβλεπόμενο πρόγραμμα από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης είχε εξαετή διάρκεια και αφορούσε σε **έξι παραλίες** στον κόλπο του Λαγανά. Προτείνεται η συνέχιση του προγράμματος σε όλη τη διάρκεια του παρόντος παρόν ΣΔ.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της *Caretta caretta* στις περιοχές φωλεοποίησης συνίσταται στην καταγραφή των σημαντικών παραμέτρων της αναπαραγωγικής δραστηριότητας η οποία λαμβάνει

χώρα ετησίως, κατά το χρονικό διάστημα 15 Μαΐου - 15 Οκτωβρίου (Χλύκας και Σκώκου 2022). Οι παράμετροι αυτές είναι:

- Ο αριθμός εξόδων θηλυκών χελωνών και ο συνολικός αριθμός των φωλιών.
- Η επιτυχής έξοδος των νεοσσών από τη φωλιά και άφιξή τους στη θάλασσα.
- Ο προσδιορισμός εξωτερικών παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών, την έξοδο των νεοσσών ή/και την ποιότητα του βιοτόπου.
- Καταγραφή και σήμανση των θηλυκών χελωνών κατά τη διάρκεια της ωοτοκίας.

Πρωινή Παρατήρηση

Η καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας γίνεται με την Πρωινή Παρατήρηση, η οποία διεξάγεται καθημερινά, κατά το χρονικό διάστημα 15 Μαΐου - 15 Οκτωβρίου, νωρίς το πρωί, σε ώρα που καθορίζεται ανάλογα με την ανατολή του ηλίου, ώστε να είναι εφικτή η πλήρης καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της προηγούμενης νύχτας προτού τα σχετικά στοιχεία αλλοιωθούν από την άνοδο της θερμοκρασίας ή από λουόμενους, κλπ. Κατά τη διάρκεια της πρωινής παρατήρησης οι ερευνητές περπατούν κατά μήκος της παραλίας καταγράφοντας τα ίχνη στην άμμο που υποδηλώνουν δραστηριότητα των θηλυκών χελωνών και των νεοσσών την προηγούμενη νύχτα καθώς επίσης και τους παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών, ή/και ξεσκάβοντας φωλιές μετά την ολοκλήρωση της εξόδου των νεοσσών από αυτές. Για λόγους μεθοδολογίας της καταγραφής η παραλία διακρίνεται σε τομείς (ή και υποτομείς), διάκριση η οποία βοηθά στη χαρτογράφηση των φωλιών και στον εντοπισμό των διάφορων πιέσεων ή άλλων συμβάντων.

Ανάλογα με την εποχή η εργασία πεδίου κατά την Πρωινή Παρατήρηση περιλαμβάνει τα εξής:

- Α. Καταγραφή των εξόδων θηλυκών χελωνών και των φωλιών (περίοδος ωοτοκίας: περίπου 15/5 - 15/8)

Καταγράφονται όλες οι έξοδοι θηλυκών χελωνών στην παραλία οι οποίες έγιναν την προηγούμενη νύχτα και κατηγοριοποιούνται αναλόγως με το εάν έχουν καταλήξει σε φωλιά. Η διαπίστωση της φωλιάς γίνεται με εκσκαφή μέχρι να εντοπιστεί το πάνω μέρος του αυγοθαλάμου. Στην περίπτωση που η έξοδος δεν έχει καταλήξει σε φωλιά, καταγράφονται οι πιθανές αιτίες για την αποτυχημένη προσπάθεια. Σε κάθε περίπτωση, καταγράφεται η ακριβής θέση του ίχνους εξόδου στην παραλία, ενώ όλες οι φωλιές λαμβάνουν ειδικό κωδικό και χαρτογραφούνται με GPS. Οι προσπάθειες φωλεοποίησης χαρτογραφούνται επίσης ώστε να είναι δυνατό να εντοπιστεί η ημερομηνία ωοτοκίας σε περίπτωση εσφαλμένης ταυτοποίησης του ίχνους (βλ. παρακάτω). Μετά την καταγραφή όλων των απαραίτητων στοιχείων, το ίχνος σβήνεται ώστε να αποτραπεί η όποια πιθανότητα εκ νέου καταγραφής του κατά την επόμενη παρατήρηση. Όλες οι καταγραμμένες φωλιές σημαδεύονται και παρακολουθούνται μέχρι την έξοδο των νεοσσών και στη συνέχεια την εκσκαφή τους (βλ. παρακάτω).

- Β. Καταγραφή της εξόδου των νεοσσών από τη φωλιά και εντοπισμός μη καταγραμμένων φωλιών (περίοδος εκκόλαψης: περίπου 15/7 - 15/10)

Κατά την περίοδο εκκόλαψης, καταγράφονται οι έξοδοι των νεοσσών από τις σημασμένες φωλιές που παρακολουθούνται, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ημερομηνία πρώτης εκκόλαψης, δεδομένου ότι αυτή καθορίζει τη διάρκεια επώασης των αυγών. Οι έξοδοι των νεοσσών καταγράφονται ανά κατηγορία, ανάλογα με το αν έφτασαν απ' ευθείας στη θάλασσα, αν υπήρξε

αποπροσανατολισμός από φώτα ή αν υπήρξε θήρευση από ζώα (με ταυτοποίηση του είδους θηρευτή όταν αυτό είναι δυνατό). Κατά την περίοδο εκκόλαψης είναι δυνατό να εντοπιστούν φωλιές που δεν είχαν βρεθεί κατά την ωοτοκία. Οι φωλιές αυτές χαρτογραφούνται και σημαδεύονται κανονικά, ώστε να προσμετρηθούν στο σύνολο των υπό παρακολούθηση φωλιών.

- Γ. Εκσκαφή της φωλιάς μετά την έξοδο των νεοσσών

Η εκσκαφή γίνεται 10 ημέρες μετά την ημερομηνία της πρώτης εξόδου των νεοσσών και αποσκοπεί στον προσδιορισμό της επιτυχίας εκκόλαψης και του αριθμού αυγών στη φωλιά.

Η εκσκαφή των φωλιών γίνεται είτε μετά το πέρας της Πρωινής Παρατήρησης είτε το απόγευμα από εκπαιδευμένα άτομα που είναι εφοδιασμένα με ειδικά γάντια για λόγους υγιεινής. Η διαδικασία ξεκινά με το ξέσκαμμα του αυγοθαλάμου, την αφαίρεση και την αναλυτική καταγραφή του περιεχομένου του (άδεια κελύφη, αυγά που δεν εκκολάφτηκαν, εγκλωβισμένοι νεοσσοί κ.ο.κ.). Μετά την ολοκλήρωση της καταμέτρησης, μετριέται το μέγιστο βάθος της φωλιάς και ελέγχεται ο κενός αυγοθάλαμος για την παρουσία ριζών, νερού ή οποιουδήποτε άλλου παράγοντα θα μπορούσε να επηρεάσει την επώαση. Μετά την ολοκλήρωση της εκσκαφής τα περιεχόμενα της φωλιάς επανατοποθετούνται στον αυγοθάλαμο που καλύπτεται εκ νέου με άμμο, ενώ ακυρώνονται τα όποια σημάδια έχουν χρησιμοποιηθεί για τη σήμανση της φωλιάς.

- Δ. Καταγραφή εξωτερικών παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επώαση των αυγών,την έξοδο των νεοσσών ή/και την ποιότητα του βιοτόπου.

Κατά τη διάρκεια της Πρωινής Παρατήρησης, καταγράφονται επιπλέον τα παρακάτω στοιχεία:

- Οι καιρικές συνθήκες του προηγούμενου 24ώρου.
- Φωλιές που υπέστησαν πλημμυρισμό από τη θάλασσα.
- Φωλιές και/ή νεοσσοί που θηρεύτηκαν (με ταυτοποίηση του είδους θηρευτή όταν αυτό είναι δυνατό).
- Φωλιές που έχουν υποστεί ανθρωπογενή όχληση (ποδοπάτημα, κλπ.).
- Συμβάντα που θα μπορούσαν να έχουν επίπτωση στην ομαλή επώαση των αυγών (πχ. ίχνη οχημάτων στην παραλία, παρουσία κόσμου, τοποθέτηση ομπρελών, κλπ.).

Νυχτερινή Παρατήρηση

Η Νυχτερινή Παρατήρηση αποσκοπεί στην καταγραφή και σήμανση (μαρκάρισμα) των χελωνών κατά την ωοτοκία τους στις παραλίες φωλεοποίησης. Το μαρκάρισμα των χελωνών και η ενδεχόμενη επανεύρεσή τους δίνουν σημαντικά στοιχεία για τη δυναμική των πληθυσμών της θαλάσσιας χελώνας στη Μεσόγειο.

Η Νυχτερινή Παρατήρηση διεξάγεται από ειδικά καταρτισμένους ερευνητές με βάση αυστηρά πρωτόκολλα εργασίας ώστε να αποκλείεται οποιαδήποτε παρενόχληση της αναπαραγωγικής δραστηριότητας των χελωνών. Παράλληλα καταγράφονται πιθανές πιέσεις από ανθρώπινη δραστηριότητα στην παραλία (όπως συναθροίσεις επισκεπτών, φωτιές, τεχνητές πηγές φωτισμού κλπ.).

Καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων εργασίας πεδίου

- Όλα τα στοιχεία που συλλέγονται κατά την Πρωινή και Νυχτερινή Παρατήρηση, καταγράφονται λεπτομερώς σε ειδικά δελτία καταγραφής και εισάγονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων ώστε

να γίνει η επεξεργασία τους και η εξαγωγή αποτελεσμάτων του προγράμματος. Η χωρική πληροφορία θα ψηφιοποιηθεί σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών ώστε με την κατάλληλη επεξεργασία της να είναι δυνατή η χαρτογράφηση και απεικόνιση επιμέρους παραμέτρων.

Σχετικά είναι τα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMS0301 Προστασία αναπαραγωγικής δραστηριότητας θαλασσίων χελωνών

MMIONIOMJ0101 Ανάπτυξη και εφαρμογή δέσμης διαχειριστικών δράσεων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις θαλάσσιες χελώνες

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.34 MMELNP22101CS0309 Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*

Ιστορικά στοιχεία δείχνουν ότι η μεσογειακή φώκια συνήθιζε στο παρελθόν να χρησιμοποιεί και ανοικτές παραλίες για να εκπληρώσει τις βασικές της βιολογικές ανάγκες, όπως η ξεκούραση και κυρίως η αναπαραγωγή. Ωστόσο, η συνεχής ενόχληση και κατά περιόδους το έντονο κυνήγι από τον άνθρωπο θεωρείται ότι είναι οι κύριοι παράγοντες που ώθησαν το είδος στην αποκλειστική χρήση θαλασσινών σπηλιών (που έχει επικρατήσει να αποκαλούνται «καταφύγια») για ξεκούραση και κυρίως για αναπαραγωγή σε όλο το εύρος της σημερινής κατανομής του. Αν και φαίνεται ότι η προσαρμογή του είδους στην αποκλειστική χρήση σπηλιών είναι αυτή που εξασφάλισε τη μέχρι σήμερα διατήρησή του στο πέρασμα των αιώνων, οι σπηλιές ως θέσεις αναπαραγωγής θεωρείται ότι έχουν σημαντικά μειονεκτήματα όσον αφορά στην αναπαραγωγική επιτυχία. Σε πολλές περιπτώσεις (ειδικά στο τέλος του φθινοπώρου και στις αρχές του χειμώνα) σφοδρές θαλασσοταραχές προσβάλουν με ένταση το εσωτερικό των σπηλαίων με αποτέλεσμα πολλά νεογέννητα να χάνουν την ζωή τους, είτε από τραυματισμούς στα βράχια είτε από πνιγμό ή και από ασιτία στην περίπτωση που παρασυρθούν από τον έντονο κυματισμό έξω από τη σπηλιά και χάσουν την επαφή με τη μητέρα τους (Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη μεσογειακή φώκια, 2024).

Η **αύξηση ή διατήρηση του στεγνού τμήματος των παράκτιων θαλάσσιων σπηλαίων** συνιστά μία από τις πλέον κρίσιμες διαχειριστικές δράσεις για την επιβίωση της ***Monachus monachus***, καθώς η οικολογία του είδους είναι στενά συνδεδεμένη με τη χωρική και λειτουργική επάρκεια αυτών των ενδιαιτημάτων. Η μεσογειακή φώκια επιλέγει σπηλιές με πρόσβαση από τη θάλασσα και παρουσία ενός εσωτερικού, φυσικού «αιγιαλού» — μίας ξηρής, μη κατακλυζόμενης από το κύμα επιφάνειας — την οποία χρησιμοποιεί για ανάπαυση, γέννα και ανατροφή των νεογνών της (Adamantopoulou et al., 1999·, Karamanlidis, A 2024).). Το στοιχείο αυτό αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό του αναπαραγωγικού βιοτόπου του είδους, καθώς τα νεογνά δεν είναι σε θέση να κολυμπήσουν τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους και είναι ευάλωτα σε κατακλυσμό από έντονο κυματισμό ή ανύψωση της στάθμης του νερού (Dendrinos et al., 2007).

Οι πιέσεις που δέχονται οι παράκτιες σπηλιές — τόσο φυσικές, όπως η παράκτια διάβρωση και οι μεταβολές της θαλάσσιας στάθμης λόγω κλιματικής αλλαγής, όσο και ανθρωπογενείς, όπως η ανεξέλεγκτη τουριστική πρόσβαση, η παράνομη αλιευτική δραστηριότητα, η χρήση σκαφών και η υποθαλάσσια επέμβαση — μπορούν να τροποποιήσουν την εσωτερική μορφολογία τους, μειώνοντας ή εξαλείφοντας τον στεγνό χώρο (Karamanlidis & Dendrinos, 2015). Η απώλεια ή η συρρίκνωση αυτής της ζώνης οδηγεί σε αποτυχία αναπαραγωγής, εγκατάλειψη των σπηλαίων και τελικά σε τοπική υποβάθμιση του πληθυσμού, δεδομένης της ισχυρής χωροκρατικότητας και χαμηλής ανεκτικότητας της φώκιας σε διαταραχές (Dendrinos et al., 2007).

Η διαχειριστική παρέμβαση που στοχεύει στη **διατήρηση ή αύξηση του στεγνού τμήματος** εστιάζει στην εξασφάλιση επαρκούς, ασφαλούς επιφάνειας εντός της σπηλιάς. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απομάκρυνσης φερτών υλικών, της αποκατάστασης φυσιογραφικών χαρακτηριστικών που έχουν τροποποιηθεί, της αποτροπής ανθρωπογενών παρεμβάσεων και, όπου απαιτείται, της εφαρμογής τεχνικών μικρής κλίμακας για τη σταθεροποίηση ή επέκταση της ξηράς ζώνης. Πρόκειται για ιδιαίτερα στοχευμένες παρεμβάσεις, οι οποίες προϋποθέτουν λεπτομερή γεωμορφολογική καταγραφή, υδροδυναμική μελέτη και μακροχρόνια παρακολούθηση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι παρεμβάσεις δεν αλλοιώνουν τις φυσικές διεργασίες των οικοτόπων.

Η σημασία της δράσης τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι τα ποσοστά θνησιμότητας νεογνών της ***Monachus monachus*** σχετίζονται άμεσα με την ποιότητα και τη σταθερότητα του εσωτερικού στεγνού τμήματος των σπηλαίων. Επομένως, η διατήρηση αυτού του μικροενδιαιτήματος δεν αποτελεί απλώς μέτρο προστασίας χώρου, αλλά καθοριστικό παράγοντα για τη μακροπρόθεσμη επιβίωση ενός από τα πλέον απειλούμενα θαλάσσια θηλαστικά παγκοσμίως.

Το 2015 πραγματοποιήθηκε μελέτη με στόχο την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης της μεσογειακής φώκιας στη Ζάκυνθο. Στο πλαίσιο της μελέτης, ολόκληρη η ακτογραμμή, που βρισκόταν στην αρμοδιότητα του (τότε) Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (συμπεριλαμβανομένων και των νήσων Στροφάδες), αλλά και οι νοτιοδυτικές ακτές της Ζακύνθου εξετάστηκαν με στόχο την καταγραφή και αξιολόγηση όλων των δυνητικών ενδιαιτημάτων (δηλ. Θαλασσινές σπηλιές) για τη μεσογειακή φώκια στην περιοχή και την άμεση (δηλ. μέσω οπτικών παρατηρήσεων) και έμμεση καταγραφή (δηλ. έμμεση καταγραφή παρουσίας φώκιας, π.χ. περιττώματα, τρίχες, αποτυπώματα στην άμμο) ατόμων μεσογειακής φώκιας. Κατά την αξιολόγηση των ενδιαιτημάτων έγινε διαχωρισμός μεταξύ των θαλασσινών σπηλαίων, που είναι κατάλληλα για ξεκούραση και αναπαραγωγή και αυτών που είναι κατάλληλα μόνο για αναπαραγωγή.[41]

Έξι (6) κατάλληλες θαλασσινές σπηλιές καταγράφηκαν στην περιοχή μελέτης. Μία από τις σπηλιές είναι κατάλληλη για ξεκούραση και αναπαραγωγή και η χρήση της από το είδος πιστοποιήθηκε από την εύρεση αποτυπωμάτων στην παραλία της σπηλιές. Οι υπόλοιπες πέντε σπηλιές είναι κατάλληλες μόνο για ξεκούραση.

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη μεσογειακή φώκια (2024) το σύνολο το δυτικών ακτών της Ζακύνθου αποτελεί σημαντική περιοχή με σταθερή ετήσια αναπαραγωγική δραστηριότητα.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, θαλασσινές σπηλιές με συγκεκριμένη μορφολογία -υποσύνολο του οικότοπου 8330 αποτελούν κρίσιμης σημασίας ενδιαίτημα για την επιβίωση του είδους, καθώς είναι οι μόνοι χώροι που οι φώκιες χρησιμοποιούν (μέχρι σήμερα τουλάχιστον) για να γεννήσουν και να γαλουχήσουν τα μικρά τους. Ήδη το περιβάλλον αυτό θεωρείται ότι είναι μη ευνοϊκό καθώς φαίνεται ότι η χρήση του για αναπαραγωγή προκαλεί αυξημένη νεογνική θνησιμότητα. Η περαιτέρω υποβάθμιση αυτών των χώρων εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων αποτελεί ήδη σημαντική πίεση για το είδος. Η χρήση ενός υποβαθμισμένου ενδιαιτήματος πιστεύεται ότι έχει επίσης αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνική και αναπαραγωγική συμπεριφορά της μεσογειακής φώκιας. Οι ειδικοί θεωρούν ότι ο υποβαθμισμένος βιότοπος που χρησιμοποιείται σήμερα από τη μεσογειακή φώκια ίσως να μην είναι κατάλληλος για την επιβίωση του είδους και ότι η ανάκαμψη του πληθυσμού του είδους θα απαιτήσει τη μερική επιστροφή σε ανοιχτές παραλίες.

[41] https://www.nmp-zak.org/el/node/87

Η συσσώρευση μακροπλαστικών μέσα στα σπήλαια αναπαραγωγής σε βαθμό που να περιορίζουν πολύ τον διαθέσιμο χερσαίο χώρο ή και να καθιστούν το σπήλαιο ακατάλληλο για χρήση αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος.

Η **μείωση του διαθέσιμου χερσαίου χώρου** εντείνει επίσης την ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στα ενήλικα θηλυκά, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της νεογνικής θνησιμότητας.

Για την ΠΠ και σύμφωνα με το Μέτρο Μ2.1 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μεσογειακή φώκια προτείνεται η αξιολόγηση των καταφυγίων, που χρήζουν αποκατάστασης και η διενέργεια των απαραίτητων δράσεων επαναδιαμόρφωσης της εσωτερικής χερσαίας επιφάνειας των καταφυγίων, που έχουν αλλοιωθεί καταστραφεί εξαιτίας έντονων καιρικών φαινομένων ή άλλων παραγόντων. Συνολικά το μέτρο θα έχει ως στόχο:

- Κατάρτιση καταλόγου καταφυγίων της φώκιας *Monachus monachus* σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια
- Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή.
- Διατύπωση προτάσεων για τυχόν αναγκαίο περιορισμό στην προσέγγιση σκαφών και τουριστών
- Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης
- Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση
- Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες στα κύρια αναπαραγωγικά καταφύγια. Οι κάμερες θα τοποθετηθούν σε στρατηγικά επιλεγμένα για την καλύτερη δυνατή κάλυψη του χερσαίου χώρου των σπηλαίων που χρησιμοποιούν τα ζώα για ξεκούραση και αναπαραγωγή.

Το Μέτρο αυτό προβλέπεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» : αποκατάσταση ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*, ΤΟ 8330: αύξηση διατήρηση του στεγνού τμήματος σπηλαίων.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:

MMIONIOMW0204 Παρακολούθηση υποπληθυσμών μεσογειακής φώκιας σε κρίσιμα χερσαία ενδιαιτήματα μέσω υπέρυθρων καμερών και φωτοταυτοποίηση ατόμων φώκιας.

MMIONIOMF0303 Δράσεις ανάδειξης, αποκατάστασης και σχεδιασμού μέτρων διαχείρισης των θαλάσσιων σπηλαίων (οικότοπος 8330)

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.35 MMELNP22101CS0401 *Asperula naufraga* - Δράσεις διατήρησης

Η *Asperula naufraga* είναι ένα πολυετές χασμόφυτο της Οικογένειας Rubiaceae. Με βάση την εργασία των Del Guacchio and Caputo (2020), η οποία βασίζεται στα αποτελέσματα πολλών μοριακών φυλογενετικών μελετών που κατέδειξαν την πολυφυλετική φύση του γένους Asperula έχει προταθεί η χρήση του επιστημονικού ονόματος *Cynanchica naufraga* για το φυτό. Η θεώρηση αυτή ακολουθείται από την παγκόσμια διαδικτυακή βάση για τα φυτικά taxa World Flora Online Plant List (2025) όπου το *Asperula naufraga* δίνεται ως συνώνυμο, ενώ στην ελληνική βάση δεδομένων για τη χλωρίδα της Ελλάδας (Flora of Greece Web 2025) το είδος αναφέρεται με την ονομασία *Asperula naufraga* χωρίς να δίνεται το *Cynanchica naufraga* ως συνώνυμο.

Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για ένα σπάνιο και απειλούμενο τοπικό ενδημικό είδος της Ζακύνθου, το οποίο φύεται σε ασβεστολιθικά βράχια, σχισμές βράχων και γκρεμούς, στις δυτικές ακτές του νησιού, σε υψόμετρο που κυμαίνεται από 2 έως 265m (Valli et al. 2021). Με βάση τον Διεθνή Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών της IUCN, όπου αναφέρεται ως *Cynanchica naufraga*, το είδος χαρακτηρίζεται ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR) με τον πληθυσμό του να περιλαμβάνει ένα μέγιστο 130 ενήλικων ατόμων και να εμφανίζει πτωτική τάση. Με βάση την εργασία των Valli et al. (2021) όπου έγινε συστηματική παρακολούθηση των υποπληθυσμών του είδους και στις 5 θέσεις εμφάνισής του: Πλακάκι, Φάρος Κεριού, Πόρτο Βρώμη, Ναυάγιο και Σχίζα, έχουν προταθεί συγκεκριμένες δράσεις και μέτρα για την προστασία και τη διατήρηση του είδους, οι οποίες και υιοθετούνται στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στην in situ προστασία των υποπληθυσμών του από τις κύριες πιέσεις και απειλές, καθώς και στην ex situ διατήρηση του είδους. Σημειώνεται ότι όλοι οι υποπληθυσμοί του είδους βρίσκονται εντός των ορίων της ΕΖΔ "Δυτικές και Βορειοανατολικές ακτές Ζακύνθου" (GR2210001).

Πίνακας 5-69 Πιέσεις και απειλές για τους επιμέρους υποπληθυσμούς του είδους *Asperula naufraga* και προτεινόμενα μέτρα προστασίας

Υποληθυσμός-Θέση	Πίεση/απειλή	Προτεινόμενο μέτρο
Ναυάγιο (20.625887°, 37.862830) **Πόρτο Βρώμη** (20.631753°, 37.830836°) **Πλακάκι** (20.771043°, 37.684911°, **Φάρος Κεριού** (20.805406°, 37.655566°), **Σχίζα** (20.679972°, 37.781673),	Ανάπτυξη χώρων αναψυχής και δραστηριότητες αναψυχής όπως η πεζοπορία, η αναρρίχηση και η κατασκευή δευτερευόντων δρόμων Συλλογή φυτών, κυρίως κοντά στα μονοπάτια πεζοπορίας	Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης χρηστών και επισκεπτών: απαγόρευση συλλογής και **τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων** με προτεραιότητα στο βιότοπο Φάρος Κερίου και προς παραλία Πόρτο Βρώμη
	Αύξηση της συχνότητας πυρκαγιών που προκαλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες	Ενίσχυση των δράσεων **πυροπροστασίας** και παρακολούθησης για άμεση αντιμετώπιση/καταστολή σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς

Υποληθυσμός-Θέση	Πίεση/απειλή	Προτεινόμενο μέτρο
	Απειλές από καταστροφικά γεωλογικά φαινόμενα, και ειδικότερα από σεισμούς, οι οποίοι οδηγούν στην καταστροφή του είδους και του οικοτόπου του	Δράσεις **ex-situ διατήρησης:** Όλοι οι υποπληθυσμοί, με προτεραιότητα στον πληθυσμό του Ναυαγίου
	Κτηνοτροφία: ελεύθερη ή ημιελεύθερη βόσκηση οικόσιτων ζώων	Έλεγχος της βόσκησης-**απαγόρευση** στις θέσεις εμφάνισης του είδους

Για την ex-situ διατήρηση του είδους σε **Τράπεζα Γενετικού Υλικού** θα πρέπει να γίνει συλλογή σπερμάτων, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες και με βάση την καρποφορία του είδους, η οποία παρουσιάζει διακυμάνσεις από έτος σε έτος, αλλά κορυφώνεται την περίοδο μέσα Ιουλίου με τέλη Αυγούστου. Η **συλλογή των σπερμάτων** θα πρέπει να γίνει από όλους τους υποπληθυσμούς του είδους, με έμφαση στον υποπληθυσμό του Ναυαγίου, ο οποίος εμφανίζει τη μεγαλύτερη γενετική απομόνωση (Valli et al. 2021). Οι Menges et al. 2004 συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο.

Η παρακολούθηση της *Asperula naufraga (Cynanchica naufraga)* θα γίνεται και στις 5 θέσεις εμφάνισής του: Πλακάκι, Φάρος Κεριού, Πόρτο Βρώμη, Ναυάγιο και Σχίζα, ακολουθώντας τη μεθοδολογία των Valli et al. (2021) για την κάλυψη των βασικών παραμέτρων παρακολούθησης που αναφέρθηκαν και για την *Arenaria leucadia* (βλ. παράγραφο 5.3.3.25) . Καταλληλότερη περίοδος για τη διεξαγωγή των δειγματοληψιών είναι η περίοδος Μάιος-Σεπτέμβριος.

Συχνότητα παρακολούθησης: Κάθε 2-3 έτη. Το ετήσιο κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 12.000 ευρώ. Στην 5ετία εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνει δύο φορές, επομένως το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 24.000 ευρώ.

5.3.8.36 MMELNP22101CS0402 *Limonium korakonisicum* - Δράσεις διατήρησης

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΕΠΜ, προτάθηκε από τον ΟΦΥΠΕΚΑ η ένταξή του είδους *Limonium korakonisicum* στα σημαντικά είδη χλωρίδας, λόγω της εξαιρετικά περιορισμένης γεωγραφικής του εξάπλωσης, του εξαιρετικά μικρού πληθυσμού του και της τρωτότητας του ενδιαιτήματος του.

Το ***Limonium korakonisicum*** (*Plumbaginaceae*) είναι στενότοπο ενδημικό της Ζακύνθου και γνωστό από μια μοναδική θέση εμφάνισης (**Κορακονήσι**), που βρίσκεται στη νοτιοδυτική ακτή του νησιού. Το Κορακονήσι είναι ένας απομονωμένος βράχος, που συνδέεται με το κύριο νησί μέσω μιας στενής λωρίδας ξηράς και χαρακτηρίζεται από εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς. Το είδος σχηματίζει έναν μικρό πληθυσμό, ο οποίος περιλαμβάνει 100 άτομα (πλήρης απογραφή), εκ των οποίων τα 67 είναι ώριμα. Η ανθοφορία λαμβάνει χώρα από Αύγουστο έως Οκτώβριο, ενώ η καρποφορία από Σεπτέμβριο έως Νοέμβριο. Το *L. korakonisicum* φαίνεται να έχει εξαιρετικά περιορισμένη εξάπλωση, χαρακτηριστικό γνώρισμα πολλών αγενών (αγαμοσπερμικών) ταξινομικών μονάδων, ιδιαίτερα στο γένος Limonium. Ωστόσο, η παρουσία του σε γειτονικούς, απρόσιτους βράχους δεν μπορεί να αποκλειστεί. (Valli & Artelari 2015). Σε πρόσφατη έρευνα, η οποία έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα 5ετούς παρακολούθησης, το *Limonium korakonisicum* αξιολογήθηκε ως Κρισίμως Κινδυνεύον (Valli et al., 2024).

Σύμφωνα με τους Valli et al., 2024 συνιστάται η εγκατάσταση ενημερωτικής σήμανσης για τη σημασία της διατήρησης, καθώς και η τοποθέτηση περιφράξεων σε επιλεγμένες θέσεις ως αρχικά

διαχειριστικά μέτρα για τη διατήρηση του είδους, που θα βελτιώσουν τις συνθήκες για την ανάπτυξη των σποροφύτων. Επίσης, συνιστάται γενετική ανάμειξη μέσω της δημιουργίας ασφαλών νεοπληθυσμών, όπως προτείνεται από τους Laguna & Ferrer-Gallego (2012), με χρήση σπόρων από όλους τους γνωστούς φυσικούς υποπληθυσμούς. Η στρατηγική αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί σε συνδυασμό με την ενίσχυση του υφιστάμενου υποπληθυσμού, μια προσέγγιση που έχει εφαρμοστεί με επιτυχία και σε άλλα είδη Limonium (π.χ. Caperta et al., 2014· Laguna et al., 2016). Οι επιτόπιες (in situ) δράσεις διατήρησης θα πρέπει να συμπληρωθούν από εξωτοπικά (ex situ) μέτρα, όπως η αποθήκευση σπόρων σε τράπεζες σπερμάτων και δοκιμές πολλαπλασιασμού, ώστε να διευκολυνθούν μελλοντικές επανεισαγωγές και/ή ενισχύσεις πληθυσμών (Krigas et al., 2022). Τα ανωτέρω διαχειριστικά μέτρα υιοθετούνται στο πλαίσιο της παρούσας ΕΠΜ.

Επιπλέον, προτείνεται στο πρόγραμμα παρακολούθησης να ενταχθεί και το *Limonium korakonisicum*, στενότοπο ενδημικό της Ζακύνθου και γνωστό από μια μοναδική θέση εμφάνισης (Κορακονήσι), που βρίσκεται στη νοτιοδυτική ακτή του νησιού και χαρακτηρίζεται ως CR. Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα το είδος αριθμεί μόνο 67 αναπαραγωγικά ώριμα άτομα, ωστόσο είναι πιθανή η ύπαρξή του και σε γειτονικούς μη ή δύσκολα προσβάσιμους βράχους (Valli 2025). Για το είδος αυτό πιθανώς απαιτείται η υλοποίηση ΜΒ.

Συχνότητα παρακολούθησης: Κάθε 2-3 έτη. Το ετήσιο κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 12.000 ευρώ. Στην 5ετία εκτιμάται ότι θα πρέπει να γίνει δύο φορές, επομένως το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 24.000 ευρώ.

5.3.8.37 MMELNP22101CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW0101 Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου.

5.3.8.38 MMELNP22101CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στα θαλάσσια είδη και στη φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβια πανίδας
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ
- τα πρωτόκολλα διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιων ειδών, τη διενέργεια κλινικών και μεταθανάτιων εξετάσεων, τη συλλογή / την αποστολή βιολογικού υλικού, τη μεταφορά και υγειονομική ταφή τους.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021), στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων (ΦΕΚ 4566/Β/2024).

5.3.8.39 MMELNP22101CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αγρότες, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη γεωργία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους οικοτόπους και τα είδη της ΠΠ και τη συμμετοχή των αγροτών στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία αγροτικών τοπίων

- Λειτουργία αγροοικοσυστημάτων και αλληλεπίδραση καλλιεργειών–βιοποικιλότητας
- Σημασία στοιχείων του αγροτικού τοπίου (φυτοφράκτες, ξηρολιθιές, ρεματιές, αναβαθμίδες, λιβάδια)
- Ρόλος επικονιαστών (μέλισσες, άγρια έντομα) και φυσικών εχθρών των εχθρών των καλλιεργειών
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Περιορισμοί καλλιέργειας, φυτοπροστασίας και άρδευσης
- Διατήρηση και διαχείριση μικρών στοιχείων του τοπίου (αναχωμάτων, φυτοφρακτών, φυσικής βλάστησης)
- Απαγορεύσεις χρήσης συγκεκριμένων φυτοφαρμάκων και ξενικών ειδών
- Καθεστώς προστασίας ειδών χλωρίδας και πανίδας

Βιώσιμες και κλιματικά έξυπνες γεωργικές πρακτικές

- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία (IPM) και μείωση χημικών εισροών
- Βιολογική και αναγεννητική γεωργία
- Διαχείριση εδάφους: ακαλλιέργητες ζώνες, άροση περιορισμένης όχλησης, αγρανάπαυση
- Ανακύκλωση οργανικής ύλης, κομποστοποίηση, χρήση τοπικών ποικιλιών
- Χρήση νερού με αποδοτικές τεχνικές άρδευσης

Διατήρηση βιοποικιλότητας και φυσικών πόρων

- Φυτεύσεις ενδημικών ειδών για ενίσχυση επικονιαστών και άγριας ζωής
- Διατήρηση ζωνών πρασίνου, φυσικών ρεμάτων και παραποτάμιων ζωνών
- Διαχείριση ξηρολιθιών, αναβαθμίδων και πρανών για αποφυγή διάβρωσης
- Πρόληψη και παρακολούθηση χωροκατακτητικών ειδών

Πιστοποίηση και πρόσθετη αξία προϊόντων

- Ενημέρωση για συστήματα πιστοποίησης (π.χ. βιολογικά προϊόντα, AGRO9, AGRO10, ΠΟΠ/ΠΓΕ, προϊόντα χαμηλού αποτυπώματος)
- Ανάπτυξη τοπικών εμπορικών σημάτων και σχέσεων με αγορές
- Σύνδεση παραγωγής με τουρισμό, γαστρονομία και τοπική πολιτιστική κληρονομιά
- Οφέλη της προώθησης γεωργοπεριβαλλοντικών συμφωνιών με σκοπό τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων και κινήτρων
- Χρηματοδοτικά εργαλεία (ΠΑΑ, Leader, προγράμματα πράσινης μετάβασης).

Αγροτουρισμός & εναλλακτικές πηγές εισοδήματος

- Τουρισμός εμπειρίας (αγροτικές δραστηριότητες, περιηγήσεις, γευσιγνωσία).
- Διατήρηση παραδοσιακών πρακτικών και σύνδεσή τους με την τοπική ταυτότητα.
- Δημιουργία συνεργασιών με φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Επίδειξη βιώσιμων καλλιεργητικών τεχνικών.
- Επισκέψεις σε πρότυπες μονάδες ή αγροοικολογικά αγροκτήματα.
- Πρακτική αναγνώριση φυτικών ειδών, επικονιαστών, στοιχείων τοπίου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ευαισθητοποίηση για την πιστοποίηση και ενίσχυση των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ως ΠΟΠ-ΠΓΕ -Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (ΕΠΙΠ). Τα ΠΟΠ προϊόντα που υπάρχουν στο Ιόνιο όσον αφορά την κτηνοτροφία είναι το Κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς. Υπάρχουν τα προϊόντα που δεν έχουν πιστοποιηθεί ως ΠΟΠ όπως το Σαλάμι Λευκάδας και το Λαδοτύρι Ζακύνθου (σε φάση υποβολής). Είναι αναγκαία η αναζήτηση και πιστοποίηση και άλλων προϊόντων προκειμένου να διατηρηθεί η παραδοσιακή εκτατική κτηνοτροφία.

5.3.8.40 MMELNP22101CW0104 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αλιείς, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη αλιεία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους θαλάσσιους πόρους και τη συμμετοχή των αλιέων στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της ΠΠ
- Ρόλος των θαλάσσιων οικοσυστημάτων (λιβάδια Ποσειδωνίας, *Pinna nobilis*, κοραλλιογενείς σχηματισμοί κ.λπ.)
- Επιπτώσεις της υπεραλίευσης και της χρήσης μη επιλεκτικών εργαλείων
- Εποχικότητα και βιολογικοί κύκλοι ειδών (αναπαραγωγή, μεγέθη ωρίμανσης)

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ (πχ *Caretta caretta, Chelonia mydas, Tursiops truncatus, Monachus monachus, Pinna nobilis*).
- Κανόνες αλιείας εντός ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, επιτρεπόμενες τεχνικές, κανονιστικό πλαίσιο)
- Ελάχιστα μεγέθη αλίευσης και επιτρεπόμενες ποσότητες
- Περίοδοι απαγόρευσης λόγω αναπαραγωγής
- Διαδικασίες ελέγχου, επιτήρησης και κυρώσεις
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών και υποχρεώσεις αναφοράς

Βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές

- Χρήση επιλεκτικών εργαλείων αλιείας
- Τεχνικές μείωσης παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. χελώνες, δελφίνια)
- Τεχνολογίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Διαχείριση αλιευτικών εργαλείων ώστε να αποφεύγονται «χαμένα δίχτυα» (ghost fishing)

Οικονομικές και τουριστικές προοπτικές

- Θαλάσσιος οικοτουρισμός / αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτικό εισόδημα
- Προώθηση τοπικών προϊόντων και πιστοποιήσεων (π.χ. "αλιεία μικρής κλίμακας", eco-labels)
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων (επικοινωνία, τουριστικές υπηρεσίες κ.ά.)

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Συμμετοχή σε ερευνητικές αποστολές ή καταγραφές ειδών
- Επίδειξη βιώσιμων τεχνικών αλιείας
- Διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων ειδών και για τους ενδεδειγμένους τρόπους απελευθέρωσης ειδών πανίδας μετά από εμπλοκή τους στα αλιευτικά εργαλεία

Σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία
- Hamer, D. and Minton, G. (2020). Guidelines for the safe and humane handling and release of bycaught small cetaceans from fishing gear. UNEP/CMS Secretariat. Bonn, Germany 50 pages. CMS Technical Series No. 43.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.
- Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια
- Βαγγέλης Ι. Παράβας, Σπύρος Κοτομάτας, Αμαλία Αλμπερίνι, Παναγιώτα Μαραγκού, Αντιγόνη Φούτση, Κωνσταντίνος Λιαρίκος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Σχετικό είναι το μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMG0103 Εξειδικευμένες δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επαγγελματιών στον αλιευτικό τομέα.
Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.41 MMELNP22101CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον τουριστικό τομέα και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.

- Ιδιαίτερη εστίαση στις περιοχές αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και στη σημασία της αποφυγής οχλήσεων κατά τη φωλεοποίηση και εκκόλαψη.
- Ενημέρωση για τα είδη θηλαστικών που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες, και στην ΠΠ ειδικότερα, τις επιπτώσεις του θαλάσσιου θορύβου και τις πρακτικές ασφαλούς προσέγγισης.

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)

- Απαγορεύσεις που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (απαγόρευση κάθε μορφής σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσΈως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση) και που απαντούν εντός ΠΠ.

Στοχευμένη κατάρτιση

Απασχολούμενοι σε περιοχές αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας προκειμένου να συνδράμουν στην προστασία της αναπαραγωγικής δραστηριότητας:

- αναγνώριση και προστασία των φωλιών,
- αποφυγή τεχνητού φωτισμού και ανθρώπινης όχλησης στις παραλίες,
- ενημέρωση των επισκεπτών για τους κανόνες συμπεριφοράς.

Απασχολούμενοι σε σκαφών αναψυχής και ιστιοφόρων και παρατήρησης θαλάσσιων ειδών:

- ασφαλής απεγκλωβισμός κητωδών από αλιευτικά εργαλεία
- ταχύτητα πλεύσης, τήρηση αποστάσεων και αποφυγή προσέγγισης σε κρίσιμες περιοχές
- κώδικές ορθής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων ειδών
- ενημέρωση για τις επιπτώσεις της αγκυροβολίας σκαφών αναψυχής στο ενδιαίτημα της πίννας (*Pinna nobilis*) και τα λιβάδια Ποσειδωνίας

Απασχολούμενοι στο φυσιολατρικό τουρισμό και στην αξιοποίηση σπηλαίων:

- τη φυσική ιστορία και την οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- τη νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις
- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)
- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων
- Πιστοποιήσεις και κώδικες δεοντολογίας για σκάφη αναψυχής

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την θαλάσσια χελώνα (ΦΕΚ 3678/Β/2021) και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για είδη κητωδών (ΦΕΚ 73/Β/2025).

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.42 MMELNP22101CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

- **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

  - AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

- AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

- AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

- AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

• **AGRO 12** «Προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας θαλάσσιας εκτροφής και λιμνοθαλασσών». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι ιχθυοκαλλιέργειας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 1ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται στην ποιότητα των ιχθυοτροφών, στις συνθήκες εκτροφής των ψαριών, σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και σε ποιοτικά

χαρακτηριστικά των προϊόντων. Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 12 για το πιστοποιημένο ψάρι λιμνοθάλασσας χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με απαιτήσεις που περιγράφονται στο 2ο μέρος του προτύπου AGRO 12. Οι απαιτήσεις αυτές εστιάζονται σε κανόνες για την αλίευση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την ιχνηλασιμότητα, την υγιεινή και ασφάλεια και τη διατήρηση της ποιότητάς των προϊόντων σε όλη την αλυσίδα παραγωγής.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά. Η ευαισθητοποίηση για την ενίσχυση της πιστοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει και την παροχή υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού (αθλητικής ή τουριστικής ναυσιπλοΐας, αλιευτικού, καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού κλπ.) και παρακολούθησης θαλάσσιων ειδών.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.8.43 MMELNP22101CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα

- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

Η επικοινωνία των αποτελεσμάτων της συγκεκριμένης δράσης καλύπτεται από το μέτρο «Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ».

5.3.8.44 MMELNP22101CW0202 Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

Σύμφωνα με στοιχεία τα αποτελέσματα της Έρευνας Θαλάσσιας Αλιείας με Μηχανοκίνητα Σκάφη, έτους 2024 (ΕΛΣΤΑΤ 2025) στις Ακτές νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου και Πατραϊκού Κόλπου αλιεύθηκε το 6,9% της ποσότητας των αλιευμάτων, που αλιεύτηκαν συνολικά στη χώρα. Στις ακτές της Ηπείρου και της Κέρκυρας το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 1,5%, ενώ στις ακτές του Αμβρακικού και της Λευκάδας ήταν της τάξης του 0,8%.

Η σχέση, οι αλληλεπιδράσεις και οι συγκρούσεις θαλάσσιων ειδών με την παράκτια επαγγελματική αλιεία στις ελληνικές θάλασσες είναι ένα υπαρκτό και ιδιαίτερα σύνθετο φαινόμενο που οδηγεί σε αρνητικές συνέπειες και για τις δύο πλευρές (Αλμπερίνι Α., και Συνεργάτες, 2022).

Η παρεμπίπτουσα αλιεία αφορά συνολικά στα θαλασσοπούλια, στις θαλάσσιες χελώνες, στα θαλάσσια θηλαστικά και στα ελασμοβράγχια.

Η τυχαία παγίδευση θαλασσοπουλιών κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες (bycatch) αποτελεί μία από τις κυριότερες απειλές, που επηρεάζουν τα θαλασσοπούλια παγκοσμίως. Τα διαθέσιμα δεδομένα για το ζήτημα αυτό παραμένουν περιορισμένα και συχνά ανεπαρκή για την εκτίμηση της έκτασης και των χαρακτηριστικών του φαινομένου.

Οι συγκρούσεις μεταξύ της αλιείας και των θαλάσσιων θηλαστικών εμφανίζονται συνήθως με μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες μορφές. Η πρώτη αφορά την τυχαία σύλληψη θαλάσσιων θηλαστικών κατά τη διάρκεια των αλιευτικών δραστηριοτήτων (δηλαδή ως παρεμπίπτον αλίευμα). Η δεύτερη αφορά την απομείωση αλιευτικών εργαλείων και αλιευμάτων από θαλάσσια θηλαστικά (depredation), τα οποία έχουν μάθει να προσαρμόζονται σε μια ανθρώπινη δραστηριότητα (δηλαδή την αλιεία), ενισχύοντας τις στρατηγικές αναζήτησης τροφής τους, γεγονός που οδηγεί σε απώλειες αλιευμάτων και φθορές στα αλιευτικά εργαλεία. Σε πολλές περιπτώσεις, τα δύο αυτά προβλήματα εκδηλώνονται ταυτόχρονα στις ίδιες αλιευτικές δραστηριότητες, και η αντιμετώπιση του δεύτερου ζητήματος μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του πρώτου. Ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, αλλά και παρατηρήσεις των ίδιων των αλιέων, τεκμηριώνουν ότι τα παράκτια δελφίνια χρησιμοποιούν τα αλιευτικά δίχτυα ως εύκολα προσβάσιμη πηγή τροφής στη Μεσόγειο με αποτέλεσμα την πρόκληση ζημιών και/ή την απομείωση των αλιευμάτων που συλλαμβάνονται στα δίχτυα (Gonzalvo & Carpentieri 2023.).

Στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του ανωτέρω ζητήματος προτείνεται η εκπόνηση κοινωνικο-οικονομικής μελέτης, που να εκτιμά την έκταση και σοβαρότητα αυτού του προβλήματος. Στόχος είναι να ποσοτικοποιηθεί τόσο η οικολογική όσο και η οικονομική διάσταση των επιπτώσεων: δηλαδή, πόσο συχνά και σε ποιο βαθμό συμβαίνουν τα ανωτέρω («bycatch» και «depredation»), πόσες από αυτές τις περιπτώσεις οδηγούν σε θνησιμότητα ή υποβάθμιση της υγείας των ζώων· και τι κόστος επωμίζονται οι αλιείς σε όρους απωλειών αλιεύματος, φθοράς εργαλείων, απώλειας χρόνου ή μειωμένης παραγωγικότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων σχετικά με την παρεμπίπτουσα αλιείας χρησιμοποιούνται παραδοσιακά τρεις μέθοδοι: παρατήρηση πάνω σε αλιευτικό σκάφος από εκπαιδευμένους ερευνητές, συνεντεύξεις σε αλιείς στα λιμάνια και συμπλήρωση ερωτηματολογίων, αλλά και αναφορές αλιέων.

Στο παρόν μέτρο προτείνεται μια μεθοδολογία, που συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά εργαλεία: ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις με επαγγελματίες αλιείς για να καταγραφούν εμπειρικά περιστατικά και υποκειμενικές εκτιμήσεις, καθώς και «ημερολόγια αλιείας» (log-books) ή ακόμα και παρακολούθηση **on-board**, για πιο αξιόπιστη καταγραφή περιστατικών **bycatch/depredation**. Η δειγματοληψία και παρατήρηση πρέπει να καλύψει αντιπροσωπευτικές περιοχές που σχετίζονται με την ΠΠ, και να συμπεριλάβει διαφορετικές κατηγορίες αλιευτικών εργαλείων. Παράλληλα, θα γίνει οικονομολογική ανάλυση για τον υπολογισμό των ζημιών — τόσο των άμεσων (π.χ. κόστος επισκευής διχτυών, απώλεια πώλησης αλιευμάτων) όσο και των έμμεσων (π.χ. αυξημένη αβεβαιότητα, μείωση βιωσιμότητας της αλιευτικής δραστηριότητας, ανάγκη αλλαγής τεχνικών ή εργαλείων).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διάκριση μεταξύ **άμεσης**, **έμμεσης** και **εσκεμμένης** θνησιμότητας των ζώων που εμπλέκονται: η άμεση θνησιμότητα αντιστοιχεί σε πνιγμό ή θανάτους κατά τη σύλληψη, η έμμεση θνησιμότητα περιλαμβάνει βλάβες που εν συνεχεία επιφέρουν το θάνατο (π.χ. τραυματισμοί, κατάποση αγκιστριών, μειωμένη ικανότητα επιβίωσης ή αναπαραγωγής), ενώ η εσκεμμένη θνησιμότητα αφορά περιπτώσεις όπου τα ζώα σκοτώνονται από αλιείς ως αντίδραση σε απώλειες. Η διάκριση αυτή έχει καθοριστική σημασία τόσο για την αποτίμηση πληθυσμιακών επιπτώσεων στα είδη όσο και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών διαχείρισης και αποζημιώσεων.

Η ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων θα επιτρέψει τον υπολογισμό της μέσης ζημιάς ανά περιστατικό (π.χ. απώλεια εμπορεύσιμου αλιεύματος, φθορά εργαλείων), αλλά και της ετήσιας ζημιάς ανά σκάφος ή ανά αλιευτική περιοχή. Με αυτά τα δεδομένα είναι δυνατό να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος στο καθαρό εισόδημα των αλιέων, αλλά και η τρωτότητα των αλιευτικών νοικοκυριών (π.χ. εξάρτηση από την αλιεία, εναλλακτικές πηγές εσόδων, δυνατότητα αντοχής σε απώλειες). Επιπλέον, μπορεί να διερευνηθεί πώς οι ζημιές και οι επαναλαμβανόμενες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν την αλιευτική συμπεριφορά — για παράδειγμα αλλαγή εργαλείων, μετατόπιση περιοχών ή εποχών αλιείας, αύξηση της προσπάθειας — με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις στα αποθέματα ιχθυοπανίδας και στα ίδια τα προστατευόμενα είδη.

Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης θα αποτελέσουν τη βάση για τη διατύπωση προτάσεων θεσμικών παρεμβάσεων και πολιτικών διαχείρισης και συστήματος αποζημιώσεων των εκάστοτε ζημιών με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Συμπληρωματικά, θα μπορούσαν να εφαρμοστούν κατάλληλα μοντέλα προσομοίωσης, τα οποία αποσκοπούν στη μείωση του κόστους παρακολούθησης. Το κόστος τοποθέτησης ανεξάρτητων παρατηρητών σε αλιευτικά σκάφη ή συλλογής επαληθεύσιμων και ανεξάρτητων δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων είναι υψηλό. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, έχουν αναπτυχθεί μοντέλα που αποσκοπούν στην κατανόηση των περιοχών και χρονικών περιόδων όπου η αλιευτική δραστηριότητα και η αναζήτηση τροφής των θαλασσοπουλιών είναι πιο πιθανό να συνυπάρχουν. Τέτοιου είδους αναλύσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σχεδιασμό προγραμμάτων παρακολούθησης, για την επιβεβαίωση του κατά πόσο αυτή η χωρική επικάλυψη οδηγεί σε θνησιμότητα, καθώς και για τη σημαντική μείωση του απαιτούμενου κόστους και προσπάθειας παρακολούθησης του συγκεκριμένου κινδύνου σε έναν αλιευτικό στόλο (Dorémus et. al, 2024).

Στο πλαίσιο του **έργου LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982)** «Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ενδημικών ειδών Μύχου της Μεσογείου και των Βαλεαρίδων, διασφαλίζοντας ασφαλείς τόπους στη στεριά και τη θάλασσα» έγινε ποσοτικοποίηση της κλίμακας και της έκτασης της τυχαίας παγίδευσης (by catch) και πιλοτική δοκιμή μεθοδολογίας συλλογής δεδομένων GFCM, καταγραφή της έκτασης και σοβαρότητας της τυχαίας παγίδευσης του Μύχου με εφαρμογή δράσεων μείωσης του προβλήματος μέσα από την πιλοτική εφαρμογή υφιστάμενων και νέων μέτρων μετριασμού (mitigation measures) και παραγωγή εργαλειοθήκης (mitigation toolkit).

Η σχετική εμπειρία, που έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE PanPuffinus (LIFE19 NAT/MT/000982) θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στην ΠΠ για τη μείωση των επιπτώσεων της παρεμπίπτουσας αλιείας.

Σχετικά είναι τα ακόλουθα Μέτρα του ΘΠΙ:
MMIONIOMG0101 Δράσεις διαχείρισης της επαγγελματικής / ερασιτεχνικής αλιείας
MMIONIOMG0501 Μείωση παρεμπίπτουσας αλιείας και τυχαίας θανάτωσης ειδών
ΘΠΙ MMIONIOMW9902 Αποζημιώσεις των παράκτιων αλιέων για τις ζημιές από προστατευόμενα είδη
Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.45 MMELNP22101CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

Η τηλεμετρία θα εφαρμοστεί σε επιλεγμένα είδη-στόχους με χρήση ελαφρών πομπών GPS/GSM ή/και Argos (και, όπου ενδείκνυται, γεωεντοπιστών GLS), σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ευζωίας και με συνολικό βάρος συσκευής/δεσίματος εντός αποδεκτών ορίων σε σχέση με το σωματικό βάρος. Η σύλληψη θα πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε αποικίες αναπαραγωγής ή χώρους συγκέντρωσης με κατάλληλες, ελαχιστοποιητικά στρες τεχνικές, και οι πομποί θα τοποθετηθούν με ιμάντα τύπου "backpack" ή άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, με ταυτόχρονη λήψη βασικών βιομετρικών στοιχείων (μάζα, μήκος πτέρυγας, κατάσταση πτερώματος) και, όπου είναι δυνατό, προσδιορισμό φύλου/ηλικίας. Θα οριστεί πρόγραμμα καταγραφών προσαρμοσμένο στη βιολογία του είδους και στη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, ενώ τα δεδομένα θα μεταφορτώνονται αυτόματα σε βάση δεδομένων και θα υπόκεινται σε ποιοτικό έλεγχο (φίλτρα σφαλμάτων θέσης, ακραίων ταχυτήτων). Η ανάλυση θα περιλαμβάνει εκτίμηση περιοχών χρήσης, αναγνώριση κρίσιμων περιοχών τροφοληψίας/μετακίνησης, συσχέτιση με περιβαλλοντικές μεταβλητές και ανθρώπινες πιέσεις και παραγωγή χαρτών προτεραιότητας για στοχευμένα μέτρα διαχείρισης.

Στόχος της τηλεμετρίας για τα είδη ***Calonectris diomedea, Buteo buteo, Falco biarmicus Falco eleonorae, Falco peregrinus, Larus michahellis, Phalacrocorax aristotelis desmarestii και Puffinus yelkouan*** στην ΠΠ είναι η σε βάθος κατανόηση της χωρικής οικολογίας και των μετακινήσεών τους σε τοπική, περιφερειακή και διαπεριφερειακή κλίμακα, με έμφαση στη χρήση ενδιαιτημάτων, στις επικρατειακές ζώνες, στις περιοχές τροφοληψίας, στην ακτίνα δράσης γύρω από αποικίες ή επικράτειες, στη διασύνδεση χερσαίων και θαλάσσιων ενδιαιτημάτων και στις μεταναστευτικές διαδρομές στις θαλάσσιες διαδρομές.

Η συλλογή υψηλής ακρίβειας δεδομένων κίνησης αποσκοπεί στον εντοπισμό κρίσιμων περιοχών για την επιβίωση και αναπαραγωγή των ειδών, στην αξιολόγηση των κύριων απειλών που αντιμετωπίζουν (όπως γραμμικές υποδομές και ενεργειακές εγκαταστάσεις/αιολικά) και στην κατανόηση της λειτουργικής συνδεσιμότητας μεταξύ προστατευόμενων περιοχών. Η τηλεμετρία επιτρέπει την αναγνώριση κρίσιμων θαλάσσιων και παράκτιων περιοχών υψηλής οικολογικής σημασίας, την αξιολόγηση της επικάλυψης των κινήσεων των ειδών με ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η αλιεία, η ναυσιπλοΐα και ο θαλάσσιος τουρισμός, καθώς και την εκτίμηση κινδύνων όπως η παρεμπίπτουσα αλιεία και η όχληση.

Τα αποτελέσματα της τηλεμετρίας θα αποτελέσουν τεκμηριωμένη βάση για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων διατήρησης, τη βελτίωση της χωρικής διαχείρισης και την υποστήριξη δράσεων προστασίας.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOME0105 Ανίχνευση προτύπων κατανομής θαλασσοπουλιών και οριοθέτηση βασικών τροφοληπτικών πεδίων.

5.3.8.46 MMELNP22101CW0204 Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές

Η παρακολούθηση των θαλάσσιων λιβαδιών αποτελεί θεμελιώδες εργαλείο για την εκτίμηση της κατάστασης, των τάσεων εξέλιξης και των περιβαλλοντικών συνθηκών τους (EC, 2008). Στην περίπτωση της βραδυαυξούς *Posidonia oceanica*, η έγκαιρη ανίχνευση τάσεων υποβάθμισης είναι ζωτικής σημασίας. Επιπλέον, η παρακολούθηση είναι απαραίτητη σε κάθε δράση προστασίας ή αποκατάστασης, προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά της.

Η παρακολούθηση των λιβαδιών έχει προβλεφθεί στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου του ΣΔ (βλ. παράγραφο 5.5.2.2). **Ωστόσο σε επιβαρυμένες περιοχές εντός της ΕΖΔ GR2210002 προτείνεται ειδική παρακολούθηση σε ετήσια βάση.**

Οι **χαρτογραφήσεις των λιβαδιών** αποτελούν ουσιώδη διαχειριστικά εργαλεία, καθώς προσφέρουν μια συνολική εικόνα της κατάστασης του οικοτόπου τόσο στους διαχειριστές όσο και στο ευρύτερο κοινό. Οι **διαδοχικές χαρτογραφήσεις επιτρέπουν την ανίχνευση μεταβολών των λιβαδιών** σε μεγάλη κλίμακα και συμβάλλουν στον εντοπισμό εμφανών πιέσεων, όπως η ανακατανομή ιζημάτων ή η εποίκιση από άλλα είδη. Όταν συνδεθούν με άλλες βάσεις περιβαλλοντικών δεδομένων (π.χ. ποιότητα νερού), μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό των αιτίων υποβάθμισης των λιβαδιών, διευκολύνοντας έτσι τη λήψη διορθωτικών μέτρων, καθώς και την πρόβλεψη της μελλοντικής κατανομής των λιβαδιών υπό διαφορετικά περιβαλλοντικά σενάρια.

Λαμβάνοντας υπόψη την οικολογική σημασία αλλά και το ευάλωτο αυτού του τύπου οικοτόπου, κρίνεται αναγκαία η υλοποίηση ειδικού πλαισίου παρακολούθησης. Πέραν της γενικής παρακολούθησης, επιπλέον προτείνεται η ετήσια παρακολούθηση των εξής παραμέτρων:

- Κατώτερο Όριο Εξάπλωσης (Λιβαδιού) - σήμανση του ΚΟΕ σε περισσότερες μόνιμες θέσεις (τουλάχιστον 3) και να καταγράφεται η εξέλιξή του.
- Ανώτερο Όριο Εξάπλωσης (Λιβαδιού) - σήμανση με τη χρήση πασσάλων σε μόνιμες θέσεις (τουλάχιστον 3) και να καταγράφεται η εξέλιξή του.
- Κάλυψη (%) (Λιβαδιού) - η μη-καταστρεπτική μέθοδος των Τομών Γραμμικής Διατομής (ΤΓΔ) θα πρέπει να πραγματοποιείται σε τουλάχιστον 6 Σταθερές Διατομές ανά θέση δειγματοληψίας και σε ισοβαθείς πλέον των 15m (ενδεικτικά των 5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Δείκτης Διατήρησης (Conservation Index - CI) - θα πρέπει να πραγματοποιείται σε μεγαλύτερο αριθμό Σταθερών Διατομών (τουλάχιστον 6) ανά θέση δειγματοληψίας και σε επιπλέον ισοβαθείς πέραν των 15m (5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Πυκνότητα (Λιβαδιού) - θα πρέπει να πραγματοποιείται σε μεγαλύτερο αριθμό πλαισίων ανάλογο με το αριθμό των Σταθερών Διατομών (8 πλαίσια διαστάσεων 20x20cm/ΣΔ) ανά θέση δειγματοληψίας και σε επιπλέον ισοβαθείς πέραν των 15m (5 και 10m ή κατά περίπτωση ανάλογα με τα βάθη όπου κυρίως εντοπίζεται η υποβάθμιση).
- Συνολικός αριθμός φυτών εντός μόνιμων πλαισίων - τοποθέτηση μόνιμων πλαισίων διαστάσεων 1x1 m στα όρια εξάπλωσης (ανώτερο και κατώτερο) των λιβαδιών και σε ένα μέσο βάθος (15m) ή, εναλλακτικά, στο βάθος εντοπισμού της μέγιστης διατάραξης.
- Σήμανση φυτών εντός των μόνιμων πλαισίων για την εκτίμηση της δυναμικής των λιβαδιών (% θνησιμότητας ή αναγέννησης).

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.47 MMELNP22101CW0206 Μελέτη για το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*)

Οι αναπαραγωγικοί πληθυσμοί του τρυγονιού στην χώρα μας φαίνεται να είναι σταθεροί κατά την αναφορά του 2018, ενώ οι μεταναστευτικοί πληθυσμοί είναι μικροί και μειώνονται. Η έρευνα και παρακολούθηση κατά την **αναπαραγωγή και τη μετανάστευση του τρυγονιού** και η αναλυτική καταγραφή των πιέσεων και απειλών που δέχονται οι πληθυσμοί αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για την προστασία των πληθυσμών του είδους.

Απαιτείται **η συλλογή δεδομένων για τον πληθυσμό, τις τάσεις και την οικολογία του είδους, στις περιοχές αναπαραγωγής και μετανάστευσης.** Τα δεδομένα αυτά θα χρησιμοποιηθούν και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου διατήρησης του είδους σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επίσης, απαιτείται συλλογή δειγμάτων και δεδομένων για την έρευνα της γενετικής διαφοροποίησης των διερχόμενων και αναπαραγόμενων τρυγονιών. Θα υλοποιηθεί έρευνα για την γενετική διαφοροποίηση μεταξύ υποπληθυσμών του τρυγονιού, αναφορικά με το μερικό μιτοχονδριακό DNA (partial mitochondrial DNA, mtDNA).

Οι γενετικές αναλύσεις και μελέτες συστήνονται για την κάλυψη κενών γνώσεων και από το Διεθνές Σχέδιο Δράσης για τη διατήρηση του Τρυγονιού (2018-2028) (Fisher et al. 2018).

5.3.8.48 MMELNP22101CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η Περιοχή του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, υφίστανται μια συνεχή πίεση από τις ανθρωπογενείς παρεμβάσεις. Η αλλαγή χρήσεων γης, το κυνήγι εκτός επιτρεπόμενης περιόδου, οι φωτιές, ο μεγάλος αριθμός των επισκεπτών την ίδια περίοδο με την παρουσία της θαλάσσιας χελώνας επιβάλλουν τη συνεχή εποπτεία / φύλαξη του συνόλου της ΠΠ.

Έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται ένα σύστημα φύλαξης το οποίο αποτελείται από 15 Φύλακες Περιβάλλοντος με κύριο καθήκον την επόπτευση της περιοχής και την άμεση ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών σε περίπτωση που υπάρξει παρέμβαση. Παράλληλα, κατά τη βάρδια τους, φροντίζουν για την καθαριότητα του χώρου, που εποπτεύουν, καθώς και για την ενημέρωση των επισκεπτών. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους περιλαμβάνεται:

- Η τοποθέτηση φυλακίων και σημείων ενημέρωσης.
- Η κάλυψη των παραλιών ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας κατά τους θερινούς μήνες, αλλά και της θαλάσσιας περιοχής του Κόλπου Λαγάνα.
- Η ενημέρωση των επισκεπτών στις Παραλίες Ωοτοκίας και στα Κέντρα Ενημέρωσης.
- Η επόπτευση της περιοχής όλο το χρόνο για έλεγχο και άμεση αντιμετώπιση παράνομων δραστηριοτήτων, π.χ. πυροπροστασία.
- Η σήμανση θαλάσσιας και χερσαίας περιοχής για την άμεση ενημέρωση των επισκεπτών για τα εφαρμοζόμενα μέτρα προστασίας της περιοχής.
- Η συλλογή βιοτικών και αβιοτικών δεδομένων στο πλαίσιο της υλοποίησης του Προγράμματος Επιστημονικής Παρακολούθησης.

Η ΠΠ καλύπτει γεωγραφικά πολύ μεγάλη θαλάσσια και χερσαία έκταση και εμφανίζει σημαντικές ετερογενείς πιέσεις (τουριστικά σκάφη, αλιεία, θήρα ηχορύπανση, φωτορύπανση, πυρκαγιές κα)

Οι ψυχαγωγικές δραστηριότητες και τα μηχανοκίνητα αθλήματα επίσης ελλοχεύουν μεγάλους κινδύνους για τα είδη της υδρόβιας πανίδας και ειδικά για την θαλάσσια χελώνα. Τα ψυχαγωγικά σπορ με τροχοφόρα στις αμμοθινικές περιοχές και αμμώδεις παραλίες, προξενούν επίσης μεγάλες καταστροφές στους παράκτιους και αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων.

Η επόπτευση της περιοχής για την τήρηση των όρων και περιορισμών των δραστηριοτήτων θαλάσσιας αναψυχής (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) και αναψυχής γενικότερα σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές (Λιμενικό, Αστυνομία, Δασαρχείο/ θηροφυλακή, κλπ.) αποτελεί αντικείμενο της ομάδας επόπτευσης και φύλαξης.

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της λαθροθηρίας γενικότερα απαιτείται με στελέχωση και οργάνωση κατάλληλων κι επαρκών ομάδων ώστε να διενεργούνται επιμέρους περιπολίες σε όλες τις κρίσιμες περιόδους για την ορνιθοπανίδα (φωλεοποίηση, αναπαραγωγή, μετανάστευση, διαχείμαση).

Ο αποτελεσματικός έλεγχος της ταχύτητας των σκαφών και ο περιορισμός των σχετικών οχλήσεων απαιτεί την επί τόπου παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού φύλαξης, είτε με σκάφη είτε με σταθερά σημεία ελέγχου. Συμβάλλει δε στην αποτροπή παραβατικών συμπεριφορών και στην άμεση παρέμβαση όταν αυτό απαιτείται. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, τα οποία καθιστούν την παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας πιο αποτελεσματική. Η εγκατάσταση ραντάρ, συστημάτων γεωεντοπισμού και αυτόματης αναγνώρισης σκαφών, καθώς και καμερών σε στρατηγικά σημεία, επιτρέπει την καταγραφή της ταχύτητας και της πορείας των πλεούμενων σε πραγματικό χρόνο, διευκολύνοντας τον εντοπισμό παραβάσεων ακόμη και σε απομακρυσμένες περιοχές. Επιπλέον, η αξιοποίηση drones μπορεί να προσφέρει ευελιξία στον έλεγχο μεγάλων εκτάσεων, χωρίς την ανάγκη συνεχούς παρουσίας προσωπικού στο πεδίο. Η συνδυασμένη χρήση των παραπάνω μέσων δημιουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα εποπτείας που εξασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων, μειώνει τις οχλήσεις στα προστατευόμενα είδη και ενισχύει τη συμμόρφωση των χρηστών του θαλάσσιου χώρου με τους κανόνες προστασίας της περιοχής.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).

- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης της χερσαίας περιοχής

- Προμήθεια σκάφους για την επόπτευση του θαλασσίου τμήματος

- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού

- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.

- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του

- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα

προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης θα έχει πρόνοιες για την έγκαιρη και επιτυχή αντιμετώπιση ατυχημάτων και έκτακτων περιστατικών στα θαλάσσια είδη (επιζωοτίες, εκβρασμοί, κ.α.) και στους τύπους οικοτόπων καθώς και των έκτακτων περιστατικών ρύπανσης από πετρελαιοκηλίδες.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

Σχετικό είναι το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMW9901 Σχέδιο επόπτευσης και φύλαξης και υποδομές/εξοπλισμός.

5.3.8.49 MMELNP22101MB0101 Μελέτη βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια

Οι θαλάσσιοι ΤΟ εντός ΠΠ είναι ανεπαρκώς χαρτογραφημένοι. Απαιτείται η χαρτογράφηση και συμπλήρωση κενών γνώσης (δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αξιολόγησή τους).[42] Η συμπλήρωση των κενών γνώσης, πλέον της απαιτούμενης χαρτογράφησης, θα γίνει στο πλαίσιο της παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.2).

Εντός GR2210001 απαιτείται η χαρτογράφηση των ακόλουθων ΤΟ 1120, 1170, 8330. Εντός GR2210002 απαιτείται η χαρτογράφηση των ακόλουθων ΤΟ 1110, 1120 και 1170. Θα εφαρμοστούν κατάλληλες μέθοδοι χαρτογράφησης ανά κατηγορία ΤΟ, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στην Ελλάδα (ενδεικτική βιβλιογραφία: Sakellariou et al., 2022, Σαλωμίδη και συνεργάτες 2015, Georgiadis et al., 2009; Fakiris et al., 2018; Fakiris et al., 2019, Fakiris et al., 2023, Dimas et al., 2022; Panayotidis et al., 2022).

Η καταγραφή των **θαλάσσιων σπηλαίων** περιλαμβάνει επιτόπια **εργασία πεδίου** με στοχευμένες επισκοπήσεις της ακτογραμμής βραχωδών παραλιών με φουσκωτό σκάφος και έλεγχο/καταγραφή ημιβυθισμένων σπηλαίων με υποβρύχιες κάμερες και οπτικές παρατηρήσεις. Σε κάθε θαλάσσιο σπήλαιο θα πραγματοποιηθούν **εφάπαξ επιτόπιες επισκέψεις** με ελεύθερη και αυτόνομη κατάδυση (ανάλογα με το βάθος) για:

- Καταγραφή των κύριων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών των σπηλαίων, όπως ο τύπος σπηλαίου (ημιβυθισμένο ή εξολοκλήρου βυθισμένο, σπηλαίωμα ή σήραγγα), το ελάχιστο και μέγιστο βάθος, ο αριθμός και οι διαστάσεις των εισόδων/εξόδων, ο προσανατολισμός των εισόδων, η ύπαρξη παραλίας, κλπ.

- Στη θέση της κάθε εισόδου ή της κυριότερης εισόδου θα λαμβάνεται στίγμα GPS από την θέση του πλωτού μέσου ενώ θα συλλέγεται φωτογραφικό υλικό από το σπήλαιο και τη θέση του. Ειδικότερα στην είσοδο κάθε σπηλαίου θα λαμβάνεται όπου είναι εφικτό φωτογραφία με πληροφορία θέσης.

- Φωτογραφική αποτύπωση των σπηλαίων, των μικροενδιαιτημάτων, που απαντώνται σε κάθε σπήλαιο και των βενθικών κοινοτήτων (ποιοτική).

[42] *Επισημαίνεται ότι*
- *η Χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000.*
- *η Απογραφή του οικοτόπου 8330 (θαλάσσια Σπήλαια) και του οικοτόπου 1120 (Posidonia oceanica) και η επιστημονική επίβλεψη εργασιών (οδηγίες και πρωτόκολλα καθαρισμού σπηλαίων, χωροθέτηση και χαρτογράφησή τους), από τον ΟΦΥΠΕΚΑ*

προβλέπονται στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/26689/388/2024 «Έγκριση 1ης επικαιροποίησης προγράμματος μέτρων για την επίτευξη ή τη διατήρηση της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στα θαλάσσια ύδατα»

- Λήψη ποιοτικών δειγμάτων (όπου κριθεί απαραίτητο και εφόσον αυτό δεν προκαλεί κάποια σοβαρή επίπτωση στους πληθυσμούς) για την ταυτοποίηση των οργανισμών σε επίπεδο είδους.

- Καταγραφή δυνητικών πιέσεων/απειλών (π.χ. θαλάσσια απορρίμματα, ξενικά είδη).

Επιπρόσθετα, σε σπήλαια που θα κριθεί πως πληρούν χαρακτηριστικά για περαιτέρω διερεύνηση θα εφαρμοστεί εξειδικευμένο πρωτόκολλο που έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του «Σχεδίου Δράσης για την προστασία των σκοτεινών οικοσυστημάτων της Μεσογείου» της Σύμβασης της Βαρκελώνης (Gerovasileiou et al., 2013, 2015, 2017; Pergent et al., 2015). Συγκεκριμένα, στα σπήλαια αυτά θα πραγματοποιηθούν σε κάθε οικολογική ζώνη (είσοδος, ημισκότεινη και σκοτεινή ζώνη): (α) καταγραφή κινητικών ειδών με visual census (3 λεπτά σε κάθε ζώνη), (β) λήψη φωτογραφικών πλαισίων διαστάσεων 25 x 25 cm (τουλάχιστον 10 σε κάθε ζώνη) και (γ) καταγραφή αβιοτικών χαρακτηριστικών εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Επισημαίνεται ότι στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 «2021–2027» σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνεται **Χαρτογράφηση θαλάσσιων τύπων οικοτόπων** (1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180, 8330) και δημιουργία υποδομής χωρικών δεδομένων που θα απεικονίζει με ακρίβεια τους θαλάσσιους τύπους οικοτόπων εντός των θαλασσίων τμημάτων των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Στην περιοχή των Ιονίων Νήσων περιλαμβάνεται η ακριβής **χαρτογράφηση λιβαδιών Ποσειδωνίας (κλίμακα 1:1.000)** για την υποστήριξη δράσεων προστασίας και αποκατάστασης σε τουλάχιστον 3 πιεσμένους ΤΚΣ-ΕΖΔ.

Το μέτρο είναι σχετικό με το Μέτρο του ΘΠΙ MMIONIOMI0401 Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υφάλων (τύπος οικοτόπου 1170).

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.50 MMELNP22101MB0102 Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας

Ο Ροφός (Epinephelus marginatus) είναι ψάρι με ευρεία γεωγραφική κατανομή, το οποίο απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους. Το είδος έχει αποτελέσει εντατικό στόχο τόσο της ερασιτεχνικής όσο και της επαγγελματικής αλιείας, ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό/μεσογειακό τμήμα της εξάπλωσής του, για εκατοντάδες χρόνια. Ως αποτέλεσμα, ο πληθυσμός του έχει μειωθεί σημαντικά σε ορισμένες περιοχές, ενώ πλέον αλιεύονται ολοένα και συχνότερα άτομα που δεν έχουν φτάσει σε ώριμο στάδιο. Το είδος χαρακτηρίζεται ως Τρωτό σύμφωνα με το «Κόκκινο Βιβλίο» του Οργανισμού IUCN (Pollard D., et al., 2018). Είναι είδος μεγάλης οικονομικής σημασίας προστατεύεται από τις συνθήκες της Βέρνης και της Βαρκελώνης. Με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, επιτρέπεται η αλιεία ροφών με ελάχιστο μέγεθος 45cm.

Στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, ο ροφός χρησιμοποιείται ως «είδος αναφοράς» για την κατάσταση των βραχωδών ενδιαιτημάτων και την επίδραση της αλιείας. Στη Ζάκυνθο υπάρχει επίσης ειδική μελέτη για είδη σκληρού υποστρώματος (Kytinou et al., 2012), όπου ο ροφός συμπεριλαμβάνεται στα είδη ενδιαφέροντος και αναλύονται διαφορές στην «κατάληψη» μεταξύ διαφορετικών τύπων βραχώδους υποστρώματος και ζωνών προστασίας μέσα στο Πάρκο. Η εργασία αυτή δείχνει ότι ο ροφός είναι μεν παρών, αλλά η κατανομή του εξαρτάται έντονα από τον τύπο βραχώδους ενδιαιτήματος και το επίπεδο προστασίας.

Σημαντική για τη διαχείριση του είδους είναι η μελέτη των Dimitriadis et al. (2018) στο ΕΘΠ Ζακύνθου, η οποία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της εποχικής ζώνης πλήρους απαγόρευσης σε σχέση με τις υπόλοιπες ζώνες πολλαπλών χρήσεων. Ο ροφός περιλαμβάνεται στους μεγάλους θηρευτές/στόχους, και τα αποτελέσματα δείχνουν ότι σε ζώνες χωρίς αλιεία η βιομάζα και το μέγεθος μεγάλων βενθικών ειδών (μεταξύ των οποίων και *E. marginatus*) είναι αυξημένα σε σχέση με αλιευόμενες περιοχές, κάτι που υποδεικνύει ότι η στοχευμένη χωρική/χρονική προστασία μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη του πληθυσμού.

Σε επίπεδο τεχνητών υφάλων, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ/HCMR) έχει αναπτύξει και δοκιμάσει στη θαλάσσια περιοχή της Κρήτης μια σειρά από τεχνητές κατασκευές-καταφύγια (artificial shelters / "recreational diving oasis") για βενθικά ψάρια. Στο πλαίσιο αυτών των πειραμάτων, ο ροφός χρησιμοποιήθηκε ως χαρακτηριστικό είδος-στόχος: καταγράφηκε εγκατάσταση ατόμων *E. marginatus* σε κοιλότητες των τεχνητών δομών λίγες μόνο εβδομάδες μετά την πόντιση, γεγονός που δείχνει την ικανότητα του είδους να αποικίζει νέους βραχώδεις όγκους όταν αυτοί λειτουργούν ως ασφαλές καταφύγιο.

Σε σχετική δημοσίευση, οι Androulakis et al. (2020) χρησιμοποίησαν υπολογιστική ρευστομηχανική (CFD) για τη μελέτη της υδροδυναμικής συμπεριφοράς αυτών των τεχνητών υφάλων στην Κρήτη και ανέφεραν ότι μέσα σε επτά εβδομάδες από την πόντιση καταγράφηκαν τα πρώτα άτομα *E. marginatus* εγκατεστημένα στις κοιλότητες του υφάλου. Αυτό προσφέρει σημαντική ένδειξη ότι η διαθεσιμότητα κατάλληλων καταφυγίων μπορεί να είναι κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας για τον ροφό και ότι στοχευμένες κατασκευές μπορούν να ενισχύσουν την τοπική αφθονία, υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχεται η αλιευτική πίεση.

Προτείνεται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για την κατάσταση του πληθυσμού του *Epinephelus marginatus*, την αλιευτικής πίεσης και την απόδοση των μέτρων απαγόρευσης της ερασιτεχνικής αλιείας του.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.51 MMELNP22101MB0103 Μελέτη βάσης θαλάσσιων ειδών

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη θαλάσσιας πανίδας με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων και αφορά στα κάτωθι είδη και περιοχές:

GR2210001: *Chelonia mydas, Caretta caretta και Tursiops truncatus*

GR2210002 & GR2210003: Tursiops truncatus

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.52 MMELNP22101MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών στις παρακάτω περιοχές:

GR2210001: *Accipiter brevipes, Acrocephalus melanopogon, Aquila fasciata, Ardea alba, Ardea purpurea, Bubo bubo, Bubulcus ibis, Caprimulgus europaeus, Caprimulgus europaeus, Charadrius alexandrinus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Coracias garrulus, Falco naumanni, Falco subbuteo, Falco vespertinus, Ficedula semitorquata, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Hirundo rustica, Ixobrychus minutus, Lanius collurio, Lanius minor, Lanius senator, Loxia curvirostra, Lullula arborea, Neophron percnopterus, Otus scops, Pernis apivorus, Puffinus yelkouan*

GR2210004: *Acrocephalus palustris, Bubulcus ibis, Buteo rufinus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Circus aeruginosus, Circus macrourus, Circus pygargus, Coracias garrulus, Emberiza hortulana, Falco eleonorae, Falco naumanni, Falco peregrinus, Falco subbuteo, Falco vespertinus, Gallinago media, Gelochelidon nilotica, Himantopus himantopus, Ixobrychus minutus, Jynx torquilla, Lanius collurio, Lanius senator, Pernis apivorus, Plegadis falcinellus, Puffinus yelkouan, Sylvia rueppelli*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (2019). Εγχειρίδιο Παρακολούθησης και Διαχείρισης της Ορνιθοπανίδας στον Εθνικό Δρυμό Οίτης. Έργο LIFE011NAT/GR/1014 "ForOpenForests". Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Αθήνα.
- Buckland, S. T., Rexstad, E. A., Marques, T. A., & Oedekoven, C. S. (2015). Distance sampling: methods and applications (Vol. 431). New York, NY, USA: Springer.
- Poirazidis, K., Schindler, S., Ruiz, C., & Scandolara, C. (2009). Monitoring breeding raptor populations-a proposed methodology using repeatable methods and GIS. Avocetta 33: 59-69
- Ralph, C.J., Sauer, J.R., Droege, S., technical editors (1995). Monitoring Bird Populations by Point Counts. Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-149. Albany, CA: Pacific Southwest Research Station, Forest Service, US. Department of Agriculture; 187 p

Το προτεινόμενο Μέτρο για την GR2210004 **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.53 MMELNP22101MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών *Testudo hermanni, Elaphe quatuorlineata & Zamenis situla* στην GR2210001

Για την υλοποίηση της μελέτης βάσης των ερπετών προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου. Η «Έρευνα Καθορισμένου Χρόνου» Παρέχει δεδομένα για την παρουσία των ειδών, τη σχετική αφθονία τους και τη συχνότητα εμφάνισής τους (αριθμός ατόμων/ανθρωποώρα αναζήτησης). Είναι αποτελεσματική μέθοδος κυρίως για τα κρυπτικά είδη (π.χ. φίδια). Ο παρατηρητής διαθέτει ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα για μια δειγματοληπτική επιφάνεια κατά τη διάρκεια του οποίου μετρά τον αριθμό των ατόμων του είδους που τον ενδιαφέρει ερευνώντας όλα τα μικροενδιαιτήματα (π.χ. αναποδογυρίζει πέτρες και κορμούς δένδρων ενώ ψάχνει εκτενώς και μέσα στη βλάστηση). Σκοπός είναι η κάλυψη όσο δυνατόν μεγαλύτερης επιφάνειας των κατάλληλων ενδιαιτημάτων της περιοχής NATURA.

Για τα Elaphe quatuorlineata & Zamenis situla προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου και αν κριθεί απαραίτητο, εφαρμόζεται *συμπληρωματικά σύλληψη–επανασύλληψη σε επιλεγμένες περιοχές*. Για το

Testudo hermanni απαιτούνται τουλάχιστον **4 δειγματοληψίες με τη μέθοδο σύλληψης-επανασύλληψης**. Σχετική βιβλιογραφία:

- ΜΑΜΑΣΗΣ Δ, ΤΖΩΡΑΣ Η. 2021. Εκτίμηση της κατάστασης του πληθυσμού της Testudo marginata με την μέθοδο της **Σύλληψης-Επανασύλληψης** στην περιοχή ευθύνης του Φ.Δ. Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Ακαρνανικών Ορέων, Τεχνική Αναφορά, Λουσικά Αχαΐας 90 σελ & Παραρτήματα, 60 σελ.
- Graeter, G. J., K. A. Buhlmann, L. R. Wilkinson, and J. W. Gibbons (Eds.). 2013. Inventory and Monitoring: Recommended Techniques for Reptiles and Amphibians. Partners in Amphibian and Reptile Conservation Technical Publication IM-1, Birmingham, Alabama
- Eekhout, X. 2010. Sampling amphibians and reptiles. Manual on Field Recording Techniques and Protocols for All Taxa Biodiversity Inventories and Monitoring, 8(2): 530–557. In: J. Eymann, J. Degreef, Ch. Häuser, J. C. Monje, Y. Samyn, D. Vanden Spiegel (Eds.). ABC Taxa, The Belgian National Focal Point to the Global Taxonomy Initiative.
- Αναγνωστοπούλου, Μαρία (συντονίστρια έκδοσης). 1996. Οδηγός Παρακολούθησης Περιοχών του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Θέρμη. 163 σελ.

Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας αξιολογείται και καταγράφεται η ποιότητα των ενδιαιτημάτων, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες καθώς και πιέσεις και απειλές, που το είδος δέχεται στην περιοχή.

Η μεθοδολογία εκτίμησης της ΕΤΑ, αναλόγως της διαθέσιμης πληροφορίας ανά είδος, θα είναι αυτή που περιγράφεται στην τεχνική αναφορά 'Defining and applying the concept of Favourable Reference Values for species and habitats under the EU Birds and Habitats Directives' (Bijlsma *et al.* 2019).

Παραδοτέα:

- Χάρτης εξάπλωσης ειδών και αναφορές ατόμων πληθυσμών ανά θέση δειγματοληψίας
- Βάση δεδομένων κατά τα πρότυπα της βάσης των προγραμμάτων Εποπτείας και φωτογραφική τεκμηρίωση της παρουσίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.
- Προσδιορισμός ΕΤΑ των ειδών.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.8.54 MMELNP22101MB0109 Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης προτάθηκε από τον ΟΦΥΠΕΚΑ η εκπόνηση μελέτης για την ιχθυοπανίδα της λίμνης Κερίου και συγκεκριμένα για το χέλι (*Anguilla anguilla*) και το Νανογωβιό (*Knipowitschia sp.*)

Η εκπόνηση ειδικής μελέτης για το ευρωπαϊκό χέλι (*Anguilla anguilla*) κρίνεται αναγκαία λόγω της ιδιαίτερης οικολογικής αξίας του είδους, της έντονης πληθυσμιακής του μείωσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της νομικής του προστασίας σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο. Το χέλι περιλαμβάνεται στα είδη της CITES, στον Κανονισμό (ΕΚ) 338/97, καθώς και στο Εθνικό Ειδικό

Καθεστώς II Β (Β.Δ. 142/1971, ΦΕΚ 49 Α), γεγονός που επιβάλλει τη λήψη τεκμηριωμένων μέτρων διαχείρισης και προστασίας.

Η λίμνη Κερίου αποτελεί επίσης το μοναδικό βιότοπο για τον Νανογωβιό στη Ζάκυνθο είδος με υψηλό κίνδυνο εξαφάνισης (Barbieri et al., 2015, Vanhove et al., 2016)

Η λίμνη Κερίου αποτελεί ένα ιδιαίτερο και ευαίσθητο υγροτοπικό σύστημα, με μοναδικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, τα οποία επηρεάζονται τόσο από φυσικές διεργασίες (π.χ. υδρογεωλογικές ροές) όσο και από ανθρωπογενείς πιέσεις. Οι παράγοντες αυτοί ενδέχεται να επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τον κύκλο ζωής του χελιού, ιδίως κρίσιμα στάδια όπως η ανάπτυξη, η διατροφή και η μετανάστευση.

Η μελέτη είναι απαραίτητη προκειμένου να καταγραφεί η κατάσταση της ιχθυοπανίδας στη λίμνη, να αξιολογηθεί η ποιότητα και καταλληλότητα του ενδιαιτήματος, καθώς και να διερευνηθούν πιθανές επιπτώσεις από οργανικούς ρύπους και άλλες πιέσεις. Τα αποτελέσματα θα αποτελέσουν επιστημονική βάση για το σχεδιασμό στοχευμένων μέτρων προστασίας, τη συμμόρφωση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και την ένταξη της περιοχής σε μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παρακολούθησης.

5.3.8.55 MMELNP22101MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Εφαρμόζεται ο οδηγός καλών πρακτικών για το σχεδιασμό έργων και τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους βιότοπους αναπαραγωγής και τα θαλάσσια ενδιαιτήματα της *C. caretta*, που προβλέπεται να εκδοθεί βάσει του ΕΣΔ (ΦΕΚ 3678/Β/2021).
- Εφαρμόζονται οι πρόνοιες των παρατημάτων Ι και ΙΙ της ΥΑ 38609 ΕΞ 2023 Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού (ΦΕΚ 1432/Β/2023), όπως τροποποιημένη ισχύει
- Απαγορεύονται οι εκχερσώσεις εκτάσεων, που φύεται το είδος *Asperula naufraga*
- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή υποβάθμιση της **παρόχθιας βλάστησης** των υδατορεμάτων και των υγροτόπων (π.χ. καθαρισμοί με χωματουργικά μηχανήματα). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στις περιπτώσεις που έχουν δοθεί ειδικές άδειες κατόπιν εγκεκριμένης μελέτης για την εκτέλεση εργασιών που βεβαιώνονται από την καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής. Δεν επιτρέπεται κάθε δραστηριότητα ή έργο που ενδέχεται να υποβαθμίσει το **υδρολογικό καθεστώς ή την ποιότητα του νερού**. Η παράμετρος αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση περιβαλλοντικών όρων.
- Απαγορεύεται η αλλαγή χρήσεων γης των φυσικών υγροτοπικών σχηματισμών προς δημιουργία καλλιεργειών, οικισμών, τουριστικών και εμπορικών υποδομών ή ζωνών αναψυχής.
- Απαγορεύεται η συνολική ή τμηματική αποστράγγιση υγροτόπων, τυρφώνων και ελών με σκοπό την ανάκτηση γης, για οποιαδήποτε χρήση.

- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.
- Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.8.56 MMELNP22101MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, **δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.**
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την κίνηση σκαφών, την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η πρόσβαση σε θαλάσσια σπήλαια δύναται να ρυθμίζεται βάσει των αποτελεσμάτων του Μέτρου «Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της Monachus monachus»
- Η χρήση μηχανοκίνητων και μη μέσων για θαλάσσια αθλήματα δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) ρυθμίζεται περαιτέρω σύμφωνα με τους όρους του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η κίνηση, η ταχύτητα και η αγκυροβόληση σκαφών δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω βάσει του Σχέδιου Διαχείρισης Επισκεπτών και του Μέτρου «Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)»
- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.
- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.

- Απαγορεύεται η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες, άργιλος) καθώς και η χρήση αργίλου από τα πρανή των παραλιών.
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων. Απαγορεύεται ειδικά η συλλογή/συγκομιδή της *Asperula naufraga και του Limonium korakonisicum*.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ
- Οι άδειες για την παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών χορηγούνται εφόσον εφαρμόζεται ο Κώδικας Καλής Πρακτικής: «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*» (ΕΘΠΖ, LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST).
- Οι άδειες για την παρακολούθηση κητωδών θα χορηγούνται εφόσον εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Εμπορική Παρακολούθηση Κητωδών στο Πλαίσιο της ACCOBAMS.

5.3.8.57 MMELNP22101MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101). Περαιτέρω εφαρμόζονται και τα ακόλουθα:

Γενικοί όροι και περιορισμοί

Απαγορεύεται επί των αμμοθινών, οποιαδήποτε διάνοιξη δρόμου για πρόσβαση στις παραλίες, καθώς και οποιαδήποτε νέα διαμόρφωση χώρου στάθμευσης οχημάτων των επισκεπτών.

Απαγόρευση η πρόσβαση και κίνηση οχημάτων στην παραλία και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η κίνηση επί αμμοθινικών οικοσυστημάτων.

Η πρόσβαση σε παραλίες με αμμοθινικούς τύπους οικοτόπων θα γίνεται μέσω ξύλινων διαδρόμων που θα τοποθετηθούν κάθετα στην ακτή, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Απαγορεύεται η αλλαγή του τοπογραφικού ανάγλυφου, δηλαδή η ισοπέδωση των θινών.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε εκχέρσωση θάμνων και εκρίζωση αμμόφιλων και λοιπών ειδών που αποικίζουν τις αμμώδεις ζώνες των παράκτιων τύπων οικοτόπων.

Απαγορεύεται οποιαδήποτε μόνιμη ή ημιμόνιμη κατασκευή. Όλες οι κατασκευές θα συνδέονται με το έδαφος με τρόπο που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να παραπέμπει σε συνθήκες μόνιμης θεμελίωσης.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η καθημερινή καθαριότητα των ακτών (τακτική περισυλλογή των σκουπιδιών), η ύπαρξη ικανού αριθμού κάδων για τη συλλογή των απορριμμάτων και η τακτική

αποκομιδή αυτών από τον οικείο ΟΤΑ (στην περίπτωση παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού βλ. Μέτρο Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας)).

Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα από τον οικείο ΟΤΑ και τη ΜΔΠΠ για τη συνεχή φύλαξη, αποτροπή της ταραχώδους χρήσης της αιγιαλίτιδας ζώνης, για την αποφυγή αισθητικής υποβάθμισης, αλλοίωσης του περιβάλλοντος, και για την προστασία και διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών.

Δεν επιτρέπεται το άναμμα φωτιάς και η κατασκήνωση.

Για την αποφυγή της συμπύκνωσης του εδάφους να αποφεύγεται η τοποθέτηση μόνιμων και μη μόνιμων κατασκευών (ξαπλώστρες, ομπρέλες κ.λπ.) σε περιοχές, που αναπτύσσεται το είδος *Arenaria leucadia*.

Όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό των παραλιών

Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα θα πρέπει να αποφεύγεται στα αμμοθινικά οικοσυστήματα με παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43 (ΤΟ 2110, 2120, 2250 κα 2260).

Εφόσον κριθεί απολύτως απαραίτητη η χρήση βαρέων οχημάτων, αυτή θα επιτρέπεται κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Η διαδικασία του καθαρισμού των παραλιών δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Η απομάκρυνση/μετακίνηση φυσικών υλικών (άμμος, κοχύλια, πέτρες) επιτρέπεται μόνο για λόγους διαχείρισης τους προστατευτέου αντικειμένου.

Δεν συνίσταται η απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων Ποσειδωνίας. Αντίθετα συνίσταται η ανάμειξη του υλικού με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια[43].

[43] *Η διαχείριση των ακτών, που περιλαμβάνει την απομάκρυνση οργανικών υπολειμμάτων μπορεί να είναι επιζήμια τόσο για τη σταθερότητα της ακτής όσο και για τα ρηχά λιβάδια Ποσειδωνίας (ΤΟ 1120). Η βέλτιστη πρακτική θεωρείται η μη απομάκρυνση του φυτικού υλικού που εκβράζεται στην ακτή. Ωστόσο, στις ακτές με έντονη τουριστική δραστηριότητα, η πλήρης αποφυγή απομάκρυνσης δεν είναι πάντοτε εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, συνιστάται η καθιέρωση περιόδων μη απομάκρυνσης, που να καλύπτουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκμεταλλευόμενες τις περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης.*
Όταν η απομάκρυνση είναι αναπόφευκτη, πρέπει να αποφεύγεται η χρήση βαρέων μηχανημάτων, ενώ το φυτικό υλικό δεν θα πρέπει να απομακρύνεται από την ακτή. Η λιγότερο επιζήμια πρακτική συνίσταται στην ανάμειξη του υλικού της ποσειδωνίας με την άμμο, ώστε να ενταφιάζεται χωρίς να είναι ορατό, αποφεύγοντας έτσι την απώλεια άμμου και την απομάκρυνση ανόργανων στοιχείων και θρεπτικών συστατικών, που σχετίζονται με τα θαλάσσια λιβάδια (EC, 2008, Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008).

Το μέτρο είναι σχετικό με τα Μέτρα του ΘΠΙ :

- MMIONIOMF0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.
- MMIONIOMF0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής

5.3.8.58 MMELNP22101MB0304 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας

Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101). Περαιτέρω εφαρμόζονται και τα ακόλουθα:

Για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας πέραν των Διατάξεων του Μέτρου MMELNP22101MB0303 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών ισχύουν επιπρόσθετα οι εξής όροι και προϋποθέσεις:

Η παραχώρηση για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας επιτρέπεται σε θέσεις όπου υπάρχει νόμιμα υφιστάμενη οδική πρόσβαση και εφόσον εξυπηρετείται από οριοθετημένο χώρο στάθμευσης, νόμιμα διαμορφωμένο και εκτός ΤΟ 1210, 1310, 1410, 1420, 2110, 2120, 2190, 2220, 2250, 2270.

Όλες οι κατασκευές που χρησιμοποιούνται στις παραχωρούμενες εκτάσεις για απλή χρήση δεν θα πρέπει να είναι μόνιμες.

Μετά το πέρας της περιόδου χρήσης θα πρέπει να απομακρύνονται τα πάσης φύσΈως υλικά και εγκαταστάσεις που θα τοποθετηθούν για την εξυπηρέτηση των λουόμενων και την αναψυχή του κοινού (ενδεικτικά αναφέρονται: τροχήλατες καντίνες, ομπρέλες, βάσεις για ομπρέλες κα).

Δεν είναι δυνατή η παραμονή και αποθήκευση του εξοπλισμού στις παραλίες, πέραν των γνωστών ημερών και των τοποθετήσεων για εξυπηρέτηση των λουομένων.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η ελεύθερη και ασφαλής διέλευση των λουόμενων μέσω των προς παραχώρηση εκτάσεων, καθώς και μεταξύ των ομπρελοκαθισμάτων και ξαπλωστρών και της ακτογραμμής.

Θα πρέπει να διασφαλίζεται η εγκατάσταση ικανοποιητικού αριθμού χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Η χωροθέτηση και λειτουργία αναψυκτήριων θα πρέπει να γίνεται με όρους και προϋποθέσεις που να συνάδουν με τις ανάγκες προστασίας των αμμοθινικών και λοιπών φυσικών οικοσυστημάτων, του τοπίου και του περιβάλλοντος εν γένει. Η καθαριότητα και η καλή κατάσταση των χώρων των αναψυκτήριων, όπως και των παρακείμενων εγκαταστάσεων υγιεινής, αν υπάρχουν, καθώς και η τήρηση φιλοπεριβαλλοντικών κανόνων αποτελούν υποχρέωση και ευθύνη του μισθωτή.

Η χωροθέτηση αναψυκτήριων και λοιπών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (π.χ. ομπρέλες, ξαπλώστρες κλπ.) επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές θα προκύψουν από το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών** και τις σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Σε κάθε παραλία παραχώρησης θα τοποθετείται κατάλληλη ενημερωτική πινακίδας πληροφόρησης για την περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα στοιχεία της προστατευόμενης περιοχής.

Θέσεις απαγόρευσης παραχώρησης για απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας (Μέχρι την εκπόνηση του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών):

- Ακτή ωοτοκίας Σεκάνια και ευρύτερη περιοχή της
- Περιοχή φυσικού καταφυγίου Νήσων Μαραθονησίου και Πελούζου
- Ευρύτερη περιοχή Παραλίας Δάφνης
- Περιοχή στο Ανατολικό τμήμα του Κόλπου του Λαγανά μεταξύ των παραλιών ωοτοκίας Δάφνης και Γέρακα
- Περιμετρική ζώνη προστασίας Ακτής ωοτοκίας Σεκάνια και ευρύτερη περιοχή της

Στο σύνολο των ανωτέρω περιοχών που απαγορεύεται η παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας, απαγορεύεται οποιαδήποτε δράση μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μορφολογία τους και την ακεραιότητά τους ως προς τις οικολογικές τους λειτουργίες, και ιδίως:

- η παρουσία μηχανοκίνητων οχημάτων,
- η διοργάνωση εκδηλώσεων με συμμετοχή περισσότερων από δέκα (10) άτομα,
- η μουσική ή η παραγωγή άλλων ήχων με χρήση συσκευής ηλεκτρικής αναπαραγωγής ή ενίσχυσης, για την άσκηση δραστηριοτήτων,
- η τοποθέτηση κινητών στοιχείων, όπως τραπεζοκαθισμάτων, ομπρελών, ξαπλωστρών κ.ά.
- η άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού, για εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής,
- λειτουργία αυτοκινούμενου ή ρυμουλκούμενου τροχήλατου αναψυκτήριου.

Το μέτρο είναι σχετικό με τα Μέτρα του ΘΠΙ :

- MMIONIOMF0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.
- MMIONIOMF0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής

5.3.8.59 MMELNP22101MB0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

Στην ΠΠ, όπου επιτρέπεται η επαγγελματική και η ερασιτεχνική αλιεία, αυτή διενεργείται βάσει της κείμενης νομοθεσίας **και βάσει τυχόν ειδικότερων απαγορεύσεων και ρυθμίσεων, που προτείνει η τριετής αλιευτική μελέτη**.

Εντός ΠΠ, σύμφωνα με τον Κανονισμό **1967/2006** απαγορεύεται η επαγγελματική αλιεία με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς με θαλάσσια βλάστηση από, ιδίως, *Posidonia oceanica* ή άλλα θαλάσσια φανερόγαμα, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς. Χωρικές εξειδικεύσεις δύναται να προσδιοριστούν μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης των παράκτιων ΤΟ.

Ομοίως, η επαγγελματική αλιεία απαγορεύεται με δίχτυα τράτας, δράγες, γρι-γρι, γρίπους συρόμενους από σκάφος, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα πάνω από βυθούς σε περιοχές που εντοπίζεται το κινδυνεύουν θαλάσσιο ασπόνδυλο Pinna nobilis και που θα προσδιοριστούν βάσει του μέτρου "Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας".

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.60 MMELNP22101MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

Για την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν με χρήση βιολογικών μεθόδων και ήπιων γεωργικών πρακτικών (μείωση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, βιολογικές καλλιέργειες κ.ά.) για το μετριασμό των επιπτώσεών τους στους τύπους οικοτόπων, στα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας και στα πτηνά που δραστηριοποιούνται στις αγροτικές εκτάσεις.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ακολουθούνται οι καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και πρακτικές στις οποίες περιλαμβάνονται τα στοιχεία διατήρησης του τοπίου, των φρακτών, της μη αλλοίωσης της μορφολογίας, της διατήρησης των δένδρων, του περιορισμού των εκχερσώσεων κ.α.

- Κατά την άσκηση των καλλιεργειών θα πρέπει να προστατεύεται η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και να αποφεύγονται ενέργειες, που μπορεί να προκαλέσουν θανάτωση ειδών πανίδας.

- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών πάνω σε κλαδιά δένδρων

- Το κλάδεμα των ελαιώνων συνίσταται να μην πραγματοποιείται κατά τους μήνες Απρίλιο – Μάιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων στην αναπαραγωγική διαδικασία της ορνιθοπανίδας.

- Συνίσταται η διαχείριση της φυτομάζας και των κομμένων κλαδιών προς όφελος του οικοσυστήματος (π.χ. ενσωμάτωση κομμένων υγιών κλαδιών στο έδαφος για αύξηση οργανικής ουσίας, διατήρηση σωρών κομμένων κλαδιών).

- Η καύση για γεωργικούς σκοπούς θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία (π.χ. ασθένειες, αποφυγή διάδοσης ζιζανίων) η καύση θα πραγματοποιείται με αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας για την αποφυγή πυρκαγιάς, και ειδικότερα σε περιόδους που επικρατεί άπνοια και δεν καταγράφονται πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Η καύση θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλη θέση και υπό συνεχή επιτήρηση και εκτός της περιόδου αυξημένου κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.

- Απαγορεύεται η χρήση χωροκατακτητικών ξενικών φυτικών ειδών

Για τη διατήρηση των μικρών χαρακτηριστικών του τοπίου σε γεωργικές εκτάσεις, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων και καταφυγίων για τα είδη πανίδας συνίσταται:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως ξηρολιθιές, αναβαθμίδες, φυσικά πρανή και αναχώματα και προώθηση δράσεων για την αποκατάσταση αυτών. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.

- Η διατήρηση και αποκατάσταση της ποσότητας και της ποιότητας των φυτικών φρακτών και των περιοχών φυσικής βλάστησης που συνδέονται με αγροτεμάχια (π.χ. μεμονωμένα δένδρα,

συστάδες δένδρων, θάμνοι κ.λπ.). Η κάλυψη κενών που δημιουργούνται στους φυτοφράκτες και η συμπλήρωση με φυτεύσεις να γίνεται κατά προτεραιότητα με χρήση τοπικών φυτικών ειδών, για τη δημιουργία ενιαίου δικτύου φυτοφρακτών.

- Η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων να αποφεύγεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας (Μάρτιος έως Ιούνιος).

- Η αποφυγή αλλαγής του αγροτικού τοπίου με σκοπό την ενοποίηση αγροτεμαχίων και την απομάκρυνση πράσινων υποδομών (φυτοφράχτες, πέτρινοι τοίχοι, πηγές, δέντρα κλπ.)

- Να αποφεύγεται η άροση του εδάφους στα ακαλλιέργητα περιθώρια μεταξύ των αγροτεμαχίων, τους φυτοφράχτες και τη φυσική βλάστηση των ρεματιών ή τα όρια των δασών με στόχο τη διατήρηση των δομικών στοιχείων του τοπίου τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ανοιχτών εκτάσεων στις καλλιέργειες, των ακαλλιέργητων και ασυγκόμιστων ορίων των καλλιεργειών, των διάσπαρτων δένδρων στα όρια και εντός των καλλιεργειών και των φυτοφρακτών.

Για την αύξηση της αγροτικής βιοποικιλότητας με σκοπό τη βελτίωση/διατήρηση ειδών:

- Επιτρέπονται μεταβολές στα γεωργικά συστήματα και πρακτικές, εφόσον είναι συμβατά με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών, εξυπηρετούν την άσκηση των δραστηριοτήτων και είναι συμβατές με την ισχύουσα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).
- Επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα λαμβάνει κατ' ελάχιστο υπόψη:

  - Την καταλληλότητα και προσαρμοστικότητα των επιμέρους καλλιεργειών στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.
  - Την προώθηση παραδοσιακής γεωργίας και πρακτικών συμβατών με την προστατευόμενη περιοχή
  - Τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιεργειών και την αποφυγή υπεράντλησης των υπόγειων υδροφορέων.
  - Την ισχύουσα ΚΑΠ
  - Τη συμβατότητα με τη διατήρηση των ειδών πανίδας της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις των πολύ σημαντικών ειδών.
  - Τη διασφάλιση της μωσαϊκότητας των καλλιεργειών.

Για την προστασία από την κατεργασία του εδάφους με μηχανικές μεθόδους και την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων στη δομή του εδάφους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας:

- Οι ενέργειες κατεργασίας του εδάφους με μηχανικές μεθόδους θα πρέπει να αποφεύγονται ή να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες (π.χ. χαλάρωση συνεκτικού εδάφους).
- Στην περίπτωση που χρειαστεί κατεργασία του εδάφους θα πρέπει να προτιμώνται μηχανήματα κατεργασίας ελαφρού τύπου και να επιλέγεται μικρό βάθος κατεργασίας.
- Πριν τη χρήση μηχανικής μεθόδου προτείνεται να πραγματοποιηθούν ενέργειες εκφοβισμού (π.χ. διάσχιση με τα πόδια) ώστε να απομακρυνθούν από το χώρο τα είδη πανίδας και να αποφευχθεί η θανάτωσή τους.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών ειδών πανίδας, που εντοπίζονται εντός του χωραφιού.
- Το φρεζάρισμα την άνοιξη προτείνεται να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται στο απολύτως αναγκαίο, για την προστασία της αναπαραγωγής φάσης των σημαντικών ειδών πανίδας.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση λιπασμάτων:

- Θα πρέπει να προτιμάται η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, κοπριάς, κομπόστας ή χλωρής λίπανσης, ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των υδάτων.
- Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποφυγή υπερλίπανσης (π.χ. να έχουν προηγηθεί αναλύσεις εδάφους ή να χρησιμοποιηθούν νέες τεχνολογίες).
- Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από ρυάκια, όχθες ποταμών και λιμνών και ενός μέτρου από κανάλια άρδευσης, στράγγισης, πηγάδια και γεωτρήσεις.
- Η προετοιμασία της λίπανσης πρέπει να πραγματοποιείται σε επιφάνεια που αποτρέπει τη γρήγορη διείσδυση στο έδαφος και σε ικανή απόσταση από υδάτινη επιφάνεια.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων προβλέπονται τα εξής:

- Η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία. Στους ελαιώνες προτείνεται η διατήρηση τμημάτων χωρίς εφαρμογή φυτοπροστατευτικών κατά την άνοιξη (αναπαραγωγική περίοδος ειδών πανίδας).
- Όπου αυτό είναι εφικτό συνίσταται η χρήση κοκκωδών σκευασμάτων.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των σκευασμάτων και οι απαιτούμενες ποσότητες.
- Κατά την εφαρμογή θα πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση στις πλευρές μονοπατιών, τις πλαγιές και τις παρυφές δασών.
- Πριν την εφαρμογή θα πρέπει να ελέγχεται η καλή κατάσταση και οι ρυθμίσεις των μηχανημάτων διασποράς, ψεκαστικών και κοκκοδιανομέων.
- Να αποφεύγεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σε έντονες καιρικές συνθήκες (βροχή, ισχυροί άνεμοι, έντονη ηλιοφάνεια) και σε ημέρες με μεγάλη υγρασία.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία των υδατικών πόρων για αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα προβλέπονται τα εξής:

- Δεν επιτρέπεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι το όριο των υδάτινων σωμάτων και η καταστροφή των όχθεων
- Δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητες που επηρεάζουν τη μόνιμη ή παροδική ροή νερού (ποτάμια και ρυάκια) που εφάπτεται στα αγροτεμάχια, όπως μπάζωμα ή εκτροπή.
- Δεν επιτρέπεται η επιχωμάτωση μικρών ελών και συλλογών νερών.

Θα πρέπει να προστατεύεται η βλάστηση που συνδέεται με μικρά εποχικά υδατορεύματα. Θα πρέπει να διατηρείται η μέγιστη δυνατή βλάστηση πλευρικά, κατά μήκος της ροής του νερού.

5.3.8.61 MMELNP22101MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η μελισσοκομία, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

• Για την τοποθέτηση των κυψελών θα πρέπει να τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις. Προτείνεται η αναζήτηση θέσεων χωρίς βλάστηση (π.χ. οικόπεδα, ξέφωτα).

• Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που οδηγεί σε καταστροφή της φυσικής βλάστησης, καθώς και η καταστροφή τυχόν φωλιών ειδών πανίδας.

• Κάθε κυψέλη ή ικανός αριθμός αυτών πρέπει να σημαίνεται σε εμφανές σημείο και ευανάγνωστα με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.

• Οι κυψέλες πρέπει να συντηρούνται και να αποτραπεί η διαρροή του μελιού. Ο εξοπλισμός πρέπει να διατηρείται καθαρός και σε καλή κατάσταση.

• Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται καλές πρακτικές μελισσοκομίας.

• Κατά την παύση της δραστηριότητας σε κάποια θέση, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να απομακρύνονται με ευθύνη του μελισσοκόμου και να παραμένει ο χώρος καθαρός.

• Το κάπνισμα κυψελών, οι οποίες εντοπίζονται μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τις παρυφές των δασών επιτρέπεται:

Α) εφόσον η ελάχιστη απόσταση του χώρου εγκατάστασης των κυψελών από δέντρα και θάμνους είναι τουλάχιστον 10 μέτρα

Β) Στον χώρο των κυψελών διατηρείται ικανή ποσότητα νερού (τουλάχιστον 200 λίτρα νερού).

• Το κάπνισμα μελισσιών που απαντώνται σε κορμούς δέντρων, επιτρέπεται εκτός αντιπυρικής περιόδου, μόνον εφόσον επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες, έχουν ληφθεί τα προληπτικά μέτρα της προηγουμένης παραγράφου και έχει ενημερωθεί η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία για τον χρόνο της ενέργειας του καπνίσματος.

• Κατά την αντιπυρική περίοδο επιτρέπεται το κάπνισμα των μελισσών μόνο μέχρι τη 12η μεσημβρινή και εφόσον ο δείκτης επικινδυνότητας της περιοχής είναι 1 (μικρή) ή 2 (μέση). Σε κάθε περίπτωση ακολουθούνται οι ειδικότερες Πυροσβεστικές Διατάξεις και Οδηγίες της Πολιτικής Προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς.

• Προτείνεται να ακολουθούνται οι οδηγίες – καλές πρακτικές για την πρόληψη πυρκαγιών όπως αυτές εκδόθηκαν στα πλαίσια του ερευνητικού έργου «Συμβολή στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με τη μεθοδολογία INCA» (ΥΠΕΝ- Πράσινο Ταμείο- ΕΛΓΟ Δήμητρα). Πληροφορίες: https://dasarxeio.com/2018/07/08/56085/

5.3.8.62 MMELNP22101MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η θήρα, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση της δραστηριότητας θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και τις ετήσιες αποφάσεις των αρμόδιων Δασικών Υπηρεσιών.
- Κατά την άσκηση της θήρας θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή καταστροφής των τύπων οικοτόπων της περιοχής. Ενέργειες που οδηγούν σε υποβάθμιση, των ΤΟ, όπως κοπή θάμνων και δένδρων, καύση κ.λπ.) δεν επιτρέπονται.

- Δεν επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων εκτός του οδικού δικτύου
- Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή της ρύπανσης και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων, λαδιών, πλαστικών κ.λπ.
- Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η όχληση ειδών πανίδας πλην των θηρεύσιμων, ειδικά στους χώρους αναπαραγωγής ή φωλεάσματος.
- Στην περίπτωση που κυνηγός εντοπίσει αδέσποτο σκύλο θήρας, θα πρέπει να το δηλώσει σε κάποια αρμόδια αρχή (Κυνηγετικό Σύλλογο, Δασαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα ή τη ΜΔΠΠ).
- Με το πέρας των βολών θα πρέπει να συλλέγονται οι άδειες κάλυκες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση της περιοχής. Βέλτιστη πρακτική αποτελεί η ανακύκλωσή τους.
- Πληροφορίες για καλές πρακτικές σχετικά με την άσκηση της θήρας σε προστατευόμενη περιοχή μπορούν να ληφθούν από τον «Οδηγό για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη» (Γρίβας, 2015)
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν και από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.

- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης ειδών ορνιθοπανίδας.

5.3.8.63 MMELNP22101MB0311 Κανονιστικό πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-64 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101). Περαιτέρω εφαρμόζονται και τα ακόλουθα:

Στις παραλίες ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* με σκοπό την ελαχιστοποίηση των οχλήσεων κατά την αναπαραγωγική διαδικασία του είδους ισχύουν οι επιπλέον όροι:

- Στις ενημερωτικές πινακίδες που βρίσκονται στα σημεία πρόσβασης στις παραλίες φωλεοποίησης αναγράφεται σύσταση σχετικά με την αποφυγή πρόσβασης του κοινού κατά τις νυχτερινές ώρες για την αποφυγή όχλησης στα ενήλικα θηλυκά άτομα κατά την περίοδο ωοτοκίας.

- Η τοποθέτηση ιδιωτικών ομπρελών επιτρέπεται μόνο σε τμήματα της παραλίας που θα υποδεικνύονται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ κάθε έτος, ανάλογα με τις διαχειριστικές ανάγκες.

- Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός σε παρακείμενες ιδιοκτησίες και χρήσεις θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*». Επίσης, εφαρμόζονται τυχόν ειδικότερες πρόνοιες του Μέτρου Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων.

Δεν επιτρέπονται οι ακόλουθες ενέργειες:

- Η ανασκαφή φωλιών της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, σημασμένες ή όχι, η με οποιοδήποτε τρόπο παρενόχληση του είδους κατά τη διαδικασία της αναπαραγωγής καθώς και της εξόδου των νεοσσών προς τη θάλασσα. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται οι επεμβάσεις αυτές για επιστημονικούς λόγους, όταν γίνονται από εκπροσώπους φορέων που έχουν λάβει σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές.

- Η χρήση φορητών φωτεινών πηγών από χρήστες της παραλίας. Η χρήση φωτεινών πηγών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση από το προσωπικό φύλαξης, παρακολούθησης και διαχείρισης της περιοχής.
- Η παρουσία ζώων συντροφιάς επί της παραλίας κατά την περίοδο Μαΐου – Οκτωβρίου
- Η καθέλκυση κάθε είδους μηχανοκίνητου πλωτού μέσου.
- Η προσάραξη και πρόσδεση σκαφών επί της παραλίας.
- Η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής.
- Αλλοιώσεις περιβάλλοντος, νέες χρήσεις ή νέα έργα και επεμβάσεις στην περιοχή του αιγιαλού, της παραλίας, της θάλασσας καθώς και ενέργειες που επιφέρουν στον αιγιαλό, την παραλία, τη θάλασσα, τον πυθμένα, οποιαδήποτε μεταβολή με την κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή έργων ή του εδάφους ή του πυθμένα με τη λήψη χώματος, λίθων ή άμμου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο.

Ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για τον καθαρισμό αιγιαλού και παραλίας

Βαρέα οχήματα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο πριν από την έναρξη (δηλαδή πριν την 1η Μαΐου) και μετά το τέλος της περιόδου ωοτοκίας (δηλαδή μετά την 31η Οκτωβρίου). Ο μηχανικός καθαρισμός παραλιών με βαρέα οχήματα πρέπει να γίνεται μόνο σε τμήματα παραλιών εάν κρίνεται απολύτως απαραίτητος και κατόπιν σχετικής άδειας από την ΜΔΠΠ, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που θα οριστούν στην σχετική άδεια.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου ωοτοκίας (Μάιος-Οκτώβριος) συνίσταται ο χειρωνακτικός καθαρισμός της παραλίας.

Η διαδικασία του καθαρισμού δεν πρέπει να επηρεάζει τις αμμοθίνες, τη φυσική βλάστηση και τις πέτρες που βρίσκονται ανάμεικτες στην άμμο. Τα στοιχεία αυτά προστατεύουν την ακτή από τη διάβρωση.

Επιπλέον όροι για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού

Η τοποθέτηση των ομπρελών θα γίνεται σε σταθερά σημεία και σε άξονες κάθετους προς το κύμα καθώς και εξασφάλιση απόστασης ίσης ή μεγαλύτερης των τριών (3) μέτρων μεταξύ τους.

Θα εξασφαλίζεται ελεύθερη ζώνη στην κορυφή της παραλίας καθώς και από την ακτογραμμή.

Η άμμος μεταξύ των ομπρελών και ξαπλωστρών δεν θα καλύπτεται από ξύλινους διαδρόμους

Η χωροθέτηση των ομπρελών και ξαπλωστρών επί της παραλίας θα υποδεικνύεται κάθε έτος από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ανάλογα με τις ανάγκες διαχείρισης.

Το πλύσιμο των ξαπλωστρών και ο καθαρισμός του εν γένει εξοπλισμού, να γίνεται εκτός της παραλίας.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση μόνιμων ή ημιμόνιμων κατασκευών και εγκαταστάσεων όπως κουβούκλια, κιόσκια, τέντες, κατασκευές περιορισμού αθλοπαιδιών, ή ντους στην αμμώδη ακτή.

Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση κατασκευών υπό μορφή καναπέδων ή ξαπλωστρών ,που έχουν τη μορφή κρεβατιού και φέρουν επ' αυτών σκιάδια.

Θα γίνεται συγκέντρωση των ξαπλωστρών και του υπόλοιπου κινητού εξοπλισμού με τη δύση του ηλίου, σε σημείο εκτός της αμμώδους παραλίας και επανατοποθέτησή τους το πρωί.

Η διαμόρφωση των φωτιστικών σωμάτων και πηγών φωτός θα ακολουθεί τις οδηγίες του εγχειριδίου του ΟΦΥΠΕΚΑ (6/2025) με τίτλο «Οδηγός Μέτρων Ρύθμισης Φωτισμού για την Προστασία των Παράλιων Ωοτοκίας της Θαλάσσιας Χελώνας *Caretta caretta*». Εφαρμόζονται τυχόν ειδικότερες πρόνοιες του Μέτρου Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων.

Απαγορεύεται η τοποθέτηση κάθε είδους μεγαφωνικών εγκαταστάσεων.

Η εγκατάσταση χημικών τουαλετών για την εξυπηρέτηση των κολυμβητών όπου απαιτείται, θα γίνεται μακριά από το χώρο ωοτοκίας της χελώνας *Caretta caretta*.

Το μέτρο είναι σχετικό με τα Μέτρα του ΘΠΙ :

- MMIONIOMF0302 Μελέτη φέρουσας ικανότητας και Σχέδιο Διαχείρισης επισκεπτών των ακτών ωοτοκίας και του παρακείμενου θαλάσσιου χώρου σε σκάφη.
- MMIONIOMF0305 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των αναψυχικών / τουριστικών δραστηριοτήτων στις παραλίες της προστατευόμενης περιοχής

5.3.8.64 MMELNP22101MB0312 Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)

Σύμφωνα με την ΥΑ 98161/4136 (ΦΕΚ 637/Β/2009) «Εμπλουτισμός βιοτόπων με θηράματα» (ΦΕΚ 637/Β/2009), στο Ιόνιο επιτρέπονται οι εμπλουτισμοί με Κυνηγετικό Φασιανό και Ορεινή Πέρδικα (*Alectoris graeca graeca*). Συστήνεται στα Σχέδια Εμπλουτισμού Βιοτόπων (ΣΕΒ) της ΥΑ 98161/4136 «Εμπλουτισμός βιοτόπων με θηράματα» να γνωμοδοτεί και η οικεία ΜΔΠΠ.

5.3.8.65 MMELNP22101MB0313 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST "Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης: Υποδειγματικές Δράσεις στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου" (2001-2004) συντάχθηκε Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «**Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta***».

Ο Κώδικας αυτός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες για μη οχλούσα παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας. Ειδικότερα, αναφέρεται στην απόσταση προσέγγισης, τον επιτρεπόμενο χρόνο συνεχούς παρατήρησης κάθε ατόμου, την ταχύτητα του σκάφους κατά την παρατήρηση και το μέγιστο αριθμό σκαφών, τις περιόδους παρατήρησης κατά τη διάρκεια της ημέρας κ.λπ.

Στο Πλαίσιο του Προγράμματος LIFE ENV/GR/000751 ZANTECOAST σχεδιάσθηκε ειδικό λογότυπο που αναγράφει «Πιστοποιημένος από το ΕΘΠΖ», το οποίο αναφέρεται σε δύο ειδών σύμφωνα συνεργασίας:

α) «Πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και των Ιδιοκτητών Σκαφών Θαλάσσιων Εκδρομών», το οποίο αφορά Συλλόγους που δραστηριοποιούνται στον κόλπο του Λαγανά. Βάσει του συμφώνου, κάθε Σύλλογος

υποχρεούται να εφαρμόζει αυστηρά τον Κώδικα «Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*», γεγονός που προϋποθέτει ότι κάθε μέλος του Συλλόγου αποδέχεται όλα τα άρθρα και τις υποχρεώσεις του Κώδικα. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος δεν εφαρμόζει τον Κώδικα, διαγράφεται από τον Σύλλογο,

β) μεμονωμένα σύμφωνα με κάθε επιχειρηματία, μέλος των προαναφερόμενων Συλλόγων, βάσει των οποίων νομιμοποιείται να διανέμει στο κοινό διάφορες κατηγορίες υλικού που του παρέχει ο ΕΘΠΖ.

Σύμφωνα με τον ΑΡΧΕΛΩΝ (2023), στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του ΕΘΠΖ, οι ιδιοκτήτες τουριστικών σκαφών λάμβαναν ειδική άδεια παρατήρησης χελωνών (Turtle Spotting License) σε εθελοντική βάση. Το σύστημα αυτό εγκαταλείφθηκε, αλλά το 2018 εκδόθηκε νομοθετική πράξη του Λιμεναρχείου που καθιστούσε υποχρεωτικές τις κατευθυντήριες οδηγίες παρατήρησης χελωνών (πρωτ. 2131.13/2063/29-5-2018 Απόφαση Λιμενάρχη(ΑΔΑ: 975Η4653ΠΩ-ΒΝΖ)

Παρά ταύτα, κατά το 2023 ο ΑΡΧΕΛΩΝ κατέγραψε 2.688 παραβάσεις των κατευθυντήριων οδηγιών παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών. Επιπλέον, κατέγραψε:

- 1.007 παραβάσεις του ορίου ταχύτητας των 6 κόμβων στις ζώνες Β και Γ
- 1.266 περιπτώσεις αγκυροβολίας στη ζώνη Β, όπου απαγορεύεται
- 50 παραβάσεις διέλευσης ή αγκυροβολίας σκαφών στη ζώνη Α, όπου κάθε ναυσιπλοΐα απαγορεύεται πλήρως

Ο Κώδικας καλής πρακτικής για τους ιδιοκτήτες σκαφών παρατήρησης της θαλάσσιας χελώνας: «**Ήπια παρατήρηση της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta***» είναι υποχρεωτικός εντός ΕΘΠΖ.

Ο Κώδικας αυτός καθίσταται υποχρεωτικός εντός ΠΠ για την παρατήρηση όλων των θαλάσσιων χελωνών (*Chelonia mydas* και *Caretta caretta*).

Σχετικό είναι το μέτρο του ΘΠΙ «MMIONIOMF0307 Δέσμη δράσεων για την ανάπτυξη κανόνων συμπεριφοράς στην αλληλεπίδραση με θαλάσσια είδη».

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.8.66 MMELNP22101MB0314 Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Οι επισκέπτες σε περίπτωση εμφάνισης ατόμου της μεσογειακής φώκιας οφείλουν να διατηρούν απόσταση 30 μέτρων από αυτό, να μην του χορηγούν τροφή και να μην του προκαλούν όχληση. Σε περιπτώσεις, που ένα άτομο μεσογειακής φώκιας αντιμετωπίζει πρόβλημα (τραυματισμός, ασθένεια κ.λπ.) να ενημερώνονται άμεσα οι αρχές.

Το προτεινόμενο Μέτρο από την παρούσα ΕΠΜ **καλύπτεται πλέον χωρικά από τις πρόνοιες του ΘΠΙ.**

5.3.9 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

5.3.9.1 MMELNP22206CA0201 Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων

Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα απευθύνονται σε αγρότες και μέσω αυτών επιδιώκεται η εναρμόνιση - αξιοποίηση των γεωργικών πρακτικών με το φυσικό περιβάλλον με σκοπό τόσο την

προστασία του τελευταίου, όσο και τη βελτίωση της γεωργικής γης και των καλλιεργειών μέσω αειφορικών πρακτικών που προάγουν την γονιμότητα του εδάφους, την ορθολογική χρήση των εισροών, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τόσο στην υγεία των αγροτών όσο και στην ποιότητα των προϊόντων. Τα αγροπεριβαλλοντικά προγράμματα είναι συχνά σχεδιασμένα για συγκεκριμένες χωρικές ενότητες, με σκοπό να δώσουν λύση ή και να δημιουργήσουν πρότυπα για καλές πρακτικές με βάση τις τοπικές ανάγκες, στις υπάρχουσες κάθε φορά συνθήκες. Για την εφαρμογή ενός αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος πρέπει να υπάρχει κατάλληλη μελέτη που να τεκμηριώνει την ανάγκη για την εφαρμογή του προγράμματος και να προτείνει τις δράσεις που θα εφαρμοστούν, καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η γεωργία ως δραστηριότητα ασκεί θετικές αλλά και αρνητικές επιδράσεις στο οικοσύστημα. Στόχος του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος είναι η μείωση των αρνητικών επιδράσεων της γεωργικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα της υπεράντλησης υδάτων, της απορροής λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, του εμπλουτισμού με φερτά υλικά λόγω διάβρωσης των γεωργικών εδαφών.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων μπορεί να διερευνηθεί η χρήση νέων γεωργικών πρακτικών, η τροποποίηση των τρεχόντων γεωργικών πρακτικών, η υιοθέτηση νέων ποικιλιών ή καλλιεργειών καλύτερα προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες, ή συνδεδεμένων με την τοπική αγορά. Παράλληλα μπορεί να γίνει χρήση νέων τεχνολογιών στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας, με στόχο μεταξύ άλλων την διαδραστικότητα των ενεργειών, την καταγραφή και την χρονική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και την ενεργοποίηση των αγροτών προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης της καταγραφής και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας του εδάφους, της βελτιστοποίησης της χρήσης των εισροών και την βελτιστοποίηση της ποιότητας.

Το έργο θα υλοποιηθεί σε 2 φάσεις:

Στην πρώτη φάση θα γίνει καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και διαβούλευση με τους αγρότες για τον καθορισμό των στόχων και των μεθόδων. Αποτέλεσμα αυτής της φάσης θα είναι η μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα που θα υποβληθεί στο ΥΠΑΑΤ για να ενταχθεί στο επόμενο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η δεύτερη φάση θα είναι η εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.

Η εκπόνηση της μελέτης για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα θα διαρκέσει 24 μήνες. Η υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ υπολογίζεται σε 12 μήνες. Η εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι συνήθως 6ετής.

Ενδεικτικά μέτρα, που μπορούν να υιοθετηθούν, περιλαμβάνουν:

- πλήρη αποκλεισμό της χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων στην καλλιέργεια, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και μηχανική καταπολέμηση ζιζανίων, με εφαρμογή μίας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες μεθόδους: κατεργασία εδάφους με βάθος τουλάχιστον τα 3 cm, αποκοπή με χορτοκοπτική μηχανή ή μακρύ δρεπάνι/ λεπίδα και βοτάνισμα.
- εφαρμογή στοχευμένης λίπανσης καθ' όλη τη διάρκεια του βλαστητικού κύκλου
- απομάκρυνση ξενικών και εισβλητικών φυτικών ειδών από την επιλέξιμη έκταση που εφάπτεται των αγροτεμαχίων, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (π.χ. ακακία, ψευδοακακία και διάφορα ποώδη είδη)
- διαχείριση με σκοπό τη διατήρηση των υφιστάμενων ιθαγενών δένδρων και θάμνων της περιοχής και φυτοφρακτών
- απαγόρευση αλλαγής χρήσης ή εκχέρσωσης.

- απαγόρευση επέκτασης και ενοποίησης αγροτεμαχίων.
- παραμονή ασυγκόμιστης παραγωγής σε ποσοστό 15% σε επίπεδο συνολικής έκτασης που εντάσσεται στο καθεστώς, μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- δημιουργία εκτάσεων 3% του αγροτεμαχίου, όπου θα γίνεται καλλιέργεια ψυχανθών η οποία δεν θα συγκομίζεται μέχρι τέλη Ιουλίου κάθε έτους.
- διατήρηση του 10% της έκτασης ακαλλιέργητο σε επίπεδο εκμετάλλευσης ή και τεμαχίου, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου – Σεπτεμβρίου. Η έκταση προτείνεται όπως διατηρείται σε μέρη γειτνίασης με επιφανειακά ύδατα, όχθες και ξερολιθιές όπου υπάρχουν.
- εμπλουτισμός του εδάφους με ενσωμάτωση κομπόστ κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Φεβρουαρίου
- απαγόρευση βόσκησης για τετράμηνη περίοδο (15 Φεβρουαρίου – 15 Ιούνιου κάθε έτους)
- παροχή κινήτρων για διατήρηση πληθυσμών σε παραδοσιακές φυλές ζώων
- παροχή κινήτρων για μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία
- προώθηση της διατήρησης της μωσαϊκότητας του αγροτικού τοπίου και των αγροδασικών συστημάτων.

5.3.9.2 MMELNP22206CA0501 Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ) συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4351/2015. Στη σύνταξη των διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, για λόγους ενιαίας διαχείρισης περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις, που μπορούν να διατεθούν για χρήση τη βόσκηση, υπό τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 4351/2015 «Βοσκήσιμες γαίες Ελλάδας» όπως ισχύει, η βοσκή εντός βοσκήσιμων γαιών, που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν. 4351/2015 και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται βάσει **Διαχειριστικού Σχεδίου Βόσκησης (ΔΣΒ)** της περιοχής, όπου ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων.

Με την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 150215/2025 (ΦΕΚ 3018/Β/18-6-2025) ανατέθηκε η διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την εκπόνηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για όλες τις περιφέρειες της χώρας στην Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Μονοπρόσωπη Α.Ε.».

Η «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων» και αφορά στην εκπόνηση Διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας. Ειδικότερα, το Έργο αφορά στη σύνταξη μελετών διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών, οι οποίες θα έχουν ως επιδίωξη την αειφορική αξιοποίηση τους, προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η πλήρης και αντικειμενική απογραφή της φυσιογνωμίας, του καθεστώτος χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών σε πανελλαδική κλίμακα με σύγχρονες τεχνολογίες, προκειμένου να γίνει ο χωρικός προσδιορισμός, να είναι γνωστή η ακριβής επιφάνειά τους, η αξιόπιστη εκτίμηση

της βοσκοϊκανότητας τους, η λιβαδική κατάσταση και να καταστεί δυνατή η διαίρεσή τους σε λιβαδικές μονάδες, οι οποίες θα κατανεμηθούν στη συνέχεια στους κτηνοτρόφους, ούτως ώστε να εξατομικευτεί η χρήση τους. Επιπλέον, καθορίζονται τα έργα υποδομής και οι βελτιώσεις βλάστησης που θεωρούνται απαραίτητες για την ανάπτυξη των βοσκήσιμων γαιών και την αύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους. Το Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης (ΔΣΒ.) ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό του κόστους ανάπτυξης και την οργάνωση της διαχείρισης των βοσκήσιμων γαιών και του ζωικού κεφαλαίου.

Ειδικά για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

Τα ΔΣΒ θα καθορίσουν και τις εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012, όπως ισχύει, καθώς και **ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές** και επεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

Κατά την εκπόνηση των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ) η ΜΔΠΠ θα πρέπει να συνεργαστεί, να παράσχει στοιχεία και να γνωμοδοτήσει σχετικά. Από τα αποτελέσματα των ΔΣΒ θα προκύψουν οι θεσμικές ρυθμίσεις για την άσκηση της βόσκησης στην περιοχή.

Το κόστος υλοποίησης των ΔΣΒ δεν επιβαρύνει άμεσα τις δράσεις του παρόντος ΣΔ αλλά σε αυτά θα πρέπει να ληφθούν **υπόψη οι ειδικότερες απαιτήσεις, που θα θέσει η ΜΔΠΠ κατά τη διαδικασία παροχής στοιχείων και γνωμοδότησης.**

Στα ΣΔΒ της περιοχής θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται από τη βόσκηση.

Για την ολοκλήρωση των ΔΣΒ και την τεκμηριωμένη γνωμοδότηση της ΜΔΠΠ απαιτείται η υλοποίηση του Μέτρου «**Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)**»

5.3.9.3 MMELNP22206CA0502 Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

Τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4351/2015 ΔΣΒ έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την αειφορική διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών, όμως απαιτούν σημαντική πληροφορία και εξειδίκευση προκειμένου να διασφαλίζουν και την απαιτούμενη διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτήν την ανάγκη καλύπτει το παρόν μέτρο, το οποίο αποτελεί εξειδίκευση του μέτρου «Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)».

Επιπλέον, πρέπει να καθοριστεί η σχέση μεταξύ της άσκησης της βόσκησης και της αφθονίας σημαντικών ειδών χλωρίδας και πανίδας. Ο καθορισμός αυτών των παραμέτρων και σχέσεων θα οδηγήσει στον καθορισμό συγκεκριμένων προδιαγραφών για την άσκηση τη βόσκησης κατ' εξαίρεση των προβλεπόμενων στα ΔΣΒ. Οι συγκεκριμένες οδηγίες θα αφορούν το είδος και το πλήθος των ζώων καθώς και την εποχικότητα και τη διάρκεια της άσκησης της βόσκησης (ή αντίθετα την παύση της) ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι στόχοι.

Κατά την εκπόνηση των **ΔΣΒ Περιφέρειας Ιονίων Νήσων**, σε τμήματα των οποίων εκτείνεται **η ΠΠ**, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- η αποτροπή υποβάθμισης των προστατευτέων αντικειμένων της περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των δομών και λειτουργιών των οικοσυστημάτων και των οικολογικών απαιτήσεων των ειδών.

- η βελτίωση και ανόρθωση των λιβαδικών οικοσυστημάτων με στόχο τη βελτίωση της διατήρησης ειδών ορνιθοπανίδας αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων

- η υπερβόσκηση αποτελεί μια από τις σημαντικότερες πιέσεις, που δέχονται τα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης (ΤΟ 951Β – δάση Abies cephalonica).
- η αποτροπή της βόσκησης περιοχών όπου φύονται τα προστατευόμενα φυτικά είδη της ΠΠ (πληθυσμοί της *Scutellaria rupestris και Viola cephalonica)*

- οι ειδικότερες ανάγκες των τύπων οικοτόπων των οποίων η φυσική αναγέννηση, η δυναμική και η χλωριδική σύνθεση επηρεάζονται.

- οι τεχνικές προδιαγραφές της ΚΥΑ 1058/71977/03.07.17

- οι Τεχνικές Προδιαγραφές Σχεδίων Διαχείρισης Βόσκησης σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που αναμένεται να εκδοθούν από το ΥΠΕΝ (Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής), με σκοπό την εξασφάλιση της προστασίας των ειδών και τύπων οικοτόπων και κατ' επέκταση της βιοποικιλότητας των περιοχών αυτών, όπως το προστατευτικό πλαίσιο ορίζει μέσα από τα ΠΔ προστασίας των περιοχών Natura 2000

- οι περιοχές στις οποίες παρατηρείται υποβάθμιση των οικοτόπων λόγω της βόσκησης.

- το γεγονός ότι η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης ενδέχεται να οδηγήσει σε αρνητικές επιπτώσεις λόγω οικολογικής διαδοχής και σε αλλαγές στη χλωριδική σύνθεση ΤΟ.

Η υλοποίηση του μέτρου θα έχει ως **παραδοτέο Τεχνική Έκθεση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω** και θα προσδιορίζει τα μέτρα διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης εντός ΠΠ κατά τρόπο, που να αποτρέπεται η υποβάθμιση των προστατευτέων αντικειμένων.

5.3.9.4 MMELNP22206CB0501 Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ)

Σύμφωνα με την Τεχνική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Natura 2000 και Δάση – Μέρη Ι και ΙΙ (2015), τα σχέδια δασικής διαχείρισης και τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη ως προς τους σκοπούς και τους επιμέρους στόχους τους. Τα σχέδια δασικής διαχείρισης έχουν συνήθως πολυτομεακό χαρακτήρα και περιλαμβάνουν τόσο στρατηγικά όσο και επιχειρησιακά στοιχεία, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα λειτουργιών του δάσους, όπως η παραγωγή ξυλείας και λοιπών δασικών προϊόντων, η αναψυχή, η θήρα, η πρόληψη φυσικών κινδύνων και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Η ευελιξία αυτή επιτρέπει, κατά κανόνα, την ενσωμάτωση των στόχων διατήρησης των περιοχών Natura 2000, υπό την προϋπόθεση ότι οι δασοκομικές παρεμβάσεις σχεδιάζονται και υλοποιούνται κατά τρόπο συμβατό με αυτούς.

Η διαχείριση των δασών εντός των τόπων του Δικτύου Natura 2000 οφείλει να ευθυγραμμίζεται με τους ειδικούς στόχους και τα μέτρα διατήρησης που έχουν καθοριστεί για κάθε τόπο και αποτυπώνονται στο αντίστοιχο σχέδιο διαχείρισης Natura 2000, εφόσον αυτό υφίσταται. Στο πλαίσιο αυτό, ενδέχεται να απαιτείται η προσαρμογή του χρονοδιαγράμματος των δασοκομικών δραστηριοτήτων, ώστε να αποφεύγονται ενοχλήσεις σε προστατευόμενα είδη κατά ευαίσθητες περιόδους του βιολογικού τους κύκλου, όπως η αναπαραγωγή ή η ανατροφή των νεοσσών, καθώς

και ο χωρικός περιορισμός ορισμένων επεμβάσεων σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές, με σκοπό την αποτροπή της υποβάθμισης σημαντικών ενδιαιτημάτων ή δομικών στοιχείων των οικοτόπων.

Όπως επισημαίνεται στην Τεχνική Έκθεση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015), δασοκομικές δραστηριότητες που δεν είναι απολύτως αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων διατήρησης ενός τόπου Natura 2000, όπως η συλλογή ξυλείας για παραγωγικούς σκοπούς, ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά με άλλα σχέδια ή έργα. Στις περιπτώσεις αυτές, και εφόσον δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο τέτοιων επιπτώσεων, απαιτείται η υποβολή τους σε δέουσα εκτίμηση, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ωστόσο, τα ολοκληρωμένα σχέδια δασικής διαχείρισης αναμένεται να ενσωματώνουν προληπτικά μέτρα και καλές πρακτικές, ώστε οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις να αποφεύγονται ή να περιορίζονται σε αμελητέο επίπεδο, μειώνοντας έτσι την πιθανότητα ανάγκης πλήρους δέουσας εκτίμησης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δασοκομικές επεμβάσεις μπορούν να συμβάλουν θετικά στην επίτευξη των στόχων διατήρησης, όπως για παράδειγμα μέσω της διευκόλυνσης της φυσικής αναγέννησης τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος, της απομάκρυνσης ανεπιθύμητων ειδών δέντρων, της φυσικής αραίωσης υπερπυκνών συστάδων ή της μείωσης του κινδύνου δασικών πυρκαγιών. Οι σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαχείριση δασών πιο κοντά στη φύση και για τη φιλική προς τη βιοποικιλότητα δάσωση, αναδάσωση και δενδροφύτευση (2023) ενισχύουν αυτή την προσέγγιση, προωθώντας πρακτικές που διατηρούν τη δομική ποικιλότητα των δασών, ευνοούν τη φυσική δυναμική των οικοσυστημάτων και προστατεύουν κρίσιμα στοιχεία όπως τα γηραιά και νεκρά δέντρα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται επίσης στον σχεδιασμό φυτοϋγειονομικών μέτρων εντός των τόπων Natura 2000, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων ειδών και τύπων οικοτόπων και να εφαρμόζονται κατά τρόπο που αποφεύγει ή ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, οι κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των χειροπτέρων, καθώς και οι ειδικές οδηγίες διαχείρισης για επιμέρους τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος, αποτελούν κρίσιμα εργαλεία για τον σχεδιασμό συμβατών δασοκομικών πρακτικών.

Το μέτρο περιλαμβάνει τη **Σύνταξη Οδηγιών** προς τις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες, ώστε κατά την έγκριση **διαχειριστικών σχεδίων ή υλοτομιών** που δεν προβλέπονται στα διαχειριστικά σχέδια να λαμβάνεται υπόψη η διατήρηση ή βελτίωση της κατάστασης των ΤΟ και της καταλληλόλητας του ενδιαιτήματος των προστατευόμενων ειδών (πχ χειρόπτερων, ενδοδασικής ορνιθοπανίδας).

Στη **Σύνταξη Οδηγιών** προς τις αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες θα πρέπει να γίνεται ειδική αναφορά στους Στόχους Διατήρησης των δασικών ΤΟ και ειδικά στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης (ΤΟ 951Β – δάση Abies cephalonica), που αποτελούν τον κύριο δασικό τύπο βλάστησης της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Πάρκου Αίνου (Xanthakis et al., 2015). Επίσης, δεδομένων των εκτεταμένων ξηράνσεων, που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης όλης της χώρας θα πρέπει να προβλέπεται η προσαρμοσμένη δασική διαχείριση, μέσω για παράδειγμα της επιλεκτικής υλοτόμησης ατόμων που εμφανίζουν χαρακτηριστικά ολικής νέκρωσης λόγω ξηράνσεων, με στόχο τη μείωση της διαθέσιμης βιομάζας που θα μπορούσε κατά τόπους να οδηγήσει σε αυξημένο κίνδυνο εκδήλωσης και εξάπλωσης δασικών πυρκαγιών

Στη **Σύνταξη Οδηγιών** θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η εντατική δασική διαχείριση αποτελεί σημαντικό κίνδυνο και για τα **ενδοδασικά είδη πτηνών** *(Certhia brachydactyla, Columba palumbus, Cyanistes caeruleus, Erithacus rubecula, Ficedula albicollis, Ficedula semitorquata, Fringilla coelebs, Garrulus glandarius, Muscicapa striata, Parus major, Periparus ater, Phylloscopus collybita, Phylloscopus sibilatrix, Regulus ignicapilla, Scolopax rusticola, Spinus spinus, καθώς και διάφορα είδη του γένους Turdus (T. iliacus, T. merula, T. philomelos, T. pilaris, T. viscivorus)*. Η διατήρηση ώριμων δασικών συστάδων, η παρουσία νεκρής ξυλείας, η αποφυγή εκτεταμένων και ομοιόμορφων υλοτομιών και η χρονική ρύθμιση των δασοκομικών εργασιών εκτός ευαίσθητων περιόδων για την πανίδα αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη διατήρηση των πληθυσμών των ανωτέρω ειδών. Οι αρχές αυτές συνάδουν με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση δασών πιο κοντά στη φύση και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στα δασικά οικοσυστήματα.

Για τα είδη ορνιθοπανίδας, που εξαρτώνται από δασικά οικοσυστήματα, είναι απαραίτητη η υιοθέτηση δασοκομικών πρακτικών που οδηγούν στη διατήρηση βασικών δομικών στοιχείων και λειτουργιών του οικοσυστήματος. Απαιτείται η υιοθέτηση συγκεκριμένων δασοκομικών και διαχειριστικών πρακτικών από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, οι οποίες θα πρέπει να ενσωματώσουν τις πρακτικές αυτές στα **σχέδια διαχείρισης δασικών συστάδων** που εκπονούν (Δημαλέξης Τ., 2009).

Επίσης, τα δέντρα που φιλοξενούν φωλιές δε θα πρέπει να υλοτομούνται ενώ δεν πρέπει να επιτρέπεται η κοπή των κοντινών δέντρων σε μια συγκεκριμένη περιοχή, που καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το πάχος της βλάστησης, την τοπογραφία και άλλα στοιχεία.

Στην Σύνταξη Οδηγιών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι:

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση δασών πιο κοντά στη φύση, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη φιλική προς τη βιοποικιλότητα δάσωση, αναδάσωση και δενδροφύτευση, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Natura 2000 και Δάση– Μέρη I και II, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Natura 2000 και δάση. Μέρος III Case studies, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2016.

- Κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS και της ΕΕ αναφορικά με την απομάκρυνση νεκρών ή μεγάλης ηλικίας δέντρων και άλλων δασοκομικών πρακτικών για την προστασία των Χειροπτέρων

5.3.9.5 MMELNP22206CC0301 Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων

Το ζήτημα των δυνητικών επιπτώσεων των Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) σε είδη πτηνών έχει τεκμηριωθεί εκτενώς στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία και αναγνωρίζεται επισήμως τόσο από διεθνείς οργανισμούς όσο και από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Bennun et al., 2021 · Commission Notice C(2020) 7730 ·Fric, 2018 · Gove et al., 2013). Οι επιπτώσεις αυτές συνιστούν κρίσιμο παράγοντα στο σχεδιασμό και στην αδειοδότηση των ΑΣΠΗΕ, ιδίως σε περιοχές αυξημένης οικολογικής αξίας.

Η εγκατάσταση και λειτουργία αιολικών πάρκων δύναται να επηρεάσει αρνητικά την ορνιθοπανίδα μέσω διαφόρων μηχανισμών, με κυριότερους τις προσκρούσεις πτηνών στα κινούμενα πτερύγια των ανεμογεννητριών (Α/Γ), την απώλεια ή υποβάθμιση ενδιαιτημάτων, καθώς και την όχληση κατά κρίσιμες φάσεις του βιολογικού κύκλου των ειδών, όπως η αναπαραγωγή, η μετανάστευση και η τροφοληψία (Αναγνωστοπούλου & Μπούσμπουρας, 2008, Δημαλέξης κ.ά., 2010).

Κατά το στάδιο της χωροθέτησης των ΑΣΠΗΕ, καθοριστικής σημασίας θεωρείται η αποφυγή εγκατάστασης ανεμογεννητριών σε περιοχές υψηλής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, όπως βασικοί διάδρομοι μετακίνησης, περιοχές αναπαραγωγής, τροφοληψίας και συγκέντρωσης πληθυσμών μεγάλων ή ευάλωτων ειδών, συμπεριλαμβανομένων αρπακτικών, γυπών και μεταναστευτικών πτηνών. Η ορθή επιλογή της θέσης εγκατάστασης συνιστά το αποτελεσματικότερο μέτρο πρόληψης και μείωσης των επιπτώσεων, καθώς περιορίζει εξαρχής τον κίνδυνο προσκρούσεων και λειτουργικών συγκρούσεων.

Σύμφωνα με σύγχρονα δεδομένα καταγραφής και παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας, και ιδίως με τα αποτελέσματα προγραμμάτων τηλεμετρίας, που εφαρμόζονται ευρέως τα τελευταία έτη στην Ευρώπη, έχει αποδειχθεί ότι οι μετακινήσεις των πτηνών δεν περιορίζονται εντός των ορίων των θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών. Ως εκ τούτου, οι επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ σε προστατευόμενα είδη θα πρέπει να αξιολογούνται και εκτός του δικτύου Natura 2000 (Σαγιάκου κ.ά., 2021).

Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στο δυτικό μεταναστευτικό διάδρομο, ο οποίος αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο μεταναστευτικό άξονα της Ελλάδας. Τα νησιά του Ιονίου λειτουργούν ως κρίσιμοι μεταναστευτικοί διάδρομοι και θέσεις στάσης για αρπακτικά και θερμόφιλα πτηνά, ενώ διαδραματίζουν καίριο ρόλο για είδη που πραγματοποιούν εκτεταμένες θαλάσσιες διαβάσεις, όπως ο Σφηκιάρης και ο Βαλτόκιρκος (Bounas et al., 2025).

Η ανάγκη περιορισμού περιστατικών θνησιμότητας της ορνιθοπανίδας από τη λειτουργία υφιστάμενων αλλά και προγραμματιζόμενων ΑΣΠΗΕ, ακόμη και σε περιοχές εκτός προστατευόμενων περιοχών, καθιστά επιτακτική τη **συστηματική διερεύνηση και χαρτογράφηση των διαδρόμων κίνησης των πτηνών.**

Η διαδικασία αυτή βασίζεται στη συλλογή πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων συστηματικών καταγραφών πεδίου, στοιχείων δακτυλιώσεων, δεδομένων τηλεμετρίας (GPS tracking) και δεδομένων από ραντάρ μετανάστευσης. Τα δεδομένα αναλύονται χωρικά σε περιβάλλον Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS), με στόχο τον εντοπισμό περιοχών αυξημένης συχνότητας παρουσίας, συγκέντρωσης ή διέλευσης πτηνών.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίδεται όχι μόνο στη στατική παρουσία των ειδών, αλλά και στη δυναμική χρήση του χώρου, δηλαδή στο χρονικό πλαίσιο, τον τρόπο και τους οικολογικούς λόγους χρήσης μιας περιοχής (π.χ. εποχική στάση κατά τη μετανάστευση). Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η διερεύνηση περιοχών μαζικών διελεύσεων ή μεγάλων συγκεντρώσεων πτηνών (bottlenecks), καθώς και η αξιολόγηση του λειτουργικού ρόλου τους εντός των μεταναστευτικών διαδρόμων (flyways), ως στενωποί, σταθμοί στάσης ή σημεία ανακατανομής μεταναστευτικών ροών.

Η χαρτογράφηση εστιάζει στον προσδιορισμό ζωνών λειτουργικής οικολογικής σημασίας, βάσει κριτηρίων όπως η επαναλαμβανόμενη χρήση από πολλαπλά είδη, η κατεύθυνση και το ύψος πτήσης, καθώς και η εξάρτηση από συγκεκριμένα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, όπως η ακτογραμμή, οι ορεινές ράχες και τα νησιωτικά τόξα.

Μέσω της ανωτέρω διαδικασίας προσδιορίζονται ζώνες υψηλής ευαισθησίας, οι οποίες οφείλουν να λαμβάνονται υπόψη κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση νέων ΑΣΠΗΕ, συμπεριλαμβανομένων και των υπεράκτιων.

Προτείνεται η εκπόνηση ολοκληρωμένου προγράμματος χαρτογράφησης και επισήμανσης των πυρήνων κατανομής των ειδών πτηνών, που είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στις επιπτώσεις των αιολικών πάρκων, συμπεριλαμβανομένων θέσεων φωλεοποίησης, διανυκτέρευσης και διημέρευσης. Η χαρτογράφηση αυτή θα αποδώσει αναλυτικούς θεματικούς χάρτες και ακριβείς χωρικές συντεταγμένες των πλέον ευαίσθητων περιοχών, με στόχο την αποφυγή υποβάθμισής τους.

Επιπλέον, προτείνεται η υλοποίηση εντατικού προγράμματος καταγραφής και χαρτογράφησης των μεταναστευτικών διαδρόμων και στενωπών **σε επίπεδο Ιονίου**, με τη συνδυαστική χρήση ορνιθολογικών ραντάρ και τηλεμετρίας. Εκτιμάται ότι εντός χρονικού **ορίζοντα τριετίας το πρόγραμμα δύναται να αποδώσει αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με τη χωρική κατανομή και τη λειτουργική σημασία των μεταναστευτικών διαδρομών, επιτρέποντας τη λήψη στοχευμένων μέτρων διατήρησης της οικολογικής τους ακεραιότητας (Σαγιάκου κ.ά., 2021).**

Το μέτρο αυτό σχετίζεται λειτουργικά με την εφαρμογή του Μέτρου «Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών».

5.3.9.6 MMELNP22206CC0302 Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας

Στο νησί της Κεφαλλονιάς λειτουργούν **8 Αιολικοί Σταθμοί Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ)** συνολικής εγκατεστημένης ισχύος στα 120,6MW (https://geo.rae.gr, 12/2025). Εντός των ΑΣΠΗΕ βρίσκονται εγκατεστημένες 76 ανεμογεννήτριες (Α/Γ) ισχύος από 0,8 – 3 MW, διαμέτρου δρομέα από 44 ως 92 m και ύψους πλήμνης από 50 ως 105m. Από τις 76 ανεμογεννήτριες οι 48 βρίσκονται εντός του Εθνικού Πάρκου Αίνου και οι 25 βρίσκονται εντός ζώνης 2 km από τη ΖΕΠ GR2220006.

Το πρόβλημα των δυνητικών επιπτώσεων των έργων αιολικής ενέργειας σε **είδη πτηνών και χειρόπτερων** έχει ήδη καταγραφεί στη βιβλιογραφία και αναγνωρίζεται από διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Bennun et al., 2021, Commission Notice C(2020) 7730, Fric 2018, Rodrigues et al., 2017, Gove et al., 2013).

Η εγκατάσταση και λειτουργία αιολικών σταθμών παραγωγής ενέργειας μπορεί να επιφέρει επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα, κυρίως μέσω των προσκρούσεων στις ανεμογεννήτριες, της απώλειας ή υποβάθμισης των ενδιαιτημάτων και της όχλησης κατά κρίσιμες φάσεις του βιολογικού κύκλου των ειδών (Αναγνωστοπούλου & Μπούσμπουρας 2008). Αναλυτικότερα (Δημαλέξης και Συνεργάτες, 2010) η κατασκευή και λειτουργία των ΑΣΠΗΕ δύναται να έχει τις ακόλουθες επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα:

- **Εκτόπιση**: Εγκατάλειψη των περιοχών φωλεοποίησης ή τροφοληψίας λόγω όχλησης από την κατασκευή και λειτουργία των αιολικών πάρκων. Ουσιαστικά πρόκειται για έμμεση απώλεια ενδιαιτήματος.
- **Θνησιμότητα** λόγω πρόσκρουσης: Άμεση θνησιμότητα πουλιών που προκαλείται κυρίως λόγω σύγκρουσης με τις πτέρυγες, αλλά και με τους πυλώνες, τις ατράκτους και τις συνοδευτικές υποδομές όπως τα καλώδια και οι μετεωρολογικοί ιστοί.
- **Φράγμα ανάσχεσης (barrier effect)**: Μεγάλης έκτασης αιολικά πάρκα μπορούν να λειτουργήσουν ως φράγματα στις τοπικές και εποχιακές μετακινήσεις των πουλιών, αναγκάζοντας τα να αλλάξουν τις τοπικές ή μεταναστευτικές διαδρομές τους.

• **Αλλαγές στη δομή του ενδιαιτήματος**: Υποβάθμιση ή και απώλεια των σημαντικών ενδιαιτημάτων των πουλιών εξαιτίας της κατασκευής και λειτουργίας των αιολικών πάρκων.

Κατά το στάδιο της χωροθέτησης των ΑΣΠΗΕ καθοριστικής σημασίας είναι η αποφυγή εγκατάστασης ανεμογεννητριών σε περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας για την ορνιθοπανίδα, όπως **βασικοί διάδρομοι μετακίνησης,** περιοχές αναπαραγωγής, τροφοληψίας και συγκέντρωσης μεγάλων ή ευάλωτων ειδών (αρπακτικά, γύπες, μεταναστευτικά είδη). Η επιλογή της θέσης αποτελεί το αποτελεσματικότερο μέτρο μείωσης των επιπτώσεων, καθώς περιορίζει εξαρχής τον κίνδυνο προσκρούσεων. Για το σκοπό αυτό έχει προταθεί το Μέτρο «Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων».

Σε επίπεδο ΑΣΠΗΕ πρέπει να εφαρμόζεται κατάλληλη διάταξη των ανεμογεννητριών και να αποφεύγονται γραμμικές διατάξεις κατά μήκος κορυφογραμμών ή στενωπών που χρησιμοποιούνται συστηματικά από τα πτηνά για ανεμοπορία. Παράλληλα, η διατήρηση αποστάσεων ασφαλείας από φωλιές ευαίσθητων ειδών και από σημαντικούς βιότοπους αποτελεί βασική προϋπόθεση.

Κατά τη φάση λειτουργίας ενός ΑΣΠΗΕ, μπορούν να εφαρμοστούν μέτρα ενεργητικής αποτροπής προσκρούσεων. Τέτοια μέτρα περιλαμβάνουν την **εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης της πτήσης πτηνών** (π.χ. οπτικά συστήματα, ραντάρ ή συνδυαστικά συστήματα ανίχνευσης), τα οποία επιτρέπουν την προσωρινή παύση λειτουργίας ανεμογεννητριών όταν ανιχνεύεται αυξημένος κίνδυνος πρόσκρουσης, ιδίως για μεγάλα αρπακτικά ή κατά περιόδους έντονης μετανάστευσης (Drewitt & Langston, 2006· Marques et al., 2014· Tomé et al., 2017· McClure et al., 2018).

Επιπλέον, έχει αποδειχθεί ότι η βελτίωση της ορατότητας των πτερυγίων μπορεί να συμβάλει στη μείωση των συγκρούσεων. Ενδεικτικά, η χρωματική διαφοροποίηση ενός πτερυγίου (π.χ. μαύρη βαφή) ή άλλες τεχνικές οπτικής σήμανσης έχουν δείξει θετικά αποτελέσματα σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως για είδη **με περιορισμένη ικανότητα αντίληψης κινούμενων εμποδίων** (Drewitt & Langston, 2006· Marques et al., 2014· May et al., 2015· May et al., 2020).

Σημαντικό μέτρο αποτελεί επίσης η προσαρμογή της λειτουργίας των ΑΣΠΗΕ σε κρίσιμες χρονικές περιόδους, όπως η αναπαραγωγική περίοδος ευαίσθητων ειδών ή οι περίοδοι μαζικής μετανάστευσης. Η **προσωρινή μείωση της ταχύτητας περιστροφής ή η παύση λειτουργίας** συγκεκριμένων ανεμογεννητριών σε χρονικά παράθυρα υψηλού κινδύνου μπορεί να μειώσει ουσιαστικά τη θνησιμότητα (Nygård et al., 2010·Péron & Lindgren, 2012, Strickland et al. 2011)). Η προσαρμογή λειτουργίας (operational curtailment) μειώνει σημαντικά τη θνησιμότητα και στις νυχτερίδες (Arnett et al., 2011)

Παράλληλα, απαιτείται η εφαρμογή συστηματικού προγράμματος παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας, το οποίο περιλαμβάνει καταγραφή προσκρούσεων, αξιολόγηση της χρήσης του χώρου από τα πτηνά και εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων μέτρων. Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης θα πρέπει να αξιοποιούνται στο πλαίσιο μιας προσαρμοστικής διαχείρισης, με δυνατότητα αναθεώρησης ή ενίσχυσης των μέτρων όταν διαπιστώνονται σημαντικές επιπτώσεις.

Συνολικά, η μείωση των επιπτώσεων των αιολικών σταθμών στην ορνιθοπανίδα βασίζεται στον συνδυασμό σωστής χωροθέτησης, τεχνικών και λειτουργικών μέτρων, καθώς και συνεχούς παρακολούθησης, σύμφωνα με τις αρχές της προφύλαξης και της προσαρμοστικής διαχείρισης.

Για το σύνολο των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ της Κεφαλονιάς προτείνεται η υλοποίηση στρατηγικού προγράμματος εκτίμησης των **σωρευτικών επιπτώσεων** από τη λειτουργία τους **στα χειρόπτερα και την ορνιθοπανίδα** και πρόταση Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών.

Η μελέτη αυτή θα **σχεδιάσει και υλοποιήσει πρόγραμμα παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας** με κοινό πρωτόκολλο και προδιαγραφές με τελικό στόχο την τροποποίηση των ΑΕΠΟ των ΑΣΠΗΕ εφόσον κριθεί απαραίτητο. Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα είναι τουλάχιστον **ετήσιας συνολικής διάρκειας και θα περιλαμβάνει παρακολούθηση των επιπτώσεων και στην ορνιθοπανίδα και στα χειρόπτερα**. Το πρόγραμμα θα αξιοποιεί και δεδομένα τηλεμετρίας του Μέτρου «Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων».

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της ορνιθοπανίδας πρέπει να υλοποιείται με **ετήσια διάρκεια τουλάχιστον** 40 ημερών, κατανεμημένων σε όλες τις κρίσιμες για την ορνιθοπανίδα περιόδους του έτους, από εξειδικευμένους ορνιθολόγους και να συνοδεύεται από ετήσιες εκθέσεις. Το πρόγραμμα συνοδεύεται από συστηματικό πρόγραμμα αναζήτησης θυμάτων πρόσκρουσης (carcass search). Επιπλέον:

- Οι καταγραφές από εποπτικά σημεία να έχουν ελάχιστο όριο παρακολούθησης τις 36 ώρες.
- Οι καταγραφές μετανάστευσης εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου να διενεργούνται με χρήση κατάλληλων τεχνολογιών και μεθόδων, τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας, όσο και κατά τη διάρκεια της νύχτας. Στις καταγραφές νυκτός να καταγράφονται και τα νυκτόβια αρπακτικά.

Για την αντιμετώπιση πιθανών περιστατικών προσκρούσεων και θανάτων πουλιών -ιδιαίτερα αρπακτικών- στις συνδετήριες εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής ή μέσης τάσης το πρόγραμμα παρακολούθησης μπορεί να εντοπίζει τα σημεία στα οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν ειδικές σημάνσεις επί των γραμμών, καθώς και μονώσεις επί των πυλώνων μέσης τάσης που θεωρούνται επικίνδυνοι.

Το πρόγραμμα αναζήτησης και καταγραφής θυμάτων πρόσκρουσης (πτηνών και χειρόπτερων) πρέπει να περιλαμβάνει τακτικούς εβδομαδιαίους ελέγχους κατ' ελάχιστο στη ζώνη περιμετρικά κάθε Α/Γ σε ακτίνα τουλάχιστον 200m από την κάθε Α/Γ και εκατέρωθεν των οδών σύνδεσης. Σε περίπτωση εντοπισμού νεκρού ή τραυματισμένου πτηνού, το συμβάν πρέπει να καταγράφεται και να ενημερώνεται η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος, η δασική υπηρεσία και η αδειοδοτούσα αρχή.

Σε περιπτώσεις, που κατά τη διάρκεια του προγράμματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης εντοπιστούν τραυματισμένα άτομα πτηνών (λόγω πρόσκρουσης της Α/Γ κλπ.), που αδυνατούν να πετάξουν, τότε πρέπει τα εν λόγω πτηνά να συλλέγονται και να παραπέμπονται για εξέταση και αποκατάσταση - περίθαλψη σε κατάλληλους οργανισμούς και φορείς.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρούνται ημερολόγια-μητρώα στο πλαίσιο της παρακολούθησης, περιλαμβανόμενων φύλλων ημερήσιας καταγραφής ειδών συνοδευόμενου από παρατηρήσεις και φωτογραφίες τεκμηρίωσης, καθώς και ημερολόγιο διενέργειας ελέγχου**/ αναζήτησης θυμάτων πρόσκρουσης.**

Το αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης και του προγράμματος αναζήτησης και καταγραφής θυμάτων πρόσκρουσης (πτηνών και χειρόπτερων) θα αποτυπώνονται σε ετήσιες εκθέσεις που θα κοινοποιούνται στους φορείς λειτουργίας των ΑΣΠΗΕ και θα υποβάλλονται, στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στη ΜΔΠΠ. Τα αποτελέσματα του

προγράμματος αναζήτησης και καταγραφής πρέπει να αποτυπώνονται σε ετήσιες εκθέσεις οι οποίες να υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στη ΜΔΠΠ.

Η ετήσια έκθεση των αποτελεσμάτων, που θα παραδίδεται στη ΜΔΠΠ πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία και σε ψηφιακή μορφή. Τυχόν γεωχωρικά δεδομένα θα δίνονται σε μορφή διανυσματικών αρχείων (shape files]. Όλα τα δεδομένα απαιτείται να ακολουθούν τις προδιαγραφές των μελετών εποπτείας και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης προστατευόμενων ειδών και τύπων οικοτόπων στην Ελλάδα που εποπτεύει το ΥΠΕΝ.

Για το σχεδιασμό του προγράμματος παρακολούθησης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Rodrigues, L. Bach, M.-J. Dubourg-Savage, B. Karapandža, D. Kova c˘ , T. Kervyn, J. Dekker, A. Kepel, P. Bach, J. Collins, C. Harbusch, K. Park, B. Micevski, J. Minderman (2017): Κατευθυντήριες οδηγίες για την εξέταση των νυχτερίδων σε αιολικά πάρκα – Αναθεώρηση 2014. EUROBATS Publication Series No. 6 (Ελληνική Έκδοση). Γραμματεία UNEP/EUROBATS, Βόννη, Γερμανία, 138 σελ.
- Bennun, L., van Bochove, J., Ng, C., Fletcher, C., Wilson, D., Phair, N., Carbone, G. (2021). Mitigating biodiversity impacts associated with solar and wind energy development. Guidelines for project developers. Gland, Switzerland: IUCN and Cambridge, UK: The Biodiversity Consultancy.
- Commission Notice C(2020) 7730 final, Brussels 18.11.2020. Guidance document on wind energy developments and EU nature legislation
- Fric J., 2018.Action E.4: Decision Support Tool (DST) for Initial Screening of Potential Wind Energy Development Sites in Greece. 2nd Version. NCC Ltd., Athens, November 2018, pp. 59. [LIFE12 BIO/GR/000554 - Επίδειξη καλών πρακτικών με στόχο τον περιορισμό των επιπτώσεων των Αιολικών Πάρκων στη βιοποικιλότητα στην Ελλάδα]

Η τελική έκθεση του έργου περιλαμβάνει **εισηγήσεις για τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων των ΑΣΠΗΕ** (μεμονωμένα ή συνολικά) λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της παρακολούθησης ήτοι:

• Εφόσον παρατηρηθούν επιπτώσεις ως συνέπεια (α) της εκτόπισης των ειδών από τα ενδιαιτήματα τους, (β) από το φαινόμενο του φραγμού (barrier effect), και (γ) της ενδεχόμενης πρόσκρουσης των ειδών στις Α/Γ, προτείνονται συγκεκριμένα κατάλληλα πρόσθετα μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων.

• Στην περίπτωση που παρατηρηθεί αυξημένη κίνηση αρπακτικών και νυχτερίδων γύρω από τις θέσεις των Α/Γ , προτείνονται συγκεκριμένα κατάλληλα πρόσθετα μέτρα για την έγκαιρη μείωση των τυχόν επιπτώσεων από προσκρούσεις, όπως ακόμη και αλλαγή της θέσης ορισμένων από τις Α/Γ του ΑΣΠΗΕ.

• Ετήσιο πρόγραμμα παρακολούθησης που θα εφαρμόζεται πλέον από τους φορείς λειτουργίας των ΑΣΠΗΕ.

Τα μέτρα δύναται να περιλαμβάνουν την υποχρέωση εγκατάστασης και λειτουργίας κατάλληλων συστημάτων αποτροπής πρόσκρουσης, ώστε να ελαχιστοποιείται η θνησιμότητα για τα ευαίσθητα είδη. Τα συστήματα αυτά θα τοποθετούνται με βάση κατάλληλο σχεδιασμό και σωστή παραμετροποίηση και, κυρίως, θα ελέγχονται σε τακτική βάση ως προς την αποτελεσματικότητα τους.

Ενδεικτικά δύναται να προταθεί η εγκατάσταση/λειτουργία αυτοματοποιημένου συστήματος ανίχνευσης και καταγραφής πτήσεων της ορνιθοπανίδας, σε πραγματικό χρόνο, με ενσωματωμένο σύστημα ενεργοποίησης μέσων αποτροπής προσέγγισης των πτηνών προς αυτές και με δυνατότητα παύσης λειτουργίας των Α/Γ, με σκοπό την προστασία των πτηνών και την αποφυγή προσκρούσεων. Το σύστημα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα ελέγχου των καταγραφών από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μέσω κωδικού πρόσβασης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής των περιστατικών. Ανάλογα με τη σύνθεση των ευαίσθητων ειδών που απαντώνται στην περιοχή του ΑΣΠΗΕ (ημερόβια ή/και νυκτόβια είδη) θα πρέπει να επιλέγεται κατάλληλο σύστημα αποτροπής ικανό να ανιχνεύει τις κινήσεις τους η μέρα ή/και νύχτα.

Η εγκατάσταση του αυτοματοποιημένου συστήματος θα πραγματοποιηθεί στο σύνολο των ανεμογεννητριών που έχουν χαρακτηριστεί ως επικίνδυνες για πρόσκρουση με βάση τα αποτελέσματα παρακολούθησης. Η παρακολούθηση, η συντήρηση και ο έλεγχος της λειτουργίας του συστήματος πρέπει να γίνεται από κατάλληλα εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα μόνιμης παρακολούθησης. Τα αποτελέσματα των καταγραφών του συστήματος, η ανάλυση και η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις παρακολούθησης που υποβάλλονται στη ΜΔΠΠ. Οι αναφορές πρέπει να αποστέλλονται και στην αρμόδια ΜΔΠΠ.

Τέλος, η αρμόδια ΜΔΠΠ θα πρέπει να εισηγηθεί στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή την τροποποίηση των ΑΕΠΟ (εφόσον απαιτείται).

5.3.9.7 MMELNP222061CC0601 Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα

Στο Σχέδιο Ανάπτυξης Δικτύου 2026 – 2030 του ΔΕΔΔΗΕ προβλέπονται έργα ενταγμένα στο πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ ή RRF), που αφορούν στην αντικατάσταση γυμνών αγωγών του εναερίου δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας με περιβεβλημένους αγωγούς ή συνεστραμμένα καλώδια, την εγκατάσταση μονωτικών περιβλημάτων, καθώς και την υπογειοποίηση ή μετατόπιση του δικτύου σε δασικές περιοχές. Τα υπόψη έργα θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την αξιοπιστία του δικτύου, όπως μετριούνται από τους δείκτες ποιότητας παρεχόμενης ενέργειας SAIDI (διάρκεια διακοπών ανά πελάτη) και SAIFI (συχνότητα διακοπών ανά πελάτη), ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των δασών και της άγριας ζωής.

Στο ανωτέρω πλαίσιο προτείνεται η υπογραφή Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ ΜΔΠΠ και ΔΕΔΔΗΕ για τη σταδιακή υπογειοποίηση του εναέριου δικτύου αρχικά εντός ΠΠ.

Επίσης, ως προς του δίκτυο του ΑΔΜΗΕ, η ΜΔΠΠ θα πρέπει να υποδείξει τα τμήματα των γραμμών του δικτύου στα οποία θα πρέπει να αυξηθεί η ορατότητα των γραμμών μεταφοράς, επιτρέποντας στην ορνιθοπανίδα να τις αποφεύγει. Προτείνεται η εγκατάσταση εμφανώς ορατών **σημαντήρων** υψηλής αντίθεσης (άσπρο/μαύρο) στους αγωγούς μεταφοράς.

Το μέτρο αποσκοπεί στη μείωση της θνησιμότητας ειδών ορνιθοπανίδας και θα έχει θετικές επιπτώσεις στα ευάλωτα στην ηλεκτροπληξία και πρόσκρουσα είδη τα οποία είναι (Γεράκια, Αρπακτικά, Πελεκανόμορφα, Ερωδιόμορφα): *Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Scolopax rusticola, Ciconia ciconia, Aquila chrysaetos, Aquila fasciata, Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus*

macrourus, Circus pygargus, Gyps fulvus, Neophron percnopterus, Pandion haliaetus, Pernis apivorus, Bubo bubo).

5.3.9.8 MMELNP22206CF0301 Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές αποτελεί μια σύνθετη και διεπιστημονική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση της οικολογικής ακεραιότητας των οικοσυστημάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη δυνατότητα του κοινού να απολαμβάνει και να γνωρίζει τη φύση χωρίς να προκαλείται υποβάθμιση των φυσικών πόρων. Η διαχείριση επισκεψιμότητας δεν περιορίζεται στην οργάνωση των ροών των επισκεπτών, αλλά περιλαμβάνει ένα ολόκληρο σύστημα υποδομών, κανόνων και πρακτικών που διαμορφώνουν την εμπειρία της επίσκεψης με τρόπο συμβατό με τους στόχους διατήρησης μιας προστατευόμενης περιοχής.

Η αφετηρία ενός τέτοιου σχεδίου είναι η διεξοδική καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης. Σε αυτό το στάδιο, μελετώνται τα οικολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πιέσεις. Παράλληλα, αποτυπώνεται ο αριθμός, το προφίλ και οι συνήθειες των επισκεπτών, η εποχικότητα της επισκεψιμότητας, οι διαθέσιμες υποδομές, αλλά και οι κοινωνικοοικονομικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες και τις επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα. Η καταγραφή αυτή είναι απαραίτητη, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των φαινομένων που διαμορφώνουν την πίεση στους φυσικούς πόρους και αποτελεί τη βάση για κάθε επόμενο στάδιο λήψης αποφάσεων.

Ένας από τους κεντρικούς άξονες του σχεδιασμού είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων, μετρήσιμων και ρεαλιστικών στόχων διαχείρισης. Οι στόχοι αυτοί συνδέονται άμεσα με τον χαρακτήρα και την αποστολή της προστατευόμενης περιοχής και μπορεί να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στη μείωση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη βελτίωση της ποιότητας της εμπειρίας των επισκεπτών ή στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η **αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας** της περιοχής, η οποία δεν είναι ένα απόλυτο αριθμητικό μέγεθος, αλλά μια δυναμική σχέση ανάμεσα στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων, τις κοινωνικές προσδοκίες και την υποστηρικτική ικανότητα των υφιστάμενων υποδομών.

Ως φέρουσα ικανότητα ενός χωρικού συστήματος, στο πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία. (Ν.4964/2022).

Η φέρουσα ικανότητα έχει άμεσα συνδεθεί με την διατήρηση της «ακεραιότητας» προστατευόμενων περιοχών (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023). Η ακεραιότητα είναι άμεσα συνδεόμενη με τη φέρουσα ικανότητα (carrying capacity) ενός προστατευόμενου οικοσυστήματος. Στο πεδίο αυτό, η φέρουσα Ικανότητα αντιστοιχεί σε ένα ανώτατο σημείο ανεκτικότητας σε εξωτερικές, δηλαδή ανθρωπογενείς, παρεμβάσεις ενός χωρικά οριοθετημένου οικοσυστήματος – εάν ο αριθμός ή η ένταση των υπαρχουσών παρεμβάσεων αυξηθεί πέραν του ορίου της φέρουσας Ικανότητας, τότε τεκμαίρεται πως το οικοσύστημα υποβαθμίζεται και η ποιότητά του προσβάλλεται. Αντίστοιχα, εάν ο αντίκτυπος των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων στο τοπικό φυσικό περιβάλλον κρίνεται συμβατός

με τη φέρουσα ικανότητα, η αδειοδότηση, χωροθέτηση και λειτουργία τους δύναται να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις.

Η φέρουσα ικανότητα και η λεγόμενη «ακεραιότητα» μίας προστατευόμενης περιοχής αποτελούν αλληλοσυνδεόμενες έννοιες αφενός, αφετέρου η πρώτη κριτήριο εντοπισμού βλάβης της δεύτερης. Επειδή, όμως, η έννοια της ακεραιότητας είναι ευρεία και αφηρημένη υπάρχει δυσκολία ή αδυναμία του προσδιορισμού της βλάβης της. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο ερμηνεύεται σε αναφορά με την «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» (Καρατσώλης και Συνεργάτες, 2023).

Η έννοια της φέρουσας ικανότητας σε ΠΠ συνδέεται με το μέγιστο αριθμό επισκεπτών και το επίπεδο δραστηριοτήτων αναψυχής που μπορούν να πραγματοποιούνται σε μια περιοχή χωρίς να προκαλούνται μη αναστρέψιμες βλάβες στο φυσικό περιβάλλον, στους οικοτόπους και στα προστατευτέα είδη, αλλά και χωρίς να υποβαθμίζεται η εμπειρία των επισκεπτών. Πρόκειται για μια δυναμική παράμετρο, η οποία εξαρτάται από τη φυσιογνωμία της περιοχής, την οικολογική ευαισθησία των πόρων, την ποιότητα των υποδομών, το είδος και την ένταση των δραστηριοτήτων, καθώς και τις κοινωνικές προσδοκίες των χρηστών.

Στη διαχείριση του τουρισμού αναψυχής, η φέρουσα ικανότητα δεν ορίζεται μόνο με όρους φυσικής χωρητικότητας (δηλαδή πόσα άτομα μπορεί να δεχθεί μια διαδρομή, ένα μονοπάτι ή μια ακτή), αλλά και με βάση οικολογικούς και κοινωνικούς δείκτες, όπως ο βαθμός ανοχής της άγριας ζωής σε ανθρώπινη παρουσία, η δυνατότητα ανάκαμψης των οικοτόπων από πτώση βατότητας και ποδοπάτησης, η ηχορύπανση, η αισθητική αλλοίωση του τοπίου και ο βαθμός όχλησης που δημιουργείται στους επισκέπτες από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων.

Η αξιολόγηση της φέρουσας ικανότητας απαιτεί συστηματική παρακολούθηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, όπως η συχνότητα χρήσης μονοπατιών, η κατάσταση της βλάστησης, οι τάσεις συμπεριφοράς των ειδών-στόχων και οι κοινωνικές αντιλήψεις των επισκεπτών σχετικά με το επίπεδο κορεσμού μιας περιοχής. Με βάση τα δεδομένα αυτά, οι ΜΔΠΠ μπορούν να καθορίζουν όρια επισκεψιμότητας, να προσαρμόζουν το εύρος των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων ή να λαμβάνουν μέτρα αποφόρτισης, όπως η εκτροπή της ροής επισκεπτών σε λιγότερο ευαίσθητες ζώνες, η εποχική απαγόρευση πρόσβασης κ.α..

Η φέρουσα ικανότητα δεν είναι ένας στατικός αριθμός, αλλά μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής, που εξελίσσεται παράλληλα με τις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Σε πρόσφατη μελέτη των Ćulibrk et al., 2025 αναπτύχθηκε προσαρμοσμένη μεθοδολογική προσέγγιση για τον καθορισμό του μέγιστου επιτρεπόμενου ημερήσιου αριθμού επισκεπτών σε δώδεκα παραλίες του δικτύου Natura 2000, που βρίσκονται στη δυτική ακτογραμμή της Πελοποννήσου. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τον χωρικό διαχωρισμό των τμημάτων των παραλιών ανάλογα με την εποχική τους χρήση, την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων, καθώς και τη συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία για την αξιολόγηση διαφόρων τύπων φέρουσας ικανότητας: **Φυσικής, Πραγματικής, Αποτελεσματικής και Κοινωνικής.**

Η φέρουσα ικανότητα ερμηνεύεται σε τρεις διαστάσεις: την οικολογική, που αφορά την αντοχή των οικοσυστημάτων σε επιδράσεις όπως η διάβρωση των μονοπατιών, η όχληση της πανίδας ή η διαχείριση των απορριμμάτων, · την κοινωνική, η οποία σχετίζεται με το επίπεδο της συμφόρησης ή των οχλήσεων που είναι διατεθειμένοι να ανεχθούν οι ίδιοι οι επισκέπτες · και την επιχειρησιακή, που συνδέεται με την δυνατότητα των υποδομών και της διοίκησης να υποστηρίζουν ασφαλείς και

ποιοτικές υπηρεσίες. Ο υπολογισμός αυτών των παραμέτρων οδηγεί στη διαμόρφωση των κατάλληλων μέτρων διαχείρισης.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ρυθμιστικού χαρακτήρα, όπως οι ποσοτικοί περιορισμοί στον αριθμό επισκεπτών ή οι περιορισμοί πρόσβασης σε ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές κατά συγκεκριμένες περιόδους του έτους. Παράλληλα, ένα σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ή τη βελτίωση των υποδομών, όπως δικτύων μονοπατιών, κέντρων πληροφόρησης, χώρων στάθμευσης και συστημάτων σήμανσης, που επιτρέπουν στους επισκέπτες να κινούνται με ασφάλεια, κατευθύνοντας τις ροές τους μακριά από οικολογικά κρίσιμες ζώνες. Σημαντικός ρόλος αποδίδεται επίσης στη δημιουργία στρατηγικών περιβαλλοντικής ερμηνείας και εκπαίδευσης, καθώς η ενημέρωση των επισκεπτών συνήθως οδηγεί σε υπεύθυνη συμπεριφορά και μείωση των πιέσεων στα οικοσυστήματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, εφαρμόζονται και οικονομικά μέτρα, όπως η επιβολή εισιτηρίου, με σκοπό την ενίσχυση των πόρων διαχείρισης και την ενίσχυση της αποτρεπτικής λειτουργίας απέναντι στην υπερβολική επισκεψιμότητα.

Η διαδικασία του σχεδιασμού δεν ολοκληρώνεται χωρίς την πρόβλεψη ενός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο επιτρέπει την εκ των υστέρων μέτρηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που εφαρμόστηκαν. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει δείκτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλά και κοινωνικούς δείκτες, όπως η ικανοποίηση των επισκεπτών ή η στάση της τοπικής κοινωνίας. Η συνεχής αξιολόγηση δημιουργεί έναν κύκλο ανατροφοδότησης, μέσα από τον οποίο το σχέδιο προσαρμόζεται στις εξελισσόμενες συνθήκες, τόσο οικολογικές όσο και κοινωνικές.

Συνολικά, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης επισκεψιμότητας συνιστά απαραίτητη συνιστώσα της στρατηγικής διατήρησης σε κάθε προστατευόμενη περιοχή. Η επιτυχία του δεν εξαρτάται μόνο από την ποιότητα του επιστημονικού σχεδιασμού, αλλά και από τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων, την επάρκεια πόρων, τη συνεκτικότητα των πολιτικών και την ικανότητα προσαρμογής σε νέες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι ραγδαίες εξελίξεις στις τάσεις του τουρισμού και η αυξανόμενη ζήτηση για εμπειρίες στη φύση.

Η διαχείριση της επισκεψιμότητας σε προστατευόμενες περιοχές απαιτεί την **εφαρμογή εξειδικευμένων εργαλείων και μεθοδολογικών πλαισίων,** τα οποία βοηθούν τους διαχειριστικούς φορείς να αξιολογούν, να οργανώνουν και να ελέγχουν τις επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο φυσικό περιβάλλον. Τα παρακάτω εργαλεία αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένες προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης:

Carrying Capacity Analysis Η ανάλυση φέρουσας ικανότητας αποτελεί ένα από τα πλέον θεμελιώδη και ιστορικά εργαλεία στη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών. Επιδιώκει να προσδιορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να δεχθεί μια περιοχή χωρίς να διακυβεύεται η μακροπρόθεσμη οικολογική της σταθερότητα και η ποιότητα της εμπειρίας των επισκεπτών. Η φέρουσα ικανότητα δεν εκφράζεται ως σταθερός αριθμός, αλλά ως δυναμικό μέγεθος που επηρεάζεται από παράγοντες όπως η οικολογική ανθεκτικότητα, η ευαισθησία των ειδών, η ποιότητα και επάρκεια των υποδομών, καθώς και οι προσδοκίες των επισκεπτών. Η ανάλυση αυτή δεν περιορίζεται στη μέτρηση του πλήθους των επισκεπτών, αλλά εξετάζει τις συνέπειες της παρουσίας τους σε πολλαπλές κλίμακες, από το τοπίο έως τα επιμέρους είδη και βιοτόπους. Σχετικές μεθοδολογίες έχουν αναπτυχθεί από χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα ESPON.

Limits of Acceptable Change (LAC) Το πλαίσιο των Ορίων Αποδεκτής Αλλαγής αναπτύχθηκε αρχικά από τους Stankey et al., 1985 ως εξέλιξη της φέρουσας ικανότητας, εστιάζοντας όχι στον αριθμό των

επισκεπτών, αλλά στο επίπεδο μεταβολής του περιβάλλοντος που θεωρείται κοινωνικά και οικολογικά αποδεκτό. Αντί να προσπαθεί να ορίσει ένα στατικό όριο επισκεπτών, το LAC προσδιορίζει συγκεκριμένους δείκτες, όπως η διάβρωση ενός μονοπατιού ή οι μεταβολές στη συμπεριφορά της πανίδας και καθορίζει ανώτατα όρια αποδεκτής μεταβολής. Όταν τα όρια παραβιάζονται, ενεργοποιούνται προσαρμοστικά μέτρα διαχείρισης. Η προσέγγιση αυτή θεωρείται περισσότερο ευέλικτη και επιστημονικά τεκμηριωμένη, καθώς ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες των οικοσυστημάτων και στη δυναμική των ανθρωπογενών πιέσεων.

Κατά τους δημιουργούς της μεθοδολογίας LAC, το βασικό πρόβλημα των παραδοσιακών προσεγγίσεων δεν εντοπίζεται στον ίδιο τον στόχο τους, αλλά στο ερώτημα που τίθενται να απαντήσουν: «Πόση χρήση είναι υπερβολική;». Το ερώτημα αυτό θεωρείται ακατάλληλο, καθώς απομακρύνει την προσοχή από τον ουσιώδη σκοπό των περισσότερων προστατευόμενων φυσικών περιοχών, ο οποίος μπορεί να συμπυκνωθεί στο ερώτημα: «Ποιες φυσικές συνθήκες επιθυμούμε να επικρατούν εδώ;». Με άλλα λόγια, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παραδοσιακή έννοια της φέρουσας ικανότητας δυσκολεύεται να εφαρμοστεί, επειδή δεν υπάρχει μια σαφής και προβλέψιμη σχέση ανάμεσα στον βαθμό χρήσης και στις επιπτώσεις που αυτή προκαλεί. Η αλλαγή της εστίασης, από τον καθορισμό ενός «επιτρεπτού επιπέδου χρήσης» προς τον καθορισμό των «επιθυμητών συνθηκών», αποτελεί το θεμέλιο της αναθεωρημένης προσέγγισης LAC στη διαχείριση της αναψυχής και της φέρουσας ικανότητας.

Η προσέγγιση LAC επικεντρώνεται στη διαμόρφωση μετρήσιμων ορίων για τις αλλαγές που προκαλεί η ανθρώπινη δραστηριότητα στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον των πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στην αναγνώριση των κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των επιθυμητών συνθηκών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι γνώσεις για τα φυσικά και βιολογικά χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος συνδυάζονται με την κατανόηση των κοινωνικοπολιτικών παραμέτρων, προκειμένου να καθοριστούν ποιες μελλοντικές συνθήκες θεωρούνται κατάλληλες και αποδεκτές. Το πλαίσιο LAC στηρίζεται, επομένως, στη λογική της διαχείρισης με βάση στόχους και όχι απλώς με βάση περιορισμούς χρήσης (McCool & Stankey, 1992).

Visitor Experience and Resource Protection (VERP). Το σύστημα Εμπειρία του επισκέπτη και Προστασία Πόρων (VERP) αναπτύχθηκε από την Υπηρεσία Εθνικών Πάρκων των ΗΠΑ και αποτελεί ένα πλαίσιο που συνδυάζει την προστασία των φυσικών πόρων με τη διαμόρφωση ποιοτικής επισκεπτικής εμπειρίας. Η βασική του αρχή είναι ότι η διαχείριση δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αποφυγή βλαβών στο οικοσύστημα, αλλά και στη διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης εμπειρίας, την οποία επιθυμεί ο φορέας διαχείρισης να προσφέρει. Για τον σκοπό αυτό καθορίζονται ποιοτικές προδιαγραφές εμπειρίας, ζώνες χρήσεων και μετρήσιμοι δείκτες, όπως επίπεδα θορύβου, πυκνότητα επισκεπτών ανά διαδρομή, ποιότητα οπτικού τοπίου και βαθμός ανθρώπινης παρέμβασης. Το VERP λειτουργεί ως ολοκληρωμένος μηχανισμός λήψης αποφάσεων, στον οποίο τα δύο συστατικά – πόροι και εμπειρία – αξιολογούνται ταυτόχρονα (Hof & Lime1997).

Recreation Opportunity Spectrum (ROS). Το Φάσμα Ευκαιριών για την Αναψυχή του επισκέπτη αναπτύχθηκε για να κατηγοριοποιεί τις περιοχές σύμφωνα με το είδος και το επίπεδο της επιθυμητής αναψυχής. Η λογική του ROS βασίζεται στην έννοια της ζωνοποίησης: διαφορετικά τμήματα μιας προστατευόμενης περιοχής προσφέρουν διαφορετικού τύπου ευκαιρίες αναψυχής, από έντονη οργανωμένη δραστηριότητα έως απομόνωση και ηρεμία πλήρως φυσικών τοπίων. Κάθε ζώνη διαθέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές όσον αφορά την προσβασιμότητα, τις υποδομές, την πυκνότητα επισκεπτών και το επίπεδο επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό, το

εργαλείο ROS επιτρέπει την ορθολογική χωρική οργάνωση της επισκεψιμότητας, μειώνοντας τις συγκρούσεις χρήσεων και προσαρμόζοντας τις επισκέψεις στις απαιτήσεις των οικοτόπων (Clark & Stankey, 1979, Σβορώνου, Ε. 2003, .S. Department of Agriculture Forest Service, 2024).

Τα παραπάνω εργαλεία δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, αλλά συμπληρωματικά. Κάθε μία από τις μεθοδολογίες καλύπτει διαφορετικές πτυχές της διαχείρισης επισκεψιμότητας και, όταν συνδυαστούν, επιτρέπουν την ανάπτυξη ευέλικτων και προσαρμοστικών στρατηγικών διαχείρισης, ικανών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της σύγχρονης ανθρώπινης πίεσης στο φυσικό περιβάλλον.

Το **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τον σχεδιασμό αειφορικής διαχείρισης τουριστικών, & αθλητικών δραστηριοτήτων καθώς και των μέσων μετακίνησης επισκεπτών στην περιοχή της ΠΠ. Ο σχεδιασμός αυτός συνοδεύεται με χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς.

Ο **Τουρισμός υπαίθρου** (Άρθρο 4 Ν. 4582/2018), ο **Αθλητικός τουρισμός** (Άρθρο 6 Ν. 4582/2018) και η **Επίσκεψη - Αναψυχή** είναι επιτρεπτές χρήσεις (δραστηριότητες) εντός συγκεκριμένων Ζωνών της ΠΠ και κατόπιν αδείας που χορηγείται από τη ΜΔΠΠ με βάση τα συμπεράσματα **Μελέτης Διαχείρισης Επισκεπτών** (στην οποία θα έχει γίνει και ανάλυση της φέρουσας ικανότητας αθλητικού τουρισμού).

Επίσης, στην ΠΠ επιτρέπονται τα έργα συντήρησης, βελτίωσης και σήμανσης των υφιστάμενων **μονοπατιών** με τις **αντίστοιχες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών** κατόπιν εγκεκριμένου **Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών** και εφόσον διασφαλίζεται η προστασία των σημαντικών τύπων οικοτόπων και ειδών της περιοχής.

Το Σχέδιο δύναται να επιβάλλει περαιτέρω περιορισμούς σε σχέση με τα ακόλουθα

- με τη γενική παρουσία επισκεπτών, με την παρουσία επισκεπτών κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου (πχ απαγόρευση παραμονής από την τη δύση ως την ανατολή του ηλίου) ή με την παρουσία επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους

- με την είσοδο σε σπήλαια

Ο σχεδιασμός της άσκησης των δράσεων αναψυχής και η σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών, θα συμβάλει στην επίτευξη των μέγιστων ωφελειών που μπορεί να προσφέρει η ΠΠ στην κοινωνία, την οικονομία, στον τομέα του τουρισμού, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων. Θα προωθήσει, δηλαδή, την αειφόρο ανάπτυξη διασφαλίζοντας την προστασία των πόρων, την κοινωνική συνοχή, την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας, την τοπική οικονομία, αλλά και την ποιότητα εμπειρίας του επισκέπτη και τη βιωσιμότητα των τουριστικών επιχειρήσεων.

Στόχο του μέτρου αποτελεί ο σχεδιασμός της άσκησης της αναψυχής και των ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η αποτύπωση κατευθύνσεων για την ορθολογική διαχείριση των επισκεπτών στην ΠΠ.

Οι ειδικοί σκοποί του **Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων** είναι:

- Η διατύπωση των βασικών κατευθύνσεων και προϋποθέσεων για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με το θεσμικό καθεστώς των ΠΠ.

- Η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου επισκεψιμότητας και δραστηριοτήτων αναψυχής/τουρισμού και θέσπιση της απαραίτητης οργανωτικής δομής για την εφαρμογή του.

- Η διατύπωσης των αναγκαίων κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και μέτρων για την ενιαία προσέγγιση σε θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας και της ανάπτυξης αειφόρου τουρισμού.

- Ο έλεγχος και η ρύθμιση της επισκεψιμότητας στις επιμέρους θέσεις και ζώνες της προστατευόμενης περιοχής, σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα, τις επιτρεπόμενες ανά ζώνη δραστηριότητες / χρήσεις και τις ανάγκες προστασίας και διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων.

- Η ανάδειξη του φυσικού, πολιτιστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

- Η διευκόλυνση και προώθηση του προγράμματος ερμηνείας περιβάλλοντος, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

- Η διασφάλιση της ασφάλειας και του αισθήματος ικανοποίησης των επισκεπτών.

- Η ρύθμιση της κατά χώρο και χρόνο διάχυσης των επισκεπτών και τον τυχόν περιορισμών.

- Η κατάρτιση προγράμματος παρακολούθησης της τουριστικής δραστηριότητας / επισκεψιμότητας.

- Η επίτευξη της αναγκαίας συναίνεσης του κοινού στην προστασία του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής και η συνειδητή εφαρμογή των επιμέρους μέτρων προστασίας για όλες τις φυσικές παραμέτρους από το σύνολο του τοπικού πληθυσμού, των τοπικών φορέων και των επισκεπτών.

- Η υποστήριξη της τοπικής οικονομίας (μέσω της λειτουργίας υποδομών διαμονής, εστίασης και λοιπών υπηρεσιών εξυπηρέτησης του τουρισμού από τους κατοίκους) και κατ' επέκταση η δημιουργία θετικού κλίματος από τοπικούς φορείς και κατοίκους για την προστασία της περιοχής.

Η υλοποίηση του Μέτρου θα γίνεις σε Φάσεις ως ακολούθως:

Φάση Α: Καταγραφή και ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Θα γίνει καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης. Ενδεικτικά αναφέρονται η καταγραφή σε σχέση με

- την άσκηση δραστηριοτήτων τουρισμού, αθλητισμού και αναψυχής

- την κίνηση των επισκεπτών στην ΠΠ

- τα χαρακτηριστικά των ομάδων επισκεπτών,

- τις υφιστάμενες υποδομές για την παροχή σχετικών υπηρεσιών

- τα υφιστάμενα μονοπάτια

- τις υφιστάμενες υποδομές ξεκούρασης και ενημέρωσης επισκεπτών
- τις πιέσεις που ασκούν η επίσκεψη, η αναψυχή και ο τουρισμός (ανά κατηγορία) σε επιμέρους αντικείμενα του προστατευτέου αντικειμένου.
- τις περιόδους, που αυτές οι δραστηριότητες ασκούν ιδιαίτερη πίεση

Για την εκπόνηση της δράσης θα απαιτηθεί επιτόπια έρευνα, επαφές με συλλογικά όργανα φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή στον τομέα του τουρισμού και της παροχής υπηρεσιών αθλητικού τουρισμού καθώς και με φορείς της περιοχής και με πρόσωπα με εμπειρία σε συγκεκριμένους τομείς.

Φάση Β: Εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης

Η φέρουσα ικανότητα αποτελεί βασικό εργαλείο για την οργάνωση των υπαίθριων δραστηριοτήτων της περιοχής, τη ρύθμιση της επισκεψιμότητας αλλά και την παρακολούθηση της τουριστικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, αλλά και το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής, ώστε να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση διατήρησης των σημαντικών ειδών και ΤΟ.

Για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας θα ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής, οι ανάγκες διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων, διαχειριστικές και περιβαλλοντικές παράμετροι, ενώ θα χρησιμοποιηθεί εφαρμογή συνδυασμένων μεθόδων (**Χωρική Φέρουσα Ικανότητα, Πραγματική Φέρουσα Ικανότητα, Αποτελεσματική ή Ισχύουσα Φέρουσα Ικανότητα)**.

Στο πλαίσιο της ανάλυσης θα πρέπει να εκτιμηθεί και η εξέλιξη της αναμενόμενης ζήτησης των σχετικών υπηρεσιών, οι επιμέρους δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν και ο τρόπος προσέλκυσης των επισκεπτών.

Φάση Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με σκοπό την προώθηση του αειφόρου τουρισμού

- **Διαδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος / Δίκτυο μονοπατιών**

Η ορθή διάταξη του δικτύου μονοπατιών μιας προστατευόμενης περιοχής είναι το μέσο που βοηθά στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση και αναψυχή, ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα, συγκρατώντας τους επισκέπτες και μετριάζοντας τις οχλήσεις σε συγκεκριμένη περιοχή. Κατά μήκος των μονοπατιών θα πρέπει να δίνονται σαφείς πληροφορίες με πινακίδες που θα δένουν αρμονικά με το τοπίο και να εξεταστεί και η δυνατότητα διακίνησης επισκεπτών με φιλικά προς το περιβάλλον μέσα (όπως ποδήλατα κ.λπ.). Στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών θα εξεταστεί η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου **δικτύου μονοπατιών και διαδρομών** ερμηνείας περιβάλλοντος το οποίο θα περιλαμβάνει κατά περίπτωση εργασίες: α) συντήρησης του υπάρχοντος δικτύου και β) εργασίες διάνοιξης νέων διαδρομών εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο για την σύνδεση ή συμπλήρωση του υπάρχοντος δικτύου.

Θα γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διευκόλυνσης της προσβασιμότητας της ΠΠ, για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τα ΑΜΕΑ, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και την αισθητική προσαρμογή που πρέπει να διέπει την ανθρώπινη παρουσία εντός μιας προστατευόμενης περιοχής.

Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να λαμβάνονται υπόψη:

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία της περιοχής, που πρέπει να αναδειχθούν καθώς και εκείνα που πρέπει να προστατευτούν.

- Οι υφιστάμενες διαδρομές και ο βαθμός ανάδειξης και προστασίας, που παρέχουν. Σε περίπτωση που κάποιες διαδρομές διέρχονται από ευαίσθητα οικοσυστήματα θα πρέπει να καταργηθούν και να προταθούν εναλλακτικά σενάρια.

- Η διαφοροποίηση του μήκους των μονοπατιών μέσα στην προστατευόμενη περιοχή ώστε να εξυπηρετεί το σύνολο των επισκεπτών αναλόγως της ηλικιακής διάρθρωσης και των ειδικών ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων τους

- Η ανάδειξη της προστατευόμενης περιοχής και των ιδιαίτερων στοιχείων της με ταυτόχρονη περιβαλλοντική εκπαίδευση και πληροφόρηση των επισκεπτών.

- Η χάραξη ειδικών διαδρομών προσβάσιμων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

- Η χάραξη διαδρομών για διακίνηση των επισκεπτών με ποδήλατα

➢ **Έργα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα περιλαμβάνουν:**

Σχέδιο σήμανσης της περιοχής με ενημερωτικές πινακίδες: η σήμανση αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε συστήματος ερμηνείας και οργάνωσης της αναψυχής αλλά και της εκπαιδευτικής ανάδειξης. Οι πινακίδες αποτελούν το βασικότερο μέσο παροχής πληροφοριών προς τους επισκέπτες, οι οποίες αφορούν επιτρεπόμενες και μη χρήσεις σε μια περιοχή, πληροφορίες προσανατολισμού καθώς και εξειδικευμένες πληροφορίες για στοιχεία του χώρου. Οι πληροφορίες που δίδονται θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες, συγκροτημένες, ευδιάκριτες και κατανοητές από το ευρύ κοινό. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε θέσεις που είναι εύκολο να διαβαστούν και σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να κυριαρχούν στο τοπίο, αλλά να σε ενσωματώνονται αρμονικά σε αυτό. Βασικό είναι επίσης, να τοποθετούνται σε θέσεις προφυλαγμένες από τις καιρικές συνθήκες.

Οι ενημερωτικές πινακίδες περιλαμβάνουν: Πινακίδες «υποδοχής», προσανατολισμού – κατεύθυνσης – ρύθμισης, ενημερωτικές πινακίδες σε μονοπάτια – παρατηρητήρια – θέσεις θέας, περιστασιακές/ έκτακτες πινακίδες, πινακίδες ασφάλειας κ.α.

➢ **Διαμόρφωση θέσεων αναψυχής – ανάπλαση χώρων**

Η ανάπτυξη χώρων ανάπαυσης και θέας ενδείκνυται για δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και πεζοπορίας. Τονίζεται ότι οι αναγκαίες διαρρυθμίσεις του χώρου και η κατασκευή των απαραίτητων έργων θα πρέπει να είναι περιορισμένες σε έκταση και αριθμό, προσεγμένες και προσαρμοσμένες, όσο το δυνατό περισσότερο, στο φυσικό περιβάλλον. Σε προσεκτικά επιλεγμένες θέσεις, προτείνεται να κατασκευαστούν ξύλινα ή πέτρινα παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια ή κάποιες λιθόδμητες κατασκευές, με παράλληλη πρόβλεψη για κάδους απορριμμάτων.

➢ **Προσδιορισμός Περιοχών στις οποίες θα λαμβάνουν χώρα αθλητικές δραστηριότητες**

Ρύθμιση της άσκησης αθλητικών δραστηριοτήτων

➢ **Διαμόρφωση χώρων στάθμευσης**

Η δημιουργία οριοθετημένων χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των επισκεπτών και την ελάττωση των άμεσων αρνητικών επιπτώσεων στην περιοχή από τους τουρίστες. Τα αυτοκίνητα επιβάλλεται να σταθμεύουν στους οργανωμένους χώρους στάθμευσης και να παρεμποδίζεται η ανεξέλεγκτη κίνησή τους.

- **Κανονιστικές ρυθμίσεις επίσκεψης στην περιοχή (π.χ. επιτρεπόμενες περίοδοι ανά θέση, ωράρια, καλές πρακτικές και οδηγίες κ.λπ.)**

Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Ρύθμιση της πρόσβασης σε τμήματα της ΠΠ μέσω της οριοθέτησης ζωνών ευαισθησίας κοντά σε αποικίες και επικράτειες φωλιάσματος ορνιθοπανίδας.
- Ρύθμιση της πρόσβασης σε σπήλαια
- Προσδιορισμός χωρικών και χρονικών περιορισμών στην κίνηση οχημάτων καθώς και σε δραστηριότητες όπως η αετοσανίδα, η κωπηλασία, το θαλάσσιο ποδήλατο κλπ.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του μαζικού τουρισμού.
- Διατύπωση προτάσεων - συστάσεων για την αποφυγή - ή την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση "ιπτάμενων μηχανών και άλλων συσκευών" (όπως drones κλπ.) από επισκέπτες ή επαγγελματίες του χώρου.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση όλων των φάσεων του Μέτρου αλλά και τη μέγιστη κοινωνική αποδοχή του Σχεδίου Διαχείρισης Επισκεπτών κρίνονται επιβεβλημένες οι δράσεις ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων.

Παραδοτέα Φάσης Α: Έκθεση ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης

Παραδοτέα Φάσης Β: Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας & σύνταξη κατευθύνσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών και των δραστηριοτήτων τουρισμού υπαίθρου και αθλητικού τουρισμού.

Παραδοτέα Φάσης Γ: Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών με προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων και παρεμβάσεων και χωροθέτηση αυτών. Χρονικός περιορισμός δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού εφόσον απαιτηθεί.

5.3.9.9 MMELNP22206CG0401 Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας

Για την αντιμετώπιση της λαθροθηρίας (ειδικά των μεγάλων αρπακτικών και του τρυγονιού) προτείνεται η προμήθεια και εγκατάσταση δικτύου ηχοκαταγραφικών αισθητήρων, ώστε να λειτουργήσουν υποστηρικτικά στα ΤΣΔ αντιμετώπισης της λαθροθηρίας στα Ιόνια Νησιά. Οι ακουστικοί αισθητήρες μπορούν και ανιχνεύουν σε πραγματικό χρόνο πυροβολισμούς, αυτοκίνητα κ.α. με τη χρήση μεθόδων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και Επαναλαμβανόμενων Μοτίβων. Αφού ο αλγόριθμος εντοπίσει ένα ηχητικό σήμα ενδιαφέροντος όπως για παράδειγμα πυροβολισμό, ενημερώνει μέσω ειδικών εφαρμογών, που θα διατεθούν στο προσωπικό της Δασικής Υπηρεσίας, της ΠΠ και της Θηροφυλακής. Η τοποθέτηση των αισθητήρων θα γίνει σε «στρατηγικά» σημεία υψηλού κινδύνου για λαθροθηρία και σε περιοχές όπου θα μπορούν να ελεγχθούν έγκαιρα συγκεκριμένοι δρόμοι και μονοπάτια για την ταυτοποίηση των δραστών. Στόχος του έργου είναι να

αποτραπούν τα περιστατικά λαθροθηρίας στο μέλλον, καθιστώντας την δραστηριότητα αυτή επικίνδυνη για τους δυνητικούς παραβάτες.

5.3.9.10 MMELNP22206CI0501 Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα

Η γενετική επιμόλυνση (εισαγωγική υβριδοποίηση/introgression) της ορεινής πέρδικας (*Alectoris graeca*) από την νησιωτική πέρδικα (*A. chukar*) αποτελεί αναγνωρισμένο ζήτημα διατήρησης, ιδίως όταν συνδέεται με απελευθερώσεις εκτρεφόμενων ατόμων ή/και μετακινήσεις που διευκολύνουν την επαφή μεταξύ των δύο ειδών. Στην Ελλάδα, έχει εφαρμοστεί πολυτοπική γενετική διερεύνηση σε πληθυσμούς *A. graeca* με πολυτοπικούς πυρηνικούς δείκτες και αναλύσεις Bayesian admixture, καταγράφοντας ενδείξεις εισαγωγικής μίξης (admixture/υβριδικών γονότυπων) σε δείγματα από διαφορετικές γεωγραφικές ενότητες, στοιχείο που καθιστά αναγκαία την περαιτέρω επιτήρηση της γενετικής ακεραιότητας των πληθυσμών (Barilani et al., 2007).

Παράλληλα, νεότερα δεδομένα υποδεικνύουν ότι η αποκλειστική χρήση μιτοχονδριακών δεικτών μπορεί να μην επαρκεί για ασφαλή διάκριση ειδών/ανίχνευση υβριδισμού, καθώς έχει αναφερθεί mtDNA ετεροπλασμία σε άτομα *A. graeca* από ανθρωπογενώς διαμορφωμένη υβριδική ζώνη, εύρημα συμβατό με υβριδισμό/γονιδιακή μεταφορά με *A. chukar* εκτροφής. Ως εκ τούτου, προκρίνεται η συνδυαστική χρήση μιτοχονδριακών και πυρηνικών δεικτών (Gandolfi et al., 2017).

Σε εθνικό επίπεδο, διατίθενται επίσης τεχνικές/διαχειριστικές εργασίες που περιγράφουν πρωτόκολλα γενετικής ταυτοποίησης και εργαλεία διάκρισης *A. graeca–A. chukar* (π.χ. mtDNA PCR–RFLP και πυρηνικοί μικροδορυφόροι), τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση για ένα τυποποιημένο πρόγραμμα παρακολούθησης υβριδισμού και αξιολόγησης κινδύνου "γενετικής επιμόλυνσης" σε κρίσιμους πληθυσμούς (Τριανταφυλλίδης και συνεργάτες 2007).

Το μέτρο για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *Alectoris graeca* από τη νησιωτική πέρδικα (*Alectoris chukar*) είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση της γενετικής ακεραιότητας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των φυσικών πληθυσμών της ορεινής πέρδικας στις περιοχές του Ιονίου. Η απελευθέρωση νησιώτικης πέρδικας (*Alectoris Chukar*) στους βιότοπους της πετροπέρδικας, προς αποφυγή του υβριδισμού και της γενετικής μόλυνσης του είδους σταμάτησε με την απόφαση 98161/4136 (ΦΕΚ 637/Β/2009)

Το μέτρο συμβάλλει στη διάγνωση της έκτασης και της έντασης του υβριδισμού μεταξύ των δύο ειδών. Η συστηματική δειγματοληψία και η γενετική ανάλυση (μιτοχονδριακό DNA και πυρηνικοί γενετικοί δείκτες) επιτρέπουν την αξιόπιστη ταυτοποίηση καθαρών πληθυσμών *Alectoris graeca*, υβριδίων πρώτης ή μεταγενέστερης γενιάς και ενδεχόμενης γονιδιακής εισροής της *A. chukar*. Χωρίς τέτοιου είδους έρευνα, ο υβριδισμός μπορεί να παραμένει «αόρατος» σε μορφολογικό επίπεδο και να εξελίσσεται σιωπηρά.

Τα αποτελέσματα της γενετικής έρευνας μπορούν να δείξουν εάν η διακοπή των απελευθερώσεων έχει πράγματι περιορίσει τη γενετική επιμόλυνση ή εάν εξακολουθούν να υπάρχουν υπολειμματικές ή παλαιότερες επιδράσεις από προηγούμενες απελευθερώσεις.

Επιπλέον, τα δεδομένα που θα προκύψουν είναι κρίσιμα για τον στοχευμένο σχεδιασμό μέτρων διαχείρισης και διατήρησης, όπως η ιεράρχηση περιοχών υψηλής γενετικής αξίας, η αποφυγή οποιασδήποτε μελλοντικής ενίσχυσης πληθυσμών με άτομα ακατάλληλης προέλευσης και, εφόσον απαιτηθεί, η λήψη μέτρων αποτροπής περαιτέρω διασποράς υβριδίων. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται

η προστασία των τοπικά προσαρμοσμένων πληθυσμών της *Alectoris graeca*, οι οποίοι αποτελούν σημαντικό στοιχείο της φυσικής και κυνηγετικής κληρονομιάς.

Τέλος, το μέτρο υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της εξελικτικής δυναμικής του είδους, διασφαλίζοντας ότι η ορεινή πέρδικα διατηρεί το γενετικό της υπόβαθρο και τις προσαρμογές της στα ορεινά οικοσυστήματα.

5.3.9.11 MMELNP22206CL0201 Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

Η κατάρτιση Ολοκληρωμένου Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Πυρκαγιών στην ΠΠ αποσκοπεί στη δημιουργία ενός συνεκτικού και λειτουργικού πλαισίου δράσης, το οποίο θα εξασφαλίζει την αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα, άμεση απόκριση και αποκατάσταση.

Η εφαρμογή του σχεδίου προϋποθέτει τη στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, **καθώς και των εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας**. Η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και η αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών αποτελούν θεμελιώδεις παράγοντες για την επιτυχία του εγχειρήματος.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην πρόληψη, μέσω της τακτικής απομάκρυνσης **ξηρής βιομάζας**, της δημιουργίας και συντήρησης **αντιπυρικών ζωνών**, καθώς και της **διασφάλισης προσβασιμότητας σε κρίσιμα σημεία υδροληψίας**.

Παράλληλα, η ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογικών εργαλείων, όπως συστημάτων παρακολούθησης, καμερών θερμικής απεικόνισης και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δύναται να ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα έγκαιρης ανίχνευσης και άμεσης παρέμβασης σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς.

Το σχέδιο οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει διαδικασίες επιχειρησιακής κινητοποίησης, συντονισμού πυροσβεστικών δυνάμεων και, όπου απαιτείται, ασφαλούς εκκένωσης κατοικημένων περιοχών. Μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, θα πρέπει να πραγματοποιείται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοσθέντων μέτρων και επικαιροποίηση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραμένει προσαρμοσμένο στις εξελισσόμενες ανάγκες και συνθήκες.

Η υλοποίηση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδίου θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα των τοπικών αρχών, θα προστατεύσει το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Ζακύνθου και θα συμβάλει καθοριστικά στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και της ασφάλειας των κατοίκων του νησιού.

Για τη δημιουργία του Σχεδίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τεχνικές προδιαγραφές κατάρτισης μελετών Σχεδίων Αντιπυρικής Προστασίας (ΑΔΑ: ΩΖ3Π4653Π8-ΘΚ0), οι οικείες Πυροσβεστικές Διατάξεις της Περιφερειακής Διοίκησης Ιονίων Νήσων και ο Ν.4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις».

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του σχεδίου, απαιτείται:

1. **Καταγραφή και αξιολόγηση κινδύνων** – χαρτογράφηση των ευπαθών περιοχών, των δασικών εκτάσεων και των σημείων υψηλής επικινδυνότητας.

2. **Σύνταξη σχετικού σχεδίου διαχείρισης ξηρής βιομάζας**. Ενεργή διαχείριση της δασικής βλάστησης με στόχο την στοχευμένη μείωση της βιομάζας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της στήριξης ή/και επανάκαμψης κατάλληλων δραστηριοτήτων (π.χ. βόσκηση, υλοτομία, ρητινοσυλλογή) ή διαχειριστικών πρακτικών όπως η διαχείριση της βλάστησης με μηχανικά μέσα και με προδιαγεγραμμένη καύση. Προσδιορισμός αναγκών σε εποχιακό προσωπικό για την κάλυψη αναγκών πρόληψης πυρκαγιών με ευθύνες απομάκρυνσης της ξηρής βιομάζας αλλά και την συντήρηση των αντιπυρικών ζωνών των περιοχών

3. **Καθορισμός αρμοδιοτήτων και συντονισμού** – σαφής ορισμός του ρόλου κάθε εμπλεκόμενου φορέα (Πυροσβεστική, Δήμος, Περιφέρεια, Δασαρχείο, Εθελοντικές ομάδες).

4. **Οργάνωση δράσεων πρόληψης** – καθαρισμός βλάστησης, δημιουργία και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, έλεγχος προσβασιμότητας και υποδομών ύδρευσης.

5. **Εκπαίδευση και συμμετοχή πολιτών** – ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού και ενεργοποίηση εθελοντών για εποπτεία και έγκαιρη ειδοποίηση.

6. **Απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού και τεχνολογίας** – χρήση drones, καμερών θερμικής απεικόνισης, και συστημάτων παρακολούθησης για έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιών.

7. **Καθορισμός σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης** – διαδικασίες κινητοποίησης δυνάμεων, εκκένωσης περιοχών και συντονισμού επιχειρήσεων κατάσβεσης.

8. **Αποτίμηση και αναθεώρηση** – μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο, αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου και προσαρμογή όπου χρειάζεται.

5.3.9.12 MMELNP22206CS0302 Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη

Ο Μαυροπετρίτης (*Falco eleonorae*) είναι μεταναστευτικό γεράκι μεσαίου μεγέθους, που αναπαράγεται σε ακατοίκητες νησίδες και απόκρημνες περιοχές μεγάλων κατοικημένων νησιών της Μεσογείου και του Ανατολικού Ατλαντικού. Ο Μαυροπετρίτης είναι αποικιακό είδος και δημιουργεί αποικίες που αποτελούνται από λίγα ζευγάρια μέχρι και μερικές εκατοντάδες ζευγάρια (>400), ανάλογα με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ενδιαιτημάτων φωλιάσματος και τη διαθεσιμότητα τροφής. Φωλιάζει σε ακατοίκητες νησίδες και σε απόκρημνους γκρεμούς. Οι φωλιές του βρίσκονται στο έδαφος, σε εσοχές βράχων ή κάτω από θαμνώδη βλάστηση και μεγάλα βράχια (Fric J., Τζάλη Μ., 2013).

Με στόχο την αύξηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας οι μέθοδοι, που χρησιμοποιούνται διεθνώς ποικίλουν και σχετίζονται κυρίως με την παροχή τεχνητών θέσεων φωλιάσματος και την αύξηση των φυσικών θέσεων φωλιάσματος. Σχετικές μέθοδοι έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς και στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Προγράμματος **LIFE10 NAT/GR/000637** «Διαχείριση της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της Άνδρου με σκοπό την επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης 4 ειδών πτηνών προτεραιότητας». Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος τοποθετήθηκαν 222 τεχνητές φωλιές και υλοποιήθηκαν φυτεύσεις Σχίνου (*Pistacia lentiscus*) και Κάππαρης (*Capparis spinosa*) με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας και διαθεσιμότητας των θέσεων φωλιάσματος για τον Μαυροπετρίτη και τον Θαλασσοκόρακα (Fric & Saravia, 2017).

Για την επιλογή των θέσεων χωροθέτησης των φωλιών αξιοποιήθηκε η μελέτη των Kassara et al. (2012) η οποία αφορά στις προτιμήσεις του Μαυροπετρίτη όσον αφορά τα φυσικά χαρακτηριστικά των χώρων φωλιάσματος. Την τοποθέτηση των φωλιών ακολούθησε συστηματική παρακολούθηση

της κατάληψής τους από Μαυροπετρίτες, ώστε να εκτιμηθούν τα ποσοστά χρήσης των τεχνητών φωλιών από τους Μαυροπετρίτες και η αναπαραγωγική τους επιτυχία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος σημαντικό ποσοστό των Μαυροπετριτών στις μεγαλύτερες αποικίες του είδους φώλιασε στις τεχνητές φωλιές που τοποθετήθηκαν.

Στο Πλαίσιο Δράσεων Προστασίας (ΠΔΠ) 2021–2027 περιλαμβάνεται η δράση Ε.3.1.8, η οποία αφορά στη «βελτίωση των συνθηκών φωλεοποίησης για είδη ορνιθοπανίδας (*Falco eleonorae)* μέσω της συντήρησης, αντικατάστασης και εγκατάστασης τεχνητών φωλιών».

5.3.9.13 MMELNP22206CS 0303 Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις

Προτείνεται ενίσχυση της τροφικής βάσης αρπακτικών πουλιών (*Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus, Falco tinnunculus, Falco vespertinus, Accipiter brevipes, Accipiter gentilis all others, Accipiter nisus all others, Aquila chrysaetos, Aquila fasciata, Buteo buteo, Buteo rufinus, Circaetus gallicus, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus macrourus, Circus pygargus, Clanga clanga, Gyps fulvus, Neophron percnopterus, Pandion haliaetus, Pernis apivorus*) μέσω της βελτίωσης των ενδιαιτημάτων ειδών που αποτελούν θηράματά τους (π.χ. στρουθιόμορφα, μικρά θηλαστικά). Η βελτίωση επιτυγχάνεται με σπορές σιτηρών ή ψυχανθών κυρίως σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις των νησιών.

Οι σπορές ενισχύουν μεταξύ άλλων και τους φθίνοντες πληθυσμούς της ορεινής πέρδικας (*Alectoris graeca*), που εμφανίζονται στην περιοχή του Ιονίου. Η επιλογή των θέσεων θα γίνει με βάση τα ενδιαιτήματα και τις τροφικές συνήθειες των ειδών *Streptopelia turtur και Alauda arvensis*.

5.3.9.14 MMELNP22206CS0304 Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών

Η δημιουργία λιμνοδεξαμενών συνιστά στοχευμένη διαχειριστική παρέμβαση για τη διατήρηση και ενίσχυση της ορνιθοπανίδας, ιδίως σε περιοχές με αυξημένη εποχική διακύμανση στη διαθεσιμότητα νερού. Οι τεχνητές αυτές υδατικές δομές λειτουργούν ως συμπληρωματικοί χώροι τροφοληψίας, ανάπαυσης και ενίοτε αναπαραγωγής για υδρόβια και παρυδάτια είδη, εξασφαλίζοντας σταθερή παρουσία νερού ακόμη και σε περιόδους ξηρασίας. Με την αύξηση της ετερογένειας του ενδιαιτήματος, οι λιμνοδεξαμενές προσελκύουν πλούσια αβιοτική και βιοτική ποικιλία, παρέχοντας επιπλέον πηγές τροφής, όπως ασπόνδυλα, αμφίβια και υδροχαρή φυτά, ενισχύοντας έτσι τα τροφικά πλέγματα και την ανθεκτικότητα του οικοσυστήματος.

Η επιλογή της θέσης εγκατάστασης, η ρύθμιση της στάθμης και η διατήρηση ήπιας κλίσης στις όχθες αποτελούν κρίσιμες παραμέτρους σχεδιασμού, καθώς καθορίζουν τη λειτουργικότητα της λιμνοδεξαμενής για διαφορετικές οικολογικές ομάδες ειδών. Παράλληλα, η αποφυγή χρήσης χημικών ουσιών, η πρόβλεψη για φυτεύσεις ιθαγενούς υδροχαρούς βλάστησης και η διασφάλιση ζωνών ηρεμίας με περιορισμένη ανθρώπινη πρόσβαση αποτελούν απαραίτητους όρους για τη βιώσιμη λειτουργία της.

Προτείνεται η κατασκευή τριών λιμνοδεξαμενών μικρής έκτασης σε κατάλληλες θέσεις εντός ΠΠ με σχεδιασμό ώστε να προσομοιάζουν με υγρότοπο και με ειδική διαμόρφωση πυθμένα και πρανών ώστε να διατηρούν νερό στους ξηρούς θερινούς μήνες, να προσελκύουν την πανίδας (π.χ. αμφίβια, ερπετά, στρουθιόμορφα) και να αναπτύσσεται φυσική βλάστηση εντός και στις όχθες τους.

Επίσης, προτείνεται η συντήρηση (καθαρισμός) πηγών και η εγκατάσταση ποτιστρών εντός ΠΠ για την παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας, σε εγγύτητα με τις περιοχές στάθμευσης ή αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας.

Τα είδη που αναμένεται να ωφεληθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα *Streptopelia turtur, Emberiza caesia, Alectoris graeca, Circaetus gallicus, Falco biarmicus, Falco eleonorae, Falco peregrinus brookei, Testudo hermanni, Zamenis situla.* Επίσης από τη δράση αναμένεται να ευεργετηθούν και τα άγρια άλογα του Αίνου.

5.3.9.15 MMELNP22206CS0401 Scutellaria rupestris - Δράσεις διατήρησης

Το *Scutellaria rupestris subsp. cephalonica* είναι ένα πολυετές, ενδημικό είδος της οικογένειας Lamiaceae, που απαντά μόνο στις ορεινές περιοχές των βουνών Αίνου και Ρούδι στην Κεφαλονιά. Παλαιότερες δημοσιευμένες πληροφορίες για την κατανομή του ήταν ελλιπείς και βασίζονταν σε πολύ περιορισμένα και ανοργάνωτα στοιχεία, με αναφορές για δύο μικρούς πληθυσμούς στον Αίνο (και έναν από αυτούς πιθανώς εξαφανισμένο) και δύο στο Ρούδι (Gerakis et al., 2024). Το υποείδος Scutellaria rupestris subsp. cephalonica είναι πολύ πιο διαδεδομένο μέσα στην περιοχή εξάπλωσής του από ό,τι αρχικά πιστευόταν.

Για τη *Scutellaria rupestris subsp. cephalonica* με βάση πρόσφατη εργασία έχει προταθεί ο χαρακτηρισμός της ως EN (Gerakis et al. 2024), παρότι το υποείδος δεν έχει αξιολογηθεί με βάση τον Κόκκινο Κατάλογο απειλούμενων ειδών του ΟΦΥΠΕΚΑ ή τον Διεθνή Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών της IUCN. Οι Gerakis et al. 2024 προτείνουν την χαρτογράφηση των θέσεων παρουσίας του φυτού. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το Ρούδι, όπου οι πληθυσμοί είναι πιο αραιοί, λιγότερο εκτεταμένοι και πιθανώς πιο ευάλωτοι σε τοπικές διαταραχές.

Η ανάλυση των οικολογικών προτιμήσεων του φυτού έδειξε ότι ευδοκιμεί σε ηλιόλουστες ανοιχτές θέσεις μέσα σε δάση ελάτης αλλά επίσης σε σχισμές ασβεστολιθικών βράχων σε σχετικά επίπεδο έδαφος. Στο Ρούδι, το φυτό εμφανίζεται πάνω από τα 800 μέτρα υψόμετρο και είναι σχετικά σπάνιο, ενώ στον Αίνο είναι αρκετά κοινό πάνω από τα 1100 μέτρα, χωρίς επιβεβαιωμένες παρουσίες σε χαμηλότερα υψόμετρα. Επιπλέον, τα περισσότερα ευρήματα στον Αίνο προέρχονται από τη βορειοανατολική πλευρά του βουνού, μια περιοχή που είναι πιο υγρή και πιθανώς ψυχρότερη λόγω σκίασης, μεγαλύτερης δασοκάλυψης και λιγότερης διάβρωσης, καθώς και μεγαλύτερης οργανικής ουσίας στο έδαφος. Η μελέτη των Gerakis et al., 2024 αναγνωρίζει ως κύρια απειλή για το είδος την παράνομη βόσκηση, η οποία μειώνει την επιβίωση των ατόμων και μπορεί να επιφέρει μελλοντική μείωση των πληθυσμών.

Κεντρική προτεινόμενη δράση από τους Gerakis et al., 2024 είναι ο έλεγχος και ο περιορισμός της παράνομης βόσκησης, η οποία αναγνωρίζεται ως η σημαντικότερη απειλή για το υποείδος. Η βόσκηση, ακόμη και σε περιοχές που τυπικά προστατεύονται (όπως ο Εθνικός Δρυμός Αίνου), προκαλεί μηχανική καταστροφή των φυτών, υποβάθμιση του μικροενδιαιτήματος και μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας. Οι συγγραφείς τονίζουν την ανάγκη για αποτελεσματικότερη επιτήρηση, εφαρμογή της νομοθεσίας και ενδεχομένως χωρικό περιορισμό της βόσκησης στις κρίσιμες περιοχές εξάπλωσης του είδους.

Παράλληλα, προτείνεται η ενσωμάτωση των γνωστών πληθυσμών σε στοχευμένο καθεστώς προστασίας, με σαφή χαρτογράφηση των θέσεων παρουσίας του φυτού και αναγνώρισή τους ως περιοχές υψηλής προτεραιότητας διατήρησης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το Ρούδι, όπου οι πληθυσμοί είναι πιο αραιοί, λιγότερο εκτεταμένοι και πιθανώς πιο ευάλωτοι σε τοπικές διαταραχές.

Οι συγγραφείς επισημαίνουν επίσης την ανάγκη για μακροχρόνια παρακολούθηση των πληθυσμών, ώστε να καταγράφονται τυχόν μεταβολές στο μέγεθος, στη δομή και στη ζωτικότητα των πληθυσμών, καθώς και αλλαγές στο ενδιαιτηματικό πλαίσιο. Η παρακολούθηση θεωρείται απαραίτητη τόσο για την επιβεβαίωση της προτεινόμενης κατηγορίας απειλής IUCN (Κινδύνευον -EN) όσο και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης.

Στο ανωτέρω πλαίσιο προτείνεται:

- Μελέτη παρακολούθησης της δυναμικής του πληθυσμού (καταγραφή ώριμων ατόμων και παραγωγής σπερμάτων).
- Συλλογή σπερμάτων για exsitu διατήρηση σε Τράπεζες Γενετικού Υλικού.
- Απαγόρευση συλλογής /συγκομιδής αυτοφυών ειδών
- Τοποθέτηση σήμανσης/πινακίδων στις θέσεις εμφάνισης με απαγόρευση συλλογής βοτανικού υλικού.

Η συλλογή σπερμάτων για exsitu διατήρηση θα γίνει σε φάση πλήρους ωρίμανσης των καρπών, από όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας, και υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό που αφαιρείται δεν επηρεάζει την ικανότητα φυσικής αναγέννησης του πληθυσμού. Οι Menges et al. 2004 συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο.

Καταλληλότερος περίοδος για την παρακολούθηση της *Scutellaria rupestris* subsp. *cephalonica* είναι το διάστημα: τέλη Μαΐου-Ιούνιος. Η ελάχιστη απαιτούμενη συχνότητα παρακολούθησης είναι 1 φορά στην πενταετία με το συνολικό παρακολούθησης να εκτιμάται στα 10.000 ευρώ.

5.3.9.16 MMELNP22206CS0402 *Viola cephalonica* - Δράσεις διατήρησης

Ο κύριος βιότοπος της *Viola cephalonica* (κεφαλληνιακή Βιόλα ή μενεξές) είναι η θέση Χιονίστρα του Εθνικού Δρυμού Αίνου. Απαντά, επίσης, στην υψηλότερη κορυφή του όρους Αίνος (Μέγας Σωρός), αλλά και στις μικρότερες κορυφές μεταξύ των δύο θέσεων Η εγκατάσταση ραδιοτηλεοπτικών και τηλεπικοινωνιακών αναμεταδοτών στην περιοχή είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση των φυσικών χαρακτηριστικών του βιοτόπου και τον περιορισμό της περιοχής κάλυψης της *Viola cephalonica*. Σε μια προσπάθεια προστασίας της *Viola cephalonica* από τις ανθρώπινες επιδράσεις, κατασκευάστηκε το 2008, περίφραξη στη θέση Χιονίστρα από το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου με τη συνδρομή της Δ/νσης Δασών Κεφαλληνίας.

Για την προστασία του είδους προτείνονται

- η παρακολούθηση της δυναμικής του πληθυσμού (καταγραφή ώριμων ατόμων και παραγωγής σπερμάτων).
- η συλλογή σπερμάτων για exsitu διατήρηση σε Τράπεζες Γενετικού Υλικού.
- η απαγόρευση συλλογής /συγκομιδής αυτοφυών ειδών
- η διατήρηση της υπάρχουσας περίφραξης/κατάστασης διατήρησης του πληθυσμού στη θέση Χιονίστρα και η
- η τοποθέτηση σήμανσης/πινακίδων σε άλλες θέσεις εμφάνισης με απαγόρευση συλλογής βοτανικού υλικού.

Η συλλογή θα γίνει σε φάση πλήρους ωρίμανσης των καρπών, από όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας, και υπό την προϋπόθεση ότι το υλικό που αφαιρείται δεν επηρεάζει την ικανότητα φυσικής αναγέννησης του πληθυσμού. Οι Menges et al. 2004

συνιστούν τη συλλογή όχι περισσότερο από το 10% της παραγωγής σπόρων ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού σε μία περίοδο.

Καταλληλότερος περίοδος για την παρακολούθηση της *Viola cephalonica* είναι το διάστημα: τέλη Μαΐου-Ιούνιος και για τη μέσα Μαΐου-Ιούνιος. Συχνότητα παρακολούθησης: 1 φορά στην πενταετία. Το συνολικό κόστος παρακολούθησης εκτιμάται σε 10.000 ευρώ.

5.3.9.17 MMELNP22101CS0403 Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών

Απαιτείται η εκπόνηση σύγχρονων μελετών για την αποτύπωση της ηλικιακής δομής και σύνθεσης των ελατοδασών, λαμβάνοντας υπόψη το αναπαραγωγικό δυναμικό, τα χαρακτηριστικά πληροκαρπίας του είδους (Politi et al. 2011) και τα πρότυπα φυσικής αναγέννησης (Politi et al. 2011).

5.3.9.18 MMELNP22101CS0404 Παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης – Μελέτη επίδρασης κλιματικής αλλαγής

Τα δάση **Κεφαλληνιακής ελάτης** (ΤΟ 951Β – δάση *Abies cephalonica*) αποτελούν τον κύριο δασικό τύπο βλάστησης της προστατευόμενης περιοχής του Εθνικού Πάρκου Αίνου.

Δεδομένων των εκτεταμένων ξηράνσεων, που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης όλης της χώρας (π.χ. Χριστοπούλου και συν. 2024, Φύλλας και συν. 2025), ένα φαινόμενο, που συνήθως αποδίδεται στη συνδυαστική επίδραση παρατεταμένης **ξηρασίας και προσβολών από παθογόνα και έντομα** (Brandes and Christopoulou 2020), προτείνεται η **συστηματική παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων** στην ευρύτερη περιοχή του Εθνικού Δρυμού Αίνου, με καταγραφή και χωρική απεικόνιση των περιστατικών. Ο προσδιορισμός της ηλικίας των ατόμων που εμφανίζουν ξηράνσεις, καθώς και η μελέτη των προτύπων αύξησής τους θα βοηθήσει στην ερμηνεία των παραγόντων (drivers), που πρωτίστως ευθύνονται για τα περιστατικά αυτά και στον περιορισμό του φαινόμενου **μέσω προσαρμοσμένης δασικής διαχείρισης**.

Προσαρμοσμένη δασική διαχείριση, μέσω για παράδειγμα της επιλεκτικής υλοτόμησης ατόμων που εμφανίζουν χαρακτηριστικά ολικής νέκρωσης λόγω ξηράνσεων, με στόχο τη **μείωση της διαθέσιμης βιομάζας** που θα μπορούσε κατά τόπους να οδηγήσει σε αυξημένο κίνδυνο εκδήλωσης και εξάπλωσης δασικών πυρκαγιών

Η συλλογή των ανωτέρω στοιχείων συστήνεται να αξιοποιηθεί και για την εκπόνηση Μελέτη βάσης για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στο δάσος (ξηράνσεις, αναγέννηση κλπ.).

5.3.9.19 MMELNP22101CS0405 Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών

Για τα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης προτείνεται η συλλογή γενετικού υλικού (με τη μορφή σπερμάτων) τα οποία θα πρέπει να διατηρηθούν σε τράπεζα σπερμάτων (π.χ. στο Βοτανικό Κήπο Κεφαλλονιάς) και να αποτελέσουν υλικό για πιθανές δράσεις ενίσχυσης της φυσικής αναγέννησης όταν αυτό κριθεί απαραίτητο (π.χ. ύστερα από μια πιθανή μελλοντική διαταραχή μεγάλης κλίμακας όπως μια δασική πυρκαγιά).

5.3.9.20 MMELNP22101CS0406 Μελέτη επίδρασης των ημιάγριων αλόγων του Αίνου στο δασικό οικοσύστημα

Τα άλογα του Αίνου (*Equus ferus caballus*) ανήκουν στον ορεινό τύπο του ελληνικού αλόγου και κατάγονται από άλογα της φυλής Πίνδου που προμηθεύονταν οι κάτοικοι της περιοχής από ζωοπανηγύρεις της Αιτωλοακαρνανίας (Κεφαλόβρυσο) και της Άρτας (Μενεγάτος 1995). Εγκαταλείφθηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο στην περιοχή του Αίνου, όπου ζουν και

αναπαράγονται ελεύθερα. Η φυλή των αλόγων της Κεφαλονιάς με τα ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά προέκυψε από την προσαρμογή στις δυσμενείς κλιματολογικές και εδαφολογικές συνθήκες (μεγάλες κλίσεις και πετρώδες έδαφος), στην περιορισμένη τροφή λόγω της φτωχής βλάστησης στο νησί της Κεφαλονιάς και στο όρος Αίνου, αλλά και ως αποτέλεσμα γενετικής απομόνωσης (Ευθυμιάτου-Κατσούνη 1998).

Ο πληθυσμός τους έχει περάσει διακυμάνσεις. Στο παρελθόν υπήρχαν ολιγάριθμες αγέλες, ενώ σήμερα ύστερα από παρακολούθησή τους από το προσωπικό Επόπτευσης/Φύλαξης του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής έχει διαπιστωθεί ότι έχει απομείνει πληθυσμός περί των 40-45 αλόγων (Ιστοσελίδα Γεωπάρκου Κεφαλονιάς – Ιθάκης).

Οι περιοχές στις οποίες κινούνται εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες. Το καλοκαίρι που η θερμοκρασία είναι σε υψηλά επίπεδα και υπάρχει έλλειψη τροφής στα χαμηλά υψόμετρα, κινούνται στα νοτιοανατολικά όρια του πυρήνα του Εθνικού Δρυμού, σπάνια δε εντός του πυρήνα, και κυρίως κοντά στην περιοχή της Ι. Μ. Ζωοδόχου Πηγής. Ο Αίνος αποτελείται από ασβεστόλιθο, ένα πέτρωμα το οποίο επιτρέπει το νερό να διεισδύσει στις σχισμές του, με αποτέλεσμα το νερό να εμπλουτίζει τον υδροφόρο ορίζοντα, αφήνοντας ταυτόχρονα την περιοχή χωρίς πηγές ή ποτάμια. Η μοναδική επομένως περιοχή στην οποία μπορούν να βρουν νερό τα άλογα είναι στην πηγή κοντά σ' αυτήν την περιοχή (Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου, 2015).

Τους χειμερινούς μήνες, λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών, τα άλογα μετακινούνται σε πιο χαμηλές θέσεις στις πλαγιές του Αίνου και κυρίως κοντά στον οικισμό Αργίνια. Πολλές φορές παρατηρούνται σε ακόμα χαμηλότερες θέσεις κοντά στα χωριά Μαρκόπουλο, Κρεμμύδι και Πάστρα, όπου βρίσκουν τροφή στις χορτολιβαδικές εκτάσεις. Υπάρχουν αναφορές από τους κατοίκους ότι αρκετές φορές δημιουργούν ζημίες σε γεωργικές εκτάσεις δίπλα από τους οικισμούς, λόγω της περιορισμένης διαθεσιμότητας τροφής (Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου 2015).

Το προσωπικό Επόπτευσης/Φύλαξης του ΟΦΥΠΕΚΑ έχει συμπεριλάβει στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων του, την παρακολούθηση των αλόγων, ώστε να γνωρίζει τον ακριβή αριθμό τους, τις θέσεις στις οποίες κινούνται, τη φυσική τους κατάσταση, καθώς και τυχόν προβλήματα ή απειλές. Το 2013, προχώρησε πιλοτικά σε προσπάθεια σίτισής τους με κριθάρι αλλά τα άλογα δεν ανταποκρίθηκαν, επίσης το προσωπικό του ΟΦΥΠΕΚΑ έχει επισκευάσει την ποτίστρα στην Ι.Μ. Ζωοδόχου Πηγής και έχει περιθάλψει τραυματισμένα άλογα (Ιστοσελίδα Γεωπάρκου Κεφαλονιάς – Ιθάκης).

Οι κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζουν σήμερα τα άλογα του Αίνου, είναι οι υπερβοσκημένοι βοσκότοποι και η έλλειψη νερού, η έλλειψη ελέγχου και διαχείρισης του πληθυσμού, η απελευθέρωση αλόγων με συνέπεια την αλλοίωση του πληθυσμού, η μη οικονομική ενίσχυση των κατοίκων από τις ζημιές που προκαλούν και κυρίως η έλλειψη νομικού καθεστώτος προστασίας τους (Ιστοσελίδα Γεωπάρκου Κεφαλονιάς – Ιθάκης).

Πρόσφατη μελέτη διερεύνησε τις διατροφικές συνήθειες των ελεύθερων αλόγων που απαντώνται σ το όρος Αίνος στην Κεφαλονιά, χρησιμοποιώντας μικροϊστολογικές αναλύσεις, σε σχέση με τη φυτοκάλυψη της περιοχής. Αντικείμενα της έρευνας ήταν η διερεύνηση: (i) των φυτικών κλάσεων και (ii) των φυτικών οικογενειών που προτιμούν εποχιακά τα ελεύθερα άλογα σε κάθε περιοχή μελέτης, καθώς και η μεταξύ τους σύγκριση. Ακόμη για τη μελέτη της τροφικής οικολογίας των αλόγων εκτιμήθηκε η φυτική κάλυψη και η σύνθεση κατά την περίοδο ανθοφορίας και πλήρη ανάπτυξη των φυτικών ειδών την άνοιξη (Παραλυκίδης, 2024).

Τα ελεύθερα άλογα στην Κεφαλονιά βρέθηκε ότι τρέφονται κυρίως με αγρωστώδη και τις τρεις εποχές που πραγματοποιήθηκε η μελέτη. Τα άλογα προτιμούν τα γένη της οικογένειας *Poaceae (Poa, Bromus, Avena, Dactylis Festuca, Lagurus, Hordeum*). Επίσης μεγάλη προτίμηση έχουν για τις οικογένειες *Cyperaceae* και *Fabaceae* με τα γένη (*Cyperus, Carex* και *Trifolium*). Ωστόσο τα άλογα εμφάνισαν εποχιακές διακυμάνσεις στο διαιτολόγιο που πιθανά οφείλονται στην διαθεσιμότητα των φυτικών ειδών που υπάρχουν κάθε εποχή. Το είδος έδειξε επίσης μεγάλη προτίμηση για τα μονοκότυλα φυτικά είδη σε όλες τις εποχές που έγινε μελέτη. Τα C3 φυτά κυριαρχούν στο διαιτολόγιο των αλόγων έναντι των C4 που συμμετέχουν με μικρότερο ποσοστό. Τέλος, από τις δειγματοληψίες βρέθηκε ότι τα άλογα τρέφονται σε πολύ μικρό ποσοστό με φυτικά είδη, που βρίσκονται σε γεωργικές καλλιέργειες όπως το καλαμπόκι και ο ηλίανθος, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν έχουν σοβαρή επίπτωση στην αγροτική οικονομία στις συγκεκριμένες περιοχές (Παραλυκίδης, 2024).

Η βόσκηση από άλογα (ακόμα κι αν είναι μικρός πληθυσμός) μπορεί να περιορίσει την αναγέννηση δασικών ειδών, ειδικά αν δεν υπάρχει επαρκής έλεγχος του πληθυσμού ή πρόσβαση σε νερό/τροφή μέσα στο δάσος (Garrido et al., 2021). Αυτή είναι μια γνωστή οικολογική διαδικασία όπου μεγάλα φυτοφάγα επηρεάζουν τη δομή της βλάστησης· σε άλλες περιοχές ομοίων πληθυσμών αλόγων, αυτή η βόσκηση έχει οδηγήσει σε μείωση φυτικών ειδών ή αλλαγές στη σύνθεση της βλάστησης. Σε περιοχές με άλογα, η πίεση βόσκησης σε πόρους τροφής μπορεί να αλλοιώσει την οικολογική ισορροπία, προωθώντας ανθεκτικά φυτικά είδη και μειώνοντας άλλα (Beever and Brussard, 2000, Dawson, 2009).

Στην περίπτωση του Αίνου δεν υπάρχει ολοκληρωμένη έρευνα για τις οικολογικές επιπτώσεις των άγριων αλόγων στο δασικό οικοσύστημα και στο προστατευτέο αντικείμενο γενικότερα. Προτείνεται η εκπόνηση σχετικής μελέτης, η οποία θα προτείνει και διαχειριστικά μέτρα εφόσον κάτι τέτοιο κριθεί απαραίτητο.

5.3.9.21 MMELNP22206CW0101 Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού, μέσω των οποίων θα παρουσιαστούν και θα προβληθούν τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

- Η γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη της προστατευόμενης περιοχής (ΠΠ), καθώς και τα συχνότερα προβλήματα, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση του προστατευτέου αντικειμένου με τους χρήστες της ΠΠ. Παράλληλα, θα αναδειχθούν οι κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν τα προστατευόμενα είδη και οι αντίστοιχοι οικότοποι.
- Οι απαγορεύσεις, που διέπουν τα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ιδίως η απαγόρευση κάθε μορφής εκ προθέσΈως σύλληψης ή θανάτωσης δειγμάτων των εν λόγω ειδών στη φύση, στο μέτρο που αυτά απαντούν εντός της ΠΠ.
- Το κανονιστικό πλαίσιο, που αφορά στην εμπορία και κατανάλωση θαλάσσιων ασπονδύλων.
- Η αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών, καθώς και οι υποχρεώσεις αναφοράς σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Οι κανονισμοί, που διέπουν τη θήρα και την αλιεία στην περιοχή.
- Οι απαγορεύσεις και ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ.
- Τα είδη και η σημασία των οικοσυστημικών υπηρεσιών της ΠΠ, όπως αυτές θα έχουν τεκμηριωθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του μέτρου «Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής».

Η δράση προτείνεται να απευθυνθεί στο ευρύ κοινό μέσω συνδυασμού επικοινωνιακών ενεργειών, όπως η διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων, η παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού, η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και η προβολή μέσω καταχωρίσεων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, προτείνεται η σύνταξη ενημερωτικού οδηγού, ο οποίος θα περιλαμβάνει στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων (ΤΟ).

Οι επιμέρους ενέργειες που απαιτείται να υλοποιηθούν περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- την εκπόνηση σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής,
- την παραγωγή ενημερωτικού οδηγού για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της προστατευόμενης περιοχής,
- τη σύνταξη ενημερωτικού οδηγού με στοιχεία αναγνώρισης και ταυτοποίησης των προστατευόμενων ειδών και των τύπων οικοτόπων,
- την παραγωγή έντυπου υλικού (ενημερωτικά φυλλάδια, αφίσες και εγχειρίδια),
- τη δημιουργία οπτικοακουστικού προωθητικού μηνύματος για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και ημερίδων.

5.3.9.22 MMELNP22206CW0102 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης στελεχών των αρμόδιων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων (ενδεικτικά: Αστυνομία/Αστυνομικές Διευθύνσεις, Λιμεναρχεία και στελέχη Λιμενικού Σώματος, ΟΤΑ, Περιφέρεια, Κτηματικές Υπηρεσίες, Δασικές Υπηρεσίες/Διευθύνσεις Δασών, Θηροφυλακή, στελέχη της ΜΔΠΠ, εισαγγελικές αρχές, κτηνίατροι, βιολόγοι, αλιευτικοί συνεταιρισμοί κ.ά.). Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν σεμινάρια κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες τόσο των υπηρεσιών με ελεγκτικές και προανακριτικές αρμοδιότητες, όσο και εκείνων με τεχνικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, με στόχο την ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, τον συντονισμό και την αποτελεσματική εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου.

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης θα περιλαμβάνει:

- το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο προστασίας ειδών και ΤΟ, τις κυριότερες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν, τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στη φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβια πανίδας
- τη σχετική νομοθεσία, τις αρμοδιότητες της κάθε υπηρεσίας κ.ά.
- τις απαγορεύσεις και τις ρυθμίσεις, που απορρέουν από το Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ) της ΠΠ

Σχετικά προγράμματα προβλέπονται και στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων (ΦΕΚ 4566/Β/2024).

5.3.9.23 MMELNP22206CW0103 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αγρότες, τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν τη βιώσιμη γεωργία, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, με στόχο τη μείωση των πιέσεων στους οικοτόπους και τα είδη της ΠΠ και τη συμμετοχή των αγροτών στη διαχείριση. Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

Περιβαλλοντική εκπαίδευση & οικολογία αγροτικών τοπίων

- Λειτουργία αγροοικοσυστημάτων και αλληλεπίδραση καλλιεργειών–βιοποικιλότητας
- Σημασία στοιχείων του αγροτικού τοπίου (φυτοφράκτες, ξηρολιθιές, ρεματιές, αναβαθμίδες, λιβάδια)
- Ρόλος επικονιαστών (μέλισσες, άγρια έντομα) και φυσικών εχθρών των εχθρών των καλλιεργειών
- Αναγνώριση ξενικών/χωροκατακτητικών ειδών

Νομοθεσία και κανονιστικό πλαίσιο

- Διατήρηση και διαχείριση μικρών στοιχείων του τοπίου (αναχωμάτων, φυτοφρακτών, φυσικής βλάστησης)
- Απαγορεύσεις χρήσης συγκεκριμένων φυτοφαρμάκων και ξενικών ειδών
- Καθεστώς προστασίας ειδών χλωρίδας και πανίδας

Βιώσιμες και κλιματικά έξυπνες γεωργικές πρακτικές

- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία (IPM) και μείωση χημικών εισροών
- Βιολογική και αναγεννητική γεωργία
- Διαχείριση εδάφους: ακαλλιέργητες ζώνες, άροση περιορισμένης όχλησης, αγρανάπαυση
- Ανακύκλωση οργανικής ύλης, κομποστοποίηση, χρήση τοπικών ποικιλιών
- Χρήση νερού με αποδοτικές τεχνικές άρδευσης

Διατήρηση βιοποικιλότητας και φυσικών πόρων

- Φυτεύσεις ενδημικών ειδών για ενίσχυση επικονιαστών και άγριας ζωής
- Διατήρηση ζωνών πρασίνου, φυσικών ρεμάτων και παραποτάμιων ζωνών
- Διαχείριση ξηρολιθιών, αναβαθμίδων και πρανών για αποφυγή διάβρωσης
- Πρόληψη και παρακολούθηση χωροκατακτητικών ειδών

Πιστοποίηση και πρόσθετη αξία προϊόντων

- Ενημέρωση για συστήματα πιστοποίησης (π.χ. βιολογικά προϊόντα, AGRO9, AGRO10, ΠΟΠ/ΠΓΕ, προϊόντα χαμηλού αποτυπώματος)
- Ανάπτυξη τοπικών εμπορικών σημάτων και σχέσεων με αγορές
- Σύνδεση παραγωγής με τουρισμό, γαστρονομία και τοπική πολιτιστική κληρονομιά
- Οφέλη της προώθησης γεωργοπεριβαλλοντικών συμφωνιών με σκοπό τη διατήρηση τύπων οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων ενισχύσεων και κινήτρων
- Χρηματοδοτικά εργαλεία (ΠΑΑ, Leader, προγράμματα πράσινης μετάβασης).

Αγροτουρισμός & εναλλακτικές πηγές εισοδήματος

- Τουρισμός εμπειρίας (αγροτικές δραστηριότητες, περιηγήσεις, γευσιγνωσία).
- Διατήρηση παραδοσιακών πρακτικών και σύνδεσή τους με την τοπική ταυτότητα.
- Δημιουργία συνεργασιών με φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Τεχνική εκπαίδευση & πρακτική άσκηση

- Επίδειξη βιώσιμων καλλιεργητικών τεχνικών.
- Επισκέψεις σε πρότυπες μονάδες ή αγροοικολογικά αγροκτήματα.
- Πρακτική αναγνώριση φυτικών ειδών, επικονιαστών, στοιχείων τοπίου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η ευαισθητοποίηση για την πιστοποίηση και ενίσχυση των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων ως ΠΟΠ-ΠΓΕ -Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (ΕΠΙΠ). Τα ΠΟΠ προϊόντα που υπάρχουν στο Ιόνιο όσον αφορά την κτηνοτροφία είναι το Κεφαλοτύρι Κεφαλονιάς. Είναι αναγκαία η αναζήτηση και πιστοποίηση και άλλων προϊόντων προκειμένου να διατηρηθεί η παραδοσιακή εκτατική κτηνοτροφία.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ): Προϊόντα προστατευόμενων περιοχών δικτύου Natura 2000 (AGRO 9) και Τοπικά προϊόντα (AGRO 10).

5.3.9.24 MMELNP22206CW0105 Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό

Το μέτρο περιλαμβάνει την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απασχολούμενους στον **τουριστικό τομέα** και τα οποία θα περιλαμβάνουν ενότητες, που ενισχύουν το βιώσιμο τουρισμό, την κατανόηση των οικοσυστημάτων και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευθύνης και την αποτροπή πρακτικών που θέτουν σε κίνδυνο την πανίδα και τα οικοσυστήματα.

Ενδεικτικά μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Γνωριμία με τα προστατευόμενα είδη, τους κύκλους ζωής και τα κρίσιμα ενδιαιτήματά τους.
- Πλαίσιο ρυθμίσεων ΠΠ (ζώνες, απαγορεύσεις, κανονιστικό πλαίσιο)
- Φυσική ιστορία και οικολογική σημασία των νυχτερίδων και της σπηλαιόβιας πανίδας
- Τα είδη νυχτερίδων της Ελλάδας και τον ρόλο τους στην ισορροπία των οικοσυστημάτων
- Νομοθεσία για την προστασία σπηλαίων και ειδών, καθώς και τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης τουριστικής αξιοποίησης των καταφυγίων τους
- Ορθές πρακτικές επίσκεψης, φωτισμού, ηχορύπανσης και πρόσβασης

Βιώσιμες πρακτικές στον τουρισμό – Οικολογικά Σήματα και Πιστοποιήσεις

- Προώθηση αρχών οικοτουρισμού και μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Ορθές πρακτικές διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας και νερού σε τουριστικές εγκαταστάσεις
- Εκπαίδευση στην αποτροπή ενόχλησης άγριας ζωής (π.χ. απαγόρευση σίτισης, αποφυγή προσέγγισης με drone, ηχορύπανση)
- Περιβαλλοντικές Πιστοποιήσεις Επιχειρήσεων

5.3.9.25 MMELNP22206CW0106 Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης

Η πιστοποίηση σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές NATURA αφορά σε προϊόντα, που παράγονται με φιλικές προς τα οικοσυστήματα πρακτικές και μεθόδους καθώς και δραστηριότητες ήπιας και βιώσιμης ανάπτυξης, λειτουργώντας ως ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο αλλοίωσης σημαντικών οικοτόπων και όχλησης της άγριας ζωής από την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων.

Οικολογικά σήματα εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από άλλους διεθνείς οργανισμούς:

Η **Ευρωπαϊκή Οικολογική Ετικέτα** (EU Ecolabel) αποτελεί το επίσημο, εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προϊόντα και υπηρεσίες που επιτυγχάνουν υψηλά πρότυπα περιβαλλοντικής απόδοσης. Πρόκειται για μία αναγνωρισμένη διάκριση περιβαλλοντικής

αριστείας, η οποία απονέμεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που συγκαταλέγονται στις «καλύτερες της κατηγορίας τους» και πληρούν αυστηρά, επιστημονικά τεκμηριωμένα κριτήρια βιωσιμότητας. **Στον τομέα του τουρισμού, ο θεσμός αφορά ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κάμπινγκ που εφαρμόζο**υν ολοκληρωμένες πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, ορθής διαχείρισης αποβλήτων, περιορισμού χημικών και μείωσης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων σε όλο τον κύκλο λειτουργίας τους. Η κατοχή του σήματος EU Ecolabel ενισχύει την αξιοπιστία και φήμη της επιχείρησης, διαφοροποιώντας την από τον συμβατικό τουρισμό.

Η **ευρωπαϊκή βιολογική σήμανση** (EU Organic Logo) παρέχει μια ενιαία και αναγνωρίσιμη ταυτότητα στα **βιολογικά προϊόντα,** που παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διευκολύνοντας τους καταναλωτές να τα αναγνωρίζουν και ενισχύοντας παράλληλα τη δυνατότητα των παραγωγών να τα διαθέτουν σε ολόκληρη την ενιαία αγορά της ΕΕ. Η χρήση του λογότυπου επιτρέπεται αποκλειστικά σε προϊόντα που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικά από διαπιστευμένο φορέα ελέγχου, γεγονός που διασφαλίζει ότι πληρούνται αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής, μεταποίησης, μεταφοράς και αποθήκευσης.

Επισημαίνεται ότι πλέον υπάρχουν τα σχετικά εθνικά πρότυπα (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ), που αναγνωρίζονται για την ένταξη υποψηφίων στα χρηματοδοτικά προγράμματα του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**. Τα πλέον σχετικά είναι:

• **AGRO 2** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 2 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα προϊόντα τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων της σειράς AGRO 2

• AGRO 2-1: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 1: Προδιαγραφή». Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της φυτικής παραγωγής που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση που είναι εφαρμόσιμες σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από το μέγεθος και το είδος της καλλιέργειας στην οποία δραστηριοποιείται.

• AGRO 2-2: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 2: Απαιτήσεις για την εφαρμογή στη φυτική παραγωγή». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις τεχνικές και άλλες απαιτήσεις της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας [φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

• AGRO 2-3: «Διαχείριση Αγροτικού Περιβάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 3: Απαιτήσεις για την τυποποίηση - συσκευασία ή/και διάθεση στην αγορά προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα τυποποιήσουν - συσκευάσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• AGRO 2-5: «Διαχείριση Αγροτικού Περί βάλλοντος - Ολοκληρωμένη Διαχείριση στη Γεωργική Παραγωγή, Μέρος 5: Απαιτήσεις για τη μεταποίηση ή/και διάθεση στην αγορά

μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης». Το πρότυπο αυτό περιγράφει τις απαιτήσεις ως προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις που παραλαμβάνουν προϊόντα που έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης, προκειμένου να τα μεταποιήσουν και να τα διαθέσουν στην αγορά ως προϊόντα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης.

• **AGRO 9** «Προδιαγραφή για την παραγωγή προϊόντων προστατευόμενων περιοχών NATURA». Το πρότυπο AGRO 9 περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή προϊόντων (φυτικής, ζωικής προέλευσης, μεταποίησης) μέσα στις οριοθετημένες στη χώρα μας προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000, λαμβάνοντας υπόψη τους ειδικούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς κάθε περιοχής με σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών και τη διάκρισή τους στην αγορά.

• **AGRO 10** «Εθνικό σήμα πιστοποίησης για την παραγωγή τοπικών προϊόντων». Το Εθνικό Σήμα Πιστοποίησης AGRO 10 χρησιμοποιείται σε πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, τα οποία παράγονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου AGRO 10. Το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει προδιαγραφές για την παραγωγή τοπικών προϊόντων της χώρας μας που αναδεικνύουν την ελληνική παραγωγή, την παράδοση, την ιστορία και τη γαστρονομία. Τα τοπικά προϊόντα κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και παραγωγούς, μικρότερης αναγνωρισιμότητας όπως πχ τα γλυκά του κουταλιού και προϊόντα με τοπικές παραδοσιακές συνταγές, θα μπορούν να αξιοποιηθούν από τον Τουρισμό, την Εστίαση και τα Ξενοδοχεία και να λάβουν ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα και προβολή συμβάλλοντας στην ανάδειξη της ξεχωριστής τοπικής ελληνικής κληρονομιάς.

Επισημαίνεται ότι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Τουρισμού καθώς και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχουν υπογράψει, από το 2021, Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων τοπικών υπηρεσιών σε προστατευόμενες περιοχές και σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ μπορεί να συντονίσει ενημερωτικές καμπάνιες σε συνεργασία με τα ανωτέρω Υπουργεία. Την ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων παραγωγών και επιχειρηματιών του τουρισμού μπορούν να αναλαμβάνουν το ΥΠΑΑΤ και το Υπουργείο Τουρισμού αντίστοιχα, με το δεύτερο να καταρτίζει τη στρατηγική προώθησης και προβολής των πιστοποιημένων προϊόντων στην εγχώρια και διεθνή τουριστική αγορά.

Η κατάρτιση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και η ανάπτυξη στρατηγικών και προτάσεων σε σχέση με τον τουρισμό και τον οικοτουρισμό, καθώς και δημιουργία ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προϊόντων, που παράγονται εντός του δικτύου Natura 2000 προβλέπεται στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027.

5.3.9.26 MMELNP22206CW0201 Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των προσφερόμενων υπηρεσιών της ΠΠ αποσκοπεί στην αειφόρο διατήρηση των φυσικών πόρων με στόχο την κοινωνική και οικονομική ευημερία και αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί επίσης εργαλείο και μέσο επικοινωνίας με τους οικονομικούς φορείς και την κοινωνία. Το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής της ΠΠ περιλαμβάνει σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Η Δράση MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) της ΕΕ περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους ανθρώπους. Η χαρτογράφηση περιλαμβάνει την απεικόνιση της έκτασής τους και τον υπολογισμό της επιφάνειάς τους, ενώ η αξιολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της καλής ή κακής κατάστασής τους και εξαρτάται από: α) την καταγραφή και αξιολόγηση των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων και β) από τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζουν. Επίσης η χαρτογράφηση των υπηρεσιών παρέχει μία χωρική αποτύπωση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο και τη θέση που παρέχεται κάθε υπηρεσία.

Τα τελικά αποτελέσματα της δράσης αποτελούν εργαλείο λήψης αποφάσεων για περαιτέρω ενέργειες όπως:

- Διαχειριστικές δράσεις για την βελτιστοποίηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών που θα ωφελούν ταυτόχρονα και την βιοποικιλότητα
- Παρακολούθηση τάσεων στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών στην περιοχή
- Δράσεις για τη συνέργεια ή σύγκρουση μεταξύ των οικοσυστημικών υπηρεσιών

Η δράση περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση τύπων οικοσυστημάτων
- Καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών
- Διάθεση ερωτηματολογίων στους τοπικούς φορείς, τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς, τους τουρίστες – επισκέπτες, και εν γένει την τοπική κοινωνία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και δημιουργία καταλόγου ιεράρχησης και προτεραιοτήτων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα ακολουθηθούν τα αποτελέσματα και η μεθοδολογία που έχουν προκύψει από το LIFE IP-4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002) «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα».

Τα παραδοτέα του μέτρου περιλαμβάνουν:

- Έκθεση με την καταγραφή, αξιολόγηση και αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
- Γεωχωρική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση των τύπων οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών,

5.3.9.27 MMELNP22101CW0203 Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

Η τηλεμετρία θα εφαρμοστεί σε επιλεγμένα είδη-στόχους με χρήση ελαφρών πομπών GPS/GSM ή/και Argos (και, όπου ενδείκνυται, γεωεντοπιστών GLS), σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές ευζωίας και με συνολικό βάρος συσκευής/δεσίματος εντός αποδεκτών ορίων σε σχέση με το σωματικό βάρος. Η σύλληψη θα πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένο προσωπικό σε αποικίες αναπαραγωγής ή χώρους συγκέντρωσης με κατάλληλες, ελαχιστοποιητικά στρες τεχνικές, και οι πομποί θα τοποθετηθούν με ιμάντα τύπου "backpack" ή άλλη εγκεκριμένη μέθοδο, με ταυτόχρονη λήψη βασικών βιομετρικών στοιχείων (μάζα, μήκος πτέρυγας, κατάσταση πτερώματος) και, όπου είναι δυνατό, προσδιορισμό φύλου/ηλικίας. Θα οριστεί πρόγραμμα καταγραφών προσαρμοσμένο στη βιολογία του είδους και στη διάρκεια ζωής της μπαταρίας, ενώ τα δεδομένα θα μεταφορτώνονται

αυτόματα σε βάση δεδομένων και θα υπόκεινται σε ποιοτικό έλεγχο (φίλτρα σφαλμάτων θέσης, ακραίων ταχυτήτων). Η ανάλυση θα περιλαμβάνει εκτίμηση περιοχών χρήσης, αναγνώριση κρίσιμων περιοχών τροφοληψίας/μετακίνησης, συσχέτιση με περιβαλλοντικές μεταβλητές και ανθρώπινες πιέσεις και παραγωγή χαρτών προτεραιότητας για στοχευμένα μέτρα διαχείρισης.

Στόχος της τηλεμετρίας για τα είδη *Aquila chrysaetos,* Buteo buteo, *Ciconia ciconia,* Falco biarmicus, *Falco eleonorae και Falco peregrinus* είναι η ολοκληρωμένη καταγραφή των μετακινήσεων και της χωρικής οικολογίας τους σε διαφορετικές χρονικές κλίμακες, από την καθημερινή χρήση επικράτειας και περιοχών τροφοληψίας έως τις εποχικές και διηπειρωτικές μεταναστεύσεις. Μέσω της τηλεμετρίας επιδιώκεται ο εντοπισμός κρίσιμων ενδιαιτημάτων, διαδρομών μετακίνησης και σημείων συγκέντρωσης, καθώς και η αξιολόγηση της έκθεσης των ειδών σε ανθρωπογενείς πιέσεις όπως ενεργειακές υποδομές, ΑΙΟΠΑ, όχληση, ηλεκτροπληξία, συγκρούσεις και παράνομη θανάτωση. Τα παραγόμενα δεδομένα θα επιτρέψουν την κατανόηση της λειτουργικής συνδεσιμότητας μεταξύ προστατευόμενων περιοχών και θα αποτελέσουν επιστημονική βάση για τον χωρικό σχεδιασμό και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων διατήρησης, τόσο σε τοπικό όσο και σε διακρατικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές οικολογικές απαιτήσεις και στρατηγικές μετακίνησης των τεσσάρων ειδών.

5.3.9.28 MMELNP22206CW9901 Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

Η αντιμετώπιση της παράνομης βόσκησης, της παράνομης υλοτομία και της λαθροθηρίας απαιτούν ενίσχυση της φύλαξης της ΠΠ.

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικής φύλαξης και εποπτείας της προστατευόμενης περιοχής προτείνεται:

- Στελέχωση ομάδας επόπτευσης, που θα ενισχύεται εποχικά την θερινή περίοδο προκειμένου να διενεργεί συστηματικές περιπολίες επόπτευσης και να συντάσσει τις απαραίτητες αναφορές. Πλέον σε κάθε ΜΔΠΠ λειτουργεί Σώμα Φύλαξης Φύσης και έχει εγκριθεί ο Κανονισμός Λειτουργίας του (ΦΕΚ 2975/Β/2024).
- Προμήθεια αυτοκινήτου επόπτευσης
- Προμήθεια συστημάτων μέτρησης ταχύτητας σκαφών και συσκευών γεωεντοπισμού
- Προμήθεια και εγκατάσταση οπτικών μέσων παρακολούθησης και ασφαλείας (κάμερες κλειστού κυκλώματος cctv) για την καλύτερη φύλαξη της περιοχής ακόμα και τις βραδινές ώρες, ή σε περιοχές απόμακρες, ή δύσκολες στην προσέγγισή τους.
- Προμήθεια συστήματος εναέριας παρακολούθησης (drone) και κατάρτιση του προσωπικού για τη χρήση του
- Εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού φύλαξης για τους κανονισμούς, την επιβολή προστίμων, τον εντοπισμό παραβατών, τους κανόνες συμπεριφοράς και αντίδρασης σε περιπτώσεις παράνομων πράξεων.

Η οργάνωση της στελέχωσης και των προμηθειών θα γίνει κατόπιν εκπόνησης **Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης** το οποίο θα επικαιροποιείται σε ετήσια βάση και το οποίο θα αποτελεί βασικό επιχειρησιακό εργαλείο για την προστασία και διασφάλιση της ορθής λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του 1ου Σχεδίου Φύλαξης και Επόπτευσης θα προσδιοριστεί προκαταρκτικά το αναγκαίο προσωπικό φύλαξης και ο καταλληλότερος εξοπλισμός για τις ανάγκες της ΜΔΠΠ.

Στο πλαίσιο του σχεδίου καθορίζονται οι στόχοι της φύλαξης, οι προτεραιότητες επόπτευσης και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση παραβάσεων ή

άλλων απειλών προς το προστατευτέο αντικείμενο. Το ετήσιο σχέδιο ορίζει το **αναγκαίο προσωπικό φύλαξης**, τις βάρδιες και τον τρόπο κατανομής του στις επιμέρους ζώνες ενδιαφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε περιοχής.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στον προγραμματισμό των περιπολιών, ο οποίος οργανώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η καθημερινή παρουσία κλιμακίου επόπτευσης, ακόμη και κατά τα Σαββατοκύριακα, σε τουλάχιστον μία οκτάωρη βάρδια. Οι περιπολίες σχεδιάζονται με βάση την έκταση και τη γεωμορφολογία της περιοχής, τη συχνότητα εμφάνισης παραβάσεων, την ευαισθησία των προστατευτέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και την ανάγκη για ημερήσια ή νυχτερινή επόπτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιείται ετήσια προτεραιοποίηση επιμέρους τμημάτων της περιοχής, ώστε να εντοπίζονται εκείνα που απαιτούν συχνότερο έλεγχο ή αυξημένη επιτήρηση, και να καθορίζονται οι θέσεις εγκατάστασης τεχνικών μέσων, όπως κάμερες, ραντάρ ή άλλος εξοπλισμός επιτήρησης.

Το Σχέδιο προβλέπει, επίσης, τις διαδικασίες επικοινωνίας και συνεργασίας του προσωπικού φύλαξης με την τοπική κοινωνία και τους χρήστες γης, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, η άμεση ενημέρωση και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης συμβάλλουν καθοριστικά στην πρόληψη παραβατικών ενεργειών. Μετά από κάθε περιπολία, οι επόπτες συντάσσουν ημερήσια αναφορά, στην οποία καταγράφονται οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν, τα γεγονότα που αξιολογούνται ως σημαντικά για την προστασία της περιοχής, τυχόν παραβάσεις που εντοπίστηκαν και κάθε άλλη πληροφορία χρήσιμη για τη διαχείριση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου.

Το Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης περιλαμβάνει πρόνοιες για τη συνεργασία με τις κατασταλτικές αρχές.

Τέλος, το ετήσιο Σχέδιο Φύλαξης και Επόπτευσης λειτουργεί ως δυναμικό έγγραφο, το οποίο επικαιροποιείται και αναθεωρείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την εφαρμογή του, τις νέες ανάγκες και τις αναδυόμενες πιέσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η συνεχής προσαρμογή της φύλαξης στις πραγματικές συνθήκες και η επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας για τα είδη, τους οικοτόπους και το σύνολο των αξιών που φιλοξενεί η προστατευόμενη περιοχή.

Για την καλύτερη αντιμετώπιση των μη επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων βάσει του νομικού πλαισίου που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να δοθούν στους επόπτες / φύλακες **ανακριτικά καθήκοντα** με την δυνατότητα επιβολής προστίμου. Είναι σημαντικό να υπάρχει ρητή πρόβλεψη στη νομοθεσία (βάσει και της σχετικής εγκυκλίου του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Εγκύκλιος ΕισΑΠ 15/2023 ΑΠ 4358) του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, ΟΦΥΠΕΚΑ) σχετικά με τον χαρακτηρισμό των στελεχών των ΜΔΠΠ/ΣΦΦ ως ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων βάσει του άρθρου 31 του ΚΠΔ και να προβλεφθούν με σαφήνεια τα ανακριτικά καθήκοντά τους (Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025, WWF Ελλάς).

Κρίνεται επιβεβλημένη η στενή συνεργασία με τις αρμόδιες κατασταλτικές αρχές μέσω της διεξαγωγής κοινών περιπολιών.

5.3.9.29 MMELNP22206MB0104 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών στις παρακάτω περιοχές:

GR2220006 *Accipiter brevipes, Accipiter brevipes, Anthus campestris, Aquila chrysaetos, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Caprimulgus europaeus, Ciconia ciconia, Circus aeruginosus, Circus cyaneus, Circus macrourus, Circus pygargus, Clanga clanga, Emberiza hortulana, Falco eleonorae, Falco vespertinus, Ficedula semitorquata, Gyps fulvus, Lanius minor, Lanius minor, Lanius senator, Lullula arborea, Neophron percnopterus, Otus scops, Pandion haliaetus, Streptopelia turtur*

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

- Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (2019). Εγχειρίδιο Παρακολούθησης και Διαχείρισης της Ορνιθοπανίδας στον Εθνικό Δρυμό Οίτης. Έργο LIFE011NAT/GR/1014 "ForOpenForests". Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Αθήνα.
- Buckland, S. T., Rexstad, E. A., Marques, T. A., & Oedekoven, C. S. (2015). Distance sampling: methods and applications (Vol. 431). New York, NY, USA: Springer.
- Poirazidis, K., Schindler, S., Ruiz, C., & Scandolara, C. (2009). Monitoring breeding raptor populations-a proposed methodology using repeatable methods and GIS. Avocetta 33: 59-69
- Ralph, C.J., Sauer, J.R., Droege, S., technical editors (1995). Monitoring Bird Populations by Point Counts. Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-149. Albany, CA: Pacific Southwest Research Station, Forest Service, US. Department of Agriculture; 187 p

5.3.9.30 MMELBA22205MB0106 Μελέτη βάσης Χειροπτέρων

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για είδη χειροπτέρων με στόχο την επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών. Θα πρέπει επίσης να καλυφθούν τα κενά γνώσης σχετικά με τη χρήση του χώρου από αυτά (περιοχές τροφοληψίας, καταφύγια, εποχιακά πρότυπα στη χρήση αυτών κλπ.). Η συμπλήρωση κενών γνώσης είναι απαραίτητη και για τη λήψη κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων.

Η παρακολούθηση του πληθυσμού και της δυναμικής του περιλαμβάνει δειγματοληψίες εντός των σπηλαίων που διαβιούν τα χειρόπτερα (καταμέτρηση ατόμων, πληθυσμιακές εκτιμήσεις των αποικιών) και περιγράφεται αναλυτικά στο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Προστατευτέου Αντικειμένου (βλ. παράγραφο 5.5.4.5).

Σύμφωνα με το ΕΣΔ για 10 είδη χειροπτέρων (ΦΕΚ 4566/Β/2024), στην Ελλάδα έχουν εντοπιστεί πάνω από 250 καταφύγια, τα οποία φιλοξενούν από λίγα άτομα ενός είδους, έως ~ 20.000 άτομα δέκα τουλάχιστον ειδών. Σε πολύ λίγες όμως περιπτώσεις γνωρίζουμε τα **εποχιακά πρότυπα παρουσίας** των χειροπτέρων, γεγονός που δυσχεραίνει την αποτελεσματική και ρεαλιστική αντιμετώπιση των πιέσεων και απειλών (ακόμα και αν η λύση είναι η περίφραξη ενός καταφυγίου για να αποτραπεί η ανθρώπινη παρουσία, αυτή πρέπει να γίνει την κατάλληλη εποχή ώστε να μην προκληθεί όχληση στα χειρόπτερα). Η καλύτερη κατανόηση της δυναμικής των αποικιών με **επαναληπτικές επιθεωρήσεις** των καταφυγίων σε διαφορετικές εποχές, είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική διαχείρισή τους (Barova & Streit 2018).

Στο ΕΠΑ η δράση αφορά στο σπήλαιο Πετάσι, που βρίσκεται στη GR2220002 (> 50 Rhinolophus euryale, > 200 Rhinolophus ferrumequinum) ενώ θα ληφθούν υπόψη οι οδηγίες της UNEP/EUROBATS (Battersby 2010). Παράλληλα συστήνεται να διερευνηθεί και το Σπήλαιο Νύφη.

Για τις εργασίες πεδίου θα ληφθούν υπόψη οι σχετικές κατευθύνσεις της UNEP/EUROBATS (Battersby, 2010), τα αναφερόμενα στο ΕΣΔ για 10 είδη Χειροπτέρων (Γεωργιακάκης και Καυκαλέτου-Ντιέζ 2021)

και γενικότερα τα αποτελέσματα του έργου LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT), στους στόχους του οποίου περιλαμβάνονται:

- η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης 10 ειδών χειρόπτερων (είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, Παραρτήματα II-IV Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και επιλεγμένων σπηλαίων (Τύπος οικότοπου 8310, Παράρτημα Ι Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ),
- η επιβίωση της μοναδικής σπηλαιόβιας ζωής (δεκάδες ενδημικά είδη εντόμων και άλλων ασπόνδυλων που ζουν μόνο σε ένα ή περισσότερα σπήλαια της Ελλάδας.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.9.31 MMELNP22206MB0107 Μελέτη βάσης για χερσαίους ΤΟ

Το μέτρο αφορά στην πλήρη χαρτογράφηση του ΤΟ 5210 στην GR2220002. Για χαρτογράφηση και αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των ΤΟ θα χρησιμοποιεί η μεθοδολογία που έχει εφαρμοστεί σε Εθνικό επίπεδο (Έργα Εποπτείας και χαρτογράφησης ΤΟ).

Ενδεικτική βιβλιογραφία: Dimopoulos P, Tsiripidis I, Xystrakis F, Kallimanis A, Panitsa M. 2018. Methodology for monitoring and conservation status assessment of the habitat types in Greece. National Center of the Environment and Sustainable Development, Athens, 128 pp. [ISBN 978-960-99033-2-5].

Η παρακολούθηση των χερσαίων ΤΟ θα γίνεται κατά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 5.5.1.

5.3.9.32 MMELNP22206MB0108 Μελέτη βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας

Το μέτρο αφορά στην εκπόνηση μελέτης βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας. Απαιτείται η επικαιροποίηση / συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με τον πληθυσμό και το βαθμό διατήρησης των ειδών *Testudo hermanni* & *Zamenis situla* στις GR2220001 και GR2220002.

Για την υλοποίηση της μελέτης βάσης προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου. Η «Έρευνα Καθορισμένου Χρόνου» Παρέχει δεδομένα για την παρουσία των ειδών, τη σχετική αφθονία τους και τη συχνότητα εμφάνισής τους (αριθμός ατόμων/ανθρωποώρα αναζήτησης). Είναι αποτελεσματική μέθοδος κυρίως για τα κρυπτικά είδη (π.χ. φίδια). Ο παρατηρητής διαθέτει ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα για μια δειγματοληπτική επιφάνεια κατά τη διάρκεια του οποίου μετρά τον αριθμό των ατόμων του είδους που τον ενδιαφέρει ερευνώντας όλα τα μικροενδιαιτήματα (π.χ. αναποδογυρίζει πέτρες και κορμούς δένδρων ενώ ψάχνει εκτενώς και μέσα στη βλάστηση). Σκοπός είναι η κάλυψη όσο δυνατόν μεγαλύτερης επιφάνειας των κατάλληλων ενδιαιτημάτων της περιοχής NATURA.

Για το Zamenis situla προτείνεται έρευνα καθορισμένου χρόνου και αν κριθεί απαραίτητο, εφαρμόζεται *συμπληρωματικά σύλληψη–επανασύλληψη σε επιλεγμένες περιοχές*. Για το *Testudo hermanni* απαιτούνται τουλάχιστον 4 δειγματοληψίες με τη μέθοδο σύλληψης-επανασύλληψης. Σχετική βιβλιογραφία:

- ΜΑΜΑΣΗΣ Δ, ΤΖΩΡΑΣ Η. 2021. Εκτίμηση της κατάστασης του πληθυσμού της Testudo marginata με την μέθοδο της **Σύλληψης-Επανασύλληψης** στην περιοχή ευθύνης του Φ.Δ.

Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Ακαρνανικών Ορέων, Τεχνική Αναφορά, Λουσικά Αχαΐας 90 σελ & Παραρτήματα, 60 σελ.
- Graeter, G. J., K. A. Buhlmann, L. R. Wilkinson, and J. W. Gibbons (Eds.). 2013. Inventory and Monitoring: Recommended Techniques for Reptiles and Amphibians. Partners in Amphibian and Reptile Conservation Technical Publication IM-1, Birmingham, Alabama
- Eekhout, X. 2010. Sampling amphibians and reptiles. Manual on Field Recording Techniques and Protocols for All Taxa Biodiversity Inventories and Monitoring, 8(2): 530–557. In: J. Eymann, J. Degreef, Ch. Häuser, J. C. Monje, Y. Samyn, D. Vanden Spiegel (Eds.). ABC Taxa, The Belgian National Focal Point to the Global Taxonomy Initiative.
- Αναγνωστοπούλου, Μαρία (συντονίστρια έκδοσης). 1996. Οδηγός Παρακολούθησης Περιοχών του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Θέρμη. 163 σελ.

Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας αξιολογείται και καταγράφεται η ποιότητα των ενδιαιτημάτων, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες καθώς και πιέσεις και απειλές, που το είδος δέχεται στην περιοχή.

Η μεθοδολογία εκτίμησης της ΕΤΑ, αναλόγως της διαθέσιμης πληροφορίας ανά είδος, θα είναι αυτή που περιγράφεται στην τεχνική αναφορά 'Defining and applying the concept of Favourable Reference Values for species and habitats under the EU Birds and Habitats Directives' (Bijlsma *et al.* 2019).

Παραδοτέα:

- Χάρτης εξάπλωσης ειδών και αναφορές ατόμων πληθυσμών ανά θέση δειγματοληψίας
- Βάση δεδομένων κατά τα πρότυπα της βάσης των προγραμμάτων Εποπτείας και φωτογραφική τεκμηρίωση της παρουσίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.
- Προσδιορισμός ΕΤΑ των ειδών.

Στην περίπτωση, που τα κενά γνώσεις, για την κάλυψη των οποίων έχει προταθεί η προαναφερόμενη μελέτη βάσης, έχουν εν τω μεταξύ καλυφθεί μέσω του Έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα», MIS 5047786, δεν απαιτείται η εκπόνηση της μελέτης ή δύναται να τροποποιηθεί το αντικείμενο αυτής.

5.3.9.33 MMELNP22206MB0301 Κανονιστικό πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής

Για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός ΠΠ ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή ή υποβάθμιση της **παρόχθιας βλάστησης** των υδατορεμάτων και των υγροτόπων (π.χ. καθαρισμοί με χωματουργικά μηχανήματα). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στις περιπτώσεις που έχουν δοθεί ειδικές άδειες κατόπιν εγκεκριμένης μελέτης για την εκτέλεση εργασιών που βεβαιώνονται από την καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή της **φυσικής βλάστησης** στις εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Άδεια η οποία οδηγεί σε απώλεια ή υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης θα πρέπει να παραχωρείται μόνο εφόσον έχει αποκλειστεί οποιαδήποτε άλλη πιθανότητα και δεν επηρεάζονται τα προστατευτέα αντικείμενα της περιοχής. Δεν επιτρέπεται κάθε δραστηριότητα ή έργο που ενδέχεται να υποβαθμίσει το **υδρολογικό**

καθεστώς ή την ποιότητα του νερού. Η παράμετρος αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την έκδοση περιβαλλοντικών όρων.

- Απαγορεύεται η αλλαγή χρήσεων γης των φυσικών υγροτοπικών σχηματισμών προς δημιουργία καλλιεργειών, οικισμών, τουριστικών και εμπορικών υποδομών ή ζωνών αναψυχής.
- Απαγορεύεται η συνολική ή τμηματική αποστράγγιση υγροτόπων, τυρφώνων και ελών με σκοπό την ανάκτηση γης, για οποιαδήποτε χρήση.
- Δεν επιτρέπεται η φύτευση **ξενικών ειδών** προς τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας που συνθέτουν τις φυσικές φυτοκοινότητες.
- Στις ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης, στις ζώνες προστασίας της φύσης και στις ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κάθε είδους διαφημιστικών πινακίδων. Στις ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων επιτρέπεται η ελεγχόμενη τοποθέτηση πινακίδων, με αυστηρή τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι πινακίδες θα πρέπει να είναι διακριτικές, καλαίσθητες, εναρμονισμένες με το τοπίο, να μην αντίκεινται στις αρχές προστασίας της περιοχής και σε κάθε περίπτωση να μην ξεπερνούν σε ύψος τα 2,5m.

5.3.9.34 MMELNP22206MB0302 Κανονιστικό πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

- Εφαρμόζονται οι εξειδικεύσεις του Πίνακας 5-65 Εξειδίκευση γενικών όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206).
- Εφαρμόζεται το **Διαχειριστικό Σχέδιο του Διεθνούς Πάρκου Σκοτεινού Ουρανού Αίνου**[44]
- Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών, με σκοπό την παρατήρηση της φύσης, την περιβαλλοντική ενημέρωση και την ήπια αναψυχή, δύναται να εξειδικεύεται περαιτέρω από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η οργανωμένη ξενάγηση και η διοργάνωση οικοτουριστικών προγραμμάτων (τουρισμός υπαίθρου) σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, σε καθορισμένες διαδρομές και χώρους, γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί για την επίσκεψη, την αναψυχή και τις υπαίθριες δραστηριότητες (αθλητικός τουρισμός και τουρισμός υπαίθρου) δύναται να προκύψουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.
- Η περιήγηση με οχήματα επιτρέπεται μόνο επί του επίσημα αναγνωρισμένου οδικού δικτύου. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κίνηση με μηχανοκίνητο μέσο εκτός οδικού δικτύου για λόγους προστασίας των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της διάβρωσης του εδάφους και της αποφυγής πρόκλησης όχλησης στα είδη πανίδας.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά τα όρια ταχύτητας σύμφωνα με τις σημάνσεις στους δρόμους και σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η ανάπτυξη υψηλών ταχυτήτων, τόσο για την προστασία των επισκεπτών, όσο και για την αποφυγή θανάτωσης κάποιου είδους πανίδας.

---

[44] *Ο Εθνικός Δρυμός Αίνου, τον Ιούνιο του 2023, ανακηρύχθηκε το πρώτο Διεθνές Πάρκο Σκοτεινού Ουρανού που πιστοποιήθηκε από τη Διεθνή Ένωση Σκοτεινών Ουρανών των ΗΠΑ στην Ελλάδα. Η διαχείριση του Πάρκου γίνεται από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ). Για το Πάρκο έχει εγκριθεί Διαχειριστικό Σχέδιο (ΑΔΑ 6ΠΩ046Ψ848-ΕΔΖ) που στοχεύει στη διαχείριση των αναγκών φωτισμού εξωτερικών χώρων με τρόπο ώστε να προστατεύει τον σκοτεινό ουρανό του Αίνου, να επιτρέπει τη διεξαγωγή αστρονομικών παρατηρήσεων καθώς και τυχόν άλλων νυχτερινών δραστηριοτήτων που χρειάζονται να γίνουν για την συντήρηση και προστασία του Εθνικού Δρυμού. Επισημαίνεται ότι ο Εθνικός Δρυμός Αίνου παρέχει τη δυνατότητα νυχτερινής πρόσβασης σε συγκεκριμένα σημεία της έκτασής του προκειμένου να διενεργούνται αστρονομικές παρατηρήσεις (ΑΔΑ: 9ΡΚ746Ψ848-ΣΛΟ).*

- Η στάθμευση επιτρέπεται μόνο στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κατασκήνωση και η διαμονή σε αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, εκτός των ειδικά καθορισμένων θέσεων.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει όχληση στα είδη πανίδας (π.χ. δυνατή μουσική, δυνατοί θόρυβοι κ.λπ.), ειδικά σε θέσεις όπου φωλεάζουν ή/και αναπαράγονται προστατευόμενα είδη.
- Δεν επιτρέπεται η εκρίζωση και γενικότερα η απομάκρυνση αυτοφυών φυτικών ειδών και η χάραξη φλοιών δένδρων. Απαγορεύεται ειδικά η συλλογή/συγκομιδή των *Scutellaria rupestris & Viola cephalonica*.
- Δεν επιτρέπεται η θανάτωση, σύλληψη, αιχμαλωσία και οποιαδήποτε μεταχείριση των ειδών της πανίδας, η καταστροφή φωλιών καθώς και η συλλογή αυγών.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται κάθε ενέργεια που μπορεί να αποτελέσει εστία έναρξης πυρκαγιάς.
- Θα πρέπει να διαφυλάσσεται η καθαριότητα και η αποφυγή ρύπανσης της περιοχής. Τυχόν απορρίμματα από την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να συλλέγονται από τους επισκέπτες και να απορρίπτονται σε κάδους ή σε γωνιές ανακύκλωσης (εφόσον πρόκειται για ανακυκλώσιμα υλικά).
- Κάθε παράνομη δραστηριότητα που θα υποπέσει στην αντίληψη των επισκεπτών αναφέρεται στις αρμόδιες αρχές ή στη ΜΔΠΠ

5.3.9.35 MMELNP22206MB0306 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

Για την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Η άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται κατά το δυνατόν με χρήση βιολογικών μεθόδων και ήπιων γεωργικών πρακτικών (μείωση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, βιολογικές καλλιέργειες κ.ά.) για το μετριασμό των επιπτώσεών τους στους τύπους οικοτόπων, στα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας και στα πτηνά που δραστηριοποιούνται στις αγροτικές εκτάσεις.
- Κατά την άσκηση των καλλιεργητικών δραστηριοτήτων ακολουθούνται οι καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και πρακτικές στις οποίες περιλαμβάνονται τα στοιχεία διατήρησης του τοπίου, των φρακτών, της μη αλλοίωσης της μορφολογίας, της διατήρησης των δένδρων, του περιορισμού των εκχερσώσεων κ.α.
- Κατά την άσκηση των καλλιεργειών θα πρέπει να προστατεύεται η χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και να αποφεύγονται ενέργειες, που μπορεί να προκαλέσουν θανάτωση ειδών πανίδας.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών πάνω σε κλαδιά δένδρων
- Το κλάδεμα των ελαιώνων συνίσταται να μην πραγματοποιείται κατά τους μήνες Απρίλιο – Μάιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων στην αναπαραγωγική διαδικασία της ορνιθοπανίδας.
- Συνίσταται η διαχείριση της φυτομάζας και των κομμένων κλαδιών προς όφελος του οικοσυστήματος (π.χ. ενσωμάτωση κομμένων υγιών κλαδιών στο έδαφος για αύξηση οργανικής ουσίας, διατήρηση σωρών κομμένων κλαδιών).
- Η καύση για γεωργικούς σκοπούς θα πρέπει να αποφεύγεται. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία (π.χ. ασθένειες, αποφυγή διάδοσης ζιζανίων) η καύση θα πραγματοποιείται με αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας για την αποφυγή πυρκαγιάς, και ειδικότερα σε περιόδους που επικρατεί άπνοια και δεν καταγράφονται πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Η καύση θα πρέπει να γίνεται σε κατάλληλη θέση και υπό συνεχή επιτήρηση και εκτός της περιόδου αυξημένου κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς.
- Απαγορεύεται η χρήση χωροκατακτητικών ξενικών φυτικών ειδών

Για τη διατήρηση των μικρών χαρακτηριστικών του τοπίου σε γεωργικές εκτάσεις, με σκοπό τη διατήρηση και βελτίωση κρίσιμων ενδιαιτημάτων και καταφυγίων για τα είδη πανίδας συνίσταται:

- Η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως ξηρολιθιές, αναβαθμίδες, φυσικά πρανή και αναχώματα και προώθηση δράσεων για την αποκατάσταση αυτών. Οι αναβαθμίδες και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων θα πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση που να αποτρέπεται η διάβρωση.
- Η διατήρηση και αποκατάσταση της ποσότητας και της ποιότητας των φυτικών φρακτών και των περιοχών φυσικής βλάστησης που συνδέονται με αγροτεμάχια (π.χ. μεμονωμένα δένδρα, συστάδες δένδρων, θάμνοι κ.λπ.). Η κάλυψη κενών που δημιουργούνται στους φυτοφράκτες και η συμπλήρωση με φυτεύσεις να γίνεται κατά προτεραιότητα με χρήση τοπικών φυτικών ειδών, για τη δημιουργία ενιαίου δικτύου φυτοφρακτών.
- Η κοπή φυτικών φρακτών και δέντρων να αποφεύγεται κατά την περίοδο αναπαραγωγής της ορνιθοπανίδας (Μάρτιος έως Ιούνιος).
- Η αποφυγή αλλαγής του αγροτικού τοπίου με σκοπό την ενοποίηση αγροτεμαχίων και την απομάκρυνση πράσινων υποδομών (φυτοφράχτες, πέτρινοι τοίχοι, πηγές, δέντρα κλπ.)
- Να αποφεύγεται η άροση του εδάφους στα ακαλλιέργητα περιθώρια μεταξύ των αγροτεμαχίων, τους φυτοφράχτες και τη φυσική βλάστηση των ρεματιών ή τα όρια των δασών με στόχο τη διατήρηση των δομικών στοιχείων του τοπίου τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ορνιθοπανίδα, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ανοιχτών εκτάσεων στις καλλιέργειες, των ακαλλιέργητων και ασυγκόμιστων ορίων των καλλιεργειών, των διάσπαρτων δένδρων στα όρια και εντός των καλλιεργειών και των φυτοφρακτών.

Για την αύξηση της αγροτικής βιοποικιλότητας με σκοπό τη βελτίωση/διατήρηση ειδών:

- Επιτρέπονται μεταβολές στα γεωργικά συστήματα και πρακτικές, εφόσον είναι συμβατά με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και ειδών, εξυπηρετούν την άσκηση των δραστηριοτήτων και είναι συμβατές με την ισχύουσα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ).
- Επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης που θα λαμβάνει κατ' ελάχιστο υπόψη:
  - Την καταλληλότητα και προσαρμοστικότητα των επιμέρους καλλιεργειών στις εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής.
  - Την προώθηση παραδοσιακής γεωργίας και πρακτικών συμβατών με την προστατευόμενη περιοχή
  - Τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιεργειών και την αποφυγή υπεράντλησης των υπόγειων υδροφορέων.
  - Την ισχύουσα ΚΑΠ
  - Τη συμβατότητα με τη διατήρηση των ειδών πανίδας της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές απαιτήσεις των πολύ σημαντικών ειδών.
  - Τη διασφάλιση της μωσαϊκότητας των καλλιεργειών.

Για την προστασία από την κατεργασία του εδάφους με μηχανικές μεθόδους και την αποφυγή των αρνητικών επιπτώσεων στη δομή του εδάφους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας:

- Οι ενέργειες κατεργασίας του εδάφους με μηχανικές μεθόδους θα πρέπει να αποφεύγονται ή να περιορίζονται στις απολύτως αναγκαίες (π.χ. χαλάρωση συνεκτικού εδάφους).
- Στην περίπτωση που χρειαστεί κατεργασία του εδάφους θα πρέπει να προτιμώνται μηχανήματα κατεργασίας ελαφρού τύπου και να επιλέγεται μικρό βάθος κατεργασίας.

- Πριν τη χρήση μηχανικής μεθόδου προτείνεται να πραγματοποιηθούν ενέργειες εκφοβισμού (π.χ. διάσχιση με τα πόδια) ώστε να απομακρυνθούν από το χώρο τα είδη πανίδας και να αποφευχθεί η θανάτωσή τους.
- Δεν επιτρέπεται η καταστροφή φωλιών ειδών πανίδας που εντοπίζονται εντός του χωραφιού.
- Το φρεζάρισμα την άνοιξη προτείνεται να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται στο απολύτως αναγκαίο, για την προστασία της αναπαραγωγής φάσης των σημαντικών ειδών πανίδας.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση λιπασμάτων:

- Θα πρέπει να προτιμάται η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, κοπριάς, κομπόστας ή χλωρής λίπανσης, ώστε να αποφευχθεί η ρύπανση των υδάτων.
- Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αποφυγή υπερλίπανσης (π.χ. να έχουν προηγηθεί αναλύσεις εδάφους ή να χρησιμοποιηθούν νέες τεχνολογίες).
- Δεν επιτρέπεται η χρήση αζωτούχων λιπασμάτων σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από ρυάκια, όχθες ποταμών και λιμνών και ενός μέτρου από κανάλια άρδευσης, στράγγισης, πηγάδια και γεωτρήσεις.
- Η προετοιμασία της λίπανσης πρέπει να πραγματοποιείται σε επιφάνεια που αποτρέπει τη γρήγορη διείσδυση στο έδαφος και σε ικανή απόσταση από υδάτινη επιφάνεια.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία του οικοσυστήματος από τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων προβλέπονται τα εξής:

- Η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοπροστατευτικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή να περιορίζεται στην απολύτως αναγκαία. Στους ελαιώνες προτείνεται η διατήρηση τμημάτων χωρίς εφαρμογή φυτοπροστατευτικών κατά την άνοιξη (αναπαραγωγική περίοδος ειδών πανίδας).
- Όπου αυτό είναι εφικτό συνίσταται η χρήση κοκκωδών σκευασμάτων.
- Θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των σκευασμάτων και οι απαιτούμενες ποσότητες.
- Κατά την εφαρμογή θα πρέπει να αποφεύγεται η διάχυση στις πλευρές μονοπατιών, τις πλαγιές και τις παρυφές δασών.
- Πριν την εφαρμογή θα πρέπει να ελέγχεται η καλή κατάσταση και οι ρυθμίσεις των μηχανημάτων διασποράς, ψεκαστικών και κοκκοδιανομέων.
- Να αποφεύγεται η εφαρμογή φυτοπροστατευτικών σε έντονες καιρικές συνθήκες (βροχή, ισχυροί άνεμοι, έντονη ηλιοφάνεια) και σε ημέρες με μεγάλη υγρασία.
- Οι χρησιμοποιημένες συσκευασίες θα πρέπει αυστηρά να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο μετά το τέλος της διαδικασίας. Τηρούνται όλοι οι προβλεπόμενοι κανόνες ασφαλούς χρήσης και αποθήκευσης.

Για την προστασία των υδατικών πόρων για αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα προβλέπονται τα εξής:

- Δεν επιτρέπεται η αλλοίωση της μορφολογίας των υδατορευμάτων όπως για παράδειγμα όργωμα μέχρι το όριο των υδάτινων σωμάτων και η καταστροφή των όχθεων
- Δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητες που επηρεάζουν τη μόνιμη ή παροδική ροή νερού (ποτάμια και ρυάκια) που εφάπτεται στα αγροτεμάχια, όπως μπάζωμα ή εκτροπή.
- Δεν επιτρέπεται η επιχωμάτωση μικρών ελών και συλλογών νερών.

Θα πρέπει να προστατεύεται η βλάστηση που συνδέεται με μικρά εποχικά υδατορεύματα. Θα πρέπει να διατηρείται η μέγιστη δυνατή βλάστηση πλευρικά, κατά μήκος της ροής του νερού.

5.3.9.36 MMELNP22206MB0307 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η μελισσοκομία, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- Για την τοποθέτηση των κυψελών θα πρέπει να τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις. Προτείνεται η αναζήτηση θέσεων χωρίς βλάστηση (π.χ. οικόπεδα, ξέφωτα).
- Δεν επιτρέπεται κάθε ενέργεια που οδηγεί σε καταστροφή της φυσικής βλάστησης, καθώς και η καταστροφή τυχόν φωλιών ειδών πανίδας.
- Κάθε κυψέλη ή ικανός αριθμός αυτών πρέπει να σημαίνεται σε εμφανές σημείο και ευανάγνωστα με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του ιδιοκτήτη.
- Οι κυψέλες πρέπει να συντηρούνται και να αποτραπεί η διαρροή του μελιού. Ο εξοπλισμός πρέπει να διατηρείται καθαρός και σε καλή κατάσταση.
- Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων θα πρέπει να εφαρμόζονται καλές πρακτικές μελισσοκομίας.
- Κατά την παύση της δραστηριότητας σε κάποια θέση, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να απομακρύνονται με ευθύνη του μελισσοκόμου και να παραμένει ο χώρος καθαρός.
- Το κάπνισμα κυψελών, οι οποίες εντοπίζονται μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις και σε απόσταση μικρότερη των 300 μέτρων από τις παρυφές των δασών επιτρέπεται: Α) εφόσον η ελάχιστη απόσταση του χώρου εγκατάστασης των κυψελών από δέντρα και θάμνους είναι τουλάχιστον 10 μέτρα και Β) Στον χώρο των κυψελών διατηρείται ικανή ποσότητα νερού (τουλάχιστον 200 λίτρα νερού).
- Το κάπνισμα μελισσιών που απαντώνται σε κορμούς δέντρων, επιτρέπεται εκτός αντιπυρικής περιόδου, μόνον εφόσον επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες, έχουν ληφθεί τα προληπτικά μέτρα της προηγουμένης παραγράφου και έχει ενημερωθεί η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία για τον χρόνο της ενέργειας του καπνίσματος.
- Κατά την αντιπυρική περίοδο επιτρέπεται το κάπνισμα των μελισσών μόνο μέχρι τη 12η μεσημβρινή και εφόσον ο δείκτης επικινδυνότητας της περιοχής είναι 1 (μικρή) ή 2 (μέση). Σε κάθε περίπτωση ακολουθούνται οι ειδικότερες Πυροσβεστικές Διατάξεις και Οδηγίες της Πολιτικής Προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς.
- Προτείνεται να ακολουθούνται οι οδηγίες – καλές πρακτικές για την πρόληψη πυρκαγιών όπως αυτές εκδόθηκαν στα πλαίσια του ερευνητικού έργου «Συμβολή στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών με τη μεθοδολογία INCA» (ΥΠΕΝ- Πράσινο Ταμείο- ΕΛΓΟ Δήμητρα). Πληροφορίες: https://dasarxeio.com/2018/07/08/56085/.

5.3.9.37 MMELNP22206MB0308 Κανονιστικό πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Στις περιοχές, που επιτρέπεται η θήρα, ισχύουν οι ακόλουθοι όροι και περιορισμοί:

- η άσκηση της δραστηριότητας θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις και τις ετήσιες αποφάσεις των αρμόδιων Δασικών Υπηρεσιών.
- Κατά την άσκηση της θήρας θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή καταστροφής των τύπων οικοτόπων της περιοχής. Ενέργειες που οδηγούν σε υποβάθμιση, των ΤΟ, όπως κοπή θάμνων και δένδρων, καύση κ.λπ.) δεν επιτρέπονται.
- Δεν επιτρέπεται η κίνηση των οχημάτων εκτός του οδικού δικτύου
- Θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα για την αποφυγή της ρύπανσης και σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η απόρριψη απορριμμάτων, λαδιών, πλαστικών κ.λπ.

- Θα πρέπει να ελαχιστοποιείται η όχληση ειδών πανίδας πλην των θηρεύσιμων, ειδικά στους χώρους αναπαραγωγής ή φωλεάσματος.
- Στην περίπτωση που κυνηγός εντοπίσει αδέσποτο σκύλο θήρας, θα πρέπει να το δηλώσει σε κάποια αρμόδια αρχή (Κυνηγετικό Σύλλογο, Δασαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα ή τη ΜΔΠΠ).
- Με το πέρας των βολών θα πρέπει να συλλέγονται οι άδειες κάλυκες, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ρύπανση της περιοχής. Βέλτιστη πρακτική αποτελεί η ανακύκλωσή τους.
- Πληροφορίες για καλές πρακτικές σχετικά με την άσκηση της θήρας σε προστατευόμενη περιοχή μπορούν να ληφθούν από τον «Οδηγό για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη» (Γρίβας, 2015)
- Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν και από το Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών.

Ειδικότεροι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί της θήρας δύναται να προκύψουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης ειδών ορνιθοπανίδας.

5.3.9.38 MMELNP22206MB0312 Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)

Σύμφωνα με την ΥΑ 98161/4136 (ΦΕΚ 637/Β/2009) «Εμπλουτισμός βιοτόπων με θηράματα» (ΦΕΚ 637/Β/2009), στο Ιόνιο επιτρέπονται οι εμπλουτισμοί με Κυνηγετικό Φασιανό και Ορεινή Πέρδικα (*Alectoris graeca graeca*). Συστήνεται στα Σχέδια Εμπλουτισμού Βιοτόπων (ΣΕΒ) της ΥΑ 98161/4136 «Εμπλουτισμός βιοτόπων με θηράματα» να γνωμοδοτεί και η οικεία ΜΔΠΠ.

5.3.10 Συνάφεια μέτρων διαχείρισης με όρους και περιορισμούς άσκησης δραστηριοτήτων

Στους Πίνακες της παρούσας ενότητας καταγράφεται η σύνδεση των μέτρων διαχείρισης με επιμέρους όρους και περιορισμούς των επιτρεπόμενων χρήσεων, που παρουσιάστηκαν στο Κεφάλαιο 4. Επισημαίνεται ότι υπάρχουν μέτρα, που αφορούν κανονιστικές ρυθμίσεις για την άσκηση κάποιας χρήσης αλλά και μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν μελέτες / δράσεις, που θα οδηγήσουν σε ρύθμιση των δραστηριοτήτων (π.χ. Διαχειριστικό Σχέδιο Βόσκησης, Διαχειριστικό Σχέδιο Αλιείας).

Πίνακας 5-70 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22203CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22203CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πλην των εγκαταστάσεων της κατηγορίας	MMELBA22203CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	34, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις ύδρευσης, εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις.		
5	25. Εξορυκτικές δραστηριότητες Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών.	MMELBA22203CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
6	26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 26.3. Υδατοδρόμια.	MMELBA22203CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
7	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22203CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
8	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22203CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
9	26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22203CF0303	Επείγουσες ενέργειες σήμανσης
10	-	MMELBA22203CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
11	-	MMELBA22203CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
12	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
13	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
14	-	MMELBA22203CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
15	-	MMELBA22203CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
16	-	MMELBA22203CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)
17	-	MMELBA22203CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας)
18	-	MMELBA22203CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*
19	48. Κατασκευές 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ (α, β, γ) 48.2. Εγκαταστάσεις: α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των	MMELBA22203CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).		
20	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.	MMELBA22203CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
21	-	MMELBA22203CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
22	-	MMELBA22203CS0305	Μελέτη ενίσχυσης αποικίας Αργυροπελεκάνων
23	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος	MMELBA22203CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.		
24	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22203CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
25	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELBA22203CS0401	*Arenaria leucadia* - Δράσεις διατήρησης
26	-	MMELBA22203CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
27	-	MMELBA22203CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
28	-	MMELBA22203CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
29	-	MMELBA22203CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
30	-	MMELBA22203CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
31	-	MMELBA22203CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
32	-	MMELBA22203CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
33	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22203CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
34	-	MMELBA22203CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
35	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.	MMELBA22203CW0204	Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές
36	24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες.	MMELBA22203CW0205	Μελέτη για τις επιπτώσεις υφιστάμενων υδατοκαλλιεργειών στο προστατευτέο αντικείμενο
37	24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος	MMELBA22203CW0206	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Λιμνοθαλασσών Λευκάδας

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	(πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών		
38	24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22203CW0207	Μελέτη υδρολογικού ισοζυγίου Αλυκής Αλεξάνδρου
39	24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22203CW0208	Μελέτη Οικολογικής Αξιολόγησης Αλυκής Αλεξάνδρου

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
40	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22203CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
41	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22203MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
42	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22203MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
43	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22203MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
44	24.11. Θήρα	MMELBA22203MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
45	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
46	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999)	MMELBA22203MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
47	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
48	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22203MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική		
49	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22203MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (*Lutra lutra*)
50	-	MMELBA22203MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
51	-	MMELBA22203MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
52	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22203MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
53	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22203MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
54	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22203MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
55	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
56	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
57	24.11. Θήρα	MMELBA22203MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
58	24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις)	MMELBA22203MB0309	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων
59	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22203MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ
60	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22203MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*
61	-	MMELBA22203MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
62	-	MMELBA22203MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-71 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22302CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
3	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22302CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πλην των εγκαταστάσεων της κατηγορίας 34, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις ύδρευσης, εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις.	MMELBA22302CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα
5	25. Εξορυκτικές δραστηριότητες Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών.	MMELBA22302CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
6	26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων)	MMELBA22302CE0102	Μείωση της οδικής θνησιμότητας
7	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι	MMELBA22302CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής		
8	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22302CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
9	-	MMELBA22302CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
10	-	MMELBA22302CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
11	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
12	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
13	-	MMELBA22302CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
14	-	MMELBA22302CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
15	-	MMELBA22302CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
16	-	MMELBA22302CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
17	-	MMELBA22302CI0202	Έρευνα για το *Gambusia holbrooki*
18	-	MMELBA22302CI0203	Έρευνα για το ξενικό είδος *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι)
19	-	MMELBA22302CI0204	Έρευνα για το ξενικό είδος *Myocastor coypus* (Μυοκάστορας)
20	-	MMELBA22302CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*
21	48. Κατασκευές 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ (α, β, γ) 48.2. Εγκαταστάσεις: α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).	MMELBA22302CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
22	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22302CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.		
23	-	MMELBA22302CS0202	Δημιουργία ασφαλών πληθυσμών *Valencia letourneuxi*
24	-	MMELBA22302CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
25	-	MMELBA22302CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
26	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.	MMELBA22302CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
27	-	MMELBA22302CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
28	-	MMELBA22302CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
29	-	MMELBA22302CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
30	-	MMELBA22302CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
31	-	MMELBA22302CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
32	-	MMELBA22302CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
33	-	MMELBA22302CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
34	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22302CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
35	-	MMELBA22302CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
36	24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες	MMELBA22302CW0205	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλου

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών		
37	-	MMELBA22302CW0206	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Κορισσίων – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών
38	24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από	MMELBA22302CW0207	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Χαλκιόπουλου

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών		
39	24.4. Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 26.11. Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες. 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22302CW0208	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Μελέτες & Ρύθμιση διαύλων
40	-	MMELBA22302CW0209	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης λιμνοθάλασσας Αντινιώτη – Καθαρισμοί Απορριμμάτων και απομάκρυνσης ξενικών φυτικών ειδών
41	48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22302CW0210	Πλαίσιο Δράσεων αποκατάστασης Αλυκής Λευκίμμης
42	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22302CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών		
43	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22302MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
44	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22302MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
45	24.11. Θήρα	MMELBA22302MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
46	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
47	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999)	MMELBA22302MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
48	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
49	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22302MB0109	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων
50	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22302MB0110	Μελέτη Βάσης για τη βίδρα (*Lutra lutra*)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
51	-	MMELBA22302MB0112	Μελέτη Βάσης για την *Euplagia quadripunctaria*
52	-	MMELBA22302MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
53	-	MMELBA22302MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
54	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22302MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
55	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22302MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
56	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22302MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
57	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
58	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
59	24.11. Θήρα	MMELBA22302MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
60	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22302MB0310	Κανονιστικό Πλαίσιο εκμετάλλευσης λιμνοθάλασσών ΠΠ
61	-	MMELBA22302MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
62	-	MMELBA22302MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-72 Μέτρα Διαχείρισης στη ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22304CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
2	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELBA22304CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	25. Εξορυκτικές δραστηριότητες Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών. 36. Στρατιωτικές εγκαταστάσεις	MMELBA22304CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
4	26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 26.3. Υδατοδρόμια.	MMELBA22304CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
5	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική	MMELBA22304CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής		
6	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22304CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
7	32. Χώρος επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων (βιολογικός καθορισμός).	MMELBA22304CF0401	Μελέτη επιπτώσεων αγωγών διάθεσης επεξεργασμένων λυμάτων
8	-	MMELBA22304CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
9	-	MMELBA22304CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
10	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22304CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
11	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22304CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
12	-	MMELBA22304CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
13	-	MMELBA22304CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
14	48. Κατασκευές 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ (α, β, γ) 48.2. Εγκαταστάσεις: α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).	MMELBA22304CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
15	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELBA22304CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.		
16	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22304CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*
17	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELBA22304CS0401	*Centaurea paxorum* - Δράσεις διατήρησης
18	-	MMELBA22304CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
19	-	MMELBA22304CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
20	-	MMELBA22304CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
21	-	MMELBA22304CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
22	-	MMELBA22304CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
23	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22304CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
24	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22304CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
25	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22304MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
26	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22304MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
27	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22304MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
28	-	MMELBA22304MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
29	-	MMELBA22304MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
30	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων)	MMELBA22304MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)		
31	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22304MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
32	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22304MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
33	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22304MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
34	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22304MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
35	-	MMELBA22304MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
36	-	MMELBA22304MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-73 Μέτρα Διαχείρισης στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	26.3. Υδατοδρόμια	MMELBA22310CE0101	Πλαίσιο λειτουργίας υδατοδρομίων
2	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια	MMELBA22310CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής		
3	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELBA22310CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
4	-	MMELBA22310CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
5	-	MMELBA22310CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
6	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22310CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
7	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELBA22310CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
8	-	MMELBA22310CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
9	-	MMELBA22310CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
10	-	MMELBA22310CG0402	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
11	-	MMELBA22310CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
12	-	MMELBA22310CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών
13	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.	MMELBA22310CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)
14	-	MMELBA22310CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
15	-	MMELBA22310CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
16	-	MMELBA22310CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
17	-	MMELBA22310CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
18	-	MMELBA22310CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
19	-	MMELBA22310CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
20	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22310CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
21	-	MMELBA22310CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
22	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELBA22310CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
23	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELBA22310MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
24	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22310MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
25	24.11. Θήρα	MMELBA22310MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
26	-	MMELBA22310MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
27	-	MMELBA22310MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
28	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22310MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών
29	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELBA22310MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
30	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELBA22310MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
31	24.11. Θήρα	MMELBA22310MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας

Πίνακας 5-74 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις	MMELNP22101CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση		
3	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELNP22101CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	25. Εξορυκτικές δραστηριότητες Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών. 36. Στρατιωτικές εγκαταστάσεις	MMELNP22101CC1201	Προσαρμογή εξορυκτικών και στρατιωτικών δραστηριοτήτων & ναυσιπλοΐας για τη διαχείριση του υποθαλάσσιου θορύβου
5	26.1. Αεροδρόμια	MMELNP22101CE0101	Μείωση της επίδρασης της λειτουργίας του αεροδρομίου Ζακύνθου στο προστατευτέο αντικείμενο
6	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα,	MMELNP22101CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής		
7	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELNP22101CF0302	Εγκατάσταση ειδικών συστημάτων αγκυροβολίας σκαφών
8	-	MMELNP22101CF0801	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων – Καθαρισμοί
9	-	MMELNP22101CF0802	Απομάκρυνση θαλάσσιων απορριμμάτων - Σταθμοί Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων & Διχτυών
10	1. Κατοικία 13. Αναψυκτήρια. 14. Αναψυχή κέντρα διασκέδασης 15. Τουριστικά καταλύματα, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις (ν. 4276/2014). 26.1. Αεροδρόμια.	MMELNP22101CF0901	Μελέτη περιορισμού της φωτορύπανσης στις περιοχές αναπαραγωγής στον Κόλπο του Λαγανά και εφαρμογή μέτρων
11	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101CG0101	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
12	24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101CG0102	Αλιευτική μελέτη εκτίμησης κατάστασης ιχθυαποθεμάτων και εφαρμογής ρυθμίσεων
13	-	MMELNP22101CG0201	Σήμανση αλιεύματος ερασιτεχνικής αλιείας
14	-	MMELNP22101CG0401	Ενίσχυση της φύλαξης για την αντιμετώπιση της εαρινής λαθροθηρίας
15	-	MMELNP22101CG0402	Επέκταση εφαρμογής μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
16	-	MMELNP22101CI0201	Έρευνα για θαλάσσια εισβολικά είδη
17	-	MMELNP22101CI0206	Απομάκρυνση του είδους *Trachemys scripta*

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
18	-	MMELNP22101CI0301	Χερσαία εισβολικά είδη - Εξάλειψη Τρωκτικών
19	-	MMELNP22101CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα
20	-	MMELNP22101CJ0301	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου - Περιορισμός ιστορικής ρύπανσης
21	8.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών	MMELNP22101CJ0302	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου – Υδρολογική Διαχείριση
22	-	MMELNP22101CJ0303	Δράσεις αποκατάστασης λίμνης Κερίου –Διαχείριση Καλαμώνων & Φυτεύσεις
23	48. Κατασκευές 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ (α, β, γ) 48.2. Εγκαταστάσεις: α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).	MMELNP22101CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών
24	51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELNP22101CL0202	Έργα προστασίας ακτών Κόλπου Λαγανά
25	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς	MMELNP22101CS0201	Πλαίσιο Δράσεων για την προστασία και αποκατάσταση της Πίννας (*Pinna nobilis*)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.		
26	-	MMELNP22101CS0301	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για θαλάσσια είδη ορνιθοπανίδας
27	-	MMELNP22101CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
28	-	MMELNP22101CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
29	-	MMELNP22101CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών
30	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.	MMELNP22101CS0306	Προστασία Αμμοθινικών Οικοσυστημάτων
31	-	MMELNP22101CS0307	Καταγραφή και αποκατάσταση μεσογειακών εποχικών λιμνίων (ΤΟ 3170*)
32	-	MMELNP22101CS0308	Πρόγραμμα παρακολούθησης και προστασίας αναπαραγωγικής δραστηριότητας, φωλιών και νεοσσών στην περιοχή φωλεοποίησης της *C. caretta*
33	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή	MMELNP22101CS0309	Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus*

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.		
34	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELNP22101CS0401	*Asperula naufraga* - Δράσεις διατήρησης
35	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELNP22101CS0402	*Limonium korakonisicum* - Δράσεις διατήρησης
36	-	MMELNP22101CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
37	-	MMELNP22101CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
38	-	MMELNP22101CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
39	-	MMELNP22101CW0104	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αλιέων
40	-	MMELNP22101CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
41	-	MMELNP22101CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
42	-	MMELNP22101CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
43	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELNP22101CW0202	Εκτίμηση ζημιών από την αλληλεπίδραση αλιείας και ειδών θαλάσσιας πανίδας
44	-	MMELNP22101CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
45	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.4 Υδατοκαλλιέργειες (χερσαίες, θαλάσσιες, λιμναίες και ποτάμιες εγκαταστάσεις) 24.9. Αλιεία (ερασιτεχνική και επαγγελματική) 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών και φυσικού αερίου, και συναφείς εγκαταστάσεις 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ. 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.	MMELNP22101CW0204	Ειδική παρακολούθηση *Posidonia oceanica* σε επιβαρυμένες περιοχές
46	-	MMELNP22101CW0206	Μελέτη για το τρυγόνι (*Streptopelia turtur*)
47	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELNP22101CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
48	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 26.12.7. Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.	MMELNP22101MB0101	Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια
49	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELNP22101MB0102	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη θαλάσσιας ιχθυοπανίδας
50	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELNP22101MB0103	Μελέτη Βάσης θαλάσσιων ειδών
51	24.11. Θήρα	MMELNP22101MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
52	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
53	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELNP22101MB0109	Μελέτη βάσης για είδη ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων
54	-	MMELNP22101MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
55	-	MMELNP22101MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων – Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
56	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης	MMELNP22101MB0303	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)		
57	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)	MMELNP22101MB0304	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραχώρησης απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας
58	24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική	MMELNP22101MB0305	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της αλιείας
59	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
60	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22101MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
61	24.11. Θήρα	MMELNP22101MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
62	13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 26.12.1. Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων) 26.12.6. Μονοπάτια (πεζών) 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το	MMELNP22101MB0311	Κανονιστικό Πλαίσιο διαχείρισης παραλιών φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.)		
63	-	MMELNP22101MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)
64	-	MMELNP22101MB0313	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης θαλάσσιων χελωνών
65	-	MMELNP22101MB0314	Κώδικας καλής πρακτικής παρατήρησης της μεσογειακής φώκιας

Πίνακας 5-75 Μέτρα Διαχείρισης στο Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
1	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206CA0201	Εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος για την αειφορική διαχείριση των γεωργικών εκτάσεων
2	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELNP22206CA0501	Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
3	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση	MMELNP22206CA0502	Σύνταξη οδηγιών για τα Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης (ΔΣΒ)
4	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206CB0501	Σύνταξη οδηγιών για τα Σχέδια Δασικής Διαχείρισης (ΣΔΔ)
5	-	MMELNP22206CC0301	Χαρτογράφηση μεταναστευτικών διαδρόμων Ιονίων Νήσων
6	33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πλην των εγκαταστάσεων της κατηγορίας 34, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις ύδρευσης, εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις. 34. Εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εγκαταστάσεις ΑΠΕ με αποθήκευση	MMELNP22206CC0302	Παρακολούθηση των υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ νήσου Κεφαλληνίας

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
7	33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, πλην των εγκαταστάσεων της κατηγορίας 34, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, εγκαταστάσεις ύδρευσης, εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις.	MMELNP22206CC0601	Περιορισμός των επιπτώσεων του εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης στην ορνιθοπανίδα
8	4.3. Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 13. Αναψυκτήρια 16. Στάθμευση (κτίριο γήπεδο) 24.9. Αλιεία ερασιτεχνική και επαγγελματική 24.11. Θήρα 26.11 Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής, βιομηχανικής και τουριστικής δραστηριότητας, μαρίνες 26.12.4. Ποδηλατόδρομοι 26.12.6 Μονοπάτια πεζών 26.12.7 Θαλάσσιοι διάδρομοι κίνησης σκαφών 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ 49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ. 52. Ήπια θαλάσσια αναψυχή (κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφηση κ.λπ.) 54. Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής	MMELNP22206CF0301	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών και υπαίθριων δραστηριοτήτων
9	-	MMELNP22206CG0401	Εφαρμογή μηχανισμών πρόληψης και καταστολής λαθροθηρίας
10	-	MMELNP22206CI0501	Έρευνα για τη γενετική επιμόλυνση του είδους *A. graeca* από την νησιωτική πέρδικα
11	48. Κατασκευές	MMELNP22206CL0201	Ολοκληρωμένο Σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
	48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ (α, β, γ) 48.2. Εγκαταστάσεις: α) Οι κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων).		
12	-	MMELNP22206CS0302	Βελτίωση συνθηκών φωλεοποίησης για το Μαυροπετρίτη
13	-	MMELNP22206CS0303	Σπορά για την ενίσχυση των περιοχών τροφοληψίας των ειδών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις
14	-	MMELNP22206CS0304	Παροχή νερού κατά την αναπαραγωγική περίοδο και τις εποχές ξηρασίας - Δημιουργία λιμνοδεξαμενών
15	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELNP22206CS0401	*Scutellaria rupestris* - Δράσεις διατήρησης
16	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999) 24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες 24.8. Βόσκηση 24.10. Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) και βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης 48.1. Κατασκευές σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους κατά το άρθρο 20 του ΝΟΚ	MMELNP22206CS0402	*Viola cephalonica* - Δράσεις διατήρησης

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
17	-	MMELNP22206CS0403	Μελέτη ηλικιακής δομής και σύνθεσης ελατοδασών
18	-	MMELNP22206CS0404	Παρακολούθηση των περιστατικών ξηράνσεων στα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης – Μελέτη επίδρασης κλιματικής αλλαγής
19	-	MMELNP22206CS0405	Συλλογή γενετικού υλικού ελατοδασών
20	-	MMELNP22206CS0406	Μελέτη επίδρασης των ημιάγριων αλόγων του Αίνου στο δασικό οικοσύστημα
21	-	MMELNP22206CW0101	Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση για τα προστατευόμενα είδη και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες της ΠΠ
22	-	MMELNP22206CW0102	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Τοπικών Αρχών
23	-	MMELNP22206CW0103	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Αγροτών
24	-	MMELNP22206CW0105	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Εργαζομένων στον Τουρισμό
25	-	MMELNP22206CW0106	Ενημερωτικές Καμπάνιες Οικολογικών Σημάτων και Πιστοποίησης
26	-	MMELNP22206CW0201	Μελέτη καταγραφής, χαρτογράφησης, αξιολόγησης και αποτίμησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών της προστατευόμενης περιοχής
27	-	MMELNP22206CW0203	Τηλεμετρία και παρακολούθηση ορνιθοπανίδας με τη χρήση πομπών
28	49. Περίπτερα ενημέρωσης/έργα ερμηνείας περιβάλλοντος (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα κ.λπ.) 50. Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών 51. Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών	MMELNP22206CW9901	Φύλαξη και εποπτεία της προστατευόμενης περιοχής
29	24.11. Θήρα	MMELNP22206MB0104	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας
30	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206MB0106	Μελέτη Βάσης Χειροπτέρων
31	4.3 Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις» (ειδική κατηγορία Ζ2 του Ν. 2725/1999)	MMELNP22206MB0107	Μελέτη Βάσης για χερσαίους ΤΟ
32	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206MB0108	Μελέτη Βάσης για σημαντικά είδη χερσαίας ερπετοπανίδας
33	-	MMELNP22206MB0301	Κανονιστικό Πλαίσιο για την εκτέλεση κάθε φύσης έργου και ενέργειας εντός της προστατευόμενης περιοχής
34	-	MMELNP22206MB0302	Κανονιστικό Πλαίσιο για την επίσκεψη στην περιοχή, την αναψυχή και την άσκηση υπαίθριων δραστηριοτήτων –

αα	Κατηγορία χρήσης σύμφωνα με το ΠΔ 59/2018 και τις επιτρεπόμενες χρήσεις που αναφέρεται στο Κεφάλαιο 4	Κωδικός Μέτρου	Ονομασία Μέτρου
			Κανόνες ορθής συμπεριφοράς επισκεπτών
35	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206MB0306	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση των γεωργικών δραστηριοτήτων
36	24.1. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές, αλιευτικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις και δραστηριότητες	MMELNP22206MB0307	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της μελισσοκομίας
37	24.11. Θήρα	MMELNP22206MB0308	Κανονιστικό Πλαίσιο για την άσκηση της θήρας
38	-	MMELNP22206MB0312	Σχέδια εμπλουτισμού βιοτόπων (ΣΕΒ)

5.4 Σχέδιο Δράσης

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται τα απαραίτητα στοιχεία για την εφαρμογή των μέτρων διαχείρισης και η οργάνωσή τους σε Σχέδιο Δράσης. Στους πίνακες, που ακολουθούν, συνοψίζονται ανά προστατευόμενη περιοχή τα εξής στοιχεία:

- Κωδικός και ονομασία Μέτρου
- Περιοχή ΕΖΔ/ΤΚΣ/ΖΕΠ που βρίσκει εφαρμογή το Μέτρο
- Φορέας Υλοποίησης του μέτρου και εναλλακτικός φορές (όπου είναι εφικτό)
- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επιμερισμένο όπου απαιτείται και είναι εφικτό στις επιμέρους φάσεις
- Έτη εφαρμογής του Μέτρου στα πλαίσια του παρόντος Διαχειριστικού Σχεδίου (1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο). Η παράμετρος αυτή δίνει την διάσταση του χρονοπρογραμματισμού των δράσεων εντός της 5αετίας. Υπάρχουν μέτρα που προτείνεται να επεκταθούν και στην επόμενη Διαχειριστική Περίοδο.
- Εκτίμηση ωριμότητας του Μέτρου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό με τα διαθέσιμα δεδομένα.
- Εκτιμώμενο κόστος Μέτρου
- Πιθανά χρηματοδοτικά μέσα και εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης.
- **Προτεραιότητα μέτρου (υψηλή – μέση – χαμηλή).** Η ιεράρχηση των Μέτρων πραγματοποιείται με γνώμονα την αναγκαιότητα άμεσης υλοποίησης τους, για την προστασία και διαχείριση των προστατευτέων αντικειμένων ώστε να αποτραπεί ή περιοριστεί ο παράγοντας υποβάθμισης τους.

Πίνακας 5-76 Σχέδιο Δράσης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
1	ELBA22203	MMELBA22203CA0201	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Ο ελάχιστος χρόνος προετοιμασίας είναι περίπου 48 μήνες. Η εφαρμογή του προγράμματος είναι συνήθως 6ετής μέσω του ΠΑΑ	Α Φάση: Μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα έπειτα από διαβούλευση Β Φάση: Εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.	1 (Χαμηλή)	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΔΑΟΚ της ΠΕ	20.000 €	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» ΠΑΑ	Απαιτείται μελέτη σχεδιασμού/διαβούλευση ως πρόδρομη ενέργεια για την εφαρμογή του στην περιοχή παρέμβασης	Υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ Εφαρμογή προγράμματος
2	ELBA22203	MMELBA22203CA0501	GR2220003, GR2240001, GR2240002	2 με 3 έτη	-	1 (Χαμηλή)	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ΥΠΑΑΤ	-	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) Πόροι του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας Είσπραξη των τελών βόσκησης	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης από την Περιφέρεια	Αριθμός ΔΣΒ (0/1)
3	ELBA22203	MMELBA22203CA0502	GR2220003, GR2240001, GR2240002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Οδηγιών
4	ELBA22203	MMELBA22203CC0601	GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Σταδιακή δράση	3 (Υψηλή)	ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	300.000 €	ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Συμφωνία με ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Μέτρα εναέριου δικτύου που υπογειοποιήθηκαν /σημάνθηκαν
5	ELBA22203	MMELBA22203CC1201	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ	-	-	-	-
6	ELBA22203	MMELBA22203CE0101	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	2 (Μέτρια)	Φορείς λειτουργίας υδατοδρομίων	-	-	Να αναφέρεται στην ΑΕΠΟ	-
7	ELBA22203	MMELBA22203CF0301	GR2220003, GR2240001, GR2240002	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
8	ELBA22203	MMELBA22203CF0302	GR2220003	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
9	ELBA22203	MMELBA22203CF0303	GR2220003	6 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	5.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες	Αριθμός σημάνσεων που τοποθετούνται
10	ELBA22203	MMELBA22203CF0801	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
11	ELBA22203	MMELBA22203CF0802	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 5.000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
12	ELBA22203	MMELBA22203CG0101	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
13	ELBA22203	MMELBA22203CG0102	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
14	ELBA22203	MMELBA22203CG0201	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ
15	ELBA22203	MMELBA22203CI0201	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ, Πρασινο Ταμείο, Προγράμματα LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
16	ELBA22203	MMELBA22203CI0203	GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης
17	ELBA22203	MMELBA22203CI0204	GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης
18	ELBA22203	MMELBA22203CI0206	GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Καταγραφή πληθυσμών και εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΠΠ (1ο έτος) Προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών (τέλος 1ου έτους) Πρακτική εφαρμογή των μέτρων απομάκρυνσης (2ο - 3ο έτος) Αξιολόγηση (4ο έτος) Επανάληψη (εφόσον κριθεί αναγκαίο)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	Αριθμός ατόμων που απομακρύνονται
19	ELBA22203	MMELBA22203CL0201	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Σύνταξη Σχεδίου Β Φάση: Προμήθεια εξοπλισμού Γ Φάση: Ετήσια αποτίμηση και αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	40.000 €	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας 2. Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση υποδομών αντιπυρικής προστασίας 3. Ετήσιες Εκθέσεις
20	ELBA22203	MMELBA22203CS0201	GR2220003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
21	ELBA22203	MMELBA22203CS0302	GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	8.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
22	**ELBA22203**	**MMELBA22203CS0305**	GR2240001	6 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	6.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
23	**ELBA22203**	**MMELBA22203CS0306**	GR2220003, GR2240001	1 έτος	Α Φάση: Σχέδιο Δράσης (6 μήνες) Β Φάση: Υλοποίηση Δράσεων (18 μήνες) Γ Φάση: Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας δράσεων (Συνεχής μετά την υλοποίηση)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1 Μήκος Περίφραξης / οριοθέτησης αμμοθινών 2 Ξενικά/εισβλητικά είδη, που απομακρύνθηκαν
24	**ELBA22203**	**MMELBA22203CS0309**	GR2220003, GR2240001	2 έτη για την υλοποίηση. Συνεχής παρακολούθηση μετά την υλοποίηση	Α Φάση: Εντοπισμός καταφυγίων της φώκιας Monachus monachus σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια (6 μήνες) Β Φάση: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή (6 μήνες) Γ Φάση: Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης (3 μήνες) Δ Φάση: Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση (2 μήνες) Ε Φάση: Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης (1 μήνας) ΣΤ Φάση: Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες (συνεχής)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, ΜΚΟ	Μελέτες και Έργα 5.000 - 20.000 € (αναλόγως τον συνολικό αριθμό και μέγεθος των σπηλαίων που πρέπει να διερευνηθούν/αποκατασταθούν) Εξοπλισμός 2000-6000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ, LIFE IP 4 NATURA, Πράσινο Ταμείο	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση των εργασιών και την προμήθεια του εξοπλισμού. Απαιτείται άδεια εργασιών πεδίου	1. Κατάλογος θαλάσσιων σπηλαίων 2. Αριθμός δράσεων αποκατάστασης 3. Αριθμός καμερών που εγκαθίστανται
25	**ELBA22203**	**MMELBA22203CS0401**	GR2240001, GR2220003	Σύνολο ΣΔ	Α. Φάση. 1ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου Β. Φάση. 2 έτος ΣΔ. Ενημερωτικές πινακίδες Γ. Φάση. 3 έτος ΣΔ. Συλλογή σπερμάτων Δ. Φάση. 4ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς στους οποίους ανήκει η Τράπεζα Σπερμάτων	40.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Άδειες έρευνας πεδίου Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Εκθέσεις ερευνών πεδίου 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων 4. Αριθμός ενημερωτικών πινακίδων
26	**ELBA22203**	**MMELBA22203CW0101**	GR2220003, GR2240001, GR2240002	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
27	ELBA22203	MMELBA22203CW0102	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
28	ELBA22203	MMELBA22203CW0103	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
29	ELBA22203	MMELBA22203CW0104	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
30	ELBA22203	MMELBA22203CW0105	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
31	ELBA22203	MMELBA22203CW0106	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Επαναλαμβανόμενες περιοδικά προωθητικές ενέργειες	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Υπ.Τουρισμού	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ενεργοποίηση Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης	Αριθμός προωθητικών ενεργειών/έτος
32	ELBA22203	MMELBA22203CW0201	GR2220003, GR2240001, GR2240002	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
33	ELBA22203	MMELBA22203CW0202	GR2220003, GR2240001	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25.000 €	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης
34	ELBA22203	MMELBA22203CW0203	GR2240001	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Αριθμός συστημάτων τηλεμετριάς / έτος 2. Έκθεση Ολοκλήρωσης Έργου
35	ELBA22203	MMELBA22203CW0204	GR2220003	Διάρκεια ΣΔ	Ετήσια Δράση σε όλη τη διάρκεια του ΣΔ	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	-	Ετήσιες Εκθέσεις
36	ELBA22203	MMELBA22203CW0205	GR2220003	1 έτος	Α Φάση Παρακολούθηση υδατοκαλλιεργειών (12 μήνες) Β Φάση : Διατύπωση σχεδίου Δράσης	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τελική Έκθεση
37	ELBA22203	MMELBA22203CW0206	GR2240001	1 έτος	2ο έτος ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Μελέτη

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
38	ELBA22203	MMELBA22203CW0207	GR2240001	1 έτος	2ο έτος ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Μελέτη
39	ELBA22203	MMELBA22203CW0208	GR2240001	1 έτος κατ'ελάχιστον	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	5.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
40	ELBA22203	MMELBA22203CW9901	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
41	ELBA22203	MMELBA22203MB0101	GR2220003, GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
42	ELBA22203	MMELBA22203MB0102	GR2220003	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	10.000 €	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
43	ELBA22203	MMELBA22203MB0103	GR2220003, GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	10.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
44	ELBA22203	MMELBA22203MB0104	GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
45	ELBA22203	MMELBA22203MB0106	GR2220003, GR2240001	1 έτος	1ο έτος εφαρμογής ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8000	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
46	ELBA22203	MMELBA22203MB0107	GR2220003	1 έτος	1) Αποτύπωση της χωρικής έκταση του ΤΟ (6 μήνες) 2) Εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ΤΟ - (6 μήνες) 3) Πιέσεις και απειλές (2 μήνες)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Ειδικές άδειες από αρμόδιες αρχές για εργασίες πεδίου	1. Χάρτες παρουσίας και κατάστασης διατήρησης του ΤΟ - 2ο έτος 2.Τεχνική έκθεση ολοκλήρωσης - 2ο έτος
47	ELBA22203	MMELBA22203MB0108	GR2220003, GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική έκθεση
48	ELBA22203	MMELBA22203MB0109	GR2240001	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	8000	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
49	ELBA22203	MMELBA22203MB0110	GR2220003, GR2240001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
50	ELBA22203	MMELBA22203MB0301	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
51	ELBA22203	MMELBA22203MB0302	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
52	ELBA22203	MMELBA22203MB0303	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
53	ELBA22203	MMELBA22203MB0304	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
54	ELBA22203	MMELBA22203MB0305	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
55	ELBA22203	MMELBA22203MB0306	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
56	ELBA22203	MMELBA22203MB0307	GR2220003, GR2240001, GR2240002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
57	ELBA22203	MMELBA22203MB0308	GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
58	ELBA22203	MMELBA22203MB0309	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
59	ELBA22203	MMELBA22203MB0310	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
60	ELBA22203	MMELBA22203MB0311	GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
61	ELBA22203	MMELBA22203MB0313	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
62	ELBA22203	MMELBA22203MB0314	GR2220003, GR2240001	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
63	ELBA22205	MMELBA22205CC1201	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ	-	-	-	-
64	ELBA22205	MMELBA22205CF0301	GR2220004, GR2220005, GR2220007	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	80000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
65	ELBA22205	MMELBA22205CF0302	GR2220004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
66	ELBA22205	MMELBA22205CF0801	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75000	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
67	ELBA22205	MMELBA22205CF0802	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 5.000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
68	ELBA22205	MMELBA22205CF0901	GR2220004, GR2220005, GR2220007	1 έτος	Φάση Α. Εφαρμογή (25 μήνες, 5ο έτος ΣΔ)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	50.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Μέτρα που υλοποιήθηκαν
69	ELBA22205	MMELBA22205CG0101	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
70	ELBA22205	MMELBA22205CG0102	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
71	ELBA22205	MMELBA22205CG0201	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ
72	ELBA22205	MMELBA22205CI0201	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30000	ΕΣΠΑ, Πρασινο Ταμείο, Προγράμματα LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
73	ELBA22205	MMELBA22205CS0201	GR2220004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
74	ELBA22205	MMELBA22205CS0306	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Χαρτογράφηση (6 μήνες) Β Φάση: Σχέδιο Δράσης (6 μήνες) Γ Φάση:Υλοποίηση Δράσεων (12 μήνες) Δ Φάση: Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας δράσεων (Συνεχής μετά την υλοποίηση)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς Τραπεζών Σπερμάτων	15000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1 Μήκος Περίφραξης / οριοθέτησης αμμοθινών 2 Ξενικά/εισβλητικά είδη, που απομακρύνθηκαν 3. Αριθμός ενημερωτικών πινακίδων
75	ELBA22205	MMELBA22205CS0308	GR2220004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια δράση κατά την περίοδο ωοτοκίας	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ	50000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Ετήσια ¨Εκθεση 2. Αριθμός φωλιών που καταγράφονται/προστατεύονται 3. Εκτιμώμενος αριθμός νεοσσών, που έφτασαν στη θάλασσα 4. Αριθμός χελωνών, που μαρκάρονται

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
76	**ELBA22205**	**MMELBA22205CS0309**	GR2220004, GR2220005, GR2220007	2 έτη για την υλοποίηση. Συνεχής παρακολούθηση μετά την υλοποίηση	Α Φάση: Εντοπισμός καταφυγίων της φώκιας Monachus monachus σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια (6 μήνες) Β Φάση: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή (6 μήνες) Γ Φάση: Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης (3 μήνες) Δ Φάση: Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση (2 μήνες) Ε Φάση: Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης (1 μήνας) ΣΤ Φάση: Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες (συνεχής)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, ΜΚΟ	Μελέτες και Έργα 5.000 - 20.000 € (αναλόγως τον συνολικό αριθμό και μέγεθος των σπηλαίων που πρέπει να διερευνηθούν/αποκαταστασθούν) Εξοπλισμός 2000-6000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ, LIFE IP 4 NATURA, Πράσινο Ταμείο	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση των εργασιών και την προμήθεια του εξοπλισμού. Απαιτείται άδεια εργασιών πεδίου	1. Κατάλογος θαλάσσιων σπηλαίων 2. Αριθμός δράσεων αποκατάστασης 3. Αριθμός καμερών που εγκαθίστανται
77	**ELBA22205**	**MMELBA22205CS0401**	GR2220004, GR2220005	Σύνολο ΣΔ	Α. Φάση. 1ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου Β. Φάση. 2 έτος ΣΔ. Συλλογή σπερμάτων Γ. Φάση. 4ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς στους οποίους ανήκει η Τράπεζα Σπερμάτων	60000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Εκθέσεις ερευνών πεδίου 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
78	**ELBA22205**	**MMELBA22205CW0101**	GR2220004, GR2220005, GR2220007	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
79	**ELBA22205**	**MMELBA22205CW0102**	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
80	**ELBA22205**	**MMELBA22205CW0104**	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
81	ELBA22205	MMELBA22205CW0105	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
82	ELBA22205	MMELBA22205CW0106	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Επαναλαμβανόμενες περιοδικά προωθητικές ενέργειες	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Υπ.Τουρισμού	15000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ενεργοποίηση Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης	Αριθμός προωθητικών ενεργειών/έτος
83	ELBA22205	MMELBA22205CW0201	GR2220004, GR2220005, GR2220007	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
84	ELBA22205	MMELBA22205CW0202	GR2220004, GR2220005, GR2220007	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25000	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης
85	ELBA22205	MMELBA22205CW9901	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250000	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
86	ELBA22205	MMELBA22205MB0101	GR2220004, GR2220005, GR2220007	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
87	ELBA22205	MMELBA22205MB0102	GR2220004, GR2220007	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	10000	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
88	ELBA22205	MMELBA22205MB0103	GR2220004, GR2220005, GR2220007	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	10000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
89	ELBA22205	MMELBA22205MB0106	GR2220004, GR2220005	1 έτος	1ο έτος εφαρμογής ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8000	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
90	ELBA22205	MMELBA22205MB0301	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
91	ELBA22205	MMELBA22205MB0302	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
92	ELBA22205	MMELBA22205MB0303	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
93	ELBA22205	MMELBA22205MB0304	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
94	ELBA22205	MMELBA22205MB0305	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
95	ELBA22205	MMELBA22205MB0309	GR2220005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
96	ELBA22205	MMELBA22205MB0311	GR2220004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
97	ELBA22205	MMELBA22205MB0313	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
98	ELBA22205	MMELBA22205MB0314	GR2220004, GR2220005, GR2220007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
99	ELBA22302	MMELBA22302CA0201	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Ο ελάχιστος χρόνος προετοιμασίας είναι περίπου 48 μήνες. Η εφαρμογή του προγράμματος είναι συνήθως 6ετής μέσω του ΠΑΑ	Α Φάση: Μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα έπειτα από διαβούλευση Β Φάση: Εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.	1 (Χαμηλή)	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΔΑΟΚ της ΠΕ	20000	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» ΠΑΑ	Απαιτείται μελέτη σχεδιασμού/διαβούλευση ως πρόδρομη ενέργεια για την εφαρμογή του στην περιοχή παρέμβασης	Υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ Εφαρμογή προγράμματος
100	ELBA22302	MMELBA22302CA0501	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	2 με 3 έτη	-	1 (Χαμηλή)	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ΥΠΑΑΤ	-	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) Πόροι του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας Είσπραξη των τελών βόσκησης	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης από την Περιφέρεια	Αριθμός ΔΣΒ (0/1)
101	ELBA22302	MMELBA22302CA0502	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Οδηγιών
102	ELBA22302	MMELBA22302CC0601	GR2230001, GR2230003, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Σταδιακή δράση	3 (Υψηλή)	ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	300000	ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Συμφωνία με ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Μέτρα εναέριου δικτύου που υπογειοποιήθηκαν /σημάνθηκαν

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
103	**ELBA22302**	**MMELBA22302CC1201**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ	-	-	-	-
104	**ELBA22302**	**MMELBA22302CE0102**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	2ο - 5ο έτος ΣΔ	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (12 μήνες) Β Φάση: Σχέδιο Δράσης (3 μήνες) Γ Φάση υλοποίηση δράσεων (9 μήνες) Δ: Παρακολούθηση Αποτελεσματικότητας (24 μήνες)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Περιφέρεια, ΟΤΑ	25.000 €	ΕΣΠΑ	Αδειοδοτήσεις	1. Τεχνική Έκθεση Μελέτης 2. Αριθμός πινακίδων 3. Αριθμός ανακλαστήρων 4. Έκθεση Αποτελεσμάτων Παρακολούθησης
105	**ELBA22302**	**MMELBA22302CF0301**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	80000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
106	**ELBA22302**	**MMELBA22302CF0302**	GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
107	**ELBA22302**	**MMELBA22302CF0801**	GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75000	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
108	**ELBA22302**	**MMELBA22302CF0802**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 5.000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
109	**ELBA22302**	**MMELBA22302CG0101**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
110	**ELBA22302**	**MMELBA22302CG0102**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
111	**ELBA22302**	**MMELBA22302CG0201**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
112	ELBA22302	MMELBA22302CG0401	GR2230001, GR2230003, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια επαναλαμβανόμενη δράση κατά την εαρινή περίοδο	3 (Υψηλή)	Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου & Διεύθυνση Δασών Κέρκυρας	-	-	Έκδοση ετήσιας εγκυκλίου	Αριθμός περιστατικών / έτος
113	ELBA22302	MMELBA22302CG0402	GR2230001, GR2230003, GR2230007	6 μήνες για την υλοποίηση στο 5ο έτος του ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗ	10000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός σημάτων ακουστικών αισθητήρων ήχων / έτος
114	ELBA22302	MMELBA22302CI0201	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30000	ΕΣΠΑ, Πρασινο Ταμείο, Προγράμματα LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
115	ELBA22302	MMELBA22302CI0202	GR2230009	3 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Πλήθος ατόμων Gambusia holbrooki, που εντοπίζονται 2. Τεύχος Μελέτης
116	ELBA22302	MMELBA22302CI0203	GR2230001, GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης
117	ELBA22302	MMELBA22302CI0204	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης
118	ELBA22302	MMELBA22302CI0206	GR2230001, GR2230002	Σύνολο ΣΔ	Καταγραφή πληθυσμών και εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΠΠ (1ο έτος) Προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών (τέλος 1ου έτους) Πρακτική εφαρμογή των μέτρων απομάκρυνσης (2ο - 3ο έτος) Αξιολόγηση (4ο έτος) Επανάληψη (εφόσον κριθεί αναγκαίο)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	Αριθμός ατόμων που απομακρύνονται
119	ELBA22302	MMELBA22302CL0201	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Σύνταξη Σχεδίου Β Φάση: Ετήσια αποτίμηση και αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	40000	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας 2. Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση υποδομών αντιπυρικής προστασίας 3. Ετήσιες Εκθέσεις

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
120	ELBA22302	MMELBA22302CS0201	GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
121	ELBA22302	MMELBA22302CS0202	GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	18000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός ατόμων
122	ELBA22302	MMELBA22302CS0301	GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	14.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών
123	ELBA22302	MMELBA22302CS0303	GR2230001, GR2230003, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50000	ΕΣΠΑ	Εξεύρεση αγροτεμαχίων και Ενοικίαση αγροτεμαχίων για σπορά με σιτηρά	Στρέμματα εφαρμογής/έτος
124	ELBA22302	MMELBA22302CS0306	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	1 έτος	Α Φάση: Σχέδιο Δράσης (6 μήνες) Β Φάση: Υλοποίηση Δράσεων (18 μήνες) Γ Φάση: Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας δράσεων (Συνεχής μετά την υλοποίηση)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	35000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1 Μήκος Περίφραξης / οριοθέτησης αμμοθινών 2 Ξενικά/εισβλητικά είδη, που απομακρύνθηκαν
125	ELBA22302	MMELBA22302CW0101	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
126	ELBA22302	MMELBA22302CW0102	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
127	ELBA22302	MMELBA22302CW0103	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
128	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0104**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
129	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0105**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
130	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0106**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Επαναλαμβανόμενες περιοδικά προωθητικές ενέργειες	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Υπ.Τουρισμού	15000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ενεργοποίηση Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης	Αριθμός προωθητικών ενεργειών/έτος
131	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0201**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
132	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0202**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25000	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης
133	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0203**	GR2230001, GR2230003, GR2230007	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός συστημάτων τηλεμετριάς / έτος 2. Έκθεση Ολοκλήρωσης Έργου
134	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0205**	GR2230002	Διάρκεια ΣΔ	Σταδιακή υλοποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	150000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός Ολοκληρωμένων Μελετών
135	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0206**	GR2230002	18 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ	-	1. Τόνοι απορριμάτων που απομακρύνθηκαν 2. Αριθμός ξενικών ειδών που απομακρύνθηκαν
136	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0207**	GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Σταδιακή εφραμογή	3 (Υψηλή)	ΜΔΠΠ, Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Δ/νση Υδάτων)	250000	ΕΣΠΑ	-	1. Αριθμός μελετών που ολοκληρώθηκαν

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
137	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0208**	GR2230001	Διάρκεια ΣΔ	Σταδιακή υλοποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	150000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός Ολοκληρωμένων Μελετών
138	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0209**	GR2230001	18 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25000	ΕΣΠΑ	-	1. Τόνοι απορριμάτων που απομακρύνθηκαν 2. Αριθμός ξενικών ειδών που απομακρύνθηκαν
139	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW0210**	GR2230003	Διάρκεια ΣΔ	Σταδιακή υλοποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	150000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός Ολοκληρωμένων Μελετών
140	**ELBA22302**	**MMELBA22302CW9901**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250000	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
141	**ELBA22302**	MMELBA22302MB0101	GR2230001, GR2230002, GR2230003 και GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
142	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0103**	GR2230001, GR2230003, GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	10000	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
143	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0104**	GR2230001, GR2230003, GR2230007	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	60000	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
144	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0106**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	1 έτος	1ο έτος εφαρμογής ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	16000	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
145	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0107**	GR2230002	18 μήνες	1) Αποτύπωση της χωρικής έκταση του ΤΟ (6 μήνες) 2) Εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ΤΟ - (6 μήνες) 3) Πιέσεις και απειλές (2 μήνες)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Ειδικές άδειες από αρμόδιες αρχές για εργασίες πεδίου	1. Χάρτες παρουσίας και κατάστασης διατήρησης του ΤΟ - 2ο έτος 2.Τεχνική έκθεση ολοκλήρωσης - 2ο έτος
146	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0108**	GR2230001, GR2230002, GR2230003	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική έκθεση
147	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0109**	GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230009	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	16.000 €	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
148	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0110**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
149	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0112**	GR2230001, GR2230002	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τελική Έκθεση
150	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0301**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
151	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0302**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
152	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0303**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
153	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0304**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
154	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0305**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
155	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0306**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
156	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0307**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005, GR2230007, GR2230009	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
157	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0308**	GR2230001, GR2230003, GR2230007	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
158	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0310**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
159	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0313**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
160	**ELBA22302**	**MMELBA22302MB0314**	GR2230001, GR2230002, GR2230003, GR2230005	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
161	**ELBA22304**	**MMELBA22304CA0501**	GR2230004	2 με 3 έτη	-	1 (Χαμηλή)	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ΥΠΑΑΤ	-	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) Πόροι του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας Είσπραξη των τελών βόσκησης	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης από την Περιφέρεια	Αριθμός ΔΣΒ (0/1)
162	**ELBA22304**	**MMELBA22304CA0502**	GR2230004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Οδηγιών
163	**ELBA22304**	**MMELBA22304CC1201**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ	-	-	-	-
164	**ELBA22304**	**MMELBA22304CE0101**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	2 (Μέτρια)	Φορείς λειτουργίας υδατοδρομίων	-	-	Να αναφέρεται στην ΑΕΠΟ	-
165	**ELBA22304**	**MMELBA22304CF0301**	GR2230004	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
166	**ELBA22304**	**MMELBA22304CF0302**	GR2230004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	100.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
167	**ELBA22304**	**MMELBA22304CF0401**	GR2230004	1 έτος	Α Φάση: Προετοιμασία - Παρακολούθηση (18 μήνες) β Φάση: Σχέδιο Δράσης (6 μήνες)	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
168	**ELBA22304**	**MMELBA22304CF0801**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
169	**ELBA22304**	**MMELBA22304CF0802**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 2.000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
170	**ELBA22304**	**MMELBA22304CG0101**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
171	**ELBA22304**	**MMELBA22304CG0102**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
172	**ELBA22304**	**MMELBA22304CG0201**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ
173	**ELBA22304**	**MMELBA22304CI0201**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ, Πρασινο Ταμείο, Προγράμματα LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
174	**ELBA22304**	**MMELBA22304CL0201**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Σύνταξη Σχεδίου Β Φάση: Ετήσια αποτίμηση και αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	40.000 €	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας 2. Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση υποδομών αντιπυρικής προστασίας 3. Ετήσιες Εκθέσεις
175	**ELBA22304**	**MMELBA22304CS0201**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
176	**ELBA22304**	**MMELBA22304CS0309**	GR2230004	2 έτη για την υλοποίηση. Συνεχής παρακολούθηση μετά την υλοποίηση	Α Φάση: Εντοπισμός καταφυγίων της φώκιας Monachus monachus σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια (6 μήνες) Β Φάση: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή (6 μήνες) Γ Φάση: Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης (3 μήνες) Δ Φάση: Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση (2 μήνες) Ε Φάση: Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης (1 μήνας) ΣΤ Φάση: Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες (συνεχής)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, ΜΚΟ	Μελέτες και Έργα 5.000 - 20.000 € (αναλόγως τον συνολικό αριθμό και μέγεθος των σπηλαίων που πρέπει να διερευνηθούν/αποκαταστασθούν) Εξοπλισμός 2000-6000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ, LIFE IP 4 NATURA, Πράσινο Ταμείο	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση των εργασιών και την προμήθεια του εξοπλιμσού. Απαιτείται άδεια εργασιών πεδίου	1. Κατάλογος θαλάσσιων σπηλαίων 2. Αριθμός δράσεων αποκατάστασης 3. Αριθμός καμερών που εγκαθίστανται

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
177	**ELBA22304**	**MMELBA22304CS0401**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Α. Φάση. 1ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου Β. Φάση. 2 έτος ΣΔ. Δράσεις για ex situ διατήρηση και τοποθέτηση πινακίδων Γ. Φάση. 4ο έτος ΣΔ. Έρευνα πεδίου	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς Τραπεζών Σπερμάτων	60.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
178	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0101**	GR2230004	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
179	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0102**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
180	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0104**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
181	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0105**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
182	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0201**	GR2230004	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
183	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW0202**	GR2230004	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25.000 €	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
184	**ELBA22304**	**MMELBA22304CW9901**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
185	**ELBA22304**	MMELBA22304MB0101	GR2230004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
186	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0102**	GR2230004	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	10000	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
187	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0103**	GR2230004	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	10.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
188	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0301**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
189	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0302**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
190	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0303**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
191	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0304**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
192	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0305**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
193	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0306**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
194	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0307**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
195	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0313**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
196	**ELBA22304**	**MMELBA22304MB0314**	GR2230004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
197	**ELBA22310**	**MMELBA22310CF0301**	GR2230008, GR2230010	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
198	**ELBA22310**	**MMELBA22310CF0302**	GR2230010	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	100.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
199	**ELBA22310**	**MMELBA22310CF0801**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
200	ELBA22310	MMELBA22310CF0802	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 2.000	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
201	ELBA22310	MMELBA22310CG0101	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
202	ELBA22310	MMELBA22310CG0102	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
203	ELBA22310	MMELBA22310CG0201	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ
204	ELBA22310	MMELBA22310CG0401	GR2230008	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια επαναλαμβανόμενη δράση κατά την εαρινή περίοδο	3 (Υψηλή)	Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου & Διεύθυνση Δασών Κέρκυρας	-	-	Έκδοση ετήσιας εγκυκλίου	Αριθμός περιστατικών / έτος
205	ELBA22310	MMELBA22310CG0402	GR2230008	6 μήνες για την υλοποίηση στο 5ο έτος του ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός σημάτων ακουστικών αισθητήρων ήχων / έτος
206	ELBA22310	MMELBA22310CI0201	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ, Πρασινο Ταμείο, Προγράμματα LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
207	ELBA22310	MMELBA22310CI0301	GR2230008	Σύνολο ΣΔ	1η φάση: Προετοιμασία - Μελέτη Προτεραιοποίησης (εκτιμώμενη διάρκεια 2 μήνες) 2η Φάση: Διενέργεια εξαλείψεων στο πεδίο (διάρκεια 1-15 μέρες ανάλογα από τον αριθμό των εκστρατειών που θα απαιτηθούν)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	5.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Πυκνότητα τρωκτικών Αριθμός ολοκληρωμένων εξαλείψεων
208	ELBA22310	MMELBA22310CS0201	GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
209	ELBA22310	MMELBA22310CS0301	GR2230008	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	14.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
210	**ELBA22310**	**MMELBA22310CS0302**	GR2230008	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	1.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών
211	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0101**	GR2230008, GR2230010	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
212	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0102**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
213	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0104**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
214	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0201**	GR2230008, GR2230010	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
215	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0202**	GR2230008, GR2230010	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25.000 €	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης
216	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW0203**	GR2230008	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός συστημάτων τηλεμετριάς / έτος 2. Έκθεση Ολοκλήρωσης Έργου
217	**ELBA22310**	**MMELBA22310CW9901**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
218	**ELBA22310**	MMELBA22310MB0101	GR2230010	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
219	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0102**	GR2230010	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	10.000 €	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
220	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0104**	GR2230008	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
221	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0301**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
222	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0302**	GR2230008, GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
223	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0303**	GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
224	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0304**	GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
225	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0305**	GR2230010	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
226	**ELBA22310**	**MMELBA22310MB0308**	GR2230008	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
227	**ELNP22101**	**MMELNP22101CA0201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Ο ελάχιστος χρόνος προετοιμασίας είναι περίπου 48 μήνες. Η εφαρμογή του προγράμματος είναι συνήθως δετής μέσω του ΠΑΑ	Α Φάση: Μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα έπειτα από διαβούλευση Β Φάση: Εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.	2 (Μέτρια)	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΔΑΟΚ της ΠΕ	20.000 €	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» ΠΑΑ	Απαιτείται μελέτη σχεδιασμού/διαβούλευση ως πρόδρομη ενέργεια για την εφαρμογή του στην περιοχή παρέμβασης	Υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ Εφαρμογή προγράμματος
228	**ELNP22101**	**MMELNP22101CA0501**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	2 με 3 έτη	-	1 (Χαμηλή)	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ΥΠΑΑΤ	-	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) Πόροι του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας Είσπραξη των τελών βόσκησης	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης από την Περιφέρεια	Αριθμός ΔΣΒ (0/1)
229	**ELNP22101**	**MMELNP22101CA0502**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Οδηγιών
230	**ELNP22101**	**MMELNP22101CC1201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ	-	-	-	-
231	**ELNP22101**	**MMELNP22101CE0101**	GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	Υψηλή	ΥΠΕΝ (ΟΦΥΠΕΚΑ, ΔΙΠΑ)	-	-	ΑΕΠΟ	Τεύχος Μελέτης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
232	**ELNP22101**	**MMELNP22101CF0301**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	400.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
233	**ELNP22101**	**MMELNP22101CF0302**	GR2210001, GR2210002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός αγκυροβολίων που εγκαθίστανται
234	**ELNP22101**	**MMELNP22101CF0801**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση. Καθαρισμοί: Από Μάιο έως Οκτώβριο κάθε έτους	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΟΤΑ, ΜΚΟ	75.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Αριθμός καθαρισμών ανά έτος 2. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
235	**ELNP22101**	**MMELNP22101CF0802**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε μια Φάση που επαναλαμβάνεται ετήσια	3 (Υψηλή)	ΟΤΑ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	1.000 - 5.000	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	1. Τόννοι απορριμμάτων/έτος
236	**ELNP22101**	**MMELNP22101CF0901**	GR2210002	4 έτη	Φάση Α. Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης (6 μήνες, 1ο έτος ΣΔ) Φάση Β. Ανάλυση ευαισθησίας οικολογικών στόχων (6 μήνες, 1ο έτος ΣΔ) Φάση Γ. Σχεδιασμός & πρόταση μέτρων (6 μήνες, 2ο έτος ΣΔ) Φάση Δ. Πιλοτική εφαρμογή (6 μήνες, 2ο έτος ΣΔ) Φάση ΣΤ. Εκτίμηση αποτελεσματικότητας & πρόταση για ευρύτερη εφαρμογή (6 μήνες, 3ο έτος ΣΔ , 6 μήνες, 4ο έτος ΣΔ)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	200.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1 Μετρήσεις Φωτορύπανσης 2. Τεχνική Έκθεση 3. Ετήσιες εκθέσεις παρακολούθησης φωτορύπανσης 4. Μέτρα που υλοποιήθηκαν
237	**ELNP22101**	**MMELNP22101CG0101**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή. Περιοδική Αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Αλιείας
238	**ELNP22101**	**MMELNP22101CG0102**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Αρχική Μελέτη (1ο έτος) Β Φάση: Επικαιροποίηση Αρχικής Μελέτης (4 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αρχική Μελέτη 2. Μελέτη Αναθεώρησης
239	**ELNP22101**	**MMELNP22101CG0201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	Έκδοση ΥΑ για τη θεσμοθέτηση του μέτρου, σύναψη συμφωνητικού ΟΦΥΠΕΚΑ και Λιμεναρχείων	Έκδοση ΥΑ

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
240	**ELNP22101**	**MMELNP22101CG0401**	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια επαναλαμβανόμενη δράση κατά την εαρινή περίοδο	3 (Υψηλή)	Επιθεώρηση Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου & Διεύθυνση Δασών Ζακύνθου	-	-	Έκδοση ετήσιας εγκυκλίου	Αριθμός περιστατικών / έτος
241	**ELNP22101**	**MMELNP22101CG0402**	GR2210001, GR2210004	6 μήνες για την υλοποίηση στο 5ο έτος του ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός σημάτων ακουστικών αισθητήρων ήχων / έτος
242	**ELNP22101**	**MMELNP22101CI0201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής παρακολούθηση. Σταδιακή εφαρμογή μέτρων κατά περίπτωση.	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ LIFE	-	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Έκθεση ολοκλήρωσης
243	**ELNP22101**	**MMELNP22101CI0206**	GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Καταγραφή πληθυσμών και εξάπλωσης του είδους *Trachemys scripta* στην ΠΠ (1ο έτος) Προσδιορισμός της βέλτιστης μεθόδου ελέγχου των πληθυσμών (τέλος 1ου έτους) Πρακτική εφαρμογή των μέτρων απομάκρυνσης (2ο - 3ο έτος) Αξιολόγηση (4ο έτος) Επανάληψη (εφόσον κριθεί αναγκαίο)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12.000 €	ΕΣΠΑ, ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	-	Αριθμός ατόμων που απομακρύνονται
244	**ELNP22101**	**MMELNP22101CI0301**	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	1η φάση: Προετοιμασία - Μελέτη Προτεραιοποίησης (εκτιμώμενη διάρκεια 2 μήνες) 2η Φάση: Διενέργεια εξαλείψεων στο πεδίο (διάρκεια 1-15 μέρες ανάλογα από τον αριθμό των εκστρατειών που θα απαιτηθούν)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	5.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Πυκνότητα τρωκτικών Αριθμός ολοκληρωμένων εξαλείψεων
245	**ELNP22101**	**MMELNP22101CI0501**	GR2210001	3 έτη	Υλοποίηση σε μία Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
246	**ELNP22101**	**MMELNP22101CJ0301**	GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια παρακολούθηση εδαφών και ύδατος	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Ετήσιες Εκθέσεις
247	**ELNP22101**	**MMELNP22101CJ0302**	GR2210002	1 έτος	Ολοκλήρωση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης
248	**ELNP22101**	**MMELNP22101CJ0303**	GR2210002	Διάρκεια ΣΔ	Α Φάση: εκπόνηση μελέτης (6 μήνες) Β Φάση: Υλοποίηση εργασιών (επαναλαμβανόμενη ετήσια δράση)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	100.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Μελέτης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
249	**ELNP22101**	**MMELNP22101CL0201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Σύνταξη Σχεδίου Β Φάση: Ετήσια αποτίμηση και αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας 2. Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση υποδομών αντιπυρικής προστασίας 3. Ετήσιες Εκθέσεις
250	**ELNP22101**	**MMELNP22101CL0202**	GR2210002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
251	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0201**	GR2210001, GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής δράση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	400.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	1. Αριθμός ατόμων που μεταφέρονται 2. Έκταση περιοχών που σημαίνονται
252	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0301**	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	28.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών
253	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0302**	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	1.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών
254	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0303**	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ	Εξεύρεση αγροτεμαχίων και Ενοικίαση αγροτεμαχίων για σπορά με σιτηρά	Στρέμματα εφαρμογής/έτος
255	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0304**	GR2210001, GR2210004	4 έτη	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 2ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8.000 €	ΕΣΠΑ	-	Αριθμός λιμνοδεξαμενών που κατασκευάζονται
256	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0306**	GR2210001, GR2210002	1 έτος	Α Φάση: Σχέδιο Δράσης (6 μήνες) Β Φάση: Υλοποίηση Δράσεων (18 μήνες) Γ Φάση: Παρακολούθηση αποτελεσματικότητας δράσεων (Συνεχής μετά την υλοποίηση)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	18.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1 Μήκος Περίφραξης / οριοθέτησης αμμοθινών 2 Ξενικά/εισβλητικά είδη, που απομακρύνθηκαν
257	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0307**	GR2210002, GR2210003	1 έτος	Α Φάση: Μελέτη (6 μήνες) Β Φάση Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης (18 μήνες)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Μελέτης 2. Δράσεις αποκατάστασης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
258	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0308**	GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια δράση κατά την περίοδο ωοτοκίας	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ	200.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Ετήσια ¨Εκθεση 2. Αριθμός φωλιών που καταγράφονται/προστατεύονται 3. Εκτιμώμενος αριθμός νεοσσών, που έφτασαν στη θάλασσα 4. Αριθμός χελωνών, που μαρκάρονται
259	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0309**	GR2210001, GR2210002, GR2210003	2 έτη για την υλοποίηση. Συνεχής παρακολούθηση μετά την υλοποίηση	Α Φάση: Εντοπισμός καταφυγίων της φώκιας Monachus monachus σε ακτές και θαλάσσια σπήλαια (6 μήνες) Β Φάση: Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και της καταλληλότητας των σπηλαίων για ξεκούραση ή αναπαραγωγή (6 μήνες) Γ Φάση: Προτεραιοποίηση δράσεων αποκατάστασης (3 μήνες) Δ Φάση: Υλοποίηση δράσεων αποκατάστασης με στόχο την επανεποίκηση (2 μήνες) Ε Φάση: Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης (1 μήνας) ΣΤ Φάση: Παρακολούθηση με υπέρυθρες αυτόματες κάμερες (συνεχής)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, ΜΚΟ	Μελέτες και Έργα 5.000 - 20.000 € (αναλόγως τον συνολικό αριθμό και μέγεθος των σπηλαίων που πρέπει να διερευνηθούν/αποκατασταθούν) Εξοπλισμός 2000-6000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ, LIFE IP 4 NATURA, Πράσινο Ταμείο	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση των εργασιών και την προμήθεια του εξοπλιμσού. Απαιτείται άδεια εργασιών πεδίου	1. Κατάλογος θαλάσσιων σπηλαίων 2. Αριθμός δράσεων αποκατάστασης 3. Αριθμός καμερών που εγκαθίστανται
260	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0401**	GR2210001, GR2210002	Σύνολο ΣΔ	1 έτος (3ο έτος εφαρμογής)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς Τραπεζών Σπερμάτων	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
261	**ELNP22101**	**MMELNP22101CS0402**	GR2210001	Σύνολο ΣΔ	1 έτος (3ο έτος εφαρμογής)	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς Τραπεζών Σπερμάτων	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
262	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0101**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
263	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0102**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
264	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0103**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
265	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0104**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
266	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0105**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
267	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0106**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Επαναλαμβανόμενες περιοδικά προωθητικές ενέργειες	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Υπ.Τουρισμού	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ενεργοποίηση Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης	Αριθμός προωθητικών ενεργειών/έτος
268	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0201**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	30.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
269	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0202**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	3 έτη	Α Φάση: Έρευνα πεδίου (2 έτη) Β Φάση: Ανάλυση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΥΠΑΑΤ	25.000 €	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	Ενεργοποίηση ειδικών μηχανισμών χρηματοδότησης	1. Τεύχος Μελέτης

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
270	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0203**	GR2210001, GR2210004	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός συστημάτων τηλεμετριάς / έτος 2. Έκθεση Ολοκλήρωσης Έργου
271	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0204**	GR2210002	Διάρκεια ΣΔ	Ετήσια Δράση σε όλη τη διάρκεια του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	-	Ετήσιες Εκθέσεις
272	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW0206**	GR2210001, GR2210004	1 έτος	2-3 ο Έτος ΣΔ	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	18.000 €	-	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
273	**ELNP22101**	**MMELNP22101CW9901**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	500.000 €	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
274	**ELNP22101**	MMELNP22101MB0101	GR2210001, GR2210002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
275	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0102**	GR2210002	1 έτος	Υλοποιείται σε μία φάση (1 έτος)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, Ερευνητικά ινστιτούτα και ιδρύματα	10.000 €	ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Πράσινο Ταμείο, Άλλα ερευνητικά προγράμματα	-	1. Αριθμός δειγματοληψιών 2. Άτομα του ειδών στόχων που καταγράφηκαν 3. Έκθεση Έργου
276	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0103**	GR2210001, GR2210002, GR2210003	1 έτος	Υλοποίηση σε μία Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	20.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
277	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0104**	GR2210001, GR2210004	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
278	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0108**	GR2210001	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική έκθεση
279	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0109**	GR2210002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	4.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική έκθεση
280	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0301**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
281	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0302**	GR2210001, GR2210002, GR2210003, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
282	**ELNP22101**	**MMELNP22101MB0303**	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
283	ELNP22101	MMELNP22101MB0304	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
284	ELNP22101	MMELNP22101MB0305	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
285	ELNP22101	MMELNP22101MB0306	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
286	ELNP22101	MMELNP22101MB0307	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
287	ELNP22101	MMELNP22101MB0308	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
288	ELNP22101	MMELNP22101MB0311	GR2210002	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
289	ELNP22101	MMELNP22101MB0312	GR2210001, GR2210004	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
290	ELNP22101	MMELNP22101MB0313	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
291	ELNP22101	MMELNP22101MB0314	GR2210001, GR2210002, GR2210003	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
292	ELNP22206	MMELNP22206CA0201	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Ο ελάχιστος χρόνος προετοιμασίας είναι περίπου 48 μήνες. Η εφαρμογή του προγράμματος είναι συνήθως 6ετής μέσω του ΠΑΑ	Α Φάση: Μελέτη- πρόταση για το αγροπεριβαλλοντικό πρόγραμμα έπειτα από διαβούλευση Β Φάση: Εφαρμογή του αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος.	2 (Μέτρια)	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΔΑΟΚ της ΠΕ	20.000 €	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» ΠΑΑ	Απαιτείται μελέτη σχεδιασμού/διαβούλευση ως πρόδρομη ενέργεια για την εφαρμογή του στην περιοχή παρέμβασης	Υιοθέτηση του προγράμματος από το ΥΠΑΑΤ Εφαρμογή προγράμματος
293	ELNP22206	MMELNP22206CA0501	GR2220001, GR2220002, GR2220006	2 με 3 έτη	-	1 (Χαμηλή)	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και ΥΠΑΑΤ	-	ΕΣΠΑ - Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΠΑΑ) Πόροι του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας Είσπραξη των τελών βόσκησης	Προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της μελέτης από την Περιφέρεια	Αριθμός ΔΣΒ (0/1)
294	ELNP22206	MMELNP22206CA0502	GR2220001, GR2220002, GR2220006	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος Οδηγιών
295	ELNP22206	MMELNP22206CB0501	GR2220001, GR2220002	6 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	5.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τεύχος οδηγιών

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
296	ELNP22206	MMELNP22206CC0301	GR2220006	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	Τεύχος μελέτης
297	ELNP22206	MMELNP22206CC0302	GR2220002, GR2220006	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Έκθεση Αποτελεσμάτων Ετησίου Προγράμματος Παρακολούθησης & Προγράμματος αναζήτησης και καταγραφής θυμάτων πρόσκρουσης 2. Τελική Έκθεση - Σχέδιο Δράσης
298	ELNP22206	MMELNP22206CC0601	GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Σταδιακή δράση	3 (Υψηλή)	ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	300.000 €	ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Συμφωνία με ΑΔΜΗΕ & ΔΕΔΔΗΕ	Μέτρα εναέριου δικτύου που υπογειοποιήθηκαν /σημάνθηκαν
299	ELNP22206	MMELNP22206CF0301	GR2220001, GR2220002, GR2220006	1 έτος για την κατάρτιση. Συνεχής εφαρμογή	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	60.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Σχέδιο Διαχείρισης Επισκεπτών
300	ELNP22206	MMELNP22206CG0401	GR2220006	6 μήνες για την υλοποίηση στο 5ο έτος του ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ, ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΗ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	Προμήθεια εξοπλισμού	Αριθμός σημάτων ακουστικών αισθητήρων ήχων / έτος
301	ELNP22206	MMELNP22206CI0501	GR2220006	3 έτη	Υλοποίηση σε μία Φάση	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
302	ELNP22206	MMELNP22206CL0201	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Σύνταξη Σχεδίου Β Φάση: Ετήσια αποτίμηση και αναθεώρηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	200.000 €	ΕΣΠΑ	-	1. Τεύχος Σχεδίου Αντιπυρικής Προστασίας 2. Προμήθεια εξοπλισμού και εγκατάσταση υποδομών αντιπυρικής προστασίας 3. Ετήσιες Εκθέσεις
303	ELNP22206	MMELNP22206CS0302	GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 1ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση και παρακολούθηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ΜΚΟ, ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα	8.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός Τεχνητών Φωλιών
304	ELNP22206	MMELNP22206CS0303	GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Επαναλαμβανόμενη Δράση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ	Εξεύρεση αγροτεμαχίων και Ενοικίαση αγροτεμαχίων για σπορά με σιτηρά	Στρέμματα εφαρμογής/έτος
305	ELNP22206	MMELNP22206CS0304	GR2220002, GR2220006	4 έτη	Α Φάση: Εγκατάσταση στο 2ο έτος ΣΔ Β Φάση: Ετήσια συντήρηση ως πέρας ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8.000 €	ΕΣΠΑ	-	Αριθμός λιμνοδεξαμενών που κατασκευάζονται

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
306	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0401**	GR2220001, GR2220002	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς στους οποίους ανήκει η Τράπεζα Σπερμάτων	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
307	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0402**	GR2220001, GR2220002	Σύνολο ΣΔ	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ σε συνεργασία με ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, Βοτανικούς Κήπους / Φορείς στους οποίους ανήκει η Τράπεζα Σπερμάτων	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Ετήσιες Εκθέσεις 2. Αριθμός εργασιών πεδίου/ δειγματοληψίες, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανθοφορίας και καρποφορίας του είδους 3. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
308	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0403**	GR2220001, GR2220002	1 έτος	4ο & 5ο έτος ΣΔ	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	Τελική Έκθεση
309	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0404**	GR2220002	18 μήνες	2ο, 3ο και 4ο έτος ΣΔ	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	18.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική Έκθεση 2. Χάρτες προσβεβλημένων θέσεων
310	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0405**	GR2220001, GR2220002	6 μήνες	Υλοποίηση σε 1 Φάση	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	5.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Συμφωνητικό με Βοτανικό Κήπο ή/και Τράπεζα Σπερμάτων	1. Έτη διατήρησης της Τράπεζας Σπερμάτων
311	**ELNP22206**	**MMELNP22206CS0406**	GR2220002	1 έτος	4 έτος ΣΔ	1 (Χαμηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	5.000 €	ΕΣΠΑ	-	Τελική Έκθεση
312	**ELNP22206**	**MMELNP22206CW0101**	GR2220001, GR2220002, GR2220006	1 έτος για την οργάνωση , 4 έτη για την εφαρμογή	Φάση 1: προετοιμασία σχεδίου δράσης για τις ενέργειες ενημέρωσης και προβολής (6 μήνες) Φάση 2: παραγωγή και συγκέντρωση ενημερωτικού υλικού, οδηγών και φυλλαδίων (6 μήνες) Φάση 3: υλοποίηση ενεργειών ενημέρωσης και προβολής (2ο ως και 5ο έτος ΣΔ).	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	50.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός εκδηλώσεων Αριθμός ενημερωτικών Οδηγών
313	**ELNP22206**	**MMELNP22206CW0102**	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	25.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
314	**ELNP22206**	**MMELNP22206CW0103**	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
315	ELNP22206	MMELNP22206CW0105	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Ετήσια Εκπαιδευτικά Προγράμματα	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Αριθμός συμμετεχόντων Διάρκεια Σεμιναρίων/Προγραμμάτων
316	ELNP22206	MMELNP22206CW0106	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Επαναλαμβανόμενες περιοδικά προωθητικές ενέργειες	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ, ΥΠΑΑΤ, Υπ.Τουρισμού	15.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	ενεργοποίηση Μνημονίου Συνεργασίας για την ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης	Αριθμός προωθητικών ενεργειών/έτος
317	ELNP22206	MMELNP22206CW0201	GR2220001, GR2220002, GR2220006	3 έτη	Υλοποίηση σε 2 Φάσεις	2 (Μέτρια)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	20.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τεύχος μελέτης , Γεωχωρική βάση δεδομένων, Βαθμός επίτευξης της χαρτογράφησης και ποσοτικοποίησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών
318	ELNP22206	MMELNP22206CW0203	GR2220006	4 έτη	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	15.000 €	ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Αριθμός συστημάτων τηλεμετριάς / έτος 2. Έκθεση Ολοκλήρωσης Έργου
319	ELNP22206	MMELNP22206CW9901	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Διαρκής εφαρμογή. Ετήσια επικαιροποίηση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	250.000 €	ΕΣΠΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού για την αγορά εξοπλισμού	1. Αριθμός περιπολιών 2. χλμ κάλυψης ανά έτος 3. Αριθμός παραβάσεων, που εντοπίστηκαν 4. Αριθμός προστίμων, που επιβλήθησαν
320	ELNP22206	MMELNP22206MB0104	GR2220006	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση κατά την έναρξη του ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	150.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Προκήρυξη διαγωνισμού	Τελική Έκθεση
321	ELNP22206	MMELNP22206MB0106	GR2220002	1 έτος	1ο έτος εφαρμογής ΣΔ	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	8000	ΕΣΠΑ	-	Τεύχος Μελέτης
322	ELNP22206	MMELNP22206MB0107	GR2220002	18 μήνες	1) Αποτύπωση της χωρικής έκταση του ΤΟ (6 μήνες) 2) Εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ΤΟ - (6 μήνες) 3) Πιέσεις και απειλές (2 μήνες)	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	10.000 €	ΕΣΠΑ - ΠΕΠ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Ειδικές άδειες από αρμόδιες αρχές για εργασίες πεδίου	1. Χάρτες παρουσίας και κατάστασης διατήρησης του ΤΟ - 2ο έτος 2.Τεχνική έκθεση ολοκλήρωσης - 2ο έτος
323	ELNP22206	MMELNP22206MB0108	GR2220001, GR2220002	1 έτος	Υλοποίηση σε 1 Φάση	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	12.000 €	ΕΣΠΑ	Άδειες έρευνας πεδίου	1. Τελική έκθεση
324	ELNP22206	MMELNP22206MB0301	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

αα	ΠΠ	Κωδικός Μέτρου	Περιοχή/ες Natura 2000 η οποία σχετίζεται με το μέτρο	Χρονική διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης	Χρονοδιάγραμμα φάσεις υλοποίησης και διάρκεια αυτών	Προτεραιότητα μέτρου	Φορέας υλοποίησης	Εκτιμώμενο Κόστος	Πηγή χρηματοδότησης	Διοικητικές ή άλλες προϋποθέσεις υλοποίησης του μέτρου	Δείκτες παρακολούθησης του μέτρου
325	ELNP22206	MMELNP22206MB0302	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
326	ELNP22206	MMELNP22206MB0306	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
327	ELNP22206	MMELNP22206MB0307	GR2220001, GR2220002, GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
328	ELNP22206	MMELNP22206MB0308	GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-
329	ELNP22206	MMELNP22206MB0312	GR2220006	Σύνολο ΣΔ	Συνεχής εφαρμογή	3 (Υψηλή)	ΟΦΥΠΕΚΑ/ΜΔΠΠ	-	-	-	-

5.5 Παρακολούθηση προστατευτέου αντικειμένου

Στην παρούσα ενότητα γίνεται αναφορά στο πρόγραμμα παρακολούθησης, που αποσκοπεί στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης, ιδίως σε σχέση με τους στόχους διατήρησης ανά GR και στην αναθεώρησή του, όπου απαιτείται.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα παρακολούθησης τροφοδοτεί με δεδομένα τον αρμόδιο για τη διαχείριση της περιοχής φορέα (π.χ. Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)), ώστε αυτός να αξιολογεί αν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι διαχείρισης ή όχι, και να αποκρίνεται εγκαίρως και καταλλήλως σε περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί ότι απαιτείται είτε βελτίωση της εφαρμογής ή τροποποίηση των μέτρων διαχείρισης (διόρθωση, λήψη πρόσθετων ή ακύρωση εφαρμογής μέτρων) είτε αναθεώρηση/επικαιροποίηση των στόχων διαχείρισης.

Σε κάθε GR προτείνεται πρόγραμμα παρακολούθησης για τα προστατευτέα αντικείμενα που έχουν αναγνωρισθεί ως «πολύ σημαντικά» (δηλαδή τους τύπους οικοτόπων του Παρ/τος Ι και τα είδη του Παρ/τος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα είδη πτηνών του Παρ/τος Ι της Οδηγίας για τα Πτηνά και τα αποδημητικά είδη πτηνών με τακτική έλευση, με σημαντική παρουσία στην περιοχή, τοπικά και απειλούμενα ενδημικά είδη, κ.λπ.). Το πρόγραμμα παρακολούθησης διαρθρώνεται ως εξής:

- σκοπός παρακολούθησης (ο οποίος μπορεί να συνδέεται και με στόχο διαχείρισης),
- επιλογή παραμέτρων και μεθόδων,
- χρόνος εφαρμογής,
- προϋπολογισμός, και
- φορέας υλοποίησης.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου περιλαμβάνει και εξειδικεύει τις παραμέτρους που προβλέπονται από τις απαιτήσεις των εξαετών εθνικών εκθέσεων των Οδηγιών για τη Φύση, επιπλέον τυχόν παραμέτρων που εντάσσονται στο πρόγραμμα. Επίσης, η παρακολούθηση των πιέσεων/απειλών και των επιπτώσεών τους στο προστατευτέο αντικείμενο κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική καθώς ο έγκαιρος εντοπισμός βλαπτικών για τις φυσικές περιοχές φυσικών διεργασιών ή συνηθέστερα ανθρώπινων δραστηριοτήτων έχει κρίσιμη σημασία για την πρόληψη της υποβάθμισης των προστατευόμενων περιοχών.

Η παρακολούθηση του προστατευτέου αντικειμένου θα γίνει σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην έκθεση με τίτλο «Ολοκληρωμένη πρόταση για τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων» που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου Εποπτεία 2014-2015 που υλοποιήθηκε από το ΥΠΕΝ. Η πρόταση αυτή αναμένεται να επικαιροποιηθεί από το νέο έργο Εποπτείας, που υλοποιείται από το ΥΠΕΝ.

Επίσης, η παρακολούθηση θα πρέπει να καλύπτει τις απαιτήσεις, που τίθενται από τα ακόλουθα έγγραφα, όπως κάθε φορά αυτά επικαιροποιούνται και ισχύουν:

- DG Environment. 2017. Reporting under Article 17 of the Habitats Directive. Explanatory notes and guidelines for the period 2013–2018. Brussels, pp. 1–188.

- DG Environment. 2017. Reporting under Article 12 of the Birds Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018. Brussels. Pp 63

Φορέας Υλοποίησης του Προγράμματος Παρακολούθησης θα είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ διά της αντίστοιχης ΜΔΠΠ. Ο συνολικός χρόνος εφαρμογής του προγράμματος παρακολούθησης θα αφορά το σύνολο του χρόνου υλοποίησης του ΣΔ[45], ενώ θα πρέπει να συνεχιστεί και μετά την λήξη αυτού, καθώς η παρακολούθηση αποτελεί συνεχή δράση.

5.5.1 Χερσαίοι Τύποι Οικοτόπων

Συνοπτικά, τα σχέδια παρακολούθησης των χερσαίων ΤΟ περιλαμβάνουν καταγραφή δεδομένων της βλάστησης (δειγματοληψίες βλάστησης και αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης διατήρησης), καταγραφή των μεταβολών των δεδομένων (δειγματοληψίες σε τακτά χρονικά διαστήματα) και εκτίμηση/ερμηνεία των μεταβολών (επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων).

Το σύστημα παρακολούθησης του βαθμού διατήρησης των ΤΟ σε επίπεδο ΕΖΔ είναι απαραίτητο να λαμβάνει υπόψη: (α) τις οδηγίες αναφορικά με τα κριτήρια που αξιολογούνται σε τοπικό επίπεδο, (β) την εδραιωμένη μεθοδολογία για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των τύπων οικοτόπων σε εθνικό επίπεδο και (γ) τις ανάγκες παρακολούθησης για την επίτευξη των στόχων διατήρησης στην εκάστοτε ΕΖΔ.

Η διαδικασία αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης των τύπων οικοτόπων ακολουθεί τις γενικές κατευθύνσεις που δίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εξειδικεύσεις (Environment DG 2017) αλλά και τις οδηγίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο (Δημόπουλος και συν. 2018). Έτσι, τα δεδομένα που συλλέγονται πρέπει να είναι συμβατά με τη διαδικασία αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης των ΤΟ σε επίπεδο βιογεωγραφικής περιοχής Κράτους-Μέλους αλλά και για την εκτίμηση του βαθμού διατήρησης σε τοπικό επίπεδο για την επικαιροποίηση των Τυποποιημένων Εντύπων Αναφοράς (ΤΕΔ).

Επίσης, ο σχεδιασμός παρακολούθησης πρέπει να περιλαμβάνει και κριτήρια τα οποία, αν και δεν είναι απαραίτητα (προβλέπονται) για την αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης, εντούτοις τον επηρεάζουν σημαντικά και σχετίζονται άμεσα με αυτόν. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα ενός τέτοιου κριτηρίου είναι η έκταση του κάθε ΤΟ στην ΕΖΔ και οι τυχόν μεταβολές της.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Δημόπουλος Π., Ι. Τσιριπίδης, Φ. Ξυστράκης, Α. Καλλιμάνης, Μ. Πανίτσα (2018). Μεθοδολογία παρακολούθησης και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης οικοτόπων στην Ελλάδα. Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης, 128 σελ. Αθήνα.

- Tsiripidis, I., Xystrakis F., Kallimanis A.S., Panitsa M., & Dimopoulos P. (2018). A bottom–up approach for the conservation status assessment of structure and functions of habitat types. Rendiconti Lincei. Scienze Fisiche e Naturali. 29(2), 267 - 282.DOI Google Scholar BibTex XML

5.5.1.1 Μεθοδολογία επιλογής θέσεων και αντιπροσωπευτικότητας

Έκταση & δομή τοπίου

Η έκταση που καταλαμβάνει ο τύπος οικοτόπου σε κάθε περιοχή του δικτύου Natura 2000 επηρεάζει και το βαθμό διατήρησής του. Τύποι οικοτόπων με πολύ περιορισμένη ή κατατετμημένη έκταση είναι

[45] τα ΣΔ έχουν ορίζοντα 5ετίας

πολύ πιθανό να υπολείπονται του εξαιρετικού βαθμού διατήρησης. Επίσης, η σύγκριση της υφιστάμενης έκτασης του κάθε ΤΟ με την ιστορική εξάπλωσή του στην ΕΖΔ αποτελεί δείκτη της εξέλιξης του οικοσυστήματος, των πιέσεων που έχει δεχτεί και της ενδεχόμενης ανάγκης για αποκατάσταση.

Σε εθνικό επίπεδο προβλέπεται πως η έκταση του κάθε ΤΟ πρέπει να είναι μεγαλύτερη από μια καθορισμένη τιμή (κατώφλι) η οποία ορίζεται ως «*Η συνολική έκταση εντός μιας βιογεωγραφικής ζώνης που θεωρείται η ελάχιστη αναγκαία για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του τύπου οικοτόπου*». Σε αυτή την έκταση περιλαμβάνονται και εκτάσεις που είναι απαραίτητες για την αποκατάσταση ή τη δημιουργία τύπων οικοτόπων, για τους οποίους η σημερινή κάλυψη δεν επαρκεί προκειμένου να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του εκάστοτε ΤΟ και ονομάζεται Ευνοϊκή Τιμή Αναφοράς (ΕΤΑ) (Δημόπουλος και συν. 2018). Αν και είναι σαφές πως η τιμή αυτή αφορά την αξιολόγηση του ΤΟ σε εθνικό επίπεδο, είναι προφανές πως, κατ' αναλογία, η συνολική έκταση του ΤΟ και στο χωρικό επίπεδο της ΕΖΔ παίζει σημαντικό ρόλο στο βαθμό διατήρησής του.

Δεν υφίσταται συγκεκριμένη μεθοδολογία για την εκτίμηση των ΕΤΑ, ούτε σε εθνικό ούτε σε τοπικό επίπεδο. Συνεπώς, η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης της έκτασης σε επίπεδο ΕΖΔ μπορεί να γίνει κυρίως με την κρίση ειδικού που μπορεί να υποβοηθηθεί και από τυχόν στοιχεία ως προς την ιστορική εξάπλωση του εκάστοτε ΤΟ στην ΕΖΔ. Η αξιολόγηση βασίζεται στη γενική εκτίμηση της επάρκειας της υφιστάμενης έκτασης που καλύπτει ένας τύπος οικοτόπου σε μια ΕΖΔ, προκειμένου να εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των ειδικών δομών του (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών) και να συντηρήσει τις λειτουργίες του.

Εκτός από την εκτίμηση της επάρκειας της έκτασης που καταλαμβάνει ο κάθε τύπος οικοτόπου είναι απαραίτητη και η παρακολούθηση των αλλαγών σε χρήσεις/καλύψεις γης οι οποίες μπορεί να επηρεάζουν και την έκταση που καταλαμβάνουν οι ΤΟ. Η παράμετρος έκταση εξάλλου σχετίζεται και με πλήθος πιέσεων και απειλών. Η μεταβολή της έκτασης που επιφέρουν οι διάφορες πιέσεις και απειλές μπορεί να είναι άμεση (πχ. καταστροφή ΤΟ από αλλαγή χρήσης γης ή από φυσικά φαινόμενα και διαταραχές, όπως κατολισθήσεις, πυρκαγιές, πλημμύρες κ.ά. ή και συνδυασμό τους) ή σταδιακή, αποτέλεσμα της δευτερογενούς διαδοχής από την εγκατάλειψη χρήσης γης. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η καταγραφή και τεκμηρίωση των μεταβολών στην έκταση των τύπων οικοτόπων ώστε να οριστούν κατάλληλα μέτρα διατήρησης (Χλύκας και Σκώκου, 2022).

Αντιπροσωπευτικότητα (representativity) και βαθμός διατήρησης (conservation status)

Οι παράμετροι αντιπροσωπευτικότητα (representativity) και βαθμός διατήρησης (conservation status) αποτελούν δύο ποιοτικά χαρακτηριστικά των τύπων οικοτόπων σε κάθε ΕΖΔ η αξιολόγηση των οποίων σχετίζεται με τα ίδια δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των ΤΟ που αξιολογούνται για την εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης σε εθνικό επίπεδο. Αυτό το χαρακτηριστικό τους, διασφαλίζει τη δυνατότητα να εφαρμοστεί ένα κοινό σχέδιο παρακολούθησης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Έτσι, η παρακολούθηση των κατάλληλων χαρακτηριστικών ή παραμέτρων (ενδεχομένως μέσω δεικτών) σε τοπικό επίπεδο θα τροφοδοτήσει με στοιχεία και την αξιολόγηση σε εθνικό επίπεδο.

Η αντιπροσωπευτικότητα ορίζεται ως ένα μέτρο που καταδεικνύει το πόσο «τυπικός» θεωρείται ο τύπος οικοτόπου στην ΕΖΔ και συνδέεται άμεσα με τη χλωριδική του σύνθεση και την παρουσία των κύριων οικολογικών χαρακτηριστικών του ΤΟ στην ΕΖΔ. Δεν υπάρχει συγκεκριμένη μεθοδολογία για την εκτίμηση της αντιπροσωπευτικότητας του ΤΟ σε μία ΕΖΔ και προτείνεται η εκτίμηση του κριτηρίου να γίνει με κρίση ειδικών (European Commission 2011). Για την εκτίμηση της αντιπροσωπευτικότητας του ΤΟ προτείνεται ευθέως η εξέταση των χαρακτηριστικών (τυπικά είδη και οικολογική πληροφορία)

που περιγράφονται στο πρόσφατο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025), ενώ συμπληρωματικά μπορεί να χρησιμοποιείται και το εγχειρίδιο αναγνώρισης των τύπων οικοτόπων των Ντάφης και συν. (2001). Οι παραπομπές αυτές επιτρέπουν την αξιολόγηση της παραμέτρου «αντιπροσωπευτικότητα» με τη χρήση δεικτών χλωριδικής σύνθεσης, ώστε αυτό το κριτήριο να θεωρείται «δείκτης πληρότητας τυπικών ειδών».

Ο βαθμός διατήρησης σε τοπικό επίπεδο για ένα τύπο οικοτόπου ορίζεται ως «ο βαθμός διατήρησης των δομών και λειτουργιών του φυσικού ΤΟ, που εξετάζεται, καθώς και οι προοπτικές διατήρησης του». Η εκτίμηση του βαθμού διατήρησης σε επίπεδο ΕΖΔ βασίζεται στο συνδυασμό της αξιολόγησης τριών κριτήριων (DG Environment, 2017, Röschel et al., 2020):

- Βαθμό διατήρησης δομής, ο οποίος καθορίζεται από την πληρότητα τυπικών ειδών και εξειδικευμένων δομών. Στην πληρότητα τυπικών ειδών και εξειδικευμένων δομών και λειτουργιών συνεκτιμάται και ο βαθμός διατήρησης της έκτασης, δηλαδή κατά πόσο η υφιστάμενη έκταση που καλύπτει ο τύπος οικοτόπου κρίνεται επαρκής για τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του.
- Βαθμό διατήρησης λειτουργιών, ο οποίος σε τοπικό επίπεδο μεταφράζεται ως οι προοπτικές του υπό εξέταση ΤΟ στην ΕΖΔ να διατηρήσει τη δομή και τις λειτουργίες του στο μέλλον, λαμβάνοντας υπόψη αφενός τις δυσμενείς επιδράσεις από τις πιέσεις και απειλές και αφετέρου τις προσπάθειες (διαχειριστικά και νομοθετικά μέτρα) διατήρησής του.
- την εκτίμηση της μελλοντικής τάσης με βάση την ανάλυση των υφιστάμενων πιέσεων και απειλών στον τύπο οικοτόπου και την εκτίμηση της μελλοντικής κατάστασης ως αποτέλεσμα της κοινής θεώρησης της υφιστάμενης κατάστασης και της μελλοντικής τάσης του βαθμού διατήρησης δομών και λειτουργιών.

Η κάθε παράμετρος αξιολογείται ξεχωριστά και ο τελικός συνδυασμός των αξιολογήσεων των παραπάνω παραμέτρων οδηγεί στην τελική αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης (conservation status) του ΤΟ στην υπό εξέταση περιοχή.

Τα πρωτόκολλα αξιολόγησης, που έχουν αναπτυχθεί για την καταγραφή των παραμέτρων αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης των τύπων οικοτόπων (Tsiripidis et al. 2018, Δημόπουλος και συν. 2018) περιλαμβάνουν τα κύρια κριτήρια της αξιολόγησης των ΤΟ σε τοπικό επίπεδο, ήτοι το βαθμό διατήρησης δομών & λειτουργιών (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών φυτικών ειδών), την εκτίμηση της μελλοντικής τάσης με βάση την ανάλυση των υφιστάμενων πιέσεων & απειλών στον ΤΟ και την εκτίμηση της μελλοντικής κατάστασης ως αποτέλεσμα της κοινής θεώρησης της υφιστάμενης κατάστασης και της μελλοντικής τάσης του βαθμού διατήρησης δομών και λειτουργιών.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης τοπικά, μπορούν να αξιοποιηθούν για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης σε επίπεδο ΕΖΔ ή και σε επίπεδο Προστατευόμενης Περιοχής (ΠΠ).

Α. Κριτήρια αξιολόγησης

Α1. Βαθμός διατήρησης δομής

Η εκτίμηση της υφιστάμενης κατάστασης των δομών και λειτουργιών προϋποθέτει την εκτίμηση της πληρότητας: (α) των τυπικών ειδών και (β) των εξειδικευμένων δομών και λειτουργιών που εμφανίζει ο τύπος οικοτόπου στην ΕΖΔ στις θέσεις αξιολόγησης.

Οι δομές και λειτουργίες (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών) αξιολογούνται με την ανάλυση δεδομένων που συλλέγονται στο πεδίο με τη συμπλήρωση πρωτοκόλλων αξιολόγησης που έχουν δημιουργηθεί γι' αυτό το σκοπό (Δημόπουλος και συν. 2014, 2018). Στα υφιστάμενα πρωτόκολλα αξιολόγησης υπάρχει κατάλογος τυπικών ειδών ανά περιοχή καθώς και κατάλογος δομών και λειτουργιών που σχετίζονται με καλό βαθμό διατήρησης της δομής. Σημειώνεται βέβαια πως πριν την έναρξη των διαδικασιών παρακολούθησης πρέπει να γίνεται έλεγχος για νέα δεδομένα που μπορεί να βελτιστοποιήσουν τη διαδικασία αξιολόγησης. Αυτά τα δεδομένα μπορεί να αφορούν αλλαγές στη δομή των πρωτοκόλλων αξιολόγησης, την επικαιροποίηση ή εμπλουτισμό του καταλόγου τυπικών ειδών ή των δομών και λειτουργιών. Προτείνεται η σύνταξη Προκαταρκτικής μελέτης πριν την εκκίνηση των διαδικασιών αξιολόγησης σε κάθε περίοδο.

Α2. Βαθμός διατήρησης λειτουργιών (προοπτικές διατήρησης)

Οι προοπτικές διατήρησης σχετίζονται άμεσα με το πλήθος και την ένταση των πιέσεων και απειλών που επιδρούν στα οικοσυστήματα μιας περιοχής και υποβαθμίζουν ή ενδέχεται να υποβαθμίσουν το βαθμό διατήρησής τους. Η κατανόηση και εκτίμηση της έντασης και της σημασίας των πιέσεων και απειλών είναι ιδιαίτερα σημαντική στη διαχείριση του κάθε ΤΟ, καθώς η άρση των πιέσεων και απειλών αποτελεί αναγκαία (αλλά όχι και οπωσδήποτε ικανή) συνθήκη για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησής του.

Α3. Δυνατότητα αποκατάστασης

Η δυνατότητα αποκατάστασης εκτιμάται σε δύο επίπεδα: (α) την ικανότητα ανόρθωσης του βαθμού διατήρησης σε διαταραγμένες θέσεις και (β) την ικανότητα αποκατάστασης της παρουσίας του ΤΟ σε θέσεις που αυτός έχει εξαφανιστεί υπό την επίδραση πιέσεων μεγάλης έντασης ή σε θέσεις εντός του εύρους εξάπλωσης του ΤΟ όταν κρίνεται πως επιβάλλεται η αύξηση της έκτασης του ΤΟ στην ΕΖΔ. Η δυνατότητα αποκατάστασης εκτιμάται με κρίση ειδικού. Στα πρωτόκολλα αξιολόγησης καταγράφεται η δυνατότητα αποκατάστασης δομών και λειτουργιών στο χωρικό επίπεδο της θέσης αξιολόγησης (ή θέση δειγματοληψίας ή θέση συμπλήρωσης πρωτοκόλλου) και συμπληρωματικά, σε επίπεδο ΕΖΔ, εκτιμάται η δυνατότητα αποκατάστασης (αύξησης) της υφιστάμενης έκτασης. Η δυνατότητα αποκατάστασης αξιολογείται σε τρία επίπεδα: α) Εύκολη, β) Δυνατή με μέτρια προσπάθεια και γ) Δύσκολη ή Αδύνατη.

Β. Διαδικασία αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης του ΤΟ πρέπει να ακολουθεί τις κατευθύνσεις που δίνονται στο εγχειρίδιο που έχει προταθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο ακριβής τρόπος υπολογισμού των επιμέρους παραμέτρων πρέπει επίσης να ακολουθεί τις κατευθύνσεις για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως αυτές τροποποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της οδηγίας στην Ελλάδα (Δημόπουλος και συν. 2018). Έτσι τα δεδομένα που συλλέγονται πρέπει να είναι συμβατά με τη διαδικασία αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης του ΤΟ σε επίπεδο βιογεωγραφικής περιοχής Κράτους-Μέλους, αλλά και σε τοπικό επίπεδο για την επικαιροποίηση των ΤΕΔ.

Β1. Βαθμός διατήρησης δομής (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών)

Για την αξιολόγηση του υφιστάμενου βαθμού διατήρησης της δομής (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών), εκτιμάται ξεχωριστά ο βαθμός διατήρησης τυπικών ειδών και ο βαθμός διατήρησης δομών και λειτουργιών (Χλύκας και Σκώκου, 2022).

Πληρότητα τυπικών ειδών

Η βέλτιστη πρακτική για την εκτίμηση του βαθμού διατήρησης δομών και λειτουργιών είναι ο καθορισμός των βέλτιστων χαρακτηριστικών (χλωριδική σύνθεση και δομικά χαρακτηριστικά) που προσδίδουν καλό βαθμό διατήρησης για τον εκάστοτε τύπο οικοτόπου (πρότυπος τύπος οικοτόπου) και η σύγκριση της κάθε θέσης δειγματοληψίας με τον πρότυπο τύπο οικοτόπου με μαθηματικές μεθόδους ώστε να εκτιμηθεί το πόσο απέχει η υφιστάμενη από την πρότυπη κατάσταση. Είναι απαραίτητο να τεθούν και όρια με τα οποία θα καθορίζεται αν η υφιστάμενη κατάσταση κρίνεται ως Α, Β ή C, ανάλογα με τη διαφορά που αυτή έχει από την πρότυπη κατάσταση. Δυστυχώς αν και τα παραπάνω κρίνονται σημαντικά για την ορθή αξιολόγηση, τόσο η πρότυπη (επιδιωκόμενη) κατάσταση, όσο και οι τιμές κατωφλίου που θα καθορίσουν σε ποια βαθμίδα αξιολόγησης (εξαιρετική, καλή ή κακή) εντάσσεται η θέση υπό αξιολόγηση, δεν έχουν οριστεί. Έτσι προ το παρόν, η αξιολόγηση της πληρότητας τυπικών ειδών πρέπει να βασιστεί στη σχέση της σύνθεσης των τυπικών ειδών στη θέση αξιολόγησης με τη συνολική σύνθεση τυπικών ειδών στην ΕΖΔ για τον κάθε τύπο οικοτόπου.

Η μέθοδος που προτείνεται να ακολουθηθεί σε επίπεδο ΕΖΔ έχει ως εξής:

I. Από το σύνολο των πρωτοκόλλων που συμπληρώνονται σε κάθε τύπο οικοτόπου στην ΕΖΔ υπολογίζεται η συχνότητα εμφάνισης κάθε τυπικού είδους ως εκατοστιαίο ποσοστό στο σύνολο των πρωτοκόλλων. Εξαίρεση αποτελούν τα χαρακτηριστικά είδη του ΤΟ, τα οποία λαμβάνουν ως συχνότητα την τιμή 1. Τα χαρακτηριστικά είδη είναι είδη τα οποία είναι απαραίτητο να απαντούν και να κυριαρχούν στη δειγματοληπτική επιφάνεια βλάστησης ώστε αυτή να ενταχθεί στον τύπο οικοτόπου. Πρέπει να σημειωθεί πως η ένταξη μια μονάδας βλάστησης σε έναν τύπο οικοτόπου μπορεί να προϋποθέτει την παρουσία taxa σε επίπεδο γένους και όχι ένα συγκεκριμένο είδος.
II. Στο επόμενο βήμα της αξιολόγησης, οι επιμέρους συχνότητες εμφάνισης αθροίζονται ώστε να εκτιμηθεί η «συνολική συχνότητα» τυπικών ειδών που εμφανίζει ο τύπος οικοτόπου στην κάθε ΕΖΔ. Επίσης υπολογίζεται και το άθροισμα των συχνοτήτων από τα είδη που εμφανίζονται σε κάθε θέση δειγματοληψίας, καταλήγοντας σε ένα «συντελεστή διατήρησης» για κάθε συμπληρωμένο πρωτόκολλο αξιολόγησης.
III. Τέλος εκτιμώνται οι τιμές κατωφλίου της συνολικής συχνότητας ανά πρωτόκολλο που θα χρησιμοποιηθούν για την ένταξη του κάθε πρωτοκόλλου αξιολόγησης σε μια από τις κλάσεις αξιολόγησης «Α» (εξαιρετικός βαθμός διατήρησης), «Β» (καλός βαθμός διατήρησης) και «C» (κακός βαθμός διατήρησης). Για όλους τους τύπους οικοτόπων στην περιοχή επιλέγονται οι τιμές κατωφλίου 50% για την ένταξη στην κλάση Β και 75% για την ένταξη στην κλάση Α αναφορικά με την πληρότητα τυπικών ειδών. Δηλαδή εάν ένα πρωτόκολλο (θέση δειγματοληψίας) έχει τιμές του «συντελεστή διατήρησης» ≤ 50% της «συνολικής συχνότητας», το πρωτόκολλο λαμβάνει την τιμή C όσον αφορά την πληρότητα τυπικών ειδών. Αντίστοιχα, εάν ένα πρωτόκολλο (θέση δειγματοληψίας) εμφανίζει τιμή του «συντελεστή διατήρησης» > 75% της «συνολικής συχνότητας», το πρωτόκολλο λαμβάνει την τιμή Α όσον αφορά την πληρότητα τυπικών ειδών. Πρωτόκολλα αξιολόγησης με ενδιάμεσες τιμές λαμβάνουν την τιμή Β.
IV. Επιπλέον, για όσα πρωτόκολλα αξιολόγησης, η αναλογία τυπικών ειδών/σύνολο ειδών είναι < 50%, δηλαδή τα μισά ή περισσότερα είδη που εμφανίζονται σε μια θέση αξιολόγησης δεν αποτελούν τυπικά είδη του ΤΟ, τότε η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης τυπικών ειδών στη θέση δειγματοληψίας υποβαθμίζεται κατά μια κλάση. Αντίθετα, αν η σχέση τυπικών ειδών/σύνολο ειδών είναι > 75%, ήτοι η συντριπτική πλειοψηφία των ειδών που απαντούν στη θέση δειγματοληψίας είναι ανάμεσα στα τυπικά είδη, τότε η αξιολόγηση του βαθμού

διατήρησης τυπικών ειδών αναβαθμίζεται κατά μία κλάση. Βέβαια, πρέπει να σημειωθεί ότι η χρήση του συντελεστή σταθερότητας (συχνότητα εμφάνισης) δεν αποτελεί βέλτιστη λύση για την εκτίμηση του βαθμού διατήρησης των τυπικών ειδών καθώς με αυτό τον τρόπο θέσεις δειγματοληψίας στις οποίες απαντούν σχετικά σπάνια (για την περιοχή) τυπικά είδη του ΤΟ λαμβάνουν χαμηλό συντελεστή διατήρησης. Η προσαρμογή του βαθμού διατήρησης τυπικών ειδών λαμβάνοντας υπόψη και την αναλογία τυπικών /άλλων ειδών βελτιώνει τη διαδικασία αξιολόγησης.

Εξαίρεση στη διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσουν τύποι οικοτόπων, των οποίων η έκταση και το πρότυπο εξάπλωσης δεν επιτρέπει τη διενέργεια περισσότερων από μια δειγματοληψιών βλάστησης, όπως για παράδειγμα στα «Μεσογειακά εποχικά τέλματα» (3170), επομένως δεν είναι δυνατόν ο υπολογισμός της σταθερότητας των ειδών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η αξιολόγηση μπορεί να γίνεται με την ενσωμάτωση των δεδομένων αυτών των τύπων οικοτόπων με τα αντίστοιχα δεδομένα από γειτονικές περιοχές με τις οποίες αναμένεται να υπάρχει σημαντική χλωριδική/οικολογική ομοιότητα.

Αξιολόγηση βαθμού διατήρησης δομικών στοιχείων στην ΕΖΔ

Η αξιολόγηση γίνεται στο επίπεδο του πρωτοκόλλου (θέσης) αξιολόγησης, όμως ο βαθμός διατήρησης του ΤΟ τελικά υπολογίζεται σε επίπεδο ΕΖΔ. Είναι λοιπόν απαραίτητη η αναγωγή του βαθμού διατήρησης των δομικών στοιχείων του ΤΟ σε επίπεδο ΕΖΔ. Ο βαθμός διατήρησης δομικών στοιχείων χαρακτηρίζεται ως:

- Εξαιρετικός (A), όταν το >75% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με εξαιρετικό (A) βαθμό διατήρησης δομικών στοιχείων,
- Καλός (B), όταν ένα ποσοστό<75% και <25% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με εξαιρετικό (A) και κακό (C) – αντίστοιχα – βαθμό διατήρησης δομικών στοιχείων,
- Κακός (C), όταν το >25% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με κακό (C) βαθμό διατήρησης δομικών στοιχείων, και
- Άγνωστος (X), όταν ο βαθμός διατήρησης δομικών στοιχείων στην πλειοψηφία των πρωτοκόλλων αξιολόγησης είναι άγνωστος και το < 25% χαρακτηρίζεται με κακό βαθμό διατήρησης.

Έκταση τύπου οικοτόπου

Η επάρκεια της υφιστάμενης έκτασης του ΤΟ στην ΕΖΔ για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του κάθε ΤΟ αξιολογείται κατ' εκτίμηση. Η εκτίμηση καταγράφεται ως εξής:

- Εξαιρετικός (A), όταν η έκταση του ΤΟ στην ΕΖΔ κρίνεται ικανοποιητική για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας,
- Καλός (B), όταν η έκταση του τύπου οικοτόπου στην ΕΖΔ είναι κοντά σε αυτή που εκτιμάται πως απαιτείται για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα ή λίγο κάτω από αυτή,
- Κακός (C), όταν η έκταση του τύπου οικοτόπου στην ΕΖΔ υπολείπεται σημαντικά από αυτή που εκτιμάται πως απαιτείται για την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τύπου οικοτόπου, και
- Άγνωστος (X), όταν η ικανοποιητική έκταση του τύπου οικοτόπου στην ΕΖΔ είναι άγνωστη ή αδύνατο να εκτιμηθεί.

Πληρότητα δομών & λειτουργιών

Η εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των δομών και λειτουργιών του τύπου οικοτόπου στη θέση αξιολόγησης προτείνεται να εκτιμηθεί με βάση την αναλογία των δεικτών καλής κατάστασης δομών και λειτουργιών που καταγράφονται σε κάθε πρωτόκολλο αξιολόγησης, σε σχέση με το σύνολο των δεικτών για κάθε τύπο οικοτόπου. Η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης δομών & λειτουργιών χαρακτηρίζεται ως:

- Εξαιρετικός (A), όταν το ποσοστό δεικτών στο πρωτόκολλο αξιολόγησης είναι ≥ 50%,
- Καλός (B), όταν το ποσοστό δεικτών στο πρωτόκολλο αξιολόγησης είναι < 50% αλλά ≥ 25%,
- Κακός (C), όταν το ποσοστό δεικτών στο πρωτόκολλο αξιολόγησης είναι < 25%, και
- Άγνωστος (X), όταν δεν είναι δυνατή η αξιολόγηση των δομών και λειτουργιών του τύπου οικοτόπου.

Βαθμός διατήρησης δομικών χαρακτηριστικών

Ο βαθμός διατήρησης των δύο δομικών χαρακτηριστικών του τύπου οικοτόπου προκύπτει από το συνδυασμό του βαθμού διατήρησης των επιμέρους παραμέτρων και χαρακτηρίζεται ως:

- Εξαιρετικός (A), όταν τα τυπικά είδη και οι δομές και λειτουργίες χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης A,
- Καλός (B), όταν τα τυπικά είδη ή/και οι δομές και λειτουργίες χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης B αλλά κανένα από τα δύο με βαθμό διατήρησης C,
- Κακός (C), όταν τα τυπικά είδη ή/και οι δομές και λειτουργίες χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης C, και
- Άγνωστος (X), όταν τα τυπικά είδη ή/και οι δομές και λειτουργίες έχουν άγνωστο βαθμό διατήρησης αλλά κανένα από τα δύο δεν χαρακτηρίζεται με βαθμό διατήρησης C.

Υφιστάμενος βαθμός διατήρησης δομής

Τελικά, ο υφιστάμενος βαθμός διατήρησης των δομών και λειτουργιών του κάθε τύπου οικοτόπου προκύπτει από το συνδυασμό του βαθμού διατήρησης των δομικών χαρακτηριστικών (τυπικά είδη και εξειδικευμένες δομές) σε επίπεδο ΕΖΔ, αφού σταθμιστεί με την εκτίμηση του βαθμού διατήρησης της έκτασης του τύπου οικοτόπου στην ΕΖΔ. Η εκτίμηση καταγράφεται ως εξής:

- Εξαιρετικός (A), όταν τα δομικά στοιχεία και η έκταση χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης A,
- Καλός (B), όταν τα δομικά στοιχεία ή/και η έκταση χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης B αλλά κανένα από τα δύο με βαθμό διατήρησης C,
- Κακός (C), όταν τα δομικά στοιχεία ή/και η έκταση χαρακτηρίζονται με βαθμό διατήρησης C, και
- Άγνωστος (X), όταν τα δομικά στοιχεία ή/και η έκταση χαρακτηρίζονται με άγνωστο βαθμό διατήρησης αλλά κανένα από τα δύο με βαθμό διατήρησης C.

B2. Προοπτικές διατήρησης δομών και λειτουργιών

Οι προοπτικές διατήρησης των δομών και λειτουργιών εξαρτώνται από τον υφιστάμενο βαθμό διατήρησης των δομών και λειτουργιών, τη μελλοντική τους τάση και τη μελλοντική τους κατάσταση (Δημόπουλος και συν. 2018). Οι προοπτικές διατήρησης αποτελούν μια εκτίμηση του βαθμού επίδρασης των πιέσεων και απειλών (ή των μέτρων διατήρησης) στο βαθμό διατήρησης του τύπου οικοτόπου, αν θεωρηθεί πως θα συνεχίσουν να επιδρούν με την ίδια ένταση για 1-2 περιόδους αναφοράς.

Μελλοντική τάση των δομών & λειτουργιών (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών)

Η μελλοντική τάση του βαθμού διατήρησης δομών και λειτουργιών εκτιμάται αναλύοντας το πλήθος και την ένταση των πιέσεων και των απειλών που καταγράφονται σε τοπικό επίπεδο, σε κάθε πρωτόκολλο αξιολόγησης (Δημόπουλος και συν. 2018). Εφόσον στο πρωτόκολλο καταγράφεται μέχρι μία πίεση/απειλή μέτριας έντασης (χωρίς πίεση/απειλή μεγάλης έντασης ή με υφιστάμενα διαχειριστικά μέτρα που αντισταθμίζουν την επίδραση περισσότερων ή εντονότερων πιέσεων/απειλών) η μελλοντική τάση θεωρείται εξαιρετική (A). Εφόσον καταγράφονται περισσότερες από μία και μέχρι τρεις πιέσεις/απειλές μεσαίας έντασης και κανένα διαχειριστικό μέτρο που να αντισταθμίζει την επίδραση περισσότερων ή εντονότερων πιέσεων/απειλών, η μελλοντική τάση θεωρείται καλή έως μη ικανοποιητική (B). Εφόσον καταγράφονται περισσότερες από τρεις πιέσεις/απειλές μέσης έντασης ή τουλάχιστον μία πίεση/απειλή μεγάλης έντασης, η μελλοντική τάση θεωρείται κακή (C). Έτσι, η αναγωγή της μελλοντικής τάσης από τις θέσεις αξιολόγησης στο επίπεδο της ΕΖΔ αξιολογείται ως εξής:

- Εξαιρετική (A), όταν το >75% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με εξαιρετικό (A) βαθμό διατήρησης μελλοντικής τάσης δομών και λειτουργιών,
- Καλή (B), όταν το <75% και <25% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με εξαιρετικό (A) και κακό (C) – αντίστοιχα - βαθμό διατήρησης μελλοντικής τάσης δομών και λειτουργιών,
- Κακή (C), όταν το >25% των πρωτοκόλλων αξιολόγησης χαρακτηρίζεται με κακό (C) βαθμό διατήρησης μελλοντικής τάσης δομών και λειτουργιών, και
- Άγνωστη (X), όταν ο βαθμός διατήρησης μελλοντικής τάσης δομών και λειτουργιών στην πλειοψηφία των πρωτοκόλλων αξιολόγησης είναι άγνωστος και το < 25% χαρακτηρίζεται με κακό βαθμό διατήρησης.

Μελλοντικός βαθμός διατήρησης δομών και λειτουργιών (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών)

Ο μελλοντικός βαθμός διατήρησης των δομών και λειτουργιών του τύπου οικοτόπου στην ευρύτερη περιοχή της θέσης αξιολόγησης προτείνεται να εκτιμηθεί με κρίση του αξιολογητή, λαμβάνοντας υπόψη τον υφιστάμενο βαθμό διατήρησης (πληρότητα τυπικών ειδών και βαθμός διατήρησης δομών & λειτουργιών), σε συνάρτηση με τις τυχόν υφιστάμενες πιέσεις και απειλές που επιδρούν στην ευρύτερη περιοχή. Ο μελλοντικός βαθμός διατήρησης του τύπου οικοτόπου σε κάθε θέση αξιολόγησης εκτιμάται με κρίση ειδικού χρησιμοποιώντας τις βαθμίδες A, B, C ή X (άγνωστος).

B3. Δυνατότητα αποκατάστασης

Αναφορικά με την παράμετρο «δυνατότητα αποκατάστασης», διακρίνονται δυο επίπεδα: (α) η δυνατότητα αποκατάστασης των δομών και λειτουργιών εντός της υφιστάμενης έκτασης του τύπου οικοτόπου και (β) η δυνατότητα αποκατάστασης (αύξησης) της έκτασης του τύπου οικοτόπου στην ΕΖΔ.

Η δυνατότητα αποκατάστασης της έκτασης του τύπου οικοτόπου σε μια περιοχή κρίνεται ως εύκολη (A), δυνατή με μέτρια προσπάθεια (B) ή δύσκολη/αδύνατη (C), εφόσον κριθεί απαραίτητη η αύξηση της έκτασης του τύπου οικοτόπου και συνοδεύεται από ενδεικτική έκταση που εμπίπτει σε κάθε κατηγορία (π.χ. σε 2 ha εύκολη αποκατάσταση, σε 4 ha δύσκολη).

5.5.1.2 Σχέδιο παρακολούθησης (monitoring system)

Τα παραπάνω αποτελούν περιγραφή του τι πρέπει να μετρηθεί ώστε να επιτευχθεί η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των τύπων οικοτόπων. Παρακάτω αναλύεται πρόταση για το σχεδιασμό της δειγματοληψίας που περιλαμβάνει προτάσεις ως προς το «πού» και «κάθε πότε» θα αξιολογούνται οι παραπάνω παράμετροι.

Ορισμός μονίμων επιφανειών παρακολούθησης δομών και λειτουργιών

Προτείνεται να οριστούν μόνιμες επιφάνειες δειγματοληψίας (οι οποίες θα πρέπει να αντικαθίστανται σε περίπτωση καταστροφής ή διατάραξης) σε όλους τους υπό παρακολούθηση τύπους οικοτόπων στις οποίες θα πραγματοποιείται μη καταστροφική καταγραφή των φυτικών ειδών που απαντούν σε αυτές. Η επιλογή των επιφανειών μόνιμης παρακολούθησης προτείνεται να γίνεται ακολουθώντας τα κριτήρια που εφαρμόστηκαν στα δύο προγράμματα εποπτείας για την χαρτογράφηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, προτείνεται να χρησιμοποιηθούν τα πρωτόκολλα που έχουν εφαρμοσθεί σε εθνικό επίπεδο, με στόχο τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων αλλά την ευκολότερη συλλογή αντίστοιχων δεδομένων για τη σύνταξη της 6ετους εθνικής έκθεσης αναφοράς. Για τις ΕΖΔ στις οποίες έγιναν δειγματοληψίες στο πλαίσιο των προγραμμάτων εποπτείας προτείνεται να διατηρηθούν οι ίδιες δειγματοληπτικές επιφάνειες ή οποίες και θα συμπληρώνονται με νέες, σε περίπτωση εντοπισμού κάποιου νέου ΤΟ ή να αντικατασταθούν σε περίπτωση καταστροφής (π.χ. ύστερα από την επίδραση κάποιας φυσικής ή ανθρωπογενής διαταραχής). Στις ΕΖΔ για τις οποίες δεν υπάρχουν προηγούμενες καταγραφές στο πλαίσιο των προγραμμάτων εποπτείας θα πρέπει να επιλεχθούν τουλάχιστον 5 μόνιμες επιφάνειες παρακολούθησης ανά ΤΟ, εκτός κι αν η έκταση του ΤΟ εντός της ΕΖΔ είναι πολύ μικρή, όπου στην περίπτωση αυτή ο αριθμός των επιφανειών θα καθοριστεί βάσει της διαθεσιμότητας.

Παρακολούθηση με μεθόδους τηλεπισκόπησης

Α. Μεταβολές στην έκταση των τύπων οικοτόπων

Η παρακολούθηση των αλλαγών της έκτασης των τύπων οικοτόπων, είτε αυτές συμβαίνουν λόγω φυσικών διεργασιών είτε αποτελούν απόρροια ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, είναι επιβεβλημένη. Η παρακολούθηση των μεταβολών στην έκταση θα συνεισφέρει και στον καθορισμό στόχων διατήρησης αλλά και στη λήψη διαχειριστικών μέτρων. Η παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων σε επίπεδο ΕΖΔ πρέπει να περιλαμβάνει την παρακολούθηση μόνιμων εκτάσεων, κατά προτίμηση κελιών του Ευρωπαϊκού Πλέγματος Αναφοράς (ΕΠΑ) 1x1 km και λεπτομερή καταγραφή των μεταβολών που λαμβάνουν χώρα σε αυτές σε κάθε περίοδο αναφοράς. Το πλήθος των επιφανειών που θα παρακολουθείται εξαρτάται από την έκταση της κάθε ΕΖΔ και το πλήθος των ΤΟ εντός της ΕΖΔ. Στις μόνιμες δειγματοληπτικές επιφάνειες προτείνεται η παρακολούθηση αλλαγών χρήσεων γης (συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής των ορίων των τύπων οικοτόπων) αλλά και άλλων δομικών και λειτουργικών στοιχεία των τύπων οικοτόπων όπως η συγκόμωση (για δασικούς τύπους οικοτόπων και θαμνώνες), τυχόν παρουσία και εξάπλωση θαμνωδών ειδών σε λιβαδικούς τύπους οικοτόπων κ.ο.κ.

Η παρακολούθηση προτείνεται να γίνεται με τη χρήση είτε δορυφορικών εικόνων πολύ υψηλής ευκρίνειας, είτε αεροφωτογραφιών, είτε εικόνων που θα λαμβάνονται επί τόπου με μη επανδρωμένα ιπτάμενα οχήματα (drones). Αυτές οι εικόνες, λόγω του σχετικά υψηλού κόστους, μπορεί να λαμβάνονται ανά τριετία και οι παρατηρούμενες αλλαγές στη χρήση γης και στις υπόλοιπες παραμέτρους προς αξιολόγηση να αναλύονται ανά περίοδο αναφοράς (6 έτη). Επίσης, η

παρακολούθηση αυτή δεν είναι απαραίτητο να γίνεται σε ολόκληρη την έκταση της κάθε ΕΖΔ. Αυτό είναι ανέφικτο τόσο λόγω κόστους όσο και λόγω χρονικών περιορισμών. Η παρακολούθηση μπορεί να υλοποιηθεί εντατικά σε επιλεγμένα κελιά του ΕΠΑ μεγέθους κελιού 1x1 km. Το πλήθος των κελιών ανά ΕΖΔ προτείνεται να υπολογιστεί με βάση τους παρακάτω στοχαστικούς κανόνες:

- Υπολογίζεται πλήθος κελιών του ΕΠΑ 1x1 km που ισούται με το 10% του συνόλου των κελιών που τέμνουν την κάθε ΕΖΔ.
- Αν με το 10% του συνόλου σε κάθε ΕΖΔ προκύπτει αριθμός < 3, τότε επιλέγονται de facto 3 κελιά.
- Αν με το 10% του συνόλου σε κάθε ΕΖΔ προκύπτει αριθμός > 10, τότε επιλέγονται de facto 10 κελιά.

Με αυτό τον τρόπο, εξασφαλίζεται πως καμιά ΕΖΔ δεν θα αντιπροσωπεύεται με λιγότερα από τρία κελιά του ΕΠΑ 1x1 km, ενώ το κόστος θα παραμείνει λογικό περιορίζοντας το συνολικό αριθμό κελιών του ΕΠΑ 1x1 km ανά ΕΖΔ σε λιγότερο ή ίσο του 10.

Η επιλογή των κελιών σε κάθε ΕΖΔ πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για αντιπροσώπευση και παρακολούθηση όλων των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς και των σημαντικών τύπων οικοτόπων εθνικού ενδιαφέροντος. Επίσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη της αναλογικής αντιπροσώπευσης (σε σχέση με την έκταση που καταλαμβάνουν) των τύπων οικοτόπων στα κελιά του ΕΠΑ 1x1 km που επιλέγονται για δειγματοληψία σε σχέση με τη συνολική έκταση στην ΕΖΔ. Τέλος, θα προτιμώνται κελιά του ΕΠΑ 1x1 km στα οποία εμφανίζονται περισσότεροι από ένας τύποι οικοτόπων.

Προτείνεται τουλάχιστον ένα μέρος των μόνιμων δειγματοληπτικών θέσεων για την αξιολόγηση της δομής και των λειτουργιών (συμπεριλαμβανομένων των τυπικών ειδών) να βρίσκεται εντός των επιλεγμένων κελιών του ΕΠΑ 1x1 km, ώστε να επιτυγχάνεται ταυτόχρονη λήψη στοιχείων σε διάφορα χωρικά επίπεδα. Η ανάγκη για χωροθέτηση των μόνιμων επιφανειών εντός των κελιών επιλογής μπορεί να οδηγήσει στην αλλαγή της επιλογής των κελιών όταν αυτά βρίσκονται σε περιοχές δυσπρόσιτες και επικίνδυνες για την προσέγγιση από τους αξιολογητές. Μια τέτοια ανάγκη θα προκύψει κατά την εκπόνηση προκαταρκτικής μελέτης για την ακριβή χωροθέτηση τόσο των δειγματοληπτικών επιφανειών βλάστησης για την αξιολόγηση των δομών και λειτουργιών, όσο και των κελιών του πλέγματος ΕΠΑ 1x1 km. Επίσης, η ίδια προκαταρκτική μελέτη θα βοηθήσει στην οριστικοποίηση της κατανομής τόσο των δειγματοληπτικών επιφανειών βλάστησης, όσο και των κελιών του ΕΠΑ ώστε το σχέδιο δειγματοληψίας να λάβει υπόψη την ποικιλότητα των ΤΟ στην κάθε ΕΖΔ.

Β. Μεταβολές σε δείκτες βλάστησης

Προτείνεται και η παρακολούθηση διαφόρων δεικτών βλάστησης (ζωτικότητας, υγείας, βιομάζας, φωτοσυνθετικής δραστηριότητας κ.ο.κ.) με μεθόδους τηλεπισκόπησης. Για αυτή την παρακολούθηση μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ελεύθερα διαθέσιμες εικόνες του αισθητήρα sentinel2 με μέγεθος εικονοστοιχείου (pixel) 10x10 m. Η παρακολούθηση προτείνεται να γίνεται τέσσερις φορές ανά έτος με εικόνες που λαμβάνονται σε καθορισμένες περιόδους λήψης και τα αποτελέσματα των αναλύσεων θα παρουσιάζονται στο χρονικό διάστημα της περιόδου αναφοράς (6 έτη). Θα σημειώνονται οι μέσες τιμές των δεικτών παρακολούθησης, καθώς και η χρονοσειρά τους κατά το διάστημα της περιόδου αναφοράς (6ετία).

Αυτοί οι δείκτες πρέπει να παρακολουθούνται σε αμιγείς εκτάσεις με κατά το δυνατόν ομοιόμορφη κάλυψη από έναν τύπο οικοτόπου ή από ομάδα τύπων οικοτόπων με κοινά χαρακτηριστικά. Οι θέσεις που παρακολουθούνται πρέπει να απέχουν από περιοχές με χρήσεις γης που υπόκεινται σε έντονες μεταβολές (π.χ. γεωργικές καλλιέργειες), καθώς και πρόσκαιρες μεταβολές σε χαρακτηριστικά των εκτάσεων (ύδρευση, αλλαγή καλλιέργειας) δεδομένου ότι αυτές μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικό «θόρυβο» στους εφαρμοζόμενους δείκτες. Σε πολλές ΕΖΔ και ιδιαίτερα σε εκείνες που χαρακτηρίζονται από έντονη μωσαϊκότητα στο τοπίο είναι δύσκολο να βρεθούν μεγάλες ομοιόμορφες εκτάσεις, επομένως ίσως να μην είναι εφικτή η παρακολούθηση όλων των τύπων οικοτόπων, που απαντούν σε μια ΕΖΔ.

Στις επόμενες παραγράφους δίνονται στοιχεία για την παρακολούθηση των χερσαίων ΤΟ ανά ΠΠ. Ο διαχωρισμός σε χερσαίους και θαλάσσιους ΤΟ ακολουθεί το διαχωρισμό που έγινε στα προγράμματα εποπτείας. Έτσι, τους χερσαίους ΤΟ περιλαμβάνονται και ΤΟ που αντιστοιχούν σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων και παράκτιοι και αλοφυτικοί ΤΟ, η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των οποίων απαιτεί την παρακολούθηση των χερσαίων ειδών χλωρίδας.

5.5.1.3 σΠΠΒ Λευκάδας (ELBA22203)

Χερσαίοι ΤΟ και ΕΖΔ εφαρμογής:

Κωδικός ΤΟ	GR2220003 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	GR2240001 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	GR2240002 ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)
1240	√	√	
1310		√	
1410	√	√	
1420		√	
2110		√	
2250*	√		
5420	√		
6420		√	
8210			√
9290	√		
9320	√	√	
9540	√		√

Για το σύνολο των χερσαίων ΤΟ των τριών ΕΖΔ προτείνεται να χρησιμοποιηθούν τα επικαιροποιημένα πρωτόκολλα πεδίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης μελέτης εποπτείας των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο. Εκτός από τα τυπικά είδη, που αναφέρονται στο πρωτόκολλο του κάθε ΤΟ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα τυπικά και διαφοροποιά είδη που αναφέρονται στο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025). Για τους ΤΟ 2250 και 5420 στην ΕΖΔ GR2220003 θα πρέπει να γίνει λεπτομερής χαρτογράφηση της παρουσίας τους και επιλογή αντιπροσωπευτικού αριθμού μόνιμων επιφανειών παρακολούθησης, με βάση την έκταση που καταλαμβάνουν εντός αυτής. Το Κόστος της χαρτογράφησης ΤΟ έχει ληφθεί υπόψη στην αντίστοιχη μελέτη Βάσης.

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση και χαρτογράφηση χερσαίων ΤΟ και στην καταγραφή της χλωρίδας και της βλάστησης

- Πρωτόκολλα πεδίου, GPS, πυξίδα, φωτογραφική μηχανή ή κινητό. Η λήψη φωτογραφιών πρέπει να γίνεται με αζιμούθιο. Επιπλέον, μπορεί να απαιτηθεί η χρήση πρέσας για τη μεταφορά δειγμάτων, που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν στο πεδίο.

Παραδοτέα

- Πενταετής έκθεση βαθμού διατήρησης χερσαίων ΤΟ, επικαιροποίηση χαρτογράφησης ΤΟ για την ΕΖΔ GR2220003

Χρονοδιάγραμμα

- Εκτιμάται ότι αρκεί ένας κύκλος παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης ανά ΤΟ και ΕΖΔ στη διάρκεια του πενταετούς ΣΔ. Η παρακολούθηση θα πρέπει να σχεδιασθεί χρονικά ώστε να μπορέσει να τροφοδοτήσει την 6η εθνική έκθεση αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σε περίπτωση, που κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπιστούν ΤΟ ή θέσεις εμφάνισης αυτών που δέχονται ισχυρές πιέσεις/απειλές μπορεί να προταθεί από τους ερευνητές η ανάγκη τακτικότερης παρακολούθησής τους ή επαναξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 10.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.1.4 σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς (ELBA22205)

Στη σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς δεν εντοπίζονται χερσαίοι ΤΟ για τους οποίους να απαιτείται παρακολούθηση.

5.5.1.5 σΠΠΒ Κέρκυρας (ELBA22302)

Από τις ΕΖΔ και ΕΖΔ/ΖΕΠ της σΠΠΒ Κέρκυρας χερσαίοι ΤΟ αναφέρονται μόνο για τις περιοχές GR2230001, GR2230002 και GR2230003. Επιπλέον, στην ΕΖΔ GR2230002 ενώ αναφέρεται η παρουσία του ΤΟ 2220 δεν υπάρχουν δεδομένα όσον αφορά την έκτασή του. Επομένως, στην περίπτωση της ΕΖΔ GR2230002 θα πρέπει να γίνει μελέτη βάσης, με λεπτομερή χαρτογράφηση της παρουσίας των ΤΟ, επιλογή μόνιμων επιφανειών παρακολούθησης κλπ. Για το σύνολο των χερσαίων ΤΟ προτείνεται να χρησιμοποιηθούν τα επικαιροποιημένα πρωτόκολλα πεδίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης μελέτης εποπτείας των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο. Εκτός από τα τυπικά είδη που αναφέρονται στο πρωτόκολλο του κάθε ΤΟ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα τυπικά και διαφοροποιά είδη που αναφέρονται στο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025).

Χερσαίοι ΤΟ και ΕΖΔ εφαρμογής:

Κωδικός ΤΟ	GR2230001	GR2230002	GR2230003
	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)
1210	√		√
1240	√		
1310			√
1410	√	√	√
1420	√	√	√
2110	√	√	
2120		√	
2220		√	
2250*		√	
6420		√	
7210*		√	
9320	√		
92A0		√	
92D0	√		√

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση και χαρτογράφηση χερσαίων ΤΟ και στην καταγραφή της χλωρίδας και της βλάστησης
- Πρωτόκολλα πεδίου, GPS, πυξίδα, φωτογραφική μηχανή ή κινητό. Η λήψη φωτογραφιών πρέπει να γίνεται με αζιμούθιο. Επιπλέον, μπορεί να απαιτηθεί η χρήση πρέσας για τη μεταφορά δειγμάτων που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν στο πεδίο.

Παραδοτέα

- Χαρτογράφηση ΤΟ για την ΕΖΔ GR2230002
- Πενταετής έκθεση βαθμού διατήρησης χερσαίων ΤΟ

Χρονοδιάγραμμα

- Η καταγραφή και επικαιροποίηση χαρτογράφησης των ΤΟ της ΕΖΔ GR2230009 προτείνεται να γίνει κατά τη διάρκεια του 1ου έτους υλοποίησης του ΣΔ.
- Στη συνέχεια, αρκεί ένας κύκλος παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης ανά ΤΟ και ΕΖΔ στη διάρκεια του ΣΔ. Η παρακολούθηση θα πρέπει να σχεδιασθεί χρονικά ώστε να μπορέσει να τροφοδοτήσει την 6η εθνική έκθεση αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπιστούν ΤΟ ή θέσεις εμφάνισης αυτών που δέχονται ισχυρές πιέσεις/απειλές μπορεί να προταθεί από τους ερευνητές η ανάγκη τακτικότερης παρακολούθησής τους ή επαναξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 15.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.1.6 ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων (ELBA22304)

Για το σύνολο των 8 χερσαίων ΤΟ της ΕΖΔ στην ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων προτείνεται να χρησιμοποιηθούν τα επικαιροποιημένα πρωτόκολλα πεδίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης μελέτης εποπτείας των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο. Εκτός από τα τυπικά είδη που αναφέρονται στο πρωτόκολλο του κάθε ΤΟ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα τυπικά και διαφοροποιά είδη που αναφέρονται στο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025).

Χερσαίοι ΤΟ και ΕΖΔ εφαρμογής:

Κωδικός ΤΟ	GR2230004
	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ
1240	√
2110	√
5210	√
5330	√
5420	√
9290	√
9320	√
9540	√

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση και χαρτογράφηση χερσαίων ΤΟ και στην καταγραφή της χλωρίδας και της βλάστησης
- Πρωτόκολλα πεδίου, GPS, πυξίδα, φωτογραφική μηχανή ή κινητό. Η λήψη φωτογραφιών πρέπει να γίνεται με αζιμούθιο. Επιπλέον, μπορεί να απαιτηθεί η χρήση πρέσας για τη μεταφορά δειγμάτων που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν στο πεδίο.

Παραδοτέα

- Πενταετής έκθεση βαθμού διατήρησης χερσαίων ΤΟ

Χρονοδιάγραμμα

- Εκτιμάται ότι αρκεί ένας κύκλος παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης ανά ΤΟ στη διάρκεια του πενταετούς ΣΔ. Η παρακολούθηση θα πρέπει να σχεδιασθεί χρονικά ώστε να μπορέσει να τροφοδοτήσει την 6η εθνική έκθεση αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπιστούν ΤΟ ή θέσεις εμφάνισης αυτών που δέχονται ισχυρές πιέσεις/απειλές μπορεί να προταθεί από τους ερευνητές η ανάγκη τακτικότερης παρακολούθησής τους ή επαναξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 7.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα)

5.5.1.7 σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων (ELBA22310)

Στη σΠΠΒ Διαποντίων Νήσων δεν εντοπίζονται χερσαίοι ΤΟ για τους οποίους να απαιτείται παρακολούθηση.

5.5.1.8 Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου (ELNP22101)

Για το ΕΘΠΖ και τις ΕΖΔ και ΕΖΔ/ΖΕΠ υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία όσον αφορά τη χαρτογράφηση και τον βαθμό διατήρησης των ΤΟ. Επομένως, μια επανάληψη των δειγματοληψιών στις ήδη επιλεγμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες κρίνεται ως η πλέον ενδεδειγμένη μέθοδος. Για το σύνολο των χερσαίων ΤΟ προτείνεται να χρησιμοποιηθούν τα επικαιροποιημένα πρωτόκολλα πεδίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεύτερης μελέτης εποπτείας των ΤΟ σε εθνικό επίπεδο. Εκτός από τα τυπικά είδη που αναφέρονται στο πρωτόκολλο του κάθε ΤΟ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα τυπικά και διαφοροποιά είδη που αναφέρονται στο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025), αλλά και τα είδη που είχαν συμπληρωθεί στα προηγούμενα πρωτόκολλα για τις επιμέρους δειγματοληπτικές επιφάνειες.

Χερσαίοι ΤΟ και ΕΖΔ εφαρμογής:

Κωδικός ΤΟ	GR2210001 ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	GR2210002 ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	GR2210003 ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ
1210		√	
1240	√	√	√
1410		√	
2110		√	
2120		√	
2190		√	
2270*		√	
3170*		√	√
5210	√	√	√
5420	√	√	√
5430	√	√	
7210*		√	
8210	√		
9320	√	√	√
9540	√	√	
92D0		√	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση και χαρτογράφηση χερσαίων ΤΟ και στην καταγραφή της χλωρίδας και της βλάστησης
- Πρωτόκολλα πεδίου, GPS, πυξίδα, φωτογραφική μηχανή ή κινητό. Η λήψη φωτογραφιών πρέπει να γίνεται με αζιμούθιο. Επιπλέον, μπορεί να απαιτηθεί η χρήση πρέσας για τη μεταφορά δειγμάτων που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν στο πεδίο.

Παραδοτέα

- Πενταετής έκθεση βαθμού διατήρησης χερσαίων ΤΟ

Χρονοδιάγραμμα

- Εκτιμάται ότι αρκεί ένας κύκλος παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης ανά ΤΟ στη διάρκεια του πενταετούς ΣΔ. Η παρακολούθηση θα πρέπει να σχεδιασθεί χρονικά ώστε να μπορέσει να τροφοδοτήσει την 6η εθνική έκθεση αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπιστούν ΤΟ ή θέσεις εμφάνισης αυτών που δέχονται ισχυρές πιέσεις/απειλές μπορεί να προταθεί από τους ερευνητές η ανάγκη τακτικότερης παρακολούθησής τους ή επαναξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 12.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.1.9 Εθνικό Πάρκο Αίνου (ELNP22206)

Η παρακολούθηση των ΤΟ του Εθνικού Πάρκου Αίνου εκτός από τους 4 ΤΟ του παραπάνω πίνακα, ορισμένοι εκ των οποίων χρήζουν και επικαιροποίησης ως προς τη χαρτογράφησή τους (ΤΟ 5210 στην ΕΖΔ GR2220002) θα πρέπει να περιλαμβάνει και τα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cephalonica*), τα οποία παρότι αποτελούν εθνικό τύπο οικοτόπου, χαρακτηρίζονται από αυξημένη οικολογική σημασία και αποτελούν άλλωστε και έναν από τους κύριους λόγους που η περιοχή σχεδιάσθηκε αρχικά ως προστατευόμενη. Η μη συμπερίληψη των δασών Κεφαλληνιακής ελάτης θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί και ως εθνική παράλειψη. Εκτός από τα τυπικά είδη που αναφέρονται στο πρωτόκολλο του κάθε ΤΟ, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και τα τυπικά και διαφοροποιά είδη που αναφέρονται στο Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας (Τσιριπίδης και συν. 2025).

Ένα επιπλέον στοιχείο, που θα πρέπει να παρακολουθείται για τα δάση Κεφαλληνιακής ελάτης και πιθανώς και για άλλους δασικούς ΤΟ στο σύνολο της ΠΠ είναι **τα περιστατικά ξηράνσεων**, φαινόμενο το οποίο έχει λάβει πολύ μεγάλες διαστάσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών σε όλα τα δάση της ελληνικής επικράτειας, επηρεάζοντας πια όχι μόνο τα έλατα, αλλά και διάφορα είδη κωνοφόρων (μεσογειακά πεύκα, μαύρη και δασική πεύκη, κυπαρίσσια κ.ά.). Για τον εντοπισμό των ξηράνσεων θα πρέπει να γίνουν λεπτομερέστερες έρευνες για να διαπιστωθεί κατά πόσον οι ξηράνσεις αυτές οφείλονται σε κλιματική ξηρασία ή σε προσβολές από έντομα, παθογόνα κλπ. Αναλόγως των αποτελεσμάτων θα πρέπει να σχεδιασθεί διαφορετικό πρόγραμμα παρακολούθησης του φαινομένου, αλλά και λήψη μέτρων για τον μετριασμό του και την προστασία των υγιών ατόμων, ειδικά στη δεύτερη περίπτωση. Για τα περιστατικά ξηράνσεων έχει προβλεφθεί σχετικό μέτρο στο ΣΔ.

Χερσαίοι ΤΟ και ΕΖΔ εφαρμογής:

Κωδικός ΤΟ	GR2220001 ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	GR2220002 ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ
5210		√
5420	√	
8140		√
8210		√

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση και χαρτογράφηση χερσαίων ΤΟ και στην καταγραφή της χλωρίδας και της βλάστησης
- Πρωτόκολλα πεδίου, GPS, πυξίδα, φωτογραφική μηχανή ή κινητό. Η λήψη φωτογραφιών πρέπει να γίνεται με αζιμούθιο. Επιπλέον, μπορεί να απαιτηθεί η χρήση πρέσας για τη μεταφορά δειγμάτων που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν στο πεδίο.
- Για την παρακολούθηση των ξηράνσεων ή/ και πιθανών προσβολών απαιτούνται ανάλογα παγίδες εντόμων και λοιπών παρασίτων, λήψη πυρήνων με χρήση προσαυξητικής τρυπάνης κλπ. και επιστημονικό προσωπικό με την αντίστοιχη εξειδίκευση.

Παραδοτέα

- Επικαιροποίηση χαρτογράφησης και πενταετής έκθεση βαθμού διατήρησης χερσαίων ΤΟ

- Ετήσια έκθεση περιστατικών ξηράνσεων και χαρτογράφηση νεκρωμένων (ή προσβεβλημένων) δένδρων.

Χρονοδιάγραμμα

- Η επικαιροποίηση της χαρτογράφησης των ΤΟ των δύο ΕΖΔ προτείνεται να γίνει κατά τη διάρκεια του 1ου έτους υλοποίησης του ΣΔ.
- Στη συνέχεια, αρκεί ένας κύκλος παρακολούθησης και αξιολόγησης του βαθμού διατήρησης ανά ΤΟ και ΕΖΔ στη διάρκεια του ΣΔ, συμπεριλαμβανομένου του ΤΟ 951Β. Η παρακολούθηση θα πρέπει να σχεδιασθεί χρονικά ώστε να μπορέσει να τροφοδοτήσει την 6η εθνική έκθεση αναφοράς στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια των εργασιών πεδίου εντοπιστούν ΤΟ ή θέσεις εμφάνισης αυτών που δέχονται ισχυρές πιέσεις/απειλές μπορεί να προταθεί από τους ερευνητές η ανάγκη τακτικότερης παρακολούθησής τους ή επαναξιολόγησης του προγράμματος παρακολούθησης.
- Η καταγραφή των ξηράνσεων θα πρέπει να γίνεται σε ετήσια βάση.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 10.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.2 Θαλάσσιοι Τύποι Φυσικών Οικοτόπων

5.5.2.1 ΤΟ 1110 «Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλασσινό νερό μικρού βάθους»

Για τον ΤΟ 1110 έχουν τεθεί Στόχοι Διατήρησης, οι οποίοι περιγράφονται με τις ακόλουθες παραμέτρους (Καββαδία και συν. 2022):

Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου
Έκταση	Εκτάρια
Βενθική ενδοπανίδα μαλακού υποστρώματος	Δείκτης (**Bentix-EQR**)

Για την κατηγοριοποίηση της οικολογικής κατάστασης χρησιμοποιείται ο δείκτης Bentix (Simboura & Zenetos, 2002), που έχει θεσμοθετηθεί ως δείκτης ταξινόμησης μακροασπονδύλων για την Ελλάδα και την Κύπρο μέσα από τη διαδικασία Διαβαθμονόμησης (Φάση Ι, Φάση ΙΙ) (GIG, 2013, Van de Bund et al., 2008, milestone 6 MEDGIG Coastal waters report, 2011).

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	(ELNP22101)
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)
GR2220007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ	

GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	(ELBA22304)
GR2230010	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	(ELBA22310)

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ της οικολογικής κατάστασης του ΤΟ 1110 ανά ΕΖΔ

Χρονοδιάγραμμα:

- Κατ' ελάχιστον δύο φορές (άνοιξη-φθινόπωρο) παρακολούθηση σε κάθε μία από τις θέσεις εμφάνισης του ΤΟ, εκτός κι αν κριθεί σκόπιμη η συχνότερη παρακολούθηση με βάση τις υφιστάμενες πιέσεις/απειλές.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- Παρακολούθηση ανά ΕΖΔ: 10.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.2.2 ΤΟ 1120* «Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με Posidonia (Posidonion oceanicae)»

Για τον ΤΟ 1120 έχουν τεθεί Στόχοι Διατήρησης, οι οποίοι περιγράφονται με τις ακόλουθες παραμέτρους (Καββαδία και συν. 2022):

Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου
Έκταση	Εκτάρια
Στρατηγική Αύξησης Ριζωμάτων (στα 15 μέτρα βάθος)	% Πλαγιότροπων Ριζωμάτων
Βάθος κατώτερου ορίου εξάπλωσης	Μέτρα
Κάλυψη Λιβαδιού (στα 15 μέτρα βάθος)	% συνολικής έκτασης τύπου οικοτόπου
Δυναμική (σταθερότητα, εξάπλωση, συρρίκνωση) λιβαδιού στο κατώτερο όριο εξάπλωσης	Τυπολογία του Κατώτερου Ορίου Εξάπλωσης Λιβαδιού
Δείκτης Διατήρησης (στα 15 μέτρα βάθος)	Δείκτης (Conservation Index – CI)
Πυκνότητα Λιβαδιού (στα 15 μέτρα βάθος)	Βλαστοί ανά τ.μ.

Για την παρακολούθηση της οικολογικής κατάστασης των λιβαδιών προτείνεται κατά κύριο λόγο η χρήση πρωτοκόλλων, που δεν απαιτούν την συλλογή βιολογικού υλικού από τις περιοχές μελέτες και αναλύεται παρακάτω (Χλύκας και Σκώκου, 2022):

Κάλυψη: Ως κάλυψη του λιβαδιού, εννοείται η κάλυψη του πυθμένα, σε ποσοστό (%), που καλύπτεται με ζωντανά φυτά της *Posidonia oceanica*, σε σύγκριση με το μη καλυμμένο και αποτελείται από άμμο, βράχο, νεκρό λιβάδι (dead matte) ή βλάστηση από *Cymodocea nodosa ή Halophila stipulacea ή Caulerpa racemosa*. Αυτή η παράμετρος θα δώσει πληροφορία τόσο για την δομή όσο και για την υγεία των λιβαδιών (Montefalcone, 2009; Pergent-Martini et al., 2005). Θα χρησιμοποιηθεί η μη καταστρεπτική μέθοδος των **Τομών Γραμμικής Διατομής**. Κάθε Διατομή καθορίζεται από μια βαθμονομημένη σε επίπεδο εκατοστού μετροταινία και εφαρμόζεται κατά μήκος των τριών (3) σταθερών διατομών. Ο υποβρύχιος παρατηρητής καταγράφει το σημείο τομής όπου τα κύρια χαρακτηριστικά του πυθμένα (π.χ. λιβάδι, αμμώδες υπόστρωμα, νεκρά ριζώματα, κ,λπ.) εναλλάσσονται επί της γραμμικής διατομής. Η κάλυψη του λιβαδιού παρουσιάζεται ως ποσοστό κάλυψης (R%) και υπολογίζεται με τη χρήση του τύπου R%=Σ (Lx/25*100) όπου το μήκος κάθε τύπου πυθμένα (Lx) είναι το συνολικό μήκος της κάθε διατομής που εμπίπτει στον συγκεκριμένο τύπο πυθμένα. Με τον τρόπο αυτό, το ποσοστό κάλυψης δίνει πληροφορία για το σύνολο των διαφορετικών υποστρωμάτων καθώς και των ζωντανών λιβαδιών που καλύπτουν τον πυθμένα. Επιπρόσθετα, το ποσοστό επιτρέπει, για κάθε διατομή, να υπολογιστεί και ο **δείκτης διατήρησης (Conservation Index - CI)**. Ο CI είναι χρήσιμος για την προσέγγιση της υγείας ενός λιβαδιού, σχετιζόμενο με την ύπαρξη νεκρωμένων εκτάσεων (dead matte) και υπολογίζεται με την παρακάτω εξίσωση: CI =P/(P+D) όπου P = το ποσοστό κάλυψης από ζωντανή Posidonia oceanica και D = ποσοστό κάλυψης από νεκρό λιβάδι (dead matte) (Montefalcone et al., 2006; Moreno et al., 2001).

Πυκνότητα: Η πυκνότητα ορίζεται ως ο αριθμός των ατόμων Ποσειδωνίας ανά τετραγωνικό μέτρο και δίνει πληροφορίες για την κατάσταση της υγείας του οικοτόπου (Buia et al., 2004). Αποτελεί μια επιστημονική μέτρηση που αξιοποιείται σε όλη την Μεσόγειο. Η πυκνότητα υπολογίζεται με μέτρηση των φυτών σε συνολικά δώδεκα επαναληπτικά πλαίσια δειγματοληψίας (20Χ20 εκ) ανά λιβάδι, τυχαία τοποθετημένα κατά μήκος των τριών (3) σταθερών διατομών, εφόσον η έκταση του λιβαδιού το επιτρέπει ή σε τυχαίες θέσεις σε βάθη που επιτρέπουν τη σύγκριση με τα αποτελέσματα του προηγούμενου έργου παρακολούθησης.

Στρατηγική αύξησης πλαγιότροπων ριζωμάτων. Εντός των τυχαίων δειγματοληπτικών πλαισίων (20Χ20 εκ) επί των σταθερών διατομών για την μέτρηση της πυκνότητας, πραγματοποιείται η μέτρηση των πλαγιότροπων φυτών για την εκτίμηση της στρατηγική αύξησης πλαγιότροπων ριζωμάτων, σύμφωνα με το σύστημα ταξινόμησης που προτείνεται από τους Boudouresque et al. (2006).

Κατά περίπτωση, δύναται να συλλεχθεί βιολογικό υλικό όπως **δεσμίδες ριζών** (Shoot leaf) για τον υπολογισμό **δείκτη οικολογικής κατάστασης όπως ο BiPO** (Royo et al., 2010) που απαιτεί τον λιγότερο χρόνο αναλύσεων σε εργαστήριο. Στις περιοχές που ο ΒΔ είναι «Α», θα πρέπει διατηρηθεί. Στην περίπτωση που τα δεδομένα αναδείξουν βαθμό «Β» ή «Γ», θα πρέπει να εντοπισθούν οι αιτίες και να γίνουν δράσεις ανάσχεσης για την βελτίωση της κατάστασης.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	(ELNP22101)
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	(ELBA22203)
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)

GR2220005	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	(ELBA22205)
GR2220007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	(ELBA22304)
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230010	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	(ELBA22310)

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ της οικολογικής κατάστασης του οικοτόπου 1120 ανά ΕΖΔ

Χρονοδιάγραμμα:

- Κατ' ελάχιστον δύο φορές (άνοιξη-φθινόπωρο) παρακολούθηση σε κάθε μία από τις θέσεις εμφάνισης του ΤΟ, εκτός κι αν κριθεί σκόπιμη η συχνότερη παρακολούθηση με βάση τις υφιστάμενες πιέσεις/απειλές.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- Παρακολούθηση ανά ΕΖΔ: 12.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.2.3 ΤΟ 1150* «Παράκτιες Λιμνοθάλασσες»

Για τον ΤΟ 1150 έχουν τεθεί Στόχοι Διατήρησης οι οποίοι περιγράφονται με τις ακόλουθες παραμέτρους (Καββαδία και συν. 2022):

Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου
Έκταση	Εκτάρια
Βενθική ενδοπανίδα μαλακού υποστρώματος	Δείκτης (**Bentix-EQR**)
Βενθική ενδοπανίδα μαλακού υποστρώματος σε μεταβατικά ύδατα (ευρύαλη και ευρύθερμη βιοκοινωνία LEE)	Δείκτης (**M-AMBI**)
Αποκατάσταση φυτοκοινωνιών	Δείκτης (**EEI-c**)

Επίσης, στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2000/30/ΕΚ για την ταξινόμηση της οικολογικής κατάστασης των μεταβατικών Υδατικών Συστημάτων (ΥΣ) εφαρμόζονται οι ακόλουθοι δείκτες (ΥΠΕΝ,

ΓΔΥ 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων. Μεθοδολογία Ταξινόμησης Οικολογικής, Χημικής και Συνολικής Κατάστασης των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων)

- **Μακροασπόνδυλα σε μεταβατικά ΥΣ**. Για το χαρακτηρισμό της οικολογικής ποιότητας στα μεταβατικά οικοσυστήματα εφαρμόζεται ο δείκτης **M-AMBI**.

- **Φυτοπλαγκτόν σε μεταβατικά ύδατα**. Για την εκτίμηση της ποιότητας των μεταβατικών υδάτων, σύμφωνα με τη σύνθεση των πληθυσμών φυτοπλαγκτού, χρησιμοποιείται πιλοτικά ο δείκτης MPI - **Multimetric Phytoplankton Index.**

- **Μακροφύκη σε μεταβατικά ΥΣ**. Για την εκτίμηση του Οικολογικού Καθεστώτος των μακροφυκών χρησιμοποιείται ο διαβαθμονομημένος «Δείκτης Οικολογικής Εκτίμησης» (**EEI-c**, σύμφωνα με τους Orfanidis et al., 2001, 2011, 2013).

- **Ιχθυοπανίδα σε μεταβατικά ΥΣ**. Ο υπό διαμόρφωση ιχθυολογικός δείκτης **LFI (Lagoon Fish-based Index)** απαρτίζεται από μετρικές σχετικές με τον αριθμό των ειδών και των οικογενειών ιχθυοπανίδας που βρίσκονται σε κάθε λιμνοθαλάσσιο οικοσύστημα, τη σχετική αφθονία και τις τροφικές συνήθειες τους (Sapounidis & Koutrakis, 2021).

Δεδομένης της πολυπλοκότητας και της μεγάλης φυσικής διακύμανσης των μεταβατικών συστημάτων, προτείνεται (Σαλωμίδη και συν. 2015):

• η εγκατάσταση μόνιμων αυτοματοποιημένων σταθμών παρακολούθησης των κύριων φυσικοχημικών παραμέτρων της στήλης του νερού (π.χ. στάθμη, αγωγιμότητα, θερμοκρασία, pH, οξυγόνο, θολερότητα) σε λιμνοθάλασσες που αποτελούν ταυτόχρονα και αναγνωρισμένα ΥΣ του ΣΔΛΑΠ ,

• η κατ' ελάχιστον εποχική παρακολούθηση άλλων σημαντικών φυσικοχημικών και βιοτικών παραμέτρων (θρεπτικά άλατα, φυτοπλαγκτόν, ουσίες προτεραιότητας),

• η κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως (άνοιξη-φθινόπωρο) παρακολούθηση συγκεκριμένων βιολογικών στοιχείων για τα οποία έχουν αναπτυχθεί δείκτες οικολογικής εκτίμησης ή εμπίπτουν σε ειδικό ενδιαφέρον διατήρησης (ιχθυοπληθυσμοί, προστατευόμενα είδη, κ.λπ.).

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ της οικολογικής κατάστασης του οικοτόπου 1150 ανά ΕΖΔ

Χρονοδιάγραμμα:

- Η κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως (άνοιξη-φθινόπωρο) παρακολούθηση σε κάθε μία από τις θέσεις εμφάνισης του ΤΟ, εκτός κι αν κριθεί σκόπιμη η συχνότερη παρακολούθηση με βάση τις υφιστάμενες πιέσεις/απειλές.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- Παρακολούθηση ανά ΕΖΔ: 20.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

Σχετικά με την παρακολούθηση του ΤΟ είναι και τα μέτρα: MMELBA22203CW0206, MMELBA22203CW0207, MMELBA22203CW0208

5.5.2.4 ΤΟ 1160 «Αβαθείς Κολπίσκοι και Κόλποι»

Για τον ΤΟ 1160 έχουν τεθεί Στόχοι Διατήρησης οι οποίοι περιγράφονται με τις ακόλουθες παραμέτρους (Καββαδία και συν. 2022):

Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου
Έκταση	Εκτάρια

Η παρακολούθηση του ΤΟ 1160 αφορά μόνο την ΕΖΔ GR2220005 «ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)"

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ της οικολογικής κατάστασης του οικοτόπου 1160 στην ΕΖΔ GR2220005

Χρονοδιάγραμμα:

- Άπαξ παρακολούθηση σε κάθε μία από τις θέσεις εμφάνισης του ΤΟ, εκτός κι αν κριθεί σκόπιμη η συχνότερη παρακολούθηση με βάση τις υφιστάμενες πιέσεις/απειλές.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 3.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.2.5 ΤΟ 1170 «Ύφαλοι»

Για τον ΤΟ 1170 έχουν τεθεί Στόχοι Διατήρησης οι οποίοι περιγράφονται με τις ακόλουθες παραμέτρους (Καββαδία και συν. 2022):

Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου
Έκταση	Εκτάρια
Δομή και κάλυψη Μακροφυκών	Δείκτης (EEI)
Βάθος κατώτερου ορίου εξάπλωσης *Fucales*	Μέτρα

Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΕΠΜ προτάθηκε να γίνεται παρακολούθησης και των κοραλλιογενών υφάλων, καθώς αποτελούν μέρος του οικοτόπου 1170 και από τις μέχρι τώρα έρευνές της ISEA, επιβεβαιώνεται η παρουσία τους στο βορειοανατολικό σημείο της Ατόκου, το οποίο περιλαμβάνεται στις ΠΑΥ και η παρουσία τους θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ιχθυοκαλλιέργειας. Οι κοραλλιογενείς ύφαλοι φιλοξενούν σημαντικά είδη, όπως οι σπόγγοι *Axinella spp. και το C. rubrum*, και επομένως χρήζουν δράσεων παρακολούθησης που είναι προσαρμοσμένες και σε αυτούς.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	(ELBA22203)
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)
GR2220005	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	
GR2220007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ	
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	(ELBA22304)
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230010	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	(ELBA22310)

Αναγκαία υλικά:

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ της οικολογικής κατάστασης του οικοτόπου 1160 ανά ΕΖΔ

Χρονοδιάγραμμα:

- Η κατ' ελάχιστον δύο φορές ετησίως (άνοιξη-φθινόπωρο) παρακολούθηση σε κάθε μία από τις θέσεις εμφάνισης του ΤΟ, εκτός κι αν κριθεί σκόπιμη η συχνότερη παρακολούθηση με βάση τις υφιστάμενες πιέσεις/απειλές.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- Παρακολούθηση ανά ΕΖΔ: 10.000 ευρώ. Συνολικό κόστος: 90.000 ευρώ.

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.2.6 ΤΟ 8330 «Θαλάσσια Σπήλαια εξολοκλήρου ή κατά το ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας»

Δεν απαιτούνται περαιτέρω δράσεις παρακολούθησης πέραν των δράσεων που περιγράφονται στο πλαίσιο της σχετικής **μελέτης βάσης**.

5.5.3 Είδη χλωρίδας

Η ελληνική χλωρίδα θεωρείται γενικά καλά καταγεγραμμένη ως προς τη συστηματική ταξινόμηση των ειδών. Ωστόσο, κρίσιμες παράμετροι που αφορούν την οικολογία και τη δυναμική των φυτικών ειδών, όπως η ακριβής γεωγραφική τους εξάπλωση, το πραγματικό μέγεθος των πληθυσμών και κυρίως οι τάσεις τους στον χρόνο, παραμένουν σε μεγάλο βαθμό άγνωστες. Το έλλειμμα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο σε σπάνια, ενδημικά και στενότοπα ενδημικά είδη, για τα οποία οι διαθέσιμες πληροφορίες συχνά περιορίζονται στην αρχική τους περιγραφή ή σε αποσπασματικά ιστορικά δεδομένα.

Η έλλειψη επαρκών και επικαιροποιημένων δεδομένων δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών. Χωρίς αξιόπιστα στοιχεία πεδίου, δεν είναι δυνατός ο τεκμηριωμένος καθορισμός στόχων διατήρησης ούτε ο σχεδιασμός αποτελεσματικών μέτρων διαχείρισης. Για τον λόγο αυτό, η εκπόνηση Μελετών Βάσης (ΜΒ) κρίνεται απολύτως απαραίτητη, καθώς αποτελεί το πρώτο και θεμελιώδες βήμα για τη συστηματική συλλογή πρωτογενών δεδομένων για είδη με ελλιπή γνώση. Οι ΜΒ στοχεύουν πρωτίστως στον εντοπισμό και

την επιλογή των φυτικών taxa για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις αυξημένου κινδύνου εξαφάνισης, αλλά για τα οποία απουσιάζουν τα απαραίτητα στοιχεία που θα μπορούσαν να τεκμηριώσουν την ένταξή τους σε καθεστώς προστασίας ή παρακολούθησης. Μέσω των ΜΒ συλλέγονται δεδομένα σχετικά με τη γεωγραφική εξάπλωση, το μέγεθος και τη δομή των πληθυσμών, τα χαρακτηριστικά και τη διαθεσιμότητα κατάλληλων ενδιαιτημάτων, καθώς και τις πιέσεις και απειλές που δέχεται το εκάστοτε είδος ή τα ενδιαιτήματά του.

Η ακριβής αποτύπωση της γεωγραφικής εξάπλωσης του είδους αποτελεί βασική προϋπόθεση για κάθε περαιτέρω αξιολόγηση. Περιλαμβάνει τη διερεύνηση όλων των γνωστών και ιστορικών θέσεων, καθώς και των δυνητικά κατάλληλων ενδιαιτημάτων, με στόχο τη χαρτογράφηση των υποπληθυσμών με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια. Η γνώση αυτή είναι απαραίτητη τόσο για την εκτίμηση του εύρους εξάπλωσης, όσο και για τον ορθό σχεδιασμό των δειγματοληψιών για την εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού του είδους.

Η εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού θα πρέπει να προσαρμόζεται στα βιολογικά και οικολογικά χαρακτηριστικά κάθε είδους και μπορεί να βασίζεται είτε στην πλήρη καταμέτρηση των ατόμων είτε σε μεθόδους δειγματοληψίας, ιδίως για σπάνια ή δυσπρόσιτα είδη. Η επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογίας είναι κρίσιμη για την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων και για τη δυνατότητα μελλοντικής επανάληψης των μετρήσεων, ώστε να εκτιμηθούν οι πληθυσμιακές τάσεις.

Παράλληλα, οι ΜΒ περιλαμβάνουν αξιολόγηση του ενδιαιτήματος, τόσο ως προς την ποιότητά του όσο και ως προς τη διαθεσιμότητά του. Η κατάσταση της φυτοκοινότητας, οι δομικές και λειτουργικές παράμετροι του οικοτόπου και η παρουσία ειδών-δεικτών αποτελούν βασικά στοιχεία για την εκτίμηση της καταλληλότητας του ενδιαιτήματος για τη μακροπρόθεσμη επιβίωση των ειδών. Η χαρτογράφηση των κατάλληλων ενδιαιτημάτων επιτρέπει την ποσοτικοποίηση πιθανών απωλειών ή υποβαθμίσεων.

Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η καταγραφή των πιέσεων και απειλών, τόσο ανθρωπογενών όσο και φυσικών, που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τα είδη χλωρίδας. Στο πλαίσιο των ΜΒ, δίνεται έμφαση στην επιτόπια παρατήρηση και στην εκτίμηση της έντασης των απειλών, παρέχοντας κρίσιμες πληροφορίες για την προτεραιοποίηση των δράσεων και μέτρων διαχείρισης.

Τα δεδομένα που προκύπτουν από τις ΜΒ αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση των ειδών σύμφωνα με τα κριτήρια της IUCN και για την ένταξή τους σε προγράμματα συστηματικής παρακολούθησης, ιδίως όταν αυτά ανήκουν σε κατηγορίες αυξημένου κινδύνου (CR, EN, VU, NT), με βάση την IUCN (2025) ή/ και τους εθνικούς Κόκκινους Καταλόγους (Φοίτος και συν. 2009, NECCA 2024). Παρά το σχετικά υψηλό κόστος υλοποίησης, οι Μελέτες Βάσης συνιστούν απαραίτητη επένδυση, καθώς χωρίς αυτές η προστασία χλωριδικής ποικιλότητας παραμένει αποσπασματική και ανεπαρκώς τεκμηριωμένη.

Στην περιοχή μελέτης απαντούν 8 σημαντικά φυτικά taxa, τα οποία στο σύνολό τους έχουν αξιολογηθεί ως προς το κίνδυνο εξαφάνισης, αν και για κάποια από αυτά η αξιολόγηση βασίζεται σε παλαιότερα δεδομένα και πιθανώς να χρήζει επικαιροποίησης (βλ. ακόλουθο Πίνακα). Με βάση αυτά, τουλάχιστον για τα σημαντικά φυτικά taxa στην ΠΜ κρίνεται **ότι δεν απαιτείται η υλοποίηση ΜΒ** αλλά **εξειδικευμένων προγραμμάτων παρακολούθησης ανά είδος**.

Τα εξειδικευμένα αυτά προγράμματα παρακολούθησης έχουν ενσωματωθεί στα Μέτρα του ΣΔ και παρουσιάζονται στις αντίστοιχες παραγράφους.

Πίνακας 5-77 Σημαντικά είδη χλωρίδας και κατηγορία κινδύνου με βάση τους Κόκκινους Καταλόγους

ΠΠ	ΕΖΔ	Είδος	IUCN	ΚΟΚ ΚΑΤ (NECCA 2024)	ΒΙΒ ΕΡ ΔΕΔ (Φοίτος και συν. 2009)
Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκου Ζακύνθου	GR2210001	*Asperula naufraga (Cynanchica naufraga)*	CR		EN
Εθνικό Πάρκο Αίνου	GR2220002	*Scutellaria rupestris subsp. cephalonica*		LC	EN
		Viola cephalonica			EN
σΠΠΒ θαλάσσιων περιοχών Κεφαλονιάς	GR2220004	*Centaurea pumillio*			VU
	GR2220005	*Limonium damboldtianum*	EN	EN	
		Limonium ithacense	EN	EN	
ΠΠΒ Παξών και Αντίπαξων	GR2230004	*Centaurea paxorum*	NT	NT	VU
σΠΠΒ Λευκάδας	GR2240001	*Arenaria leucadia*	VU	VU	EN

5.5.4 Είδη πανίδας

Η εφαρμογή ενός προγράμματος παρακολούθησης αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικής διαχείρισης, που στοχεύει στη διατήρηση των ειδών. Το πρόγραμμα παρακολούθησης παρέχει εγκαίρως πληροφορίες για την κατάσταση και την τάση των πληθυσμών, ανατροφοδοτώντας συνεχώς το ΣΔ. Οι πληροφορίες και τα δεδομένα που προέρχονται από το πρόγραμμα παρακολούθησης αποτελούν τη βάση για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής του ΣΔ και την εκτίμηση της αναγκαιότητας λήψης μέτρων ή αναπροσαρμογής των ήδη υφιστάμενων. Το ίδιο το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να είναι δυναμικό και συνεχές, ώστε από τη μία να παράγει τα βέλτιστα αποτελέσματα σε σχέση με το κόστος και από την άλλη να μπορεί να επιτελέσει το βασικό του στόχο που είναι η έγκαιρη διαπίστωση των τάσεων των πληθυσμών με τέτοια ακρίβεια, ώστε η πληροφορία να είναι αξιοποιήσιμη από τον φορέα που έχει την ευθύνη διαχείρισης των πληθυσμών αυτών.

5.5.4.1 Παρακολούθηση Ασπονδύλων

Το πρόγραμμα παρακολούθησης για τα ασπόνδυλα αφορά το Λεπιδόπτερο ***Euplagia quadripunctaria*** *στις* **ΕΖΔ GR2230001 και GR2230002**.

- **Στάδιο 1**: Με βάση τα βιβλιογραφικά δεδομένα ή/και με βάση την προσωπική εμπειρία του μελετητή, επιλέγονται έξι (6) ως δώδεκα (12) θέσεις παρουσίας του είδους. Ο στόχος είναι ο αριθμός των θέσεων δειγματοληψίας να περιλαμβάνει ενδιαιτήματα του είδους υψηλής, μέσης και κακής κατάστασης ώστε να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης των δεδομένων που θα ληφθούν. Με επισκέψεις σε επιπλέον περιοχές που φέρουν κατάλληλα ενδιαιτήματα γίνεται προσπάθεια να διαπιστωθεί η παρουσία του είδους και σε άλλες θέσεις.

- **Στάδιο 2**: Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας γίνεται εκτίμηση της πυκνότητας των ατόμων σε διαδρομές με καθορισμένη την ώρα και τη διάρκεια και καταγραφή των ατόμων που παρατηρούνται. Προϋπόθεση είναι ανά περιοχή να πραγματοποιηθούν κυλιόμενες χρονικά προκαταρκτικές δειγματοληψίες για να καθοριστεί η εποχή και η ώρα της μέγιστης δραστηριότητας του είδους στην κάθε ΕΖΔ, ειδικά επειδή σύμφωνα και με το ΦΕΚ 1807/Β/2023 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους

Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000» (Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985/7-3-2023) για το υπό μελέτη είδος και στις δύο ΕΖΔ τα υφιστάμενα δεδομένα χαρακτηρίζονται ως ανεπαρκή.

- **Στάδιο 3**: Σε όλες τις θέσεις δειγματοληψίας αξιολογείται και καταγράφεται η ποιότητα των ενδιαιτημάτων, οι υφιστάμενες χρήσεις γης και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες, καθώς και οι απειλές και πιέσεις που δέχεται το είδος στην περιοχή.

- **Στάδιο 4**: Η μεθοδολογία, που θα υιοθετηθεί και θα προσαρμοσθεί για την εκτίμηση των Ευνοϊκών Τιμών Αναφοράς (ΕΤΑ, στα αγγλικά: FRV = Favourable Reference Value)., θα είναι αυτή που περιγράφεται στην τεχνική αναφορά 'Defining and applying the concept of Favourable Reference Values for species and habitats under the EU Birds and Habitats Directives' (Bijlsma et al. 2018). Στόχος είναι να γίνει όσο το δυνατόν πιο πληροφοριακή επιλογή ΕΤΑ για το είδος.

Για την παρακολούθηση της *Euplagia quadripunctaria* αλλά και πιθανών άλλων ειδών Λεπιδοπτέρων θα ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Sevilleja, C.G.1 , van Swaay, C.A.M.1,2, Bourn, N.3 , Collins, S.2 , Settele, J.4 , Warren, M.S.2 , Wynhoff, I.2 and Roy, D.B. 5, 2019, Butterfly Transect Counts: Manual to monitor butterflies. Report VS2019.016, Butterfly Conservation Europe & De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Wageningen.

- Λεγάκις, Α., Γκιώκας, Σ., Κατή, Κ., Κασσάρα, Χ. και Fric, J., 2014, Μελέτη 4: Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Έκθεση Α' Φάσης. Τεύχος 5ο Πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 9 «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας».
- Van Swaay, C.A.M., Brereton, T., Kirkland, P. and Warren, M.S. (2012) Manual for Butterfly Monitoring. Report VS2012.010, De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Butterfly Conservation UK & Butterfly Conservation Europe, Wageningen.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης

Χρονοδιάγραμμα:

- Η μελέτη παρακολούθησης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται ανά 3ετία ώστε κατά τη φάση επικαιροποίησης των δεδομένων μέσω των δράσεων της Εποπτείας, να υπάρχουν δυο χρονικά σημεία αναφοράς για τα είδη στόχους.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την αμοιβή των ειδικών συνεργατών (περιλαμβάνει και τον εξοπλισμό πεδίου), το κόστος μετακίνησης και τις εργασίες γραφείου.

- Παρακολούθηση ELBA22302: 8.000 ευρώ (16.000 συνολικά)

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.2 Παρακολούθηση Ιχθυοπανίδας σε οικοσυστήματα εσωτερικών υδάτων

Η προτεινόμενη μεθοδολογία (εργασίες πεδίου, πρωτόκολλα, ανάλυση δεδομένων) της γενικής παρακολούθησης της ιχθυοπανίδας, ταυτίζεται με τα αντίστοιχα παραδοτέα του έργου «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» (Τάχος και συν. 2015).

ΕΖΔ εφαρμογής:

Επιστημονική ονομασία είδους	ΕΖΔ		ΠΠ
Aphanius fasciatus	GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
Pelasgus thesproticus			
Knipowitschia goerneri			
Aphanius fasciatus	GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
Aphanius fasciatus	GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
Aphanius fasciatus	GR2230009	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΟΝΙΣΣΑΣ	
Valencia letourneuxi			
Pelasgus thesproticus			
Aphanius fasciatus	GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)
Pelasgus stymphalicus			

Προτείνεται η υλοποίηση ιχθυολογικών δειγματοληψιών στις λιμνοθάλασσες, καθώς και στα ρέματα των ΠΠ. Η αλιεία των μελετώμενων ειδών ιχθύων θα γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες οικολογικές προτιμήσεις και το βιολογικό κύκλο του κάθε είδους, καθώς και την εξάπλωσή τους στη στήλη του νερού, ώστε να μεγιστοποιηθεί η πιθανότητα σύλληψής τους στο πεδίο (Ζόγκαρης και συν. 2014).

Σε κάθε θέση δειγματοληψίας θα συμπληρώνεται το κατάλληλο πρωτόκολλο πεδίου, στο οποίο θα σημειώνονται:

- Γενικές πληροφορίες (όνομα - ονόματα ερευνητή/ερευνητών), ημερομηνία, αριθμός δειγματοληπτικής επιφάνειας, τοπωνύμιο- θέση εντοπισμού κ.λπ.
- Τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά της περιοχής αλιείας (θερμοκρασία, αγωγιμότητα, διαλυμένο οξυγόνο, βάθος κ.λπ.), τύπος υποστρώματος, βλάστηση κ.α.
- Τα είδη ιχθύων που αλιεύτηκαν (αριθμός ειδών και αριθμός ατόμων του κάθε είδους)

Στο εργαστήριο θα συμπληρώνεται το πρωτόκολλο με περισσότερα στοιχεία για τα αλιευόμενα είδη όπως:

- Μορφομετρικά χαρακτηριστικά και βάρος των ειδών που αλιεύτηκαν, μαζί με τυπική στατιστική επεξεργασία των τιμών (μέση τιμή, τυπικό σφάλμα, τυπική απόκλιση).
- Φύλο και στάδιο γεννητικής ωριμότητας των ειδών που αλιεύτηκαν.

Παράλληλα, σε κάθε περιοχή δειγματοληψίας θα λαμβάνονται φωτογραφίες από την περιοχή μελέτης, της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, καθώς και του αλιεύματος που προέκυψε. Σε κάθε δειγματοληψία θα συμμετέχουν 2-3 ειδικοί επιστήμονες.

Η αναγνώριση των ειδών θα γίνεται επί τόπου και στη συνέχεια θα αποθηκεύονται προς διατήρηση (ανάλογα με το μέγεθος των ατόμων και την ποσότητα του δείγματος σε ισοθερμικό δοχείο με πάγο ή σε διάλυμα φορμόλη) και θα μεταφέρονται προς περαιτέρω μελέτη και επεξεργασία στο εργαστήριο.

Για τον προσδιορισμό των δειγμάτων ιχθύων θα χρησιμοποιηθούν κυρίως τα ακόλουθα συγγράμματα: Maurakis and Economidis (2003), Kottelat and Freyhof (2007), Froese and Pauly (2019), καθώς και εξειδικευμένες εργασίες και μονογραφίες.

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση ιχθυοπανίδας εσωτερικών υδάτων.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

- Οι δειγματοληψίες σε όλες τις μελετώμενες περιοχές θα πραγματοποιούνται την περίοδο Μαΐου - Ιουλίου, που αποτελούν την καταλληλότερη περίοδο για την περιοχή μελέτης, καθώς αντιστοιχεί στη βέλτιστη περίοδο για ιχθυολογική δειγματοληψία, λόγω της χαμηλής στάθμης ή/και ροής του νερού.

- Συμπληρωματικές δειγματοληψίες, σε περίπτωση που δεν θα καλυφθεί το σύνολο των θέσεων, μπορούν να πραγματοποιούνται την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου. Οι ειδικοί επιστήμονες θα ενημερώνουν το προσωπικό της ΜΔΠΠ τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν την επίσκεψή τους στην περιοχή, έτσι ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμμετάσχει (εάν το επιθυμεί) στη διεξαγωγή των δειγματοληψιών.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την αμοιβή των ειδικών συνεργατών (περιλαμβάνει και τον εξοπλισμό πεδίου), το κόστος μετακίνησης και τις εργασίες γραφείου.

- Παρακολούθηση ELBA22302: 20.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22203: 9.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.3 Παρακολούθηση θαλάσσιας Ιχθυοπανίδας

Η προτεινόμενη μεθοδολογία (εργασίες πεδίου, πρωτόκολλα, ανάλυση δεδομένων) της γενικής παρακολούθησης της ιχθυοπανίδας, ταυτίζεται με τα αντίστοιχα παραδοτέα του έργου «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» (Τάχος και συν. 2015).

ΕΖΔ εφαρμογής:

Επιστημονική ονομασία	ΕΖΔ	ΠΠ
Epinephelus marginatus	GR2220003	(ELBA22203)
Epinephelus marginatus	GR2220004	(ELBA22205)
Epinephelus marginatus	GR2220007	
Petromyzon marinus	GR2220004	
Epinephelus marginatus	GR2230004	(ELBA22304)
Epinephelus marginatus	GR2230010	(ELBA22310)
Epinephelus marginatus	GR2210002	(ELNP22101)

Τα δύο είδη απαιτούν διαφορετικό πρόγραμμα παρακολούθησης.

Epinephelus marginatus

Ο ροφός αναφέρεται και με την επιστημονική ονομασία *Mycteroperca marginata* και για την περιοχή της Μεσογείου χαρακτηρίζεται ως EN, σύμφωνα με τον Διεθνή Κατάλογο Απειλούμενων Ειδών της IUCN (Cornish and Harmelin-Vivien 2011). Απαντάται κυρίως σε βραχώδεις υφάλους, σε βάθη από 8 έως 300 m. Πρόκειται για πρωτογυνικό ερμαφρόδιτο είδος, που αλλάζει φύλο από θηλυκό σε αρσενικό όταν φτάσει σε μεγάλο μέγεθος. Με βάση στοιχεία από τους πληθυσμούς της Τυνησίας τα θηλυκά φτάνουν στη σεξουαλική ωριμότητα στην ηλικία των 5 ετών, ενώ η αλλαγή φύλου από θηλυκό σε αρσενικό λαμβάνει χώρα μεταξύ του 9ου και 16ου έτους. Το *E. marginatus* σχηματίζει μικρές αναπαραγωγικές συναθροίσεις, αποτελούμενες από μερικές δεκάδες ατόμων. Αποτελεί σημαντικό αλιευτικό στόχο, ιδίως όσον αφορά τα μεγάλα ενήλικα άτομα. Για το ροφό προτείνεται **ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ειδικής μελέτης** για την κατάσταση του πληθυσμού του στη ΠΜ και στις επιμέρους θέσεις εμφάνισής του, λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα προηγούμενων εργασιών που έχουν λάβει χώρα στην περιοχή του ΕΘΠΖ (Kytinou et al. 2012, Dimitriadis et al. 2018). Η ειδική μελέτη του είδους θα πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν το μέγεθος του πληθυσμού, την ηλικιακή δομή αλλά και την αναλογία αρσενικών και θηλυκών ατόμων.

Petromyzon marinus

Η θαλάσσια Λάμπραινα είναι ανάδρομο είδος και στην ενήλικη φάση του είναι εξωπαράσιτο. Τα ενήλικα άτομα μεταναστεύουν από τη θάλασσα προς τα ποτάμια κατά το φθινόπωρο και τον χειμώνα, ενώ η αναπαραγωγή λαμβάνει χώρα από τον Απρίλιο έως τον Ιούλιο, κυρίως τον Μάιο και τις αρχές Ιουνίου, όταν η θερμοκρασία του νερού φθάνει τους 12–15°C. Παρότι το είδος χαρακτηρίζεται ως LC σε παγκόσμιο και Ευρωπαϊκό επίπεδο (Ford 2024) στο ανατολικό τμήμα της

Μεσογείου είναι πολύ σπάνιο και όπως προαναφέρθηκε, η παρουσία του στην Ελλάδα είναι ελλιπώς τεκμηριωμένη. Προτείνεται επομένως ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ειδικής μελέτης για το είδος, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τη βιολογία του είδους και τα αποτελέσματα προηγουμένων εργασιών (Karachle & Machias 2014, Barbieri et al. 2015). Επίσης, θα πρέπει να περιλαμβάνει δειγματοληψίες τόσο για την καταγραφή των προνυμφών (ammocoetes), όσο και για την παρακολούθηση της αναπαραγωγικής μετανάστευσης των ενήλικων ατόμων.

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση ιχθυοπανίδας.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Μελέτη Σχεδιασμού Προγράμματος Παρακολούθησης των E. marginatus *και Petromyzon marinus* ανά ΠΠ
- 1 Έκθεση αξιολόγησης για κάθε είδος με βάση τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

- Πρόγραμμα τριετούς διάρκειας με περιοδικές εργασίες πεδίου που καλύπτουν διαφορετικές εποχές του έτους, στο βαθμό που οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την αμοιβή των ειδικών συνεργατών (περιλαμβάνει και τον εξοπλισμό πεδίου), το κόστος μετακίνησης και τις εργασίες γραφείου.

- Παρακολούθηση ELBA22203: 9.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22205: 18.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22304: 9.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22310: 9.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELNP22101: 9.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.4 Παρακολούθηση Ερπετών

Η παρακολούθηση για τον εντοπισμό τάσεων στους πληθυσμούς των ειδών λαμβάνει μέρος σε θέσεις όπου υπάρχουν ήδη δεδομένα, κυρίως από τις εργασίες πεδίου της Εποπτείας (Τσομπανίδης και Συνεργάτες 2024, Λυμπεράκης Π. και συνεργάτες, 2014).

Οργάνωση επιτόπιων επισκέψεων

Χρονικός προγραμματισμός των εργασιών πεδίου

Ο σωστός χρονικά προγραμματισμός των εργασιών πεδίου αποτελεί συνδυασμό διαφορετικών παραμέτρων με κυριότερες: 1) Τη βιολογία και συμπεριφορά του υπό μελέτη είδους (π.χ. ώρα δραστηριότητας), 2) τη γεωγραφική θέση της περιοχής που συναντάται ο υπό παρακολούθηση πληθυσμός (υψόμετρο και γεωγραφικό πλάτος).

Γενικά, η καταλληλότερη εποχή του χρόνου για τη διεξαγωγή εργασιών πεδίου για την ομάδα των ερπετών είναι από τέλος Μαρτίου έως μέσα Ιουνίου για τις πεδινές περιοχές, εποχή κατά την οποία τα ζώα αυτά είναι αρκετά δραστήρια τις περισσότερες ώρες της ημέρας. Για τις ορεινές περιοχές οι δειγματοληψίες μπορούν να γίνουν από τέλος Μαρτίου έως και Οκτώβριο καθώς οι κλιματικές συνθήκες επιτρέπουν τη δραστηριότητα των ερπετών, με ιδανική περίοδο τον Ιούνιο – Ιούλιο που συμπίπτει με το μέγιστο της αναπαραγωγικής δραστηριότητας. Εναλλακτικά, οι εργασίες πεδίου μπορούν να διεξαχθούν και το φθινόπωρο (έως αρχές Νοεμβρίου ανάλογα με το υψόμετρο και γεωγραφικό πλάτος της περιοχής). Τέλος, εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν το καλοκαίρι περιορίζονται χρονικά στις ώρες που δεν επικρατούν πολύ υψηλές θερμοκρασίες, εκτός αν η επιλεγμένη περιοχή είναι σε μεγάλο υψόμετρο όπου επικρατούν διαφορετικές κλιματικές συνθήκες.

Λόγω της ημερήσιας διακύμανσης της θερμοκρασίας ανά εποχή, οι δειγματοληψίες την άνοιξη και το φθινόπωρο εκτελούνται σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας (π.χ. 10-5μ.μ.) ενώ το καλοκαίρι αποφεύγονται οι υψηλές μεσημεριανές θερμοκρασίες (π.χ. 12-4μ.μ) κατά τις οποίες τα ερπετά έχουν αποσυρθεί στα καταφύγια τους και επιλέγονται οι πολύ πρωινές (π.χ. 7-11π.μ.) και απογευματινές ώρες (4-δύση) κατά τις οποίες τα ζώα είναι δραστήρια, με οδηγό πάντα τη γεωγραφική θέση της περιοχής. Για παράδειγμα εάν ο υπό παρακολούθηση πληθυσμός συναντάται σε ορεινή περιοχή με μεγάλο υψόμετρο, τότε είναι δυνατή η δειγματοληψία και κατά τους θερμούς μήνες.

Τέλος, σε περίπτωση που το είδος είναι νυκτόβιο ή εποχιακά νυκτόβιο οι δειγματοληψίες διεξάγονται συνήθως 2 ώρες μετά τη δύση του ηλίου.

Χωρικός προγραμματισμός των εργασιών πεδίου

Η επιλογή της περιοχής παρακολούθησης ενός πληθυσμού θα πρέπει να ικανοποιεί ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως για παράδειγμα: 1) Να έχει το κατάλληλο ενδιαίτημα για το είδος, 2) Να συντηρεί ένα καλό πληθυσμό ώστε να είναι δυνατή και αποτελεσματική η εφαρμογή των μεθόδων, 3) Να είναι εύκολα προσβάσιμη, 4) Να εξυπηρετεί ταυτόχρονα την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης.

Μεθοδολογία

Οι κύριες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της αφθονίας ή /και πυκνότητας πληθυσμών ερπετών είναι:

Διαδρομές: Η μέθοδος παρέχει καταρχήν δεδομένα για την παρουσία/απουσία ειδών και αφορά τα ενεργά ερπετά καθότι βασίζεται στην παρατήρηση των δραστήριων ατόμων/διαδρομή (δεν ενδείκνυται για κρυπτικά είδη όπως τα φίδια). Χρησιμοποιείται όμως ευρέως για την εκτίμηση της πυκνότητας ή του μεγέθους ενός πληθυσμού εντός συγκεκριμένου οικοτόπου ή δειγματοληπτικής επιφάνειας. Λόγω της ευκολίας εφαρμογής της αποτελεί μία από τις πιο δημοφιλείς μεθόδους για την

παρακολούθηση πληθυσμών κυρίως σαυρών και **χελωνών** και για το λόγο αυτό υπάρχουν διάφορες παραλλαγές της μεθόδου στη βιβλιογραφία. Στη βασική μορφή της ο παρατηρητής καλύπτει μία απόσταση τουλάχιστον 100 μέτρων σε ευθεία γραμμή και καταγράφει όλα τα άτομα του είδους που βλέπει σε απόσταση δύο μέτρων εκατέρωθεν του μονοπατιού. Πρόκειται δηλαδή για έναν διάδρομο πλάτους τεσσάρων μέτρων. Η διαδρομή αυτή επαναλαμβάνεται τουλάχιστον 10 φορές (σε κάθε περίπτωση το σύνολο της διανυόμενης απόστασης να μην είναι κάτω των 1000m) σε διαφορετικές θέσεις του ίδιου οικοτόπου. Οι μετρήσεις πυκνότητας που έχουν καταγραφεί αθροίζονται και εξάγεται ο μέσος όρος για τον κάθε οικότοπο. Η μέθοδος των διαδρομών λόγω του ότι βασίζεται στην καταγραφή των δραστήριων ατόμων δίνει μια υποεκτίμηση της πραγματικής πυκνότητας του πληθυσμού. Εντούτοις η συγκεκριμένη μέθοδος επιτρέπει την άμεση εκτίμηση των δημογραφικών παραμέτρων ενός πληθυσμού σε μικρό χρονικό διάστημα με ικανή αξιοπιστία και συνεπώς ενδείκνυται για την παρακολούθηση βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων αλλαγών στον πληθυσμό του είδους-στόχου, ενώ ταυτόχρονα παρέχει τη δυνατότητα άμεσης σύγκρισης μεταξύ διαφορετικών οικοτόπων (ή πληθυσμών μεταξύ τους), με ορισμένες βέβαια προϋποθέσεις (π.χ. ίδιες κλιματικές συνθήκες, ώρα ημέρας και επίπεδο δραστηριότητας κ.λπ.).

Επειδή η πυκνότητα των πληθυσμών σχετίζεται και με την ποιότητα του ενδιαιτήματος, τις πιέσεις από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες κ.λπ., είναι αναγκαίο σε κάθε δειγματοληψία να καταγράφεται παράλληλα η κατάσταση του ενδιαιτήματος του είδους καθώς και οι μεταβολές σε αυτήν λόγω π.χ. φυσικών καταστροφών, ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, πιέσεων κ.λπ. ώστε να είναι δυνατό να εξαχθούν συμπεράσματα σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης.

Έρευνα καθορισμένου χρόνου: Παρέχει δεδομένα για την παρουσία των ειδών, τη σχετική αφθονία τους και τη συχνότητα εμφάνισής τους (αριθμός ατόμων/ανθρωποώρα αναζήτησης). Είναι αποτελεσματική μέθοδος κυρίως για τα κρυπτικά είδη (π.χ. **φίδια**).

Ο παρατηρητής διαθέτει ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα για μια δειγματοληπτική επιφάνεια κατά τη διάρκεια του οποίου μετρά τον αριθμό των ατόμων του είδους που τον ενδιαφέρει ερευνώντας όλα τα μικροενδιαιτήματα (π.χ. αναποδογυρίζει πέτρες και κορμούς δένδρων ενώ ψάχνει εκτενώς και μέσα στη βλάστηση). Η ώρα της ημέρας που η μέθοδος έχει καλύτερα αποτελέσματα σχετίζεται άμεσα με τη δραστηριότητα του κάθε είδους (νυκτόβια ή ημερόβια είδη) σε μικρότερο όμως βαθμό από άλλες μεθόδους (π.χ. γραμμικές διαδρομές).

Διαδρομή με όχημα: Παρέχει καταρχήν πληροφορίες για την παρουσία/ απουσία ειδών. Τα δεδομένα που αφορούν ένα είδος μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δείκτης της τάξης μεγέθους του πληθυσμού (αριθμός ατόμων του υπό μελέτη είδους/χλμ διαδρομής). Ως μέθοδος για την εκτίμηση της σχετικής αφθονίας ενδείκνυται για τα φίδια και μάλιστα είναι ευρέως εφαρμοσμένη στα νυκτόβια είδη φιδιών (McDiarmid et al. 2012). Χρησιμοποιείται πολύ συχνά συμπληρωματικά με τις άλλες μεθόδους και είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική τόσο για κρυπτικά είδη, όπως είναι τα φίδια, όσο και για είδη που κινούνται αργά, όπως οι **χελώνες**. Το όχημα κινείται με χαμηλή και σταθερή ταχύτητα σε δρόμους και ο ερευνητής καταγράφει τα άτομα ζωντανά ή νεκρά των ειδών που παρατηρούνται. Με τη μέθοδο αυτή είναι δυνατός και ο εντοπισμός των συγκεκριμένων θέσεων του οδικού δικτύου στις οποίες παρατηρείται αυξημένη θνησιμότητα συγκεκριμένων ειδών η οποία είναι δυνατό να οφείλεται είτε στην ύπαρξη πυκνού πληθυσμού είτε στην συχνή διέλευση των ζώων, λόγω π.χ. συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος. Ο αριθμός πάντως των νεκρών ζώων που καταγράφονται είναι μικρότερος από την πραγματική θνησιμότητα (αρκετά ζώα απλά τραυματίζονται και στη συνέχεια διαφεύγουν και άλλα καταναλώνονται από άλλα ζώα, π.χ. πουλιά).

Μέθοδος σύλληψης-επανασύλληψης: Αποτελεί την κυριότερη μέθοδο για την εκτίμηση της πυκνότητας των ερπετών.

Στην πρώτη δειγματοληψία συλλαμβάνονται όσο το δυνατόν περισσότερα άτομα του είδους στόχου, καταγράφονται τα χαρακτηριστικά του κάθε ατόμου (φύλο, ηλικιακή ομάδα, μέγεθος) και στη συνέχεια τα ζώα σημαδεύονται με έναν μοναδικό αριθμό με τρόπο κατάλληλο ανάλογα με το είδος (π.χ. στις **χερσαίες και γλυκού νερού χελώνες** χαράσσονται εγκοπές στην περιφέρεια του καβουκιού). Στη συνέχεια τα ζώα αφήνονται ελεύθερα. Σε επόμενη δειγματοληψία πραγματοποιείται σύλληψη ατόμων στις ίδιες περιοχές όπου είχε λάβει χώρα η αρχική επίσκεψη. Ο υπολογισμός της πυκνότητας του πληθυσμού βασίζεται στον εντοπισμό των ατόμων που είχαν σημαδευτεί σε προηγούμενες δειγματοληψίες. Ειδικά για την εφαρμογή της μεθόδου σε πληθυσμούς φιδιών, πριν την έναρξή της, θα πρέπει να έχει προηγηθεί η τοποθέτηση ειδικών παγίδων σύλληψης φιδιών στην περιοχή ώστε να συλλεχθούν και να μαρκαριστούν όσα περισσότερα άτομα είναι δυνατό.

Η συγκεκριμένη μέθοδος παρέχει την ακριβέστερη δυνατή προσέγγιση της πυκνότητας ενός πληθυσμού όμως απαιτεί η διεξαγωγή των επαναληπτικών δειγματοληψιών (επεισόδιο σύλληψης/ επεισόδιο επανασύλληψης) να πραγματοποιηθεί στο μικρότερο δυνατό χρονικό διάστημα (π.χ. εντός 7 ημερών) και έχει αρκετές παραδοχές στη βασική της μορφή. Στη βιβλιογραφία υπάρχουν αρκετές παραλλαγές ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού. Η μέθοδος, μετά το αρχικό μαρκάρισμα των ζώων, μπορεί να επαναληφθεί σε σειρά ετών για την παρακολούθηση ενός επιλεγμένου πληθυσμού.

Τέλος, ο απαιτούμενος εξοπλισμός πεδίου, πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον χάρτες της περιοχής, GPS για την καταγραφή των θέσεων παρατηρήσεων και τη μέτρηση αποστάσεων για τις διαδρομές, ψηφιακή φωτογραφική μηχανή (αποτελεί αναντικατάστατο εργαλείο για την ταυτοποίηση των ειδών, ειδικά για ερευνητές με μικρή εμπειρία στην ταυτοποίηση ειδών ερπετοπανίδας), πρωτόκολλα πεδίου, οδηγούς αναγνώρισης ειδών κ.ά.

Ειδικότερα:

Χερσαίες χελώνες (*Testudo hermanni, Testudo marginata*) και φίδια (*Elaphe quatuorlineata, Zamenis situla*) αντιμετωπίζονται σαν μία ομάδα, καθότι συνήθως απαντούν στα ίδια ενδιαιτήματα και έχουν αντίστοιχες οικολογικές απαιτήσεις

Ανάλογα με τον χαρακτήρα του κάθε στόχου πρέπει να επιλέγεται διαφορετική μεθοδολογία παρακολούθησης. Για την παρακολούθηση ενός πληθυσμού που βρίσκεται σε καλή κατάσταση (π.χ. Βαθμός διατήρησης Α) ή για σύγκριση της αφθονίας του είδους σε διαφορετικούς οικοτόπους προτείνεται η εφαρμογή των λιγότερο απαιτητικών μεθόδων (σε χρόνο, προσπάθεια, πόρους κ.λπ.) όπως είναι οι διαδρομές και συμπληρωματικά η διαδρομή με όχημα. Στην περίπτωση που απαιτείται συνεχής και συστηματικός «έλεγχος» της κατάστασης ενός πληθυσμού (π.χ. λόγω των πιέσεων που υφίσταται) τότε συνιστάται η εφαρμογή της μεθόδου σύλληψης-επανασύλληψης. Η μέθοδος αυτή μπορεί να εφαρμοστεί ετήσια και για συνεχόμενα έτη (π.χ. 5 χρόνια). Το πλεονέκτημά της είναι ότι τα δεδομένα που συλλέγονται με το χρόνο για τον πληθυσμό παρέχουν τις χρονοσειρές, δηλαδή πληθυσμιακά στοιχεία για την ίδια θέση αλλά και για διαφορετικές χρονιές, από τις οποίες προκύπτουν υψηλής ποιότητας δεδομένα για τις δημογραφικές τάσεις του μελετώμενου πληθυσμού.

Χελώνες του γλυκού νερού *(Emys orbicularis, Mauremys rivulata)*

Αρχικά γίνεται ο εντοπισμός (είτε μέσω ψηφιακού χάρτη είτε μέσω διερευνητικών δειγματοληψιών) των μικρών και μεγάλων φυσικών ή τεχνητών υδατοσυλλογών (π.χ. ρυάκια, ποτάμια, λίμνες, έλη, αρδευτικά κανάλια, δεξαμενές ποτίσματος κ.λπ.) της περιοχής μελέτης. Στη συνέχεια, στην κάθε υδατοσυλλογή, σε κατάλληλη ώρα της ημέρας, γίνεται καταγραφή του αριθμού ατόμων με άμεση παρατήρηση (κιάλια ή όχι) ή μετά από φωτογράφιση. Οι βαλτοχελώνες νωρίς το πρωί, κάνουν θερμορύθμιση κατά ομάδες στις όχθες των υδατοσυλλογών ή πάνω σε κορμούς ή άλλες επιφάνειες. Η καταμέτρηση των ατόμων γίνεται συνήθως με παρατήρηση με κιάλια για να μην ενοχληθούν, καθώς πρόκειται για «ντροπαλά» είδη που πολύ εύκολα, με την παραμικρή ενόχληση βουτάν στο νερό. Εναλλακτικά, ο ερευνητής φωτογραφίζει με ψηφιακή μηχανή τις βαλτοχελώνες και στη συνέχεια στο εργαστήριο καταγράφει τον αριθμό των ατόμων και αναγνωρίζει το είδος. Εάν είναι γνωστό ότι υπάρχει μόνο ένα είδος σε μία συγκεκριμένη υδατοσυλλογή και θέλουμε να έχουμε μια εκτίμηση του πληθυσμού του είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί και η μέθοδος της μέτρησης κεφαλιών (Visual Head Counts) που στην πράξη ο ερευνητής μετράει τα κεφάλια των βαλτοχελωνών που εξέχουν από την επιφάνεια του νερού, όταν οι βαλτοχελώνες βγαίνουν για να αναπνεύσουν (Levasseur et al. 2019). Η μέθοδος αυτή είναι μη παρεμβατική και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση του πληθυσμού μιας συγκεκριμένης υδατοσυλλογής σε βάθος χρόνου, με προϋποθέσεις βέβαια (π.χ. ίδιες κλιματικές συνθήκες, ώρα ημέρας και επίπεδο δραστηριότητας κ.λπ.). Σε περίπτωση που η παρακολούθηση ενός πληθυσμού έχει σαν σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με δημογραφικά χαρακτηριστικά, εκεί απαιτείται η εφαρμογή της μεθόδου σύλληψης-επανασύλληψης. Τα ζώα συλλαμβάνονται είτε με το χέρι, είτε με απόχες, ή με τη χρήση ειδικών παγίδων, μαρκάρονται και απελευθερώνονται ξανά στην υδατοσυλλογή.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	(ELBA22203)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	(ELNP22101)
GR2220001	ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	(ELNP22206)
GR2220002	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση ερπετοπανίδας.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ (ELBA22203, ELBA22302, ELNP22101, ELNP22206)

Χρονοδιάγραμμα:

Η παρακολούθηση με τη μέθοδο των διαδρομών απαιτεί την εργασία ενός ερευνητή για 1-2 ημέρες/πληθυσμό/δειγματοληψία (x 2φορές/έτος: 1 άνοιξη, 1 φθινόπωρο). Η παρακολούθηση με τη μέθοδο σύλληψης-επανασύλληψης απαιτεί την εργασία τουλάχιστον 2 ερευνητών κατά την αρχική φάση σύλληψης και μαρκαρίσματος ικανού αριθμού ζώων. Η φάση αυτή, ανάλογα με το μελετώμενο είδος μπορεί να διαρκέσει έως και π.χ. 3 ημέρες. Συνολικά, ένα «επεισόδιο» σύλληψης-

επανασύλληψης διαρκεί συνήθως 7 συνεχόμενες ημέρες, με την προϋπόθεση ότι γίνεται στις βέλτιστες κλιματολογικές συνθήκες για το είδος.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Το μέσο κόστος υπολογίζεται περίπου στα 300€ ανά ημέρα πεδίου. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την αμοιβή των ειδικών συνεργατών, το κόστος μετακίνησης και τις εργασίες γραφείου. Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELBA22203, ELBA22302, ELNP22101: 20.000 ευρώ ανά ΠΠ
- Παρακολούθηση ELNP22206: 10.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.5 Παρακολούθηση Θηλαστικών

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογία για την παρακολούθηση των κατ' ελάχιστο απαιτούμενων προς παρακολούθηση ειδών θηλαστικών.

Βίδρα (*Lutra lutra*)

Σκοπός του προγράμματος παρακολούθησης είναι η διαρκής εποπτεία της κατάστασης του πληθυσμού της βίδρας στην περιοχή, καθώς και των πιέσεων και απειλών που δέχεται το είδος. Ειδικότερα σκοπός του προγράμματος είναι η συγκέντρωση μακροχρόνιων δεδομένων που αφορούν την κατανομή, τις πληθυσμιακές τάσεις, την κατάσταση των ενδιαιτημάτων και την αξιολόγηση των παραγόντων που επιδρούν στον πληθυσμό της βίδρας της περιοχής. Το πρόγραμμα θα ανατροφοδοτεί συνεχώς τον ΟΦΥΠΕΚΑ (ως υπεύθυνο φορέα για την εφαρμογή του σχεδίου διαχείρισης) με τις απαραίτητες πληροφορίες για την προσαρμογή και επικαιροποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης, ώστε αυτό να καταστεί κατά το δυνατόν αποτελεσματικό ως προς την επίτευξη των στόχων. Παράλληλα, το πρόγραμμα παρακολούθησης θα συμβάλει μέσω της παροχής των απαραίτητων δεδομένων, στη σύνταξη των εθνικών αναφορών στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Για την παρακολούθηση της βίδρας θα εφαρμοστεί η Πρότυπη Μέθοδος (Standard Method, IUCN / SSC Otter Specialist Group) που περιλαμβάνει αναζήτηση και καταγραφή βιοδηλωτικών στοιχείων. Η αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας περιλαμβάνεται στα παραδοτέα του έργου της «Εποπτείας και Αξιολόγησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα» και στην εργασία του Reuther (2000). Πιο συγκεκριμένα, η μέθοδος αυτή βασίζεται στην αξιολόγηση των σταθμών δειγματοληψίας ως «θετικών» και «αρνητικών» ως προς την παρουσία της βίδρας, με βάση τη παρουσία βιοδηλωτικών στοιχείων (περιττωμάτων και ιχνών). Οι σταθμοί δειγματοληψίας θα πρέπει να είναι κατανεμημένοι κατά μήκος του υδρογραφικού δικτύου της περιοχής μελέτης, όπου και θεωρείται πιθανή η παρουσία της βίδρας. Εάν από τις πρώτες καταγραφές στο πλαίσιο του

προγράμματος παρακολούθησης κριθεί αναγκαία η εφαρμογή επιπλέον μεθόδων (π.χ. χρήση φωτοπαγίδων) ή η αύξηση του αριθμού των σταθμών, το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί αναλόγως. Τα δεδομένα που θα συλλέγονται είναι κατ' ελάχιστον αυτά που απαιτούνται για την σύνταξη της εθνικής αναφοράς στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Κατά τη διενέργεια των εργασιών πεδίου θα συλλέγονται ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα τα οποία θα καταχωρούνται στο αντίστοιχο πρωτόκολλο. Κατά την πιλοτική φάση της εφαρμογής του προγράμματος θα χρησιμοποιηθεί το πρωτόκολλο που περιλαμβάνεται στα σχετικά παραδοτέα του έργου «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων Κοινοτικού Ενδιαφέροντος στην Ελλάδα». Εφόσον κριθεί σκόπιμο και με βάση τα πρώτα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης, το πρωτόκολλο μπορεί να επικαιροποιηθεί και να συμπληρωθεί με νέα πεδία. Σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται και στην αξιολόγηση των πιέσεων και απειλών που τυχόν εντοπίζονται κατά τη διενέργεια των εργασιών πεδίου.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση βίδρας.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ (ELBA22203, ELBA22302)

Χρονοδιάγραμμα:

Η δειγματοληψία θα διενεργείται **μια φορά ανά έτος** στις ίδιες θέσεις και κατά τις ίδιες χρονικές περιόδους.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELBA22302: 20.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22203: 10.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

Χειρόπτερα

Σκοπός του προγράμματος παρακολούθησης είναι η διαρκής εποπτεία της κατάστασης των πληθυσμών των ειδών χειροπτέρων της περιοχής και των πιέσεων και απειλών που αυτά δέχονται. Ειδικότερα σκοπός του προγράμματος είναι η συγκέντρωση μακροχρόνιων δεδομένων που αφορούν την κατανομή, τις πληθυσμιακές τάσεις, την κατάσταση των ενδιαιτημάτων και την αξιολόγηση των παραγόντων που επιδρούν στους πληθυσμούς των χειροπτέρων της περιοχής. Το πρόγραμμα θα ανατροφοδοτεί συνεχώς τον ΟΦΥΠΕΚΑ (ως υπεύθυνου φορέα για την εφαρμογή του σχεδίου διαχείρισης) με τις απαραίτητες πληροφορίες για την προσαρμογή και επικαιροποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης ώστε αυτό να καταστεί κατά το δυνατόν αποτελεσματικό ως προς την επίτευξη των στόχων. Παράλληλα, το πρόγραμμα παρακολούθησης θα συμβάλει μέσω της παροχής των απαραίτητων δεδομένων, στη σύνταξη των εθνικών αναφορών στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Για την παρακολούθηση των ειδών χειροπτέρων θα εφαρμοστούν επιστημονικές μέθοδοι που περιλαμβάνουν **ηχογραφήσεις, παγιδεύσεις και επιθεωρήσεις καταφυγίων**. Η αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας περιλαμβάνεται στα παραδοτέα του έργου της Εποπτείας και Αξιολόγησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα, καθώς και στις σχετικές οδηγίες της UNEP/EUROBATS (βλ. Battersby 2010), ενώ για το σχεδιασμό των δειγματοληψιών και την παρακολούθηση θα πρέπει να ληφθούν επιπλέον υπόψη τα αναφερόμενα στο ΕΣΔ για 10 είδη Χειροπτέρων (Γεωργιακάκης και Καυκαλέτου-Ντιέζ 2021). Τα δεδομένα που θα συλλέγονται είναι κατ' ελάχιστον αυτά που απαιτούνται για την σύνταξη της εθνικής αναφοράς στο πλαίσιο του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα παρακολούθησης θα πρέπει να περιλαμβάνει επιθεωρήσεις των καταφυγίων κάθε GR σε διάφορες εποχές του έτους ώστε να διαπιστωθούν τυχόν μεταβολές που σχετίζονται με τη χρήση του καταφυγίου από τα χειρόπτερα (αριθμός ατόμων, σύνθεση ειδών κ.ά.). Οι επιθεωρήσεις αυτές θα πρέπει, αν κριθεί σκόπιμο, να συμπληρώνονται από ηχογραφήσεις ή/και παγιδεύσεις. Με την εφαρμογή των μεθόδων που προαναφέρθηκαν θα επιδιωχθεί η εκτίμηση μεταβολών που αφορούν τον αριθμό των ζώων που χρησιμοποιούν το σπήλαιο στις διάφορες εποχές, της σύνθεσης των ειδών και της λειτουργικής αξίας του καταφυγίου (π.χ. καταφύγιο αναπαραγωγής, διαχείμασης κ.λπ.). Ηχογραφήσεις θα πρέπει να πραγματοποιηθούν σε όλη την έκταση των περιοχών Natura και να κατανεμηθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτουν το σύνολο της περιοχής και τους επιμέρους τύπους ενδιαιτημάτων που απαντούν σε αυτή. Οι ηχογραφήσεις αυτές θα πραγματοποιηθούν με τη μορφή γραμμικών διαδρομών (transects) π.χ. μήκους 1,5 - 2 χλμ. ή άλλου μήκους εφόσον κριθεί σκόπιμο (π.χ. transect μήκους 100μ. σε συγκεκριμένα ενδιαιτήματα για στοχευμένα είδη), οι οποίες θα εγκαθιδρυθούν ως μόνιμες δειγματοληπτικές μονάδες. Εναλλακτικά και συμπληρωματικά μπορούν να πραγματοποιηθούν γραμμικές διαδρομές με τη χρήση οχήματος και σημειακές ηχογραφήσεις. Οι σημειακές ηχογραφήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά περίπτωση για την κάλυψη ενδιαιτημάτων και περιοχών που δεν καλύπτονται με τις άλλες μεθόδους (π.χ. λόγω αδυναμίας διενέργειας transect) και ο ακριβής αριθμός και οι θέσεις τους θα καθοριστούν μετά την πρώτη πρακτική εφαρμογή του προγράμματος. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθούν δειγματοληψίες με συνδυασμό των μεθόδων της σημειακής ηχογράφησης και παγίδευσης με δίχτυα παρεμβολής. Σκοπός του συνδυασμού των μεθόδων αυτών είναι κυρίως η

συλλογή ποιοτικών δεδομένων, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση των ειδών. Δεδομένου ότι οι δύο αυτές μέθοδοι λειτουργούν συμπληρωματικά (ορισμένα είδη δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν μόνο από τις ηχογραφήσεις, ενώ άλλα είδη τείνουν να αποφεύγουν τα δίχτυα), όταν συνδυάζονται μπορούν να παρέχουν πιο αξιόπιστες πληροφορίες. Η εφαρμογή του συνδυασμού των δύο αυτών μεθόδων (παγιδεύσεις σε συνδυασμό με σημειακές ηχογραφήσεις) θα πρέπει να λαμβάνει χώρα ετησίως τουλάχιστον σε μια κατάλληλη θέση (η οποία θα οριστικοποιηθεί μετά από επιθεώρηση της περιοχής), κατά προτίμηση πάνω από υδάτινη επιφάνεια.

Κατά την διενέργεια των εργασιών πεδίου θα συλλέγονται ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα τα οποία θα καταχωρούνται στο αντίστοιχο πρωτόκολλο. Κατά την πιλοτική φάση της εφαρμογής του προγράμματος θα χρησιμοποιηθούν τα πρωτόκολλα που περιλαμβάνονται στα σχετικά παραδοτέα του 2ου έργου της Εποπτείας. Εφόσον κριθεί σκόπιμο, τα πρωτόκολλα μπορούν να επικαιροποιηθούν και να συμπληρωθούν με νέα πεδία. Σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται και στην αξιολόγηση των πιέσεων και απειλών που τυχόν εντοπίζονται κατά τη διενέργεια των εργασιών πεδίου.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2220003	*Miniopterus schreibersii*	(ELBA22203)
GR2240001	*Rhinolophus ferrumequinum*	
GR2220005	*Miniopterus schreibersii*	(ELBA22205)
	Myotis blythii	
	Myotis capaccinii	
	Rhinolophus euryale	
GR2230001	*Myotis capaccinii*	(ELBA22302)
	Rhinolophus ferrumequinum	
GR223000	*Myotis capaccinii*	
	Rhinolophus ferrumequinum	
GR2220002	*Miniopterus schreibersii*	(ELNP22206)
	Myotis blythii	
	Rhinolophus blasii	
	Rhinolophus euryale	
	Rhinolophus ferrumequinum	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση χειροπτέρων.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

Η **επιθεώρηση** των καταφυγίων θα λαμβάνει χώρα **ανά έτος και εποχή**, τουλάχιστον κατά τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του προγράμματος. Κατά τα επόμενα έτη η επιθεώρηση θα εξακολουθήσει να διενεργείται κάθε έτος αλλά μόνο κατά τις σημαντικές εποχές όπως αυτές θα έχουν προσδιοριστεί από τα αρχικά δεδομένα του προγράμματος παρακολούθησης. Ανάλογη θα είναι η αντιμετώπιση τυχόν σημαντικών καταφυγίων που ενδέχεται να εντοπιστούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος παρακολούθησης.

Οι **ηχογραφήσεις** κατά μήκος γραμμικών πεζοπορικών διαδρομών (Walked bat detector transects) θα υλοποιούνται εποχιακά κατά τους θερμούς μήνες του έτους (Απρίλιο - Οκτώβριο) και θα επαναλαμβάνονται **κάθε χρόνο κατά τις ίδιες χρονικές περιόδους** με παρόμοιες καιρικές συνθήκες και με την εφαρμογή της ίδιας ακριβώς μεθοδολογίας. Η διενέργεια σημειακών ηχογραφήσεων θα αποφασιστεί κατά την πρώτη φάση υλοποίησης του προγράμματος παρακολούθησης (π.χ. λόγω αδυναμίας διενέργειας transect κ.λπ.). Η διακύμανση (variance) που θα προκύψει μετά τη στατική επεξεργασία των πρώτων αποτελεσμάτων θα συνυπολογιστεί κατά την ενδεχόμενη τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος του προγράμματος παρακολούθησης.

Σε συνδυασμό με σημειακές ηχογραφήσεις θα γίνουν και **παγιδεύσεις** σε θέσεις αναζήτησης τροφής. Τουλάχιστον κατά τα πρώτα έτη της εφαρμογής, η απόπειρα παγιδεύσεων σε συνδυασμό με ηχογραφήσεις θα λαμβάνει χώρα **μια φορά ανά έτος** (Μάιο - Σεπτέμβριο).

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Το κόστος των εργασιών πεδίου είναι ανάλογο των ημερών πεδίου που θα πραγματοποιηθούν. Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELBA22203: 16.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22205: 24.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22302: 24.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELNP22206: 24.000 ευρώ

5.5.4.6 Παρακολούθηση των θαλάσσιων χελωνών *Caretta caretta* και Chelonia mydas

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα παρακολούθησης των χελωνών *Caretta caretta* και *Chelonia mydas* στο χερσαίο χώρο αναφέρεται στην *Caretta caretta* δεδομένου ότι είναι το μόνο είδος που ωοτοκεί σε παραλίες των περιοχών μελέτης. Για το θαλάσσιο χώρο, το πρόγραμμα παρακολούθησης είναι κοινό για τα δύο είδη θαλάσσιων χελωνών. Από τα δεδομένα ταυτοποίησης των δυο ειδών κατά τη διεξαγωγή των εργασιών πεδίου, θα προκύψει η όποια διαφοροποίηση των αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων για κάθε είδος (Χλύκας και Σκώκου 2022).

Σχετική Βιβλιογραφία:

- Broderick, A.C., F. Glen, B.J. Godley, and G.C. Hays. 2002. Estimating the number of Green and Loggerhead Turtles nesting annually in the Mediterranean. Oryx 36(3):227–235.
- Cardona, L., M. Clusa, E. Eder, A. Demetropoulos, D.
- Margaritoulis, A.F. Rees, A.A. Hamza, M. Khalil, Y. Levy, O. Türkozan, I. Marín, and A. Aguilar A. 2014. Distribution patterns and foraging ground productivity determine clutch size in Mediterranean loggerhead turtles. Marine Ecology Progress Series 497:229–241.
- Casale P., Broderick A.C., Camiñas J.A., Cardona L., Carreras C., Demetropoulos A., Fuller
- W.J., Godley B.J., Hochsheid S., Kaska Y., Lazar B., Margaritoulis D., Panagopoulou A., Rees A.F., Tomás J., Türkozan O. 2018. Mediterranean sea turtles: current knowledge and priorities for conservation and research. Endangered Species Research 36:229-267.

- Erb, V., and J. Wyneken. 2019. Nest-to-surf mortality of Loggerhead Sea Turtle (*Caretta caretta*) hatchlings on Florida's East Coast. Frontiers in Marine Science 6:271.doi: 10.3389/fmars.2019.00271

- Godley, B.J., A.C. Broderick, and N. Mrosovsky. 2001. Estimating hatchling sex ratios of Loggerhead Turtles in Cyprus from incubation durations. Marine Ecology Progress Series 210:159–201.

- Jribi, I., M.N. Bradai, and A. Bouain. 2007. Impact of trawl fishery on marine turtles in the Gulf of Gabès, Tunisia. Herpetological Journal 17:110–114.

- Lazar, B., D. Margaritoulis, and N. Tvrtković. 2004. Tag recoveries of the Loggerhead Sea Turtle *Caretta caretta* in the eastern Adriatic Sea: implications for conservation. Journal of the Marine Biological Association of the U.K. 84:475–480.

- Margaritoulis, D. 2005. Nesting activity and reproductive output of Loggerhead Sea Turtles, *Caretta caretta*, over 19 seasons (1984-2002) at Laganas Bay, Zakynthos, Greece: The largest rookery in the Mediterranean. Chelonian Conservation and Biology 4(4):916–929.

- Margaritoulis, D., and A.F. Rees. 2001. The Loggerhead Turtle, *Caretta caretta*, population nesting in Kyparissia Bay, Peloponnesus, Greece: Results of beach surveys over seventeen seasons and determination of the core nesting habitat. Zoology in the Middle East 24:75–90.

- Margaritoulis, D., R. Argano, I. Baran, F. Bentivegna, M.N. Bradai, J.A. Caminas, P. Casale, G. De Metrio, A. Demetropoulos, G. Gerosa, et al. 2003. Loggerhead Turtles in the Mediterranean Sea: Present knowledge and conservation perspectives. Pages 175–198 In

- Loggerhead Sea Turtles. Bolten, A.B., and B.E. Witherington (Eds). Smithsonian Books, Washington, D.C., USA

- Patel, S.H., A. Panagopoulou, S.J. Morreale, S.S. Kilham, I. Karakassis, T. Riggall, D. Margaritoulis, amd J.R. Spotila. 2015. Differences in size and reproductive output of loggerhead turtles *Caretta caretta* nesting in the eastern Mediterranean Sea are linked to foraging site. Marine Ecology Progress Series 535:231–241.

- Schofield, G., R. Scott, A. Dimadi, S. Fossette, K.A. Katselidis, D. Koutsoubas, M.K.S. Lilley, J.D. Pantis, A.D. Karagouni, and G.C. Hays. 2013. Evidence based marine protected area planning for a highly mobile endangered marine vertebrate. Biological Conservation 161:101–109.

- Zbinden, J.A., A. Aebischer, D. Margaritoulis, and R. Arlettaz. 2008. Important areas at sea for adult Loggerhead Sea Turtles in the Mediterranean Sea: satellite tracking corroborates findings from potentially biased sources. Marine Biology 153:899–906.

- Casale, P. 2011. Sea turtle by-catch in the Mediterranean. Fish and Fisheries 12:299−316.

- Panagopoulou, A., Z.A. Meletis, D. Margaritoulis, and J.R. Spotila. 2017. Caught in the same net? Small-scale fishermen's perceptions of fisheries interactions with sea turtles and other protected species. Frontiers in Marine Science 4:180 doi:10.3389/fmars.2017.00180.

- Rees, A.F., C. Carreras, A.C. Broderick, D. Margaritoulis, T.B. Stringell, and B.J. Godley. 2017. Linking loggerhead locations: using multiple methods to determine the origin of sea turtles in feeding grounds. Marine Biology 164:30 doi:10.1007/s00227-016-3055-z.

Caretta caretta στο χερσαίο χώρο

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της *Caretta caretta* στο χερσαίο χώρο θα υλοποιηθεί στις κύριες παραλίες φωλεοποίησης του είδους στις ΕΖΔ GR2210002, GR2220004 και αποτελεί επιμέρους δράση σχετικών Μέτρων του ΣΔ (MMELBA22205CS0308 & MMELNP22101CS0308).

Caretta caretta και *Chelonia mydas* στο θαλάσσιο χώρο

Το πρόγραμμα παρακολούθησης των θαλάσσιων χελωνών *Caretta caretta και Chelonia mydas* στο θαλάσσιο χώρο συνίσταται στην καταγραφή των σημαντικών παραμέτρων της δραστηριότητας των δύο ειδών στο θαλάσσιο ενδιαίτημα (Χλύκας και Σκώκου 2022). Οι παράμετροι αυτές και για τα δύο είδη είναι:

- Η αξιολόγηση της παρουσίας και κίνησης των θαλάσσιων χελωνών.
- Ο αριθμός των τυχαίων συλλήψεων σε αλιευτικά εργαλεία.
- Η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των σημαντικών θαλάσσιων οικοτόπων τροφοληψίας.
- Η αξιολόγηση του βαθμού των σημαντικών πιέσεων που ασκούνται στα είδη.

Για την αξιολόγηση της παρουσίας και κίνησης των θαλάσσιων χελωνών στο θαλάσσιο χώρο και την καταγραφή των απαραίτητων δεδομένων, απαιτείται η υλοποίηση συστηματικών δράσεων οι οποίες περιλαμβάνουν:

- τη συλλογή δεδομένων με την εκπόνηση προγράμματος καταγραφής θαλάσσιων χελωνών με τη χρήση μη επανδρωμένων ιπτάμενων οχημάτων (drones) που πραγματοποιούν πτήσεις μέσω τηλεκατεύθυνσης και καταγράφουν δειγματοληπτικά συγκεκριμένο δίκτυο διαδρομών, μετά από κατάλληλο σχεδιασμό.
- την εφαρμογή προγράμματος δορυφορικής σήμανσης ενήλικων χελωνών κατά την αναπαραγωγική τους δραστηριότητα ώστε να εξαχθούν πολύτιμα συμπεράσματα για τις μετακινήσεις τους και τις περιοχές διατροφής τους.
- τη συλλογή δεδομένων από τοπικούς αλιευτικούς συλλόγους, μεμονωμένους αλιείς και άλλους χρήστες της θάλασσας (όπως ιστιοπλόους, προσωπικό καταδυτικών κέντρων κλπ) με την εφαρμογή κατάλληλων ερωτηματολογίων.
- τη συλλογή δεδομένων από το Εθνικό Δίκτυο Διάσωσης Θαλάσσιων Χελωνών (καταγραφή τραυματισμένων, αδύναμων ατόμων) καθώς και από την καταγραφή των εκθαλασσώσεων νεκρών ατόμων.

Για την καλή επεξεργασία όλων των ανωτέρω στοιχείων απαιτούνται:

- η δημιουργία βάσης δεδομένων για την καταχώρηση όλων των στοιχείων που συλλέγονται σχετικά με την παρουσία και κίνηση των θαλάσσιων χελωνών στο θαλάσσιο χώρο.
- η καταχώρηση της πληροφορίας που θα συλλεχθεί σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (Geographic Information Systems, GIS) ώστε με την κατάλληλη επεξεργασία της να είναι δυνατή η χαρτογράφηση και απεικόνιση επιμέρους παραμέτρων.

Η επεξεργασία όλων των ανωτέρω δεδομένων θα αποτελέσει τη βάση για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με:

- την εκτίμηση του μεγέθους και της δομής/σύνθεσης των πληθυσμών των θαλάσσιων χελωνών στις περιοχές μελέτης.
- την αξιολόγηση και ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων της αλληλεπίδρασης αλιείας και θαλάσσιων χελωνών καθώς και τον καθορισμό της άμεσης, έμμεσης και εσκεμμένης θνησιμότητας.
- τον προσδιορισμό (χωρικό και εποχικό) των κατά τόπους σημαντικών περιοχών υψηλών πληθυσμιακών συγκεντρώσεων των υπό παρακολούθηση ειδών και τον προσδιορισμό των επιπτώσεων που ασκούνται σε αυτούς τους πληθυσμούς.

ΕΖΔ εφαρμογής:

Chelonia mydas	GR2210001	(ELNP22101)
Caretta caretta	GR2210002	
Caretta caretta	GR2220004	(ELBA22205)
Chelonia mydas		
Caretta caretta	GR2220005	
Chelonia mydas		
Caretta caretta	GR2220007	
Chelonia mydas		
Chelonia mydas	GR2230001	(ELBA22302)
Caretta caretta	GR2230002	
Caretta caretta	GR2230003	
Caretta caretta	GR2230005	
Chelonia mydas		
Caretta caretta	GR2230004	(ELBA22304)
Chelonia mydas		
Caretta caretta	GR2240001	(ELBA22203)
Chelonia mydas		
Caretta caretta	GR2220003	
Chelonia mydas		

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων χελωνών.
- Καταδυτικός εξοπλισμός, σκάφος για μετακινήσεις και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

- Απαιτείται πρόγραμμα τριετούς διάρκειας.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELNP22101: 15.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22205: 25.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22302: 25.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22304: 15.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22203: 25.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.7 Παρακολούθηση Ρινοδέλφινου

Η μεθοδολογία του προγράμματος παρακολούθησης αφορά εξολοκλήρου σε μη παρεμβατικές μεθόδους μελέτης κητωδών, οι οποίες έχουν τεκμηριωθεί, εφαρμοστεί, και αξιολογηθεί σε ένα ευρύ φάσμα αντίστοιχων επιστημονικών ερευνών. Εν συντομία, κατά τις εργασίες πεδίου χρησιμοποιείται ερευνητικό σκάφος και συλλέγονται οι ακόλουθοι τύποι πρωτογενών δεδομένων μέσω επιτόπιων οπτικών και παθητικών ακουστικών παρατηρήσεων:

- Δεδομένα παρουσίας και συμπεριφοράς κητωδών.
- Δεδομένα παρουσίας ενδείξεων ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών.
- Φωτογραφικά δεδομένα για σκοπούς φωτοταυτοποίησης.
- Παθητικά ακουστικά δεδομένα παρουσίας των ειδών και αξιολόγησης του ακουστικού υπόβαθρου του ενδιαιτήματός τους.

Σημαντικό πλεονέκτημα των επιτόπιων οπτικών και ακουστικών μεθόδων παρατήρησης είναι η άμεση επαφή της ομάδας έργου με το φυσικό περιβάλλον των κητωδών, η οποία επιτρέπει την αξιολόγηση του είδους και της συμπεριφοράς, καθώς και τη δυνατότητα επιτόπιας εξακρίβωσης των σχετικών πιέσεων/απειλών. Επίσης, τα επιτόπια οπτικά και ακουστικά δεδομένα που συλλέγονται προσφέρουν μόνιμα αρχεία αναφοράς για μελλοντικές έρευνες παρακολούθησης.

Το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο του προγράμματος περιγράφεται ακολούθως:

Προσδιορισμός σχεδίου δειγματοληψίας. Οι εργασίες επιτόπιας παρακολούθησης κητωδών τυπικά βασίζονται στη μέθοδο δειγματοληψίας με γραμμικές διατομές (transect-based survey) που ξεκινούν πλησίον της ακτής και εκτείνονται σε απόσταση έως 6 km από αυτές και τη σάρωση της περιοχής μελέτης κατά μήκος αυτών. με διατομές (transect) Συνεπώς, πριν την έναρξη των εργασιών πεδίου είναι απαραίτητο να καταστρωθεί σχέδιο του χωρικού προτύπου των γραμμικών διατομών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ικανοποιητική κάλυψη της περιοχής μελέτης, αλλά και να γίνεται βέλτιστη εκμετάλλευση του διαθέσιμου χρόνου εργασίας στο πεδίο.

Μέθοδοι καταχώρησης δεδομένων. Για την καταγραφή των παρατηρήσεων κητωδών στις εργασίες πεδίου, προτείνεται η επικουρική χρήση του εξειδικευμένου λογισμικού Logger (www.ifaw.org), το

οποίο λαμβάνει συνεχώς και με αυτόματο τρόπο τις συντεταγμένες θέσης του σκάφους, παράλληλα με την ταχύτητα, ημερομηνία, ώρα, και διεύθυνση κίνησης. Επίσης, ρόλος του Logger είναι η αρχειοθέτηση στοιχείων των παρατηρήσεων που αφορούν στο είδος, στον αριθμό των ατόμων, στη σύσταση της ομάδας, στην απόστασή της από το σκάφος, στην κατεύθυνση των ζώων, στη δραστηριότητα τους, και σε επιμέρους σχόλια. Επίσης, παρέχει επιπλέον πεδία για την καταχώρηση πληροφορίας σχετικά με τις περιβαλλοντικές συνθήκες και παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα των παρατηρήσεων (π.χ. κατάσταση θάλασσας, κάλυψη από σύννεφα, ηλιοφάνεια, βροχόπτωση).

Στην περίπτωση που για οποιαδήποτε αιτία αποφασιστεί η μη-χρήση αντίστοιχων ψηφιακών εργαλείων, τα σχετικά δεδομένα μπορεί να καταχωρηθούν σε χειρόγραφα έντυπα πρωτόκολλα παρατήρησης (ξεχωριστά για κητώδη, μετεωρολογικές συνθήκες, πιέσεις/απειλές).

Σημειώνεται ότι τα πρωτόκολλα πιέσεων/απειλών συμπληρώνονται όποτε εντοπιστούν οι αντίστοιχες ενδείξεις (π.χ. πετρελαϊκή ρύπανση, διέλευση ταχύπλοου σκάφους με μεγάλη ταχύτητα, επιπλέοντα πλαστικά ή τμήματα αλιευτικών εργαλείων), ανεξάρτητα της ταυτόχρονης παρουσίας κητωδών.

Τα δεδομένα καταχωρούνται στη γεω-χωρική Βάση Δεδομένων που έχει δημιουργηθεί και δύναται να δημιουργηθούν χάρτες κατανομής.

Οπτικές παρατηρήσεις. Για τη συλλογή των οπτικών δεδομένων, το σκάφος κινείται με χαμηλή σχετικά ταχύτητα (ενδεικτικά: 6–10 knots) κατά μήκος των γραμμικών διατομών, ενόσω ένας έμπειρος παρατηρητής σαρώνει οπτικά την επιφάνεια της θάλασσας σε τόξο 180ο (±90ο ως προς την πλώρη του σκάφους). Στη περίπτωση όπου χρησιμοποιούνται δύο ανεξάρτητοι παρατηρητές, αυτοί καλύπτουν οπτικά ένα τόξο 90ο έκαστος προς κάθε πλευρά της πλώρης. Οι οπτικές παρατηρήσεις προτείνεται να εκτελούνται σε κατάσταση θάλασσας μέχρι και 3 Beaufort και οι περιβαλλοντικές συνθήκες να καταγράφονται κάθε 1 ώρα έρευνας ή συχνότερα αν παρατηρηθεί αλλαγή.

Εφόσον εντοπιστεί κητώδες, ο παρατηρητής καταχωρεί την απόσταση και γωνία θέασης του ζώου ως προς το σκάφος, χρησιμοποιώντας βαθμονομημένο δίσκο και μικρή κλίμακα προσαρμοσμένη στον εκάστοτε παρατηρητή. Μετα-πληροφορία σχετικά με τον εντοπισμό (π.χ. στίγμα, ώρα, αριθμός διατομής, κλπ.) καταχωρείται επίσης στο λογισμικό Logger ή στα έντυπα πρωτόκολλα παρατήρησης. Λοιπές σημαντικές πληροφορίες, όπως ο αριθμός των ατόμων, το είδος, η κατεύθυνση, η σύσταση κοπαδιού, και η συμπεριφορά συμπληρώνονται αμέσως μετά το πέρας των ανωτέρω καταγραφών, εκτελώντας ήπιους χειρισμούς με το σκάφος για την προσεκτική προσέγγιση των κητωδών.

Με το πέρας των σχετικών καταγραφών και της εκ του σύνεγγυς παρατήρησης των κητωδών, το σκάφος επιστρέφει στη προκαθορισμένη διατομή πλεύσης ώστε να συνεχιστεί η τυποποιημένη δειγματοληπτική προσπάθεια. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια προσέγγισης των κητωδών, και οποτεδήποτε το σκάφος δεν κινείται με τυποποιημένο τρόπο κατά μήκος μιας διατομής, η δειγματοληπτική προσπάθεια θεωρείται ότι έχει διακοπεί (sampling effort: "off").

Φωτογραφικές καταγραφές. Κατά τον εντοπισμό και προσέγγιση κητωδών, λαμβάνονται φωτογραφίες και βίντεο για την επαλήθευση και έλεγχο των οπτικών παρατηρήσεων, σημειώνοντας την απαραίτητη μεταπληροφορία λήψης αυτών (π.χ. στίγμα, ώρα, αριθμός διατομής, αριθμός αρχικής-τελικής φωτογραφίας) στα πρωτόκολλα παρατήρησης. Οι βέλτιστες φωτογραφίες που επιτρέπουν θετική αναγνώριση ατόμων και δείχνουν τυχόν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στο σώμα των ζώων (π.χ. ουλές, εγκοπές ουραίου πτερυγίου, χαρακτηριστικοί χρωματισμοί) καταχωρούνται

κατάλληλα ως τέτοιες με σκοπό τον εμπλουτισμό του καταλόγου με δεδομένα φωτοταυτοποίησης των ατόμων που εμφανίζονται στην περιοχή μελέτης.

Ακουστικές παρατηρήσεις. Κάθε 15 λεπτά πλεύσης κατά μήκος μιας διατομής πραγματοποιείται υποβρύχια ακουστική δειγματοληψία με υδρόφωνο διάρκειας 2 λεπτών, θέτοντας τη μηχανή του σκάφους εκτός λειτουργίας για ελαχιστοποίηση του θορύβου (ή σε χαμηλές στροφές/νεκρά αν συντρέχουν λόγοι ασφάλειας). Ο ακουστικός παρατηρητής καταγράφει την ανίχνευση ήχων κητωδών, τη σχετική ένταση και καθαρότητα του ακουστικού σήματος σε εμπειρική κλίμακα από το 0–3 («κακή», «μέτρια», «καλή», «άριστη»), τα επίπεδα του υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου σε αντίστοιχη ποιοτική κλίμακα, έκτακτα ακουστικά περιστατικά, καθώς και στοιχεία διέλευσης πλοίων στην περιοχή μελέτης. Με το πέρας της παρατήρησης, συμπληρώνεται το αντίστοιχο πρωτόκολλο ακουστικής προσπάθειας, όπου πέρα από μετα-πληροφορία χρόνου, αριθμού διατομής, κλπ., σημειώνεται επίσης εάν η τυχόν ακουστική ανίχνευση συνοδεύεται από οπτική παρατήρηση κητώδους ή/και άλλα ειδικά σχόλια. Πέρα από τη χρήση τους κατά τη διάρκεια του πλόα, τα υδροακουστικά δεδομένα θα εξεταστούν προσεκτικά στο εργαστήριο.

Λόγω του ότι τα ακουστικά σήματα διαδίδονται σε μεγάλες αποστάσεις υποβρυχίως (έως και 10 με 20 km στην περίπτωση των χαρακτηριστικών ‘κλικ’ του φυσητήρα) και ότι τα κητώδη εκτελούν παρατεταμένες καταδύσεις, είναι συχνό το φαινόμενο τα ζώα να καταγράφονται ακουστικά, χωρίς όμως να είναι ορατά από την επιφάνεια. Στην περίπτωση που το σκάφος φέρει σύστημα υδροφώνου που μπορεί να πληροφορήσει για τη διεύθυνση του λαμβανόμενου ήχου, οι επαναλαμβανόμενες ακουστικές καταγραφές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την στοχευμένη ιχνηλάτηση των κητωδών και την ευκολότερή ανίχνευσή και προσέγγισή τους με το σκάφος.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	
GR2210003	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	(ELBA22203)
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)
GR2220005	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	(ELBA22304)
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών.
- Σκάφος, οπτικο/ακουστικός εξοπλισμός (υδρόφωνα κλπ.) και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

- Απαιτείται πρόγραμμα τριετούς διάρκειας με περιοδικές εργασίες πεδίου που καλύπτουν διαφορετικές εποχές του έτους, στο βαθμό που οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELNP22101: 30.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22205: 30.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22203: 12.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22304: 12.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22302: 12.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.8 Παρακολούθηση της Μεσογειακής φώκιας Monachus monachus

Χερσαία καταφύγια

Στόχος του Προγράμματος Παρακολούθησης είναι:

- Ο προσδιορισμός του βαθμού και του τρόπου χρήσης (τύπος δραστηριότητας) των θαλάσσιων σπηλαίων από τη φώκια.
- Η εκτίμηση του συνολικού αριθμού ατόμων που χρησιμοποιούν τα καταφύγια ανά ηλικιακή κλάση, φύλο και τύπο δραστηριότητας.
- Ο προσδιορισμός του ετήσιου ρυθμού αναπαραγωγής (νεογέννητα ανά έτος).
- Η αξιολόγηση της κατάστασης των κατάλληλων για αναπαραγωγή χερσαίων ενδιαιτημάτων (θαλάσσια σπήλαια), και προσδιορισμός πιθανών φυσικών και ανθρωπογενών πιέσεων και απειλών για το είδος εντός των θαλάσσιων σπηλαίων.

Για την παρακολούθηση και καταγραφή της *Monachus monachus* εντός των θαλάσσιων σπηλαίων-καταφυγίων εφαρμόζονται δύο βασικές μέθοδοι ((Χλύκας και Σκώκου, 2022):

- **Τακτικές επισκέψεις στα καταφύγια με σκοπό την επιτόπια καταγραφή**

- **Τοποθέτηση αυτόματων συστημάτων καταγραφής εντός των καταφυγίων για την οπτική** παρατήρηση της παρουσίας και συμπεριφοράς του είδους.

Α. Τακτικές επισκέψεις στα καταφύγια με σκοπό την επιτόπια καταγραφή

Οι επισκέψεις αυτές ιδανικά γίνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (1-3 φορές το μήνα αναλόγως την εποχή), ώστε να διερευνηθεί επαρκώς η δραστηριότητα του είδους εντός των καταφυγίων κατά τη διάρκεια του χρόνου. Κατά τις επισκέψεις αυτές, η προσέγγιση στα καταφύγια γίνεται με τη χρήση μικρού φουσκωτού σκάφους. Σε απόσταση περίπου 50-100 μέτρων περίπου από το καταφύγιο (ανάλογα με τη μορφολογία της ακτής) οι ερευνητές σβήνουν τη μηχανή για να μη γίνουν αντιληπτοί από τα ζώα που πιθανόν να βρίσκονται μέσα στο καταφύγιο. Η τελική προσέγγιση στα καταφύγια

γίνεται είτε με τα κουπιά είτε κολυμπώντας. Η είσοδος των ερευνητών στο καταφύγιο γίνεται (ανάλογα τον τύπο του θαλάσσιου σπηλαίου) κολυμπώντας, με ελεύθερη ή αυτόνομη κατάδυση, ενώ στο εσωτερικό του καταφυγίου πρέπει να χρησιμοποιείται η ελάχιστη δυνατή πηγή φωτός για τον αποτελεσματικό έλεγχο του εσωτερικού του. Κατά την διάρκεια του ελέγχου:

Στην περίπτωση που δε διαπιστωθεί παρουσία ζώου, πραγματοποιείται λεπτομερής έρευνα με στόχο τον εντοπισμό οποιασδήποτε ένδειξης προηγούμενης παρουσίας ζώου στο καταφύγιο (π.χ. ίχνη, οσμή, περιττώματα, τρίχες, αίμα, ιστοί, κ.λπ.). Όλα τα στοιχεία που συλλέγονται, καταγράφονται για μελλοντική ανάλυση, ενώ τα δεδομένα κάθε επίσκεψης καταχωρούνται σε συγκεκριμένα πρωτόκολλα παρακολούθησης. Παράλληλα, συλλέγονται στοιχεία που σχετίζονται με την αξιολόγηση της καταλληλότητας του θαλάσσιου σπηλαίου ως καταφύγιο ανάπαυσης και αναπαραγωγής για τη φώκια, τις πιθανές πιέσεις ή απειλές λόγω φυσικών φαινομένων ή ανθρωπίνων δραστηριοτήτων (π.χ. σκουπίδια, αλλοιώσεις στη μορφολογία του σπηλαίου λόγο κυματισμού, κατακρήμνιση τμημάτων του σπηλαίου, κ.λπ.)

Στην περίπτωση παρουσίας ζώου, γίνεται παρατήρηση και καταγραφή όλων των εμφανών εξωτερικών χαρακτηριστικών του ζώου (π.χ. μέγεθος, στάδιο ανάπτυξης, χρωματισμός, εξωτερικά σημάδια και εκδορές, κατάσταση του ζώου, φύλο). Για την ηλικιακή κατηγοριοποίηση και τον προσδιορισμό του φύλου των ζώων οι ερευνητές θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν καλά τεκμηριωμένα κριτήρια τα οποία θα έχουν προσδιοριστεί με βάση πρόσφατα επιστημονικά αποτελέσματα που είναι διαθέσιμα στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία. Ανάλογα με τις συνθήκες, και όποτε αυτό είναι εφικτό (π.χ. όταν το ζώο βρίσκεται σε κατάσταση ύπνου), λαμβάνονται φωτογραφικά δείγματα ή δείγματα βίντεο με στόχο την αποτύπωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εξωτερικής του μορφολογίας, και την ταυτοποίηση των ατόμων. Για τον περιορισμό της όχλησης του ζώου, η διαδικασία αυτή θα πρέπει να είναι η συντομότερη δυνατή. Υπό συγκεκριμένες συνθήκες, και μόνο όταν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό, πιθανόν να γίνεται και συλλογή βιολογικού δείγματος (π.χ. ιστού, τριχών, σάλιου) από το ζώο για περεταίρω αναλύσεις (π.χ. για ανάλυση γενετικού υλικού). Η συλλογή βιολογικού υλικού θα πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες και βάσει διεθνών πρωτοκόλλων που είναι διαθέσιμα στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία.

Β. Τοποθέτηση αυτόματων συστημάτων καταγραφής εντός των καταφυγίων για την οπτική παρατήρηση της παρουσίας και συμπεριφοράς του είδους.

Τα συστήματα αυτά συνήθως τοποθετούνται σε επιλεγμένα αναπαραγωγικά καταφύγια ή καταφύγια ανάπαυσης. Τα συστήματα αυτά παρέχουν τη δυνατότητα αυτόματης λήψης ψηφιακών εικόνων ή βίντεο, χωρίς να απαιτείται η συχνή παρουσία των ερευνητών. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται στο ελάχιστο η όχληση των ζώων λόγω της παρουσίας του παρατηρητή, επιτρέποντας έτσι την καταγραφή της φυσιολογικής συμπεριφοράς του είδους. Για την εξοικονόμηση ενέργειας, και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του εκάστοτε συστήματος, η ενεργοποίηση γίνεται είτε αυτόματα μέσω υπέρυθρης ακτινοβολίας που ανιχνεύει την μεταβολή της θερμότητας και την κίνηση στη ζώνη επόπτευσης, είτε με χρήση ενσωματωμένου χρονοδιακόπτη, που επιτρέπει τη λήψη κινηματογραφικών δειγμάτων ανά προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα. Τα δεδομένα αποθηκεύονται σε ένα φορητό εξωτερικό μέσο αποθήκευσης δεδομένων (τύπου Mini SD card). Έτσι, ανάλογα με τον προγραμματισμό του συστήματος, οι κάμερες μπορούν να καταγράφουν συνεχώς ένα συγκεκριμένο καταφύγιο, συλλέγοντας μεγάλο όγκο δεδομένων χωρίς να απαιτείται η συχνή παρουσία των ερευνητών.

Η συνδυαστική εφαρμογή των δύο διαφορετικών μεθόδων, δηλαδή των επισκέψεων στα καταφύγια και της εκτεταμένης χρήσης αυτόματων καταγραφικών συσκευών, μπορεί να δώσει σημαντική πληροφορία σε ότι αφορά την παρακολούθηση της εξέλιξης της κατάστασης ενός πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της Μεσογειακής φώκιας σχετίζεται άμεσα με τα Μέτρα του ΣΔ (Αποκατάσταση του ενδιαιτήματος της *Monachus monachus* & Μελέτη Βάσης για παράκτιους ΤΟ & θαλάσσια σπήλαια.

Θαλάσσιος χώρος

Το Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Μεσογειακής Φώκιας Monachus monachus στο θαλάσσιο χώρο συνίσταται στην καταγραφή των σημαντικών παραμέτρων της δραστηριότητας της είδους στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και των σχετικών πιέσεων-απειλών. Οι παράμετροι αυτές είναι:

- Η αξιολόγηση της παρουσίας και κίνησης/μετακίνησης της φώκιας.
- Ο αριθμός και τύπος αλληλεπιδράσεων με αλιευτικά εργαλεία και μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας.
- Η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των σημαντικών θαλάσσιων Τ.Ο. τροφοληψίας.
- Η αξιολόγηση του βαθμού διατήρησης των σημαντικών αλιευμάτων για τη φώκια.
- Εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης του είδους στην περιοχή και ο προσδιορισμός πιθανών πιέσεων / απειλών.

Για την αξιολόγηση της παρουσίας και κίνησης της φώκιας στο θαλάσσιο χώρο και την καταγραφή των απαραίτητων δεδομένων, απαιτείται η υλοποίηση συστηματικών δράσεων οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Τη συλλογή δεδομένων από αλιείς, τοπικούς αλιευτικούς συλλόγους, μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, εποπτείες αλιείας, λιμεναρχεία, μεμονωμένους αλιείς, και τους διάφορους χρήστες της θάλασσας και του παράκτιου χώρου (π.χ. ιστιοπλόους, προσωπικό καταδυτικών κέντρων κ.λπ.) με την εφαρμογή κατάλληλων ερωτηματολογίων.
- Τη συλλογή δεδομένων τυχαίων παρατηρήσεων ζωντανών ή νεκρών ατόμων από το Εθνικό Δίκτυο Διάσωσης και Συλλογής Πληροφοριών.
- Για την παρακολούθηση της αλληλεπίδρασης της φώκιας με τις αλιευτικές δραστηριότητες και τις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας απαιτείται εκπόνηση προγράμματος καταγραφής με την παρακολούθηση των ακόλουθων παραμέτρων:
- Τη συνολική αλιευτική προσπάθεια (αριθμός ημερών εργασίας σκαφών και είδος αλιευτικού εργαλείου/'αλίευμα στόχος'/αλιευτικό πεδίο).
- Το μέγεθος της μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας, μέγεθος παραγωγής, είδη καλλιέργειας.
- Τα δεδομένα από της περιπτώσεις αλληλεπίδρασης φώκιας με αλιευτικά εργαλεία και μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, καθώς και τις επιπτώσεις, τόσο στην αλιεία ή στις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας (εκτίμηση ζημιάς σε αλιευτικά εργαλεία / κλωβούς, απώλειας αλιεύματος), όσο και στις φώκιες (πιθανός τραυματισμός, θανάτωση).

Η εκτίμηση του βαθμού των σημαντικών πιέσεων που ασκούνται στη *Monachus monachus* θα βασιστεί στη συλλογή δεδομένων από το Εθνικό Δίκτυο Διάσωσης και Συλλογής Πληροφοριών (καταγραφή τραυματισμένων, αδύναμων ατόμων, από την καταγραφή των εκθαλασσώσεων νεκρών ατόμων), από τα δεδομένα των επιπτώσεων της αλληλεπίδρασης αλιείας/μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και φώκιας, καθώς και από την εκτίμηση των επιπτώσεων της αλιείας σε πληθυσμούς αλιευμάτων που αποτελούν βασική τροφή για τη φώκια σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Σχεδίου Αλιευτικής Διαχείρισης.

Για την επεξεργασία όλων των ανωτέρω στοιχείων απαιτούνται:

Η δημιουργία βάσης δεδομένων για την καταχώρηση όλων των στοιχείων που συλλέγονται σχετικά με την παρουσία και κίνηση της φώκιας στο θαλάσσιο χώρο.

Η καταχώρηση της πληροφορίας που θα συλλεχθεί σε Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών να είναι δυνατή η χαρτογράφηση και απεικόνιση των επιμέρους παραμέτρων.

ΕΖΔ εφαρμογής:

GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	(ELBA22203)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	(ELBA22205)
GR2220005	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΩΤΗΡΙΑ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	
GR2220007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΌ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΈΩΣ ΟΡΜΟ ΜΟΥΝΤΑ	
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΈΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	(ELBA22304)
GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ - ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΕΛΟΥΖΟ	
GR2210003	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	

Αναγκαία υλικά

- Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με εμπειρία στην παρακολούθηση θαλάσσιων θηλαστικών.
- Σκάφος, εξοπλισμός και αναλώσιμα.

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Χρονοδιάγραμμα:

- Απαιτείται πρόγραμμα τριετούς διάρκειας με δυνατότητα χρονικής επέκτασης στις περιοχές όπου θα κριθεί ως απαραίτητη βάσει των αποτελεσμάτων του αρχικού Προγράμματος Παρακολούθησης.

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

Ενδεικτικά κόστη:

- Παρακολούθηση ELBA22203: 30.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22205: 30.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22302: 20.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELBA22304: 12.000 ευρώ
- Παρακολούθηση ELNP22101: 12.000 ευρώ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)

- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.4.9 Πρόγραμμα παρακολούθησης των πληθυσμών του δίθυρου μαλάκιου Pinna nobilis

Το πρόγραμμα παρακολούθησης των πληθυσμών του δίθυρου μαλακίου *Pinna nobilis* θα γίνεται στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχετικού Μέτρου του ΣΔ.

5.5.5 Είδη Ορνιθοπανίδας

Η παρακολούθηση των «πολύ σημαντικών ειδών» ορνιθοπανίδας θα πρέπει να λαμβάνει χώρα ανά ομάδες που έχουν παρόμοιες οικολογικές απαιτήσεις και ανά τύπο παρουσίας. Οι μέθοδοι παρακολούθησης καθορίζονται τόσο από τις οικολογικές απαιτήσεις όσο και από τον τύπο παρουσίας. Έτσι, σύνηθες είναι ότι ένα είδος απαιτεί διαφορετική μεθοδολογική προσέγγιση στην παρακολούθηση του ανάλογα με το τύπο παρουσίας του.

Η παρακολούθηση κάθε παραμέτρου του προστατευτέου αντικειμένου θα συνοδεύεται από μια παράλληλη παρακολούθηση των πιέσεων και απειλών. Σε κάθε επίσκεψη θα συμπληρώνεται ειδικά διαμορφωμένο πρωτόκολλο, που θα ποσοτικοποιεί: α) τον τύπο, β) την ένταση γ) την θέση και την δ) χρονική στιγμή της απειλής/υποβάθμισης. Το πρωτόκολλο θα είναι οριζόντιο και θα εφαρμόζεται σε όλες τις δράσεις της παρακολούθησης των παραμέτρων του προστατευτέου αντικειμένου.

Η παρακολούθηση θα πρέπει **ιδανικά να υλοποιείται κάθε έτος.**

5.5.5.1 Παρακολούθηση των πληθυσμών αρπακτικών ειδών & γερακοειδών

Η παρακολούθηση των αρπακτικών ειδών **σε αφορά**: α) την παρακολούθηση (Εκτίμηση πληθυσμού, επικρατειών και θέσεις φωλεοποίησης) των αναπαραγόμενων ειδών με μόνιμο ή αναπαραγόμενο πληθυσμό, β) την καταγραφή των διερχόμενων αρπακτικών κατά τη μετανάστευση, γ) την καταγραφή των διαχειμάζοντων ατόμων. Για την παρακολούθηση των αναπαραγόμενων ειδών χρησιμοποιείται συνδυασμός σημειακών (από επιλεγμένες θέσεις, Look and see) και γραμμικών καταγραφών (οδικώς, road counts). Για τη διαχείμαση (Δ) και μετανάστευση (Μ), επιλέγονται μηνιαίες (Δ) και εβδομαδιαίες (Μ) αντίστοιχα καταμετρήσεις σε επιλεγμένες θέσεις από εποπτικά σημεία υγροτόπων (καταγραφή όλων των ατόμων με κιάλια/τηλεσκόπιο). Οι καταγραφές για διαχειμάζοντα και μεταναστευτικά αρπακτικά θα γίνεται παράλληλα με την αντίστοιχη καταγραφή υδρόβιων – παρυδάτιων.

Για τα αναπαραγόμενα είδη: κατά την αναπαραγωγική περίοδο (Ιανουάριος – Ιούλιος). Για τα μεταναστευτικά: από τέλη Φεβρουαρίου έως τέλη Μαΐου και από μέσα Αυγούστου έως μέσα Οκτωβρίου. Για τα διαχειμάζοντα: από μέσα Νοεμβρίου έως μέσα Φεβρουαρίου.

Ειδικά για τον **Μαυροπετρίτη**, η απογραφή του πληθυσμού του είδους γίνεται από Ιούλιο έως τέλη Σεπτεμβρίου με πλωτό μέσο, καταμετρώντας τα πουλιά, που πετούν πάνω από προκαθορισμένα τμήματά της ακτογραμμής μετά τη χρήση κόρνας. Η απογραφή γίνεται τμηματικά για κάθε προκαθορισμένο τμήμα, με τη χρήση από δύο καταμετρητές, υπολογίζεται ο μέσος όρος. Η τελική εκτίμηση αποτελείται από το άθροισμα των τομέων απογραφής και την μετατροπή σε ζευγάρια μέσω συντελεστή διόρθωσης.

ΖΕΠ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210004	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	
GR2220006	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	(ELNP22206)
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230007	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	
GR2230008	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	(ELBA22310)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 10.000 €/ΖΕΠ/έτος

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.5.2 Παρακολούθηση των πληθυσμών ειδών αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων και ενδοδασικών ειδών

Λεπτομερής αποτύπωση της κατανομής στα κατάλληλα ενδιαιτήματα σε όλη την έκταση της ΖΕΠ, με συνδυασμό Σημειακών καταγραφών (Point counts) και Γραμμικών διαδρομών (Line transects), με έμφαση στην ηχητική καταγραφή των χαρακτηριστικών αναπαραγωγικών καλεσμάτων. Μετά την χαρτογράφηση της κατανομής, θα επιλεχθούν αντιπροσωπευτικές θέσεις δειγματοληψίας για τη μακροχρόνια παρακολούθηση του πληθυσμού (αριθμού αναπαραγωγικών ζευγαριών μέσω του προσδιορισμού των επικρατειών). Έμφαση θα δοθεί σε περιοχές με μεταβατικό χαρακτήρα ως προς τη βλάστηση (όρια καλλιεργειών – θαμνώνων, και θαμνώνων – δενδρωδών εκτάσεων). Παράλληλα, κατά την εργασία πεδίου καταγράφεται και η παρουσία και ενδείξεις αναπαραγωγής άλλων σημαντικών ειδών των Αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων.

Κατά την αναπαραγωγική περίοδο (μέσα Μαρτίου – τέλη Μαΐου).

ΖΕΠ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210004	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	
GR2220006	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	(ELNP22206)
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	

GR2230007	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	
GR2230008	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	(ELBA22310)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 8.000 €/ΖΕΠ/έτος

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.5.3 Παρακολούθηση των πληθυσμών υδρόβιων και παρυδάτιων ειδών

Α. Μέθοδος: Η παρακολούθηση των υδρόβιων και παρυδάτιων και όλων των άλλων ειδών που απαντούν στις υγροτοπικές εκτάσεις αφορά: α) την παρακολούθηση των αναπαραγόμενων ειδών, β) την καταγραφή των διερχόμενων πτηνών κατά τη μετανάστευση, γ) την καταγραφή των διαχειμάζοντων ατόμων. Για την παρακολούθηση των αναπαραγόμενων ειδών (αριθμός αναπαραγόμενων ζευγαριών) χρησιμοποιείται η μέθοδος της Άμεσης καταμέτρησης (Direct counts) των ενεργών φωλιών ή των οικογενειών (θηλυκό και μικρά) Ενδέχεται να απαιτείται η χρήση σκάφους ή/και drones για θέσεις χωρίς οπτική επαφή (π.χ. ανάμεσα σε καλαμιώνες). Για τη διαχείμαση (Δ) και μετανάστευση (Μ), επιλέγονται μηνιαίες (Δ) και εβδομαδιαίες (Μ) αντίστοιχα καταμετρήσεις σε επιλεγμένες θέσεις (π.χ. θέσεις τροφοληψίας) και από εποπτικά σημεία υγροτόπων, στο πρότυπο των μεσοχειμωνιάτικων καταμετρήσεων (καταμέτρηση όλων των ατόμων με τηλεσκόπιο).

Για τα αναπαραγόμενα είδη: κατά την αναπαραγωγική περίοδο (μέσα Μαρτίου – τέλη Μαΐου). Για τα μεταναστευτικά: από τέλη Φεβρουαρίου έως τέλη Μαΐου και από μέσα Αυγούστου έως μέσα Οκτωβρίου. Για τα διαχειμάζοντα: από μέσα Νοεμβρίου έως μέσα Φεβρουαρίου.

ΖΕΠ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210004	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	
GR2220006	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	(ELNP22206)
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	
GR2230007	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	
GR2230008	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	(ELBA22310)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 10.000 €/ΖΕΠ/έτος

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.5.5.4 Εκτίμηση πληθυσμού και αναπαραγωγική επιτυχία θαλασσοπουλιών (Αρτέμης, Μύχος, Θαλασσοκόρακας, Αιγαιόγλαρος)

Η **ετήσια καταγραφή της κατανομής**, της αφθονίας και των βασικών δημογραφικών χαρακτηριστικών (π.χ. μέγεθος αποικιών, αναπαραγωγική επιτυχία, δομή ηλικιών/επιβίωση όπου είναι εφικτό) των θαλασσοπουλιών αποτελεί μέτρο το οποίο προβλέπεται και στο Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο NATURA 2000 « 2021–2027». Η ετήσια δράση παρακολούθησης περιλαμβάνει χαρτογράφηση αποικιών και ενδιαιτημάτων, επαναλαμβανόμενες καταμετρήσεις από ξηρά ή/και σκάφος σε τυποποιημένες διαδρομές, εκτίμηση μεγέθους αποικιών μέσω καταγραφής ενεργών φωλιών/ζευγαριών και δειγματοληπτικού ελέγχου σε επιλεγμένες θέσεις, καθώς και παρακολούθηση αναπαραγωγικής επιτυχίας σε υποσύνολο φωλιών (αυγά–νεοσσοί–πτήση), με παράλληλη συλλογή περιβαλλοντικών και ανθρωπογενών μεταβλητών (π.χ. φωτισμός, όχληση, αλιευτική δραστηριότητα). Αναλυτικότερα:

Αιγαιόγλαρος

Οι Αιγαιόγλαροι δημιουργούν πρόχειρες φωλιές στο έδαφος, οι οποίες καταστρέφονται από τη χρήση και τις φυσικές συνθήκες των νησίδων στο τέλος κάθε αναπαραγωγικής περιόδου. Επομένως, κάθε έτος το είδος επιλέγει νέα τοποθεσία για να δημιουργήσει την αποικία του πάνω στην ίδια ή μια εντελώς διαφορετική νησίδα εντός μιας συγκεκριμένης περιοχής όπου αναπαράγεται. Έτσι, για την αποτελεσματική απογραφή του πληθυσμού του, αρχικά πραγματοποιείται πλήρης απογραφή όλων των νησίδων μιας συγκεκριμένης περιοχής και στη συνέχεια εντοπισμός της νησίδας ή των νησίδων οι οποίες φιλοξενούν αποικίες. Η εκτίμηση του αναπαραγόμενου πληθυσμού γίνεται με Άμεση Καταμέτρηση Φωλιών (Direct counts) η οποία πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια μιας επίσκεψης στη νησίδα και καταγράφονται τα εξής δεδομένα:

- Ο μέγιστος αριθμός των ενήλικων ατόμων που παρατηρήθηκε (πάνω στη νησίδα, στη θάλασσα και να γυροπετούν). Ο αριθμός αυτός χρησιμοποιείται για να γίνει εκτίμηση του αριθμού των ζευγαριών μέσω συντελεστή διόρθωσης

- Ο αριθμός των ενηλίκων που εμφανώς επωάζουν (Apparently Incubating Adults), εφόσον τα πουλιά επωάζουν κατά τη διάρκεια της επίσκεψης ή

- Ο μέγιστος αριθμός των Εμφανώς Κατειλημμένων Φωλιών (ΕΚΦ)

Η παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας στην αποικία πραγματοποιείται σε τουλάχιστον 2 επιπλέον επισκέψεις με τη χρήση πλωτού μέσου (πρωινές ή απογευματινές ώρες). Οι φωλιές μαρκάρονται ώστε να εντοπιστούν και στις επόμενες επισκέψεις. Δεδομένα που καταγράφονται κατά την επίσκεψη στην αποικία:

- Ο συνολικός αριθμός των κατειλημμένων φωλιών με αυγά ή εμφανή σημάδια χρήσης
- Το μέγεθος ωοτοκίας (clutch size) ανά φωλιά και ανά αποικία
- Ο αριθμός των πτερωθέντων νεοσσών ανά φωλιά και ανά αποικία
- Δεδομένα σχετικά με τη θνησιμότητα / απώλειες π.χ. θήρευση, αποτυχία εκκόλαψης κλπ.

Η απογραφή του πληθυσμού πραγματοποιείται μεταξύ τέλους Απριλίου και μέσων Μαΐου και η παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας κατά την περίοδο από αρχές Μαΐου έως και μέσα Ιουνίου.

Θαλασσοκόρακας

Οι Θαλασσοκόρακες φωλιάζουν σε χαλαρές αποικίες νησίδων και βραχωδών ακτών. Οι φωλιές τους βρίσκονται μέσα σε εσοχές βράχων και σπηλιές. Συνήθως το ζευγάρι χρησιμοποιεί την ίδια φωλιά κάθε έτος. Για την απογραφή του πληθυσμού μιας συγκεκριμένης περιοχής, εφαρμόζεται απογραφή της ακτογραμμής από τη θάλασσα, με πλωτά μέσα. Κατά τη διάρκεια της απογραφής εφαρμόζεται Καταμέτρηση των Εμφανώς Κατειλημμένων Φωλιών (ΕΚΦ) σε τυχαία επιλεγμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες. Δεδομένα που καταγράφονται αποτελούν:

- Ο μέγιστος αριθμός των Εμφανώς Κατειλημμένων Φωλιών (ΕΚΦ)
- Η πυκνότητα φωλιών ανά τύπο ενδιαιτήματος
- Ο αριθμός των ενήλικων ατόμων στις περιοχές αναπαραγωγής

Η παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας πραγματοποιείται σε επισκέψεις ανά 15-30 ημέρες με τη χρήση πλωτού μέσου. Οι ερευνητές καταγράφουν τα δημογραφικά δεδομένα από προσβάσιμες φωλιές για σύντομο χρονικό διάστημα τις πρωινές ή απογευματινές ώρες. Οι φωλιές μαρκάρονται ώστε να εντοπιστούν και στις επόμενες επισκέψεις. Δεδομένα που καταγράφονται κατά την επίσκεψη στην αποικία:

- Ο συνολικός αριθμός των κατειλημμένων φωλιών με αυγά ή εμφανή σημάδια χρήσης
- Το μέγεθος ωοτοκίας (clutch size) ανά φωλιά
- Ο αριθμός των νεοσσών ανά φωλιά και η ηλικία του νεοσσού

Η απογραφή του πληθυσμού πραγματοποιείται σε τουλάχιστον 3 επισκέψεις από τις αρχές Μαρτίου μέχρι τα μέσα Μαΐου και η παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας κατά την περίοδο από τέλος Φεβρουαρίου έως τα τέλη Μαΐου.

Αρτέμης – Μύχος

Ο Αρτέμης και ο Μύχος είναι μονογαμικά είδη και φωλιάζουν σε στοές ή κάτω από μεγάλους πεσμένους βράχους σε νησίδες. Οι φωλιές στην πλειοψηφία είναι μη προσβάσιμες, επομένως οι ενεργές φωλιές εντοπίζονται από συγκεκριμένα σημάδια που αναγνωρίζουν οι ερευνητές. Ανάλογα

με τη δυσκολία πρόσβασης και την ασφάλεια εργασίας της κάθε αποικίας, εφαρμόζεται η πιο κατάλληλη από τις παρακάτω μεθόδους απογραφής πληθυσμού:

- Καταμέτρηση Εμφανώς Κατειλημμένων Θέσεων / Στοών (ΕΚΘ) σε τυχαία επιλεγμένες δειγματοληπτικές επιφάνειες σε μια νησίδα όπου έχουν καταγραφεί αποικίες. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται σε αποικίες όπου οι βραχώδεις ακτές της νησίδας είναι προσβάσιμες και ασφαλείς για έρευνα.
- Καταγραφή συγκεντρώσεων στην θάλασσα (Raftcounts) πριν και αμέσως μετά τη δύση του ήλιου, σε νησίδες με δύσκολη πρόσβαση. Τα πουλιά προσεγγίζουν τις φωλιές τους μόνο τη νύχτα, ενώ πριν επιστρέψουν στη φωλιά τους δημιουργούν μεγάλες συγκεντρώσεις στη θάλασσα (σχεδίες / rafts) κοντά στην ακτή και μέχρι περίπου 3-5 ναυτικά μίλια από την αποικία.
- Ηχητική αναπαραγωγή καλεσμάτων σε δειγματοληπτικές επιφάνειες ή συνολικά στην αποικία. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια πρωινών επισκέψεων σε αποικίες όπου οι φωλιές βρίσκονται κάτω από ογκόλιθους και είναι δύσκολα προσβάσιμες.

Για την παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας πραγματοποιούνται τουλάχιστον 2 επισκέψεις σε προσβάσιμες φωλιές. Οι φωλιές μαρκάρονται στην πρώτη επίσκεψη ώστε να εντοπιστούν και στις επόμενες επισκέψεις. Δεδομένα που καταγράφονται κατά την επίσκεψη στην αποικία:

- Ο συνολικός αριθμός των κατειλημμένων φωλιών με αυγά ή εμφανή σημάδια χρήσης
- Ο αριθμός των μεγαλωμένων νεοσσών που εντοπίζονται σε έναν γνωστό αριθμό στοών, οι οποίες περιείχαν αυγά κατά τη διάρκεια της επώασης (με τη χρήση ενδοσκοπίου)

Η απογραφή των πληθυσμών του Αρτέμη πραγματοποιείται από τέλη Μαΐου ως τα τέλη Ιουλίου και του Μύχου από μέσα Απριλίου ως τα μέσα Ιουνίου. Η παρακολούθηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας πραγματοποιείται από τα τέλη Μαΐου μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου για τον Αρτέμη και από μέσα Μαΐου μέχρι αρχές Αυγούστου για τον Μύχο.

ΖΕΠ εφαρμογής:

GR2210001	*Calonectris diomedea* *Phalacrocorax aristotelis desmarestii* *Puffinus yelkouan*	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210004	*Calonectris diomedea* *Puffinus yelkouan*	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	
GR2230001	*Calonectris diomedea Larus audouinii*	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230007	*Calonectris diomedea*	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	
GR2230008	*Calonectris diomedea* *Phalacrocorax aristotelis desmarestii* *Puffinus yelkouan*	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	(ELBA22310)
GR2240001	*Larus audouinii*	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 5.000-25.000 €/ΠΠ/έτος

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

Επισημαίνεται ότι σχετικές δράσεις υλοποιούνται στα ακόλουθα προγράμματα:

Πρόγραμμα LIFE MareNatura (LIFE22-NAT-EL-LIFE/101113792) «Διατήρηση ειδών προτεραιότητας της θαλάσσιας μεγαπανίδας σε Ελλάδα και Ιταλία» που θα ολοκληρωθεί ολοκληρώνεται το 2029. Στο πλαίσιο του LIFE (LIFE22-NAT-EL-LIFE/101113792) υλοποιούνται εργασίες πεδίου στα **Στροφάδια (GR2210004)** με στόχο την αναζήτηση ενεργών φωλιών Αρτέμηδων (*Calonectris diomedea*) και την καταγραφή της κατάστασης εκκόλαψης σε φωλιές του είδους, που είχαν εντοπιστεί σε προηγούμενες επισκέψεις. Στο πλαίσιο του LIFE (LIFE22-NAT-EL-LIFE/101113792) υλοποιούνται εργασίες πεδίου στη βραχονησίδα Τραχειά (Διαπόντια νησιά, **GR2230008**) με στόχο την αναζήτηση ενεργών φωλιών Αρτέμηδων (*Calonectris diomedea*) και την καταγραφή της κατάστασης εκκόλαψης σε φωλιές του είδους που είχαν εντοπιστεί σε προηγούμενες επισκέψεις. Στο πλαίσιο του προγράμματος γίνεται καταγραφή φωλιών και καταμέτρηση νεοσσών, δακτυλιώσεις ενήλικων ατόμων –γεννήτορες και μη –, ενώ παράλληλα συλλέγεται γενετικό υλικό για μελλοντικές αναλύσεις. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η τοποθέτηση πέντε δορυφορικών πομπών σε ενήλικα πουλιά, με στόχο την παρακολούθηση των μετακινήσεων των πτηνών από τη συγκεκριμένη αποικία. Τα πρώτα διαθέσιμα δεδομένα δείχνουν ότι τα άτομα στα οποία τοποθετήθηκαν οι πομποί κατευθύνθηκαν αμέσως προς τα βόρεια, επισκεπτόμενα την Αδριατική θάλασσα, χωρίς να πραγματοποιήσουν στάσεις ή να κινηθούν προς τον νότο και γενικότερα προς το Ιόνιο Πέλαγος.

Εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/EC) στην Ελλάδα. Εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας. Περιγραφέας D1 – Βιοποικιλότητα». Γίνεται παρακολούθηση του Αρτέμη στα **Στροφάδια (GR2210004)**.

5.5.5.5 Καταγραφή και δακτυλίωση διερχόμενων ατόμων Στρουθιόμορφων (Τάξη Passeriformes) και ειδών με παρόμοιες οικολογικές απαιτήσεις (είδη της Τάξης Columbidae και Galliformes) κατά την μετανάστευση (τύπος παρουσίας c)

Σύλληψη και μαρκάρισμά (δακτυλίωση) Στρουθιόμορφων σε καθημερινή βάση και τον καθορισμός του χρόνου παραμονής στην περιοχή με την μέθοδο των δακτυλιώσεων (τοποθέτηση διχτυών σύλληψης σε επιλεγμένες θέσεις κοντά στην υγροτοπική έκταση).

Κατά την ανοιξιάτική μεταναστευτική περίοδο (μέσα Μαρτίου – τέλη Μαΐου) και κατά την φθινοπωρινή μεταναστευτική περίοδο (μέσα Αυγούστου – μέσα Οκτωβρίου).

ΖΕΠ εφαρμογής:

GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	(ELNP22101)
GR2210004	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ ΚΑΙ ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ)	
GR2220006	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ: ΑΙΝΟΣ, ΑΓΙΑ ΔΥΝΑΤΗ ΚΑΙ ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ	(ELNP22206)
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΩΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	(ELBA22302)
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ) (ELBA22302)	

GR2230007	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	
GR2230008	ΔΙΑΠΟΝΤΙΑ ΝΗΣΙΑ (ΟΘΩΝΟΙ, ΕΡΕΙΚΟΥΣΑ, ΜΑΘΡΑΚΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ)	(ELBA22310)
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ - ΑΒΛΙΜΩΝ) ΚΑΙ ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	(ELBA22203)

Παραδοτέα

- 1 Έκθεση αξιολόγησης ανά ΠΠ

Ενδεικτικός προϋπολογισμός (χωρίς ΦΠΑ):

- 10-25.000 €/ΠΠ

Πιθανές Πηγές χρηματοδότησης:

- ΕΣΠΑ (ΥΜΕΠΕΡΑΑ, ΠΕΠ)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Εθνική χρηματοδότηση

Φορέας Υλοποίησης:

- ΜΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ (σε συνεργασία με ΜΚΟ, Ερευνητικά και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα).

5.6 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης

Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης και της επίτευξης των στόχων διαχείρισης ανά GR, δομήθηκε σύστημα παρακολούθησης μέσω κατάλληλων δεικτών. Οι δείκτες παρακολούθησης των μέτρων διαχείρισης είναι σχετικοί με το αντικείμενο κάθε μέτρου. Οι δείκτες έχουν παρουσιαστεί στην παράγραφο 5.4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Adamantopoulou S, Androukaki E, Kotomatas S (1999) The distribution of the Mediterranean monk seal in Greece based on an information network. Contr Zoogeogr Ecol East Medit Reg 1:399-404

Adamantopoulou, Styliani & Androukaki, Evgenia & Dendrinos, Panagiotis & Kotomatas, Spyros & Paravas, Vangelis & Psaradellis, Marianna & Tounta, Eleni & Karamanlidis, Alexandros. (2011). Movements of Mediterranean Monk Seals (Monachus monachus) in the Eastern Mediterranean Sea. Aquatic Mammals. 37. 256-261256. 10.1578/AM.37.3.2011.256.

Alexandra Ćulibrk, Panayiotis G. Dimitrakopoulos, Giorgos D. Kokkoris, Maria Eleftheriadou, Ourania Tzoraki, A holistic approach to assessing visitor numbers on protected Natura 2000 beaches: The case of Western Peloponnese, Greece, Environmental Impact Assessment Review, Volume 112, 2025, 107824, ISSN 0195-9255, https://doi.org/10.1016/j.eiar.2025.107824. (https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0195925525000216)

Alexopoulos, J. D., Tomara, V., Vassilakis, E., Papadopoulos, T. D., Dassenakis, M., Poulos, S., Voulgaris, N., Dilalos, S., Ghionis, G., Goumas, G., & Pirlis, E. (2007). A contribution to environmental research of the Korissia coastal wetland (Corfu isl., Greece), with the application of combined geological and geophysical methods supported by Geographic Information Systems. *Bulletin of the Geological Society of Greece*, *40*(4), 1892–1903. https://doi.org/10.12681/bgsg.17187

Alomar, C., Vazquez-Luis, M., Magraner, K., Lozano, L., Deudero, S., 2015. Evaluating stable isotopic signals at bivalve Pinna nobilis under different human pressures. Journal of Experimental Marine Biology and Ecology, 467, 77-86.

Androulakis, D. N., Dounas, C. G., Banks, A. C., Magoulas, A. N., & Margaris, D. P. (2020). An Assessment of Computational Fluid Dynamics as a Tool to Aid the Design of the HCMR-Artificial-Reefs™ Diving Oasis in the Underwater Biotechnological Park of Crete. *Sustainability*, *12*(12), 4847. https://doi.org/10.3390/su12124847

Aplada E., 2024. *Arenaria leucadia*. The IUCN Red List of Threatened Species 2024: e.T226669062A226669105. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2024-2.RLTS.T226669062A226669105.en. Accessed on 19 January 2026.

Apostolaki, E. T., Holmer, M., Marbà, N., & Karakassis, I. (2010). Degrading seagrass (Posidonia oceanica) ecosystems: A source of dissolved matter in the Mediterranean. Hydrobiologia, 649(1), 13-23. https://doi.org/10.1007/s10750-010-0255-2

Apostolaki, E., Tsagaraki, T., Tsapakis, M., & Karakassis, I. (2007). Fish farming impact on sediments and macrofauna associated with seagrass meadows in the Mediterranean. Estuarine, Coastal and Shelf Science, 75, 408-416. https://doi.org/10.1016/j.ecss.2007.05.024

ARCHELON, The Sea Turtle Protection Society of Greece, 2016. Conservation efforts during 2015 at the nesting habitat of *Caretta caretta* in Laganas Bay, Zakynthos, Greece: Short report submitted to the European Commission and the Standing Committee of the Bern Convention. Athens: ARCHELON.

ARCHELON, The Sea Turtle Protection Society of Greece, 2023. Conservation efforts during 2023 at the nesting habitat of *Caretta caretta* in Laganas Bay, Zakynthos, Greece: Short report submitted

to the European Commission and the Standing Committee of the Bern Convention. Athens: ARCHELON.

Arianoutsou, M. , 1988. Assessing the impacts of human activities on nesting of loggerhead sea-turtles (*Caretta caretta*) on Zákynthos Island, Western Greece. Environmental Conservation, 15(4), pp. 327–334. doi:10.1017/S0376892900029829.

Arnett, E. B., Huso, M. M. P., Schirmacher, M. R., & Hayes, J. P. (2011). Altering turbine speed reduces bat mortality at wind-energy facilities. Frontiers in Ecology and the Environment, 9(4), 209–214. https://doi.org/10.1890/100103

Astaras, C.; Sideri-Manoka, Z.-A.; Vougioukalou, M.; Migli, D.; Vasiliadis, I.; Sidiropoulos, S.; Barboutis, C.; Manolopoulos, A.; Vafeiadis, M.; Kazantzidis, S. Acoustic Monitoring Confirms Significant Poaching Pressure of European Turtle Doves (Streptopelia turtur) during Spring Migration across the Ionian Islands, Greece. Animals 2023, 13, 687. https://doi.org/10.3390/ani13040687

Athinaiou, I., Pyloridou, K., Piselli, M., Naasan Aga -Spyridopoulou, R. Layman's Report Series Assessing the health status of Posidonia meadows in the Inner Ionian Sea. Report I: Posidonia meadows adjacent to aquaculture facilities in Kalamos (In Greek). iSea, Greece, 2024. 9pp.

Austad, M., Catitti, B., Almasi, B. et al. Feather corticosterone and stable isotopes explain fledging and adult breeding success in a burrow-nesting seabird, the Yelkouan shearwater Puffinus Yelkouan. Mar Biol 172, 178 (2025). https://doi.org/10.1007/s00227-025-04748-8

Austad, M., Crymble, J., Sahin, D., Greetham, H., Oppel, S., Cabello, J. S., Varnham, K., Borg, J.J., Barbara, N., Metzger, B., Lago. (2019). Site assessment report for Yelkouan shearwater populations in the Maltese Islands. LIFE Arċipelagu Garnija (LIFE14 NAT/MT/991) Report for Action A1 and A3. BirdLife Malta. 73 pp.

Austad, M., Lago, P., Santiago Cabello, J. S. & Metzger, B. (2020). Nest boxes as a tool for the monitoring of vulnerable Yelkouan Shearwaters in the Maltese Islands. Il-Merill, 34, 7–22.

Available at: https://scholarsarchive.byu.edu/wnan/vol60/iss3/2

Avramidis, P., Kalaitzidis, S., Iliopoulos, G., Papadopoulou, P., Nikolaou, K., Papazisimou, S., Christanis, K., & van Wijngaarden, G. J. (2017). The so-called "Herodotus Springs" at "Keri Lake" in Zakynthos Island, western Greece: A palaeoenvironmental and palaeoecological approach. Quaternary International, 439(Part A), 37–51. https://doi.org/10.1016/j.quaint.2016.12.014

Ballesteros E. 2007. Invasive algae in Mediterranean benthic ecosystems: extent and evaluation of the problem. 7th MedPAN Workshop. Mallorca, 31 May - 2 June 2007. Available at: http://www.medpan.org/_upload/929.pdf

Bará S, Falchi F. 2023. Artificial light at night: a global disruptor of the night-time environment. Phil. Trans. R. Soc. B 378: 20220352

Barbieri R., S. Zogaris, E. Kalogianni, M. Th. Stoumboudi, Y. Chatzinikolaou, S. Giakoumi, Y. Kapakos, D. Kommatas, N. Koutsikos, V. Tachos, L. Vardakas & Economou A.N., 2015. Freshwater Fishes and Lampreys of Greece: An annotated checklist. Monographs on Marine Sciences No. 8. Hellenic Centre for Marine Research: Athens, Greece. p. 130.

Barboutis C, Bounas A, Navarrete E, Fransson T. Stopover Ecology of the European Turtle Dove (Streptopelia turtur), a Threatened Migratory Bird Species, after the Crossing of an Extended Ecological Barrier. Birds. 2023; 4(2):202-212. https://doi.org/10.3390/birds4020017

Barilani, M., Sfougaris, A., Giannakopoulos, A. et al. Detecting introgressive hybridisation in rock partridge populations (Alectoris graeca) in Greece through Bayesian admixture analyses of multilocus genotypes. Conserv Genet 8, 343–354 (2007). https://doi.org/10.1007/s10592-006-9174-1

Barova S. & Streit A. (eds.) (2018). Action Plan for the Conservation of All Bat Species in the European Union 2018–2024. European Commission / UNEP-EUROBATS.

Basso, L., Vázquez-Luis, M., García-March, J.R., Deudero, S., Alvarez, E. et al., (2015). The pen shell, Pinna nobilis: a review of population status and recommended research priorities in the Mediterranean Sea. Advances in Marine Biology, 71, 109-160.

Battersby, J. (comp.) (2010): Guidelines for Surveillance and Monitoring of European Bats. EUROBATS Publication Series No. 5. UNEP / EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany, 95 pp.

Beever, Erik A. and Brussard, Peter F. (2000) "Examining ecological consequences of feral horse grazing using exclosures," Western North American Naturalist: Vol. 60: No. 3, Article 2.

Bennun, L., van Bochove, J., Ng, C., Fletcher, C., Wilson, D., Phair, N., Carbone, G. (2021). Mitigating biodiversity impacts associated with solar and wind energy development. Guidelines for project developers. Gland, Switzerland: IUCN and Cambridge, UK: The Biodiversity Consultancy.

Botha, A., Smallie, J. J., & Mintenbeck, K. (2017). Avian mortality at wind energy facilities in southern Africa: A review of causes and mitigation measures. Bird Conservation International, 27(3), 355–372. https://doi.org/10.1017/S095927091600032X

Boucher, S., Greetham, H., Portolou, D., Christidi, D., Matos, R., Vallocchia, S., Schruoffeneger, M., Visalí, F., Russo, M., Lago, P. & Austad, M. (2022) Monitoring Toolkit: Surveillance methods for detecting Rodent Invasive Alien Species in the Mediterranean, Action A2.2 LIFE19 NAT/MT/000982 Biosecurity plans for the islands with past eradication and control efforts.

Bounas, A.; Tsiopelas, N.; Evangelidis, A.; Barboutis, C. Migration Phenology and Spatial Distribution of Soaring Birds in Greece: From Citizen Science Data to Implications for Monitoring and Conservation Strategies. Birds 2025, 6, 6. https://doi.org/10.3390/birds6010006.

Bourgeois Karen, Dromzée Sylvain, Vidal Eric. Are artificial burrows efficient conservation tools for seabirds? A case study of two sympatric shearwaters on neighbouring islands and guidelines for improvement, Biological Conservation, Volume 191, 2015, Pages 282-290, ISSN 0006-3207, https://doi.org/10.1016/j.biocon.2015.07.002.
(https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320715300094)

Bourgeois, Karen & Vidal, Eric. 2007. Yelkouan Shearwater nest-cavity selection and breeding success. Comptes rendus biologies. 330. 205-214. 10.1016/j.crvi.2006.12.007.

Bouroussis, C.A., Stuker, F. and Blattner, P., 2024. Metrology of light pollution on a legal basis: Current and future challenges. OIML Bulletin, LXV(2), April 2024. Organisation Internationale de Métrologie Légale.

Brandes R., Christopoulou A., 2020. Long-Term Forest Dynamics of Oromediterranean Fir Forests in Greece. South-east Eur for 11(1): 71-84. https://doi.org/10.15177/seefor.20-02

Bringsøe H. (2006). Trachemys scripta. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet. European Network on Invasive Alien Species, 13pp.

Brown, S., Hanson, S. & Nicholls, R.J. Implications of sea-level rise and extreme events around Europe: a review of coastal energy infrastructure. Climatic Change 122, 81–95 (2014). https://doi.org/10.1007/s10584-013-0996-9

Camille Labrousse, Carynelisa Haspel, Noam Levin, Quantifying the impact of the transition to LED lighting on night sky brightness and colour using ground-based measurements and satellite imagery, Journal of Quantitative Spectroscopy and Radiative Transfer, Volume 340, 2025, 109450, ISSN 0022-4073, https://doi.org/10.1016/j.jqsrt.2025.109450. (https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022407325001128)

Caperta, A. D., Espírito-Santo, M. D., Silva, V., Ferreira, A., Paes, A. P., Róis, A. S., et al. (2014). Habitat specificity of a threatened and endemic, cliff-dwelling halophyte. AoB Plants, 6, plu032. https://doi.org/10.1093/aobpla/plu032

Catsadorakis, G., Alexandrou, O. ., Hatzilacou, D., Kasvikis, I. ., Katsikatsou, M. ., Konstas, S., Malakou, M. ., Michalakis, D., Naziridis, T., Nikolaou, H., Noulas, N., Portolou, D., Roussopoulos, Y., Vergos, I. ., & Crivelli, A. (2024). The Breeding colonies, population growth and breeding success of the Dalmatian pelican Pelecanus crispus in Greece: a country-wide perspective, 1967-2021. *European Journal of Ecology*, *10*(1). https://doi.org/10.17161/eurojecol.v10i1.20352

Christiaanse, J.C., Reniers, A.J.H.M., Aarninkhof, S.G.J., Ostertag, E.F., Nel, R., Duarte, C.M. and Antolínez, J.A.A., 2025. Aiding sea turtle conservation through coastal management. Frontiers in Marine Science, 12. Available at: https://doi.org/10.3389/fmars.2025.1669885

Ciabò S., de Francesco M.C., Kounnamas C.,Kouzali I., Palmieri M., Tantalo F., Stanisci A.2024. Layman's Report. The best practices of LIFE CALLIOPE project. Molise University and Frederick University, Abruzzo Region, Ministry of Environment of Cyprus. Editing and communication C.I.R.S.PE. DOI 10.5281/zenodo.11394462

Clark, R.N. & Stankey, G.H., 1979. The Recreation Opportunity Spectrum: A Framework for Planning, Management, and Research. General Technical Report PNW-98. U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Pacific Northwest Forest and Range Experiment Station, Portland, Oregon.

Commission Notice C(2020) 7730 final, Brussels 18.11.2020. Guidance document on wind energy developments and EU nature legislation

Constantinidis Th., 2024. *Centaurea paxorum*. The IUCN Red List of Threatened Species 2024: e.T231916436A233623902. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2024-2.RLTS.T231916436A233623902.en. Accessed on 19 January 2026.

Cornish A., Harmelin-Vivien M., 2011. *Epinephelus marginatus (Mediterranean assessment)*. *The IUCN Red List of Threatened Species* 2011: e.T7859A12856576. Accessed on 20 January 2026.

Dawson, M. J. (2009). Assessing the impact of feral horses on frost hollow communities (bogs/fens, streams, wet heath and wet grasslands) in the Australian Alps National Parks (Final report). Institute for Applied Ecology, University of Canberra. Prepared for the Australian Alps National Parks Natural Heritage Working Group.Παραλυκίδης, Π. Ν. (2024). Τροφική οικολογία των ελεύθερων αλόγων (Equus ferus caballus) στην ορεινή Ναυπακτία και στον Εθνικό Δρυμό Αίνου Κεφαλονιάς [Μεταπτυχιακή διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος].

de Winter, R.C., Ruessink, B.G. Sensitivity analysis of climate change impacts on dune erosion: case study for the Dutch Holland coast. Climatic Change 141, 685–701 (2017). https://doi.org/10.1007/s10584-017-1922-3

Defra/EA Flood and Coastal Erosion Risk Management R&D Programme (2007) Sand dune processes and management for flood and coastal defence: Part 4 – Techniques for sand dune management. R&D Technical Report FD1302/TR. London: Defra/Environment Agency.

Del Guacchio E., Caputo P., 2020. Splitting Asperula (Rubiaceae): a proposal for consistency purposes within sections Cynanchicae, Thliphthisa and Hexaphylla. Plant Biosystems - An International Journal Dealing with All Aspects of Plant Biology 154(5): 766–782.

Delgado, O., Ruiz, J., Pérez, M., Romero, J., & Balesteros, E. (1999). Effects of fish farming on seagrass (Posidonia oceanica) in a Mediterranean bay: Seagrass decline after organic loading cessation. Oceanologica Acta, 22(1), 109-117. https://doi.org/10.1016/S03991784(99)80037-1

Della Bella, A.; Del Vecchio, S.; Fantinato, E.; Buffa, G. Coastal Dune Restoration: A Checklist Approach to Site Selection. *Land* 2024, *13*, 135. https://doi.org/10.3390/land13020135

Dendrinos, P., Karamanlidis, A. A., Kotomatas, S., Legakis, A., Tounta, E., and Matthiopoulos, J. (2007). "Pupping habitat use in the Mediterranean monk seal: A long-term study," Mar. Mammal Sci. 23, 615–628.

Dendrinos, Panagiotis & Adamantopoulou, Styliani & Tounta, Eleni & Koemtzopoulos, Kimon & Karamanlidis, Alexandros. (2022). The Mediterranean Monk Seal (Monachus monachus) in the Aegean Sea. "The Living Myth of the Sirens". 10.1007/698_2022_897.

Denning, L., Pugh, M., Pitts., V., and Dynamic Dunescapes partners (2024). The Sand Dune Managers Handbook. Version 2, September 2024. Produced for the Dynamic Dunescapes (DuneLIFE) project: LIFE17 NAT/UK/000570; HG-16-08643.

Deputy Direction of Nature (Spanish Ministry of Agriculture, Food and Environment) (2015) EU Non-Native Organism Risk Assessment Scheme: Trachemys scripta. Risk Assessment Area: South and Mediterranean Countries. Finalised on 30 June 2015. Peer reviewed by C. Ayres Fernandez, J.M. Pleguezuelos Gomez and M.A. Carretero Gomez.

DG Environment. 2017. Reporting under Article 12 of the Birds Directive: Explanatory notes and guidelines for the period 2013-2018. Brussels. Pp 63

DG Environment. 2017. Reporting under Article 17 of the Habitats Directive. Explanatory notes and guidelines for the period 2013–2018. Brussels, pp. 1–188.

Diamantopoulou E., Dassenakis M., Kastritis A., Tomara V., Paraskevopoulou V. :2006.: Nitrogen and phosphorous in a shallow Mediterranean lagoon. 2nd International Conference AQUA 2006, Water Science and Technology, Integrated Management of Water Resources, November 2006, Athens, Greece.

Díaz-Almela E. & Duarte C.M. 2008. Management of Natura 2000 habitats. 1120 *Posidonia beds (Posidonion oceanicae). European Commission

Dimas X., Fakiris E., Christodoulou D., Georgiou N., Geraga M., Papathanasiou V., et al. (2022). Marine priority habitat mapping in a Mediterranean conservation area (Gyaros, south Aegean) through multi-platform marine remote sensing techniques. Front. Mar. Sci. 9. doi: 10.3389/fmars.2022.953462

Dimitriadis, C., Fournari-Konstantinidou, I., Sourbès, L., Koutsoubas, D. and Mazaris, A.D., 2018. Reduction of sea turtle population recruitment caused by nightlight: Evidence from the Mediterranean region. Ocean & Coastal Management, 153, pp. 108–115. doi:10.1016/j.ocecoaman.2017.12.013.

Dimitriadis, C., Galanidi, M., Zenetos, A., Corsini-Foka, M., Giovos, I., Karachle, P. K., ... & Katsanevakis, S. (2020). Updating the occurrences of Pterois miles in the Mediterranean Sea, with considerations on thermal boundaries and future range expansion. Mediterranean marine science, 21(1), 6269. https://doi.org/10.12681/mms.21845

Dimitriadis, C., Sini, M., Trygonis, V., Gerovasileiou, V., Sourbès, L. and Koutsoubas, D., 2018. *Assessment of fish communities in a Mediterranean MPA: Can a seasonal no-take zone provide effective protection?* Estuarine, Coastal and Shelf Science, 207, pp.223–231. https://doi.org/10.1016/j.ecss.2018.04.012

Donaldson, Lisa & Cooke, Steven. (2016). The effectiveness of non-native fish eradication techniques in freshwater ecosystems: A systematic review protocol. Environmental Evidence. 5. 10.1186/s13750-016-0063-x.

Dorémus L, Quaintenne G, Waugh S, Lago P, Austad M, Russo M, Christidi D, Portolou D, Manolopoulos A, Oliveira N, Almeida A, Mifsud J, Mizzi M, Bazioti E, Katerinopoulos L, Petza D, Bécares J, 2024. Report on bycatch risk maps for Yelkouan and Balearic Shearwater in the Mediterranean. Action A3 LIFE19 NAT/MT/000982 Risk maps combining shearwater distribution with fishing efforts for YS and BS. Life PanPuffinus! project.

Dorian Vodopia, Francesca Verones, Cecilia Askham, Roger B. Larsen, Retrieval operations of derelict fishing gears give insight on the impact on marine life, Marine Pollution Bulletin, Volume 201, 2024, 116268, ISSN 0025-326X, https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2024.116268. (https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0025326X24002455)

Dounas, C.. (2018). AN EXPERIMENTAL APPROACH FOR MEASURING OCCUPANCY AT SIZE AND SHAPE OF ARTIFICIAL SHELTERS FOR REEF-DWELLING FISHES: THE CASE OF THE DUSKY GROUPER Epinephelus marginatus (Lowe 1834).

Drewitt, A. L., & Langston, R. H. W. (2006). Assessing the impacts of wind farms on birds. Ibis, 148(s1), 29–42. https://doi.org/10.1111/j.1474-919X.2006.00516.x

Drinkwin, Joan & Antonelis, Kyle & Calloway, Max. (2022). Methods to Locate and Remove Lost Fishing Gear from Marine Waters Prepared for: Department of Fisheries and Oceans, Canada Sustainable Fisheries Solutions and Retrieval Support Program Activity 5 (Part B). 10.13140/RG.2.2.12551.68008.

Drius, Mita; Jones, Laurence; Marzialetti, Flavio; de Francesco, Maria Carla; Stanisci, Angela; Carranza, Maria Laura. 2019. Not just a sandy beach. The multi-service value of Mediterranean coastal dunes.

Ecosustain O.E. - Nerco – Ν. Χλύκας Και Συνεργάτες Α.Ε.Μ., 2025. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) για το Θαλάσσιο Πάρκο του Ιονίου

European Commission. 2008. Management of Natura 2000 habitats Mediterranean temporary ponds 3170 – Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.

European Commission. 2008. Management of Natura 2000 habitats Posidonia beds (Posidonion oceanicae) 1120 : Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. https://data.europa.eu/doi/10.2779/48444

Fakiris E., Zoura D., Ramfos A., Spinos E., Georgiou N., Ferentinos G., et al. (2018). Object-based classification of sub-bottom profiling data for benthic habitat mapping. comparison with sidescan and RoxAnn in a Greek shallow-water habitat. Estuar. Coast. Shelf Sci. 208, 219–234. doi: 10.1016/j.ecss.2018.04.028

Fakiris, E., Dimas, X., Giannakopoulos, V., Geraga, M., Koutsikopoulos, C., Ferentinos, G., & Papatheodorou, G. (2023). Improved predictive modelling of coralligenous formations in the Greek Seas incorporating large-scale, presence–absence, hydroacoustic data and oceanographic variables. Frontiers in Marine Science, 10, 1117919. https://doi.org/10.3389/fmars.2023.1117919

Fakiris, E.; Blondel, P.; Papatheodorou, G.; Christodoulou, D.; Dimas, X.; Georgiou, N.; Kordella, S.; Dimitriadis, C.; Rzhanov, Y.; Geraga, M.; et al. Multi-Frequency, Multi-Sonar Mapping of Shallow Habitats—Efficacy and Management Implications in the National Marine Park of Zakynthos, Greece. Remote Sens. 2019, 11, 461. https://doi.org/10.3390/rs11040461

Fernández-Montblanc, T., Duo, E., and Ciavola, P. (2020) Dune reconstruction and revegetation as a potential measure to decrease coastal erosion and flooding under extreme storm conditions, Ocean & Coastal Management, https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2019.105075

Fisher I, Ashpole J, Scallan D, Proud T and Carboneras C (compilers) (2018) International Single Species Action Plan for the conservation of the European Turtle-dove Streptopelia turtur (2018 to 2028). European Commission Technical Report 2018.

Flora of Greece Web-Vascular Plants of Greece An Annotated Checklist, 2025. Available at: https://portal.cybertaxonomy.org/flora-greece/ (Accessed: 5 November 2025).

Ford M., NatureServe 2024. *Petromyzon marinus* (Europe assessment). The IUCN Red List of Threatened Species 2024: e.T16781A221272455. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2024-2.RLTS.T16781A221272455.en. Accessed on 20 January 2026.

Francour P., Magréau J.F., Mannoni P.A., Cottalorda J.M. & Gratiot J. 2006. Management guide for Marine Protected Areas of the Mediterranean sea: Permanent Ecological Moorings. Université de Nice-Sophia Antipolis & Parc National de Port-Cros, Nice. http://www.medpan.org/_upload/915.pdf.

Fraport Greece, 2024. Περιβαλλοντικό Δελτίο Αερολιμένα Ζακύνθου «Διονύσιος Σολωμός» (ZTH) – 2024. Athens: Fraport Greece.

Fric J. & Portolou D., 2016. Μελέτη του πληθυσμού Μύχων (Puffinus yelkouan) στην περιοχή της Γυάρου. Ετήσια αναφορά 2015. Nature Conservation Consultants (NCC) Ε.Π.Ε. & Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Fric J. & V. Saravia, 2017. Επιστημονική Παρακολούθηση Κατάστασης Διατήρησης και των Πληθυσμών των Ειδών Πουλιών Προτεραιότητας της Ζώνης Ειδικής Προστασίας της Άνδρου Τελική Αναφορά LIFE10 NAT/GR/000637, NCC ΕΠΕ & Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα, Φεβρουάριος 2017, σελ. 66.

Fric J., 2018.Action E.4: Decision Support Tool (DST) for Initial Screening of Potential Wind Energy Development Sites in Greece. 2nd Version. NCC Ltd., Athens, November 2018, pp. 59. [LIFE12 BIO/GR/000554 - Επίδειξη καλών πρακτικών με στόχο τον περιορισμό των επιπτώσεων των Αιολικών Πάρκων στη βιοποικιλότητα στην Ελλάδα]

Fric J., Τζάλη Μ., 2013. Σχέδιο δράσης αύξησης διαθέσιμων θέσεων φωλιάσματος για τα είδη – στόχους στις νησίδες της Άνδρου, Αθήνα, Ελλάδα, Φεβρουάριος 2013, 21 σελ.

Fric J., Τζάλη Μ., 2013. Σχέδιο δράσης για την εξάλειψη αρουραίων στις νησίδες της Άνδρου, Αθήνα, Ελλάδα, Φεβρουάριος 2013, 30 σελ.

Fric, J., Portolou, D., Manolopoulos, A. και T. Kastritis (2012). *Important Areas for Seabirds in Greece*. LIFE07 NAT/GR/000285 – Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (HOS / BirdLife Greece), Αθήνα.

Galil B. S. 2007. Loss or gain? Invasive aliens and biodiversity in the Mediterranean Sea. Marine Pollution Bulletin 55: 314–322.

Gammon, Malindi & Whiting, Scott & Fossette, Sabrina. (2023). Vulnerability of sea turtle nesting sites to erosion and inundation: A decision support framework to maximize conservation. Ecosphere. 14. 10.1002/ecs2.4529.

Gandolfi A, Crestanello B, Fagotti A, Simoncelli F, Chiesa S, Girardi M, et al. (2017) New Evidences of Mitochondrial DNA Heteroplasmy by Putative Paternal Leakage between the Rock Partridge (Alectoris graeca) and the Chukar Partridge (Alectoris chukar). PLoS ONE 12(1): e0170507. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0170507

Gao, Jinjuan & Kennedy, David & Konlechner, Teresa. (2020). Coastal dune mobility over the past century: A global review. Progress in Physical Geography: Earth and Environment. 44. 030913332091961. 10.1177/0309133320919612. https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0309133320919612

Garrido, P., Edenius, L., Mikusiński, G., Skarin, A., Jansson, A., & Thulin, C.-G. (2021). Experimental rewilding may restore abandoned wood-pastures if policy allows. Ambio, 50, 101–112. https://doi.org/10.1007/s13280-020-01338-9

Georgiadis M., Papatheodorou G., Tzanatos E., Geraga M., Ramfos A., Koutsikopoulos C., et al. (2009). Coralligène formations in the eastern Mediterranean Sea: morphology, distribution, mapping and relation to fisheries in the southern Aegean Sea (Greece) based on high-resolution acoustics. J. Exp. Mar. Biol. Ecol. 368, 44–58. doi: 10.1016/j.jembe.2008.10.001

Gerakis, A., A. Frangos, X. Haldas, E. Katsalirou, and Y. Samaras. 2024. Distribution and conservation status of Scutellaria rupestris subsp. cephalonica (Rech.f.) Greuter & Burdet. Hacquetia 23(1):137–144. Available at http://doi.org/10.2478/hacq-2023-0005

Gerovasileiou, Vasilis & Trygonis, Vasilis & Sini, Maria & Koutsoubas, Drosos & Voultsiadou, Eleni. (2013). Three-dimensional mapping of marine caves using a handheld echosounder. Marine Ecology Progress Series. 486. 13-22. 10.3354/meps10374.

Ges, X., Bará, S., García-Gil, M., Zamorano, J., Ribas, S.J. and Masana, E., 2018. Light pollution offshore: Zenithal sky glow measurements in the Mediterranean coastal waters. Journal of Quantitative Spectroscopy and Radiative Transfer, 210, pp.91–100.

Giakoumi, S.; Katsanevakis, S.; Albano, P.G.; Azzurro, E.; Cardoso, A.C.; Cebrian, E.; Deidun, A.; Edelist, D.; Francour, P.; Jimenez, C.; et al. Management Priorities for Marine Invasive Species. *Sci. Total Environ.* 2019, *688*, 976–982.

Global Ghost Gear Initiative (2017) Methods to locate derelict fishing gear: a guidance document. Prepared by Joan Drinkwin. Global Ghost Gear Initiative, 11pp.

Gobert, S., Sartoretto, S., Rico-Raimondino, V., Andral, B., Chery, A., Lejeune, P., & Boissery, P. (2009). Assessment of the ecological status of Mediterranean French coastal waters as required by the Water Framework Directive using the Posidonia oceanica Rapid Easy Index: PREI. Marine Polution Buletin, 58, 1727-1733. https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2009.06.012

Godfrey, M.H., Delmas, V. & Girondot, M. (2003) 'Assessment of patterns of temperature-dependent sex determination using maximum likelihood model selection', Ecoscience, 10(3), pp. 265–272.

Gonzalvo, J. & Carpentieri, P. 2023. Depredation by marine mammals in fishing gear – A review of the Mediterranean Sea, Black Sea and contiguous Atlantic area. Studies and reviews (General Fisheries Commission for the Mediterranean), No. 102. Rome, FAO. https://doi.org/10.4060/cc6210en

Gove, B., Langston, R. H. W., McCluskie, A., Pullan, J. D., & Scrase, I. (2013). Wind farms and birds: An updated analysis of the effects of wind farms on birds, and best practice guidance on integrated planning and impact assessment (T-PVS/Inf (2013) 15). Council of Europe, Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern Convention). Strasbourg.

Greetham, H., Visalli, F., Vallocchia, S., Russo, M. & Austad, M., 2022. *Review of past invasive non-native predator eradication and control efforts in the Mediterranean.* LIFE PanPuffinus! LIFE19 NAT/MT/000982 Report for Action A2.

Hardesty, B.D., Roman, L., Duke, N.C., Mackenzie, J.R. and Wilcox, C., 2021. Abandoned, lost and discarded fishing gear 'ghost nets' are increasing through time in Northern Australia. Marine Pollution Bulletin, 173, p.112959. https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2021.112959

Hassen, Malika & Bellaaj Zouari, Amel & Abdennadher, Moufida & Assaf, Jean-Claude & Nakad, Mantoura & Abboud, Rami & Khammeri, Yosra & Banni, Mohamed & Panzeri, Alberto & Gomes, Leonardo & Hamd, Wael. (2025). Plastics pollution: pathways, impacts, and regulatory challenges in marine environments. Frontiers in Environmental Science. 13. 10.3389/fenvs.2025.1635230.

Hendriks, I.E., Tenan, S., Tavecchia, G., Marbà, N., Jordà, G. et al., (2013). Boat anchoring impacts coastal populations of the pen shell, the largest bivalve in the Mediterranean. Biological Conservation, 160, 105-113.

Hof, Marilyn; Lime, David W. 1997. Visitor experience and resource protection framework in the National Park System: rationale, current status, and future direction. In: McCool, Stephen F.; Cole, David N., comps. Proceedings - limits of acceptable change and related planning processes: progress and future directions: from a workshop held at the University of Montana"s Lubrecht Experimental Forest. Gen. Tech. Rep. INT-GTR-371. Ogden, UT: U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Rocky Mountain Research Station: 29-36

Hoover, S. L., & Morrison, M. L. (2005). Behavioral responses of prairie birds to wind turbines: Implications for wind energy development. The Condor, 107(3), 588–598. https://doi.org/10.1650/7570

IUCN. 2025. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2025-2. https://www.iucnredlist.org. Accessed on 19.01.2026.

IUCN/SSC (2013). Guidelines for Reintroductions and Other Conservation Translocations. Version 1.0. Gland, Switzerland: IUCN Species Survival Commission, viiii + 57 pp. ISBN: 978-2-8317-1609-1

Jägerbrand, A.K. and Bouroussis, C.A., 2021. Ecological impact of artificial light at night. Sustainability, 13(11), 5991. https://doi.org/10.3390/su13115991

Kalogianni, E ., Giakoumi, S ., Andriopoulou, A ., Chatzinikolaou, Y ., 2014 . Prey utilisation and trophic overlap between the non native mosquitofish and a native fish in two Mediterranean rivers . Mediterranean Marine Science, 15 (2): 287-301

Kalogianni, E ., Giakoumi, S ., Chatzinikolaou, Y ., 2012 . Impacts of the invasive mosquito fish Gambusia holbrooki on the Greek native Valencia letourneuxi . p . 111 . XIV European Congress of Ichthyology, Liège, Belgium, 3-8 July 2012 . Université de Liège, Liège, Belgium

Kalogianni, E., Koutsikos, N., Vardakas, L., Giakoumi, S., Chatzinikolaou, Y., & Oikonomou, A. , 2019. Impacts of the alien mosquitofish on the abundance and condition of two Mediterranean native fish. Mediterranean Marine Science, 20, 727. https://doi.org/10.12681/mms.19068

Kalogianni, E., Leris, I., Vardakas, L., Kapakos, Y., Laschou, S., Bommerlund, J., Mauvisseau, Q. and Zimmerman, B. (2023) 'Designing, implementing and monitoring the translocation of a highly threatened freshwater fish', Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems. https://doi.org/10.1002/aqc.4072

Karachle, Paraskevi (Voula) & Machias, A.. (2014). First confirmed record of Petromyzon marinus Linnaeus, 1758 from west Greece. Cahiers de Biologie Marine. 55. 367-370.

Karamanlidis AA, Pires R, Silva NC, Neves HC (2004) The availability of resting and pupping habitat for the Critically Endangered Mediterranean monk seal Monachus monachus in the archipelago of Madeira. Oryx 38: 180– 185

Karamanlidis, A. A. (2024). Current status, biology, threats and conservation priorities of the Vulnerable Mediterranean monk seal. Endangered Species Research, 53, 341–361. https://doi.org/10.3354/esr01304

Karamanlidis, A.A., Dendrinos, P., de Larrinoa, P.F., Gücü, A.C., Johnson, W.M., Kiraç, C.O. and Pires, R. (2016), The Mediterranean monk seal. Mammal Review, 46: 92-105. https://doi.org/10.1111/mam.12053

Karris, G.; Xirouchakis, S.; Grivas, C.; Voulgaris, M.D.; Sfenthourakis, S.; Giokas, S. Estimating the population size of Scopoli's Shearwaters (Calonectris diomedea) frequenting the Strofades islands (Ionian Sea, western Greece) by raft counts and surveys of breeding pairs. N. West. J. Zool. 2017, 13, 101–108.

Karris, G.; Xirouchakis, S.; Poirazidis, K.; Voulgaris, M.-D.; Tsouroupi, A.; Sfenthourakis, S.; Giokas, S. Aspects of Breeding Performance of Scopoli's Shearwater (Calonectris diomedea): The Case of the Largest Colony in Greece. Diversity 2024, 16, 150. https://doi.org/10.3390/d16030150

Kassara, C., Dimalexis, A., Fric, J., Karris, G., Barboutis, C. & Sfenthourakis, S. 2012. Nest-site preferences of Eleonora's Falcon (Falco eleonorae) on uninhabited islets of the Aegean Sea using GIS and species distribution models. Journal of Ornithology 153(3), 663-675.

Katsanevakis, S., (2007). Growth and mortality rates of the fan mussel Pinna nobilis in Lake Vouliagmeni (Korinthiakos Gulf, Greece): a generalized additive modelling approach. Marine Biology, 152, 1319-1331.

Katsanevakis, S., (2016). Transplantation as a conservation action to protect the Mediterranean fan mussel Pinna nobilis. Marine Ecology Progress Series, 546, 113-122.

Katsanevakis, S., Carella, F., Çinar, M.A., Čižmek, H., Jiménez, C. et al., (2022). The Fan Mussel Pinna nobilis on the Brink of Extinction in the Mediterranean. p. 700-709. In: The Encyclopedia of Conservation, Elsevier, Oxford

Katsanevakis, S., Tsirintanis, K., Tsaparis, D., Doukas, D., Sini, M. et al., (2019). The cryptogenic parasite Haplosporidium pinnae invades the Aegean Sea and causes the collapse of Pinna nobilis populations. Aquatic Invasions, 14 (2), 150-164.

Katsanevakis, Stelios & Lefkaditou, Evgenia & Galinou-Mitsoudi, Sofia & Koutsoubas, Drosos & Zenetos, Argyro. (2008). Molluscan species of minor commercial interest in Hellenic seas: Distribution, exploitation and conservation status. Mediterranean Marine Science. 9. 77-118. 10.12681/mms.145.

Kersting D. K., Hendriks I. E. (2019) Short guidance for the construction, installation and removal of Pinna nobilis larval collectors. IUCN. 6pp.

Kevrekidis, K.; Kevrekidis, T.; Chitinroglou, C.C.; Avramoglou, K.; Keisaris, S.; Fryganiotis, K.; Apostologamvrou, C.; Roditi, K.; Voulgaris, K.; Varkoulis, A.; et al. Reproductive Biology of the Invasive Blue Crab Callinectes sapidus in the Thermaikos Gulf (Northwest Aegean Sea, Eastern Mediterranean): Identifying Key Information for an Effective Population Management Policy. J. Mar. Sci. Eng. 2024, 12, 1923. https://doi.org/10.3390/jmse12111923

Kleitou, Periklis & Hall-Spencer, Jason & Savva, Ioannis & Kletou, Demetris & Hadjistylli, Margarita & Azzurro, Ernesto & Katsanevakis, Stelios & Antoniou, Charalampos & Hadjioannou, Louis & Chartosia, Niki & Christou, Maria & Christodoulides, Yiannis & Giovos, Ioannis & Jimenez, Carlos & Smeraldo, Sonia & Rees, Siân. (2021). The Case of Lionfish (Pterois miles) in the Mediterranean Sea Demonstrates Limitations in EU Legislation to Address Marine Biological Invasions. Journal of Marine Science and Engineering. 9. 325. 10.3390/jmse9030325.

Kocifaj M, Wallner S, Barentine JC. Measuring and monitoring light pollution: Current approaches and challenges. Science. 2023 Jun 16;380(6650):1121-1124. doi: 10.1126/science.adg0473. Epub 2023 Jun 15. PMID: 37319204.

Krigas, N., Karapatzak, E., Panagiotidou, M., Sarropoulou, V., Samartza, I., Karydas, A., et al. (2022). Prioritizing plants around the cross-border area of Greece and the Republic of North Macedonia: Integrated conservation actions and sustainable exploitation potential. Diversity, 14, 570. https://doi.org/10.3390/d14070570

Kytinou E, Maroulakis M, Katsanevakis S, Issaris Y, Poursanidis D, Thessalou-Legaki M, Tsiamis K. Spread of hard bottom species of interest at the National Marine Park of Zakytnhos. In Conference Proceedings: 10th Panhellenic Symposium on Oceanography and Fisheries. Hellenic Centre for Marine Research; 2012. JRC67846

L. Segura, M. Thibault & B. Poulin. Les solutions fondées sur la nature dans les anciens salins de Camargue. Tour du Valat. 2018. France

Laguna, E., & Ferrer-Gallego, P. P. (2012). Proximity reinforcements and safety neopopulations, new complementary concepts for certain types of in situ plant introductions. Conservación Vegetal, 16, 14.

Laguna, E., Navarro, A., Pérez-Rovira, P., Ferrando, I., & Ferrer-Gallego, P. P. (2016). Translocation of Limonium perplexum (Plumbaginaceae), a threatened coastal endemic. Plant Ecology, 217, 1183–1194. https://doi.org/10.1007/s11258-016-0639-0

Lambert, Max & McKenzie, Jennifer & Screen, Robyn & Clause, Adam & Johnson, Benjamin & Mount, Genevieve & Shaffer, H. & Pauly, Gregory. (2019). Experimental removal of introduced slider turtles offers new insight into competition with a native, threatened turtle. PeerJ. 7. 10.7717/peerj.7444.

Levasseur, P., Sterrett, S. and Sutherland, C. (2019), "Visual Head Counts: A Promising Method for Efficient Monitoring of Diamondback Terrapins", Diversity, Multidisciplinary Digital Publishing Institute, Vol. 11 No. 7, p. 101.

LIFE09 NAT/ES/000529. LIFE TRACHEMYS. Demonstration strategy and techniques for the eradication of invasive freshwater turtles

LIFE16 NAT/UK/000852. RAPID LIFE: Holistic management of invasive species in freshwater aquatic, riparian and coastal environments. Good Practice Management – Terrapin, Invasive Species. Version 1: August 2018

Lopez y Royo, C., G. Casazza, C. Pergent-Martini, and G. Pergent. 2010. "A biotic index using the seagrass Posidonia oceanica (BiPo), to evaluate ecological status of coastal waters." Ecological Indicators 10 (2): 380–389.

Lorenti M., Buia M.C., Di Martino V. & Modigh M. 2005. Occurrence of mucous aggregates and their impact on Posidonia oceanica beds. Science of the Total Environment 353: 369-379.

Macfadyen, G.; Huntington, T.; Cappell, R. Abandoned, lost or otherwise discarded fishing gear. UNEP Regional Seas Reports and Studies No.185; FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper, No. 523. Rome, UNEP/FAO. 2009. 115p.

Marangoni LFB, Davies T, Smyth T, Rodríguez A, Hamann M, Duarte C, Pendoley K, Berge J, Maggi E, Levy O. Impacts of artificial light at night in marine ecosystems-A review. Glob Chang Biol. 2022 Sep;28(18):5346-5367. doi: 10.1111/gcb.16264. Epub 2022 Jun 14. PMID: 35583661; PMCID: PMC9540822.

Marino, M., Nasca, S., Alkharoubi, A., Cavallaro, L., Foti, E. and Musumeci, R.E., 2025. *Efficacy of Nature-based Solutions for coastal protection under a changing climate: A modelling approach*. Coastal Engineering, 198, 104700. https://doi.org/10.1016/j.coastaleng.2025.104700

Marques, A. T., Batalha, H., Rodrigues, S., Costa, H., Pereira, M. J. R., Fonseca, C., Mascarenhas, M., & Bernardino, J. (2014). *Understanding bird collisions at wind farms: An updated review*. Biological Conservation, 179, 40–52. https://doi.org/10.1016/j.biocon.2014.08.017

May, R., Nygård, T., Falkdalen, U., Åström, J., Hamre, Ø., & Stokke, B. G. (2020). Paint it black: Experimental evidence that increasing wind turbine rotor blade visibility reduces avian collisions. Ecology and Evolution, 10(16), 8927–8935. https://doi.org/10.1002/ece3.6592

May, R., Reitan, O., Bevanger, K., Lorentsen, S.-H., & Nygård, T. (2015). Mitigating wind-turbine induced avian mortality: Sensory, aerodynamic and operational mitigation measures. Environmental Research Letters, 10(3), 034002. https://doi.org/10.1088/1748-9326/10/3/034002

McClure, C. J. W., Martinson, L., & Allison, T. D. (2018). *Automated monitoring for birds in flight: Proof of concept with eagles at wind energy facilities*. Biological Conservation, 224, 26–33. https://doi.org/10.1016/j.biocon.2018.05.014

McDiarmid, R.W., Foster, M.S., Guyer, C., Chernoff, N. and Gibbons, J.W., 2012, Reptile Biodiversity: Standard Methods for Inventory and Monitoring, Univ of California Press.

McDiarmid, R.W., Foster, M.S., Guyer, C., Chernoff, N. and Gibbons, J.W. (2012), Reptile Biodiversity: «Εκπόνηση ΕΠΜ και Σχεδίων Διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000» Standard Methods for Inventory and Monitoring, Univ of California Press.

MEDASSET (2004) Update report on marine turtle conservation in Zakynthos (Laganas Bay), Greece (T-PVS/Files(2004)10). Strasbourg: Council of Europe (Bern Convention).

Menges, E. S., Guerrant, E. O., & Hamze, S. (2004).What is the effect of seed collection on extinction risk? In E. O. Guerrant, K. Havens, & M. Maunder(Eds.), Saving the pieces: The values, limits and practise of off-site plant conservation in support of wild diversity (pp. 305–324). Washington: Island Press

Ministry of Environment & Energy (Greece), 2017. Conservation and management of the loggerhead sea turtle *Caretta caretta* in Laganas Bay (Zakynthos – Greece): Short report to be submitted to the Standing Committee of Bern Convention (T-PVS/Files(2017)40). Strasbourg: Council of Europe (Bern Convention).

Montefalcone, M. (2009), "Ecosystem health assessment using the Mediterranean seagrass Posidonia oceanica: a review", Ecological Indicators, Elsevier, Vol. 9 No. 4, pp. 595–604.

Montefalcone, M., Albertelli, G., Nike Bianchi, C., Mariani, M. and Morri, C. (2006), "A new synthetic index and a protocol for monitoring the status ofPosidonia oceanica meadows: a case study at Sanremo (Ligurian Sea, NW Mediterranean)", Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems, Vol. 16 No. 1, pp. 29–42.

Moreno, D., Aguilera, P. A., & Castro, H. (2001). Assessment of the conservation status of seagrass (Posidonia oceanica) meadows: Implications for monitoring strategy and the decision-making process. Biological Conservation, 102, 325-332.

Moreno, D., Aguilera, P.A. and Castro, H. (2001), "Assessment of the conservation status of seagrass (Posidonia oceanica) meadows: implications for monitoring strategy and the decision-making process", Biological Conservation, Elsevier, Vol. 102 No. 3, pp. 325–332.

Nall I. & Thomas R. (2009). Does method of bait presentation within funnel traps influence capture rates of semi-aquatic turtles? Herpetological Conservation and Biology 42, 161-163.

Nastasi., A, Pierraccini, J. Poisson, Fr. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων καρχαριών και σαλαχιών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια

Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων κητωδών κατά τη μεσογειακή αλιεία.

Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός Καλής Πρακτικής για τη διαχείριση των τυχαίων συλλήψεων θαλασσίων χελωνών κατά τη μεσογειακή αλιεία.

Nastasi., A, Pierraccini, J.Sacchi, J. 2021. Οδηγός καλής πρακτικής για τη διαχείριση τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών κατά τη μεσογειακή πελαγική αλιεία με παραγάδια

National Light Pollution Guidelines for Wildlife Including Marine Turtles, Seabirds and Migratory Shorebirds, Commonwealth of Australia 2020'.

Natural Environment and Climate Change Agency (NECCA), 2024. The Greek Red List of Threatened Species. Athens, Greece. Available at redlist.necca.gov.gr, accessed (19/01/2026)

Nikolaou, C., 1986. Contribution to the Knowledge of the Neogene, the Geology and the Ionian and Pre-Apulian Limits in Relation to the Petroleum Geology Ob- servations in Strophades, Zakynthos and Kephalinia Islands. University of Athens, p. 228. Ph.D Thesis (unpublished)

NSW Department of Land and Water Conservation 2001, Coastal Dune Management: A Manual of Coastal Dune Management and Rehabilitation Techniques, Coastal Unit, DLWC, Newcastle

Nygård, T., Reitan, O., & Follestad, A. (2010). Reduction of collision frequency of a wind turbine with white-tailed eagles (Haliaeetus albicilla) by a shutdown procedure during high-risk periods. In Journal of Raptor Research, 44(3), 264–269.

O'Keefe S. (2009). The Practicalities of Eradicating Red-eared Slider Turtles (Trachemys scripta elegans). Aliens: The Invasive Species Bulletin. Newsletter of the IUCN/SSC Invasive Species Specialist Group. 28, 19-24.

Orfanidis S., Panayotidis P., Ugland K. 2011. Ecological Evaluation Index continuous formula (EEI-c) application: a step forward for functional groups, the formula and reference condition values. Mediterranean Marine Science 12: 199-231. http://dx.doi.org/10.12681/mms.60

Óscar Ferreira, The effectiveness of elevated boardwalks in restoring coastal dunes, Journal of Environmental Management, Volume 345, 2023, 118759, ISSN 0301-4797.

Outerbridge, Mark. (2019). Red-eared Slider (Trachemys scripta elegans) Management Plan for Bermuda.

Ozvarol, Y., Ertan, O. O., & Turna, I. I. (2011). The grazing effect of Siganus luridus Rüppell, 1828 on Posidonia oceanica (L.) Delile, 1813 meadows in Turkish Mediterranean coast (Gazipaşa/Antalya). Journal of Food, Agriculture & Environment, 9(1), 531-533.

Palacas, G., Monopolis, D., Nicolaou, C.A., Anders, D.E., 1986. Geochemical correlation of surface and subsurface oils, Western Greece. In: Leythaeuser, D., Rull- kotter (Eds.), Advances in Organic Geochemistry 1985, Org. Geochem. 10, pp. 417e423

Panagiotopoulou, Maria. (2023). Προστασία θέσεων φωλιάσματος και τροφοληψίας για Δρυοκολάπτες και Νυκτόβια αρπακτικά στο ΕΠΟΡ ν.2 (Ι/2025).

Panayotidis, Panayiotis, Papathanasiou, Vasillis, Gerakaris, Vasileios, Fakiris, Elias, Orfanidis, Sotiris, Papatheodorou, Georgios, Kosmidou, Maria, Georgiou, Nikos, Drakopoulou, Vivi and Loukaidi, Valia. "Seagrass meadows in the Greek Seas: presence, abundance and spatial distribution" Botanica Marina, vol. 65, no. 4, 2022, pp. 289-299. https://doi.org/10.1515/bot-2022-0011

Papadakis Orestis, Papadimitriou Evangelos, Katsanevakis Stelios, 2022. Technical Report A.1 - Planning correction measures: Greece, LIFE Pinnarca NAT/ES/001265 'Protection and restoration of Pinna nobilis populations as a response to the catastrophic pandemic started in 2016', Mytilene, January 2022, 19 p.

Papadakis, O., Mamoutos, I., Ramfos, A., Catanese, G., Papadimitriou, E., Theodorou A., J., Batargias, C., Papaioannou, C., Kamilari, M., Tragou, E., Zervakis, V., & Katsanevakis, S.,(2023). Status, Distribution, And Threats Of The Last Surviving Fan Mussel Populations In Greece. Mediterranean Marine Science, 24(3), 679–708. https://Doi.Org/10.12681/mms.35384

Perdikaris, Costas & Konstantinidis, Evangelos & Gouva, Evangelia & Ergolavou, Anna & Klaoudatos, Dimitris & Nathanailides, Cosmas & Paschos, Ioannis. (2016). Occurrence of the Invasive Crab

Species Callinectes sapidus Rathbun, 1896 in NW Greece. Walailak Journal of Science and Technology. 13. 503-510. 10.14456/vol13iss4pp.

Pergent-Martini, C., André, S., Castejon, I., Deter, J., Frau, F., Gerakaris, V., Mancini, G., Molenaar, H., Montefalcone, M., Oprandi, A., Pergent, G., Poursanidis, D., Royo, L., Terrados, J., Tomase lo, A., Ventura, D., & Vi lers, F. (2024). Guidelines for Posidonia oceanica restoration. Report Cooperation agreement Mediterranean Posidonia Network (MPN), French Biodiversity Agency (OFB) & University of Corsica Pasquale Paoli (UCPP) No. OFB-22-1310: 29 p.

Pergent-Martini, C., Leoni, V., Pasqualini, V., Ardizzone, G.D., Balestri, E., Bedini, R., Belluscio, A., et al. (2005), "Descriptors of Posidonia oceanica meadows: use and application", Ecological Indicators, Elsevier, Vol. 5 No. 3, pp. 213–230.

Péron, G., & Lindgren, M. (2012). Temporal and spatial patterns of mortality at a swedish wind farm: mitigation of conflicts between birds and wind power. Journal of Applied Ecology, 49(5), 1246–1254. https://doi.org/10.1111/j.1365-2664.2012.02210.x

Perry G., Owen J.L., Petrovic C., Lazell J. & Egelhoff J. (2007). The red-eared slider, Trachemys scripta elegans, in the British Virgin Islands. Applied Herpetology, 4, 88-89

Philippi, T. 2005, Adaptive cluster sampling for estimation of abundances within local populations of low-abundance plants. Ecology, 86(5), 1091-1100.

Politi P.I., Georghiou K., Arianoutsou M., 2011. Reproductive biology of Abies cephalonica Loudon in Mount Aenos National Park, Cephalonia, Greece. Trees 25: 655-668. 10.1007/s00468-011-0542-1

Politi, Patrizia & Arianoutsou, Margarita & Stamou, George. (2009). Patterns of Abies cephalonica seedling recruitment in Mount Aenos National Park, Cephalonia, Greece. Forest Ecology and Management - FOREST ECOL MANAGE. 258. 1129-1136. 10.1016/j.foreco.2009.05.038.

Pollard, David & P., Alfonso & Bertoncini, Áthila & Fennessy, Sean & Francour, Patrice & Barreiros, João. (2018). Epinephelus marginatus. The IUCN Red List of Threatened Species 2018: e.T7859A100467602.. 10.2305/IUCN.UK.2018-2.RLTS.T7859A100467602.en.

Poursanidis, Dimitris & Issaris, Giannis & Katsanevakis, Stelios & Thessalou-Legaki, Maria. (2010). Population density estimation of the bivalve mollusc Pinna nobilis (Linnaeus 1758) in the National Marine Park of Zakynthos.

Prevot-Julliard, Anne-Caroline; Gousset, Emeline; Archinard, Chloe; Cadi, Antoine; Girondot, Marc., 2007. Pets and invasion risks: is the Slider turtle strictly carnivorous? Amphibia-Reptilia.

Ramsey M, Crews D. Steroid signaling and temperature-dependent sex determination-Reviewing the evidence for early action of estrogen during ovarian determination in turtles. Semin Cell Dev Biol. 2009 May;20(3):283-92. doi: 10.1016/j.semcdb.2008.10.004. Epub 2008 Nov 1. PMID: 18992835; PMCID: PMC2695493.

Reuther, C., 2000, Surveying and Monitoring Distribution and Population Trends of the Eurasian Otter (*Lutra Lutra*): Guidelines and Evaluation of the Standard Method for Surveys as Recommended by the European Section of the IUCN/SSC Otter Specialist Group, Gruppe Naturschutz.

Reynolds, S. & Smith, K. (2022). The management of Gambusia holbrooki and Gambusia affinis: Information on measures and related costs in relation to species on the Union list. Technical note prepared under contract No 07.0202/2020/834681/SER/ENV.D.2, Centre for Ecology & Hydrology (CEH), European Commission. Completed on 26.09.2022.

Richardson, Kelsey & Hardesty, Britta & Vince, Joanna & Wilcox, Chris. (2022). Global estimates of fishing gear lost to the ocean each year. Science advances. 8. eabq0135. 10.1126/sciadv.abq0135.

Rodrigues, L. Bach, M.-J. Dubourg-Savage, B. Karapandža, D. Kova c˘ , T. Kervyn, J. Dekker, A. Kepel, P. Bach, J. Collins, C. Harbusch, K. Park, B. Micevski, J. Minderman (2017): Κατευθυντήριες οδηγίες για την εξέταση των νυχτερίδων σε αιολικά πάρκα – Αναθεώρηση 2014. EUROBATS Publication Series No. 6 (Ελληνική Έκδοση). Γραμματεία UNEP/EUROBATS, Βόννη, Γερμανία, 138 σελ.

Rohling, Bruna; Kostenwein, David; Gairing, Mona; Al-Mahdawi, Ammar; Schmid, Emilie; Bardou, Eric; Kaufmann, David (2023) Flood Risk in Humanitarian Settlements: Compendium of Mitigation Measures. Zürich: ETH Zürich, UNHCR. DOI: 10.3929/ethz-b-000645680

Röschel, L., Noebel, R., Stein, U., Naumann, S., Romão, C., Tryfon, E., Gaudillat, Z., Roscher, S., Moser, D., Ellmauer, T., Löhnertz, M., Halada, L., Staneva, A. and Rutherford, C., 2020. State of Nature in the EU - Methodological paper. Methodologies under the Nature Directives reporting 2013-2018 and analysis for the State of Nature 2000. ETC/BD report to the EEA.

Ruiz J. M. & Romero J. 2001. Effects of in situ experimental shading on the Mediterranean seagrass Posidonia oceanica. Marine Ecology Progress Series 215: 107–120.

Ruiz J. M., Perez M. & Romero J. 2001. Effects of fish farm loadings on seagrass (Posidonia oceanica) distribution, growth and photosynthesis. Marine Pollution Bulletin 42: 749-760.

Sakellariou, Dimitris & Iatrou, Margarita & Salomidi, Maria & Papathanasiou, Vasillis & Loukaidi, Vassiliki & Poursanidis, Dimitris & Gerakaris, Vasilis & Gerovasileiou, Vasilis & Digenis, Markos & Drakopoulou, Paraskevi & Fakiris, Elias & Issaris, Yiannis & Kapsimalis, Vasilios & Koutsoubas, D. & Kyriakidou, Chara & Livanos, Isidoros & Morfis, Ioannis & Dailianis, Thanos & Orfanidis, Sotiris & Chrysoulakis, N.. (2022). GUIDELINES AND BEST PRACTICES FOR MARINE HABITAT MAPPING IN THE HELLENIC SEAS.

Sancho Alcayde, V., Lacomba Andueza, J.I., Bataller Gimeno, J.V. & Pradillo Carrasco, A. (2015). Manual para el Control y Erradicación de Galápagos Invasores. Colección Manuales Técnicos de Biodiversidad, 6. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Generalitat Valenciana. Valencia.

Sapounidis, Argyrios & Koutrakis, Emmanuil. (2021). Development of a Fish-Based Multimetric Index for the Assessment of Lagoons' Ecological Quality in Northern Greece. Water. 13. 3008. 10.3390/w13213008.

Sarropoulou, V., & Maloupa, E. (2019). Vegetative propagation of three prioritized Greek endemics with potential commercial interest: *Erysimum naxense* Snogerup, *Erysimum krendlii* Polatschek and *Centaurea paxorum* Phitos & Georgiadis. *GSC Biological and Pharmaceutical Sciences, 6*(1), *56*–63.

Sarropoulou, V., & Maloupa, E. (2020). *In vitro propagation and ex situ conservation of the vulnerable Greek endemic Centaurea paxorum Phitos & Georgiadis (Asteraceae): A plant of high medicinal value*. International Journal of Botany Studies, 5(4), 155–161. ISSN 2455-541X.

Scalera R. (2006) Fact sheet on Trachemys scripta. Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe (DAISIE). 4pp.

Schuh, B., Derszniak-Noirjean, M., Gaugitsch, R., Sedlacek, S., Weismayer, C., Zekan, B., Gunter, U., Dan, D., Nixon, L., Mihalič, T., Kuščer, K., & Novak, M. (2020). *Carrying capacity methodology for tourism: Final Report*. ESPON EGTC. https://www.espon.eu/tourism

Schuh, B., Derszniak-Noirjean, M., Gaugitsch, R., Sedlacek, S., Weismayer, C., Zekan, B., Gunter, U., Dan, D., Nixon, L., Mihalič, T., Kuščer, K., & Novak, M. (2020). *Carrying capacity methodology for tourism:* Targeted Analysis Methodology Handbook. ESPON EGTC. https://www.espon.eu/tourism

Sevilleja, C.G.1 , van Swaay, C.A.M.1,2, Bourn, N.3 , Collins, S.2 , Settele, J.4 , Warren, M.S.2 , Wynhoff, I.2 and Roy, D.B. 5, 2019, Butterfly Transect Counts: Manual to monitor butterflies. Report VS2019.016, Butterfly Conservation Europe & De Vlinderstichting/Dutch Butterfly Conservation, Wageningen.

Simantiris, N., Vardaki, M.Z., Dimitriadis, C., Netzipi, O. and Malaperdas, G., 2025. Assessing Light Pollution Exposure for the Most Important Sea Turtle Nesting Area in the Mediterranean Region. Journal of Marine Science and Engineering, 13(10), 2020 (article number). doi:10.3390/jmse13102020.

Simantiris, N.; Theocharis, A. Seasonal Variability of Hydrological Parameters and Estimation of Circulation Patterns: Application to a Mediterranean Coastal Lagoon. J. Mar. Sci. Eng. 2024, 12, 1212. https://doi.org/10.3390/jmse12071212

Simantiris, Nikolaos & Theocharis, Alexander & Avlonitis, Markos. (2021). Environmental effects on zooplankton dynamics of a shallow Mediterranean coastal lagoon (October 2020 – March 2021). Regional Studies in Marine Science. 48. 102001. 10.1016/j.rsma.2021.102001.

Sindaco, Roberto & Rossi, Roberta. (2020). Annotated checklist of the herpetofauna (Amphibia, Reptilia) of Lefkada Island (Ionian Islands, Greece). Natural History Sciences. 7. 57-68. 10.4081/nhs.2020.480.

SPA/RAC–UN Environment/MAP, OCEANA, 2017. Guidelines for inventorying and monitoring of dark habitats in the Mediterranean Sea. By Vasilis GEROVASILEIOU, Ricardo AGUILAR, Pilar MARÍN. Ed. SPA/RAC -Deep Sea Lebanon Project, Tunis: 40 pp + Annexes

Spyropoulou, S. and Dimopoulos, D., 1999. Incentives for the conservation of the nesting grounds of the sea turtle *Caretta caretta* in Laganas Bay, Zakynthos, Greece (ENV/EPOC/GEEI/BIO(99)5/FINAL). Paris: OECD.

Stankey, George & Cole, David & Lucas, Robert & Petersen, Margaret & Frissell, Sidney. (1985). The Limits of Acceptable Change (LAC) System for Wilderness Planning.

Stille, Marie & Gasteratos, Giannis & Stille, Bo. (2021). Alien and invasive terrestrial vertebrate species on Corfu, Ionian Islands, Greece.. Journal of Vertebrate Biology. 70. 20126-1. 10.25225/jvb.20126.

Strickland, M. D., et al. (2011). Comprehensive guide to studying wind energy / wildlife interactions. The Wildlife Society Technical Review.

Sureda, A., Tejada, S., Box, A., Deudero, S., (2013). Polycyclic aromatic hydrocarbon levels and measures of oxidative stress in the Mediterranean endemic bivalve Pinna nobilis exposed to the Don Pedro oil spill. Marine Pollution Bulletin, 71, 69-73

Susan Mander, Fakhrul Alam, Ruggiero Lovreglio, Melanie Ooi, How to measure light pollution—A systematic review of methods and applications, Sustainable Cities and Society, Volume 92, 2023, 104465, ISSN 2210-6707, https://doi.org/10.1016/j.scs.2023.104465.

Swanson, Jacob, "Removal as a Control Method for Trachemys scripta elegans and the Response of Chrysemys picta bellii" (2024). University Honors Theses. Paper 1528. https://doi.org/10.15760/honors.1560

Terribile, Kimberly & Laspina, Matthew. (2022). MITIGATING DOLPHIN DEPREDATION IN MEDITERRANEAN FISHERIES JOINING EFFORTS FOR STRENGTHENING CETACEAN CONSERVATION AND SUSTAINABLE FISHERIES Towards solutions to interactions between fisheries and cetaceans -The Malta case.

Thompson, S.K., and Seber, G.A.F. 1996. Adaptive sampling. John Wiley and Sons, New York, New York, USA.

Tomé, R., Dias, M. P., Chumbinho, A. C., Bloise, C., & Bernardino, J. (2017). *Radar assisted shutdown on demand increases wind farm effectiveness in protecting migratory birds*. Scientific Reports, 7, 12622. https://doi.org/10.1038/s41598-017-12985-x

Tsiripidis, I., Xystrakis F., Kallimanis A.S., Panitsa M., & Dimopoulos P. (2018). A bottom–up approach for the conservation status assessment of structure and functions of habitat types. Rendiconti Lincei. Scienze Fisiche e Naturali. 29(2), 267 - 282.DOI Google Scholar BibTex XML

Turco A, Wagensommer RP, Medagli P, D'Emerico S, Ippolito F, Scordella G, Albano A. Centaurea pumilio (Asteraceae): Conservation Status, Threats and Population Size of a Critically Endangered Species in Italy. Plants. 2025; 14(7):1074. https://doi.org/10.3390/plants14071074

U.S. Department of Agriculture Forest Service, 2024. Recreation Opportunity Spectrum Technical Guide: Practices and resources for implementing the 2012 Planning Rule. FS-1240a. Washington, DC: U.S. Forest Service.

UKCEH, UK Sand Dune and Shingle Network and Dynamic Dunescapes partners (2021). The Sand Dune Managers Handbook. Version 1, June 2021. Produced for the Dynamic Dunescapes (DuneLIFE) project: LIFE17 NAT/UK/000570; HG-16-08643

UNEP, 2009. Marine Litter: A Global Challenge. Nairobi: UNEP. 232 pp..

UNEP/MAP-SPA/RAC, 2021. Action Plan for the conservation of cetaceans in the Mediterranean Sea. Ed. SPA/RAC, Tunis: 39 pp

Urošević, Aleksandar. (2014). Report of two subspecies of an alien turtle, Trachemys scripta scripta and Trachemys scripta elegans (Testudines: Emydidae) sharing the same habitat on the island of Zakynthos, Greece. Ecologica Montenegrina. 1. 268-270. 10.37828/em.2014.1.35.

Valdeón A., Crespo-Diaz A., Egaña-Callejo A. & Gosá A. (2010). Update of the pond slider Trachemys scripta (Schoepff, 1792) records in Navarre (Northern Spain), and presentation of the Aranzadi Turtle Trap for its population control. Aquatic Invasions, 5, 297-302

Valli AT, Koumandou VL, Iatrou G, Andreou M, Papasotiropoulos V, et al., 2021. Conservation biology of threatened Mediterranean chasmophytes: The case of *Asperula naufraga* endemic to Zakynthos island (Ionian islands, Greece). PLOS ONE 16(2): e0246706. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0246706

Valli A-T., 2024. Cynanchica naufraga. The IUCN Red List of Threatened Species 2024: e.T225953240A225953431. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2024-2.RLTS.T225953240A225953431.en. Accessed on 05 November 2025.

Valli A-T., 2025. *Limonium damboldtianum*. The IUCN Red List of Threatened Species 2025: e.T224820141A225953451. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2025-1.RLTS.T224820141A225953451.en. Accessed on 19 January 2026.

Valli A-T., 2025. *Limonium korakonisicum*. *The IUCN Red List of Threatened Species* 2025: e.T224820413A225953461. https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2025-1.RLTS.T224820413A225953461.en. Accessed on 19 January 2026.

Valli, Anna-Thalassini & Artelari, Rea. (2015). p> (Plumbaginaceae), a new species from Zakynthos Island (Ionian Islands, Greece) </p. Phytotaxa. 217. 63. 10.11646/phytotaxa.217.1.5.

Valli, Anna-Thalassini & Papaioannou, Charikleia & Liveri, Eleni & Papasotiropoulos, Vasileios & Trigas, Panayiotis. (2024). Conservation biology of three threatened Limonium species endemic to Zakynthos Island (Ionian Islands, Greece). Oryx. 10.1017/S0030605324000140.

Vandersteen, James & Kark, Salit & Sorrell, Karina & Levin, Noam. (2020). Quantifying the Impact of Light Pollution on Sea Turtle Nesting Using Ground-Based Imagery. Remote Sensing. 12. 1785. 10.3390/rs12111785.

Vanhove, Maarten & Kovačić, Marcelo & Zogaris, Stamatis., 2016. A distinct island population of threatened freshwater fish: to split or lump?. Hydrobiologia. 777. 10.1007/s10750-016-2765-z.

Volkert, Inc. (2014) Dune Restoration and Management Plan: Gulf State Park Infrastructure Improvements and Restoration, Gulf Shores, Alabama. Foley, Alabama: Volkert, Inc.

Wibbels, T., Cowan, J. & LeBoeuf, R. (1998) 'Temperature-dependent sex determination in the red-eared slider turtle, Trachemys scripta', Journal of Experimental Zoology, 281(5), pp. 409–416.

World Flora Online, 2025. World Flora Online Plant List. Available at: https://wfoplantlist.org (Accessed: 5 November 2025).

WWF Ελλάς. (2013). Απογραφικό δελτίο: GR224LEF003 - Αλυκή Αλεξάνδρου. Υγροτόπιο νήσων – Βάση δεδομένων των νησιωτικών υγρότοπων της Ελλάδας.

https://www.ygrotopio.gr/general/report.php?code=LEF003&lang=el (Πρόσβαση στις 08.12.2025). Τελευταία ενημέρωση: 07.2020

Xanthakis, M., Panagiotis, M., Lysitsa, G., & Kamari, G. (2015). *Study of vertical and horizontal forest structure in Mt. Ainos National Park, Cephalonia Island, Greece*. Flora Mediterranea, 25(Special Issue), 245–256. https://doi.org/10.7320/FlMedit25SI.245

Zevgolis, Y.G.; Kouris, A.D.; Zannetos, S.P.; Selimas, I.; Kontos, T.D.; Christopoulos, A.; Dimitrakopoulos, P.G.; Akriotis, T. Invasion Patterns of the Coypu, Myocastor coypus, in Western Central Greece: New Records Reveal Expanding Range, Emerging Hotspots, and Habitat Preferences. Land 2025, 14, 365. https://doi.org/10.3390/land14020365

Zotou, M., Gkrantounis, P., Karadimou, E., Tsirintanis, K., Sini, M. et al., (2020). Pinna nobilis in the Greek seas (NE Mediterranean): On the brink of extinction? Mediterranean Marine Science 21, 575-591.

Zotou, M., Papadakis, O., Ragkousis, M., Issaris, Y., Gerakaris, V. et al., (2021). Pinna nobilis, in the brink of extinction in Greek seas. In: Hydromedit: 4th International Congress on Applied Ichthyology, Oceanography and Aquatic Environment, 4-6 November 2021, Mytilene

Αλμπερίνι Α., Γκόντσιλ Ν., Μαργαρίτης Μ., Γιαννουλάκη Μ., Τσίκληρας Α. , Κοτομάτας Σ. 2022. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της αλληλεπίδρασης μεταξύ παράκτιας επαγγελματικής αλιείας μικρής κλίμακας και ειδών θαλάσσιας μεγαπανίδας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς, σελ. 14.

Αναγνωστοπούλου, Μ., & Μπούσμπουρας, Δ. 2008. Επιπτώσεις των αιολικών πάρκων στα πουλιά. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. https://files.ornithologiki.gr/docs/politiki/aiolika/epiptosis_sta_poulia.pdf

Αποστολίδης Η., Δημαλέξης Τ., Γαλάνη Π., Χαβάκης Εμ., Αδρακτά Χρ., Καστρίτης Θ., Πόθος Γ., Ζαχαροπούλου Ειρ., 2024. Παραδοτέο: «Κεφάλαιο 5: Σχέδιο Διαχείρισης. Τεύχος Μελέτης (ΜΑ)». Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΥΛΗ, Αθήνα, 564 σελ.

Βλάχος Χ., Χατζηνίκος Ε., Μποντζώρλος Β., Κιούσης Δ., Δεδουσοπούλου Ε., Μπραζιώτης Σ., Ξένος Α., Στεφάνου Α. Μπίρτσας Π., Βλαχάκη Δ. και Κόντος Κ. (Συντονιστές έκδοσης) 2015. Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους της Μελέτης 9 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης Ειδών Ορνιθοπανίδας στην Ελλάδα», (ΥΠΕΡΕΝ) Αθήνα, Σύμπραξη Γραφείων Μελετών «"Φ.ΦΑΣΟΥΔΑΣ- Ν.ΜΑΝΤΖΤΟΣ" Ε.Ε. - ΡΟΔΟΥΛΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΓΝΤΔΟΥ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ - "ΑΘ.ΤΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ" Ε.Ε.», Θεσσαλονίκη, 54 σελ.

Βοτανικός κήπος Κεφαλλονιάς: https://cephaloniabotanica.gr/

Γεωπάρκο Κεφαλονιάς – Ιθάκης. Η Πανίδα του Γεωπάρκου Κεφαλονιάς – Ιθάκης. https://kefaloniageopark.gr/. Πρόσβαση στις 01/12/2025. Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό ‘‘Η Κεφαλονίτικη Πρόοδος’’ Περίοδος Β’, τεύχος 34., Απρίλιος - Ιούνιος 2020

Γεωργιάδης, Θ., & Κρίγκας, Ν. (2009). *Centaurea paxorum* Phitos & T. Georgiadis (Τρωτό – Vulnerable, VU). Στο Δ. Φοίτος, Θ. Κωνσταντινίδης & Γ. Καμάρη (Επιμ.), Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας (Τόμος 1 [A–D], σσ. 234–236). Ελληνική Βοτανική Εταιρεία.

Γεωργίου Κ., Δεληπέτρου Π., Σκώκου Ν., Χλύκας Ν., (Συντονιστές έκδοσης). 2015. Παραδοτέο Δ.7: «Εισήγηση για την διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης» ΥΠΑΠΕΝ, Αθήνα, ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ : «NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ.», «ΣΚΩΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ», «ΠΑΤΡΙΝΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ», Αθήνα. 33 σελ.

Γιακουμή Σ., Zimmerman B., Χατζηνικολάου Γ., Οικονόμου Α.Ν. & Καλογιάννη Ε. (2010). Νέες καταγραφές παρουσίας του κρισίμως κινδυνεύοντος Valencia letourneuxi (Sauvage 1880) και ζητήματα διατήρησης. 14ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ιχθυολόγων, Πειραιάς, 6-9 Μαΐου, 295298.

Γρίβας Κ.. 2015. Οδηγός για συμβατό κυνήγι στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη (τεχνικός οδηγός). Περιφέρεια Κρήτης, Ηράκλειο, 48 σελ.

Δεληπέτρου Π., Καραβάς Ν., Γεωργίου Κ. 2012. Παρακολούθηση χερσαίων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας της περιοχής του Θαλάσσιου Εθνικού Πάρκου Ζακύνθου. Τελική αναφορά του έργου: Παρακολούθηση παραμέτρων περιβάλλοντος στην περιοχή Ε.Θ.Π.Ζ. Τμήμα 2. Παρακολούθηση χλωρίδας και φυτοκοινωνιών της χερσαίας περιοχής του κόλπου Λαγανά. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 146 σελ.

Δημαλέξης, Α., Καστρίτης, Θ., Μανωλόπουλος, Α., Κορμπέτη, Μ., Φριτς, Γ., Saravia Mullin, V., Ξηρουχάκης, Σ. & Μπούσμπουρας Δ. (2010) Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα. 126 σελ.

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Π, ΜΑΛΛΙΝΗΣ Γ, ΚΟΚΚΟΡΗΣ Ι, ΜΠΕΚΡΗ Ε, ΧΡΥΣΑΦΗ Ε, ΒΕΡΔΕ Ν, ΣΤΑΜΠΟΥΛΙΔΗΣ Θ (2018). LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα. Παραδοτέο Δράσης Α.3: Τεχνικός - Μεθοδολογικός Οδηγός για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των τύπων οικοσυστημάτων και των οικοσυστημικών υπηρεσιών τους στην Ελλάδα, σε εθνική, περιφερειακή και τοπική κλίμακα. Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Πάτρα σελ. 211.

Δημόπουλος Π., Α.Σ. Καλλιμάνης, Φ. Ξυστράκης & Ι. Τσιριπίδης. 2015. Παραδοτέο Δ10. Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης. Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ – Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ – Α. ΓΛΑΒΑΣ, Αθήνα, 38 σελ

Δημόπουλος Π., Ι. Τσιριπίδης, Φ. Ξυστράκης, Α. Καλλιμάνης, Μ. Πανίτσα (2018). Μεθοδολογία παρακολούθησης και αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης οικοτόπων στην Ελλάδα. Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος & Αειφόρου Ανάπτυξης, 128 σελ. Αθήνα.

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Π., ΤΣΙΡΙΠΙΔΗΣ Ι., ΚΟΚΚΟΡΗΣ Ι., ΗΛΙΑΔΟΥ Ε., ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ Α. 2021. Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250 *Θίνες των παραλιών με Juniperus spp. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. Πανεπιστήμιο Πατρών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πάτρα, 73 σελ. & IV Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

Δημόπουλος, Π., Ξυστράκης, Φ., Τσιριπίδης, Ι.,2014. Παραδοτέο Α1: Οριστικός κατάλογος Τύπων Οικοτόπων-1η έκδοση. ΥΠΕΚΑ, ΟΙΚΟΜ Ε.Π.Ε. - Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ - Α. ΓΛΑΒΑΣ, Αθήνα, p. 57.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πρόγραμμα LIFE_Nature "Υλοποίηση δράσεων διατήρησης για τον Θαλασσοκόρακα και τον Αιγαιόγλαρο και αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας», LIFE07 NAT/GR/000285

Ευθυμιάτου-Κατσούνη Ν., 1998. Αφιέρωμα στον Εθνικό Δρυμό Αίνου. Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κεφαλονιάς & Ιθάκης, σελ. 172.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Natura 2000 και Δάση– Μέρη Ι και ΙΙ, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Natura 2000 και δάση. Μέρος ΙΙΙ Case studies, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2016.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση δασών πιο κοντά στη φύση, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη φιλική προς τη βιοποικιλότητα δάσωση, αναδάσωση και δενδροφύτευση, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

Καββαδία Α, Μαρκαντωνάτου Β, Κουτσοβούλου Κ, Δημόπουλος Π, Μητσόπουλος Ι, Παράβας Β (2022). Έκθεση τεκμηρίωσης για τον καθορισμό Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για τους φυσικούς τύπους οικοτόπων και τα είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης C.7. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αθήνα, 27 σελ. & V Παραρτήματα.

Καϊμάκη Σ., Γκουβάτσου Ε., Χριστοπούλου Α. (Συντονιστές Έκδοσης), 2022. Παραδοτέο ΠΒ3 (Τεύχος ΜΑ). Τεύχη ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών, Ανατολικό Τμήμα. Μελέτη 11: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (μέρους)», Ανάδοχος: ADENS ΑΕ - Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ και συνεργάτες ΟΕ, Φορέας Ανάθεσης Μελέτης: ΥΠΕΝ/Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας/Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, Αθήνα, 1214 σελ.

Καρατσώλης, Κ., Βασιλοπούλου, Ι., & Τσακαλογιάννη, Ι. (2023). Η Φέρουσα Ικανότητα μέσα από τη Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Νόμος και Φύση. https://nomosphysis.org.gr. 18 Δεκεμβρίου 2023.

Καστρίτης, Θ., Πορτόλου, Δ., Fric, J., Χρηστίδη, Δ., Κορδοπάτης, Π., Ευαγγελίδης Α. & Δημαλέξης, Α. (Συντονιστές έκδοσης) 2023. Τελική αναφορά. Ζ' Φάση του έργου «Δειγματοληψίες, αναλύσεις και σύνθεση δεδομένων για τον προσδιορισμό της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (GES) του Περιγραφέα 1 της ΟΠΘΣ (βιοποικιλότητα) με αντικείμενο τα θαλασσοπούλια (Τμήμα 2)». NCC Περιβαλλοντικές Μελέτες Ε.Π.Ε., Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα, 54 σελ.

Κεκλίκογλου, Κ., 2025. *Impact of light pollution on coastal benthic ecosystems*. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών, Τμήμα Βιολογίας. Available at: http://hdl.handle.net/10442/hedi/59736 [DOI: 10.12681/eadd/59736].

Κόπελα, Σ. & Στεργίου, Β., 2025. Προτάσεις για την ενίσχυση της εφαρμογής των μέτρων προστασίας στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές. Αθήνα: WWF Ελλάς.

Κρίγκας, Ν., Ματιάτου, Ε., & Μαλούπα, Ε. 2018. Δράσεις ex situ διατήρησης σπάνιων φυτών του Ιονίου στην Κεφαλονιά. Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου Οικολογίας (HELECOS).

Λεγάκις, Α., Γκιώκας, Σ., Κατή, Β. και Κασσάρα, Χ. (Συντονιστές έκδοσης). 2015. Τεύχος 7ο - Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης. Δ' Φάση της Μελέτης 4 «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα». ΥΠΕΡΕΝ, Αθήνα. ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΝΟΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ε.Π.Ε., SPEED ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε. και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Αθήνα. 38 σελ.

Λεγάκις, Α., Γκιώκας, Σ., Κατή, Κ., Κασσάρα, Χ. και Fric, J., 2014, Μελέτη 4: Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Έκθεση Α' Φάσης. Τεύχος 5ο Πρόταση προγραμματισμού εργασιών πεδίου. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 9 «Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας».

Λυμπεράκης Π., Σπανέλη Β., Ιωαννίδης Ι., Παπαμιχαήλ Γ., Αράπης Θ., Λουκάτος Α. & Εμμανουηλίδη Β. 2014, Δ' Φάσης της Μελέτης 5 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών αμφιβίων - ερπετών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα» - Παραδοτέο Δ7 «Μελλοντική συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης», Υ.Π.Ε.Κ.Α., Αθήνα, Κοινοπραξία ΕΠΕΜ Εταιρεία Περιβαλλοντικών Μελετών Α.Ε. – Νικόλαος Γκάργκουλας – Ηλίας Ταρναράς, ΕΛΕΡΠΕ, Αθήνα. σελ 32

Μενεγάτος Ι. Γ. 1995. Οι ελληνικές φυλές των αλόγων. Ο λόγος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ιπασσίας 18:12-15.

Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ) (2013) Δράσεις για την προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη Juniperus στην Κρήτη και στο Νότιο Αιγαίο (Ελλάδα) – JUNICOAST. Δράση D.7: Μετά-LIFE σχέδια επικοινωνίας και προστασίας. Παραδοτέο D.7.2: Μετά-LIFE σχέδιο προστασίας.

Μιλοβάνοβιτς, Μ., Παρχαρίδης, Ι., Βασιλάκης, Ε. & Πούλος, Σ. (2008). Μελέτη των οριζόντιων μεταβολών της διαχωριστικής λωρίδας της λιμνοθάλασσας Κορισσίων με τη χρήση μεθόδων τηλεπισκόπησης. Δελτίο της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρίας, 42(1).

Μιλοβάνοβιτς, Μ., Τομαρά, Β., Πούλος, Σ. & Αλεξόπουλος, Ι. (2007). Το γεωμορφολογικό και υδρολογικό περιβάλλον της λιμνοθάλασσας Κορισσίων (ν. Κέρκυρα). Πρακτικά 8ου Συνεδρίου Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας.

Ντάφης, Σ., Εύα Παπαστεργιάδου, Ευθαλία Λαζαρίδου, Μαρία Τσιαφούλη. 2001. Τεχνικός Οδηγός Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ).

Παπαμιχαήλ, Γ., Αράπης, Θ., Πετκίδη, Κ., Φύτου Ι., Χατζηρβασάνης Β., 2015. Παραδοτέο 7, Δ' Φάση της Μελέτης 7: «Εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών θηλαστικών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα». ΥΠΕΚΑ, Αθήνα, Σύμπραξη μελετητών και γραφείων μελετών «ΑΡΑΠΗΣ ΘΩΜΑΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ, ΓΕΩΑΝΑΛΥΣΗ ΑΕ και ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ», Αθήνα. 46 σελ.

Παράβας Β., Γερακάρης Β., Ίσσαρης Γ., Μαρκαντωνάτου Β., και Σαλωμίδη Μ. (2022). Επικαιροποιημένη αναφορά για τους Στόχους Διατήρησης (Conservation Objectives) σε επίπεδο τόπων ΕΖΔ για τους τύπους θαλάσσιων οικοτόπων 1110, 1120*, 1130, 1140, 1150*, 1160, 1170, 1180 και 8330 του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Έργο LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002), Παραδοτέο Δράσης C.7: Establishment of conservation objectives and measures for SACs. Πράσινο Ταμείο, Αθήνα, 14 σελ. & III Παραρτήματα.

Παράβας Βαγγέλης Ι., Κοτομάτας Σπύρος, Αλμπερίνι Αμαλία, Μαραγκού Παναγιώτα, Φούτση Αντιγόνη, Λιαρίκος Κωνσταντίνος, 2019, Σχέδιο Δράσης για τη Μείωση της Αλληλεπίδρασης Θαλάσσιων Θηλαστικών – Αλιείας στην Ελλάδα. WWF Ελλάς. 34 σελίδες.

Παράβας, Β. και Μαρκαντωνάτου, Β. (2022). Επικαιροποιημένη αναφορά για τους Στόχους Διατήρησης (Conservation Objectives) σε επίπεδο τόπων ΕΖΔ για τα είδη θαλάσσιων θηλαστικών και ερπετών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Έργο LIFE IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002), Δράση C.7: Establishment of conservation objectives and measures for SACs. Πράσινο Ταμείο, Αθήνα, 11 σελ. & IV Παραρτήματα.

Σαγιάκου, Α., Δημαλέξης, Τ., & Χριστοπούλου, Ι. (2021). Περιβαλλοντικοί όροι αιολικών πάρκων: Αξιολόγηση προσεγγίσεων και προτάσεις βελτίωσης. The Green Tank & Nature Conservation Consultants (NCC).

Σαλωμίδη Μ., Γερακάρης Β., Ίσσαρης 1., Φραντζής Α., Αλεξιάδου Π., Ευθυμίου-Χαραλαμποπούλου Ε., Στεφανάτου Ρ., Καραμβάσης Κ., Δενδρινός Π., Καραμανλίδης Α., Ευαγγελάτου Κ., Ελευθερίου Ι. (2015) Μελέτη 8 Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης Θαλάσσιων Τύπων Οικοτόπων και Ειδών στην Ελλάδα, Παραδοτέο Δ10, Αθήνα, ΥΠΑΠΕΝ, Σύμπραξη Γραφείων 'Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ- ΓΑΜΜΑ-4 ΕΠΕ- ΣΙΓΑΛΑΣ Ι.».

Σαλωμίδη Μ., Γερακάρης Β., Ίσσαρης Ι., Φραντζής Α., Αλεξιάδου Π., Ευθυμίου-Χαραλαμποπούλου Ε., Στεφανάτου Ρ., Καραμβάσης Κ., Δενδρινός Π., Καραμανλίδης Α., Ευαγγελάτου Κ., Ελευθερίου Ι. (2015). **Παραδοτέο Γ13** Επικαιροποιημένη έκδοση του Παραδοτέου Β9 «Πρόταση Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για κάθε τύπο οικοτόπου του Παραρτήματος Ι και είδος του Παραρτήματος ΙΙ για κάθε ΤΚΣ ή ομάδα ΤΚΣ» λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των εργασιών πεδίου Γ' Φάσης,. ΥΠΑΠΕΝ, Σύμπραξη Γραφείων Δ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ– ΓΑΜΜΑ-4 ΕΠΕ-ΣΙΓΑΛΑΣ Ι.», Αθήνα.

Σβορώνου, Ε. (2003). Μέθοδοι διαχείρισης του οικοτουρισμού και του τουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές. WWF Ελλάς – Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων. ISBN 960-7284-16-Χ

Σφουγγάρης Α. κ. αλ. (2015) Υποβοήθηση στην καταγραφή, παρακολούθηση και αειφόρο διαχείριση της πανίδας του Εθνικού Δρυμού Αίνου, αλλά και της ευρύτερης περιοχής του Νομού Κεφαλονιάς-Ιθάκης. Έκθεση Δ΄ Φάσης. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Τάχος Β., Ζόγκαρης Σ., Χατζηνικολάου Γ., Λεονάρδος Ι., Κουτράκης Ε., Μπόμπορη Δ., Αναγνόπουλος Ν., Λουκάτος Α., Μπουρδανιώτης Ν., Οικονόμου Α. 2015. Παραδοτέο Δ6: «Εισήγηση για τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης» στα πλαίσια της Μελέτης 6 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών ιχθυοπανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα». ΥΠΑΠΕΝ, Αθήνα, ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΝΑΓΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ -ΕΠΕΜ Α.Ε.-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ, Αθήνα 8 σελ.

Τριανταφυλλίδης, Κ., Παπαγεωργίου, Ν., Τριανταφυλλίδης, Α., Χατζηνίκος, Ε., & Μάνιος, Ν. (2007, Μάρτιος). Γενετική ταυτοποίηση και διαχείριση της ορεινής (Alectoris graeca) και νησιώτικης (Alectoris chukar) πέρδικας του ελλαδικού χώρου [Τεχνική έκθεση]. Δ΄ Κυνηγετική Ομοσπονδία Στερεάς Ελλάδας (Δ΄ ΚΟΣΕ).

Τσιριπίδης Ι., Ξυστράκης Φ., Μαστρογιάννη Α., Αντωνιάδου Χ., Ζέρβας Δ., Φωτιάδης Γ., Παραγκαμιάν Κ., Δημόπου-λος Π. & Bergmeier E. 2025. Επεξηγηματικό Εγχειρίδιο των Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας. ΟΦΥΠΕΚΑ, Α.Π.Θ., σελ. 545.

Τσομπανίδης Χ., Μανδυλάς Χ., Πασχάλη – Μάνου Κ., Λουκάτος Α., Γεωργίου Ι., Τρίγκου Β., Ματθαίου Γ., Στάππας Ν., Βλαχαντώνη Ε., Παναγιωτακοπούλου Α., Χοτζάρ Ν., Νταμκαρέλου Τ., 2024. Παραδοτέο Γ3.2 (Κεφάλαιο 5) «Τεύχος ΕΠΜ 2ης ομάδας περιοχών. ΤΑ3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ και ΤΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ». Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ENVIROPLAN Α.Ε., Αθήνα, 3423 σελ.

Τσομπανίδης Χ., Πασχάλη – Μάνου Κ., Λουκάτος Α., Γεωργίου Ι., Τρίγκου Β., Ματθαίου Γ., Στάππας Ν., Μανώλη Ε., Καλύβας Δ., Βλαχαντώνη Ε., Παναγιωτακοπούλου Α., 2022. Παραδοτέο Β3.2 (Κεφάλαιο 5) «Τεύχος ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών. ΤΑ3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ και ΤΒ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΕΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ». Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ENVIROPLAN Α.Ε., Αθήνα, 1184 σελ.

ΥΠΕΝ 2025. Εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/ΕC) στην Ελλάδα. Εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλάσσιων υπο-περιοχών της Ελλάδας για το διάστημα 2018–2023. Περιγραφέας D1 – Βιοποικιλότητα.

Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας του Υπ. Εσωτερικών της Κύπρου. Μάρτιος 2014 Διαχειριστικό Σχέδιο για τον πληθυσμό των Περδικιών (*Alectoris chukar cypriotes*) στην Κύπρο

Φοίτος Δ., Κωνσταντινίδης Θ., Καμάρη Γ. 2009 (Επιμ. Εκδ.). Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλουμένων Ειδών της Ελληνικής Χλωρίδας, 2 Τόμοι, Ελληνική Βοτανική Εταιρεία, Πάτρα.

Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Αίνου. (2015). Το Όρος της Κεφαλονιάς, Ιστορία, Φυσιογεωγραφία, Βιοποικιλότητα. (Δ. Φοίτος, Γ. Καμάρη, Ν. Κατσούνη, & Γ. Μήτσαινας, Επιμ.) Κεφαλονιά: ΚΑΤΑΓΡΑΜΜΑ - Γραφικές Τέχνες.

Φύλλας Ν., Μπίντση-Φραντζή Ε., Σαζεΐδης Χ., Χριστοπούλου Α., Νάκας Γ., Καράλη Α., Βαρώτσος Κ., Γιαννακόπουλος Χ., Δημητρακόπουλος Π.Γ., 2025. Ένα υβριδικό σύστημα εκτίμησης της τρωτότητας των δασικών οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή. 12ο Συνέδριο της Ελληνικής Οικολογικής Εταιρείας -Η επιστήμη της Οικολογίας στην εποχή των προκλήσεων, σελ. 541.

Χατζηχαραλάμπους Ε., Κοτζαγεώργης Γ., Μαντζαβέλας Α., Δεφίγγου Μ., Γιουτλάκης Μ., Παπαγρηγορίου Σ., Αλεξανδρίδου Ε. (Συντονιστές έκδοσης), 2015, «Παραδοτέο Δ7. Ολοκληρωμένη πρόταση για τα πρωτόκολλα και τη διαδικασία μελλοντικής συστηματικής παρακολούθησης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων». ΥΠΕΝ, Αθήνα, ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ENVECO Α.Ε. – ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε. – ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ – ΦΥΣΕΛΙΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, και ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: ΕΚΒΥ, 300 σελ. + 4 Παραρτήματα.

Χατζηχαραλάμπους Ε., Π. Κακούρος και Β. Χρυσοπολίτου. 2021. Οδηγίες εκπόνησης και προδιαγραφές προγραμμάτων παρακολούθησης της βιοποικιλότητας κατά τη λειτουργία έργων

που απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση σε τόπους του Δικτύου Natura 2000. Φάση Β: Τελικό παραδοτέο Β1. ΕΚΒΥ. 100 σελ. + συνοδευτικό υλικό.

Χλύκας Ν., Σκώκου Ν., (Συντονιστές Έκδοσης), *Παραδοτέο* ΠΓ5 *(Τεύχος ΜΑ). «Οριστικά Τεύχη ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών. Μελέτη 10: «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Πελοποννήσου».* Υπ. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, NERCO – Ν. ΧΛΥΚΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε.Μ., *Αθήνα,* 2065 σελ.

Χριστοπούλου Α., Σαζείδης Χ., Φύλλας Ν.Μ., 2024. Μελετώντας τις τάσεις θνησιμότητας κυρίαρχων δασικών ειδών της Ελλάδας στον 21ο αιώνα με χρήση της δενδροχρονολόγησης. Στο: Καρούσου Ρ., Μαστρογιάννη Α., Καλλιμάνης Α., Τσιριπίδης Ι. (επιμέλεια έκδοσης), 2024. Πρόγραμμα και Περιλήψεις. 18ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο, Ελληνική Βοτανική Εταιρεία, Θεσσαλονίκη 2-5 Οκτωβρίου 2024, σελ. 105.